B.a.5
3

Nº 3
27.9527

3
25 – 82

Biblioteca Universitaria
GRANADA
Sala A
Estante 20
Número 103

del Collegio de la Compañía de Jesús Granada — 11-106

FLAMINII PARISII
I. C. CONSENTINI
ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO
Iuris Pontificij Primarij interpretis.

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM TRACTATVS,

Complectens totam fere praxim Beneficiariam.

TOMVS PRIMVS.

Deciſionibus Rotæ Romanæ, & receptis Doctorum opinionibus vbique hoc Aſteriſco * notatis.

Indice primo Quæſtionum, altero deinde ſententiarum, ac Verborum copioſiſſimo adiecto.

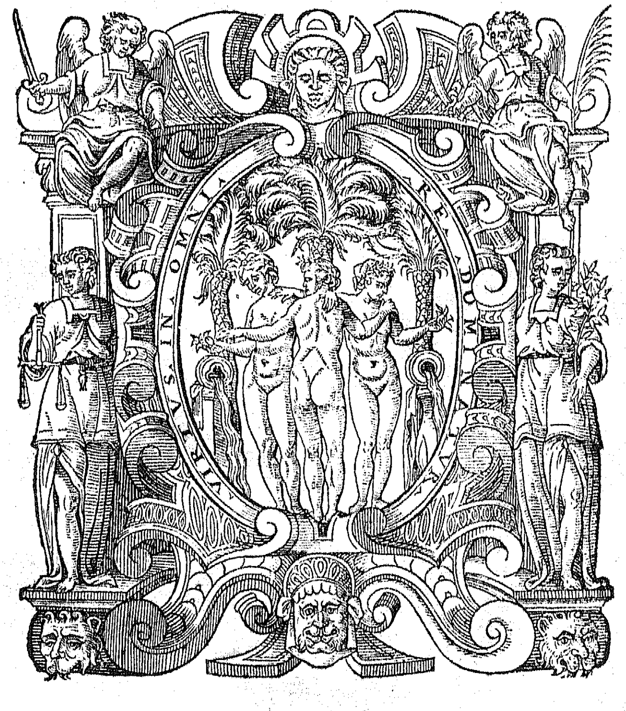

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA GRANADA

VENETIIS MDXCV.
Apud Hæredem Hieronymi Scoti.

PAVLO CAMILLO SFONDRATO S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI AMPLISSIMO

FLAMINIVS PARISIVS FELICITATEM.

VEL familiaritas ea, quæ maxima Franciſco Sfondrato Cardinali Auo tuo, cum Petro Paulo Cardinali Pariſio, gentili meo interceßit, hortatur me, vt, quæcunq; à me profici poſſunt, ea Illuſtr. nomini tuo dicata eſſe velim. Nihil enim vel laboribus meis honeſtius, vel conſentaneum magis officio meo eſſe poteſt, quam quòd te mihi patronum videar adoptaße. Nam de Gregorio XIV. Pont. Max. Patruo tuo, quid dicam? Is me, Cardinalis cum eſſet, ſemper fouit: neque nunc negligit, in Auguſtißima ſede collocatus, vt iure, meritoq. tanti viri iudicio, & amore gloriari poßim, nihilq. antiquius mihi ducã, quàm, vt is intelligat, cupere me, hanc obſeruantiam, quàm eius ſummis virtutibus, & maximis erga me beneficijs debeo, ad ſuos quoque transferre. Aditum igitur mihi ad tuam gratiam patefaciendum exiſtimaui per hoc primum volumen de reſignatione beneficiorum. Quod ipſum deſtinatum amplitudini tuæ, cũ à me nihil habeat, præter ſingularem quendam cultum quo te proſequor, nõ prorſus fortaſſe inutile erit, ob rei materiem, quæ & Romæ quotidie in vſu eſt, neque adhuc quidem ab alio quopiam eſt pertractata. Ego vero apud te grauißimis diſtentum negotijs, in arenis maximiſq. rebus ſemper occupatum, longior non ero, quod ſatis in præſentia eſſe arbitror hac ratione declaraſſe meam erga te obſeruãtiam, ortam videlicet à maioribus meis, auctam à meritis tuis, cumulatam denique, ab aßiduis ſermonibus quos de te, deq. tua mira in agendo prudentia, cũ admirabili commendatione reliquarum virtutum tuarum, habet vir ſapiens, et alta quadam mente, ac iudicio præditus Vincentius Laureus Cardinalis Montis Regalis, cuius patrocinium iamdiu amplißimum mihi eſſe atq; ornatißimũ intelligo. Accipe igitur munus hoc Princeps Illuſtrißime meæ in te, & in omnem familiam tuam obſeruantiæ pignus. Quod ſi amplißima dignitate tua metieris, tenue, ſi ex ingenio meo, mediocre, ſi ex animo, per magnum eße reperies.

Vale 10. Julij MDXCI.

INDEX LIBRORVM, ET QVAESTIONVM HVIVS PRIMI VOLVMINIS COMPLECTENTIS LIBROS SEPTEM.

Ac centum, & Quatuordecim Quæſtiones principales.

Liber Primus.

Quid ſit reſignatio, Quotuplex, Quid per eã amittat reſignans Quid conſequatur Reſignatarius, & ad quid teneatur, & quando vacet beneficium, & quando licita ſit pœnitentia. Decem & octo continet Quæſtiones.

1 *QVID ſit Reſignatio expreſſa, & quid tacita, quæ differentia ſit inter verba renunciare, & reſignare, & cedere, & quid vnumquodque importet.*

2 *Quotuplex ſit reſignatio expreſſa, & dantur exempla conditionalis reſignationis.*

3 *Quæ differentia ſit inter ſimplicem, & conditionalem reſignationem, & plene ponitur materia, quando abdicetur ius per reſignationem conditionalem, & quib. caſibus non abdicetur.*

4 *Quando vacet beneficium per reſignationem, etiam conditionalem, vbi vacet, an poßit libere conferri, quibus, a quo, & quando, & an poſſeßio dicatur vacans.*

5 *Quid amittat reſignans per reſignationem, quid de proprietate beneficij, & de poſſeßione ciuili, vel naturali, diffuſe ponuntur pertinentia ad hanc materiam.*

6 *An reſignans poßit percipere fructus, vſq; ad quod tempus illos capiat, & quando incipiant deberi reſignatario, & quid in renunciatione ſimplici, & ad quos ſpectent fructus pendentes.*

7 *An reſignans poſt admißam renũciationem poßit incũbere poſſeßioni, & omnia pertinentia ad illud beneficium reſignatum exercere, & gerere, donec alter capiat poſſeßionem.*

8 *An reſignans poſt receptam reſignationem teneatur ad penſiones impoſitas beneficio reſignato, & quando teneatur reſignatarius ad illas penſiones, & quæ ad hanc materiam pertinent explicantur.*

9 *An reſignans poſt admißam renunciationẽ teneatur recitare horas canonicas, & quando reſignatarius incipiat teneri.*

10 *An reſignans poſt reſignationem teneatur reſidere in beneficio reſignato, & hac ſumpta occaſione, ponuntur, qui teneantur ad reſidentiam, & quibus pœnis afficiantur non reſidentes, & quæ priuilegia habeant reſidentes.*

11 *An quis poſt renũciationem Canonicatus poſſit cognoſcere de cauſa ſibi commißa a Sede Apoſ. dum erat Canonicus, vel illa cauſa veniat decidẽda per reſignatarium.*

12 *An reſignans beneficium poßit pœnitere, & late explicatur, quid coram Ordinario, & quid coram Papa, & latißime ponitur, & cõprobatur licitam eſſe pœnitentiam, donec conſenſus ſit extẽſus in Camera, vel Cancellaria, & quid in renunciatione tacita.*

13 *An reſignans poßit repetere beneficium reſignatum, pluribus modis ampliatur, & limitatur concluſio negatiua firmata, & comprobata.*

14 *An in caſibus, in quibus reſignãs per reſignationem nõ abdicat ius a ſe, poßit redire ad beneficium reſignatum abſque noua collatione.*

15 *An reſignans ſemel poßit vlterius reſignare, ampliatur; & limitatur multis modis negatiua opinio.*

16 *Quæ tranſeant in reſignatariũ, ponitur regula omnia tranſire cum pluribus ampliationib. & dubitatur, an ſententia lata contra reſignantem noceat reſignatario, an reſignatarius teneatur purgare attentata per reſignantem, & an teneatur ſtare locationi, & conductioni factæ per reſignantem, an reſignatarius teneatur ad debita cõtracta per reſignantem, an ſpoliatus poßit agere contra ſucceſſorem ſpoliantis per reſignationem, an tranſactio facta per reſignantem noceat reſignatario.*

17 *An reſignans poſt renunciationem aliquid retineat, & ponitur de Epiſcopo renunciante, an retineat ea, quæ ſunt dignitatis, vel ordinis, & de Abbate renunciante, an remaneat monachus.*

18 *An reſignatio ſit fauorabilis, vel odioſa, & quid de renunciatione prophana*

Liber Secundus.

Quæ beneficia poſſint reſignari vigintiſeptem continet Quæſtiones.

1 *AN omnia beneficia poßint reſignari, & an Papatus, Cardinalatus Patriarchatus, Archiepiſcopatus, Epiſcopatus. Abbatia, Prioratus, & alia.*

2 *An beneficia conſiſtorialia poßint reſignari, & quæ ſint conſiſtorialia.*

3 *An beneficia litigioſa poßint reſignari, & quando, ac quomodo, coram quo, & diffuſe pertinentia ad hanc materiam ponuntur, & de ſubrogatione notatu digna explicantur.*

4 *An beneficia iuriſpatronatus poßint reſignari, & an renũciatio facta ſpreto patrono ſit nulla ipſo iure, an Papa deroget iuri patronatus, & in quibus caſibus, nouem cauſæ ponuntnr.*

5 *Beneficia electiua, an poßint reſignari.*

6 *An poßit reſignari beneficium, ad cuius titulum, quis eſt promotus, & quando, & quomodo, & de promoto ad titulum patrimonij, & ad titulũ beneficij aliqua ſcitu digna ponuntur.*

7 *An beneficia exempta poßint resignari.*

8 *An beneficium ſine redditibus poßit resignari.*

9 *An beneficia vnita poßint resignari, antequã vnio ſortiatur effectum, & quid de resignatione, quæ fit in fauorem, & an ſit ſienda mẽtio vnionis*

10 *An beneficia, ſuper quibus conceſſæ ſunt expectatiuæ a Sede Apoſt. poßint resign.*

11 *An beneficia manualia poßint resignari.*

12 *An beneficia patrimonialia poßint resignari.*

13 *An beneficium extinctum, & ſuppreſſum poſſit resignari.*

14 *An Hoſpitalia poßint resignari, & quomodo dentur.*

15 *Penſio, an poßit resignari, ſeu transferri, & an sit beneficium.*

16 *An beneficia reſeruata poßint resig. & quæ beneficia sint reſeruata diffuſe ponitur.*

17 *An beneficia commendata poßint resign.*

18 *An beneficium, ſuper quo reſeruatus eſt regreſſus poßit resignari.*

19 *An beneficia, in quibus Cardinales habent indulta poßint resignari.*

20 *An beneficium, quod cadit ſub cõſuetudine optandi poßit resignari.*

21 *An poßit resignari, in fauorem ius quod prætẽditur in aliquo beneficio.*

22 *An poßit resignari beneficium nondũ collatũ.*

23 *An poßit resignari beneficium ſuper quo volens resignare habet ius ad rem, & qui habeant tale ius.*

24 *An poßit resignari beneficium Bullis non confectis.*

25 *An poßit resignari beneficium litteris non plumbatis.*

26 *An poßit resignari beneficium ante habitam poſſeßionem.*

27 *An poßit resignari beneficium ante factam publicationem.*

Liber Tertius.

Qui poſſint reſignare beneficia, decem & octo continet Quæſtiones.

1 *AN omnes poßint beneficia resignare, An habentes dignitatem, an priuatus ipſo iure, & qui priuentur ipſo iure, an promoti ad incõpatibilia, & hac ſumpta occasione ponitur tota fere materia Beneficiorum compatibilium, & incompatibilium.*

2 *An conſecutus parochialem eccleſiam, ex qua tenetur ſe promoueri facere intra annum poßit illam resignare in ſine anni, agitur de materia c. licet Canon de elect. lib. 6.*

3 *An poßit resignare beneficium non ſoluens penſionem.*

4 *An poßit resignatarius resignare non facta intimatione resignanti, vt ex litteris tenebatur.*

5 *An impetrans beneficium per annum pacifice poſſeſſũ ab alio poßit illud resignare, hac orta occaſione ponitur tota fere materia regulæ de annali, & examinantur nouem quæſtiones ad illam pertinentes.*

6 *An promouendi ad eccleſias cathedrales ſeu Metropolitanas poßint resignare, & p ſexdecim quæſtiones interpretatur regula Cancellariæ de beneficijs vacaturis per promotionẽ ad eccleſias, & monaſteria, ſcilicet an ſit odioſa. Quæ differẽtia ſit inter primam partem, & ſecundam regulæ, an comprehendat resignationes, quæ ſiunt in curia, an ſi vſu recepta, an habeat locum in resignationibus in fauorem, an comprehendat commendas, an loquatur etiam in beneficijs iuris patronatus, an habeat locum in beneficijs promouendorum ad partes inſidelium. Quomodo fiat derogatio, an comprehẽdat beneficia familiariũ Cardinalium, an comprehendat promouendum ignorantem ſe promouendum, an fraudis præſumptio excludatur, ex eo, quod ſupplicatio ſit manu Papæ signata, an ex poſſeßione decennali inſurgat præſumptio derogationis, an comprehendat resignationem, in qua fuit præſtitus conſenſus poſt pmotionẽ, an habeat locum in beneficijs electiuis, an deroget concordantes.*

7 An minor 25.ann.maior autem 14.poßit reſignare beneficiũ,quod obtinet, & poßit reſignare beneficium,quod obtinet,& poßit procuratorẽ ad hoc conſtituere, & an ſit reſtituẽdus aduerſus renunciationem ab ipſo factam,& quando poteſt dici læſus in ea,& quæ læſio requiratur,& cui incumbat onus probandi illam,& quomodo conſideretur dolus tertij.Et quid de minore 14.an.& an requiratur auctoritas tutoris, & an requiratur noua collatio in reſtitutione,quæ ſit minori,& infra quantum tempus.

8 An mente captus,furioſus,habens dilucida interualla poßint reſignare, & qũo probetur furor.

9 An reſignatarius poßit reſignare,ponitur regula affirmatiua cum multis ampliationibus, & limitationibus.

10 An infirmus poßit beneficia,quæ obtinet, reſignare.

11 Exemptus an poßit reſignare,& qui ſunt exẽpti,& hac ſumpta occaſione ponuntur caſus, quibus exempti ſubijciuntur ordinarijs locorum ex Concilio Trid.& qui ſint ordinarij.

12 Fœmina an poßit reſignare, & plene agitur de renunciatione abbatiſſatus.

13 An volẽtes ingredi religionem poßint renũciare,& quando,an in anno probationis.

14 Non habentes,vnde viuere,an poßint renunc.

15 An poßit renunciare habens reficere eccleſiam vetuſtate collapſam,& deſtructam.

16 An criminoſi poßint reſignare,an lite pẽdẽte,an poſt concluſum in cauſa,an poſt ſententiam latam in reſignatione debeat fieri mentio inquiſitionis,quid in crimine grauißimo,quid poſt impetrationem beneficij,& quid in reſignatione in fauorem,ac plures limitationes ponuntur.

17 Senex an poßit reſignare.

18 Qui poßint cogi ad reſignandum, & quid in criminoſo,illiterato,ſcandaloſo,irregulari,priuãdo,& alijs caſibus,& plene diſſeritur,an petens licentiam cedendi illa obtenta poßit cogi etiam ſi ſit epiſcopus iuxta textum in ca. quidam de renũ. & ſi inter Cardinales exiſtentes in conclaui fuit factum pactũ,vt qui aſſumeretur ad ſummũ Pontificatũ teneatur renunciare infra certũ tẽpus,an creatus poſtea Papa teneatur renũciare, & an Papa teneatur renunciare ſi detegatur habere vxorem,& an renunciatio coacta ſit nulla.

Liber Quartus.

Quibus perſonis poſſint beneficia reſignari.Vndecim complectitur Quæſtiones

1 An omnibus poßint beneficia reſignari, & qui ſint idonei ad ea.

2 An renunciatio facta in fauorem laici ſit nulla,& quid de Hoſpitali,& quid ſi fiat cum clauſula quamplurimum clericali charactere fuerit inſignitus,& circa hanc clauſulam aliqua dubia explicantur,& agitur de ordinato a non ſuo epiſcopo,vel ab hæretico,vel ante legitimam ætatem.

3 An poßit beneficium reſignari criminoſo,homicidæ,periuro,ſchiſmatico,hæretico,ſimoniaco,ſacrilego,falſario litterarum Apoſtolicarum, vſurario publico,apoſtatæ,irregulari,Bannito, notorie infami,Excommunicato, Inſordeſcenti,ſuſpẽſo,Luſori.

4 An poßit reſignari Furioſo,Illiterato,Illegitimo,Bigamo,Neophito,& filio Iudæi.

5 An beneficium ſæculare poßit reſignari Regulari,& e contra.

6 An Fœminæ poßit beneficium reſignari.

7 An beneficia poßint reſignari exteris a Regno & his,qui non intelligunt Idioma loci, vel non ſunt de ciuitate,vel oppido,& illegitimo.

8 An beneficia poßint reſignari infirmis ſenib. habentibus dignitatem,affinibus, ſeu conſanguineis.

9 An beneficium poßit reſignari minori 25.annorum & maiori 14-& minori 14.anno. & quid de dignitate,& an aliter facta ſit nulla, & quid ſi beneficium eſt ſacerdotale, & reſignatarius nõ ſit ſacerdos, & an minor poßit acceptare beneficium ſine Curatore.

10 An beneficium poßit reſignari in fauorem Capituli,ſeu conuentus.

11 An bona conſcientia poßit aliquis procurare, vt ſibi beneficium reſignetur, & reſignans, an peccet reſignando in fauorem idonei indigni, atque digni,& minus digni.

Liber Quintus.

Ex quibus cauſis reſignentur Beneficia. Sex continet Quæſtiones.

1 An cauſa in dubio præſumatur. Et quæ cauſa requiratur in renunciatione Papatus.

2 Quæ cauſa requiratur in renunciatione Cardinalatus.

3 Quæ cauſa requiratur in renunciatione Epiſcopatus. Diffuſe explicantur ſex cauſæ relatæ in cap.niſi cum pridem de renunc.propter conſcientiam criminis,debilitatem corporis, defectũ ſciẽtiæ,malitiam plebus,graue ſcandalum,irregularitatemque perſonæ.Et an liceat Epiſcopo deſerere eccleſiam propter perſecutionem,& an poßit illam reſignare ratione ocij,vel ob labores, aut ratione inſpirationis,vel humilitatis, ſiue ratione ingreſſus Religionis, & ob intemperiem aeris,& inimicitias.

4 Quæ cauſæ requirãtur in Reſignatione dignitatis eccleſiaſticæ,aut Beneficij curati.

5 Quæ cauſa requiratur in Reſignatione,Beneficiorum ſimplicium.

6 Quæ cauſa requiratur in Reſignatione,quæ fit coram ordinarijs, & ex quibus cauſis ipſi poßint recipere renunciationes. Ponitur conſtitutio 58. Pij V.illaque diffuſe interpretatur explicãdo plures cauſas ibi contentas ex quibus ordinarijs id licet,ſcilicet ob ſenectutem,ob valetudinem ob impedimentum corporis,ob vitium corporis, ob crimen,ob cenſuras,ob ſcandalum ob incompatibilitatem,& ponitur,quæ pœna ſit impoſita aduerſus dictam conſtitutionem contra facientes, & quibus,&c.

Liber Sextus.

De reſignatione cum reſeruatione omnium fructuum,vel medietatis Penſionis,Regreſſus,Acceſſus,& Tranſlationis Penſionis. Quinque continet Quæſtiones.

1 An fiat Reſignatio cum reſeruatione omniũ fructuum,vel medietatis, Quando, vbi, & quomodo fiat,& hodie an ſit in vſu plene omnia pertinentia ad hanc materiam explicantur.

2 An concedatur reſeruatio Penſionis in Reſignatione,& ex qua quantitate in quibus beneficijs. Quid tunc ſit exprimendum, Quæ clauſulæ dentur in huiuſmodi reſeruatione, & quando extinguatur penſio ita reſeruata plenißime omnia pertinentia ad hanc materiam ponuntur.

3 In quam pœnam incurrat Reſignatarius non ſoluens Penſionem Reſignanti reſeruatam in ipſa Reſignatione,& traditur exactißime materia Regreſſus reſeruati ob non ſolutionem Penſionis. Quando,& quomodo reſeruetur, ac remittatur.

4 An penſionarius poßit transferre pẽſionem, & hac ſumpta occaſione, quindecim fere Quæſtionibus tota materia translationis ponitur, & plures caſus vtilißimi explicantur.

5 An reſignanti reſeruetur Regreſſus, & ſumma diligentia explicatur huiuſmodi materia, Quid ſit Regreſſus, Quando concedatur, & quibus cauſis prohibeatur, & aliæ vtilißimæ Quæſtiones.

Liber Septimus,& vltimus huius primi Tomi.

An reſignatio debeat fieri in manibus ſuperioris.Quibus cauſis aliter facta ſuſtineatur.Qui dicatur ſuperior, & plene agitur de Papa,Cardinale Epiſcop. Abbate, & alijs inferioribus Vigintinouem continet Quæſtiones.

1 An resignatio facta coram non ſuperiore ſit nulla,& an præiudicet renunciãti, & quid de ratificatione ſubſequuta per ſuperiorem, & quid in beneficijs cum acquiritur tantum ius ad rem,vt in electo,præſentato & ſimilibus, & quid in beneficijs litigiosis,& quid de intrusis.

2 An criminosi & irregular es poßint renũciare abſque auctoritate ſuperioris.

3 An renunciatio tacita,quæ fit per adeptionẽ ſecundi curati poßit fieri abſque auctoritate ſuperioris.

4 An ingredientes Monaſteria debeant renũciare coram ſuperiore.

5 Papa cum non habeat ſuperiorem coram quo resignabit Papatum?

6 Hoſpitalia an poßint renunciare abſque ſuperioris auctoritate.

8 Conclauiſtæ an teneantur renunciare corã ſuperiore, & quæ sint eorum priuilegia.

8 An resignatio poßit fieri in nullius manibus.

9 Coram quo ſuperiore facienda eſt resignatio, & an beneficium poßit renunciari coram Imperatore,Rege,Duce,& alio quocunque.

10 Coram Papa,quæ beneficia resignantur,& quãdo,& quæ beneficia non poſſunt,nisi coram eo renunciari,& quid de reſeruatis.

11 Coram Cardinalibus an poßint beneficia resignari. Quæ,quando,& ponitur cuius vigore fiat resignatio,an tituli,epiſcopatus,Indulti, & quid de Cardinalibus,Presbyteris,& Diaconis.

12 An legati a latere poßint resignationes recipere,& an legati nati & mißi.

14 An Archiepiſcop.& epiſc.habeant facultatẽ recipiendi resignationes,& quid in beneficijs reſeruatis,iuriſpatronatus,electionis,comprehensis indulto Card.volentis intrare religionem, alterius epiſcopi,& in beneficijs,quorum collatio ſpectat ad inferiorem.

15 An coram abbatibus poßit fieri resignatio, & quid de abbate non exempto.

16 An præpositus poßit renunciationes beneficiorum

rum recipere, & quid in archidiacono, archipreſbytero, priore, & alio inferiore.
17 An renunciatio beneficij poſſit fieri corā Cardin. Vicecancel. & quid ſeruetur hodie.
18 An auditores Rotæ poſſint recipere renunciationes beneficiorum, & quando.
19 An Referēdarij vtriuſque ſignaturæ habeant facultatem recipiendi reſignationes.
20 An coadiutor datus epiſcopo poſſit renunciationem beneficij recipere, explicatur materia coadiutorum, ſcilicet quando fuerunt inſtituti. Quando dentur, & quæ ſit eorum iuriſdictio.
21 An Oeconomus habeat facultatem recipiendi reſignationes, explicatur, quando detur Oeconomus. Quibus caſibus, & quid poſſit facere.
22 An reſignatio poſſit fieri coram exequutoribus gratiarum deputatis a ſede Apoſt. ad prouidēdum de beneficijs vacantibus.
23 An Capitulum Metropolitanæ, vel Cathedralis eccleſiæ ſede plena, vel vacante habeat facultatem recipiendi reſignationes, vt poterat archiepiſcopus, vel epiſcopus, & quorum beneficiorum.
24 An vicarius epiſc. poſſit renunciationes beneficiorum recipere. Quorum beneficiorum, quādo, & quomodo. Hæc materia diffuſe tractatur, nam ponitur regula cum multis ampliationibus, & limitationibus, & quamplures Rotæ Deciſiones in caſibus occurrentibus factæ referuntur.
25 An Notarij poſſint reſignationes beneficiorum recipere.
26 An reſignatio poſſit fieri coram iudice.
27 An data facultate recipiendi reſignationes beneficiorum veniat facultas recipiendi renūciationem beneficiorum reſeruatorum.
28 An in reſignatione beneficij, quæ fit in vrbe habeat locum regula Cancellariæ de impetrantibus beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium, vt impetrans beneficium vacans per obitum familiaris Cardinalis teneatur exprimere nomen, & titulum ipſius Card. & ſi ille in Curia fuerit eius ad id accedat conſenſus alias gratia ſit nulla.
29 An inferiores, a Papa habentes facultatem cōferendi, & recipiendi reſignationes beneficiorū, poſſint committere receptionē reſignationis, & collationē, & ponitur quomodo probetur collatio.

F I N I S.

FLAMINII PARISII IVRE CONSVLTI CONSENTINI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER PRIMVS.

PRIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 DEfinitio debet præcedere omnem tractatū.
2 Aequiuoca prius ſunt diſtinguenda, & poſtea definienda.
3 Renunciatio beneficij duplex, tacita, & & expreſſa.
4 Renunciatur tacitè, & expreſsè iuri patronatus nominationi, ſententiæ, rei iudicatæ, fideicommiſſo, appellationi, inſtantiæ hæreditati, exceptionibus, attentatis, & priuilegijs.
5 Quiſque poteſt renunciare iuri ſibi competenti in ſpiritualibus, & temporalibus.
6 Quiſque poteſt renunciare expreſsè, & tacitè.
7 Renunciatio tacita tantum operatur quantū expreſſa.
8 Taciti & expreſſi eadem eſt virtus.
9 Renunciatio tacita, inducit priuationem beneficij vt expreſſa.
10 Tacita renunciatio quid ſit.
11 Clericus contrahens matrimonium tacite videtur renunciare beneficijs.
12 Matrimonium ēt nulliter contractū, priuat beneficijs.
13 Priuatio quæ fit per contractum matrimonij inducitur ipſo iure.
14 Clericus contrahens matrimonium, videtur renunciare regreſſui, & liti ad beneficia.
15 Clericus contrahens matrimonium uidetur renunciare penſioni.
16 Per aſſecutionem ſecundi incompatibilis, videtur renunciari primo.
17 Primum beneficium vacat per translationem ad incōpatibile.
18 Beneficium primum vacat per electionem ad incompatibile.
19 Expectatiua gratia amittitur per aſſecutionem incompatibilis.
20 Liti renunciatur per aſſecutionem incompatibilis.
21 Poſſeſſio pacifica quæ remiſſiue.
22 Clericus effectus Miles ſecularis amittit beneficium.
23 Conſentiens vt beneficium ſuum alteri conferatur videtur illud renunciare.
24 Conſentiens vt ſuum beneficiū poſſideatur ab alio per triennium videtur illud renunciare.
25 Rei iudicatæ renuntiatur, patiendo, vt producantur iura, & dentur articuli.
26 Decimæ renunciatur patiendo vt alius illas exigat.
27 Appellationi renunciatur ſi appellans petit prorogationem à iudice à quo.
28 Appellationi renunciatur ſi cauſa non committatur infra decem dies.
29 Expreſſa renunciatio fit verbis expreſſis.
30 Renunciationis beneficij definitio.
31 Definitio debet exprimere quiditatem rei definitę.
32 Definitio debet eſſe congrua materiæ ſubiectę.
33 Definitio debet conuerti cum ſuo definito.
34 Renunciare eſt cedere, dimittere, & derelinquere.
35 Renunciatio eſt donatio.
36 Donatio excedens ſummam quingentorum aureorum debet inſinuari.
37 Renunciatio excedens ſummam quingentorum aureorum debet inſinuari.
38 Renunciare eſt diminuere reditus.
39 Renunciatio eſt alienatio.
40 Verbum dimittere, eſt admodum generale.
41 Dimitto idem eſt quod relinquo, & derelinquo.
42 Verbum dimittere proprium eſt etiā in permutatione.
43 Renunciatio beneficij debet ſponte fieri.
44 Renunciatio coacta non eſt proprie ceſſio.
45 Actus nullus non eſt proprie actus.
46 Actus renunciationis debet eſſe voluntarius.
47 Dimiſſio quæ fit per priuationem non eſt ſpontanea.
48 Renunciatio debet fieri libere, & pure abſq. pactione.
49 Renunciatio ſimoniaca, & confidentalis, eſt prohibita
50 Beneficium nondum collatum non poteſt renunciari.
51 Beneficium alteri collatum non poteſt renunciari.
52 Iuri alieno renunciari non poteſt.
53 Non poteſt reſignare qui beneficium non habet.
54 Nemo poteſt dare quod non habet.
55 Priuatio præſupponit habitum.
56 Cardinalatus, Epatus, & Abbatia ſunt beneficia.
57 Renunciatio facienda cum cauſa.
58 Beneficium renunciandum coram ſuperiore.
59 Renunciatio tacita non requirit auctoritatē ſuperioris.
60 Definitio optima eſt quæ habet genus, differentias, & conuertitur.
61 Renunciatio poteſt fieri in curia & extra curiam.
62 Renunciatio ſimplex & in fauorem.
63 Renunciatio in fauorem fit libere.
63 Reſignatarius habet ius a Papa, & non reſignante.
65 Origo ſpectanda.
66 Verbū renūciare eſt æquiuocū, & capitur multis modis
67 Verbū cedere eſt æquiuocū, & capitur multis modis.
68 Verbum reſignare eſt æquiuocum, & habet plures ſignificationes.
69 Reſignare beneficium, pro dimittere.
70 Renunciatur beneficium, ceditur Iuri.
71 Renunciare, cedere, & reſignare inter ſe cōfunduntur.
72 Vocabulorū diuerſitas non ſemper diuerſum oſtendit.
73 Eiurare, pro renunciare.
74 Eiurare eſt renunciare cum iuramento.

DE Reſignatione beneficio-
rum eccleſiaſticorum tra-
1 ctaturis † a definitione in-
cipiendum erit iuxta Cice
ronis præceptum lib. pri-
mo officiorum relatum a
Bal. in præludijs Feud. nu.
2 8. Et quia † æquiuoca prius
ſunt diſtinguenda teſte phi
loſopho; Ideo in primis ſci
3 re oportet renunciationem beneficii, † vel eſſe tacitam
vel expreſſam vt ſcriptum reliquerunt Hoſt. in cap. ve-
niens num. 1. de renunc. Ant. de Butr. in cap. ex tranſ-
miſſa num. 1. & 10. & in cap. quod in dubijs numero 1.
eo. tit. Abb. in cap. ex ore ſedentis. num. 10. de his quæ
fiunt a mai. part. capit. Io. And. in c. clerici numer. 6. de
cleric. coniug. Card. Alexand. in cap. qualiter num. 4. 7.
q. 1. Rot. deciſ. 15. de off. deleg. in nou. Rebuff. in prax.
beneficiar. tit. de renunc. tacit. num. 1. Chriſtophorus
Roffiniacus in tract. de benef. c. 14. num. 3. Petrus Gre
gorius lib. 17. ſyntag. iur. c. 17. num. 21. Fuſcus. de viſita
* tione c. 20. num. 20. & * communiter ab omnibus paſ-
ſim receptum eſt vt egregie oſtendit D. meus Card. Pa
riſ. conſ. 76. in princ. vol. 4. Ita tacite & expreſſe renun-
4 ciatur Iuri patronatus † vt tradit, idem Card. Pariſ. cõ-
ſil. 144. num. 8. vol. 4. ac Nominationi Rebuff. in tract.
de nominat. q. vlt. num. 18. & 19. & Regreſſui Card. Pa
riſ. dic. conſ. 76. nu. 7. vol. 4. Caputaq. deciſ. 12. in prin.
p. 3. & Sententiæ. Card. Pariſ. conſ. 5. nu. 42. vol. 1. Rei
iudicatæ. Corn. conſ. 148. num. 20. vol. 2. Appellationi
Caputaq. deciſ. 29. & deciſ. 31. p. 1. Roland. a Vall. con-
ſil. 51. num. 22. vol. 4. Alexand. in l. 1. num. 4. C. de in in-
tegr. reſtit. fideicommiſſo Bal. conſ. 450. num. 2. lib. 3.
& conſ. 440. num. 3. eod. lib. 3. Caputaq. deciſ. 20. p. 2.
Inſtantiæ. Paul. de Eleazar. in c. finem litibus num. 39.
de dolo & contum. Io. Crot. in c. cum ſit Romana nu
mer. 24. de appellat. Hæreditati. Bal. conſ. 196. num. 7.
lib. 4. Dec. conſ. 89. num. 5. & conſ. 266. num. 4. Card.
Pariſ. conſ. 12. num. 53. vol. 1. & conſ. 69. num. 7. vol. 3.
Roland. a Vall. conſ. 99. num. 4. lib. 4. Menoch. conſ. 6.
num. 9. vol. 1. Gabriel. conſ. 60. num. 2. vol. 1. Exceptio-
nibus. Bal. conſ. 210. num. 4. lib. 5. Card. Pariſ. conſ. 20.
num. 37. vol. 1. Feriis. Alex. in l. 1. num. 8. de ferijs Attẽ
tatis D. Rober. Lancelot. de atten. p. 2. c. 4. limit. 15. &
p. 3. c. 3. num. 53. & Priuilegiis. Rolan. a Vall. conſ. 2. n.
31. lib. 4. Melchi. Palaez. in tract. Maiorit. p. 1. q. 38. nu.
1. Port. Imol. conſ. 22. num. 15. & plures caſus refert Ia
cobus Butrigarius in tract. de renunciatione iuris, &
5 omnibus alijs rebus, cum quiſque † poſſit renunciare iu
ri ſibi competenti in ſpiritualibus & temporalibus. Ar
chid. in c. quam periculoſum. num. 4. 7. q. 1. & in c. de-
nique num. 4. 6. q. 3. Iacob. de Arena in tract. de poſit.
§. 5. num. 2. Alex. conſ. 116. num. 2. lib. 3. D. meus Card.
Pariſ. conſ. 65. num. 24. vol. 2. Cor. conſ. 109. nu. 1. vol.
1. & conſ. 239. num. 2. vol. 3. Roland. a Vall. conſ. 85. n.
63. lib. 2. Rot. deciſ. 32. num. 3. de appell. in nou. & de-
ciſ. 1. num. 3. de iureiur. per Biſignett. & deciſ. 31. nu.
4. de re iud. in antiq. Socc. iun. conſ. 50. nu. 2. vol. 2. Me
noch. conſ. 57. num. 15. & conſ. 84. num. 61. vol. 1. con
6 ſil. 89 num. 7. eodem vol. non ſolum † expreſſe ſed etiã
tacite. Cephal. conſ. 18. numero 5. Menoch. conſil. 78.
7 num. 22. vol. 1. & idem † effectus reſultat ex utraque ca.
* ex ore & ibi gloſſ. & * omnes de his quæ fiunt a maio.
part. cap. Cardin. Pariſ. conſ. 76. in princ. volum. 4. cum
8 † taciti & expreſſi eadem ſit virtus l. cum quid ff. ſi cer.
pet. quæ ad hoc ſemper allegatur vt ibi ſcribit Iaſ. nu. 5.
Card. Pariſ. conſ. 69. num. 11. vol. 3. & faciunt not. per
gloſ. Bal. & alios in l. emancipata C. de iur. & fact. igno
ran. Ioan. Andr. in c. clerici. num. 6. de cler. coniug. cum
alijs vt per Card. Pariſ. conſil. 19. numero 153. cum ſe-
quen. volum. 2. Io. Crot. in cap. perſonas num. 3. de ap-
pell. Dec. conſil. 166. num. 2. Robert. Lancelott. de at-
tenta. p. 2. cap. 4. lim. 15. num. 20. ideo dicimus vtram-
que inducere priuationem beneficij Card. Pariſ. in ca.
* cum eccleſiæ num. 1. de excep. & eſt * communis opi-
nio teſte Alfonſ. Hoied. in tract. de incompat. benefi-
cio. p. 1. c. 13. & c. 4. num. 7. Mandoſ. in addic. ad lap. al-
leg. 16. lit. A.
9 Tacita renunciatio † eſt, quæ ipſo iure fieri intelli-
gitur abſque verborum expreſſione, cũ deducatur ex
* quadam iuris interpretatione clem. gratiæ vbi * omnes
de reſcript. not. in c. de multa de præben. tradit Roffi-
niac. dict. c. 14. de benef. ſub. num. 3. Quæ primo exem
11 plificari poteſt † in eo qui in minoribus ordinibus cõ-
ſtitutus contrahit matrimonium: nam iſte tacite vide-
tur renunciare beneficio quod obtinet. cap. 1. & cap.
* quod a te vbi gloſ. Hoſtienſ. Imol. & alij * omnes de cle
ric. coniug. Doct. in cap. 1. eod. tit. lib. 6. Card. Pariſ. cõ
ſil. 40. num. 30. volum. 4. Caputaq. deciſ. 215. num. 2. p.
1. Cappell. Tholoſan. deciſ. 239. Maſcard. de prob. con
cl. 182. num. 3. Nauarr. conſ. 3. num. 1. de renunc. & eſt
* * communis opinio teſte Euerardo conſ. 11. circa prin
12 cipium etiam ſi matrimonium ſit nullum † ex cauſa cõ
* ſanguinitatis, vel affinitatis * communis opinio teſte
13 Imol. in cap. Ioannes nu. 24. de cleric. coniug. & † ipſo
* iure priuatur * communis opinio, de qua atteſtatur Mẽ
chiaca lib. 3. de teſtam. §. 22. num. 45. in fin. Clar. lib. 5.
recep. ſenten. §. vlt. q. 73. verſ. clericus. ac etiam videtur
14 renuntiare † regreſſui & omni iuri competenti ad be-
* neficium eccleſiaſticum * communis opinio teſte Co
15 uarr. ſuper 4. decret. p. 2. c. 6. §. 3. num. 5. & † etiam pen-
* ſioni ex cauſa ceſſionis ſibi reſeruatæ * communis opi
nio teſte Gig. de penſion. q. 54. ſecundum quam opi-
* nionem fuit concluſum in Rot. * Roman. coram Io.
Paulo in vna Adiacen. penſionis 4. Iunij 1546. teſte
Put. deciſ. 459. li. 2.
16 Secundo exemplificatur in eo qui cõſequitur † poſ-
ſeſſionem ſecundi beneficii incompatibilis: nam vide
tur eo ipſo renuntiare primum c. De multa ca. quia in
tantum c. ad hæc c. præterea de præben. cap. ſancto-
rum diſt. 70. c. 1. & 2. 21. q. 1. clem. Gratiæ de reſcrip. c.
4. ſeſſ. 7. Conc. Triden. de reform. & c. 17. ſeſſ. 24. etiam
de reform. Io. de Lignano in tract. de pluralit. benefi.
in prin. Gemin. in c. beneficium num. 4. de regular. in
6. & in c. pauper num. 3. de præben. eo. lib. Ber. q. fami-
liar. 80. num. 1. late Duenas reg. 71. Coraſius tract. de
benef. c. 5. num. 59. latiſſime Maſcard. de probat. con-
* cl. 183. Petr. Greg. lib. 17. ſyntag. iur. cap. 17. num. 22. *
communis opinio, de qua atteſtantur Alfonſ. Hoied.
tract. de incompat. benef. p. 1. cap. 4. in princip. Burſat.
17 conſilio 353. numero primo volum. quarto ſicuti † per
translationem ad beneficium incompatibile uacat pri
mum cap. in apibus 7. quæſt. prima Rebuff. in prax. tit.
requiſita ad collationem numero 52. Ferrett. conſilio
18 29. numero 13. ac † per electionem * communis opi-
* nio teſte Burſat. dic. conſilio 353. num. 6. & † per aſſe-
19 cutionem incompatibilis perditur etiam gratia expe-
ctatiua cap. ſi pauper clericus de præbend. libro ſex-
* to vbi * omnes Roman. conſilio 356. numero pri-
mo Calder. conſilio quinto de præben. Anchar. conſi
lio 214. numero quarto Moedan. deciſ. manuſcr. 130.
20 & videtur † renunciari liti ſuper alio incompatibili
gloſ. in dic. clem. Gratiæ vbi Card. Zabarell. Gam-
mar. deciſ. decimaſeptima manuſcr. & hæc procedunt

quoties poſſeſſio fuit pacifica, nam alias ſecus vt fuit
* reſolutum in Rot. * in vna Florentin. canonicatus & p̃
ben. die. 11. Martii. 1558. coram. R. P. D. Proſpero de
ſancta Cruce, nunc Cardinali Ampliſſimo. teſte Capu
* taque deciſ. 415. lib. 1. in manuſcr. & fuerat * idem reſo
* lutum coram Veſtan. 10. Ianuarij 1552. * in vna Barchi
nonen. beneficij teſte eodem Caputaq. deciſ. 294. p. 2.
impreſſ. & † quæ dicatur poſſeſſio pacifica docet ex plu
ribus Maſcard. in alleg. concl.
22 Tertio exemplificatur in † eo qui eſt effectus mi-
les ſecularis, nam videtur tacite renunciare beneficio
quod obtinet gloſ. in c. vlt. verb. redierint de cleri. non
reſidi Barb. conſ. 11. col. vl. verſ. preterea facit lib. 1. Gi.
de penſ. q. 55. num. 2. Curt. ſen. conſ. 80. Rebuff. de no-
* minat. q. vltima * communis opinio teſte Imol. dic. c.
vlt. num. 6. de cleric. non reſiden. de communi etiam
atteſtatur Clar. lib. 5. recep. ſent. §. vlt. quæ. 73. verſ. item
clericus.
23 Quarto poteſt exemplificari † in eo qui conſenſit
vt beneficium ſuum cõferatur alteri, nãq. videt̃ tacite
renuntiare illud gloſſ. in c. beneficium verb. aſſenſu de
regular. in 6. Card. Alexan. in c. quamuis. n. 17. q. 1. Ab.
in c. ex ore n. 5. & 9. de his quæ fiunt a maior. part. ca-
pit. Moedan. dec. manuſcr. 335. incip. an indultum, &
24 † patitur vt ab alio poſſideatur per triennium. Rot. de
ciſ. 3. de renunc. in nou. Imol. in dic. ex ore. Maſcard. de
probat. concl. 1263. nu. 28. nam videtur illud habere,
pro derelicto Hoſtien. in c. veniens. 2. de renunc. Ita
25 † tacite renunciatur rei iudicatę patiendo vt poſt illam
producantur iura & dentur articuli pro vt fuit reſolu-
* tum in Rot. * in vna Tiraſonen. ſeu. Valconen. canoni
catus & præbendæ coram Moedano die. 23. Martij.
* 1547. teſte eodem Moedan. deciſ. 39. in manuſ. & in *
alia Placentin. coram Io. Paulo teſte Peregrin. deciſ. 39
26 & deciſ. 114. lib. 1. in manuſcr. & † renunciatur tacite
decimis patiendo vt alius illas exigat vt per Calb. tra.
præſcriptio. p. 5. q. 7. rubr. de decim. Caputaq. dec. 242.
27 p. 1. & † tacite videtur renunciatum appellationi, quo-
ties appellans comparet coram Iudice a quo & petit
* prorogationem vt fuit reſolutum in Rot. * in vna Lu-
can. Charitatiui ſubſidij coram Accorombono die.
28 27. Aprilis. 1551. teſte Caputaq. deciſ. 29. p. 1. ſicuti † re
nunciatur appellationi ſi cauſa non fuit commiſſa in-
* fra decem dies vt fuit concluſum in. Rot. * in vna Aliſ-
bonen. coram Reumano. 18. Octobris. 1551. teſte Ca
putaq. deciſ. 31. & 32. p. 1. Et de hac renunciatione ta-
29 cita non erit noſter tractatus ſed de expreſſa † quæ fit
verbis expreſſis & explicitis vt ſcribit Petrus. Gregor.
* dic. lib. 17. ſyntag. in c. 17. nu. 23. & eſt communis * opi
nio omnium doct.
De expreſſa igitur reſignatione beneficiorum eccle
* ſiaſticorum loquuturi, Primo Quæro quid ſit * commu
30 nis reſponſio ita ſe habet † Renunciatio eſt iuris pro-
prij ſpontanea refutatio ſeu dimiſſio. Hoſt. in ſum. ti.
de pact. & trãſact. §. 1. num. 6. Vitalis de Cambanis tra.
clauſularum in verbo clauſula renunciauit Cardi. quẽ
refert & ſequitur Petr. Gregor. ſyntag. iur. lib. 17. cap.
17. num. 13. Caccialup. tract. de tranſact. quæſt. 3. num.
10. Moedan. in recollectis manuſcr. deciſ. 72. Chriſto
phorus. col. 2. ſed hæc definitio mihi non probatur,
nam congruit renunciationi in genere vt tradit Man-
doſ. in trac. de ſignat. grat. verbo reſignationes col. 2.
vbi dicit quod ita diffinitur renunciatio in ge
nere ſumpta, & in his terminis loquuntur Speculat. Vi-
tal. de. Camban. & Caccialup. vnde cum non ex
31 primat † quidditatem naturam, & ſubſtantiam,
rei definitæ non eſt bona. Bal. in l. maximum vitium C.
de lib. præt. Bart. in l. prima ff. de teſtament. Iaſ. in l. ſi is
qui pro emptore num. 88. ff. de vſucap. Alciat. lib. 6. pa-
32 radox. cap. 9. & regulare eſt vt definitio † quæ non con-
gruit proprie ſubiectæ materiæ rei definitæ nõ ſit bo-
na l. ſi vno ff. locat. c. ſolitæ de maior. & obed. Angel. in
l. damni infecti ff. de damno infec. cum alijs vt per Se-
baſt. Medic. tract. de diffin. p. 1. quæſt. 4. num. 44. Vnde
ſecunda datur definitio. Renunciatio eſt iuris proprii
ſpontanea; & libera dimiſſio ſeu ceſſio. ita Rebuff. in
praxi beneficiorum titul. de reſignat. in princip. Seba-
ſtian. Medic. dic. tract. de diff. p. 2. diffinit. 96. vbi expli-
cat verba, ſed hæc etiam definitio eodem morbo labo
rat, congruit enim, quemadmodum & ſuperior, gene-
rali renuntiationi, & non conuertitur cum ſuo defini-
to, datur namque ſpontanea & libera ceſſio iuris pro-
prij, & tamen non eſt renunciatio de qua loquimur &
quando fit de iure temporali, vel quando fit de iure
ſpirituali, vel quando fit de beneficio coram non ſuo
ſuperiore. cap. quod in dubijs de renunciatio. & cla-
rum eſt non eſſe bonam definitionem, quæ cum ſuo
33 definito † non conuertitur gloſ. in l. vlt. ff. de verb. ſi-
gnific. & in l. prima ff. de cap. dimin. gloſ. Inſt. de oblig.
in princ. Petr. de Bellapert. in §. ſupereſt. nume. 6. de a-
ction. Bart. in l. prima §. dolum vbi Angel. num. 1. ff. de
dol. Paul. de Caſt. in l. ſi quis ſeruo nu. 4. C. de furt. Gel
lius lib. 4. cap. 1. noct. act. Alexand. in l. 1. num. 4. ff. de
* acquirend. poſſeſſ. & eſt communis * opinio omnium
Doctor.
Quare ita definirem ſeu magis deſcriberem. *Renun
tiatio*, de qua nos agimus, *eſt dimiſſio ſpontanea, & li-
bera beneficij obtẽti facta cum cauſa coram ſuperiore.*
34 Dico dimiſſio quia renuncians † cedit dimittit dere-
linquit & donat ius ſuum l. hoc iure §. 1. ff. de donat. l.
ſi quis delegauerit cum ibi notat. ff. de nouat. Bald. in l.
venditrici in fin. C. de reb. eccl. non alien. Alexand. con
35 ſilio 22. num. 7. volum. 5. & propterea † renunciatio ap
pellatur donatio. Alexand. conſ. 115. num. 1. volum. 5.
Card. Pariſ. conſil. 26. num. 58. & conſil. 65. num. 57. vo
lum. 3. Rolan. a Vall. conſ. 64. num. 20. vol. 2. Menoch.
conſ. 80. num. 57. & conſ. 1. num. 211. & 214. vol. 1. &
36 ſicuti donatio † excedens ſummam 500. aureorum de
37 bet inſinuari l. ſancimus C. de donat. ita † renunciatio
prophana excedens dictam ſummam Bald. in l. illud C.
de ſacroſan. eccleſ. quem refert & ſequitur Afflic. in
tract. de iur. prothomis. in princ. legis num. 3. Card. Pa-
riſ. dic. conſ. 26. numer. 58. Hinc ſcribit idem D. meus
38 Card. Pariſ. conſilio 127. numero 16. volum. 1. † quod
39 renunciare eſt diminuere redditus, Hinc capitur † pro
alienatione Menoch. conſilio 80. numero 21. & 56. &
40 hoc verbum *dimiſſio* erit loco generis, nam † comple-
ctitur quemcunque actum per quem quis a ſe ius pro
prium abdicat, vt colligitur ex Mandoſ. in reg. Can-
cell. de infir. quæſt. 13. numero 8. in fin. & nume. 9. tam
in temporalibus quam in ſpiritualibus. Petr. Gregor.
41 dic. libro 17. cap. 17. numero 14. nam † dimitto idem
eſt quod relinquo & derelinquo. Cic. in 4. Academ. &
5. Matth. cap. quinto l. meminiſſe §. legatum ſuum ff.
de off. proconſ. c. ex parte prima de off. deleg. & eſt ver
bum proprium huic materiæ, nam de dimiſſione be-
neficij habemus plures canones, cap. ſi beneficia. ubi
pluries reperitur huiuſmodi verbum de præbend. li-
bro ſexto extrauag. execrabilis Ioa. 22. & Mandoſ. dic.
quæſt. 13. cum illa reg. cancellariæ loquatur de dimiſ-
42 ſione beneficij, † eam interpretatur habere locum etiã
* in permutatione quod fuit etiam deciſum in Rot. * plu
ries, vt *infra* ſuo loco dicetur.
Dico *ſpontanea* quia reſignatio beneficiorũ debet

43 ſponte † fieri.Hoſt.in ſumm.tit.de renunc.§.qualiter.
Geminian.in c.in ordinarijs §.in conferendis num. 3.
de off.ordinarij lib.6.Rot.deciſ.5.num. 2. de renunc.
in nou.& deciſ.6.num.2.eo.tit.in antiq.Io. Monac. in
c.licet num.5.& ibi Franc.& Gammar.&communiter
* * alij*de rer.permut.lib.6.&ita tota die practicatur * &
ſic hoc verbum excludit vim dolum metum & poni-
44 tur ad differentiam renunciationis coactæ†quæ nõ eſt
proprie ceſſio.not.in c.ſuper hoc de renun.c. ad audiẽ
* tiam ꝙ met.cau.& eſt communis opinio*nanq;eſt nul
* la vt omnes* ſcribunt & actus nullus † non eſt proprie
45 actus l.4.§.condemnatum ff.de ſent.& re iudic.c.illud
46 de iur.patron.cum actus renũciationis debeat eſſe†vo
luntarius Lambertin.de iur patr.in 6.art. 6.q.princ.p.
2.lib. 1.num.21.& dicetur infra & ad differentiã dimiſ
47 ſionis,quæ fit per priuationem † nam illa non eſt ſpon
* tanea vt omnibus*notum eſt.Dico *libera* quia reſigna
48 tio beneficij debet libere & pure fieri† abſq; aliqua pa
ctione conditione,& modo c.cum pridem de pact.c.
* ex parte 1.de off.deleg.vbi omnes*Oldrad.conſ. 324.
ſub num.5.Calderin.in c.mandatum nu.4. de reſcript.
Crauett.conſ.122.num.2.Maſcard. de probat. concl.
* 1395.nu.10.& eſt communis* opinio omniũ Docto,
vt ſuo loco infra dicetur, & ex hoc excluduntur renũ
49 ciationes † ſimoniacæ,& confidentiales, quæ prohibi
tæ,& nullæ ſunt, & etiam ponitur ad differentiam litis
cui ceditur ob rationem c.finem litibus de dol.& con
tumac.& tradit Sebaſt.Medic.loco citat.

50 Dico *beneficij obtenti* nam beneficium nondum †
collatum renunciari minime poteſt Rot. deciſ. 26.de
procur. in antiq.Ioan.de Graſſ. de reſcrip. apoſtol.nu
mero 88.Boer.deciſ.205.num.4.& 308. Roffiniac.de
* benef.c.14.nu.43.& eſt*communis opinio de qua di-
51 cetur ſequenti libro,nec etiam poteſt † renunciari be-
neficium alteri collatum vt communiter omnes doct.
52 affirmant,quia iuri alieno † non poteſt renunciari. ca.
dilecto in fi.de præben.toto tit.C. res inter. ali.act.Et
53 quia † qui beneficium non habet reſignare nõ poteſt.
* Put.deciſ.166.in princ.lib.1.& eſt*communis opinio,
54 cum † nemo poſſit dare quod non habet.l. traditio ff.
de acquiren.rer.domin.l.nemo ff.de regul.iuris, priua
55 tio † enim præſupponit habitum l.qui decẽ ff.de verb.
56 oblig.& hoc verbum *beneficij* eſt genericum aptũ†cõ
prehendere Cardinalatum Epiſcopatum Abbatiam &
alia beneficia vt infra ſequenti libro dicetur.

57 Dico *facta cum cauſa* quia in reſignatione† requiri
tur cauſa.c.ſuper hoc de renunc. vbi Ant.de Butr. In-
* noc.Card.Abb.Imol.& alij* omnes & dicam infra.

Dico *coram ſuperiore* nãque beneficium debet re-
58 ſignari † coram ſuperiore Abb.in c.audita nu.3. de re
ſtit.ſpoliat.Turrecrem.in c.denique num.2.6.q.3.Caſ
ſad.deciſ.2.num.3.de renunc.D.meus Pariſ. conſ.93.
* num.25.vol.4.& alij* omnes,& hoc ad excludendum
59 renunciationem tacitam † quæ non requirit auctorita
tem ſuperioris.Benedic.Capr.in clement. Gratiæ nu.
60 5.de reſcript.Et hæc definitio cum habeat † genus &
differentias ac cum ſuo definito conuertatur erit opti
ma.Bart.in l.prima in princ.ff.de teſtamen. & in l.1.§.
dolum ff.de dol.Ber.in Rubr.de conſt.num. 76. Eue-
rard.in loco a defin.num.3.Dec.& Cagnol.in l.omnis
definitio ff.de regul.iur.Alciat.libr. 6. paradox.cap.9.
61 Ac comprehendit non ſolum † renunciationem factã
coram ordinarijs,ſed etiam illam quæ fit coram ſum-
mo Pontifice.Fuſc.de viſit.lib.2. cap.28.num.12.Roſ
ſiniac.de benef.cap.14.nu.21.comprehendit etiam re
62 gnationem † ſimplicem & reſignationem in fauorem
factam cum reſeruatione fructuum,vel penſionis, nã
63 hæc † quoque libere fieri dicitur & conditio apponi-
tur de voluntate Papæ,qui ex cauſa hoc facere conſue
64 uit.Card.Pariſ.conſ.76.vol.4. & ab eo † reſignatarius
habet ius & non a reſignante.Caſſador.deciſ. 15. ſub
num.1. de præben. quem refert & ſequitur Mandoſ.
regul.33.de ſignat.per fiat.q.7.num.8.ideo attenta na
tura originaria,poteſt,dici pura,quæ in vnaquaq; ma-
65 teria † eſt ſpectanda l.3.C.ad Macedon.l.ſi procurator
1.reſponſ.ff.mandat.l.clam poſſidere ff.de acqui. poſſ.
Marian.Socc.ſen.in c.veniens num.52.de accuſat.Gra
uett.conſ.318.num.4. Et dixi in principio definitio-
nis,*renunciatio expreſſa beneficij eccleſiaſtici* tum ad
66 excludendam tacitam tum etiam quia† verbum renũ-
ciare eſt æquiuocũ vt tradit Mandoſ.tract.ſignat. gra
tiæ.verb.reſignationes verſ.reſignare:renunciare. 1. ar
canum deferre l.ſi quid aliquid ff. de pæn.renunciare.
1.Referre.Cicero 8.Philipp. cum legati renunciarint
&c.Cæſar in coment.1.& lib.4.& habetur in l.cum in
plures §.mand.ui tibi ff.locat.l.qui fundum 1. reſpõſ.
ff.de contrahen.empt.& ibi Bud.renunciare ideſt de-
clarare.Teren.in Andria Cic.pro lege Manlia & lib.9.
epiſtol.renunciare ideſt remittere.Quintil.lib.10.Bud.
in annot.pandect.in l.minor ff.de minor.Renunciare
ideſt cedere & ius ſuum repudiare l.ſi quis in conſcri-
bendo iunctis his quæ ibi ſcribit Alcia.C. de pact.l.de
ſtitiſſe ff.de iudic.l.ſi filius ff.de minor.l.ſi mandauero
§.vlt.ff.mandat.l.poſtquam liti C.de pact.Alciat. in l.
deteſtatio col.4.in princ.ff.de verb.ſignif.& hoc mo-
do ſumitur in tit.de renunc.extr.in 6.& in clem.& nos
67 accipimus.Ita etiam † verbum cedere eſt æquiuocum
ſecundum Bonifac.de Vitall.in clem. vnica num.6.de
renunc.nam aliquando vt ipſe dicit ſumitur pro per-
cutiente aliquando pro incidente aliquando pro dan-
te locum aliquando pro renuntiante, cedere tempori
Cicer.famil.4.ibi te cedentem tempori. cedere inter-
ceſſioni,vel prouocationi.Bud.in pandect.ſuper l.2.ff.
de orig.iur.cedere legibus cedere patriæ cedere vitæ
cedere oneri vel honori Bud.in l.hominem.§.quoties
ad fi.ff.de poſitio.cedere fortunæ.Cæſar. in commen.
lib.6.belli Gallici prope finem.cedere amicitiæ Virg.
lib.11.Aeneid.& lib.12.cedere obſequiis.Virg. lib. 3.
Iouian.Maius in ſuo repertorio verbo cedere, cedere
cauſæ Caſſador.deciſ.12.num.7.de appell.cedere liti l.
ſi filius ff.de min.Rot.deciſ. 309. in nou.cedere diẽ l.
cedere diem ff.de verb.oblig.cedere iuri,cauſæ,priui-
legio,actioni,c.2.de alien.mutan.Iud.cau.fact.cedere
beneficio ideſt a beneficio diſcedere Mandoſ.in praxi
ſignat.gratiæ in verb.ceſſionis in principio,& ex toto
illud dimittere vt tradit Card.Zabarell. in clem. vnica
nu.4.de renunc.ſicuti cedere bonis eſt a bonis diſce-
dere & illa tradere creditoribus,vt habetur in Rub.&
tot.tit.C.qui bonis cedere poſſ.Roffred.in tract.libel.
in rub.de off.Iudic.A.22.in ſumm.in tit.qui bon.ced.
poſſ.Bald.in l.vltim.eo.tit.in princ. Alberic.de Roſat.
in l.penul.cod.tit.late Roland.a Vall.conſil.7.libro 2.
& conſil.87.eo.lib.Mact.Brun.de ceſſio. bonor. q.1.
& cedere iuri eſt diſcedere a iure & illud alteri trade-
re cap.4. Ruth. ibi cedo iuri propinquitati, & tradit
Lucill.libro 28. relatus a Iouian. loco citat. & cedere
poſſeſſionem,vel vſufructum eſt alteri poſſeſſionem,
& vſum tradere l.& ſimiliter ff.de leg. ſecunda l. ſæpe
ff.de acquir.poſſeſſ.& hoc modo accipitur in materia
noſtra.
68 Ita etiam verbum † reſignare eſt æquiuocum vt tra-
dit Mandoſ.d.tract.ſignat.grat.verb.reſignatiões ver.
* reſignare & eſt communis * doctorum ſententia reſi-
gnare quod ſignatum erat aperire l.ſi teſtamentũ ff.de
teſtam.

teſtamen.l.2.ff.de falſ.Plaut.in Trinum.Horat. 1. epi-
ſtol.7.& in epiſtol.ad Mæcenatem lib.1.l.ſi teſtamẽto
quod ſiguauerit & ibi gloſſ.ff.qui teſtamen.facer.poſſ.
Rebuff.in l.39.ff.de verb.ſign.fol.294.litt.M.reſigna-
re pro perfecte ſignare Columel.lib.3. Mandoſ. loco
citat.reſignare.i.claudere Virg.lib.4.æneid. & lumina
morte reſignat.reſignare pro abrogare ſiue diſſolue-
re.Cicer.in oratione pro Archia Poeta. Hic autem ſu
69 mitur reſignare † beneficium pro dimittere Mandoſ.
in reg.de Infirmit.13.num.10.& penitus abdicare ius
* a reſignante.Innoc.Hoſt.& Abb.& alij*omnes in c.ꝙ
in dubijs de renunc. Rota deciſ.6.de rerum permut.
in nou.& deciſ.4.de renunc.eo.lib.& deciſ.5.nu.2.eo.
tit.per Biſignet.Caſſador.deciſ.2.n.3.de renunc. & de
ciſ.4.num.3.de reſt.ſpoliat.Card.Pariſ.conſ.39.nu. 3.
* vol.4.& eſt communis* opinio omnium Doctorum.
Et quamuis Alfonſ.Sot.ſuper reg.43.Cancell.Inno
70 cen.VIII. verſ. Nam. conſideret differentiam † inter
renunciare & cedere vt renuncietur beneficium quòd
poſſidetur & cedatur iuri competenti ſuper aliquo be
neficio,quem videtur ſequi Petr.Greg.lib.17. ſyntag.
iur.c.17.num.21.Mandoſ.dict.tract.de ſigna.grat.tit.
71 ceſſiones,ver.ceſſiones,tamen verius eſt hæc† tria ver
ba ſcilicet renunciare cedere & reſignare inter ſe con
fundi & vnum accipi pro alio vt in loco citat. firmat
Alfonſ.Sot.Rebuff.ſuper concordant.rubr. de reg.ad
prælat.nominat.facien. §.Monaſterijs in verſ. ceſſio-
nem.Mandoſ.in dic.trac.ſignat.gra.tit. regreſſus & ac
ceſſus col.2.verſ.illa verba.Bonifac.de Vitallin. in clc.
1.num.6.de renunc.doct. in c. ſuſceptum per illũ tex.
* de reſcrip.lib.6.& ſequuntur * omnes,ac ita practicari
* videmus,quandoquidem vocabulorum diuerſitas† nõ
72 ſemper diuerſum oſtendit,vt docte & eleganter expli-
cat Excellentiſſimus D.& præceptor meus D. Cinus
Campanus in l.contractus,num.105.ff.de reg. iur. ad-
73 dunt quidam † quartum ſcilicet Eiurare. Chriſtopho-
rus Roſſiniac.de benef.c.14.c.15.16.17.19.& 20.Pet.
74 Greg.ſyntag.iur.lib.17.cap.18. quod verbum † oſten-
dit renunciationem factam cum iuramento vt ſcriptũ
reliquit Nauarr.in cap.accepta oppo.decuplex . num.
10.de reſtit. ſpol.Achill.de Graſſ.in recoll. manuſcr.
deciſ. 317.

SECVNDAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio duplex pura & conditionalis.*
2 *Reſignatio pura quæ ſit.*
3 *Reſignationes antiquo tempore fiebant pure.*
4 *Renunciatio conditionalis quæ ſit.*
5 *Renunciatio debet eſſe libera.*
6 *Papa permittit fieri coram eo reſignationes ſub conditione.*
7 *Quotidie fiunt hodie renunciationes cum conditione.*
8 *Stilus curiæ ſeruatur pro lege.*
8 *Conditiones permiſſæ a iure poſſunt apponi in collatione.*
9 *Conditiones permiſſæ de ſtilo tolerantur in renunciatione.*
10 *Papa admittendo reſignationes ſub conditione, habet reſpectum ad ſupplicationem humiliter ſibi factã.*
11 *Clauſula non alias, nec alio modo apponitur a Copiſtis.*
12 *Ronunciatio dependet a voluntate ſuperioris.*
13 *Reſignatarius habet ius a Papa.*
14 *Renunciatio in fauorem dicitur conditionalis.*
15 *Renunciatio in fauorem recipit cõditionem,ſi reſignatarius acceptet.*
16 *Reſignatarius debet acceptare.*
17 *Clauſula,& non alias de ſtilo,in renunciationibus ſolet apponi.*
18 *Clauſula & non alias, nec alio modo conditionem inducit.*
19 *Clauſula & non alias eſt limitatiua.*
20 *Papa de iure ordinario non poteſt alteri conferre quã nominato beneficium renunciatum cum dicta clauſula,& non alias.*
21 *Renunciatio dicitur conditionalis etiam ſi non apponatur dicta clauſula,& non alias.*
22 *Diſpoſitio quæ fundatur in duabus rationibus ceſſante vna ſuſtinetur in alia.*
23 *Renunciatio conditionalis eſt quoties in eadem ſupplicatione vnus renunc.& alter ſupplicat.*
24 *Renunciatio facta in manibus Papæ de ſtilo interpretatur in fauorem.*
25 *Correſpectiui actus dicuntur qui fiunt eodem die.*
26 *Clauſula non alias nec alio modo non eſt hodie neceſſaria.*
27 *Matthæus Contarellus Cardinalis ſancti Stephani laudatur.*
28 *Petrus Paulus Cardinalis Pariſius legit Romæ,Patauij,& Bononiæ.*
29 *Gregorius XIII. fuit familiaris Cardinalis Pariſii.*
30 *Vincentius Laureus Cardinalis Montis Regalis laudatur.*
31 *Renunciatio in fauorem duplex, ſimplex & qualificata.*
32 *Renunciatio ſimplex in fauorem quæ.*
33 *Renunciatio qualificata in fauorem quæ.*

SECVNDO quæro quotuplex ſit
hæc reſignatio expreſſa beneficij?
* * communis Doctor. omnium re-
1 ſponſio eſt,eſſe † duplicem, ſcilicet
puram ſeu ſimplicem,& conditiona
lem in fauorem tertij aut præuia cõ
ditione.Rebuff.in ſua prax.tit.de re
ſignatione expreſſ.num. 2. Roſſiniac. de benefic.cap.
14.num.3.ver.prior Couarr.pract.q.cap. 36.ſub.num.
9.Petr.Gregor.ſyntag.iur.dic. lib. 17. cap.27. Sebaſt.
Medic.in l.vlt.gloſ.3.num.306.C.de legibus. Mãdoſ.
in prax.ſignat.gratiæ ti. regreſſus & acceſſus col. 2. &
* 2 alij * omnes:ſimplex † & pura dicitur quoties benefi-
cium pure & ſimpliciter renunciatur in manibus ſupe
* rioris.Put.deciſ.158.in fi.lib.3.& doct.* omnes ſupra
citati & nulla fit reſignanti reſeruatio iuxta commu-
* * nem * opinionem,de qua omnes*docto.paſſim.& ita
3 ſimpliciter fiebãt † reſignationes antiquo tempore,nã
reſignationes in fauorem non erant in vſu tẽpore Ale
xandri III.& Innocen.III.ac Bonifacii VIII.Clem.V.
vt tradit Put.deciſ.428.ante medium lib.1. & ideo nõ
niſi de reſignatione ſimplici fit mentio in Decretaliũ
4 lib.ac 6.& Clementina.Conditionalis† vero eſt quę vo
luntate ſummi Pontif.eiuſq.permiſſione recipit aliquã
conditionem vel modum vt colligitur ex his quæ ſcri
bunt D.meus Pariſ.conſ.5.col.1.vol.4.Ptolomæus de
ciſ.10.in manuſcr.& quamuis natura reſignationis eſt
5 † vt ſit libera & pura ac abſq; pactione conditione &
modo.Innoc.gloſ.Abb.num.4.Anton.de Butr.Card.
* Imol.Dec.& alii*omnes in c.ex parte 1.de off. deleg.
Archid.Bellam.& Card.Alexand.num.33. in c.ordina
tiones,n.33.1.q.1.gloſ.in c.Apoſtolica 8.q.1. gloſ.in l.
illa inſtitutio.ff.de hæred.inſt.Calder.in c. mandatum
 num.4.

num.4.de reſcrip.Imol.in c.cum inter num.5.de elec.
Rot.deciſ.6.nu.2.de renunc.In antiquior. Oldrad.cõ
ſil.324.ſuu nu.5.Card.Zabarell.in c.cum dilecti nu.2.
de præben.Geminian.in c.dudum num.12.de pręben.
lib.6.Petr.de Baiſ.in direct.elect.p.3.c.1.num.4.Roffi
niac.de benef.c.27.n.8.Gig.de penſ.q.4.nu. 5. Arnul.
Rux.de iur.regal.priuileg.32.nu.6.Bonifac. de Vitall.
in clemen.vnica nu.1.de rerum permut. Iac. de Rim.
conſ.91.num.2.Crauett.conſ.122.num.2.Redoan.de
ſimon.p.2.c.10.in princ.Card.Pariſ.in c.venerabilis n.
45.de except.Nauar.in Manual. c. 23. num.107.Ma-
* ſcard.de probat.concl.1395.num.10. &* cõmuniter
* alij:tamen ſtilus* contrarium obſeruat vt † Papa ſcien
6 te & hoc permittẽte fieri poſſit reſignatio ſub modo
& conditione pro vt de ſtilo attaſtantur Caſſad.dec.2.
num.3.de ſi mon.& deciſ.4.loc.Fel. in c.ad audiẽtiam
2.col.1.de reſcrip.Boer.de auctor.leg.a later.col.ante
penult.Redoan.dict.tract.de ſimon.p. 2.c.12. & c.13.
num.3.Abb.in c.non ſatis n.8.de ſimon.Dec. in c. ex
parte 1.n.15.de off.deleg.Caccialup.de pẽſio.q.19. in
prin.Gig.in eo.tract.q.83.n.9.Io. Carraſa in tract. de
ſimon.mental.n.63.optime Mandoſ.in prax.ſignatur.
grat.tit.regreſſus col.2.verſ.notandũ.Ptolomęus in de
7 ciſ.100.in manuſc.vbi†dicit ꝙ quotidie fiunt in mani
bus Papæ renunciationes cum conditionibus,& hunc
eſſe ſtilum a multis ſeculis ſeruatũ atteſtatur Nauarr.
8 in manual.c.23.n.107.verſ.ad decimum & tamen† ſti-
lus curiæ pro lege ſeruatur.Lap.alleg.6.Calder. conſ.
8.n.4.de reſcrip.Card.Pariſ.conſ.44.n.17.& ſeq.vol.1.
& conſ.14.n.8.& 9.& conſ.128.n.4.vol.4.Gabr.conſ.
* 73.n.78.vol.1.& eſt cõis* opinio omnium doct. vt p
Burſat.conſ.393.n.15.vol.4. Et ſicuti conditiones p-
8 miſſæ ex † diſpoſitione iuris cõis tolerantur in reſigna
tionibus ac collationibus beneficiorum pro vt notat
Ant.in c.cum M.Ferrarienſis col.32.verſ.venio ad ſex
tum de conſt.& habetur per Dec.conſ.118.& egregie
per Card.Pariſ.cõſ.29.n.8.vol.4.Io.Selu.de benef.p.3.
9 q.9.n.4.ita † & conditiones permiſſæ de ſtilo.Guid.Pa
pa conſ.119.n.4.& ſequen.Mil.in reper.verb.ſtilus cu
riæ.Cur.Iun.conſ.178.n.13.Fran.de March.deciſ. del
phin.158.n.3.& deciſ.276.n.5.p.1.Dec.conſ.699.nu.
4.Card.Pariſ.in c.illud nu.2.de præſcrip. Octauian.ca
cher.deciſ.pedemont.22.n.6.Caſſane.in conſuet. Bur
gund.n.8.Alciat.conſ.220.in fin.& prædictus ſtilus vr̃
10 fundari quia Papa admittens ſupplicationem † reſigna
tionis non habet reſpectum ad illã clauſulam ꝙ ille re
nunciat ad commodũ talis & nõ alias nec alio modo
vel cũ reſeruatione,ſed ad ſupplicationem humiliter ſi
bi factam vt in terminis tradit Nic.Boer.dic. tract. de
auctor.leg.a later.n.127.allegans ad hoc Feder.de ſen.
in tract.permut.q.29.ſequitur Redoan.de ſimon.p.1.
c.27.n.17.& eadem p.1.c.25.col.vlt.vbi dicit prędictã
11 † clauſulam apponi a Copiſtis & per hoc non debere
nocere partibus.gl.& Salicet.in l.vlt.C.de fid.inſtrum.
Crauett.cõſ.220.in fi.& de clauſula codicillari Bart.in
l.1.in 6.q.ff.de iur.codicil.Barbat.conſ.48.n.56. 62.li.
12 1.Hinc dicimus reſignationem†dependere a volũtate
& poteſtate ſuperioris.Maſcard.de prob.cõcluſ.1395
13 n.11.& reſignatarius † non habet ius a reſignãte ſed a
Papa.Abb.in c.2.de præſcrip.Caſſad.deciſ. 15.ſub nu.
1.de præben.quos refert & ſequitur Mandoſ.reg.33.
de ſignat.per fiat q.7.n.8. Et hæc reſignatio conditio
14 nalis exemplificatur in renunciationibus†quæ fiunt in
manibus Papæ in fauorẽ alicuius,nã hæ dicuntur con
ditionales vt ſcriptum reliquerunt Ant. de Butr. c.in
ter cætera n.6.de præbend.Put.deciſ.158.num. 2. lib.
3.Creſcent.deciſ.37.lib.1.in manuſcr.Iaſ.conſ.162.li.

2.& conſ.86.lib.3.Roffiniac.de benef.c.24. num. 23.
Fuſc.de viſit.lib.2.cap.28.n. 20. & tenuit pluries Rot.
* * teſte Ptolom.deciſ.102.in manuſcr. & eſt recepta a-
* pud omnes * opinio etiam in praxi. Ideo renunciatio
cauſa permutationis quia fit in fauorem dicitur con-
ditionalis Ant.de Butr. in dic.c. inter cætera.num.6.
Felin.in cap.cum venerabilis de excep.& ibi Card.Pa-
riſ.num.45.in fin.Petr.Gregor.lib.17.Syntag. iur.ca-
* pit.17.num.31.& volunt * communiter doctor.extra
ditis in cap. vnico. de rerum permut. libro 6.Gabriel.
conſ.199.lib. 2. & huiuſmodi reſignationem in fauo-
rem dicunt Doctor.dici conditionalem duplici reſpe
15 ctu,primo quia recipit conditionem † ſi reſignatarius
acceptet beneficium reſignatũ vt quia eſt abſens aut
alias vt tradit Hieron.Gabriel.conſ.192.num.2.lib.1.
* Hinc pluries fuit deciſum in Rota * debere conſtare
16 † de vera acceptatione reſignatarij vt fuit reſolutum in
* vna* Cæſarau guſtana Vicarię Sancti Egidij coram Ac
* corombono & in alia * Oxomen.pẽſionis vt per Moe
dan.in recollect. manuſcr. deciſ. 235. ſecundo quia
17 tunc apponitur † clauſula, & non alias aliter nec alio
* modo iuxta * ſtilum vulgarem de quo atteſtatur Caſ-
ſador.deciſ.2.num.3.de ſimon . Redoan.de ſimon,p.
2.c.12.& c.13.num.3 Mandoſ.in prax.ſign.grat.tit.re
greſſus & acceſſus colum,2.verſ.notandum,& in tit.re
18 ſignationes col.2.verſ. in reſignationibus quæ † clau-
ſula conditionem inducit Bal.in l.ſi quidem C. de ex-
cept.& in auth.ingreſſi num.7.C.de ſacr.ſanct.eccleſ.
Alex.conſ.3.num.5.lib.1.Soccin.ſen.conſ.251. col.4.
lib.2.Iaſ.in l.vlt.num.142.C.de iur Emphyt.Dec.con
ſil.528.num.11.Rebuff.conſ.4.num.14. & conſil.38.
num.3.& conſ.93.num.14.Grat.conſ.135.nume. 12.
cum ſequen.Card.Pariſ.conſ.19.num.18.vol.1. Ioan.
19 Petr.Surd.conſ.143.num.43.& eſt † limitatiua poteſta
tis ac præſeruatiua.Card.Pariſ.conſ.10.nu. 28. vol. 4.
20 Caputaq deciſ.84.num.10.part.3.& eſt † tantæ poten
tiæ huiuſmodi clauſula vt Papa ex poteſtate ordinaria
non videatur poſſe alteri conferre beneficium reſigna
tum cum dicta clauſula,quam nominato Mandoſ. in
tract.ſignat.grat.tit.reſignationes col.3. verſ. item &
in ſimili Caſſador.deciſ.2.num.6.de ſimon. Card.Pa-
21 riſ.conſ.6.ad fi.vol.4.Et ſi huiuſmodi clauſula† & non
alias nec alio modo non apponatur in reſignatione in
fauorem,vt hodie vt plurimum fit , nihilominus dici-
tur renunciatio cõditionalis vt fuit pluries reſolutum
* in Rot.* ſcilicet in vna Cæſenaten. Monaſterij de mẽ
ſe Aprilis 1542.coram Sarn.teſte Moedan.deciſ.338.
licet regreſſus.in manuſcr. & in alia Bononien. Mo-
naſterij die vlt.Februarij.1558.teſte R.P.D. Gabriel.
Paleott.tunc auditore Rotæ nunc Cardinali Ampliſſ.
ita etiam atteſtatur Caputaq.deciſ.82.li.1. in manuſc.
& tradit Mandoſ.dic.prax.ſignat.grat.tit.regreſſus co
lum.2.verſ.notandum, vbi etiam dicit de raro accide-
re vt fiat abſque dicta clauſula quod ſi fiat ſubintelligi
22 tur,nam hoc caſu † licet ceſſet hæc ratio ſecunda,viget
tamen prima argum.§. affinitatis Inſtit.de nupt. Im-
mo quod eſt plus & valde notandum ſiquis renuntiat
non in fauorem cum dicta clauſula,vel abſque,ſed ſim
23 pliciter, † & in eadem ſupplicatione in qua ipſe renun
tiat alter ſupplicat pro collatione , hoc etiam caſu di-
citur reſignatio conditionalis in fauorem vt fuit etiã
* reſolutum pluries in Rot. * in vna Tranen. & in vna
Vicentin.Cantoriæ & in alia Firman.Prioratuum co-
ram R. P. D. Proſpero de ſancta cruce nunc Cardina
li Illuſtriſſ.die 28.Ianuarij 1547. vt ipſe atteſtatur de-
ciſ.150.alias 156. in manuſcr. & atteſtatur etiam Put.
* deciſ.523.lib.2.& in vna*Gebbenen.coram D. Camil
lo de

lo de Baleonib.de anuo 1534.teſte Sarn.deciſ.4.lib.1.
in manuſcrip.& Creſcen.in recollect.manuſcript. de-
* ciſ.78.lib.1.& nouiſſime in vna *Tuder. Beneficij co
ram R.P. D. Blanchetto Rotæ Auditoræ Meritiſſi-
mo,quod probatur tum ex eo quod ſcribit Caſſad.de
24 ciſ.19.num.10.de conceſſ.præben. dum vult[†]quod
quando renuntiatio fit in manibus Papæ quomodo-
* cumque ſit concepta renuntiatio videtur de ſtilo * fa-
cta in fauorem,tum etiam quia ex quo in eadem ſup-
plicatione vnus renuniat & alter ſupplicat, videntur
omnia correſpectiue facta.adnot.per Felin.in c.paſto-
25 ralis de reſcrip.nam†correſpectiui actus dicuntur qui
fiunt eodem tempore.Dec.in l.certi conditio.§.ſi nũ-
* mos.num.13.ff.ſi cert.petat.& fuit dictum in Rot.*in
vna Ciuitaten.Abbatiæ die 6.Octob.1551.coram Ac
26 corambono.Ex quo infertur† dictam clauſulam & nõ
alias aliter nec alio modo non eſſe neceſſariam in ſup-
plicatione,ideo hac de cauſa & alijs bon.memor. Illu-
27 ſtriſſ.& Reuerendiſſ.D.Matthæus † Contarellus cum
annis elapſis ſuperioribus Prodatarius eſſet, mandauit
vt dicta clauſula non apponeretur, nec certe mirum,
fuit enim longo vſu & exercitatione in Curiæ Roma
næ negotijs maxime verſatus , & exierat de familia illa
omnium bonarum artium,& virtutum Florentiſſima
Petri Pauli Pariſij Conſentini Card. ampliſſimi genti
28 lis mei,†quem virum ob eius in legum diſciplina præ
ſtantiſſimam eruditionem , egregiaſque virtutes ani-
mi,poſtquam Romæ Patauij ac Bononię in prima Ca
thedra pontificia & Cæſarea iura de loco ſuperiori
multos annos eſſet interpretatus,Paulus III.Pontifex
maximus Cardinalatus dignitate digniſſimum iudica-
uit.Ex qua etiam familia quamplures præſtantiſſimi vi
29 ri prodiere:Inter quos non reticebo† D.Hugonẽ Bon
compagnum Bononienſem.I.v.clariſſimũ à Pio IIII.
Cardinalatus inſignibus ornatum, qui poſtea Ponti
fex maximus creatus Gregorius XIII.fuit nominatus
30 Nec ſilentio † præteribo Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. D.
Vincentium Lauraum Tropienſem, quem propter
multiplicem eruditionem,vitæq.pietatem & in rebus
grauiſſimis tractandis ſummã prudentiã à Pio V. Epi
ſcopum Montis regalis creatum,Greg. XIII. Fel.re-
cord.poſt multas in longinquas regiones fœliciter de-
functas legationes Cardinalatus dignitate decorauit.
31 Et hæc reſignatio conditionalis in fauorem †duplex
eſt.ſ.ſimplex in fauorem & qualificata vt voluit Moe-
dan.deciſ.115.circa intellectum & deciſ.184.& 185.in
32 manuſcr.Dicitur†ſimplex in fauorem quoties quis re-
ſignat beneficium in fauorem N.abſque ulla reſerua-
33 tione, Qualificata autem eſt quoties reſeruatur aliqd.
reſignanti,ut quia ſit reſignatio in fauorem reſeruato
regreſſu Ptolomæ.deciſ.102.in manuſcr.Cott.dec.12.
Card.Paleott.deciſ.33.Moedan.deciſ.338. Creſcẽ de-
ciſ.107.in manuſcr.Petr.Greg.lib.17.ſyntag.iur.c.17.
n.30.vel reſeruatis fructibus aut medietate eorum: nã
hæc quoque dicitur conditionalis Creſcen.dec.64.li.
1.in manſcri.Petr.Greg.dict.lib.17.ſyntag.c. 17. n.29.
& 30.aut reſeruata penſione,nam hãc eſſe conditio-
* nalem eſt communis*opinio Ptolom.deciſ.63.Guido
bon.deciſ.54.& 59.Cott.deciſ.318.in manuſc.Put.de
ciſ.248.lib.2.Petr.Gre.dict.c.17.num. 29. & ita fuit
* reſolutum per Rot.* in vna Comẽ.coram R.P.D.Bu-
balo 4.Iulij. 1548.

TERTIAE QVAESTIONIS.

S V M M A R I V M.

1 *Aliud eſt renũciare ſimpliciter,& aliud cedere alteri.*
2 *Renunciatio ſimplex coram quocunque poteſt fieri.*
3 *Reſignatio conditionalis in manibus Papę eſt facien-*
da.
4 *Renuncians coram ordinario non videtur habere ani-*
mum transferendi. poſſeſſionem.
5 *Renuntiatio ſimplex ſtatim abdicat ius.*
6 *Beneficium reſignatum poteſt vt vacans conferri.*
7 *Poſſeſſio ciuilis,& naturalis amittitur per renuncia-*
tionem ſimplicem.
8 *Conditionalis renunciatio non abdicat iue,niſi adim*
pletis conditionibus.
9 *Conditionalis renunciatio non ſeruatis conditionibus*
perinde eſt ac ſi non eſſet facta.
10 *Reſignanti competit actio ſpolij non ſeruatis conditio*
nibus.
11 *Beneficium manet reſignanti conditionibus non ſerua*
tis.
12 *Conditio eſt ſeruanda.*
13 *Conditio formam importat.*
14 *Forma ſeruanda eſt ad vnguem.*
15 *Conditio debet impleri in forma ſpecifica.*
16 *Conditio non poteſt pro parte adimpleri.*
17 *In conditione minimum non poteſt relaſſari.*
18 *Cõuentio cenſetur violata ſi in minimo fuerit mutata*
19 *Conuentio fit ut ſeruetur.*
20 *Conditio ſuſpendit actum conditionalem.*
21 *Conditione pendente actus non dicitur perfectus*
22 *Contractus conditionalis non eſt proprie contractus.*
23 *Gratia conditionalis eſt perfecta.*
24 *Conditione pendente actus non dicitur actus.*
25 *Conditio nihil ponit in eſſe.*
26 *Quid ſit conditio.*
27 *Conditione deficiente omnia conditionaliter diſpoſita*
ruunt.
28 *Iuriſdictione data ſub conditione geſtum ante eſt nul-*
lum.
29 *Conditione deficiente actus habetur ac ſi non eſſet fa*
ctus.
30 *Conditione tacita deficiente actus eſt nullus.*
31 *Tacitum tantum operatur quantum expreſſum.*
32 *Parta ſunt non facere, vel ſub conditione ſi non puri-*
ficetur.
33 *Conditione deficiente nihil dicitur actum.*
34 *Ex actu conditionali,deficiente conditione,nihil per-*
ditur vel acquiritur.
35 *Actus non operatur vltra intentionem agentis.*
36 *Actus non operatur cum ceſſat conſenſus.*
37 *Conſenſus præſtitus ſuper actu nullo non prçiudicat.*
38 *Conſenſus præſtitus ſuper matrimonio nullo non præ*
iudicat.
39 *Purificata conditione fingitur omnia à principio in-*
terueniſſe.
40 *Aſſerens conditionem purificatam debet probare.*
41 *Conditionis purificatio probatur à duobus teſtibus.*
42 *Renunciatio habetur ac ſi non eſſet facta non ſerua-*
tis conditionbus.
43 *Prouiſio facta non ſeruatis conditionibus eſt nulla.*
44 *Renuncians ex certa cauſa illa, non ſequuta ſibi non*
præiudicat.
45 *Renunciatio habet tacitam conditionem, vt pacta ſer-*
uentur.
36 *Reſeruatur regreſſus ſi non ſeruet reſignatarius pacta.*
47 *Reſignanti non abdicatur ius niſi beneficium acquira*
tur reſignatario.
48 *Reſignatio videtur ſemper facta ſub conditione vt be-*
neficium acquiratur reſignatario.
49 *Permutatione non ſequuta,non abdicatur ius.*

 50 Non

50 *Non abdicatur ius ſi non fuit renunciatio admiſſa aſu periore.*
51 *Donatio iuris præſentandi habet effectum cum interuenerit authoritas ſuperioris.*
52 *Renunciatio non nocet reſignanti ſi fuit admiſſa in fauorem alterius quam illius pro quo ſupplicabatur.*
53 *Reſignans poteſt continuare poſſeſſionem cum ab eo nõ abdicatur ius.*
54 *Papa conſueuit reſignationes admittere in fauorẽ perſonarum expreſſarum.*
55 *Renunciationes ut plurimum admittuntur ad uota reſignantium.*
56 *Reſignans non abdicat ius antequam acceptet reſignatarius.*
57 *Geſta per reſignantem ante acceptationem reſignatarij ſunt valida.*
58 *Cenſuræ latæ contra reſignantem antequam acceptet reſignatarius, tenent.*
59 *Si reſignatarius non eſt viuus, ius non abdicatur a reſignante.*
60 *Filia quæ renunciauit patri propter fauorem fratrum illis deficientibus admittitur ad bona patris.*
61 *Reſignatario exiſtenti excommunicato ius remanet reſignanti.*
62 *Renunciatione annullata quia reſignatarius nõ eſt clericus reſignans poteſt agere ſpolio.*
63 *Reſignans in fauorem dicitur poſſidere donec reſignatarius acquirit.*
64 *Gratia ſi neutri non intrat vbi non datur vacatio.*
65 *Reſignans ſcienter nulliter abdicat ius.*
66 *Reſignans reſeruato regreſſu non abdicat ius ſi ei non reſeruetur.*
67 *Regreſſus hodie ſunt ſublati.*
68 *Procurator qui debet renunciare reſeruato regreſſu reſignans ſimpliciter nulla facta diligentia de eo Ceſſio non tenet.*
69 *Procurator debet ſeruare formam mandati.*
70 *Reſignans reſeruato regreſſu non abdicat ius, ſi ei non acquiratur.*
71 *Reſignans ſcienter nulliter abdicat ius.*
72 *Reſignans reſeruato acceſſu non abdicat ius, ſi ei nõ acquiratur.*
73 *Reſignans reſeruatis fructibus non abdicat ius ſi ei nõ reſeruentur uel non acquirantur.*
74 *Naturalis poſſeſſio retinetur ex reſeruatione uſusfructus.*
75 *Reſignans ſeruata medietate fructuum nõ abdicat ius, ſi reſeruatio eſt nulla.*
76 *Contra reſignatarium dicentem penſionem nullam, datur actio ſpolij.*
77 *Reſignans ſcienter nulliter abdicat ius.*
78 *Reſignans reſeruata penſione ſi ei non reſeruetur ius non abdicatur.*
79 *Reſignans cum penſione libera, ſi ita non fuerit reſeruata non abdicat ius.*
80 *Reſignans cum penſione exempta poteſt agere ſpolio ſi eam ita non reperiat.*
81 *Reſignans reſeruata penſione quatenus medietatem fructuum non excedat, ſi reperiatur excedere penſio non eſt nulla ſed reducenda.*
82 *Renuncians liti reſeruata penſione ſi penſio eſt nulla, lis non cenſetur extincta.*
83 *Caſſans penſionem, ut alia ſibi reſeruetur, ea non reſeruata penſio non uidetur caſſata.*
84 *Conſentiens penſioni ad effectum tranſlationis in aliũ uidetur conſentire conditionaliter.*
85 *Clauſula ex tunc in actu conditionali refertur ad conditionem, & nihil antea efficit.*
86 *Penſione annullata reſignans poteſt agere ſpolio.*
87 *Penſione exiſtente nulla beneficium impetratur per obitum reſignantis.*
88 *Subrogatus poteſt dicere penſionem nullam ſicut poterat reſignans.*
89 *Reſignanti poteſt penſio reſeuari ſuper alio beneficio.*
90 *Si penſio reſeruata reſignanti exiſtat nulla, reſignatio non tenet etiam ſi reſignans ratificauit.*
801 *Reſignans reſeruata penſione fructibus & regreſſu, ſi aliquid deficiat ius non abdicatur ab eo, & numero 93.*
92 *Reſignans qui habuit beneficium ſimplex in recompenſam poteſt agere ſpolio ſi reperitur curatum.*
94 *Conſenſus reſignantis requiritur in capienda poſſeſſione, quoties fuit facta reſignatio cum hac cõditione.*
95 *Renunciatione nulla exiſtente, ius non abdicatur a reſignante.*
66 *Reſignans in manibus non habentis facultatem recipiendi reſignationem non abdicat ius.*
98 *Reſignans in manibus non ſuperioris amittit poſſeſſionem, & ei non datur reſtitutio.*
99 *Reſignans ſimoniace non abdicat ius.*
100 *Beneficium reſignatum vacat per obitum reſignantis cum ius non abdicatur.*
101 *Noua prouiſio non tenet cum beneficium non vacat, vt narratum fuit.*
102 *Noua prouiſio non purgat vitia præterita.*
103 *Reſignatio non facta mẽtione intruſi annalis eſt nulla & ius non abdicatur.*
104 *Gratia ſi neutri, dicitur noua gratia.*
105 *Gratia ſi neutri habet tacitam conditionem ſi beneficium vacat.*
106 *Reſignatio nulla ob non expreſſionem ueri valoris non abdicat ius.*
107 *Prouiſio eſt nulla non expreſſo vero valore.*
108 *Culpa reſignatarij non debet nocere reſignanti.*
109 *Regula de valore an operetur ante productionem.*
110 *Decretum irritans annullat gratiam.*
111 *Expreſſio mala veri valoris facta ſcienter a reſignatario non nocet reſignanti.*
112 *Expreſſo vero valore abdicatur ius a reſignante.*
113 *Reſignatio ſubreptitia non abdicat ius a reſignante.*
114 *Renunciatio non facta mentione unionis non abdicat ius.*
115 *Renunciatio facta a procuratore nõ ſeruata forma mãdati eſt nulla.*
116 *Renunciatio non publicata non abdicat ius, hodie ſecus.*
117 *Renunciatio nulla non abdicat ius.*
118 *Renuncians ſcienter nulliter abdicat ius.*

TERTIO quæro quæ differentia ſit inter ſimplicem reſignationem, & conditionalem? nã
* differre apud * omnes receptũ
ẽ cũ aliud ſit reſignare ſimpliciter, aliud cedere alteri Bald. conſ. 403. n. 3. lib. 1. Duæ tamẽ aſſerũtur principales dñæ. Quã
2 rũ prima eſt † vt reſignatio ſimplex poſſit fieri coram ordinario & coram ſumm. Pon
3 tifice, reſignatio autem † conditionalis corã Papa dũ
* taxat fieri poteſt vt eſt* communis omnium doct. ſen-
* tentia in praxi* obſeruata & ſ'm quã pluries reſoluit
* Rot.* Mandoſ. in reg. de infir. reſign. q. 16. nu. 11. & in reg. de

reg. de annal. q. 46. nu. 2. Caputaq. deciſ. 225. lib. 1. in
4 manuſcr. vbi dicit † quod renuncians coram ordinario & ſi habeat animum amittendi poſſeſſionem non autem videtur habere animum illam transferendi in alium cum hic actus coram eo non poſſit fieri. Redoan. de ſimon. p. 2. cap. 10. cum ſequen. & alij multi vt inf. dicetur.
5 Secunda differentia eſt quia † reſignatio ſimplex ſtatim abdicat ius ſiue fuerit facta coram ordinario ſiue coram Papa & reſignãs remanet ſine tit. etiam colorato, & beneficium videtur haberi pro derelicto &
6 illud † vt vacans poteſt libere conferri aut impetrari. Abb. Ant. de Butr. Imol. & alij * omnes per illum tex.
* in cap. ſollicite & cap. accepta de reſtit. ſpol. Caſſad. deciſ. 4. eod. tit. Card. Put. deciſ. 158. in fin. num. 4. lib. 3.
** vbi refert ita fuiſſe deciſum in Rot.* in vna * Burgen. præſtimonii coram Fabio 15. Octobris. 1548. atteſtatur etiam Achill. de Graſſ. deciſ. 10. ſub. tit. de reſt. ſpoliat. alias. 317. Pelegr. deciſ. 287. lib. 3. in manuſcr. & eſt
* communis* opinio vt amittatur † etiam poſſeſſio ci-
7 uilis & naturalis. Put. dict. deciſ. 158. nu. 3. lib. 3. Reſignatio vero conditionalis non abdicat † ius niſi adim
8 pletis conditionib. Rot. deciſ. 4. de rer. permut. in antiq. Iaſ. conſ. 86. lib. 3. Card. Pariſ. conſ. 5. num. 7. vol. 4. Creſcent. deciſ. 131. in manuſc. Thom. de Tran. in recollect. manuſcr. deciſ. 39. Moedan. deciſ. 2. & 183. manuſcr. Pelegrin. deciſ. 75. Ptolom. dec. 63. Achill. de Graſſ. deciſ. 11. de penſ. Guidobon. deciſ. 59. Cotta deciſ. 318. & 32. in manuſc. Caputaq. deci. manuſcr. 2. li. 1. Mandoſ. in regul. cancell. de impetra. benefic. vacãt per. obit. famil. Card. q. 31. num. 16. Idem, Mandoſ. in prax. ſignat grat. tit. regreſſus & acceſſus c. 2. verſ. no-
* tandum & ita fuiſſe ſæpius in Rot.* reſolutum atteſtãtur. Moedan. deciſ. 83. Corradus in manuſcr. Put. deciſ. 145. lib. 1. Caputaq. deciſ. 342. lib. 1. & habetur in li. diuerſ. manuſcr. deciſ. 14. & 54. & ita fuit nouiſſime
* reſolutum in vna* Lucan. beneficiorum, coram. R. P. D. Seraphino Auditore Rotæ doctiſſimo die. 4. Nouembris. 1579. vt idem Seraphin. atteſtatur deci. 298. in manuſcr. vbi etiam dicit rem eſſe claram & reſolutam in pluribus cauſis, ita quoq. fuit reſolutum in
* vna* Claramontana Penſionis coram. R. P. D. Hippolyto Aldobrandino nunc ſanctæ. R. E. Cardinali Am
* pliſſimo, & hæc eſt communis * omnium doctorum
9* ſententia in praxi * quoq. obſeruata nam † per inde eſt ac ſi facta non eſſet ſi conditiones non ſeruentur, vt egregie oſtendit D. meus Pariſ. dict. conſ. 5. nu. 7. Vo.
* 4. & eſt communis* opinio, quia ius remanet penes
10 reſignantem, ac etiam poſſeſſio † & actio ſpolij ei competit. Rot. deci. 4. de rer. permut. in antiq. Moedan. deciſ. 18. 183. & 341. in manuſcr. Caputaq. deciſ. 342. lib. 1. in manuſcr. Card. Paleott. deciſ. 148. Salamantin. de Aquila alias. 212. Pelegr. deciſ. 75. Ptolom. deciſ. 63. Achill. de Graſſ. deciſ. 11. De penſion. Thom. de Tan. deciſ. 248. lib. 2. Cotta deciſ. 401. in manuſcr. vbi atteſta-
* tur ita fuiſſe reſolutum per Rot.* corã Cardinali ſanctæ Crucis, 16. Aprilis. 1559. ac alias pluries teſte Ca-
* putaq. dict. deciſ. 342. & eſt communis* omnium Do
11 cto. reſolutio † vt ante conditionem vel modum impletum beneficium maneat reſignanti. Sarnen. de triẽnal. q. 27. & 33. Gabrie. conſ. 185. num. 2. lib. 1. & ſic reſignatio in fauorem eſt priuilegiata. Caſſa. deciſ. 3. de
12 renunc. Put. deciſ. 357. lib. 1. nec mirum, nam † conditio eſt eius naturæ vt ſit ſeruanda l. meuius & l. qui hæ
* redi. ff. de condi. & demonſtrat. & ibi * omnes, ne dum in vltima voluntate, ſed etiam inter viuos l. fiſtula. §. q fundum, ff. de contrahend. empt. l. ſi ſeruus §. ſi pluriũ ff. ſi quis caut. Menoch. conſ. 35. num. 4. vol. 1. & qui-
13 dem ad vnguem cum cõditio † formam importet Ca. Pariſ. conſ. 97. num. 359. vol. 2. Ruin. conſ. 199. num. 1. lib. 1. Socc. Iun. conſ. 122. nu. 19. vol. 1. & conſ. 85. nu. 15. vol. 2. Tiraquel. de retract. conuent. §. 2. glo. 1. nu. 2. Andr. ab exea. in Rubr. de conſtit. num. 179. Meno
14 ch. conſ. 60. num. 48. vol. 1. & † forma obſeruanda ſit
* ad vguem vt dicunt communiter* Docto. in l. prima. ff. de lib. & poſth. Dec. conſ. 532. nu. 4. & 5. Tiraquel. de retract. Conſanguin. §. 1. gloſſ. 11. num. 11.
15 Hinc eſt † quod conditio debet adimpleri in forma ſpecifica dict. l. qui hæredi & l. meuius. ff. de con-
* dit. & demonſtrat. Bart. &* communiter alij in l. Gallus. §. & quid ſi tantum ff. de libe. & poſthum. Alexan. conſil. 59. num. 8. lib. 3. Corne. conſ. 283. num. 1. lib. 1. & conſ. 67. num. 4. & conſ. 199. num. 13. lib. 2. & cõſ. 75. num. 2. lib. 3. Cardin. Pariſ. conſ. 22. num. 7. & 66. vol. 1. & conſ. 22. num. 8. vol. 1. & conſ. 138. num. 4. vo. 4. Idem Pariſ. in cap. in præſentia. num. 65. de probat.
16 Socc. iun. conſ. 90. num. 6. vol 1. quo fit † vt conditio non poſſit pro parte adimpleri Alex. conſ. 75. num. 9.
17 vol. 7. immo † ſi in aliquo minimo deficiat non dicitur illi ſatisfactũ gl. in l. res bona fide ff. de contrahẽ. emption. & ibi Bal. Dec. conſ. 532. num. 4. Iaſo. conſ. 94. num. 2. lib. 2. Ruin. conſ. 22. num. 5. vol. 2. Gozadi. conſ. 40. num. 12. Menoch. conſ. 35. num. 4. & con. 60.
18 num. 40. vol. 1. ſicut † conuentio cẽſetur violata ſi in minimo fuerit immutata Fulgoſ. conſ. 223. Comen.
19 conſil. 139. nam videtur appoſita eo animo vt adimpleatur & perficiatur Cardin. Par. conſ. 8. num. 26. vo.
20 3. Hinc † conditio eſt eius qualitatis vt ſuſpendat actum conditionalem in euentum vel defectum conditionis l. cedere diem. ff. de verbo. ſignific. l. ſub conditione. ff. de condi. indeb l. prima in prin. ff. de regu. Catonian. l. ſi quis ſub conditione dandorum decem ff. ſi quis omiſſ. cau. teſtamen. Corn. conſ. 237. num. 5. vol. 4. Menoch. conſ. 63. num. 28. vol. 1. & conſ. 78. nu. 14. eodem vol. 1. Socc. Iun. conſ. 2. num. 35. vol. 1. & habet ſe ad eſſe, & non eſſe Corn. conſ. 192. num. 5.
21 lib. 2. & conſ. 263. nu. 5. lib. 3. ita vt ea pendẽte † actus non dicatur perfectus. Car. Pariſ. conſ. 82. num. 7. vol. 4. ad quod accedat reſponſum Aret. conſ. 11. num. 2.
22 dicentis † contractum conditionalem non eſſe proprie contractum, quem ad hoc ſequitur Menoch. cõ.
*23 63. nu. 9. vol. 1. & eſt * communis opinio † gratiam cõditionalem eſſe imperfectam gloſ. per illum tex. in c. ſi pro te de reſcrip. lib. 5. Menoch. conſ. 105. num. 86. vol. 1. idem Menoch. conſ. 38. num. 15. eodem vo. nã
24 † ea pendente actus non dicitur actus l. pecuniam quã ff. ſi cert. perat. & ibi Alex. nu. 4. Menoch. conſ. 105.
25 num. 85. vol. 1. quia † nihil ponit in eſſe antequam impleatur cap. ſi pro te & ibi glo. & docto. de reſcrip. l. 6. l. quæ ſub conditione ff. de condic. inſtit. l. 2. ff. de donat. l. donatarius ff. de donat. ob cauſ. glo. in clem. prima de conceſſ. præben. Bar. in l. prima ff. de conſ. & demoſtrat. Card. Pariſ. conſ. 164. num. 19. vol. 4. & c. 44. num. 11. vol. 1. & conſ. 23. num. 229. eodem vol. 1. Cetal. conſ. 37. num. 47. & conſ. 56. num. 31. & conſi. 218. num. 10. vol. 1. Burſat. conſ. 47. num. 42. & conſ. 46. num. 20. vol. 1. Menoch. conſ. 99. num. 140 vol. pri
26 mo, quod etiam colligitur ex eius definitione † quæ ita ſe habet, conditio eſt euentus fortuitus in quo diſpoſitum ſuſpenditur. Socc. iun. conſ. 2. num. 35. vol. 1. & conſ. 65. num. 50. & conſ. 62. num. 18. eodem vo. 1. Card. Paleott. de. Not. ſpur. cap. 28. nu. 9. Sebaſtian. Medic. de fortuit. caſib. q. 11. nu. 4. & de definitio definitio. 81. num. 1. Nauarr. conſ. 2. nu. 1. de condic. appoſ. &

27 poſ.& conſ.17.nu.1.de ſent.excom.Et ideo†conditio
ne deficiente omnia conditionaliter diſpoſita ruunt
& inania redduntur l.item quia.§.1. *ibi & in nuptijs
non ſequutis ipſo iure euaneſcit ſtipulatio*.ff.de pact.l.
qui hæredi.§.plautius vbi Bar.& Socc.Sen.ff. de con
dic.& demonſtr.Corn.conſ.70.nu.2.vol.3. Socc. iu-
nior.conſ.85.nu.2.li.2.& conſ.57. nu. 23. & conſil.
113.nu.16.eod.li.2.& conſ.102.nu.6.lib.1.& conſ.46.
nu.28.vol.4.Dom.meus Pariſ.conſ.19.nu. 42. vol.2.
Ceſal.conſ.143.nu.45.li.1.Burſat.conſ.44.nu.28.vol.
1.Menoch.conſ.1.nu.410.vbi alios citat.vol.1.& conſ.
28 99.nu.233.Gabr. conſ.81.nu.2.li.2.Hinc†iuriſdictio
ne data ſub conditione geſtum ante conditionẽ nul
* lum eſt vt fuit reſolutum in vna * Tiburtin.20.Maij
29 1545.teſte Put.deciſ.283.lib.2.& actus † habetur ac
ſi non fuiſſet factus l.pecuniam quam.ff.ſi cert.peta.
l.neceſſario.§.quod ſi pendente.ff.de peric.& comm.
rei vend.§.ex conditionali Inſtit.de verb.oblig.Oldr.
conſ.139.ad habendam & conſ.257.factum tale eſt.
col.3.D.meus Card.Pariſ.conſ.5.nu.7.vol.4.Soc.iun.
conſ.4.nu.16.& conſ.180.nu.40.vol.2.Curt.Iun. cõ
ſil 92.nu.6.Ceſal.conſ.17.nu.8.& conſ.57.num.11.&
conſ.97.nu.38.& conſ.114.nu.3.vol.1.docte Menoc.
conſ.99.num.138.vol.1.Dec.conſ.179.num.3. Card.
Pariſ.conſ.59.num.5.& conſ.64.num.17.vol.1.Man
doſ.ſignat.grat.tit.reſignationes.col.3. Gabr. conſil.
72.num.3.vol.2.Rebuff.conſ.75.num.5.quod etiam
30 vendicat ſibi locum†in conditione tacita & ſubintel-
lecta vt ea deficiente actus habeatur pro non facto
Soc.Sen.conſ.124.num.17.& conſ.172.num.15.lib.2.
31 Ceſal.conſ.22.num.7.vol.1.nam tacita † tantum ope-
ratur quantum expreſſa Soc.iun.conſ.78.num.13.vo.
3.cum taciti & expreſsi eadem ſit virtus vulga. l.cum
*32 quid.ff.ſi cert.pat.vbi*omnes,Paria † enim ſunt nihil
fieri aut fieri conditione quæ non purificetur Ripa.
reſp.lib.1.c.2.num.23.Ceſalus conſ.17.num.8.vol.1.
33 cum†nihil dicatur actum Bald.in l.ſiquidem.C.de ex
cept.Idem Bal.in §.denique quæ fuerit prima. cauſa.
feud.amittend.col.vlt.in vſibus feud.Iaſ.conſ.162. in
cauſa col.4.lib.2.Beltrand.conſ.133.viſo num.20.li.
2.Rebuff.de pacif.poſſ.num.146. & per conſequens
34 ex illo actu†& renunciatione nullum ius perditur vel
acquiritur l.nec vtile.ff.ex quib.cau.maio.l.qui abſen-
ti.ff.de acq.poſſ.l.2.§.vlt.ff.de donat.vbi loquitur in
donatione facta in qua deficit conditio Card. Pariſ.
conſ.20.num.36.vol.1.& conſ.12.num.91. eod. vol.
primo Paul.de Caſtr.in l.eum qui.ff. de inoff. teſtam.
Geminian.in c.ſi beneficia.num.5.de præbend. in 6.
ob rationes prædictas,& ſiue actus operetur ultra in
tentionem agentis l.non omnis l. ſiquis nec cauſa ff.
ſi cert.petat.l.obligationum ſubſtantia ff de actio. &
oblig.Dominus meus Card.Pariſ.conſ. 18. numero.
36 11.& conſ.41.num.14.volu.4.cum† ceſſet conſenſus
Bal. in l.Arethuſa.ff.de ſtat.homin. Dominus meus
Pariſ.conſ.31.num.17.vol.4.late excellentiſſ. Burſat.
37 conſ.411.num.24.vol.4.nam†conſenſus pręſtitus ſu-
per actu nullo non pręiudicat ut de conſenſu præſti
to per creditores ſuper alienatione nulla habetur in
l.4.§.vlt.vbi Bar.ff.ex quib.mod.pign.vel hypot.Ale.
conſ.22.co.1.lib.1.Dec.in l.creditor num.7.ff.de re-
38 gu.iur.& de conſenſu†præſtito ſup matrimonio nul-
lo.Gemin.conſ.33.Pariſ.conſ.52.num.7.vol.4. Ita e
39 contrario ſi†purificetur conditio habet naturam vt
fingat omnia a principio interueniſſe,& perinde eſſe
ac ſi a principio actus pure eſſet factus l.vlt.§.1. ff. de
vulg.& pupil.Dec.in l.pecunia.in 2.not.ff.ſi cert.pet.
Card.Pariſ.conſ.5.num.39.vol.4.Tiraque.de retract.
conſang.†.§.primo.gl.2.num.17.Soc.Iun. conſ. 181.
num.22.vol.2.And.ab exea de pact.nu.503.Menoc.
conſ.38.num.33.& conſ.105.num.20.vol.1. Nauarr.
40 conſ.1.num.6.de condit.appoſ.verum† aſſerens con-
ditionem purificatam debet probare purificationem
Corn.conſ.92.num.8.vol.2.Menoch. de præſump.li.
2.præſump.50.num.35.Maſcard.de probat. conclu.
343.quia eſt facti Ceſal.conſ.46.num.44. vol.1.& eſ
41 ſe†probandam duobus teſtibus ſcribit Corn. cõſ.92.
num.1.vol.1.Ideo redeundo ad rem noſtram non ad
impletis conditionibus ius non abdicatur a reſi-
42 gnante & † reſignatio habetur ac ſi non fuiſſet fa-
cta,nam non aliter præſumitur ſumm.Pontif. admit
tere has reſignationes conditionales niſi ſeruentur
eæ conditiones,vt ſcribunt optime Ptolom.dec.102.
Moedan.deciſ.83.Corradus,& deciſ.423.& dec.338
Card.Paleott.deciſ.33.die vlt.Caputaq.deciſ.82.li. 1.
omnes in recollect.manuſcr.Hinc ſcriptum reliquit
43 D.meus Card. Pariſ.conſ.114 nu.7.col.4. †quod reſi
gnatio limitata debet obſeruari, alias prouiſio illius
cauſa facta nulliter proceſſit.Hinc voluit Anchar. in
44 c.cum vniuerſorum.nu.2.de rer.permut.quod renũ-
cians ex certa cauſa illa non ſequuta poteſt redire,qd
etiam videtur eſſe de mente Geminian.in cap. ſi tibi
45 beneficium num.5.de pręben.lib.6. † renunciationes
enim habent tacitam conditionem vt pacta ſeruẽtur,
* vt reſpondit Ang.conſ.59. num.8.& *ſtilus obſeruat
46 vt reſerueturtregreſſus in beneficio reſignato ſi reſi-
gnatarius non obſeruet quo caſu locus eſt regreſſu.
Card.Pariſ.conſ.114.nu.7.vol.4. Redoan. de ſimon.
* p.3.c.3.num.9.& ex hac concluſione ab omnibus* re
cepta & ita comprobata aliquæ deducendæ erunt il-
lationes,ut omnes caſus habeantur & nihil intactum
relinquatur.

47 Primo infertur†non abdicari ius a reſignante niſi
beneficium reſignatum acqratur reſignatario in cu-
ius fauorem fuit facta ceſſio.Caputaq.deciſ.84.num.
5.p.3.Ptolom.deciſ.100.&& deciſ.202. in manuſcri.
Put.deciſ.158.num.2.lib.3.& deciſ.523.lib.2.Burſat.
conſ.411.num.4 & 5.volu.4.Rebuff. de pacific.poſſ.
num.146.ſecundum paruam impreſſionem Achi. de
Graſſ.deciſ.10.de reſt.ſpoliat.Moedan.deciſ.296.in-
cip.magna,alias 326.Rebuff.conſ.192.num.8.& con
* ſil.4.num.13.& eſt communis*opinio omnium doct.
* ſecundum quam fuit ſæpius reſolutum in Rot.*& no
uiſſime in vna Bononiẽ.tranſactationis bonorum co
ram Illuſtriſſimo D.Cardinali Aldobrandino de an-
* no 1579.& in alia*Pampilonen coram eodem de an-
* no 1573.* Gerunden.benefici.Mediolanen. Canoni-
catus, & in vna Hiſpalen. Cappellaniæ, namque
48 ſemper videtur * facta cum hac conditione reſi-
gnatio dummodo beneficium quæratur reſignatario
l.nec vtile ff.ex quib.cauſ.maio.l.qui abſenti ff.de ac-
quir.poſſ.Put.deciſ.145.lib.1.& deciſ.523.li.2.& dic.
deciſ.158.lib.3.& deciſ.84.lib.1. Moedan. deciſ.58.
* 83.& 341.in manuſcri.vbi dicit pluries*deciſum, vn
de ſi non quæratur ius remanet. nam abdicatur cum
acquiritur illi.Iaſ.in l.ſi quis hæreditatem,C.de Inſt.
& ſub.& in l.in ſubſtitutione.ff.de vulg.& pup.& hoc
intelligitur licet non exprimatur quia mens reſignan
tis eſt vt non alius quam reſignatarius cõſequatur be
* neficium vt etiam fuit reſolutum in Rot.* de menſe
Aprilis 1542.teſte Moedan.deciſ.341.in manuſcr.ita
& in renunciatione facta cauſa permutationis ius nõ
49 abdicatur*ſi non ſequatur permutatio,& fiat hinc in
de collatio Collectan.in c.iniuſtum num.2.de rer.p-
mut.Archid.in cap.Abbas.num.5.18.queſt.2.Gemi-
nian.

nian.in cap.1.num.51.cum ſequent.de rer.permut. l.
* 6.Imol.in cap.exhibita num.43.Anchar.num.24.& *
communiter.Doct.de rer.permut.Bellam.de permu.
benefic.p.9.quæſt.1.num.2 & p.1.quæſt. 10.num. 2.
Rot.deciſ.4.num.1.de renunc. in antiq. Abb.in cap.
cum ſecundum de prębẽ.Mandoſ.de infir.q.12.n.2.&
* eſt*communiter per omnes receptum & ſcribit Moe
dan.deciſ.manuſcrip. 323. magna difficultas quod ſi
reſignatio non operatur iuxta intentionem habetur
pro non facta ſequitur Caputaq.deciſ.manuſcri.379.
*50 lib.1.Hinc*communis eſt opinio non†abdicari ius a
reſignante niſi reſignatio a ſuperiore admiſſa fuerit
Creſcen.deciſ.332.lib.1.in manuſcrip.Caputaq.deci.
325.lib.etiam primo in recollect.manuſcr.Idem Ca
putaq.deciſ.84.num.11.p.3. in impreſſo vbi dicit ita
* fuiſſe*deciſum Pelegrin.deciſ.70.lib.1.in manuſcrip.
Put.deciſ.145.lib.1.Petr.Gregor. ſyntag.iur.lib.17.c.
17.nume.28.Nauarr.in cap.accepta oppo.7. numero
51 27. de reſtit. ſpoliat. ita † donatio iuris præſentandi,
non abdicat ius a donante ante ſuperioris confirma-
* tionem.Put.deciſ.16.lib. Hinc etiam * communiter
52 eſt receptum non abdicari ius a reſignante†ſi reſigna
tio fuit admiſſa in fauorem non tamen illius cui vole
bat & intendebat cedere,& per conſequens benefi-
* cium non vacat,ita fuit reſolutum in Rot.in vna*Tra
nen.& Firman.Prioratuum.28.Ianuarij.1547.coram
R.P.D. Proſpero de ſancta Cruce nũc Card.Illuſtriſ
53 ſimo teſte Put.deci.52.3. lib.2.& † reſignans poterit
* continuare poſſeſſionem in ſuo beneficio * commu
nis opinio teſte Socc.ſenior.conſ.168.in principio.l.
2.quam refert ad hoc & ſequitur Rebuff.in tract. de
54 pacif.poſſ.nu.146.hoc tamen de raro accidit, nam †
Papa non conſueuit reſignationem in fauorem certæ
perſonæ factam pro alio quam pro eo in cuius fauo-
rem ceſſio facta eſt admittere vt dicunt Caſſador.de-
ciſ.3.num.1.de renunc.Ptolom.deciſ.101.incip.Con
chen.Card.Paleott.deciſ.48.in Bononien.in recolle
ctis manuſcr.Mandoſ.in prax.ſignat.grat.tit. reſigna
tiones col.3.verſ.Nec Papa,& vſu eſſe compertum vi
55 demus † quia licet a voluntate ſuperioris pendeat ad-
mittere reſignationes,tamen vt plurimum admittun
tur & conceduntur ad vota reſignantium. Caſſador.
deciſ.32.num.9.in fin.ſuper regul. Cancell. nam aut
non admittitur reſignatio per Papã vel ſi admittitur
recipitur vt detur beneficium illi in cuius fauore eſt
reſignatum, alias reſignans non præſtat conſenſum ſi
ne quo non poſſunt expediri litteræ iuxta regulam.
* Cancell.de qua infra ſuo loco dicetur,& ſtilo*eſſe re
ceptum omnes ſciunt.

Hinc etiam ſi fuit admiſſa renunciatio in fauorẽ
56 illius cuius fuit facta†verum ille eſt abſens ante quã
acceptet ipſe reſignatarius, ius non abdicatur a reſi-
* gnante vt fuit reſolutum in Rot.*teſte Cott.dec.153
in manuſcrip.& tradunt Card.Paleott.deciſ.33.Moe
dan.deciſ.10.in cauſa in recollett.manuſcrip.Gabrie.
conſ.192.num.2.lib.primo vbi dicit pluribus deciſio
** nibus Rotæ eſſe comprobatum*& eſt cõmunis*opi-
ni.Caputaq.deciſ.90.p.3.vbi ſcribit non abdicari ius
niſi conſtet reſignatarium acceptaſſe,nam reſignatio
videtur facta cum hac conditione ſi ille reſignatarius
abſens acceptet beneficium ſibi reſignatum, ideo an
te eius conſenſum ius non cecidit a reſignante.Ant.
de Butr.num.18.poſt gloſſ.in cap.cum pridem de pa
ctis vbi. Abb.in fin.Sarn.de trien.quæſt.27.num.34.
57 Quo fit vt†geſta per reſignantem ante acceptationẽ
reſignatarij poſt vero reſignationem ſint valida &nõ
* poſſint retractari vt fuit reſolutum in Rot. *in vna
Cæſarauguſtan.Vicariæ ſancti Egidij coram Acco-
ram bono vt habetur lib.diuerſ.deciſ.69.in manuſcr.
58 & ideo† cenſurę latæ ob non ſolutionem penſionis
contra reſignantem ante ratificationem reſignatarij
poſt vero reſignationem ſunt validæ illatæ vt fuit re-
* ſolutum in vna*Terdunen.penſionis.17.Martij 1539.
coram Moedan.teſte eodem deciſ.10.in cauſa in ma
nuſcri.vbi quidam reſignauit in fauorem nepotis quę
dam beneficia quorũ fuit accepta poſſeſſio abſq; mã
dato poſtea fuit ex communicatus reſignans ob non
ſolutionem,quærebatur de validitate,fuit concluſum
validas eſſe cenſuras ex dicta ratione quia non abdica
tur ius ante acceptationem reſignatarij.

Hinc ſi non poteſt beneficium reſignatum acqui
ri reſignatario quia eſt mortuus tempore admiſſæ re
59 ſignationis ius non abdicatur†a reſignante qui crede
bat illum eſſe viuum vt egregie ſcribit Guidobonus.
deciſ.91.in manuſcrip. quia vt ipſe dicit inualide re-
nũciauit,ad quod facit ſimile de renunciatione pro-
phanorũ in fauorem certarum pſonarum nam illis
deficientibus euaneſcit.Roman.conſ.22.propoſitæ.
Georg.Nact.in cap.quamuis num.39.de pact.l.6. vn-
60 de† filia quæ renunciauit patri propter fauorem fra-
trum ſi fratres viuo adhuc patre mortui ſint filia non
obſtante renunciatione cum iuramento admittetur
ad bona patris,Bal.in l.pact. C. de collat.in 4.quæſt.
vbi Sal.Idem Bal.in l.auus col.2.de liber.præter. Ge-
* minian.in dict.cap.1.& eſt * communis opinio.

Hinc ſi beneficium reſignatum non poteſt acqui
61 ri reſignatario quia eſt†ex communicatus vel ob aliã
cauſam ius remanet penes cedentem vt fuit reſolu-
* tum in Rot.* in vna Gueſn.præceptoriæ coram Car-
dinali ſanctæ Crucis.23.Martij.1547. teſte Put.deci.
11.de renunc.in manuſcr.

62 Hinc ſi beneficium reſignatum†non poteſt acqui
reſignatario vel ſi cepit poſſeſſionem fuit annullata
renunciatio,quia non erat Clericus vt narrauit reſi-
gnans poteſt agere ſpolio & venit,reſtituendus Car.
Paleott.deciſ.112.alias.163.Britonorien.hoſpitalis in
* manuſc.Ita & alijs ſimilibus caſibus,nam vt commu-
63 niter omnes concludunt† reſignans in fauorem cer-
te dicitur poſſidere & habere titulum coloratum an
te acquiſitionem reſignatarij.Put.deciſ.158.num.3.
lib.3.late Sarn.de trien.q.24.Mandoſ.prax.ſignat gra
*64 tit.reſignationes.col.3. & ob id alias fuit * deciſum †
non ſuſtineri gratiam ſi neutri cum non detur vaca
tio teſte Ptolom.deciſ.30.in manuſcr. limita tamen
65 hæc non procedere † ſi ſcienter reſignans nulliter re
ſignaſſet,nam tali caſu abdicaret ius quamuis reſigna
tario beneficium non acquiratur vt fuit reſolutum
* *in vna Rom.Canonicatus coram R.P.D.Seraphino
die Lunæ 27.Nouembris 1567.

66 Secundo infertur quod renuncians † reſeruato re-
greſſu,ſi regreſſus non fuit reſeruatus, reſignatio eſt
nulla;cum non ſit ſeruata conditio, quare ius non ab-
* dicetur a reſignante,vt fuit pluries in Rota* reſolutũ,
vt per Creſcent.deciſ.F05;lib.1.in manuſcr. Achil. de
Graſſ.deciſ.paima de renunciat.alias 327.Pelegrin.de
ciſ.112.lib.3.Caputaq.deciſ.2.lib.1.omnes in recollet.
67 manuſcr.&† quamuis regreſſus ſint ſublati a Conci-
lio Tridentino cap.17.ſeſſ.25. de refor. tamen adhuc
68 eſt vtilis huiuſmodi illatio,nam ſi quis conſtituit†pro
curatorem ad renunciandum beneficium reſeruato ſi
bi regreſſu & nõ alias ſi procurator reſeruauit ſimpli
citer nulla facta diligentia de regreſſu obtinendo re-
ſignatio eſt nulla,& ius non abdicatur a reſignante,vt
* fuit concluſum per Dominos de Rot.* in vna Iſpa-
len.

len.portionis 25.Octobris 1560.coram Oradino te-
ſte & Cott.deciſ.12.namque ibi præſupponebatur tē-
pore illo ſcilicet tempore Pij IIII.non concedi regreſ
ſus & tamen fuit dictum debere conſtare de aliqua
69 diligentia procuratoris circa illum obtinendum vt†ſer
uaret formam mandati l.diligenter ff.manda.cap. cum
dilecta de reſcrip.Dec.conſ.77.num.1.Neuzan.con-
ſil.vo.num.3.Socc.conſ.22.num.14.lib.3. Amplia idē
70 procedere†ſi regreſſus fuit reſeruatus,ſed non poteſt
reſignans illum conſequi:nam ius non uidetur ab eo
* abdicatum vt fuit determinatum in Rota*in vna Ma
guntin.Canonicatus coram Ptolom.deciſ.102.in ma
* nuſcr.& poteſt poni exemplum in cauſa*Cartaginen
propoſita in Rot.a Fabio.9.Martij.1545.namque
fuerat reſignanti reſeruatus regreſſus in Hiſpania qui
dicebatur nullus quia non aderat conſenſus requiſi-
tus per priuilegium Cleri Hiſpaniarum annullans
omner regreſſus abſque conſenſu expeditos fuit per
omnes deciſum ius tali caſu non eſſe abdicatum a
reſignante teſte Put.deciſ.248.lib.2. ac etiam poteſt
exemplificari ſi fuit reſeruatus regreſſus per ceſſum
vel deceſſum,verum non poterat illum habere cum
alteri prius à Papa ſit cōceſſus,nam hoc caſu reſigna
tio eſt nulla & ius non abdicatur a reſignante ut fuit
* ſententiatum per Dominos de Rota in una* Toletā.
parochialis 20.Decembris 1538.teſte Moedan. dec.
66.in manuſcr.Limita tamen hæc omnia non proce
71 dere†ſi reſignans ſciēter nulliter reſignauit quia hoc
* caſu abdicatur ius ab eo vt fuit reſolutum in vna* Ro
man.Canonicatus 17.Nouembris 1567.coram R.P.
D.Seraphino.Amplia idem pcedere ſi quis reſigna
72 uit†reſeruato acceſſu, nam ſi ille acceſſus haberi non
poteſt cum reſignatio ſit conditionalis & correſpe-
ctiua ius non abdicatur a reſignante vt fuit ſententia
* tum per DD. de Rota in vna* Gennen. parochialis
5.Martij 1553.teſte Put.deciſ.438.lib.1.
73 Tertio infertur quod ſi quis reſignauit†reſeruatis
omnibus fructibus ſuper beneficio reſignato ſi fru-
ctus ei non reſeruentur uel ſi fuerit facta reſeruatio,
verum nulliter,ius non abdicatur ab eo vt fuit reſolu
* tum in Rot.*teſte Creſcent.deciſ.64.lib.1.in manuſc.
vbi refert dubium deciſum in cauſa Brixien. in qua q
dam presbyter reſignauit parochialem quam obtine
bat coram Notario vſus verbis, quæ in contractibus
de rebus profanis apponi ſolent ſcilicet quod paro-
chialem ſuam cedebat transferebat & donabat titulo
donationis inter viuos irreuocabiliter, reſeruato ta-
men ſibi vſufructu beneficij & eius bonorum in vita
ſua,cuius reſignationis vigore de mandato ordinarij
reſignatarius cepit poſſeſſionem, reſignans tamē for-
ſan ductus pœnitentia coram loci ordinario intenta
uit actionem ſpolij dictæ parochialis: & probata ſua
poſſeſſione obtinuit ſententiam a qua fuit appellatū
per reſignatarium & cauſa commiſſa in Rota, quæ-
rebatur an ſubintraret actio ſpolij & ſic an ſit reſti-
tuendus?quidam dicebant quod non quia etiam per
renunciationem nullam amittitur poſſeſſio ciuilis &
naturalis,contrarium tamen fuit deciſum eſſe confir
mandam ſententiam, & per conſequens reſtituendū
quia etiam quantum ad animum ipſe noluit deſinere
74 poſſidere † cum remanſerit ſibi vſusfructus ex cuius
reſeruatione naturalis poſſeſſio non amittitur.l. natu
raliter.cum ibi not.ff.de acquir.poſſeſſione,ſed tantū
ciuilis transfertur & ſic uenit reſtituendus.
75 Ita etiam reſignans†reſeruata medietate fructuū,
ſi reſeruatio ſit nulla,ius non abdicatur a reſignante,
* vt fuit reſolutum in Rot.*in una Florentin.Sanctæ Fe
licitæ coram Capizuc.15.Iunij 1551. teſte Caputaq.
deciſ.86.lib.3.in manuſcr.& die 20.Aprilis 1556.co-
ram Card.ſanctæ Crucis,ut habetur in recollect.ma-
nuſcr.lib.diuerſ.deciſ.167.nam ibi quidam reſignauit
beneficium reſeruata medietate fructuum,& non a-
lias nec alio modo quam elegit per 20.annos,poſtea
reſignatarius ceſſit in fauorem N.qui dixit de nullita
te reſignationis,quia tempore reſeruationis benefi-
cium erat grauatum penſione de qua non fuit facta
mentio:qua nullitate ſtante reſeruatarius medietatis
fructuum egit ſpolio & cum de hoc dubitare-*
tur fuit reſolutum poſſe; cum regula ſit ut non
ſeruata conditione poſſit agi ſpolio. Moedan. deciſ.
83.91.Simonetta deciſ.39.Sarn.deciſ.1. Fabius deciſ.
16.& 40.Pelegrin.deciſ.70.omnes in recollect.manu
ſcr.Caſſad.decis.6.de reſtit.ſpolia Caputaq.dec. 342.
* lib.1.Idem fuit concluſum in vna* Placentina de an-
no 1559. teſte Cott. deciſ.321. nam ibi quidam reſi-
gnauit reſeruata medietate fructuum loco penſionis
non aliter &c.non facta mentione de quadam pen-
76 ſione quæ erat ſuper beneficio†ſi ex hoc reſignatarius
dicat penſionem nullam,reſignans poterit agere ſpo
77 lio.Limita tamen hęc non † procedere quoties reſi-
gnans ſcienter nulliter reſignauit iuxta deciſionem
* factam in cauſa*Roman.Canonicatus de anno 1567.
vt ſupra dictum eſt.
78 Quarto infertur quod reſignans†reſeruata penſio
ne ſi penſio ei non reſeruetur reſignatio eſt nulla &
ius non abdicatur a reſignante ac ſi facta non eſſet,
* vt fuit pluries concluſum in Rot.*& in vna*Oueten.
Canonicatus coram Fantuccio 27.Martij 1555.teſte
Caputaq.deciſ.379.lib.1.in manuſcr Peleg. deci. 151.
* lib.2.& in vna* Valen.coram R.P.D. Robuſterio 14.
* Iunij 1585.& in una*Auenionen.Canonicatus corā
Io.Paulo teſte Creſcent.deciſ.131.in manuſcri.qui di
cit.qꝫ nolens ſoluere penſionē octo Ducatorū amiſit
canonicatū valoris cētū. Guidob.dec.74.in manuſc.
79 Idemque procedit†ſi fuit facta reſeruatio,verum nō
libere pro vt fuit facta reſignatio,nam ius non abdi-
catur a reſignante.Moedan.deciſ.183.in manuſcr. &
* eſt communis*opinio,& ob id fuit reſolutum in vna
Vicentin.parochialis teſte.Ptolem.deciſ.63.in manu
80 ſcr. quod† q reſignauit reſeruata ſibi pēſione libera,
& exempta & non aliter & ipſe reſignans exegit pen
ſionem exēptam elapſo triennio deuenit ad eius no-
titiam penſionem non eſſe exemptam. vtique poteſt
agere ſpolio aduerſus reſignatarium qui non poterit
ſe iuuare regula detriennali.Idemque erit ſi fuit reſer
uata penſio verum inualide puta quia erat nulla ex ali
qua cauſa: nā ius non videtur abdicatum a reſignante
* vt fuit concluſum in dicta*Oueten.22.Martij.1555.
coram Fantuccio teſte Caputaq.deciſ.379. lib. 1. in
manuſcr.& aliis coram Cardinali ſanctæ Crucis die
17.Maii.1557.teſte.Cotta deciſ.318.in recollect.ma
* nuſ.& in vna*Biſinianen. Archidiaconatus.12.Maij
coram Cardinali ſanctæ Crucis,vbi quidam reſigna-
uit Archidia conatū infauorem. N.reſeruata penſio-
ne 17.ducatorum ſuper Eccleſia ſancti Angeli non-
poterat ſolui penſio ſuper dicta eccleſia,fuit reſolu-
tum non eſſe abdicatum ius a reſignante & poſſe age
re ſpolio teſte Caputaq.deciſ.342.lib.1.in manuſcr.&
habetur etiam hæc deciſio in lib.diuerſorum manuſ.
deciſ.54.& aliàs vt per Creſcen.deciſ.234.lib.2.in ma
81 nuſc.vbi qdam reſignauit reſeruata ſibi pēſione quæ
aſſerebatur medietatem fructuum non excedere, &
quia vere medietatem fructuum excedebat petebat,
in totum annullari cum ſubreptio vitiet,fuit reſolu-
tum

tum poſſe reſignantem reuerti ad ſuum beneficium,
vel reducatur penſio ad medietatem in eo quo exce
dit & habetur etiam per Cott.deciſ.321.Pelegrin.de
ciſ.112.lib.3.Caputaq.deciſ.21 lib.1. Moedan. deciſ.
82 181.Vicentin.omnes in manuſcr.& ob id†renuncians
iuri liti & cauſæ aliqua penſione ſibi reſeruata ſi pen
ſio eſt nulla lis non cenſetur extincta nec ius a reſi-
gnāte abdicatum,etiam ſi cedens credēs illam penſio
nem probabiliter eſſe bonam per aliquos annos eam
* exegiſſe,vt fuit reſolutum in*Barchinonen. Canoni-
catus & præbendæ coram Guicciardino.8. Ianuarij.
1567.teſte.Robert.Lancellō.de attent.p.2.cap.4.nu
83 256.Ita†caſſans penſionem vt alia ſibi reſeruetur ſi
non fuit alia valide reſeruata non videtur caſſata pen
* ſio prima vt fuit deciſum* coram Put. 4. Februarii.
1540.teſte Moedan.deciſ. 83.Conradus de Graſſis
vbi dicit,quod licet pluries fuiſſet deciſum vt non ab-
dicetur ius non ſeruatis conditionibus hic tamen ca-
ſus in ſpecie non erat deciſus,vnde idem ſtatuendum
cum adſit eadem ratio,ita quoque fuit concluſum in
* vna Eugubin.die 2.Iunij.1559.teſte Card.Paleott.de-
ciſ.326.Mandoſ.in prax.ſignat.grat.tit.extinctionēs.
84 col.3.verſ.dubium.Ita†conſentiens extinctioni pen-
ſionis ad effectum translationis & non aliter conſen
ſus eſt conditionalis & ante conditionis euentum p-
inde eſt ac ſi pręſtitus non fuiſſet vt conſuluit Gabri.
85 conſ.185.lib.1.etiam ſi adſit†clauſula ex tunc cōſen-
ſiſſe,quia clauſula ex tunc in actu conditionali ſem-
per refertur ad conditionē & nihil antea efficit Car-
din.& Imol.in clem.vnica de conceſſ.præben.Caſſad.
deciſ.3.nu.10.de præben.Card.Pariſ.conſ. 82. nu. 17.
* vol.4.& in dict.*Eugubin.2.Iunij 1539.quod trans-
ferens penſionem in aliquem tanquam clericum ſi
conſtet eum non eſſe clericum ius non cenſetur abdi
86 catum,Amplia etiam† ſi illam penſionem inualidam
exegerit per aliquos annos,nam ſi poſtea annulletur
penſio poteſt reſignans agere ſpolio,namque ius nō
* fuit abdicatum,vt fuit ſententiatum per omnes * die.
10.Aprilis 1559.teſte Cott.deciſ.101.in manuſcr. &
alias vt conſtat ex ſupradictis.Et ſi reſignans inualidi
tatem penſionis ignorans nunquam aliquid dixit,ſed
87 eam exegit credendo eſſe validum,† ſi vere erat nulla
& iſte reſignans moriatur poteſt per eius obitum be
neficium impetrari,cum ob nullitatem penſionis nū
88 quam fuerit ius abdicatum ab eo.Et†ſubrogatus po-
terit dicere penſionem nullam ſicuti poterat regnans
dum erat viuus ſi ſciuiſſet nullitatem & per conſe-
quens recuperare beneficium,ita fuit pronūciatum
* in Rot.in vna*Vlisbonen.coram Decano die 26.Iu-
nij 1554.teſte Guidobono deciſ.59.in manuſcr. qđ
89 procedit ſiue penſio † fuerit reſeruata ſuper eodem
beneficio ſiue ſuper diuerſo Guidobonus dict.deciſ.
90 59.Amplia†ēt vt procedat ſi reſignans ſciens reſigna
tionē nullā illā de facto acceptauerit ac ratificauerit
extinguēdo pēſionē,nā nihilominus nō valet reſigna-
* tio vt fuit tētū per omnes in vna*Tullen.parochialis.
3.Iunij.1547.corā.Pelegr.teſte co.dec.70.lib.1.& de
ci.151.lib.2.in manuſcr.nā ius remāſit penes reſignan
tem a quo abdicari non potuit & ita pluries fuiſſe de-
* ciſum * atteſtatur Pelegr.dict.deciſ.70.Limite tamen
niſi ſcienter reſignaſſet,nam tunc abdicat ius iuxta de
ciſ.ſupra allegatam.
91 Quinto infertur quod ſi quis † reſignauit reſerua-
ta ſibi penſione regreſſu aut fructibus cum poteſtate
transferendi,ſi fuit facta reſeruatio penſionis uel fru
ctuum abſque dicta facultate transferendi, ius non
abdicatur a reſignante ut per omnes fuit reſolutum
* *in Rot.teſte Caputaq.deciſ.298.p.2.vbi loquitur in
cedente epiſcopatum reſeruatis fructibus cum pote-
*92 ſtate transferendi,& eſt communis*opinio.Hinc † ſi
reſignans pro beneficio reſignato habuit recompen-
ſam a reſignatario ſcilicet beneficium ſimplex ſi illud
reperiatur curatum poteſt agere ſpolio vt fuit tētum
* Romæ*hoc anno 1589.ita quoque ſi habuit duo be
* neficia & vnum euincatur reſtituitur vt fuit*reſolutū
teſte Bellam.deciſ.348.Felin.in c.cum venerabilis,nu
mero 11.de except.Ita etiam ſi fuit facta reſignatio
93 cum reſeruatione fructuum & penſionis† ſi unum re
ſeruetur abſque alio ius non abdicatur ut fuit cōclu
* ſum*in vna Verdunen.Monaſterij 26.Iunij 1559.co
ram Palaott.teſte Caputaq.deciſ.2.lib.1. in manuſcri.
Ita quoque ſi aliud ſimile fuerit omiſſum vt fuit di-
* ctum*die Mercurij 4. Nouembris 1579. in vna
Lucam beneficiorum coram R.P.D.Seraphino.Præ
94 terea ſi quis†reſignauerit cum decreto quod nō poſ
ſit reſignatarius ingredi poſſeſſionem niſi de manda
to & licentia ipſius vtique non poterit reſignatarius
illam acquirere niſi impleta ea conditione, ut fuit di-
* ctum in una*Carthagin.Archidiaconatus 13. Octo-
bris 1557.teſte Card.Paleott.deciſ.18.alias 28.in ma
nuſcrip.
95 Sexto infertur quod †quomodocunque ſi nulla
reſignatio ius non abdicatur a reſignante Pet.Rebuf.
* conſ.75.num.4 & fuit pluries deciſum* in Rot. teſte
* Caputaq.deciſ.216.nume.3.p.1. & nouiſsime coram
R.P.D.Seraphino vt ipſe atteſtatur deciſ. 34. manu-
ſcr.incip.domini firmarunt & alias ſæpius vt patebit
ex infra citandis ita quod hec eſt communis opinio.
* Ita de permutatione fuit dictum * in Rota. 28. Iunij
96 1585.corā R.P.D.Bubalo.Hinc ſi quis*reſignat be-
neficium quod eſt de iure patronatus laicorum in fa
uorem certe perſonæ ſine conſenſu patronorum &
ſine legitima derogatione iuris patronatus, reſigna-
tio eſt nulla & ius remanet penes reſignantem,vt fuit
* reſolutum in Rota.* in vna Iſpalen. capellanię ſanctæ
Catherinæ coram Rauell. 10. Decembris 1538.teſte
Moedan.deciſ.338. licet regreſſus in manuſcr. & in
alia Gerūden.beneficij 26.Februarij 1539.coram eo-
* dem Rauellen.& in vna*Mediolanē.canonicatus co
ram Io.Paulo.13.Ianuarij 1543.teſte Moedan. deciſ.
manuſcr.323.magna difficultas.teſtatur etiam Burſa.
qui hanc quoque opinionem defendit conſ.411.num.
*97 4.& 5.& eſt*communis opinio.Hinc etiam†reſignās
in manibus non habentis facultatem recipiendi reſi
gnationem non abdicat ius.Guid.Pap.conſ.172. nu.
1.late Moedan.deciſ.133.tit.de renunc.in manuſcr.in
98 cip.B:s fuit propoſitum.†abdicat tamen poſſeſſionem
& non datur reſtitutio.Nauarr.in c.accepta,oppo.7.
num.23.& 33.de reſtit.ſpoliat,& ibi Bern.nume.34.
99 Hinc†etiam reſignans ſimoniace non abdicat ius,In-
noc.in c.cum vniuerſorum.de rer.permut.Rot.deci.
7.de renunc.in antiquis,Aragonia deciſ.12.Illerden.
in manuſc.Caſſad.deciſ.3.de renunc.Caputaq.deciſ.
251.p.2.& deciſ.368.lib.1.in manuſcr.Burſat. conſi.
* 411.num.24.vol.4.& eſt*communis opinio.& per cō
100 ſequens†beneficium vacat per mortem reſignantis,
* vt fuit reſolutum in vna*Legionen.teſte Moedan.de-
ciſ.243.incip.de anno,ſub tit.de ſimonia:nam ibi qui
dam Nicolaus reſignauit Archidiaconatum in fauo
rem Petri a quo recepit ſchedulam manu eius ſubſcri
ptam per quam promiſit recipere in confidentiam &
reſignare cui voluerit;fuit reſolutum ſchedulam eſſe
ſimoniacam & ius non eſſe abdicatum a reſignante,
101 & per eius mortem beneficium vacare,& ob id†noua
prouiſio

prouiſio non ſuffragatur ſi narratum fuit Papæ quod
beneficium vacabat per reſignationem, & reſignatio
erat ſimoniaca, cum ius non fuerit abdicatum a reſi-
gnante, vt fuit concluſum in vna* Camaricen. canoni
catus & præbendæ coram Decano die 4. Maij 1551.
102 teſte Caputaq. deciſ. 251. p. 2. noua † enim prouiſio nõ
purgat vitia præterita, neque in illis aliquid diſponit,
103 Caſſad. dec. 6. num. 8. de præbend. Hinc † reſignatio fa
cta abſque mentione intruſi annalis eſt nulla & ius nõ
abdicatur a reſignante, Put. deciſ. 48. num. 5. libr. 1. ex
quo infert in vna* Conchen. ſancti Michaelis die 20.
Nouembris 1540. fuiſſe coram ipſo tentum reſigna-
tario non ſuffragari gratiam ſi neutri poſtea impetra
104 tam: quia † gratia ſi neutri dicitur noua gratia, Roma.
105 conſ. 362. & habet † tacitam conditionem ſi beneficiũ
vacat, Brun. conſ. 30. Put. deciſ. 280. lib. 2. ſed cum ius
non fuerit abdicatum a reſignante, quia non fuit ſatis
factum primę parti regulæ, non potuit illud ius tam-
106 quam vacans ceſſionario conferri. Hinc † reſignatio
nulla ob non expreſſionem veri valoris factam a reſi-
gnatario non abdicat ius, vt fuit ſententiatum pluries
in Rota* in una Conchen. corã Thoma de Tanis 27.
Februarij 1542. teſte Put. deciſ. 170. libr. 1. & eodem
Thom. de Tan. deciſ. 39. in manuſcr. & Pelegr. deciſ.
deciſ. 123. lib. 1. etiam in manuſcr. & in vna* Oxomen.
Parochialis de paces coram Guidobono die 20. Maij
1551. teſte Caputaq. deciſ. 84. p. 1. & in alia* Dertuſen.
Beneficij coram Achill. de graſſ. 26. Iunij 1555. teſte
Caputaq. deciſ. 368. lib. 1 in manuſcr. & in vna* Pampi
lonen. prioratus coram Pu. 26. Iunij 1551. teſte Capu
107 taq. deciſ. 91. p. 3. & ratio eſt quia cum † reſignatio ſit
nulla ob non expreſſionem veri ualoris propter regu
lam de valore & propter communem* ſtilum, ergo nõ
abdicat ius, Caputaq. deciſ. 215. nu. 3. p. 1. & cum non
poſſit beneficium reſignatum acqri reſignatario, ius
remanet penes reſignantem, Paul. de Caſtro. in l. cum
qui. in principio. ff. de inoffic. teſtam. Ial. conſ. 86. nu.
16. lib. 3. Boer. deciſ. 243. nu. 11. & communiter* alii, vt
108 ſupra dictum eſt. Præterea comprobatur † quia culpa
reſignatarij non debet nocere reſignanti. l. ſancimus.
C. de pœnis. l. ſi quis in ſuo. §. lex. C. de inoffic. eſtam.
109 Nec obſtat † quod regula de valore non operetur niſi
poſt productionẽ: nam reſpondetur quod immo re-
gula quandocumque producta detegit nullitatem &
110 inualiditatem ipſius reſignationis, & † propter decre-
tum irritans in ea appoſitum annullat gratiam, Caſſa.
deciſ. 22. num. 15. ſuper reg. Cancell. Sarn. de ann. q. 5.
Vnde non poteſt agi contra reſignatarium ad priua-
tionem, vt fuit reſolutum in dicta* Conchẽ. teſte. Th.
111 de Tan. dict. deciſ. 39. Amplia procedere † etiam ſi ſciẽ
ter fuiſſet facta mala expreſſio a reſignatario ut fuit
concluſum in dicta* Dertuſen. beneficij coram Achil
le 26. Iunij 1555. teſte Caputaq. deciſ. 368. lib. 1. in ma
nuſcr. & rationem ponit idem Caputaq. deciſ. 84. nu.
5. p. 3. in impreſſis dum ſcribit culpam reſignatarij nõ
112 debere nocere reſignanti. Limita non procedere † ſi
in ſupplicatione fuit expreſſus verus valor, nam hoc
caſu abdicatur ius a reſignante etiam ſi in literis non
fuit expreſſus poſtea verus valor, nam ex quo poterat
expedire ſecundum verum valorem expreſſum in ſup
plicatione fuerat a principio ius quæſitum, vnde po-
ſtea expediendo litteras non expreſſo vero valore ius
vacat, ita limitat Put. dic. deci. 270. lib. 1. vbi dicit hãc
limitationem fuiſſe de mente dominorum* de Ro. in
cauſa Conchen. propoſita die 27. Februarii 1542. &
tradit Pelegrin. deciſ. 123. lib. 1. in manuſcr. quod com
probatur qa reſignans conſenſit ſupplicationi in qua
cum eſſet expreſſus verus valor & ſic eſſet valida ab
113 dicauit ius a ſe. Hinc quoque † ſi reſignatio eſt ſubre-
ptitia & nulla ex alia cauſa non abdicatur ius a reſi-
gnante Caputaq. deciſ. 315. num. 2. & 3. p. 1. & deciſ.
114 84. p. 3. Hinc † ſi in reſignatione non eſt facta mentio
vnionis non abdicatur ius. Oldrad conſ. 275. Cardin.
115 Pariſ. conſ. 114. num. 78. vol. 4. Hinc † reſignatio facta
a procuratore non ſeruata forma mandati eſt nulla
& non abdicat ius a reſignante ut fuit pluries decisũ
in* Rot. vt habetur in lib. diuerſ. manuſc. deciſ. 114. &
eſt communis* opinio vt dicam infra ſuo loco. Hinc
116 ſi reſignatio eſt nulla quia non fuit publicata, ius nõ
abdicatur a reſignante ut fuit ſæpius in Rot. reſolu-
tum & in vna* Pampilonen. 15. Martij 1573. coram
Illuſtriſſimo Cardinali Aldobrandino & in alia* Auxi
man. coram R. P. D. Brauo 13. Februarij. 1583. hodie
tamen ſecus ex conſtitutione ſanctæ memor. Grego
rij XIII. de publicandis reſignationibus; vt ſuo loco
117 dicetur. Hinc † etiam reſignatio nulla ex alijs caſibus
non abdicat ius a reſignante & poteſt agere ſpolio vt
pluries fuit deciſum* in Rot. quæ deciſiones fuerunt
firmatæ in vna* Roma. Canonicatus die Lunæ 17. No
uembris 1567. coram R. P. D. Seraphino. Limita ta-
118 men hæc non procedere † quoties reſignans ſcienter
nulliter reſignat, nam tunc abdicat ius & non poteſt
agere ſpolio vt fuit ſententiatum in Rota in dic.* Ro
man. Canonicatus 17. Nouembris 1567. coram R. P.
D. Seraphino. Hinc ſcribit Rebuff. conſ. 192. num. 5.
verſ. nec obſtat, quod clauſula non alias nec alio mo-
do non operatur quando adeſt culpa reſignantis.

QVARTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium vacat per renunciationem.*
2 *Vacatio vera dicitur quæ fit per renunciationem.*
3 *Beneficium vere vacat per mortem.*
4 *Mors omnia ſoluit.*
5 *Reſignans habetur pro mortuo.*
6 *Mors ciuilis an æquiparetur naturali.*
7 *Beneficium vere vacat per priuationem.*
8 *Renuncians priuatur beneficio.*
9 *Maior cauſatur priuatio ex reſignatione, quam ex ſententia priuationis.*
10 *Paria ſunt Papam obijſſe, aut renunciaſſe.*
11 *Concurſus fit in beneficijs curatis, vacãtibus per mortem, & renunciationem.*
12 *Vacandi modus per renunciationem eſt vnus ex dignioribus.*
13 *Eccleſia vacat per mortem naturalem, & ciuilem.*
14 *Beneficium vacat pluribus modis per mortem ciuilẽ.*
15 *Beneficium vacat per promotionem ad Eccleſiam Cathedralem.*
16 *Beneficium vacat per ingreſſum religionis.*
17 *Vacatio per reſignationem inducitur facto hominis.*
18 *Beneficium vacat etiam per reſignationem conditionalem.*
19 *In reſignatione conditionali beneficium confertur.*
20 *Beneficium non vacans minime confertur.*
21 *In reſignatione conditionali debet interuenire collatio.*
22 *Beneficium reſignatum debet conferri reſignatario.*
23 *Beneficia permutata debent conferri compermutandis.*
24 *Diſpoſitio loquens de vacatione non comprehendit eam, quæ fit per reſignationem conditionalem.*

25 *Reſignatio conditionalis eſt priuilegiata.*
26 *Gratia ſi neutri quando non prodeſt.*
27 *Gratia ſi neutri non intrat non data vacatione.*
28 *Expectatiua non capit beneficium reſignatum.*
29 *Reſeruatio per ceſſum, vel deceſſum non capit beneficium reſignatum cauſa permutationis, vel conditionaliter.*
30 *Renunciatio conditionalis dicitur qualificata.*
31 *Verba per ceſſum interpretantur in ceſſione ſimplici.*
32 *Beneficia vacantia per renunciationem non debentur mandatarijs.*
33 *Beneficia tantum vacantia per obitum debentur mandatarijs.*
34 *Graduatis & nominatis non debentur beneficia reſignata.*
35 *Priuilegium conferendi in Vrbe proceſſum, vel deceſſum interpretatur in ceſſione ſimplici.*
36 *Cardinalis habens facultatem conferendi per ceſſum non poteſt conferre vacantia per reſignationẽ conditionalem.*
37 *Regreſſui non fit locus per reſignationem conditionalem.*
38 *Vnio non intrat in reſignatione conditionali.*
39 *Beneficium reſignatum in curia non cadit ſub clauſulis generalibus.*
40 *Reſeruatio Cardinalium propter familiaritatem ceſſat in reſignatione conditionali.*
41 *Beneficium vacat poſt renunciationem admiſſam, & conſenſum præſtitum.*
42 *Beneficium vacat per mortem reſignantis ſi moriatur ante pręſtitum conſenſum.*
43 *Beneficium vacat per obitum reſignantis ſi non ſeruentur conditiones.*
44 *Mortuo reſignante antequam reſignatarius acceptet, vel conſentiat reſeruationem vacat per eius obitum.*
45 *In formalibus nihil dicitur actum, ſi aliquid deeſt.*
46 *Forma eſt pręciſe ſeruanda.*
47 *Reſignatarius qui non conſenſit reſeruationi in vita reſignantis, non poteſt poſtea.*
48 *Sententia lata contra cedentem ante acceptationem reſignatarij valet.*
49 *Beneficium vacat per obitum reſignatarij ſi moriatur poſt conſenſum, ante vero confectionem litterarũ.*
50 *Beneficia reſignata vacant vbi fit reſignatio.*
51 *Reſignans dicitur mori in loco reſignationis.*
52 *Beneficia reſignata coram ſummo Pont. dicuntur vacare in Curia.*
53 *Sententia priuationis lata in curia inducit vacationem apud ſedem.*
54 *Beneficia reſignata in Curia ſunt reſeruata.*
55 *Beneficia reſignata in Curia non cõprehenduntur ſub conſuetudine optandi.*
56 *Ordinarij non poſſunt conferre beneficia reſignata in Curia.*
57 *Beneficium reſignatum poteſt libere conferri.*
58 *Beneficium reſignatum poteſt libere impetrari.*
59 *Beneficia reſignata ſimpliciter poſſunt indiſtincte cõferri, conditionaliter vero non niſi perſonis nominatis.*
60 *Papa non confert beneficia reſignata, niſi reſignatarijs.*
61 *Clauſula nec alias nec alio modo valde operatur.*
62 *Ordinarij poſſunt omnibus conferre.*
63 *Reſignata in curia conferuntur per ſum. Pont.*
64 *Ordinarius recipiens reſignationem poteſt conferre.*
65 *Si beneficium reſignatum eſt electiuum habentes eligere eligent.*
66 *Rennnicatio debet præcedere collationem.*
67 *Collatio debet fieri de beneficio vacanti.*
68 *Beneficii non vacantis nulla eſt prouiſio.*
89 *Beneficium debet conferri intra tempus præfinitum.*
70 *Beneficium dicitur vacans per reſignationem.*
71 *Per renunciationem amittitur titulus, & poſſeſſio vtraque.*
72 *Canonicus iterum receptus denuo iurare debet.*
73 *In renunciatione conditionali reſignans dicitur, poſſidere donec acquiratur reſignatario.*

QVarto quæro, An per reſignatio-
nem vacet beneficium? * commu
nis opinio omnium docto. eſt af
1 firmatiua † quam tenet. Lap. alleg.
14. Bellam. de permut. benef. q. 11.
q. 3. num. 14. Archid. in cap. deni
que num. 3. 6. quę 3. Io. Monach.
Geminian. Petr. de Anchar. & alij omnes in cap. ſu-
ſceptum de reſcr. lib. 6. Rot. deciſ. 1. de reſcr. in nou. &
in pluribus alijs locis relatis per Card. Pariſ. conſ. 76.
num. 4. vol. 4. & alios citat. Exc. D. Franc. Burſat. conſ.
363. num. 1. vol. 4. Aeneas de Falconib. de reſeruat. q.
5. princ. num. 8. verſ. octauo quæro, Pelegr. duci. 287.
lib. 3. in vna ſanctæ Agathæ in manuſcr. Ptolom. dec.
manuſcr. 30. Biſignet. deciſ. 30 de renunc. Celſ. Hug.
conſ. 16. num. 22. Port. Imolen. con. 131. num. 3. & plu
res adducit Boer. deciſ. nu. 1. Mandoſ. regul. 30. Can
cell. q. 7. per totam, Rebuff. conſ. 38. num. 14. verſ. nec
obſtat & conſ. 185. quod expreſſe probat tex. dic. cap.
ſuſceptum ibi *per ceſſionem eiuſdem ipſum proponente vacare, &c.* cap. quod in dubijs. cap. admouet. ca.
ſuper hoc cap. niſi cum pridem cap. vlt. de renunc. c.
1. & 2. vt lit. pend. cap. inter cuncta vbi gloſ. de præbe.
2 & ibidem doctores* omnes adnotan. Et hæc † dicitur
vera vacatio vt tradit Innocen. in c. accepta num. 1. de
reſt. ſpo. vbi ſequuntur. Nauar. & Bero. Philippus Pro
b. de iur. regal. q. 5. num 6. & ſcriptũ reliquit. D. meus
Pariſ. conſ. 76. num. 4 vol. 4. & eſt communis* conclu
3 ſio ab omnibus recepta: nam † ſicuti vacatio quæ fit
4 per mortem dicitur vera vacatio. † cum mors omnia
ſoluat ita & hæc per reſignationem cum reſignans ſe
5 cundum communem* opinionem † quo ad beneficiũ
reſignatum habetur pro mortuo. Caſſad. deciſ. 16. nu
2. ſuper regul. Cancell. Abb. in cap. niſi eſſent de præ-
ben. Card. Pariſ. con. 93. num: vol. 4. Put deciſ. 408. lib.
2. nam amittit omne ius quod in eo habebat. Rot. de
ciſ. 6. in fin. de rerum. 3. eodem tit. Pariſ. con. 39. num.
6 3. vol. 4. & communiter* alij vt infra dicetur. nã † mors
ciuilis æquiparatur morti naturali quando in caſu,
occurrenti tantum operatur quantum mors natura-
lis. l. Deo nobis & ibi Bal. num. 7. C. de epiſcop. & cle.
Felin. in cap. licet num. 2. de off. deleg. Socc. conſ. 92.
num. 1. lib. 1. Pariſ. conſ. 68. num. 8. vol. 2. Et ſicuti ve
7 re † vecat beneficium per legitimam priuationem ſu
perioris. Boer. deciſ. 2. num. 1. Rebuff. in prax. benefi.
tit. de modo amitten. banef. Staphil. de grat. expectat.
tit. de var. mod. vacat. nu. 5. Docto.* communiter. in
cap. at ſi clerici de iudic. ita & per reſignationem cũ
8 † renuncians priuetur beneficio. Ant. de Butr. in cap.
veniens. num. 27. de renunc. Rot. deciſ. 5. num. 2. eodẽ
tit in antiquior. per Biſignett. Cardin. Pariſ. conſ. 143
num. 19. vol. 4. Docto.* communiter in cap. ex tranſ-
9 miſſa de renunc. immo † maior cauſatur priuatio ex
voluntaria ceſſione quam ex illa quæ fit in inuitum.
Card.

10 Card.Pariſ.conſ.135.cum ſequ.vol.4.& pariaſunt Pa
pam obijſſe aut renunciaſſe vel depoſitum fuit Man
doſ.reg.Cancell.de veriſimil.no.q.7.nu.14.Hinc Cõ
11 cilium Tridentinum cap.18.ſeſſ.24.de reform.† man
dat epiſcopo vt fiat examen per concurſum in benefi
cijs curatis ſiue uacent per mortem ſiue per renũcia-
12 tionem.Et hic modus vacandi†per reſignationem eſt
* vnus ex præcipuis & dignioribus & qui in dies * pra-
cticatur teſte Mandoſ.in reg.Cancell.de annal.q. 46.
13 nu,2.ex quo†collige quod ſicut eccleſia vacat p̄ mor
tem naturalem ita & per ciuilem.Staphil.de grat.expe
ctat.tit.de var.mod.vacat.nume.92.Mandoſ.de veriſ.
14 not.q.7.num.11.per†mortem autem ciuilem plurib.
modis ſcilicet per reſignationem priuationem tranſ
lationem.Boer.deciſ.2.num.1.addit Mandoſ.regula.
15 Cancell.de veriſim.not.q.7.num.2.† per promotionẽ
ad eccleſiam cathedralem, per adeptionem ſecundi
beneficij incompatibilis,per non promotionem ad ſa
16 cros ordines,per contractum matrimonij per †ingreſ
ſum religionis de quibus etiam Rebuff.in prax.tit.re
quiſita ad collationẽ & in 3.part.in tit.de mod.amit-
ten.benef.& Mandoſ.reg.Cancell.de infirm.q. 1.nu.
17 5.dicit hũc†modum vacandi per renunciationem in-
duci facto hominis.

Sed dubium eſt an hæc concluſio vendicet ſibi lo
lum in reſignatione conditionali ut per eam dicatur
* quoque vacare beneficium reſignatum? communis *
18 opinio eſt affirmatiua,†Rot.deciſ.1.de rer.permu. in
nou.& deciſ.7.& 10.eod.tit.in antiq.Bellam.deci. 89.
Geminian.in c.1.col.5.Franc.col.2. de rerum permu.
* lib.6.& alij*omnes Lambert.de iurepatr.in 2.art.6.q.
princ.p.1.ſecundi lib.nu.30.Bellam.de permu. benef.
p.5.q.2.nu.4.Staphil.de grat.expectat. tit.de var.mo.
* vacat.nu.5.& doctores*omnes citati in principio hu-
ius quæſtionis vbi loquuntur generaliter in renuncia
19 tione ſimplici & conditionali,& probatur quia† in ta
li reſignatione beneficiorum reſignatum confertur
cap.1.de rerum permut.lib.6.clem.vnica in fin.eo. ti.
20 ergo dicitur vacare quia alias†conferri non poſſet ca.
1.& ca.nulla de conceſſ.præbend.glo. in ca. ſi propter
in verb.vacabunt de reſcript.lib.6.& ſic ad effectũ vt
21 debeat interuenire†collatio dicitur vacare beneficiũ
reſignatum per renunciationem conditionalem & vt
ſuperior conferat Rot.dic.deciſ.7.de rerum permut.
in antiq.Maſcard.de probat.concl.1395.nu.3.vbi at
* teſtatur ita de facto*ſeruari.Declara tamen vt non va
22 cet ſimpliciter†ſed ita demum vt conferatur reſigna
tario cum conditionibus appoſitis.Ita Maſcar.de p̄
* bat.dict.concl.1395.num.3.& eſt communis * om-
nium doctorum ſententia,dum ſcribunt ius non ab-
dicari & manere beneficium reſignanti ſi non acqui
ratur reſignatario vel nõ ſeruentur conditiones ac ſi
* reſignatio facta non eſſet vt fuit pluries * deciſum in
Rot.& dictum eſt ſupra abunde ita quoque benefi-
23 cium†reſignatum cauſa permutationis non vacat ſim
pliciter,ſed ita demum vt conferatur permutanti ita
Abb.antiq.in c.inter cætera num.1. de præben.Rot.
deciſ.4.de rerum permut.in antiq.Innocen.& Hoſti.
in cap.inter cætera in principio de præbend. Lap.in
addit.ad Feder. de Senis in tract. de permut.benef.q.
6.& 7.Feder.de Sen.conſ.62.col.2.Card.in cap. quæ
* ſitum num.15.de rerum permut.& communis opi-
* nio ſecundum quam fuit deciſum in Rot.*in vna Bri
xiẽ.fructuum coram.Sar.de menſe Decembris.1542.
* ex quo ſequitur recepta*opinio non vacare vt alteri,
conferri poſſit illud beneficium & hoc ex quadam æ
quitate inquit Maſcard.dic.concl.1395.nu.3. Decla
ra vlterius beneficia reſignata per renunciationẽ con
24 ditionalem†non vacare ad effectuum ut illa vacatio
comprehendatur in iuribus & priuilegijs loquentib.
de beneficijs vacantibus & in expectatiuis commu-
** nis*eſt opinio pluries in Rot.*reſoluta & ſcriptum
reliquit Maſcard.de probat.dict.concl.1395.num.3.
vbi loquitur etiam in reſignatione cauſa permutatio
25 nis & dicit ex quadam æquitate,nam†reſignatio in fa
uorem eſt admodum priuilegiata Caſſad.dec.3. de re
nunc.Put.deciſ.357.lib.1.Et ideo dicimus non pro-
26 deſſe†gratiam ſi neutri cum non adſit vacatio benefi-
* cij vt fuit reſolutum*in Rot.in vna Conchen. benefi-
cii ſancti Michaelis coram Puteo.28. Iunii. 1540.
teſte eod.Put.deciſ.8.de renunc.in manuſcr.nam ibi
fuerat facta renũciatio de beneficio in quo alius erat
annalis poſſeſſor abſque derogatione regulę de anna
li ex quo renunciatio erat nulla & ius remãſit penes
reſignantem,quærebatur an valeret impetratio gra-
tiæ ſi neutri cum derogatione dictæ regulæ,fuit per
27 omnes concluſum quod non†cum non adſit vacatio
& atteſtatur Ptolom.deciſ.30.in manuſcr.
28 Ex quo primo infertur † quod gratia expectatiua
non capit beneficium reſignatum in fauorem. pro
* vt eſt text.in cap.1.de rerum permut.lib.6.& ibi*om
nes & tradit Put.deciſ.262.nu.3.lib.2.
29 Secundo infertur† quod beneficium reſeruatum
per ceſſum vel deceſſum non capit beneficium va-
cans cauſa permutationis aut reſignationis conditio
30 nalis vt tenet.Pu.deci.262.num.4.lib.2.cum illa†ceſ
ſio dicatur qualificata & non ſimplex ceſſio. Card.
Paleott.deciſ.33.in manuſcr.Petr.Greg.lib.17.ſynta.
31 iur.cap.17.nu.28.& verbum † per ceſſum appoſitum
in reſeruatione interpretatur in ceſſione ſimplici. P.
deciſ.523.lib.2.Moedan.deciſ.338.in manuſcrip. &
reſeruatio non habet clauſulam quo vis alio modo
ad notat.in cap.ſuſceptum de reſcrip.lib.6.Alex.con.
86.col.1..lib.3.& hæc opinio videtur verior quamuis
* contrarium tenuerit Rot.in vna*Illerden.coram Io.
Paulo.17.April.1545.conſiderando diuerſitatem in-
ter hunc caſum & cap.primum de rerum permut.lib.
6.quia expectans ſi non capit illud poteſt poſtea ca
pere aliud,at hic ſi non capiat ex reſeruatione illud,il
la reſeruatio eſſet fruſtatoria,cui rationi poteſt reſpõ
deri quod reſeruatarius poteſt ſuum intentum con
ſequi quandocunque beneficium per ſimplicem ceſ
ſionem vacaret & hoc eo magis ſi fuerit expreſſum,
quodque videtur tenere Aeneas de Falconib.3.9.pri.
num.31.de reſeruatio.
32 Tertio infertur†quod beneficia vacantia per reſi
gnationem conditionalem non debentur mandata-
rijs vt in facti contingent.reſpondit Rebuff.conſ.40.
num.11.verſ.quarta quæſtio & faciunt notat.in c. Du
dum de præbend.lib.6.vbi Doctor.ac fuit reſolutum
* *in Rota in vna Canonicatus collegiatæ ſancti Ange
li de menſe Octobris.1522.& ſecundum declaratio-
nem Leon.X.Pontif.Max.hoc nullum habet dubium
33 nam† beneficia tantum per obitum vacantia deben-
tur mandatarijs ad euitandas fraudes ordinariorum
teſte Rebuff.in tract.de nominat.q.15.nu.50. & 51.
* & fuit latum*arreſtum de anno 1553.in menſe. De-
cembris teſte Rebuff.conſ.56.num.11.& nu.12.
34 Quarto infertur†beneficia vacantia per huiuſmo
di reſignationẽ conditionalem in menſibus gradua-
torum & nominatorum non deberi nominatis& grã
duatis ita Rebuff.dic.conſ.40.num.11.vbi monetur,
ex eo quia is qui reſignare vult non reſignabit niſi cõ
feratur tali;ergo non poteſt deberi.

35 Quinto infertur quod†priuilegium conceſſum ali
cui vt poſſit conferre beneficia etiam vacantia in cu-
ria per ceſſum vel deceſſum non comprehendit reſi-
gnationem factam in curia in fauorem certæ perſo-
* nę vt fuit reſolutum*in Rot.in vna Auguſtan.præce
ptoriæ de Villel.die.14.Nouembris.1548.coram.Put.
teſte eodem deciſ.177.lib.3.in manuſcr. vbi loquun-
tur de priuilegio dato per Inno.PP.magno magiſtro
& religioni Hieroſolym.quod non valeant prouiſio-
nes faciendæ etiam per Papam de commẽdis eorum
vacantibus per ceſſum vel deceſſum Put.deciſ.4.titul.
de renunciat.in manuſcrip.idem Put.deciſ.180.libro
3.& ratio fuit quia ſi in huiuſmodi reſignatione non
fit prouiſio in fauorem illius in cuius reſignatur be-
* neficium non datur vacatio iuxta*communem opi-
nionem ſupra relatam. Et poteſt etiam exemplicari
36 indultis†conceſſis Cardinalibus conferendi beneficia
vacantia in vrbe per ceſſum vel deceſſum, nam nõ cõ
prehendunt vacantia per reſignationẽ cõditionalẽ vt
* fuit reſolutum in*Rot.in vna Tranen.&Firmana prio
ratuum 28. Ianuarij. 1547. coram Cardinali ſanctæ
Crucis teſte Put. deciſ. 523. libro ſecundo & ita
* interpretatur * communis ſtilus curiæ ex ratione al
legata.

Sexto infertur quod per reſignationem in fauorẽ
37 non†efficit locus regreſſui quẽ alius habebat p̄ ceſsũ
vel deceſſum in illo bñficio reſignato cum inſit cõdi
tio quatenus acquiratur reſignatario vt fuit reſolu-
* tum in Rot.†in vna Cæſenaten.Parochialis ſancti Do
mitij coram Sarn.28.Aprilis 1542.teſte Put.deciſ.6.
titul.de renunciat.in manuſcript. teſte etiam.Moed.
deciſ.338.licet greſſus in recollectis manuſcrip. & in
* *alia Bononien.Monaſterij coram P. Domino Pa-
leotto nunc Cardinali doctiſſimo ſub die Lunæ vlti-
mo Februarij.1558.teſte eodem Cardin.Paleotto de
ciſ.33.in manuſcrip.
38 Septimo infertur quod†vnio facta de beneficijs va
cantibus per ceſſum vel deceſſum non ſubintrat in re
ſignatione facta in fauorem certæ perſonæ vt fuit p̄
* nunciatum in vna*Conchen.præſtimonij de menſe
Octobris.1542.teſte Put.deciſ.257.libro 1.de qua re
dicetur late ſequenti libro.
39 Octauo infertur quod † beneficium reſignatum
in curia non cadit ſub clauſulis generalibus poſitis in
impetratione per contractum matrimonij & ingreſ
ſum religionis.Bellam.deciſ.251.ita in alijs impetra-
* tionibus vt doctores*communiter concludunt.
40 Nono infertur†quod reſeruatio Cardinalium cau-
ſata propter familiaritatem eorum ceſſat per reſi-
gnationem factam familiari in fauorem. N. non fa-
* miliaris & prouiſionem Papæ vt fuit concluſum in*
vna Iſpalen.portionis 14.Aprilis coram.Quiroga an
no.1559.vt habetur in libro diuerſ.deciſ.120. in ma-
nuſc.quia per reſignationem fuit abdicatum ius vt ac
quiratur reſignatario.
41 Vltimo declarat†dari hanc vacationem,ſi reſignatio
fuit admiſſa per ſuperiorem & conſenſus fuerit præ-
ſtitus.Ant.de Butr.in cap.quidam num.7.& 9.de re-
* nũciatione Put.deciſ.523.li.2.& cõmuniter*alij Do
42 cto.Et ideo†ſi reſignans moriatur ante admiſſionem
vel poſt ante tamen conſenſum præſtitum in Camera
* vel Cancellaria beneficium ſecundum* communem
opinionem uacat per eius obitum Put.deci.92.num.
6.lib.2.& gratia per reſignationem non ſuffragatur.
Bellam.dec.251.in cauſa Antonij Aug.deci.19.lib.3
43 in manuſcriptis Præterea†ſi non ſeruentur conditio-
nes beneficium vacat per obitum & non per reſigna
tionem,vt omnes*concludunt,& eſt ratio quia cum
ius non abdicetur a reſignante tali caſu per eius quo
* que obitum dicitur vacare,& ita fuit reſolutũ in vna*
Paduan.Canonicatus die 11.Ianuarij.1557.teſte Cot.
* dec.400.in manuſcrip.& in alia*Placentin.corã Ora
dino teſte eodem.Cott.dict.deciſ.400.& in vna Tul-
len.parochial.teſte Pelegrin.deciſ.112. li.3.& die vlt.
44 Maij.1538.teſte.Ptolom. dec. 14. in manuſcr. Ita †
quoque ſi moriatur reſignans antequam acceptet re
ſignatarius, vel anteq̃ cõſentiat reſeruationi fructuũ
aut pẽſionis beneficium vacat per eius obitũ & nihil
poteſt reſignatario acquiri ex illa reſignatione vt fuit
* pronunciatum per dominos*de Rota.in vna Cordu
ben.die.9.Martij.1550.coram.R.P.D.Io.Baptiſta te
ſte etiam.Cott.deciſ.19.in manuſcrip.quia non eſt p̄
fecta reſignatio Put deciſ.197.n.5.li.3. ob non adim
pletas conditiones Paul.de Caſtr.in l.eum qui in prĩ
45 cipio.ff.de inoff.teſtamen.quando quidem†in forma
libus nihil dicitur actum ſi aliquid deſit. ca.1.de Ba-
ptiſm.Geminia.in c.ſi beneficia n.5.de præbend.li.6.
Sarn.de Idiomat.q.7.Card.ſanctæ.Crucis deciſ. 170.
in recollect.manuſc.nam forma†eſt præciſe ſeruanda
Dec.conſ.90.n.6.& conſ.262.n.4.Card.Pariſ.conſil.
46 12.n.47.vol.2.Et per conſequens dic.beneficium po
teſt per mortem ipſius reſignantis impetrari vt fuit
* reſolutum in*Rot.teſte Cotta dec.19.Vnde reſigna-
tarius†qui non conſentit reſeruationi fructuum vel
pẽſionis in vita reſignãtis nõ poterit eo mortuo hoc
47 †facere, q̃a res nõ eſt integra & iã bñficiũ vacauit p̄
* mortẽ vt fuit reſolutũ in vna*Mantuan.Canonicatus
& p̄bẽdæ corã Sarnen.teſte Creſcẽ.dec.37.li.1.in ma
* nuſc.& in vna*Brachien.Vicariæ corã Dño Piſauri.
teſte Creſcent.deciſ.229.eodem.lib. primo.
48 Hinc†ſentẽtia lata cõtra cedentẽ ante acceptationẽ
reſignatarij & eius cõſenſũ reſeruationi ei p̄iudicat
* vt fuit determinatũ in vna* Tolet.parochialis coram
Capizucco.2.Decẽbris.1531.teſte Caputaq. dec.90.
49 p.3.ſi vero†reſignatarius acceptauit vel cõſenſit reſer
uationi & poſtea moriat̃ ante cõfectionẽ literarũ be
neficiũ dr̃ vacare p̄ eius obitũ Caſſad.dec.8.n.9.de re
* ſtitut.ſpoliat.& fuit p̄nunciatũ p̄*Rot.in vna Aque.
corã Cardinali sãctæ Crucis die.7.Februarij.1547.te
ſte Peleg.dec.37.li.1.in manuſc.& dec.39.li.2.& deci.
Egidij.609.& 644.non ſeruatur in Rota & Cancella
ria teſte Pelegrin.loco citato.

Secundo dubitatur vbi vacant beneficia reſignata?
* communis*opinio ab omnibus recepta eſt vt† vacẽt
50 vbi facta eſt renunciatio.Archid.li.6.& ibi Franc.col.
3.gloſſ.in clemen.1.verb.collato vt lit.penden.Rot.de
ciſ.4.de prębend.in antiq.Roman.conſ.342.nu.2. Pa
uin.de poteſt.Capitoli.ſed.vacan.2.p.q.2.num.16. Bo
nif.de Vitall.in clemen.vnica nu.40.de renunciat. Gã
mar.in.c.licet.n.131.de rerum permut.lib. 6. Ferrett.
conſ.354.n.4.Rebuff.in prax.tit.forma ſignatu. Roſ-
finiac.de benefi. c. 28.n.3.Iacob.Simonet.in tract.de
reſernat.benefic.cap.31.Caputaq.deciſ.64.li.1. quod
procedit etiam ſi quis conſtituit aliquem procurato
rem ad renunciandum,nam beneficium dicitur vaca
re vbi facta eſt ceſſio per procuratorem Archid.cap.
licet vt lit.pend.Boniſ.de.Vitall.in.dict.clemen. vnica.
* n.40.&*communiter docto.Et ratio eſt quia quo ad
51 tale beneficiũ renũciatum†reſignãs dr̃ mori eo loco
vbi facta eſt reſignatio & ideo nõ attẽdit̃ locus vbi re
ſignans morã trahit vel vbi de beneficio litigat̃,ſed ſo
lũ locus vbi morit̃ vel fit renũciatio.Card.Pariſ.cõſ.10
n.2.vol.4.Ex quo infert̃ q̃ ſi beneficia fuerunt reſi-
gnata corã ordinarijs dicunt̃ vacare extra curiã in lo

52 cis vbi fit ceſſio.Si vero fit reſignatario†in curia corã
ſummo Pontifice beneficia dicuntur vacare in curia.
Franc.in c.2.col.2.de p̃bend.lib.6.poſt Archid.Card.
in clem.1.in 8.q.vt lit.pend.& ibi Pet.de Anch. in 2.
& 4.not.Imol.col.2.verſ.deinde Rom.conſ. 342.nu.
2.Rebuff.conſ.38.nu.14.verſ.nõ obſtat Caputaq.de-
ciſ.64.p.1.Roffiniac.de benef.d.c.28.num.3.Card.Pa
riſ.d.conſ.10.num.1.vol.4.Mandoſ.in prax. de ſigna.
grat.tit.reſignat.col.3.uerſ.beneficia.
53 Hinc†ſententia priuationis lata in curia inducit va
* cationem apud ſedem.vt fuit reſolutum*in vna Com
poſtellan.Canonicatus & præbendæ corã Achille de
Graſſ.19.Decembris 1552. teſte Caputaq. deciſ. 90.
54 lib.1.in manuſcr.Et hæc beneficia† reſignata corã Pa
pa in curia erunt reſeruata reſeruatione iuris qua be-
neficia vacantia in curia diſpoſitioni ſedi Apoſtolicę
reſeruantur c.præſenti de præben.lib.6.Rom.d. cõſ.
342.nu.2.Alex.conſ.67.viſo puncto col.4.& 5.lib.4.
Simonett.de reſeruat.benef.c.31.Ferrett.d. cõſ.354.
Card.Pariſ.conſ.47.num.29.vol.4.Rebuff.loco cita.
* & eſt cõmunis*opinio vt patet ex adductis per Card.
55 Pariſ.d.conſ.10.col.1.vbi reſpõdit beneficia† reſigna
ta in curia non comprehendi ſub conſuetudine ſeu
ſtatuto de optando,nã huiuſmodi cõſuetudo, vel ſta
tutum non comprehendit vacantem præbendã apud
* ſedem vt eſt tex.apertus & ibi*omnes doctores ſequũ
tur in c.vlt.de conſuet.lib.6.Rot.deciſ.4.de conſuet.
in nou.Gemin.conſ.39.in princip.in reſeruatis enim
non habet locum ius optandi Rot.deciſ.1.de rerum
permut.in nou.Gemin.conſ.30.cum alijs quæ addu-
cit Card.Pariſ.d.conſ.10.col.2.& 3.Ex quo ſequitur
56 quod de dicto†beneficio reſignato in curia non po-
* terũt diſponere ordinarij vt tenuit Rot.in vna*Zamo
ren.Archidiaconatus de mẽſe Iunij anno 1532.Sarn.
de infirm.q.33.col.2.verſ.prędictis Calder.conſ.9.de
* præbend.& eſt cõmunis*opinio.Rebuff.tamen con
ſil.38.num.15.tenet quod de vacantibus per reſigna
tionem in curia Papa non poteſt prouidere ſine con
ſenſu Regis,quia vacantia per reſignationem in cu-
* ria non ſunt reſeruata Papæ,quæ opinio* communi-
ter reprobatur vt dictum eſt.

Tertio dubitatur.An poſſit libere conferri bene-
* ficium reſignatum?cõmunis* opinio eſt affirmatiua
57 † Ant.de But.in c.ſollicite num.13. de reſtit. ſpoliat.
Innoc.in c.accepta eodem tit.Bald. in Margarita in
verb.renuncians Abb.in c.ex parte el primo num. 2.
* de offic.deleg.& alij*omnes.Et ratio eſt quia cum re
nuncians per ipſam renunciationẽ amittat omne ius
& priuetur beneficio Redoan.de ſimon.p.2. c.10.n.
26.& 27.& beneficium vacet,ergo poteſt libere con
ferri ita arguit Butr.d.c.ſollicite num.13.verſ.de pri-
uatio.Beltrand.conſ.284.num.1.p.1.
58 Hinc † etiam beneficium reſignatum poteſt impe
trari a Papa.Io.And.in rub.de renunciatione num.3.
verſ.item impetrari & ibi Abb. Bal.in Margarita ſu p
Innoc.in verbo renuncians Lambert.de iur.patr. lib.
* 2.num.139.fol.152.communis*opinio vt patet ex ci
tatis per Mandoſ.reg.Cancell.de veriſimil. not. q.7.
num.4.& ita practicatur.

Quarto dubitatur an quibuslibet poſſint confer-
* ri beneficia reſignata?communis* diſtinctio hæc eſt
59 vt†renunciata ſimpliciter poſſint oĩbus conferri alias
idoneis:renunciata vero in fauorem & ſic cõditiona-
liter non niſi his in quorum fauorem reſignantur vt
60 ex pluribus ſupra in 3.q.oſtendi,nec†Papa conſueuit
reſignationem in fauorem certæ perſonæ pro alio q̃
pro eo in cuius fauorem ceſſio facta eſt admittere.

Caſſador.deciſ.3.num.primo de renunciat. Ptolom.
deciſ.101.Mandoſ.in prax.ſignat.grat.titul.reſignatio
* nes colum.3.& tota*die fieri videmus.
61 Et ſtante clauſula†& non alias nec alio modo quæ
apponi ſolet in ſupplicatione non videtur de poteſta
te ordinaria poſſe illud beneficium reſignatum alteri
quam nominato conferre.Iaſ.in l.vlt.num.142. C.de
iure emphyteot.Card.Pariſ.conſ.6.ad fin.vol.4.
62 Ex quo ſequitur†quod cum coram ordinarijs non
renuncientur beneficia niſi ſimpliciter poſſe per eos
conferri libere quibuslibet, excipias tamen caſus ex
ceptos per conſtitutionem Pij.V.58.de qua late in-
fra dicetur ſuo loco.

Quinto dubitatur a quo debeant conferri benefi-
cia reſignata.fac duas cõcluſiones quarum prima erit
63 vt reſignata in curia†conferantur per ſummum Pon
* tificem & hæc eſt*communis opinio,nam ibi dicitur
vacare & eſt reſeruatum vt ſupra oſtendit,& ordina-
* rius nullo pacto poterit ſe intromittere vt concluſit*
Rot.in dict. Zamonen. Archidiaconatus de anno.
1532.Sarn.de inſ.q.33.col.2.verſ.prædictis. Secunda
quoties renunciatio facta eſt corã ordinarijs & hoc
64 caſu diſtingue quod aut†recipiens reſignationem ha
bet poteſtatem conferendi & tunc poterit libere con
ferre,aut vero collatio ſpectat ad alium & tunc ille
cui competit debet conferre Ant.de Butr. in dict. c.
ſollicite ſub nu.13.de reſtit.ſpoliat.Hoſtien in cap.ac
cepta eod.tit.Lambert.loc.cit.Gabriel.conſ.187. nu.
6.libro.1.
65 Et aduerte†quod ſi beneficium eſt electiuum ha-
bentes eligere eligent, ſi vero eſt iuris patronatus,
patronus præſentabit, vt late concludit per multa
* Boer.deciſ.numero 3.6.& 7.cum ſequent. & eſt* cõ-
munis opinio,& qui habet priuilegium nominabit.
Rebuff.conſ.38.num.14.

Sexto dubitatur quando debeant conferri,commu
66* nis *reſponſio eſt poſt reſignationem cum†renun-
ciatio debeat præcedere collationem Gemin.in.cap.
ordinarij.§.in conferendis nu.4.de off.ordi.li.6.Rot.
67 deciſ.12.n.3.de re iudic.in nou. Nam collatio debet
fieri de beneficio vacante.Abb.quem refert & ſequi
tur Boer.dict.dec.2.nu.42.Beltrand.conſ.284. nu.1.
68 par.1.nam †beneficij non vacantis nulla eſt prouiſio
ideo requiritur regulariter vt vt cauſa col.2. Gemin.
conſ.86.in cauſa in principio in terminis noſtris.Re-
69 buff.conſ.4.nu.8.&†debent etiam conferri intra tem-
pus ſtatutum a canonibus.

Septimo dubitatur.An poſſeſſio dicatur vacans.p
79* reſignationem,communis*opinio eſt† affirmatiua q̃
tenent.Ant.de Butr.in c.ſollicite ſub.nu.13.de reſtit.
* ſpoliat.& ibi*omnes & præcipue.Abb.ſm quam opi
* nionem concluſit*Rot.in vna Conchen.parochialis.
1.Martij.1540.teſte.Moeda.deciſ.87.incip.Tertius ĩ
manuſ.tit.de excep.col.penult.in fin.& col.vlt. Et rõ
71 †ẽ q̃a p reſignationẽ amittĩ nõ dũ dominiũ & ꝓprie
tas,ſed ẽt oĩs poſſeſſio naturalis & ciuilis.Inn. Hoſt.
& Card.& Abb.in c.q̃ in dubijs de renunc.Rot.dec.
9.de rerrũ pmut.in nou.Caſſad.dec.1.nu.3.de renũc
Th.de Tan.dec.35.Card.ſanctæ Crucis dec.151.Ca
putaq.dec.23.li.1.omnes in recollectis man.& videtur
tex.in l.3.§.in amittenda & l.ſi quis vi.§.differentia.ff.
de acquiren.poſſ.vbi.Alc.n.4. Hinc dicit Philippus.
Probu.in tract. de iure reg.q.5.nu.2.quod quo ad re
ſignã em beneficium reſignatum vacat tam quo ad
ꝓprietatẽ .i.titulũ.q̃ quo ad poſſ.gl.pragma.in tit.de
elect.§.ſicut & §.quo ad tollẽdũ in verbo libe. col.3.
72 Ex quo infert†Philippus.Prob dic.q.5.n.8.verſ. ſi igit̃
quod

quod cum per reſignationem fiat vacatio iuris & fa-
cti,fieri quoque aperturam regalium,vt Rex Frãciæ
dum fiet collatio vtatur iure ſuo Regaliæ per inde
ac ſi vacatio per mortem naturalẽ facta eſſet, ex quo
73 etiam dixit idem Prob.q.5.num.4.quod † ſi canoni-
cus iurauit in ſua prima inſtitutione & poſtea renun
ciauit ſi iterum receptus fuerit in canonicum, debet
denuo iurare tanquam nouus nunquam receptus q̃a
per illam renunciationem fuit ſolutus eo iuramento
antiquo Rot.deciſ.67.in antiq.Federic.de Sen. conſ.
264.ſi canonici Calder. conſ.2. de rebus eccleſ. non
alien.Deciſ.Tholoſ.264.Sarn.de annal.poſſeſ. quæſt.
66.Romanus conſ.374.præſens.Et hęc concluſio ꝓ
74 cedit in renunciatione ſimplici,in renunciatione†ve
ro conditionali reſignans dicitur poſſidere & titu-
lum coloratum habere donec beneficium quæratur
reſignatario.Put.deciſ.158.ſub num.3.li. 3. & dicam
infra in ſequenti quæſtione & uide Burſat. conſilio.
411.uolum.4.

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Per renunciationem quis priuatur beneficio.*
2 *Priuatio fit ipſo iure per renunciationem.*
3 *Maior priuatio cauſatur ex renũciatione, quam ex ea quæ per ſententiam.*
4 *Reſignans quo ad beneficium reſignatum habetur pro mortuo.*
5 *Reſignans poterit obtinere renunciatum,& alia beneficia.*
6 *Monachus quo ad Mundum dicitur mortuus.*
7 *Vir ſeparatus ab vxore iudicio Eccleſiæ quo ad ipſam reputatur mortuus.*
8 *Mors ciuilis quando æquiparatur naturali.*
9 *Beneficium vacat per renunciationem admiſſam.*
10 *Beneficium vacat per mortem,translationem,& alijs modis.*
11 *Superior poteſt conferre beneficium reſignatum.*
12 *Papa per renunciationem priuatur Papatu.*
13 *Reſignatio facta parte abſente nocet.*
14 *Renunciatio facta cum reſeruatione omnium fructuũ abdicat ius.*
15 *Per renunciationem amittitur titulus, & omnis poſſeſſio.*
16 *Appellatione beneficij venit poſſeſſio.*
17 *Poſſeſſio rei ſpiritualis non poteſt ſtare ſine titulo.*
18 *Facilius amittitur poſſeſſio quam titulus.*
19 *Præſumitur reſignans velle cedere etiam poſſeſſionem.*
20 *Renuncians rem uidetur illam habere pro derelicto.*
21 *Habens beneficium pro derelicto ſpatio decem annorum amittit poſſeſſionem.*
22 *Prophana & ſpiritualia in quibus æquiparentur.*
23 *Per renunciationem perditur ius,& poſſeſſio poſt præſtitum conſenſum.*
24 *Per renunciationem amittitur omne ius poſtquam admiſſa eſt a ſuperiore.*
25 *Spoliatus ante admiſſam poſſeſſionem reſtituitur.*
26 *Renuncians in manib.non ſuperioris non reſtituitur.*
27 *Per ſpontaneam renunciationem,amittitur poſſeſſio.*
28 *Per reſignationem non perditur detentatio.*
29 *Incumbendo poſſeſſioni poſt ceſſionem retinetur naturalis.*
20 *Reſignatarius ſine auctoritate ſuperioris non poteſt capere poſſeſſionem.*
31 *Spoliatus detentatione eſt reſtituendus.*
32 *Detentatio prodeſt pro regula de annali.*
33 *Reſignans ſi eſt abſens a loco beneficij amittit etiam detentationem.*
34 *Reſignans manens in poſſeſſione per triẽnium poteſt opponere retroceſſionem.*
35 *Retroceſſio in Reſignante hodie non procedit.*
36 *Per renunciationem ſimplicem quis amittit titulũ, & poſſeſſionem vtramque videtur habere beneficium pro derelicto.*
37 *Reſignans in fauorem dicitur poſſidere donec reſignatarius acquirat.*
38 *Non perditur poſſeſſio niſi verificatis conditionibus.*
39 *Per renunciationem amittitur ius de præſenti non autem de futuro.*
40 *Per renunciationem etiam factam in manibus ordinarij amittitur omne ius.*
41 *Per renunciationem nullam amittitur poſſeſſio.*
42 *Procurator conſtitutus ad lites ceſſione reuocatur.*
43 *Clementina vlt.de procur.habet locum etiam in morte ciuili.*
44 *Ceſſante cauſa mandati ceſſat mandatum.*
45 *Mandatum extinguitur vbi non adeſt perſona quæ repræſentetur.*
46 *Sententia lata contra procuratorem reuocatum eſt nulla.*
47 *Procuratore reuocato poteſt procedi aduerſus dominum per contradictas.*
48 *Procurator reuocatus non poteſt appellare.*
49 *Appellatio interpoſita ab eo cui⁹ nõ intereſt ẽ nulla.*
50 *Per reſignationem factam,reſeruatis fructibus nõ reuocatur procurator reſignantis.*
51 *Reſignans reſeruatis fructibus quoad ſuum intereſſe non dicitur mortuus in eo beneficio.*
52 *Manens in detentatione poſt renunciationem non videtur reuocare procuratorem.*
53 *Procurator non reuocatur poſt litem conteſtatam quoad expenſas.*
54 *Procuratione ad litem reuocatur cum intimatione facta aduerſario.*
55 *In reuocatione procuratoris quæ fit per mortem non requiritur intimatio.*
56 *Quibus debet fieri intimatio reuocationis procuratoris.*
57 *Mandatum factum poſt ceſſionem contra reſignatarium,non expirat per ſecundam ceſſionem.*

QVINTO quæro quid amittat re
* ſignans?cõis*& recepta doctor.
reſponſio eſt vt per*eam q̃s pri-
1 uetur beneficio vt ſcribunt oẽs*
* doc.& præcipue Oldr.& Io.An.
relati a Card.Pariſ.conſ.143. nu.
19.vol.1.Ant.de But.in c.veniẽs
nu.27.de renunc.vbi ẽt Abb.n.6.& 7.Rot.dec.5.nu.
2.de renun.in antiquio.per Biſignet.& dec.6.in ti.de
rer.permu.in nou.& habetur in dec.Tholo.286.Rip.
in c.ex p.1.n.23.Ant.de Burg.n.65.& 66.de off. dele.
Sebaſt.Medi.in l.vlt.gl.3.n.305.de legib.Ludo.Alfer.
conſ.3.n.2.Caſſad.dec.4.n.10.de reſt.ſpol. Moedan.
dec.2.quod probat̃ in toto tit.de renunc.& p̃cipue in
c.ex tranſmiſſa illius tit.ibi. *Verum, quoniam iam dicta eccleſia ab eo ſoluta dignoſcitur ex quo ea quæ ſibi contulerat ad petitionẽ ſuam reſignauit eidẽ &c.* &
in c.ſuper hoc eiuſdem tit.ac in c.accepta de reſt.ſpo.

2 Et huiuſmodi†priuatio fit ipſo iure Ant.de But.in
c.ſollicite n.13.de reſt.ſpoliat.Redoan.de ſimon.p.2.
c.10.n.26.& 27.per tex.in c.quod in dubijs de renũ.
3 & non caret rõne attenta voluntate ipſius.Hinc†poſt
alios ſcribit Card.Pariſ.cõſ.135.n.19.vol.4.q̃ maior
priuatio cauſatur ex voluntaria priuatione quã ex illa
4 quæ fit in inuitum.Reſignans†.n. quo ad beneficium
* reſignatum habetur pro mortuo vt ſcribit gl.*cõiter
recepta in c.ſuſceptum in verb.non morte de reſcr.in
6.& ibi Io.Monac.Gemin.Archid. Anch.& alij oẽs
Abb.in c.Niſi eſſent in gl.vlt.de p̃ben.Card.Pariſ.cõſ.
93.n.25 vol.4. & conſ.143.n.8.eodem vol.Simonett.
deciſ.53.Creſcen.deciſ.227.lib.1.in manuſcr.Put.de
ciſ.354.lib.1.Gab.conſ.67.nu.9.vol.2. Grauett. conſ.
968.n.1.Lambert.de iur.patron.3.art.6.q.princ. 1.p.
2.lib.n.2.Roffinia.de beneſ.c.22.n.5.Put.deciſ. 468.
lib.2.& probatur in c.in apibus §.ecce 7.q.1. & dicĩ
mortuus ciuiliter tantum Put.d.deciſ.468.lib.2.& de
5 ciſ.80.lib.3.quo ad ipſam eccleſiam,nam† poterit ob
tinere alias vel ad eandem reaſſumi gloſ.in d.c. ſuſce-
ptum verb.nõ morte de reſcrip.li.6.Put.d.deciſ. 468.
6 ita†Monachus quo ad mũdum mortuus dicitur & re
7 putatur c.placuit.2.16.q.1.ita†& vir ab vxore iudicio
eccleſię ſeparatus quantum ad ipſam habetur p̃ mor
8 tuo c.in ſumma in prin 33.q.2.& tali†caſu mors ciui
lis habet eundem effectum quæ naturalis licet regula
riter ſecus Io.Monach.in c.ſi epiſcopus de ſupplen.p̃
lat.neglig.Io.And.in c.cum ſis de conuerſ.cõiug.Ol-
drad.conſ.224.Pet.de Anch.cõſ.249.Ant.de Butr.in
c. licet de off. deleg. Gem. in d.c.ſuſceptum num.9.
verſ.aut mors ciuilis,
9 Hinc eſt quod per†reſignationem admiſſam a ſu-
periore beneficium dr̃ vacare, nanq; renunciatio ad-
miſſa per ſuperiorem inducit verã vacationem Bellã.
de permut.beneſ.p.11.q.3.n.12.cum alijs adductis p̃
Card.Pariſ.conſ.76.n.4.vol.4.per Burſat.cõſ. 363. n.
1.vol.4.& voluerunt Celſ.Hug.cõſ.16.n.22.Port.Im.
10 * conſ.131.n.3.& cõiter*alij:nã†æque dr̃ vacare eccle
ſia ſeu beneficium per translationẽ & renunciationẽ
Caſſad.deciſ.4.n.4.loc.& conduc.& deciſ.3.n.4. & 5.
de cauſ.poſſ.& propriet.& ſuper reg.Cãcell.deciſ.16.
n.2.Rom.conſ.374.p̃lens in fi.Sarn.in reg.de public.
q.20 in fi.& de ann.62.q.Ant.de But.in c. ſuſceptum
* n.2.& 6.de reſcrip.lib.6.Boer.deciſ.2.& eſt*cõis opi-
nio omniũ Doctorũ q̃ probatur in d.c.ſuſceptũ ibi,
per ceſſionem eiuſdem ipſum præponentẽ uacare,&c.
& ibi *cum beneficium ipſum ceſſione non morte vaca*
11 *uerit,&c.*de reſcrip.lib.6.Iõt ſuperior ad quẽ ſpectat
collatio põt beneficium renunciatum conferre & il-
li aufertur poſſeſſio ſine citatione Innoc.in c.accepta
num.1.de reſtit.ſpoliat.Bal.ſuper Margarita verb. re-
nuncians Butr.in c.2.num.13.de reſtit.ſpoliat.
12 Amplia vt renuncians†priuetur beneficio etiam ſi
eſſet Papa Dec.in c.ex parte num.20.de reſcrip. & p̃
* batur in c.1.de renunc.lib.6.vbi eſt caſus & ibi*com
muniter Doct.hoc notant.
13 Amplia 2.ẽt† ſi fuit facta reſignatio parte abſente
ita Abb.poſt Innoc.& alios in c.veniẽs n.7.de renũc.
14 Amplia tertio vt†per renũciationem abdicetur ius
etiam ſi fuerit facta cum reſeruatione omnium fru-
ctuum Caputaq.deciſ.81.num.1.p.3.
15 Amplia 4.vt reſignatione†non ſolum quis amittat
beneficium ideſt titulum & proprietatẽ,ſed etiam oẽ
ius quod in eo habet ac etiam poſſeſſionem naturalẽ
& ciuilem,vt voluerunt Innoc.Hoſtienſ.Card. Abb.
* Imol.&*alij omnes in c.quod in dubijs de renunc. &
in c.ſuper hoc & in c.admonet eodem tit.Idem Abb.
in c.ſollicite de reſtit.ſpoliat. Ant.de But.in c.veniens
nu.27.de renunc.& in c.3.n.6.de reſtit. ſpoliat.Rot.
deciſ.6.in fi.de rerum permut.in nouis. & deciſ.4.de
renunc.eodem lib.& deciſ.5.nu.2. eodem tit.in anti-
quior.per Bilignett.Caſſad.deciſ.2.n.3.de renunc. &
deciſ.4.n.3.& 10.de reſt.ſpoliat.Pelegr.deciſ.97.lib.1.
Tho.de Tan.deciſ.35.Card.ſanctæ Crucis.deciſ.151.
Moedan.deciſ.12.& 236.col.2.& deciſ.235.Oxomẽ.
Caputaq.deciſ.23.lib.1.& deciſ.93.eodem lib.in ma-
nuſcr.Pauin.de poteſt.c.ſed.vacan.2.p.q.2.ſub n.14.
Roffiniac.de beneſ.c.16.num.3.cum ſeq.Redoan.de
Simon.p.2.c.13.num.8.Lancelott.de attent.c.6. n.2.
Menoch.de recup.poſſ.1.remed.nu.165.Card.Pariſ.
conſ.39.n.3.vol.4.Crauett.conſ.341.nu.3.verſ.in re-
nunc.Gig.conſ.20.nu.9.& conſ.9.nu.3. Ferret.conſ.
6.nu.9.& conſ.207.nu.17.Port.Imol. conſ. 25. nu.1.
lib.1.Staphil.de grat.expect.tit.de var.mod.vacan.nu.
30.Gabr.conſ.191 nu.1.vol.1.Sarn. in reg. de ann.q.
57.& plures allegat Mandoſ.in eadem reg.q.28.nu.4.
Vincẽ.Carot.in reg.conceſſo ampl.4.n.3.de reg. iur.
lib.6.Alex.in l.ſi quis vi §.differentia nu.5.ff. de acq.
poſſ.Calder.conſ.4.de renũc.Fulc.de viſit.lib.2.c.28.
nu.24.Nauarr.in c.accepta oppo.7.n.11.de reſt.ſpo.
* Gerard.Mazol.conſ.60.nu.16.& eſt*cõis omniumdo
ctorum ſententiã.pro qua facit l.3.§. in amittenda &
l.ſi quis vi §.differentia ff.de acq.poſſeſſ.vbi Alex.n.5.
dicit quod renuncians beneficio videtur renunciare
16 poſſeſſioni.Accedit†quia beneficij appellatione venit
& eius poſſeſſio Innoc.in c.Epiſcopi de rebus eccle.
non alien.Bellam.in c.2.num.8.de reſtit.ſpoliat.Me-
noch.de recuperand.poſſeſſ.remed.1.nu.265. vbi di-
17 cit†quod poſſeſſio rei beneficialis non poteſt ſtare ſi
18 ne titulo &† facilius amittitur poſſeſſio quam titulus
Rot.deciſ.5.nu.2.de reſtit.ſpoliat.per Bilignett. Na-
19 uarr.in d.c.accepta oppoſ.7.nu.10.&†præſumitur in
dubio reſignantem velle etiam renũciare poſſeſſionẽ
vt egregie vult Ant.de But.in d.c.veniens num.27.de
renunc.& quia hunc animum habet ideo perdit etiã
poſſeſſionem Oldrad.conſ.227.de toto.Io. Andr.&
Rot.vt refert & ſequitur Nauarr.in d.c. accepta op-
20 poſ.7.ſub nu.11.de reſt.ſpoliat.nanq;†renuncians rẽ
pro derelicto illam habere videtur,& ob id poſſeſſio
nem cum dominio amittit d.l.ſi quis vi §. differentia
iuncta l.1.& 2.ff.pro derelict.Abb.in c.2. num. 9.de
reſt.ſpoliat.Gerard.Maxol.d.conſ.63.num.16.Hinc
21 ſi quis† habet beneficium pro derelicto ſpatio decẽ
* ann.amittit poſſeſſionem,vt fuit reſolutũ in vna* Ge-
benen.coram Camillo 10.Iunij & iterum teſte Sarn.
22 deciſ.46.lib.2.in manuſcrip.& ſic in hac materia† qđ
dicitur in prophanis habet locum in beneficialibus
Menoch.dic.remed.primo de recup.poſſeſſ.nu.271.
Nauarr.dic.cap.accepta oppo.7.
23 Declara tamen hanc ampliationem † procedere ſi
præſtitus fuit conſenſus per ipſum reſignantem,nam
antea non amittit ius q̃ habet in beneficio iuxta ea q̃
ſcribunt Put.deciſ.106.lib.3.Caputaq.deciſ.115.li.1.
* Burſat.conſ.393.per totum vol.4.&* cõiter doct. ut
24 infra dicetur. Secundo declara † hanc ampliationem
procedere poſtquam admiſſa fuit per ſuperiorem re
ſignatio,nanq; poſt admiſſionem amittitur poſſeſſio
& dominium Innoc.& Abb.ac alij in d.c.quod in du
bijs de renunc.Ant.de But. in c.quidam n.9.eod. tit.
Paul.de Eleazar in clem.1.de renunc.Mil.in reper.in
verb.renunciatio n.6.Gig.conſ.19.Fran. de March.
deciſ.1120.& 1101.p.1.Celſ.Hug.conſ.16.nu. 26.&
conſ.43.n.2.& conſ.78.n.2.Menoch.de arbi.iud.caſ.
201.num.47.cum alijs allegatis per Burſat.conſ.393.
num.11.

num.11.& 12.Nauarr.in ca.accepta in oppo.7.n.26.
cum ſeq.de reſtit.ſpoliat.Put.deciſ.94.num.2.lib.2.&
* deciſ.523.num.1.eodem lib. 2.& eſt*cõis opinio om
25 nium doctorum:ideo† non admiſſa,ſpoliatus reſtitui
tur vt late per Menoch.de adipiſcen.poſſeſſ.primo re
26 med.nu.303.& ideo † renuncians in manibus nõ ſui
ſuperioris quis amittat poſſeſſionem non tamẽ amit-
tit proprietatem Archid.in c.Abbas num.5. 18. q.2.
Io.And.in c.deliberatione num.2.de off. deleg.lib.6.
Iaſ.in l.1.§.ſi vir.num.27.ff.de acquir.poſſ. de qua re
dicam latius infra.
27 Declara tertio hanc† concluſionem procedere in
ſpontanea reſignatione Ant.de Burg.in c.ex parte n.
65.de reſcrip.num.66.& 67.declarat quomodo intel
ligatur Card.Pariſ.conf. 143. num.19. vol.4.Sebaſt.
Medic.in l.vlt.gloſ.3.num.305. de legib.& eſt com-
* munis*opinio de qua dicetur ſuo loco.
Declara quarto hanc ampliationem vt reſignãs p̃-
28 dat cum dominio poſſeſſionem iuris non tamen † vi
detur ceſſiſſe detentationi,vnde poſt admiſſam renũ-
ciationem poteſt incũbere poſſeſſioni realiter & de
29 facto &†incumbendo animo continuandi retinetur
naturalis Calder.conſ.4.de renunc.Ant.de But.in c.
ſollicite de reſtit.ſpoliat.Caſſad.deciſ.2.num.3.de re-
nunc.Sarn.de ann.q.57.col.2.& in eadẽ regula q. 56.
col.etiam 2.& eſt notabilis deciſ.1.Rot.de renunc.in
nou.Sequitur Put.deciſ.468.nu.2.lib.2.Caputaq.de-
ciſ.94.& 86.p.3.Moedan.deciſ.87.in cauſa Conchẽ.
& deciſ.336.col.2.Mãdoſ.de ſignat.grat.tit.Fructuũ
reſeruationes col.2.Sarn.de ann.q.57.col.2. Rebuff.
conſ.4.nu.4.Achil.de Graſſ.deciſ.10. de reſt. ſpoliat.
alias deciſ.317.in manuſc.quia licet per ceſſionẽ amit
tatur tit.& poſſeſſio,ea tamen poſſeſſio non transfer-
30 tur.Sarn.loco citato quia† reſignatarius ſine auctori
tate executoris illam apprehendere non poteſt vt eſt
31 ** communis opinio &†huiuſmodi detentio eſt tanti
momenti,vt ſi ſpolietur ea detentione ſit reſtituẽdus
Rot.d.deciſ.1.de renun.in nou.Inno.in c.ſuper hoc
eodem tit.de quo dicetur infra ſuo loco poſt Caſſa-
dor.deciſ.4.de reſt.ſpoliat.& ſufficit huiuſmodi detẽ
32 tio † vt ille iuuetur regula de annal. Sarn.de annal.d.
q.56.col.2.Mandoſ.in eadem reg.q.29.num.1. & 2.
cum ſeq.& facit quod ſcribit Put.in hac materia de-
ciſ.511.lib.2.& melius deciſ.158.libr.3. ſi vero reſi-
33 gnans † eſt abſens a loco beneficij amittit etiam detẽ
tationem Moedan.deciſ.2.
Declara quinto hanc ampliationem non procede
34 re † ſi reſignans poſt admiſſam reſignationem manſe
rit in poſſeſſione per triennium, nã hoc caſu in odiũ
negligentiæ reſignatarij præſumitur retroceſſio iux-
* ta allegat.Lap.84.quã ſequitur Rot.* in pluribus cau
ſis vt per Put.deciſ.106.lib.3.qui dicit ita fuiſſe deci-
* ſum in vna*Aſturicen.parochialis, facit quod ſcribit
Put.deciſ.250.num.2.libr.2.Caputaq.deciſ. 24.nu.4.
& deciſ.27.num.1.& deciſ.148.num.4.lib.1.quæ re-
35 troceſſio† hodie non haberet locum ſtante conſtitu
tione Gregorij de publicand.reſignat. quæ annullat
etiam has retroceſſiones vt infra dicetur.
36 Declara 6.hanc ampliationẽ vt in ſimplici†renũcia
tione poſt eius admiſſionẽ amittat̃ ſtatim oĩs poſſeſ-
ſio ciuilis & naturalis & res vr̃ habita pro derelicto.
Achil.de Graſſ.deciſ.10.de reſt.ſpolia.alias 317.in ma
* nuſc.& eſt cõis*omnium doctorũ ſententia , ſi vero
37 reſignatio fuit facta in fauorẽ alicuius,reſignãs† dr̃ ẽt
poſſidere & titulũ coloratum hr̃e donec reſignatario
beneficiũ acquiratur & reſeruatio fauore ipſius facta
habeat locũ.Put.deciſ.158.ſub n.3.lib.3.nanq; poſſeſ
ſio ſine animo non transfertur l.3.§. in amittenda &
l.quemadmodum ff.de acq.poſſeſſ.Sarn. de trienn.q.
38 24.Rebuff.de pacificis poſſeſ.n.285.&†ille vr̃ habere
animum eam non perdendi niſi verificatis cõditioni
bus Put.deciſ.248.n.2.lib.2.& deciſ.94.n.4.eodẽ lib.
Caputaq.deciſ.215.p.1.Moedã.deciſ.341. vbi atteſtat̃
* ita*fuiſſe pluries reſolutum Put.deciſ.377.n.1. lib.2.
39 Declara 7. vt amittat † poſſeſſionem quam habet
de præſenti,non autem illam quam de futuro habere
poſſet.Anch.in c.ex inſinuatione numer.6.de ſimon.
Caputaq.deciſ.215.num.14.p.1.
40 Quinto amplia vt etiam † per renunciationem fa-
ctam in manibus ordinarij renuncians amittat oẽ ius
& poſſeſſionẽ ciuilem & naturalẽ Caputaq.deciſ.134.
* li.1.in manuſc.& eſt cõis*opinio recepta p̃ doctores.
41 Sexto amplia vt etiam†per renunciationem nullã
quis amittat ius & poſſeſſionem ciuilem & naturalem
Creſcent.deciſ.64.lib.1.Put.deciſ.511.p.2.
Et in tantum reſignatione beneficij amittitur poſ
42 ſeſſio,& oẽ ius ad illud beneficium† vt ẽt ceſſione p̃
curator conſtitutus ad lites omnes & negotia rõne il
lius beneficij cenſeatur reuocatus, vt reſpõdit Rom.
conſ.374.p̃lens eſt qõ Rot.deciſ.28.de proc.in nou.
* vbi dicit fuiſſe*reſolutum per omnes diſpoſitionem
43 † clement.vlt.de procur.volentem morte reuocari p̃
curatorem procedere etiam in morte ciuili Creſcen.
deciſ.169.lib.1.alias 171.eodẽ lib.Thom.de Tan.de
ciſ.106.Pelegr.deciſ.55.lib.1.& deciſ.32.lib.3. Sarn.
deciſ.36.lib.1.Bertand.conſ 350.lib.3.Caſſad.deci. 2.
n.1.de appellat.Caputaq.deciſ.23.lib.1.& ita fuit reſo
* lutum in vna*Salamantin.portionis coram Fabio te-
ſte Ant.Aug.deciſ.713.lib.3.& ita ẽt fuiſſe iudicatum
per Rot.atteſtantur Sarn.de ann.q.62.Horat.Mãdo.
in addit.ad Rom.d.conſ.374.in verſ.mortuus.
* Et hæc cõcluſio cõiter*recepta probatur d. clem.
vlt.ex identitate rõnis & multiplex affertur rõ, prima
44 q̃a ceſſante†cã mãdati ceſſat ipſum mãdatũ c. ſi pau p̃
clericus in fi.de p̃ben.in 6. ſed p̃ ceſſionẽ ceſſauit cã
p̃curationis q̃ erat defenſio iuris renũciati,ergo,&c.
Secũda rõ quia ceſſante ratione intereſſe cõſtituẽ-
tis ceſſat mãdatũ p̃curatoriũ l.ſi remunerãdi §. ſicut
& §.ſi tibi mãdauero.ff.mãdat.ſed p.p ceſſionẽ ceſſat
intereſſe qđ ille hẽt in proſequutione iuris,ergo,&c.
45 Tertia ratio quia vbi†non eſt aliquis q̃ repſentet ĩ
ſpẽ vt ſucceſſor pſonã ipſius mãdatis mortui,finiẽ mã
datũ morte,ẽt re nõ integra l.1.C.de act. & oblig.l.ſi
per epiſtolam ff.de acq.hæred.ſed prælato renuncian
te nõ reperitur ſucceſſor in ſpecie, cum in beneficijs
eccleſiaſticis non ſuccedatur & non habeat locũ ſuc
ceſſio ca. ad extirpandam de filijs presbyt. ergo,&c.
alias rationes deducit Rom.d.conſ.374.
46 Et ideo†ſententia lata contra illum procuratorem
eſt nulla Pelegr.deciſ.32.lib.3.in cauſa Conchen.ca-
* nonicatus & ita fuiſſe reſolutum* in Rot.die 16.De
cembris 1552.atteſtatur Caputaq.deciſ.286.lib.1.
47 Et ideo omiſſo procuratore † contra renunciãtem
* procedi põt per contradictas ita fuit reſolutum * in
Rota corã Sarnen.de anno 1537.pro Lodouico Lo
pes vt ipſe atteſtatur deciſ.36.lib.1.Roma.conſ. 374.
quamuis Guid.Pap.deciſ.547.teneat contrarium.
Et ideo ſi poſt ceſſionem factam de beneficio,vel
de iure competenti ad illud lata fuit ſententia procu
48 rator renunciantis †nõ poterit appellare,& ſi fuit in-
terpoſita appellatio intelligitur nulla ex defectu man
dati:ita in facti contingentia interrogatus reſpondit
Roman.d. conſ.374. & ratio eſt quia appellatio ipſa
procuratoris ad intereſſe ſuum non refertur ſed con

ſtituentis cuius intererat a ſententia aduerſus ſe latã
appellare,ſed propter ceſſionem conſtituentis ceſſat
intereſſe ipſius cum nullum ius in illo beneficio ha-
49 beat,ergo non valet appellatio† namque nulla eſt ap-
pellatio interpoſita eius nomine cuius non intereſt c.
non ſolent 2.quæſt.6.cap.cum inter de elect.l.non ſo
* lemus.ff.de appella recip.& ita fuit reſolutum*in Ro.
de menſe Octobris 1529.in duabus cauſis coram D.
Mercurio de Vipera & Nicolao de Arezio teſte Caſ-
ſad.deciſ.2.de appellat.cedendo enim uidetur non ha
buiſſe animum litigandi,vel ſaſtem declarauit illam li-
tem proſequi non velle.
50 Primo limita niſi†reſignans reſeruaſſet ſibi fructus
& regreſſum,nam hoc caſu ex quo non ceſſat intereſ
ſe ſuum mandatum non expirauit per ceſſionem ſed
* adhuc durat vt fuit reſolutum*in vna Vincenti. Cano
nicatus & Præben.coram Io.Maria teſte Creſcen. de
ciſ.169.lib.1.alias171.& huiuſmodi limitatio iuſtifica
tur ex rationibus a contrario ſenſu poſitis a Roman.
dict.conſil.374.namque adhuc viget intereſſe ſuum
cũ habeat fructus reſeruatos eo maxime ſi renunciãs
remanſerit in detentatione Pelegrin.deciſ.17.lib.2.&
51 quia†tunc quo ad ſuum intereſſe renuncians non di-
citur mortuus quo ad beneficium reſignatum Sarn.
de annal.q.62.col.5.Marius Anguiſſol.conſil.20. nu-
mero 15.
52 Secundo limita niſi†reſignans manſiſſet in poſſeſ
ſione beneficij reſignati, nam hoc caſu procurator
non cenſetur reuocatus,& ideo valet proceſſus agita
tus cum illo procuratore:ita reſolutum in vna Placẽ-
tin.Canonicatus die 6.Octobris 1546.teſte Card.ſan
ctæ Crucis deciſ. 88. in manuſcriptio. & quæ affir-
mant Pelegrin.deciſ.17.lib.2.in manuſcr.Creſcent.de
ciſ.169.lib.1.alias 171.& ita etiam fuit tentum in vna
* *Peruſin.die 10.Maij 1559.coram Paleott.teſte Capu
taq.deciſ.23.libro primo,& ratio eſt quia tunc durat
intereſſe reſignantis & per conſequens durat manda-
tum Creſcent.deciſ.245.& 277.& cum remanſerit in
poſſeſsione mors ciuilis non operatur eundem effe-
ctum quod naturalis & per conſequens non æquipa
ratur Bart.in l.ex ea parte §.inſula ff.de verb.obli.Bal.
in l.Deo nobis C.de Epiſcop.& cleric.Pariſ. conſili.
67.num.18.vol.4.
53 Tertio limita vt mandatum†non reuocetur p ceſ
ſionem factam poſt litem cõteſtatam quo ad fructus
* & expenſas pro vt fuit reſolutum in *Ro.in vna Valen
tin.canonicatus die 2.Octobris 1545.coram Tho.de
Tan.teſte Pelegrin.deciſ.35.lib.1. eo maxime ſi reſi-
gnans remanſerat in detentatione idem Pelegri.dict.
deciſ.17.lib.2.
54 Requiritur†tamen intimatio facienda aduerſario
in reuocatione quæ inducitur ex reſignatione:ita Caſ
ſad.deciſ.2.ſub nu.14.de appell.ſequitur Put.dec.467.
* nume.6.lib.2. vbi dicit*ita fuiſſe reſolutum per D.D.
de Rot.in vna Palentin.Canonicatus coram Tho.de
Tan.die 8.Octobtis 1546.& vt etiam ipſe Thom.tra
dit dec.106.& Card.ſanctæ Cruc.dec.88.in manuſc.
Et ratio eſt quia tunc imputatur Domino. Vnde
55 contrarium ſtatuitur in reuocatione†procuratoris q̃
per mortem domini eſt inducta vt non ſit intiman-
da aduerſario Bar.in l.procuratorem.ff.de proc.Abb.
in cap.mandatum eodem tit.Felin.in ca.ex parte 21.
fallen.de reſcrip.quia nihil eſt quod poſſit imputari
domino & hanc eſſe rationem differentiæ tradit Put.
dict.deciſ.467.num.6.lib.2.Caſſad.deciſ.2.nume.14.
de appel.
56 Quibus vero†debeat fieri intimatio vide per Iaſ.
in l.eius qui §.quas vero nu.1.ff.ſi cert.petat.
Sed hic occurrit dubitare: An ſi quis reſignauit in
fauorem N.& poſt reſignationem conſtituit procu-
ratorem ad omnes cauſas motas & mouendas & mã-
datum erat contra N.omneſque alios & poſtea iterũ
reſignauit in fauorem alterius,dubitatur an per hanc
ſecundam ceſſionem cenſeatur procurator conſtitu-
tus reuocatus:hoc dubium fuit propoſitũ in Ro.co-
* ram Th.de Tan.die 8.Octobris 1546.in vna*Palen.
57 canonicatus in qua fuit reſolutum † durare mandatũ
vt tradit Put.dec.467.li.2.Th.de Tan.dec.106. Sarn.
de trien.q.62.Pereg.dec.17.primo ex quo p reſigna
tionem primam erat mortuus cõſtitutio procuratio-
nis poſt primam reſignationem facta non poteſt in-
telligi niſi pro defenſione rõne fructuum perceptorũ
per eum dum eſſet in poſſeſſione canonicatus & per
conſequens ad oẽ intereſſe,vnde non cenſetur reuo-
catus uel ratione detentationis.
Vnde ſi fuit Lata ſententia valida eſt vt per Puteũ
dict.deciſ.467.lib.2.Thom.de Tan.deciſ.106.

SEXTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans poſt reſignationẽ nõ põt percipere fructus.*
2 *Reſignans tenetur dimittere procuratorem beneficij reſignati*
3 *Titulus quem habebat reſignans per ceſsionem eſt extinctus.*
4 *Reſignans poſt reſignationem non poteſt poſſidere.*
5 *Reſignans percipiens fructus poſt renunciationem tenetur ad illorum reſtitutionem.*
6 *Reſignans poſt reſignationem reputatur intruſus.*
7 *Reſignans poſt reſignationẽ nõ hẽt titulũ canonicum.*
8 *Intruſus eſt eijciendus a poßeſſione.*
9 *Malæ fidei poſſeſſor tenetur ad fructus perceptos.*
10 *Reſignanti coram ordinario vel Papa debentur fructus vſque ad tempus renunciationis.*
11 *Admiſſa renunciatione,perditur titulus, & poſſeſſio beneficij.*
12 *Reſignãs poſt ceſſionẽ non eſt dominus neq; poſſeßor.*
13 *Fructus ſpectant,ad Dominum.*
14 *Fructus percepti poſt renunciationem ſimplicem do nec beneficium conferatur ſpectant ad eum ad quẽ ſpectarent ſi beneficiarius eßet mortuus.*
15 *Vacatio per mortẽ,& per reſignationem æquiparant.*
16 *Fructus percepti poſt obitum beneficiati ſpectant ad ſucceßorem.*
17 *Fructus percepti poſt obitũ beneficiati ſpectãt ad Cameram Apoſtolicam in Regno Neapolitano.*
18 *Fructus ſpectant ad eum cui facta eſt collatio.*
19 *Fructus pertinent ad quem bona.*
20 *Fructus ſunt acceßorij dominij.*
21 *Reſignans poteſt percipere fructus donec fuerint intimatę litterę reſignationis.*
22 *Reſignatarius non poteſt percipere fructus ante expeditionem literarum.*
23 *Non ſufficit,vt reſignans, ſciat literas eße expeditas.*
24 *Debet eſſe notum Iudici,vt Iudici.*
25 *In poſſe reſignatarij eſt an velit vti gratia.*
26 *Reſignans reſtituitur ſi ſpolietur antequam reſignatarius expediat literas.*
27 *Reſignans poteſt percipere fructus vſque ad tempus Datæ.*

28 *Reſignans poſt datam ſupplicationis amittit titulum dominium,& poſſeſſionem.*
29 *Fructus debentur domino a die quo ei acquiritur ius.*
30 *Fructus debentur domino a tempore quo emphyteuta cecidit.*
31 *Data eſt illa quæ attenditur.*
32 *Omnia ſecuta retrotrahuntur ad tempus Datæ.*
33 *Conſenſus retrotrahitur ad tempus Datæ.*
34 *Conſenſus formalis non eſt neceſſarius ad perfectionẽ gratiæ.*
35 *Reſignatario debentur fructus a die captæ poſſeſſionis.*
36 *Purificatis conditionibus Reſignatarius conſequitur plenum ius.*
37 *Venditori licet percipere fructus ex venditione conditionali.*
38 *Vera eſt opinio vt fructus debeantur reſignanti vſque ad diem præſtiti conſenſus.*
39 *In renunciationibus correſpectiuis attenditur tempus præſtiti conſenſus.*
40 *Tempus datum ad publicandum olim computabatur a die præſtiti conſenſus.*
41 *Reſignans poteſt pœnitere vſque ad diem præſtiti conſenſus.*
42 *Reſignans ſpoliatus reſtituitur vſque ad diem præſtiti conſenſus.*
43 *Reſignatio dicitur perfecta præſtito conſenſu.*
44 *Præſtito conſenſu per reſignantem reſignatarius efficitur dominus.*
45 *Fructus ſpectant ad dominum.*
46 *Fructus ſunt acceſſorij dominij.*
47 *Fructus pendentes,& futuri ſpectant ad emptorem.*
48 *Fructus interim percepti, ſpectant ad hæredem adita hæreditate.*
49 *Hæres per aditionem efficitur dominus.*
50 *Maritus habet fructus dotis contracto matrimonio.*
51 *Fructus dotis non debent reſtitui per maritum mortua vxore.*
52 *Maritus eſt dominus dotis.*
53 *Fructus legitimæ debentur filio,a,die mortis patris.*
54 *Fructus debentur a tempore quo transfertur dominiũ.*
55 *In renunciationibus correſpectiuis,& cõditionalibus, ius abdicatur præſtito conſenſu.*
56 *Renunciationes conditionales fiunt præcedente tractatu.*
57 *In renunciationibus conditionalibus ſupplicatio porrigitur ad utraque partem.*
58 *In renunciationibus conditionalibus conſenſus præſtatur ab utroque.*
59 *Certioratus non debet intimari.*
60 *Reſignatarius non poteſt percipere fructus ante receptionem literarum.*
61 *Admiſſa renunciatione abdicatur,ius reuocabiliter uſque ad conſenſum.*
62 *De ſtilo Curiæ conſenſus non retro trahitur ad tempus Datæ.*
63 *Reſignans poteſt pœnitere etiam poſt præſtitum paruum conſenſum ante extenſum in Camera uel in Cãcellaria.*
64 *In reſignationibus conditionalibus conſenſus eſt formalis.*
65 *Conſenſus non retrotrahitur quoties pro forma rei agẽdi requiritur.*
66 *Dictum Doctoris debet intelligi ſecũdum allegata per ipſum.*
67 *Capta poſſeſſione debentur fructus reſignatario etiam antea debiti.*
68 *Actus conditionalis purificata conditione tribuit ius a principio.*
69 *Reſignatario debentur fructus a tẽpore conſenſus p̃ſtiti etiam ſi per aliquot menſes non expediuit litteras.*
70 *Gratia dicitur perfecta præſtito conſenſu.*
71 *Ius plene quæritur reſignatario poſt conſenſum.*
72 *Fructus percepti poſt conſenſum præſtitum ante captã poßeſſionem debentur reſignatario.*
73 *Reſignatarius fit dominus etiam ante adeptam poſſeſſionem.*
74 *Fructus debentur reſignatario,etiam ſi ſteterit per aliquot tempus ad acceptandum.*
75 *Si conditio deficiat reſignans habet fructus.*
76 *Reſignatarius non habebit fructus ante conſenſum.*
77 *Aliud eſt reſignare beneficium aliud fructus.*
78 *Reſignans uendicauit fructus maturatos uſque ad diem conſenſus.*
79 *Conſtituens procuratorem ad renunciandum poterit percipere fructus vſque ad diem notificationiẽ reſignationis.*
80 *Fructus peudentes ſunt diuidendi prorata inter reſignantem & reſignatarium.*
81 *Fructus pendentes non ſpectant ad hæredes.*

SExto quæro an reſignans poſt re-
ſignationẽ poſſit percipere fructus
* beneficij reſignati? communis* om
nium doctorum ſententia eſt nega
1 tiua†Rot.deciſ.1.de renun. in nou.
Io.Monac.in c.ſi te num.30. de re-
nunc.lib.6.Card.Pariſ.conſ.39. vol.
4.Rebuff.conſ.22.n.19.& alij inferius citandi, nam te
2 netur†poſt reſignationem poſſeſſionem beneficij reſi
gnati dimittere cum amiſerit tit.poſſeſſionem natura-
lem,& ciuilem Card.Pariſ.conſ.39.n.3.vol.4.Gig.cõſ.
20.num.9.Ferrett.conſ.6.n.9.cum alijs vt ſupra, & nul
3 lum habeat titulum canonicum†cũ ſit extinctum qđ
4 habebat ideo non† poterit iure poſſidere ca. 1 de reg.
* iur.lib.6.cum ibi notat.ex quo deducitur concluſio*
5 communiter recepta quod ſi reſignans†perceperit fru
ctus poſt renunciationem tenetur ad illorum reſtitu-
tionẽ cũ non fecerit illos ſuos ita Io.Monach.in d.c.ſi
te n.30.de renunc.lib.6.Egregie Hier.Paul.in prax.cã
cell.q̃ ſolet imprimi poſt.praxim Rebuff.fol.602. verſ.
cõſultus.Rot.d.deciſ.1.de renunc.in nou.Card. Pariſ.
cõſ.39.vol.4.Gab.conſ.192.col.1.vol.1.Rebuff.d.cõſ.
6 22.n.19.nã intruſus†reputatur vt reſponderunt Pariſ.
conſ.143.n.18.vol.4.Port.Imol.conſ.25.n.3.cum nõ
7 habeat†Canonicũ titulũ Rot.deciſ.13.de cauſ.poſſeſſ.
& propiet.in antiq.Gemin.in c.propter col.vlt.diſt.19.
Fel.in c.veniens n.2.& 3.de accuſ.Io.Selu.de benef. p.
1.q.11.n.9.cum ſeq.Robert.Lancel.de attent.p.1.c.3.
num.73.Dec.conſ.111.circa fi.Card.Pariſ.conſ.47.n.
40.vol.4.Coraſ.de benef.p.4.n.13.Sarn.in reg.de triẽ.
8 poſſeſſ.q.47.Et cum†ſit intruſus eijciendus erit a poſ-
ſeſſione,& non tuendus in ea c.licet Epiſcopus de p̃-
ben.in 6.Inno.in c.2.de cauſ.poſſeſſ.Abb.in c.cũ olim
eodem tit. Dec.conſ.120.cum alijs vt per Ferret. cõſ.
1.n.2.Rot.deciſ.9.de iur.patron.in antiq.Rom. conſ.
465.Fel.in c.cæterum col.pen.de reſcript.Card. Pariſ.
conſ.47.n.31.in fi.vol.4.& conſ.79.n.15.eodem vol.4.
Rocch.de curt.de iur.patron.in verb.honoriſicum q.
9 53.col.3.in fi.Ita etiam†malefidei poſſeſſor tenetur ad
fructus late Cor.conſ.301.n.4.vol. 1. vbi late declarat
vt procedat ẽt ſi illos percipiat nomine illius fauore cu
ius fuit beneficium reſignatũ Rebuff.d.conſ.22.n.19.
Dubium tamen eſt quo tempore reſignans amittat
fructus ideſt uſque ad quod tempus poteſt illos perci

pere? Diſtinguendum eſt inter ſimplicem reſignatio-
nem,& conditionalem. In reſignatione enim ſimplici
quæ fit coram ordinario,vel coram ſummo Pontifice
* ſtatuenda eſt concluſio in qua concordant* omnes
10 † vt admiſſa reſignatione per Papam,vel per ordinariū
& præſtito conſenſu, reſignantem non poſſe amplius
percipere fructus qui ei debentur vſque ad illud tem-
pus Caſſad.deciſ.4 num.6.de reſtit.ſpoliat.Sarn. de pu
blic.q.7.Gabriel.qui expreſſe hanc opinionem tuetur
11 conſ.192.qui beneficium num.1.vol.1. † namque ad-
miſſa reſignatione per ſuperiorē reſignans perdit non
tantum titulum & dominium,ſed etiam poſſeſſionem
Abb.in cap.ſollicite num.10.& 11.de reſtitut. ſpoliat.
& beneficium vacat de iure & de facto Sarn. in regul.
12 de infir.reſig.quæſt.31.num.2.vnde cum iſte poſt † re
ſignationem non ſit dominus neque poſſeſſor, impoſ
ſibile eſt quod ad eum fructus pertineant ad nota. per
Bal.in l.ſi traditio colum.vlt.C.de act.emp.Alex.conſ.
13 120.num.5.vol.4.& conſ.73.vol.2.fructus † enim ſpe-
ctant ad eum qui habet dominium ca. conqueſtus de
vſur.l.herennius.ff.de euict.Grat. conſ.18.num.2.lib.
1.Ruin.conſ.25.num.2.& 53.n.23.lib.2.Cęphal.conſ.
131.num.14.& conſ.215.num.49.& conſ.290. num.
* 13.Burſat.conſ.11.num.7.vol.1.&* communiter do-
14 cto.Vnde donec ordinarius vel Papa † conferat,illius
beneficij ita ſimpliciter renunciati fructus ſpectabunt
ad eos ad quos ſpectarēt ſi beneficium vacaret per obi
15 tum cum vacatio per mortem & per reſignationem †
æquiparentur Doct.in cap.ſuſceptum de reſcrip. li.6.
Franc.de March.deciſ.1120.nu.2.& 3.p.1.Burſat.cōſ.
16 362.num.1.ideſt † ad ſucceſſorem vt ſtatuit Iul.III.in
conſtit.quæ incipit cum ſicut.excepto regno Neapo-
17 lit. † vbi fructus a die vacationis vſque ad diem quo ꝓ
uiſi per Rom. Pontif. ceperint poſſeſſionem ſpectant
ad Cameram Apoſtolicam,& exiguntur a commiſſa-
rijs deputatis per Nuntium vt patet ex conſt. Pij IIII.
20.incip.cupientes & ex conſt. Pij V. cupientes mali-
18 tijs an.2.ſequuta † collatione fructus ſpectabunt ad eū
* cui facta eſt collatio vt* communiter per omnes eſt re
19 ceptum,nam fructus † pertinent ad quos pertinēt bo-
na l.fructus vbi doctor.ff.de rei vendicat.l. fructus C.
de fruct.& lit.expenſ.Benedict.Capr.conſ. 10. nu. 33.
20 nam † ſunt acceſſorij dominij l.1.C.de condit.indeb.l.
indebiti cum ibi not.ff.co.Cęphal.conſ.63.& conſilio
131.num.14.

In reſignatione vero conditionali,quæ fit corā ſum
mo Pontifice in fauorem alicuius,& cum reſeruatione
fructuum aut penſionis diuerſæ ſunt opiniones.

Prima fuit opinio Rebuff.in prax.titul. de reſign.ſi
mon.num.41.& in tit.de publicand.reſign.gloſſ.18.n.
21 7.& in tract.de nomin.q.14.num.157.vbi † tenet reſi-
gnantē poſſe percipere fructus donec fuerint ſibi in-
timatæ literæ expeditæ in fauorem reſignatarij, poſt
autem dictam intimationem fructus ſpectant ad reſi-
22 gnatarium,cuius opinio probatur,quia † reſignatarius
non poteſt percipere fructus ante receptionem litera
rum extrauag.iniunctæ de elect.in comm.Idē Rebuff.
dict.tit.de ſimon.reſign.num.31.

23 Secundo quia † non ſufficit vt reſignans ſciat literas
eſſe expeditas niſi fuerint ei intimatæ.Nauarr.in c.ac-
cepta opp.7.n.11.de reſt.ſpoliat.nam debet ei eſſe no-
24 tum vt reſignanti;ſicuti dicimus notū † Iudici vt iudici
l.hæc autem §.nō defendi ff.ex quibus cauſ. in poſſeſſ.
eat.Bar.in l.mutuum circa fi.ff.de cond. & demonſtr.
Card.Zabarell.in clem.quia cōtigit in tertia oppoſ. de
25 religioſ.domib.Dec.conſ.295.nu.5.& ratio † rationis
quia neſcit an pars velit vti prouiſione facta Franc. in
c.vt noſtrum verſ.hoc tamen col.4.de appell.

26 Tertio accedat † quia ſi ante id tempus reſignans
ſpolietur reſtituitur,Sarn.de trien.q.24.nu.8.Creſcen.
deciſ.158.in fi.in manuſcr. Pontanus de ſpol. cap.13.
* num.26.& num.143.& communiter* doctor.

Secunda eſt opinio Sarn.in reg.de publ.q.7.num.2.
27 verſ.confirmatur † vbi tenet reſignantem poſſe perci-
pere fructus vſq; ad tempus datæ ſupplicationis, & ex
illo tempore ſpectare ad reſignatariū ad quod allegat
Hieron.Paul.& hāc opinionem ſequuti ſunt plures ad
uocati in vrbe & adeſt quoddā conſiliū impreſſum de
anno 2586.de redd.eccleſ.n.78.in fi.& num.76.& ho
rum opinio probatur,primo, quia poſt datam ſuppli-
28 cationis reſignās † amittit titulum dominium & poſſeſ
ſionem.Rot.deciſ.4.de renun.in nou. Caſſad.deciſ.2.
eodem tit.Sarn.de infir.reſigna.q.20. & dominium ac
29 quiritur reſignatario & tamen fructus † debentur do-
mino a die quo ei acquiritur ius vt poſt Ang.tradit Iaſ.
30 in l.2.num.17.C.de iur.emphyt.vbi fructus † debentur
Dño a die qua emphyteota cecidit,licet poſtea idē do
minus declarauerit caducitatē.Soc.conſ. 167.n.12. li.
2.Rip.in l.ſi vnquam num.76.C.de reuocand. donat.

31 Secundo accedit † quia data eſt illa quæ attenditur.
Cald.in c.quiſquis de elect.Bal.in l.cum apud C. cōm.
32 ſeru.manumitt.& omnia † ſequuta retrotrahūtur ad tē-
pus datæ Illuſtr.Card.Paleott.deciſ.72. in manuſcrip.
Moedan.deciſ.60.& 189.in manuſcrip.Io.Paul.deciſ.
38.manuſcrip.Creſcent.deciſ.210.manuſcrip.conſen
ſus poſtea pręſtitus qui ſemper retrotrahitur ad tpſ da
33 tæ Caſſad.deciſ.2.& 3.n.3.de renunc. † in fi.vbi conſi-
derat illa verba in literis apponi ſolita hodie in mani-
34 bus noſtris,&c.& ideo conſenſus † formalis non eſt ne
ceſſarius ad perfectionem gratiæ ſi de eo aliunde con
ſtare poteſt Moedan.deciſ.60.in manuſcrip.Creſcen.
d.deciſ.210.in manuſcrip.Caſſador.deciſ.1.de renun-
ciat.Boer.deciſ.348.num.4.& 5. Dominus meus Car
din.Pariſ.conſ.45.num.21.vol.4.

Tertia eſt opinio Chriſtophori Roffinia.de benef.
35 c.14.n.26.dicentis † reſignatario deberi fructus a die
captæ poſſeſſionis nanq; tunc conſequitur exercitiū &
effectus dominij & idem Rebuff.conſ.186.n.19.vult.

Quarta fuit opinio aliorum qui dicūt fructus debe
36 ri reſignanti donec † ius quæratur reſignatario quod
quæritur purificatis conditionibus & poſt acceptatio
nem factam per ipſum reſignatarium ad not.per gloſſ.
Ant.de Butr.n.18.Abb.in fi.in c.cum pridem de pact.
Sarn.de trien.q.27.& 34.in fi.& de hoc videtur tex.in
l.neceſſario §.quod ſi pendente.C.de peric.& comm.
rei vend.nam tunc abdicatur ius a reſignatario vt fuit
pluries reſolutum in Rota vt late oſtendi ſupra q.3.n.
37 47.cum ſeq.confirmatur quia licet † venditori percipe
re fructus ex venditione conditionali l.1.& 2.C.de pe
ric.& comm.rei vend.Alex.conſ.75.lib.2.Card. Pariſ.
* conſ.59.nu.35.cum ſeq.vol.1.& eſt* cōis opin. doct.

Quid dicendū? Ego alias conſulendo tenui ſecundā
opinionem vt fructus debeantur reſignanti vſq; ad tē
pus datæ,ex illo tempore debeantur reſignatario.

38 Nunc aūt teneo fructus † deberi reſignanti vſq; ad
diem præſtiti conſenſus, & ab illa die incipiunt deberi
reſignatario & ſm hanc opinionem iudicaui in quā-
dā cauſa Montis regalis mihi compromiſſa a patribus
in qua ſupplicatio erat data die 18.Iulij 1585.conſen-
ſus pſtitus die 30. decembris eiuſdem anni, & poſtea
literæ expeditæ,& collatio facta per ordinariū die 17.
Ianuarij 1586.dubitabatur de fructibus pceptis a die
18.Iulij vſq; ad diē 30.Decēbris ad quos ſpectarēt? cē-
ſui & pnunciaui ſpectare ad reſignantē pceptos vero
poſt

poſt diem.30.Decembris ad reſignatarium quamuis
poſſeſſio fuiſſet capta in fine menſis Ianuarij & ſm
hanc opinionem reperio fuiſſe conſultum per Hie-
ronym.Gabriel conſ.192.num. 3.4. & 5.& probatur
39 hæc opinio quia † in reſignationibus correſpectiuis,
ac conditionalibus attenditur tempus præſtiti cōſen
ſus qui appellatur formalis cum requiratur pro forma
docto.in cap.cum vniuerſorum de rerū permut. Sar.
de infirm.reſign.q.31.col.2.in princ.qui dicit ita vo-
* luiſſe* Rot.in vna Placenti.Archidiaconatus de Vru
* gillo coram Epiſcopo Marſican.& in alia* Toletan.
40 coram Aquen.1539.Moedan.deciſ.213.a quo † com
putabatur tempus datum ad publicandas reſignatio-
* nes vt ſæpe tenuit Rot.* teſte Sarn.de publ. reſignat.
q.7.col.2.verſ.ſed prædictis licet hodie a die datæ vt
patet ex declaratione Paul.III.vt per Put.deciſ. 42.l.
3.& Pauli IIII.ac conſtitutione Pij V. & Gregorij.
41 XIII.de publican.reſignationib.Hinc vſque † ad illud
tempus ſcilicet præſtiti conſenſus poteſt pænitere re
* ſignans vt tenuit* Rot.in vna Compoſtellan.Archidia
conatus teſte Paleott.deciſ.158.& alias.& ita ſeruat
* ſtilus* notorius curiæ vt per Burſat.conſ.393. vol.4.

42 Hinc † ſi ſpolietur a reſignatario vſque ad illud tem
pus reſtituitur Caſſador.deciſ.4.de reſtitut.ſpoliat.P.
deciſ.4.eodem titul.in manuſcr.Pontan.de ſpol.cap.
13.num.193.& nu.294.

43 Tunc † .n.poteſt appellari perfecta reſignatio.Put.
* deciſ.106.lib.3. & ita* ſtilus obſeruat & per cōſequēs
ab illa die debentur fructus reſignatario,& ante ſpe-
44 ctant ad reſignantem,namque † tunc efficitur vere do
minus reſignatarius & per conſequens ad illum tam
45 quam ad dominum ſpectant fructus † l.fructus l. in
fundo l.ex diuerſo l.non ſolum.§.meum.ff.de vſu.l.ſi
dominium.C.de pignoribus l.hęrennius.ff.de eui. C.
conqueſtus de vſur.Paul.de Caſtr.in l.ſi pignore. §. ſi
prædo.ff.de pignor.act.Ruin.conſ.25.num.2.& coſi.
53.num.23.lib.2.Ceſal.conſ.49.num.13.& conſ.50.
num.3.& conſ.131.num.14.& 215.num.49.& 299.
num.13.Nauarr.conſ.7.de ſentent.excommunic.nu.
46 2.nam † ſunt acceſſorij dominii l.1.ff.de condit. in de
b.l.indebiti cum ibi not.ff.eodem Ceſ.cōſ.63.& cōſ.
141.num.14.

47 Hinc fructus † tam pendentes quam futuri ſpectāt
ad emptorem perfecta venditione Angel.conſ.55.in
fin.Cagnol. in l.2.num.100.C.de pact. inter empt. &
vendit. Tiraquel.de retract.conuent.§.2.gloſſ.1.num
34.cum ſequunt.

48 Hinc fructus † interim percepti adita hæreditate,
ſpectant ad hęredem grauatum vel in diem & non te
netur illos reſtituere l.in fideicommiſſariam.ff.ad tre
bell. Ruin.conſ.131.num.14.lib.primo,Bertrād.cōſ.
21.thema num.15.lib.1.Cardin.Pariſ.conſ.55. num.
49 22.vol.3.quia ipſe † hæres per aditionem fuit effectus
dominus Bart.in dict.l. in fideicommiſſarium col. 1.
verſ.ſed poſſet dubitari ff.ad trebell.

50 Hinc fructus † ſpectant ad maritum contracto ma
trimonio.l.dotis fructus.ff.de iur.dotis a die quo ſub
ſtinuit onera matrimonij. C. ſalubriter de vſuris
Gabriel.conſilio 20.numero 86.volum.ſecund.o vbi
51* num.88.dicit communem* eſſe opinionem † non eſſe
52 reſtituendos mortua vxore,quia tunc effectus fuit do
minus dotis l.doce ancillam C.de rei vendit.cum ibi
notar.

53 Hinc † etiam fructus legitimæ debentur filio a die
mortis patris Bald.conſ.221.ſuper primo lib.4. Cor.
conſ.265.ad ſin.lib.3.Ruin.conſ.56.num.2.lib.2.C.
conſ.6.num.8.& conſ.153.Ceſal.conſ.56.num.40.&
* conſ.95.num.19.& 109.num.29.lib.1.* communis opi
nio teſte Menoch.conſ.77.num.13.vol.1. & tādē in
54 omni materia a tempore † quo trāſfert dominiū debe
tur fructus l.fructus vbi doc.ff.de rei vēd.l.fructus C.
de fruct.& lit.expenſ.l.traditionib.cum ibi notat.c.de
* pact.Capr. conſ.10.num.33.& eſt* omnium commu-
55 nis opinio,ſed in reſignationibus † correſpectiuis,&
conditionalib. ius abdicatur præſtito conſenſu,& tūc
transfertur ius beneficij in reſignatarium vt patet ex
* ex ſupra congeſtis & eſt communis* opinio omnium
doctor.ergo reſignans poterit percipere fructus vſq;
ad diem præſtiti conſenſus & ab illa die fructus inci-
piunt deberi reſignatario cui acquiritur beneficium
reſignatum.

Non obſtant adducta pro prima opinione: namq;
id quod dicunt Rebuff.& Nauarr.de intimatione ſa-
cienda reſignanti non ſeruatur in praxi cum reſigna-
56 tiones † conditionales fiant præcedente tractatu Boe.
57 deciſ.& † ſupplicatio porrigatur ab vtraque parte Put.
58 deciſ.523.lib.2.& † conſenſus præſtatur ab vtroque re
ſignante reſpectu ceſſionis a reſignatario reſpectu re
ſeruationis Caputaq.deciſ.217.p.1. vnde alia intima-
59 tio † non requiritur cum ille ſit certioratus iuxt.l. 1.in
fi.ff.de act.empt.& tradit in ſimili Card.Pariſ. conſil.
* 39.num.34.volum.4.vbi dicit ita receptum eſſe † in Pa-
latio.

Nec primum argumentum adductum pro opinio
ne Rebuff.illam probat,&c.quod reſignatarius non
60 poſſit percipere fructus ante receptionem litterarū,
* namque hoc veriſſimum eſt & communiter † ab om-
nibus receptum,tamen ex hoc non infertur quod ca
pta poſſeſſione non competant ei fructus antea debi-
tos cum in contrarium ſe habeat veritas vt ſupra pro
bauimus:ex quo etiam tollitur ſecundum argumentū
nec obſtat tertium,corruit enim quia habet aliam ra-
tionem vt dicetur ſuo loco.

Nec obſtant adducta pro ſecunda opinione,quia
61 reſpondetur quod † quamuis admiſſa reſignatione ab-
dicetur ius a reſignante,hoc tamen intelligitur reuo-
cabiliter ante conſenſum præſtitum, ſed poſtea irre-
* uocabiliter ut fuit deciſum in † Rot. teſte Pute. deciſ.
106.lib.3.vnde non illud,ſed hoc tpſ erit attēdēdū ꝑ
vt diximus ſupra.minus obſtat illud quod adduceba-
92 tur conſenſum † retrotrahi ad tēpus datæ,namque de
* ſtilo* curiæ non vadit ad perfectionem vt vidi conſul
tum p Excellentiſſimum Aduocatū Dominum Ber
63 nardinum Biſciam qui de hoc atteſtabatur † cum etiā
poſt præſtitum paruum cōceſſum & ſignatam ſuppli
cationem donec conſenſus non ſit extenſus in Came
ra vel Cancellaria ſit locus pœnitentię vt fuit reſolu-
* tum in* Rota in vna Parmen.penſionis de menſe Iu-
nij de anno 1547.coram Corta.Eoque magis in his
64 † reſignationibus conditionalibus in quibus hic con
ſenſus eſt formalis Sarn.de infirm.reſignat.q.31.col.
65 2.& tamen † quoties pro forma rei agendæ conſenſus
requiritur nūquam actus retrotrahitur vt dicit Bal.
in l.prima ſub ſimo.1.C.ad Macedon.vbi allegat In-
nocen.in cap.dudum de rebus eccleſ.non alien. & in
cap.1.de eo qui dux.in matri.Vnde intelligo.Sar.dic.
q.7.de publican.num.2.verſ.confirmatur loqui in re
ſignationibus quæ fiunt ſimpliciter coram Papa vel
ordinario,nam Hieronym.Paul.quem citat loquitur
66 in hoc caſu † & dictum doctoris debet intelligi ſe-
cundum allegata per ipſum iuxt.doctrinam Bartol.in
l.non ſolum.§.liberationis.ff.de liber.legat.& ita intel
ligo Cardinalem Pariſ.conſ.143.num.18.vol.4. Port.
Imolen.conſ.25.num.2.dum ſcriptum reliquerunt te
neri

neri reſignantem ad fructus perceptos poſt reſigna-
tionem ſcilicet præſtito conſenſu.
Nec obſtat tertia opinio quia verum eſt quod ſcri
67 bit Roſſiniac.de benefic. capitulo.14.numero.26.†
Capta poſſeſſione deberi fructus reſignatario,ſed nõ
ex hoc infertur,quod ei non debeantur fructus ante
id tempus debiti,vt ſupra probauimus.
Ad quartam opinionem reſpondetur quod quam
68 uis actus conditionaliſtante conditionem purificatã
non tribuat ius tamen ea purificata tribuit vſque a
principio Geminian.conſ.107.Staphil.de lit. grat. de
mandat.de prouidẽ.in 5. form.ad finẽ.
Fructus igitur ſpectant ad reſignantem vſque ad
diem conſenſus præſtiti & ſecundum hanc opinionẽ
vidi ſæpius concludi,ab illo autem tempore ſpectant
ad reſignatarium.
69 Quod†Ampliatur primo procedere etiam ſi ſtetiſ
ſet per multos menſes expedire literas reſignatarius
nam nihilominus ei debentur fructus a tempore cõ-
ſenſus præſtiti ita in terminis Gabrie.conſ.193.num,
70 6.vol.1.& ratio eſt†quia gratia tunc eſt perfecta Put.
deciſ.106.lib.3.Caputaq.deciſ.3.lib.2. in manuſcrip.
71 Modean.deciſ.213.& ius†plene quæſitum poſt con-
ſenſum Abb.in cap.noſtra num.2. de reſcript. Sarn.
de infirm.reſignat.q.18.ergo nihil obſtat†quod lite-
ras non expediuerit dummodo poſtea fuerint expe-
ditæ cum apud ipſum ſit dominium iuxta ea quæ tra
dunt Burſat.conſ.11.num.7.vol.1.Ceſal.conſ.49.nu.
13.& conſ.50.num.3.vol.1.
Secundo,Ampliatur procedere etiam ſi ſtetiſſet ꝑ
72 aliquod tempus†poſt literarum expeditionem accipe
re poſſeſſionem namque fructus pendentes vel perce
pti medio tempore ſcilicet poſt conſenſum deben-
tur reſignatario,ita Gabriel.dict.conſil. 192. num.6.
vol.1.Ex his quæ dicta ſunt in præcedenti ampliatio
73 ne namque dominus†illico fit etiam ante adeptam,
poſſeſſionem Archidia.in cap.ſi.tibi co.1.Geminian.
num.2.Franc.nu.7.de præbend.lib.6.& in temporali
bus hoc videtur dicere . Alexan.conſil. 121.num.6.
volum.4.
74 Ex his etiam quæ diximus infertur† quod ſi quis
reſignauit in fauorem abſentis poſt præſtitum con-
ſenſum fructus debentur reſignatario etiam ſi ſtete
rit per aliquot tempus ad acceptandum ita Gabriel.
dict.conſ.192.num.2.3.& 4.vol.1.nam conſenſus ra-
tione fructuum retrotrahitur,& perinde eſt ac ſi tem
pore collationis fuiſſet præſens Geminian. in cap. ſi
75 tibi abſenti col.4.de præbend.lib.6.nam†conditione
pendente fructus ſpectant ad reſignantem ſi condi-
tio deficiat Roman.ſingu.538.Anan.conſ.19.num.
17.qui ita interpretatur le.neceſſario.§.ſi pendente,
ff.de peric.& commo.rei vendi.facit text.in l.ſi domi
nium C.de pignor.l.prima & 2.C.de pignora. actio.
l.2.C.de pact.pignor.l.prima C.de diſtrahen. pignor
quæ iura ad hoc allegantur in deciſ.2.Ianuen.nu.6.
ſi autem conditio exiſtat fructus debent omnino
reſtitui reſignatario cui de beneficio fuit prouiſum,
ita poſt euentum conditionis fructus reſtituuntur a
venditore emptori vt declarat egregie Pau.Caſt.cõſ.
269.incip.in facto illorum lib.1.in antiq.
Et ita in alijs caſibus in reſignatione conditiona-
76 li erit reſpondendum.Qui†reſignatarius non poterit
vendicare prætextu reſignationis fructus ante cõſen
77 ſum quia aliud † eſt reſignare beneficium aliud fru-
ctus.l.fundi Trebatiani vbi Bart.ff.de vſufr. leg. Ga-
briel.conſ.57.num.7.vol.2. Vnde ſi renuncians non
potuit habere fructus exactos aut maturos ante diẽ
præſtiti conſenſus quamuis reſignatarius ceperit poſ
ſeſſionem tamen iſte reſignãs poterit illos fructus pe
tere ac uendicare cum ad ſe ſpectent ratione domi-
nij & regiminis ita Crauett.conſ.873.num.2.verſ.at-
que in ſpecie vbi allegat ſpecula.ita tenentem, quod
concludenti ratione probatur quia quoad illud tem-
pus fuit dominus ergo fructus quoad id tẽpus ei ſpe-
ctant.Grat.conſ.18.num.7.lib.1.Ruin. conſ. 25.nu.
2.lib.2.Capra conſ.10.nu.33.Cephal.conſ.50.n.3.&
ſatis eſt quod tempore regiminis ſui ſint maturali.
78 Ita ſi quis conſtituit†procuratorem ad renunciã
dum poterit percipere fructus abſque dubio vſque
ad diem præſtiti conſenſus per procuratorem Gemi
nian.in ca.2.num.10.verſ.quid ſi de renunc.li.6. Im-
mo iſte poterit fructus percipere vſque ad notifica-
tionem reſignationis factæ nam vſque ad illud tẽpus
facit fructus ſuos etiam in cõſcientia quia poteſt prę-
ſumere quod ſuperior noluit reſignationem admit-
tere vel procurator non reſignauit aut pars non cu
rauit ita Rebuff.conſ.22.numer.19.Prob.in addit.ad
Monach.cap.2.num.30.de renunc.lib.6.arg. l. ſed &
ſecus.§.ſi abſenti ff.pro ſocio.
79 Dubium tamen eſt†ad quem ſpectent fructus pẽ
dentes ſcilicet ad reſignantem vel reſignatarium Co
uarr.lib.1.variar.reſolut.c.15.ſub nu. 12. conſtanter
affirmat pro rata temporis eſſe faciendam diuiſionẽ
inter reſignantem & reſignatarium.Alberi. vero in l.
diuortio ſub nu.12.ff.ſolut.matrim.tenet ad reſigna-
tarium fructus pendentes integre pertinere & hæc
* opinio*communis eſt iuxta aliam* communem opi
80 nionem ut fructus†pendentes non ſpectent ad hære-
des de facto ſed ad eccleſiam vel ad ſucceſſorem in
beneficio glo.Gemin.Franc. & alij in cap. ſi propter
de reſcrip.lib.6.& in cap.præſenti de off. ordin.eodẽ.
lib.Hoſt.Card.& alij in cap.vltim.de pecul.cler. Cor-
ſet.in ſingular.verb.Clericus,opinio vero Couar. ve-
rior eſt & præſertim in beneficiis curatis vel requiren
tibus reſidentiam propter miniſterium quod eccle-
ſijs exhibuerunt in eorum regimine & cura alijſque
diuinis obſequijs capit. cum ſecundum de præben.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignans beneficium ſimpliciter non poteſt incumbe re poſſeſſioni.*
2 *Intruſus non poteſt incumbere poſſeſſioni.*
3 *Ab intruſo aufertur poſſeſſio abſque citatione.*
4 *Is ad quem ſpectat collatio ſtatim poteſt conferre beneficium vacans per renunciationem.*
5 *Vacatio per renunciationem parificatur vacationi per mortem.*
6 *In beneficio curato reſignato Epiſcopus deputat Vicarium.*
7 *In beneficijs curatis vacantibus per renunciationem fit examen per concurſum.*
8 *Decretum Concilij Tridentini ca.18.ſeſ.24.de reforma.non habet locum in Reſignatione conditionali.*
9 *In reſignatione conditionali poteſt reſignans incumbere poſſeſſioni,& alia gerere donec reſignatarius capiat poſſeſſionem.*
10 *Ius non abdicatur à reſignante niſi acquiratur beneficium reſignatario,& ſeruentur conditiones.*
11 *Capta poſſeſſione per reſignatarium ius ei plene acquiritur.*
12 *Reſignatarius ante captam poſſeſſionem non poteſt ſe ingerere beneficio.*
13 *Ne Eccleſia remaneat viduata multa permittuntur.*
14 *Viuente reſignante non præſcribitur tempus reſignatario ad capiendam poſſeſſionem.*
15 *Reſignans poteſt beneficia conferre donec reſignatarius capiat poſſeſſionem.*
16 *Quandiu quis ſuſtinetur in officio poteſt adminiſtrare*
17 *Excommunicatus toleratus poteſt conferre & præſentare.*
18 *Cardinalis poſt ceſſionem Epiſcopatus non poteſt conferre.*

SEPTIMO quæro an re
ſignãs beneficium poſt
admiſſam renunciatio-
nem & conſenſum præ-
ſtitum poſſit incumbe-
re poſſeſſioni & omnia
pertinentia ad illud be-
neficium reſignatũ ex-
ercere & gerere donec
alter capiat poſſeſſionẽ
Diſtinguendum eſt de ſimplici ac de conditionali re-
1 ſignatione,in†ſimplici .n. renunciatione vera eſt ſen-
* tentia negatiua quia cum ex communi* amittat om-
ne ius vt ſupra probauimus ſequitur non poſſe poſſeſ
2 ſioni incumbere iuxta ea quæ†de intruſo tradunt†De
ciſ.conſ.120.Perrett.conſ.1.nu 2.Pariſ.conſi.47. nu.
3 31.vol.4.& alij omnes& ob id†aufertur ab eo poſ-
ſeſſio abſque citatione vt poſt Innocen.& Hoſtienſ.
tradit Anton.de Butr.in cap.2.num.13.de reſtit. ſpo
4 liat.vbi dicit quod ſtatim poteſt † is ad quem ſpectat
collatio conferre cum ille per renunciationem ſpon
taneam ſit priuatus ipſo iure & hanc opinionẽ egre-
gie probat text.Concil.Trident.in cap. 18.ſeſſ.24.de
refor.vt inf.dicetur.Et hoc caſu poterit ſuperior vel
ſtatim conferre uel alia remedia adhibere vt in beneſi
5 cijs quæ vacant per mortem†cum hæc vacatio illi pu-
rificetur Franc.de Marco.deciſ.1120.num.2. & 3. p.
6 1.Burſat.conſ.362.nume.1.Quare † ſi beneficiũ poſt
curatum debet Epiſcopus deputare Vicarium cum
congrua fructuũ aſſignatione vt onera ſuſtineat do-
7 nec de Rectore prouideatur & † examen per con-
curſum facere iuxta tex.aureum Concil. Trident, in
cap.18.ſeſſ.24.de reforma. vbi loquitur de uacatione
quæ prouenit ex morte,*& ex reſignatione, nam inquit tex.expedit maxime animarum ſalutis dignis atque idoneis parochis gubernari id vt diligentius ac rectius perficiatur ſtatuit ſancta Synodus vt cum parochialis eccleſiæ vacatio etiam ſi cura eccleſiæ vel epiſcopo incumbere dicatur & per vnum vel per plures adminiſtretur etiam in eccleſiis patrimonialibus ſeu receptiuis nuncupatis in quibus conſueuit epiſcopus vni vel pluribus curam animarum dare quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat per obitum vel reſignationem etiam ſi ipſa parochialis eccleſia reſeruata vel affecta fuerit generaliter etiam vigore indulti ſeu priuilegij in fauorem ſanctę Romanę Eccleſiæ Cardinalium ſeu Abbatum vel capitulorum debeat Epiſcopus ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ ſi opus fuerit idoneum in ea Vicarium.&c.*Et
ſic vides quod loquitur etiam de vacatione per reſi-
gnationem hic & tex.loquitur de reſignatione ſim
8 plici†non autem conditionali quæ fit in fauorem vt
* fuit reſolutum * per ſacram congregationem in vna
Illerden.4.Idus Octobris.1566.& in vna Imolen.de
menſe Maij 1569.& in vna Aurien. de menſe. Fe-
bruarij.1565.
In reſignatione autem conditionali quę fit in fa-
9 uorem ſtatuenda eſt concluſio affirmatiua poſſe†reſi
gnantem incumbere poſſeſſioni & omnia pertinen-
tia ratione illius beneficij reſignati exercere & gere-
re donec reſignatarius capiat poſſeſſionem ita Chri-
ſtophorus Roſſiniac.de benefic.cap. 14. num. 26.&
cap.23.num.10.Rebuff.de ſimon.reſign.nu.27.&nu.
31.in prax.& in tract.nomin.quæſt.14.num.157.
Et ratio eſt quia cũ huiuſmodi reſignatio habeat
10 hanc conditionem†vt ius non abdicetur a reſignante
niſi fuerit acquiſitum cum effectu reſignatario,vt eſt
* communis*concluſio ab omnibus recepta,vt late di-
11 xi ſupra q.2.plane autem non dicitur†acquiſitum niſi
* fuerit capta poſſeſſio iuxta*communem opinionem
ergo vſque ad illud tempus poterit incumbere poſ-
12 ſeſſioni & alia gerere. Accedat alia † ratio quia reſi-
gnatarius ante captam poſſeſſionem non poteſt ſe in
gerere beneficio ſibi reſignato Aufre.deciſ.Cappell.
Tholoſ.444.Roſſiniac.de benef.cap.23.nu.8.Io. Sel
ua de beneſ.p.2.q.15.Franc.de Mart.q.49.in.2.par.er
13 go ne†eccleſia remaneat viduata poterit continuare
reſignans arg.l.meminiſſe.ff.de off.proconſ.§.vlt.Au
th.de adminiſtr.extrauag.iniunctæ de elect.cap.ne ꝓ
defectu de elect. & alibi ſcribit Roſſiniac.in eodem
14 tract.cap.12.num.20.quod †viuente reſignante non
præſcribitur tempus reſignatario ad petendam poſſeſ
ſionem beneficij reſignati quod hodie non procedit
ſtante conſtitutione 87.Gregorij XIII.Felic. recor.
de public.reſign.vt inf.ſuo loco dicetur.Ideo qui reſi
15 gnauit†in fauorem donec reſignatarius ceperit poſſeſ
ſionem,poteſt beneficia conferre ſpectantia ad col-
lationem illius beneficij Rebuff.in prax. de ſimon.re
ſign.num.27.& in tract.de nomin.q.14.num.157.&
16 ratio eſt ſecundum Rebu.quia†quandiu quis ſuſtine
tur in officio adminiſtrare poteſt & conferre . c.vlt.
17 8.n.4.cap.ad probandum de re iudic.vnde †excom-
municatus toleratus poteſt conferre & præſentare.In
nocen.in cap.ſi vere in fin.de ſenten.excommun.Ab.
in cap.ad probandum eccl.3.de re iudi.ſed. vſque ad
illud tempus ſuſtinetur,ideo poterit conferre,quod
confirmat Rebuff.alijs rationibus vt per ipſum . Ex
18 quo infert Rebuff.num.45.ad Cardinales†renuncian
ciantes epiſcopatui, vt poſſint conferre donec alter
epiſcopus ceperit poſſeſſionem, quæ illatio nõ eſt ve
ra quia ex quo Epiſcopatus renunciatur ſimpliciter
in manibus Papæ renuncians poſt renunciationem
abdicauit a ſe omne ius Put.deciſ.158.num.lib.3. Ca
* put.deci.82.nu.3.& communiter*doctores,vnde nõ
poterit conferre iuxta ea quæ ſupra ſcripſi, & facit ꝙ
* deciſum fuit in vna*Salamantin.pertionis coram Ac
coram bono teſte Ant. Maria Papazono in add. ad
deciſ.1.num.13.de renunciat.in nou.nam admiſſa re
nũciatione nullum ius remanet penes reſignantem.
Lap.alleg.24.Put.deciſ.250.lib.2.Creſcenti.deciſ.14.
in manuſcr.& fuit reſolutum in Rota in vna Tuden.
beneficij lunæ.9.Maij.1578.coram.R.P.D. Lauren-
tio Blanchetto.

OCTAVAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Poſt renunciationem admiſſam,reſignans non tenetur ad*

tur ad penſionem & nu.9.
2 Penſio imponitur ſuper fructibus beneficij.
3 Reſignans non poteſt fructus percipere poſt reſignatio nem.
4 Ceſſante cauſa ceſſat effectus.
5 Per mortem extinguitur obligatio ſoluendi penſionem.
6 Mortuus ciuiliter non tenetur ad penſionem.
7 Reſignans dicitur mortuus quo ad hoc beneficium reſignatum.
8 Penſio eſt ſeruitus cuius liberationem eccleſia fauet.
10 Cautio bancharia ceſſat reſignato beneficio.
11 Obligatio in forma Cameræ & Iuramentum ſoluendi penſionem ceſſat reſignato beneficio.
12 Obligatio in forma Cameræ ad quid inuenta?
13 Obligatio in forma Cameræ non plus ligat quam actus
14 Fidei iuſſio & Iuramentum ſequuntur naturã actus, ſuper quo interponuntur.
15 Obligatio principalis extinguitur ceſſante cauſa fructuum.
16 Reſignans tenetur ſoluere penſionem, ſed ad illam ſe obligauit poſt reſignationem.
17 Quiſque poteſt fide iubere pro alio.
18 Reſignans tenetur ad penſiones decurſas vſque ad diẽ renunciationis.
19 Reſignans in fraudem tenetur ad penſionem.
20 Reſignans tenetur ad petitionem, ſi poſt renunciationem fuit aſſumptus ad beneficium reſignatum.
21 Quę fiunt incontinenti cenſentur ineſſe.
22 Succedens in beneficio renũciato ſimpliciter tenetur ad penſionem.
23 Vacante beneficio, Oeconomus vel Camera in Regno Neapolitano ſoluit penſionem.
24 In Francia tempore apertæ Regaliæ non ſoluitur penſio.
25 Reſignatarius tenetur ſoluere penſionem.
26 Reſignans vt non teneatur ad penſionem debet probare reſignatarium acceptaſſe.
27 Requiritur acceptatio reſignatarij.
28 Acceptans beneficium penſione grauatum ſe obligat ad illam.
29 Acceptatio probatur per conſenſum in ſupplicatione.
30 Penſio eſt onus reale, & tranſit ad quem beneficium
31 Penſio tranſit cum re in ſingularem ſucceſſorem.
32 Reſignatarius eſt ſucceſſor legitimus in beneficio.
33 Verbum ſucceſſor comprehendit omnes ſucceſſores.
34 Penſio non debetur ex contractu, ſed ex voluntate Papæ.
35 Inuito reſignatario poteſt aſſignari penſio reſignanti.
36 Penſionarius poteſt agere hypothecaria contra detinentem.
37 Intruſus, & non beneficiatus tenetur ad penſionem.
38 Intruſus tenetur ad Charitatiuum.
39 Litigans ſi poſſidet, tenetur ad penſionem.
40 An ſucceſſor teneatur ad penſiones decurſas tempore prædeceſſoris.
41 An ſucceſſor teneatur ad iura Epiſcopalia.
42 Succeſſor fundi tenetur ad decimas prædiales.
43 Poſſeſſor beneficij abſque titulo canonico ſi ſoluat penſionem, illam computabit inter fructus reſtituendos.
44 Reſignatarius tenetur ad penſionem etiam ſi reſignatio ſit nulla.
45 Reſignatarius poteſt dicere de penſione nulla.
46 Non retardatur ſolutio dum dicitur penſio nulla.
47 Reſignatarius debet probare exceſſum.
48 Non percipiens fructus ex caſu fortuito non tenetur ad penſionem.
49 Per multos annos non percipiens fructus non tenetur ad penſionem quamuis in literis dicatur, etiam ſi non percipiat fructus.
50 Reſignatarius tenetur ad penſionem a die conſenſus præſtiti.
51 Succeſſor tenetur ad penſionem a die collationis.
52 Diuiſio terminorum fit cauſa commodioris ſolutionis.
53 Reſignatarius ſicuti tenetur ſoluere ceſſionem ita & quartam, & alia ſimilia onera.

OCtauo quęro. An reſignãs poſt
reſignationem admiſſam & il
1 li cõſenſum præſtitum †tenea
tur ad penſionem impoſitam
ſuper beneficio reſignato? cõ
* munis* omnium doctor. rece
pta ſentẽtia eſt nõ teneri am
* plius. Io. Andr. & alij * omnes
in ca. Niſi de præbend. Gam
mar. de auctor. leg. a lat. l. 6. titul. de penſion. num 421.
* Burſat. conſ. 361. vol. 4. & fuit pluries reſolutum * in
Rota & in vna Terdonen. penſionis corã Moedan.
* 11. Februarij. 1538. & in alio alia* Oxomen. penſionis
teſte eodem Moedan. deciſ. 2. fuit facta reſolutio in
manuſcrip. & alias pluries: quæ concluſio probatur;
2 primo† quia penſio imponitur ſuper fructibus benefi
* cij vt eſt communis* opinio omnium doctor, ſed re-
3 nũcians poſt admiſſam† renunciationem non poteſt
* fructus beneficij recipere iuxta* communem conclu
ſionem de qua dictum eſt ſupra, ergo non tenebitur
4 ad penſionem quia ceſſante† cauſa aſſignationis ceſſat
pariter obligatio ſoluendi penſionem. Roman. conſ.
417. poſt. princip. num. 3. Gig. reſponſ. 19. num. 4. &
5. Tiraquell. in ſuo tract. ceſſante cauſa verſ. promiſ-
ſionis, cauſa & verſic. conceſſionis & conſtitutionis.
5 Secundo per mortem† ceſſat obligatio ſoluendi,
* penſionem vt eſt commune* omnium elogium nõ ſo
6 lum per naturalem, ſed etiam† per ciuilem. Rebuff. de
* pacif. poſſeſſ. num. 137. & eſt communis * opinio ſed
7 †reſignans dicitur mortuus quo ad beneficium reſi-
gnatum. Abb. in c. niſi eſſent in gloſſ. vlt. de præbend.
* Pariſ. conſ. 93. num. 25. vol. 4. &* communiter omnes
vt ſupra dictum eſt & tradunt Docto. in cap. ſuſcep-
tum de reſcrip. lib. 6. ergo poſt renunciationem quis
amplius non tenetur ſoluere penſionem & eo magis
8 quia† penſio eſt ſeruitus cuius liberationem eccleſia
fauet. Ferrett. conſ. 388. num. 18. & num. 26.
9 Primo amplia hanc† concluſionem procedere etiã
in eo reſignante qui conſenſit illi penſioni impoſitæ
* ſup beneficio reſignato vt eſt* communis opinio de
qua atteſtatur Gammar. dic. tract. de auct. leg. a later.
tit. de penſ. lib. 6. num. 421.
Secundo amplia procedere etiam ſi iſte qui con-
10 ſenſit impoſitioni penſionis huiuſmodi† promiſiſſet
ſub fideiuſſore illam ſoluere data ſecuritate bancha-
ria per triennium vel per plures annos vt ſolet fieri
in curia, nam nihilominus poſt reſignationem non te
netur ſoluere: & cautio prædicta bancharia expirat &
* fideiuſſores non tenentur vt fuit reſolutum* in Rota.
Sarn. deciſ. 43. lib. 2. Moedan. deci. 287. incipien. Oxo
men. penſionis tit. de penſion. & deciſ. 292. in manu-
* ſcrip. & eſt* communis opinio, quia promiſit & ſe obli
gauit illam ſoluere vti Rector & dominus beneficij
& fructuum, ergo ceſſante beneficio per renunciatio
nem ceſſat obligatio c. cum ceſſante de appe.
Tertio

Tertio ampliatur etiam ſi iſte qui conſenſit impo
11 ſitioni pẽſionis ſe obligaſſet† in forma Cameræ & cũ
iuramento ad illam ſoluendam ſtatutis temporibus,
nam nihilominus poſt reſignationem non tenetur vt
in facti contingentia reſpondit Burſatus dict. conſil.
* 361. num. 1. cum ſeq. vol. 4. vbi in fine atteſtatur* ita ob
* tinuiſſe & fuiſſe pluries per* Rot. reſolutum. Namque
12 †licet obligatio in forma Cameræ a procuratoribus
Cameræ ob illius credita inuenta, vt parata ſit exequu
tio abſque mora faciendi proceſſum ordinarium vt p
Galleſ. in ſuo opuſc. de oblig. in forma Cameræ con-
ſtituat. faciliorem & efficaciorem cautionem vt tra-
dit idem Galleſ. in dict. tract. p. 1. quæſt. 1. & quæſt. 2.
13 num. 8. & par. 2. quæſt. 1. num. 14. †tamen nõ plus ob-
ligat quam liget actus, cum ſequatur eius naturam ſi-
14 cuti† fideiuſſio, & iuramentum. Natt. conſil. 480. nu.
23. lib. 3. Neuizan. conſ. 32. num. 14. Cephal. conſ. 420.
num. 27. lib. 3. Simon de Prætis conſ. 198. nume. 130.
Riminald. iunior. conſ. 5. num. 123. cum ſeq. lib. 1. cũ
alijs vt per Gabriel. commun. opin. de iureiur. concl.
* 10. per totam & eſt* communis opinio de iuramen. te
ſte Anchar. quæſtione familiar. 21. num. 15. p. 2. & 56.
num. 17. p. prima, & quæſt. 20. num. 6. & 7. eadem. p.
* prima: & eſt etiam * communis opinio de fideiuſſore
pro vt teſtantur Iaſo. in l. cum mota. nu. 10. C. de tran
ſat. Viltalob. com. opi. verb. ſtipulation. 126. ideoque li
15 cet obligatio ſit† perſonalis tamen extinguitur ceſſan
te cauſa fructuum. Soccin. Senior. conſ. 31. col. penul.
lib. 1. & qui non habet fructus non poteſt penſionẽ
ſoluere. Ferrett. conſ. 319. nu. 5.
16 Limita primo non procedere ſi poſt †reſignatio-
nem ſe obligauit ſoluere penſionem quæ erat im-
poſita antiquitus ſuper illo beneficio reſignato, nam
tunc compellitur illam ſoluere non obſtante reſigna
* tione vt fuit reſolutum in Rot.* in vna Præneſtin. pẽ
ſionis coram Quiroga die 20. Maij vt habetur lib. di
uerſ. deciſ. 106. in manuſcr. & ratio eſt quia tunc tene
17 tur vi nouæ obligationis, nam† quis non prohibetur
fide iubere pro alio & ſe obligare ac bona ſua in caſu
propoſito abſque ſimonia vt fuit per dominos de
* Rot.* conſideratum.
18 Limita ſecundo vt reſignans† poſt reſignationem
teneatur ad penſiones decurſas vſque ad diem reſi-
* gnationis & non ſolutas vt fuit concluſum* per Rot.
in vna Cremonen. coram Oradino vt habetur in lib.
1. diuerſ. deciſ. manuſcr. incip. in vna Cremonen. Et
* hæc eſt* communis opinio quæ nullam patitur diffi-
cultatem cum obligatio ſoluendi ſit ante renunciatio
nem contracta, vt omnibus patet.
19 Limit. 3. non† procedere quoties renunciatio fuiſ-
ſet facta in fraudem, ita Gammar. in tract. de auct. le-
gatia lat. tit de penſ. lib. 6. num. 423. dicens hoc caſu te
neri ad intereſſe, & ratio eſt quia culpa nemini debet
* patrocinari iuxta* communem regulam.
20 Limit. 4. non† procedere quoties reſignans ſtatim
poſt renunciationem aſſumeretur ad illam eccleſiam
reſignatam, nam tunc teneretur ſoluere penſionem,
ita Gammar. dict. tract. lib. 6. num. 424. & ratio eſt qa
nor. videtur renunciaſſe qui ſtatim aſſumptus eſt l.
ſi propter §. verſum. ff. de in rem verſ. cap. diuortiũ de
pœni. diſtinct. 1. & perinde habetur ac ſi in beneficio
ſemper fuiſſet l. quod ita ſenatum. ff. de ædilit. edicto
21 nã quæ† fiunt incontinẽti cenſentur ineſſe l. lecta ff. ſi
cert. pet. & hoc caſu ceſſant rationes ex quibus ſupra
concluſimus non teneri. vnde ceſſabit diſpoſitio cap.
cum ceſſante de appell. ſecus vero ſi fuiſſet ad illam ec
cleſiam aſſumptus ex interuallo, nam tunc tenetur
pro tempore quo eam poſſedit & percepit fructus vt
* *communiter concludunt doctor.
Declara quinto vt in reſignatione ſimplici ſtatim
22 liberetur reſignans† ab onere ſoluendi penſionem im
poſitam ſuper illo beneficio reſignato & illam tene-
tur ſoluere ſucceſſor ideſt ille cui dictum beneficium
collatum fuit, & ſi beneficium non confertur per ali
quod tempus vt accidere ſolet in beneficijs iuris pa-
tronatus potentiſſimi Regis Philippi II. tunc penſio
adueniente tempore ſolutionis debetur ex fructibus
23 ab Oeconomo† vt reſpondit Gig. tract. penſion. quę.
65. per totam Burſar. conſ. 361. num. 24. vol. 4. in reg-
no Neapolitano cum fructus ſpectent ad Cameram.
Camera tenetur ſoluere penſionem pro rata. In Fran
24 cia† tamen tempore apertę regaliæ ſcilicet a die vaca
tionis epiſcopatus vſque ad ſubrogationem alterius
non ſoluitur vt tradit Arnulſ. Rux. de iur regal. priuil.
53. relatus a Burſat. dict. conſ. 361. num. 10. ex doctri
na Caſtrenſ. conſ. 442. videtur. lib. 1.
In reſignatione vero conditionali in fauorem ali-
25 cuius, admiſſa renunciatione† liberatur reſignans & te
netur reſignatarius illam ſoluere vt fuit reſolutum in
* vna Præneſtin. penſionis coram Quiroga die. 10. Feb
ruarij 1558. teſte Card. Paleott. deciſ. 167. incip. pro
* ponebatur in manuſcrip. & in alia* Grationopolitan.
penſionis. 2. Iunij. 1539. coram Rauell. teſte Moed.
deci. 2. q. 5. de penſion. & deciſ. 10. de ſentent. excom
munic. incipien. in cauſa Terdonen. in manuſcr. & a-
* lias pluries, fuit hoc idem reſolutum teſte Bur. conſ.
** 361. vbi atteſtatur etiam ita obtinuiſſe,* communis*
opinio teſte Gammar. dict. tract. de auct. legat. a. later.
26 lib. 6. de penſion. nu. 421. debet† tamen reſignans pro
bare reſignatarium acceptaſſe renunciationem & ce
piſſe poſſeſſionem ad effectum vt ipſe liberetur ab o
* nere ſoluendi penſionem vt fuit reſolutum* poſt lon
gam diſputationem in dict. Grationopolitan. penſio
nis 7. Iulij 1539. coram Epiſcop. Rauellen. teſte Moe
* dan. deciſ. 292. & in alia* Oxom. penſionis vt p Moe
dan. deciſ. 235. teſte etiam. Sarn. deciſ. 159. l. 1. in ma-
nuſcr. vide. Moedan. deciſ. 2. Burſat. conſ. 361. nu. 26.
& ratio eſt quia præſumitur manſiſſe in detentatione
27 & †regulariter acceptatio reſignationis requiritur vt
* fuit dictum in vna* Ceſarauguſtan. Vicariæ ſancti Egi
dij coram. Accorambono. Melchior. Pal. in tract. ma
iorit. c. 1. q. 24. num. 29. Roſſiniac. cap. 14. num. 26. &
28 acceptans beneficium †penſione grauatum videtur ſe
obligare ad onera poſita in illo beneficio Guid. Pap.
q. 577. Gig. de penſ. q. 51. Caputaq. deciſ. 302. libro. 2.
29 †& probatur acceptaſſe ſi cõſenſit ſupplicationi Por.
Imolen. conſ. 98. num. 18. Burſat. dict. conſ. loco cita.
Et hoc ſi erat reſignans pręſens in loco beneficij, ſi ve
ro abſens quia tunc ceſſat præſumptio detentationis
* ſecus vt fuit bis reſolutum* in Rot. coram Moedan. te
ſte, Sarn. deciſ. 153. lib. 2. in manuſcrip. & vna iſtarum
deciſion. fuit facta die 10. Februarij. 1538.
Et ratio cur hoc onus ſoluendi penſionem ſpectet
ad ſucceſſorem in beneficio, eſt quia penſio ſuper fru
30 ctibus conſtituta† eſt onus reale ſicut ſunt decimæ cẽ
ſus & collectæ gloſſ. penult. in c. Niſi eſſent de proba.
13* Geminian. & alij* communiter in cap. vltimo in fi. de
offic. ordinar. lib. 6. Felin. in cap. ad audientiam num.
5. de reſcrip. Paul. de Caſtr. conſ. 338. qui exceptio. li.
32 1. ideoque tranſit† cum ipſa re in ſingularem ſucceſſo
rem & rei poſſeſſorem qui pro penſione venit con-
ueniendus cap. ſi quis laicus 16. q. 1. ca. 1. de ſolu. Gig.
de penſ. q. 45. & conſ. 124. num. 1. Card. Pariſ. conſil.
82. num. 2. & 36. volum. 4. late Put. deciſ. 189. lib. 2. &
deciſ.

deciſ.151.libro tertio.
* Hinc ex*communi ſtilo de quo atteſtatur Burſa.
conſ.361.num.12.uol.4.apponitur in literis apoſtoli
cis quando imponitur aliqua penſio *dictum modernũ*
&c.vel eius in eadem eccleſia ſucceſſorem ſingulis an
*nis,&c.*quo fit vt amplius reſignans nõ teneatur, ſed
is cui collatum fuit ſi fuit renunciatio ſimplex, vel re
32 ſignatarius ſi fuit reſignatio in fauorem†namque re-
ſignatarius ſucceſſor legitimus in illo beneficio eſt
gloſſ.& alij docto.in dict.cap.niſi de præben.Caſtrẽ.
conſ.51.quem allegat Pariſ.dict.conſ.82.numer. 2.&
33 36.volum.4.verbum enim†ſucceſſor omnes & quoſ-
cunque ſucceſſores comprehendit Pariſ.dict. conſil
82.vol.4.Mandoſ.in reg.Cancell.33.q.14.nume. 11
Butr.conſ.55.quæ verba videntur dare formam,nam
obligatio ſoluendi penſionem ſuper beneficio con-
34 trahitur neque†conſtituitur ex contractu & conuen-
tione partium,ſed ex ſola Pontificis auctoritate & cõ
ceſſione a quo totum negotium huiuſmodi pendet
Caſſad.deciſ.4.num.5.locati Gigas conſ.26.num.13.
& conſ.31.num.10.& de penſion.quæſt.44. in prin-
cipio.
35 Hinc†etiam inuito reſignatario poteſt penſio re
ſignanti aſsignari Felin.in dict.cap.ad audientiam nu
me.5.cum ſequent.de reſcrip.Caccialup.de penſion.
q.5.num.5.Idque procedit etiam ſi in literis apoſtoli
cis in quibus conſtituta eſt penſio nihil de ſucceſſori
bus dictum ſit Caccialup. de pen.q.9.Ferrett.cõſ.319.
num.4.& 4.lib.2.& conſ.388.nu.8.& 15.Alfo. Alua-
rez in ſpeculo Roman.Pontif.cap.61.de penſion.nu.
36 14.Rebuff.de paciſ.poſſeſſ.nu.126.†nam poteſt agi
hypothecaria contra detinentem beneficium Rom.
conſ.388.num.5.Bero.conſ.17.nu.8.& ſeq.lib.1.Fer
ret.conſ.72.competit actio perſonalis pro penſione
contra ſucceſſorem in beneficio quia acceptando vi-
* detur contrahere vt fuit reſolutum in vna * Mediola
nen.die.10.Februarij. 1552. coram Reomano teſte
37 Caputaq.deciſ.13.p.prima.Hinc intruſus ex quo†rem
habet ideſt beneficium ac fructus percipit tenetur ad
penſionem non autem verus beneficiarius,in termi-
38 nis Gig.conſ.29.per totum ſicuti†intruſus & non ve
rus beneficiarius tenetur ad charitatiuum, Bellenc.
39 de charitat.ſubſid.quæ.34.ita &†qui litigat ſi poſſidet
tenetur ad penſionem Rebuff.de paciſ. poſſeſſ. num.
136.adeo quod aliqui velint vt ſucceſſor in beneficio
40 †teneatur etiam ad penſiones decurſas tempore præ-
deceſſoris mortui Caccialup.de penſ.q.11.Gig.q.39.
num.13.vſque ad fin.& fuit reſolutum in Rot.in vna
* *Senen.teſte Achill.de Graſſ.deciſ.1.de penſion.& in
* vna* Meliten.vt idem atteſtatur deciſ.3.eodem titu.
* & hanc eſſe*communem & probabilem tradit Bur-
ſat.dict.conſ.361.num.20.vſque ad nu.24.licet Caſ-
ſador.deciſ.3.num.2.& 3.loca atteſtatur non dum Iu
dicio Rotæ fuiſſe terminatum Ant.Auguſti.lib.3. cõ
41 trouer.deciſ.12.namque†ſucceſſor ſoluit iura Epiſco
palia pro tempore etiam præterito quo ſuus auctor p
cipit Card.in clemen.prima q.11.de cenſib. & poſſeſ
42 ſor fundi†tenetur ad decimas prædiales de præterito
non ſolutas Feder.de Sen.conſ.81.incip.laicus & cõſ.
209.Gig.de penſion.dict.quæ.44.& conſ.41.num.4.
Hinc ſcribit idem Gig.conſ.124.nu.1.quod ſi poſ
43 ſeſſor beneficij†abſque Canonico titulo ſoluerit pen
ſionem deinde cogatur reſtituere fructus,computa-
44 bit penſiones ſolutas.Amplia vt†reſignatarius tenea-
tur ſoluere penſionem & non reſignans poſt reñcia
tionem admiſſam & acceptatam etiam ſi fuiſſet nulli-
* ter facta reſignatio vt fuit reſolutum in vna Iſpalen.
penſionis coram Io.Paulo die 10.Iunij. 1541 .teſte.
Mocdan.deciſ.216.de penſion.Put.deciſ.11.de pen.
in manuſc.
Et ratio eſt quia reſignatarius percipit fructus,
ideo nõ inſpicitur ius ſed qui fructus percipit. nam il
le tenetur ad onus reale iuxta doctrinam Bart.com-
* muniter*receptam in l. prima C.de ann. & trib. & in
45 l. quæro.ff.de vſufruc.legat. Caſtr.conſ.419. Poteſt†
tamẽ reſignatarius dicere de penſione nulla & iniuſta
ad illam vel partem illius caſſandam vt fuit tentum in
* vna*Regien.coram Capizucc. teſte Achill.de Graſſ.
deciſ.8.de penſion.Burſat.dict.conſ.361.num.27.id
46 que†non retardata ſolutione Put.deci.281.li.2. & ita
* * *communiter de ſtilo*ſeruatur ipſe tamen†debet pro
47 bare exceſſum Caputaq.deciſ.299.num.1.p.limita ta
men in caſu Caputaq.deciſ.300.p.2.
48 Et ſi fructus†fortuito caſu non perceperit non te-
netur ſoluere penſionem,nam liberatur cedẽdo actio
nes contra eos qui manu hoſtili vel alio modo perce
* perunt ita fuit deciſum in Rot. * in vna Nouarien.
coram Rauellen. die 12.Decembris.1544. teſte Pu-
teo quem refert & ſequitur Burſat dict.conſ.361.nu.
29.niſi in literis fuiſſet dictum ſi fructus non perci-
peret,nam hoc caſu teneretur Gig.de penſ.q.62.nu.
49 10.liberabitur tamen†etiam hoc caſu ſi per multos,
annos fructus non percepit,nam promiſſio intelligi-
tur de vno vel altero ſeu paucis annis vt fuit reſolu-
* tum*in Rot.teſte. Ant. Auguſtino lib.3.deciſ.707.
in manuſcr.
Dubium tamen eſt a quo tempore teneatur reſi-
gnatarius ſoluere penſionem,Reſpondit Card.Pariſ.
conſ.45.num.24.vol.4.a die datæ, nam ab illo tempo
re liberatur,verior tamen eſt alia opinio vt teneatur,
50 †& ſit obligatus reſignatarius ſoluere penſionem a
die præſtiti conſenſus.nam ab illo tempore ei fructu
debentur. vt ſupra dictum eſt ab illo eodem tempo-
re:ergo obligatus exiſtit arg.regul.ſecundum naturã
ff.de regul.iur.l.cum qui ff.de iure iuran. Si vero reſi-
gnatio fuit ſimplex,ſucceſſor tenetur ad penſionem
51 †a tempore collationis ſibi factæ,nam tunc ei eſt ius
* quæſitum,& hæc eſt* communis opinio recepta ab
omnibus iuxta ea quæ ſupra dicta ſunt.
Et ſcias quod licet quis ceperit poſſeſſionem tem
pore Maij non tenetur ſoluere terminum in natiuita
32 te ſancti Ioannis Baptiſtæ de menſe Iunij quia†diui-
ſio terminorum fit cauſa commodioris ſolutionis &
ſic ſi non percepit fructus non percepit fructus illius
* anni vt fuit reſolutum in vna*Meſſanen.coram Moe
dan.12.Decembris.1534.teſte. Put.deciſ.189. lib.2.
quem vide.
Et quod dicimus de penſione vt illam teneatur ſol
53 uere reſignatarius †idem erit in alijs oneribus vt quar
* ta & ſimilibus vt eſt*communis omnium docto.ſen
tentia,& ratio eſt quia cum ipſe poſſideat beneficiũ,
& percipiat fructus,æquũ eſt vt ipſe quoque ad one-
ra teneatur illi beneficio incumbentia

NONAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans non tenetur recitare horas canonicas ſi a-*
lia ratione non tenetur.
2 *Ratione beneficij quis tenetur ad horas canonicas.*
3 *Non percipiens fructus beneficij non tenetur ad ho-*
ras canonicas.

4 Reſignans

4 *Reſignans poſt renunciationem nullam ius habet in*
beneficio.
5 *Reſignans tenetur ad horas ſi ei fuerunt aſſinati om*
ne fructus loco penſionis.
6 *Quid ſint horæ canonicæ.*
7 *Ad horas canonicas tenetur religioſi ſacris initiati,*
& beneficia eccleſiaſtica obtinentes.
8 *Peccat mortaliter omnis recitare ſeptem aut vnam.*
9 *Habens beneficium non recitans horas canonicas te*
netur reſtituere fructus.
10 *Religioſi qua ratione teneantur ad horas canonicas.*
11 *Sacris Initiati cur obligantur ad horas & nu.13.*
12 *Habentes minores ordines nõ tenetur recitare horas*
14 *Presbyter renuncians beneficium tenetur ad horas ca*
nonicas.
15 *Reſignatarius tenetur recitare horas poſt collationẽ*
acceptatam.
16 *Non recitans horas poſt ſex menſes tenetur ad reſti-*
tutionem fructos.
17 *Accipientes beneficia, & neſcientes dicere horas*
peccant.
18 *Expectantes beneficia debent præparare breuiaria*
& horas addiſcere.

NONA Quæro an re-
ſignans poſt renuncia
tionem ad miſſam te-
neatur recitare horas
canonicas Cõmunis
* * opinio eſt nega-
tiua, vt non teneatur
1 †ſi ad illas aſtringeba-
tur tantum ratione il-
lius beneficij reſigna-
ti vt ſcriptum reliquit
Card.in §.1.diſt.91.ar
tic.8.quam refert & ſequitur Nauar.in tract.de horis
canonicis c.7.nu.19.& nu.30.& in repet.ca.accepta.
oppoſ.5.nu.21.de reſtitut.ſpoliat.& ratio eſt quia cũ
2 †tenetur ratione beneficij ad horas canonicas c.quod
a te c.diuerſis fallacijs de cleric.coniug.ca.vlt.diſt.92.
eo ceſſante per ceſſionem ceſſat obligatio cap. cum
ceſſante de appell.late Tiraque.in tract.ceſſante cauſa.
3 Quod cõfirmatur quia ſi ille†qui non percipit fru-
ctus ex beneficio,neque per ſe neque per alium nec
per eum ſtat quo minus percipiat non tenetur ad ho
ras quia ceſſat ratio obligationis Paludan.in 4.diſtin.
* 159.5.col.3.Cardin.in dict.§.1.ar.14.&* communiter
doct.vt per Nauarr.dic.c.7.num.28.vbi declarat ergo
eo magis in caſu noſtro,nam militat eadem ratio cũ
4 non poſſit fructus percipere immo maior†nam nullũ
ius habet in beneficio Innoc.in ca.quod in dubijs de
* renunc.& ibi*communiter doct.
5 Quod limita primo niſi†reſignanti fuiſſent omnes
fructus aſsignati a Summ. Pontifice loco penſionis
quia tunc vere beneficiarius eſt ita Nauarr.dict.trac.
de hor.canon.cap.7.num.30.
Secundo limit. non procedere ſi teneretur ad eas
6 recitandas ratione ordinis ſacri,namque†horæ cano-
nicæ ſunt oratio publica ſub certo numero pſalmorũ
lectionum & aliorum huiuſmodi a ſanctis patribus
ad laudem Dei ordinata & per ſeptem congruentes
horas diſtributa Ioh.de lignan.in clemen.1.de celebr.
miſſarum vbi Card.q.9.Albert.de Ferrarijs in c.1. de
celebr.miſſ.Turrecrem.in §.1.diſt.91. art. 1.ad quas
7 horas†canonicas tria genera hominum tenentur ſci-
licet religioſi,ſacris innitiati,& beneficia eccleſiaſtica
obtinentes,Card.Turrecrem.dict.1.§.diſt.91; Palud.
in 4.diſt.15.q.5.col.1.& 2.d.Antonin.in 3.p.tit.13.§.
4.Abolen.c.6.ſuper Matt.Maior.dict.4.diſt.12,& eſt
* communis*opinio teſte Nauarr.dict.tract.de oratio-
ne & hor.canonic.c.7.num.1.verſ.ſecũdo, dico adeo
8 vt qui iſtorum†omiſerit recitare vel omnes ſeptẽ aut
vnum peccat mortaliter Turrecrem.dict.§.1.diſt.91.
art.5.Sìlueſtr.in ſumm.verb.Hora q.12.Palud.dict.d.
15.q.5.col.5.qui autem omnes ſeptem non tecitat ſe
mel peccat mortaliter,quia vna tantum oratio eſt ni-
ſi deliberate proponat eas non recitare Gerard.in
tractat.de hor. canonic. quæſtio. 8. Nauarr. vbi ſu-
9 pra:& habens beneficium vltra peccatum†mortale te
netur reſtituere fructus perceptos:quod quãuis fuiſ-
ſet alias dubium vt patet ex dictis per Abb. in cap.1.
nu.51.de celebr.miſſ.hodie tamen eſt clarum ex de
creto Leonis.X.facto in concilio lateranẽ.in ſeſſ.9.§.
ſtatuimus vt licet videre in conſtitutione XI.Leo.X.
incipien. ſuperræ quod decretum eſt innouatum per
conſtitutionem Pij.V.incip.ex proximo,quarum con
ſtitutionum verba habentur per Nauar.in manual.c.
10 15.num.122 & religioſi tenentur†quia eccleſia appo
bat religiones ad vitam etiam cõtemplatiuã vt non ſo
lum pro ſemet ipſis orent ſed etiam pro vniũerſali ec
cleſia Diu.Ant.in 3.par.tit.14.cap.4.§.1. & ſuſtentà
tur vt ſint miniſtri eccleſiæ Palud.in.4.diſtinct.15.b.
5.col.prima quamuis Caieta.in ſum.verb.Horarum.
11 §.1.contra dicat Sacri†initiati tenentur cum ſint de-
putati ad miniſterium diuinum.cap.1.de celebr.miſſ.
cap.preſbiter diſtinct.91.Præpoſ.in cap.preſbit.diſt.
12 28.† non autem in minoribus conſtituti vt eſt com-
13 munis omnium ſententia.Beneficiati†vero tenentur
vt ſuis ad Deum orationibus intercedant pro laicis q
perſoluunt decimas & dicta beneficia fundarunt, &
laudent Deum pro eis qui,id facere nequeunt, ꝓpter
occupationes Card.Turrecrem.dic.§.1.diſt.91.Diu.
Ant.3.par.tit.13.cap.4.§.1.vnde redeundo ad propo
ſitum ſi quis eſt conſtitutus in ordinibus ſacris, & ha
14 beat beneficium†licet illud beneficium reſignet eſt ta
men obligatus recitare horas Canonicas ratione or-
dinis ſacri;nã qui tenetur ex duplici cauſa vna ceſſan-
te remanet ex alia obligatus not.in §.affinitatis Inſti.
de Nuptijs.
Dubium tamen eſt quando teneatur reſignatarius
recitare horas? Nauarr.in dict.tract.de orat. & hora.
15 canon.affirmat teneri ſtatim†poſt collationem acce-
ptatam quia per ſolam collationem ante poſſeſsionẽ
quæritur ius in re & dominium cap.ſi tibi abſenti ca.
penult.de præben.lib.6.cum ibi not.contraria tamen
* opinio eſt verior ac*crebrior & in praxi obſeruata ut
ſit obligatus recitare horas poſt captam poſſeſſionẽ
16 quia tunc fructus percipit,& incurrit pœnam†reſtitu
tionis fructuum ſi poſt ſex menſes ab obtento benefi
cio non recitauerit horas vt expreſſe dicitur in dictis
conſtitut.Leonis.X.& Pij.V.de quibus Nauar.in ma-
nual.cap.25.num.122.& ita tenet idem Nauarr.con-
ſil.14.de celebrat.miſſ.
17 Peccant tamen†accipientes beneficia & neſcien-
tes dicere horas vt egregie tradit Nauar.in tracta. de
hor.canon.cap.11.num.20.arg.l.idem iuris §. vlti. ff.
ad leg.aqui.ibi *Nemo debet accipere officium ad quod*
*per inſcitiam non eſt idoneus.*Ideo inquit Nauarr. lo
18 co cit.num.27.quod†expectantes beneficium vel per
viã collationis vel per viam reſignationis aut electio-
nis uel præſentationis debent ſibi præparare breuia-
ria & diſcere modum recitandi horas vnde multo ma
gis peccãt accipientes bñficia & nõ dicẽtes horas ex
argu-

argumento à maiori auth.multo magis.,C. de ſacro-
ſan.eccleſi.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignans poſt renunciationem non tenetur reſidere.*
2 *Reſidentia ratione beneficij.*
3 *De Iure communi etiam beneficia ſimplicia requirũt reſidentiam licet contrarium ſeruetur de conſuetudine.*
4 *Reſidere nihil aliud eſt quam deſeruire.*
5 *Papa tenetur ad reſidentiam.*
6 *Papa habet curam omnium Chriſtianorum.*
7 *Papa poſt renunciationem non tenetur ad reſidentiam.*
8 *Cardinalis tenetur reſidere in curia.*
9 *Cardinalis poſt renunciationem Cardinalatus non poteſt cogi ſtare in curia.*
10 *Patriarcha tenetur reſidere.*
11 *Primas tenetur reſidere non autem poſt ceſſionem.*
12 *Archiepiſcopus cogitur reſidere.*
13 *Epiſcopus tenetur reſidere non autem poſt renunciationem.*
14 *Canonicus dum habet canonicatum debet facere reſidentiam.*
15 *Parochus tenetur reſidere.*
16 *Curatus poſt renunciationem non arctatur ad reſidentiam.*
17 *Canonicus renuncians canonicatum reſeruatis fructibus non poteſt agere aduerſus reſignatarium pro diſtributionibus quotidianis.*
18 *Reſignatarius tenetur reſidere poſtquam cepit poſſeſſionem.*
19 *Capta poſſeſſione reſignatarius eſt vere beneficiarius & debet eccleſiæ inſeruire.*
20 *Reſignatarius ante captam poſſeſſionem non poteſt ſe ingerere in beneficio reſignato,*
21 *Reſignatarius non reſidens in beneficio reſignato priuatur.*
32 *Priuatio eſt pœna non reſidentium.*
23 *Cardinalis non reſidens in Curia poſt monitionem poteſt priuari.*
24 *Cardinales debent reſidere in Vrbe.*
25 *Cardinales ſunt latus Papæ.*
26 *Cardinales faciunt vnum corpus cum Papa.*
27 *Cardinales non poſſunt à Curia diſcedere ſine licentia Papæ.*
28 *Tempore Iulij fuerunt aliqui Cardinales priuati.*
29 *Epiſcopus non reſidens in ſuo Epiſcopatu poteſt excommunicari.*
30 *Epiſcopus non reſidens poſt legitimam monitionẽ debet detrudi in monaſterium.*
31 *Epiſcopus non reſidens poteſt priuari.*
32 *Qua pœna puniantur hodie Epiſcopi non reſidẽtes ex Concilio Tridentino.*
33 *Ex qua cauſa Epiſcopus poſſit abeſſe a ſuo Epiſcopatu*
34 *Nimis uituperabile eſt Epiſcopis non reſidere.*
35 *Per reſidentiam ſaluti proximorum intenditur.*
36 *Malus prælatus valde nocet eccleſiæ Dei.*
37 *Malus prælatus non eſt ferendus.*
38 *Epiſcopus reſidens pluribus priuilegijs decoratur.*
39 *Epiſcopi non poſſunt citari niſi de commiſſione Papæ.*
40 *Epiſcopi non poſſent citari vt Romam veniãt niſi ex cauſa ex qua venirent deponendi.*
41 *Cauſæ epiſcoporũ cognoſcuntur ab Auditore Cameræ*
42 *Horatius Burgheſius Auditor Cameræ laudatur.*
43 *Epiſcopi reſidentes poſſunt procedere aduerſus quoſcumque.*
44 *Epiſcopi reſidentes ſunt exempti ob omnibus onerib.*
45 *Epiſcopi reſidentes gaudent alternatiua.*
46 *Quid eſt alternatiua.*
47 *A principio collatio omnium beneficiorũ ſpectabat ad Papam.*
48 *Papa eſt dominus omnium.*
49 *Romani Pontifices conceſſerunt Epiſcopis facultatẽ conferendi.*
50 *Quando Epiſcopi conferebant in omnibus menſibus, gratiæ expectatiuæ non dabantur.*
51 *Gratiæ expectatiuæ non reperiuntur in libris decretorum.*
52 *Gratiæ expectatiuæ ſunt probibitæ a Concilio Tridentino.*
53 *Antiquo tempore confuſe conferebant Epiſcopi.*
54 *Locus præuentionis inter Papam & Ordinarios.*
55 *Epiſcopi reſidentes poßunt conferre in ſex menſibus.*
56 *Epiſcopi non reſidentes habent quatuor menſes.*
57 *Poteſtas & facultas videtur dari cumulatiue.*
58 *Epiſcopi abſentes cauſa reipublicæ habent alternatiuum.*
59 *Abſens ex iuſta cauſa non dicitur abeße.*
60 *Curati non reſidentes quomodo puniantur.*
61 *Curati abſque licentia Epiſcopi poſt monitionem poſſunt priuari.*
62 *Canonici non poſſunt vltra tres menſes abeße.*
63 *Canonici non reſidentes qua pœna puniantur.*
64 *Canonici non intereßentes diuinis officijs amittunt, diſtributiones quotidianas.*
65 *Canonici non poßunt percipere diſtributiones quotidianas tempore trium menſium, quibus licet abeſſe.*
66 *Beneficium ſimplex de Iure communi requirit reſidentiam.*
67 *Beneficium ſimplex de generali conſuetudine non requirit reſidentiam.*
68 *Penſionarius non tenetur reſidere.*
69 *Penſio eſt beneficium.*
70 *Cap.6 ſeſſ.23. de reform.Conc.Trid.non comprendit penſionarium.*

DEcimo Quæro an reſi
gnans poſt renuncia-
tionem admiſſam &
ibi conſenſum præſti
tum teneatur reſidere
in loco beneficij vt an
ea tenebatur? omniũ
1 * *docto. receptaſ ſen-
2 tentia eſt negatiua,&
ratio† eſt euidẽs quia
quis tenetur ad reſi-
dentiam ratione bene
ficij Innoc.in c.cum ex tua de cleri. non reſiden.Ar-
chid.in c.peruenit num.4.7.q.1.& de iure communi
3 †etiam ſi ſimplicia beneficia requirunt reſidentiam.
Abb.in cap. ſuper inordinata numero.5. de præben.
Archid.in cap.clericis ſub nu.4.21.q.prima. Dec. in
cap.cum omnes nu.6.lect.1.de conſtit.Idem.Dec.in
c.de monachis.§.ſed hæc n.6.de præben.& in cap.per
uenit nu.2.& 4.de appellat.cum alijs allegatis a Gig.
* de penſ.q.31.communis*opinio teſte Nauarr.in ſuo
manual.cap.25.num.112.quamuis contrarium ſerue
* tur

*4 tur*de conſuetudine ideo reſidere†nihil aliud eſt quã
deſeruire Archiacon.in dict.c.peruenit.nume. 7. 67.
quæſt.1.ceſſante igitur beneficio per renũciationem
ceſſat & obligatio reſidendi & deſeruiendi in illo be
neficio cap.cum ceſſante de appella.& hæc concluſio
5 nullam habet difficultatem &†ideo Papa qui tenetur
ad reſidentiam Io.ſelu.de benef.p.4.q.1.verſ.ſiue etiã
6 ſit Papatus,propter curam quam habet†omniũ Chri
ſtianorum Card.Iacoba.de conc.li.10.art.1.num.50.
& li.6.ar.1.num.5.& lib.7.art.7.nu.36. Albin. Pontif.
poteſt.in verbo Diuini numinis.nu.81.Franc.Vargas.
7 de aucto. Pontif. confirmatione 5.nu.3.†poſt renun
ciationem amplius non tenebitur cum ceſſet cauſa,
8 propter quam tenebatur.& ideo†Cardinales qui te-
nentur in curia Romana reſidere Abb.in ca.2. nu.2.
verſ.nota 1.de cleric.non reſiden.Præpoſ.in cap.filiũ
veſtrum.nu.2.prima.q.1.Dominic.Sot.quem refert &
ſequitur Alfonſ.Hoied.de incompat.benef. p.1. cap.
2.num.6.& ſub n.15.& 2.par.cap.2.num.2.Hoſtienſ.
9 in cap.Bonæ memor.nu.1.de poſtulat.prælat.†poſt re
nunciationem Cardinalatus non coguntur in curia p
* manere cum ceſſet cauſa obligationis & ita* commu
10 niter ſeruatur.Hinc†etiam Patriarcha qui tenetur re
ſidere Gig.de reſid.epiſcop.cap.vlt.n.5.Dominic.ſot.
li.2.de iuſtit.& iur.q.3.Hoied.dict.tract.p.1.cap.17.n.
1.poſt illius renunciationem amplius non tenebitur.
11 Hinc etiam†Primas qui tenetur reſidere Gig. loc.
citat.Thom.Campeg.de reſid.epiſc.Hoied. dict. cap.
19.num.1.poſt renunciationem amplius non aſtrin-
12 gitur.Hinc†etiam Archiepiſcopus qui tenetur etiam
reſidere Caietan.de paſtor.reſiden.Dominic. ſot. dic.
* lib.2.de iuſt.& iur.q.3.& alij*communiter infra citan
di poſt renunciationem Archiepiſcopatus non tene-
* bitur quia ceſſat cauſa obligationis & ita*cõiter pra-
13 cticatur.Hinc etiam†Epiſcopus qui tenetur in ſuo e-
piſcopatu reſidere.D.Tho.2.2.q.185.ar.5.& ibi Caiet.
Turrecrem.in c.peruenit in principio.7.q.1.Gig.dic.
tract.c.2.Card.Alban.de auctoritat Papę p.2.num.26.
poſt renunciationem Epiſcopatus non tenebitur cũ
ceſſet cauſa ex qua tenebatur & ita ſeruari videmus.
14 Hinc†etiam Canonicus qui tenetur reſidere in ſuo
Canonicatu Abb.in cap.inter quatuor num. 1.& 6.
Imol.& communiter alij de cleric. non reſident.Ar-
chidiac.in cap.ſi qui n.17.q.1.Hoſtien.in ſumm.tit.de
præbend.num.1.Io.Selu.de benef.p.4.1.q.n.3.Rebuf.
in ſua prax.tit.diſpenſatio.de non reſidendo.n.1.poſt
renunciationem canonicatus non tenebitur.quia ceſ
ſat cauſa obligationis vt ſupra.
15 Hinc etiam†Parochus & habens curam animarũ,
qui tenetur reſidere vt communiter tradunt Docto.ĩ
cap.de multa de p̃bend.& ibi.Abb.n.2.cap.non nulli
de cler.non reſident.cap.ordinarij de off.ordin.lib.6.
cap.cum ſingula de p̃ben.eodẽ li.clemen gratiæ de re
ſcrip.extrauag.execrabilis Ioan.22. de præb.cap.quia
16 in tantum de præben.†poſt renunciationem non tene
bitur ad reſidentiam cum ceſſet cauſa cur tenebatur,
ideſt cura animarũ Eccleſiaſt.cap.32. Ezechiel. cap.
3.& cap.34.Ierem.cap.12.Ioan.cap.10.Petr.in 1.cap.
5.Paul.att.20.Damaſ.Epiſt.4.late Greg.in ſuo paſto-
ral.& plurima huius generis deduxi in tract.de reſide.
benef.quem p̃ manibus habeo,& hæc procedunt etiã
17 ſi quis reſignaret reſeruatis†omnibus fructibus ſtallo
in chorum namque iſte non poteſt agere aduerſus re
ſignatarium pro diſtributionibus quotidianis quia il
las amiſit ob non reſidentiam vt fuit reſolutũ in vna
* *Burgen.fructuũ.29.Octobris.1584.corã Cãtuccio.
Dubium tamen eſt quando tenetur reſignatarius
* * reſidere communis*opinio ex*ſtilo ab omnibus rece
18 pta† eſt vt teneatur reſidere poſt quam ceperit poſ-
19 ſeſſionem illius beneficij reſignati,quia tunc eſt,†ve-
re beneficiatus,& ad eum ſpectat inſeruire in illo be-
ficio Dec.in cap.cum omnes nu.6.lectu.1.de conſtit.
Præpoſi.in c.ſi quis n.2.diſt.92.Marc.Ant. Marſil.de
reddit.eccleſ.cap.20.n.1.cum ſequent.& hoc nota qa
20 poſt†conſenſum præſtitum & ante captam poſſeſſio
nem non poteſt ſe ingerere in illo, vti latiſſime dice-
tur,vnde requiritur poſſeſſio.
Et non ab re erit quærere qua pœna puniatur reſi
gnatarius non reſidens in beneficio reſignato poſtca
* ptam illius beneficij poſſeſſionem?communis*reſpon
21 ſio doctorum†eſt eſſe priuandum Hoſt.in cap. perue
nit nu.4.de appell.& in ſumm.tit.de cler.non reſiden.
* nu.3.& ſub nu. 5.nam hæc ex*frequẽtiori calculo do
22 ctorum†eſt pœna non reſidentium Silueſtr.in ſumm.
verb.reſidentia.num.5.Benedict.Capra in tract. fallẽ.
reg.91.num.42.cum alijs vt per Io.Selu. de benef.lib.
4.c.3.in princ.Alfonſ.Hoied.de incompat.benef.p.1.
c.4.Rebuff.in prax.in tit.de mod.amitt.ben.nu.50.ſed
quia huic opinioni aduerſatur Card.Alex. in c.ſi quis
in clero nu.4.7.q.1.ex illo tex.& alijs, ideo ſigillatim
in materia vtili reſidentiæ ſunt conſiderandi plures
caſus,quamuis aliqui ipſorum ad rem noſtram nõ fa-
ciant,& quid hodie ſeruetur ponendum,quorum pri-
23 mus erit in†Cardinali non reſidente in curia, qui po
terit poſt monitionem priuari,vt probatur in capi. ex
* geſtis de cleric.non reſiden.vbi *omnes doctores, &
in ſpecie optime Abb.nu.2.verſic.nota.tertio & Leo
X.in conſtitutione edita in Conc. Lateranẽ. de anno
1515.incipien.ſupernę in Bullario vndecima in ordi-
24 ne,ſtatuit vt omnes†Cardinales in Romana curia reſi
deant,& imponit pœnam aduerſus inobediẽtes & pa
tet ex conſtitutione Pauli IIII.fol.578.in Bullario,cũ
25 ſint†latus Papæ Hoſtienſ.in ca.dilectus num.2.de præ
26 bend.& faciant vnum corpus cum†Papa.Idem Hoſti.
in cap.antiqua de priuileg.Archid.in cap.cum redem-
ptor & cap.Abbatibus 12.q.2.Roman.conſ.418.& iõ
27 non poſſunt Cardinales a curia diſcedere ſine†licen-
tia Papæ Cardinalis Alex.in cap.filium veſtrum num.
2.1.quæſt.1.& ſatis colligitur ex allegatis conſtitutio-
nibus Leonis X.& Pauli IV.& huiuſmodi priuatio ho
28 die†non irrogaretur niſi ob contemptum magnum,
vt accidit tempore Iulij II.vt per Guicci.li.9.& 10.
Secundus caſus eſt in Epiſcopo non reſidente in
29 ſuo Epiſcopatu,nam in Concilio Niceno fuit ſtatutũ
poſſe excommunicari poſt monitionem , vt habetur
in cap.ſi qui vero 7.q.1.in Concil.Agat.ut poſſit triẽ
nio a cõione ſuſpendi vt habet in c.ſi quis 7.q.1.Gre-
gorius Papa Anthemio ſubdiacono.li.5.Epiſtola 22.
30 c.123.ſcribit Monaſterio†eſſe detrudendũ poſt legiti
mã monitionẽ,vt dr̃ in c.peruenit 7.q.1.& ibi Præpo.
in prin.Gig.de reſid.Epiſc.c.3.nu.14.Inn.III.in c.qua
31 liter de cle.non reſidẽ.pęnã*priuationis imponit:hoc
idem vr̃ facere Iuſtinianus Imperator in auth.qũo o-
porteat Epiſc.coll.9.§.& illud & in Auth.de ſanctiſſ.
Epi.§.& interdicimus Duran.de mod. gener.Concil.
celebran.rub.35.num.5.
32 Hodie aũt†ſeruatur quod dr̃ in c.1.§.ſi quis ſeſſ. 6.
de refor.ſub Paulo III.in Concil.Trident.vbi dr̃, qđ
ſi abſque cauſa rationabili per ſex mẽſes abſuerint in
currãt ipſo iure pœnã quartæ partis fructuũ vnius an
ni,& ſi p alios ſex mẽſes perſeuerauerint,amittãt aliam
quartã partẽ fructuũ fabricæ Eccleſię,aut pauperib. lo
ci applicandum creſcente contumacia. Metroplita-
nus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Epiſcopus an-

tiquior Metropoli tantum abſentem ſub pæna inter
dicti infra tre menſes denunciare debenr ſummo Pō
tifici, qui prouidebit prout cōtumacia exegerit, & de
paſtoribus vtilioribus prouidere poterit, & hoc fuit
confirmatum per Pium IV. vt patet in ſua conſtitu-
tione. 37. incip. de ſalute gregis ſub datum Romæ an
no. 1560. pridie nouas Octobris Pontificatus anno
primo. Idemque poſtea fuit innouatū in eodē Conc.
Tridentino, vt patet in cap. primo ſeſſ. 23. de reforma
§. ſi quis autem ſub eodem. Pio. IV. vbi etiam & cia-
rius exprimitur dictos fructus amitti abſque declara
tione, & ideo eſſe reſtituendos, tamquam male perce
ptos ſi perceptos eſſe contra ipſius decreti diſpoſitio
nem reperiatur, & cauſæ ex quibus licet abeſſe ibi ex
33 primuntur, †ſcilicet ob euidentem Eccleſiæ aut Rei
publicæ vtilitatem pro vt ſumm. Pontifex iudicauerit
Gig. de reſiden. Epiſcop. cap. 11. num. 6. nimis enim
34 vituperabile†eſt Epiſcopis non reſidere, & imputatur
leuitati ac impudentiæ Turrecrem. in cap. peruenit.
7. quæſt. prima & in cap. non ceſſat. 2. q. 7. nam negle-
35 git†operationem per quam ſaluti proximorum inten
ditur D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 1. q. 184. art. 5. Archiep.
Florent. in ſum. p. 3. titul. 20. cap. 1. & ob id ſolet dici
36 quod nemo plus nocet in Eccleſia Dei†quam malus
Prælatus D. Gregorius in ſuo paſtoral. par. 1. cap. 2.
37 Turrecrem. in ca. Nemo. 83. diſtinct. & tali caſu†non
eſſe ferendum nocet Petr. de Baiſio in direct. elect. in
3. par. cap. 49. numero 9. & e contrario reſidens vltra
38 quod facit quod debet pluribus priuilegiis†decorā,
nam reſidentes poſſunt citari ad comparendum in
Romana curia pro quocumque delicto, & a quocum
39 que Iudice, †niſi de commiſſione Papæ vt voluit bo.
memor. Pius IV. in dict. conſtitutione. 17. incipient.
de ſalute Gregis anno 1. & in §. eoſdem. ad quod facit
tex. Conc. Trindent. cap. 6. ſeſſ. 13. de reform. dum vul
40 Epiſcopus†non poſſe citari, vt Romæ veniant niſi ex
ſpeciali commiſſione ſummi Pontificis, vt dicitur in
cap. 5. ſeſſ. 24. de reform. ex auctoritatibus & varioni-
bus quas ponit Leli. Iordan. in tract. de origin. Rom.
41 ſed per totum, & hodie has cauſas†Epiſcoporum ex
ſpeciali mandato ſummi Pontificis ac eius voluntate
ordinaria cognoſcit, & iudicat Auditor Cameræ, qui
nunc eſt Illuſtriſſimus & Reuerendiſſimus Domi-
42 nus Horatius†Burgheſius vir tum vitæ integritate tū
doctrinæ magnitudine & experientia nulli inferior.
43 Et Epiſcopi reſidentes gaudent prærogatiua†vt poſ-
ſint in quibuſcumque ciuilibus & criminalibus & mix
tis cauſis contra quoſcumque clericos etiam exemp
tos ac regulares extra clauſtra degentes procedere vt
in eadem conſtitutione. 17, Pii IV. dicitur in §. & in
ſuper ad quod facit c. 4. ſeſſ. 24. Concil. Trid. de refo.
& cap. 3. ſeſſ. 6. de reform. & cap. 14. ſeſſ. 25. de regula.
44 Ac†etiam ſunt exempti ab omnibus oneribus or-
dinarijs & extraordinarijs, vt idem Pius. IV. voluit in
citata conſtitutione. 17. §. Nec non.
45 Et inſuper†Epiſcopi reſidentes gaudent alternati
46 ua, vt poſſint conferre in menſibus†Februarij, Apri-
lis, Iunij, Auguſti, Octobris, & Decembr. vt ſcribit
Staphil. de expectat. nu. 6. Sarn. in eod. tract. n. 13. Pius
V. in conſtitutione 164. incipien. ſanctiſſimus annos
1566. Pontif. anno primo Gregorius XIII. in cōſtitu
tione. 6. incipien. ſanctiſſimus anno. 1572. Pontif. an-
no primo, & D. Noſt. Sixtus V. in conſtitut. 18. inci-
pient. Sanctiſſimus anno 1585. Pontific. anno pri-
47 mo, a Principio enim collatio† omnium beneficio-
rum ad Roman. Pontificem ſpectabat in Vrbe &
in toto Orbe capitul. 2. de præbend. libro ſexto cle-
ment. 2. vt lite pendent. Archidiacon. in capitul. ſta-
tutum ſub numero teruio. de prębend. libro 6. Gaſpa.
de Peruſ. in tractat. reſeruat. benefic. in principio nu-
48 mero primo, quia ipſe†eſt Dominus omnium capit.
poſtquam §. his ita in principio 1. quæſtione 2. capi-
tul. ſi quis deinceps 17. quæſtion. quarto capitulo. ſi
quis requirit 27. quæſtion. primo capitul. Adrianus
diſtinction. 68. capitul. cuncta. 9. quæſtion. 3. capitulo
omnis anima de cenſ. capitul. primo in fin. de pœnit.
49 diſtinctio. 9. Poſtea vero attribuerunt† Romani Pon
tifices Epiſcopis omnimodam poteſtatem conferen
di in eorum Eccleſij Innocent. in capitul. poſtulaſti
de iure Patronat. gloſſ. magna in capitulo quanquam
eodem titulo libro ſexto. cum alijs vt per Abb. in di-
ſputat. ſua incipient. Augerio in ſecundo dub. princi-
pali column. ſecunda verſicu. ſecundo probatur. & in
capitulo 2. nota. 2. de reſtitut. ſpoliat. & in capit. cum
olim column. 2. de maior. & obedient. & tunc cœpe-
runt Epiſcopi habere diſpoſitionem omnium bene-
ficiorum ſuę diocæſis capitul. regenda 10. quæſtion.
primo capit. omnes baſilicę 16. quæſtio. 1. capit. con-
querente. de offic. ordinar. cap. quia diuerſitatem de
conceſſ. præbend. capit. ad aures de exceſſibus pręlat.
50 Rot. deciſio. 4. de conceſſ. præbend. in nou. † & eo
tempore gratiæ expectatiuæ a ſummo Pontifice ne-
quaquam concedebantur Ioan. Andr. in addit. ad ſpe
culat. rubric. de conceſſ. præbend. Aeneas de Falcon.
de reſeruatio. benefic. numer. primo prælud. 1. & ideo
51 non reperiuntur in libris†decretorum Ioann. Andr.
in capitul. de duobus de reſcript. libro 6. Abba. in ca-
pitul. mandatum column. 2. eodem titul. Poſtea ince-
perunt ſummi Pontific. dare literas expectatiuas par
ce tamen Abb. in capitul. conſtitutus primo not. de
reſcript. & demum indiſtincte vſque ad prohibitio-
52 nem factam†per Concilium Trident. cap. 19. ſeſſ. 24.
de reſcrip.
53 Nec reperiebatur limitata poteſtas † Epiſcopo-
rum, ſed confuſe ipſi conferebant ac etiam Papa &
54 inter illos erat locus præuentioni†ex quo collatio pri
mo facta præferebatur c. duobus vbi gl. in verb. ſi ap-
paret de reſcr. lib. 6. gl. in c. ſi a ſede de pręben. li. 6. cū
alijs vt per Menoc. tract. de arb. iud. caſ. 48. nu. 1. cum
ſeq. unde plures oriebantur lites, ideo vſus ſucceſſiue
55 introduxit vt Epiſcopi†reſidentes haberent ſex rela-
tos menſes, Epiſcopi uero nō reſidentes quatuor dū
56 taxat†ſcilicet menſem Martij, Iunii, Septembris, &
Decembris, vt ex citatis conſtitutionib. apparet. Qua
re poteſtas ipſorum Ordinariorum generalis in om-
nibus menſibus hodie eſt limitata Rot. deciſ. 4. de prę
ben. in nou. & deciſ. 27. eod. tit. & li. Card. Pariſ. conſi.
34. in prin. vo. 4. Caſſ. dec. 4. nu. 2. de præben. Crauett.
conſ. 322. col. 2. namque quamuis Romani Pōtifices
tranſtulerint omnimodā poteſtatem circa hoc, mul-
to maiorem tamen penes ſe retinuerunt c. dudum §.
no. c. quamuis 2. de præb. Cald. conſ. 3. de præb. & hu
57 iuſmodi†poteſtas videtur data accumulatiue nō pri-
uatiue Io. Menoc. in c. ſi eo tempore de elec. li. 6. Bal.
in c. 1. in princ. qui feu. dare poſ. Selu. de benefi. p. 3. q.
29. Rip. li. 1. reſponſ. c. 15. Staph. tract. de expect. nu. 8.
* & fuit reſolutum in his terminis * menſe Ianuario de
anno 1538.
58 Et hanc alternatiuam † habent Epiſcopi abſentes
* cauſa Reipublicæ vt cenſuit* ſacra congregatio Con
59 cilij 9. Iulij* 1573. qui abſens†ex iuſta cauſa non dici
tur ab eſſe ca. ex par. 2. de cler. non reſiden. c. vnico eo
dem tit. li. 6. gl. in c. de cætero extr. eo. tit. Card. in cle-
men. vt hi qui q. 9. de ætat. & qualit. Card. Pariſ. conſ.
31. nu.

31. n. 3. & 4. volum. 4. Federic. de Sen. conſ. 246. Cald.
conſ. 17. de præbend.
60 Tertius caſus in curatis non reſidentibus, namque
Concilium Tridentin. dict. capit. primo ſeſſ. 23. de re
form. in §. eadem, omnino mandat idem obſeruandū
quo ad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas, vt di
* ctum eſt de Epiſcopis, & * ſtylus obſeruat, vt ſi ha-
bentes curam animarum diſcedant † abſque licentia
61 Epiſcopi poſt monitionem poſſint priuari, vt etiam
exprimitur in dict. cap. primo § quod ſi per edictum
citati.
Quartus caſus in canonicis non reſidētibus, Con-
cilium Tridentinum cap. 12. ſeſſ. 24. de reform. §. præ
62 terea diſponit†vt eis non liceat vltra ſex menſes ab eiſ
dem eccleſijs quolibet anno abeſſe, alioquin primo
63 anno priuetur†vnuſquiſque dimidia parte fructuum,
ſecundo anno priuetur omnibus fructibus, creſcen-
te vero contumacia priuetur canonicatu. Et ſi cano-
64 nici aliqua die non inſeruiunt†amittunt diſtributio-
nes quotidianas illa die competentes cap. vnico de
cleric. non reſident. vbi Geminian. Anchar. Franc. &
* alij†omnes Io. Selu. de benef. p. 4. q. 1. Alfonſ. Hoied.
de incompat. benef. p. prima cap. 17. num. 3. & faciunt
cap. peruenit el. 2. de appellat. cap. inter quatuor de cle
ric. non reſident. cap. ad audientiam & cap. de cætero
65 eodem titul. & dicto tempore trium menſium † quo
licet abeſſe, canonici non poterunt percipere
* diſtributiones quotidianas vt cenſuit ſacra* congre
gatio Conc. etiam ſi conſuetudo eſſet in contrarium
vt in Toletan. die ſecundo Auguſti. 1584. cenſuit ea
dem ſacra congregatio.
66 Quintus caſus†in habentibus beneficia ſimplicia,
quia quamuis de iure communi teneantur ad reſi-
dentiam cap. ſanctorum diſtinct. 70. cap. ex parte de
offic. Vicar. cap. conquerente de cleric. non reſident.
Hoſtien. Innocen. & Ioan. Andr. in cap. vlt. de cleric.
non reſiden. Ioan. Selu. de benefi. 4. par. quæſtione pri
* ma, & eſt* communis opinio teſte Nauarr. in Ma-
nual. ca. 25. num. 12. Generalis tamen conſuetudo to-
67 tius orbis†eſt in contrarium vt atteſtatur Hoied. de ī
compat. benefi. par. 1. c. 17. n. 26. & valida eſt Panormi
tan. in cap. tuæ. in fine de cleri. non reſiden. & in cap.
* eum omnes numero primo de conſtitut. & eſt* com
munis opinio teſte eodem in cap. extirpandæ. §. qui
vero num. 31. de præbend Mandoſ. regul. prima Can
cell. quæſtione. 13. num. 8. & in addict. ad alleg. Lap.
35. in liter. B. ideo nulla erit dubitatio, ſicuti neque in
68 penſionarijs qui nequaquam tenētur †ad reſidentiam
Archid. in cap. vltimo quæſtione. 11. de cleric. non re
ſiden. & in cap. quamuis el. primo num. 2. verſic. proui
deri Ioan. And. in verb. in penſione. Franc. in 2. not.
Anchar. num. 2. verſic. tertio collige Geminian. in fi-
nalibus verbis de præbend. lib. 6. Ioan. Anan. in cap.
non ſatis colum. 2. de ſimon. Sarn. de anna. quæſtione
21. Gig. de penſion. quæſtione. 31. num. 4. & eſt com
69 * munis* opinio cum penſio†non ſit beneficium. Abb.
in cap. ad audientiam. 2. de reſcript. & ibi. Felin. Selu.
de benefic. par. prima. q. 3. Alfonſ. Hoied. de incom-
pat. benef. p. 1. in præfat. nu. 3. & in parte. 2. cap. 7. num.
4. Sarn. de grat. expectat. verbo gratias num. 92. Sta-
philus in eodem tracta. verb. forma noua num. 12. Id
* eo cenſuit ſacra congregatio* Cōcilij. 19. Iunij 1586.
70 †cap. 6. ſeſſ. 23. de reform. non compræhendere eum
cui fuit reſeruata penſio vti clericum ſi non incedat
in habitu & tonſura.

VNDECIMAE QVAESTONIS.

SVMMARIVM.

1 *Commiſſa cauſa canonico vel N. habenti dignitatem an ea renunciata poſſit de illa cauſa cognoſcere & num. 6.*
2 *Committitur cauſa contemplatione dignitatis.*
3 *Cauſæ committuntur a Sede Apoſtolica cōſtitutis in dignitate.*
4 *Legatus cauſam incboatam finire non poteſt per regreſſum prouinciæ.*
5 *Succeſſor ſuccedit in locum prædeceſſoris.*
7 *In qualibet diſpoſitione ſpectatur initium.*
8 *Origo ſpectanda.*
9 *Satis eſt quod qualitas adſit tempore quo diſpoſitio, ſumpſit exordium.*
10 *Qualitas iuncta verbo intelliganda ſecundum tempus verbi.*
11 *Sufficit quod dignitas ſemper exiſtat.*
12 *Quoties in commiſſione exprimitur nomen proprium ſiue præcedat ſiue ſubſequatur, delegatio videtur perſonalis.*
13 *Nomen proprium ſi præcedat ſemper facit delegationem perſonalem.*
14 *Ratio finalis cur cauſa debet committi conſtitutis in dignitate, & quia hi præſumuntur periti.*
15 *Accipiens qualitatem repugnantem effectus eſt indignus.*
16 *Mortuo eo cui fuit cauſa commiſſa ſuccedit ſucceſſor ſi delegatio fuit facta per nomen dignitatis, alias extinguitur.*
17 *Commiſſio facta Vicario expreſſo nomine dignitatis, tranſit ad ſucceſſorem.*

VNdecimo quęro ſi cau-
ſa fuit commiſſa N. ca-
nonico aut conſtitu-
to in alia dignitate qui
poſt datam & recep-
tionem litterarum re-
ſignauit canonicatum,
vel aliam dignitatem
in fauorem Petri, an ip-
ſe reſignans poſſit co-
gnoſcere & decidere
cauſam illam vel reſi-
gnatarius. Abb. in cap. quoniam Abbas. ſub num. 8. in
1 fin. verſ. ex prædictis†tenet reſignantem de illa nō poſ
2 ſe cognoſcere, primo mouetur†quia commiſſio fuit
realis & facta contemplatione dignitatis vt not. in ca.
ſtatutum de reſcript. lib. 6. qua ceſſante ceſſat delega-
tio cap. cum ceſſante de appellat, quia perueni t ad ca-
ſum a quo incipere non poterat. l. ſi a me. ff. de iudi. 2.
3 quia† cum cauſæ debeant committi conſtitutis in di-
gnitate ne Papa & ſedes Apoſtolica a vili miniſtro re
* præſentetur dic. cap. ſtatum de reſcripit. li. 6. vbi* com
muniter docto. notant poſt. Gloſſ. in verb. cōmittant
hæc rō militat nō ſolū reſpectu principij ſed etiā cir-
ca medium & finem cauſæ, namque qualitas dignita
tis videtur denotare cauſam ſucceſſionem cum eadē
ratio militet etiam in omnibus caſibus argu. l. illud. ff.
4 ad leg. aquil. tertio accedat quia legatus† cauſam in-
choatam finire non poteſt poſt regreſſum. cap. nouit,
de offi. dele. quia exeundo prouinciam amittit digni
tatem, quam habebat l. 3. ff. de officio. præſidis. &
ex mutatione ſtatus, videtur mutata perſona capitul.

foeminæ diſtinctione 50.cap.primo diſtinct.33.
Quare ſucceſſor in dignitate cognoſcet de illa
cauſa,nã quoties cõmiſſio†facta eſt loco & nõ pſonę
ſi exiſtens in dignitate amittit illam dignitatem, vel
tranſit ad aliam,tunc ſucceſſor cognoſcet, Innocen.
* & alij *communiter pro vt de communi atteſtatur.
Abb.dict.ca. quoniam Abbas ſub num.8.
6 His tamen non obſtantib.†contraria opinio verior
* & *communis eſt vt ipſe reſignans poſt renunciatio
nem poſſit cognoſcere ſi tempore cõmiſſionis erat
canonicus vel in dignitate illa conſtitutus,quam opi
nionem tenuit gloſſ.dict.cap.ſtatutum in verb.cano-
nico verſ.& ſi tempore datæ de reſcript.lib.6.Archi.
nu.3.verſ.& quid ſi,Ancharan.nu.5.verſ. quarto quæ
* ro Geminian.num.9.& alij omnes idem Geminian.
in cap.licet canon.in principio colu.3.de elect.lib.6.
Card.Zabarell.in clem.& ſi principalis in 6.q.de re-
ſcript.Abb.conſ.93.colu.3.lib.2.Paul. de caſtr. conſ.
327.ad primum in 3.dub.cum alijs citatis per Dec.
in dict.cap.quoniam Abbas num.56. qui atteſtatur,
hanc eſſe communem opinionem,& ibi Bero.nu.95.
Felin.num.5. verſ.ſed numquid & ſequuntur alij. &
ego cum illud capitulum interpretarer hanc opinio-
7 nem defendi.Primo†quia in qualibet diſpoſitione ſpe
ctatur initium cap.primo de reſcrip. cap.ſi eo tempo
re & cap.dudum de elect.l.feminæ.ff. de ſenat.l.cæcus
8 de iudic.†& origo.l.3. c. ad macedon.l. ſi procurator
primo reſpon.ff.mand.l. clam poſſidere.ff.de acquir.
poſſeſ.vbi Iaſ.in 6.not.Marian.ſoc.ſen.in cap.veniens.
num.52.de accuſat.Cephal.conſil.133.num.23.libro
primo,ſed tempore commiſſionis erat in dignitate
9 vnde ſufficiet vt huiuſmodi qualitas affuerit tempo-
re† quo diſpoſitio ſumpſit effectum l. 2. de auro &
argent.legat.l.ex facto.§.ſi quis ff.ad Trebell. 2. quia
cum dict.cap.ſtatutum requirat vt cauſæ committan
tur habentibus dignitatem eccleſiaſticam videtur
requirere dignitatem in tempore commiſſionis,nam
10 qualitas†iuncta verbo vel participio verbi eſt intelli-
genda ſecundum tempus verbi vel participij.l. in deli
ctis §.extraneus.ff.de noxal.vbi Alex.l. Titius. de teſt.
militar.late Bartol.in l.ex facto in principio ff. de vul-
gar.& pupillar.idem Bald.in l.pręcipimus. §. ſane. C.
de appell.& ibi Bald.in fin.idem Bald.in l.prędia co-
lum.vlt.verſic.extra quæro.C.de fideicommiſſ. & per
11 conſequens ſufficiet quod dicta dignitas† ſemel exi-
ſtat licet poſtea deficiat l.in ſubſtitutione ff.de vulga.
& pupillar.l.heredi.ff.ad Trebel.cum alijs vt per Ar-
cihidiacon.in dict.cap.ſtatutum nume.5.in fin. Bald.
in l.generaliter colum.6.verſicu. & ex prædictis C.de
epiſc.& cleric.
Non obſtant argumenta in contrarium adducta
nam ad primum reſpondetur quod fuit contemplata
dignitas vt ille ſit capax commiſſionis;data igitur ca-
pacitate ab initio licet deficiat poterit tamen de ea
cauſa cognoſcere vt ex ſupradictis liquet,eoque ma-
12 gis,quia quoties†exprimitur in commiſſione nomen
proprium & dignitatis ſiue nomen proprium præce-
dat vel ſubſequatur, delegatio v detur perſonalis &
non realis vt tenuit Imola.dict.capitul.quoniam Ab-
bas column.penultim.qui dicit fuiſſe opinionem Ab-
bat.& Ioann.Alexand.conſilio centeſimo,ſeptuageſi-
moquinto.column.penultim.libro quinto.Bernar.in
dict.capitul.quoniam Abbas.numero 91. & numero
92. dicit eſſe in puncto iuris veriorem & ſuſtenta-
13 bilem†& ſi præcedit nomen proprium abſque dubio
delegatio dicitur perſonalis Abba.in ca.mandato.co
lumn.ſecunda.de pręſumpt.Bartol. in l. ſi communis
* ſeruus ff.de ſtipulat.ſeruo.communis.* opinio teſte
* Ber. dict. numero 91. Deciſ.numero 41.& alij *
omnes.Ad ſecundum argumentum reſponſio colli-
gitur ex ſuperius adductis & dicit Imola. in clement.
& ſi principalis columna quarta.de reſcript.quod prę
allegata ratio non videtur finalis,ſed impulſiua,ratio
14 enim † finalis illa eſt quia conſtituti in dignitate
præſumuntur periti & honeſtiores argument.capitu.
cum in cunctis de electio. vnde licet ceſſet dignitas
præſumptio peritiæ remanet propter qualitatem
præcedentem ac etiam honeſtatis Geminian.dict.ca-
pitul.ſtatutum ſub numero 8. Ad tertium reſponde-
tur differentiam eſſe inter legatum finita legatione
& hunc,quia ibi nulla eſt iuriſdictio hic vero ſecùs.
Accedat quia legatus legatione finita cognoſcit de
cauſa ſibi commiſſa expreſſo nomine proprio Ab-
bas dict.capitul.quoniam Abbas numero vndecimo.
* verb.dubitatur verſicul.quæ opinio & eſt* communis
opinio teſte Bero.ibi num.102.verſicu. in hac tamen
quæſtione.
Concludendum igitur eſt reſignantem & non re-
ſignatarium poſſe cognoſcere de illa cauſa ſecun-
dum quam opinionem fuit iudicatum in Sacra con-
* gregatione * Concilij die 21. Maij 1587. in qua fuit
propoſitum dubium hoc. An ſi is qui tempore
commiſſionis reperiatur conſtitutus in dignitate &
deſignatus inter iudices ſynodales ſi eam dignitatem
reſignauerit poſſit de eadem cauſa cognoſcere vel po
tius is qui eam dignitatem poſtea obtinuit vel neu-
ter? Congregatio cenſuit reſignantem poſſe co-
gnoſcere etiam poſt renunciationem.
15 Hanc autem concluſionem † limita non procede-
re ſi ille qui reſignauit eam dignitatem accepit qua-
litatem repugnantem & effectus eſt incapax illius de-
legationis vt quia contraxit matrimonium vel quid
ſimile fecit, nam hoc caſu non poterit de illa cau-
ſa cognoſcere Cardinal.Zabarell. in dict. clement. &
ſi principalis in quæſt.6.vbi Imol.colum.4.& eſt cõ-
* munis*opinio.
Quando autem ille, cui cauſa fuit delegata mori-
* 16 tur communis* diſtinctio eſt † quod aut delega-
tio fuit facta expreſſo nomine dignitatis aut expreſſo
nomine proprio. Primo caſu tranſit ad ſucceſſo-
rem. Secundo caſu extinguitur morte vt egre-
gie probat dict.capitulo.quoniam Abbas de officio.
delegat. Speculat.in eodem titulo.§.vltim. Bald. in l.
more in tertia.quæſtione ff.de iuriſdictio. omnium.
Iud.Gemin.conſilio ſexageſimo quarto.columna ſe-
* cunda.communis opinio * vt per Dec. qui alios ci-
tat in dict.capitulo.quoniam Abbas in tertio. notab.
numero decimo tertio. & ratio eſt quia dignitas
nunquam moritur capitulo ſi gratioſe de reſcript.
libro ſexto. quod exemplificatur in Epiſcopo Ab-
17 bate ac ſimilibus. Ita etiam commiſſio facta† Vi-
cario Epiſcopi expreſſo nomine dignitatis tranſit
ad ſucceſſorem vt tenuit Paul. de Eleaz. in dict. cle-
ment.& ſi principalis de reſcript.Abbas.in dict.capi-
tulo.quoniam Abbas.numero vndecimo. & fuit re-
18 ſolutum in Rota in vna † Senen. Canonicatus &
præbendæ coram D. Reumano die 25. Octobris
1546.teſte Put.deciſ.487.libro 2. Cætera vero perti-
nentia ad hanc materiam late deduxi in interpretatio
ne dict.cap.quoniam Abbas.

DVODECIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans non poteſt pœnitere.*
2 *Renuncians tacite non poteſt pœnitere.*
3 *Reſignans poſt admiſſam renunciationem non poteſt contrauenire.*
4 *Admiſſa reſignatione dicitur res perfecta.*
5 *Admiſſa reſignatione vere vacat beneficium.*
6 *Proponens reſignare & conſtituens procuratorem poteſt pœnitere.*
7 *Proponens donare poteſt pœnitere.*
8 *Confeſſio acceptata reuocari non poteſt.*
9 *Renunciatio primæ genituræ non poteſt reuocari.*
10 *Litteræ renunciationis non præſentatæ non præiudicant.*
11 *Nuncius antequam præſentet quæ habet in mandatis non nocet.*
12 *Renunciatio præſentata ſuperiori poteſt reuocari.*
13 *Renunciatio præſentata ſuperiori antequam ſit acceptata non nocet.*
14 *Renunciatio conditionalis poteſt reuocari.*
15 *Ordinarius admittens renunciationem ſtatim facit vacare beneficium.*
16 *In renunciatione quæ fit coram ſummo Pontifice licita eſt pœnitentia poſt admiſſionem vſque ad præſtitum conſenſum in Camera vel Cancellaria.*
17 *Signatura Papæ perficit reſignationem.*
18 *Signatura Papæ habet tacitam conditionem quatenus ſupplicantes perſiſtant in eadem voluntate.*
19 *Conſenſus retrotrahitur ad diem datæ & ſub dicta data expediuntur litteræ.*
20 *Ante præſtitum conſenſum in Cancellaria vel Camera reſignatio non dicitur in totum perfecta.*
21 *Litteræ reſignationis non expediuntur niſi fuerit datus conſenſus per principalem vel procuratorem.*
22 *Conſenſus attendendus eſt quia perficit actum.*
23 *Sine conſenſu reſignatio eſt nulla.*
24 *Conſenſus præſtitus alibi quam in Camera vel Cancellaria non prodeſt.*
25 *Dum ſupereſt aliquid agendum nihil dicitur actum.*
26 *Poſt porrectam ſupplicationem per reſignantem licita eſt pœnitentia.*
27 *Poſt ſignatam ſupplicationem reſignationis licitum, eſt reſignanti pœnitere.*
28 *Sola ſignatura Papæ datius in beneficio.*
29 *Reſignans priuatur beneficio præſtito conſenſu.*
30 *Conſenſus non retrotrahitur ad diem datæ quando medio tempore ſuperuenit pœnitentia reſignantis.*
31 *Reſignans poteſt pœnitere quamuis data ſit ſupplicatio reſignationis.*
32 *Paruæ datæ effectus.*
33 *Supplicatio ſignata in vita reſignantis poteſt perfici per legitimum procuratorem poſt mortem.*
34 *Pręlatus fit ex ſola pronunciatione Papæ.*
35 *Parua data remanet pœnes pares vt plurimum.*
36 *Pontifex concedit beneficia.*
37 *Procurator poteſt conſenſum extendere poſt mortem reſignantis ſi eo viuente fuit ſignata ſupplicatio.*
38 *Gratia dicitur informis literis non expditis.*
39 *Reſignans poteſt pœnitere etiam poſt ſolutam compoſitionem.*
40 *Solutio compoſitionis non abdicat ius.*
41 *Reſignans poteſt pœnitere etiam poſt regiſtratam ſupplicationem.*
42 *Reſignans poteſt pœnitere,etiam poſt extenſum paruum conſenſum.*
43 *Reſignans poteſt pœnitere etiam ſi iurauerit conſenſũ præſtiturum.*
44 *Procurator conſtitutus ad renunciandum cum iuramento de non reuocando poteſt reuocari non obſtãte iuramento.*
45 *Reſignans poteſt pœnitere etiam ſi ſe obligauit in forma Cameræ dare conſenſum.*
46 *Conſenſus qui præſtatur in Camera vel Cancellaria dicitur formalis.*
47 *Reſignans poteſt reuocare procuratorem conſtitutũ, ad reſignandum,et reuocare paruum conſenſum*
48 *Reuocatio conſenſus etiam nulliter facta tenet.*
49 *Reſignans poteſt pœnitere etiam in præiudicium reſignatarij in cuius fauorẽ erat ſignata ſupplicatio.*
50 *Reſignans poteſt pœnitere,& retinere beneficium vel in fauorem alterius reſignare.*
51 *Litterę ſine conſenſu expediri non poſſunt.*
52 *Permutantes poſſunt pœnitere & cum alÿs permutare ante conſenſum datum.*
53 *Permutantes non poſſunt pœnitere poſt præſtitum cõſenſum in Camera vel Concellaria.*
54 *Reſignante mortuo poſt ſignatam ſupplicationem,ante vero conſenſum præſtitum beneficium vacat per mortem.*
55 *Inter duos reſignatarios præfertur anterior in conſenſu quamuis poſterior in data*

DVodecimo Quæro, an
1 reſignans†beneficium
poſſit pœnitere? com
* munis,* Et vulgaris
concluſio Doct. eſt
negatiua, quam te-
nent paſſim Doctores
infra citandi Rebuff.
conſil.38.num.10.
Quæ etiam proce-
dit in renunciatione
2 † tacita,vt in facti cõ-
tingentia reſpondit Rebuff.conſ.36.nu. 12. Declara
3 hanc concluſionem communem procedere † dum-
modo fuerit admiſſa reſignatio per ſuperiorem,nam
tunc†præiudicat,& incipit pręiudicare,& non poteſt
reſignans pœnitere,& reuocare reſignationem,An-
tonius de Butr.in cap.quidam,num.7.& 9.de renunc.
Put.deciſ.523.num.1.lib.2.Cel.Vgo conſ.43.num.2.
& conſ.78.num.etiam 2.Burſat.conſ.393.num.12.li.
4.Gemin.cap.2.col.2.verſ.quid ſi clericus de renunc.
lib.6.Tiraquel.de iur.primigenit.q.28.num.1.in fin.
Nauar.in cap.accepta,in 7.oppo.num.26.cum ſeq.de
reſt.ſpol.Menoch.de Arbit.Iud.Caſ.201.num.47.&
plures alios allegat idem Menochius de rec.poſſ.1.
remed.num.303.& communiter per omnes eſt rece-
ptum,& rõ eſt quia tunc eſt res pfecta,& eſt ammiſ-
5 ſũ oẽ ius not.in c.qd in dubijs de ren.& tunc†vere va
cat beneficium Card.Par.cõſ.76.n.4.vol.4.Por.Imo.
conſ.131.nu.3.Rebuff.conſ.21.n.11.& conſ. 192.n.
4.cum alijs adductis,ſupra.
6 Ex quo.1.infertur†quod ſi quis proponat renun-
ciare,etiam ſi hoc redigat,in ſcriptis vel conſtituat p
curatorem ad renunciandum poteſt pęnitere,ex quo
non eſt admiſſa adhuc renunciatio a ſuperiori, nã res
adhuc dicitur integra,arg,l.ſi pecuniam, ff. de cond.
ob cap.vbi Bart.numer.12.quia remanet aliquid fa-
ciendum, Dec.in vlt.numerum.4. Cap.de pact.

7 ita quoque proponens † donare poteſt pænitere, &
etiam poſt quam donauit antea, tamen quam dona-
tarius acceptet Caſtrenſ.conſilio 195.libro ſecundo.
Tiraquell.in tractat.de conſtitut limitat.30. numero
octauo.cum ſequent.Cephal.conſilio.382.ſimilia ad-
8 ducit;Poſt ea vero † ſecus.Hinc confeſſio accepta
ta amplius reuocari non poteſt. Bald.in l.Gallus.§.
quidam recte.ff.de libe.& poſt.Roman.in leg.prima.
§.ſi quis ſimpliciter, & ibi Aretin. de verborum.
9 oblig.Alex.conſ.9.col.1.lib.1.Ita†renunciatio 1.geni
turę acceptata non pôt reuocari Traq.de iure prim.
10 q.28.Ex quo 2.infertur,quod ſiquis ſcribat literas †
per quas renunciet ſi litteræ non ſunt præſentatæ ſu
periori,& per eum admiſſæ nõ amittitur ius,Anton.
de Butr.in cap.2.n.5.Gemini.n.9.de renunc.li.6.Ita,
11 †&etiam ſi Nuntius nondum præſentauit quæ in mã
datis habebat Anton.de Butr.ibidem dicto cap. 2.n.
12 6.Gemin.ſub.n.decimo†3.Infertur quod ſi renuncia
tio fuit præſentata ſuperiori,coram quo fuit de hoc
inſtatum vt.ſ.admittator antequam admiſſio fiat po-
* teſt renuncians pœnitere,communis* opinio, vt per
Nauar.in cap.accepta.oppoſ.7.n.28.de reſtitut. ſpol.
13 4.Infertur quod†ſi renunciatio fuit præſentata ſupe-
riori,& per eum non fuit admiſſa,renuncianti tamen
hic actus non nocet,quapropter poteſt continuare
ſuam poſſeſſionem & ſine nouo titulo adminiſtrare
* communis* opinio de qua atteſtatur Nauarr.in cap.
accepta.oppoſ.7.n.28.de reſtitut.ſpoliat.tradit Bur-
ſat.conſ.393.num.30.volumine. 4. vbi dicit rem eſſe
integram,& ratio eſt quia cũ non admiſerit ſuperior
renunciãs, nihil perdidit neque proprietatem,neque
vero poſſeſſionem.Innocen.in cap.quod in dubijs de
renunciat.Abb.in cap.vltimo eod.tit.Mil.in reper.in
ver.renunciatio.n.6.Gig.reſp.19.Hinc dicit Iacuba.
14 de Conc.lib.9.ar.11.n.3.†quod renunciatio conditio
nalis poteſt reuocari,anteaquam perficiatur.

Quid autem ſi ſuperior reſpondit remittendo con
ſcientiæ ipſius vide Butri.in d.c.quidã.n.9. de renun.

Et hoc quod diximus vt poſt admiſſionem reſi-
gnãs nõ poſſit pœnitere procedit in renunciatione q̃
15 ſit coram ordinarijs,nam†ſtatim quod admittit ordi
narius renunciationem beneficium vacat,& res cum
non ſit amplius integra,non poteſt renuncians pęni
* tere,& habere beneficium,vt eſt Communis*opinio
Doctorum in ſtylo etiam recepta,vt omnes ſciunt.
In reſignatione vero quæ ſit coram ſummo Pontifi
16 ce non ſufficit†quod ſupplicatio fuerit Papæ præſen
tata,& per eum admiſſa,ideſt ſigna ta,nam poteſt ni-
hilominus,pœnitere,donec fuerit conſenſus præſti-
tus in Cancellaria vel Camera,& extenſus; poſtea ta-
men,nequaquam licitum erit reſignanti pœnitere,vt
eſt per oẽs receptum,Anton.Aug.dec.259.li.3. & de
ciſ.186.eodem.li.Sarn.deciſ.20.lib.1.Cott.deciſ. 16.
Put.deciſ.29.de renunc.Accorambo.deciſ.48.Mohe
da.dec.11.Cardinalis Paleot.dec 70.& deci.11.Capu
taq.deci.55.li.1.omnes in manuſcript.Put.deciſ.106.
li.3.Gabrielli.conſ.393.volumine.4.per totum,&fuit
pluries reſolutum in Rota,in vna Compoſtellan. Ca
* nonicatus,& in alia*Camaricenſ.Canonicatus corã.
* Quiroga,de menſe Octobris.1556.& in vna*Gerun
* den.coram Capizucco, de anno.1558.& in vna† Pla
centi.coram Oradino, de anno.,1557.& in alia corã.
Cardinale Paleott.die.21. Octobris.1558.vt ipſe atte
ſtatur,in deciſ.manuſcr.257.vbi dicit rem non habe
* re difficultatẽ,& ſæpius fuiſſe deciſum,&in vna*Abu
len.Segobien.de villa caſtri teſte Caputaq.dec. 55.li.
1.& in vna*Acherontin.coram.R.P.D.Brauo.19. Iu
nij.1579.vt habetur in lib.2.diuer.deciſ.74.manuſ c.
17 & ratio eſt quia admiſſio,& ſignatura gratiæ quæ p
ficit reſignationem,Puteus deciſ.94.libro.2.habet ta
18 citam conditionem†quatenus ſupplicãtes in eadem,
ſpontanea voluntate perſiſtant,Abb.in cap. ſup eod.
num 8.& in fin. de cond.appoſ.quẽ ad hoc citat Bur
19 ſat.dict.conſ.393.nu.9.& ob id†conſenſus,retro tra-
ditur ad diem Datæ ſupplicationis,& litteræ ſub tali
die expediuntur,Caſſad.deciſ.1.& 2. n. 6. de renunc.
20 Moheda.deciſ.189.vnde ante præſtitum dictum†cõ
ſenſum reſignatio nõ dicitur in totum perfecta,Put.
deciſ.106.li.3.& per conſequens cum res ſit integra,
Reſignans poteſt pœnitere.

Secũda Ratio colligit̃ ex regula Cancellarię Xyſti.
21 V.40.†ex qua prohibentur reſignationes expediri,niſi
prius conſenſus fuerit extenſus,& præſtitus expreſſe
per principalem,ſi fuerit pręſens,vel per procurato-
rem ſuum ad hoc ſpecialiter conſtitutum,& ibi Al-
fon.a Sot.in Comm.dict.reg.Franc.de March.deciſ.
Delphin.622.num.9.p.2. & deciſ. 168.par.1.& deci.
1180.par.1.& Deciſ.160.n.2.ead.par.Boer.dec.248.
n.1.cum ſeq.ex quo expreſſe colligitur poſſe variare,
& ſi pœnitere ante extenſum,& præſtitum dictũ cõ-
ſenſum ita colligunt Paleott.dicta.deciſ. 70. Anton.
Auguſt.deciſ.250.li.3.Sarn.dicta deciſ.20.lib.1.& cõ
* muniter*alij Doct.ſupra citati,namque hic conſen-
22 ſus†attendendus eſt tamquam cauſa formalis,per quẽ
actus reſignationis perficitur & recipit robur .arg.c.
ſi tibi abſenti,de pręb.lib.6.Sarn.de infir.reſign.q.31.
23 col.2.& ſine†quo,actus ipſo iure annullatur vt tradit.
Alfon.a Sot. dict. regul. ſecundum ipſum in ordine.
24 43.verſiculo item ponderandum.Adde quod †conſẽ
ſus aliter pręſtitus quam in Camera vel Cancellaria,
* non prodeſt vt fuit tentum *coram Ant.Auguſt.die.
5.& 16.Martii.1548.teſte Mandoſ. de Inf. reſign.q.
19.num.5.ergo ante conſenſum,licet pœnitere†quia
25 dum ſuper eſt aliquid agendum,nihil dicitur actum,
cap.cum ſuper de offic.deleg.l.vl.C.ad ſillan. Sar. de
ſubrog.conlit.q.10.& alias rationes ad cõprobandũ
adducit Burſat.d.conſ.393.

26 Ex quibus.1.deducitur poſt†porrectam ſupplica-
tionem per reſignantem coram ſummo Pontifice eſ
ſe licitam pænitentiam vt eſt communiter ab omni-
bus receptum,& obſeruatum in praxi ac pluries deci-
* ſum*in Rota.

27 Secundo deducitur poſt admiſſam † renuncia-
tionem,a ſummo Pontifice eſſe licitam pœnitentiam
* vt eſt communis*opinio ſecundum quam Rota plu-
** ries*reſoluit,&*ſtylus admiſit.

Tertio Deducitur poſt ſignatam ſupplicationem,
manu ipſius ſummi Pontif. per verbum fiat vt peti-
tur, vel fiat motu proprio poſſe reſignantem pœnite
re,Put.deciſ.38.parte.2.& fuit reſolutum in Rota
Coram Thom.de Tanſ.teſte Anto.Auguſtino deciſ.
** 186.libro.3.& alias * pluries,& ita*de ſtylo obſerua-
tur.quod eſt notabile, nam dicunt. Doct. quod ſola
28 †ſignatura admiſſionis reſignationis, priuat reſi-
gnantem beneficio.Rebuff.in prax. titulo de ſimon.
reſign.numero.42.Card. Pariſ.con.9. num.3.volum.
4.Put.deciſ.94.num.2.libro.2.late Caputaquen. de-
29 ciſ.88.par.2.quod verum eſt, † ſi poſtea fuerit præ-
ſtitus conſenſus,& ſic reſignans in eadem voluntate
perſeuerauerit Abb.in d.cap.ſuper eo.nume. 8. & in
fin.de condition. appoſit. vnde quamuis conſenſus
retrotrahatur ad diem Datæ Caſſador. deciſion. ſe-
cundo.de renunci.&*communiter Doctores, tamen
30* non poteſt † retrotrahi quando ante conſenſum
ſuper-

ſuperuenerit pœnitentia,& ſic extrema non ſunt ha-
bilia vt eſt expeditum,& probatur ex his quæ not. in
l.bonorum.ff.rem.rat.habere.Decius l. contract. nu.
23.ff.de reg.iur.

31 Quarto deducitur quod etiam† ſi ſit datata ſuppli
catio per Papam ſignata poteſt reſignans pœnitere,
ante tamen conſenſum præſtitũ in Cancell.vel Came
* ra vt fuit reſolutum in vna*Regien, Abbatiæ,corã Ca
pizucco,die 2.Decẽbris.1552.teſte Caput.deciſ.237.
* p.1.vbi atteſtatur hunc eſſe*ſtilũ notiſſimũ Curiæ, &
** in vna*Place.Coram Oradi.de anno,1557.& in alia*
Camaricẽ.de anno.1556.pro vt atteſtatur ipſe Oradi
nus,in ſuis recoll.manuſcri.tit.de reſig. vbi atteſtatur
** hunc eſſe*ſtylum,&*mentem Rotæ.Pute.deci.94.li.
2.& alias die.16.Decembris.1560.corã eodẽ Oradi-
* no.teſte.Cotta dec.16.in vna Gadicen.& in vna*Cõ
poſtellanea.Corã Paleott.de anno,1558. teſte Eodẽ.
Paleott.deciſ.71.Burſatus dict.cõ.393.vol.4.& eſt cõ
*32 munis†omni.Doct.ſententia,nã*quãuis ex paruæ da
tæ annotatione poſt porrectionem ſupplicationis vi
deatur datus conſenſus dans valorem gratiæ Caſſ. de
* ciſ.1.de renunc.& fuit*reſolutũ in Rota die.16: Mar
tij teſte Moeda.in recollec.manuſcr.in titulo de ren.
in deciſ.quæ incipit,in eadem parochiali,vbi atteſta-
tur praticari,quod quandocumque interueniat con-
ſenſus ſufficiat ad not.per Bar.& Sarn.in l.ſi quis mi-
33 hi bona.§.iuſſum.ff.de acquir.hær.& ob id ſæpe†fuit
deciſum in eodẽ auditorio Rotæ,quod porrecta ſup
plicatione, p ſimpliciter reſignantem,vel pcurato-
rem legitimum, & annotata cum data, poſſe præ-
ſtari conſenſum in Cancellaria vel Camera poſt mor
tem reſignantis Creſcent.deciſ.210.220.& 37.lib.1.
in manuſcript.Mandoſ.de infirm.reſign.quæſt.9.nu.
5.late Boer.dec.340.p totã in ſecunda parte, & quã
34 uis†ex ſola pronunciatione Papæ aliqs platus fiat Io.
Andr.Archid.Geminian. phemio.6.Abb.in cap.no-
ſtri,de elect.Sel.de beneſ.p.2.q.15.num.4. & 5.& p. 3.
q.23.per totam Rebuff.de pacif.poſſ.n.51. nihilomi-
nus vera eſt ſententia poſſe reſignantẽ etiam poſt par
35 uam datã pœnitere, quia parua data deſcribitur ano-
tarijs,& vt plurimum remanet penes impetrãtes ſe il
lorum procuratores,quibus licet eas lacerare, & pro
arbitrio retinere,vt tradit Burſat.dict.conſ.393.n.7.
verſ.1. & n.14.verſ.3.& ſupplicatio datatur per Data
36 rium,& tamen non Datarius & Notarij†ſed Pontifex
beneficia concedit.Caſſad.deciſ.2.num.6.de renunc.
Franc.de March.deciſ.120.nu.8.p.1.Cott.deciſ. 16.
Paleot.deciſ.71.vnde adhuc res dicitur integra poſt
paruam datam,& per conſequens licita erit pœniten-
tia,& illud quod dictum eſt quod conſenſus præſtat̃,
per procuratorẽ mortuo reſignante, ſi in uita ſigna-
37 ta fuit ſupplicatio,procedit dũmodo† principalis ce-
dens perſtiterit in eadem voluntate cedendi tempore
mortis,alias ſecus Menochi.de recup.poſſ.rem. 1.n.
* 243.& fuit deciſum*in Rota teſte.Mohed.dec. 189.
ſub titul.de renunc.& illud quod dictum eſt ſolo ver
38 bo perfici gratiam,hodie non procedit † quia gratia
dicitur informis literis non expeditis Rota deci.20.
num.5.de conceſſ.præben.in non.Gig.reſpo. 42. nu.
11.& patet ex conſtitutione Iulij 3.edita ſub die.27.
Maij.1553.

39 Quinto deducitur,vt etiam†poſt ſolutam compoſi
tionẽ poſſit reſignans pœnitere,ante tñ pſtitũ,& extẽ
* ſũ cõſenſũ in Camera vel Cancellaria ut fuit pluries*
reſolutũ in Rot.vt atteſtat̃ Mohed.dec.189.de renũ.
* & pſertim die 23.Ianuarij.1544.& in vna*Plac.cano
nicatus die.8.Octob.1548.& in alia Salamantin. die.
29.Ianuarij.1543.teſtẽ Put.deciſ.29.in titul.de renun
ciat.in manuſcrip.Accoramb.deciſ.48.Mohed. dec.
11.Cott.deciſ.16.lib.diuer.deciſ.103.in manuſcr.Et.
40 †ratio eſt quia ſolutio illius compoſitionis nullũ ius,
abdicat a reſignante vt per Put.deciſ.106.lib.3.

41 Sexto deducitur quod†reſignans poteſt pœnitere,
etiam ſi ſupplicatio ſignata per Papam,& datata fue-
rit regiſtrata,& hæc eſt communis*cõcluſio,recepta
* per omnes Doctor.ſupra allegatos,& ita fuit ſæpius*
* in Rota iudicatum,& nouiſſime ſeruatur * de ſtilo,
* & pluries*vidi praticari,nam poſt regiſtratam ſuppli
cationem licita eſt pœnitentia vſque ad præſtitum,&
extenſum conſenſum in Camera vel Cancellaria.

42 Septimo deducitur †licitam eſſe pœnitentiam.etiã
poſt præſtitum paruum conſenſum Paleott. deciſ.
71.Cott.deci.16.& communiter* D.D.Burſat.in dic.
conſ.393.vbi atteſtatur ita pluries fuiſſe determinatũ
*** in Rota,& ita*praticatur ex his quæ dicta ſunt ſup.in
4.illatione.

43 Octauo deducitur quod†licet reſignans poſt ſi-
gnatã ſupplicationem ac datatam iurauerit. ſe pręſti
turum conſenſum,in ea, nam nihilominus poteſt pę
nitere,& aliã ſupplicationẽ porrigere,& in ea præſta-
* re conſenſum,pro vt eſt*communis opinio, & colli-
gitur ex Burſat.d.conſ.393.ſub num.21.verſ.ecundũ
* & fuit alias reſolutum in*Rota die.6.Octobris.1535
44 nam†procurator conſtitutus ad nunciandum cum iu
ramento de non reuocando,poteſt reuocari Boer.
deciſ.322.communis opinio teſte Villalob. comm.
op.verbo procurator.nu.322.

45 Nono deducitur†quod licet reſignans,poſt ſigna
tam ſupplicationem iurauerit ſe præſtaturum conſẽ-
ſũ,& nõ contrauenire p inſtrumẽtũ in forma Came
ræ, poteſt nihilominus renunciare ante præſtitum,
& extenſum conſenſum in Camera vel Can-
cellaria, vt fuit reſolutum per Rotam*in vna Vrgel.
& Val.benefic.die 6. Octobris. 1535.vt refert Sarn.
de inf.reſig.q.31.col.3.ex not.per Abb.in cap. ſuper
eo de cond.appo.nam huiuſmodi conſenſus præſtã-
dus in Cancellaria vel Camera eſt formalis Doc.oẽs
46 †in c.cũ vniuerſorũ de rerũ.perm.& fuit tẽtũ in Ro-
ta in vna Placent.& in alia Toletan.de anno.1539.te
ſte eod.Sarnen.dict.quæſtione.31.

47 Decimo deducitur q†ſi quis conſtituit procura-
torẽ ad reſignãdũ,q pcurator porrexit ſupplicationẽ
quæ fuit ſignata, & per dictum procuratorem fuit p
ſtitus paruus conſenſus poteſt dominus reuocare pro
curatorem intimãdo in Camera vel Cancellaria dictã
reuocationem,& licet nihil de reuocatione cõſenſus
* exprimat,tamen id ſufficit,vt fuit reſolutum in * Ro
ta coram Oradino in vna Gadicen.canonicatus 16.
Decẽ.1561 Mohed.deciſ.179.in manuſcrip. Burſat.
* conſ.393.col.vltima in fin.& eſt*communis opinio,
48 vt late dicam ſuo loco,quod†procedit etiam ſi reuo
catio conſenſus eſſet nulliter facta,dummodo cõſtet
de mente reuocantis,Paleott.deciſ.257.incip.Gome
ſius in manuſcrip.Burſat.dict.conſ.393.in fin.

49 Vndecimo deducitur†quod ſi reſignatio erat facta
in fauorem alicuius quamuis fuerit ſignata ſupplica-
tio,& datata,ac præſtitus paruus conſenſus ſoluta cõ
poſitio,& regiſtrata,nihilominus poteſt in præiudi-
cium reſignatarij pœnitere reſignans,vt omnes*Do
* ctor.ſupra alleg.loquunt̃,& fuit pluries, & ſepiſſime
** per*Rotam determinatum,& ita de ſtilo*praticatur.
50 Duodecimo deducitur†quod talis reſignans poteſt
pœnitere,& retinere beneficium ſi vult, alias poterit
reſignare,in fauorem alterius porrigendo aliã ſuppli-

cationem & ſuper ea conſenſum præſtando in Ca-
mera vel Cancellaria,nam quamuis prima ſupplicatio
fuerit ſignata,& regiſtrata,hæc tamen ſecunda attien
ditur,cum ſit reuocatoria primæ,& ſuper ea ſint ex-
51 peditæ literæ,†quæ ſine cõſenſu expediri nõ poſſunt.
Et ſic iſte ſecundus.reſignatarius conſequetur bene
* ficium reſignatum,vt fuit pluries reſolutum*in Ro-
ta teſte Moed. dict. deciſ. 186.de renunciat.die. 23.
* Ianuarij.1544.& in vna * Placentin.canonicatus. 8.
* Octobris.1548.& in vna*Salamantin.etiam canoni-
catus.59.Ianuarij.1543.teſte Put.deciſ.79.tit. de re-
nũciat.in manuſcript.Accoramb.deciſ.48.Cotta de
ciſ.161.& die 6.Octobris.1535.teſte Sarn.de inf.re
* ſig.q.31.col.2.ac ſæpiſſime,& hæc*eſt communis o-
** pinio,ſecundum quam vidi pluries* praticari,&*iudi
cari,adeo quod nullam habet difficultatem.
52 Ita etiam ſi fuit porrecta † ſupplicatio cauſa per-
mutationis ante præſtitum conſenſum,in Cancella-
ria vel Camera poteſt aliquis ipſorum pœnitere, vel
ſimpliciter renunciare,quæ ſecunda permutatio ſeu
reſignatio erit valida,& habebit effectum,aut retine-
* re penes ipſum,vt fuit deciſum in*Rota coram. Put.
16.Ianuarij.1545.teſte Ptolom. deciſ. prima de re-
* nunciat.& ita eſſe de*ſtilo atteſtatur.Oradi.in recoll.
manuſcript.vbi atteſtatur alias ita fuiſſe deciſum.Pu.
53 deciſ.204 lib.2.ſecus†vero poſt præſtitum dictum,
conſenſum,nam tunc non poſſet pœnitere,& minus
X variare Ferr.conſ.207.n.19.& eſt Cõis* opinio.
54 Vnde ſcias ad†corroborationem ſupradictorum
quod ſi reſignans moriatur poſt ſignatam ſupplicatio
nem,antè præſtitum conſenſum in Camera vel Can-
cellaria beneficium vacat per obitum,& non per reſi
gnationem Put.dec.92.nu.6.lib. 2. & dicetur in ſuo
* loco.Idem Put.deciſ.94.lib.2.vbi dicit fuiſſe* reſolu-
tum die.4.Februarij.1544.
55 Et his accedat caſus†pulcherrimus in Rota reſolu
tus in vna Gueſnen.cuſtodiæ coram Domino Camil
lo:namque quis bis reſignauerat in fauorem diuerſo
rum,primus erat anterior in data,cõſenſus autem in
eius fauorem,erat præſtitus poſt præſtitum in fauo
rem ſecundi , quærebatur quis ſit prę ferendus,
an anterior in Data , cui eſt præſtitus conſenſus
poſtremo, an ille,q eſt in data poſterior, & anterior
* in conſenſu,*Rota concluſit anteriorem in conſen-
ſu eſſe præferendum licet in Data ſit poſterior,ex eo
cum liceat pœnitere,anteaquam præſtetur conſenſus
in Cancellaria vel Camera poterit reſignans ſecundo
loco reſignare quod cum fecerit & conſenſum ſuper
ſecunda præſtiterit ſtatim ſecunda reſignatio eſt per
fecta , & reſignatarius ſecundus acquirit ius iuxta
communes concluſiones ſupra relatas.Vnde quando
ſecundo loco primæ ſupplicationi conſenſit res non
eſt integra,nec poteſt ius per illam.1.reſignatario ac
quiri,quia iam erat ius alteri quæſitũ ad not.per Pau.
de Caſtr. conſ.228.p.1.& hanc reſolutionem refert.
Creſcen.deciſ.74.libro primo in manuſcrip.

TERTIAEDECIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignans non poteſt beneficium reſignatum repetere*
2 *Per renunciationem abdicatur omne ius.*
3 *Renuncians videtur habere beneficium pro derelicto.*
4 *Superior non debet illudi.*
5 *Variatio prohibetur.*
6 *Viris eccleſiaſticis prohibetur inconſtantia.*
7 *A principio voluntarium ex poſt facto efficitur ne-
ceſſarium.*
8 *Renunciantibus actiones ſuas ad illas non datur re-
greſſus.*
9 *Renunciantibus beneficia ad illa obtinẽda non datur
regreſſus.*
10 *Tacite renuncians non poteſt pænitere & redire ad
beneficium renunciatum.*
11 *Tacita renũciatio in prę iudicium renunciantis idẽ
operatur quod expreſſa.*
12 *Tacitæ & expreſſæ renunciationis,idem eſt effectus.*
13 *Tacitum habetur pro expreſſo.*
14 *Tacitum idem operatur quod expreſſum.*
15 *Per renunciationem tacitam inducitur vera vacatio.*
16 *Renuncians electioni aut iuri ad rem non poteſt pæ-
nitere.*
17 *Iuri ad rem & in rem poteſt renunciari.*
18 *Ius ad rem non eſt ita plenum.*
19 *Argumentum a maiori validum eſt.*
20 *Electores poſſunt præcedere ad electionem poſtquam
quis renunciauit electioni.*
21 *Renuncians electioni poteſt de nouo eligi.*
22 *Non poteſt quis appellare ne eligatur.*
23 *Qui renunciauit electioni ſi eligatur poteſt cõſentire.*
24 *Renuncians per procuratorem nõ poteſt redire ad be
neficium renunciatum.*
25 *Factum a procuratore videtur factum a domino.*
26 *Renunciatio per literas per nuncium, parificatur re-
nunciationi per procuratorem.*
27 *Non figura literarum,ſed obligatione obligamur.*
28 *Verba ſunt nuncia cordis.*
29 *Qualitas verborum ſcriptorum eſt mentis noſtræ teſti
monium.*
30 *Renuncians ẽt abſque iuramento nõ poteſt pænitere.*
31 *Dictio maxime eſt implicatiua.*
32 *Iuramentum addit efficax vinculum ad excludendũ
renunciantem.*
33 *Iuramentum ſequitur naturam actus ſuper quo in-
terponitur.*
34 *Petenti reſtitutionem beneficij obſtat exceptio ſpon-
taneæ renunciationis.*
35 *Defectus notorius proprietatis repellit a reſtitutione*
36 *Renunciatio inducit defectum proprietatis.*
37 *Exceptio ceſſionis operatur idem quod exceptio litis
finitæ.*
38 *Renuncians perfecte non poteſt pænitere.*
39 *An renuncians inconſulte poſſit repetere antequam
collatio alteri fiat.*
40 *Renuncians dolo vi metu poteſt repetere.*
41 *Furioſus renuncians poteſt repetere.*
42 *Nõ amittitur poſſeſſio ſi renunciatio nõ eſt ſpontanea*
43 *Renũcians poteſt beneficium reſignatum repetere ex
noua cauſa.*
44 *Poteſt alicui conferri beneficiũ quod alias reſignauit*
45 *Poteſt conferri beneficium ei qui iurauit non habere
illud.*
46 *Iuramentum non extenditur ad ea de quibus non fuit
cogitatum.*
47 *Reſcripta ad lites non extenduntur ad lites quæ non
extabant tempore impetrati reſcripti.*
48 *Tranſactio non extenditur ad ea de quibus non fuit
cogitatum.*
49 *Ea quæ de nouo fiunt nouo indigent auxilio.*
50 *Non dicitur rumpere pacem offendens ex cauſa ſuper
ueniente.*
51 *Renuncians ob crimen numquam poteſt repetere be-
neficium*

neficium reſignatum.
52 *Epiſcopus renuncians vt Monachus fiat numquam,
poteſt redire ad epiſcopatum.*
53 *Renuncians ſpoliatus eſt reſtituendus.*
54 *Renuncians poteſt repetere beneficium reſignatum ſi
non ſeruentur conditiones.*

DEcimotertio quæro an re
ſignans beneficium poſ-
1 ſit † illud repetere redeũ
do ad beneficiũ reſigna-
tum?negatiue reſpondẽt
* omnes*Doct.glo.in ver-
bo quam,Gemin. Turre
cremata nu.4. & alij om-
nes in c.quam periculo-
ſum.7.q.1.Gl.Butr.nu.1.
* Abb.Bald.& * communi
ter in c.ex tranſmiſſa de renunc.idem Ant.de Butr.in
c.ſi te præbendam nu.3.gl.in ver. habita Gemin. nu.
9.Franc.in verſ.in gl.1.de renunc.lib.6.idem Ant. de
Butr.in c.cum vniuerſorum nu.2.de rer. permu. Spe-
cul.de renun.ſub nu.6.Abb.in c.ſuper hoc nu.7.de re
nun.Docto.omnes in c.accepta.de reſtit.ſpol. Pet.de
Vbal.de permut.benefic.verſ.quam nu.83.Card. Pa-
riſ.67.nu.5.& quam nu.83.Cardin.Pariſ.conſ.67.nu-
mero 5.& conſ.135.num.2.volu.4.Burſat. conſ.393.
num.2.vol.4.& hoc eſſe planum*atteſtatur Gem. in
d.c.ſi te præbendam num.9.Crauet.conſ.24.nu.4.Re
buff.conſ.4.nu.4 & conſ.192.nu.4.
Et hæc concluſio primo probatur in c. quam peri
culoſum.7.q.1.*quam periculoſum ſit in diuinis rebus
vt quis cedat iuri ſuo & poteſtati,ſcriptura ſancta de
clarat,cum in geneſi Eſau primatum ſuum inde per
diderit,nec recipere id poſtmodum potuerit quod ſe-
mel ceſſit.*
Secundo probatur in c.ex trãſmiſſa de renũ.Ibi,*ve
rum quoniam iam dicta Eccleſia ab eo iam ſoluta di
gnoſcitur ex quo ea,quæ ſibi contulerat adpetitionem
ſuam reſignauit.eidem mandamus quatenus & ſi res
ita ſe habet prædictum Abbatem,& ſocios eius ad re
ceptionem P.nulla ratione compellas inuito &c.*
Tertio probat̃ in c.ſi te p̃bẽdã in fi.de ren.li.6.vbi
poſtq̃ ſum.Pont.loquutus fuit de cõiecturis ad dete
gendam renunciationem fraudulentã in fraudem ex
pectãtis,ſubdit in vltimis verbis. *Ceterum ſi prædicto
renũcianti,huiuſmodi præbẽda vel dignitas pinguior
forſitan conferatur eo ipſo dicta fraus intelligatur eſ
ſe probata,& idem renuncians habita omnino careat
& ambita.*verbum enim habita refertur ad benef.re
* nunciatum,& ibi glo.&*cõiter Doct.declarant,aliud
vero verbum ambita,ad ambitum per cupiditatem &
fraudem,vt in c.licet de tranſ.c.quanto.7.q.1.& ratio
2 †eſt quia renunciando abdicauit a ſe omne ius,quod
* habebat.Innoc. cõiter *receptus in c.quod in dubiis
3 de renũ.& videtur*habere rem pro derelicta,Ant.de
* Butr.etiam*cõiter receptus in ca.2.nu.de renunc.li.
6.vnde non poterit repetere arg.c.1.de reg.iur.lib.6.
4 & ne†illudatur ſuperior qui renunciationem admi
ſit arg.c.bon.2.§.nec nocebat de elect. & propter vti
litatem Eccleſiæ ob quam forſan fuit admiſſa renun-
ciatio has rationes ad hoc deducit Hoſt. in ſũma de
5 renun.ſub nu.6.& vt illuſio & variatio † prohibeatur
ad not.in c.bonæ.2. de poſt.prel.in c.cum olim de a-
lien.mut.ind.cauſ.c.1.de appel.c.ſuper geſtum de prę
b.c.vnico.de rer.perm.l.ſi prætor.ff.de re iud.& max.
6 uilis † Eccleſi.c.cum autem de iur.patr. c. publicato
de elect.c.nulli eod.tit.li.6.c.dilectiſſimi.8.q.2.& hoc
eſt quod dicit Bonif. Octauus in c.1. de renun.li.6.
*cum illuſio,& variatio in perſonis Eccleſiaſticis ma
xime ſint vitandæ,&c.*
7 Accedat præterea quia a principio†reſignãs nõ co
gebatur ſuum benef.reſignare,ergo poſt reſignatio
nem illud non poterit repetere,quãdoquidem quod
a principio eſt voluntarium ex poſt facto efficitur ne
ceſſarium,reg.quod ſemel.de reg.iur.in 6.cum con-
cordantijs adductis ibi a Dino.l.ſicut.C.de act.& ob
lig.& hanc rationem in his terminis aſſignat Philip-
pus.Probus de iur.regal.q.5.n.1.& de conſenſu requi
ſite,in contractibus tradit Ang.conſ.290.col.3.verſ.
præterea late Tiraq.leg.connub.glo.9.q.1.4.nu.125.
Caſſan.in conſuet.Burg.Rub.4.§.1.& de aſſenſu dato
per partem filio teſtandi ad pias cauſas Peruſin. in
Rub.de teſt.col.20.li.6.& de aſſenſu mariti dato vxo
ri,Burſat.conſ.393.num.7.vbi alios adducit.
8 Hinc renunciantibus†actiones ſuas per viam ceſ-
ſionis nõ eſt dandus ad illas regreſus,c.ſi ille 23.q.4.
l.1.§.qui ſemel ff.de ſucc.edict.l.poſtquam C. de pa-
ctis l.quæritur §.ſi venditor.ff.de edil.edi.cap.ſi quis
Epiſcopus diſt.92.c.dudum.19.q. vlt.c.deniq. 6.q.3.
9 Et hoc eſt quod dicunt Doct.mox citandi,quod †
renunciantibus ſua beneficia ad illa obtinenda nõ da
tur regreſſus Crauett.conſ.511.nu.3.& conſ. 856.n.
12.& conſ.939.nu.1.Iacob.Emilian.conſ.92.nu.1.cũ
ſeq.& conſ.100.nu.4.& conſ.121.nu.9.11.12. Giga.
conſ.20.nu.10.Iacob.Meno.conſ.197.nu. 87.vol. 2.
Nauar.in c.accepta opp.7.nu.1.cum ſeq.de reſt. ſpol.
Card.Pariſ.conſ.69.nu.20.vol.3.idem Pariſ.conſ.5.n.
165.vol.4.Rebuff.conſ.36.n.12.Cephal.conſ.137.nu.
56.& conſ.284.nu.nu.6.& conſ.192.nu. 16. & conſ.
127.nu.6.vol.1.Soc.Iunior.conſ.94.n.31.& cõſ.129.
nu.1.volum.3.
10 Primo ampliatur,†& extenditur huiuſmodi con-
cluſio procedere etiam in renunciatione tacita ,vt ta
cite renuncians non poſſit pœnitere & redire ad bene
ficium tacite renunciatum,ita in terminis Archid. in
cap.denique num.3.6.q.3.& alios ad hoc citat. Card.
Pariſ.cõſ.76.n.1.2.& 3.cum ſequentibus vol.4.Dec.
con.166.n.2.Butrius in c.ex tranſmiſſa de renũ. gloſ
in clem.ne in agro.§.quia vero verſ.ipſo facto de ſtat.
monach.Bal.in Auth.habita C.ne filius pro pat. Ro.
conſ.427.col. 1. cum aliis infinitis allegatis per Alf.
Hoied.trac.de incomp.beneficiorum p.1.c.13.n.63.
* & eſt communis opinio idque probatur in c. ſi quis
11 presbyter.7.q.1.&†quia tacita renunciatio in præiudi
cium renunciantis idem operatur quod expreſſa pro
ut probatur de vtraque in c.exore,& ibi glo.in verbo
12 renunciaſſent,& alij†omnes,de his quæ fiu.a mai. par.
c.not.in c.cum veniſſent de inſt. Clement. Gratiæ de
reſcr.Rota deciſ.4.de ren.in nou.Bellamera deciſ. 1.
eundemque effectum inducit not. in c. ex literis de
tranſ.Io. And.in c.in noſtra vbi ſcribentes de reſcr.
13 idem Io.And.in c.veniens.vbi gl.de præſcr.† nam ta-
citum habetur pro expreſſo l.cum quod vbi Iaſ. &
14 Dec.poſt alios.ff.ſi certum pet.& eadem†eſt virtus Pa
riſ.conſ.59.nu.11.uol.3. & plura de renunc. tacita in
propoſito.q. noſtræ deducit Alf.Hoied.in tract.de in
compatibus.benef.par.1.c.13.& tandem circa rem no
15 ſtram per renunciationem†tacitam inducitur quoq;
vera vacatio beneficij tacite renũciati.7.q.1.§.ecce.c.
1.& 2.vt lit.pend.lib.6.Lap.alleg.14.Pariſ.d.conſ. 76.
* num.4.cum ſeq.vol.4.& fuit pluries*reſolutum in Ro
ta,ideo etiam renuncians tacite non poterit repetere
benef.ita tacite renunciatum.

16 Amplio

16 Amplio,&extendo ſecundo procedere † etiam in
renunciatione iuris ad rem,nam talis renuncians non
poterit repetere exemplum renuncians electioni de
ſe factæ non auditur amplius ita Abb.nu. 10. Ant.de
Butr.Card.Imol.& omnes*alii in c.in pſentia de renũ.
& præfatur in d.c.in præſentia vbi cum queſtio eſſet
inter duos electos ad quandam . Abbatiam fuit lata
ſententia contra vnum qui conquærebatur de iudi-
ce Papa reſpondit tantã eſſe iudicis authoritatem, vt
ſemper pro ipſo præſumi debeat , donec &c. ſubdit
in fin.*quia tamen præter iſta conſtitit de ipſius renũ
ciatione ſpontanea per quaſdam Epiſcoporum lite-
ras,& cõfeſſionem ipſius ei ſuper eadem Abbatia ſi
lentium duximus imponendum* & ſic non auditur re-
nuncians ſponte , electioni, de ſe factę, & ratio eſt
quia omne ius quod habuit ex ipſa electione,videtur
amiſſum per ſpontaneam renunciationem Innoc. in
d.c.q; in dubijs Abb.& alij in c.accepta de reſt.ſpol.
17 nam†iuri in re & ad rem poteſt renunciari.Pariſ. cõſ.
76.nu.1.vol.4.& ſi poteſt illi renunciari,ergo, & huic
cum facilius renuncietur†cum ius non ſit ita plenum
18 Rot.deciſ.31.de conceſſ.pręb.in antiquioribus . Put.
19 deciſ.106.lib.3.& argum.†a maiori validum eſt reg.
cui licet de reg.iur.in 6.l.iuris gentium.§. adeo. ff.de
pact.Roland.conſ.15.nu.41.vol.Crauett.conſ. 290. n.
20 7.& conſ.326.nu.10. vnde poſſunt poſt dictam†ele-
ctionem electores alium eligere,& qui renunciauit e
lectioni,ſi appellauit ab illa electione noua non audi
tur,vt probatur in c.cum inter.R. de elect. vbi idem
dicit de appellatione interpoſita,ne canonici acce-
21 dant ad electionem.Poteſt tamen†ille qui renuncia-
uit electioni de ſe factæ de nouo eligi,ad idem bene.
* vt docet Anchar.* communiter receptus in d.c.cum
inter R.nu.1.de elect.iure non prohibeatur arg.l.illã
22 C.de Coll.nec†ille poteſt appellare quo minus de no
uo non eligatur Anchar. in d.c.cum inter R. in eod.
23 nu.1.& ibi alij,& ſi†contingerit eum de nouo eligi po
teſt conſentire huic ſecundæ electioni,licet in in pri
ma renunciauerit,ita Anchar.in c.per ſuas nu.4.& 5.
locati quod eſt valde notandum quia poſſet in praxi
contingere.
24 Amplio 3 .procedere etiam†in eo qui renũciauit
per procuratorem habentem ad hoc ab ipſo ſpeciale
mandatum,namque poſt renunc.non poteſt repete-
* re benef.per procuratorem renunciatum,vt eſt*com
munis concluſio omnium. Docto.de qua dixi ſuo
25 loco quia†renunc.facta per procuratorem videtur p
ſe ipſum facta,iuxta vulgarem regulam qui per alium
facit per ſe facere videtur.
26 Amplio 4.procedere in eo†qui renunciauit per li-
teras miſſiuas,& per Nuntium quia ita poteſt fieri re
nunciatio,& operatur effectum vt renun.facta per p
curatorem.Ant.de Butr.poſt .Ioã.And.in.c.ſi te præ-
* bendam nu.3.& 4.Gem.nu.9.& alij*omnes de renun.
27 lib.6.arg.l.non ſolum ff.de election.& oblig.quia*nõ
figura literarum ſed oratione quam exprimũt literæ
obligamur l.non figura de act. & obli.cum verba ſint
28 nũtia cordis l.etſi labeo fin.ff.de ſupp.le.Dec.in l.ſem
per ſtipulationib.nu.4.ff.de reg.iuris Craue.conſ.20.
num.2.& conſ.290.in fin.Boer.deciſ.1.num.8. Tira.
qu.in l.ſi vnquam verbo liberis.nu.17.C.de reuo.do-
29 nat.&†qualitas verborum ſcriptorum eſt mentis no-
ſtræ teſtimonium Bal.in rub.C.de prob. Ceſ.Coſt. li.
3.var.amb.c.12.Menoch.de arbitr.iudi.q.7.nu.75.
30 Amplia,& extende.quinto tam†ſi renun. fuerit fa
cta cum iuram.quam ſine iuramento vt renuncians,
non poſſit repetere benef.renunciatum, ita extendit.
Abb.in c.ſuper hoc nu.7.in 1.lect.de renun.Nauar.in
* c.accepta in 7.op.de reſt.ſpol.in princ.& eſt*commu
* nis opinio recepta in praxi,*& probatur in c ſup hoc
de renun.Ibi.*maxime ſi non interuenerit iuramentũ,*
31 *&c.*dictio enim†maxime quam põderat. Abb.eſt im
plicatiua,quaſi dicat idem eſſet,ſi iuramentum ,inter-
ueniſſet gl.pen.in l.Illud.ff.ad l.aquil.Pariſ.conſ.65.n.
18.& 19.vo.1.ac etiam probatur in c.accepta,de reſt.
ſpol.vbi tex.loquitur de renunc.facta cum iuram . &
32 negat repetitionem,namque licet†iuram.addat effica
ce vinculum ad excludendum renunciantem Card.
33 Pariſ.conſ.26.nu.11.vol.3.tamen † ſequitur naturam
actus l.vlt.C.de non num.pecu.Card.Par.conſ. 86. n.
44.uol.3.deciſ.Pedemont.92.nu.6.cum alijs vt p Ga
briel.com.concl.lib.2.de iureiur.concl.10.cum infini
tis,cumulatis,per Burſat.conſ.361.nu.34.vol.4.atte-
* ſtatur de*comm.& hanc cõcluſionem confirmat Na
uarr.in d.c.accepta in confirmatione. decuplex.n.10.
34 Ideo dicimus,quod†petenti reſtitutionem benefi
cij obſtat exceptio,ſpontaneæ renunciationis ita.Io.
And.Bal.Ant.de Butr.Petrus de Anchar.Card.Zaba.
Abb.Nauar.& comm.Doct.in c.accepta de reſt.ſpol.
Rebuff.conſ.4.num.18.quod pbatur in d.c.accepta
in fi.Ibi *mandamus quatenus ſi vobis conſtiterit,qđ
præfatus.P.nullo metu,vel vi coactus ſed ſpontanee,
prælibatam eccleſiam taliter abiurauerit ei ſuper hoc
perpetuum ſilentium imponatis.*
Secundo probatur in c.ſuper hoc de ren. quatenus
habet ei qui benef.re poſcit,obſtare exceptionẽ ſpõ-
taneæ abiurationis.
Tertio,probatur in c.ex traſmiſſa, &c.in præſentia
de renun.vbi renunciatio ſimplex etiam non iurata
obſtat renuncianti.
Quarto c.ad aures de his quæ vi metuſue cauſa vbi
probatur quod qui ad populi clamorem renunciauit
electioni ſuæ ſibi præiudicauit.
35 Ratio quia defectus†notorius proprietatis quem
repellit a petitione qui beneficij c.quam &c.conſtitu
* tus de fil.præsb.Rot.deciſ.2.de reſt.ſpol.communis*
teſte Nauar.d.c.accepta,confirmatio.decuplex. num.
36 9.ac renũciatio inducit defectum†notorium Abb.cõ
37 muniter receptus in c.ſollicite de reſt.ſpoliat.& hæc†
exceptio ceſſionis operatur eũdem effectum quę ex
ceptio litis finitæ,& rei iudicatæ,vt fuit reſolutum in
* vna*Mediolan.penſionis.1.Iulij.1551.coram Reu-
man.teſte Caput. deciſ.320.p.1.
Amplia procedere,etiam in renunciatione non iu
rata.Nauarr.in d.cap.confir. decuplex.num.4. verſic.
5.Et hoc non habet dubium ex cap.ex traſmiſſa , &
cap.in præſentia de renunciat.Nec obſt.tex. in c . ſe-
cundo de reſt.ſpol.quia multipliciter reſpondetur vt
per Nauarr.in d.c.accepta opp.decuplex num.27.eo-
dem titul.
38 Declara.1.ſi†renunciatio fuit perfecta eo modo vt
dictum eſt late in præcedenti quæſtione.
39 Declara ſecundo†non procedere in eo qui incon-
ſulte renunciauit,namque iſte poteſt pœnitere, & re
petere antequam collatio alteri,ſit facta.Bartol.Brix.
in ſuis quæſtionibus dominicalibus. 6.Imol.in c.2.de
renun.lib.6.& ibi Gemin.nu.12. cum alijs allegatis p
* Boerium deciſ.150.nu.5.eſt communis*opinio teſte
Io.Fricar.in trac.comm. op. verbo renun.de comm.
etiam atteſtantur Villalob. renun. n.29.Burſat.conſ.
393.nu.10.vo.4.vt quãtum motus indignatione ſiue
ira renun.Dec. in c.ex par.1.n.24. de off.dele.& ratio
nes adducit Boer.loco citato.
* Hoc tamen hodie in praxi*non recipitur,loquen-
do de

do de renunc.quæ fit coram ſum. Pontif. namq; illa
nõ expeditur ſtatim,ſed cũ interuallo tẽporis,& cum
licita ſit pœnitentia vſq; ad conſenſum præſtitũ,& ex
tenſum in Cancellaria,& Camera,hoc non poteſt ca
dere,namque habet tempus pœnitendi.
40 Declarat tertio non pcedere†quoties renũciatio
fuiſſet facta vi,metu dolo,nã tũc poſſet reſignans,re-
petere beneficium reſignatum Abb. Ant.de Butr. &
* alij*omnes in cap.ſuper hoc de renunc.& in cap. præ-
ſentia,eo.titul.cum alijs citatis per Cardi.Pariſ.conſ.
66.nu.1.cũ ſeq.vol.4.Coraſ.ĩ tract. de benef.p.p.c.8.
n.9.& 10.vbi dicit has cauſas repetẽdi, eſſe approba-
tas a iure,& probatur in d.c.ſuper hoc de renun. Ibi
*Quam ſi forte probabilem ideſt non vi,nec metu,nec
oppreſſione,nec interuentu pecuniæ nec promiſſione
extortam iudex inuenerit,&c.*
41 Idemque poſſet†procedere in furioſo renunciante
Boerius deci.350.per totum & dicetur ſuo loco , &
hoc ſcribit Roſin.de benef.ca.37.num.5.in homine
bonefidei,renunciante,in fauorẽ hominis malefidei.
42 Immo ſecundum†aliquos ſi renunciato non eſt ſpon
tanea non amittitur poſſeſſio,Antonius de Burg . in
cap.ex parte nu.65.de reſcrip.& num.66.& 67.Card.
Pariſ.cõſ.143.nu.19.vol.4.Sebaſt.Medic.in l.vlt.glo.
3.num.305.de legibus.
43 Declara quarto vt†poſſit illud beneficium reſigna
tum habere,& repetere ex noua cauſa gloſſ. commu-
* niter*recepta in cap.ad noſtram el 2.verbo probarẽt
* verſic.ſi enim aliquis de iureiur . Doctor.* omnes in
cap.2.de renũc.vbi Abb.nu.1.in 2.not.Ant.de Butr.
* nu.4.quod de ſtilo*comm.eſt receptum,& quotidie*
* praticatur vt reſignans†aliquod beneficium poſſit il-
44 lud.iterum conſequi data vacatione,ex noua elect. p
ſentatione,poſtulatione,& collatione,ſeu confirma-
tione ſuperioris,Pariſ.in cap.cum venerabilis nu. 42.
de except.idque procedit†ẽt ſi ille iurauerit, vt tradit
45 gloſſ.in d.cap.ad noſtram , & probatur in d.c.2.Ibi.
*Ideoque vobis mandamus quatenus ſi pręfatum P.
inueneritis de conſenſu maioris partis capituli fuiſſe
de dicto beneficio authoritate Apoſtolica inueſtitũ
eum faciatis beneficium ipſum,pacifice poſſidere,ncn
n.videtur nobis impedimentũ afferre iuramẽtũ quod
de eodẽ nõ petẽdo vlterius proponitur præſtitiſſe,ſi cõ
ſenſus maioris,& ſanioris,partis canonicorũ Eccle-
ſię interceſit.* Et ibi Doct.tradũt poſt Abb.in 2.not.
Antonius de Butr.num.4.& eſt ratio quia iuramen-
46 tum†nõ extenditur ad ea de quibus non fuit cogita-
tum cap.clericus vbi cõmuniter* Doctor.de iureiur.
* ſicuti reſcripta ad lites non extenduntur†ad lites quæ
47 non extabant tempore impetrati reſcripti c.vlt.de re
ſcrip.& tranſactio†nõ extenditur ad ea de quibus nõ
48 fuit dictum & cogitatum l.ſide certa.C.de tranſ.& iu
ramentum regulariter non extenditur ad ea quæ de
nouo ſuperueniũt gloſſ.in d.cap.ad noſtram,2. verb.
probarunt, quia intelligitur in eſſe clauſula rebus ſic
ſtantibus cap.queadmodum de iureiur.l. vlt.ff.qui ſa
tiſda.cog.l.vlt.C.de nõ num.pec.l.ſi vnquam C.de re
uocã.don.Bart.in l.prima.§.& poſt.ff.de nou.op.nũc
49 Feder.de Senis conſ.281.incipit caſus talis, ea†enim
quæ denuo emergunt nouo indigent auxilio.l.de æta
te.§.ex cauſa.ff.de interrog.act.Vbi Bar.Doctores in
50 l.prima.ff.de ventr. inſpi. Et ideo†ſi quis offendit ex
cauſa ſuperueniente non dicitur rupta cautio data de
non offendendo.Bart.in l.aut facta.§.cauſa.ff.de pen.
& in l.quæro.§.inter locatorem.ff.loc.& in l.cũ quæ-
ritur ff.de excep.rei iudic.Bald.in cap . primo col.2
de pace tenen.in vſibus feud.Rom.Alexan.& alij in l.
ſemel mora.ff.ſol.matri.Rom.cõſil.184.Abb.in cap.
primo de treg.& pac.Alex.conſil.113.lib.2.cum alijs
vt per Marſ.in l.prima.§.vlt.num.152.ff.de quæſtio-
* ni.Dec.conſ.531.num.7.Afflict.deciſ,206.*.cõmunis
opinio de qua atteſtatur Alex.in l.inſula col.prima &
& 2.ff.de verb.obligat.Card.Pariſ.conſil.165.nu. 26.
volum.4.Dec.conſil.580.num.2.Peruſin.de . Cautio
ne cap. 13.num.3.quod pcedit etiam ſi in renuntia-
tione vel iuramento ponatur aliqua dictio tempus fu
turum reſpiciens vt de non repetendo vlterius,Abb.
d.c.2.ſub nu.1.verſ.& nota.Ant.de Butr.num.41.
51 Quod intellige non†procedere quoties ob crimẽ
reſignauit,Doctor.in cap.niſi de renũc.vbi Hoſtien.
& Abb.& in Epiſcopo†renunciante vt monacus fiat
52 nam ulterius ad epiſcopatum illum redire non poteſt
cap.hoc,nequaquã 7.quæſt.1.vbi Card.Alex.Archid.
Bellam.& alij omnes Doctor.in cap.poſt translatio-
nem de renun.Maiol.de irreg.lib.3.c.6.nu.7.
53 Declara quinto vt†renuncias poſſit repetere bene
ficium quod renunciauit poſtquam eo fuit ſpoliatus
nam eſſe reſtituendum hoc caſu ſcribunt Rot.deciſ.
6. de renunciat.in antiq.& deciſ.3.num.4.de renun
ciat.ĩ nou.& deciſ.8 in titul.de reſtitut.ſpoliat.Card.
Pariſ.conſil.primo num.151.volum.primo cum alijs
& per Menochiũ de recup.poſſ.prime.rem.nu. 263.
* & num.272.qui atteſtatur hanc eſſe* omnium cõmu
nem opinionem,& ita fuit reſolutum in vna*Melitẽ.
* abbatiæ corã Rubeo de anno 1557.6.Ianuarij teſte
Caputa quen.deciſ.10.lib.2.in manuſcr . Cott. deciſ.
* 320.& in alia*Abulen. ſancti Martini coram Aldo-
brãdino.29.Decembris 1557.teſte Cotta deciſ.319.
in manuſcript.& habetur in libro diuer.deciſ.309.in
manuſcri.etiam ſi renunciauerit in fauorem alterius,
* quã illius qui ſpoliauit,vt fuit reſolutum in vna *Bra-
chinonen. coram Cardinali ſancte Crucis de menſe
Nouẽbris 1546.vt ipſe teſtatur in recollectis manu-
* ſcrip.deciſ.273.& coram Pelegr.in vna*Imolen. præ-
ben.& canonicatus teſte eodẽ Pellegrino,deciſ.275.
lib.2.& Caputa q.deciſ.241.li.1.in manuſcr . de qua
re dicetur latius inſ.
54 Declara ſexto ſeu limita †non procedere quoties
ius non fuit quæſitum reſignatorio,vel ſi fuit quæſitũ
cõditiones nõ ſeruentur,nã hoc caſu poteſt reſignãs
repetere ſuũ beneficiũ,vt fuit pluries in diuerſis cau-
** ſis reſolutum in*Rota eſt*cõmunis opinio omnium
Doctor.vt ſupra late ſcripſi q.3.

QVARTAEDECIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Si permutatio non eſt ſortita effectum permutantes poſſunt redire abſque noua collatione & n.12.*
2 *Renunciatio debet præcedere collationem.*
3 *In renunciatione conditionali conſiderantur duo actus ceſſio & collatio.*
4 *Beneficium Eccleſiaſticum ſine collatione obtineri nõ poteſt.*
5 *Per renunciationem primus titulus eſt extinctus.*
6 *Quoties non abdicatur ius reſignãs poteſt redire ſine noua collatione.*
7 *Cum conditiones non ſeruantur ius non abdicatur & beneficium non vacat.*
8 *Cum non ſeruantur conditiones reſignatum non cenſetur.*
9 *Actus habetur ac ſi non eſſet factus cum non ſeruantur*

tur conditiones.
10 *Non impleta conditione titulus & poſſeſſio non dici tur dimiſſa.*
11 *Dimiſſio intelligitur rebus ſic ſtantibus.*
13 *Quoties renunciatio eſt ſimplex vacat beneficium in conditionali ſi conditiones ſeruentur.*
14 *Rebuſſus declaratur.*
15 *Reſignans ſi non ſeruentur conditiones poteſt agere ſpolio & requiritur declaratoria Iudicis.*
16 *Poſſeſſio occupata non poteſt propria authoritate apprehendi.*
17 *Renuncians mætu venit reſtituendus abſque noua col latione.*
18 *Quoties beneficium eſt reſignatum contra mandati formam reſtituitur reſignanti abſque noua colla- tione.*
19 *Si reſignatio conditionalis habuit effectum reſignans non poteſt redire abſque noua collatione.*
20 *Renuncias beneficium ſimpliciter non poteſt redire abſque noua collatione.*
21 *Requiritur noua collatio ſiue fuerit alteri collatum ſiue non.*
22 *Reſignans poteſt denuo reſignare cum non abdicatur Ius & ſecunda reſignatio erit valida.*
23 *Renuncians Valide non poteſt rurſus renunciare.*
24 *Renuncians duobus eſt periurus.*
25 *Reſignans recuperans beneficium cum noua collatio ne quamuis conſequatur omnia Iura non tamen prerogatiuam antiquitatis.*
26 *Recuperans beneficium ex noua collatione non habet Ius optandi.*
27 *Renūcias Canonicatum ſi ex collatione ad eundem re deat non habebit eundem locum.*
28 *Rediens ad beneficium reſignatum vigore regreſſus recuperat eundem locum.*
29 *Vbi reſignatio non tenet ſi reſignans non redeat, aut ſuperior non conferat collatio deuoluitur ad ſupe riorem.*

DEcimo quarto quæro an ſupradictis caſibusq; de quibus in vltima declara- tione præcedentis quęſtio nis reſignans poſſit redi- re ad beneficium reſigna tum abſque noua colla- tione?

Quod requiratur noua collatio uidentur affirma re infra ſcripti Doct. dum firmant, in permutatione†
1 inualida, que ſuũ nõ eſt ſortita effectum permutantes
non poſſe redire ad beneficia abſque noua collatio-
ne Rot. deciſ. prima num. 4. verſ. in 3. dubio, de rerum
* per. in nouis, vbi dicit ita* tẽtum, & deciſ. prima in fin.
de fil. presb. verſ. dicebam in nouis & deciſ. 16. nu. 6.
de rer. permu. in antiq. vbi dicit hanc opinionem eſſe
tutiorem, & veriorem. & deciſ. 3. eod. tit. in antiquiori
bus per Biſignetum Federi. de Sen. conſil. 156. Petr.
Antonius de Butr. Petrus de Peruſ.. & alij relati. a Fe-
ly. in cap. cum venerabilis. num. 11. de except. & pro ea
conſuluit Bar. Sozzi. vt refert Deci. in dic. cap. cum ve
** nerabilis nu. 73. dicenſ. hanc eſſe magis** communẽ
& Ibi Card. Pariſ. num. 40. tuetur hanc opinionem
* affirmans eſſe* communem, de magis com. atteſtatur
ſelua de benef. par. 3. quæſt. 24. num. 3. vbi dicit ab hac
opinione non eſſe recedendum, & dicit eſſe magis e
quam, & ſecuriorem Redoa. de ſimon. par. 1. c. 10. nu.
30, & num. 31. Maſcard. de proba. conclu. 1395. nu. 3.
Ita & renunciates in fauorem ſi renunciatio non
eſt ſortita effectũ nõ poterãt redire abſque noua col
2 latione, & ratio† eſt quia renunciatio debet precede-
re colletionem Abb. in cap. inter cetera in principio
de preb. Rot. deciſ. 7. de rer. per mut. in antiq. Gloſ. in
cap. ſi propter in verſ. vacabunt de reſcri. lib. 6. Card.
conſ. 62. ſigillatim colum. 2. verſ. ad tertiam, & eſt cõ-
3 munis* opinio, nã conſiderantur† duo actus, ceſſio re
* ſignãtis, & collatio, in fauorem reſignatarii, Boer. de-
ciſ. 2. num. 16. Mandoſ. de Inf. quæſt. 12. in fin. dicens
in permutatione conſiderari etiam duos actus, vnde
cum beneficium vere vacauerit per renunciationem
* vt eſt communis* opinio de qua late dixi ſupra ſequi
tur non poſſe redire† ſine noua collatione cum bene
4 ficium Eccleſiaſticum vacans ſine canonica inſtitu-
tione per eum qui in eo, ius non habet vel ſi ius ha
buit illud per priuationem, ſeu liberam reſignationẽ
perdidit recuperari non poſſit cap. ex ſequentibus de
inſti. cap. primo de reg. iur. in 6. nam primus tit. per
dictam renunciationem fuit extinctus† quo ſit, vt vir
5 tute dict. tituli extincti non poſſit venire vt late, &
Egregie comprobat Card. Pariſ. d. cap. cum venerabi
lis. num. 41. arg. l. 4. §. condemnatum. ff. de re. iud. cap.
illud de iure patro. & hãc opin. in indiuiduo videtur
tenere Rebuff. de paci. poſſ.
His tamen non obſtantibus contrariam opinionẽ
exiſtimo veriorem vt his caſibus reſignans, poſſit re-
6 dire ſine noua collatione vt tenet Rot. deciſ. 7. de
reſtitut. ſpolia. in antiquis, Creſcen. deciſ. 228.
lib. 2. in manuſcri. Celſ. Vgo. conſ. 43. nu. 5. Caputaq.
deciſ. 379. lib. primo in manuſcri. Mohed. deciſ. 323.
in manuſcri. Archid. in cap. ſi beneficio de preb. lib.
6. Card. Pariſ. conſ. 5. nu. 7. vol. 4. Gabriell. conſ. 185.
* nu. 2. vol. primo, & fuit pluries* reſolutum in Rota vt
patet ex deciſionibus citatis, quibus cauetur ius non
abdicari, a reſignante non ſeruatis conditionibus† er
7 go beneficium non vacat Rota deciſ. vltima in antiq.
de rer. perm. Put. deciſ. 523. lib. 2. & deciſ. 297. num. 5.
8 lib. 3. & reſignaſſe† non cenſetur Inno. in c. inter cetera
de præb. in princ. Rot. dict. deciſ. vlt. de rer. perm. in an
tiq. Put. deciſ. 247. nu. 2. lib. 2.
9 Nam actus† habetur ac ſi non eſſet factus non pu-
rificata conditione Cardin. Pariſ. conſil. 5. num. 6. cũ
ſeq. volum. 4; Soccin. Iun. conſil. 4. num. 15. volum. 2.
Ceſal. con. 17. num. 8. volu. primo Gabriel. con. 72.
num. 3. vol. 2.
10 Et titulus ac poſſeſſio† non dicitur dimiſſa niſi ad
impleta conditione gloſſ. in cap. olim de reſtit. ſpoliat
Innoc. in cap. inter cætera de præben. Cott. deciſ. 318.
* in manuſcrip. &* communiter Doct.
11 Nam dimiſſio† illa intelligitur rebus ſic ſtantibus
Card. Pariſ. conſ. 24. nu. 92. vol. 2. & conſ. 77. num. 70.
cum ſequenti. eod. vol. Vincentius Franc. deciſ. 181.
num. 12. Sarn. de trien. q. 24. Put. deciſ. 358. lib. 3. cum
nihil denuo videat acquirere ſed acquiſitum cõſerua
re arg. l. filio ff. de iniuſt. rup. teſt. l. peculium. §. ſi habe
re ff. de peculi. l. volũtate. ff. quib. mod. pig. vel hypot.
12 Et hanc opinionem videtur† tenere Io. Anan. in c.
primo de rer. per. Feder. de Sen. in tract. de permut. be
nef. in 3. quæſt. Rota deciſ. vlt. de rerum. perm. in anti
q. Card. & Imol. in cap. deuul. colum. vlt. in fin. erit. ſed
iuxta prædicta eodem titul. de rerum perm. Decius
in cap. cum venerabilis num. 73. dum tenent quod
ſi permutatio non habuit effectum permutantes poſ
ſunt redire ad beneficiũ abſque noua collatione Io.
And. in cap. primo de rerum perm. in 6. & hæc opi-
nio

* nio tenetur* de conſuetudine teſte Petro Greg. Sinta
g. iur. lib. 17. cap. 17. num. 33. vbi dicit ita fuiſſe* iudica
* tum in Senatu Pariſien. 2. Maij 1525. & in Vigilia Bea
tiſſimæ Mariæ de anno 1539. vt etiã refert Rebuff.
de pacif. poſſ. num. 166. adeo quod hodie hæc* cõmu-
* nis reſolutio, &* magis communis.
13 Non obſtat, quod renunciatio† debet præcedere
collationem, & per renunciationem vacat beneficiũ,
nam hoc eſt veriſſimum quoties renunciatio eſt ſim
* plex & libera, vt* communiter Doct. concludunt. de
quo dixi alias, in caſu autem noſtro renunciatio non
videtur libera ſed limitata caſu quo conditiones ha-
beant effectum, quæ ſi non ſequanturrenunciatio nõ
videtur libera ſed limitata caſu quo conditiones ha-
beant effectum, quæ ſi non ſequantur renunciatio vi
detur facta Innoc. in d. c. inter cætera in princ. de prę
bẽd. & quod ibi not. gloſſ. 2. Egregie Rota dict. deciſ.
vlt. de rer. perm. in antiq. vnde poterit redire ad ſuum
beneficium quod in effectu non renunciauit cum cõ
ditiones effectum nõ habuerint, nec obſtat† Rebuff.
14 loco citato, quia poteſt intelligi quando reſignatio
habuit effectum, & ita illum declaro procedere.
Concludendum igitur eſt non requiri nouam col
lationem, cum conditiones poſitæ in reſignatione
non habeant effectum quia reſignans poteſt redire
* abſque ea, & hæc opinio ſeruatur de* ſtilo, & eſt de
* mente* Rotæ.
15 Requiritur tamen declaratoria† ſuperioris, decla-
rantis ipſum poſſe redire vt tenet Vbertinus de Car-
pagiano in Rep. cap. vnici col. 17. verſic. quæro, ſepti
mo de rerum permut. lib. 6. quem refert Felin. in d. c.
cum venerabilis num. 11. de except. namque in caſib.
in quibus dictum eſt non abdicari ius reſignans põt
agere ſpolio, aduerſus reſignatarium, & reſtituetur, &
põt redire Mohed. deciſ. 81. & 93. & 325. Accoramb.
deciſ. 16. & 31. lib. 2. Caputaquen. deciſ. 347. lib. primo
Simonett. deciſ. 39. Pelegrin. deciſ. 70. Cott. deciſ. 321.
in fi. & deciſ. 400. Paleott. deciſ. 112. alias 136. in ma-
16 nuſcri. & Comm.* alij, & cum poſſeſſio† ſit occupata
* non poteſt propria authoritate illam capere, vt in ter
minis firmat Rota deciſ. 7. de reſtit. ſpoliat. in antiq.
prope finem ex Innoc. in cap. traſmiſſam de elect.
17 Ideo† qui renunciat metu venit reſtituendus abſq;
noua collatione. Abb. Fel. in cap. ſi vero num. 11. de Iu
reiur. Cardin. Pariſ. conſ. 5. num. 165. volum. 4.
18 Hinc quatenus† beneficium eſt reſignatum con-
tra mandati formam reſignans poteſt redire abſque
noua collatione Rebuff. in prax. titul. de publi. gloſſ.
vlt. num. 32. folio mihi 394.
19 Si uero† reſignatio conditionalis habuit effectum
tunc reſignans non poteſt redire ad beneficium abſ
que noua collatione vt tenet Rota vt refert & ſequi
tur Feli. in d. cap. cum venerabilis num. 11. de excepti.
Cel. Vgo. conſ. 43. num. 6. Rebuff. de pacif. poſſ. num.
164. Redoa. de Simo. p. 2. cap. 24. num. 3. Petr. Greg.
* Sintag. iuris loco citato, communis* opinio quæ quo
* tidie* praticatur.
20 Ita & etiam† ſi quis renunciat beneficium ſimplici-
ter non poteſt ad illud redire abſque noua collatione
Pariſ. in dict. cap. cum venerabilis num. 42. de except.
* & eſt* communis opinio, nam eſt extinctus titulus
quem habebat per renuntiationem, ideo nouus requi
ritur vt egregie probat Pariſ. d. c. cum uenerabilis. nu.
44. verſ. non propterea & hoc tenet Gloſſ. in c. quod
Dei de ſtat. mon. Nauar. in cap. accepta num. 31. opp.
7. de reſt. ſpoliat.
21 Ampliatur procedere† ſiue fuerit alteri collatum ſi
ue non, nam vtroque caſu uacauit beneficium Pariſ.
* d. c. cum venerabilis. num. 41. & eſt communis* opi-
22 nio, & regulare eſt† vt quoties non abdicatur ius, a reſi
gnante, & nulla eſt reſignatio vt poſſit reſignans de-
nuo reſignare in fauorem alterius, & hæc ſeconda re
ſignatio erit valida non obſtante prima vt fuit pluries
* reſolutum in Rota* in vna Iſpalen. canonicatus die.
9. Iulii 1568. coram Oradino, teſte eod. deciſ. 32. inci
pi. an ex præfatis lib. 2. & in vna* Burgen. canonicatus
coram R. P. D. Gipſio Auditore Rotædoctiſſimo 18.
Aprilis. 1586. & ratio colligitur ex ſupradictis, alias
23 autem non poſſet † poſt reſignationem renuncia-
* re cum nullum ius habeat* iuxta communes conclu-
ſiones infra ponendas, † & eſt periurus ob iuramen-
24 tum quod ſolet in reſignationibus præſtari ꝙ non in
teruenit dolus, neque Fraus, &c. limita tamen non ꝓ
cedere ſi reſignaſſet ius tantum quod præ tendit Put.
deciſ. 468. li. 2. etſi non dicat quod habet ius vt fuit re
* ſoluuum in vna* Brixien. fructuum coram Sarn. 27.
Febr. 1542. teſte Put. deciſ. 269. lib. 1.
25 Et quoties qs redit* ad beneficiũ cũ noua collatione
vt quia reſignatarius ei illud retrocedat aut alias, quã
uis recuperet omnia iura beneficii, & onera, & com-
moda, non tamen eandem prærogatiuam antiquitatis
* Hinc fuit reſolutum* in Rot. in vna Paduan. optionis
coram Accorambono 29. Nouembris 1557. teſte
Cotta deciſ. 337. in manuſcri. non competere ius op
tandi, nam quidam poſſederat canonicatum, per plu-
res annos poſtea reſignauerat, demum reſignatarius
26 retroceſſit, † quęrebatur an haberet prærogatiuam an
tiquitatis, ex qua poſſet optare vt ante reſignationem
poterat, fuit negatiue reſolutum, quia per renun-
ciationem amittit ius, & prærogatiuam antiquitatis,
Pariſ. conſ. 93. num. 11. vol. 4. quod etiam habetur
libro diuerſorũ deciſ. 83. in manuſcr.
27 Ita etiam† regulare eſt, vt ſi reſignans, canonicatũ
redeat ad eundem canonicatum, ex reſignatione non
habebit eundem locum vt antea vt pluries fuit deci-
* ſum,* in Rot. quod tamen limita non procedere† quo
28 ties quis redit vigore regreſſus vt late per Mohed.
deciſ. 72. in manuſcri.
29 Et vbi reſignatio† non tenet ſi reſignans non re-
deat ad beneficium reſignatum & ſuperior non con
ferat collatio deuoluitur ad ſuperiorem Rot. deciſ. 8.
num. 3. de renun. in nouis.

QVINTAEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignans ſemel non poteſt vlterius reſignare.*
2 *Per reſignationem amittitur titulus & poſſeſſio.*
3 *Non poteſt reſignare qui non habet beneficium.*
4 *Priuatio præſupponit habitum.*
5 *Nemo poteſt dare quod non habet.*
6 *Qui ceſſit vni alteri cedere non poteſt.*
7 *Venditio ecunda non valet in præiudicium primę.*
8 *Eccleſiaſticis perſonis probibita eſt variatio.*
9 *Nemo plus iuris in alium transferre poteſt quam ip ſe habet.*
10 *Conſenſus primæ eſt validus.*
11 *Gratia ſubreptitia cum non exprimitur id quod mo uet concedentem.*
12 *Papa non ſolet, tollere ius quęſitum.*
13 *Collatio beneficij non vacantis eſt nulla.*
14 *Reſignatarius habens ius ab eo qui non habebat ſi capit*

capit poßeßionem dicitur intruſus.
15 *Beneficium eccleſiaſticum non poteſt obtineri ſine canonica inſtitutione etiam quoad poſſeßionem.*
16 *Reſignans non poteſt amplius reſignare etiam in fauorem primi.*
17 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
18 *Reſignans non poteſt ſecundo reſignare eſto quod reſignatarius non ſit vſus reſignatione per duos annos.*
19 *Reſignans non poteſt ſecundo reſignare etiam quod reſignatarius ſit mortuus.*
20 *Reſignans non poteſt ſecundo reſignare etiam ſi prima reſignatio ſit nulla.*
21 *Reſignans ſine conſenſu Regis contra priuilegium eſt indignus.*
22 *Si procurator renunciat non poteſt dominus ſecundo reſignare.*
23 *Secundus Reſignatarius non poteſt ſe tueri regula de triennali aduerſus primum.*
24 *Literæquę non ualent non dicuntur literæ.*
25 *Poſſidens beneficium vnitum triennio non iuuatur regula de triennali.*
26 *Reſignans ſecundo tenetur crimine ſtellionatus.*
27 *Donans duobus eandem rem tenetur crimine ſtellionatus.*
28 *Renunciatio eſt donatio.*
29 *Quæ pęna imponatur pro crimine ſtellionatus.*
30 *Priuatio non fit niſi ex magno crimine.*
31 *Reſignans dicens in iudicio non reſignaſſe tenetur pœna falſi.*
32 *Falſum debet eſſe doloſum vt puniatur.*
33 *Falſum nociuum eſt punibile.*
34 *Renunciatione, non admiſſa poteſt reſignans rurſus reſignare.*
35 *Poſt reuocationem poteſt quis reſignare.*
36 *Reſignans poteſt rurſus reſignare in caſibus in quibus non abdicatur ius.*
37 *Reſignatio ſecunda tribuit titulum coloratum quando multa opponi poſſunt contra priorem.*

DEcimoquinto Quęro:
an q; reſignauit ſemel
poſſit vlterius idẽ be-
* neficium reſignare ?
1 Com.*opinio eſt† ne
gatiua ſecundum quã
in facti contingentia
reſpondit Rebuff.cõ-
ſil.4.per totum,& nu.
15.& conſ.38.num.1.
& 85.num.20.& cõſ.
90.ac conſ.93.nu.11.
2 verſ.quarta quęſtio.& conſ.185.num.6.& ratio † eſt
quia per primam reſignationem amiſit titulũ,& om
* nem poſſeſſionem beneficij reſignati DD.*omnes in
cap.ſollicite de reſt.ſpoliat.& in c. quod in dubijs de
3 renunc.vnde non poterit ſecundo reſignare quia,†q
non habet beneficium,non poteſt reſignare Rebuff.
4 d.conſ.38.num.1.2.& 3.cum† priuatio præſupponat
5 habitum.l.qui decem.ff.de verb.oblig.& nemo † po-
teſt dare,quod non hẽt.§.ſeruus.de cap.dim.Rebuf.
6 conſ.93.num.11.qui,enim†ceſſit vni,alteri nõ poteſt
idem ius cedere.l.non quocunq; §.qui Caium ff. de-
7 leg.primo vbi Bar.Iaſ.Alex.conſ.18.viſo.lib.5.&†ſiqs
vendit vni, & tradat,licet alteri vendiderit non valet
ſecunda venditio.l. quoties Cod. de rei vend. & quia
8 † prohibita eſt variatio ꝑſonis maxime eccleſiaſticis,
Clem.prima de renunc.vbi DD.ex quo ſequitur in ſe
cundum reſignatarium nihil trãſlatum fuiſſe vt voluit
expreſſe Rebuff.in cõſilijs allegatis, & eſt communis
9 * † opinio,tum * quia nemo plus iuris in alium trasfer-
re poteſt quam ipſe habeat.l.traditio.ff.de acqui. rer.
dom.ſed reſignãs nullum ius habet, ergo nihil trãſtu
lit Rebuff.conſ.85.num.11.& 12.tum etiam quia ꝓ-
uiſio, & collatio ei facta eſt nulla vt clare dicit in reg.
10 † 40.cancel.Ibi,*& ſeipſum reſignantem,ſeu cedentem
pluries ſuper vno,& eodem beneficio in fauorẽ diuer
ſarum perſonarum ſucceßiue conſentire contingerit,
voluit ſanctitas ſua quod primus conſenſus tenere de
beat,& alij poſteriores cõſenſus ac literæ illorum prę
textu,etiam ſub priori data expeditę pro tempore nul
11 lius ſint roboris,uel momenti,&c.*& ſubreptitia † qa
non fuerat expreſſum quod reſignans antea reſigna-
uerat,quod ſi eſpreſſiſſet non eſt veriſimile quod Pa-
pa contuliſſet,vt ſcribitur,in cap. poſtulaſtis in ſi. de
12 reſcrip.& voluiſſet † tollere ius quæſitum per primam
13 reſignationem c.quamuis de reſcr in 6.& quia† colla
tio beneficij non vacantis eſt nulla,Bellam. conſ.19.
col.2.Gemin.conſ.86. in princ. ſed hoc non vacabat
cum fuerat acquiſitum primo reſignatario,ergo nul
la collatio.
14 Vnde ſi cepit poſſeſſionem iſte†ſecundus reſigna
tarius dicetur intruſus,vt reſpondit Rebuff.d. conſil.
90.& primus reſignatarius aduerſus illum poterit age
15 re,& obtinebit,nam†beneficium eccleſiaſticum non
poteſt obtineri ſine canonica inſtitutione etiãquoad
poſſeſſionem Glo.pragm.in verbo inquirant.§.ordi-
narij,de pacifi.poſſeſſ.& hoc ne aperiatur via malitijs,
vt quis reſignet duobus, & ſecundus capiat poſſeſſio
nem,& tollat ius tertio, & ideo renunciatio facta co
ram Papa poſt renunciationem factam coram ordi-
nario non valet Rebuff in prax.gl.3.fol.362.
16 Amplia primo,vt qui† ſemel reſignauit non poſſit
vlterius reſignare etiam in fauorem primi,Sarn.de pu
blic.reſign.q.18.Caſſad. deciſ. 9.de conceſſ.præben.
Rebuff.conſ.4.num.5.& conſ.185.nu. 6. & eſt ratio
quia cum abdicauerit omne ius a ſe,per primam, ſe-
17 cunda non prodeſt,† & fieri non debet quod factum
non releuat.l.ſi quando.ff.ad velleian.
Amp.ſecundo procedere,etiam ſi primus reſigna-
18 tarius non eſt vſus reſignatione † per duos annos, nã
nihilominus reſignans non poterit alteri reſignare,
vt in facti contingentia reſpondit Rebuff. conſ. 85.
num.10.ex ratione ſuperius allegata.
19 Amplia tertio procedere † etiam ſi primus reſigna
tarius moriatur,nam tunc beneficium vacat per obi
tum,& reſignans non poterit reſignare cum nihil ha
beat Rebuff.d.conſ.85.num.10.in ſi.
20 Amplia quarto procedere,etiam ſi prima reſigna-
tio ſit nulla quia fuit facta ſine conſenſu Regis,vt re-
quiritur iux.priuilegia data Regi Franciæ,nam nihilo
minus non poteſt alteri reſignare etiam cum conſen
ſu Regis,vt reſpondit Rebuff.conſ.38.num.3.& cõſ.
21 93.num.14.quia tanquam†indignus priuatur,cum re
nunciatio videatur fraudulenta vnde non operaẽ hoc
caſu,clauſula, & non alias nec alio modo Rebuff. d.
conſ.38.num.6.& num.14.
22 Amplia quinto procedere†etiam in renunciatione
facta per procuratorem, nam poſtquam procurator
renunciauit,dominus non poteſt alteri cedere ita re-
ſpondit Rebuff.conſ.4.num.2.verſ. 1. & eſt commu-
* nis*opinio,vt ſuo loco dicetur.
23 Amplia.6.vt etiam † ſi ſecundus reſignatarius poſ-
ſederit.illud beneficium per triennium,nihilominus
præfer-

præfertur primus,aduerſus quem non poterit ſe tue
ri,regula de triennali poſſeſſ.vt in facti contingentia,
conſultus reſpondit Rebuff.conſ.185.& ratio eſt qa,
iſte ſecundus reſignatarius, vt conſtat ex ſupradictis
nõ habet titulum nec etiam coloratum, cũ ſit nullus.
c.factus in ſi.7.q.2.Fel.optime in c. in noſtra collor.
24 36.de reſcrip.† & literæ quæ non valent non dicũtur
literæ ſed nullæ Gloſ. in cap.cum noſtris in verſiculo
de facto,de conceſſ.præb.ergo non poterit vti reme
* dio regulę de triennali,iuxta communem*reſolutionẽ
firmatam quoque ſępius in Rota. Hinc dicit Sarnen.
25 detriennali.q.8.num.24.quod poſſidens† pacifice be
neficium triennio non iuuatur regula de trienn.quia
caret titulo qui per vnionem extinctus erat.
Amplia.7.vt non ſolum reſignatio ſit nulla ſi reſi-
26 gnans reſignat ſecundo,† & ſic iterum, ſed ipſe vide-
tur delinquere,& crimine ſtellionatus tenetur cũ nõ
ſit alia pęna ſtatuta in iure canonico,vt reſpondit Re
buff.conſ.4.num.11.& num.12.& conſ.90.num.9.ac
conſ.93.num.14.vbi dicit idem tenere Berber.in via-
27 torio iuris in rub.de crim.ſtellio.in ſi.ſicuti qui † duo
bus donat.l.3.ff.de crim.ſtellio.vbi Bar.Glo.in c. nul-
28 lo,& ibi.DD.omnes de reb.Eccl.non alien.& tamen
* renunciatio eſt donatio,vt eſt*cõis doctorum ſenten
29 tia de qua dictum eſt ſupra,& hæc pœna†eſt vt priue
tur beneficijs,ſi quę habet.l.habemus.§.œconomus.
C.de ſacr.ſan.eccl.ita Rebuff.conſ.90.num.9.cui opi
30 nioni non de facili accederem,nãq;†priuatio benefi-
cij,non fit niſi ex graui,& magno crimine,ac in caſi-
bus a iure expreſſis vt late probaui.in c.ac ſi clerici de
31 * Iud.& eſt communis*reſoluto,† ſi vero fuit interro-
gatus an reſignauit,& reſpondit non reſignaſſe ſecun
dum Rebuff.d.conſ.90.num.9.punitur pęna falſi,qđ
procedit ſi in iudicio ita reſpondit,l. ſi a debitore,ff.
32 ad legẽ cornel.de falſ.& ſi falſum fuit † doloſum,Bar.
in l.ſiquis legatum ff.de falſ.Bal.in l.damus.C.eodem
tit.Glo.in c.quanto de iure iur. D.meus Card. Pariſ.
* conſ.151.num.23.cum ſeq.vol.4.communis * opinio
33 teſte Gomeſ.in §.pœnales.num.6.inſt.de act.&†ſi eſt
nociuum alicui,Glo.per illum tex.in d.l.damus Iaſ.in
l.ſub prætext.nu.11.C.de tranſac.Dec.conſ.8.Couar.
* in c.quamuis num.6.de pact.communis*opinio teſte
Alex.conſ.145.col.1.lib. 6. Curt.Iun.de Feud.p.4.q.
10.Clar.§.falſum verſiculo eſcuſatur.
34 Limito primo non procedere† quoties prima reſi
gnatio non fuit admiſſa,nam tunc reſignãs poteſt ite
* rum renuntiare vt eſt* communis opinio,de qua dixi
late ſupra in 12.quæſt.
Limito ſecundo nõ procedere quoties fuit admiſ-
35 ſa renunciatio,ſed fuit†reuocata, ante præſtitum cõ
ſenſum in Cancellaria, vel Camera nam tunc poteſt
in fauorem alterius reſignare Rebuff.conſ. 4. num.
* 15.& eſt communis* opinio ſępius reſoluta in Rota
36 † vt dixi in d.q.12.
Limito tertio non procedere in caſibus, in qui-
37 bus non † abdicatur ius a reſignante, nam tunc po-
teſt iternm reſignare,vt ſępius fuit in Rota determi-
natum,vt dictum eſt ſupra.quæſt.3. & quæſt. 14.nu-
mero 22.
Limito quarto vt reſignatio ſecunda tribuat titu-
lum coloratum,ad effectum reg.de trien. quãdo mul
ta opponi poſſunt contra priorem,vt fuit tantum 21.
Martij,1551.aut habetur lib.6.diuerſ.manuſcr.deciſ.
299.in vna Placentina parrochialis coram Ant.Aug.
Sarn.de trien.q.27.num.5.& 7.

SEXTAEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In reſignatarium tranſeunt omnia quæ competebant reſignanti.*
2 *Reſignans poteſt amplius in beneficio reſignato ſe intromittere.*
3 *Reſignans per reſignationem amittit omne ius,& poſſeßionem.*
4 *Ius & poſſeßio beneficii reſignati,acquiritur reſignatario per collationem ſibi factam.*
5 *In reſignatione ſimplici ius tranſit in ſucceßorem.*
6 *Reſignatarius conſequitur tam onera quam cõmoda.*
7 *Reſignatarius poteſt percipere fructus.*
8 *Reſignatarius tenetur ſoluere penſionem.*
9 *Reſignatarius conſequitur uerum titulum,etiam ſi ſit reſeruata omnimoda adminiſtratio.*
10 *In Reſignatarium tranſit inſtantia in eo ſtatu quo reperitur.*
11 *Reſignatarius poteſt repetere a reſignãte iura illius beneficij.*
12 *Iura beneficii reſignati ſunt inutilia pęnes reſignantem,*
13 *Reſignans percipit fructus vſque ad ceſſionem.*
14 *Inſtantia cæpta per reſignantem tranſit in reſignatarium.*
15 *Inſtantia cępta per prędeceſſorem tranſit in ſucceſſorem.*
16 *Dilatio non eſt danda ceſſionario quando reſignans illam babuir.*
17 *Poſt ius ceſſum renuncians non poteſt præiudicare reſignatario.*
18 *Dilatio datur duorum menſium citra montes,vltra vero quatuor.*
19 *Dilatio denegatur in cauſis exequutiuis.*
20 *Confeſſio cedentis nocet ceſſionario quando eſt facta ante ceſſionem.*
21 *Reſignatarius non poteſt reuocare confeſſionem procuratoris cedentis ante ceſſionem factam.*
22 *Confeſſio reſignantis facta poſt ceſſionem non nocet ceſſionario.*
23 *Reſignans non poteſt præiudicare reſignatario poſt ceſionem.*
24 *Confeſſio reſignantis non probat vltimum ſtatum beneficij.*
25 *Sententia lata contra reſignantem non nocet reſignatario.*
26 *Cedens habetur pro mortuo.*
27 *Mors ciuilis,& naturalis æquiparantur.*
28 *Sententia lata contra mortuũ naturaliter eſt nulla.*
29 *Sententia lata contra mortuum ciuiliter eſt inualida.*
30 *Sententia lata ſine citatione eſt nulla.*
31 *Sententia lata citato tantum reſignante non nocet reſignatario.*
32 *Sententia lata contra hęredem non præiudicat fidei commiſſario non citato.*
33 *Deſertio non nocet cum ſententia ſit nulla.*
34 *Sententia lata contra reſignantem nocet reſignatario ſcienti cauſam agitari.*
35 *Sententia lata ad fauorem reſignantis non prodeſt reſignatario.*
36 *Reſignans poſt reſignationem eſt legitimus contradictor.*
37 *Appellatio interpoſita per procuratorem reſignantis non prodeſt reſignatario.*

38 *Dilatio*

38 *Dilatio habita per reſignantem poſt ius ceſſum nõ no*
cet reſignatario.
39 *Puniri non debet qui non deliquit.*
40 *In beneficialibus non datur ſucceſſor.*
41 *Reſignatarius tenetur purgare attentata per reſignan*
tem.
42 *Tenetur purgare attentata, etiam qui in re attentata*
mediata ſucceſſit.

DEcimoſexto quæro q̃
tranſeant in reſignata
rium? Communis opi
* nio* eſt in eum om-
1 nia †tranſire quæ cõ
petebant reſignanti
ratione illius benefi-
cij reſignati, namque
2 †reſignans nõ poteſt
amplius ſe in illo be-
neficio reſignato in-
tromittere, cum pro
mortuo habeatur, Creſcen.deciſ.227.lib.primo, Glo.
in cap.quamuis tibi, verbo cedentium.de præben.lib.
3 6.& ratio eſt quia per renunciationem † reſignans
ammittit omne ius, & poſſeſſionem & alia, Cardin.
Pariſius conſ.143.nu.19.volum.4.Crauet. conſ.341.
num.3.Gig.conſ.2n.num.9.& alii ſupra citati, quæ †
4 acquiruntur reſignatario per collationem ſibi factã
& ideo reſignatarius conſequitur omne ius, quod re
ſignans habebat, vt late per Burſat.conſ. 406.ſub nu.
8.volum.4.
5 Primo amplio, vt non ſolum†tranſeant in reſignata
rium hæc, ſi reſignatio eſt conditionalis, ſed in ſucceſ
ſorem, ſi reſignatio eſt ſimplex, quia eadem viget ra-
tio.
6 Secundo amplio, vt†tranſeant tam onera quam cõ
moda. vt omnes*doct.concludunt. Hinc poteſt†reci
* pere fructus, vt eſt vulgaris & *cõmunis opinio. Hinc
7 †tenetur ad penſionem iam impoſitam ſuper illo be-
8 neficio. Cardin.Pariſ.conſ.45.num.23.volum.4. &*
* communiter alii ſuperius allegati, late Rebuff. conſ.
4. num.7.
9 Tertio amplio, vt in reſignatarium†tranſeat verus
titulus, etiam ſi reſeruata ſit omnimoda adminiſtra-
* tio, vt fuit reſolutum in vna* Abulen. canonicatus,
27.Nouembris 1572.coram D.Aldobrandino, vt ha
betur in lib.deciſ.deciſ.107.172.lib.2.in manuſcri.
Quarto amplio vt tranſeat in reſignatarium† inſtã
10 tia in eo ſtatu quo reperitur. communis*opinio, vt ꝑ
* Burſat.conſ.406.ſub num.8.volum.4.de qua dicetur
infra.
11 Et ideo reſignatarius†poteſt repetere a reſignan-
te iura illius beneficii, puta, inſtrumenta, priuilegia,
conceſſiones, & ſimilia iura, vt ſcriptum reliquit Ab.
* *communiter receptus in c.cum pridem.num. 5. de
pact.motus ex illo textu qui hoc expreſſe a ſimili ꝓ
12 bat, namque dicta†iura ſunt inutilia penes reſignan-
tem, & vtilia reſignatario ad quem ſpectabunt cum
* penes ipſum tranſeat omne ius iuxta communem*cõ
13 cluſionem ſupra poſitam, & reſignans†poterit perci
pere fructus vſque ad illud tempus Put.deci.175.li. 1.
14 An vero†inſtantia cepta per reſignantem tranſeat
ad reſignatarium? affirmatiue concludendum eſt pro
* vt determinauit Rota*in vna Placentin. Caſtri Sarma
tis 26.Nouembris 1544.teſte Mcedan.deciſ.41. inci
pien. poſt non paucam aduocatorum &c. in titul.de
* Iud.in manuſcr. quia communis*eſt concluſio inſtã
15 tiam†cæptam per prædeceſſorem tranſire in ſingula
rem ſucceſſorem Bart.in l.lucius §.rogatus ff.ad Tre
bell.& in leg.ſi cum hominem ff. de fideiuſſ. & ibi
Paul de Caſt.& Angelus, in ſtatu in quo reperit Rot.
deciſ.13.in antiq. Innocen.in cap.ſignificauit de re-
ſcrip.& in cap.dilecti de foro compet.&†ideo dilatio
16 non eſt danda ceſſionario quando reſignans habuit
dilationem ante ius ceſſum, quia tunc cedendo poſt
terminum obtentum potuit præiudicare reſignatario
ſecus autem ſi illam dilationem habuit cedens poſt
ius ceſſum, quia tunc debetur ceſſionario dilatio, nã
17 cedens†non potuit ei præiudicare, vt fuit reſolutum
* in vna*compoſtellan.parochialis deceſpon. coram
Epiſcopo Montis flaſconen.7.Nouembris 1552. te
18 ſte Caputaq.deciſ.259.par.prima†quæ dilatio datur
duorum menſium citra montes, vltra vero, quatuor
* menſium vt fuit dictum in vna*Tullen.decanatus Lu
næ 13.Iulij 1553.coram Decano Rotæ teſte Caputa
19 q.deciſ.261.p.prima. Et†denegatur in cauſis executi
uis, & quando partes non habuerunt illam, quia vide
* tur calumnioſe petita vt fuit reſolutum in vna* Bar-
chi nõ. parochialis ſanctæ Crucis coram Capizucco
lunæ 24.Octobris 1552.teſte Caputaq. deciſ.262.p.
Prima.
20 Hinc etiam confeſſio†cedentis nocet ceſſiona-
rio quando eſt facta ante renunciationem, quia tunc
potuit præiudicare. l.factã §. ſi hæres. ff.ad Trebell.
* vbi Paul.de Caſt.communis*opinio teſte Caputaqu.
deciſ.93.nu.4.p.prima & tradit Guidobon.deciſ.191.
* in manuſcriptis & ita fuit reſolutũ in vna* Tiraſonen.
Archipresbyteratus coram D.Marſicano 27. Maij
5542.teſte Put.deciſ.149.lib.1.& ideo alias in vna*
* Aſtoricen.de forias fuit reſolutũ, ꝙ ceſſionarius non
poſſit reuocare confeſſionem procuratoris cedentis
factam ante renunciationem, teſte Put.deciſ.79. li.2.
vnde ceſſionarius non poterit habere regreſſum ad-
uerſus cedentem. Put.dicta deciſ.149.lib.primo, ſi ve
21 ro confeſſio†fuit facta poſt renunciationem, non no
22 cet reſignatario, †quia reſignans tunc ei non poterit
23 præiudicare, *cõmuniter doctores ſupracitati, & fuit
* reſolutũ * in vna Mediolan.hoſpitalis 8.Iunij 1551.
* corã Reumano, quod†confeſſio reſignantis non pro
24 bat vltimum ſtatum beneficij, quod hoſpitale ſit ad nu
tum communitatis amouibile contra reſignatarium
teſte Caputaquen.deciſ.185.p.1.ex rationibus ibi ad
ductis, & confeſſio facta ante ceſſionem ei non præiu
dicat, ſi nititur alio iure quam cedentis, Guido bon.
deciſ.52.in manuſcrip.
Aliqua dubia ſunt explicanda quæ huic quæſtioni
conueniunt. Primum eſt an ſententia lata contra re-
gnantem reſpectu beneficij reſignati noceat reſigna
25 tario? communis*opinio eſt†negatiua ſecundum q̃
* fuit reſolutum in Rota in vna ſancti Quirici coram
* Domino Roſſanen.16.Decembris 1547.teſte Put.
26 deciſ.80.lib.3.& ratio†eſt quia cum cedens habeatur
pro mortuo ciuiliter, & mors ciuilis†& naturalis æq-
27 parentur, clement.vltim. de procur. ergo ſicut†ſen-
28 tentia lata contra mortuũ naturaliter eſt nulla iuxta
* *communẽ opinionem, ita contra mortuũ †ciuiliter
29 erit nulla nec præiudicabit ceſſionario.l.4.§.condem
natũ.ff.de re.iud.c.illud.de iure patr. Accedat præſup
30 ponimus reſignatarium nnn fuiſſe†citatum, ergo ei
non nocebit, Bald.& Alex.in l.de vnoquoque colum.
3.verſ.item fallit ff.de re.iud.Cur.ſen.conſil. 23. col.
5.Dec.in l.in iure ciuili nu.4.ff.de reg.iur. Loffred.
conſ. 10.col.prima, & alij omnes.
* Et ideo alias fuit reſolutum iu vna*Taurinen. co
ram

31 rã Quiroga qđ ſi pendente lite quis reſignauit, &†po
ſtea reſſignatarius fuit citatus, demum lata ſententia
citato tantum reſignante, quod huiuſmodi ſententia
non præiudicat reſignatario, vt habetur in li. diuerſ.
* deci.32.in manuſcr.& ideo alias fuit reſolutũ*in Ro
ta in vna Nouarien.ſeu Papien.Bonorum, 3.Ianuarij.
1548.coram Puteo quod ſententia lata contra hære
dem, non præiudicat fidei commiſſario, non citato,
ſaltem per proclama teſte eodem Put.deciſ.91.lib.3.
Amplia hanc concluſionem procedere etiam ſi la-
ta ſententia contra reſignantem reſignatarius hoc ſci
ens appellauit ab ea, & poſtea traſiuit in rem iudica-
33 tam†nam nihilominus huiuſmodi, appellatio deſerta,
non nocet cum ſententia ſit nulla, vt fuit per Rotam
reſolutum, in dicta. Sancti Quirici, teſte Put. dicta de
ci.80.libro.3.
34 Limita tamen illam†non procedere, quoties reſi-
gnatatius ſciret quod cauſa contra cedentem agereẽ,
quia tunc ei ſententia noceret ita Puteus, dict.deciſ.
80.num.3.verſ.& dixi li.3.vbi ipſe tenet hanc opinio
nem, ex cap.pen.de re iud.licet dicat ſuper hoc nihil
fuiſſe determinatum, & quod alius Auditor dixit hãc
diſtinctionem aut ſciuerit vel ignorauerit procedere
reſpectu poſſeſſionis. Felin.in c.cum ſuper de re iud.
& non reſpectu iuris.
35 Ita pariter†ſententia lata ad fauorem reſignantis re
ſpectu becelicij reſignati, non prodeſt reſignatario,
quia poſt reſignationem non licet reſignanti, proſeq
litem, cum omne ius per illam amiſerit, & ita fuit reſo
* lutum in vna*Segobiẽ, Archidiaconatus 6.Iulij teſte
Put.deciſ.142.lib.1.
36 Ita etiam†reſignans poſt reſignationem non eſt le
gitimus contradictor ad effectum impediendi ne pro
cedatur via executiua ad immiſſionẽ ꝓut fuit reſolu
tum in vna*Pictin. beneficij die Veneris, 18.Aprilis.
1578. ꝓut atteſtaẽ R.P, D.Seraph.deciſ.252.manuſc.
37 Hinc etiam appellatio†facta per procuratorem re
ſignantis non prodeſt reſignatario Fab.deciſ. 29.in
manuſcri.& ratio eſt quia ceſſione reuocatur procu-
rator. Rom.conſ.374.Rot.deciſ.38.de procur. in no
uis, Creſcen.deciſ.169.lib.1.in manuſcri.& communi
* ter*vt ſupra diximus.
38 Hinc etiam†ſi cedens habuit dilationem poſt ius
ceſſum dilatio debebetur ceſſionario, quia cedens nõ
potuit ei præiudicare vt fuit reſolutum in vna * Com
poſtellan.parrochialis corã Epiſcopo Montiſflaſco-
nen.7.Nouembris.1551.teſt.Caputaq.dec.259.par.1.
Secundum dubium eſt an reſignatarius tenetur,
purgare attentata per reſignãtem? aliqui tenuerũt ne
gatiuam, tum quia reſignatarius in nullo deliquit, &
39 ꝑ†conſequens pœnã non meretur.l. ſancimus C. de
pœn. tum etiam quia, in beneficialibus†non daẽ ſuc
40 ceſſor ſed creatur nouum ius Rom. conſ.374.col.2.
41 Contrariam tamen affirmatiuam opinionem†ꝙ
reſignatarius tenetur purgare attentata per reſignãtẽ
* tenuit Rota, in vna*Ariminen.nullitatis, & attenta-
rum coram Acorambono 27.Aprilis.1556.dum cen
ſuit non eſſe procedendum in cauſa niſi purgatis per
eum, attentatis, vt atteſtatur Robertus Lancelott. in
tract.de attent.in c.4.amplia.5.n.3.& in c. 29.n. 102.
namq; mediante reſignatione fuit ſubrogatus in ius
42 reſignantis, qui attentauerat, & †tenetur ad purgatio
nem ẽt qui in re attentata ſucceſſit, mediate, vt tenuit
* Rota, ĩ vna*Camaricen. Archidiaconatus, ſub die 13.
Nouembris.1558.teſte Card.Paleot. deciſ.116.inci-
43 pit Guter.in manuſcri. & quia tenentur † ad purgan-
da attentata, non ſolum ij, qui per ſe attentarunt, vel ꝑ
alium, de ſuo tamen ſpeciali mandato, ſed etiam is q li
cet actualiter non attentauerit, habet tamen cauſam
ab attentante, vt Lancellot.d.c.29.col.vlt.probat, quia
44 †licet regulariter remedium attentatorum non detur
contra tertium Rot.deciſ.2.vt lite pend.in antiq. Af-
* flict.deciſ.354.n.26.& fuit reſolutum*in vna Salman
tinen.portionis de menſe Nouẽbris 1544.teſte Moe
dan.deciſ.205.Pelegri.deciſ.97.Achilles de Graſſ. de
ciſ.6.alias 26.ſub rub.de attent.in manuſcri.tamen nõ
45 †procedit in tertio habente cauſam, a iudice, vel a par
te ad not.in l.chirographis.§.1.& ibi Bar.ff.de admin.
tut.vbi alienata per appellatum, ſeu appellantem, reuo
cãtur etiam a tertio poſſeſſore, ex quo habuit cauſam
ab eis, & in c.cum M.in fine de conſt.ita Franc. in c.
bene.n.2.& ſeq.de appell.& ibi Imol.col.4 Præpo.n.
18.Afflict.deciſ.354.n.28.cum alijs, vt per Lancelot.
d.tract.c.3.nu.16.cum ſeq.& facit deciſ.3.Rotæ vt li.
pẽd.in nouis, vbi ſi tertius permutat beneficium cum
Titio reo, & poſſeſſore, lite pendente, etiam mortuo
Titio contra illum tertium qui habuit cauſam ab eo
reuocabitur dicta permutatio, via attentati, & ita etiã
fuit reſolutum in vna Albarizen.parochialis corã A.
Auguſtino.25.Ianuarij 1546.vt ipſe atteſtatur deciſ.1.
li.1.ĩ manuſcri.reliqua habes ꝑ Lancelot.locis citatis
Limito hanc concluſionem non procedere in pul
* chro caſu diſputato diu in Rota in vna*Salamã.portio
nis corã D.Fabio Accorãbono 16. Nouẽbris.1546.
in qua Didacus renunciauit portionem in fauorem.
Petri, & poſt reſignationem ante apprehenſam poſſeſ
ſionẽ per Petrum, Didacus fuit ſpoliatus a Thoma, &
commiſſa cauſa ſpolij, quidam Beltramus fuit admiſ
ſus ad cauſam pro ſuo intereſſe, & tandem in fauorẽ
Didaci fuit decretũ, ſed male mãdatum exequutiuũ
ideo cum vigore illius apprehẽdiſſet poſſeſſionem vi
detur attentaſſe, Petrus reſignatarius, poſtea per pau-
cos dies, cepit poſſeſſionẽ vigore reſignationis, & poſ
ſedit per octo annos, abſque aliqua controuerſia: quæ
rebatur an iſte Petrus reſignatarius excuſeẽ ab attẽta-
tis, & ſic poſſit ſe defendi regula de trienn. Dubium
faciebat, qa iſte habet cauſã a Didaco, cuius poſſeſſio
erat vitioſa, ergo vitiũ cõitatur rẽ Franc. in dict.cap.
bonæ verſ.3.concl. de appe. Cõtrariũ tñ fuit ſentẽtia
tũ, ſ. Petrũ reſignatariũ excuſari ab attẽtatis & poſſe ſe
iuuare dicta regula vt atteſtaẽ Pelegr.ĩ ſuis recollect.
manuſc.deciſ.14.alias.92.li.1.Rober. Lance.de attẽt.
46 p.1.c.3.n.28.nãq; licet†Petrus habuerit cãm a Dida-
co tñ habuit cãm ab eo, anteq̃ attẽtaret, & concluſio
cõis, vt tertius hñs cãm, &c. teneaẽ purgare attentata
vt ſupra ſcripſi, nõ ꝓcedit quotiẽs habuit cãm anteq̃
attẽtaret. Put.dec.106.& Didacus cũ ex reſignatione
amiſiſſet vtrãq; poſſeſſionem ſolum fuit reſtitutus ad
detẽtationẽ. Vñ Petrus accepit poſſeſſionẽ vacãtẽ idẽ
que reſolutũ fuit in alia Salam.ſancti Pauli corã Ora
dino.15.Decembris.1568.vbi fuit dictũ ꝙ licet attẽ
tet habens cãm a collitigãte tamen quando illam ha-
bet ante litem non attentat tunc capiens poſſeſſionẽ.

Reſiduũ ſummarij eiuſdẽ quæſtionis ſextædecimæ.
47 *Reſignatarius non tenetur ſtare locationi factæ per re*
ſignantem.
48 *Succeſſor poteſt reuocare vel renouare locationem.*
49 *Reſignatarius tenetur ad debita contracta pro neceſ-*
ſitate Eccleſiæ.
50 *Reſignatarius tenetur ſeruare pacta, & conuentiones*
initas per prædeceſſorem.
51 *C.primum de ſolut. habet locum, in debitis contractis*
pro vtilitate perſonæ.

52 *Reſignatarius non tenetur ad debita uoluntaria reſignantis.*
53 *Vicarius epiſcopi iam defuncti, non poteſt petere ſalarium non conuentum.*
54 *Epiſcopus non tenetur ex neceſſitate habere vicarium*
55 *Vitium ſpolij eſt perſonale.*
56 *In ſpiritualibus non datur ſucceſſor.*
57 *Spoliatus poterit agere ſpolio aduerſus reſignatarium*
58 *Res tranſit cum ſuo vitio.*
59 *Subrogatus in ius alterius etiã quoad poſſeſſionem tenetur purgare ſpolium.*
60 *Remedium c.ſæpe de reſti.ſpol.datur aduerſus ſucceſſorem.*
61 *Scientia pręſumitur.*
62 *Abbas habens vſum fructum quandiu obtinet Abbatiam illa reſignata illum non conſequetur.*
63 *Abbas poſt renunciationem nõ dicitur obtinere Abbatiam.*
64 *Nobilitatis priuilegium, quod habetur propter nobilitatem, ea ammiſſa ceſſat.*
65 *Reſignans habetur pro mortuo.*
66 *Vſus fructus non tranſit in ſucceſſorem ſed finitur morte.*
67 *Proprietas non debet inutilis eſſe ſemper.*
68 *Tranſactio facta per reſignantem ligat reſignatariũ.*
69 *Ea quæ fiunt nomine dignitatis tranſeunt in ſucceſſorem.*
70 *Tranſactio debet fieri in vtilitatem Eccleſiæ.*

Tertium erit dubium, an reſignatarius teneatur
ſtare locationi vel conductioni factis per reſignan-
47 tem? vera eſt †negatiua ſententia quam tenet Thom.
de Tan.deciſ.33.manuſcript. Bellam.deciſ.748.& ſe-
cundum hanc opinionem fuit reſolutum in*Rota in
vna Portuen.24.Octobris.1541.teſte Put.daciſ.181.
ſib.1.ex not.in cap.vltim.ne præla vices ſuas, ſuper-
48 ueniẽtia.n. ſucceſſoris extinguitur locatio, vnde †talia
fieri debet, vel illa renouari, vt tradit Put. dict. deciſ.
181.n.1.primo & 2.qui dicit hoc eſſe ex mente.Rot.
Quartum dubium an reſignatarius teneatur ad de
bita contracta per reſignantem, diſtinguendum eſt
49 quod †aut fuerunt contracta pro neceſſitate Eccleſię
* & hoc caſu communis*opinio eſt affirmatiua illum
teneri, vt videtur probare tex.in cap.primo de ſolut.
vbi dicitur quod ſicuti filius tenetur ſoluere debita
patris, ita & ſucceſſor tenetur ſoluere debita præde-
ceſſoris contracta pro neceſſitate Eccleſiæ, & ibi gl.
* Abbas, & omnes* Doct.Put.deciſ.43.lib.2.nu.3. hoc
50 etiam †caſu tenetur ſeruare pacta, & cõuentiones ini-
tas per prædeceſſorem, Cyn.& Bal.in l.digna vox.C.
de legib.Antonius de Butr.conſ.58. Oldrad. conſil.
94.ad fin.Loffred.conſil.38.colum.6.Ruynus Con-
ſilio 36.num.16.& conſil.91.libr.primo Boer. deciſ.
204.Burſat.conſi.342.num.primo volum.4.commu
* nis*opinio teſte Rebuff.ſuper concord. titu.de colla
* tione verſi.item dicit, de* communi etiam atteſtatur
Mandoſ.in cap.primo.num.30. de probat. & quam-
51 uis †tex.in dicto cap.primo loquatur de debitis con-
tractis pro neceſſitate Eccleſiæ, extenditur tamẽ ad
debita contracta pro neceſſitate perſonæ illius qui
Eccleſiam poſsidet Abbas, in cap. præſentium num.
5.de pignor.& in cap.per ſuas numero 2. de donat.
Mandoſ.dict.cap.primo.nume.11. verſiculo in plu-
* ralibus, & ſecundum hanc opinionem iudicauit*Ro-
ta in vna Cauriẽ.pecuniaria 11.Februarij 1547. nam
quidam Doctor præſtiterat patrocinium pro Epi-
ſcopo Caurien.carcerato, pro quo, & eiuſdem ne-
ceſsitatibus pecunias expenderat, euenit, quod mori-
tur, fuit reſolutum ſucceſſorem teneri teſte Pelegrin.
deciſ.34.ſub titulo de ſolut.in manuſcript.quia viden
tur contracta pro neceſſitate Eccleſiæ Damaſ. in
materia Brochard.regula 83. quem refert, & ſequi-
tur Mandoſius.dict.cap.primo.num.11.vbi late hãc
concluſionem corroboraui.
52 Aut vero fuerunt †voluntarie illa debita contra-
cta per reſignantem, & hoc caſu reſignatarius non
* tenetur illa ſoluere vt*communiter Doctor.poſt Ab
bat.tradunt in dict.cap.primo de ſolut.per illum tex-
tum qui loquitur in debitis illis pro neceſſitate eccle
ſiæ contractis, Put.deciſ.43.libro 2.Abba.in capitul.
* præſentium de pigno. & eſt * Communis opinio, &
ideo fuit reſolutum in Rota 5.Nouembris 1543. in
* vna * Zamaren.pecuniaria coram Puteo quod †Vica-
53 rius epiſcopi iam defuncti, non poterat petere ſala-
rium non conuentum a ſucceſſore pro ſeruitijs pre-
ſtitis eius prædeceſſori, teſte Put.deciſ.43.lib. 2.nam
54 que dictum debitum eſt voluntarium †cum epiſco-
pus non teneatur ex neceſsitate habere vicarium, Io.
Andr.in capit.cum abſenti, de vita & honeſta. cleric.
Gem.& Archidiacon.in cap.ſtatutum de reſcrip.lib.
6.Petrus de Anchar.conſil.218.col.vlt.verſicu.2.mo
* ueor Feli.in cap.quidam de off.ord.&* communiter
Doctores.
Quintum dubium, an ſpoliatus poſſit agere con-
tra ſucceſſorem ſpoliantis per reſignationem? Qui-
55 buſdam uidebatur quod non, quia †hoc vitium eſt pꝰ-
ſonale, & ſic non tranſgreditur perſonam, ſecundo,
56 quia †in ſpiritualibus non datur ſucceſſor ſed creatur
nouum ius Rom.conſ.374.col.2.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
* verior,*& cõmunis, vt ſpoliatus poſſit † agere ſpolio,
57 aduerſus reſignatarium vt tenet Sarnenſis, de trienn.
q.11.col.vlt.verſi.ſed iſtis non, Pelegri.deciſ. 14.alias
58 97.lib.1.in manuſcr.Ratio †quia res tranſit cum ſuo
vitio c.ex parte vbi Inno.de reſti.Franc.in c.bene ver
59 ſiculo 3.concluſio de appel.Hinc † ſubrogatus in ius
alterius etiam quo ad poſſeſſionem tenetur purgare
ſpolium, ſicut ille in cuius locũ fuit ſubrogatus, Do-
ctor.communiter in l.rem quæ nobis.ff. de acq.poſſ.
* & in c.ſępe de reſt.ſpol.de communi*Sarnen. dic.qu.
11.col.vlt.verſ.ſed iſtis non obſt.
60 Ideo remedium †di.c.ſæpe datur aduerſus ſucceſ
ſorem etiam ſingularem, ſi ſciens &c.vt Ibi dicitur &
voluit Bald.conſ.321.colum.1.lib.3.Aret.conſ. 103.
61 nu.4.Calcan.conſ.116.& 11.li.1.& ſcientia præſumi
tur.Decius.conſ.160.col.3.in fin.Alc.conſ. 103. nu.
13.li.2.Socc.ſeni.conſ.168.col.pen.lib.2.& in tracta.
fall.reg.176.fal.1.Ruynus conſ.88.nu.12.li.5.Craue.
conſ.225.nu.8.
Ad primum reſpondetur quod vitium comitatur
* rem, vt eſt * communis, opinio & ita reſpondetur ad
ſecundum quamuis creetur nouum ius.
Sextum Dubium, an Abbas, vel alius habẽs vſufru-
62 ctum ſuper aliquibus rebus quandiu Abbatialẽ †obti
neret dignitatẽ poſt reſignationẽ illius Abbatiæ hẽat
illum vſumfructum vel tranſeat ad ſucceſſorẽ? reſpon
detur negatiue ſuper vtroque capite, omiſſis amba-
gib.prout in facti contingentia conſuluit Rebuf.cõ.
104.n.22.verſ.vlt.quæ.nam quod reſignans illum am
plius non habeat probatur ex cõceſſione facta, quã
diu Abbatialem obtinet dignitatem, ergo ea reſigna
ta ceſſat fundamentum conſequendi dict.fruct. cum
63 poſt †reſignationem, non dicatur habere Abbatiam,
* vt eſt*Cõis opinio de qua dictum eſt ſupra & ceſſan-

te cauſa ceſſat effectus, l. adigere.§.quamuis. de Iur.
patr.& quia reſpectu beneficii reſignati, habetur pro
mortuo Doct.in c.ſuſceptum, de reſcr.lib.6. Hinc ſi
aliquis habeat aliquod commodum, præeminentiã,
64 vtilitatem, quia eſt nobilis, amiſſa nobilitate ceſſat p̃-
* eminentia, & vtilitas vt eſt communis*opinio, quam
proſequitur in multis caſibus Tiraq.in ſuo trac.ceſſ.
cauſ.ita & in caſu noſtro, cum reſignans obtineret v
ſumfructum ratione beneficii reſignati amplius illũ
vſumfructum non habebit, cum non habeat benefi-
65 ficium, & †quo ad eum habeatur pro mortuo Caſſ.de
ciſ.16.n.2.ſuper regul.Put.deciſ.468.lib.2.Card.Pari.
conſ.93.nu.25.vol.4.
Quod neque reſignatarius illum vſumfructum ha
66 beat †ſuadetur quia vſusfructus non tranſit ad ſucceſ
ſorem, ſed finitur morte naturali vel ciuili.§.finitur,
inſt.de vſufr.& eſt communis opinio, ſi enim fuit ex
67 tinctus per dimiſſionem Abbatiæ, ne †inutilis ſit ſem
per proprietas.l.an vſufr.nouus Abbas illum habere
non poteſt.
Septimum Dubium an tranſactio facta per re-
68 ſignantem ante reſignationem liget reſignatarium
* Communis*opinio eſt affirmatiua vt reſpondit Re
buff.conſ.104.nu.21:verſ.5.tranſactio videtur facta
inter eccleſias & dignitates potius quam inter perſo
69 nas.cap.veniens de tranſ.vbi Doctor:& †quę fiũt no-
mine dignitatis tranſeunt, & ligant ſucceſſorẽ, c.quo
* niam Abbas de off.dele.vbi communiter*Docto.c.
ſi gratioſe de reſcri.lib.6.
70 Declara ſi eſt facta, in vtilitatem †eccleſiæ & ſi ad
eſt confirmatio Papæ, quia tunc ligat ſucceſſorem,
Doct.in c.pen.de confir.vtil.vel inutil. & melius dic.
c.veniens de tranſ.Rebuff.loco citato, nu.21.in fin.

DECIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Papa renuncians Pontificatum maximum remanet Cardinalis.*
2 *Papa depoſitus, a Papatu remanet Cardinalis.*
3 *Ioannes 23. fuit depoſitus, a Concilio Conſtantienſe.*
4 *Ioannes 23. acceſſit vti clericus ad Martinũ. Quintũ qui eum creauit Cardinalem.*
5 *Epiſcopus renuncians epiſcopatũ retinet ea quæ ſunt ordinis.*
6 *Renunciatio epiſcopatus dupliciter fieri poteſt.*
7 *Renũtiatur loco quoties ceditur cura, & adminiſtrõ.*
8 *Renuncians loco retinet dignitatem.*
9 *Epiſcopo renuncianti ſolet concedi retentio nominis.*
10 *Renunciãs loco, & dignitati, amittit denominationẽ.*
11 *Epiſcopus renunciat loco, & dignitati regulariter ob crimen.*
12 *Renuncians dignitati an poſſit vti veſtibus ep̃alibus.*
13 *Renuncians loco poteſt in eadem eccleſia reaſſumi.*
14 *Epiſcopus renuncians dignitati, non poteſt ad eãdem eccleſiam reaſſumi.*
15 *Epiſcopus renuncians loco poteſt alienum ſubditum ordinare quoad Characterem.*
16 *Epiſcopus renuncians loco non habet diœceſim.*
17 *Pontificalia non poſſunt extra diœceſim exerceri niſi acceſſerit conſenſus ordinarij.*
18 *Epiſcopus renuncians loco non habet exercitium.*
19 *Epiſcopus renuncians dignitati non poteſt ordinare etiam ex licentia alterius epiſcopi.*
20 *Ordinatus ab Epiſcopo qui renunciauit etiam dignitati, recipit characterem non tamen habet exequutionem.*
21 *Epiſcopo renuncianti poteſt conferri beneficium.*
22 *Summus Pontifex poteſt ſemper, & vbique vti pallio*
23 *Archiepſcopus poteſt vti pallio in terminis ſuæ Iuridictionis.*
24 *Monachus electus in Abbatem renuncians Abbatiãſ remanet Monachus.*
25 *Abbas per ſententiam remotus remanet monachus eiuſdem monſterij.*
26 *Monachus electus in Abbatem alterius Monaſterij renuncians Abbatiam remanet monachus ſecundi monaſterij.*
27 *Renuncians Abbatiam remanet monachus, & habet vocem.*

DEcimoſeptimo Quæro, an
an aliquid retineat renũ
cians poſt renunciatio-
nem? Et diſtincte proce-
1 dendo, in primis ſcire o-
portet † Papa renuncians
Pontificatum maximum
remanet Cardinalis.S.R.
2 E.ita etiam † depoſitus a,
Papatu remanet Cardi-
nalis, vt tradit Alfonſ.ſot.in comment.reg. Cancella.
de antelat.in nona & vlt.par.col.2.in fin.
Limita niſi renunciaſſet etiam Cardinalatum & eſ
ſet depoſitus quoque a Cardinalatu vt fuit deſpoſi-
3 tus †a Conc.Conſtantien.Papa Ioannes 23.qui poſt-
ea acceſſit Florentię vti ſimplex clericus, ad Papam
4 Martinum Quintum canonice electũ, & Martinus, †
demum illum creauit Cardinalem, vt omnes hiſtorię
illius temporis atteſtantur.
5 Epiſcopus vero † renuncians epiſcopatum retinet
ea quę ſunt ordinis, vt probatur in cap. primo de or.
ab Epiſcopo.qui renunciauit epiſcopatui & ibi In-
* noc.Abbas Hoſt.& alii*omnes Iacob. de Zocchis in
in repet.cap.omnis vtriuſque.num.356.de pœnit.Fu-
ſcus.de viſit.lib.2.cap.18.nu.10.& hoc procedit quo
ties renunciauit adminiſtrationi Epiſcopatus, nam vt
6 inquit tex.in dict.cap.verſ. reſpondemus † dupliciter
poteſt fieri renunciatio Epiſcopatus, nam quando-
que renunciatur loco, quandoque loco, & dignitati,
7 fit renunciatio †loci, quoties renunciatur cura & ad-
miniſtratio illius Eccleſiæ cap. ad ſupplicationem de
* renunc.& ita*communiter ſolet fieri renunciatio Ar
8 chiepiſcopatus, & Epiſcopatus, & †taliter renuncians
retinet dignitatem Epiſcopalem, vnde poteſt appella
9 ri Epiſcopus, & ſolet paſſim †concedi retentio nomi
nis ob quam appellatur Epiſcopus illius loci, etiam
poſt renunciationem. Renunciatur loco & dignitati
10 †quoties renuncians ex ipſa renũciatione, amittit di-
11 gnitatem & denominationem illius dignitatis, quę †
renunciatio regulariter fit ob crimen, vt tradit Abb.
* *communiter receptus in dict.cap.primo nume. 8.de
ordinat.ab Epiſcopo, qui renunciauit Maiolus de ir
12 reg.lib.3.c.6.nu.6.&*an iſti poſſint veſtibus Pontifi-
13 calibus vti vide Abb.d.c.1.nu.3.Qui vero †renuncia-
uit loco ideſt adminiſtrationi poterit Authoritate ſe
dis Apoſtolicæ ad Eccleſiam eandem redire, vel aliã
ſiue per uiam electionis, ſiue per viam poſtulationis,
14 ſiue per uiam collationis habere. Qui vero † renun-
ciauit loco & dignitati nequaquam Io.Mona.Arch.
Io.Andr.relati per Ant.de Butrio in cap.cupientes.§.
denique num. primo.de elect.li.6.Maiol.dict.tracta.

* de irregu.li.3.cap.6.nu.8.&*communiter Doctores
15 Rurſus†renuncians loco ideſt adminiſtrationi cum
retineat ea quæ ſunt ordinis poteſt alienum ſubditũ
ordinare quo ad characterem, quamuis non quo ad
iuriſdictionem cap.Lugdonen.nona.quę.2.Iacob.de
Zocchis in d.cap.omnis vtriuſque num.356. & cum
licentia Epiſcopi poteſt ſubditum illius ordinare vt
probatur in dict.c.1.de ord.ab Epiſcopo qui renun-
ciauit ibi,*nam in primo caſu ordines,ſicut antea,ro-
gatus ab Epiſcopo aliquo poterit de ratione conferre,
&c.*tradit Abb.in cap.ad ſupplicationem nu. 10. de
renunciat. vbi dicit quod ipſe non habet diœceſim
16 cum renunciauerit loco,& tamen † Pontificalia non
17 non poſſunt extra diœceſim exerceri, niſi acceſſerit
conſenſus ordinarij.gloſſ.magna in clem. Archiepi-
ſcopo de priuileg.& habetur in conc.Tridẽ.ſeſſ.6.de
reform.cap.5.Mayol.de irreg.lib.2.cap.2.num.2.Vn
de licet in hoc Epiſcopo qui renunciauit adminiſtra
tioni,adſit character ordinis quod reſidet in chara-
ctere conſecrationis dignitatis Epiſcopalis, ac etiam
habitus,qui conſiſtit in habitu dignitatis deeſt tamẽ
18 †tertium ſcilicet exercitium quod reſidet in admini-
ſtratione dignitatis,ideo cum non adſit hoc ſubiectũ
adminiſtrationis non eſt mirum ſi non poteſt ordi-
nare ſine licentia Abb.in dict.cap.primo nu.3.de or.
ab Epiſcopo.qui renun.&c.ex d.c.ad ſupplicationem
19 de renun.Renuncians†vero loco,& dignitati non po
teſt ordines conferre etiam ex licentia alicuius Epi-
* ſcopi,vt dicitur in d.c.1.vbi Abb.& cõmuniter* Do-
ctores Fuſc.de Viſit.lib.2.cap.28.nume.10. Mayolus
20 de irreg.lib.3.cap.6.nu.8.ſi vero iſte aliquem†ordina
uerit utique ordinatus recipit characterem, namque
ex renunciatione dignitatis non perditur potẽtia or
dinandi Abb.in d.c.1.ſub nu.3. taliter tamen ordina-
tus non habet executionem,ſi habuit ordines ſacros
ſecus ſi minores,vt uoluit Alex.III.in d.c.1. illis ver-
bis,*in ſecundo vero caſu diſtinguẽdum putamus utrũ
ſacros contulerit,an minores,ſi enim a tali ordine vſ
que ad ſubdiaconatum aliquis acceperit,quia & hu-
iuſmodi ordines a non Epiſcopis quandoque conferũ
tur,& in illis deſeruire poterit,& ad maiores ſi ido-
neus fuerit promoueri,ſane ſi ab eodem ſacros ordi-
nes ſcienter quis receperit,quia indignum ſe fecit exe
cutionem officij non habebit niſi craſſa,& ſupina fue
rit ignorantia,diſcretus Pontifex diſpenſare.*Et ideo
Archiepiſcopus qui renunciat ciuitati Metrepolita-
næ ob aliquam cauſam poteſt Põtificalia exercere in
Prouincia,& alibi permittentibus id Epiſcopis non
autem poterit palleum deferre etiam ex licentia vt
probat tex.in dicto cap.ad ſupplicationem de renun.
qui loquitur de Archiepiſcopo Raguſin. qui abſolu-
21 tus a vinculo illiu †Eccleſiæ eo quod ibi non poterat
ſecure morari,& ei fuit collatum beneficium in Epi-
ſcopatu Carleoli,ad ſuſtentationem his verbis; *Cui
conceſſimus ut in ipſo Epiſcopatu abſque vſu pallij of
ficium Epiſcopalem valeat exercere tibi tanquam
metropolitano obedientiam,& reuerentiam,&c.* &
* ibi Abb.& *communiter alij poſt gloſſ.Mayol. de ir
22 regu.d.cap.6.num.8.verſic. hinc fit,& ratio eſt quia†
ſolus Summus Pontifex ſemper , & vbique pallio vti
poteſt c.ad honorem de vſu & auth.pall.Archiepiſco
23 pus autem eo vti poterit intra terminos ſuæ iuriſdi-
ctionis,adeo quod alibi etiam ex conſenſu ordinarij
eo uti non poteſt gloſſa magn.in fin.in clem. Archie
piſcopo de priuileg.neque etiam ex conſuetudine c.
ex tuarum de vſu pall.late Mayol.de irregu.lib.2. c.2.
num. 7.cum ſequent.

24 Monachus autem electus in Abbatem renunciãs
Abbatiam remanet monachus illius monaſterij Fed.
de Sen.conſ.5.colum.penult.Abb.in cap. ex tranſmiſ
ſa.num.7.de renunc. Ancharanus in capit.cum ad
monaſteria num.26.de ſtat.mon.Mayol.de irreg.lib.
3.cap.6.num.7.in fin.verſic.& ideo, & eſt communis
* *opinio.
25 Ita Abbas per ſententiam remotus†remanet mo-
nachus cap.cum ad monaſterium in fine de ſtatu mo
nach.& ſi erat monachus talis,monaſterij & fuit ele-
26 ctus in Abbatem alterius†Monaſterij,ſi renũciat di-
ctam Abbatiam remanet monachus huius ſecundi
monaſterii,& non primi ut tenet Feder. de Sen. poſt
longam diſputationem dict.conſ.5.col.penul.ver.ſed
ſi volumus & alij Docto.ſupra citati:nam ex quo ri-
te fuit translatus,ad ſecundum monaſterium videtur
renunciaſſe omni iuri ſibi competenti in primo cap.
ne pro cuiuslibet 16.quæſt.1.cap.primo 18.quæſtio.
27 1.Et ideo habebit†vocem in capitulo prout alii mo-
nachi, quia quamdiu toleratur aliquis in officio &
adminiſtratione ſua non debet priuari aliquo iure
ſibi competenti,ratione officij vel adminiſtrationis
ſuæ c.nonne 8.quæſt.4.cap.querela de elect.cap. con
ſultationibus de iur.patr.Federic,de Senis loco cita.

DECIMAEOCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio fauorabilis eſt coadiuuanda.*
2 *Renunciatio fit ex liberalitate.*
3 *Renunciatio eſt odioſa quia per eam prouidetur perſonæ,non Eccleſiæ.*
4 *Impetratio etiam ex cauſa ceſsionis eſt ambitioſa.*
5 *Renunciatio eſt fauorabilis ſi fiat ob vtilitatem Eccleſiæ.*
6 *Permutatio dicitur fauorabilis quando per eam prouidetur beneficijs.*
7 *Renunciatio dicitur odioſa cum fit contemplatione perſonæ.*
8 *Recipere reſignationes eſt mere gratię.*
9 *Papa admittit reſignationes ad vota reſignantium.*
10 *Impetratio per reſignationem,eſt ambitioſa.*
11 *Mandatum ad cedendum dicitur odioſum.*
12 *Ex parte reſiguatarij dicitur fauorabilis renunciatio.*
13 *Reſignatarius tractat de lucro captando.*
14 *Tenunciatio quæ fit cum cauſa dicitur fauorabilis.*
15 *Regulariter renunciationis materia dicitur odioſa.*
16 *Renunciatio non continet niſi quod expreſſum eſt.*
17 *Renunciatio ſtrictiſſime interpretatur.*
18 *Renunciatio eſt ſtricti iuris.*
19 *Renunciatio eſt donatio.*
20 *Renuncians literis non præſumitur renunciare contentis in eis.*
21 *Beneficia magnis laboribus acquiruntur.*
22 *Renuncians inſtrumento debiti non præſumitur renũciare debitum ſed tantum probationem.*
23 *Renuncians vni priuilegio alijr renunciare non præſumitur.*
24 *Renuncians iuri,de præſenti vidatur renunciare.*
25 *Interpretatur renunciatio vt minus præiudicet.*
26 *Cum aliquid operata eſt renunciatio non debet aliud operari.*
27 *Reſignatio generalis intelligitur generaliter.*
28 *Renunciatio generalis quos caſus non comprehẽdat.*
29 *Renunciatio non præſumitur.*

DEcimo octauo quæro
an reſignatio ſit fauo
rabilis vel odioſa.
Simonett.dec. 24.
24.in recollet, manu-
1 ſc. tenet† reſignatio-
nes eſſe fauorabiles &
coadiuuandas, p glo.
in cap. quãuis de pb.
lib.6.hoc idem videt
firmare Caſſad.deciſ.
13.nu.2.de præb.di-
cens eſſe fauorabiles,& coadiuuandas quia amera vo
2 luntate,& quadam†quodamodo liberalitate fiunt et
procedunt.
3 Quod autem ſit odioſa tenuit Mandoſ.reg. de in
firm.q.12.nu.3.motus†quia per reſignationem pro-
uidetur perſonæ,& non beneficiis, vnde erit odioſa
iux.Theoricam Card.Zabarell.in clemen.2.q.17.nu.
13.verſ.ſed Papa,& legati.de off.ord.ſecũdo accedat.
4 †quia impetratio etiam ex cauſa ceſſionis eſt ambitio
ſa,& ideo reſtringenda cap.quamuis de præb.lib.6.
Pro concordia eſt diſtinguendum,quod aut reſi-
5 gnatio fit ob vtilitatem,& neceſſitatem Eccleſię vt ,
quia reſignans non poteſt inſeruire vt deſeruiebat,&
requirit neceſſitas Eccleſię,ad hoc vt beneficium ha
beat vtiliorem rectorem,& hoc caſu reſignatio dice
tur fauorabilis,& erit coadiuuanda,ita & permuta-
6 tio†dicitur fauorabilis quia per eam prouidetur bene
ficiis potius quam perſonis cap.quæſitum reſp.vlt.de
rer.perm.Feder.de Sen.in tracta.de perm.benef.q.18.
* & conſ.73.col.2.& eſt*communis opinio, vt per Re
buff.in ſua prax.titul.de permutat.
7 Aut vero†reſignatio ſit reſpectu perſonæ in cuius
gratiam,& fauorem fit,& hoc caſu dicitur odioſa,cũ
fiat reſpectu perſonę,& nõ beneficii Card.in d.clem.
2.nu.13.Felin.in cap.ad aures in 14.coroll.de reſcrip.
quod tenet expreſſe Proſper Paſſetus conſ.37.nu.18.
8 Nam†quamuis,ſit mere gratia recipere reſignationes
9 Reb.de nomin.q.17.nu.76.tamen videmus † Papam
* illas de ſtilo*admittere,ad vota reſignantium Caſſad.
deciſ.32.num.9.ſuper reg.& quemadmodum impet.
10 ratio†eſt ambitioſa,ita eo magis hæc per reſignatio
11 nem Caſſ.dict.deciſ.13.num.3.de præb.Hinc†man-
datum ad cedendũ dicitur odioſum Rebuff.in prax.
12 tit de proc.ad relig.conſt.nu.ij.Quo vero†ad reſigna
tarium dicitur fauorabilis Card.Paleott.deciſ.153.a
lias 226.in manuſcr.quia tractat de lucro captando.
13 Gig.conſ.135.num.11.cum ſeq.
14 Et renunciatio†quæ fit cum cauſa dicitur fauora
bilis,quæ ſine,odioſa Oldrad.conſil.324.num.4.
15 Regulariter tamen renuntiationis materia, †dicit
odioſa vt ſcribit Ceſal.conſ.62.num. 49. lib.1. Ideo
16 non†continet niſi,quod expreſſum eſt.Ceſal.cõſ.58.
nu.22.eod.li.1.Tiber. Decian.conſ.64.nu.39.vol.3.
17 num.16.lib.3.† nam ſtricte interpretatur Deci conſ.
495.nu.19.& 20.Crauett.conſ.200.n.10.Curt. Iun.
conſ.28.in prin.Ceſal.conſ.25.num.47.conſ.289.nu.
29. & 30.Soc.ſen.conſ.20.nu.26.col.4.Burſat. conſ.
18 147.n.20.Immo ſtrictiſſimi†iuris eſt Illuſtriſſ.Card.
Alban.conſ.17.nu.8.Melch.Pal.de maiorit.p.1.q.38.
nu.4.Gabr.conſ.60.nu.6.& conſ.90.nu.39.vol. 1. cũ
29 ſit†quędam donatio,late Tiraq.in.ſi vnquam verb.do
20 natione.q.8.C.de reuo.don.Hinc†renuncians literis
non præſumitur renunciare contentis in eis,ſed ſolũ
probationi per ipſas faciendæ Decian.conſ. 29.nu.
76.vol.2.Maſcard.de probat. concl. 1263.num.13.
21 †nam beneficia magnis laboribus acquiruntur,& ſi-
ne magna cauſa ſponte illis nõ renunciatur.Gig.cõſ.
1.nu.16.& 45.per cap.ſuper hoc de ren.vbi omnes.
22 Docto.Hinc renuncians inſtrumento†debiti, non p̃
ſumitur renunciare debito,ſed tantum probationi,
fiendæ per iſtrumentum Bar.& Bal.in l.Labeo.§.1.ff.
de pact,Fel.in cap.capitulum nume.24.de reſcr.De-
cius conſ.169.col.2.ante medium Hinc renuncians
23 Vni†priuilegio,alijs renunciare non videt.Pau.Caſtr.
in l.ſi domus.ff.de ſer.vrb.præd.Card.conſ.129.in 3.
24 dubio Hinc†per renunciationem iuris, iuri tantum
de præſenti,& non de futuro renunciatum videtur.
Roman.in l.1.q.12.C.quando non petent.par.Alex.
conſ.170.nu.6.vol.7.Deci.conſ.27.n.3.& conſ.379.
nu.9.Aret.conſ.64.nu.8.Gabriell.conſ.89.nu. 11.&
& conſ.156.nu.15.vol.1.Corne.cõſ.80.vol.4. Card.
Pariſ.conſ.95.nu.15.& 16.vol.3.Gozzad.conſ.20.n.
5.Gig.conſ.70.nu.169.Decian.conſ.3.nu.123.vol.1.
25 & interpretatur renuntiatio†vt minus præiudicet,&
noceat renuntianti.Bald.in l.labeo.§. ſedentia col.1.
ff.de pact.& in l.1.in vlt.not.C.de edic.diu.Adr. toll.
Cald.conſ.5.de pb.& plures alii quos citat.Maſcard.
de probat.conclu.1263.nu.3.& nu.11.Ideo ſcribunt
26 communiter. Docto.quod quam primum † ali-
quid operata eſt renuntiatio, non debet aliquid am-
plius operari Cur.Iun.cõſ.23.Deci.conſ.177.col. 1.
Cor.conſ.291.vol.4.Alba conſ.25.n.3. Illuſtriſſimus
Cardinalis Alban.in lucubra.ad Bart.in l.1.§ ſi impu
bere.ff.de coll.bon.Card. Pariſ.conſ.12.nu.94.volu.
2.Natt.conſ.639.nu.138.lib.3.Bertazzol.conſ.31. n.
29.vol.1.Pancirol.conſ.61.in fin.& conſ.62.nu. 13.
27 Gabriell.conſ.59.nu.15.vol.2.Hinc†quamuis renun-
tiatio generalis intelligatur generaliter Salice. in l.ſi
decerta.C.de tranſ.Alex.conſ.11.nu.7.volo.2.Corn.
conſ.59.col.3.lib.3.Aret.conſ.17.Burſat.conſ.236.n.
28 12.vol.3 non tamen comprehendit†præſcriptionem
Imol.in l.cũ ſtipulatus tamen mihi col.3. ff.de verb.
oblig.Alex.conſ.170.nu.5.vol.7.nec etiam exceptio-
nem ſimulationis,Bart.in l.nemo poteſt. ff. de leg.1.
Capra conſ.87.n.176.Maſcar.de probat.cõclu.1264.
nu.23.nec in ſolita.Crot.conſ.45.nu.5.Neuizan.cõſ.
91.nu.25.Gramati.deciſ.47.nu.8.Pancir.conſ.1. nu.
44.Decian.conſ.39.num.18.vol.2. nec Legitimam,
Boer.deciſ.3.nu.6.Card.Alban.conſ.37.n.1.Alex.cõſ.
69.col.2.lib.2.nec Dotem Crot.conſ.123.nu.9. Nec
Alimenta,Maſcard.dicta concl.1264.n.39.vbi addu
cit alia exempla cum ſuis ampliationibus,& limita-
tionibus.
29 Hinc†etiam repudiatio cum ſit quædam renuntia
tionis ſpecies non præſumitur Antonius de Butr. in
cap.accedẽtibus de ren.late Tiraq.in pręfa.l.ſi vnquã
nu.128.C.de reuoc.don.Bar. in l.Is poteſt.§.heres in
ſtitutus ff.de hered.inſtit.& late Maſcar. de probat.
conclu.1266.

Finis Primi Libri.

FLAMINII PARISII IVRE CONSVLTI CLARISSIMI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER SECVNDVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Omnia beneficia poſſunt reſignari.*
2 *Vnuſquiſque poteſt renunciare iuri ſibi competenti.*
3 *Omnia beneficia poſſunt permutari.*
4 *Papatus poteſt renunciari.*
5 *Papatus eſt beneficium eccleſiaſticum.*
6 *Papa eſt præpoſitus curæ omnium Chriſtianorum.*
7 *Papa tenetur reſidere.*
8 *Per aſſumptionem ad apicē Apoſtolatus vacant omnia beneficia.*
9 *Per dictam aſſumptionem vacant pēſiones & officia.*
10 *Eccleſia approbauit quatuor renunciationes ſummorum Pontificum.*
11 *Ratio cur ſanctus Clemens renunciauit Papatum.*
12 *Papa non poteſt ſibi eligere ſucceſſorem & n.13.*
13 *Clemens poſt renunciationem fuit rurſus electus. Papa poteſt ſtatuere circa electionem ſucceſſoris, de conſilio Cardinalium, aut Concilij generalis.*
14 *Ciriacus renunciauit Papatum vt coronam martirij conſequeretur.*
15 *Marcellinus renunciauit Papatū propter idolatriā.*
16 *Summus Pontifex non poteſt iudicari etiam a Concilio generali.*
17 *Celeſtinus ceſſit Papatum propter imperfectionem.*
18 *Celeſtinus Papa erat ſanctæ vitæ.*
19 *Celeſtinus de conſenſu Cardinalium ſtatuit Papā poſſe renunciare Pontificatum.*
20 *Papa pōt facere conſtitutionem tangentē ſucceſſores.*
21 *Papa vices Dei fungitur.*
22 *Papa tribus rationibus poteſt renunciare.*
23 *Papatus eſt nomen dignitatis & non ordinis.*
24 *Papatus a Deo inſtitutus.*
25 *Renunciatio Papæ receſſit ab aula.*
26 *Papa poteſt renunciare non obſtante voto*
27 *Iuramentum debet habere tres comites.*
28 *Papa poteſt renunciare non obſtante iuramento.*
29 *Papa poteſt renunciare papatū per procuratorem.*
30 *Gregorius XII. renunciauit papatū per procuratorē.*
31 *Dictio maxime eſt implicatiua.*
32 *Cardinalatus poteſt renunciari.*
33 *Cardinalatus eſt beneficium eccleſiaſticum.*
34 *Cardinales antiquitus ſepelliebant mortuos & infantes baptizabant.*
35 *Cardinales hodie aſſiſtūt Papæ & ſunt eius cōſiliarij.*
36 *Cardinales tenentur reſidere in curia.*
37 *Dignitas Papatus magis eſt annexa Papæ quam Cardinalatus Cardinalibus.*
38 *Patriarcha poteſt renunciare.*
39 *Patriarchatus eſt beneficium eccleſiaſticum.*
40 *Patriarcha tenetur reſidere.*
41 *Patriarchæ ſunt quatuor principales.*
42 *Ciuitas Venetiarum habet Patriarcham.*
43 *Patriarchæ ueniunt appellatione Epiſcoporum.*
44 *Primas poteſt renunciare.*
45 *Primas tenetur reſidere.*
46 *Eccleſiæ primatiales & patriarchales æquiparant.*
47 *Archiepiſcopus poteſt renunciare.*
48 *Archiepiſcopatus eſt beneficium eccleſiaſticum.*
49 *Archiepiſcopus tenetur reſidere.*
50 *Archiepiſcopus dr̄ ex eo quòd ſit ſummus Ep̄orum.*
51 *Archiepiſcopus comprehenditur ſub diſpoſitione loquente de Epiſcopo.*
52 *Archiepiſcopus nihil habet plus quam epiſcopus.*
53 *Epiſcopus poteſt renunciare.*
54 *Epiſcopatus eſt beneficium.*
55 *Epiſcopus tenetur reſidere.*
56 *Papa eſt ſponſus vniuerſalis Eccleſiæ.*
57 *Epiſcopus eſt ſponſus ſuæ Eccleſiæ.*
58 *Renunciatio epiſcopi non eſt de facili admittenda.*
59 *Epiſcopi poſſunt permutare.*
60 *Papatus Cardinalatus Ep̄atus renūciant̄ ſimpliciter.*
61 *Omnia beneficia poſſunt renunciari in fauorem.*
62 *Renunciatio in fauorem fit coram Papa duntaxat.*
63 *Abbatia poteſt renunciari.*
64 *Abbatia dicitur beneficium Eccleſiaſticum.*
65 *Abbatia nō uenit ſub ſimplici appellatiōe dignitatū.*
66 *Abbatiæ ęquiparantur epiſcopatibus.*
67 *Appellatione Abbatiæ non venit prioratus.*
68 *Abbatia duplex ſecutaris & regularis.*
69 *Monaſteria quæ dicantur.*
70 *Abbatiſſatus poteſt renunciari etiam in fauorem.*
71 *Abbatiſſatus eſt beneficium fœminarum.*
72 *Clementina ad compeſcendum de ſequeſtrat. poſſeſſ. & fruct. habet locum in Abbatiſſa.*
73 *Abbatiſſa æquiparatur Abbati.*
74 *Monaſteria dicuntur proprie etiam Monialium.*
75 *Prioratus poteſt renunciari.*
76 *Prioratus eſt beneficium.*
77 *Prioratus eſt principalis dignitas.*
78 *Dignitas eccleſiaſtica poteſt renunciari.*
79 *Dignitas eccleſiaſtica eſt beneficium.*
80 *Prima dignitas poteſt renunciari.*
81 *Prior collegiatę dicitur habere beneficium.*
82 *Primæ dignitatis ſigna remiſſiue.*
83 *Conſuetudo eccleſiarum attendenda ad cognoſcendū primas dignitates.*
74 *Archidiaconatus poteſt renunciari.*
85 *Archidiaconatus eſt beneficium.*
86 *Decanatus poteſt renunciari.*
87 *Decanatus eſt beneficium.*

88 Ar-

88 *Archipresbyteratus poteſt renunciari.*
89 *Archipresbyteratus eſt dignitas.*
90 *Perſonatus poteſt renunciari.*
91 *Perſonatus eſt præeminentia in Eccleſia.*
92 *Officium quando eſt beneficium poteſt renunciari.*
93 *Theſauraria poteſt renunciari.*
94 *Plebania poteſt renunciari.*
95 *Plebania eſt officium Eccleſiaſticum.*
96 *Sacriſta, & Cuſtos poſſunt renunciare.*
97 *Præpoſitura poteſt renunciari.*
98 *Cantoria poteſt renunciari.*
99 *Cantoria non eſt dignitas.*
100 *Canonicatus poteſt renunciari.*
110 *Canonicatus eſt beneficium.*
102 *Canonicatus largo modo dicitur habere dignitatē.*
103 *Canonicus in cathedrali venit ſub nomine dignitatis.*
104 *Parochialis poteſt renunciari.*
105 *Parochialis eſt beneficium.*
106 *Parochus tenetur adminiſtrare ſacramenta.*
107 *Curatum beneficium quod dicatur.*
108 *Ex iure ſepelliendi non dicitur Eccleſia curata.*
109 *Ex iure Baptizandi non dicitur Eccleſia curata.*
110 *Baptiſmus datur quandoque per laicum.*
111 *Canonicus Regularis poteſt ex diſpenſatione Epiſcopi obtinere beneficium curatum.*
112 *Vicaria perpetua poteſt renunciari.*
113 *Vicaria poteſt permutari.*
114 *Manſionaria poteſt renunciari.*
115 *Portiones poſſunt renunciari.*
116 *Portiones veniunt appellatione beneficiorum.*
117 *Diſpenſatus ad beneficia cēſetur diſpenſatus ad portionem.*
118 *Cappellania poteſt renunciari.*
119 *Cappellania eſt beneficium Eccleſiaſticum.*
120 *Oratorium poteſt renunciari.*
121 *Cappella eſt beneficium Eccleſiaſticum.*
122 *Heremitorium poteſt renunciari.*
123 *Præſtimonium poteſt renunciari.*
124 *Præſtimonia quæ dantur in titulum ſunt beneficia Eccleſiaſtica.*
125 *Præſtimonia quæ dantur laicis non veniunt appellatione beneficij.*
126 *Beneficium non poteſt permutari cum præſtimonio quod non datur in titulum.*
127 *Scolaſtrix poteſt renunciari.*
128 *Clericatus ſancti Petri poteſt renunciari.*
129 *Commenda officij Clauſtralis poteſt renunciari.*
130 *Omnia beneficia cuiuſcunque generis, et qualitatis poſſunt renunciari.*

PRimo quæro q̄ beneficia poſ-
ſunt reſignari? Reſpondeo
conſtituendo regulam, affir
matiuam, ſcilicet omnia be-
1 neficia † poſſe reſignari vt col
ligitur ex toto. tit. de renun.
extr. in 6. & in clem. Moedan.
decis. 266. fuit reſolutum in
tit. de iur. patron. in manuſ.*
* & communiter Doctor.
2 Et iuſtificatur ex eo. quia † vnuſquiſque poteſt re
nunciare benefico ſibi competenti tam in ſpirituali-
bus quā tēporalibus Arch. in c. quā periculoſi. nu. 4.
7. q. 1. & in c. denique nu. etiā 4. 6. q. 3. Alex. conſ. 116.
n. 2. lib. 3. Card. Pariſ. conſ. 65. n. 24. vol. 2. Rot. deciſ.
32. nu. 3. de appell. in nou. & cōmuniter* doctores vt
* dixi ſup. lib. 1. q. 1.
3 Ita omnia beneficia † poſſunt permutari niſi con-
trarium reperiatur expreſſum Bellam. in tract. de p
* mut. benef. p. 3. in procem. num. 3. & alij *omnes.
4 Ex quo primo infero † Papatum poſſe renunciari
vt notant Io. Monach. Arch. Gemin. Anch. Anton. de
* Butr. & alij* omnes in c. 1. de renunc. lib. 6. vbi de hoc
eſt caſus expreſſus. glo. in c. non autem. §. vt non ſucce
deret in fin. 7. q. 1. Card. Alex. in c. qualiter. nu. 6. 7. q. 1.
Aluar. de planct. eccl. lib. 1. c. 18. & lib. 2. cap. 10. Egid.
Columna in tract. de renunc. Papæ, Io. Burgund. late
in ſimili tract. Archiep. Floren. 3. par. ti. 23. & de renū.
lib. 6. c. 1. Armill. in verb. Papa Card. Iacobat. de conc.
lib. 1. ar. 3. nu. 30. Io. Capiſtr. de auctoritate Papæ 3. p.
2. par. prin. nu. 7. Aug. Triumph. de poteſt. eccle. q. 4. p
totam. & q. 7. ar. 7. Deci. in cap. ex parte num. 20. de re
ſcr. Petr. And. Gamm. in extrauag. Iulij II. de Simonia
ca elect. Pont. nu. 98. Coraſ. de benef. cap. 8. nu. 6. Sarn.
de infirm. reſign. quæſt. 1. Bonif. de Vitall. in clement.
1. de renunc.
5 Namque † Papatus eſt beneficium eccleſiaſticum
ſumm. Angelic. in verb. beneficium. §. 1. Card. Iacob.
d. concil. lib. 10. ar. 1. nu. 50. Selu. in tract. de benef. p. 1.
q. 2. nu. 35. Marc. Ant. Marſil. Archiepiſcopus Salern.
de eccleſiaſtic. redd. c. 11. nu. 20. Alfonſ. Hoied. in tra-
6 ctat. de incompat. benef. p. 1. c. 1. nu. 2. & qui illum ſobt.
net eſt præpoſitus curæ omnium Chriſtianorum Io.
c. 10. & ibi D. Auguſtinus & D. Chriſoſtomus, Card.
Iacob. d. lib. 10. art. 1. nu. 50. & lib. 5. art. 8. nu. 16. & lib.
7. art. 7. nu. 35. Petrus Albin. de Pontiſ. poteſt. ver. Di-
uini Numinis num. 81. Franc. vargas de auct. Pontifi.
confirm. 5. nu. 5. & hac ratione Papa † tenetur reſidere
7 Io. Selu. de benef. 4. par. q. 1. nu. 5. verſ. ſiue etiam ſit Pa
patus ex c. per venerabilem § locus, qui filij ſint legi.
8 hac etiam ratione & alijs † per aſſumptionem ad apicē
Apoſtolatus vacant omnia beneficia etiam ſimplicia
ac etiam penſiones † & officia Collect. in c. vlt. de con
9 ceſſ. præben. Sarn. in procem. reg. q. 1. ita reſoluit Alſ.
Hoied. in tract. de incompat. benef. par. 1. ca. 1. per to-
* tum. & eſt communis* opinio.
10 Hinc canones, & geſta ſanctorum † referunt qua
tuor ſummos Pontifices renunciaſſe Papatui, quo-
rum renunciationem eccleſia habuit ratam & acce-
ptam, idque colligitur ex eo quia illos ſcripſit in ca-
talogo ſanctorum ut tradit Auguſtin. Triumpha. d.
tractat. de poteſtat. eccleſiaſt. quæſtion. quarta. artic.
octauo. in fin. ſecunda. columna. ex quo colligit au-
ctoritate eccleſiæ licitam eſſe huiuſmodi renuncia-
tionem. Hi quatuor fuerunt Clemens, Ciriacus, Mar
cellinus, & Celeſtinus, quorum renunciationes non
ex eadem cauſa & eodem fonte præceſſere vt colligi
tur ex relatis ſcriptoribus.
11 Clemens † renunciauit propter mali exempli in
poſterum vitationem, nam cum fuiſſet inſtitutus
Pontifex a Beato Petro principe Apoſtolorum &
Capite Eccleſiæ ne poſteris exemplum pernicioſum
12 daretur vt quiſque poſſit ſibi ſucceſſorem † dele-
gere & per conſequens Papatus daretur per ſucceſ-
ſionem hæreditariam & non per electionem renun-
13 ciauit Papatui & poſtmodum quarto loco poſt †
Petrum fuit Canonic electeus vt nota. in capitul. ſi
Petrus octauo. queſtion. prim. gloſſ. magna in ca. non
autem verb. vt non ſuccederet. 7. queſt. 1. Ideo fuit
per ſummos Pontifices & Concil. Generalia ſtatu-
tum ut non liceat ſucceſſorem eligere; Nec Papa po
teſt ſtatuere vt ſibi hoc liceat Cardin. Zabarel. in cle-
men. Ne Romani nu. 4. de elect. cum alijs ut per Ioā.
Selu. de iurament. par. 4. num. 41. quamuis poſſit face-
re conſtitutionem ſuper electione ſui ſucceſſoris ut
* eſt* cōmunis om. doct. ſententia vt notant omnes in

cap.licet de vitanda de electión.honeſtum tamen eſt
vt hoc ſaciat de cõſilio Cardinalium,& in Conc.Ge-
* nerali vt ſcribit Abb.* communiter receptus in d. c.
licet nume.2.not.2.vt fecit Ale.III.in Conc. Latera-
nen.vt duę partes Cardinalium ſufficiant d.c.licet de
elec.Greg.X.in Cõc.Lugdunẽ.vt Cardinales includã
tur in conclaui c.vbi periculum de elect.libro.6.Cle
men.V.in Conc.Viennen.vt habet in cle.2. de elect.
Clemens VI.ann.1532.Iulius II.In Coſtitutione II.
Pius IIII.conſt.81.in Bullar.& hoc quod dicit gl.de
renunciatione Clementis probabile eſt ex coniectu
ris,nulla tamen firma auctoritate probatur, namque
doctores & auctores grauiſſimi qui illorum tempo-
rum hiſtoriam ſcribunt de hoc mentionem non fa-
ciunt Nicephorus lib.2.c.35.& lib.3.c.2.Damaſus in
uitis Põtificum,Marianus Scotus in Cronicis S.Hie
ronymus contra Iouinianum , Gregorius Turonen.
in Eccl.hiſtor.Athanáſius lib.contra Acticum Petr.
de Nat.lib.2.c.25.D.Antonin.p.1.tit.6.c.25.§.3.Plà-
tina in Vitis Pontificum,contendunt tamen an Cle-
meus fuerit tertius,quartus vel quintus Pontifex Ma
ximus.

14 Ciriacus † vero vt coronam martirij conſequere-
tur congregatis S.R.Eccleſię Cardinalibus eis renitẽ
tibus & reclamantibus Archiep.Floren.3.part. ti.23.
& de renun.lib.6.c.1.Gemi.d.c.1.ſub nu.10.de renũ.
in 6.vbi ſubdit hũc nõ denominari in catalogo Ro
mán.Pontificum,quia creditum fuit non renunciaſſe
propter deuotionem.

15 Marcellinus † autem renunciauit Papatui propter
Idolatriam,namque in immani illa Diocletiani Im-
peratoris perſecutione terrore perterritus, Thus ad-
hibuit Deorum ſimulacris,cuius peccati mox eũ tã-
topere pænituit,vt ſinueſſem ad concilium centum
octuaginta Epiſcoporum indutus cilicio venerit vbi
lachrymis profuſis ſcelus ſuum palam coram illis pa-
tribus confeſſus eſt dicens eſſe paratum obedire qc-
quid ab illis ei impoſitum eſſet.ſed nemo auſus eſt il-
16 lum damnare † clamantes tuo te ore non noſtro iudi
cio te iudica;nam prima ſedes a nemine iudicat.qua-
re ipſe ſtatim dictauit ſententiam dicens , Ego Mar-
cellinus ob ſcelus Idolatrię quod infelix commiſi Iu
dico me deponendum & anematizo omnes qui cor-
pus meum tradiderint ſepulturæ , & poſtea pergens
ad Diocletianum faſſus eſt ſe eſſe chriſtianum ob ꝙ
ſuſcepit martirium vt habetur in c.nunc autem diſt.
21.Damaſ.in lib.de vit.Pontiſ.Arch.in d.c.Nunc au
tem.nu.2.Albert.in tract.de agnoſc.aſſer.q.30. nu.6.
Alber.Phrigius lib.4.de eccl.Hierarch.cap.8.

17 Celeſtinus † vero renunciauit propter ſuæ imperfe
ctions recognitionem,nam agnoſcens ſe impotentẽ
& inſufficientem ad regimen eccl.conſilio ſpiritus
ſancti ductus Papatui renunciauit;namque Celeſti-
18 nus † erat ſanctæ vitæ,ſed in agibilibus mundi nõ erat
expertus vt tradit Gemin.dict.c.1.nu.7.ver.quęro de
renunc.in 6.Aluar.de planctu eccleſiæ lib.2.c. 10. &
19 ante † renunciationem ſtatuit de conſenſu Cardi-
nalium Romanum Põtificem poſſe renunciare Pa-
patui cuius conſtitutio a Bonifacio VIII.eius ſucceſ
ſore fuit confirmata an.domini.1294.& reducta in-
ter decretales pro ſtabilimento ſui pontificatus vt
habetur in c.1.de renunc.in 6.idque valde expediens
fuit cũ plures ſint rationes ex quibus videtur ſumm.
Pontificem non poſſe renunciare Papatui, & decem
refert Io.And.in d.cap.1.de renu.li.6.alias addit Au
guſt.Triumph.dict.q.4.quas non refero,cum hodie
ex dict.conſtitutone res ſit admodum clara & nullũ
remaneat dubium Corn. conſ.132.li.2.& conſ.106.
ſub num.1.lib.4.Ceſal.conſ.138.num.20.lib.1. Dec.
conſ.484.num.1.Socc.Sen.conſ.17,num.2.lib.2.nec
20 eſt hæſitãdum an potuerit † Papa id ſtatuere,vt tenent
Gemin.Io.And.Ant.de Butr.nu.4.Gemin.ſub.n.10.
* verſ.quod autem &* cõiter docto.in d.c.1. Auguſt.
Triumpb.d.tract.de poteſt.eccleſiæ q.7.art.7.ob eius
21 plenitudinis poteſtatem, † nam vice Dei fungitur Ar
chid.in c.quoties num.1.1.q.2.Hoſt.in c.quod ſuper
num.14.de vot.Sarn.de expect.in princ. Accedit qa
22 tribus rationibus poteſt iuſtificari † Papam poſſe re-
nunciare Papatui vt tradit Auguſt.Triumph.d.q. 4.
art.7.col.2.primo ratione perſonæ,quæ in Papatum
aſſumitur,nam poteſt contingere electum in Papam
effici indiſpoſitum ad exercendum papale officium,
aut ratione infirmitatis,aut ratione ſenectutis, vel fa
tuitatis vt impoſſibile ſit tale officium exercere.Secũ
23 do ratione poteſtatis ſuſceptæ,quia † Papatus non eſt
nomen ordinis,ſed dignitatis vt late per Franc. in d.
1.ſub num.5.de renun.in 6.vnde renũciat poteſtati
iuriſdictionis.

Tertio ratione finis propter quem ſuſcipitur,nam
24 cum officium † Papatus a Deo ſit conſtitutum Matt.
16.Apoſt.1.Corin.6.Gamm.in d.extrauag.Iulij II.de
Simon.elect.Pontificis nu.98.pro vtilitate totius ec-
cleſiæ.Prepoſ.in c.ſicut nu.3.7.q.1.& in c.quoties.nu
mero 5.1.q.4.Abb.in cap.per venerabilem. numero
20.qui fil.ſint leg.conſonum eſt vt ſi electus ad tale
officium efficiatur impotens vel quod conſideret ſe
eſſe inſufficientem vt poſſit renunciare & eligatur
ſufficientior.

Sunt & alia exempla eorum qui renunciarunt Pa
patui de quibus per Io.Burgund.in d.trac.de renun.
Pap.per Sarn.d.q.1.regul.de infir.relig.vbi in 4. col.
verſ.quid tenendum hunc caſum dicit eſſe rariorem
coruo albo & Mandoſ.in d.reg.de infir.in prohe.di-
25 cit † quod receſſit ab orbe & vrbe Boniſac.de Vitall.
in cle.Ne Romani.§.ſane n.39.de elect. idẽ confir.

26 Amplia procedere etiam † ſi emiſerit votum nõ re
nunciare, nam nihilominus poteſt renunciare ex cau
ſa rationabili Egid.Col. quem refert & ſequitur Au.
Triumph.d.q.4.ar.4.Armill.verb.Papa.ratio quia vo
27 tum eſt † iuramentum,quod debet habere tres comi-
tes veritatem,iudicium,& Iuſtitiã.D.Tho.2.2.q.79.
ar.3.hoc eſt votum non autem huiuſmodi cum Papa
obliget ſe perpetuo ad id quod perficere non poſſet
ſalua conſcientia.

28 Amplia ſecundo procedere † etiam ſi iuraret non
renunciare Archip.Floren. quem refert & ſequitur
Auguſt.triumph.d.q.4.ar.4.

29 Amplia tertio poſſe renunciare per † procuratorẽ
Bonif.de Vital.in clem.vnica nu.7.de renunc. quod
30 euenit † in Gregorio XII.

Amplia 4.procedere etiam ſi ſit idoneus.Io. Cro
tus in Rub.6.de conſt.num.5.verſ. 2. arguitur ex d.
31 cap.1.ibi † *maxime ſi ſe inſufficientem agnoſcit*.quæ di
ctio maxime includit alium caſum quando eſſet
idoneus l.qui ſe patris vbi doct.C.vnd.libe.

Qu omodo autem & corã quo ſit facienda huiuſ
modi renunciatio dicam ſuo loco.

32 Ex quo ſecundo infertur † Cardinalatum poſſe re
nunciari vt ſcriptum reliquit Frã.in c.1.ſub nu.3.de
renunc.in 6.Bertach.in tract.de Epiſcop.1.2.lib.nu.
52.Burſat.conſ.341.nu.20.lib.5.cum Cardinalatus
33 ſit † beneficiũ eccleſiaſticum Io.Selu.tract.de benef.
p.1.q.2.nu.53.Hoied.in tract.de incomp.benef.p.1.
34 in prohem.nu.9.cuius † officium antiquitus conſiſte
bat in

bat in mortuis ſepeliendis & in infantibus baptizan-
dis vt tradit Arhid.in c.vbi periculum nu.4.de elect.
lib.6.dicens Marcellum Pontificem q fuit anno Do
mini 304. conſtituiſſe 15. Cardinales in vrbe ad
hunc effectum.Card.Zabarel.in clem.ne Romani §.
porro numero.2.de elect. Barbat.in tract.de præſt.
35 Card.1.q.1.part.num.5. Hodie autem † eorum offi-
cium eſt aſſiſtere Romano Pontifici,& illum conſu-
lere ac adiuuare in ſacerdotali officio vt ſcribunt Ar
chid.Card.& Barbat.loc.cit.Hoſt.in c.bonæ memor.
num.5.de poſtul.præl.Præpo.in c.quamquam nu.12.
36 2.q.7.& ob id tenẽtur † reſidere in curia Romana,vbi
Papa reſidet Abb.in c.2.num. 2. verſ. nota primo de
cler.non reſid.Præpoſ.in cap.filium veſtrum nu.2.1.
q.1.Domin.Sot.quem refert Hoied.dict.par.1.c.2.&
* eſt communis* opinio.

Accedit,quia cum papatus poſſit renunciari vt di
37 ctum eſt ſupra,eo magis Cardinalatus, † quia digni-
tas papatus magis eſt annexa Papæ quã dignitas Car-
dinalatus Cardinalibus vt ſcribit Franc.d.c.1. ſub.n.
3.de renunc.lib.6.Coram quo ſit facienda huiuſmo-
di renunciatio dicam ſuo loco.Bertach.autẽ loco cit.
dicit hoc eſſe de raro contingentibus.

38 Ex quo tertio infero † Patriarchatum poſſe renun
39 ciari,cum Patriarchatus ſit beneficium † eccleſiaſticũ,
Io.Selu.de benef.p.1.q.2.num.4.Alſonſ.Hoied.de in
comp.benef.par.1.in præfat.n.7.& ideo Patriarcha te
40 netur reſidere † vt ſcribit Gig.in tract. de reſidẽ.epiſc.
c.18.& colligitur ex Domin.Sot.lib.2.de iuſt.& iur.q.
3.& probatur per Conc.Trid.c.1.ſeſſ.6. de reſor.c.1.
41 ſeſſ.2 9.de reſor.& ſunt quatuor † Conſtantinopolita-
nus,Alexãdrinus Antiochenus, & Hieroſolimitanus
not.in c.antiquã de priuil.c.renouantes.d.26.c.defini
mus diſt.22.& hi habent maximam prærogatiuam,vt
tradit Præpoſit.d.c.definimus.ſunt & alij Patriarchæ
Aquilejen. Bituricen.Gradẽ.Archid.in c.cleros diſt.
21.& quia Patriarcha Gradenſis hodie eſt extinctus
propter deſolationẽ illius ciuitatis,huiuſmodi digni-
42 tas fuit † tranſlata in ciuitatem Venetiarum per Nico-
laum V.Pont.Max. anno Domini 1451.vt ſcriptum
reliquit Gigas dict.tract.de reſiden.Epiſ.c.18.nu. 12.
43 vbi etiam † firmat hos venire appellatione epiſcopo-
rum,non ergo mirum ſi poterunt renunciare. Acce-
dit etiam deducendo argumentum a maiori ex dict.
cap.1.de renunc.lib.6.

44 Quarto infero † Primatem poſſe renunciare , nam
45 Primas dicitur habere beneficium eccleſiaſticum † cũ
teneatur reſidere Thom.Camp.in tract.de reſid.Epi.
Gig.de reſid.Epiſ.c.18.eſt tex.in c. 1. ſeſſ.6.de reſor.
Conc.Trid.& c.1.ſeſſ.23.de reform.nõ mirum igitur
ſi poterunt renunciare,cum nulla ſit differentia inter
46 eccleſias † Primatiales,& Patriarchales gloſ.in c. vrbes
diſt.80.gloſ.in c.ſi quis 2.q.6.Archiep.Flor.in ſumm.
c.14.in prin.Card.Alex.in dict.c.ſi quis:Gig.d.ca.18.
num.5.Hodie etiam reperitur dignitas principalis ad
ſimilitudinem Patriarchalis,& obtinens illam appella
tur Primas,Mandoſ.in præfat.reg.2.vbi late.

47 Quinto infero † Archiepiſcopatum poſſe renũcia
ri,vt eſt caſus in cap.ad ſupplicationem, & in cap.ſiniſ
cum pridem de renunc.cum ſit beneficium eccleſia-
48 ſticum † vt tradunt Selu.de benef.p.1.q.1.num.41.Al
fonſ.Hoied.in præfat.de incomp.benef.nu.7. & ideo
49 tenetur † reſidere c.rationis diſt.100.c.1.Conc.Trid.
ſeſſ.6.& c.1.ſeſſ.23.de reform.Gig.dic.c.18.& dicitur
50 Archiepiſcopus ex eo quod † ſit ſummus epiſcoporũ
Hoſt.in c.cum inferior nu.12.de maior.& obed.& in
ſumm.in tit.de off.Archid.§.& quia præeſt omnibus
epiſcopis de ſua prouincia c.cleros diſt. 21. c. ſcitote
51 6.q.3.Et comprehenduntur † in diſpoſitione loquen
te de epiſcopis ad not.in d.c.cleros Præpoſ.in 4. col.
gl.in c.quia periculoſum de ſent.excomm.in 6.& ibi
* Gemin.in fi.vbi etiam Franc.&* communiter.

52 Et nihil habent † plus quam epiſcopi, niſi reperia-
tur in iure expreſſum c.conqueſtus 9.q.3.Thomas de
Tanis dec.21.manuſcripta.

53 Sexto infero † Epiſcopatum poſſe renunciari vt eſt
caſus expreſſus in c.qualiter 7.q.1.& in c.1. de renũc.
& in hoc caſu conſuluit Dec.cõſ.219.& patet in caſ.
Moedan.dec.301. Foletan.Put.dec.152.lib.1.nã Epi
54 ſcopatus † inter beneficia eccleſiaſtica computabatur
Selu.deciſ.p.prima q.2.num.42.Angel.in verb.benefi
cium Hoied.dict.præfat.num.7. & ideo Epiſcopi te-
55 nentur † in eorum epiſcopatu reſidere D.Thom.2.2.
q.185.art.5.Caiet.latiſſime.Turrecremata in c.perue
nit in prin.7.q.1.& ibi Archid.& Card.Alex.Card.Al
ban.in tract.de auctor.Pap.p.2.num. 36. cum alijs a
me adductis in tract.de reſident.benef. quẽ præ ma-
56 nibus habeo:ſicuti enim Papa qui eſt ſponſus † vniuer
ſalis eccleſiæ Card.Alex.in c.ſicut nu.3.7.q.1. poteſt
renũciare,vt dictum eſt ſupra, ita & epiſcopus qui eſt
57 ſponſus † particularis eccleſiæ,& hoc quotidie experi
58 tur:de facili autem † non eſt admittenda huiuſmodi re
nunciatio vt dicitur in c.quam periculoſum 7.q.1.tra
dit Simon Maiol.de irregul.lib.3.cap.6.num.3.

59 Hinc epiſcopi poſſunt permutare † epiſcopatus vt
tradit Gemin.in c.vnico num.90.de rer.permut.in 6.
* accedente tamen conſenſu Papæ vt eſt* cõmunis om-
nium doctorum ſententia recepta quoque in praxi.

60 Et hic aduerte,ꝙ renunciatio † Papatus,Cardinala
tus,Patriarchatus,Archiepiſcopatus,Epiſcopatus, fit
* ſimpliciter vt eſt* communis omnium doctorum opi
61 nio,renũciatio † vero aliorum beneficiorum inferio
rum nominandorum poteſt fieri ſimpliciter,& in fa-
62 * uorem † coram ſummo Pontifice iux.communẽ* om
* nium doctorum ſententiam,in* ſtilo quoque receptã
vt quotidie videmus,& latius dicetur infra.

63 Septimo infero monaſterium † ſiue Abbatiam poſ
ſe renunciari vt in caſ.c.vlt.de renun.Bal.in c.cum in-
terim 2.de elect.& in caſ.Moedan.deciſ. 185. licet in
manuſc.in caſu Put.deciſ.354.lib.3.in cauſa Britono
riem Monaſterij in caſu Card.Paleott.deciſ.101.Vir-
dunen.in caſu ſuper quo reſpondit Card.Pariſ.conſ.
64 5.vol.4.namque Abbatia † dicitur beneficium eccleſia
ſticum vt tradit Selu.de Benef.par.1.dict.q.2. nu.78.
65 Hoied.dict.præfat.num.7.& eſt de maioribus † digni
tatibus quæ ſint in eccleſia,& ob id ſpeciali nota eſt
digna & non venit ſub ſimplici appellatione dignita-
tum Lap.Alleg.84.num.11.Io.Monach.in cap.inqui
ſitiones de hæret.lib.6.Franc.poſt Ioan.And. in ca.2.
de præben.lib.6.Sarn.de infir.relig.q.16.& de val. q.
66 3.& ob id Abbatiæ † ęquiparantur epiſcopatibus Re
buff.ſuper concord.de mand.apoſto.§.ſtatuimus ver.
Monaſteria Mandoſ.in reg.de benef.vacant.per pro
mot.quæſt.3.num.8.& ideo appellatione † Abbatiæ
67 ſeu monaſterij nõ venit prioratus vt fuit tentum in
* Rot.coram Oradino 29.Nouembris 1553.teſte Ca
68 putaq.deciſ.225.p.2.Et quia † quædam eſt Abbatia ſe
cularis,quædam vero Regularis vt colligitur ex glo.
in verb.ex tranſmiſſa verſic.Abbatis & ibi Panorm.
num.5.de renunc.Io.Selu.d.quæſt.2.n.56.Hoied. p.
prima de incõp.benef.cap.5.n.2. Iõ extẽdo hanc illa
tion ad vtrãq; & firmo vtrãq; poſſe renunciari ex his
69 quæ ſuo loco dicentur.Et monaſteria † dicuntur in
quibus Abbates præficiuntur,nam monaſterium di
citur

citur territorium Abbatis Caputaq.deciſ. 225.parte
ſecunda.
70 Et quod eſt plus Abbatiſſatus † poteſt renunciari
vt in caſu Creſc.deciſ.173.contra lib.1.in manuſc. &
in fauorem vt tradit Pap.lib.2.tit.8.arreſt.8.Mandoſ.
in trac.de ſignat.gra.verb.reſignationes col.6. verſ.re
ſignationes monaſteriorum de quo dicetur ſuo loco
71 nam Abbatiſſatus † eſt etiam certo modo beneficiũ
non maſculorum,ſed fęminarum vt tradit Pet. And.
Gammar.deciſ.manuſcr.24.incip.Die. ex quo refert
* die 29.* Aprilis 1523.fuiſſe tentum coram D. Petra-
ſanta quod lata ſententia contra Abbatiſſam eſſe lo-
72 cum† clem.ad compeſcendũ de ſequeſt.poſſ.& fruct.
& ideo debere contra ipſam fieri ſequeſtrationem,
tum quia eſt beneficium eccleſiaſticum, tum etiam
quia militat eadem ratio ne bona familię dilapidẽtur.
73 Hinc Abbatiſſa † ęquiparatur Abbati Panor.in c.2 in
princ.de his quæ fi.a præl.& in c.vlt.nu.5.de ſtat. Mo
nac.Fuſc.de viſit.lib.1.c.2.nu.19.Hinc alias in vna Ca
lagurită.fuit annullata gratia cuiuſdam Abbatiſſatus
teſte Creſcen.deciſ.42.lib.2.in manuſc.
74 Et quod Monaſteria dicantur propriè etiam mo-
nialium tradit Mandoſ.in præfat.reg.2.Cancel.nu. 6.
per c.Monaſteria puellarum 18.q.2. & ca.monaſteria
de vit.& honeſt.cleric.clem.1.iuncta gl.2.de elect.
75 Octauo infero Prioratum † poſſe renunciari vt in
caſu Aragonię deciſ.manuſcr. 12. Illerden.prioratus
de petruſa,in caſu Moedan. deciſ. 223.Eluen.priora
tus in caſu Put.deciſ.25.lib.1.& deciſ.523.par.2.
76 Nam prioratus † eſt quoq; beneficiũ vt per clem.
2.de reſcr.tradit Io.Selu. d.q. 2.primę part.de benef.
num.87.eſt enim Prioratus principalis dignitas in ec
77 cleſia collegiata † ſeu regulari & hẽt quaſi iuriſdictio
nem epiſcopalem,& in effectu eſt eadem dignitas cũ
Abbatia Hoied.p.1.de incomp.benef.c. 6.nu. 2.poſt
alios quos citat Oldrad.conſ.281.Card. in clem.du-
dum §.ſtatuimus ſub.num.5 de ſepult. Mandoſ.reg.
3.q.8.num.4.in reg.Cancell.
78 Nono infertur† dignitatem eccleſiaſticã poſſe re-
nunciari,vt colligitur ex tit.de renũ.ext.& in caſ.Put.
deciſ.142.lin.1.in caſu Cardin.Paleot.deciſ.153.alias
79 226.in manuſcr.nam dignitas † eccleſiaſtica eſt bene
ficium habens adminiſtrationem rerum eccleſiaſtica
rum cum iuriſdictione.Innoc.in c. cum acceſſiſſent
de conſt.& in c.quia nonnulli de iud. Card. in clem.
2.verſ.5.not.de iudic.& in clem.2.verſ.quid eſt digni
tas de præben.Gemin.in c.1.de conſuet.lib. 6.com-
* munis*opinio teſte Abbat.in c.de multa num.21.de
præben.vbi alij.
80 Hinc poteſt renunciari prima † dignitas vt in caſ.
Moedan.deciſ.141.cum magna tã in cathedrali quã
81 in collegiata cum etiam Rector † aut prior collegia-
tæ dicatur habere beneficium cum dignitate Paul.in
clem.1.de elect.Innoc.& Hoſtien. in c.cum ab eccle-
ſiarum de off.ordin.Rot.deciſ.11.de præben.in nou.
82 & quæ ſint primę dignitates in cathedrali,† & colle-
giata habes ſigna per Card.conſ.38.col.1.& 3. num.
20.per Gemin.in c.deliberationem nu.6.de off.leg.i
* 6.quæ non refero cum vera & communis*ſit opinio
83 recurrendum eſſe ad † conſuetudinem eccleſiarum,
& prouinciarum ad cognoſcendum hanc prærogati
* uam vt tenuit Rot.in vna* Tuden. abbatiæ de Anno
1554.coram Montis flaſcone.in fauorem bonæ me
moriæ Card.Pacecchipro vt atteſtat Mandoſ.in reg.
3.de referu.q.1.num.2.Ideo aliquando prima digni-
tas eſt Archidiaconatus, aliquando Archipresbyte-
ratus ſecundum diuerſas locorũ conſuetudines Dec.
conſ.451.num.2. Alex.conſ.142.lib.6.Card.Pariſ.cõ
ſil.31.num.39.vol.4.Boeri.deciſ.286.
84 Hinc† poteſt renunciari Archidiaconatus vt in ca
ſu Moedan deciſ.141,cum magna in caſu Put.deciſ.
142.& 145.lib. primo in caſu Cardi. Palleott. deciſ.
28.alias 18.& deciſ.61.& deciſ.163. alias 226.in ma
nuſcr.namque Archidia conatus eſt beneficium ec-
85 cleſiaſticum & obtinens illud habet dignitatem Put.
* deciſ.89.lib.1.& eſt communis*opinio.
86 Hinc etiam poteſt† renunciari Decanatus vt in ca
ſu deciſ.124 R.P.D.ſeraphini,namque † decanatus
87 eſt beneficium habens dignitatem vt tradit Hoied.
in tract.de incomp.benef.p.1.cap.7.num.3. & eſt*
* communis opinio.
88 Hinc etiã† Archipresbyteratus poteſt renunciari
vt in caſ.Put.deciſ.249.lib.2.in caſu Moedan. deciſ.
119.120.cum ſeq.in manuſcr.namque Archipresby
89 teratus† eſt beneficium & dignitas eccleſiaſtica, vt
* omnes doctores† ſcribunt in Rub.de offic. Archipr.
90 Decimo Infero Perſonatum† poſſe renunciari nã
que Perſonatus eſt beneficium eccleſiaſticum c.cum
acceſſiſſent de cõſt.c.de multa de præben.c.primo de
conſuet.lib.6.extrauag.Io.22.incip. execrabilis. in
tit.de præben.inter com.Selu.de benefic.prima par.
cap.12.num.3.Alfonſ.Hoied.de incomp.benef. par.
prima cap.9.num.2.ver.ex.quo clare,& Perſonatus†
91 eſt honor & pręeminẽtia in eccleſia abſq; adminiſtra
tione vt per Coras de benef.p.4.cap.3.nu.6.& 6.Late
per Hoied dic.c.9.num.2.Stafile.in trac.de mod. &
form.Impetr.§.tranſeo nunc ad dignitates num.4.
92 Vndecimo infero officium† quando eſt beneficiũ
eccleſiaſticum vt in caſu Io.ſelu.de benef.p.1.q.2. n.
75.Hoid.de incomp.benef.p.1.c.8.num.3. poſſe re-
nunciari nam tunc eſt beneficium cum admini
ſtratione eccleſiaſticarum rerum ſine præeminen-
tia & iuriſdictione Coras.de benef.p.4.cap.3.num.8.
Bened.capr.tract.regul.& fall.reg.90.n.91.
93 Hinc Theſauraria† poteſt renunciari cum dicatur
officium eccleſiaſticum vt tradit Alfonſ.Hoid. dic.
* c.8. num.3.& eſt*communis opinio.
94 Hinc Plebania† poteſt renunciari,vt in caſu Ant.
de butr.in c.quod Dei.num.18.de ſtat.Monach. qa
95 Plebania† eſt officium eccleſiaſticum Io.ſelu.de be-
nef.dic.p.1.q 2.num,75.
96 Hinc† ſacriſta & cuſtos renunciare poſſunt quia
hęc etiam ſunt officia eccleſiaſtica vt tradit Hoied.
dic.c.8.num.3.quod intellige iuxta terminos ſuos.
97 Hinc præpoſitura† poteſt renunciari quia præpo-
ſitura dicitur officium eccleſiaſticum vt ex c. Dudũ
el.primo de elect.tradit Selu.dic.q.2.num.75.& om-
* nes*alij ſequuntur.
98 Hinc Cantoria† poteſt renunciari vt in caſu Put.
deciſ.401.lib.2.In caſ.Card.ſanctæ Cruc.deciſ. 150.
& Moedan.106.in manuſcr.& Pono hoc exemplum
99 ſub hac illatione quia† Cantoria non eſt dignitas vt
* ſcribit Put.deciſ.89.lib.3.& ſtylus admittit.
100 Decimo ſecundo infero† Canonicatum poſſe re-
nunciari tam in cathedrali quam in collegiata vt in
caſ.Aragon.deciſ.38.Calaguritan.in Caſ.Thomæ de
Tauiſ.dec ſ.35.Put.deciſ.268.lib.3.& deciſ.97. lib.2.
Moedan.deciſ.97.& deciſ.132 fuit & deciſ.222. in
Iſpalen.canonicatus & deciſ.323.Magna. & habetur
in lib.diuerſarum deciſ.83.deciſ.114.& deciſ.779. in
101 manuſcriptis namque Canonicatus † eſt beneficium
eccleſiaſticum Archiep.Floren.in 3.par.ſumm.tit.15.
cap.1.§.1.quem refert & ſequitur Io.Selu.dic. prima
102 par.de benef.q.2.num.74 & canonicus† proprie non
dicitur

dicitur habere dignitatem,ſed largo modo vt eſt cõ
* munis*opinio de qua atteſtatur Card.ſanct.cruc. de
ciſ.29.in manuſcrip.Ideo Canonicus in Cathedrali
103 ſub larga ſignificatione† venit ſub nomine dignitatis
* Achil.de graſſ.deciſ.327.in manuſc.& ita fuit tentũ*
in vna Tiraſonen.penſionis corã Ant.Auguſtino die
30.Octobris 1551.teſte Caput.deciſ.284.p.1.& idẽ
Caputaque.atteſtatur deciſ.152.lib.primo in manu-
ſcrip.
104 Decimotertio infero† parochialem poſſe renun-
ciari vt in caſu Aragon.deciſ.41.Tholetan.in manu-
ſcr.Card.S.Cruc.deciſ.118.Creſcen.deciſ. 64. lib. 1.
Put.deciſ.341.& 342.& 342.lib.2.& deciſ. 145. lib.
primo & deciſ.341.& 342.lib.2.& deciſ.13.& 111.lib.
3.Moedan.deciſ.66.deciſ.85.deciſ.126. per obitum
& 164.& 181.& 320.Paleott.deciſ.385.alias 250.om
105 nes in manuſcriptis.Nam parochialis† eſt beneficium
habens parochiam ad eius curam deputatam & terri
torium limitatum Archid.in cap.licet canon.col. 2.
de elect.lib.6.Mil.in verb.eccleſia parochialis Ro-
man.conſ.356.colum.prima,Alex.conſ.74.in princ.
106 lib.6.ex quo illam obtinens† tenetur adminiſtrare ſa
cramenta eccleſiæ cap.primo & per tot. de paroch.
clem.dudum de ſepult.Staphil.de ſtat.& qual. benef.
nu.2.cum ſequen.Selu.dict.quæſt.2.1.part. de benef.
Idemque erit in obtinente curatam eccleſiam, nã
107 beneficium† curatum dicitur quoties beneficiarius
habet populum & clerum,vt tradit Mandoſ. reg. 3.
Cancell.de referu.9.quæſt.num.2.& ius excommuni
abſoluendi & viſitandi ſimiliaque gerendi quæ ten-
dunt ad correctionem morum Abb.in 7.not.in cap.
Dudum eccleſia poſt.gloſſ.de elect.& in cap.de mul-
ta num.24.de præb.& exercet curam animarum no-
* mine ſuo Archid.& Imol.ac omnes*in clem.vnica de
off.ord.Oldr.conſ.67.Sarn.de Idiomat.quæſt.11.late
Hoid.in tract.de incomp.benef.p.1.cap.13.num.3. &
108 4.Hinc† ex iure duntaxat ſepeliendi non dicitur ec-
cleſia curata,Feder.de Sen.con.135. Archid. in cap.
* primo de ſepult.&*communiter doct. Hinc neque
109 dicitur† curata ex iure baptizandi Sarn.dict. quæſt.11.
de Idiomat.Staphil.vbi ſup.num.24.Rebuff.in con-
cordan.§.ſtatuimus verſic. eccleſiæ parochiales:cum
110 actus† bap tizandi quandoque per laicum exerceatur
Domin.Sot.in 4.ſentent.diſt.4.quæſt. vnica artic. 2.
ſiue qui tale beneficium obtinet ſit ſecularis ſiue ca-
111 nonicus regularis† qui ex diſpenſatione epiſcopi po-
teſt obtinere beneficium curatum vt fuit reſolutum
* in vna * Meren.parochialis coram Guido bono 16.
Nouembris 1552.teſte Caputaq.deciſ.85.p.1. vbi at
* teſtatur hanc eſſe communem*opinionem.
112 Decimo quarto infero† Vicariam perpetuam poſ
ſe renunciari vt in caſu Put.dec.389.lib.primo & de
ciſ.69.coram Accorambono libro diuerſ.in manu-
ſcrip.nam Vicaria eſt beneficium vt reſoluit Alfonſ.
Hoied.in tract.de incomp.benef.p.prima cap.15.vbi
etiam ponit ex quibus cauſis conſtituatur Vicaria de
qua re late Rebuff.in tract.de benefic.congru. port.
113 hinc† Vicariæ poſſunt permutari Gamm.in cap.licet
num.86.de rerum permut.in 6.& eſt*communis opi
** nio in praxi*recepta.
114 Decimo quinto infero† Manſionariam poſſe re-
nunciari quando eſt perpetua,qu a tunc eſt benefi-
cium eccleſiaſticum & ita reputatur,de manſiona-
ria loquitꝰ Gãm.in cap.licet nu.86.de rer.perm.in 6.
115 Decimoſexto infero† portiones poſſe renunciari
vt in in caſ.Aragon.deciſ.53.Ciuitaten. portionis in
caſu Pelegrin.deciſ.14.& 35.lib.primo lib.diuer. de-
ciſ.216.& 252.in manuſcr.Moedan.deciſ. 42. in vna
in recollectis manuſcrip.quod nõ ſolum procedit in
integra portione pro vt hi loquuntur quibus addo
Moedan.deciſ.133.fuit & deciſ. 203. & ſi portionis
Salamantin.Sed etiam in dimidia portione, vt habe-
tur in lib.diuerſ.deciſ.112.& deciſ. 115. in manuſcri-
ptis,nam hæc ſunt beneficia eccleſiaſtica, & continẽ
116 tur† ſub ipſorum definitione ac veniunt appellatione
beneficiorum,licet ſint de inferioribus beneficijs in
Cathedrali Aragon.deciſ manuſc. 34. vbi ex hoc in-
117 fert,quod diſpenſatus ad† beneficium videtur diſpen
ſatus ad portionem in cathedrali.
118 Decimoſeptimo infero† Cappellaniam poſſe renũ
ciari vt in caſu Pelegr.deciſ.2.& deciſ.202.lib. 3.nan
119 que eſt † beneficium eccleſiaſticum, vt colligitur ex
* Selu.dict.quæſt.2.& communiter* per omnes eſt re-
ceptum.
120 Decimooctauo infero † oratorium ſiue Cappellã
poſſe renunciari,vt in caſu Moedan.deciſ.184. circa
121 quia† eſt beneficium eccleſiaſticum Hoied.dict.pręf.
de incompat.benef.num.7.
122 Decimonono infero† Heremitorium poſſe renun
ciari vt in caſu Moedan. deciſ. 178. vacante quia eſt
beneficium eccleſiaſticum Nauarr.cõſ.1. de religioſ.
domibus.
123 Vigeſimo infero † pręſtimonium poſſe renunciari
vt in caſ.Aragon.deciſ.53.Hiſpalẽ.Præſtimonij, Put.
deciſ.146.lib.2.& deciſ.158.175.& 317.& 371.lib.3.
124 namque præſtimonia quę dantur in titulum† Clericis
ſunt eccleſiaſtica beneficia Gemin.conſ.109. & in c.
vlt.de conceſſ.præben.in 6.Oldrad.conſ.81. Dec.in
c adlaures de reſcr.Pauin.de poteſt.cap.ſed vacan.2.p.
* q.1.num.5.Rebuff. de pacif.poſſ.num.90.& eſt* com
munis doct.ſentẽtia vt colligitur ex Menoch.de arb.
* Iud.caſ.201.num.59.& ita fuit pronunciatum*in vna
Toletan.coram Achil.de graſſ.teſte eo.in tit.de grat.
deciſ.4.alias 162.in manuſcr.tradit Caſſad. deciſ.3.in
fin.de præben. Creſcen.deciſ.20.lib.2.Licet alia quæ
125 † non dantur in titulum non veniant,cum in ſola tem
poralitate conſiſtant.Io.And.in c.vnico num.3.de re
rum perm.in 6.Abb.conſ.47.num.4.lib.2.Fel. in cap.
poſtulaſti nu. 8.de reſcr.Sarn.de expect.in prima for-
* ma Mandoſ.de annal.q. 12. num. 2.& * communiter
doct.vt per Hoied.de incomp.benef.p.1. cap. 21.nu.
126 10.& p.2.cap.8.num.12.Ideo beneficium† nõ poteſt
permutari cum præſtimonio quod non datur in titu
lum vt tenuit Gemin.poſt Feder.de Sen.& Io. Andr.
in cap.vnico num.9.de rerum permut.in 6.quem ibi
* ſequitur And.Gamm.num.66.& communiter*doct.
127 Vigeſimoprimo infero† Scholaſtriam poſſe renun
ciari vt in caſu Put.deciſ.295.lib. 2.quia ſcholaſtria eſt
beneficium eccleſiaſticum.
128 Vigeſimoſecundo infero† Clericatum ſancti Petri
de Vrbe poſſe renunciari, vt in caſu Moedan.deciſ.
129 112.Ambroſ.in manuſcrip.Commendã† officij Clau
ſtralis Hieron.Gabriel.conſ.184.lib.2.Hoſpitale Pa-
leot.deciſ.112.in manuſc.præceptoria Put. dec.177.
lib.3.Ius Moedan.deciſ.164.in manuſcrip.
Et tandem omnia beneficia eccleſiaſtica poſſunt
130 † renunciari vt in caſ.Pelegr.deciſ.247.266.libr. 2.&
deciſ.262.280.& 247.lib.3.Moedã.deciſ.236.Io. Ba
* ptiſta,& 214.Penſio in manuſcr.& alij * omnes.Siue
ſint curata ſiue ſimplicia ſiue requirant reſidentiam
ſiue non,ſiue habeant dignitatem ſiue non & quocũ
que homine appellentur ſecũdum diuerſas locorum
* conſuetudines vt ex ſupradictis colligitur,& ſtilo*re
ceptum eſſe omnes tradunt.

Et pro

Et pro maiori elucidatione omnium caſuum ſubiiciam aliquas quæſtiones ex quibus tota materia explicabitur.

SECVNDAE QVAESTONIS.

SVMMARIVM.

1 Ordinarius non poteſt conferre beneficia conſiſtorialia.
2 Beneficia conſiſtorialia ſunt reſeruata.
3 Ordinarius non poteſt admittere renunciationem beneficiorum conſiſtorialium.
4 Beneficia conſiſtorialia poſſunt reſignari in fauorem in manibus Papæ.
5 Prouiſio conſiſtorialium debet fieri conſiſtorialiter.
6 Beneficia dicuntur conſiſtorialia quia Papa de eis diſponit in Conſiſtorio.
7 Regula de annali non habet locum in Cōſiſtorialibus.
8 Regula de ſubrogandis non habet locum in Conſiſtorialibus.
9 Dicente de beneficio conſiſtoriali non conſueuiſſe in conſiſtorio prouideri incumbit onus probandi.
10 Beneficia ſcripta in libris Cameræ ſunt Conſiſtorialia.
11 Hodie vt plurimum fit prouiſio Conſiſtorialium extra Conſiſtorium.

QVæro ſecūdo an beneficia cōſiſtorialia poſſint reſignari? Reſpōdeo diſtinguēdo aūt quęritur ſi poſſunt reſignari coram ordinario & in hoc dicas veram eſſe opinionē ab
* omnibus* receptā de
* * ſtilo Ordinariū nō
1 † poſſe cōferre neque admittere reſignationem beneficiorum cōſiſtorialium cum ſint reſerua-
2 ta † ex regula 2. Cancell. ibi. *Nec non omnia monaſteria uirorum ualorem ducentorum florenorum auri cō muni extimatione excedentia, &c.* & in hoc caſu intelligo loqui Staphil. in tract. de lit. grat. & iuſt. §. dicēdum num. 67. dum ſcribit quod non admittantur renunciationes beneficiorum conſiſtorialium excedētium valorem 200. florenorum auri, & non poſſunt
3 admitti † ab ordinario qui habet ligatas manus quo ad reſeruata Rota, deciſ. 4. numer. 1. de renun. in nou.
* Caputaq. deciſ. 45. par. 1. & communiter* doct. vt dicetur infra.
Aut quęritur an poſſint beneficia conſiſtorialia re
4 ſignari coram ſumm. Pont. † & in hoc dicas poſſe etiā in fauorem cum diſpoſitio dictorum beneficiorum
* ſit ipſi reſeruata, & hæc eſt vera, * & cōmunis ab omnibus recepta concluſio, vt patet ex his quę dicta ſunt ſupra dum locuti fuimus de epiſcopatu, & Abbatia.
5 Debet tamen † prouiſio per reſignationem dictorum beneficiorum fieri conſiſtorialiter vt tradit Staſil. loco cit. num. 62. verſ. quia, nanque dicuntur hac
6 ratione conſiſtorialia quia de eis diſponit Papa † in conſiſtorio coram Cardinalibus Lap. alleg. 84. col. 2. late Mandoſ. de ann. q. 16. num. 2. Rebuff. ſuper concor. ad præl. nomino. facien. verſ. conſiſtorialiter Pet. Greg. Syntag. iur. lib. 15. c. 4. num. 15. Ita fuit ſenten-
* tiatum in vna* Nolan. coram Illuſtriſſimo Cardinali Paleott. die 19. Iunij 1559. teſte Caput. deciſ. 19. lib. 1. in manuſcr. & in his conſiſtorialibus quæ prouiden-
7 tur in conſiſtorio non † habet locum regula de annali
* vt per Sarn. de ann. q. 24. fuit tentum in vna* Spoletin. Abbatiæ coram Moedan. teſte Card. San. cruc. deciſ. 140 in manuſcr. de qua etiā atteſtatur Put. deciſ. 502.
8 lib. 2. In his etiam non datur † ſubrogatio vt tradit Staphil. dict. tract. de lit. gr. num. 66. quamuis ſoleat dari ſubrogatio a Papa in locum vnius ex litigātibus Caſſad. deciſ. 1. vt lit. pend. Rebuff. in prax. in tit. de ſubroga. Et ſi aliquis dicat de beneficio conſiſtoriali non
9 conſueuiſſe conſiſtorialiter prouideri † ei incumbit onus probādi pro vt fuit deciſum in Rot. in vna Nelan. coram Paleott. 2. Iunij. 1559. teſte Caputaq. deciſ. 17. lib. 1. in manuſcr. ſunt & etiam aliqua beneficia
10 † quæ appellantur conſiſtorialia vt quia ſcripta ſunt in libris cameræ inter conſiſtorialia, vt tradit Caputaqu. d. deciſ. 19. lib. 1. manuſcr. verum de illis non pro
11 * uidetur † conſiſtorialiter ex cōſuetudine* & ſtilo Caputa. dic. deciſ. 17. & eſt communis opinio, & hæc ēt debent reſignari coram ſumm. Pontifice qui prouidebit extra conſiſtorium vt colligitur ex citat. doct.
* & de ſtilo * fit prouiſio omnium beneficiorum conſiſtorialium extra conſiſtorium hodie apponitur tamen clauſula in literis ac ſi cōciſtorialiter &c. paucis tamē exceptis exiſtētibus in Germania, Francia, & Si
* cilia, vt tota die* practicari videmus.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 Beneficium litigioſum pendente lite non poteſt reſignari.
2 Reſignatio quę fit lite pendente videtur In fraudem facta.
3 Alienatio rei litigioſæ fieri non poteſt.
4 Alienatio lite pendente præſumitur facta dolo, et fraude.
5 Res litigioſa non poteſt donari.
6 Res litigioſa non poteſt pignorari.
7 Alienans rem lite pendente poteſt condemnari ad fructus.
8 Exequtio fructuum rei litigioſæ poteſt fieri contra perſonam
9 Titulus de litigioſis habet locum etiam in beneficialibus.
10 Vitium litigioſi tranſit in reſignatarium.
11 Patronus lite pendente non poteſt præſentare.
12 Reſignatio facta in fauorem collitigantis ualet.
13 Beneficium litigioſum poteſt ſimpliciter renunciari.
14 Capiens poſſeſſionem de beneficio poſt ceſſionem ſuper quo litigabatur non attentat.
15 Ceſſio litis poteſt fieri coram Notario in abſentia iudicis.
16 In ceſſione litis debet fieri mentio dependentia.
17 Lis finitur ceſſione, morte, re iudicata, & trāſactione.
18 Collitigans ingrediens poſſeſſionem vacuam poſt renunciationem non attentat.
19 Ordinarius non poteſt conferre beneficia renunciata lite pendente, donec lis finiatur.
20 Lite finita poteſt beneficium renunciari.
21 Re iudicata finitur lis.
22 Negligens litem videtur illam renunciare.
23 Quod tempus requiratur vt lis dicatur extincta ob non

proſequutionem.
24 Capiens poſſeſſionem lite pendente non attentat ſi Princeps ſenſit extare litem.
25 Poſſeſſio poteſt capi lite pendente quoties ceſſio fuit facta ante litem & num. 28.
26 Poſſeſſio Capta lite pendente, eſt attentata.
27 Poſſeſſio etiam momentanea attentat.
29 Reſignans poteſt lite pendente continuare poſſeſſionē.
30 Subrogatus gratioſæ ante litem poteſt capere poſſeſnem pendente lite.
31 Sententia lata poſt reſignationem mandatur executioni contra reſignatarium.
32 Sententia lata poſt Ceſſionem mandatur executioni contra Reſignantem ſi ſuſtinuit litē, aut poſſideat.
33 Reſignatarius qui habuit gratiam ante litem poteſt expedire literas lite pendente abſque vitio attentatorum.
34 Lite pendente poteſt noua prouiſio, aut gratia ſi neutri impetrari.
35 Lite pendente, poteſt quis ius ſuum corrobare.
36 Lite pendente poteſt, a, Principe beneficium ceſſionis impetrari.
37 Lite pendente poteſt fieri excuſſio.
38 Lite pendente permittitur alienatio neceſſaria.
39 Alienatio dicitur neceſſaria cum habet cauſam de præterito.
40 Quæ fiunt ex neceſſitate non dicuntur fieri in fraudem.
41 Tenet Renunciatio facta ante litis pendentiam quamuis conſenſus fuerit poſtea præſtitus.
42 Conſenſus retrotrahitur ad diem Datæ.
43 Quoties lis cœpta eſt, per ſolam citationem de ea non eſt facienda mentio.
44 Reſignatio facta antequam cauſa committatur contra reſignantem eſt valida.
45 Reſignatio facta lite pendente tenet ſi ſuper ea fuerit obtenta noua prouiſio.
46 Reſignatio valet ſi lis pendebat coram iudice incompetenti.
47 Reſignatio facta tenet ſi proceſſus erat nullus.
48 Proceſſus nullus non interumpit præſcriptionem.
49 Iuditium ceptum ad iſtantiam curialis vigore eugenianæ non facit rem litigioſam.
50 Renunciatione beneficij litigioſi non poteſt fieri, ſi dubitatur cuius ſit beneficium ſecus ſi incidenter.
51 Res non dicitur litigioſa ſi litigatur de opera facta in ipſa re.
52 Lis ſuper poſſeſſione non facit rem litigioſam.
53 Poteſt fieri alienatio rei quoties lis non eſt ſuper ipſa re.
54 Poſſeſſio litigioſa non poteſt cedi.
55 Lite pendente ſuper iure regrediendi poſſunt percipi fructus.
56 Lis ſuper priuatione beneficiati non facit beneſitium litigioſum.
57 Lis ſuper priuatione beneficiati vt abiudicetur beneficium illud facit litigioſum.
58 Reſignatio facta lite pendente cū mentione litis tenet.
59 Reſcriptum impetratum pendente iuditio cum mentione litis ualet.
60 In impetratione beneficij debet fieri mentio litis.
61 Vnio non poteſt fieri niſi facta mentione litis.
62 In diſpenſatione debet fieri mentio pendentiæ litis.
63 Gratia conceſſa etiam motu proprio non facta mentione litis eſt nulla.
64 Facienda eſt mentio de proceſſu & ſtatu cauſæ.
65 In renunciatione facienda eſt mentio litis etiā ſi fuerit mota in fauorem actoris cedentis.
66 Reſignans habetur pro mortuo cum reſignatio eſt valida.
67 Subrogatus gratioſe etiam quoad poſſeſſionem nō dicitur attentare illam capiendo.
68 In ſubrogatione gratioſa etiam quoad poſſeſſionem nō debet diſcuti ius actoris.
69 Decreto iudicis poteſt fieri vt poſſeſſio continuetur.
70 Papa poteſt trasferre poſſeſſionem de vno in alium.
71 Poteſtas Papæ tollit vitium litigioſi.
72 Qui continuat non attentat.
73 Continuans non ſpoliat.
74 Attentare videtur qui prohibet ne quis continuet.
75 Subrogatus gratioſe continuat poſſeſſionem nō de nouo acquirit.
76 Hæres capiendo poſſeſſionem lite pendente non attentat.
77 Inſtantia tranſit in heredem prout erat penes defunctum.
78 Succeſſor ſingularis poteſt allegare continuationem.
79 Subrogatio gratioſa excludit attentata litis pendentis, & ſubſequentis.
80 Reſignatarius ſubrogatus gratioſe poteſt capere poſſeſsionem poſt mortem reſignantis.
81 Collitigans capiens poſſeſsionem non dicitur attentare cum eſt ſubrogatus.
82 Subrogato gratioſe habenti proceſſum fulminatum non competit actio ſpolij niſi fuerit expreſſum.
83 In ſubrogationibus fit ſtricta interpretatio.
84 Subrogatus in omni iure non videtur ſubrogatus ad fructus.
85 Capiens poſſeſſionem ex ſola ſupplicatione ſubrogationis attentat.
86 Subrogatus non expediens literas in forma ſubrogationis gratioſe attentat.
87 Perinde valere prodeſt.
88 Conſtitutio Iulij 3. de non capienda poſſeſſione ex ſola ſupplicatione eſt odioſa, & reſtringenda.
89 Dicta cōſtitutio Iulij 3. eſt vſu recepta, & diſcolorat titulum.
90 Succeſſor non poteſt auctoris animum declarare expediendo literas.
91 Subrogatus gratioſe capiens poſſeſſionem poſt inhibitionem contra eum exequutam videtur attentare.
92 Facta poſt inhibitionem ſunt attentata.
93 Inhibitio habet decretum irritans.
94 Poſſeſſio capta vigore ſubrogationis invalidæ eſt attentata.
95 Subrogatio dicitur valida non facta mentione litis.
96 Subrogatus accipit cauſam in eo ſtatu quo erat.
97 Ordinarius non poteſt lite pendente alterum ſubrogare.
98 Lite pendente inter duos præſentatos vno mortuo nō poteſt Ordinarius alium.
99 Ordinarius debet dare poſſeſsionem ei cui competit.
100 Renunciatio litis, & cauſæ poteſt fieri coram Papa, & coram ordinario, & notario.
101 Beneficium poteſt ſimpliciter renunciari coram Papa, & coram Ordinario.
102 Ordinarius non poteſt cōferre beneficium litigioſum coram eo renunciatum.
103 Ordinarius poteſt recipere reſignationē beneficiorum reſeruatorum non autem illa conferre.
104 Solus pontifex concedit ſubrogationes.
105 Mortuo vno ex collitigantibus, Ordinarius nō poteſt prouidere.
106 Lites non debent fieri immortales.
107 Clementina prima de procurat. habet locum in renūciatione.

108 Ordi-

108 *Ordinarius non poteſt ſubrogare in locum cedentis, vel decedentis.*
109 *Male prouiſus ab ordinario, poteſt obtinere nouã prouiſionem a Papa.*
110 *Ordinarius non poteſt recipere ceſſionem illius qui contra ſe habuit rem iudicatam.*
111 *Ordinarius non poteſt prouidere niſi res iudicata habuerit effectum.*
112 *Reſignatio in fauorem fit duntaxat coram Summo põtifice.*

TErtio Quæro an beneficium
litigioſum ſuper quo pendet
lis poſſit reſignari? commu-
* nis* opinio eſt†negatiua non
1 poſſe, alias nulla ẽ reſignatio
Sarn.in compend.ſignatu.nũ.
64.& 65.Stafil.quem refert &
ſequitur Put.deciſ.354.lib.3.
vbi refert ita fuiſſe tentum in
* vna* Britonorien.monaſterij 9.& 19.Ianuarij 1551.
Idem Put.deciſ.511.lib.2.& lib.diuer.deciſ.32. in ma
nuſcr.Lancelott.in tract.de attent.lib.2.c.4.nu. 254.
2 Ratio quia reſignatio†quæ fit lite pendente vide-
tur fieri in fraudem, non mirum ſi nulla cap.2.vbi do
* ct.*communiter vt lit. pend. lib.6.hanc enim ratio-
nem in ſpecie aſſignat Petr.And.Gam.de auct.Leg.a
lat.lib.10.num.334.
3 Hinc alienatio †rei litigioſæ lite pendẽte fieri nõ
poteſt & facta non tenet vt in rub.& toto tit.ff.& C.
& Authen.de litig.Mil.in verſiculo litigioſa res Alex.
conſ.45.num.5.lib.3.Guid.Pap.deciſ.337.num.4.Af
flic.deciſ.396.num.10.Card.Pariſ.conſ.108.nu. 1.4.
4 vol.Dec.conſ.491.quia talis alienatio† præſumitur fa
cta dolo & fraude Card.Pariſ.conſ.138.num.28.vol.
4.Bero.conſ.120.num.23.vol.1.Cephal.conſ.64.nu.
19.lib.1.Menoch.conſ.2.num.291.lib.1.Burſat. cõſ.
* 100.num.23.lib.1.& communiter*doct. paſſim.hinc
5 res litigioſa non poteſt donari.l.vlt. C. de litig. Boer.
deciſ.33.num.2.Menoch.in 2.reſpon. cauſæ Finariẽ.
6 in 4.articulo num.56.nec † hipotechari, & pignorari
Alciat.conſ.61.num.3.lib.8.Hinc taliter alienans ha-
7 betur pro poſſeſſore & poteſt† condemnari ad fru-
ctus perceptos medio tempore & qui percipi potuiſ
* ſent vt poſſeſſor, vt fuit reſolutũ in vna Peruſina*bo-
norum 22.Octobris 1548.coram Put. teſte eod. de-
8 ciſ.165.lib.3.quamuis etiam contra† tertium in fauo
rem cuius eſt alienata poſſit fieri executio Ruin.cõſ.
34.num.12.lib.5.Neuiz.conſ.20.num.13. Natt. cõſ.
* 350.num.4.lib.2.ita concluſum † in vna Romana vi-
neę 20.Decembris 1534.teſte Moed.deciſ.12.manu
9 ſcr.& tamen titulus de litigioſis habet† locum etiam
in beneficialibus Franc.in c.1.in Glo.litigantibus vt
10 lit.pend.in 6.& ideo vitium litigioſi tranſit † in reſi-
gnatarium habentem cauſam a litigante, vt colligitur
ex deciſ.1.vt lit.pend.in antiq.per Biſignet.Caſſad.de
ciſ.8.ſuper reg.cancell. Moedan. deciſ. 207. Sarn.de
trien.q.27.quãuis Rot.in hoc variauerit vt tradit Pa-
leott.deciſ.218.dubitaui in manuſc.Robert. Lancel.
de act.p.1.c.4.num.363.& colligitur ex deciſ.19.Io.
Paul.& deciſ.115.Creſcen.in manuſcr.
Hinc etiã ſi pendet lis ſuper iure patronatus, Patro
11 nus ipſa lite pendente† nõ põt pſentare Cald. conſ.1.
vt lit.pend.Gem.in c.1.in vlt.not.eod.tit.ĩ 6.Card.Pa
* riſ.conſ.47.nu.13.vol.4.& hæc eſt cõis*opinio teſte
* Sarn.de ſubrog.collitig.q.13.* magis cõis teſte Roc.
* de Cur.*in tract.de iure patr.verb.honorificũ nu.53.
* q.23.ita tentum*coram Creſcentio in vna Barchino
* nen.beneficii 27.nouemb.1538.teſte Sarn.deciſ.32.
& in vna*Compoſtellan.17. Februarii 1554. coram
Montis flaſconen.teſte Sarn. Guidobon.deciſ.104.
* & in vna*Aſtoricens.ſanctæ Chriſtinæ 9. Martii
1569.Coram Grato, quam concluſionem pluribus
modis ampliat & limitat Robert.lancelott.de atten.
parte.2.c.4.a nu.522.vſque ad finem.
12 Primo limita non procedere†quoties ceſſio facta
eſſet in fauorem collitigantis, quia tunc eſt valida &
* extinguit litem: namque*communis eſt omnium do
cto.ſententia beneficium litigioſum poſſe reſignari
in fauorem illius cum quo eſt lis & tunc reſignatio
extinguit litem ita Card.San.Cruc.deciſ.Rot. antiq.
quam refert & ſequitur Robert. lancelott.de attent.
p.2.4.lim.30.num.5.
13 Limita ſecundo non†procedere quoties ſimplici
ter eſſet renunciatum liti quia hoc caſu purgatur vi-
tium litigioſi Mil.in verſiculo litigioſum beneficium
Nata.conſ.350.num.6.lib.2.Crauett. conſ.182. nu.
4.Alex.Iaſ.Dec.& alij in l.cum mota C.de tranſac.cõ
* munis*opinio teſte Lancelott.de attent.p.2.c. 4.nu.
14 477.Hinc†capiens poſſeſſionem de beneficio poſt
renunciationem ſuper quo litigabatur, non dicitur
* attentaſſe vt fuit*tentum in vna Burgen.canonicatus
coram Oradino 18.Decemb. 1562.& Ratio eſt quia
per renunciationem finitur lis c.1.de lit. conteſt. in
6.Caſſad.deciſ.1.ſub n.2.de re iudic. Mil.in verb.lis fi
nitur Veſtr.in ſua prax.Rom.Cur.lib.8.ca.4.tit.vt lit.
15 penden.nu.16.etiam ſi†huiuſmodi renunciatio fuerit
facta coram Notario in abſentia Iudicis vt fuit con
* cluſum in vna * Palentina.beneficii coram Thom. de
Tanis 15.Nouembris 1526.Card.S.Cruc.deciſ.23. ce
* dens liti & in vna*Auximana parochialis coram Illu
ſtriſſ.Card.Lancelott.11.Maii 1371.vbi ampliatur etiã
ſi ceſſio fuerit facta coram Notario non actuario
16 Put.deciſ.498.num.62.dummodo† fuerit facta men
tio litis Guidobon.deciſ.154.& fuerit ſecuta poſſeſ-
ſio Achill.de Graſſ.deciſ.181.lis igitur† ceſſione fini
17 tur ſicuti etiam morte finitur Bellam.deciſ.156. Caſ
ſado.deciſ.1.de re iud.Moed.deciſ.142.& dec. 196.
ac etiam per rem iudicatam Rota deciſ.10.n.3.vt lit.
pend.in nou.Prob.in addita.ad Io.Monac.in ead.ru-
b.in 6.Affli.dec.342.D.meus Card.Pariſ.conſ. 30.
n.36.vol.4.Ber.conſ.54.num.18.lib.3, & conſ. 177.
nu.26.lib.1.ac Tranſactione Ancha.conſ.16.Thõ.de
Tan.deciſ.5.incip.trãſactio D.meus Card.Pariſ.conſ.
47.num.43.vol.4.
Hoc enim caſu quia per renunciationem factam
a collitigante fuit amiſſum omne ius ac poſſeſſio cũ
18 fuerit renunciatio ſimplex & pura† ſi alter collitigãs
ingrediatur poſſeſſionem vacuam non attentat, ita
* fuit iudicatum in vna*Auerſana.beneficiorum corã
Ant.Auguſtino 3.Martii 1553.teſte Caputaq.deciſ.
134.lib.1.in manuſ.25.in princ.lib primo, Caſſad. de
ciſ.6.nu.6.de cauſ.poſſ.& propiet.non obſtat deciſio
Egid.102.nam reſpondet late Lancelott.de atten.p.
2.c.4.num.332.vbi late de hoc.
19 Ex quo ſequitur quod†Ordinarius coram quo fa
cta eſt renunciatio beneficii lite pendente non põt
conferre donec lis finiatur, ita atteſtatur fuiſſe tentũ
* *Moed.deciſ.178.in manuſcrip.
20 Tertio limit.niſi lis†fuiſſet finita Anchar.conſ.16.
colum.1.Curt.Iun.conſ.174.colum.2.Crauett.conſ.
182.n.3.D.meus Card.Pariſ.conſ.30.vol.4. Meno-
ch.de arb.iud.caſ.202.num.15.& 16.Gabriel.quem re
fert & ſequitur Lancelott.de atten.cap.4.illat 7. nu.
655.vt

21 655.vt puta † per rem iudicatam, nanque per eam cer
tum eſt extingui, & finiri litem Rot.dec.10.num.3.vt
lit.pend.in nou.Affl.dec.342.Card.Pariſ.conſ.30.nu
me.36.vol.4.Bero.conſ.177.num.26.lib.1. & conſil.
* 54.num. 18.lib.3.Accoramb.deciſ.27.&*communi-
ter doct.vel Morte Egidius dec.156.Caſſad. deciſ.1.
de re iud.Moed.deciſ.132.aut renunciatione Rot.de
ciſ.32.de ſent.& re iud.in antiq.late Lancelott.de at-
22 ten.c.4.num.243. cum ſeq. † vel quia fuerit neglecta
per longum tempus: nanque licet iure canonico non
ſit ſtatutum tempus ad lites finiendas ad not.in c. pe-
nul.de iud.tamen ſi per longum tempus non fuerit ꝓ
*23 ſecuta † videtur finita: hinc in vna * Viennen. coram
Simonett. fuit tentum litem eſſe extinctam quia per
29. annos fuerat a proſecutione ceſſatum teſte eod.
Simonett.deciſ.35.an lis in manuſcr.
* Hinc in alia*Compoſtellã. canonicatus coram Pe
leg.28.Martij 1547. fuit tentum eſſe extinctam quia
per 37. annos cauſa non fuerat proſecuta teſte eodẽ
Peleg.deciſ.95.alias 109.incip.dubitaui in manuſcr.
Hinc in caſu deciſ.5.Caſſad.vt lite pendẽte fuit cõ
cluſum præſumi derelictam quia per 18. annos non
fuit proſecuta, & alia fuit tentum eſſe extinctam litẽ
quia fuerat ceſſatum a proſecutione per 22.ann.in v-
* na*Pampilonen.parochia.coram Montisflaſc. 23.Iu-
* nij 1553.& in alia* Barochinon.Canonicatus coram
Guicciardino 7.Iunij 1567.quia erat per 18.ann. ceſ
ſatum.
24 Quarto limit.niſi tacite † Princeps ſenſiſſet extare
litem quia eſſe poſſet in gratia clauſula ſine vitio attẽ
tatorum, nam hoc caſu purgarentur ex hoc attentata,
& reſcriptum ſubſtineretur Caſſad.deciſ.6.ſuper reg.
* ita fuit ſententiatum in vna*Florent. coram Guidob.
10.Febr.1553.& in alia Oximenen.Archipreſbitera-
tus coram Robuſterio 31. Ianuarij 1567. vt atteſta-
tur Lancelott.de attent.p.2.c.4.num.657.
25 Quinto limi.non procederet†quoties reſignatio fa
cta eſt ante litem inceptam, nam hoc caſu poſſet capi
poſſeſſio etiam poſt litem quamuis lite pendente nõ
poſſit quis capere poſſeſſionẽ rei de qua agitur alias
26 talis adeptio reuocaretur † via attẽtatorum Rot.dec.
10.vt lit.pend.in nou.Natt.conſ.568.nu.4.lib.3.Sarn.
de ſubrog.collitig.q.13.Guidobon.dec. 104. Capic.
deciſ.119.num.9.Moed.dec.180.Peleg. deciſ. 96. &
27 * communiter*doc.etiam ſi poſſeſſio capta† lite pendẽ
* te fuiſſet momentanea, vt fuit tentum*in vna Salamã-
tin.Abbatię coram Peleg.7.Februarij 1547.vt ipſe at
teſtatur d.deciſ.96. vtrum ſit procedendum etiam ſi
huiuſmodi poſſeſſio fuerit capta vigore regreſſus ha-
* bentis decretum irritans vt fuit tentum*in vna Rom.
beneficiatus S.Petri coram Seraphino 2.Maij 1569.
ac etiam ſi poſſeſſio fuit capta vigore ſententiarum
rei iudicatæ, & literarum executorialium ſi illæ non
fuerunt iuxta ſtilum præſentatæ vt fuit concluſum in
* vna* Gebbenen.ſpolij Serra Vallis coram Anto.Au
guſtino 27.Octob.1553.& in altera Portugallen.pa-
rochialis coram Oradino die 19.Octobris 1565. &
in vna Toletan.31.Ianuarij 1556.coram eodem Ora
dino.tradit Caſſad.deciſ.6.de cauſæ poſſ.& prop.Cre
ſcen.deciſ.16.Moedan.deciſ.180.Ioan.Paul.deciſ.3.
Sarn.de ann.q.44.nanque his caſibus lis erat, ergo at
tentatum Caſſad.deciſ.6.num.2.ſuper reg.Cãcell. Pa
28 leott.deciſ.222.Si tamen reſignatio facta fuit † ante li
tem motam reſignatarius poteſt capere poſſeſſionẽ
pendente lite abſque metu attentatorum: nanque ade
ptio poſſeſſionis quando venit acceſſorie ad aliquid
quod habebat ante litem motam, tunc capiendo poſ
ſeſſionem non dicit̃ attentatum, vt colligitur ex Imo.
in clem.1.vt lit.pend.Abb.in c.vt noſtrum de appell.
in terminis D.meus Card.Pariſ.conſ.172.nu.12.vol.
29 4.& ſicut reſignans † poſſet pendente lite cõtinuare
ſuam poſſeſſionem, & non attentat Rot. deciſ.44.de
30 appell.in nou.ita pari ratione reſignatarius† ſubroga-
tus gratioſe ante litem poteſt capere poſſeſſionẽ pen
* dente lite & per hæc, ita fuit tentum* in vna Gebbe
nen.parochialis 27.Februar.1553.coram R.P.D.An
ton.Auguſt.vt tradit Card.Paleott.deciſ.91.incip.Ni
* hil & in alia Aguſtan.*canonicatus 18. Martij 1558.
coram bo.mem.Card.Aldobrandino teſte Moedan.
* deciſ. 202. ac in alia* Peruſin. S. Crucis 14. Ianuarij
1558.coram Illuſtriſſ.Card.Paleott. prout atteſtatur
* Caputaq.deciſ.50.lib.1.manuſ.dicit ita ſępius fuiſſe*
in Rota practicatum & in alia Aguſtanen.parochia-
lis S.Germani 10.Martij 1561.coram Caputaq. teſte
Cott.deciſ.213.vbi refert, ĩ fortioribus terminis fuiſ
ſe deciſum de anno 1560.& citat ad hoc Moedan.de
ciſ.42.& 292.327.Pelegr.deciſ.114.& reſpondit Bur
ſat.conſ.413.vol.4.vbi num.18.& 19. adducit plures
deciſiones Rotę: Lancelott.de atten.p.2.c.4.nu.338.
31 Hinc reſignãs ante† litem in fauorem N.ſi poſtea
fuit cepta lis ac fuit lata ſententia vtique non poteſt
mandari executioni contra reſignantem etiam ſi poſ
* ſederit vt procurator, ita fuit deciſum in vna*Aſtori-
cen.coram Fabio teſte Ant.Auguſt.deciſ.455. lib.3.
32 niſi reſignans † ſuſtinuiſſet litem poſt renunciationẽ
vel ſteterit in poſſeſſione, nam tunc ſententia poteſt
* exequi contra ipſum: ita tentum in vna* Toletan.pa-
rochialis coram Capizucco teſte Caputaq. dec.326.
p.1.ad ꝙ facit quia in caſibus in quibus finitur lis, nõ
finitur niſi ſecuta poſſeſſione Achil.deciſ.181.in vna
Gerunden.beneficij.
Amplia 1.hanc limitationem vt poſſit reſignata-
33 rius qui habuit gratiam ante litem† expedire literas li
te penden.abſque vitio attentatorum vt fuit ſentẽtia-
* tum in vna*Iſpalen.de qua teſtatur Tho.de Tan.dec.
62.incip.in vna Iſpalen.in manuſ.Colligitur ex Card.
Paleott.deciſ.118.incip. in vna Peruſina de qua re la
te Robert.Lancelott.de attent.p.2.cap.4.lim. 19.nu.
1.cum ſeq.
Ratio quia habet cauſam de præterito quo caſu
44 actus eſt licitus Oldrad.conſ.299.Hinc quis† ad gra-
tiam quam habet poteſt lite pendente nouam proui
ſionem aut gratiam ſi neutri impetrare.Bellam.deciſ.
102.& deciſ.662.Thom.de Tanis.deciſ.72. late Lan
cellot.de att.p.2.c.4.lim.20. per totum cum lite pen-
35 dente quis poſſit† ius ſuum corroborare Bal.in l.2.co
lum.vlt.C.ne lit.pend.potent.Alba conſ.20. num.13.
Rebuff.in ſua prax.benef.in tit.de reſcr.ſi neutri. nu.
29.Gabriel.comm.opin.tit.de iud.concl.4.num. 37.
Grauatius Calaber in addictio.ad Veſtr. in prax. R.
Cur.lib.1.num.6.
36 Hinc lite pendente† põt quis a Principe beneficiũ
ceſſionis impetrare, & illo vti Afflic.dec.379.Hinc li
37 te pendente põt fieri† excuſſio Guid.Pap.deciſ.422.n.
10.Ceph.conſ.112.n.19.lib.1.dummodo adſit cã de
præterito.Port.Imo.conſ.171.n.29.lib.4.Ferret.cõſ.
38 57.n.1.Hinc lite pendente permittitur alienatio† ne-
ceſſaria quæ hẽt cãm de præterito l.alienationes ff. fa
mil.herciſ.Tiraq.de vtroq.retract.§.36.in gl.finis nu.
2.Ang.in §.1.Auth.de litigioſ.Aemilian.conſ.51.nu.
* 20.* cõis vt reſoluit Lancel.d.tract.p.2.c.4.in 8. lim.
39 & ſatis dicitur† alienatio neceſſaria quando hẽt cãm
de præterito Afflic.dec.191.Dec.conſil.160. col.2.
Alex.conſ.52.num.4.lib.1.Gozad.conſ.94.num. 15.
in fin.

40 in fin.Ratio eſt quia quæ fiunt ex†neceſſitate non di
cuntur fieri in fraudem Gozzad.conſ.87.nu.15.ergo
non attẽtatur &c.Rot.deciſ.5.de reſti.ſpoliar.in nou.
41 Amplia ſecundo hanc limitationem† etiã ſi con-
ſenſus fuit poſt litem præſtitus nam ſi ſuplicatio reſi
gnationis ſignatur 1.Martii renuncians citatur 15 .
eiuſdem mẽſis conſenſus per reſignantem præſtatur
vltima Martii vtique reſignãs dicitur pacificus poſſeſ
ſor ad effectum allegationis Lap.89.& tenet renun -
* ciatio,vt fuit deciſum alias in Rot.*teſte Petr. And.
Gãm in.trac.de auct. lege.a later.lib. 3.num.454.
42 Ratio eſt quia†conſenſus retrotrahitur ad die da-
tæ & literæ expediuntur ſub die datæ hodie in mani
bus noſtris &c.ergo lis medio tempore ſuperueniẽs
non impedit,licet anteconſenſum;nam conſenſus eſt
approbatio præteritę voluntatis.
Ad quod accedat ad corroborationem†quia licet
43 debeat fieri mentio de lite,vt communiter * volunt
* docto.non tamen quoties capta eſſet per ſolam cita-
tionem in reſcripto Iuſt.Affli.deciſ.220.num.13.Ro
lan. conſ.31.nu.18.lib.2.Ruin.conſ.61.nu.2.lib . 5.
* Crauet conſ.68.n.3.& cõiter doct.*vt per Menoch.
de arb.iud.caſ.202.num.4.
44 Limit.non procedere†quoties reſignatio eſſet fa-
cta ante quam cauſa committatur contra reſignantẽ
nam hoc caſu reſignatarius poteſt iuurari alleg. Lap.
nam illo tempore dicitur pacificus reſignans,ita ten
* tum in vna*Placẽtin.parrochialis coram Ant. Augu-
ſtino die 33.Octobris 1551.teſte Caput.deciſ. 94.li.
1.in manuſcr.de qua re vide Moed.deciſ.42.in ma-
nuſcr.& patet ex ſupra dictis.
Limita niſi ſuper reſignatione facta lite pendente
45 fuiſſet obtenta † noua prouiſio cum nouæ proui-
ſioni conſenſit is qui reſignauit nam hoc caſu reſi
* gnatarius &c. ita* in vna Placentin. canonicatus &
præbend.coram Reomano 1.Iulii 1551. teſte Capu
taq.deciſ.95. lib.1.in manuſcr.
46 Limit.Octauo non procedere†quoties lis eſſet mo
ta coram iudice incompetente iuxta ea quæ notabili
47 ter ſcribit Afflic.deciſ 85.vel eſſet mota † per ſalſum
procuratorem quia talis motio rem non facit litigio-
ſam Oſaſc.deciſ.Pedem.144.nu.8.Lancelott.de atte.
p.1.c.3.num.115.aut alias nullus ſit proceſſus. Nam
que quoties proceſſus eſt nullus,tunc non eſt in con
ſideratione vt ſubreptio poſſit iudicari in impetratio
ne ſi de eo non fiat mentio Afflic.deciſ.366.num . 9.
Ruin.conſ.76.nu.8.lib.5.hinc†proceſſus nullus non
48 interrumpit præſcriptionem.Ruin.conſ.47.nu.8.lib.
4.Mandoſ.de ſubrog.collitigi quæſt.9.num.6.&*cõi
* ter alii.
Limit.nono nõ procedere quoties iudicium fuiſſet
ſuper beneficio ad inſtant.Curialis vigore Eugenia-
49 næ inſtitutum†quia tale iudiciũ nõ facit rem litigio-
* ſam,vt fuit tẽtum*coram Accorrãb.8.Nouẽb.1553.
Limita decimo , & declara procedere quando
50 agitur & litigatur cuius ſit beneficium , ſecus
ſi incidenter Mil.in verb.litigioſa res poſt Io. Andr.
& Franc.Caſſa.deciſ.4. vt lit.penden.Ferret, conſ. 12.
nu.4.Mandoſ.de ſubrog.collit.913.num.3 .commu-
* nis*opinio.teſte Caſſad.loco cit.de communi etiam
atteſtatur Lancellott.dic trac.p.1.c.3.n.120. Hinc†
51 nõ dicitur res litigioſa ſi contenditur de opere facto
in ipſa re glo.& Imol.in l.quãquã §.1.ff.de aqua pluu.
arcend.B.in l.1.§.1.de litig.Abb.in c.eccleſia, vt lit .
pend.facit ꝙ ſcribit Nact.conſ.2.nu.2.lib.1.& eſt cõ
* munis*opinio.
Vndecimo limit.non procedere quando lis eſſet
ſuper poſſeſſione,quia per eam res non efficitur† liti-
52 gioſa,ſed ſola poſſeſſio gloſſ.in c.primo vbi Abb.n.1.
de confir.vtil.vel inutil.Caſſad.deciſ.6.nu.2.de reſer.
Port.Imol.conſ.172.num.17.Curt.Iun.conſ.165 . n.
5.vbi atteſtatur* hanc eſſe communem opinionem
* Sarn.de trien.q.53.nu.8.Nam vbi non eſt quæſtio ſu
53 per re vel aliquo iure cõnexo rei tũc non efficitur li
tigioſa†vt non poſſit alienari l.quamquam §.Iulianus
ff.de a qua pluu.arcend.Oldrad.conſ. 299. cum aliis
vt per Nat. conſ.145.n.16.lib.1.Oſaſc.dec. Pedemo.
* 234.num.10.*communis teſte Caſſad.deciſ.4. vt lit.
pend.Ferrett.conſ.22.n.4.bene verũ poſſeſſio ipſa ſu
54 per qua litigatur†non poteſt cedi neq; ius ad illã adi-
piſcendam vt fuit deciſum in vna*Reatin. coram Bi-
narino 12.Decẽbris 1571.teſte Lancelott.de atten.
p.2.c.4.num.493.
55 Hinc lite pendente†ſuper iure regrediendi non at
tentat ille qui propria auctoritate percipit fructus ,
* ita tentum*coram*Fabio.teſte Achil.de Graſſ. deciſ.
6.tit.de lit.in manuſcrip.
56 Limit.duodecimo non procedere quoties lis eſſet
† ſuper priuatione beneficiati,nam hoc caſu huiuſ-
modi lis non facit beneficium litigioſum vt fuit reſo
* lutum in vna*Iſpalen.attentatorum coram domino
Aquen.11.Nouembris 1553.teſte Put.deciſ.66. lib.
57 2.niſi lis eſſet ſuper†priuatione & vt adiudicetur ſibi
beneficium,nam hoc caſu dicitur beneficium litigio
ſum Bonif.de Vitall.in clem.prima nu.31.de cauſ.po
ſſ.& prop gloſſ.in c.2.verſ.finita,vt lite penden.in 6.
* Sarn.in regul.de ſubrog.q.7.no.5.Ita deciſum*in vna
Cęſarauguſtan.præceptorię coram Thoma.de Tanis
12.Nouembris 1546.teſte Put.deciſ.496.lib. 2 . vide
deciſ.Tholoſan.436.Pariſ.conſ.47.num.42 . volum.
4.Alciat.conſ.11.nu.25.lie.1.Ferret.conſ.13.
58 Limita decimotertio niſi†in renunciatione fuiſſet
facta mentio litis,nam hoc caſu reſignatio eſſet vali
da vt habetur in libro diuer.deciſ.32.in manuſc . &
* communiter*doct.allegati ſupra Sarn.& Stafil.citati
a Put.deciſ.354.lib.3.Guidobon.deciſ.154.fuit ten-
* tum*in vna Britonorien.teſte Lancelott.de atten. p.
2.cap.4.ill.7.num.639.
59 Hinc non licet lite pendente†ſupplica re principi
& ab eo reſcriptum impetrare niſi facta mentione li
* tis vt eſt deciſ.*Rotæ Faſtoli.cauſ.35.dubio 64. Inci-
p.eodem die Franc.in cap.vt debitus nu.34.de appell.
D.meus Card.Pariſ.conſ.74.nu.15.vol.4.Afflic.de-
* ciſ.98.Petr.de Anch.conſ.17.&*communiter.
60 Hinc non licet impetrare†beneficium niſi facta
mentione litis Caſſad.deciſ.8.num.6.de præben.Fe-
lin. cap. in noſtra nu.18.de reſcrip. Menoch. de ar
bit.Iudi.caſ.201.num.131.& facta mentione de appel
latione interpoſita Mil . in verſiculo gratia dicitur
* Ant.Gabr.de iud.concluſ.5.nu.6.& volunt commu
niter*doctores.
61 Hinc vnio non†poteſt fieri de aliquo beneficio
* niſi facta mentione litis vt fuit dictum in vna*Britori
cen.Monaſterij.Camaldolen.coram Fabio.12. Mar-
tij 1550.Guidobon deciſ.103.vnio in manuſcr . Ita
62 deſpenſatio † obtenta per filium prsebyteri ad ordi-
nes ſacros non facta mẽtione litis eſt inualida vt fuit
* tentum in vna Boninen. * parochialis de Ponticulo
coram Oradino 16.Decembris 1566.
Et in tantum eſt vera hæc concluſio vt procedat
63 etiam ſi ſit facta conceſſio motu proprio†nem niſi
fiat mentio litis nulla eſt gratia D.meus Card. Pariſ.
con.74.nu.17.vol.4.Ruin.conſ.8.nu.4.lib.5 . Rolãd.
conſ.31.in fin.lib.2.Ceſalus conſ.113.num.111.lib.1.
Menoch.

* Menoc.de arb.iud.caſ.201.nu.122.& cõiter*docto.
Nec ſufficit facere mentionem de lite ſub generali
puta nõ obſtante litis pendentia ſed requiritur vt fiat
64 mentio†de proceſſu & ſtatu cauſæ Salic.in l.2.C.vt lit.
pẽ.cũ alijs vt per Ruin.cõſ.76.n.6.li.5.& cõſ.229.n.8.
li.1.Bero.conſ.1.n.10.li.3.cum alijs vt pRober.Lanc.
* de atten.p.2.c.4.illat.7.nu. 645. & *eſt cõis opinio.
Sed hic quæritur an debeat fieri mentio litis præ-
65 ſupponendo litem fuiſſe†introductam ad fauorem re
ſignantis, quia ipſe citauit cum poſſideret beneficiũ
committendo cauſam moleſtationis ſuper dicto be-
neficio ac agitando litem conteſtando &c. & poſtea
renunciauit ad fauorem N.non facta mentione litis ,
an reſignatio ſit nulla? vel extincta lis? & quidẽ prima
facie videt dicendum litem eſſe extinctam & renun
ciationẽ validam quia ſicuti quando eſt lis inter duos
ſuper beneficio mortuis ambobus collitigantibus lis
extinguitur & beneficium remanet liberũ clem. vni-
ca in princ.vt lit.pend.ita videtur quod quando lis eſt
pro parte vnius introducta per ceſſionem eius lis di-
catur extincta,cum mors naturalis & ciuilis ęquiparẽ
rur,namque cedens quo ad beneficium dicitur mor-
tuus vt communiter concludunt docto.
His tamen non obſtantibus contraria opin.eſt ve-
rior quod ceſſio facta abſque mentione litis ſit nulla
etiam quod lis fuerit,vt tenuit Rot.in vna Britonori.
monaſterij coram Put.9.Ianuarii.1551.teſte Put.de-
ciſ.354.lib.3.ex his quæ ſcribunt Sarn.in comp.ſigna.
nu.64.& 65.ac Stafil.per Put.allegat.per. cap.2.vt lit.
pend.in 6.namque habetur pro mortuo reſignãs quo
66 ties reſignatio†eſt valida,ita notabiliter declarat Put.
d.deci.354.eo magis in caſu q̃nis noſtrę cũlis ſit cõ
teſtata &c.Vnde ceſſat id qđ in fi.dicit Put.dict.deciſ.
Decimo quarto Limit.non procedere in ſubroga
67 to†gratioſe etiam quo ad poſſeſſionem per reſignatio
nem factam pẽdente lite nam iſte reſignatarius capiẽ
do poſſeſſione beneficii ſibi reſignati ad quod fuit
ſubrogatus gratioſe etiam quo ad poſſeſſionẽ non di
citur attentare & propria auctoritate poteſt illam in-
* gredi vt fuit deciſum in vna*Lucen.parochialis co-
rãm epiſcopo Aquen.29.Octob.1540.teſte Moedã.
deciſ.424.Incipien.fuit reſolutum ſub tit.vt lit. pend.
* vbi atteſtatur ita fuiſſe in multis*obſeruatum.Nam-
que quando Papa gratioſe ſubrogat etiã quo ad poſ
68 ſeſſionem, tũc non debet diſcuti ius†auctoris(prout
eſt ſeruandum in ſubrogatione ſimplici vt fuit tentũ
* *in vna Gerunden.beneficii de mẽſe Februarii 1539)
ſed ſtatim eſt danda poſſeſſio ſubrogato quia ita Pa-
pa mandat cuius mandatum eſt obſeruandum.
Ratio eſt quia ſicut poſſeſſio defuncti non tranſit
in hæredem l.cum hæredes.ff.de acquir.poſſeſ.& ta-
69 men ex decreto†Iudicis ſeu ſtatuto poteſt fieri quod
poſſeſſio continuetur in hæredem Alexan.in l.ſi acto
ri & ibi Iaſ.C.de iur.delib.ſic per ſubrogationem gra-
70 tioſam poteſt Papa transferre poſſeſſionem† & conti-
nuare de vno in alterum argu.l.ſcriptores C.de Epi-
* ſc.& cler.Ita etiam fuit firmatum*in vna Ceſar augu-
ſtan. parochialis corã Aldobran.10. Decẽbris.1558.
teſte Paleott.deciſ.102.incip.Marius. Et in alia Peru-
* ſina*ſanctæCrucis.24.Decembris.1558.teſte eodem
Paleott.deciſ.119.incipiente iuxta deciſionem Moe
dan.deciſ.42.Pelegrin.dec.92.alias 57.Cott.dec. 313.
In hunc ergo reſignatarium transfertur poſſeſſio ciui
lis & naturalis,quæ non dicitur de nouo acquiſita,ſed
continuata,nam miniſterio principis trãſfertur Abb.
in cap.cum veniſſent num.7.de reſtitut.ſpoliat Rip.in
l.1.nu.36.ff.de acquir.poſſeſſ.Paleott.dict.deciſ. 119.
in manuſcrip.quod patet quia per hanc ſubrogationẽ
Papa ei videtur dare facultatem ingrediendi poſſeſſio
nem propria auctoritate Sarn.de trien.q.14.num .9.
vnde non attentat quia auctoritate Papæ hoc facit cu
71 ius poteſtas†tollit vitiũ litigioſi,& effectum clemen.
2.vt lit.penden.vt dicit Moedan.deciſ.29.fuit dubiũ,
* & ita quotidie *curia praticatur vt atteſtatur Lancel.
de attent.p.2.cap.4.lim.12.n.7.cum ſit ſupra ius Rot.
deciſ.15.in fi.de reſcr.in nou.Bellam.deciſ. 749.licet
in fi.Dec.conſ461.n.19.Paleo.deciſ.147.cũ ergo de
volũtate cõſtet de auctoritate nõ eſt dubitãdũ Rui.
cõſ.76.n.6.& 10.li.5.Put.dec.18.vt lit.pẽd.in manuſ.
72 Accedit quia†regula eſt vt qui continuat non attẽ
tet gloſ.in cap.non ſolum de appell.in 6.& in clem.ſe-
cunda vt lit.pend.Mil.in verb.innouare & in verb.li-
te pend.Rot.deciſ.10.de appell.in antiq.Bellam. dec.
701.Lanfran.deci.447.Cap.dec.72.nu.2.Card. Pariſ.
conſ.41.nu.38.vol.1.Gozzad.conſ.75.Bero.conſ.77.
lib.3.Natt.conſ.606.nu.13.lib.3.& hanc eſſe commu
nem docto.ſententiam atteſtatur Paul.de Caſtr.conſ.
346.forma.col.1.circa med.lib.1.a qua nullum diſcre
pare atteſtatur Ant.Gabe.com.concl.lib.5.conc.6.in
73 prin.Hinc†continuans non ſpoliat.Rot.deciſ. 11. de
reſtit.ſpoliat.in nou.Dec.conſ.460.nu.20.quod adeo
eſt verum vt continuans poſſeſſionem etiam poſt in-
hibitionem non dicatur attentare Card.Pariſ.cõſ.39.
nu.8.vol.1.Bertrand.conſ.4.col.1.& ſeq.lib.3.Paleot.
deciſ.264.extabat ad finem Neuizan.conſ.82. nu.35.
74 immo†attentare dicitur qui prohiberet ne fiat conti-
nuatio poſſeſſionis Card. Pariſ.conſ.vlt.nu.14.vol.4.
* vbi atteſtatur de*communi Ber.conſ.119.nu.2. & n.
10.lib.3.Menochi.de recup.poſſ.remed.17.n.50. ſed
ſubrogatio gratioſa etiam quo ad poſſeſſionem.ope-
ratur vt poſſeſſio dicatur continuata a prædeceſſore
75 in ſubrogatum principis miniſterio,non autem † de-
nuo acquiſita vt tẽtum fuit in vna Peruſina. parochia
lis 24.Decembris.1558.teſte Paleott.deciſ.119.& in
alia Gebennen.parochialis coram Ant.Augu.die 27.
Februarii.1553.nam non ſolum ſucceſſor vniuerſalis
76 & ſic hæres continuat,& ſic non attentat † capiendo
poſſeſſionem bonorũ defuncti lite pẽdẽte Auth.nũc
ſi hæres & ibi Bal.col.1.verſ.nota.C.de litigio.ĩ prin.
& fuit deciſũ in vna Meſſinen. Baroniarũ corã Ora-
dino 5.Nouembris.1565.nãq; inſtãtia cum toto iure
77 defuncti trãſit † in hæredẽ ꝓut erat penes defunctũ l.
hęres abſens & l.ſi petitor.ff.de Iudic.Marant.in ſpe-
78 cul.in 5.par.n.11.ſed ẽt ſucceſſor†ſingularis põt alle-
gare cõtinuationẽ ſui auctoris & per cõſequẽs nõ at
tentat vt fuit*tẽtũ in vna Cremon. ꝑpoſitura coram
Caputaq.4.Decemb.1560.ẽt ſi nõ cõſtet de ſubroga
tione gratioſa vt fuit ſententiatũ in vna*Aſculan.co
rã Ant.Aug.de menſe Maij.1556.& corã Caputaq.de
* mẽſe Decemb.1557.& in vna*Vicentin.21.Aprilis.
1559.corã.Caputaq.de qua re late Lãcelo.de atten.p.
2.cap.4.limi.1.num.21.cum ſequen.
79 Amplia vt ſubrogatio†prædicta excludat attentata
non ſolum reſpectu litis pendentis tempore impetrõ
nis illius,ſed ẽt litis ſubſequẽtis acceſſorie ad primam
vt in notabili caſu fuit deciſũ*in vna Gerũden.Cano
Canonicatus coram Grato.26. Maij. 1564. quẽ ca-
ſum refert Lancelo.d.trac.de atten.p.2.c.4. nu.350.
80 Amplia ſecũdo ꝓcedere†ẽt ſi fuerit capta poſſeſ-
ſio vigore huius gratioſæ ſubrogationis a reſignata
rio poſt mortẽ reſignãtis.Paleott.dec.119.in manuſ.
Amplia tertio ꝓcedere ẽt ſi adſint duæ ſubrogatio
nes & qui poſterior eſt in data reperit poſſeſſionẽ pu
ta quia ante ſubrogationem per obitum collitigan-

tis obtentam,defunctus beneficium reſignaſſet & re-
ſignatarius in ſupplicatione habuiſſet clauſulā per q̄
gratioſe ſubrogaretur etiam quo ad poſſeſſionem re
ſignantis etiam cum decreto irritanti,quoniam ſi col
81 litigans poſſeſſionem †capiat non dicitur attentare vt
* fuit deciſum*in vna Regien. Abbatiæ coram Capi-
zucco 12.Octobris 1551. & in alia Peruſina . plebis
de confinio coram Caputaq.4.Nouembris 1558. vt
atteſtatur Robert.Lancelott.dict.cap.4.numer.351.
vbi ponit caſum in terminis de reſignatione, & dat
rationem quia ſubrogatus quo ad poſſeſſionem gra-
tioſe non habetur pro ſubrogato niſi poſſeſſionē ap-
prehenderit Sarn.de trien.q.14.nu.8.& 10.vt fuit ten
tum 18.Decembris 1558. coram Capizucco teſte
81 Cott.deciſ.181.Caſſad.deciſ.2.de reſtit.ſpoli. Vnde†
ſubrogato gratioſe quo ad poſſeſſionem qui adhuc
non habet poſſeſſionem,ſed proceſſum fulminatum
non competit actio ſpolij:quia nunquam poſſedit &
ex ſubrogatione ei non competit niſi interdictū adi
* piſcendę poſſeſſionis,ita reſolutum in vna Gerundē.
beneficij 24.Martij 1539.teſte Moedan. deciſ. 322.
in cauſa Gerūden.niſi fuerit dictum in ſpecie in ſub
* rogatione vt poſſit agere ſpolio,ita tentū in vna Me.
diolanen.Capellanię coram Card. Sanctæ Crucis de
anno 1555.teſte Caputaq.deciſ.339.li.1.in manuſc.
82 nam ſtricta fit†interpretatio in his ſubrogationibus
* Put.deciſ.226.li.2.vbi refert die 6.Februar. 1545.*in
83 vna Daruiſina ſanctæ Helenę fuiſſe tētum†quod ſub
rogatus in omni iure quod alicui competebat non
videtur ſubrogatus ad fructus ei competentes ante
ceſſionem & reſpondet ad deciſ.Bellam.359.& 951.
84 Sublimitatur primo dummodo † literę ſuper ſub-
rogatione ſint expeditæ, nam capiens poſſeſſionem
ex ſola ſupplicatione ſubrogationis gratioſę attentat
* & non eſt bona vt fuit deciſum in vna Spoletan.Prio.
ratus coram Quiroga 4.Decembris 1557. Hinc in
clauſula gratioſę ſubrogationis obtentæ in noua p̄-
uiſione etiam quo ad poſſeſſionem literis non expe-
* ditis,ſi capiatur poſſeſsio eſt attentata vt fuit * deciſū
in una Lucan. parochialis coram Binarino 8. Iunii
85 1571.ſicut†attentat ſi literas expediuit non in forma
* ſubrogationis gratioſę,ſed prouiſionis ut fuit*tentū
in vna Aſturicen.Archidiaconatus coram Oradino
86 12.Iunij 1557.niſi expediuiſſet†literas in forma per-
* inde valere vt fuit*tentum in vna Gerunden.canoni-
catus coram Grato 6.Nouembris 1564. & hæc limi
87 tatio eo magis procedit ſtante extraua.Iulij III.†quæ
* licet ſit odioſa & reſtringenda vt fuit dictum in vna
*Eugubin.prioratus coram Paleott.28. Iunij 1556.
88 vt ipſe atteſtatur deciſ.16.incip.obijciebatur in ma-
89 nuſcr.tamē eſt vſu recepta & debet†obſeruari cum
diſcoloret titulum inductum per ſupplicationem no
uæ prouiſionis Caputaq.deciſ.395.lib.1.in manuſcr.
Robert.Lancelott.de att.cap.4.p.2.num. 378.vbi ex
hoc limitat deciſ.Moedan.292.& hoc adeo eſt verū
quod ſi ille qui non expediuit literas moriatur ſuc-
ceſſor non poterit expedire,nam ſucceſſor non po-
90 terit auctoris animum † declarare vt fuit dictum in
* vna*Vrbeuetan.Monaſterij coram Caputaqu.23.Fe-
bruarij 1562.Moedan.deciſ.239.Sarn.de ann.q.70.
91 Sublimit.ſecundo niſi talis † ſubrogatus cœpiſſet
poſſeſſionem non ſolum lite pendente, ſed etiā poſt
inhibitionem contra eum exequutam,nam hoc caſu
* videtur attentare vt fuit deciſum in vna*Toleta. Ca-
nonicatus coram Veſtano 1. Februarii 1555. & in
* vna*Conſentin.ſpolii parochialis ſancti Petri coram
eodem 7.Martij 1545.namque ea quæ non ſunt at-
92 tentata ſi fiant poſt † inhibitionem ſubiiciuntur hu-
iuſmodi vitio Rot.deciſ.20.dec.31.de appell.in nou.
Roma.conſ.330.colum.2. Dec.conſ.103.Paleot.de
ciſ.207.dubium ad fin.& deciſ.164.extabat in fin.O
ſalc.in deciſ.Pedemon.5.ſub nu.1. quia inhibitio di-
93 citur†habere decretum irritans Caſſad.deciſ. 2.nū.6.
de reſt.ſpoliat.Ideo actus ante licitus poſt inhibitio-
nem fit illicitus,vt plura exempla ad hoc deducit Lan
celott.dict. Tract.de att.c.50.Ampl.1.
94 Sublimita tertio dummodo† ſubrogatio huiuſmo
di fuerit valida,ſecus ſi inualida & ſubreptitia vt fuit
* reſolutū in una*Nolan.Abbatiæ 10.Octobris 1557
& 29.Octobris fuit iterum deciſio confirmata,& in
alia Peruſina.San.Crucis coram Sarmiento 28. Maij
1568.& 8.Nouembris 1568.late Lancelott.d. cap.4.
num.368.vbi declarat quando dicatur dicta ſubroga
tio ſubreptitia,& hic defectus inualiditatis detegetur
in verificatione quam tenetur facere illam impetrans
* vt fuit dictum*in vna Virdunenſ. decanatus coram
95 Oradino 15.Ianuarii 1571.& dicitur†valida etiam ſi
nulla mentio litis fuerit facta vt reſpondit Burſatus
conſ.406.volum.4.per totum , & fuit reſolutū in vna
* *Peruſina 3.Aprilis 1560.teſte Card. Paleott. deciſ.
428.Lancelott.de attent.lite pendent.2.part. capi. 4.
96 in præf.num. 164.cum ſequ.& accipit cauſam in † eo
ſtatu quo erat vt fuit reſolutum in vna* Florentin.co
* ram Aldobrandino 10.Decembris 1558.teſte Card.
Paleott.deciſ.158.in manuſcr.
Sublim.quarto vt procedat in ſubrogatione con-
ceſſa a Papa ſecus ſi ab Ordinario quia ſi Ordinarius
97 lite pendente non poteſt in locum prędefuncti alte-
rum*ſubrogare Franc.in cap.hi contra quos in 2.no.
vt lit.pend.li.6.multo minus poterit lite pendenteim
mittendo in poſſeſſionem alteri præiudicare, vt in ſi
mil.Rot.deciſ.10.vt lit.pend.in nou.ideo ſi lite pen-
98 dente inter duos præſentatos†vnus moriatur & ſuper
ſtes fuerit immiſſus in poſſeſſionem per Ordinariū
lite adhuc pendente fuit deciſum coram Seraphino
* 14.Ianuarij 1572.in vna*Poſuanien.parochialis poſ
ſeſſionem tanquam attentatam reuocandam.
Ad quod facit quia ſubrogatio quam facit Ordi-
99 narius in caſib.permiſſis eſt†rigoroſa, nā non debet
dare poſſeſſionem,niſi illi cui de iure competit , illa
vero quam concedit Papa eſt gratioſa quando id ex-
primit vt in caſu noſtro pręſupponimus, in ſubroga-
tione enim rigoroſa debet diſcuti de iure illius in cu
ius locū quis vult ſubrogari Moedan.deciſ.324. fuit
* reſolutū in manuſc.& fuit deciſum in vna* Abul.Por
tionis corā Binarino 21.Aprilis 1572. In alia ſecus,
ergo nō mirū ſi ita ſublimitāda venit hæc concluſio.
Sed q̄ro corā quo pōt fieri hmōi reſignatio pēdē-
te lite de illa facta mētione,cōſtituēdi ſunt tres caſus
Primus q̄ñ q̄s renūciat liti & cāæ & in hoc caſu dicē
* dū eſt verā*& cōem eē opinionē† poſſe fieri hmōi re
100 nūciationē nō ſolū corā Papa,ſed ēt corā Ordinario
* ac ēt corā notario vt fuit deciſum pluries*in Rot.te
ſte Put.deciſ.498.li.2.teſte Car.S.Crucis deciſ.23.in
manuſcr.& alij ſupra relati , quod non habet dubiū.
101 Secundus caſus q̄ñ q̄s renūciat † bñficiū ſimplici-
* ter lite pēdēte & ī hoc caſu dicas cōem*eſſe ēt ſniam
quod non ſolum Sum.Pōtif.pōt recipere hmōi renū
ciationē,ſed etiā Ordinarius.Boniſ. de Vitall. in cle.
1.q.4.nu.54.vt lit.pend.Franc.in cap.non poteſt §.vl.
de præben.in 6.& alij inferius citandi.
102 Dūmō†Ordinarius illud bñficiū nō conferat,nā
alias collatio eēt nulla vt dicūt Boniſ.de Vit.& Fr.lo
cis citatis Moed.dec.178.vacātę heremitorio ſub tit.
vt lit.

* ut lit.pēd.in manuſ.vbi refert ita fuiſſe* p dños dictū
in illa cāAnt.Aug.deciſ.781.lib.3.Lancel.de attē.p.1.
103 cap.3.num.144.& numero 145.ſicuti Ordinarius†re
cipit reſignationem beneficiorum reſeruatorum,illa
autem non confert Aeneas de Falco.in tract.reſerua.
q.14.in 3.effect.Rot.deciſ.1.de rerū permut.in nou.
* & alii* cōiter vt infra dicam,ita hoc caſu vt fuit deci.
* in vna Caurien.Archidiaconatus coram Caputaq.die
104 30.Maii.1562.Sum.enim †Pontifex ſolus concedit
ſubrogationes Moedan.deci.178.Sarn.in ren.de ſub
* rog.& communiter*doct.
105 Accedit quia ſi lis pendet†coram Ordinario & mo
ritur vnus ex collitigantibus,vtique ipſe Ordinarius
non poteſt prouidere de beneficio,alias collatio eſſet
nulla vt egregie ſtatuit Boniſac.8.in cap.2.vt lit.pend.
li.6.vbi gl.Io.Monac.Gem.Anch. & Franc.communi
* ter*notant.Rot.deciſ.10.num.2.vt lit.pend.in nou.
Caſſad.dec.5.ſuper reg.cancel.Bellam.dec.94.tum ne
106 dentur noui aduerſarii,tum etiam†ne lites fiant im-
mortales.Moedan.dec.177.vacāte.ergo idem erit in
morte ciuili Archid.in dic.cap.2.Franc.col.1. in fin.
107 namque*diſpoſitio clem.1.de procur.habet locum in
renūciatione Rot.deciſ.28.de proc.in nou.fuit tentū
* in vna*Caurien. Archidiaconatus coram Caputaq.
108 die 20.Maij.1562.Nec†etiam ordinarius poterit ſub
rogare aliquem in locum cedentis vel decedentis lite
pendente Franc.in dic.cap.2.in 2.notab.Moedan.de-
ciſ.178.vacante,aliter prouiſus ab Ordinario contra
formam dic.cap.2.eſt remouendus de facto a poſſeſ
ſione Rot.dec.3.de reſt.ſpo.in nou.Caſſad.deci.9.n.
109 4.eodem tit.†niſi prouiſus obtinuiſſet nouā prouiſio
nem a Papa cum clauſula gratioſæ ſubrogationis , &
mentione litis ac expreſſione tit. infecti vt fuit deciſ.
* in vna*Piſan.canonicatus coram D. de Rubeis deci-
mo nono.Octobris 1560. aliæ etiam dantur limita-
tiones ad hanc concluſionem de quibus latiſſime Lā
celott.de atten.p.1.cap.3.num. 106. vſque ad finem.
110 Hinc Ordinarius†non poterit recipere ceſſionem
illius qui contra ſe habuit rem iudicatam & prouide-
* re vt fuit tentum*coram Aqueo.18.Octobris.1645.
teſte Lancelott.de atten.p.2.c.5.nu.230.Moed. dict.
111 dec.179.& per†conſequens Ordinarius non poterit
prouidere niſi res iudicata habuerit effectum per ade
prionem poſſeſſionis vt fuit tentum in vna Salamāti.
* 28.Martii.1544.& in vna*Caurien. Archidiaconatus
coram Grato 28.Aprilis.1569.
112 Tertius caſus quādo reſignatio fit†in fauorem ali
cuius,& hoc caſu dicas q̄d ſolus ſummus Pontifex
* ita*reſolutum coram Ant.Auguſt.teſte eod.dec.781.
lib.3.tum quia Ordinarii non poſſunt ita cōferre, vt
eſt communis doctо.ſentētia tum quia ſumm.Pont.
* ſolus admittit ita reſignationes vt eſt*ſtylus notorius
& vulgaris.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium Iuris patronatus poteſt reſignari etiam in fauorem.*
2 *An Beneficium Iuris patronatus poſſit reſignari ſine conſenſu Patroni.*
3 *Prouiſio ſpreto patrono eſt nulla.*
4 *In Renunciatione beneficij Iuris patronatus requirit conſenſus patroni ex communi opinione.*
5 *Renunciatio facta abſque conſenſu patroni eſt nulla.*
6 *Patronorum intereſt ne dimittantur beneficia ipſis ſpretis.*
7 *Ignari & inhabiles non debent præfici eccleſijs.*
8 *Patroni non debent retrahi a fundatione & dotatione eccleſiarum.*
9 *Nihil debet fieri in præiudiciū patroni eo nō vocato.*
10 *Beneficium Iuris patronatus non poteſt permutari ſine conſenſu patroni.*
11 *Beneficium Iuris patronatus non poteſt vniri ſine conſenſu patroni.*
12 *Bona beneficij Iuris patronatus non poſſunt alienari ſine conſenſu patroni.*
13 *Beneficium Iuris patronatus non poteſt dari incommendam ſine conſenſu patroni.*
14 *In beneficio Iuris patronatus poteſt conſtitui penſio abſque conſenſu patroni.*
15 *Renūciatio facta beneficij iuris patronatus abſq; conſenſu patroni non abdicat Ius & eo moriente beneficium vacat per obitum.*
16 *Reſignatio facta ſpreto patrono venit annullanda.*
17 *Collatio facta ſpreto patrono non eſt nulla ipſo iure.*
18 *Permutatio facta ſpreto patrono venit annullanda.*
19 *In renuntiatione beneficij Iuris patronatus requirit̄ conſenſus patroni ſiue fuerit laicus ſiue clericus.*
20 *Papa facilius derogat Iuri patronatus clericorum.*
21 *Renunciatio facta ſpreto patrono eſt nulla etiam ſi nō contradicat patronus.*
22 *Quando videatur patronus habere ratam collationē factam ipſo ſpreto .*
23 *Reſignatio facta abſq; cōſenſu patroni nō abdicat Ius.*
24 *Nono abdicatur Ius cum beneficium non acquiratur reſignatario.*
25 *Renuncians ſimpliciter ſpreto patrono abdicat Ius.*
26 *Impetratio facta in curia non facta mentione de Iure patronatus eſt nulla.*
27 *Renunciatio facta ſpreto patrono eſt valida ſi ſuperuenit conſenſus.*
28 *Reſignatio facta ſpreto patrono valet eo non reclamante.*
29 *Regreſſus reſeruatus abſque conſenſu patroni valet ex eius tacito conſenſu.*
30 *Reſignatio facta abſque conſenſu patroni quæ validatur per eius patiētiam non inducit ſtatum libertatis.*
31 *Reſignatio facta ſpreto patrono in curia cum derogatione Iuris patronatus eſt valida.*
32 *Summus pontifex poteſt derogare iuri patronatus eccleſiaſtico & laicorum.*
33 *Laici habent Iuſpatronatus ex mera gratia.*
34 *Summus pontifex in beneficialibus eſt dominus abſolutus.*
35 *Derogatio iuris patronatus debet expreſſe fieri,& nō præſumitur niſi in literis apponatur.*
36 *Clauſulæ generales non inducunt derogationem Iuris patronatus .*
37 *Clauſula etiam ſi ad alicuius præſentationem non derogat iuripatronatus laicorum.*
38 *Iuripatronatus clericorum derogatur per ſimplicem derogationem factam a Papa.*
39 *Ius patronatus eccleſiaſticum eſt quod ex bonis eccleſiæ conſtruitur vel dotatur.*
40 *Ius patronatus laicorum eſt quod ex bonis patrimonialibus fit.*
41 *Clericus dotans eccleſiam ex bonis patrimonialibus acquirit Iuſpatronatus laicale.*
42 *Derogationes Iuris patronatus laicorum ſunt odioſæ.*

43 *Derogatio iuis patronatus laicorum non admittitur in Gallia & in Hiſpania.*
44 *Summus Pontifex non concedit derogationes niſi ex cauſis grauiſſimis.*
45 *Si beneficium vacat in curia Summus Pontifex dero gat Iuri patronatus etiam in totum.*
46 *Beneficia vacantia in curia ſunt reſeruata.*
47 *Iuripatronatus regum non derogatur etiam ſi vacet in curia.*
48 *Iuripatronatus ducum derogatur ſi uacet in curia.*
49 *Derogatio datur ſi ius patronatus eſt mixtum clericorum ſcilicet & laicorum.*
50 *Ius patronatus mixtum aſſumit naturam eccleſiaſtici*
51 *Iuri patronatus ex priuilegio præſcriptione, aut con. ſuetudine de facili derogatur.*
52 *Summus Pontifex poteſt conferre abſque conſenſu pa troni beneficium litigioſum vacans in curia.*
53 *Iuripatronatus laicorum aliquando derogatur pro duobus tertys.*
54 *uripatronatus vt plurimum derogatur pro medietate.*
55 *Derogatio pro medietate quid importat:*
56 *In derogatione pro medietate neceſſe eſt habere tot voces quę cum medietate faciant maiorem partẽ.*
57 *Iuripatronatus derogatur quando orator eſt vnus ex patronis.*
58 *Derogatio datur in retentione beneficiorum quæ datur patrono.*
59 *Clauſula dummodo accedat patronorũ conſenſus non verificatur in conſenſu tacito.*
60 *Forma non impletur per tacitum conſenſum.*
61 *In derogatione ſolet dici pro hac vice tantum.*
62 *Obtenta derogatione debet reſignatarius probare beneficium eſſe Iurispatronatus.*

QVARTO Quæro, An
beneficia iuris patro-
natus poſſint reſigna-
* ri?*communis opinio
* recepta etiam*in pra
1 xi eſt, affirmatiua†poſ
ſe reſignari etiam in
fauorem quam tenẽt
* *omnes doctores in-
fra allegandi & hæc
concluſio nullam ha-
bet difficultatem.
2 Dubium tamen eſt†an dicta beneficia iuris patrona
tus poſſint renunciari ſine conſenſu patroni Calder.
conſ.6.in tit.de renunc. conſuluit patronum etiã lai-
cum non eſſe uocandum quando præſentatus per eũ
& poſtea per epiſcopum inſtitutus vult renũciare be
neficio, quia iura loquentia de renunciatione loquũ
tur tantum de epiſcopo vel prelato habente inſtitue-
re c.admonet &c.quod in dubiis de renunc.ex quib.
etiam elicitur quod vnuſquiſque põt libere reſigna
re beneficiũ quod obtinet in manibus ſuperioris &
non ſit differentia an beneficium ſit de iure patrona
tus vel ne & hanc opinionem ſequitur Pauin.in tract.
de off.& poteſt.cap.ſede vacan.2.part.q.2.ſub nu. 16.
& ſecundum hanc opinionem reperio fuiſſe aliquan
do deciſum*in Rot.in vna Hiſpalẽ.ſanctæ Caterinę,
inter Petrum de Frias & Thomam de Las caſus ꝓ vt
atteſtatur Moedan.dciſ.manuſcr.266.tit.de iure pa-
tro.inci.fuit reſolutum fol.221.ſcilicet valere renun-
ciationem factam coram ſumm.Pontiſ.de benef.iur.
patr.abſque conſenſu patroni & ibi Moed.limitat il-
3 lam concluſionem, quæ ſe habet†prouiſionem ſpreto
patrono eſſe nullam.vt habetur in c.decernimus. 16.
q.7.tradit late Felin.in c.cum inter co*.3.de except.&
in tract.quando literæ Apoſt.noceant Patrono, vtnõ
procedant in prouiſione quæ fit per reſignationem.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
* verior & communis*quod in reſignatione beneficio
4 rum iuris patr.requiratur conſenſus † patroni ut vo-
* luerunt.Inno.in c.vlt.in fi.de renunc.vbi Abb.& alii*
omnes Idem Abb.in c.ſignificatam col.2. de præbẽ.
vbi Imol.col.1.Idem Abb.in c.de multa col.4.de prę
bend.Roch.de Curt.in tract.iuriſpatro.uerb.honori
ficum q.3.Lambert.in eod.tract.2.art.5.q.princip.3.
par.5.lib.num.50.& in 5.artic.5.quæſt.princ.3.li.nu-
me.3.cum ſequent.Crauett.conſ.153.nu.10.Pelegr.de
ciſ.102.lib.3.in manuſcr.Coua.in c.36.pract.quæſtio
num num.9.Mandoſ.conſ.7.num.1.
5 Et aliter facta † ſcilicet abſque conſenſu eſt nulla
Ant.de Butr.in c.quod in dubijs nume.6.Abb.nu.6.
de renunc.Idem Ant.de Butr.& Abb.in c.vlt.eod.ti.
Franc.in c.1.num.8.de rerum permut.lib.6. Burſatt.
* conſ.411.lib.4.ſub num.4.*communis opinio, vt ha-
betur in primo Tomo com.opin.fol.170.& ita fuit
* *deciſum in Rota.die 15.Ianuarii coram Ptolomeo
* 1543.teſte Put.deciſ.412.num.2.lib.1.*hanc etiã cõ-
munem & veram atteſtatur Mandoſ.conſ.7.nume.4.
* Idemque fuit*deciſum in vna Gerunden. beneficij
deſteria 29.Ianuarij 1539.coram Rauellen.Idemque
* reperio fuiſſe deciſum in cauſa*Iſpalen.die 2.Decem
bris 1538.coram eodem Rauellen.& non vt ſupra di
ctum eſt teſte eodem Moedan.deciſ.326.vel.296. in
manuſcrip.in tit.de iur.patro.incipien.magna difficul
tas & hanc deciſionem ad hoc citat Burſat.d. conſi.
411.num.5.& Mandoſ.conſ.7.nu.3.tradit Peleg.dec.
202.lib.2.in manuſcr.
6 Ratio quia*patronorum intereſt ne beneficiati di-
mittãt eorũ beneficia ipſis ſpretis arg.no.in c.in La
teranen.de prębẽ.clem.1.hoc tit.c.cum & plantare de
7 priuile.ne forſan†beneficiis pręficiãtur ignari & inha
biles vel inimici ipſis patronis ex quo Patroni retra-
8 herent†a fundatione ac dotatione eccleſiarum vt con
ſiderat gl.in c.cum dilectus de iur.patr.Lap.Alle.96.
poſt n.3.& in his terminis loquiť Gem.in c.2.poſt.n.
* 11.de præb.li.6.Ale.conſ.75.Viſis nu.1.vol.4.& eſt*
communis ac recepta eſt doctorũ ſententia nihil poſ
9 ſe†fieri in præiudicium patroni eo non vocato ut la-
te ꝑ Roch.in trac.iuriſpatr.Verbo honorificum.q.3.
10 Hinc non poſſunt beneficia†iuriſpatronatus ꝑmu
* tari ſine conſenſu patronorum Gamm.& alij* com-
muniter in cap.primo de rerum permut.lib.6.de qua
re late Feder.de Sen.tract.permut.quæſt.30.Dec.cõ-
ſit 224.Caſſan.conſ.17.Crauett.conſ.82.communis
* *opinio teſte Couarr.dict.c.36.pract.9.num.9.
11 Hinc beneficia†iuriſpatronatus non poſſunt vni
ri ſine conſenſu patroni Felin c.cum acceſſiſſent.co.
7.de conſt.Gemi.in c.nemo de elect.li.6.gl. Cardin.
Abb.in clem.vlt.de reb.eccl.non alien.Abb.& alii in
c.cum acceſſiſſent de conſtit.Soccin.Sen.conſ.1. co.
2.lib.3.Dec.conſ.174.col.vlt.Lamber.de iur.patron.
* li.3.q.6.art.2.communis*opinio teſte Couarr. dict.
cap.36.pract.q.num.11.& ſecundum hanc opinionẽ
* fuit*iudicatum in Rot.teſte Roch.in d. §. honorifi-
cum num.8.verſ.An autem præſentatio.
12 Hinc non poſſunt bona*beneficii iuris patrona-
tus alienari de honeſtate abſque cõſenſu patroni An
char.conſ.121.†communis opinio reſte Roch.dict.§.
honorificum num.112.

13 Hinc beneficia†iuris patronatus non poſſunt dari
in commendam ſine conſer.ſu patroni gloſ.in c.Ne-
* mo deinceps de elect.lib.6.*communis teſte Gemin.
in c.quamuis de reſcr.lib.6.Barbat.conſ.23.col.7.lib.
1.Immo multi dubitauerunt an poſſit conſtitui pen-
ſio in beneficio iuris patronatus ſine conſenſu patro
14 ni†quamuis magis communis opinio ſit affirmatiua
quia per hanc penſionis conſtitutionem nulla læſio
datur Rebuff.in prax.benef.3.part.ſignat.verſi.& iuri
patronatus n.28.& 48.late Gig.in trac.de penſ.q.23.
Vnde ex his ſequitur veram illationem & commu-
nem quod ſi beneficium iuris patronatus fuit reſigna
tum abſque conſenſu patroni ac fuit admiſſa reſigna
tio, & per ſummum Pontificem vel Epiſcopum fuit
15 collatum†dictum beneficium, ſi moriatur deinde reſi
gnans vtique beneficium vacat per obitum illius reſi
gnantis Felin.in cap.cum Bertoldus col.3.de re Iudi.
Roch.in tract.iuriſpat.verſ.honorificum quæ.2.Dec.
conſ.124.col.4.circa med.Mandoſ.conſ.7.num.3.in
fin.vbi atteſtatur ita fuiſſe deciſum*in Rota & ratio
eſt quia cum nulla fuerit reſignatio ius irreuocabile
reſignatario non potuit acquiri, vnde &c.iuxta ea quę
ſupra diximus.lib.1.q.3.
Sed dubium eſt an huiuſmodi reſignatio facta ſpre
to patrono ſit nulla ipſo iure vel veniat annullãda cõ-
* 16 munis*opinio†eſt quod veniat annullanda prout at-
teſtatur Thom.de Tan.deciſ.90.in manuſcrip.ſ.patro
* no reclamante vt bis fuit reſolutum*in Rot. teſte eo
dem Tho.de Tanis deciſ.81.& agente de inualiditate
propter contemptum vt fuit pluries reſolutũ in Rot.
teſte eodem Tho. de Tanis. deciſ. 82.in fin.& ſic de
ęquitate ab initio eſt valida Feli.in c.cum Bertoldus
de re iudic.namque videtur facta recepta reſignatio
17 conditionaliter.Hinc in vna Mediolanen.Canonica-
tus coram Ptolomeo die.8.Ianuarii.1543.fuit reſolu
tum collationem factam ab ordinario per obitũ ſpre
to patrono videri factam conditionaliter, & ſic non
eſſe nullam ipſo iure, ſed annullandam. Hinc etiam ꝑ
mutatio facta ſpreto patrono non eſt nulla ipſo iure
Rocch.de curt.in trac.iuris patr.verb.honorificũ nu.
8.de communi atteſtatur Felin.in dict.c.cum Bertol
18 dus ſub n.15.& eſt†magis communis & recepta teſte
Couarr.in cap.36.lib.pract.quæſtio.ſub n.8.cum aliis
cumulatis per Lamb.in ſecundo ar.2.q.princip.3.par.
* 2.lib.num.4.& fuit pluries deciſum*in Rota.
Amplia vt requiratur conſenſus patroni in renun-
19 ciatione iuris patronatus ſiue†patronus fuerit Laicus
ſiue clericus ita extendit Lamber.dec.ar.5.quintæ q.
princ.3.lib.nu.2.vbi dicit hoc eſſe de mente omnium
* doct.ſupra allegatorum, & ita in*praxi fieri videmus
20 & ratio eſt, quia ita intereſt vni ſicut alteri † quamuis
facilius Papa deroget iuripatronatus clericorum Put.
dec.157.lib.3.
21 Amplia ſecũdo procedere etiam ſi patronus †non
contradicat infra tempus datum ad præſentandũ ita
Put.dec.412.n.1.li.1.qui dicit ita fuiſſe reſolutum 15.
Ianuarij.1543.in vna Mediolanen.Canonicatus & ꝑ
ben.coram Ptolemeo, quod eſt valde notandum:nã
concluſio illa communis de qua ſupra quod collatio
facta ſpreto patrono ſit annullanda, non habet locũ
quoties poſt dictam collationem lapſum ſit tempus
22 præſentandi, nam videtur patronus†habere ratam il
lam collationem.Abb.in diſputatione incip.Augerio
Card.clem.1.de ſupplen.præl.neglig. Felin. in diciſ.c.
cum Bertoldus num.14.de re iudi.de hoc tamen di-
cetur infra.
23 Amplia tertio vt ius non†fuerit abdicatum a reſi-
* gnante vt fuit reſolutum in vna*Mediolan.canonica
tus & præben.coram Io.Paulo die 15.Ianuarii 1543.
quamuis magna fuit controuerſia & dubium pluries
in Rota propoſitum & ꝑ conſequens ſi moriatur re-
ſignans beneficium poterit impetrari per obitum de
conſenſu patroni teſte Moedan.dec.326.ſeu 296. in
cip.magna difficultas in tit.de iure patr.vbi etiam at
teſtatur*idem fuiſſe deciſum in vna Iſpalẽ.capellaniæ.
S.Crucis coram Rauellen.die 2.Octobris.1538.& in
* vna*Gerunden.beneficij 16.Februarij.1538.corã eo.
Rauell.teſte etiam eod.Moedan.dec.338.licet regreſ
ſus in manuſcr.
Et hæc concluſio de plano procedit quoties fuit
facta reſignatio per principalem vel per procuratorẽ
in fauorem certæ perſonæ & non alias nec alio mo-
do:nam hoc caſu ſi beneficium reſignatũ non acqui-
ratur reſignatario ob contradictionem patroni impe
dientem & irritantem reſignationem ius non videtur
abdicatum reſignante vt declarat. Moedã. in dictis a
24 deciſ.& declarat Burſat.conſ.411.ſub.n.4.nam†eſt re
gulare vt ſi beneficium non acquiratur reſignatario
ius non abdicetur a reſignante.Ptolom.deciſ.102.A-
* chill.de Graſſ.dec.19.de reſt.ſpoliat.*communis opi
25 nio:ſi vero reſignatio†fuit facta ſimpliciter tunc ius
abdicatur cum prouiſio valida eſſet a principio, ſed ve
niret irritãda a cõtradicente patrono ita intellig.Put.
dic.deciſ.412.num.7.vbi atteſtatur ita fuiſſe deciſum
die 12.Februarii.1543.
Amplia quarto vt procedat etiam in reſignatione
quæ ſit in curia:nam ita loquũtur doctor.allegati, nõ
26 enim valet impetratio†facta in curia niſi fiat mentio
in litteris de iureptronatus vt reſolutum fuit in Rot.
coram Ant.Auguſt.de menſe Februarii. 1547. teſte.
Card.S.crucis deciſ.71.in manuſc.
Limita.1.non procedere quoties ſuperuenerit cõ
27 ſenſus domini nam tunc † reconualeſcit reſignatio
facta abſque conſenſu Rot.deciſ.5.de rer. permut.in
nou.Hinc collatio facta ſpreto Patrono cõualidať ꝑ
ſuꝑueniẽtẽ cõſensũ.Hoſt.in ſumm.de iurepatr.§.vlt.
verſ.qd ſi eccleſi.Idẽ.Hoſt.& Io.And.ĩ c.ꝑ veſtras de
iurepatr.Card.conſ.63.in cauſa in 3.dubit.lap.ĩ addit.
ad ſeder.de ſen.in tract.de ꝑmut.q.15.cõmunis opi-
nio vt ꝑ Fel.in dic.c.cum Bertoldus.nu.9.de re iudi.
Limita ſecũdo nõ ꝓcedere quoties patronus ſciẽs
28 & patiẽs†nõ reclamauit, nã hoc caſu reſignatio tenet
vt*fuit cõcluſũ in Rota in vna Salamantin.capellanię
teſte Pelegr.dec.202.li.3.Th.de Tanis dec.8.in ma-
nuſcr.vt qa moriť reſignatarius & patronus ꝓſentat ꝑ
obitũ, nã vř ratificare renunciationẽ, Peleg.& Th.de
29 Tranis dic.dec.Hinc ẽt alias fuit reſolutũ ꝙ†regreſ-
ſus reſeruatus ſuꝑ beneficio iuris patronatus ex cã re
ſignationis abſq; cõſenſu patroni tali valideť ex ſcien
* tia & tacito conſenſu patronorũ vt in vna*Salamant.
teſte Pelegrin.dec.307.in fin.in manuſcr.& talis reſi
30 gnatio facta abſq;cõſenſu†patroni ꝗ validať ꝑ eius
patientiã nõ inducit ſtatũ libertatis vt poſſeſſio ꝓſen
* tandi amittatur vt alias*reſolutum fuit per Rot.teſte
Card.S.Crucis.deciſ.69.in manuſc.
31 Limita tertio nõ ꝓcedere quoties†Sum. Pontifex
admitteret reſignationẽ & cõferrat cũ derogatione
iuris patronatus nã tunc nõ reqriť cõſenſus vt reſpõ
dit D.meus Card.Pariſ.poſt alios quos citat.cõſ.47.
n.17.cum ſeq.vol.4. & nu.24.& 34.Archid.Gemin.
* Præp.in c.hortamur diſt.71.& eſt cõis*opinio doct.
32 Summus enim †Pontifex poteſt derogare non
tantum iuri patronatus eccleſiaſtico, ſed etiam
* iuri patronatus laicorum Gloſ.communis * & re-

cepta in clem.2.verb.Apoſtolicis de pręben.Archid.
in c.piæ mentis 16.q.7.Inno.& alij in c. cum dilectus
de iurepatr.& in c.illud ad finem eo.tit.Abb. in c.2.
no.2.eod.tit.vbi late dixi Io.And.Gemin. & Franc.in
c.2.de præben.in 6.Felin.in tract. quando liter. grat.
noc.patro.Lamber.in tract.de iurepatr.lib.3.par.3.q.
* 9.art.2.& hæc eſt*communis opinio teſte Couar. pra
cti.quæſt.c.36.col.3.de cōmuni etiam Mandoſ.con-
ſil.7.num.6.
33 Ratio eſt quia illud†laici habent ex mera gratia ip
ſius Papæ vt probatur in ca.primo de iurepatr.ibi *hu
cuſque eos ſuſtinuit* & ibi late dixi tradit Archid. in c.
ſiquis nu. 3.16.q.3.Mil.in repert. in verbo Papa po-
* teſt derogare & eſt communis*opinio teſte Ber. dic.
34 c.1.num.3.de iure patron.& ratio etiam quia†Sūmus
Pontifex in beneficialibus eſt dominus abſolutus ac
beneficiorum eccleſiaſticorum diſpenſator & ſic ſu-
pra ius c.cuncta per mundum 9.q.3.Archidi. in ca.1.
* in fin.16.q.7.vbi communiter*omnes.
Requiritur tamen expreſſa derogatio iuriſpatrona
35 tus laicorum,& ideo†non præſumitur niſi id expreſſe
in litteris conſtiterit Lap.Alleg.96.Glo.in d. clemē.
2.verb.Apoſtolicis.Archid.in dic.c.piæ,Abbas in ca.
* dilectus.num.4.de off.leg.vbi hanc opinio.dicit*com
munem Pariſ.conſ.114.nu.21.vol. 4.de communi ēt
teſtantur Couarr.dict.c.36.col.3.Mandoſ.conſ.7.nu.
36 8.Bero.in c.3.nu.12.de iurepatr.Adeo† quòd nō ſuf-
ficiant clauſulę generales Hoſt.& Ant.de Butr.in ca.
quoniam de iurepatr.Felin.in tract.quand. literæ apo
ſto.noc.patr.Creſcen.deciſ.220. incip.lite pendente
coram me lib.1.in manuſcr.nec ſufficit in litteris ex-
37 primere etiam†ſi ad alicuius præſentationem ſeu col-
lationem beneficium pertineat:nam nihilominus nō
comprehenditur beneficium quod ſpectat ad pſen-
tationem laicorum Lap.alleg.84.Gemin.in c. cum il
lis.§.1.de præben.in 6.col.vlt.Io.And.in ca. delectus
de off.lega.Barbat.conſ.23.col.7.lib.1.cōmunis opi-
* nio teſte Couarr.dic.c.36.pract.q. col.5. & ideo dico
38 laicorum quia iuri patronatus†clericorum derogatur
per ſimplicem collationem factam a Papa Caſſad.de-
ciſ.4.tit.de probat.Angel.in l.ſed ſi hac §.patronum.
ff.de in ius vocan.
39 Et dicitur†ius patronatus eccleſiaſticum quoties
ex eccleſiæ bonis eccleſia conſtruitur,vel dotatur aut
denique ratione eccleſiæ vel dignitatis eccleſiaſticæ
40 competit alicui laicorum quando a rebus proprijs†&
ſecularis patrimonij originem ducit glo. in cleme. 2.
verb.præſentare de iur.patron.Abb.in c.eam te colū.
vlt.& in c.illud de iurepatr.Cæſar Lambert.de iurepa
tron.lib.1.q.1.ar.5.Card.Pariſ.conſ.128.vol.4.
41 Nec refert patronum†eſſe clericum namque an-
numerabitur inter patronos laicos ſi hoc ius nactus
* fuerit ratione proprij patrimonij vt*eſt cōmunis opi-
nio de qua atteſtatur Couar.dic.c.36.pract.q.& fuit
concluſum in Rota†die 29.Octobris 1526.teſte Gā
mara deciſ.53.manuſcr.
42 Huiuſmodi derogationes†iuris patronatus laico-
rum ſunt admodum odioſæ & in Gallia non admit-
43 tuntur, namque tribunalia†regia impediunt executio
nem vt tradit Rebuff.in prax.in 3.part.ſignatu.verbo
nec non num.12.& 36.& in tract.de nom.q. 15.nu-
me.2.Ita etiam in Hiſpania ut tradunt Io.Lup.in tra-
cta.de benef.vacan.in cur.§.11.& Couar. dic. ca. 36.
pract.quæſt.
44 Ideo Summ.Pontifex† non ſolet concedere deroga-
tiones niſi ex cauſis vrgentiſſimis & quidem ſunt plu
45 res quarum prima eſt† quoties beneficia iuriſpatro-
natus vacant in curia,nam tunc Papa conſueuit dero
gare vt tradit Statil.de lit.grat.& iuſt.fol.54.col.1.Co
uarr.d.cap.36.pract.q.ſub.num.4.etiam in totum Mā
doſ.tract.de ſignat.grat.verbo derogationes iuris pa
46 tronatus,idque fit ex illa†generali reſeruatione ſtatu
ta a iure communi ut habetur in c.2.de præben. in 6.
47 Sarn.de trien.poſſ.quę.31.num.19.Et hoc† non pro-
cedit in iure patronatus Regum, cui non derogatur
etiam ſi beneficia & dignitates vacēt in curia per obi
tum Io.Monac.Gemin.Io.And.in cap.2.de præben.
lib.6.Card.conſ.57.Felin.in cap.Nihil col.2. de pręſc.
Lambert.in tract.iuriſpatron.lib.1.p.3.q.9.art.11.Re
buff.in prax.beneficiorum in 3.parte ſign.num.64.&
68.Statil.ſuper ſignat.de mod.& for.in petr.verſic. 3.
an ſit locus Card.Pariſ.conſ.114.nu.14.& 18. cum ſe
quen.vol.4.etiam ſi ius patronatus pertinet ad Reges
ex priuilegio aut ex præſcriptione Io.Selu.trac. de be
nef.2.par.q.13.Aeneas de Falco.in tract.reſeruat.3.q.
princ.nu.13.Rebuff.in tract.nomin.q.15.nu.9.Coua.
d.c.36.pract.quæſt.ſub num.4.vbi etiam hoc ampliat
in iure patronatus Ducum Marchionum & Comi-
48 tum.Ego†autem quo ad ius patronatus ſpectans ad
Reges vidi ſeruari pluries hoc,ſ. vt non derogetur ēt
ſi vacet beneficium in curia & habetur in regula Can
cellariæ Alexan. VI.ſub tit.de derog.quo ad alias per
ſonas nominatas per Couarr.nequaquam.
49 Secunda cauſa quoties†ius patronatus eſt miſtum
Clericorum & Laicorum,quia tunc derogatio conce
ditur in totum Mandoſ.in d.tract.de ſignat.grat.ver-
* bo derogationes iuris patronatus col.2.in fin.&*com
muniter eſt receptum.
50 Et ratio eſt quia cum ſit miſtum† ſapit naturam iu
riſpatronatus Clericorum potius quam laicorum &
ſic quod tale ius patronatus cenſeatur vere & proprie
eccleſiaſticum vt tradit glo.in c.vnico.§.vl.de iurepa
tro.in 6.Abb.in c.de 4.col.5.de præſcr.Felin.in tract.
quand.literæ Apoſtolicæ col.4.Rocch.de curt.in tra
cta.de iurepatr.verbo ius q.8.princ.& q. 1.acceſſoria
* *communis opinio teſte Couarr.d.c.36. pract. q. nu.
4.ex his quæ habentur in l.quæritur ff.de ſtat.hom c.
quod in dubijs cum gl.de conſec.eccl.Bart.in l.2.nu.
2.ff.de verb.obliga.& hoc eſt verum quamuis aliqui
dicant dici hoc ius parronatus Eccleſiaſticum quo
ad priuilegia & commoda iuris patronatus, quo ve-
ro ad derogationem cenſeatur laicale Feder.de Seni.
conſ.66.Abb.in c.vl.de iur.patr.Caſſad.dec.7.de iure
pat.Rebuff.de nom.q.15.nu.7.Coua.loco cit.de qua
re late Mādoſ.in prima reg.Cancell.q.8.num.8.
51 Tertia cauſa vbi ius patronatus†eſt ex priuilegio p
ſcriptione aut conſuetudine,nam tunc de facili dero
* gatur in totum,cum & abſque derogatione*receptū
ſit ualere collationem Ita Feder.de Sen.conſ.65.Car-
di.conſ.69.col.2.Gemin.conſ.45.col.3. Cald. conſil.
19.de iurepatr.Alex.conſ.74.& 75.lib.4.Dec.conſil.
117.& 126.& 149.Crauet.conſ.63.nu.6.Caſſad.deciſ.
4.de iurepatr.& deciſ.vlt.eo.tit.& dec.4.de prōba.cō
* munis*opin.teſte Lambert.de iurepatr.2.lib.3.par.q.
9.art.25.& q.8.art.3.
52 Quarta cauſa quoties†beneficium erat apud curiā
Romanam litigioſum Caſſad.deciſ.3.vt lit. pend. vbi
probat poſſe ſummum Pōtificem abſque patroni lai
ci conſenſu conferre beneficium litigioſum in curia
* vacans & refert ita fuiſſe*tentum Sarn.in regula de im
petr.benef.per obitum famil.Card.q.8.nu.7. quæ cō
cluſio exemplificatur pluribus modis vt per Couar.
d.cap.36.pract.qu.7.& 8.
53 Quinta cauſa eſt ex qua † ſolet derogari iuripa-
tronatus

tronatus laicorum ex aliquo fauore, p duabus
tertijs Mand.in d.tract.de ſign,grat.verſ. de rogatio-
nes iurepat.col.3.
54 Sexto derogatur aliquando†pro medietate late de
huiuſmodi derogatione Bar.in c.1.nu. 78. & ſequ.de
55 iur.patr.Mandoſ.conſil.7.nu.13. vbi nu.16.declarat †
ꝙ derogatio pro medietate aliud non eſt quam redu
cere conſenſus per plures patronos pręſtādos ad me-
dietatem , vnde inſert ꝙ quoties præſentatio ſpectat
ad vnum pro medietate derogari non poteſt ,& facta
* ex ſtilo*Romanæ curię non ſuffragatur ex rationib.ut
56 per ipſum.Et dicit†ꝙ quando præſentatio ſpectat ad
plures ſi derogatur pro medietate neceſſe eſt habere
tot uoces quæ cum iſta medietate faciant maiorē par
tem,ut requiritur in iure patron.c.3.de iurepatr.clem.
* plures eod.tit.& communiter*eſt receptum.
57 Septimo quando orator eſt vnus†ex patronis vt
per Mandoſ.loco cit.col.3.verſ.quęro.
Octauo derogatur in retentione beneficiorum in
58 fauorem†promoti ad Epiſcopatum & fit mentio ut
requiritur,beneficium eſſe iuriſpatronatus Rot.deci.
331.ſuppoſito.in nou.
Nono confertur cum clauſula dummodo accedat
59 patronorum conſenſus ex fundatione†tunc.n.requiri
tur expreſſus conſenſus,& non ſufficit tacitus indu-
ctus ex lapſu quatuor menſium vt fuit ſententiatū in
* Rota coram Chriſtophoro Panicarola in vna* Piſana
16.Nouemb.1556.teſte And.Gamm.dec.59. in ma-
60 nuſ.nam illa verba inducunt formam quæ†non imple
tur per tacitum conſenſum qui dicitur fictus Aret. in
l.4.§.Cato.col.14.ff.de verb.oblig.Fel.in c.nōnulli de
reſcr.Sicuti ſi obtenta eſt inualida derogatio iuriſpa-
tronatus,nam etiam ſi non præſentet intra tps patro
* nus,collatio non tenet ut fuit*concluſum in Rot.teſte
Put.deciſ.6.de iurepatr.in manuſcriptis.
61 Et in derogatione†illud ſolet obſeruari, vt dicatur
pro hac vice tantum,ita Couarr.dict.c.36.pract.q.&
* id ex*ſtilo paſſim ſeruari videmus.
62 Vnum autem†non omittam,quod quoties fuit nar
ratum in reſignatione beneficium eſſe de iurepatro.
vt obtineatur derogatio qua obtenta debet reſigna-
tarius probare beneficium reſignatum eſſe de iure pa
* tronatus alias impetratio nulla eſt vt fuit *concluſum
per Rot.in vna. Tranen.17.Martii 1554.teſte Put.de
ciſ.120.lib.2.quia narratiua illa iuriſpatronatus, cū ſit
pars gratiæ debet per impetrantem verificari iux.cō
* munem*regulam de qua infra dicetur ſuo loco , & de
hac re late poteris uidere apud Maſcard.de probatio.
concl.177.

QVINTAE QVAESTONIS
SVMMARIVM.

1 *Beneficia electiui poſſunt reſignari in fauorem.*
2 *In beneficiis electiuis proceditur pro viam electionis.*
3 *In reſignatione beneficii electiui requiritur conſenſus eligentium.*
4 *In permutatione beneficii electiui requiritur conſenſus eligentium.*
5 *Sufficit quod conſenſus eligentium ſequatur renunciationem.*
6 *Conſenſus quandocunque interueniat ſufficit.*
7 *Actus nullus roboratur ex conſenſu ſubſequenti.*
8 *Renunciatio beneficii electiui abſque conſenſu eligentium venit annullanda.*
9 *Permutatio facta ſpreto patrono venit annullanda.*
10 *Contemptus Capituli reddit actum annullandum.*
11 *In renunciatione beneficii electiui an requiratur conſenſus omnium vel maioris partis.*
12 *Electores contempti quando poſſint procedere ad electionem.*
13 *Electo renunciante eligentes habent denuo integrum tempus.*

QVinto Quæro , an be-
1 neficia electiua poſ-
ſint†reſignari?Rñde
poſſe etiā in fauorē,
ita Pau.Card. Zabar.
Anch.Imol.Bonif.de
Vital.& oēs*in clem.
vnica de ren.gl.in c.1.
Gemin.nu.15. & alij
omnes*de rer. perm.
in 6. late Boet. deciſ.
2.par.1.
2 Nam hæc non differūt† ab aliis beneficijs in alio
niſi quia in eis proceditur per electionem,quæ exigit
confirmationē ſuperioris Card.Zabar.in clem.2. §.vt
autem.nu.2.de religioſ.domib.Io.Selu.de benef.p.1.
* q.3.& eſt * communis opinio.
3 Requiri tamen in hac reſignatione,ut†adſit con
ſenſus eligentium Card.Zabarell.in dict.clemen.vni-
ca n.18.de renunc.Innoc.cap.2.eodem tit.in 6.Abb.
quem refert & ſequitur Boer.dict.deciſ.2.num.15.&
* *communiter doct.ita etiam in permutatione benefi
4 ciorum†electiuorum requiritur conſenſus eligentiū
glo.in dict.cap.1.vbi Gemin.num.15.Gamm.n.102.
* & *communiter alij de rerum permu. lib.6.Gemin.
conſ.97.in fin.
Qui conſenſus non requiritur de neceſſitate præ
5 ciſa in ipſa renunciatione,ſed ſufficit†quod ſequatur
Lap.in dicta clement. vnica quem ibi ſequitur Card.
Zabarell.& ibi Paul.Gemin.in dicto cap.1. num. 16.
vbi dicit ita fuiſſe diſputatum & *determinatum Bo-
* noniæ Boer.deciſ.2.num.15.in.fin.& * communi-
* ter doct.& ita * practicatur vt quandocunque* in
6 terueniat conſenſus ſufficiat teſte .Moed. deciſ. 60.
in eadem per doctrinam Bartol.& Iaſ.in l.ſi quis mihi
bona.§.Iupſum.ff.de acquire, hęred.nā ſuperueniens
cōſenſus animat actū l.filio pterito.ff. de iniuſt. teſt.
7 Hinc actus†etiā nullus accipit robur ex ſubſequen
ti conſenſu l.cum vir prædium ff.de vſufr.ex quo de
8 ducitur renunciationem non eſſe†a principio nullā
ſed annullandam reclamantibus electoribus ſicut in
renunciatione beneficij iuriſpatronatus dictum eſt
ex communi & recepta in praxi opinione,quamuis,
Gamm.in d.c.1.n.105.teneat contrarium in permu
9 tatione facta ſpretis electoribus,nam†in contrarium
* eſt*communis opinio vt per Feder.de Sen.tract. per
mut.benef.n.53.q.30.arg.c.quod ſicut de elect.c.cū
in eccleſijs de præben.in 6.Hinc contemptus cōſen
10 ſus†Capituli totius vel maioris partis reddit actum
* annullandum cap.ea noſcitur vbi communiter *do-
ctor.de his quæ fi.a prælat.cap. illud fin.de iurepatr.
11 An vero requiratur†in hac reſignatione conſen-
ſus omnium vel maioris partis communis eſt diſtin
ctio vt ſi fiat in fauorem perſonarum & illorum vtili
tatem requiratur conſenſus omnium,ſi fiat ad vtili-
tatem alicuius eccleſiæ ſufficiat maioris partis Paul.
in d.clemen.vnica Ioan.And.quem refert Gemi.dic.
cap.1.n.15.vbi dicit habere æquitatem hanc diſtin-
ctionem de rerum permut.lib.6.
12 Quomodo poſſint†electores contempti procede
re ad electionem vide late Boer.dict.deciſ.2. p totā.

13 Et vnum non eſt omittendum quod† quoties re
nuncia electus, eligentes habent denuo integrum tẽ
pus, ita Io. Andr. in Rub. de renunc. no. 6. per tex. in c.
ſi electio de elect.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium ad cuius titulum quis eſt promotus ad ordines ſacros non poteſt reſignari.*
2 *Non poteſt quis ordinari ſub titulo Vicariæ temporalis.*
3 *Beneficium debet eſſe perpetuum ad quod quis promouetur.*
4 *Quis non poteſt ordinari ſine titulo.*
5 *Epiſcopus ordinans aliquem ſine titulo debet ei neceſſaria ſubminiſtrare.*
6 *Titulus duplex beneficij & patrimonij.*
7 *Ordinatus ad titulum beneficij, cuius poſſeſſionem nũquam habuit non eſt irregularis.*
8 *Ad titulum patrimonij ordinantur Clerici prout Epiſcopus iudicauerit.*
9 *Ad titulum donationis poteſt quis ordinari.*
10 *Patrimonium ad quod quis ordinatur non poteſt alienari.*
11 *Ob penuriã Sacerdotum poteſt quis ordinari ſi alius ſpondet neceſſaria.*
12 *Qui debet tantundem, quantum valet res donata, non videtur ſuſpenſus.*
13 *Patrimonium ad quod quis promouetur debet eſſe ſufficiens.*
14 *Quantitas patrimonij remittitur arbitrio Epiſcopi.*
15 *Ordinatus cum haberet bona mobilia, non videtur ſuſpenſus, ſed illa debet conuertere in immobilia.*
16 *Patrimonium huiuſmodi poteſt alienari ſi promotus conſequatur beneficium ſufficiens.*
17 *Cedens patrimonium, ad quod quis fuit ordinatus non eſt ſuſpenſus, & ceſſio eſt nulla.*
18 *Cap. 2. ſeſſ. 21. de reform. quas pœnas innouet contra ordinatos abſque titulo.*
19 *Dictum cap. 2. ſeſſ. 21. procedit in Clericis regularib. in clauſtris degentibus.*
20 *Ordinati ad titulum patrimonij ſunt vere Clerici.*
21 *Ordinati ad titulum patrimonij gaudent priuilegio.*
22 *Epiſcopus non tenetur dare victualia ordinatis ad titulum patrimonij.*
23 *Epiſcopus non tenetur dare victualia habenti patrẽ diuitem.*
24 *Non dicitur pauper, qui patrem habet diuitem.*
25 *Extimum patris extimatur extimum filij.*
26 *Valet conſequentia Pater eſt diues, ergo filius.*
27 *Filius reputatur eadem perſona cum patre.*
28 *Epiſcopi non debent ordinare filios diuitum, niſi eis fuerit donatum a Patre.*
29 *Epiſcopus debet vti magna diligentia in ordinandis Clericis.*
30 *Simoniaca eſt pactio quod ordinatus nunquam petat beneficium.*
31 *Beneficiatus poteſt viuere de fructibus beneficii, & conſeruare reditus patrimoniales.*
32 *Poteſt quis ordinari, ad titulum Seminarii.*
33 *Poteſt quis ordinari ad titulum ſeruitii in aliqua Eccleſia.*
34 *Adſcrittus certæ Eccleſia a nullo Epiſcopo eſt recipiendus.*
35 *Beneficium ad cuius titulum quis eſt ordinatus non poteſt renunciari.*
36 *Valet renunciatio Beneficii, ad cuius titulũ quis promotus eſt, facta mentione de hoc, & quod habet aliunde vnde viuat.*
37 *Ceſſante cauſa prohibitionis ceſſat prohibitio.*
38 *In impetratione narrandæ ſunt qualitates, ex quibus poſſet concedens moueri.*
39 *Reſignatio non facta mẽtione quod ad titulum illius beneficii ſit promotus eſt nulla.*
40 *De beneficio conceſſo miſerationis gratia facienda eſt ſpecifica mentio.*
41 *Clauſula poſita in ceſſione quia reſignans habet vnde viuat reſpicit ſubſtantiam gratiæ.*
42 *Ordinarius admittens renunciationem extra caſus ſibi conceſſos, eſt in culpa.*
43 *Iurans reſignare poteſt pœnitere.*

SExto Quæro an poſſit reſi-
gnari beneficium ad cu-
* ius titulum quis eſt †pmo
tus ad ordines ſacros? *
* communis & ab omnib.
1 recepta ſententia etiam in
* praxi †eſt negatiua quã
tenent Nauarr. in Manua.
c. 22. nu. 18. Sebaſt. Medi.
in l. vlt. gloſſ. 3. nume. 312.
C. de legibus Nauar. conſ. 14. num. 2. de temp. ordin.
Et probatur expreſſe in c. 2. Concil. Trident. de re
form. ſeſſ. 21. ibi. *Id vero beneficium reſignare non
poſſit. &c.* & loquitur Cõcilium de beneficio ad qđ
quis fuit ordinatus & facit tex. in c. ſanctorum. diſti.
70. ibi *in qua eccleſia quilibet titulatus eſt in ea per
petuo perſeuerat.* ergo illam non poteſt renunciare
cum in ea debeat perpetuo perſeuerare.
Hinc non poteſt quis ordinari ſub titulo Vicariæ
2 temporalis † & beneficiorum manualium & amouibi
lium Abb. in c. Michael. & in c. conſtitutus de filijs
3 presb. requiritur enim vt beneficium † ſit perpetuum.
Maiol. poſt Abb. de irregul. lib. 4. c. 15. nume. 4. & eſt
* communis* opinio.
4 Et ratio eſt † quis non poteſt ordinari ſine titulo,
* vt eſt* communis opinione mendicet in vituperium
totius militiæ clericalis: ergo neque poterit renuncia
re, nam viget eadem ratio argum. l. illud ff. ad l. Aquil.
pro cuius rationis declaratione aliqua ſunt ponenda
& primo quod in minoribus ordinibus clerico non
eſt aſsignandus titutus Hoſtien. in ſumm. in rubr. de
præbend. Card. Alexand. in c. neminem ſub num. 1.
* diſt. 70. &* communiter eſt receptum in praxi ut tota
die videmus. In maioribus autem neceſſe eſt vt aſsi-
gnetur titulus prout in Concilio Vrbani II. habito
Placentiæ conſtat de quo in c. ſanctorum diſt. 70. dũ
dicit *ſanctorum canonũ ſtatutis conſona ſanctione de
cernimus ut ſine titulo facta ordinatio irrita habea-
tur &c.* ne ſordidũ aliquem quæſtum exerceant vel
cum dedecore ordinis mendicare cogantur vt dici-
tur in capitul. 2. ſeſſ. 21. de reform. *cum non doceat
eos qui diuino miniſterio aſcripti ſunt cũ ordinis de-
decore mendicare aut ſordidum aliquem quæſtum
exercere.* Quare ſtatutum eſt vt Epiſcopus ordinans
5 aliquẽ ſine titulo † teneatur ei neceſſaria ſubminiſtra-
re c. epiſcopus de præbend. *Epiſcopus ſi aliquem ſi-
ne certo titulo de quo neceſſaria vitæ præcipiat in
diaconum vel presbiterum ordinauerit tamdiu ei
neceſſaria ſubminiſtret donec in aliqua Eccleſia con*
uenien-

uenientia ſtipendia militiæ clericalis aſſignet, &c. &
* ibi* omnes doctores.
6 Et hic † titulus poteſt eſſe duplex Nauarr. conſ. 14.
* in principio de tempor. od. & num. 3. & eſt* commu-
* nis opinio, recepta* in praxi ſcilicet vel beneficij d. ca.
ſanctorum diſtinct. 70. quod debet eſſet ſuficiens ad
victũ dict. cap. 1. Concil. Trid. ſeſſ. 21. de reform. ibi.
*ſtatuit Sancta Sinodus nequis deinceps Clericus ſecu
laris quamuis alias ſit idoneus moribus ſcientia &
ætate ad ſacros ordines promoueatur niſi prius legi-
time conſtet eum beneficium eccleſiaſticum quod
ſibi ad victũ honeſte ſufficiat pacifice poſſidere &c.*
7 & ſi illius beneficii adhuc † non habuit poſſeſſionem
nullam incurrit pœnam vt reſpondit Nauarr. conſ. 15.
de tempor. ordin.
Vel etiam patrimonij gloſſ. in dict. cap. epiſcopus
verbo ſubſidium de præben. & probatur in cap. tuis
eo. tit. de præben. ibi.
*Tuis quæſtionibus reſpondemus quod clericos in
minoribus ordinibus conſtitutos de patrimonialibus
bonis habentes vnde poſſint congrue ſubſtentari etſi
non dum fuerint beneficium eccleſiaſticum aſſecuti
(dummodo aliud canonicum non ſubſiſtat) ad ſupe-
riores poteris ordines promouere,* & ibi gloſſ. in verb.
de patrimonialibus dicit quod iſti habent patrimo-
nium pro titulo Abb. num. 3. quod eſt etiam ſecun-
dum mentem Concilij Tridentini. dicto cap. 2. illis
verbis.
8 *Patrimonium † vero vel penſionem obtinentes ordina
ri poſthac non poſſunt niſi illi quos Epiſcopus iudi-
cauerit aſſumendos pro neceſſitate uel commoditate
eccleſiarum ſuarum eo quoque proſpecto patrimoniũ
illud vel pẽſionem uere ab illis obtineri taliaque eſſe
quæ eis ad uitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa
deinceps ſine epiſcopi licentia alienari aut extingui,
uel remitti nullatenus poſſint donec beneficium eccle
ſiaſticum ſufficiens ſint adepti, uel aliunde habeant,
vnde uiuere poſſint antiquorum canonũ pœnas ſuper
his innouando.* Ex quo tex. primo colligitur ꝙ poteſt
ꝗs ordinari ad titulũ patrimonij. Amplia idẽ † eſſe ad
9 titulum donationis ex* Congregationis Conc. ſenten
* tia ſi ita epiſcopus iudicauerit pro vtilitate aut neceſ
ſitate eccleſiarum, & ſi donatio eſt vera realiter & nõ
ficta: & illa bona donata ex eiuſdem congregationis
10 ſententia non † poſſunt alienari abſque Epiſcopi licẽ
tia donec beneficium ille adeptus fuerit vel aliunde
habeat, vnde poſſit viuere. Nauarr. conſ. 14. num. 2.
* de tempor. ordin. &* communiter alii. Et alias cen-
* ſuit* ſacra congregatio & conceſſit ob penuriam † ſa
11 cerdotum, vt poſſit quis ordinari ſine beneficio vel
patrimonio dummodo quis ſpondeat neceſſaria mi
12 niſtrandis, & ſi debet † tantundem quantum valet res
donata non videtur ſuſpenſus vt reſpondit Nauarr.
conſ. 13. & 47. de temp. ord.
13 Secundo colligitur hoc † patrimonium debere eſſe
ſufficiens Nauarr. conſ. 18. de tempor. ordi. vbi quæ-
rit ad eo qui dixit habere ſufficiens patrimonium cũ
non haberet, & dicit non eſſe bene ordinatum niſi pa
rum ſiue quantitas quę non eſſet notabilis arbitrio
* boni viri deeſſet, & de ſententia* congregationis quã
14 titas patrimonii † non taxatur, ſed remittitur ad termi
nos iuris: erit hoc ergo iudici arbitrarium arg. l. 1. ff.
15 de iur. delib. & qui † fuit ordinatus cum eſſet filius di
uitis, & non haberet niſi mobilia, non videtur ſuſpen
ſus, ſed curare debet vt quam primum dictus titulus
bonorum mobilium conuertatur in bona immobi-
lia Nauarr. conſ. 29. de temp. ord.

16 Tertio colligitur hoc † patrimonium non poſſe alie
nari niſi conſequatur ordinarius aliud beneficium vel
habeat aliunde ex quo poſſit viuere Nauarr. conſ. 13.
n. 3. de tẽpor. ordinand. & ideo renũciatio dicti patri
monii eſt nulla Nauarr. conſ. 16. num. 3. de temp. or-
din. vbi ex hoc reſpondet quod ordinatus † ad ſubdia
17 conatum cum titulo patrimonii, quem poſtea renũ-
ciauit in fauorem parentum, & poſtea fecit ſe ad ſu
periores ordines ordinari ab Epiſcopo cui facta fue
rat fides de titulo patrimonii ex hoc non incurrit cẽ
ſuras cum non præſtet impedimentum quod nullum
eſt, hoc idem vult idem Nauarr. conſ. 42. eodem titu
lo de tempor. ordin.
Quarto colligitur ex finalibus verbis quòd Conci
lium innouat pœnas antiquorum canonum in ordi-
18 natis aduerſus formam † huius decreti ideſt pœnas. ca.
cum ſecundum de præbend. non pœnas cap. neminẽ
* & cap. ſanctorum diſt. 70. vt* cenſuit ſacra congrega
* tio Conc. Ideo* alias cenſuit quod ordinatus contra
formam huius decreti ſine beneficio & patrimonio
non eſt ſuſpẽſus neque aliquam pœnam incurrit, ſed
cogendus eſt ei Ordinarius prouidere iux. dict. cap.
cum ſecundum, nam hic ſolus canon & non alii eſt a
cõcilio innouatus. Vnde iſte nõ erit ſuſpenſus ab exe
cutione ordinum, quare celebrando non fit irregu-
laris quicquid in contrarium voluerint Abb. in c. cũ
contingat de ętat. & qualit. Idem Abb. in c. veniens in
primo not. de fil. presb. Burgaſ. de irreg. tit. de diſpen.
p. 1. q. 5. nu. 24. Maiol. in eod. tract. lib. 4. c. 15. ante. n.
1. quorum opinio eſt verior in puncto iuris cum di-
cat Concilium generaliter *antiquorum canonum ſu
per his pęnis innouando.* Eoque magis cum ſolus or
dinatus eſt in culpa decipiendo ordinaturum dicen-
do quod habet titulum beneficiarium uel ſecularẽ
ſufficientem, nam hoc caſu videtur ſuſpenſus ordi-
natus, & ſic per Concilium tali caſu eſt innouata pœ
na dic. c. neminem & c. ſanctorum, vt reſpondit Na-
uarr. conſ. 14. nu. 4. de temp. ord. & conſ. 15. & 16. & cõ
ſi. 18. & conſ. 47. nu. 3. eo. tit. ſi autem ordinatus bona
fide ab Epiſcopo ſciente, vel debente ſcire cum non
habere, quo ſe aleret, ſuſcepit ordines, cum non ha-
beret titulum, non ex hoc eſt ſuſpenſus, ſed Epiſco-
pus debet ei prouidere, & in hoc Concilium inno-
uat dict. c. cum ſecundum de præben. ita Nauarr, in lo
co citato. limita tamen niſi per mendacia & fraudem
fingendo titulum decepit Epiſcopum, nam tunc or-
dinator non tenetur ad alendum ordinatum Dec. in
cap. Epiſcopus num. 13. de pręben. Nauarr. d. conſ. 14.
num. 3. ne Epiſcopus abſque culpa puniatur cap. 2. de
conſt. &, quia dolus & fraus nemini patrocinari de-
bent c. ſedes Apoſtolica de reſcr. & ſi vterque eſt in-
culpa, vterque puniendus eſt Nauarr. dict, conſ. 14.
num. 4.
Pius tamen V. fel. rec. in conſt. 64. incip. Romanus
19 extendendo decretum conc. d. c. 2. † ad clericos regu
lares in clauſtris degentes, & in perpetuum non emit
tentes profeſſionem vel infra certum tempus ſtatuit
non poſſe ordinari ſine titulo ne exeundo mendicẽt
apponit pœnas ſuſpenſionis executionis ordinum tã
in ordinato quam in ordinante & ab hac conſtitutio
ne Gregor. XIII. Sanct. mem. exemit patres de Ieſu.
20 Quinto collige † taliter ordinatos ad titulum pa-
trimonij eſſe vere clericos, & effici de foro eccleſiæ
quamuis non habeant eccleſiam Gloſſ. in d. c. epiſco
pus verb. ſubſidium allegat c. eccleſiarum ſeruos 12.
q. 2. & c. ſunt 16. q. 1. & gaudent priuilegio in bonis
patrimonialibus vt ſcribit ibi Abb. num. 3.

Sexto

21 Sexto collige ordinatis ad titulum patrimonij epi
22 ſcopum non teneri dare † beneficia aut victualia d.c.
epiſcopus de præben.ibi. *Niſi talis ordinatus de ſua vel paterna hæreditate ſubſidium vitæ poſsit habere.*
& ibi hoc notat Inno.S.Bonauent.in 4.diſtin.24.D.
Thom.in ead.diſt.24. Idque procedit ſi habeat vnde
viuere tam de ſua quam de hęreditate paterna & ibi
Imol.col.2.verſ.vlterius potes,dicit quod Epiſcopus
23 † non tenebitur dare ſi tempore promotionis ordi-
natus habet patrem diuitem vel alium affinem a quo
poſſit alimenta percipere,ſequitur Dec.num.7. nan-
24 que non dicitur pauper,qui patrem habet diuitem c.
25 1. de magiſt. extimum enim † patris filij reputatur
Gloſ.in l.2.C.qui æta.lib.10.Alex in l.in ſuis ff.de lib.
& poſth.Barbat.conſ.10.ſapienter col.1. libr.2.Dec.
conſ.443.num.4.Tiraquell.in trac.de iure primoge-
nit.q.41.num.17.& in l.ſi vnquam in præfat. nu. 24.
26 C.de reuocan.donat.valet† enim conſequentia pater
eſt diues ergo filius Dec.d.conſ.443. num. 8.Alciat.
27 in d.l.in ſuis num.10.ff.de lib.& poſth.filius†enim ea
dem cum patre reputatur perſona l.vlt.C.de impub.
& alijs.ſubſt.Soc.iun.cōſ.4.num.4.lib.2. & eadem ca
ro c.contradicimus §.auctoritate 35.q.3. Sarn. in §.
actiones num.8.de act. quod tamen hodie non pro-
cedit ſtante diſpoſitione nouiſſima conc.Trid.d.c.2.
28 namque requiritur † vt verę & realiter habeat patri-
monium quod ſit vel ex hæreditate patris aut ei do-
natum a Patre,vel ab alio vt ibi dicitur, alioquin non
29 debet epiſcopus eum ordinare qui magna†diligentia
in clericos ad ordines ſacros promouēdos vti debet
prout faciebat ſanct.mem.Carolus Borromeus Car-
dinalis ſanctæ Praxedis Achiepiſcopus Mediolanē-
ſis,vt omnibus compertum eſt & tradit Maſcard. de
prob. concl. 1140. num.9. Qui epiſcopus debet eſſe
cautus ne inter ipſum & ordinatum in cōſignatione
talis patrimonij loco tituli beneficialis intercedat ali
30 qua pactio † quod nunquam petat beneficium eccle
ſiaſticum ab eo ex hac cauſa,quia eſſet ſimoniaca pa
ctio c.penul.de ſimon.Maiol.de irregul. d. c.15.ſub
num.2.ſed ſi poſtea fuerit ordinato ad titulum patri
31 monii collatum beneficium† poterit licite viuere de
beneficio, & conſeruare reditus patrimoniales, &
alienare illos,vt tenuit Inno.in d.c. epiſcopus & eſt *
* communis opinio de qua teſtatur Abb.ibidem nu.2.
vbi plura ſcribit in hac materia.
32 Poteſt etiam aliquis† ordinari ad titulum ſemina-
rij cauſa inſeruiendi beneficio vnito ſeminario vt cē
33 * ſuit*ſacra congregatio cōcilij,ita†etiam poterit quis
ordinari ad titulum ſeruitij in aliqua eccleſia cui ad-
ſcribitur & deſeruire tenetur in ordine ſuſcepto c.
16.ſeſſ.23. de refor. *cum nullus debeat ordinari qui iudicio ſui epiſcopi non ſit vtilis aut neceſſarius ſuis eccleſijs.Sancta Synodus veſtigijs ſexti canonis cōc. Calcedonen.inhærendo ſtatuit vt nullus in poſterum ordinetur qui illi eccleſiæ aut pio loco, pro cuius neceſſitate aut vtilitate aſſumitur,non adſcribatur vbi ſuis fungatur muneribus nec incertis vagetur ſedibus*,& hoc tradit Maiol.de irregul.lib.4.c.15. ſub n.
2.& gaudet iſte priuilegio fori c.6.ſeſſ.23.de reform.
34 & iſte aſcriptus † certæ eccleſiæ a nullo Epiſcopo re
* cipiendus eſt vt cenſuit ſacra*Congregatio Cōcilij.
Cum ergo(redeundo ad propoſitum) non poſſit
quis ordinari ſine titulo ea ratione ne mendicet ſeq
35 tur quod hæc ratio viget ne poſſit † illud beneficiū
* * reſignare ad quod quis*fuit ordinatus & ita*ab om-
* nibus tenetur & in* praxi ſeruatur alioquin nulla &
inualida eſt renunciatio.

36 Limita vt poſſit†beneficium ad quod quis fuit or
dinatus renunciari quando ille haberet aliunde vnde
viuere,facta mentione de duobus ſcilicet quod ad il
lud beneficium fuit promotus & quod habet vnde vi
uere vt probatur in dic.decre.Conc.Trid.c.2.ſeſſ.21.
de reform.ibi.*Id vero beneficium reſignare non poſſit,niſi facta mentione quod ad illius beneficij titulū ſit promotus,neque ea reſignatio admittatur niſi conſtito quod aliunde viuere commode poſsit & aliter facta reſignatio nulla ſit*,quod etiam colligitur ex c.
ſanctorum ex cap.neminem diſt. 70. ex c. epiſcopus
ex c.ſuis de præben.cum alijs ſupra allegatis. Ratio
quod in dict.caſu admittatur reſignatio eſt quia tūc
quoties habet aliunde ex quo viuere poſſit ceſſat ra-
tio ſacrorum canonum de mendicitate, ergo debet
37 ceſſare † prohibitio cap.cum ceſſante de appell.l.a di
gere §.quamuis de iurepatr.late Tiraquel.in trac.ceſ
ſante cauſa.
Et ratio cur debet exprimi quod ſuit ordinatus
ad titulum illius beneficij eſt quia Papa poteſt ex hac
narratione moueri ad nō admittendam renunciatio
38 nem arg.d.c.ſanctorum & tamen regulariter† debent
narrari illæ qualitates ex quibus poſſet moueri con-
cedens negare vel ne Fel.in cap.in noſtra de reſcr.Io.
Selu.de benef.p.3.qu. 11.Menoch.de arbitr.iud.caſ.
* 201.& communiter*doct.in c.ad aures de reſcr.Seba
ſtian.Medices in additionibus ad Abbatem antiq.in
c.admonet de renunciat.vbi loquitur in terminis no
39 ſtris.Ideo ſi de hoc non fuerit facta mentio,† nulla ē
* reſignatio vt*cenſuit ſacra cōgregatio Conc.de ann.
* 1588.& fuit reſolutum*in Rot.in vna Salamantin,co
ram R.P.D.Orano Auditore doctiſſimo menſe Ma
* ij eiuſdem anni 1588.in vna*Iſpalen.coram R. P.D.
40 Platta 17.Iunij 1588.Hinc† eſt q͏ de beneficio con-
ceſſo miſerationis gratia facienda ſit ſpecifica mētio
Vinc.de Franch.deciſ.181.num.8.
Quæ ratio etiam concludit vt debeat exprimi qđ
habet aliunde,ex quo poſſit viuere,nam alioquin nō
* concederetur,& non admitteretur reſignatio prout*
quotidie videmus fieri,& ideo hæc clauſula appoſita
in ſupplicatione quia reſignans habet aliunde vnde
41 † viuat reſpicit ſubſtantiam gratiæ,nam attento ſtilo
* *alias non ſolet concedi iux.d.cap.2. ſeſſ. 23. Conc.
* Trid.de refor.& ita fuit reſolutum* coram R.P.D.
Orano 5.Decemb.1586.in vna Lucan.quamuis Na-
uar.conſ.23.in fine verſ.ſecundo, de præben. teneat
contrarium, cuius opinio poſſet procedere in foro
conſcientiæ,vt ipſe paulo ante in dicto conſ. firma-
uerat,in eo qui renunciauit beneficium ad cuius titu
lum fuerat ordinatus reſeruata penſione centum, vt
ſit tutus in foro poli,cum habeat,vnde viuat,licet nō
expreſſerit quod fuerat ordinatus ad titulū illius be-
neficij.Et hæc ſi fuerit facta reſignatio corā ſummo
Pōtifice,ſi vero Ordinarius admiſit reſignationē ex
tra hunc caſum vtiq;tenet de ſuo miniſtrare arg.d.c.
Epiſcopus de præbend.nam ſicuti adeſt culpa in or-
dinando ſine titulo,ita adeſt hoc caſu.Hinc congre-
* gatio*Conc.alias reſcripſit his verbis ordinarius qui
admiſit reſignationem factam ab aliquo presbytero
qui nihil aliud præter illud beneficium habebat vnde
commode ſuſtentari poſſit tenetur eum alere nec po
teſt eidem beneficium illud reſignatum reſtituere,
ſed in eo inſtitui debet ille,qui præſentatus fuit a pa-
trono.ergo ſi fuerit collatum huiuſmodi ebneficium
* tenet collatio facta & alias eadem*congregatio Con
c.* cenſuit quid ſi Ordinarius non habens facultatē
admittendi reſignationes niſi in certis caſibus iuxta
con-

42 conſtitut.Pij Quinti ſi illam admiſerit extra illos ca-
ſus de beneficio habito in titulum beneficium vacat,
ſed Ordinarius de proprio illi prouidere tenetur &
* alias*fuit deciſum per eandem Congregationem Cō
43 cilij quod †ſi aliquis habens beneficium ad quod fuit
in titulum ordinatus iurauerit illud reſignare vel con
ſtituit procuratorem ad reſignandum & iurauit illū
non reuocare compellitur renunciare & poterit pro
curatorem reuocare pręmiſſa abſolutione a dicto
iuramento.
Et hæc ſufficiant dixiſſe circa hanc pulcherrimam
materiam.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia exempta poſſunt reſignari etiam in fauorem.*
2 *Beneficia exempta poſſunt permutari.*
3 *Reſignatio beneficij exempti debet fieri coram Papa.*
4 *Papa eſt ſuperior exemptorum.*
5 *Beneficia exempta dicuntur triplici reſpectu.*

SEptimo Quæro an bene
1 ficia†exēpta poſſint re-
* ſignari?*communis opi
nio omnium doct.eſt af
firmatiua etia in fauorē;
** nam poſſunt ex** com
muniori opinione†taiia
2 beneficia permutari Pe
tr.de Peruſ.in tract. de
permut.benef.2. par.q.
vlt.Petr.And.Gamm.in c.primo num. 132. de rer.
permut.lib.6.namque nihil repugnat.
Declara tamen dummodo huiuſmodi reſignatio
3 beneficiorum exemptorum† fiat coram ſumm.Pon
4 tifice ſi ſoli Papæ ſubiecta ſunt,ipſe enim † duntxat
eſt ſuperior tunc cap.auctoritate de priuil.lib.6. not.
in clemen.1.de reb.ecclesſ.& probatur in cap. ſi Ab-
batem de elect.lib.6.vbi ab omnibus hæc concluſio
* *recipitur ſecundum quam pluries in Rota deciſum*
* fuit.Et hæc declaratio procedit ſi beneficium eſt exē
ptum quia ſoli Papæ ſubiectum eſt,ita Gamm. dict.
cap.1.num.132.de rerum permut.lib.6.vbi dicit tri-
5 plici ratione dici beneficium exēptum primo quia ſo
li Papæ eſt ſubiectum,ſecundo quia eſt exemptum a
proprio epiſcopo,verum ſubeſt proprio prælato &
hoc caſu ſi proprius prælatus habet iuriſdictionem
epiſcopalem aut priuilegium ipſe poterit recipere re
nunciationem,tertio quia eccleſia eſt exempta a iuriſ
dictione epiſcopi,populus vero nequaquā & hoc ca-
ſu ſecundum Petrum de Peruſio & Gamm. poterit
epiſcopus recipere denunciationem.

OCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia non debent eſſe ſine redditibus.*
2 *Beneficia ſine redditibus poſſunt reſignari in fauorē.*

OCtauo Quæro:An benefi
ciū ſine redditibus poſſit
reſignari?quamuis regula
1 riter†beneficia non de-
beant eſſe ſine redditibus
Ferret.conſ. 312.num.1.
tamen ſi reperiantur vera
2 eſt concluſio poſſe† reſi-
gnari etiam in fauorē vt
* fuit reſolutum* in Rot.
coram Io.Paul.in vna Tar
raconen.de menſe Iunii 1530.teſte Sarn.deciſ.2. lib.
1.in manuſcr.

NONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia vnita non poſſunt reſignari.*
2 *Beneficia vnita non poſſunt permutari.*
3 *Beneficium vnitum non dicitur amplius beneficium.*
4 *Vnio fit ex neceſſitate & vtilitate.*
5 *Res ſubiecta reſtitutioni non poteſt alienari.*
6 *An per vnionem acquiratur ius ad rem vel in re.*
7 *Vnio de beneficio viuentis,fit abſq; præiudicio ipſius.*
8 *Reſignatio facta in fauorem cum narratiua vnionis valet,& ſuſpendit vnionem.*
9 *Papa ſuſpendendo vnionem, non facit præiudicium conſiderabile.*
10 *Papa eſt dominus beneficiorum.*
11 *Aliud eſt differre aliud tollere.*
12 *Verbum per ceſſum non capit renunciationem in fauorem ſed ſimplicem.*
13 *An requiratur derogatio iuris quæſiti.*
14 *Non facta mentione vnionis reſignatio eſt inualida.*
15 *Gratia eſt ſurreptitia non facta mentione vnionis.*
16 *Papa non præſumitur dare literas præiudiciales.*
17 *In generali conceſſione non venit illud quod Princeps non eſſet conceſſurus.*
18 *Regula Cancellariæ tollens vniones quæ effectum ſortitæ non ſunt non tollit factas auctoritate Concilij Triden.*
19 *In quibus caſibus Concilium Triden. mandet fieri vnionem.*
20 *Reſignatio nulla ob non factam narratiuam vnionis ius non abdicat.*
21 *Non faciens mentionem vnionis cū ſciret abdicatius.*
22 *Subintrat vnio facta renunciatione coram ordinario.*
23 *Verba per ceſſum vel deceſſum quomodo intelligantur*
24 *Expectatiua capit beneficium vacans ex renunciatione facta in manibus ordinarij.*
25 *Expectatiua capit omnem modum vacationis.*
26 *Exceptio firmat regulam in caſibus non exceptuatis.*
27 *Subintrat vnio facta renūciatione ſimplici corā Papa.*
28 *Reſignatarius conſequitur beneficium & quæ ſunt annexa beneficio reſignando.*

NOno quæro, An beneficia vni
ta poſſint reſignari antequam
vnio ſortiatur effectum?exem
plum ſi beneficium Titij eſt
vnitum beneficio meo aut
alteri vt poſt eius mortem ſor
tiatur effectum;An hoc caſu
Titius poſſit illud beneficium
reſignare in fauorem alicuius?
* communis * opinio eſt negatiua quam † tenuit Ol-
drad.

1 drad.conſ.257.num.20.verſ.3.Fel.in ca. noſtra num.
23.de reſcr.Petr.Greg.Syntag.iur.lib.17.cap. 17.nu.
* 18.ita etiam * communis opinio eſt talia beneficia
2 † vnita non poſſe permutari Io.And.in addit. ad ſpec.
tit.de præb.in princ.Feder.de Sen.conſ.195.incipit p
mutatio & in tract.permut.beneſ.q.33.Rot. deciſ.1.
de rer.perm.in antiquioribus & deciſ.3.de rer.perm.
in antiquis Petr.And.Gamb.in c.licet num.78. eod.
* tit.in 6.vbi dicit ita eſſe tenendum * in iudicando &
* num.80.dicit hanc eſſe veram de*communi etiam at
teſtatur Bellam.de permut.beneſ.p.3.q.7.num.10.
Et probatur hæc concluſio in c.5.ſeſſ.21. de refe-
ren.ibi . *Quæ vniones etiam non poſſint reuocari nec quoquomodo infringi vigore cuiuſcunque prouiſionis etiam ex cauſa reſignationis aut ſuſpenſionis* & in c.
18.ſeſſ.23.de reform.ibi. *nec per reſignationem ipſorum beneficiorum vniones,& applicationes ſuſpendi vel alio modo impediri poſſint ſed omnino quacũque vacatione etiam ſi in curia effectum ſuum ſortiãtur & quacunque conſtitutione non obſtante,&c.*
3 Et ratio eſt quia beneficium † vnitum non dicitur
amplius beneficium Oldrad.conſ.257.factũ tale eſt.
num.15.& num.18.Caccialup.de vnionib.q.11.ar.8.
nu.7.D.meus Card.Pariſ.conſ.31.nu.10.vol.4. Man-
doſ.de Infir.reſignat.q.14.in princ. & eſt communis
* *opinio.
Secunda eſt ratio quia ſi valida eſſet reſignatio im
* 4 pediretur † vnio quæ ſecundum* magis communem
opin.fit ex neceſſitate,& vtilitate eccleſiæ Rebuff. in
prax.tit.de Vnion.nanque vnus renunciaret alteri &
ille alijs ita q̀ nũquam eſſet locus vnioni:& ſicuti res
5 ſubiecta † reſtitutioni alienari non poteſt l. vlt. §. ſed
quia C.comm.de leg.Ioann.And.in addic.ad Specu.
in tit.de præbend.in princ.ita & beneficium vnitum
6 ſiue teneas per † vnionem quæri ius ad rem vt per Ol
drad.conſ.257.num.29. vel in rem vt per Put. deciſ.
357.num.10.lib.1.
7 Tertio accedit quia vnio † de beneficio viuẽtis fit
* abſque præiudicio obtinentis vt eſt* communis opi.
de qua per Caccialup.& Rebuff.locis citatis:hoc ve-
rificatur ſolum ſemel in eo qui de præſenti obtinet
tempore vnionis l.boues §. hoc ſermone ff. de verb.
ſign.vbi late Tiraq.
Limita non procedere quoties reſignatio facta eſ
ſet in Curia ad fauorem alicuius cum narratiua vnio
nis,nam hoc caſu Papa admittendo reſignationem ,
& conferendo beneficium reſignatum ei in cuius fa
8 uorem fuit facta † ceſſio cum clauſula, & nõ alias &c.
videtur ſuſpendere pro illa vice vnionem prout fuit
reſolutum in Rot.in vna*Conchen.præſtimonii 23.
Octob.1542.teſte Put.deciſ.357.libro 1. Mandoſ.in
prax.de ſignat.grat.tit.renunciationes col.4.in fi.Nã
que ſummus Pontifex ſuſpendendo non dicitur face
9 re præiudicium † conſiderabile vnioni quia poteſt eſ
ſe quod reſignatarius præmoriatur reſignanti & ſic
vnio citius habebit effectum & vnio concernit pro-
prietatem beneficij,collatio vero fructus , vnde non
erit abſurdum vt ex facto Pontificis ſuſpendatur pro
illo tempore effectus vnionis ad not.per Ioã.And.in
10 clem.diſpendioſam de Iudi.Nam † Papa eſt dominus
omnium beneficiorum Sarn. in procemio reg. queſ.
11 1.col.5.& aliud eſt tollere aliud vero † differre & ſuſpẽ
dere Innoc.in c.cum inter de conſuetud.
Confirmatur quia vnio fit vt habeat locum quam
primum beneficium vacauerit per ceſſum vel deceſ-
12 ſum quæ verba † non capiunt renunciationem in fauo
rem alicuius,ſed tantum renunciationem ſimplicem
& mortem vt tradit Caſſad.deciſ.3.de renun. faciunt
ea quæ de indulto Cardinaliũ in ſimili ſcribũt Card.
S.Crucis deciſ.71.Peleg.deciſ.52.lib.3.in manuſcrip.
Put.deciſ.523.lib.2.& deciſ.179.& 180.lib.3.
Et concedens vnionem videtur concedere ſub ta
cita conditione vt locum non habeat in renũciatio
* ne facta in fauorem certæ perſonę ex vſu*Palatij ſciẽ
tis,& approbãtis Bellam.deciſ.167.Put.d.deciſ. 357.
* lib.1.& ita communiter*practicatur.
Quod etiam procedit ſi non ſit derogatum iuri q̃
13 ſito,nam † quicquid voluit Oldrad.conſ.223.& 257.
* factum tale eſt num.29.ita fuit*iudicatũ in Rot.Put.
d.deciſ.357.lib.1.melius tamen eſt vt ponatur dero-
gatio cum alijs clauſulis ſolitis,& ita vidi ſeruari.
Vnde facta reſignatione in fauorem certæ perſo-
næ cum narratiua vnionis non ſubintrat vnio vt aliq
tenuerunt , ſed reſignatarius conſequetur beneficiũ
* vt fuit tẽtum*in dict.Cochen.præſtimonij 23.Octo
bris 1542.teſte Put.d.deciſ.357.libro 1. Mandoſ.in
prax.de ſignat.grat.tit.renunciationes col.4.in fi.
14 Si autem non fuit facta † mentio vnionis factæ,in
reſignatione in fauorem alicuius,reſignatio non te-
net ita reſpondit Oldrad conſ.257.num.20.cum ſe-
quen.& num.26.27.& 29.Sequitur Put.d.deciſ.357.
num.4.lib.1.Rot.deciſ.3.de rer.perm.in antiq.& eſt
* * communis opinio,tum qui a † gratia eſt ſubreptitia,
15 cum in ea non ſit facta mentio vnionis ad not. * per
omnes & præcipue per Fel.in cap. ſuper literis de re-
ſcrip.Tum quia non eſt veriſimile quod Papa volue-
rit tollere & impedire effectum vnionis cum ſumm.
16 Pontifex non † intendat dare literas præiudiciales al-
teri niſi expreſſe exprimat Archid.in cap. cum aliqui
bus & cap.quamuis de reſcr.eo maxime cum vnio re
ſpiciat neceſſitatem,vel vtilitatem eccleſiæ cap. vnio
10.q.3.c.poſtquam 16.q.1.Hinc in generali conceſ-
17 ſione non venit † illud quod Princeps non eſſet con
ceſſurus cap.in generali de reg.iur.l.qui peculij ff. de
pecul. q̀ eo maxime procedit ſi vnio fuit facta au-
18 ctoritate Concilij Tridentini,nam † Regula Cancell.
tollens vniones,quæ effectum ſortitę non ſunt , non
tollit factas auctoritate Concilij Triden.vt in caſu c.
5.ſeſſ.21.de reform.cuius auctoritate epiſcopus tan-
quam ſedis Apoſtolicę delegatus poteſt facere vnio
nes quorumcunque beneficiorum etiam generaliter
vel ſpecialiter reſeruatorũ,& affectorum(ſine tamen
19 præiudicio obtinentium)propter eorum † pauperta-
tem.Et ratione tenuitatis fructuum Cathedrales ec
cleſiæ vniuntur per ſumm.Pontificem habita relatio
ne Concilij prouincialis capit.13.ſeſſ.21. de reform.
Conc.Trid.& ratione etiã tenuitatis epiſcopus vnit
beneficia ſimplicia præbendis c.15.ſeſſ.24. de refor.
Conc.Trid.ita pro erectione ſeminarij c.18.ſeſſ.23.
de reform.in eod.Conc.Trid.
Sed dubium eſt an hoc caſu cum non valeat reſi-
gnatio ob non factam narratiuam vnionis ſubintret
20 * vnio?communis*eſt opinio † ius non abdicari a reſi
gnante,& per conſequens reſignantem poſſe conti-
nuare ſeu redire ad ſuum beneficium,vt tenet Oldr.
quem refert & ſequitur D.meus Card. Pariſ. conſ.
114.num.7.& 8.vol.4. ſecundum quam opinionem
* fuit Iudicatum*per ſacram Congregationem Con-
cilij,& ſic expectandus erit euentus ſimplicis vacatio
21 nis,quod limita non habere locum † quoties reſignãs
ſciens vnionem de ea non fecit mentionẽ,quia tunc
ſcienter nulliter videtur renunciaſſe & per cõſequẽs
* amittit ius iux.deciſ.Rot.*factam de anno 1567.co-
ram Seraphino de qua dictum eſt lib.1.q 3.

Et hæc quæ diximus procedunt in reſignatione
quæ fit in manibus ſummi Pontificis,coram quo po
teſt fieri renunciatio etiã in fauorem.Si autem quis re
22 renunciaret beneficium vnitum † coram Ordinari o
teneo ſubintrare vnionem & per conſequ ens Ordi-
narium non poſſe illud beneficium conferre nam-
23 que vnio ſortitur effectum per † ceſſum vel deceſſum
& ſic in caſu mortis & renunciationis ſimplicis Put.
dict.deciſ.357.libi.1.Caſſad.deciſ.3.de renunc.Card.
S.Crucis deciſ.71.Pelegr.deciſ.52.lib.3.& * commu-
niter doct.
24 Ita etiam expectatiua † Capit beneficinm vacans p
reſignationem factam in manibus Ordinarij etiam
in menſe Apoſtolico Collectan.in cap. pro illorum
col.1.veſic.ſed quid de præbend.Idem Collact . cap.
* 1.colum.8.in fin.verſic.ſed quid de reg.iur.& ita* ſer
uari atteſtatur Aeneas de Falconi.de expectat quæſt.
2.principali num.31.& ita fuit reſolutum in Rot. in
* vna*Columbrien.Canonicatus & præbend.die . 27.
Februarij 1541.teſte Put.deciſ.antiq.Ptolom. deciſ.
135.Moedan.deciſ.132.ſub.tit.de præbend. incipit
25 fuit reſolutum in manuſcr.namque † expectatiua ca-
pit omnem modum vacationis exceptis caſibus
26 in illa contentis. Et illi † caſus firmant regulam in
contrarium in caſibus non exceptuatis l. quæſitum
§.denique ff.de fund.inſtruc.cap.2.de coniug.leproſ.
venit enim omnis modus vacandi gloſſ.in cap.cupien
tes in principio de elect.in 6.Franc. & alij in cap.
ſuſceptum de reſcript.lib.6.Lapus.alleg.6.colum. 2.
cum alijs vt per Felin.in cap.in noſtra num.47.de re
ſcr.Io.Selu.de beneſ.p.3.quæſt.12.num.69. Rebuff.
in praxi titul.pars ter.ſignat.in verſic.alia clauſula nu.
2.& in tit.requiſita ad collationem nu.47.& 49.
Idemque erit dicendum in renunciatione ſimpli-
27 ci facta coram ſummo Pontifice , vt tunc † ſubintret
vnio,quia eadem ratio viget,verum ſi ſumm.Pontifex
conferat ad alicuius inſtantiam & deroget vnioni,va
lida eſt collatio,alias eſt ſubreptitia per ſupra dicta .
Et in hac materia ſcias quod ſi alicui fuit reſigna
tum beneficium,reſignatarius conſequetur illud be-
28 neficium reſignatum,& quæ † illi beneficio ſunt vni-
* ta vt fuit reſolutum in Ro.*in vna Abulen. Deſerẽtin.
die 14.Martij 1543.coram Put.teſte eod.deciſ. 442.
lib.1.& facit tex.Concilij Tridentini cap.9.ſeſſ . 25.
de reformat.§.in ſuper.

DECIMę QVAESTONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia ſuper quibus conceßæ ſunt expectatiuę non poſſunt reſignari in fauorem.*
2 *Beſicia huiuſmodi non poſſunt permutari.*
3 *Expectantes non debent eludi.*
4 *Expectatiuæ hodie ſunt prohibitæ.*
5 *Ceſſio huiuſmodi beneficiorũ cũ derogatione eſt valida.*
6 *Per renunciationem ſimplicem expectans conſequitur beneficium.*

1 DEcimo Quæro an beneficia † ſu-
per quibus conceſſæ ſunt expe-
ctatiuæ a ſede Apoſtolica poſ-
ſint reſignari in fauorẽ alicuius
communis*opinio eſt negatiua
quam tenent Collectan.in cap.
pro illorum num.2.de præbend.
Alexan.in l.filię num.1.ff.ſolut.matrim.Gabriel. cõſ.
187.num.6 lib.primo,nam huiuſmodi beneficia nõ
2 poſſunt † permutari vt poſt Cardin.tenuit Barbat. in
cap.quæſitum col.4.de rerum permut.cum alijs vt p
Gamm.in cap.licet num.42.de rerum permut.lib . 6.
* vbi tradit ita*iudicandum eſſe Rot.deciſ.16. num. 8.
* de rerum perm.in antiq.Aene.de Falcon. de expect.
* q.3:num.31.vbi dicit ita*ſeruari.& eſt* communis opi
3 nio.Et ratio eſt quia expectantes † & concedentes elu
derentur contra notat.in clem.1.de renũ.& plura poſ
ſem ad hoc cumulare,quę omittam ſtante prohibitio
4 ne expectatiuarum etiam in fauorem † collegiorum
vniuerſitatum & ſingularium perſonarum etiam ſub
nomine indulti per Concil.Trid.cap.10.ſeſſ.24.de re
form.
5 Declara tamen † niſi eſſet facta reſignatio coram
Papa & Papa admitteret habita ſciẽtia expectatiuæ cũ
derogatione iuxta ea quę diximus ſupra de vnione
deciſ.357.lib.1.
Si vero reſignatio eſſet facta coram Ordinario de
6 beneficio ſuper quo † erat conceſſa expectatiua vi-
que per hanc reſignationem factam in manibus Or
dinarij ſubintrat expectans quia beneficium vacat
* vt fuit reſolutum in Rota in vna*Colombrien.Cano
nicatus , & præbendæ die 27. Februarij 1542. teſte
Put.deciſ.273.lib.1.& dictum eſt ſupra q. præcedẽti.

VNDECIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia manualia poßunt reſignari in fauorem.*
2 *Beneficia manualia poſſunt permutari.*
3 *Regula de publicandis comprehendit manualia.*
4 *Beneficia manualia vacant per obitum, reuocationẽ ſuperioris,& reſignationem.*
5 *Beneficia manualia poſſunt eſſe perpetua attẽto quod prælatus non reuocabit.*
6 *Abbatiæ Regulares,& prioratus poſſunt reſignari.*
7 *Reſignatio beneficij manualis eſt valida expreßa manualitate.*
8 *An prouiſio facta reſignatario ſit ad nutum reuocabilis.*
9 *Quæ a ſuperiori dantur per inferiorem tolli non poſſunt .*
10 *Veriſimilis mens attendenda.*
11 *Inferior non poteſt infirmare ſententiam Papæ.*

1 VNdecimo quæro an beneficia †
manualia poſſint reſignari?cõ-
munis concluſio eſt poſſe reſi
gnari etiam in fauorem nanq;
2 poſſunt † permutari Federic.de
Sen.in tract.de permut. beneſ.
q.16.num.24.Bellam.in eodem
tract.p.3.q. 5. Petrus de Peruſ.
in eodem tract. de perm.beneſ.nu. 10. And. Gamm.
in c.licet num.84.de rerum permut.in 6.
* Hinc in vna*Aquilan.Prioratus coram Cantuccio
3 die Veneris 28.Ianuarij 1583.fuit † reſolutum regulã
de publicandis reſignationibus habere locum in his
beneficijs manualibus,ſi enim dictorum beneficio-
rum renunciatio non poſſet fieri,vtique vana fuiſſet
diſputatio?
4 Namque dicta beneficia † ſicuti vacant per obitum
& reuocationem ſuperioris ſecundum gloſſ.& tex.in
clem.

clem.regulares verb.reuocare de ſupplen.præl.negl.
Selu.de benef.p.3.q.21.num.2.Mil.in verb.beneficiũ
ita poſſunt vacare per reſignationem, vt explicat no
uiſſ.Excel.D.Anaſt.Germon.de Indult.§.irregularia
num.16.

Accedit quia vt dictũ eſt dicta beneficia poſſunt
5 eſſe perpetua attento quod prælatus forſan non reuo
cabit & hoc ſufficit arg.c.vlt.de reſcr.lib. 6.l. ſufficit
ff.de cond.indeb.Boniſ.de Vitall.in clemẽ. prima.§.
in quibus num.3.de ſupplen. prælat. negl. Gammar.
de poteſt.leg.a lat.lib.4.num.13. in fi.& numero 14.
15.& 16.

6 Ex quo infertur † Prioratus & Abbatias regulares
hodie poſſe reſignari tum ex ſupra dictis, tum etiam
quia hodie dantur in perpetuum Gammar.d.trac.de
auct.leg.a Later.lib.4.Mandoſ.reg.3.reſeruat.quæſt.
11.num.3.

Declara tamen vt huiuſmodi reſignatio facta in
7 fauorem de beneficio † manuali ſit valida ſi fuerit ex
preſſa manualitas, alias eſt ſubreptitia vt fuit reſolutũ
* in Rot.in vna * Camerinen.coram Petraſancta teſte
Simonett.deciſ.29.lib.1.& deciſ.42.lib.2.in manuſc.
Achil.deciſ.7.de renunc.in manuſc.& faciunt ea, quę
ſcripta ſunt de vnione, & expectatiuis in duabus præ
cedentibus quæſtionibus.

8 Dubium tamen eſt† An prouiſio facta reſignata-
rio ſit ad nutum reuocabilis per ſuperiores? aliqui te
nent quod ſic, quia Papa confert beneficium cũ one
ribus & qualitatibus ſuis non intendendo eius natu-
ram alterare per hanc rationem hoc tenet Federicus
de Sen.de permut.benef.q.17.vbi Lap.in addit.Con-
traria tamẽ opinio verior mihi videtur, quam tenuit
Paul. qui hanc concluſionem diſputauit Peruſiæ, vt
tradit Alex.de Antill. quem refert & ſequitur Gãm.
d.cap.licet ſub num.84.verſ.aduerte de rer.perm.lib.
6.tum quia Papa ex certa ſcientia confert, vnde non
poterit reuocari illud beneficium iuxta not. per In-
noc.in cap.Niſi de præbend. doct. in cap. cum inter
9 de elect.tum† etiam quia quæ a ſuperiore dantur per
inferiorem tolli non poſſunt.c.1.vbi Inn.Abb. Dec.
* Bero.&*communiter de conf.vtil.vel inutil.

Accedit qa talis reſignatio redderetur eluſoria, vn
de veriſimilis mens ſummi Põtificis eſt velle vt illud
10 beneficium ſit perpetuum† quæ attendenda erit Bal.
conſ.180.lib.3.Oldrad.conſ.13. cum quæſtio in fin.
Confirmatur quia ex ſcientia Papæ ille efficitur obe-
11 dientiarius ipſius Papæ, & inferior non poteſt† infir-
mare ſententiam latam per Papam c. 2. de confirm.
vtil.vel inut.& hanc opin.tenent Bellam. de permut.
* benef.p.3.q.6.& eſt*communis, & vera ſententia.

DVODECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia patrimonialia poßunt reſignari.*
2 *Beneficia patrimonialia debent renunciari in fauorẽ filiorum patrimonialium.*
3 *Beneficia patrimonialia quæ ſint.*
4 *De beneficijs patrimonialibus iudicatur, vt de alijs.*
5 *Indulta Cardinalium capiunt beneficia patrimonialia.*
6 *Regula de menſe comprehendit patrimonialia.*

DVodecimo Quęro an beneficia
patrimonialia poſſint reſigna
ri? communis opinio eſt affir-
1 matiua † poſſe reſignari etiam
in fauorem dummodo fiat in
2 fauorẽ filiorum † patrimonia-
lium & illis cõferantur ita Mã
doſ.de Infir.reſign.q.15.num.
8.verſ.2.& num.13. & in ſeq.
3 numeris explicat quæ† ſint iſta beneficia prout ſum ũ
tur in Ciuitate Burgen.Calaguritan.& Palen. & aliis
4 Hiſpaniæ, & † regulare eſt vt de hmõi beneficijs iu-
5 dicetur ſicut de aliis: hinc † indulta Cardinalium ca-
piunt patrimonialia, Put.dec.163.lib.3.Caputaq. de-
6 ciſ.66.lib.2.Hinc etiã regula de menſe † comprehen-
dit patrimonialia, in vna*Calaguritana beneficii die
* Veneris 30.Martii 1590.Coram R.P.D.Orano Au-
ditore Rotæ Doctiſſimo.

TERTIAEDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia extincta & ſuppreſſa poſſunt reſignari.*
2 *Beneſiia huinſmodi poßunt permutari.*

TErtiodecimo Quæro An be-
neficium extinctum & ſup-
preſſum poſſit reſignari ad fa
uorem, exemplum in benefi-
cijs quæ non vacant vt ſunt
in eccleſia non numerata ca-
nonicatus & præbendę cap.
dilecto de terum permut.Ge
min.in cap.liceat num. 24. in
princ.de rerum permut.lib. 6.? Affirmatiua opinio†
1 videtur verior in puncto iuris quam tenet Io.de ligna
no & collectan.quos refert & ſequitur Gemin.d.cap.
2 licer ſum nu.24: poſſunt itidem† dicta beneficia per-
mutari Gamm.dict.cap.licet num.91. ex rationibus
ibi allegatis quamuis Bellam.de permut.benef.2.par
quęſt.1.num.8.teneat corarium.

Et ad hanc quæſtionem poſſunt applicari ea quæ
ſupra diximus de vnione quæ.poterunt videri.

DECIMAEQVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalia aliquando conceduntur in titulum, aliquã do in adminiſtrationem.*
2 *Hoſpitalia quæ dantur in titulum poßunt reſignari.*
3 *Hoſpitalia huiuſmodi poſſunt permutari.*
4 *Hoſpitalia quoties dantur in titulum poſſunt permutari.*
5 *Conſtitutio de publicandis comprehendit hoſpitalia*
6 *Hoſpitalia quæ dantur clericis in adminiſtrationem poßunt reſignari.*
7 *Hoſpitalia huiuſmodi, non poſſunt ſine labe ſymoniæ vendi.*
8 *Hoſpitalia huiuſmodi comprehenduntur ſub conſtitutione Geg.XIII.de publicandis.*
9 *Præceptoriæ poſſunt reſignari.*
10 *Præceptoriæ conprehenduntur ſub beneficio.*
11 *Præceptoriæ an ſint ad nutum amouibiles.*

Decimo

DEcimo quarto Quæro an Hoſpi
talia poſſint reſignari? pręmitten
1 dũ Hoſpitalia aliquando† conce
di in titulum aliquando in admi
* ſtrationem, vt eſt cõmunis* om
nium ſentẽtia de qua Rebuff.in
* tract. de pacific. poſſ.n.81.& 82.
& in tract.de nominat.q.15.doct.omnes in clem. qa
contingit de religioſ.domib.
2 Hoſpitalia† quæ dantur in titulum poſſunt reſigna
ri ſimpliciter & in fauorem vt in caſu Card.Paleot.de
ciſ.112.alias 163.Brittonorien. hoſpitalis in manuſ.
* & in caſu Card.Putei deciſ.261.lib. 1.& eſt cõis* opi-
3 nio† quia talia hoſpitalia poſſunt permutari.Gemin.
quem refet, & ſequitur Gamm.in c.licet n.67. de rer.
perm.lib.6.Io.Andr.quem refert & ſequitur Federic.
4 * de Sen.in tract.de permut.benef.q.14.nu.22.& alij*
omnes† nam quoties hoſpitalia dantur in titulum
ſunt beneficia & de eis ſicut de beneficijs iudicatur
Card.conſ.117.Mandoſ.reg.16.canc.q.51.num.3.&
* 4.Hinc die 13.Aprilis 1582.fuit reſolutum in Rot.*
5 coram Cantuccio in vna Aquil.prioratus † regulam
de publicandis reſignationibus comprehendere ho
ſpitalia quę dantur in titulum.
6 Hoſpitalia vero† quæ dantur clericis in adminiſtra
tionem iuxta formam clem.quia contigit §.vt autem
de religio.dom.poſſunt itidem reſignari ſimpliciter
* & in fauorem, nam quamuis hoc caſu ex* com-
muni non ſint beneficia, tamen non eſt titulus totali
7 ter† profanus, ſed eccleſiaſticus & ſine labe ſimoniæ
vendi non poteſt not, in cap.conſulere de ſimon.cle-
men.literas de prob.ita Feder.de Sen.tract. de perm.
benef.num.2.Bellam.in eod.tract.p.3.q.3. Petr. de
* Peruſ.in eod.tract.Gamm.in dict.cap.licet nu.67. de
* rer.perm.lib.6.&* omnes alij.Hinc in vna Regien.*
8 hoſpitalis† coram R.P.C.Bubalo 23.Nouẽbris 1587.
fuit reſolutum in Rota dicta hoſpitalia comprehen-
di ſub conſtitutione fel.recordar.Gregorij XIII. de
publ.reſignat.
9 Et quæ dicta ſunt† in hoſpitalibus extendo ad præce
ceptorias datas ſiue in titulum ſiue in adminiſtratio-
nem, ſiue ordinis ſint S.Antonij vel alterius puta S.
Ioannis Hieroſolimitani S.Mariæ Theutonicorum
10 & ſimilium, nam† comprehenduntur ſub beneficiis la
te Mandoſ.reg.16.Cancell.q.51. & poſſe renunciari
11 colligitur ex dec.Put.129.& 177.lib.3.quamuis† ſint
ad nutũ amouibiles, de quo fuit dubitatum* in Rot.
12 Decembr.1542.coram Marſican. teſte Put. deciſ.
392.lib.1.

DECIMAEQVINTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Penſio eſt Eccleſiaſticum beneficium contram nu.11.*
2 *Dictio alia implicatiua ſimilium.*
3 *Penſio ſuccedit loco beneficij.*
4 *Subrogatus ſapit &c.*
5 *In impetratione eſt facienda mentio de penſione.*
6 *Diſpoſitio cap.Mandatum de reſcriptis habet locum in penſione.*
7 *Penſiones non poßunt reſignari.*
8 *Penſiones transferuntur.*
9 *Penſiones non poßunt permutari.*
10 *Penſio eſt onus temporale.*
11 *Penſio non eſt Eccleſiaſticum beneficium.*
12 *Mandatum de beneficio nõ comprehẽdit penſionem.*
13 *Regula de infirmis non comprehendit transferentes penſiones in articulo mortis.*
14 *Penſio poteſt transferri in articulo mortis.*
15 *Cap.6.ſeſſ.13.Conc.Trid.de reform.non comprehendit penſionarium.*
16 *Penſionarius non tenetur reſidere.*
17 *Penſio non facit incompatibilitatem cum beneficio curato.*
18 *Penſionarius non obligatur ad officium magnum.*
19 *Penſionarius tenetur recitare officium B. Mariæ.*
20 *Penſio laico poteſt aſſignari.*
21 *Dictio alius quandoque eſt repetitiua ſimilium.*
22 *Regula vulgaris de ſubrogatione procedit cũ adſunt eadem qualitates.*
23 *Penſionarius non eſt titulatus.*
24 *Penſionarius non venit appellatione beneficiarij.*
25 *Penſio poteſt caſſari tacite, & expreſſe.*

DEcimoquinto Quęro An
penſiones quę dantur in
titulũ ſup beneficijs poſ
ſint reſignari? Videtur qd
1 ſic quia† penſio eſt eccle
ſiaſticum beneficium vt
tenuit And.Barbat. in c.
Ad audientiam 2. de re-
ſcrip.tũ quia d.c. Ad au-
dientiam inquit *penſio-*
2 *nes ſeu alia beneficia*, & tamen dictio alia† eſt impli-
catiua ſimilium Bar.in l.ſed & reprobari ff.de excuſa.
tutor.Bald.in Auth.ex teſtamento C. de collat. tum
3 etiam quia penſio† ſuccedit loco beneficij Glg. de
4 penſ.q.56.& ſubrogatus ſapit † naturam eius In cuius
locũ ſubrogatur §.furat inſt.de act.vbi Gomeſ.plu-
ra congerit Marſil.Sing.255.Tiraquel.de legib con
5 nubial.gl.5.num.190.cum ſeq.Hinc† ſicuti de benefi
cio in impetratione facienda eſt mentio, ita & de pẽ-
ſione, alias eſt ſubreptitia impetratio Socc.Sen.conſ.
260.col.1.lib.2.Ber.in cap.ſuper literis num.72.de re
ſcrip.Creſcen.deciſ.237. in manuſ. Menoch.de arb.
Iud.caſ.201.
6 Hinc diſpoſitio† c.mandatum de reſcr.loquens de
beneficijs habet locum in penſione vt ibi tenet Inno.
* in prin.Barb.num.15.& tenuit*Rot.teſte Sarn.de in
fir.reſign.q.16.in princ.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
7 * verior &*communis quod ſcilicet penſiones† nõ poſ
ſunt reſignari in fauorem vt in ſpecie tenet Sarn. de
infir.reſig.q.16.col.2.in princ.quẽ ibi ſequitur Man
doſ.col.1.verſ.regula in q.11.Sed de licentia transfer
8 ri † vt prædicti dicunt & communiter alij.Hinc nõ
9 poſſunt permutari† vt tenuit Petr. de Peruſ. in tract.
de permut.benef.in 1.par.q.9.Gammar.in c.licet nu
10 me.87.de perm.benef.in 6. namque † penſio non eſt
perpetua vt beneficium, ſed onus temporale Put.de-
ciſ.202.num.3.lib.3.
11 Et penſio† non ſapit titulum beneficialem, vt di-
cit Gammar.loco citat.nec eſt beneficium eccleſia-
ſticum Abb.in cap.Ad audientiam 2.de reſcrip. & ibi
* Fel.ac alij ſcriben.Anch.Gemin.Franc.& alij* omnes
in cap.quamuis de præb.lib.6.Staſil.de grat.expectat.
verb.forma 9.num.12.Sarnen.in eo.tract. verb.gra-
* tias num.92.* communis opinio de qua atteſtantur
Io.Selu.in trac.de benef.p.1.q.3.n.10.Hoied.de incõ
patib.benef.in præfat.num.3.& 2.part. cap.7.num.4.
Hinc ſi mandatur alicui prouidere de beneficio vi
gore

22 gore dicti mandati † de penſione prouidere non po-
teſt c. quamuis el primo de præben.lib.6.
13 H'nc regula † de infirmis reſignat. non comprehẽ
dit transferentes penſiones in articulo mortis prout
* fuit deciſum in Rot.* tempore Leon.X.teſte Sarn. in
cit. q.16.& de anno 1541.tempore Pauli.III. ac die
13.Maij 1542.corã Thoma de Tanis in vna* Gadic.
* prout atteſtatur Sarn.inquibuſdam additioĩa nũſc.ad
cõment.ſuper regul.Cancell.deciſ.8.Mãdoſ..d.q. 11.
in fin;nam nulla lex prohibet huiuſmodi trãslationes
penſionis poſſe fieri in articulo mortis.; immo pen
14 ſio poteſt † transferri in articulo mortis etiam qđ
in conceſſione ſimpliciter detur facultas transferen
* di,vt alias* fuit ſententiatum teſte Put.deciſ. 138.lib.1.
* Hinc die 19.Iunij 1586.* ſacra congregatio Con-
cilij cenſuit † c.6.ſeſſ.23.de refor.Conc.Trid.non cõ
15 prehendere quo ad priuilegium fori eum,cui fuit re
ſeruata penſio ſuper fructibus alicuius beneficij.
16 Hinc penſionarius † ratione huiuſmodi penſionis
non tenetur ad aliquam reſidentiam Archid.in c.quã
uis el primo n.2. ver.prouideri de præb.lib.6.gloſſ.
Ioan.Andr.in verb.in penſione Franc.in 2.not. An-
char.nu.2.verſ.3. collige Gemin.in finali.verb.dod.c.
quamuis Card.in in c.vlt.q.21.de cler.non reſid.Io. de
Anan.in c.non ſatis col.2.de Simon.Sarn. de ann.q.
21.Hieron.Paul.Rom.Io.Selu.quos refet & ſequitur
* Gig.de penſ.q.31.nu.4.& communiter* doct.
17 Hinc penſio non facit † incompabilitatẽ cũ alio be
neficio curato vel requirenti reſidẽtiã Imol.in clem.
gratiæ nu.10.de reſcr.Gig.de penſ.quæſt.42. Duen.
in Regul.71.in 5.limit.Benedict.Cap.tract.regul.90.
* nu.92.* communis vt per multa reſoluit Alfoſ.Hoied.
de incompat.benef.p.2.cap.7.in princ.
18 Hinc penſionarius † non obligatur ad officium ma
gnum Gig.de penſ.q.30.nu.2.Domin.Sot.lib.10. de
19 iuſt.& iur.q.5.art.3.licet ad officium † beatæ Mariæ
Virginis ex præcepto Pij V.Pontif.Max.
20 Hinc etiam † penſio Laico poteſt aſſignari Card.
in clem.2.q.9.de off.ordin.Cacialup.de penſ.q. 12.
num.2.Gig.in eo.tract.q.21.per totum Petr. And.
Damm.de auct.leg.a lat.lib.6.tit.de penſ.n.246. tit.
de penſ.n.246.Redoan.de ſpol.eccleſiaſtico.quæſt.8.
§.ad maiorẽ num.26.Rebuff.de pacif.poſſ.nu. 151.
Card.Paleott.in tract.de not.& ſpu.cap.58.num.4. &
* *Cõmuniter doct.cũ declarationib. vt p dictos doct.
Non obſtant in contrarium allegata, namque do-
* ctri.Barbat.in d.cap.Ad audientiam * communiter
eſt reprobata,nec eius rationes concludunt, namqua
tenus attinet ad ponderationem ſubtilem dict.
cap.ad Audientiam ſuper dictione alia Reſpondetur
21 quod quandoque dictio talius alia aliud eſt repeti-
tiua diſſimilium,vt in euangelio cap.19.Ioan. Cruci
fixus eſt Chriſtus & alij duo latrones . tradit late
Felin.in c.ſedes de reſcr.& in cap.cum non ab homi-
ne de Iudic. & in cap.veniens in fin. de ſimon.Soc.
conſ.300.cauſa verſ.tertio principaliter in princ.li.5.
Ad illud vero q dicit de ſubrogatione reſpõdetur
* illã coem* & vulgarẽ cõcluſionẽ nõ pcedere quoties
22 in ſubrogato † nõ ſunt eadẽ qualitates & cõditiones
q in principali Bar.in l.1.§.vlt.C.de præpoſ.agen. in
reb.li.12.Bald.in l.Parabolani C. de epiſc. & cleric.
Aret.in l.nemo col.2.in fin.ff.de duob.reis cũ alijs vt
vt p Iaſ.& Sarn.in dict.§.fuerat inſt.de actio.ſed pen
ſio diuerſas habet qualitates a bñficio & in caſu de
quo agitur quia beneficiatus eſt in titulatus, pen-
23 * ſionarius vero † non , vt eſt * communis opi-
nio de qua ſupra.Ideo appellatione beneficiarij non
24 venit † penſionarius Burſat.conſ.351.nume.27.Nec
obſtat eſſe faciendam mentionem,&c. cum & men-
tio fiat de alijs,& tamen non omnia de quibus fit mẽ
* tio ſunt beneficia vt eſt* communis & late reſoluunt
Io.Selu.d.q.3.par.1.de benef.Alfonſ.Hoied. d.c.7.2.
par.de incompat.benef.num.16.
25 Poteſt tamen † habens penſionem illam non exi-
gere, & ſic renunciare tacite hoc modo in fauorem
* illius a quo ſoluenda eſt,vt eſt * communis opin.om-
nium doct.vel expreſſe illam caſſare , vt dicetur late
ſuo loco.

DECIMAESEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia reſeruata poßunt reſignari.*
2 *Beneficia reſeruata poßunt renunciari coram ordi-*
nario.
3 *Ordinarij non poſſunt conferre beneficia reſignata co*
ram ipſis.
4 *Beneficia reſeruata non poßunt permutari.*
5 *Ordinarius poteſt recipere renunciationem Beneficij*
litigioſi non tamen illud conferre.
6 *Ordinarius non poteſt vnire beneficia reſeruata.*
7 *Papa ſolus confert beneficia reſeruata.*
8 *Collatio beneficij reſeruati facta per inferiorem eſt*
nulla.
9 *Per reſeruationem ligantur manus ordinarij.*
10 *Reſeruatio inficit titulum,& poſſeſſionem.*
11 *Renunciatio beneficij reſeruati facta coram ordina-*
rio inducit veram vacationem.
12 *Agenti obſtat exceptio renunciationis.*
13 *Exemptus non poteſt renunciare beneficia reſeruata*
coram ordinario.
14 *Per nouam prouiſionem ratificatur reſignatio,et col*
latio nulla.
15 *Inno.Octauus reuocauit licentias reſignandi benefi-*
cia reſeruata.
16 *Reſeruatio eſt duplex generalis,& ſpecialis.*
17 *Speciales reſeruationes abierunt ab vſu.*
18 *Beneficia vacantia in vrbe ſunt reſeruata.*
19 *Papa eſt Epiſcopus Vrbis Romæ.*
20 *Beneficia exemptorum ſunt reſeruata.*
21 *Beneficia deuoluta ſunt reſeruata.*
22 *Beneficia quæ uacant per incompatibilitatem ſunt re*
ſeruata.
23 *Beneficia promotorum ſunt reſeruata.*
24 *Reſeruatio inducta per conſtitutionem ſum. Pont. eſt*
generalis.
25 *Beneficia collectorum officialium,& familiariũ ſunt*
reſeruata.
26 *Beneficia collectorum ſunt reſeruata quamuis nõ eſer*
cuerint officium.
27 *Beneficia vacantia per priuationem ſunt reſeruata.*
28 *Beneficia committentiũ confidentiam ſunt reſeruata.*
29 *Beneficia vacantia propter crimen hæreſis ſunt re-*
ſeruata.
30 *Beneficia omnia vacantia ſede Epiſcopali vacante*
ſunt reſeruata.
31 *Beneficia collata perſonis prohibitis ſunt reſeruata.*
32 *Beneficia parochialia collata non ſeruata forma Cap.*
18.ſeß.24.Concil.Trid.de reform.ſunt reſeruata.
33 *Beneficia vacantia in Abbatia S.Crucis dioceſ. Eu-*
gubin.ſunt reſeruata.
34 *Greg.XIII.Erexit plura collegia in vrbe et extra.*

35 *Beneficia familiarium Papæ ſunt reſeruata.*
36 *Qui dicantur familiares,& continui commenſales.*
37 *Conclauiſtæ ſunt familiares.*
38 *Milites Lauretani ſunt familiares.*
39 *Alfonſus Gueuara Vicecamerarius laudatur.*
40 *Commiſſarius Cameræ eſt familiaris.*
41 *Theſaurarius Datariæ eſt etiam familiaris.*
42 *Auditor Cauſarum confidentiarum eſt familiaris.*
43 *Cardinales ſunt familiares non tamen continui com*
menſales.

DEcimoſexto Quæro an beneficia
* reſeruata poſſint reſignari?* cõ-
1 munis opinio eſt affirmatiua † q
tenuit Rot.deciſ.10.de renun.in
ant.& deciſ.4.de renun. in nou.
Lap. in addit. ad Feder. de Sen.
in tract.permut.q.36.nu.62.Bel
lam.in eod.tract.p.3.q.1. & q.2.
* Lancelott.de attent.p.1.c.3.num.144. & alij doct. *
communiter inferius citandi,etiam in fauorem,vt te
nent doctores prædicti.
Et hæc concluſio procedit tam ſi reſignatio fiat
coram ſummo Pontifice quam etiam ſi fiat corã Or
2 dinarijs,nam licet reſeruatio † afficiat beneficiũ quo
ad poteſtatẽ conferendi,non tamen afficit illud quo
ad poteſtatem renunciandi.hanc rõnem habes in de-
3 ciſ.4.per Biſignett.de renunc.dummodo † ordinarij
non conferant beneficia reſeruata reſignata corã ip-
ſis ita Lap.loco.cit.Rot.d.deciſ.4.de renunc.in nou.
Rot.deciſ.4.de renunc.per Biſignett.Caſſad.deciſ.8.
num.9.de præbend.Petr.Greg.Sintag.iur.li.17.c. 17.
Gabr.conſ.189.num.6.lib.1.Caputaq.deciſ. 45. par.
1.in impreſſis & deciſ.357.lib.1.in manuſcr. Rober.
Lancelott.in tract.de atten.p.1.c.3.nu.145.vbi alios
* ad hoc citat & refert,ita fuiſſe deciſum* in vna Cau-
rien. Archidiaconatus coram Verallo die 20. Maij
1562.& ita fuit dictum corã R.P.D.Lancelloto nũc
* Illuſtriſſimo ac ampliſſimo Card.in vna* Albiganen.
Canonicatus de menſe Iunij 1579.vt habetur in quo
dam lib.deciſ.513.in manuſcrip.
4 Hinc reſeruatio † impedit permutationes corã Or
dinarijs,nam ſi poſſent admittere permutationes de
* berent conferre permutãtibus c.1.vbi* communiter
doct.de rerum permut.lib.6.Ideo prohibẽtur admit
tere Cald.conſ.3.de rerum permut.Io.de Lignan. &
Imol.in clem.1.eod.tit.Fed.de Sen.in tract.de perm.
benef.& Petr.de Peruſ.in ſimili tract.2. part.in prin.
* Egid.Bellam.in eodem tract.in 3.par.q.1.&* commu
niter doct.prout de communi atteſtatur Pet. Andr.
Gammar.in d.c.1.num.38.de rerum permut.lib.6.q
* uis ipſe teneat contrarium,& fuit deciſum in * Rota
die 17.Aprilis 1545.in vna Illerden.coram Io. Pau-
lo teſte Put.deciſ.262.lib.2.in princ.
Hinc beneficiorum litigioſorum reſignationem
5 admittere poteſt ordinarius, non tamen illa confer-
re Bonif.de Vitall.in clem.1.q.4.num.54.vt lit.pend.
Filip.Franc.in c.non poteſt §.vlt.de præb.in 6. Moe
dan.deciſ.178.vacãte.Ant.Auguſ.deciſ.781.lib.3.Lã
cellott.loco cit.&* communiter doc.vt dixi ſupra eo
dem lib.quæſt.3.
6 Hinc beneficium † reſeruatum non poteſt vniri per
ordinarium Cald.cõſ.vlt.de reb.eccleſ.nõ alien. Lap.
alleg.27.Fel.in c.poſtulaſti num.7.de reſcr.Pariſ.con
ſil.114.per totum vol.4.
7 Ratio eſt quia † collatio beneficiorum reſeruato-
rum ſpectat ad ſolum Papam Rot.deciſ.30.de præb.
in nou.& deciſ.1.de rer.perm.deciſ.3.de off.leg.eod.
lib.Aeneas.de Falc.in tract.de reſeru.in prin.Archid.
in c.cum in tua de cenſ.Gamm.de auct.leg.lib.3. nu.
* 117.Bellam.dec.549.&* communiter doct. adeo vt
8 omnis † diſpoſitio inferiorum circa reſeruata ſit nul-
la c.nomen 2.q.1.c.dudum & c.multum ſtupeo 3. q.
6.c.vt noſtrum & ibi not.de appell.bonus tex.in c. ſi
eo tempore de elect.lib.6.& habemus extrauagã.exe
crabilis,& extrauag.Bened.XII.quæ incipit.dudum.
Ideo Nicolaus V. per ſuam conſtitutionem primam
incipien.ad ſacram Petri ſedem.& Clem.VII. in con
ſtit.46.incip.Admonet anno 1534.& Greg.XIII. in
conſtit.42.incipit.quæ in eccleſia Dei.anno 1576.an
9 nullant collationes factas de beneficijs reſeruatis † &
per reſeruationem ligantur manus ordinarij Ioann.
* And.in cap.ſi eo tempore de elect.lib.6.& eſt* com-
munis opinio.
10 Hinc decretum Papæ † in reſeruationibus non ſo-
lum afficit,& inficit titulum,ſed etiam poſſeſſionem
* Rot.deciſ.3.de reſtit.ſpol.in nou.& alij* omnes.
Et huiuſmodi renunciatio beneficij reſeruati fa-
11 cta coram ordinario † inducit veram vacationem,cum
renuncians amittat proprietatem ac omnem poſſeſ-
* ſionem vt fuit* tentum in terminis prout habetur in
deciſ.4.de renunc.in nou.facit deciſ.4. de renunc.in
antiq.per Biſignet.Aeneas de Falcon.in tract.reſeru.
in 3.effect.facit etiam deciſio Rot. 1. de rerum per-
mut.in nou.Caputaq.deciſ.45.num.2.p.1.
12 Hinc agenti obſtat † exceptio renunciationis Rot.
13 d.deciſ.4.in nou.Limita non procedere † quoties qs
eſſet exemptus & haberet beneficium reſeruatũ, nã
hoc caſu iſte non poſſet reſignare corã Ordinario ,
* renunciando tamen priuatur poſſeſſione vt fuit* ten
tũ vt habetur in d.deciſ.4.per Biſignett. niſi obtinue
14 rit nouam prouiſionem † nam per illam beneficiũ ac-
quiritur impetranti,& Papa videtur ratificare reſigna
tionem,vt per Sarn.in reg.de ſubrog.q. 19.ita deciſũ
* fuit in vna* Leodienſ.canonicatus S. Martini coram
Put.12.Octob.1551.teſte Caputaq.deciſ.45.p. 1. nã
ibi quidam renũciauerat beneficium reſeruatum co-
ram Ordinario cum eſſet exemptus.
Inno.VIII.in conſtitutione 13.incip. ſicut bonus
paſtor datum Romæ apud ſanctum Petrũ anno in-
carnat.1491.quinto Kalendas Octobris Pontif. an-
15 no 8.prope finem † reuocat omnes licentias reſignan
di beneficia reſeruata per hæc verba.*Reuocamus quo*
que omnes & ſingulas licentias & facultates huiuſ
modi obtentas a nobis,& a ſede Apoſtolica ad bene
ficia compermutantium ſeu ſimpliciter in fauorẽ ha-
bentium facultates huiuſmodi reſignantium, diſpoſi-
tioni Apoſtolicæ generaliter reſeruata, vel ex gene-
rali reſeruatione affecta,& quo ad illa volumus eas
de cætero nunquam ſuffragari,&c.
Et hæc concluſio intelligenda eſt tã de beneficijs
generali reſeruatione reſeruatis quã de beneficijs ſpã
li reſeruatione reſeruatis,nanq; reſeruatio beneficio
16 rum † eſt duplex,generalis eſt illa quæ in vna oratione
ideſt reſeruatione includit plures ſpecies ideſt bene
ficia: ſpãlis in qua reſeruatur vnũ beneficium Bellam.
conſ.34.ſuppoſito ſtatuto verſ.ad tertiũ.Cald.conſi.
7.de reſcr.Gem.conſ.30.Bonif.col.2. cũ alijs allega-
ris ab Aenea.de Falc.in trac.de reſcr.benef.2.q. prin.
col.1.in fi.p.part.Rebuff.in prax.de reſeru.n.1.& 5.&
non ab re erit ponere aliqua exẽpla gñalis reſeruatio
17 nis † cũ ſpãles reſeruationes abierint ab vſu,nã fuerũt
ſublatę a Cõcil.Trid.c.19.verſ.ſed nec ſeſſ.24.de re-
for.& prius a Conc.Lateran.3.ſeſſ.9.tom.4.fol. 632.

18 Primum exemplum†beneficia omnia vacãtia in vr-
be ſunt generaliter reſeruata Pontif.Rom.cap.2.de p̄
ben.in 6.vbi Io.Monac.Flo.Archid.Gemin. commu
niter hoc notant,eſt etiam tex.in cap.præſenti eodem
tit.& lib.tum ex ratione allata a Rebuff.in prax. tit.
for.vic.nu.228.ne Ordinarij creent Vicarios in Vrbe
& auferant collationem Papæ,tum etiam ex ratione
allata ab Aenea de Falcon.d.q.2.nun.9.quia Papa eſt
19 Epiſcopus†Vrbis Romæ cap. ſi quis Epiſcopus. 7.q.
* 1.& cap.ſi quis Epiſcopus 2.qu.7.& hæc eſt cõis*rõ.
20 Secundum exemplum eſt†in beneficijs exempto-
rum & immediate ſubiectorum ſedi Apoſtolicę cap.
vlt.de renunc.
21 Tertium exemplum†in beneficijs deuolutis c.licet
de ſupplen.prælat.neglig.& hęc eſt propria reſeruatio
Aeneas de Falcon.d.tract.de reſeruat.benef.p.2.q.4.
princip.in 4.concluſ.in 5.effect.
Quartum exemplum eſt in illa quæ fit per cap. de-
bito de elect. in extrauag.omnibus Io.22.& in c. ad
regimem de præben.& in extrauag.com.Bened.XII.
22 Quintum exemplum†in eo qui habet curatum ,&
recipit aliud,namque primum vacat vt ex* communi
dictum eſt ſup.lib.1.q.1.ac eſt reſeruatum cap.execra
bilis.§.quę omnia de præben.in extrauag. com.
23 Sexto in beneficijs eorum†qui promouentur ad E
piſcopatum Gãm.in trac.de auct.l.li.3.n.125. & 126.
Septimo in beneficijs quæ reſeruãtur per regulas
Cancellarię Mil.in verb.reſeruatio 3.Gamm.d.tract.
li.3.num.123. cum ſequent.
24 Quartum exemplum†eſt in reſeruationibus indu
ctis per particulares conſtitutiones diuerſorũ ſumm.
Pontif.nam hæc etiam dicitur reſeruatio generalis.
Aeneas de Falcon.dict.quę.2.princip.num.23.verſic.
quintus caſus.
Namque Nicolaus eius nomine V.per conſt.ſuam
Incipien.ad ſacram Petri ſedem.reſeruauit quamplu-
ra beneficia Germaniæ datum Romæ apud Sanctum
Petrum anno.1447.Kalendis Aprilis Pontifi.anno.2.
Pa ulus vero I.per conſt.incip.ad Romani.datum
Romę apud Sanctum Marcum anno 1467.Pontif.an
25 no 3.reſeruauit omnia† beneficia collectorũ fructuũ
Cameræ Apoſtolicæ officialium Romanæ Curiæ &
familiarium Cardinalium Caputaquen.deciſ.138.p.1.
26 idque procedit etiam†ſi collector non exercuerit of-
ficium,nam ſufficit deputatio Rot.deciſ.10.in antiq.
& deciſ.17.in nou.de præben.Caputaquen.deci.140.
* & eſt*communis opinio.
27 Et beneficia vacantia†per priuationem ſunt reſer-
uata ex conſtitutione Paul.III.incip. ſanctiſſimus an-
no 1541.quæ eſt in ordine 67.Hieron.Paul.in pract.
Cancel.fol.mihi 442.
28 Item omnia beneficia†recepta in confidentiam va
cant ipſo iure & ſunt reſeruata ſedi Apoſtolicæ per
conſtitutionem 109.Pij IIII.incip. Romanum Ponti
ficem datum omæ apud Sanctum Petrum p.ann.5.
& per conſtit.Pij V.87.incip.Intolerabilis datũ Ro-
mę apud S.Petrum Kalendis Iunij 1569.Põtif. an.4.
29 Ac omnia beneficia†vacantia propter Crimen hæ
reſis ſunt reſeruata ſedi Apoſtolicæ per conſtitutionẽ
29.Pij V.incip.cum ex Apoſtolatus 1567. anno 2. &
per cõſtitutionem 68.Greg.XIII. incip. in Eccleſijs.
30 Rurſus omnia beneficia† vacantia ſede Epiſcopali,
Archiepiſcopali,Patriarchali,& Primitiali vacãte ſunt
reſeruata ſedi Apoſtolicæ per conſtitutionem Pij V.
incip.Sanctiſſimus anno 1567.Pontif.anno tertio.
31 Et omnia beneficia†collata perſonis prohibitis pro
pter genus aut hęreſim & a fide apoſtaſiam ſunt reſer
uata Greg.XIII.in conſtit.68.incip.in eccl.ſijs anno.
1580.Pontif.ann.9.
32 Item beneficia†parochialia collata non ſeruata for
ma cap.18.ſeſſ.24.de reform.ſunt reſeruata ut ſtatuit
Pius V.in conſt.32.incip.in conſerendis anno.1566.
ann.ſui Pontif.ſecundo.
33 Ac omnia beneficia†vacantia in Abbatia S.Crucis
ordinis Camaldul. Dioceſ. Eugubinæ ſunt reſeruata
ſedi Apoſtolicæ per Conſtit.Gregorij XIII.107.inci.
vt apoſtolica anno 1578.Pontif.ann.7.nam illa Abba
tia fuit vnita Collegio Germanico vt ex hoc ſuſten-
tarentur tot nobiles Germani qui incumbunt literis
34 in hac alma Vrbe,namque inter alia egregia† facta Sã
ctæ memoriæ Gregorij XIII.illud ab omnibus lauda
tur,quod erexerit tot collegia diuerſarum nationum
in Vrbe & extra ad fidei augmentum, & extirpandas
hæreſes.
35 Et tandem ſunt reſeruata omnia beneficia†familia
rium Papæ Iul.III.in conſtitut.44.incip.Sanctiſſimus
1553.Pontif.anno 4.
36 Et qui dicantur†familiares & continui commenſa
les quo ad hunc effectum & ad alios regularum Can-
cellariæ habemus in proprijs terminis egregiam Con
ſtitutionem Pauli III.68.incip.ſanctiſſimus vbi decla
rat & diſponit Referendarios & alios officiales ex pa-
latio panem habentes,Protonotarios, Subdiaconos,
Auditores Rotæ Accolitos,Scutiferos,Secretarios li
terarum Apoſtolicarum, ſcriptores Cubicularios ac
milites ſancti Petri reliquoſque officiales deſeruiẽtes
& cuſtodiam facientes in palatio.Rom.Pontif. pro tẽ
pore exiſtentis licet in eodem non habitauerint,& nõ
habitent nec forſan habitabunt,nec in tinello come-
derint neque comedant,aut in futurũ comedent ſta-
tuit inquam hos eſſe veros familiares & reputari con
tinuos commenſales ac ſi in palatio hodie habitaſſent
in tinello vere & realiter comediſſent.
Et Iul.III.in d.conſt.24.declarauit eſſe veros fami
liares & continuos commenſales quo ad hũc & alios
effectus Prælatos ex Palatio Apoſtolico panem habẽ
tes ratione perſonę ſuæ & non alterius officij.
37 Conclauiſtæ†ſunt familiares & continui commen
ſales per conſt.32.Sixti V.circumſpecta ann.1.
38 Milites†Lauretani ſunt familiares & continui com
menſales per conſt.Sixti V.35.poſtquam.Referenda-
rij etiam nunc ſunt familiares & continui commenſa
les per conſt.29.Sixti V.quemadmodum.
39 Vicecamerarius†eſt familiaris,& continuus cõmẽ-
ſalis, qui nunc eſt Illuſtriſſimus ac Reuerendiſſimus
D.Alfonſus Gueuara filius Ducis Bouini , vir omni
virtutum genere præditus.
40 Comiſſarius†Cameræ eſt ẽt familiaris & cõtinuus
commenſalis per conſt.44.Sixti V.ad excelſum an.2.
41 Theſaurarius†Datariæ eſt familiaris & continuus
commenſalis per conſt.45.Sixti V.vt ingens.ann.2.
42 Auditor†Cameræ confidentiarum eſt familiaris &
continuus commenſalis per conſtit.Sixti Quinti Diui
na dei prouidentia ann.2.
43 Et tandem†Cardinales ſunt familiares non tamen
continui commenſales Simonett.deciſ.24.lib.1 & de
ciſ.17.lib.2.Sarn.deciſ.10.lib. 1. & fuit reſolutum in
* vna*Salamantin.

DECIMAESEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Cõmẽda quæ fit ad vtilitatẽ Eccleſiæ eſt temporalis.*
2 *Huiuſmodi commenda non poteſt renunciari.*
3 *Commenda ad tempus non dat ius & titulum.*
4 *Commendatarij temporales tenentur reddere rationẽ fructuum.*
5 *Huiuſmodi commenda non eſt titulus canonicus.*
6 *Commenda temporalis non poteſt permutari.*
7 *Commenda temporalis poteſt ſimpliciter renunciari non autem in fauorem.*
8 *Commendæ perpetuæ conceduntur fauore perſonarũ.*
9 *Commenda perpetua poteſt reſignari in fauorem.*
10 *Huiuſmodi commenda non poteſt permutari.*
11 *Cõmendatarius perpetuus conſequitur ius,& titulũ.*
12 *Commendatarius perpetuus facit fructus ſuos.*
13 *Diſpoſitio Cap.quoniam Abbas de off.deleg.habet locum in commendatario.*
14 *Commendatarius habet liberam poteſtatem in temporalibus,& ſpiritualibus.*

DEcimoſeptimo Quæro An benefi-
cia commendata poſſint reſigna-
ri?Reſpondetur diſtinguendo aut
loqueris de commendis quæ fiũt
1 ad vtilitatem Eccleſiæ quæ ſunt †
temporales & ad nutum amouibi
les donec eccleſiæ prouiſum fue-
rit de Rectore vt in caſu c.Nemo deinceps de elect.
* li.6.vbi Gem.Anch.&*communiter ſcribẽ.& in hoc
2 conſtituas concluſionem has commendas† non poſ
ſe reſignari in fauorem ſicuti neq; poſſunt permuta
ri Florian.in c.quæſitum de rerum permu.Bellam.de
* permut.benef.p.3.q.4.& eſt*communis opinio.
3 Ratio eſt quia commenda†ad tempus non dat ius
& quandocunq; poteſt reuocari gloſſ.& doct.in d.c.
Nemo deinceps.Rota deciſ.1.de præb.in Antiquio.
Sarn.de non toll.iur.quæſi.q.4.nu.22. non dat titulũ
Mandoſ.in reg.32.Cancell.de benef.vacan.per obit.
4 fam.Card.q.9.Ideo†commendatarij temporales tenẽ
tur reddere rationẽ fructuum c. placuit 10.q.3.& ta
5 lis commenda†non eſt titulus Canonicus Oldr. cõſ.
119.Rom.conſ.358.Ang.conſ.35 Caſſan.cõſ.20. n.
* 3.*cõis opin.teſte Alfonſ.Hoied.de incompa.benef.
p.1.c.14.num.6.Nauar.conſ.4.de fil.presbit.Et quã-
uis Imol.in cap.vlt.de rerum permut.quem ſequitur
Gamm.in c.licet num.83.verſ. contrarium eodẽ tit.
lib.6.teneat licitum eſſe permutare commendas tem
6 porales,tamen contraria† opinio eſt verior ex his quę
ſcribunt Fed.de Sen.in tract.de rer.permut. q.15.vbi
Lap.in addit.Et hanc opinionem declaro vt non poſ
7 ſint†commendæ reſignari in fauorem,quia illud ius
non eſt perpetuũ,bene tamen poſſunt ſimpliciter re
* nũciari in manibus ſuperioris,vt*oĩbus cõpertũ eſt.
8 Si vero loqueris†de commendis perpetuis quę cõ
ceduntur in fauorem perſonarum vt patet in exẽplis
datis per Mandoſ.in reg.de veriſimil.not.q.3. nu.9.
Rebuff.in prax.tit.de commen.per Hoied.de incõp.
benef.p.1.c.14.nu.5.vbi late vt quia prouideatur mi-
nori de beneficio incompatibili vſque ad ętatem le-
gitimam , vel quia prouidetur regulari de beneficio
ſeculari in commendam,aut è contrario.
Et hoc caſu conſtituo concluſionẽ poſſe has com
9 mendas perpetuas†reſignari etiam in fauorem vt in
caſu Peleg.dec.137.lib.2.in manuſc.Put.deciſ.94.&
10 deciſ.343.lib.1.& alibi pluries &c.ſicuti poſſunt† per
mutari Fed.de Sen.tract.permut.q.15.vbi Lap.in ad-
di.Gamma.in c.licet n.83.eod.tit.lib.6.Pet.de Peruſ.
* permut.benef.num.9.Bellam.dict.p.3.q.4.& eſt* cõ-
munis opinio.
11 Ratio eſt quia per commendam perpetuam†com
mendatarius conſequitur ius in illo beneficio ac titu
lũ Io.Monac.in c.Nemo de elec.lib.6.Mil.in verb.be
* neficium §.25.ita tenuit*Rot.teſte Sarn. de trien.q.
* 5.Rebuff.de pacif.poſſ.nu.35.* communis omnium
ſententia teſte Hoied.d.c.14.num.6.verſ.& quamuis
& num.7.verſ.videmus.
12 Hinc facit fructus † ſuos ſicuti vere titularius Ge-
min.conſ.18.n.12.Rom.d.cõſ.350.Sarn.de pub.q.4.
* Rebuff.in prax.tit.de commend.&*cõiter doct.
13 Hinc diſpoſitio†c.quoniã Abbas de off.deleg.hẽt
locum etiam in cõmendatario vt ibi ſcripſi & tradit
Barb.conſ.2.col.vlt lib.2.Caſſan.in conſuet.Burgun.
rub.per ſucceſ.§.3.nu.88.& tandẽ commendatarius
14 habet†liberã poteſtatẽ in temporalibus, & ſpũalibus
Abb.in c.nobis olim vlt.not.de elec.Rebuff.de pacif.
* poſſeſſ.num.41.&*cõiter per omnes receptum eſt.

DECIMAEOCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *An beneficium in quo reperitur reſeruatus regreſſus poſſit reſignari.*
2 *Valet ceſſio hmõi beneficij facta cum derogatione.*
3 *Nulla exiſtẽte renunciatione quãdo intrat regreſſus.*
4 *Conſenſus nullus non præiudicat.*
5 *Conſentiens matrimonio nullo ſibi non præiudicat.*

DEcimooctauo Quæro an beneficiũ in
1 quo†alteri reperitur reſeruatus regreſ
ſus per ſummum Pontificem poſſit re
ſignari in fauorem,ſi adeſt clauſula in
reſeruatione dicti regreſſus per ceſſum
etiam in fauorem vel deceſſum ? reſponde negatiue
Moedan.deciſ.338.incip.licet regreſſus ſit impoſitus
ſub titulo de renunc.in manuſcr.Mandoſ.in prax.ſi-
gnat.grat.verſ.regreſſus col. 3. ante mediũ Caputaq.
deciſ.215.in princ.1.part.
Et ratio eſt quia illo cedente etiam in fauorem in
trat regreſſus,vt ex forma videre licet.
Limit.niſi habens†regreſſum p̄ſtaret conſenſum ,
& ſuſpenderet ſuũ regreſſum pro illa vice ad effectũ
vt beneficiarius poſſit reſignare beneficiũ ſuper quo
reſeruatus eſt regreſſus in ſui fauorem, vt in caſu de
quo p Caputaq.d.dec.215.p.1.quo caſu ſi beneficia-
rius reſignat in fauorem N.& reſignatio eſt nulla ex
aliqua cã conſenſus habentis regreſſum nõ cenſetur
durare Caputaq.d.deciſ.215.n.1. & per conſequens
nulla exiſtente reſignatione cũ ius non cenſeatur ab
3 dicatum†a reſignante ſi reſignans moriat̃,vel cõtra-
hat matrimoniũ intrat regreſſus,& cõſenſus p̄dictus
p̄ſtitus ſuper actu nullo ſibi non p̄iudicauit,vt fuit re
* ſolutũ*in Rot.in vna Piẽtin.die 26. Nouẽbris 1554.
corã Oradino & in eadem cã die 23. Ianuarij 1555.
4 Sicuti†dicimus de creditore conſentiente alienatiõ-
ni nullæ,nam ſibi non præiudicat l.4.§.vlt.vbi Bar.ff.
quib.mod.pign.vel hipot.ſolu. Alex.conſ. 22.col.1.
Rom.cõſ.132.col.1.Dec.in l.creditor.n.2.ff.de re.iu.
5 Sicuti etiã conſentiens†matrimonio nullo Gem.
conſ.53.Card.Pariſ.conſ.52.num.7.vol.4.

DECIMAENONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Indulta aliquando conceduntur cardinalibus cum clauſula excepta vacatione per reſignationem.*

2 *Indulta aliquando conceduntur Cardinalibus cũ clau*
ſula etiam ſi in curia.
3 *Indultum huiuſmodi non capit beneficium reſignatũ*
in fauorem.
4 *In reſignatione conditionali vacat beneficium ſi con*
feratur reſignatario.
5 *Verba per ceſsum interpretantur in reſignatione ſim-*
plici.
6 *Mandatum de prouidendo quam primum vacat non*
comprehendit reſignationem in fauorem.
7 *Vnio facta de beneficiis vacantibus per ceſſum nõ cõ*
prehendit reſignationem conditionalem.
8 *Priuilegium conferendi vacantia per ceſſum non com*
prehendit reſignationem in fauorem.
9 *Regreſſus non intrat in ceſſione facta in fauorem.*
10 *Indultum Cardinalis non intrat facta renunciatione*
in curia.
11 *Solus Papa Confert reſignata in curia.*
12 *In reſeruatis non intrat indultum.*
13 *Diſſoluta vnione vel commendat beneficium dicitur*
vacare per prius.

DEcimonono Quæro An poſſint
reſignari beneficia alicuius dioe
ceſis, in qua quis habet indultũ
ea conferendi cũ vacant, vt ſunt
S.R.E.Cardinales? in hac cõclu
ſione conſtituas tria Capita ſeu
tres caſus. Primus caſus quando
conceduntur indulta Cardina-
libus vt poſſint conferre beneficia vacãtia in tali dioe
1 ceſi cũ clauſula † tamen excepta vacatione per reſigna
tionem in manibus Papæ prout atteſtatur Cardin.S.
Crucis deciſ.71.Pelegr.deciſ.39.lib.1.& deciſ.52. li.
3.in manuſc.
Et hoc caſu nullum eſt dubium poſſe reſignari be
neficium illius dioeceſis cũ hic caſus ſit exceptuatus.
Secundus caſus quando conceduntur huiuſmodi
indulta conferendi omnia & ſingula beneficia talis,
2 dioeceſ.etiam in curia per promotionem † amiſſionẽ
vel quacumque aliam dimiſſionem, & ſic per ceſſum,
& deceſſum vacantia vt in caſ.Put.deciſ.523.lib.2.&
deciſ.177.lib.3.& hoc caſu dubium eſt an talia bene
ficia poſſint reſignari in curia in fauorem certæ per
ſonæ? & quidem prima facie videtur dicendum qđ
non, cum indultum ſit per ceſſum vel deceſſum.
3 His tamen † non obſtantibus contraria opinio eſt
* verior, quam tenuit* Rot.in vna Tranen. & Firman.
Prioratuum 27.Ianuarij.1547.coram Card.S.Crucis
* Put.deciſ.523.lib.2.& in alia* Auguſtana. Præcepto-
riæ coram Puteo die. 14. Nouembris. 1548. teſte
eod.Put.deciſ.177.lib.3.ſequitur Anaſtag.Germon.
de Indult.§.ſi vero illa num.69.
Namque quoties reſignatio fit in fauorem certæ
4 perſonæ, tunc non † dicitur vacare beneficium niſi ad
mittatur in fauorem illius & ei acquiratur Petr.Gre
gor.lib.17.ſintag.iur.cap.17.nu.28.Io.Paul.dec.102.
Moedan.dec.83.Corrad.Paleott.deciſ.33.Caputaq.
* deciſ.82.lib.1.in manuſcr.& communiter* doct.in 1.
5 q.primi lib. relati. Vnde † illa verba per ceſſum interp̃-
tantur in renunciatione ſimplici vt tradit Put.dict.de
ci.523.Moedan.deciſ.338.Paleott.deciſ.33.& com-
muniter doctor.
6 Hinc ſi Papa confirmat † creationem in canonicũ
prouidendo ex nunc prout ex tunc quam primũ va-
cat per ceſſum vel deceſſum, hæc verba non intelli-
guntur de ceſſione in fauorem certę perſonæ, ſed de
* ceſſione ſimplici* ita deciſum fuit in Rot.de menſe
Octobris.1522.coram.DD.Pulo de Capizucchis,
& Camillo de Baleonibus, qui præpoſuerunt cãm
in vna canonicatus collegiatæ S.Angeli de Vrbe.
7 Hinc etiam † vnio facta de beneficijs vacantibus
per ceſſum vel deceſſum non habet locum in ceſſio
ne facta in fauorem certæ perſonæ, ſed in ſimplici
* dumtaxat, vt fuit tentum in vna* Cõchẽ.præſtimonij
de menſe Octobris.1542.teſte Put. dec.357.lib.1.
8 Hinc priuilegium † ſeu bulla Inno.vt N.poſſit cõ
ferre beneficia vacantia per ceſſum vel deceſſum,
non comprehendit reſignationem factam in curia
in fauorem certæ perſonę vt fuit reſolutum die 14.
* Nouembris.1548.in vna* Auſtan. præceptoriæ de
Vitall.teſte Put.deciſ.177.lib.3.& deciſ.180.in prin.
eod.lib.
9 Hinc reſeruato regreſſu † per ceſſum vel deceſſum
ſi prouidens reſignat illud beneficium in fauorem,
certæ perſonæ non intrat regreſſus, vt fuit tentum
* in vna* Ceſenaten. ſancti Domitij de menſe April.
1542.coram.Sarnen.teſte Moedan.deciſ.338. licet
* regreſſus.& in alia* Bononien.coram Illuſtriſſimo.
Paleott.die vlt.Februarii.1558. teſte eod.deciſ.33.
Et ex his poſſunt decidi alii caſus vt late ſcripſi li.1.
Limita niſi eſſent appoſita in indulto hæc verba
per ceſſum vel deceſſum etiam in fauorem certæ
perſonæ vt cauti faciunt vt tradit.Moed.d.dec.338.
Tertius caſus quoties in indulto non adſunt ver
ba per ceſſum vel deceſsum, nam hoc caſu clarum ẽ
non poſſe conferre reſignata in curia tam ſimplici
ter quam in fauorem certę perſonę, neque adeſt ex-
ceptio exceptuatis vacantibus in curia vt in princi-
pio huius quæſtionis dixi.
Sed dubitatur, an ſi fuerint reſignata beneficia
10 ſimpliciter in curia vel in fauorẽ † indultum. Et qui
dem dicendũ eſt negatiue qa reſignata in curia ibi
vacãt.Archid.cõmuniter receptus in c.2.de p̃bend.l
6.gloſ.in clem.1.vt lite pendẽte cũ alijs adiunctis per
D.meum Card.Pariſ.conſ.10.nume.1.volum.4.ergo
11 diſpoſitio ſpectat † ad ſolum Papam iux.text.in ca.vlt.
* vbi* communiter docto.hoc notant de conſuetud.li.
6, Geminian.conſil.36.& conſi.136. namque per ad-
miſſionem reſignationis beneficium dicitur affectũ
Rot.deciſ.16.de rerum permut.in antiqu.& deciſ.25.
de conceſſ.prębend.eodem lib.cum alijs vt per Card.
12 Pariſ.dict.conſ.10.numero 4. † & in reſeruatis non in-
trat indultum niſi expreſſe dicatur Rot.deciſ.1. de re
rum permut.in nou.Gemi.conſi. 30. & communiter
* *doct.ut ſupra dixi.
Sed hic quæritur pone quod reſignatio fuit facta
in manibus Papæ qui admiſſa dicta reſignatione il-
lud beneficium vniuit tali parochiali aut commenda-
uit alicui cum non poſſet Cardinalis habens indultũ
ſe intromittere vel qa in indulto erat facta exceptio
dummodo non vacent in curia vt in primo capite, vel
ſimpliciter vt in tertio. An ſi poſtea moritur ille cui
fuit commẽdatum beneficium a Papa ex cã reſigna-
tionis, debeat illud beneficiũ ſic vacans conferre Car
dinalis habens indultum vel Papa? breuiter cõcluden-
* dum eſt collationem ſpectare ad Papam dumtaxat vt
fuit tentũ* in Rot.die 14.Februarij.1547.teſte Peleg.
deciſ.39.lib.1.& deciſ.52.lib.3.ita etiã atteſtatur fuiſ-
ſe deciſum Cardinalis S.Crucis.d.dec.71.in manuſcr.
13 Ratio quia † diſſoluta vnione uel commẽda benefi-
cium dicitur vacare per prius ſcilicet per reſignatio-
nem late Peleg.d.dec.52.Card.S.Crucis.dict.deciſ.71.
& eſt de mente Federic.de Sen.in tracta.de permutat.
benef.

benef.q.15.Rot.deciſ.15.de conceſſ. præben. in an-
tiq.Rom.conſ.350.
Nec in tali impetratione requiritur cõſenſus Car
* dinalis habentis indultum, vt fuit deciſum* de menſe
Martij 1522.in vna Ipporegien.parochialis corã D.
Camillo de Baleon.teſte Caſſad.deciſ.5.de priuil.vbi
habenẽ plures rõnes, & Auctoritates quas vide oĩno.

VIGESIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia quæ cadunt ſub conſuetudine optandi poſ-*
ſunt reſignari in fauorem.
2 *Huiuſmodi beneficia poſſunt permutari.*
3 *Conſuetudo optandi non habet locum in reſeruatis.*
4 *Reſeruata non veniunt ſub generali prouiſione.*
5 *Beneficia reſignata in curia ſunt reſeruata.*
6 *Reſignans dicitur mori vbi facta eſt reſignatio.*
7 *In Beneficijs vacantibus in Curia non habet locum*
conſuetudo optandi.
8 *In prouiſione quæ fit in curia ſolet apponi clauſula nõ*
obſtantibus, &c,
9 *Per prouiſionem Papæ de vacantibus extra Curiam*
differtur optio.
10 *Decretum apponi ſolitum in literis Apoſtolicis ligat*
ignorantes.
11 *Beneficia in quibus reſeruatus eſt regreſſus dicuntur*
vacare in curia.
12 *In beneficijs vacantibus in curia non habet locum*
ius optandi.

VIgeſimo Quæro. An poſſit reſignari
beneficium, quođ cadit ſub conſue
tudine optandi? vt quia in aliqua ec
cleſia eſt conſuetudo vt Antiquio-
res optent beneficia vacantia iux.c.
vlt.de conſuet.lib.6.Reſponde affir
1 matiue poſſe reſignari etiam † in fa-
uorem in manibus ſumm.Pontificis, nec admiſſa re-
ſignatione intrat conſuetudo optandi, vt in facti cõ
tingentia reſpondit D.meus Card.Pariſ.conſ.10.per
totum & maxime colum.1.volum. 4. ſecundum quã
* opinionem fuit reſolutum anno 1555.* coram Card.
S.Crucis, & in vna Vercellen. coram Oradino de
anno 1554.prout atteſtatur Caputaq.deciſ.358. lib.
1.in manuſ.
2 Ita etiam talia † beneficia poſſunt permutari, & tũc
ceſſat conſuetudo optandi Paul.& Card. in clem. 1.
de rerum permut.doct.omnes* in c.vlt.de conſuet.li.
6.vbi per Archid.Gemin.num.4. latiſſime refert plu
res opiniones, & tandem ex allegatis per ipſum colli
* * gitur hanc eſſe veriorem & ** receptiorem Gamma.
in c 1.num.41.de rer.permut.lib.6.
3 Ratio eſt quia † in reſeruatis ſtatutum & conſuetu
do optandi non habet locum Rot.deciſ.1.colum.2.
verſ.ſecus vero in reſeruatis de rerum permu.in nou.
Gemin.conſ.30.quo ad primũ in princ.& col.2.verſ.
ad ſecundum Archid.in d.c.vlt.de conſuet.lib. 6.Sta
* fil.de liter.grat.folio 101.& * communiter, adeo quod
* hoc clarum eſt * Card.Pariſ. dict.conſil.10. nume.5.
4 volum. 4. nam reſeruata non veniunt † ſub generali
prouiſione capit. 2. in fin.de præb.late Aene.de Fal-
con.in tract.reſeruat.in pluribus locis Lap. alleg. 54.
Hinc in vna Mediolanen. optionis coram Domi-
no Moedano 16. Aprilis 1543.fuit reſolutum quod
ſi reſeruatio eſt facta motuproprio ſiue generalis ſi-
ue ſpãlis impedit optionem per deciſ.4.Caſſad.de cõ
ceſſ.præb.teſte Put.deciſ.4.lib.2.& tamẽ beneficia va
5 cantia in curia per reſignationem ibi admiſſam † ſunt
reſeruata vt voluit Archid.in c.2.de pręben.lib.6.vbi
Franc.col.3.verſ.in gloſſ.in verb.vacare gloſ.in clem.
1.verb.collato vt lit.pend. vbi Card. Zabarell. in 8.q.
Petr.de Anch.in 2.& 4.not.& in col.vlt. Imol. col.2.
verſ.Deinde circa p̃cepta Rom.conſ.342.Cald. cõſ.
1.de præben.Card.Pariſ.conſ.47.nu.29. vol.4. Alex.
* conſ.67.viſo puncto col.4.& 5.& conſ.ſeq. lib.4.& *
* communiter doct.ita deciſum in vna* Zamoren. Ar-
chidiaconatus de menſe Iunij 1532. coram Creſcen
tio vt per Sarn.de infirmis q.33.col.2.verſ. prædictis
6 quia quo ad beneficium renunciatum † renunciãs di-
citur mori eo loco vbi eſt facta renunciatio, quare in
curia vacare dicitur, & per renunciationẽ admiſſam
per ſumm.Pontificem apponẽtem manus beneficia
ſunt reſeruata iuxta c.vt noſtrum de appell. Rot. de-
ciſ.16.de rerum permut.in antiq.& deciſ.25.de con-
ceſſ.præb.Biſignett.deciſ.2.de reſt.ſpoliat.Gem.cõſ.
136.in primo dubio.
Accedit quia vt ex doct. proxime allegatis colligi
tur per reſignationem beneficium vacat in curia, &
7 tamen in beneficijs † vacantibus in curia nõ habet lo
cum conſuetudo optandi, vt probat tex.in d. c.vlt.de
conſuet.lib.6.ibi *in præbendis uero apud ſedem Apo*
ſtolicam vacantibus cum de ipſis per Rom. Pontificẽ
ordinatur locus p̃dictæ conſuetudini non exiſtit, etc.
* & ibi omnes* hoc notant & eſt deciſio Rot.4.de cõ-
* ſuet.in nou.vbi fuit* tentum per quandam declaratio
nem Gregorij XI.quod ſicuti Canonicatus vacãs in
curia optari non poteſt, ita nec etiam groſſi fructus
per dictum Canonicum defunctum in curia obtenti
prout conſuluit Gemin.conſ.39.ex themate in prin-
* cipio, & hoc non habere* dubium ſcribit Card.Pariſ.
dict.conſ.10.& num.3.in ſi.
Quod eo magis procedit quia facta prouiſione p̃
ſumm.Pontiſ.de beneſ.reſignato in curia ſolet appo
8 ni in literis Apoſtolicis clauſula † non obſtant.ſtatu-
tis & conſuetudinibus ex quibus collatio huiuſmo-
* di poſſit differri aut impediri: quæ* de ſtilo curiæ ſo-
let in literis apponi vt tradi Gem.d.conſ.39.ex thema
te col.2.verſ.ſed quo ad caſum noſtrum, & tamẽ hęc
clauſula abſq; dubio tollit optionem iux. not. in c.ſi
perpetua debita de reſcrip.& in ca. quamuis vbi Lap.
eod.tit.Gem.tradit in ſpecie loco citat. & alias cum
* ſuiſſet propoſitum hoc dubium in* Rot.fuit reſolu-
tum per d.clauſulam differri conſuetudinem optandi
vt habetur in deciſ.5.de conſuet.lib.6.D.meus Card.
* Pariſ.conſ.10.num.8.& * communiter doct. ex ratio-
nibus relatis in d.deciſ.5.in 1.col.
Ex quo Ampliatur huiuſmodi concluſio procede
re non ſolum in beneficijs vacantibus in curia natu-
raliter.ſ.per mortem & ciuiliter per reſignationem, vt
dictum eſt quod non habet dubium, nam in hoc cõ-
* ueniunt* cõiter doct.Sed etiam in beneficijs vacanti-
bus extra Curiã, nã ſi de illis prouidet Papa vtiq; dif-
9 fertur optatio † ita in facti cõtingentia reſpõdit Gem.
d.conſ.39.ex themate, nanq; rõ cur differtur conſue-
tudo optandi quia beneficium vacat in curia eſt quia
tunc confert Papa, vt ibi dicitur cum de *ipſis per Ro*
manum Pontificem ordinatur, &c. Sed hęc rõ habet
locum ẽt hoc caſu quia Papa confert. Vnde hmõi cõ
cluſio non habet dubium, &c.ſtante clauſula deroga
tionis vt dictũ eſt & decreto apponi ſolito in literis,
10 quod ligat † manus etiam ignorantis cap.ſi eo tempo

F 3 re de

re.de elect.lib.6.c.penul.de præb.eo.lib. Vnde idem
erit in beneficijs in quibus reſeruatur regreſſus per re
ſignationem factam in manibus Papę,quia talia bene
11 ficia†dicuntur vacare in curia Archid.& Io. Andr.&
alij omnes in c.2.de præben.in 6.Franc.in ca.præſen-
ti.§.ſemel.col.2.verſ.3.eod.tit.& li.
12 Et non habere†locum conſuetudinē optandi hoc
* caſu fuit reſolutum in*duabus deciſio.ſupra allegatis
coram Cardinali S. Crucis.& coram Oradino de an-
no 1554.& 1555.prout atteſtatur Caputaq.dec.358.
lib.1.in manuſcr.

Vigeſimæ primæ quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Ius quod non prętenditur in aliquo beneficio poteſt renunciari in fauorem.*
2 *Huiuſmodi ius poteſt permutari.*
3 *Ius permutandum debet eſſe in rem.*

VIgeſimo primo Quęro an poſ-
ſit reſignari in fauorem ius q̄
prætenditur in aliquo benefi
1 cio?Reſpond. * poſſe vt tenet
Moedan.deciſ.164.incip. Ae
neas de Villalob ſub tit.de pē
ſio.in manuſcr. vbi refert fuiſ
ſe deciſum in Rot.die 20.Iu-
nij 1541.renunciantem in fa-
uorem N.iuri ſibi competenti ſuper tali beneficio re
ſeruata penſione cum clauſula poſſeſſione habita vel
non habita poſſe cogere reſignatarium qui conſenſit
reſeruationi ad ſucceſſorem,qui non auditur oppo-
nens non conſtare de iure ceſſo,ex quo ſoluerunt pē
ſionem,& ſe contentauerunt cum iure ceſſo,&c.
2 Ita habentes†ius poſſunt permutare Petr. de Peruſ.
* de permut.benef.nu.1.& eſt* communis opinio.
3 Declara dummodo†hoc ius ſit in re iux.ea quæ dice
mus infra quęſtio.23.

Vigeſimę ſecundæ Quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium nondum collatum nō poteſt renunciari.*
2 *Nemo poteſt transferre quod non habet.*
3 *Nemo poteſt renunciare beneficium tertij.*
4 *Qui non habet beneficium non poteſt permutare.*
5 *Collatio beneficij nondum vacantis non tenet.*
6 *Non entium nullæ ſunt qualitates.*
7 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
8 *Articuli impertinentes non ſunt admittendi.*
9 *Beneficij nondum collati permutatio fieri non poteſt.*
10 *Beneficium de proximo conferendum renunciari non poteſt.*
11 *Propria beneficia poſſunt renunciari.*
12 *Abſens ante acceptationem beneficij ſibi collati non poteſt renunciare.*

VIgeſimoſecundo Quæro An poſſit bene-
ficium nondum collatum reſignari ſim
pliciter vel in fauorem Reſpon. Negati
1 ue†vt colligitur ex deciſ.26.Rot.in fi.de
procur.in antiq.tradit Boer.deciſ.205.n.
4.& deciſ.308.per totum Roffin.de benef.ca.14.nu-
mero 43.cum ſeq.Io.de Graſſ.de reſcrip.apoſt. num.
* 88.Rebuff.conſ.36.num.7.& eſt communis* opinio
omnium doct.
2 Ratio†quia nemo poteſt transferre id quod non ha-
bet cap.quod autem de iur.patr.reg. Nemo.de regul.
iur.ſed ante collationem quis nullum ius habet in be
neficio nondum ei collato Caſſa.deciſ.21.num.9. ſu-
per regul.Cancell.Put.deciſ.90.num.4.lib. 1.& nemo
3 poteſt†renunciare quod non habet Card.Pariſ.conſi.
95.nu.15.vol.3.
4 Hac ratione qui non†habet beneficium non poteſt
permutare cap.primo.ibi.*ſi ſua beneficia*.de rerū per-
mut.lib.6.Anchar.Gemin.& Franc. ibidem Gemin.
conſ.21.in fin.Alexand.conſ.16.lib.6.Socc.Sen. con-
* ſil.168.col.3.lib.2.&*communiter doctores.
5 Accedit quia † collatio beneficij nondum vacantis
non tenet cap.primo in principio in verb. vacabat &
ibi gloſſ.in verb.eſſet Franc.4.not.de conceſſ.præben.
lib.6.cap.vlt.§.ſane vbi doct.eod.tit.& lib.cap.propo-
* ſuit vbi Barbat.in 2.not.eod.titu.ex.&* communiter
6 doctor.ergo neque etiam reſignatio,nam non†entiū
nullæ ſunt qualitates l.eius qui in prouinciam ff.ſi cer.
petat.& inquit Pariſ.conſ.95.nu.15.vol.3.quod renū
ciatio iuris non competentis renuncianti non valet.
7 Comprobo quia fieri † non debet quod factum non
releuat l.hæc ſtipulatio §.diuus ff.vt legat. nomine ca
uea.l aliquando ad fin.ff.ad Velleian.Card.Pariſ.conſ.
8 5.nu.44.volum.4.& ideo articuli†impertinentes non
ſunt admittendi cap.cum contingat de oſſ.& poteſt.
iud.deleg.Bart.per illum text.in l.ſi duo §. Idem Iulia
nus nu.13.ff.de iuſt.& iur.Crauett.conſ.23.nu.4.Car-
din.Pariſ.conſ.97.num.131.3olum.1.& conſi.67.nu.
* 14.vol.4.fuit deciſum in vna*Brachanen.parochialis
de pedraxa coram Accorābono 15. Februarij 1552.
* & in alia*Romana ſtatus coram Cardin. S.Crucis.9.
Maij 1552.ſed huiuſmodi renunciatio ſi fiat nihil re
leuat,ergo.
9 Hinc non†poteſt fieri permutatio beneficij nondū
collati Petr.de Peruſ.de permutat.benefic.nu.3.& eſt
* *communis opinio.
Amplia hanc concluſionem procedere etiam ſi re-
10 ſignetur certum beneficium†conferendum de proxi-
mo,nam nihilominus huiuſmodi reſignatio non pōt
* fieri,ita Boer.dict.deciſ.308.col.2.ſub nu.2.& *com
muniter eſt receptum per omnes.
Quod eſt notandum ad limitationem illius regulę
quod proxime accingendus habetur pro accincto.
11 Ex quo infertur†quod beneficia propria non aūt
quæ alterius ſunt poſſunt reſignari Petr.Greg.Sintag.
*12 Iur.c.17.nu.15.& eſt*communis reſolutio.Hinc†ab-
ſens cui collatum fuit beneficium non poteſt reſigna
re illud ante acceptationem vt reſpondit Rebuff.con
ſil.48.nu.8.& conſ.49.num.2.quia nondum in eo ius
habet cap.ſi tibi abſenti de præben.lib.6.vbi commu
* niter*doctores.

Vigeſimæ tertiæ Quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Beneficium in quo quis habet ius ad rem poteſt renūciari ſimpliciter,non autem in fauorem.*
2 *Habet ius conſiderabile qui habet ius ad rem.*
3 *Quiſque poteſt renunciare iuri ſibi competenti.*
4 *Ius ad rē nō eſt tātæ potētiæ vt poſſit ī aliū trāsferri.*
5 *Ius in re poteſt renunciari in fauorem.*
6 *Aliud eſt renūciare ſimpliciter aliud vt detur alteri.*

7 *Electus poteſt ſimpliciter electioni de ſe factæ renunciare.*
8 *Electus poſt electionem habet ius ad rem.*
9 *Electus poſt renunciationem non auditur.*
10 *Præſentatus ad beneficium poteſt renunciare ſimpliciter.*
11 *Præſentatus poteſt renunciare in manibus patroni.*
12 *Poſt præſentationem acquiritur ius ad rem.*
13 *Patronis laicis licet variare accumulatiue.*
14 *Habentes expectatiuam ad beneficia poſſunt renunciare ſimpliciter.*
15 *Per expectatiuam habetur ius ad rem.*
16 *Habentes regreßum,vel acceſſum poſſunt renunciare ſimpliciter.*
17 *Habentes ius ad rem non coguntur renunciare corā ſuperiore.*
18 *Differentia inter ius ad rem & in rem.*

VIgeſimotertio Quæro an poſſit
reſignari beneficiū ſuper quo
volens reſignare habet ius ad
1 rem?Reſpon.poſſe†renunciari
ſimpliciter,non autem in fauo
rem:ita colligitur ex Inn.ex ca.
quod in dubijs ſub nu.1.de re-
* nūc.vbi Abb.& alij*omnes Ar
chid.in cap.deliberatione de offic.leg.lib.6.Rot. de-
ciſ.7.de iure patr.in antiq.& deciſ. 8. eod.tit.in nou.
* num.2.& eſt*communis opinio.
2 Et ratio eſt † quia qui habet ius ad rem habet ius
conſiderabile,vnde non mirum ſi poteſt ſimpliciter
* illi renunciare iuxta vulgarem*& cōem regulam vni-
3 cuique eſſe conceſſum renunciare iuri†ſibi competē
ti Rot.deciſ.32.nu.3.de appell.in nou.& deciſ.31.n.
4.de Iud.in antiq.& deciſ.1.num.3.de iur.iuran. per
Biſignett.D.meus Card.Pariſ.cōſ.65.num.24.vol.2.
4 non autem in fauorem,cum dictum†ius non ſit tan-
tæ potentiæ vt poſſit in alium transferri iux.not.per
Sarn.in reg.de iur.quæſit.non tollē.Rot.deciſ.17.de
præb.in nou.namque vt procedat renūciatio in fauo
5 rem † requiritur,vt renuncians habeat ius in re,& ſic
vt a ſuperiore habuerit titulum canonicum iux.ca.1.
de reg.iur.in 6.iuxta ea quæ ſcribit Lapus allegat.89.
* & dicetur infra ex*communi.ex quo patet quod dif-
6 ferunt hæc inter ſe ſcilicet renunciare† ſimpliciter &
renunciare vt detur alteri , vt ſcriptum reliquit Bald.
conſ.403.num.3.lib.1.& hæc de ſtilo Cancellarię ap
pellatur ceſſio.
7 Ex quo infertur primo electum† ad aliquod bene
ficium poſſe ſimpliciter renunciare electioni de ſe fa
ctæ c.in præſentia de renunc.Innoc.in c. cum veniſ-
ſent de reſt.in integ.Rot.deciſ.8.num.3. de iur.patr.
in nou.Card.Alex.in c.ſi quis.num.47.q.1. Franc.in
c.beneficium num.10.in fi.Moder.in tract.de elect.
Gugliel.Mandagol.de elect.pręlat.col.4.in fi.verſ.ele
* ctus &*communiter doct.Namque electus†poſt ele
8 ctionem habet ius ad rem Abb. in c. cum Bertoldus
de re iud.Fel.in c.in noſtra in 28.corollario de reſcr.
* Bellam.deciſ.167.Rot.deciſ.6.de elect.in nou.*com
munis vt per Sarn.reg.1.de iur.quæſit.nō tollen. col.
13.verſ.1.igitur modus.
Et in tantum valet huiuſmodi renunciatio electi
9 ſponte facta vt poſtea†non audiatur Ant. de Butr.in
* d.c.in præſentia nu.1.vbi*communiter, & minus po-
teſt appellare ne ad nouam electionē deueniatur,Za-
barel.in c.cum inter num.1.de elect.
10 Secundo infero præſentatum†ad aliquod benefi-
cium poſſe renunciare ſimpliciter dictæ præſentatio
11 ni etiam poſt acceptationem ac ēt†in manibus ſolius
* patroni vt fuit* tentum,vt dicitur in d.deciſ.7.de iur.
patr.in antiq.Curt.in tract. de iure patronatus verb.
* Honorificum col.30.&*communiter omnes.
12 Nam per præſentationem † acquiritur ius ad rem
Sarn.d.q.1.de iure quæſit.non tollen.col. 14. verſ. 2.
Caſus.Rebuff.in eadem reg.gloſſ.6.nu.38.Bellam.de
ciſ.167.poſtquam præſentatus acceptauit Abb.in c.
cum Bertoldus col.3.de re iud.Cald.conſ.17. de iur.
* patr.& conſ.9.eodem tit.& eſt*communis opinio.
Quomodo enim tales præſentati poterūt reſigna
re in fauorem?cum a ſuperiore adhuc non ſint inſti-
tuti Bero.conſ.5.num.77.cum ſeq.lib.1. namque li-
13 cet† patrono laico variare accumulatiue c.quod aut
* vbi gloſ.Innoc.Butr.Io.And.Card.Alex.&* commu
niter doct.vt de communi atteſtatur Bero. nu. 8. de
iure Patr.Card.Pariſ.conſ.47.in princ.vol.4.Ferrett.
conſ.211.num.9.Celſus Hug.conſ.78.nu.6.& 7. Ge
rard.Mazzol.conſ.61.num.28.Bero.d.conſ. 5.& nu.
77.& 79.lib.1.Rip.in rub.de Iud.nu.69.Fran. Marc.
deciſ.delfin.476.num.20.& 470.per totum par.1. &
* deciſ.1154.ead.parte & eſt*communis omnium ſen
tentia vt atteſtatur Burſat.conſ.379.nu.11. cum ſeq.
vol.4.vbi infinitos recenſet.
14 Tertio infero habentem † expectatiuam ad aliqđ
beneficium poſſe renunciare ſimpliciter illi gratiæ
Rot.deciſ.8.de renunciat.in antiq.Gemi. conſ.127.
* in fi.Boer.deciſ.308.num.1.&* communiter docto.
hoc volunt vt colligitur ex Staſil. de liter. grat. cum
15 †per expectatiuam habeatur ius ad rem Card. Zaba-
rel.in clem.Auditor & in clem.ſeq.not.2.de reſcript.
Sarn.d.q.1.reg.de iur.quæſit.non tollen.col.14.Non
autem in fauorem cum adhuc beneficium nō ſit ſuū
virtualiter vt poſſit in alium transferre.
Hinc tale beneficium non poteſt permutari Alex.
de Antill.Barb.in c.quæſitum col. 4. de rerum per-
mut.poſt Zabarell.licet Gamm.in c.licet num.42.de
rerum permut.in 6.tenuerit cōtrarium, cuius opinio
communiter reprobatur.
16 Quarto infero habentes† regreſſum vel acceſſum
ad beneficium poſſe renunciare ſimpliciter Putr.de-
* ciſ.341.lib.1.Moedan.deciſ.338.col.3.&* communi
ter doct.vt ſuo loco dicam,iſti enim habent ius ad rē
vt per Sarn.d.q.1.col.18.de iur.quęſit.non tollen.vbi
refert alios caſus ex quibus habetur ius ad rem, & in
his idem erit dicendum vt ſupra.
17 Et renunciatio † iſtorum qui habent ius ad rem
non eſt neceſſe vt fiat in manibus ſuperioris gloſſ. in
c.ſi electio de elec.lib.6.cum alijs alleg.a Rot. deciſ.
7.num.3.de iur.patr.in antiq.& deciſ.8.numero ſecū
do,eodem tit.in nou.Gemin.conſ.127. Boer. deciſ.
* 308.ſub num.1.&*communiter doct.vt dicam infra
ſuo loco.
18 Ex quo collige † differentiam inter ius ad rem &
in rem,nāque facilius perditur ius ad rem quam ius
in rem Rot.deciſ.17.num.2.de præben.in nou.Rot.
* * deciſ.14.num.5.de renunc.in antiq.&* communi-
ter doctores.

VIGESIMAEQVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficium poteſt reſignari etiam bullis non cōfectis.*

2 *In ſupplicatione narratur bullas non eße expeditas.*
3 *Poſt ſignatam ſupplicationem prouiſus conſequitur titulum beneficij.*
4 *De iure communi non requiritur expeditio literarum.*
5 *Ante expeditionem literarum titulus non diciturper fectus.*
6 *Mortuo prouiſo poſt regiſtratam ſupplicationem beneficium vacat per obitum.*
7 *Quomodo fiat reſignatio, quando ſupplicatio non eſt regiſtrata.*

ET quia recepta doctorum ſen
tentia eſt beneficium in quo
quis habet ius iure poſſe reſi-
gnari ſimpliciter, & in fauo-
rem.
Vigeſimoquarto, Quæro.
An talis reſignatio poſſit fie-
ri bullis non confectis? com-
* munis * opinio eſt poſſe fieri
1 †etiam ad fauorem Boer.deciſ.24.numero nono.Re
buff.in concordantiis de mand.apoſt. in verb. literas
vbi citat Imol.in clem.vnica.num.22. de rerum per-
mut.Arnulph.Rux.de iur.regal.priuileg.4.num. 15.
* dicit*ita hodie practicari Maſcard.de prob.concluſ.
843.nu.18.Aragon.deciſ. 12. Illerden. & habetur in
lib.diuerſarum deciſ.250.in manuſcrip. & colligitur
ex deciſ.182.R.P.D.Seraphini Mandoſ.in prax.ſign.
grat.tit.reſignationes colum.3.verſ. beneficij obten-
ti,vbi dicit admitti huiuſmodi reſignationem his ver
bis ſcilicet poſſeſſione habita vel non habita ac for-
ſan literis non expeditis reſignare proponat prout re
ſignat & cedit,nec ſignatura inquit Mandoſ. delere
conſueuit illa verba forſan literis non confectis ſeu
non expeditis arg.not.per gloſſ.primam in c.inſtitu-
tionis 25.q.2.& per doct.in procœ.6.hodie autem ſo-
2 let†narrari hoc quod literę non ſunt expeditæ & non
de facili admittitur huiuſmodi reſignatio ad fauorē,
ſed cum magna interceſſione,nam quamuis poſt ſi-
3 gnatam ſupplicationem†ille conſequatur titulum be
neficij vt per Card.in cap.quiſquis de elect.Bal.in le.
cum apud.C.com.Succ.manuſc.Sarn.de infir.reſign.
quæſt.31.qui titulus in beneficialibus attenditur cap.
ex frequentibus de Inſtitut.docto.in ca. ex literis de
reſtitut.ſpoliat.& in cap.ex inſinuatione de procura.
cap.inſtitutionis 25.q.2.& per conſequens de iure cō
4 muni non requiratur†expeditio literarum vt fuit di-
* ctum in vna*Bracchanen.Monaſteriorum corā Ac-
corambono 24.Aprilis 1552.teſte Caputaq. deciſ. 4.
p.1.tamen cum hodie * de ſtilo omnibus noto & ex
reg.Cancell.requiratur dicta expeditio literarum,ſe-
quitur ante dictam expeditionem titulum non dici
5 perfectum†in ſuo eſſe Bellam.deciſ.110.col.4.& de-
ciſ.664.Mil.in verb.gratia Apoſtolica Oldrad.conſi.
324.incip.factum tale Rot.deciſ.27.de reſcrip.in no.
& deciſ.28.de præbend.in antiq.Bellam.deciſ.746.&
deciſ.252.vbi dicit ſumptum de regiſtro ſupplicatio
num in Iudicio fidem non facere,licet ſecus ſit in
regiſtro literarum Bullatarum.
Et hæc concluſio procedit poſtquam ſupplicatio
ſignata per Summ.Pontif.eſt regiſtrata,nam tunc po
teſt fieri huiuſmodi reſignatio quæ de ſtilo Cancella
rię appellatur ceſſio,& tunc ſi moriatur ille ad cuius
6 fauorem fuit ſignata † dicta ſupplicatio & regiſtrata
beneficium dicitur vacare ex eius obitu, vt eſt vera
concluſio per Sarn.in prima quæſt.reg. de non iudi.
Caſſador.dec.8.nu.9.vbi ſcribit dec.Bellam.144.con
trarium uolentis non ſeruari & illum refert & ſequi-
tur Mandoſ.in prax.de ſignat.grat.titu. renunciatio-
7 nes col.4.in principio,hoc enim caſu†poteſt reſigna-
re iſte in fauorem,nam ſignatur alia ſupplicatio cum
narratiua quod beneficium fuit alteri collatum qui
conſentit expeditioni literarum, & renunciat omne
* ius,& ita*vidi practicari.
Si autem ſolum eſt ſignata ſupplicatio tunc poteſt
* illa lacerari vt fieri*videmus tota die, & alia ſignari
in fauorem illius cui vult renunciare, & ita fuit plu
ries dictum in Rota.

Vigeſimæ quintæ quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *An literæ dicantur expeditę quando ſunt in plumbo.*
2 *Literis plumbatis poteſt fieri reſignatio.*

SED iuxta hoc vigeſimo
quinto Quæro pone q̄
poſt ſignatam ſupplica-
tionem literę expedian-
tur in Cancellaria & po-
ſtea mittantur in officio
vbi ſolet apponi plum-
bum, an iſte poſſit reſi-
gnare hoc beneficium
in fauorem? hęc quęſtio
pendet ex alia quæſtione.
1 An quando literæ ſunt in plumbo dicantur†expedi
* tæ de quo fuit dubitatum in Ro.*de menſe Noueb.
1539.coram R.P.D.Marcello Creſcentio in vna Sa-
lamantina parochialis,in qua fuit concluſum pro af-
firmatiua iux.c.licet de Crim.falſ.Gemin.in ca.ſicut
de præben.lib.6.prout atteſtatur Sarn.in q.1. regula.
* de non iud.iux.form.ſuppl.col.4.& ita ſeruari*in pra
xi atteſtatur Felin.in cap.diligenti in fin.de ſimon.Vn
de cum literæ ſint expeditæ,ſequitur poſſe fieri reſi-
gnationem iux.ea quæ dicentur in ſeq. q.
2 Ex quo infertur†quod abſque dubio quis poteſt re
ſignare poſtquā bullæ ſunt plumbatæ, & in hoc con-
* cordant*omnes communiter ac ita ſeruat* ſtilus.

Decimæ ſextæ Quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Ante apprehenſam poſſeſſionem poteſt fieri reſignatio.*
2 *Per collationem,& acceptationem acquiritur ius.*
3 *Per acceptationem acquiritur titulus beneficij.*
4 *Ius conſiſtit in literis.*
6 *Renuncians literis, videtur renunciare beneficium.*
7 *Non utens literis per annum non videtur renunciare.*
8 *Quando videatur renunciari literis.*
9 *Aliud eſt renunciare Prælaturæ, aliud abſoluere ſubditos.*

VIgeſimoſexto Quęro An beneficium poſſit re
ſignari etiam ad fauorem literis expeditis,an
te tamen apprehenſam poſſeſſionem? Reſpō.
1* †affirmatiuam opinionem a docto.* communiter re
cipi Gemin.conſ.127.in fi.ad quòd allegat Io. Andr.
Archid.& Rot.Boer.deciſ.308.nu.1.Calder.in c.mā
datum nu.15.de reſc.Petr.Anchar.in ca.ad audientiā
2.nu.2.de reſcr.Ant.de Burg.in c.cæterum num.151.
de reſcr.Pet.Greg.Sintag.iur.lib.17.c.17.nu.16.& ita
* *communiter practicari atteſtatur Arnalph.Rux.de
iur.reg.priuileg.4.nu.15.
2 Ratio eſt quia per collationem† & acceptationem
* ex*communi ille cui confertur, conſequitur ius in
rem.cap.vlt.de conceſſ.præb.lib.6.cap. ſi tibi abſenti
de præb.in 6.Put.deciſ.90.nu.4.lib.1.Rebuff. in reg.
3 de iur.quæſit.non toll.glo.6.nu.38.in fin.ac† titulum
* beneficij vt eſt* communis opinio de qua late Sarn.
de non iud.iux.form.ſuppl.q. 1.qui ſufficit ad renun-
ciandum etiam in fauorem ut dictum eſt ſupra,nam-
que poſſeſſio ad hoc non attenditur vt ex pluribus
4 iuribus reſoluit Boer.deciſ.24.nu.8.*ius enim conſi-
ſtit in literis ſine qbus prohibitum eſt capere poſſeſ-
5 ſionem†ex conſtitutione Iulii III.33.incip. ſanctiſſi-
mus ſub pœna inhabilitatis & reſtitutionis fructuū.
6 Ideo renuncians † expreſſe literis videtur renunciare
beneficio.Ita Cald.poſt alios in c.mandatum nunc.
14.de reſcr.Maiol.de irregul.lib.3.cap.6.nu.12.ſub-
7 dit Cald.d.cap.mandatum nu.16.quòd†literis non vi
detur renunciatum ſi quis eis non vtatur per annum
ſicuti neque per additionem factam ſuperiori ſubij-
ciendo ſe miſericordiæ ipſius Maiol.d.lib. 3. de irre-
8 gul.cap.6.in fin.†nec per reuerentiæ exhibitionē aut
obedientię præſtationem Ant.de Butr. in cap. 3.nu.
1.de his quę fiunt a maior.part.cap.quemadmodum
9 †ſuperiores prælati abſoluendo ſubditos a prælatura
non videatur per hoc renunciare prælaturæ cap.le-
ctę de renunc.vbi Ant.de Butr.& Abb. quos uide.

Vigeſimę ſeptimæ Quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Prouiſus de prębenda ſub conditione non poteſt illā renunciare pendente conditione.*
2 *Hæreditas ante conditionem impletam non poteſt renunciari.*
3 *Reſignatio beneficij habet conditionem ſi fuerit facta publicatio.*
4 *Beneficium reſignatum poteſt renunciari etiam ante publicationem.*
5 *Ius quæritur per ſignaturam Papæ.*
6 *Gratia ſi neutri non ſuffragatur ante publicationem.*
7 *Gratia ſi neutri capit beneficium vacans.*
8 *Expectans,& acceptans poßunt reſignare.*
9 *Poteſt fieri reſignatio ante publicationem etiam ſi eſſet in fine.*

VIgeſimo ſeptimo Quæro An beneficium
poſſit reſignari antequā ſit facta publi-
catio? præſuppone fuiſſe reſignatū bene
ficium N.qui vigore huiuſmodi reſigna
tionis capit poſſeſsionem, non autem
adhuc publicauit, vt tenetur ex regulis Cancellariæ,
ac etiam ex conſtitutionibus Pij V.& Gregorij XIII.
an poſſit reſignari huiuſmodi beneficium.
Videtur quod non ex doctrina Cyni, quem
refert & ſequitur Alexander. in leg. Is, qui hæres
numero. 5.ff.de acquir. hæred. vbi vult quod ſi fuerit
1 prouiſum†alicui de præbenda ſub aliqua conditio-
ne,quod pendente tali conditione non poteſt proui
ſus renunciare præbendæ idque Cin.& Alex.deducūt
ex illo tex.dum eliciunt hæreditatem delatam ſub cō
2 ditione†non poſſe renunciari pendente conditione,
ita in caſu noſtro cū reſignatarius teneatur publicare
3 alias amittit ius,ergo antequam†ius ſuum ſit reſolutū
non poteſt reſignare quia erat beneficium futurum
reſignatario ſub conditione ſi publicaret,vt in termi-
nis ſcribit Roman.conſ.433.ſub.nu.9.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
4 verior,& ab omnibus recepta†vt beneficium reſigna
tum poſſit reſignari ante factam publicationem a re
* ſignatario, ita fuit reſolutum in vna*Toletan.præſti-
monii coram Sarn.teſte Creſcen.deciſ.227.libro.1.in
manuſc.
5 Ratio eſt quia ius quæritur†per reſignationem ad
miſſam & ſignatam a ſuperiore vt eſt* communis o-
pin.de qua per Sarn.in 1.q.reg.de nō iudic.iux.form.
ſupp.& q.31.1.& 2.col.reg.de infir.reſign.nec pendet
a conditione ſi publicauit vt in ſpecie tradit. Moed.
deciſ.348.fuit,&c.in tit.de præben.Card.Pariſ. conſ.
114.nu.5.vol.4.licet in euentum in quem non publi
cauit reſoluatur vt optime declarat.Card.Pariſ. dict.
conſ.114.nu.5.cum ſequen.
Hinc ante factam publicationē ſi beneficiū fuerit
6 impetratum†per gratiam ſi neutri,licet non fuerit po
ſtea facta publicatio nihilominus non valet huiuſmo
di impetratio cum ante publicationem ius eſſet pu-
* re quæſitum Ita fuit tentum in * Rota die tertio.
Februarij. 1540. coram D. Ioanne Paulo, teſte.
Moedan.deciſ.348.fuit dubium ſub tit.de qua etiam
deciſ.atteſtatur Orat. Mandoſ.in addit.ad Roman.
d.conſ.433.in verbo ſub conditione ſub.num. 9. gra
7 tia enim ſi neutri capit beneficium†vacans & non va
caturum vt dicetur infra.
8 Hinc acceptans & obtinens†ſibi prouideri vigore
expectatiuæ poteſt cedere ius in beneficio acceptato
competens ante curſum trium menſium datorum ad
publicandum Caſſad.deciſ.26.ſuper reg.vbi late. Et
hæc opinio probatur in Conſtitutione Felin.record.
Gregorii.XIII*.de publicandis reſignationibus,vbi a
ctat ne dum primum reſignatarium,ſed etiam ſecun-
dum & tertium ad publicandum reſignationes vt la
tius infra dicetur.
Non obſtant in contrariū allegata quia illud conſ.
Roman.quatenus dicit ius eſſe ſub conditione repro
batur a Rot.vt tradit Moedan.dict.deciſ.ac etiā Mā
doſ.in addit.ad illud.conſ.
9 Amplia procedere*etiā ſi eſſet in fine termini da-
ti ad publicandum, ita Caſſad.dict.deciſ.27.tenuit pa
latium ſuper reg.Cancell.ex rationibus per ipſum alle
* gatis,& eſt communis*opinio.

Finis Secundi Libri.

FLAMINII PARISII

PONTIFICII CAESAREIQVE Iuris Conſultiſſimi,

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER TERTIVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 OMnes poſſunt beneficia reſignare.
2 Habentes dignitatem poſſunt reſignare.
3 An reſignatio ſortiatur effectum ſi reſignans aſſumatur ad ſummum Pontificatum.
4 Per aſſumptionem ad Papatum vacant beneficia aſſumpti.
5 Per aſſumptionem Epiſcopatus vacant beneficia promoti.
6 Per aſumptionem ad Papatum extinguuntur penſiones & reſeruationes fructuum.
7 Papa eſt ſolutus legibus.
8 Per prouiſionem ad Epiſcopatum vacant penſiones.
9 Retentio conceſſa Epiſcopis non ſuffragatur literis nõ expeditis.
10 Epiſcopi titulares non amittunt penſiones.
11 Papa eſt Epiſcopus.
12 Epiſcopus eſt pater ſpiritualium.
13 Papa eſt pater ſpiritualium omnium Chriſtianorum.
14 Qua ratione reſeruentur penſiones Cardinalibus.
15 Papatus eſt beneficium.
16 Princeps debet viuere ſecundum leges.
17 Papatus aſtringitur lege honeſtatis.
18 Papa eſt animal rationale.
19 Princeps contractum ab eo factum reuocare non poteſt.
20 Reſignantes debent habere ius, alioquin ceſſio eſt nulla.
21 Priuatus beneficijs ipſo iure non poteſt reſignare.
23 Quoties beneficium amittitur ipſo iure nullum ius remanet beneficiario.
23 Quę ipſo iure ſunt amiſſa non poſſunt alienari.
24 Simoniacus non poteſt ſuum beneficium reſignare.
25 An ſimoniacus amittat beneficia ſuper quibus non cõmiſit ſimoniam.
26 Offendentes Cardinales non poſſunt reſignare.
27 Falſificantes literas apoſtolicas non poſſunt reſignare.
28 Contrahens matrimonium non poteſt renunciare.
29 Obtinens beneficium curatum & non faciens ſe promoueri intra annum non poteſt renunciare.
30 Curatus eſt priuatus ipſo iure ſi non fecit ſe promoueri infra annum.
31 Hæreticus non poteſt renunciare.
32 Hæreticus priuatur ipſo iure beneficijs.
33 Beneficia hæretici ante declarationem poſſunt conferri.
34 Filij hæreticorum ſunt priuati ipſo iuro.
35 Filij hæreticorum nati poſt commiſſum delictum a patribus non poſſunt beneficia poſſidere.
36 Sciſmaticus non poteſt reſignare.
37 Sciſmaticus dicitur hæreticus.
38 Priuati ipſo iure non poſſunt reſignare etiam ante declaratoriam.
39 Intruſi non poſſunt reſignare beneficia quę poſſident.
40 Intruſi nullum habent titulum.
41 Intruſus non poteſt renunciare etiam ſi diu beneficiũ pacifice poſſedit.
42 Intruſi non poſſunt permutare.
43 Longa detentio beneficij non iuſtificat titulum.
44 Inhabilitas perſcribi non poteſt.
45 Ex diuturnitate temporis non naſcitur titulus.
46 Intruſi condemnantur ad fructus a die motæ litis.
47 Ius Canonizatum per ſententiam Rotalem dicitur plenum.
48 Laicus non poteſt poſſidere beneficia.
49 Laicus non poteſt reſignare beneficia.
50 Promotus ad incompatibile non poteſt reſignare.
51 Per promotionem ad incompatibile vacant priora.
52 Amiſſa ipſo iure non poſſunt alienari.
53 Reſignare eſt donare.
54 Beneficia promotorum poſſunt conferri nulla lata ſententia.
55 Promoti auditi poſſunt deijci poſſeſſione.
56 Conductores non debent ſoluere promotis.
57 Parochiani quando poſſunt ſe ſubtrahere ab obedientia.
58 Priuati tenentur in foro conſcientiæ dimittere beneficia.
59 Priuatus nõ poteſt agere petitorio pro beneficio quod amiſit.
60 Promoti ſpoliati non ſunt reſtituendi.
61 Contra ſpoliatum poteſt opponi defectus proprietatis.
62 Spoliatus a iudice non eſt reſtituendus.
63 Spoliatus a priuato auctoritate iudicis non reſtituitur
64 In prouiſione ſecundi beneficii incompatibilis ſolet dari clauſula vt primum infra duos menſes libere dimittatur.
65 Appoſita huiuſmodi clauſula non poteſt fieri reſignatio in fauorem neque cum aliqua reſeruatione.
66 Per promotionem ad Cardinalatum vacant priora beneficia ipſo iure.
67 Summus Pont. in omnibus promotionibus cõcedit retentionem Cardinalibus.

68 Cardinales

68 Cardinales laborant pro Eccleſia vniuerſali.
69 Cardinales ſunt latus Papæ.
70 Cardinalium officium eſt aſſiſtere Papæ.
71 Cardinales appellantur fratres Papæ.
72 Canonici cum Epiſcopo faciunt vnum corpus.
73 Cardinalatus cum Epiſcopatu eſt incompatibilis.
74 Cardinales habentur pro reſidentibus.
75 Promotus ad Epiſcopatum non poteſt renunciare beneficium ante obtentum.
76 Per aſſecutionem Epiſcopatus vacant beneficia.
77 Quæ debeant concurrere vt vacẽt beneficia promoti.
78 Beneficia promoti ſtatim conferuntur.
79 Amiſſa ipſo iure non poſſunt donari.
80 Qui nullum ius habet non poteſt renunciare.
81 Beneficia promoti ad Epiſcopatum poſſunt cõferri nõ expectata ſententia.
82 In foro conſcientiæ quis tenetur ad pęnam qua fuit condemnatus.
83 Promouendi non poſſunt renunciare.
84 Papa ſolet concedere retentionem promotis ad Epiſcopatum.
85 In retentione expediuntur literę.
86 Rentention eſt iuris antiqui reſeruatio.
87 Diſpenſatione poteſt quis obtinere plura beneficia.
88 Summus Pontifex poteſt concedere retentionem.
89 Per promotionem ad Eccleſias exiſtentes apud infideles non vacant priora beneficia.
90 Quis non tenetur ad diligentiam cum nihil operatur.
91 Primum curatum non perditur niſi fuerit capta pacifica poſſeſſio ſecundi.
92 Promotus apud infideles nihil conſequitur præter dignitatem.
93 Duo beneficia curata ſimul ſunt incompatibilia.
94 Poteſt quis habere duo beneficia quorum vnum eſt curatum habitu aliud actu.
95 Promotus ad Abbatiam non poteſt renunciare.
96 Beneficia promoti in Abbatem vacant ante benedictionem.
97 Epiſcopatus & Abbatia æquiparantur.
98 Abbatia eſt ex maioribus dignitatibus.
99 Abbatia ſecularis æquiparatur regularibus.
100 Prior regularis non poteſt renunciare.
101 Prior æquiparatur Abbati.
102 Prioratus eſt principalis pærlatura in Eccleſia regulari.
103 Habens perſonatum non poteſt renunciare priora ſi conſequatur ſecundum.
104 Archidiaconus & Decanus nõ poſſũt renunciare poſt obtentam aliam dignitatem.
105 Duæ dignitates ſunt inter ſe incompatibiles.
106 Canonicus non poteſt renunciare primum, ſi conſequatur ſecundum.
107 Incompatibile eſt habere duos Canonicatus in eadem Eccleſia.
108 Habens perſonatum ſi conſequatur curatum non poteſt renunciare perſonatum.
109 Obtinens beneficium curatum ſi conſequatur pacificã poſſeſſionem ſecundi non poteſt renunciare primũ.
110 Duæ parochiales in commendam incompatibiles.
111 Commenda perpetua eſt titulus canonicus.
112 Commendatarij perpetui faciunt fructus ſuos.
113 In dubio commenda perpetua præſumitur.
114 Diſpoſitio cap. De multa de pręb. habet locum in commendis.
115 Per adeptionem ſecundæ vicariæ vacat prima.
116 Duæ Vicariæ perpetuæ ſunt inter ſe incompatibiles.
117 Vicarius perpetuus dicitur habere titulum.
118 Vicarius perpetus nõ poteſt reſignare Vicariam poſt adeptionem ſecundi curati.
119 Ratione vnionis poſſunt ab vno plura beneficia obtineri.
120 Annexum non facit incompatibile.
121 Obtinens beneficium ſimplex in aliqua Eccleſia illud non poteſt reſignare per adeptionem ſecundi.
122 Sub eodem tecto plura beneficia obtineri nõ poſſunt.
123 Epiſcopus non poteſt diſpenſare ſuper incompatibilitate ſub eodem tecto.
124 Non valet conſuetudo vt quis poſſit obtinere plura beneficia ſub eodem tecto.
125 Diſpenſatus ad duo beneficia non cenſetur diſpenſatus vt illa habeat in eadem Eccleſia.
126 Clauſula motu proprio non tollit incompatibilitatẽ beneficiorum.
127 Clauſula motu proprio non tollit defectum intentionis.
128 In eadem Eccleſia poſſunt obtineri duo beneficia diſſimilia.
129 Vt vacet primum debet capi poſſeſſio pacifica ſecũdi.
130 Pacifica poſſeſſio quæ dicatur.
131 Verbum incontinenti quomodo interpretetur relinquitur arbitrio Iudicis.
132 Obtinens beneficium ſimplex reſidentiam requirens ſi aliud ſimilr conſequatur primum non vacat ipſo iure.
133 Et obtinenti datur optio vt eligat quod voluerit.
134 Non poteſt quis in diuerſis Eccleſiis perſonaliter reſidere.
135 Non faciens reſidentiam priuatur ipſo iure.
136 Primum præſtimonium non vacat per adeptionem ſecundi.
137 Præſtimonia dantur in titulum beneficij.
138 Habens beneficium ſufficiens ad commodam ſuſtentationem poteſt ex vſu alia beneficia habere.
139 Magna multitudo beneficiorum incompatibilis.
140 Præſtimonia ſunt beneficia Eccleſię.
141 Multa beneficia poſſunt haberi quando ſunt modicĩ valoris.
142 Decem aut octo beneficia dicitur magna multitudo.
143 Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur magna multitudo beneficiorum.
144 Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur magnitudo.
145 Iudicis arbitrio relinquitur quod certa lege non reperitur diffinitum.
146 Habens dignitatem ſi conſequatur canonicatum non priuatur ipſo iure.
147 Canonicus factus canonicus in alia Eccleſia non perdit primum ipſo iure.
148 Diſpoſitio cap. De multa de præb. eſt pœnalis.
149 In literis in forma dignum ſi Ordinarius non conferat prouiſus non poteſt capere poſſeſſionem.
150 Nemo poteſt perdere quod non habet;
151 Priuatus beneficijs poteſt renunciare.

PRimo Quæro qui poſſint beneficia reſignare? regula* eſt affirmatiua omnes † poſſe reſignare eorũ beneficia vt colligitur ex Io. And. in Rub. de renunciat. num. 4. Rot. deciſ. 26. in fin. de procur. in antiq. & deciſ. 31. nu. 4. de re iudic. cod. lib. Boer, deciſ. 105. nu. 4. & deciſ. 308. Bal. in cap. cum omnes nu. 24. de conſtitut. Ant. de Burg. in cap. ex parte nu. 22. de reſcrip. Roſſiniac.

Roffiniac.de benef.c.14.n.43.Io.de Graſſ. de recip.
apoſt.n.88.Lambert.de iur.patronat.2.ar.q.9.prin.p.
1.primi lib.n.40.doctor.*omnes in cap.quod in du-
biis & cap.Admonet de renunc.

Et hæc concluſio Ampliatur procedere ne dū in
2 priuatis,ſed etiam†in habentibus dignitatem quantū
uis maximam, nam Epiſcopus,Cardinalis, ac etiam
Papa,poſſunt reſiguare cap. 1. de renunciat. libro 6.
* &ibi communiter*DD. vt late ſupra comprobaui-
mus.in libr.2.quæſt.1.Et hac ſumpta occaſione non
omittam vnum dubium quod alias contingit.Nam
3 N.Cardinalis volebat†reſignare quādam Abbatiam
in fauorem Petri,fuit ſignata ſupplicatio , & poſtea
mortuus eſt ſumm.Pontifex.Et ad apicem Pontifica
tus aſſumptus eſt dict.N.Cardinalis dubitabatur An
reſignatio ſortiatur effectum.ego diſtinguebam qđ
aut eſt præſtitus conſenſus formalis, & tunc reſigna-
tio ſortitur effectum,namque poſſunt expediri literę
aut conſenſus non eſt præſtitus,& hoc caſu literę nō
poſſunt expediri niſi voluerit ſumm.Pontifex qui po
teſt illud beneficium ſicut alia quæ habebat cōferre
*4 cum communis*ſit concluſio per aſſumptionem ad
Papatū vacare omnia beneficia aſſumpti vt tradit no-
ta.Collectan.in cap.vlt.in fin.de conceſſ.Sarn ,quem
refert.& ſequitur Alfonſ.Hoied. de incōpatibilitate
beneficiorum p.1.c.1.num.10.in fin. Hieronym.Ga
brie.conſ.200.nu.12.li.2.Egregie Anaſtaſ.Germon.
de indult.§.ſi vero illa nu.34. ſicuti per aſſecutionem
5 †Epiſcopatus vacat quodcumque eccleſiaſticum be-
neficium aſſumpti ca.cum in cunctis §. cum vero de
elect.vbi gloſſ.Innoc.Ant.de Butr.Abb.Anch. Dec.
* & *communiter prout de communi atteſtatur Ho-
ied.dict.tract.p.1.cap.4.num.1.& quia diximus*com
munem eſſe concluſionem vacare beneficia per aſ-
ſumptionem ad apicem Pontificatus,dubitatur an p
6 dictam aſſumptionem extinguantur†penſiones & re
ſeruationes fructuum,quas dum erat Cardinalis per
cipiebat vigore reſeruationis eius fauore auctoritate
apoſtolica factæ.Hoc dubium pluries euenit & de eo
vidi dubitari,nam quidam dicebant negatiue cum Pa
7 pa†ſit ſolutus legibus l. princeps ff.de legib. Felin. &
Dec.late in cap.1.de conſtit. Ancha.conſ.290.Bert.
tract.de epiſc.li.5.q.16.Ergo legibus non comprehē
ditur,nam vt dicit Bal.in.c.1.circa fin.tit.de alien.feu
di,quod ex quo Deus Papæ leges ſubiecit,eius celſi-
tudini nulla lex imponi poteſt.

In contrarium tamen ſe habet veritas vt per aſſum
ptionem ad Papatum extinguantur etiam penſiones
& reſeruationes fructuum,ſecundum quam opinio-
nem conſuluit Hieronim.Gabriell.dict.conſ.200.li.
2.hoc idem voluit Alfonſ.Hoied.dic.p.1.de incom-
pat. benef.c.1.n.11.vbi hoc extendit ad officia & di-
cit ſummam habere æquitatem, Immo ſecundū Ga-
brie.dic.conſ.num. 12.*vſus & conſuetudo temporis
immemorabilis, hanc opinionem approbauit.Et pri
mo probatur quia ſi cum aliquis ſit epiſcopus & mu
8 nus conſecrationis ſuſcipit amittit † penſionem quā
antea habebat Gig.de penſ.q.56.vbi dicit quod hāc
* opinionem amplectitur*curia Romana. Alfonſ.Ho
ied.dict.p.1.cap.4.nu.4.& habetur in conſtitutione
Iulij II.vt refert Put.inter deciſ.manuſcr.tit.de pen-
* ſion.deciſ.16.vbi ait concluſum fuiſſe*in Rota bul-
9 lam Iulij.II.qua cauetur indulta†retinendi penſio-
nes & beneficia conceſſa Epiſcopis non ſuffragari ni
ſi literæ ſint expeditæ,non comprehendere Epiſco-
10 pos titulares†tantum eccleſiarum quæ ſunt in parti-
* bus infidelium,& ita ſemper *obſeruatum fuit & ob-
ſeruatur teſte Gabriell.dict.conſ.200.num .1. vbi ēt
* num.2.dicit ita ſe habere*ſtilum inueteratū qui ius
facit cap.literis de conſtit.ergo eo magis cum quis
ſit ſummus Pōtifex amittet penſiones & reſeruatio-
11 nes fructuum,nam Papa†eſt quoque Epiſcopus cap.
in illis in fin.diſtinct.4.cap.vlt.diſtinct.21.cap. 1. de
conſtitut.in 6.& totum orbem habet pro diœceſi c.
cuncta per mundum.9.quæſt.3.Felin.in cap. graue,
12 col.2.de off.ordin.& ſicut†Epiſcopus eſt pater ſpiri-
tualis omnium de ſua diœceſi,ita Papa eſt pater ſpi-
13 ritualis†omnium Chriſtianorum Abb. in c.vlt.colu.
penult.de purgat.can.Dec.in cap.at ſi clerici n.47.de
Iudic.Gabriell.conſ.187.num.1.lib.2.

Secundo quia penſio eiſdem modis amittitur qui
bus beneficium Gig.q.56.de penſion.Gabriell. dict.
* conſ.187.nu.11.lib.2.& ita conſuetudine* & ſtilo eſ
ſe receptum atteſtatur Gabriell.dicto.conſ.200.n.4.
14 Tertio quia penſiones†& reſeruationes fructuū,
Cardinalibus reſeruātur,vt ſuum gradum honorabi-
lius ſuſtinere poſſint,& ita de*ſtilo exprimitur in lite
ris,quæ ratio prorſus ceſſat cum Cardinalis aſſum-
ptus eſt ad ſummum Pontificatum ca. 2. de præben.
lib.6.clemen.1.in fin.vt lit.pend.Abb.in cap. conſti-
tutus de præb.Corn.conſ.349.lib.1. Alex .conſ.2.li.
1.Dec.conſ.173.in principio.

Quarto quia inhoneſtum eſt,nec carens ſcandalo
videre Papam tenere beneficia vel frui penſionibus,
& fructibus quibus in minoribus fruebatur vt tradit
Gab.d.conſ.200.n.10.& hac rōne dicebat Hoied.lo
co citat. hanc opinionem niti æquitate,nam præbet
exēplum alijs prȩlatis vt ſe abſtineant a pluralitate be
15 neficiorum,cum & ſumm.†Pontificatus ſit eccleſia-
ſticum beneficium Ang.de clau.in ſua ſumm.tit. de
benef.§.1.Nec obſtat quod ſit ſolutus legibus & illis
non comprehendatur,quia,quamuis non teneatur ,
16 tamen ſecundum † leges viuere debet,& niſi aliud
exprimatur cēſetur vti iure communi.l. digna vox C.
17 de legibus & Papa n †aſtringi lege honeſtatis ſcribit
Diuus Thom.1.2.quæſt.96.artic.6.ac dictamine ra-
18 tionis cum ſit †animal rationale politicum & morta-
le Curt.conſ.63.colum.7.Bal.in 2.col.8.C.de ſeruit.
19 & aq.Hinc†princeps contractum ab eo factum re-
uocare nō poteſt Bart.in dict.l.digna vox idem Bart.
in l.quod ſemel ff.de decret.ab ordin.faciend. Butr.
conſ.59.Gemin.conſ.74.col.1.Abb.conſ.94.col . 3.
lib.2.Corn.conſ.70.num.11.lib.2.Barbat. conſ. 1.li.
1.Soccin.conſ.4.vol.2.li 3.Et in cap.1.de probat. plu
res reſponſiones dedi ad dict.l.princeps.

Declara tamen hanc concluſionem principalē dū
modo illi habeāt ius ſuper beneficijs,nam ſi nullum
20 †ius habent reſignatio nō poteſt fieri,& facta eſt nul
la vt colligitur ex deciſ.5.Rot.de re iudic.in antiquis
per Biſignett.Felin.in cap.in noſtra coll.37.verſ.fallit
quinto de reſcrip.cum alijs vt per Boer.deciſ.205.n.
8.verſ.item ſecus Roffiniac.de benef.cap.20.num.4.
Lancelott.de attent.cap.5.nu.34.communis*opinio
* ſecundum quam fuit reſolutum pluries * in Rot. &
* nouiſſime in vna *Compoſtellana parochialis die Ve
neris 24.Februarij.1584.coram R.P.D.Blanchetto,
& tradit.Ant.Aug.dec. 17.lib.1.Put.dec.266.li.1.Re
* buff.conſ.64.& quotidie*practicatur.
21 Ex quo primo infertur quod† priuatus beneficijs
ipſo iure non poteſt illa beneficia reſignare in fauo-
rem alicuius Rot. deciſ.5. de re iudic. in antiquo.
per Biſignett.Felin.in cap.in noſtra nu.37. verſ. fallit
quinto de reſcrip.Prob.in addic.ad Ioan.Monach.in
cap.præſenti.nu.16.& nu.24.de off.deleg.lib.6.Butr.
conſ.43.

conſ.43.incip.aggredior Ant.de Burg.in cap.Cano-
num num.310.de cōſtit.Gamm.de auct.lege.a later.
lib.10.de diſpenſ.num.340Rebuff.conſ.64.nu.4.Ga
briel. conſ.196.num. 11. lib.1.Nauarr..conſ. 1. de
* reſcrip.in principio,& eſt communis* omnium do-
ctorum ſententia.
22 Et ratio eſt†quia quoties beneficium amittitur ip-
* ſo iure nullum ius remanet beneficiario vt*commu-
niter eſt receptum Tiraquell.in l.ſi vnquam verbo re
uertatur num.446.cum ſequen.C.de reuocan.donat.
23 Accedit quia ea quæ ipſo†iure ſunt amiſſa non poſſūt
alienari etiam ſi non præceſſerit ſententia declara
toria Cin.& Bal.in Authent.inceſtas C.de Inceſt. nu
pt.ſecundum doct. poſt principium de hęretic.lib.6.
Anchar.in cap.2.not.6.de prȩſcrip.eodem lib.Barbat.
conſ.vlt.col.3.lib.3.Rebuff.ſuper concord. rubr. de
mandat.Apoſtoli.§.ſtatuimus verſ.quæro.
24 Vnde ſimoniacus†non poteſt reſignare ſuum bene
ficium in fauorem vt reſpondit Rebuff.coſ.64. num.
4.cum ſit priuatus ipſo iure Card.Pariſ.conſ.15 . nu.
13.& conſ.29.num.14.& conſ.30.nu.15.vol.4.Boer.
deciſ.117.circa medium Sarn.de trien.quęſt.12. Me
noch.de recup.poſſ.rem.1.num.137.& 336.Franc.de
25 March.quæſt.497.num.13.quid in alijs † beneficijs
in quibus non commiſit ſimoniā vide Rebuff.dict.
conſ.64.
26 Neque etiam†poterit ad fauorem reſignare ſua be
neficia†offendens S.R.Eccl.Cardinales,cum ſit pri-
uatus ipſo iure cap.felicis vbi gloſſ.in verb. diſponāt.
de hæretic.lib.2.Alfonſ.Hoied.de incompat. benef.
27 p.1.cap.penult.ſub num.100.Idemque erit in†falſifi-
cante literas apoſtolicas,qui etiam eſt priuatus ipſo
iure cap.ad falſariorum de crimin.falſ.vbi gl.Abb, &
* alij* omnes Rebuff.in prax.de mod.amittendi bene
fic.nu.43.declarat Menoch.d.reme.primo num.345.
cum ſequen. Ac etiam in beneficiato conſtituto
28 in minoribus ordinibus † contrahenti matrimo-
nium , nam eſt priuatus ipſo iure vt eſt * com-
* munis teſte Clar. libro 5. recep. ſentent . §. vlt.
quęſt.73.

Neque etiam poteſt reſignare in fauorem qui ob
29 tinuit beneficium†curatum,& non ſe fecit promoue
ri intra annum Boer.deciſ.105.num.8.Caſſad. deciſ.
27.tenuit Palatium ſuper reg.Cancell.& deciſ.4. nu.
4.loc.Oldrad.conſ.202.Lancelott.de attent.ca.5.nu.
12.Roffiniac.de benefic.cap.20. nu.7. Nauarr. dict.
* conſ.1.in principio eſt communis*doctor . ſententia
30 cum ſit † ipſo iure priuatus c.licet Canon de elect.in
* 6.vbi Io.Moanach.Pet.de Anchar.Gemin.& alij†om
31 nes,Idemque erit in†hæretico Lancelott . de attent.
32 cap.5.num.34.quia ipſo iure eſt†priuatus beneficijs
cap.ad abolendam §.primo de hęret.vbi hoc notant
* gloſſ.Abb.Archidiac.& alii* communiter cap. cum
non ab homine de iudic.Diaz.in verb.hæreticus Re
buff. in prax.tit. de mod. amitt.benef num .5. &
27.Ripa in l.naturaliter §.nihil commune.num.88.ff.
de acquir.poſſeſſ.& eſt communis*omnium ſanctorū
patrum ſententia vt dicit Pighius de Eccl.hierar. ca.
8.quam refert Simanc.de hæretic.cap.45.num.8. de
* communi etiam atteſtatur Clar.lib.5.recept. ſenten.
§.hæreſis verſic.item clericus,& ob id horum benefi
cia poſſunt a quocumque impetrari etiā ante ſenten
tiam gloſſ.in cap.commiſſam de elect.lib.6. Card. in
clemen.prima quæſt.8.vt lit.penden.Prob.in cap. A1
ma num.8.de ſenten.excommun.Card. Pariſ. conſ
112.volum.4.Card.Paleott.deciſ.246.Alias 375.Mu.
* tinen.Cappellania,vbi atteſtatur fuiſſe*concluſum in
illa cauſa die 16.Iunij Achill.deciſ.161.hæreticus in
33 fin.vbi dicit quod †beneficia hęretici ante declaratō-
riam poſſunt conferri ad quod vide Minſing.ſingul.
obſeru.cent.2.deciſ.43.Burſat.conſ.14.num.18. lib.
primo,immo non ſolum hæretici ſunt priuati ipſo
34 iure†ſed etiam filij eorum Io.And.in cap.vt cōmiſſi
colum.2.& ibi Gemin.in § . vt priuandi de hęretic.
lib.6.Card.Alexand.in cap.ſatis peruerſum diſtinct.
56.Imol.in l.in inſulam in principio ff.ſol. matrim.
* communis*opinio de qua teſtatur Io.Lup.in tract.
de regn.Nauarr.in 5. part.quæſt.8.quem refert Co
uarr.lib.2.variar.reſolut.cap.4.ſub num.4.Alfoſ. Ho-
ied.dict.tract.p.1.cap.penult.num.100. ſi nati ſunt
poſt commiſſum delictum per patres,nam hi abſque
35 dubio†non poſſunt poſſidere beneficia vt fuit reſolu
* tum*in Cappell.Tholoſ.teſte Aufrer.deciſ.120.Clar.
in dict.§.hæreſis verſic.quæro Alciat.conſ.367. nu.
7.Simanc.de hæretic.cap.29.nu.3.idemque erit in ſciſ
maticis†quia ſunt ipſo iure priuati cap.nos de cōſuetu
36 dine 12.diſtin.cap.quia diligentia de elect. Rebuff.
de mod.amitten.benefic.num.29.in prax. ſciſmatus
37 enim dicitur hęreticus cap. inter 34.quæſt.3. Ioan.
Andr.in Rubr.de ſciſmat.Et tandem idem erit dicen
dum in alijs omnibus,qui ſunt priuati ipſo iure iux-
ta declarationes ponendas infra.
48 Et hoc†etiam ſtante opinione quod requiratur de
** claratio iudicis iuxta magis communem**opinionē
de qua per Burſat.conſ.14.num.18.19.21.& 25.vol.
1.vbi plura adducit.
39 Secundo infertur†intruſos.& alios ſimiles non ha
bentes canonicum titulum & ſic nullum ius haben-
tes ad beneficia,quę detinent,non poſſe renunciare
in fauorem vt colligitur ex Innoc.& Abb.in cap.niſi
40 de renun.intruſos enim nullum † habere titulum
probat D.meus Card.Pariſ.conſil.37.num. 32. volu.
4.vt habetur in direct.elect.p.2.cap.8.num. 2 . & fuit
* pluries * reſolutum in Rota.& hoc procedit etiam ſi
intruſus diu poſſedit beneficium pacifice, nam cum
41 non habeat canonicum † titulum,licet diu pacifice
poſſederit illud,non tamen poteſt renunciare in fauo
rem alicuius ita Calder.conſ.9.de rer.permut.vbi lo-
42 quitur†de permutatione.vt non poſſit permutare, vn
de idem erit in renunciatione in fauorem propter idē
* titatem rationis Boer.deciſ.205.num.6.& eſt* com-
munis opinio,nam ex quo ius non habet non poteſt
in alium transferre cap.Daybertum 1.quęſt.7. cap. ꝙ
43 autem de iur.patron.longa enim†detentio beneficij
non iuſtificat titulum alias inualidum cap.dilecto de
præbend.capitul.3.de regul. iur.libro 6.capitul. cau
ſa &capitul.accedentes & ibi Abb . & Felin.de præ-
ſcrip.Ioan.Andr.in capitul.2.p illum tex.de prębend.
lib.6.Rebuff.de paciſ.poſſeſſ.num.172.ſecūdum par
44 uam impreſſionem.Hinc inhabilitas† præſcribi non
poteſt cap.cum cauſam & ibi Anchar.de elect.Hinc
45 ex diuturnitate temporis†non naſcitur titulus in be-
neficialibus & ſpiritualibus Bal.per illum tex.in cap.
* ex parte 1.col.prima de teſtibus,& eſt * communis o
pinio omnium doct.licet faciat prȩſumere legitimā
* inſtitutionem,Ant.de Butr.Abb.Felin.& alij* omnes
in cap.illud de prȩſump.Boer.deciſ.124.num.14 . In
46 truſi enim ſunt valde†odioſi,ideo condemnantur ad
fructus a die motæ litis vt fuit reſolutū*in vna Iſpal.
* fructuum 15.Ianuarij 1552.coram Reuman teſte Ca
putaq.deciſ.111.p.2.

Declara tamen hanc illationem ſecundam,niſi ius
47 reſignantis ſuper beneficio † reſignato fuiſſet cano
nizatum per ſententiam & rem iudicatam Rotalem,
nam

nam hoc caſu non poteſt dici illum non habere ius
* vt fuit reſolutum * in vna Calaguritan.penſionis co-
ram Card.S.Crucis die 1.Aprilis 1552.teſte Capu-
taq.deciſ.300.p.2.
Tertio infertur quod ſi reſignatio facta ſit in fa-
uorem N.laici cum expreſſione, quod eſſet clericus
48 iſte N.non poteſt reſignare in fauorem alterius†quia
* cum non poſſit habere beneficia vt eſt communis *
cõcluſio de qua infra dicetur reſignatio facta in eius
fauorem fuit nulla,& ipſe nihil poteſt†dare alteri,
49 cum non habeat, ita Ant.Auguſt.deciſ.68.lib.pri-
mo in manuſ.facit deciſ.Put.266.lib.1.Ita etiam in
* caſu Ptolom.deciſ.141.in vna*Imolen. parochialis,
nam vicarius cum non haberet facultatem recipien-
di reſignationem,illam recepit & de eo beneficio ꝓ
uidit Titio,qui Titius reſignauit in curia ad fauorem
N.vtique iſte N.habet ab eo titulum qui non habe
bat ius,fuit tamen deciſum eſſe reſtituendum ſi ſpo
liatur,nam ſufficit hoc pro titulo colorato 16. Ia-
nuarij 1542.
Quarto infertur promotum ad ſecundum benefi
50 cium incompatibile†non poſſe reſignare primum vt
ſcriptum reliquit Alfonſ. Hoied.in tract. de incom-
pat.benefic.part.1.capitul. 13 num. 2.& * eſt com-
* muni, opinio, nunc recepta* in praxi,vt non poſſit
reſignare in fauorem.
Ratio eſt quia per promotionem ad ſecundum be
51 neficium incompatibile†vacat ipſo iure primum iux.
decretum cum multa prouidentia confectum in
Concil.Lateran.de quo in c. de multa de pręb. ibi.
*Præſenti decreto ſtatuimus,vt quicunque recepe-
rit aliquod beneficium curam animarum habens an-
nexam ſi prius tale beneficium habebat,eo ſit ipſo iu
re priuatus & ſi forte illud retinere contederit etiã
alio ſpolietur,&c.*& ibi.*hoc idẽ in perſonatibus,&c.*
& ibi gloſſ.& Abb.& cõmuniter doctor.ꝙ eſt inno-
uatũ per decretũ Cõcil.Trid.c.4.ſeſſ.7.de reformat.
*Quicumque de cætero plura curata aut alias incom-
patibili a beneficia eccleſiaſtica,&c.contra formam
ſacrorum Canonũ et præſertim conſtitutionis Innoc.
III quę incipit de multa.recipere ac ſimul retinere
præſumpſerit beneficijs ipſis iuxta ipſius conſtitutio
nis diſpoſitionem ipſo iure etiam præſentis Canonis
uigore priuatus exiſtat.* & ex tex.in clem.gratiæ de
reſcript.cap.quia in tantum cap.ad hæc cap. propte-
rea de præbend.execrabil.Io.22.in tit. de præben.
Diaz.in prax.crimin.canon.cap.42.Duen. in regul.
71.Benedict.Capr.tract.regul.&fallen.reg.90.nu.22.
* communis*opinio teſte Burſat.conſ.353.num.primo
lib.4.ergo non poſſunt renunciari quia quæ ipſo iu
52 re amiſſa ſunt†non poſſunt alienari.Bal.in auth.ince
ſtas C.de inceſt.nupt.Collectan.in cap.inquibus col.
1.de pœn.Dec.conſ.236.col.2.verſ.venio igitur, &
53 tamen † reſignare eſt donare & alienare Card. Pa-
riſ.conſ.28.num.58.& conſ.65.num.57.volum.3.cũ
alijs ſupra citatis.lib.1.q.1.
Comprobo quia nullum ius habens in beneficio
non poteſt renunciare,iſti enim promoti ad incom
patibile cum ſint priuati ipſo iure,nullum ius habẽt
quod patet ex effectu priuationis inductæ ipſo iure;
54 cum dicta†beneficia poſſint conferri nulla lata ſen-
tentia,nec citato poſſeſſore,Abb.in c.accepta de re-
ſtit.ſpol.Ludouic.Bolognin.in addit. ad conſ. 32.
Io.Anan.Roman.conſ.212.dub.1.cõm.*opin. teſte
* Mandoſ.in addit. ad Lap.alleg.16.liter.A.de cõi etiã
atteſtatur Alfonſ.Hoied.tract.de incõpat.benef. c.4.
55 numero 7. & deijci ſua poſſeſſione inauditi gloſſa
in cap.felicis vbi Gemin.de pœn.lib.6.Inno.& Hoſti
enſ.in c.accepta de reſtit ſpoliat.Gemi.in c.vbi pericu
lum §.propterea in penult not.& ibi Franc.in 1.not.
de elect.lib. 6.Card.conſ.32.Ideoq; conductores bo
56 norum†dictorum beneficiorum quæ vacante ipſo iu
re non tenentur ſoluere eiſdem beneficiarijs,ſed de
bent ſoluere ei cui fructus vacant beneficio deben-
tur,prout reſoluit Tiraquell.in d.l.ſi vnquam verſ.re
57 uertatur num.365.Ideoque†etiam parochiani dicto
rum beneficiorum poſſẽt ſe ſubtrahere ab obedien-
tia perfectorum beneficiatorum,Petr.de Anchar.in
c.ad Apoſtolicæ in 20.not.per illum tex.de ſent.& re
iud.lib.6.vbi dicit hoc didiciſſe a Lap.præceptore ſuo
cum legeret c.ſæp.de reſtitut.ſpoliat.
58 Hinc.taliter†priuati tenentur in foro conſcientiæ
dimittere beneficium,Abb. in c.extirpandæ §. vero
colum.8.verſ.ex his dico de præb.Felin in c.1.col.13.
* de conſt.Ruin conſ.4.num.11.lib.5.communis* opi-
nio teſte Alfonſ.Hoied.d.tract.de compat. benef.p.
1.c.13.num.61.Et ſi de facto detineant tenentur ad
reſtitutionem fructuum perceptorum in foro poli,
* vt eſt*communis opinio quæ patet ex adductis per
Tiraquel. in dict.l.ſi vnquam verſ.reuertatur num.
291.& 29?.
59 Hinc etiam † eſt quod ſi quis agat petitorio pro
beneficio quod ipſo iure amiſit per obtentionem al
terius incompatibilis,repellitur exceptione priuatio-
nis ipſo iure,Inno.in c.inter dilectos vbi Abb. colu.
vlt.de exceſſ.prælat.Archid.in c.quo iure diſt.7.Cõ-
poſtell.in c.quod ſicut elect.Petr.de Anch.in c.1.col.
* vlt.de elect.lib.6.& communiter*doctor.
60 Hinc etiam†eſt quod ſi taliter promoti fuerint ſpo
liati beneficijs,quę vacabant ipſo iure,non ſunt reſti-
tuendi,Io.And.in addict.ad Specul.tit de reſtit. ſpol.
Ant.de Butr.in c.literis eod. tit. Abb.in c.item cum
quis num.9.& 10.eod.tit.extr.Rot.deciſ.3.eod.tit.de
61 reſtit.in nou.quia † poteſt opponi defectus proprie-
tatis,Ant.Corſ.regul.ſpoliatus lim.16.Rip.in l. natu-
raliter §.nihil commune nu.92.ff.de acquir.poſſ. Cra
* uett.conſ.322.communis* opinio,vt patet ex addu-
ctis ꝑ Iacob.Menoch.in tract.de recuperand.poſſeſſ.
62 remed.1.num. 330.Moedan.deciſ.15.ſiue † fuerit
ſpoliatus a iudice,quod non habet dubium,nam do-
* ctores communiter * vno ore hoc volunt non eſſe re
ſtituendum,gloſſ.in c. in nomine Domini diſt. 23.
Abb.in c.dilectus de reſcr.Felin. in capit. cum cauſa
col.1.de off.deleg.cap.alijs inductis per Ant.Gabriel.
lib.commun.concluſ.tit.de reſtitut.ſpoliat.cõcl. 1.n.
63 108.ſiue etiam fuerit ſpoliatus † a priuato auctorita
te tamen Iudicis,Innocen. in c. cum ſuper hoc colu.
penult. ſiue ab alio habente aliquale ius Oldrad.cõſ.
214.cum alijs,vt per Gabriel.dict.tit.de reſtit.ſpoliat
num.94.cum ſequen.
64 Solet tamen † in prouiſione ſecundi beneficij
incompatibilis dari retentio cum clauſula hac, volu-
mus autem quod tale beneficium in manibus noſtris
infra duo menſes a die habitæ poſſeſſionis vel qua ꝓ
teſteterit quo minus illam aſſequaris dimittere om-
nino tenearis, alioquin tã primum quam ſecundum
vacet,& hodie in d.clauſula apponitur vt libere dimit
65 tãt non poſſunt reſignare in fauorẽ, neque etiam cũ
aliqua reſeruatione penſionis aut fructuum vt antea
* fiebat tempore fel.record.Gregorij XIII.& ita quoti
die practicatur.
Ex quo primo deducitur quod promotus ad di-
gnitatem Cardinalatus non poteſt renunciare in fa-
uorem dignitates & beneficia curata,quæ prius obti
nebat

66 nebat,nam vacant ipſo iure†per promotionem vt re
ſoluit Abb.in cap.eccleſia veſtra li.2.nu.3. de elect.
Alfonſ.Hoied.in tract.de incomp.benef.p.1.cap.2.
* nu.15.fuit tentum*in vna Brixien.Prioratus 9.Apri
lis.1546.coram Illuſtriſſ.Card.S.Crucis teſte Put.de
ciſ.438.p.2.
67 Quamuis†ſumm.Pontifex fere in omnibus pro-
motionibus concedat retentionem obtentorum ꝓ
motis ad Cardinalatum vt patet ex deciſ.Put. 430.
in princip.lib.2.ac ſexcentis in locis,idque conſue-
* tudine*inductum eſſe colligitur ex his quæ ſcribit
Petr.Andr.Gamm.in tract.de auct.legat.a lat.lib.5.
nu.130.quod opti ma ratione fieri exiſtimo.ſ. pro
68 ſolicitudine†& opera quam nauant in cura totius.
Eccleſiæ vniuerſalis, Præpoſ.in c.quamquam num.
69 12.2.q.7.nam ſunt†latus Papæ,Hoſtien. in c. excõ.
nu.3.de off.leg.Idem Hoſtienſ.in c.dilectus nu.3.de
70 cler.non reſiden.eorum.n.†officium eſt aſſiſtere &
conſulere Romano. Pontifici, illumque adiuuare
in officio ſacerdotali Archid.in c.vbi periculum.n.
4.de elect.lib.6.Card.in clem.ne Romani §. porro.
num.2.de elect.Barbat.de Card.p.1.q.12.nu.1.&ob
71 id†appellantur fratres ipſius Papæ,Hoſtienſ.in c.ad
liberandam numero tertio de iud. & faciunt vnum
72 corpus cum Papa ſicuti † canonici cum Epiſcopo.
Hoſtienſ.in c.antiqua de priuileg.Archid.in c.cum
redemptor & in c.Abbatib.12.q.7.Roma.cõſ.418.
73 & hac ratione licet†Cardinalatus cum Epiſcopatu
ſit incompatibilis,vt tenuit Abb.in c.bonæ memo
riæ el.1.nu.6.de poſtul.prælat.& in d.c.eccleſia veſt
ra el.2.n.3.de elect.Felin.in c.ad aures nu.11. de re-
ſcrip.& in c.quod ſuper his,de fide inſtrument.Sar.
in procem.regul.Cancell.Domin.Sot.qem refert &
ſequitur Alfonſ.Hoied.in d.tract.de incompat.be-
nef.p.1.c.2.vbi dat rationes, nihilominus videmus
* conſuetudine*receptum eſſe contrarium,de qua at
teſtatur Gamm.de auctor.leg.lib.5.nu.230.& vide-
mus experientia,quod ſumm.Pontifex tolerat Epiſ
copatus Cardinalibus,quia cum aſſumant partẽ diei
74 & æſtus,habẽtur†pro reſidentibus in Epiſcopatib.
& faciunt fructus ſuos,Oldrad.conſ.48.Marti.Lau
den.de Card.q.5.Parbat de ꝑſtan.Cardin.q.12.Gon
diſal.de orig.& dignit Cardin.de quibus latiſſime
Illuſtriſſ.Cardinalis Albanus in ſuo tract.de Card.
55 Ex quo ſecundo deducitur†quod promotus ad
Epiſcopatum non poteſt renunciare in fauorem be
neficia quæ obtinebat ante promotionem vt reſol-
uit Alfonſ. Hoied.d.tract. de incompat. benef. p.1.
c.4.num.11Rebuff.in concord.tit.de mand.apoſtol.
§.vlt.
76 Ratio eſt quia per aſſecutionem †Epiſcopatus va
cat quodcumque eccleſiaſticum beneficium per ꝓ
motum antea obtentum, vt probat tex.in c. cum in
cunctis §.cum vero de elect.& ibi gloſſ.in verb. ad
* quem,Innocen.Hoſtienſ.Abb. Anchar. Dec. & *
communiter doctores omnes prout de communi
atteſtatur Alfonſ.Hoied.d.cap.4.in princ.quæ vaca
tio fit ipſo iure Cald.conſ.1.de tranſlat.prælat. Old
rad.conſ.14.incip.cum quęritur Hoſtienſ.in ſumm.
de elect.§.quo tempore verſ.quid autem Abb.in d.
§.cum vero num.3.Pauin.de off.& poteſt. cap. ſede
vacan.quæ.9.p.2.Gig.de penſ.q.56.num.4. quatuor
77 †concurrentibus de iure,ſcilicet prouiſio,confirma
tio,conſecratio,& adeptio poſſeſſionis,vt in d.§.cũ
vero,vbi hoc notant Butr.Cardin. Abbas, Dec.& *
communiter Roman.conſ.335.col.1.Rebuff.in cõ
cordant.in tit.de mandat.Apoſtolico. §. ſtatuimus
* t i t. eccleſias Chated.de ſtylo tamen * curiæ tentum
eſt,vt ſtatim quod per Papam aliquis promotus eſt
ad epiſcopatum,beneficia ipſius poſſint conferri,
tamquam vacantia non expectata conſecratione,
Abb.& Dec.in d.§.cum vero Io.Andr.in clemen.1.
gloſſ.in verb.collocato vt lit.pend.Caſſador.deciſ.2.
de conſtitut.de ſtylo*atteſtatur Mandoſ.in regu.de
benef.vacant.per promot.q.4.n.4.Ferrett.conſ.53.
nu.6.Hoied.d.c.4.nu.14.vbi etiam dicit quod licet
78 dicta beneficia†promoti ſtatim conferantur, vere
tamen vacare non dicuntur niſi adepta poſſeſſione,
* prout fuit tentum in vna*Panormitan. beneficio-
rum coram D.Accorãbono 9.Ianuarij. 1548. teſte
Mandoſ.loco citat.& in alia Aretin.* & Senen.23.
Iunij.1553.coram Decano teſte Caputaq.deciſ.401.
p.2.vbi dicit num.3.iuxta ſtylum & conſuetudinem
Romanæ curiæ poſt adeptam poſſeſſionem, Et id-
* eo de ſtylo†decernuntur vacare beneficia promoti
& conferunt vt deducit excellentiſſ.D.Anaſtaſ.Ger
mon.in tract.de indultis §. ſi vero num.27.fol.146.
& de hoc ſtylo atteſtatur Mandoſ.reg.1. Cancella-
riæ q.15.nu.3.Io.And.in clem.1.vt lit.penden.Car-
din.verſ.5.num.6.Roman.341.n.17.& fuit dictum
in vna Placen. penſionis coram Illuſtriſſ.Cardin. Al
dobrandino.& non ſolum beneficia vacant per pro
motionem ad Epiſc.ſed etiam penſio,ſi non habe-
tur retentio,ita ſeruari in curia.Romana atteſtatur
Gig.de penſ.q. 56.habetur per Caputaq.deciſ. 303.
p.2.& 304.& 400.& 401.eadem.p.2.eſt communis
omniũ ſentẽtia ſæpius recepta*in Rot.teſte Capu-
taqu. de deciſ.401. cum ergo beneficia promotorũ
vt ſupra vacant ipſo iure,ſequitur non poſſe renũcia
79 ri,quia quæ ipſo iure ſunt amiſſa†non poſſunt alie-
nari,Bal.in auth.inceſtus,C.de inceſt.nupt.Collectã
in cap.in quibuſdam colum.1.de pænis.Pet.de An-
char.in cap.2.not.6. de præſcr. in 6. Babat.conſ.vlt.
col.3.lib.1.Dec.conſ.236.col. 3. verſ.venio igitur,
Aretin.in l.ſi quis poſt accuſationẽ col.2.ff.de teſtã
Franc.in c.cum ſecundum poſt princip.de hæretic.
lib.6.& renunciare eſt donare,Ale.conſ.22.num.7.
lib.1.Card,Pariſ.conſ.26.nu.58.& conſ. 65.nu.57.
vol.3.Roland.a Val.conſ.64.nu.20.volum.2.
80 Accedat ad comprobationem † quia qui nullum
ius habet in beneficio non poteſt illud renunciare
* vt cõiter*volunt doctores, & ſcripſi ſupra.ſed pro
motus ad Epiſcopatum nullum ius habet ad bene-
ficia obtenta ante promotionem,cum per dictam
ꝓmotionẽ,vacent ipſo iure, Cald.conſ.1.de tranſl.
prælat.cum hunc effectum operetur priuatio indu
* cta ipſo iure,communiter* Doctores per illum tex.
cap.de multa de præbend.Tiraquell.in l. ſi vnquam
verb.reuertatur num.446.C.de reuocan.donat.
Hinc dicta beneficia promoti ad Epiſc, poſſunt
81 conferri non expectata†ſententia declaratoria,nec
minus citato poſſeſſore,Bal.in d.c.cum in cunctis,
in princ.per illum tex.de elect.& in cap.2.de feud.ſi
ne culp.amitt.& conſ.133.ad fin.lib.4.Abb.in c.ac
cepta de reſtit.ſpoliat Card.in clem.1.in 15. not. de
pœn.Gemin.poſt gloſſ.in c.fundamenta de elect.li.
* 6.communis*opin.teſte Mandoſ.in addit. ad Lap.
alle.16.Ideo tenetur epiſcopus in foro conſciẽtiæ
dimittere beneficia antea obtenta & ſi de facto obti
net tenetur ad reſtitutionem fructuum in eodem fo
* ro poli vt eſt*communis vera ſententia de qua Tira
quell.in d.l.ſi vnquam verſ. reuertatur num.191.&
292.cum ſequen.C.de reuocan.donat.ſicuti contin
git in alijs qui priuantur ipſo iure,Abb.in c.1.col.3.
&

& ibi Felin.de.conſtitut.Idem Abb.in ca.extirpandę
§.qui vero de præb.Felin.in quiſitionis col.2. de ac
82 cuſat.nam†ad pęnam in qua quis fuit condemnatus
tenetur in foro conſcientiæ D.Thom.1.2.quæ.62.
art.3.Alfonſ.de Caſtr.late de poteſt.leg. pœn. lib.7.
* cap.8.quæ.10.& 11.Hinc fuit alias tentum*in Rot.
5.Iulij 1538.in vna Cracouiē.Decanatus corā Moe
dan.teſte eodem in recollect.manuſc. deciſ.15. fuit
dubium,quod per promotionem & tranſlationem
amittitur ius & poſſeſſio ciuilis ac naturalis benefi-
ciorum obtentorum,& ideo ꝓmotum tranſlatum
nō poſſe agere ſpolio.Et quicquid alias fuerit obſer
uatum,hodie promoti ad chatedrales metropolita-
nas eccleſias non poſſunt renunciare,immo neque
83 promouendi†vt probatur in regula 21.Cancellariæ
Sixti Quinti.
*Item prædictus D.N.Papa voluit,decreuit,& ordi
nauit quod quæcumque conceſſiones gratiæ & man
data etiā motu proprio & cū derogatione huius con
ſtitutionis, quę ab eo pro quibuſuis perſonis ema-
nauerunt de prouidendo eis,de quibuſuis beneficijs
vacaturis per promotionem quorūcūq; ad Eccleſia
rū & monaſteriorū regimina ſi huiuſmodi conceſſio
nes & mandata diē promotionis promouendorū ip
ſorum præceßerint.Nec non quæcūq; collationes,
prouiſiones,& diſpoſitiones pro tēpore faciēdæ de
præmiſſis ac quibuſuis alijs beneficijs Eccleſiaſti-
cis,ſecularibus & regularibus,quæ per promouen-
dos vel aſſumendos ad quaſcūque prælaturas inter
illarum vacationis,& huiuſmodi promotionis vel
aßumptionis tempora ſimpliciter,vel ex cauſa per-
mutationis vbicumque reſignari vel alias dimitti
contigerit,cū inde ſecutis,pro tempore ſint caſſæ,&
irritæ nulliuſque roboris vel momenti* de qua dice
tur infra.
Limita primo niſi ſumm. Pontifex concederet
84 promotis retentionem iam obtentorum,†quod Pa
pa concedere ſolet,vt patet ex his quę ſcribunt Gig.
tract.de penſ.quæſt.56.ſub num.4.verſ.niſi ſit a Pa
pa indultum,Rebuff.in ſua prax.tit.de diſpen.de nō
reſiden.num.77.Caputaquen.deciſ. 303.p. 2. Ana-
ſtaſ.Germon.de indult.§.ſi vero illa nu.36.fol.147.
85 & † literas expedire Put.deciſ.327.par.1.& quotidie
* nos * experimur,nam quando Cardinalis proponit
in conciſtorio ſecreto aliquem ad cathedralem vel
metropolitan.poſt relatas qualitates eccleſiæ,ac qua
litates promoti ſupplicat pro expeditionē cū reten-
tione compatibilium,ſi ſumm. Pontifex concedit
tunc Cardinalis ſcribit ſchedulā in qua teſtatur de
conceſſione,illamque mittit Vicecancellario poſtea
ſit expeditio cum clauſula,vt per Mandoſ.de regul.
de benefi.vacan.per promot.quæſt.4.nu.4. Alfonſ.
Hoied.dict.tract.de incompat. benefic.p.prima ca.
4.ſub nu.15.hoc enim caſu ex diſpenſatione vt poſ-
ſit ea beneficia retinere ille habet ius,nam talis re-
86 tentio eſt †iuris antiqui reſeruatio,Put. deciſ. 430.
nu.2.lib.2.& faciunt quæ ſcribit Rebuff.de diſpenſ.
ad plur.benefic.Caput.deciſ.298.p.1.Et ideo poteſt
87 renunciare,nā diſpenſatione†pōt quis habere plura
beneficia eccleſiaſtica,gloſ.in c.quia in tātū de præ
bend.& in cap. dudum el ſecondo de elect.ſpecul.
in titul.de diſpenſat.§.dicendum Lamber.tract. de
iur.patron.p.1.lib.2.in 7.q.principali art.5.Pet. Du
88 en.regul.71.in prima fallen. quia ſummus†Pontifex
* abſque dubio poteſt illam concedere,Abb. & * co
muniter in cap.de multa de præb. Rebuff.loc. cit.
Nauarr.in Manual.cap.25.num. 125.latiſſime de
materia huius diſpenſationis Hoied. de incompat.
benef.p.2.c.12.& vlt.
Secundo limitatur non procedere in eis qui ſunt
promoti ad epiſcopatus exiſtentes in partibus infi-
delium, qui vulgo nulla tenentes vocantur,namque
hi taliter promoti poterunt renunciare etiam bene
89 ficia antea obtenta†quia per promotionem ad di-
ctas eccleſias cathedrales vel metropolitanas exiſtē
tes apud infideles non vacant priora beneficia, vt ꝑ
promotionē ad alias,ita per plura reſoluit Quintil.
Mandoſ.in regul.Cancell.26.de benef.vacant, per
primot.q.4.per totam, quem ſequutus eſt Alfoſ.
Hoied.dic.tract.de incompat.benef.p.1.c. 4. in fi.
verſ.ſed his non obſtāt.nouiſſime Anaſtaſ.Germo.
de indult.§.ſi vero illa nu.26.quorum ſententiā tam
* quā verā & * cōmunē amplector,quamuis Cardina
lis in clem.in pleriſque ante fi.de elect.& Rebuff.ſu
per concordan.de mand.Apoſtol.§. ſtatuimus verſ.
eccleſias cathedrales, tenuerint contrarium,namq;
hi promoti ad epiſcopatum exiſtentem in partibus
infideliū non,poſſunt aſſequi poſſeſſionē eius, neq;
90 ad aliquā diligentiā tenentur,†cum ſi illa fieret, ni-
hil operaretur, vt eſt clarum l. vlt.ff.quis ordin. in
bonor.poſſ.ſeru.l.hæc ſtipulatio §.diuus ff.vt legat.
com.cauea.Ergo non vacant beneficia priora, cum
effectualiter tunc vacare cenſeantur cū poſſeſſio eſt
capta vel eſt in mora ad illā capiendam, vt ſcribit
Abb.d,c.cum in cunctis §.cū vero in vlt.not in fin.
* ſecundum quam opinionē fuit tentum Rot.in vna*
Panormitan. beneficiorum corā Accorambono 9.
Iunij 1548.vt ſupra retuli,ſicut in ſimili quis nō di-
91 citur perdere primum curatum,†niſi pacificam poſ
ſeſionem cœperit ſecundi curati,& ſic incompati-
* bilis vt fuit tentum in vna Florentin.* canonicatus
& præbendæ coram R.P.D.Epiſcopo Chiſſan. nūc
Card.S.Crucis die 11.Martij.1558.teſte Caputaq.
dec.415.lib.1.in manuſ.& hæc opinio continet ma
gnam æquitatem,cum per adeptionem dicti Epi-
92 ſcopatus † in partibus infidelium quis non conſe-
quatur fructus ſeu redditus,nec intret incompatibi
litas, & per conſequens ceſſant rationes ex quibus
debent priora vacare, vnde ceſſare etiam debet di-
ſpoſitio, c.cum ceſſante de appellat.maxima enim
eſt differentia inter iſtos nulla tenentes & alios, vt
licet colligi ex Bal.in authen.licentiam C.de Epi-
ſcopis & cler. Rip.reſponſ.23.& 25.de legibus lib.
1.de reſcrip.& latiſſime per excellentiſſimum Burſ.
conſ.252.lib.4.
93 Hinc licet duo†beneficia curata ſint in cōpatibi
* lia,c.de.multa de præb.vbi oēs,c.ordinarij de off.or
dinarij lib.6.clem.gratiæ de reſcr.extrauag. execra-
bilis Io.22. in prin.c.16.ſeſſio.24.Conc.Trid.tamē
94 ſi unum eſt potentia tantū†curatum & non habitu
bene poteſt obtineri cum alio actu curato, vt pro-
bat tex.in ca.paſtoralis 7.q.1.vbi gloſſ.& alij docto-
res gloſ.in c.licet canō.in verb.parochialis de elect.
lib.7.gl.c.ſtatutum verſ. collegiatas eod.tit. & lib.
Petr.Duen.tract.fallen.reg.71.verſ.quinto fallit, ad
quod quatuor rationes deducit Alfonſ. Hoied. in
tract.de incompat.benef.p.2.cap6.nu:3.cum ſequen.
vbi latiſſine de hac materia,Burſat.conſ.352.
95 Tertio deducitur promotū†ad Abbatiā non poſ
ſe renunciare beneficia quæ obtinebat ante Abba-
tiā,quia talia beneficia vacan ipſo iure ſtatim poſt
96 obtentam pacificā poſſeſſionē etiā† ſi nō fuerit be
nedictus,Abb.in c.quanto de ordin.Oldrad. conſ.
14.idem Abb.in c.cum in cunctis §. cum vero vbi
Dec.

Dec.n.2.de elect.Gig.de penſ.q.56.n.50. Rebuff.de
mand.apoſt.§.ſtatuimus verſ. monaſteria in cōcord.
Alfonſ.Hoied.1.par.de incōpa.benef.c.6.n.5.nā Epi
97 ſcopatus,& Abbatiæ†æquiparātur,Rebuff.in d.§.ſta
tuimus in cōcord.ꝙ probatur in pluribus iuribus al-
legatis per Hoied.d.par.1.de incōpat.c.5.n. 5. nanq;
98 Abbatiæ†ſunt ex maioribus dignitatibus, & ſpāli no
ta dignæ,ita ꝙ non veni vt appellatione dignitatū,vt
reſoluit Lap.alleg.84.n.11.Io.Monac.c.inquiſitores
de hæret.lib.6.Io.And.& Fran.n.5.in c.2.de præb. in
6.Dec.in c.decernimus n.4.de Iudic.Sarn.de infir.re
ſign.q.16.n.2.& de anna.q.11.n.4.& in reg.de valor.
99 exprim.3.q.poſt princ.ꝙ†procedit tā in Abbatijs ſe
cularibus q̄ regularibus,vt ex rationib.ſcribit Hoied.
100 d.c.5.n.6.p.1.Quarto infert†promotum ad Prioratū
in regulari,vel collegiata non poſſe renūciare in fauo
rē beneficia obtenta prius,quia vacant ipſo iure,nam
101 ea q̄ habent locū in Abbate, vel Abbatia militant† in
102 Priore ſeu Prioratu qui eſt principalis prælatura† in
eccleſia regulari ſeu collegiata,& habet quaſi iuriſdi
ctionem Epiſcopalem ac eſt in effectu eadem digni
tas Io.Selu.in trac.de benef.q.2.num.53.Alfonſ.Ho
ied.de incompat.benef.p.1.c.6.num.2.
103 Quinto infertur ꝙ†ſi quis hēat perſonatum ſi cō-
ſequat̄ pacificā poſſeſſionē alterius ꝑſonatus nō pōt
renūciare primū in fauorē, qa ē priuatus ipſo iure vt
probatur in c.de multa verſ.præſenti decreto iuncto
verſ.hoc idem in perſonatibus de præben. extrauag.
execrabilis de præb.inter com. verſ. qui vero dein-
ceps quòd declarat optime Hoied.d.p.1.de incōpat.
benef.c.9.vbi habetur qui ſint perſonatus.
104 Sexto infert̄ ꝙ habēs†dignitatē eccleſiaſticā.ſ.De-
canatū,vel Archidiaconatū aut alias ſimiles obtinēs
pacificā poſſeſſionē alterius dignitatis,non pōt renū
ciare primā in fauorē qa vacat ipſo iure d.c.de multa
& d.extrauag.execrabilis Alfonſ.Hoied.d.p.1.c.7.n.
105 7.& 8.c.4.ſeſſ.7.Conc.Trid.nāq;†duæ dignitates ſūt
inter ſe incōpatibiles.c.ſicut de exceſſ.Pręlat.c.qa nō
nulli de cler.non reſid.Gemin.in c.gratiam quam de
reſcr.in 6.Abb.in c.extirpandæ §.q vero n.30.de ꝑb.
Fede.de Sen.conſ.120.& conſ.135.& conſ.155.Lap.
* alleg.116.&*communiter Doctores.
106 Septimo infert†ꝙ habens canonicatū in tali eccle
ſia ſi in eadē eccleſia conſequatur aliū canonicatum,
non pōt reſignare primū in fauorē,qa vacat ipſo iure
per adeptionē ſcd̄i c.literas de conceſſ.ꝑb. vbi Abb.
n.2.& n.4.Clem.vlt.de præb.Staſil.in trac.de grat.ex-
pect.§.3.forma n.7.Alfonſ.Hoied.d.p.1.de incomp.
107 benef.c.12.n.12.cū incompatibile†ſit hr̄e duos Ca-
nonicatus Staſil.d.tract.de grat.expect.§.ſcd̄a forma
* Capr.tract.reg.reg.90.n.136.vbi dicit hāc eſſe*cōem
* opinionem ita tentum in vna*Calciaten.3.Decemb.
1548.coram Fabio teſte Put.deciſ.189.p.3.vbi etiam
de duabus dignitatibus in eadem eccleſia.
108 Octauo infertur,†ꝙ obtinentes dignitatē perſona
tū ſi conſequantur poſſeſſionē beneficiorum Cura-
torum non poſſunt reſignare primā in fauorem,quia
vacat ipſo iure Io.de Lignano in tract.de pluralit.be
nef.nu.1.cum ſeq.Diaz.in prax.crimin.canon.ca.42.
cum alijs allegatis per Hoied.d.p.1.ca. 16.num.2.de
incompat.benefic.vbi hoc probat late.
109 Nono infertur†ꝙ obtinens beneficiū Curatum ſi
conſequatur poſſeſſionē pacificā ſcd̄i Curati nō pōt
renunciare in fauorē primū,vt tradit Hoied.d.p.1.de
incōpat.benef.c.13.n.62.cū vacet ipſo iure,d.c.1.gl.
* Abb.&*oēs ī d.c.de multa Diaz.d.c.42.& cōiter Do
ctores,tā ſi ſit ſeculare quam regulare c. cum ſingula
* de præb.in 6.*cōis opin.teſte Hoied.d.c.13.nu. 14.ſi
* ue ſit pingue ſiue tenue c.quorundam diſt.74.* cōis
teſte Benedict.Capr.dict.reg.90.num.62.& hoc ca-
ſu ſolet dari illa clauſula de qua ſupra num. . .
Decimo infertur ꝙ obtinens parochialē in cōmē
110 dā perpetuā † ſi aliā parochialē in cōmendā perpetuā
conſequat̄,nō pōt reſignare primā in fauorē qa vacat
ipſo iure vt probat̄ expreſſe in c.4.ſeſſ.7.Cōcil. Trid.
*quicūq;de cętero plura curata aut alias incōpatibilia
beneficia eccleſiaſtica ſiue per viā vnionis ad vitam,
ſiue cōmēdæ perpetuæ,&c.*ita poſt lōgā diſputationē
reſoluit Hoied.dict.tract.c.14.a nu.16.vſq; ad fi.p.1.
Nā plures eccleſiæ parochiales in cōmmendā ab
vno detineri non poſſunt,c.nemo deinceps de elect.
in 6.Rebuff.in prax.tit.de cōmend.Sarn.de trien.q.5.
111 nāq; cōmenda†perpetua abſq;dubio eſt titulus cano
* * nicus ** magis cōis & vera ſententia q̄ tenuit Io.Mo
nach.in c.nemo deinceps de elect.in 6.Archid.in c.ſi
ꝑ ꝑ in fi.de reſcr.in 6.Fed.de Sen.in tract. permut.q.
15.Rebuff.de pacif.poſſ.n.35.Sarn.de trienn.q.5.Mā
doſ.de veriſim.not.q.3. de cōi atteſtatur Ioā. Gall. in
* q.per arreſt.q.18.vbi refert ita fuiſſe* iudicatū,& ſine
112 dubio cōmēdatarij†ꝑpetui faciūt fructus ſuos Præp.
in c.ſi qs col.pen.d.58.Gem.conſ.18.num.12.Rom.
* conſ.350.n.8.late Sarn.de publican.q.4.&*cōiter do
ctores & in dubio qn̄ Papa cōmendat, & nihil dr̄ ꝓſu
113 mit†cōmenda perpetua vt fuit tentum* corā Creſcē.
* * die 26.Iunij 1538.in una Salamātin.vt ꝑ Sarn. d.q.4.
114 Vnde non mirū† ſi diſpoſitio c.de multa hēt locū
hoc caſu circa priuationē ipſo iure ac extrauag. exe-
crabilis ex mēte & verbis gn̄alibus Ancha.conſ.242.
Paul.de Caſt.cōſ.226.ante fi.lib.1.Abb.cōſ.72.col.2.
lib.2.Alex.conſ.14.col.4.verſ.5.probatur lib.2.
Vndecimo infert̄ qđ obtinēs Vicariā ꝑpetuā ī be-
neficio curato ſi cōſequat̄ ſcd̄am vicariā habētē curā
115 aīarū nō pōt reſignare primā Vicariā† in fauorem qa
vacat ipſo iure ꝑ adeptionē ſcd̄æ vt ꝓbat in terminis
tex.in clem.1.de offi.Viçar.cuius verba ſunt hęc.*Quæ
de clericis curā aīarū habentibus per receptionē alia
rum ſimilium amitten.& de ipſarum rectoribus pro
mouendis ad ſacerdotium ætate a iure ſtatuta noſcū
tur in perpetuis eccleſiarum parochialium vicarijs
& aßumptis ad eas volumus obſeruari*.&ibi gloſſ.
* in verb.perpetuis & alij cōiter * ſcribent.ex quo tex.
clare probat̄ hæc cōcluſio vt ēt tradit Alfonſ.Hoied.
d.tract.de incompat.benef.p.1.c.15.num.18.& 19.
116 Hinc duæ†vicariæ perpetuæ ſunt inter ſe incōpa-
tibiles,c.2.de off.vicar.vbi gloſſ.in verb. plures Butr.
* Abb.&*cōiter alij oēs Rebuff.in prax. tit.de diſpenſ.
ratio.ætat.§.vel earū perpetuæ vicariæ Benedic.Cap.
reg.90.num.25.namque habens hmōi vicariam per-
117 petuam†dicitur habere titulum in beneficio Abb.in
c.ad hæc de oſt.ord.Andr.Gamm.de poteſt.leg.a la-
* ter.lib.6.tit.de diſpenſ.num.10.& * cōiter doctor.
Duodecimo infert̄ qđ ſi qs habēs Vicariā ꝑpetuā
118 cōſequat̄ poſſeſſionē pacificā alicuius beneficij†cura
ti vtiq; nō pōt reſignare Vicariā in fauorē qa vacauit
ipſo iure ꝑ adeptionē illius beneficij curati ꝓbatur ī
d.clem.1.de off.Vicar.vbi oēs doctores hoc volunt.
Niſi ſint dicta beneficia ad inuicē vnita,nam rōne
119 vnionis†poſſunt obtineri ab vno plura beneficia ētin
cōpatibilia gloſſ.in ſum.21.q.1.gl.pen.in c.ſuꝑ eo de
ꝑb.in 6.& in c.dudū de elect.Lap.alleg.35.vbi Man-
doſ.in liter.9.Staſil.tract.de lite.grat.in tit.de mod.&
* form.vacā.Bened.Capr.d.reg.90.n.4.& eſt cōis*ac re
120 cepta Doctorū ſententia† vt annexū non faciat incō
patibile,cū per vnionē beneficiū perdat nomē benefi
cij Oldrad.conſ.257.factū tale n.15.& n.18.Card. Pa
* riſ.conſ.30.nu.10.vol.4.cōmunis*opinio vt late reſol
G uit Al-

uit Alfonſ.Hoied dict.tract. de incompat. benef.p.2.
cap.3.num.11.
121 Decimotertio quod†obtinens beneficium ſimplex
in tali eccleſia ſi ſimile beneficium conſequatur in
eadem eccleſia,non poteſt reſignare primum in fauo
rem,cum vacet ipſo iure per adeptionem ſecundi eo-
dem tecto vt probatur in cap. literas in fin.de præb.
vbi Card.Zabarell.& Abb.clemen.vlt.eodem tit.& do
* ctor.*omnes Rebuff.in concordantijs in rubr.de mã
dato Apoſtol.§.1.verb.ita tamen verſ.itẽ quamuis Lã
bert.de iur. patr. lib.2.in 1.p.in 7.q.princ.in 15.ar.nu.
1.cum ſequẽ.Alfonſ.Hoied.de incompat.benef. p. 1.
cap.20.num.26.& eſt communis ſententia, quia iura
abhorrẽt vt in eadem eccleſia,|& ſic ſub eodem tecto
122 †quis obtineat duo beneficia vt poſt alios licet videre
in Stafil.de liter.grat.tit.de grat.expect.in tertia for.
Rebuff.in prax.in tit.de diſpenſ.ration.ętat.§. incom-
patibilia & §.ſi ſunt ſub eodem tecto.Ideoq; Epiſco
123 pus non †poteſt ſuper hac incompatibilitate diſpenſa
re Ioan.Andr.in cap.literas de conceſſ. præbend. vbi
Abb.num.2.& 3.Idem Abb.in cap.cum iam dudum
* nu.9.de præbend.cõmunis*opinio teſte Petr. Duen.
124 regul.71.ampl.5.& ideo non valet†conſuetudo vt qs
obtineat plura beneficia in eadem eccleſia Lamb. de
iur.patron.lib.2.in prima part.ar.15.in 6.q. princ. &
* *communis opinio teſt.Hoied.dict.ca.20.num.3.
125 Hinc diſpenſatus†ad duo beneficia nequaquam cen-
ſetur diſpenſatus vt illa habeat in eadem eccleſia niſi
expreſſe fuerit dictum,etiam ſi ſint ſimplicia,Petr. de
Ancharan.in capitu.permittimus de ætat. & qualit.
Card.conſ.53.Anchar.& Franc.in cap.1.de cõſuetud.
* lib.6.communis*opinio teſte Abb.in dic.c.de multa
nu.4.de præb. etiam ſi in diſpenſatione adſit clauſula
motú proprio,ut late reſoluit poſt longam diſputatio
nem Hoied.dict.cap.20.nu.13.cum*communis & ve
126 re ſit ſententia clauſulam motu †proprio non tollere
incompatibilitatem beneficiorum vt tenuerunt gloſ.
in cap .vlt.de off.deleg.lib.6.Boniſ.de Vitall.in clem.
ſi Romanus num.30.de præbend.Card. conſ.17. col.
prima Card.Pariſ.conſ.74.num.29.cum ſequent. vo-
127 lum.4.ſicuti neque†tollit defectum intentionis Bel-
lamer.dec.102.Alex.conſ.215.lib.7.Curt.ſenior cõſ.
35.num.36.& conſ.150.num.154.Card. Pariſ. conſ.
82.num. 66.volum.1.&conſ.74.num.22. volum.4. &
* conſ.79.num.12.eod.vol.5.& cõmuniter* doctores.
Et hæc ſententia procedit in beneficijs vniformi-
128 bus ſeu conformibus † vt non ſit licitum habere ſub
eodem tecto duas præbendas vel duas portiones aut
duo beneficia ſimplicia ſeu præſtimonia non autem
in diſſimilibus,puta beneficium ſimplex & cępellam
requirentem celebrationem miſſę certis diebuſ, vel
canonicatum & capellam,ita Lap.alleg.116. num.5.
vbi additionator Mil.in repert.verſic,beneficia plura
Rebuff.in concor.tit.de mandato Apoſtol.§.1. verb.
ita tamen prope fin.& in prax.benef.tit.de non pro-
* mot.intra annum. 76.& hęc *eſt communis ſenten-
tia quamuis Alfonſ.Hoied.dict.p.prima de incõpat.
benef.cap.20.ſub num.23.verſ.mihi tamen teneat cõ
trariam opinionem.
* Et quia ſupra dictum eſt *communem eſſe ſenten
229 tiam receptam†ab omnibus quod ad hoc vt primum
incõpatibile vacet ipſo iure requiratur vt ille obtinẽs
conſequatur poſſeſſionem pacificam ſecundi beneſi
cij curatiaut alias incompatibilis ſ'm quã tenuit Rot.
Roman.in vna*Florentin.Canonicatus & præbendæ
coram Card. Sanctæ Crucis die 11.Martij 1558. te-
ſte Caputaq. deciſ.415.lib.1.& in vna* Panormitan.
beneficiorum coram D.Fabio Accorambono.9. Ia-
nuarij 1548.de qua mentionem facit Mandoſ. ſuper
regul.Cancell.in regul.de benef.vacant . promot.q.4.
Ideo breuiter dicendum eſt quæ dicatur pacifica poſ
ſeſſio.Ad quod doctores reſpondent dici Pacificam
130 poſſeſſionem cum poſt†quam quis eſt illam adeptus,
in ea non deturbatur in continenti de facto & de iure
mediante litigio vt colligitur ex gloſſ.in cap.commiſ
ſa §.annus . verſic.pacificam de elect.in 6.Bellamer.
deciſ.597.Stafil.de liter.grat.tit.de qualit.& ſtat. be-
* nef.n.48.communis* opinio teſte Andr. Tiraquell.
in l.ſi vnquam verb.ſuſcepit.li.nu.133.C.de reuocan.
131 donat.& quomodo †interpretetur illud verbum incõ
tinenti relinquitur arbitrio iudicis iuxta ea quæ ſcri-
bit Bar.in l.3.§.cum igitur ff.de vi & vi armata.Alex.
in l.ſi de do.§.ſi forte nu.6.ff.de acquirend.poſ.Ruin.
cõſ.130.nu.7.lib.1.Bertrand.conſ.193.nu.3.in ſecun
da p.lib.3.Menoch.de arbitr.iudic.caſ.11.qui iudica
bit ſecundum ſubiectam materiam iuxt. conſ. Card.
Pariſ.145.nu.24.volum.4.
Ex quibus omnibus colligitur quod qui promouẽ
tur ad incompatibilia ſi beneficia priora per eos ob
tenta non vacant ipſo iure,poſſunt reſignare illa cum
* ius habeant vt eſt communis*opinio omnium doct.
Primum exemplum erit in obtinente vnũ beneſi-
132 cium ſimplex reſidentiam†requirens,ſi aliud ſimile be
neficium ſimplex reſidentiam requirens conſequatur
primum non vacat ipſo iure vt tenuit Ioã.And.in ad
dit.ad Specul.in tit. de cler.non reſid. Oldrad.conſ.
185.Lap.alleg.116.Butr.Card.Abbas, & alij in cap.
* vlt.de cler.non reſid.*cõis opinio teſte Benedict.Ca-
pr.in trac.regu.& fal.regul.90.nu.110.& hæc opinio
* ſeruatur in curia*vt tradit Cald.dict.cap.vlt.quem re
fert & ſequitur Alfonſ.Hoied.dic.tract.de incompat.
benef.p.1.cap.17.nu.40.verſ.His tamen non obſtan-
133 tibus,vbi declarat aliquibus modis,quare† datur op-
tio obtinenti vt eligat quod voluerit & alterum dimit
tat DD.in cap.referente de præb.Benedict.Capr. lo-
co cit.nu.114.namque vtrumque teneri non poteſt,
Innoc.in c.cum iam dudum & in c.cum ſuper inordi
nata de præben.Gemin.in ca.gratia quam nu.8.de re-
ſcrip.lib.6.Abb.in cap.extirpandæ §.qui vero nu.27.
* de præb.vbi numero 30.teſtatur hanc eſſe *commu-
nem ſententiam Benedict. Capr.vbi ſupr.n.136.Co-
* ral.in tract. ſacerd.p.1.cap.5.num.2.quæ ſeruatur ho
die in prax.ſtante decreto Conc.Triden.cap.17.ſeſſ.
134 24.de reform.cum non poſſit quis varijs†eccleſijsper
ſonaliter reſidere gloſſ.in cap.non poteſt vbi docto-
res de prębend.in 6.Rip.reſponſ.14.titu.de legib. &
long.conſuet.Ideo non faciens reſidentiam in beneſi
135 cio priuatur†ipſo iure præcedente monitione,vt te-
nuit Innocen.in dict.cap.extirpandæ §.qui vero de
* præbend.& hæc eſt*communis ſententia,vt poſt lon
gã diſputationem reſoluit & de ea atteſtatur Hoied.
dict.tract.de incompat.benef.p.1.cap.18.num.19.
Secundum exemplum erit in obtinente præſtimo
136 nium,namque ſi aliud conſequatur†primum non va-
cat ipſo iure licet inter ſe ſint incompatibilia prout
eſt in Hiſpania,vt tradit Alfonſ.Hoied.dict. tract. de
incõpat.p.2.cap.8.n.15.Domin.Sot.lib.10.de iuſtit.&
* iure q.5.a.3.q.2.vbi dicunt quod*communiter præ-
137 ſtimonia†dantur in titulum perpetui beneficij habẽt
que annexum onus ſpirituale,Mandoſ.de ann. q.12.
138 Tertium exemplum eſt†in eo qui habet beneficiũ
ſimplex ſufficiens ad commodam ſuſtentationem,nã
ſi aliud conſequatur beneficium vtique eſt incompati
bile cum primo iuxta ea quæ ſcribit gloſ.in cap.dudũ
el ſecundo de elect.Domin.Sot.lib.3.de iuſt.& iur.q.
6.art.2.concl.3.caſ.primo,Nauarr.in Apolog.de red.
eccleſ.

* eccleſ.q.1.monit.76.num.2. (quamuis contrarium *
ſeruetur teſte Benedict.Capr.reg.90.num.96.)tamẽ
* primum non vacat ipſo iure vt eſt*communis prout
colligitur ex his quæ ſcribit Hoied.d.p.1.c.19.
139 Quartum exemplum†eſt in eo qui habet magnam
multitudinem beneficiorum:namque hoc caſu vaca-
tio ipſo iure de qua in c.de multa de præbend.& ex-
trauag.execrabilis nõ ſubintrat,licet ſint dicta bene
ficia inter ſe incompatibilia,vt probat tex.in c. quia
in tantum.de præb.c.dudum 2.de elect.vbi DD. ca.
17.ſeſſ.24.Conc.Trid.Benedict.Capr.dict.reg.90.n.
* 135.communis*opinio vt patet ex adductis per Al-
fonſ.Hoied.de incompat.benef.p.1.c.21.etiam ſi ſint
140 præſtimonia quia hæc ſunt† etiam eccleſiaſtica bene
ficia Gemin.conſ.109.Oldrad.conſ.81.Menoch.de
arbitr.iud.caſ.201.num.59.&ideo tenentur ad horas
canonicas Domin.Sot.lib.10.de iuſt.& iur.q.5.art.3.
141 Niſi vnum vel duo non eſſent ſufficiẽtia†ad commo
dam ſuſtentationem,quia tũc liceret obtinere dicta
beneficia ſi reſidentiam nõ requirunt Lap.alleg.25.
& alleg.116.& 117.Cald.conſ.24.de præben.Ferrett.
conſ.22.nu.1.Abb.conſ.96.in 2.dub.lib.2. Lambert.
de iur.patr.p.1.lib.2.q.7.art.15.vbi late Domin. Sot.
* lib.3.de iuſt.& iur.q.9.art.3.q.4.& hæc eſt*commu-
nis opinio teſte Nauarr.in Manual.c.25.nume. 125.
cum ſeq.& hãc opinionem pluribus rationibus,& au
ctoritatibus exornat Alfonſ.Hoied.c.1.2.p.de incõ-
pat.benef.nu.1.& num.15.& in nu.36.dicit hanc opi
* nionem eſſe receptam ac approbatam* a ſtilo etiam
poſt publicationem ſacr.Conc.Trid. nam Pius IIII.
& Pius V.& Gregorius XIII.conceſſerũt ſæpius vni
beneficiato plura beneficia ſimplicia reſidentiam nõ
requirentia,& hodie etiam per Sanctiſſimum Domi
num Noſtrum Sixtum Quintum conceduntur.
142 Dubium tamẽ eſt quæ†dicatur magna multitudo
beneficiorum Benedict.Cap.d.reg.90.num.135.quã
do ſunt decem,vel octo ſequitur Hoied.c.21. primæ
part.de incompat.benef.nu.16. Ego autem exiſtimo
143 Iudicis†arbitrio relinquendum,qui ſecundum quali-
tatem perſonarum,& temporum hoc iudicabit iuxta
ea quæ ſcribit Bal.in c.cum cauſa col.vlt.verſ. quæro
de teſtib.& in l.ęde col.vlt.C.locat.Bertãd.conſ.236.
* lib.2.& communiter* Doct.ſicuti Iudicis arbitrio re
144 linquitur quando dicatur† magnitudo gloſ. in auth.
niſi breuiores.C.de ſentent.ex breu.recit.gloſſ. in ca.
vlt.de re iudic.lib.6.Lanfr.in c.quoniam in num.19.
de prob.Iaſ.in l.admonendi nu.222.ff. de iureiur. cũ
* ſimilib.adeo quod hæc*eſt communis ſentẽtia,cum
145 Iudicis arbitrio relinquantur† ea quæ certa ſub lege
* diffinita non reperiuntur a iure iuxt,vulgatam &*cõ
munem l.1.ff.de iur.delib.Thomas Parpal.in l. 1.nu.
45.ff.ſolut.matr.Dec.in c.ſedes num.7.de reſcr.& in
c.ſi pro debilitate in fi.de off.deleg.
146 Quintum exemplum erit in eo†qui habet dignita
tem officium perſonatum, nam ſi conſequatur cano
nicatum priora beneficia non vacant ipſo iure Petr.
de Anch.conſ.17.Oldrad.conſ.165.Lap.allega.116.
* vbi Mandoſ. in addit. & eſt communis*opinio vt pa
tet ex adductis per Hoied.c.11.primæ part. de incõ-
pat.num. 5.verſ.contrarium & ex adductis per Bene-
dict.Capr.d.reg.90. num. 113.quamuis hæc ſint in-
compatibilia,vt probatur in c.1.de conſuet.lib.6.vbi
* cõiter*doct.Card.Pariſ.conſ.40.num.15.vol.4.
147 Sextum exemplum erit in habente†Canonicatum
nam ſi conſequatur alium Canonicatum in alia Ec-
cleſia,primum non vacat ipſo iure c. literas de con-
ceſſ.præb.vbi Abb.& alij Benedict.Capr.dict.reg.90.
* nu.120.communis* vt patet ex adductis per Hoied.
cap.12.primæ part.de incompat.num.12.quia diſpo-
148 ſitio dict.c.de multa†eſt pœnalis,& correctoria,ideo
non debet de ea fieri extenſio ad alium caſum ſimi-
lem l.ſi vero §.de viro vbi late Roman.ff.ſolut.matri-
* mon.communis* opinio teſte Iaſ.in l. cum quidam
num.10.& 24.ff.de liber.& poſthum. & in l. vlt.ff. de
in ius vocand.
Quinto principaliter infertur qđ ſi reſignans non
habeat ius ex alia ratione,vt quia fuit facta expeditio
149 in vrbe in forma dignum,† & ordinarius nunquã cõ
tulit cui literæ fuerunt commiſſæ, vel quia nunquam
cepit poſſeſſionem,aut alias reſignatio nulla eſt,reſi-
gnatario nihil acquiritur,Rebuff.conſ.186.num.10.
150 & ratio eſt clara†quia quòd non habeo reſignare nõ
poſſum,nec perdere,§.ſeruus Inſtitut. de c.diminut.
nam priuatio præſupponit habitum l. qui decem.ff.
de verb.oblig.
151 Sexto & vltimo principaliter infertur†quod priua
tus per ſententiam beneficijs non poteſt renunciare
illa poſt tranſitum in rem iudicatam,vt fuit reſolutũ
in Rota coram Oradino in vna Roman.beneficiatus
S.Petri die 16.Iunij 1561.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Prouiſus de parochiali tenetur ſe facere promoueri infra annum.*
2 *Beneficium curatum non poteſt permutari in vltima die anni dati ad promouendum.*
3 *Reſignans non plus iuris transfert in reſignatarium quam habeat.*
4 *Ius curati prope finem anni eſt temporale.*
5 *Fraudibus obuiandum eſt.*
6 *Non eſt ſuccurrendum ei qui in neceſſitate ſe arctauit .*
7 *Fruſtra ſperatur euentus qui non poteſt operari.*
8 *Beneficiatus poteſt reſignare beneficium curatum ẽt in fine anni dati ad promouendum.*
9 *Antequam annus labatur ius eſt pœnes reſignantem .*
10 *Pœna impoſita ex non facto intra certum tempus nõ committitur niſi ex toto labatur tempus.*
11 *Appellatus non poteſt petere executionem ante finem anni.*
12 *Ante lapſum tempus bannitus non poteſt offendi.*
13 *Sufficit qualitatem adeſſe tempore quo ſit actus .*
14 *Curatis poteſt prorogare tempus ſummus Pontifex vltra annum ad ſe promouendum.*
15 *Iudex non ſolet concedere quod eſt malum.*
16 *Superior dicitur Iuſtitia.*
17 *Iudex habet ſal ſapientiæ,& conſcientiæ.*
18 *Beneficia non ſolent concedi ad tempus.*
19 *Nullam pœnam meretur quod ſit iure permittente.*
20 *Variæ ſunt hominum voluntates.*
21 *Hodie non admitteretur reſignatio ante finem anni.*
22 *Curatus elapſo tempore ad promouendum non poteſt reſignare.*
23 *Præceptoria commendata ad tempus non poteſt reſignari.*
24 *Priuatus beneficio illud reſignans ſeruata penſione , penſio eſt nulla.*
25 *Gratia eſt ſubreptitia cum non exprimitur quod debet.*

26 *Penſio datur reſignanti ne nimium diſpendiũ patiat̃.*
27 *Expreßo falſo gratia eſt Nulla.*
28 *Reſignatarius non poteſt beneficium curatum reſigna*
re ante finem anni.

SEcundo quero Pone,
quidam cõſecutus eſt
parochialem eccleſiã
1 ſeu curatam, † ex quo
tenetur ſe promoueri
facere intra annum,
alias beneficium va-
cat ipſo iure iuxt.cap.
licet canon de elect.li.
6.An iſte poſſit reſi-
gnare in fauorem be-
neficium prædictũ in
fine anni dati ad ſe promoueri faciendum præſuppo
nendo non poſſe ad ſacros ordines promoueri, puta
quia erant elapſi vndecim menſes aut plus,&c.?
Rot.deciſ.6.de rerum permut.in antiquis tenuit ta
2 le beneficium†non poſſe permutari vltima die anni
* dati ad ſe promoueri faciendum,& ſic fuiſſe* indica-
tum in duabus cauſis habetur in deciſ. 38. de præbẽ.
in antiq.in fin.Ad quod primo facit quia ſequitur in-
conueniens ꝙ quis ſemper poſſet retinere beneficiũ
abſque promotione, nam in fine anni illud reſigna-
ret,& poſtea daretur nouus annus, & ſic eſſet contra
mentem dicti cap.licet canon.&c.
3 Secundo quia reſignans†non plus iuris transfert in
* reſignatarium quam ipſe habet iuxta communes*cõ
cluſiones de quibus ſuo loco & ob id beneficiũ tran-
ſit ad reſignatarium cum penſione qua erat grauatũ:
4 ſed huius reſignãtis cum eſſet† prope finem anni erat
temporale & non perpetuum.ergo non valet reſigna
tio,quia ſicuti ob anguſtiam temporis reſignans non
poteſt ordines ſacros ſuſcipere, ita etiam neque pote
rit ob eandem rationem reſignatarius.
Tertio quia potuit reſignans in fraudem rem diſ-
5 ferre vſque ad vltimum momentum, fraudibus†enim
obuiandum eſt,l.ſi legatarius C.de leg.Rainer.de For
liuio in l.omnes populi ſub nu.8.ff.de Iuſt.& iur.
6 Quarto quia non eſt † ſuccurrendum ei qui ſe in
neceſſitate poſuit & arctauit l.2.§. quod dicimus ff.ſi
quis caut.c.cum in veteri circa fin.de elect.
Quinto quia iam eſt priuatus ex quo non poteſt
7 promoueri,fruſtra enim ſpectatur† euentus qui non
poteſt operari l.aliquando ff ad Vellei.
His tamen non obſtantibus contrariam opinio-
8 nem credo veriorem quod etiam in fine†anni & vlti-
ma die poſſit quis reſignare beneficium in fauorem
alicuius, ita in facti contingentia reſpondit Oldrad.
conſ.203.factum tale nu.1.ver.circa primam quęſtio
nem,ſequitur Caſſad.deciſ.4.nu.4.locat.& latius dec.
27.tenuit palatium num.1.in fin.nu.2.& 3.ſuper reg.
Cancell.Arch.in c.cum ex eo de elect.Io.And.in add.
ad Specu.in rubr.de rerum permut.Pet.de Peruſ.quẽ
refert & ſequitur Petr.Andr.Gamm.in c.licet nu.88.
& 89.de rerum permu.lib.6.loquentes in permutatio
** ne,ex quo patet hanc opinionem eſſe**receptiorem
9 probatur primo,quia†ante quam annus ſit ex toto e-
lapſus,ius eſt penes illum qui vult renunciare,ac per-
fecte,vt probatur in cap.commiſſa de elect.in 6. *Com*
miſſa tibi parochialis eccleſia quamquam tantum de
anno trãſiuerit quod infra ipſum nequeas iuxta ſtatu
tum generalis Concilij Lugdunenſis ad ſacerdotiũ pro
moueri, non eſt niſi tunc demum cum ex toto fuerit ip
ſe annus elapſus cenſenda vacare, nec poteſt alteri te
nolente conferri,&c. ex quo tex.Anch.& Gemi.notãt
in primo not. ꝙ vbi imponit̃ pœna ex non facto intra
10 tp̃s certum,pœna †non committitur niſi ex toto tem
pus labatur Bal.in c.1.qualiter dom.pro.pr.Alex.con
ſil.33.li.2.Hinc ſi fuit cõmiſſa cã decidenda intra cer
tum tp̃s alioquin remittatur inſtructa quod infra illũ
terminum ẽt vlt.die non poteſt remitti,Arch.in d.ca.
commiſſa,vbi dicit Curiam ita tenere. Hinc appella-
11 tus non põt petere executionem†,ſententiæ ante finẽ
anni,ſi tantum eſt elapſum de anno quod appellãs nõ
poſſit proſequi Inno.in c.intimaſſe de app. Arch.loc.
cit.Hinc ſtante ſtatuto ꝙ lapſo termino banni banni
tus poſſit impune offendi vt pura poteſtas banniuit
12 quendam ſi non† comparuerit infra tres dies,modo
ſunt elapſi duo dies & bannitus eſt in loco a quo in-
fra diem vnum non poteſt venire ad locum deſtinatũ
vtique ante lapſum termini non põt occidi ita Bart.
relatus à Petr.de Anchar.in dict.cap.commiſſa ſub.n.
4.& quod tandem iſte habeat ius in beneficio ante fi
nem anni eſt* communis opinio de qua atteſtat̃ Rot.
dict.Deciſ.38.in principio de præb.in antiq.Ergo po
teſt reſignare,quia qui habet ius,poteſt,&c.& hęc eſt
* *communis opinio per conſequentiam,vt atteſtatur
Rota.dict.deciſ.38.Namque vt ex dict.cap.commiſ-
ſa,non vacat antequam ex toto labatur annus,licet tẽ
pus modicum ſuperſit vt certum ſit obtinentem in-
fra annum promoueri non poſſe arg.l.in illa.ff.de ver
bor.oblig.& l.inſula.ff.eod.nihil ergo impedit quod
non poſſit reſignare quia non minus in eo iuris habet
quam ſi non ſperetur vacare l.& poſt §.res quæ ff.fa
mil.herciſcun.l.ſi ſeruus ff.de condic.furt.l.ſi quis ſer
uum de noxal.l.non ideo de rei vendic.quare ſufficit
13 qualitatem†adeeſſe tempore quo fit renunciatio corã
ſuperiore l.in delictis.§.ſi extraneus.ff.de noxal.Dec.
in cap.poſt ceſſionem col.2.de probat. Hinc retineo
dominium rei quam dimiſſurus ſum,dict.l. non ideo
minus ff.de rei vendic.l.ſi quis ſeruum. ff. de noxal.l.
& poſt.§.1.ff.famil.herciſ.
Eoq; magis hoc procedit qa poſſet Summ. Pontifex
14 diſpenſare & ꝓrogare†tp̃s ẽt vltima die ad promouẽ
dum vt tradit Gemin.in d.c.commiſſa nu.1.verſ in ſi.
* gl.vt practicamus*tota die,vel poterit diſpẽſare* Epi
ſcopus,vt eſt cõis*opinio teſte Andrea Gamba.d.c.li
cet nu.88.verſ.tertium fundamentum,vnde non mi-
rũ ſi interea põt reſignare.immo ſi ſpes eſſet indubi-
tata de beneficio amittendo,tñ põt illi renunciare. &
illa renunciatio dr̃ inducere vacationem,c.per tuas el
1.de ſimon.Gamb.loco cit.verſ.quantum, &c.
Non obſtant contraria.Ad primum rñdetur incõ-
ueniens ceſſare poſtquam ſuperior admiſit reſignatio
15 nem:namque ſi hoc damnoſum†iudicaſſet,auctorita-
tem ſuam impertitus non eſſet,argu.l.ſocietate.§.ar-
bitrorũ vbi Bar.& Alber.ff.pro ſoc.c. quintauallis vbi
Ant.de Butr.& Abb.de iur.iu.Port.Imolenſ.conſ.76.
16 nu.1.& conſ.152.nu.9.in medio,cum ſuperior dicat̃ †
iuſtitia c.Deus noſter di.13.Bar.in tract.inter virginẽ
& Demon.ante.nu.3.& habeat duos ſales, Bal. in l.2.
17 C.de ſent.ex breuiloq.recitand. ſcilicet ſal.†ſapientiæ
& ſal conſcientiæ.Idem Bal.in l.2.in 4.nõt.C.de fidei
comm.Marſil.in §.diligenter nu.23.& 24.cum ſequ.
Iodocus in prax.crim.c.36.num.9.
Ad ſecundũ reſpondetur quod noua collatio ſum.
Pontif.facta reſignatario tribuit ius perpetuum,nam
18 que†beneficia non ſolent concedi ad tempus regula
* riter vt*communiter volunt doctores.
19 Ad tertiũ reſpõdetur†ꝙ fraus excluditur ex quo fit
iure ꝑmittẽte l.Gracchus.C.ad leg.iul.de adul.l.nemo

dam num

damnum ff.de reg.iur.ita reſpondit Oldrad. & Caſ-
ſad.locis citat.
20 Accedit quia † variæ ſunt hominum voluntates,l.
quia poterat ff.ad Trebell.vel quia id facit propter te
nuitatem fructuum aut aeris intemperiem,vel ſimilẽ
cauſam:hæ enim poſſunt eſſe in cauſa reſignãdi,arg.
l.etiam ſi equo ff.de leg.1.l.ſi cui fundus ff.de leg.2.l.
libertus q ſoluẽdo ff.de bon.libert.l.1.§ & alias videa
mus ff.ſi qui.in fraud.patr.l.ſi in emptione ff.de min.
Ad quartum patet reſponſum ex ſupradictis.
Ad quintum reſpondet Gem.in d.c.commiſſa in
prima oppoſit.poſt Ioan.Monach.quod tunc nõ ſpe
ctatur†euentus qui nihil poteſt operari cum ab initio
inefficax eſt dolo,& ita procedit d.l.aliquãdo, ſed in
hoc caſu ab initio tenuit collatio,ideo &c.
Vel ſecundo reſpondetur negãdo nihil poſſe ope-
rati, nanque poſſet ſumm.Pontifex vel Epiſcopus di
ſpenſare,vt dictum eſt ſupra.
* Hanc autem concluſionem*communem declara
rem niſi conſtaret euidenter de fraude,vt tenent Ol
drad.Gamm.& alij ſupra citati, & ita exiſtimo proce
dere deciſionem Rot.6.de rerũ permut.in antiq.Ho
21 die†autem huiuſmodi reſignatio nõ admitteretur,nã
* que quoties reſignatur parochialis * ſtylus obtinuit
vt debeat exprimi per quãtum tempus illam poſſedit
reſignans,& ſi tempus eſt breue,ceſſio reijcitur,ſi au
tem hoc expreſſo Papa admittit reſignationem,nul-
li dubium eſt valere,& ita practicatur,vt vidi & didici
22 a peritiſſimis.Elapſo vero tempore nequaquam † po
terit reſignare,cum omne ius amiſerit, vt cõmuniter
* * per omnes receptum eſt vt ſupra dixi in prima illa-
tione 1.q.huius lib.ad quod etiã facit quod alias fuit
* reſolutum in vna*Brixien.fructuum coram Sarn.27.
23 Februarij 1542.teſte Put.deciſ.265.lib.1.quod† non
poſſit reſignare in fauorem ille cui commendata eſt
perceptoria,vt quamprimum compleuerit 14.ann.te
neatur emittere profeſſionem, alioquin perceptoria
vacare cẽſeatur ſi fiat reſignatio poſt decimumquar-
tum annum quo tempore non fuerat profeſſus, quia
vbi certa dies eſt ſtatuta,aduentus illius diei ſtatuit &
conſtituit in mora obligatos abſque aliquo interual
lo temporis,& videtur in terminis noſtris reſpondiſ
ſe Nauarr.conſ.1.de reſcrip.
Et ſi reſignauit reſeruata penſione, quamuis Na-
uarr.in loco citato dicat penſionẽ ei deberi, mihi ta-
men contraria probatur opinio, nanque non conceſ
24 ſiſſet Papa penſionem†ſi ſciuiſſet ius ei non compete
re,& tunc gratia eſt ſubreptitia cum non exprimitur
25 † id ꝙ expreſſum retraxiſſet a concedendo,c.poſtula
ſti & c.ſuper litteris de reſcrip.Rot.deciſ.32.de reſcr.
26 in nou.& communiter doct.Et cum penſio†detur re
ſignanti ne nimium diſpendium patiatur ex ceſſione
Oldrad.conſ.275.col.2.Sarn.q.60.de ann.Rebuff. in
prax.tit.de reſeru.num.13.& ipſe nullum ius habeat,
ſequitur penſionem reſeruatam eſſe nullam. Et cum
27 ipſe in renunciatione aſſerat ius habere,videtur † fal
ſum exprimere,& ſic nulla erit gratia Fel.in c.poſtu-
laſti col.4.de reſcrip. præterea ſi omnes volunt reſi-
gnationem non valere,ergo neque penſio reſeruata,
quia non entium nullæ ſunt qualitates.
Limita niſi narratum fuiſſet in beneficio nõ habe
re canonicum titulum,ita Nauarr.d.conſ.1. num. 4.
28 An autem reſignatarius † poſſit reſignare ante fi-
nem anni,Oldrad. tenuit quod ſic dict. conſil. 203.
quod intelligendum eſt ſi abſque fraude hoc fecerit
& ſi totum negotium narrauerit Papæ vt ſupra dictũ
eſt,& hodie vt ſupradixi non admitteretur.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In reſeruatione penſionis ſolet apponi pœna priuatio*
nis in caſu non ſolutionis.
2 *Non ſoluens penſionem non poteſt reſignare, ſi pen-*
ſionarius egit ad priuationem.
3 *Fruſtra reſignatur quod non habetur.*
4 *Non ſoluens penſionem poteſt reſignare, ſi penſiona-*
rius non egit.
5 *Pœna habet locum agente penſionario.*
6 *Emphiteuta cadit a iure ſuo ob nõ ſolutionem poſt de*
clarationem domini.
7 *Regreſſus reſeruatus ob non ſolutionem penſionis de*
bet canonizari per declarationem.
8 *Penſionarius non poteſt agere ad priuationem cõtra*
reſignatarium ob non ſolutionem factã a reſignãte.
9 *Delictum debitoris non nocet ſucceßori in beneficio.*
10 *Mors ciuilis æquiparatur naturali.*
11 *Declaratio uoluntatis terminatur ad uitam debitoris*
vel creditoris.
12 *Ius priuandi vaßallum non tranſit ad hæredem do-*
mini.
13 *Ius priuandi vaſſallum non tranſit ad hæredem ip-*
ſius vaßalli.
14 *Domino non declarante caducitatem, eius ſucceſſor*
non poteſt illam declarare.
15 *Habens regreſſum ſi non vtatur ueniente caſu non po*
terit poſtea vti.

TErtio quæro an poſſit reſi
gnare beneficiũ in fauo-
rem alicuius ille qui non
ſoluit penſionem impoſi
tam ſuper illo beneficio
reſignãdo, ob quod erat
impoſita pœna excõmu-
nicationis,& priuationis
beneficij, vel etiam erat
cõceſſus regreſſus,vt cõ-
muniter † ſolet fieri in reſeruatione penſionis de ſty
* lo.Duo caſus ſunt conſtituendi. Primus quando is,
cui reſeruata eſt penſio, non ſoluta penſione egit ad
priuationem,vel ad regreſſum. Secundus eſt caſus q̃-
do penſionarius tacuit.
2 In primo caſu concludo†negatiue videlicet nõ poſ
ſe reſignare,cum accedente voluntate, & domini de
claratione,abſque dubio ſit priuatus iux.ea quæ late
* ſcribit Caſſad.*communiter receptus in deciſ.1.loc.
allegans plures doctrinas de quibus per ipſum, & in
hoc nullum eſt dubium, nam cum per priuationem
3 non habeat ius,fruſtra reſignat quod non habet, vt †
dictum eſt late ſupra in p.q. in prima limitatione ſeu
declaratione.
In ſecundo caſu quando non fuit actum contra
4 non ſoluentem penſionem,†hoc caſu dicas illud be-
neficium poſſe reſignari ad fauorem alicuius,& ſuc-
* ceſſor erit tutus,ita Caſſad.deciſ.4.nu.4.loc.& eſt*cõ
* munis opinio,quam vidi ſæpius ſeruari in*praxi.
Ratio eſt quia ante declarationẽ creditoris debi-
tor põt impune reſignare,& valide, quia adhuc pęna
5 non ſucceſſerat,pęna.n.† habet locum agente penſio
nario,& ſic volente illo in cuius fauorẽ fuit illa pœna
* appoſita,prout fuit tentum in Rot.in*vna Gebbenẽ.
Monaſterij corã Petralanta de anno 1516.& ſucceſ

ſiue in alijs cauſis prout atteſtatur Caſſad.deciſ. 2.nu.
3.loc.& tempore Put.ita etiam fuit tentum prout ip-
ſe atteſtatur deciſ.34.lib.2.Moedan.deciſ.120.& dec.
* 338.col.3.&*in vna Toletan. penſionis 24.Octobris
1552.coram Reumano,teſte Caputaq.deciſ.8.p.3.ſi-
6 cuti in ſimili†vt emphiteota ob non ſolutionem cano
nis cadat a iure ſuo declaratio domini directi requiri
tur,l.2.ibi *volente* C.de iure emph.vbi Bart.Iaſ.& alij,
Alex.conſ.22.lib.2.& conſ.106.lib.4.col. 2.late Dec.
conſil.146.col.3.verſ.Capio ſecundum, fuit deciſum
* in vna*Bononien.bonorum coram D. Triuultio de
* anno 1521.& hanc eſſe opinionem veriorem* æquio
** rem ac** communiorem atteſtatur Caſſad. dicta de-
ciſ.ſub num.3.loc.Ergo cum ille cui reſeruata eſt pē-
ſio & regreſſus in euentum,&c. nō declarauerit ſuam
voluntatem agitando contra beneficiarium ad priua-
tionem,videtur noluiſſe & per conſequens potuit ille
reſignare.

Accedit quia licet in literis fiat priuatio quoties re
7 ſeruatur†regreſſus ob non ſolutam penſionem, tamē
requirit ut canonizetur regreſſus per declarationē iu
dicis,vt ſcribit Pelegr.dec.264.lib.3.vbi ex hoc atte-
* ſtatur fuiſſe tentum in vna*Segobien.penſionis. deci
ſiones in pluribus cauſis factas requirentes,vt in cau-
ſa priuationis citatio incipiat a principali habere locū
etiam in hoc caſu de quo dicetur infra.

Dubium tamen hic cadit, an cui reſeruata eſt penſio
poſſit idem declarare voluntatem ſuam cōtra reſigna
tarium,& ſic agere ad priuationem iuxta formam lite
rarum ob non factam ſolutionem penſionis ab eius
8 prædeceſſore? Breuiter†dicendum eſt negatiue,&cæt.
non poſſe agere,ita in terminis Caſſador.deci.4.num.
* 4.loc.&*eſt communis opinio doctorum.

Et hoc ex deciſionibus factis in morte naturali, nā
que ſi is cui reſeruata eſt penſio ac regreſſus tacuerit
9 viuente†debitore principaliter obligato, qui in tēpo-
re ſtatuto a ſolutione defecerat, ſuccedentem tali de-
* bitori in beneficio tutum eſſe fuit* tentum de anno
1522. coram Domino Camillo de Balionibus, & in
* alia Gebbenen.*monaſterij,vt atteſtatur Caſſado.di.
deciſ.4.vbi latiſſime comprobat,& deciſ. 2. vbi etiam
* latiſſime eod.tit.loc.ita etiam fuit tentum in vna*Ter
raconen.Parochialis 15.Octobris 1542.teſte Put.de-
ciſ.341.lib.1.& in vna Toletana teſte Caputaq. deciſ.
8.p.3.vt ſucceſſor ſit tutus.Hoc etiā procedit in mor
10 te ciuili,†quæ naturali æquiparatur,l.mulier ff. ad Tre
bell.Rot. deciſ.28.de procurat. in nou. & ſic in reſi-
gnatione. Ratio rationis quia declaratio facienda in
11 ſimilibus caſibus terminatur ad vitam creditoris† vel
* debitoris,vt eſt*communis opinio de qua atteſtatur
Ruin.conſ.35.lib.1.vbi late.

Hinc ſi vaſſallus commiſit cauſam propter quā po
12 terat feudo priuari,†ſi dominus decedat ante declara-
tionem,ius priuandi vaſſallum non trāſit ad hæredes,
glo.in cap.1.§.1.verb.concubuerit quibus mod.feud.
* amitt.communis*opinio de qua atteſtantur Cur. Iu-
nior.de feud.in 4.part.in vlt.particula in ſecunda du-
bitatione,Rip.in l.vlt.num.237.de reuocand. donat.
etiam ſi culpa erat talis ob quam erat vaſſallus ipſo iu-
* re priuatus,vt eſt communis*opinio teſte Iul. Clar.li.
5.recept.ſentent.§.feudum.quæſt.64.verſ. ſed quid ſi
13 culpa.ita etiam ſi moriatur†vaſſallus qui deliquit, ante
quam dominus proponat querelam, non poterit illā
proponere contra hæredem ipſius vaſſalli, Clar.lib.5.
* recept.ſentent.§.feudum.q.65.communis* teſte Caſ-
ſad dict.deciſ.4.nu.11.

14 Hinc ſi dominus†nō declarauerit caducitatē eius,
ſucceſſor nequit declarare,late Cuman. conſ.164.ita
* fuit deciſum*in Rot.in vna Bononien. bonorum de
menſe Maij 1522.coram Domino Paulo de Capizuc
chis in ſecunda inſtantia,teſte Caſſad.deciſ.3.titu.loc.
vbi adducit rationes & alias pluries fuit idem reſolu-
* tum,&*communiter eſt per doctores receptum. Im-
*15 mo alias fuit*tentum,quod qui reſignauit†reſeruato
regreſſu ſi fuit locus regreſſui, & habēs regreſſum nō
velit uti,ſi iterū veniat caſus,non poteſt vti,teſte Moe
dan.deciſ.manuſc.120.Sāctiſſimus Dominus noſter,
de quo vide eundem Moedan.deci.118.& 119.in ma
* nuſcrip.& hæc eſt communis*opinio recepta ab om
nibus.

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Habens in prouiſione decretum, vt in renunciatione debeat intimare reſignanti, non poterit reſignare non facta huiuſmodi intimatione.*
2 *Non facta prædicta intimatione ſi reſignans nō agit, valida eſt renunciatio.*
3 *Decretum operatur, ſi is ad cuius fauorem eſt appoſitum uelit uti.*
4 *Conſtitutio Sixti annullans venditiones non factas vicinis,procedit ſi vicinus ea vti velit.*
5 *Quiſque poteſt renunciare fauori ſuo.*

QVARTO commode
ſubnecti poteſt utilis
quæſtio, an ſi quis re-
ſignauit in fauorem
N.in cuius prouiſione
aderat decretū,vt nul-
latenus poſſit reſigna-
re, niſi prius reſigna-
tionem faciēdam per-
ſonaliter reſignanti in
timaret ad effectū vt
ille in cuius fauorem
voluerit reſignare obligaret ſe reſignanti coram No-
tario & teſtibus de ſoluenda penſione dando cedulā
banchariam,alias reſignatio videatur facta in fauorē
dicti reſignātis,an ille N.poſſit reſignare, adeo quod
reſignatio debeat cenſeri valida non facta prædicta
1 †intimatione? Reſponde eſſe faciendam dictam inti-
mationem,iuxta decretum appoſitum in prouiſione,
* vt volunt doctores*communiter citandi.

Verum ſi fuit facta reſignatio abſque prædicta inti
2 matione,ſi ille cui†faciēda erat hmōi intimatio nō e-
git ad beneficium,reſignatio eſt valida:qa tale decre-
tum non eſt tantæ virtutis,vt inficiat reſignationē fa-
* ctam,ita fuit concluſum*in Rot.in vna Abulē.Archi
presbyteratus corā Dño Fantuccio de mēſe Nouem-
bris 1555.vt habetur in li.diuerſ.dec.232.in manuſcr.

Rō eſt qa decretū annullatiuum, quod ſolet appo-
3 ni in prouiſionibus,†ita demū operat̄ ſi is in cuius fa-
uorē apponit̄ eo vti voluerit,Philipp.Prob.in addi. ad
Io.Monac.in c.tibi q col.3.n.7.de preb.li.6.tradit Pu.
* dec.8.n.2.li.2.vbi refert ex hoc in vna Rom.* domus
4 20.Aprilis 1543.fuiſſe tentum quod bulla Sixti † an-
nullās vēditiones factas alijs q̄ vicinis interpretat̄, vt
ita demū ſit nulla vēditio ſi vicinus voluerit,nāq; illud
5 decretū reſpicit fauorē partis,iō pōt†renūciari, c.vlt.
§.1.de dele.l.filio pterito,iūcta gl.ff.de iniuſt.irrit.te-
ſta.ad quod faciunt ea quæ ſupra diximus Caſſador.
deciſ.1.2.3.& 4.loc.late.

QVINTAE

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Impetrans beneficium per annum pacifice poſſeſſum tenetur ſeruare quod dicit regula de annali.*
2 *Impetrans beneficium per annum pacifice poſſeſſum poteſt illud reſignare antequam vocet poſſeſſorem in iudicio.*
3 *Reſignatario acquiritur ius poſt conſenſum.*
4 *Qui tenetur ſe promoueri facere poſt renunciationē intra annum.*
5 *Acceptans expectatiuam poteſt renunciare ante publicationem.*
6 *Poteſt quis reſignare intra tempus datum ad publicandum.*
7 *Regula Cancellariæ de annali quid diſponat.*
8 *Regula de annali qua ratione emanauit.*
9 *Cauſa finalis quæ ponitur in proœmio.*
10 *Diſpoſitio regulatur a ratione proœmiali.*
11 *Dictio,Vt.cauſam finalem oſtendit.*
12 *Intereſt reipublicæ,vt lites finiantur.*
13 *Extinctio litis ſpectat ad conſeruationem cōgregationis humanæ.*
14 *Regula de annali eſt fauorabilis.*
15 *Statutum permittens bannitum poſſe impune offendi dicitur fauorabile.*
16 *Lex puniens delicta dicitur fauorabilis.*
17 *Regulæ Cancellariæ ſtricte interpretantur.*
18 *Fauorabilis dr̄ diſpoſitio attenta ratione principali.*
19 *Intereſt vt habeatur certitudo poſſeſſoris.*
20 *Regula de annali inducit formam.*
21 *Diſpoſitio annullans actum inducit formam.*
22 *Diſpoſitio apponens tempus faciendi actum inducit formam.*
23 *Regula de annali habet locum in prouiſione quæ fit per reſignationem.*
24 *Regula de annali loquitur de quocunq; impetrante.*
25 *Ex reſignatione vere vacat beneficium.*
26 *Reſignans ante finem anni poſt vocatum poſſeſſorem non tenetur proſequi cauſam.*
27 *Poſt reſignationem reſignans non dicitur improbus.*
28 *Reſignatarius non tenetur obſeruare contenta in regula de annali.*
29 *Quis dicatur pacificus poſſeſſor ad effectum regulę de annali.*
30 *Lis ſuper poſſeſſorio eſt ſufficiens ad interrumpendā pacificam poſſeſſionem.*
31 *Mortuo impetrante poſt vocationem poſſeſſoris non habet locum regula de annali.*
32 *Mors naturalis æquiparatur ciuili.*
33 *Regula de annali procedit in renunciante, & reſeruante ſibi omnes fructus.*
34 *Reſeruatarius fructuum æquiparatur titulari.*
35 *Regula de publican.non habebat locum in reſeruatario fructuum,hodie ſecus.*
36 *An exceptio regulæ de annali competens reſignanti competat reſignatario.*
37 *Tempora prædeceſſoris, & ſucceſſoris iunguntur ēt in materia beneficiali.*
38 *Tempora vſucapionis ex perſona defuncti, & heredis iunguntur.*
39 *Beneficialia vltimis voluntatibus æquiparantur.*
40 *Tempora poſſeſſoris, & ſucceſſoris iunguntur ad complendam præſcriptionem.*
41 *Emptor vtitur acceſſione creditoris.*
42 *Quando annus de quo in regula de annali non eſt completus tempore reſignantis, reſignatarius non eſt tutus dicta regula.*
43 *Vbi verba non conueniunt,neque diſpoſitio.*
44 *Trienniū de quo in obligatione Lapi nō ſufficit quod ſit continuatum per ſecundum reſignatarium.*
45 *Speciale fauore eccleſiæ.*
46 *Non valet argumentum a materia profana ad beneficialem.*
47 *Extrema non coniunguntur quando media non ſunt habilia.*
48 *Reſignatio eſt mors ciuilis.*
49 *Quilibet poſſidens beneficium poteſt dare de regulæ de annali.*
50 *Regula de annali reſpicit odium impetrantis.*
51 *Quando tempus eſt lapſum ante reſignationem, reſignatarius non poteſt vti regula de annali.*
52 *Regula de annali eſt perſonalis.*
53 *Repetitio arguit mentem.*
54 *Poſſeſſio non tranſit in quempiam ipſo iure.*
55 *Stylus attendendus eſt.*
56 *Ratio declarat dictum generale.*
57 *Regula de annali eſt fauorabilis.*
58 *An ſi reſignans remanſerit in poſſeſſione poſt reſignationem ſit tutus regula de annali.*
59 *Reſignans ſi manet in detentatione retinet naturalē.*
60 *Manenti in detentatione competit reſtitutio.*
61 *Impetrationes certo modo abhorrentur.*
62 *Reſignans manens in poſſeſſione an ſit tutus regula de annali.*
63 *An reſignans manens in poſſeſſione per annum poſſit defendi regula de annali contra tertium reſignatarium.*
64 *An ſi tempore reſignantis fuerint elapſi undecim mēſes,competat huiuſmodi regula reſignatario.*
65 *Hæres repræſentat perſonam defuncti.*
66 *Statutum pœnale loquens de perſona ad repræſentatam non trahitur.*
67 *Regula de annali defendit priuatos ipſo iure.*
68 *Regula de annali non defendit hæreticum.*
69 *Regula de annali non defendit priuatum beneficio ob non ſolutionem penſionis.*
70 *Regula de annali non defendit eum de cuius non titulo notorie conſtat.*
71 *Regula de ann.non defendit non publicantem reſignationem.*
72 *Annus de quo in regula de annali incipit a die adeptæ poſſeſſionis.*
73 *Annus de quo in regula de annali debet eſſe continuus.*
74 *De huiuſmodi anno non ſubducuntur dies feriati.*
75 *Quid ſi fuit impeditus.*

QVinto quæro,an impe
trans beneficium per
annū pacifice poſſeſ-
1 ſum†ab alio poſſit il-
lud reſignare,cum te
neat̄ ex regula de an-
nal. intra ſex menſes
poſſeſſorē in iudicio
euocare,facere,cāmq;
intra annū expedire?
Reſponde poſſe illud
beneficiū reſignare,
2 tam†antequam vocet poſſeſſorem in iudicio quam
poſt & ante quam ſit expedita cauſa, ideſt intra an-

num,Simonett.deciſ.53.manuſcr.Creſcen.deciſ.227.
lib.1.in fin.in manuſcr.Caſſad.ſuper reg.Cancell.dec.
17.Sarn.in reg.de annal.q.62.& 63.Mandoſ.in eadem
* reg.q.23.24.& 74.& communiter* Doctores.
3 Ratio eſt†quia per collationem factam ex cauſa reſi
gnationis poſt conſenſum ius irreuocabiliter eſt acq
* ſitum reſignatario,Put.deciſ.106. lib.3.* communis
vt reſoluit Sarn.de infirm.reſign.q.31.vnde poteſt re-
* ſignare iuxta communes*concluſiones de quibus ſu
pra.Nec facit dubium,quod teneatur infra ſex menſes
poſſeſſorem euocare,& cauſam infra annum termina
re iuxta diſpoſitionem regulæ,namque qui tenetur ſe
4 promoueri facere infra†annum,poteſt infra tẽpus da
tum ad ſuſcipiendum ordines ſacros reſignare, prout
conſuluit Oldrad.conſ.203.factum tale eſt, & alij,vt
ſupra comprobaui,ita & etiam acceptans expectatiuã
5 poteſt reſignare beneficium acceptatum ante curſum
trium menſium datorum ad publicandum,vt fuit ten
* tum in*Rot.teſte Caſſado,deciſ.27. tenuit Palatium
ſuper reg.Cancellarię.Ita pari ratione poteſt quis reſi
6 gnare infra tempus†datum ad publicandum, Creſcẽt.
* deciſ.227.& eſt communis*opinio.

An autem reſignatarius teneatur vocare in iudiciũ
poſſeſſorem infra ſex menſes,& cauſam terminare in
fra annũ,dubium eſt:& quia materia eſt vtilis ac pra-
cticabilis,ideo ſubnectam aliquas concluſiones.

7 In primis eſt†præmittendum quod regula Cancella
riæ de annal. quę nunc inter regulas Sixti Quinti eſt
in num.30.ſtatuit,vt quicumque impetrauerit benefi
cium eccleſiaſticum tunc per annum immediate prę
cedentem poſſeſſum pacifice,& quod certo modo va
care prætenditur,teneatur nomen gradum,& nobili-
tatem poſſeſſoris eiuſdem,& quot annis illud ipſe poſ
ſederit,ac ſpecificam,& determinatã ex qua clare po-
terit conſtare nullum in dicto beneficio ius poſſeſſo
ri competere,in impetratione exprimere, & infra ſex
menſes eundem poſſeſſorem in iudicio euocari face-
re,cauſamque intra annum vſque ad ſententiam diffi
nitiuam incluſiue proſequi debeat,& teneatur,alioqn
impetratio ſit nulla,&c.

8 Ratio autem cur emanauit hæc regula ponitur †in
primis verbis,vt improbi lites exquirentium motus re
primantur;ex quo colligitur hãc eſſe cauſam finalem,
9 nam quæ dicũtur in proœmio cauſam †finalem indu-
* cunt iuxta communem & vulg.text.in l.vlt.ff.de hæ-
red.inſtit.Bart.in l.1.ff.de orig.iur.Bal.in §.quibus in
prima conſt.C.Rom.conſ.180.in ante penul.col.Ale
xan.conſ.12.col.5.lib.1.Dec.in l.1.in 2.lect.col.1.ff.ſi
10 cert.pet.Hinc dicimus,quod ſicut corpus† ab anima,
ita diſpoſitio a ratione proœmiali regulatur,Iaſ.in l.q
quadringenta co.2.ff.ad Trebe.quod eo magis patet
11 cum apponatur dictio vt,†quæ proprie cauſam finalẽ
oſtendit,clem.vt hi qui.& ibi Card.in primo no.de æ
tat.& qualit.Card.Ale.in c.cum ceſſante in primo no.
de app.Bal.in l.cum alijs C.de ſecund.nupt. & ita fuit
* dictum in vna cauſa * Taruiſin.feudi coram Rainal-
do Petruccio de menſe Nouembris 1535.teſte Sarn.
reg.de annal.q.1.col.1.quamuis ipſe teneat cõtrariũ,
cuius opinionem confutat Mandoſ.q.etiam prima. &
12 huiuſmodi†ratio fundatur in vtilitate publica, ut lites
finiantur,vt colligitur ex dictis per Bal.in l.2.in 5.no.
C.de nou.C.compon.Alex.conſ.190.mature col. pe-
nul.li.2.& conſ.171.col.3.lib.7.egregie Bart.in l. hæc
13 igitur C.de nou.Cod.facien.cum †extinctio† litiũ ſpe
ctet ad conſeruationem congregationis humanæ, vt
exorditur tex.in clem.dudum de ſepult.tradit Ancha,
in reg.poſſeſſor.col.3.de regul.iur.in 6.& ob id huiuſ-
14 modi regula†dicitur fauorabilis, vt late ibi concludit
Mandoſ.q.3.poſt Sarn.q.4.nu.4.& q.19.poſt nu.2.ſi-
15 cuti ſtatutum†permittens bannitum impune poſſe oc
cidi dicitur fauorabile,quia ad bonum publicum fa-
ctum eſt,Bart.in l.omnes populi num.23.ff. de iuſt.&
iur.Albert.de Roſat.in tract.ſtatut.in 4.par.q.20.Nel
lus in tract.Bannit.in 1.par.ſecundi temp.in prin.Iaſ.
conſ.133.col.penul.in fin.lib.1.& in l.vbi pactum nu.
16 15.C.de tranſact.& regulariter ob id lex puniens†deli
cta dicitur fauorabilis,Bar.in l.quemadmodum C.de
agric.& cenſit.lib.1.Rom.conſ.105. prope fin. Iaſ.in
l.ſi is quod ff.de iuriſd.omn.iud.Dec.conſ. 327. viſo
nu.5.& in l.factum ſuum §.in pœnalibus in 4.limitat.
* ff.de regu.iur.ac*communiter Doctores, & hoc eſt
17 ſingulare,nam omnes regulę Cancell.regulariter†ſtri
cte intelliguntur,Caſſad.deciſ.16.nu.5.& deciſ.23.n.
6.de pręben.& deciſ.35.num.6.ſuper reg.Sarn.in q.2.
proœm.reg.nume.4.& in reg. de impetr. benefic.per
obit.famil.Card q.5.Cardin.Pariſ.conſ.19.num. 3.&
ſequen.volu.4.fauorabilis igitur cenſeri debet regula
18 attenta†ratione principali,Ang conſ.68. num.4. An-
char.conſ.112.num.5.Ioan.Anan.conſ. 69. Crauett.
conſ.118.num.10.Curt.iun.conſ.87.nu.5. Socc.iun.
conſ.10.num.3.lib.3.Ber.conſ.14.nume.9.lib.2.com-
* munis*opinio teſte Anan.dict.conſ.69.Intereſt .n.vt
19 habeatur†certitudo poſſeſſoris ne laboretur in ambi-
guo.Oldrad.conſ.100.incip.in executione Ale. conſ.
7.& 110.lib.1.& conſ.68.col.3.lib.2.& conſ.112.col.
3.lib.3.cum alijs vt per Sarn.in hac reg.quęſt.31.Ideo
20 †regula inducit formam,vt late concludit Sarn. quęſ.
21 6.quia†annullat actum cap.ſi capitulo de conceſſ.præ
bend.in6.Bal.& alij in l.1.ff.de lib.& poſth.Rom.con
ſil.66.& imponit pœnam,Bartol.in l.præter §.1.ff.de
oper.nou.nunciat.Ioan.And.in c.ex tuæ de cler. non
reſiden.Anton.de Butr.in c.propterea de lat. & appo
22 nit tempus faciendi†actum,Bald.& Salic.in auth.quæ
ſupplicatio C.de precibus imp.offer.Abb.cõſ.92.ſta-
tuto in fin.lib.1.

His præmiſſis attingendo quaſdam quæſtiones, q̃
ad materiam conferunt: Primo quæro,an regula de
annal.habeat locum in prouiſione, quę fit ex cauſa re
ſignationis,vt reſignatarius teneatur ad ea quæ requi
23 rit dicta regula?Reſponde affirmatiue, †vt fuit ſenten
* tiatum in Rot.*in vna Cęſaraguſt. coram domino Si
binicen.de menſe Iunij 1521.teſte Caſſador.dec.15.
* ſuper reg.Cancell.vbi dicit fuiſſe ita*obſeruatum, idẽ
que voluiſſe videtur idem Caſſador.deciſ.17.ſuper re-
gul.ac etiam Sarn.de annal.qu.56.57. & 62. Mandoſ.
quæſt.23.& 24.Achill.Graſſ.deciſ.665. & communi-
*24 ter*doctores;namque regula† loquitur de quocumq;
impetrante,ſub quo certum eſt comprehendi cauſam
25 reſignationis ex qua†vere vacat beneficium & confer
tur Rot.deciſ.1.de reſcrip.in nou.num.1.in fin. & n.
2.vt late deduxi lib.primo q.4.

Nec obſtat quod ceſſet ratio regulæ,cum, quando
impetratur ex cauſa ceſſionis non eſt modus impro
bus exquirendi litem,namque data vacatione ex reſi-
gnatione ceſſionarius videtur extra culpam & dolum
tacẽdo poſſeſſorem,quia reſpondetur militare adhuc
rationem,nam poteſt cedere in potentiorem.&c.

Secundo quæro,an regula de annali procedat quã-
do quis impetrauit beneficium per annum ab alio pa-
cifice poſſeſſum,& vigore regulæ vocauit poſſeſſorẽ
26 in iudiciũ,ante tamen†annum elapſum alteri reſigna-
uit? Reſponde non procedere hoc caſu regulam,vt
fuit deciſum in*Rot.teſte Creſcent.deciſ.227.in fin.
lib.1.in manuſcrip.in qua fuit reſolutum reſignantem
amplius

amplius non teneri proſequi cauſam quia nullum ius
* amplius habet,adnot.per doctores*omnes in cap. ꝙ
in dubijs de renunciat.Guid.Pap.conſ.172.n.1.Card.
Pariſ.conſ.5.col.1.vol 4.ita etiã tentum* fuiſſe atteſta
27 tur Caſſador.deciſ.17.ſuper regul.quia amplius non†
dicitur improbus,& ceſſat ratio regulæ, tenet etiam
idem Caſſador.deciſ.16.num.8. ſuper reg. nec etiam
28 †reſignatarium cum tempore impetrationis aliquem
pacifice poſſidere non inuenerit,vt requirit regula,&
ſic cum verba non cõueniant,ergo neque diſpoſitio.
l.4.§.toties.ff.de damn.infect.Quod autem non inue
nerit pacificum poſſeſſorem probatur, quia ad effe
29 ctum illius regulæ dicitur pacificus poſſeſſor†cui nul
la mota ſit lis ſeu controuerſia iuris vel facti in iudi-
cio vel extra ſup re poſſeſſa,clement.gratiæ,vbi gloſ.
Cardin.num.8.Imol.& alij de renuncia. Archid.in c.
commiſſa de elect.lib.6.Mil.in repert.in verſ. poſſeſ-
ſio,Geminian.conſ.78.colum.2.Caſſador. deciſ.9.de
cauſ.poſſ.& propriet.& deciſ.24.num.11.ſuper regu.
Guid.Pap.conſ.134.Card.Pariſ.conſ.81.nu.6. vol.4.
Dec.conſ.302.in fin.Idem.Dec.in cap.2.n.2. de con
firm.vtil.vel inutil.commmunis*opinio, vt late reſo-
luit Sarn.de trienn.q.53.Rebuff.de pacif. poſſ.n. 166.
30 quod procedit etiam in lite ſuper†poſſeſſorio quæ eſt
ſufficiens ad interrumpendam pacificam poſſeſſionẽ
Caſſad.dict.deciſ.9.de cauſ.poſſ.& propriet & fuit *
tentum in Rot.die 17.Decembris.1519.in vna Gien
nen.Prioratus de Villa noua corã Moedan.teſte Sar.
in hac regul.de annal.q.43.ſed poſſeſſori præſupponi
mus fuiſſe motam litem, ergo, &c.

Ita etiam pari ratione ſi impetrans tale beneficium
31 moriatur †poſtquam fecit vocare in iudicio poſſeſſo-
rem pacificum,non habet locum regula,vt fuit deciſ.
* teſte*Caſſador.deciſ.27.ſuper regul.ergo idem in re-
nunciatione ex quo ciuiliter moritur,cum diſpoſitũ
32 in morte †naturali ex identitate rationis locum ha-
beat in morte ciuili,clemen.prima iuncta gloſ.in ver.
* mori vt lit.penden.clemen.vlt.de procur.vt*cõmuni-
ter doctores,Rot.deciſ.28.de procur.in nou.

33 Tertio quæritur,an regula hæc de annali† proce-
dat in eo qui reſignauit & reſeruauit ſibi omnes fru-
ctus,in quorum percipiendi poſſeſſione exiſtit,ac re
ſeruauit ſibi ſtallum in choro & vocem in capitulo.
Reſponde hunc iuuari hac regula,vt fuit reſolutum
in Rota*de menſe Martij.1534.in vna Placenti. De
canatus coram Creſcentio,quam deciſionem refert,
& ſequitur Sarn.in hac regul.de annal.q.60.Ratio qa
34 talis† æquiparatur titulari vt eſt*communis,prout re
ſoluit late Sarn.de publicand.q.2. per totã.Hinc hoc
35 caſu non habere locum dictam regulam †de publican.
* pluries fuit*tentum in.Rot.ſ.in vna Placentin.in vna.
Toletan.& in altera Spoletan.vt per Sarn.dict.q.2.de
publican.& in facti contingentia interrogatus reſpõ
dit Cardin.Pariſ.conſ.39.vol.4.vbi habes auctorita-
tes,ac rationes,quem videre poteris, & licet hæc ſit
communis opinio,tamen contrarium diſponitur per
Gregor.XIII.in conſtitutione.87.de publican.vt in-
fra dicã ſuo loco. Si vero reſeruauit ſibi fructus loco
penſionis,ſecus,vt tradit Sarn.dicta regul.de annal.q.
60.in fin.Mandoſ.quæſtio.30.ex ratione per ipſum
adducta.

36 Quarto quæritur,an exceptio†iſtius regul.de an-
nal.competens reſignanti beneficium competat etiã
reſignatario? Vt melius hæc quæſtio intelligatur, in
duo capita eſt diuidenda,quorum primum eſt quan-
do præſupponimus annum non fuiſſe completum tẽ
pore reſignantis,ſed poſtea tempore reſignatarij. Se-
cundum quando tempus lapſum eſt ante reſignatio-
nem.

Circa primum caput quando annus non eſt cõple-
tus tempore reſignantis,vt quia quis poſſedit per ſex
menſes beneficium,poſtea illud reſignauit & reſigna
tarius poſſedit per alios ſex mẽſes an iſte ſit tutus hac
37 regula de annali? Pro affirmatiua facit quia tempora†
prædeceſſoris & ſucceſſoris coniunguntur etiam in
materia beneficiali,ut in quaſi poſſeſſione intereſſen-
di electionibus Epiſcoporum & ſimilibus,ca. placuit
16.q.3.c.cı eccleſia Sutrina de cauſ.poſſ. & propriet.
c.cum de beneficio de præben.libr.6.vbi Gem. in 2.
not.ſicut in alijs materijs, nam tempora vſucapionis
38 ex perſona†defuncti & hæredis coniunguntur l. qui
cum pro hærede ff.pro emp.l.id tẽpus § vult.ff. de vſu
cap.l.Pomponius §.quæſitum ff.de acquirẽ. poſſeſſ.&
39 tamen beneficialia†vltimis voluntatibus comparãtur,
cap.auctoritate Martini de pręben.in 7.glo.in c. 1.eo
dem tit.& lib.Bal.in c.inter cæteras col.2.de reſcript.
Dec.conſ.306.nu.2.Card.Pariſ.conſ.119.num.11.vo-
40 lum.4.Sarn.de iur.quæſit.non toll.q.4.ita†etiam tem-
pora poſſeſſoris & ſucceſſoris coniunguntur ad com
plendam præſcriptionem Bald.conſ.159.col.penu.li.
3.Card.Pariſ.conſ.1.num.117.vol.1.
41 Hinc emptor†vtitur acceſſione venditoris l. in vſu
capione §.acceſſio ff.de diuer.& temp.præſcr.& mari
tus utitur acceſſione vxoris in dote & econtra l.Pom
ponius §.in dotem ff.de iur.dot.

His tamen non obſtantibus contraria opinio nega
42 tiua eſt verior†quam tenuit Caſſador.deciſ. 16. nu.8.
ſuper reg.Cancell.Sarn.d.reg.de annal.q.62.col.penu.
verſ.& ita omnia procedunt.ac col. ult. ubi atteſtatur,
* ita fuiſſe*tentum in Rot.Mandoſ.in eadem regu.qu.
* 23.nu.6.& hęc eſt*communis opinio: pro qua facit
quia regula loquitur ſemper de vno poſſeſſore anna-
43 li,vt patet in duobus aut tribus locis:ergo verba†non
conueniũt duobus poſſeſſoribus l.4.§.totius,vbi Bar.
ff.de damn.infect.l.ita autem in princ. vbi etiam Bart.
ff.de adminiſtr.tutor.ad quod faciunt not.per docto
* res communiter in l.hoc ſermone §.boues ff.de ver-
bor.ſignifi.

Accedit qa trieniũ ad ꝙ reducta eſt allegatio Lap.
44 89.nõ†ſufficit ꝙ ſit cõtinuatũ ꝓ parte tp̃e primi, &
pro parte tempore ſecundi reſignatarij,vt fuit con-
* cluſum in Rot.*in vna canonicatus.23. Nouembris.
1534.coram Creſcentio teſte Sarn.de triennal.q. 16.
vbi pro hac opinione plura adducit prout etiam facit
Rebuff.de pacif.poſſeſſ.num.267.cum ſequent.

Non obſtant contraria,quia ad illa poteſt reſponde
ri ex his quæ ſcribit gloſſ. pragmat. ſub tit.de pacif.
poſſeſſ.ſub verbo poſſedit,nam ſpeciale eſt vt coniun
gantur tempora in materia intereſſendi electionibus
45 †fauore eccleſiæ†vt ibi adnotatur, & vide reſponſio-
nem per Rebuff.d.tract.n.268.Alia vero exempla cõ
iungendi tempora procedunt in materia profana, a
46 qua non eſt licitum†arguere ad beneficiariam, vt la-
te reſpondit Rebuff.dict.tract.de pacif. poſſ.nu.267.
cum ſequent.

Accedit quia extrema non coniunguntur quando
47 media non†ſunt habilia l.duos in fine ff.de duobus
reis,l.cum antiquitas C.de teſtam.Cagnol.in rubr .ff.
de regul.iur.nu.6.late Balb.in tract.præſcrip.fol.mihi
23.col.2.& eſt communis*opinio.

Circa ſecundum caput quando tempus eſt elapſũ
ante reſignationem,Pro negatiua primo adducitur,
quia ſicuti contra mortuum poſſeſſorem non tenere
tur impetrans cauſam infra annum terminare,etiam
ſi alius

ſi alius in locum defuncti ſubrogaretur.ita etiam, &
48 quando poſſeſſor annalis reſignat†nam reſignatio eſt
mors ciuilis,c.ſuſceptum de reſcrip.li.6.Roman. cõſ
384.hinc clemen.vlt.de procur.habet locum in renũ
ciatione tamquam in morte ciuili,vt fuit tentum in
* vna*Oxomen.Archidiaconatus coram.Sarn.13. De-
cemb.1538.

Pro affirmatiua vero allegatur regulam eſſe realẽ
quia verba ſunt in rem prolata,& per conſequens be
neficium potius quam perſonam concernunt,ex quo
49 ſequitur quod quilibet†poſſidens beneficium poteſt
de ea dare,arg.l.aut qui aliter ff.quod vi aut clam.l.1.§.
permittitur ff.de aqua quotid.& æſtiu.Bart.in l.3.§.a
procurator ff.quod quiſque iur.

50 Secundo hæc†regula reſpicit odium impetrantis,
ergo hoc tantum debet attendi,non autem an poſſeſ
ſor viuat vel ſit mortuus,arg.l.qui exceptionem cum
gloſſ.in princ.ff.de condic.indeb.

Tertio ex ratione procemiali fundata in improbi
tate exquirentium lites, quæ videtur militare ſiue
poſſeſſor renunciet ſiue non, ergo & diſpoſitio, l.a
Titio.ff. de vrb.oblig.Quid dicendum?

Breuiter exiſtimo veriorem eſſe priorem ſenten
51 tiam quam † tenuit * Rot.tempore Leonis X. in vna
* Iſclana coram D. Iacobo Simonetta teſte eod. Simo
netta deciſ.53.in manuſcrip. & Caſſador.deciſ.16.ſu
per regul. Cancell. vbi hanc opinionem tuetur ex
pluribus,ſequutus eſt Mandoſ. hac reg.q.24.& 66.
quicquid voluerit Sarn.q. 62.in fin.& hanc opinio-
* nem reperio tenuiſſe dominos de Rot.in vn * Ca-
nonicatus die 18.Martij 1565.prout atteſtatur qui-
dam excellentiſſ. aduocatus in addit. manuſcrip.
ad Caſſador. dict. decimo ſexto ſup. regul. Ad
52 quod primo facit quia regula † hæc perſonalis eſt
* ſecundum * ſtylum Cancellariæ, prout annotarunt
tres excellentes abbreuiatores quos refert Sarn.
dict.quæſt.62.col.3.verſ.poſtremo,& patet quia ſem
per reſpicit ipſum impetrantem & poſſeſſorem, arg.
l.2.§.ſi procurator vbi Bart.ff.quod quiſque iur. ergo
extinguitur cum perſona.

Accedit quia cum regula loquatur de poſſeſſore
53 geminatis vebis, quæ † repetitio arguit men
tem,l.baliſta ff.ad trebell.ergo reſtringenda eſt ad ip
ſum poſſeſſorẽ & intelligenda eo durante,ſicuti dici
mus de qualitate verbi requiſita tempore verbi l. in
delictis §.ſi extraneus ff.de noxal.l.Titius ff.de milit.
54 teſtam.& ſicuti poſſeſſio non tranſit regulariter in
quempiam ipſo iure,l. Pomponi. §.quæſitum,& l.cũ
heredes in prin.ff.de acquir.poſſeſſ.Mates not.43. ita
nec exceptio quæſita vigore poſſeſſionis. Poſtremo
qualitas annalitatis deficit per mortem, cum mors
omnia ſoluat,ita per ceſſionem quæ eſt mors,vt ſæ
pe ſcripſi.

Non obſtant adducta pro poſteriori ſententia, nã
ad primum reſpondetur negando regulam eſſe realẽ
quia quamuis aliquæ cõiecturæ adſint ad hoc, nihil
ominus attendendus eſt ſtylus ſecundum quẽ vt dixi
55 eſt perſonalis,† Card.Pariſ.conſ.44.nu.17.& ſequen.
volum.primo,& conſ.14.num.8.& 9 & conſ.128.nu.
4.volum.4.Curt.iun.conſ.95.Calder.conſ.8. num.4.
de reſcrip. Dec.conſil.699.num.4. Rot.deciſ.2. de
* appell.in nou.*communis omnium doctorum ſenten
tia,vt per Burſat.conſil.363.num.15.volum.4.

Ad ſecundum reſpondetur quod licet regula ema
nauerit in odium exquirentiũ lites,tamen emanauit
etiem in fauorem poſſeſſorum,vt illos tueatur reſpe-
ctu poſſeſſionis annalis niſi impetrans ſeruauerit cõ
tenta in regula.Mandoſ.hac regul.q.3.num. 3. Vnde
cum verba dirigantur ad poſſeſſorẽ,non poterunt ve
rificari in alio,Paul.de Caſtr.conſ.224.colum.2.lib.2.
Alex.in l.quod Iulianũ §.conſtat in 4.nota.ff.de leg.
primo optime Crauett.conſ.312.ſub num.3.

Ad ſecũdum reſpondetur quod ratio reſtringitur
56 viuente poſſeſſore,quod † non eſt nouum iuxt. not.
per Bart.& alios in l.cũ pater §. dulciſſimis ff.de leg.
2.Vnde infertur impetrantem beneficium.quod det
inetur a tertio,qui infra ſex menſes,vel infra annum
* illud reſignauit,non teneri hac regula.vt fuit* tentum
teſte Simonett.deciſ.63.ita concludit Mandoſ.quæſt.
84.& ex rationibus,vt ibi.

Et hanc concluſionem intelligo, ſi tempus erat
elapſum & de regula non erat datum,nam tunc bene
procedit id quod ſupra ſcripſi,ſecus vero erit quan-
do erat datum de regula,vt in terminis ſcribit Man-
doſ. hoc volens in dict.quæſt.24. numero ſeptimo
verſiculo quo ad tertium, & ita intelligo Sarn.
dict.quæſt.62.colu.vlt.prope fin.nam cum ille cui ex
ceptio competebat,iam declarauiſſet exceptione vti
velle iam incipiebat poſſe detegi malitiam & impro-
bitatem impetrantis ad quam reprimendam & refre-
57 nandam extendenda eſt regula † cum ſit fauorabilis
Sarn.quæſt.4.num.4.& q.19.num.2.communis vt re
* ſoluit.Mãdoſ.q.3.col.penult.& vlt. Accedit quia cum
inciderit in regulam impetrans & fuerit de ea datum
ne ex ſua malitia reportet cõmodum,& via fraudibus
præcludatur,erit concludendum exceptionem regu-
læ ceſſionario poſſeſſoris cõpetere conta impetrãtẽ.

58 Quinto quæro an ſi reſignans†poſt reſignationem
remanſerit in pacifica poſſeſſione, hac regula tutus
ſit,& poſſit excipere contra impetrantem dictum be
neficium per obitum reſignatarij?Plura poſſent ad-
duci ꝓ vtraque opinione vt patet ex relatis per Sarn.
q.57.d.reg.concluſiue tamen procedendo reſponde-
tur poſſe excipere vt fuit tentum * in Rot.20. Maij
1538.coram *Io Paulo Ptolom.in vna Hiſpalen.Ca
pellaniæ ſanctę Catharinæ,& in alia Burgen.Canoni
catus coram D.Silueſtro Dacio 18.Decembris 1536.
vt atteſtatur Sarn.dict.q.57.in principio, qui in fine
hanc opinionem tenet:ſequitur Mandoſ.q. 29. nam-
que licet per renunciationem amittatur poſſeſſio
ciuilis & naturalis Io.Andr.Abb.& Imol.in cap. ſoli-
cite de reſtitut.ſpoliat.Caſſad deciſ.4.nu.3:eode. tit.
* Card.Pariſ.conſ.39 nu.3.vol.4.& * cõmuniter DD.
59 vt dixi ſupra,tamen ſi reſignas † maneat in detentio-
ne videtur retinere naturalem poſſeſſionẽ Cald.conſ.
4.de renunc.Rot.deciſ.prima de renunc.in nou.cum
qui detinet, poſſidere videatur largo modo, Alex. in
l.prima in principio nu.8.& in §.adipiſcimur num. 9.
ff.de acquir.poſſ.quę eſt adeo conſiderabilis,vt deten
60 tori competat†reſtitutio,vt tenuit Rota *coram Sta
fil.temp.Leon.X.de anno 1516.in vna Segobien.Ar-
* chidiaconatus & tempore Clemen.VII.in vna Cala
guritan.* Abbatiæ 3.Nouembris 1531.coram D. Pe
tro Tertio aduerſus tertiũ qui eum ſpoliauit, vt fuit
* tentũ in vna Teatin.*Abbatiæ coram Creſcentio, &
in alia Maceraten.coram Aquen, & in alia Burgen.
coram Accorambono,vt dicetur infra ſuo loco.

91 Accedat quia†impetrantes certe modo beneficia
multum abhorrentur cap.2.de cõceſſ.præbend.ideo,
&c.Quæ concluſio an hodie procedat ſtante conſti
tutione Greg.XIII.de publican.vbi annullat ius ob
non publicationem,dicemus ſuo lib.

Sexto quæro an reſignans qui poſt reſignationem
62 remanſit in poſſeſſione†pacifica per annum tutus ſit
hac

* hac regula contra reſignatarium? Ex mente Rot.* vi
detur dicendum affirmatiue,vt ſcribit Sarn.q.34.licet
contrarium pluribus fundamentis teneat Mandoſ.
q.18.quem vide,ego de hoc ſcribã plura,cum hodie
non procedat ſtante conſtitutione prædicta de pu-
blicandis,vt ſuo loco dicetur.

Septimo quæro an primus reſignãs manens in poſ
63 ſeſſione per annum poſſit defendi†hac regula contra
tertium reſignatarium habentem cauſam a ſecundo
reſignante?Pro affirmatiua concludit Sarn.d. regula
* q.56.quicquid obiter fuit dictum*in vna Hiſpalen.be
neficiorum,menſe Iunij de anno 1531. coram Iac.
Simonetta,& rationibus et per ipſum Sarn.

Octauo quæro ſi aliquis poſſedit beneficium per
11.menſes,& tunc illud reſignat, & antequam reſi-
gnatarius cõſequatur poſſeſſionem labatur menſis,
& ſic completantur annus coniungendo illos 11.men
64 ſes cum illo vno † menſe, an hæc regula de anno.
obſtet impetranti?Pro negatiua concludit Mandoſ.
dict.regul.q.22.ex his quę diximus ſupra in primo ca
pite quartæ quæſtionis,nam illud quod dicitur in l.
cæptam ff.de vſucap. eſt ſpeciale in hærede qui ex fi
65 ctione legis repræſentat †perſonam defuncti Auth.
de iureiuran.in princi.Specul. in tit.de feud.§.2. verſ.
27.Idem in tit.loc.§.2.verſ.18.& in tit.de iuram. ca-
lumn.§.2.verſ.ſed nũquid,gloſſ.& Bald.in l. ſi ſeruus
fugitiu.ff.de condit.furt.Alex.in l.in executione §.ex
parte ff.de verb. oblig.cum alijs adductis per Sarn.in
§.actiones col.1.& 2.inſt.de action.Modean. Peru-
ſin.in §.ſed,el ſecundo,inſtit.de vſucap.& tamen ſta
66 tutum pœnale†loquens de perſona ad præſentatam
non trahitur Ant.de Butr.in c.graue in 3.not.de præ
ben.Dec.conſ.486.num.5.& ſeq.ac paſſim doctores
communiter late Aim.Crauett. de antiquit. tempor.
* p.4.nu.87.

Nono quæro,an hæc regula defendat priuatos ip
ſo iure & quemcumque alium inhabilem?Reſponde-
67 * tur quod†ſic ſecundum interpretationem longæuam
Rot.vt atteſtatur Sarn.d.regul.quæſt.51.vbi adducit
rationes.

68 Primo limita†non procedere in hæretico, Car.Ale
xan.in cap.quo iure diſtinct.8.faciunt late tradita per
Caſſad.dec.14.ſuper regul.Cancell.fuit tẽtum in Rot.
* *in vna Illerden.præpoſituræ coram D.Paulo Capi-
zucco de anno 1519.& 1520.teſte Sarn.d.regul.q.52.
69 Secundo limita†non procedere in priuato beneficio
* ob non ſolutionem penſionis, vt fuit tẽtum*in Rot.
coram Stafil.de menſe Octobris 1529.teſte Sarn. q.
53 d.regul.
70 Lim.tertio in eo†de cuius non titulo notorie con
ſtat,late Sarn.d.q.51.col.vlt.exemplum habemus ho-
71 die in reſignatione non publicata,†vt dicitur in con-
ſtitutione Gregorij XIII.de publ.

Vltimo quæro pro cõplemento huius materiæ no
ſtræ quo ad regul.de annali quãdo incipiat hic annus
72 Reſpondeta die adeptæ poſſeſſionis ꝑ eum cuius be
neficium impetratur,Rebuff.quem refert,& ſequitur
73 Mandoſ.dict.reg.q.19.& annus†debet eſſe cõtinuus
74 Sarn.q.77.Mandoſ.q.21.ex quo infertur non †ſubdu
* ci ab hoc anno dies feriatos,vt tenuit Rota* in cauſa
Iſpalen.ſcolaſtriæ coram Aragonia de menſe Octo-
bris.1533.teſte Sarn. quæſ.72.dict.regul.& late q.73.
75 niſi†illo tempore fuerit impeditus,vt late Sarn. qu.71.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Promoti non poſſunt renunciare.*
2 *Promouendi non poßunt reſignare.*
3 *Regula Cancellariæ 21.de vacatur is per promotionẽ habet duas partes,& quid diſponat.*
4 *Principes ſolent importunitatem repellere.*
5 *Ratio dictæ regulæ de vacaturis.*
6 *Beneficia vacantia per promotionem ſunt reſeruata.*
7 *Regula de vacaturis eſt fauorabilis.*
8 *Dicta regula manauit ad obuiandam fraudibus.*
9 *Diſpoſitio ad tollendas fraudes fauorabilis.*
10 *Leges abhorrent fraudes.*
11 *Quæ differentia ſit inter primam partem dictæ regulę & ſecundam.*
12 *Præpoſiti,& decani veniunt appellatione prælatorum.*
13 *Prima pars dictæ regulę hodie eſt ſuperflua.*
14 *Expectatiuæ ſunt prohibitæ.*
15 *In generali ſermone numquam venit perſona loquẽtis*
16 *Verba generalia dicuntur dubia.*
17 *Ordinarij non poßunt recipere reſignationes conditionales.*
18 *Ex reſignatione vacat beneficium.*
19 *Regula de vacaturis per promotionem habet locum etiam in beneficijs reſignatis in manibus Papæ.*
20 *Vbi lex non diſtinguit,nec nos diſtinguere debemus.*
21 *Sine vtile fraus non ſolet committi.*
22 *Dictio Nec non reſoluitur in Et.*
23 *Verbum vbicumque eſt valde generale.*
24 *In manibus Papæ de raro fit reſignatio ſimpliciter.*
25 *Regula publicata præſumitur vſu recepta.*
26 *Lex pręſumitur vſu recepta donec contrariũ probetur*
27 *Dicta regula de vacaturis ante Gregorium XIII.non practicabatur.*
28 *Stylus non requiritur,vt introducatur in contradictorio.*
29 *Ad introducendum ſtylum ſufficit ita obſeruatum fuiſſe.*
30 *Creditur peritis atteſtantibus de ſtylo.*
31 *Extraiudiciales probant ſtylum.*
32 *Tempore Gregorij Decimitertij,& nunc dicta Regula de vacaturis practicatur.*
33 *Cancellaria eſt organum Papæ.*
34 *Stylus Curiæ modo albus modo niger.*
35 *Dicta regula de vacaturis habet locum in reſignationibus in fauorem.*
36 *Reſignationes in fauorem dicuntur etiam ſimplices.*
37 *Reſignatio in fauorem ſapit permutationem.*
38 *Dictio,& alias,auget.*
39 *Commenda eget particulari mentione.*
40 *Dicta Regula de vacaturis comprehendit cõmendas.*
41 *Verbum prouiſitionis latiſſimum.*
42 *Sub uerbo diſpoſitiones comprehenditur commenda.*
43 *Dictio quæcumque eſt vniuerſalis.*
44 *Dictio quæcumque tollit interpretationem reſtrictiuam.*
45 *Regula de veriſimili notitia habet locum in cõmẽda.*
46 *Commendæ noſtri temporis ſunt irreuocabiles.*
47 *Commenda nihil diſtat a beneficio.*
48 *Regula de vacaturis comprehendit beneficia iuris patronatus.*
49 *Dicta regula non comprehendit promouendum ad epiſcopatum in partibus infidelium.*
50 *Nulla tenentes Epiſcopi differunt ab alijs.*

51 *Derogatio*

51 *Derogatio dictæ regulæ de vacaturis quomodo fiet.*
52 *Dicta Regula de vacaturis comprehendit beneficia familiarium Cardinalium.*
53 *Verba generaliter ſunt intelligenda.*
54 *Dicta regula de vacaturis non comprehendit ignorãtes promouendos.*
55 *Ignorans dicitur eſſe in bona fide.*
56 *Ceſſante cauſa ceſſat diſpoſitio.*
57 *Fraudis præſumptio de qua in dicta regula non ceßat ex eo quod Papa ſignauit ſupplicationem.*
58 *In Papa præſumitur obliuio ob multitudinem negotiorum.*
59 *Expoſſeſſione pacifica decennali inſurgit præſumptio de rogationis.*
60 *Tempus litis non compulatur in decennio, vt requiritur.*
61 *Beneficium competens mihi ex facto alterius poſſum illo vti, eo inuito.*
62 *Diſpenſatio quo ad vnum annexum extenditur quoad alios.*
63 *Præſcriptio vnius extenditur ad annexa.*
64 *Exceptio præſcriptionis competens debitori cõpetit fideiuſſori.*
65 *Poſſidens præſumitur poſſidere.*
66 *Continuatio poſſeſſionis præ ſumitur.*
67 *Penſio pendet a beneficio.*
68 *Penſio pars beneficii reputatur.*
69 *Præſumptio diſpenſationis ex lapſo decẽnii habet locum etiam in profanis.*
70 *In penſione præſumitur diſpenſatio ex lapſo decennii.*
71 *Decennium operatur diſpenſationem in omni materia*
72 *Hæres poteſt allegare præſumptionem continuatæ, poſſeſſionis auctoris ſui.*
73 *Fideiuſſor poteſt opponere exceptiones competentes principali etiam eo inuito.*
74 *Penſionarius non poteſt allegare præſumptionem diſpenſationis reſultantem ex poßeſſione decẽnali reſignatarij eo negante.*
75 *Diſpenſatio præſumitur ſi allegetur ab eo pro quo præſumitur.*
76 *Continuatio poßeſſionis præſumitur ſi allegetur ab eo qui poßedit.*
77 *Solennitas extrinſeca præſumitur ſi allegetur ab eo ad cuius fauorem præſumptio oritur.*
78 *Iuſſus patris præſumitur ſi ipſe hoc allegat.*
79 *Priuilegium præſumitur ſi allegetur a priuilegiato.*
80 *Parua data, & paruus conſenſus non perficiunt reſignationem.*
81 *Supplicatio dicitur probatio perfecta.*
82 *Regula de vacaturis habet locum quando reſignatio eſt perfecta intra tempora promotionis, & vacationis.*
83 *Ante conſenſum gratia non dicitur perfecta.*
84 *Supplicatio antequam ſit regiſtrata poteſt lacerari.*
85 *Diſpoſitio correctoria loquens de actu vero non comprehendit fictum,*
86 *verba generalia non capiunt beneficia electiua.*
87 *Regula de vacaturis venit ad declarationem extrauagantis ad regimen.*
88 *In fauorabilibus ſub verbo prouiſionis veniunt electiua.*
89 *Regula de vacaturis comprehendit beneficia electiua.*
91 *Epiſcopus electus non poteſt reſignare.*
92 *Regula de vacaturis derogat concordatis.*

1 ET quia dictum eſt ſupra† qu.1.
nu.75.promotos ad eccleſias
cathedrales non poſſe renunciare, cum ſint priuati ipſo iure, non ab renuncerit Sexto loco quærendum,
num promouendi ad prædictas eccleſias poſſint reſignare eorum beneficia quæ obti-
2 nent. Reſpond.†ad hoc eſſe regulam Cancellariç in ordine.21.inter regulas Sanctiſſ. D.N. Sixti V. his verbis *Item prædictus D.N. Papa voluit decreuit & ordinauit quod quæcumque conceſſiones gratiæ & mandata, etiam motu proprio & cum derogatione huius conſtitutionis quæ ab eo pro quibuſuis beneficiis vacaturis promotionem quorumcumque ad eccleſiarum, & monaſteriorum regimina, ſi huiuſmodi conceſſiones, & mãdata diẽ promotionis ipſorum promouendorũ p̃ceſſerint. Nec non quæcumque collationes prouiſiones & diſpoſitiones pro tempore faciendæ de præmiſſis & quibuſuis alijs eccleſiaſticis ſecularibus & regularibus quæ per promouendos vel aſſumendos ad quaſcũque prælaturas inter illarum vacationis & huiuſmodi promotionis vel aßumptionis tempora ſimpliciter vel ex cã permutationis vbicũque reſignari, vel alias dimitti contigerit, cum inde ſequutis pro tempore ſint caßæ & irritæ, nulliuſque roboris, vel momenti.*
3 Quæ regula†vt in eius interpretatione animaduertit Mandoſ. duas habet partes, quarum prima reſpicit prouiſiones ab ipſo Papa emanandas, ſecunda concernit quemcumque modum diſpoſitionis ſeu dimiſſionis beneficiorum vbicumque, ſecunda incipit Nec non. in prima parte vult vt non valeant quæcumque gratię etiam cum derogatione huius conſtitutionis emanandæ de beneficij vacaturis per promotiones, ad eccleſias, & monaſtria, ſi diem promotionis præceſſerint. In ſecunda diſponit vt quæcumque diſpoſitiones faciendæ de his beneficijs quæ promouendi ſeu præficiendi prælaturis intra tempora vacationis illarum & promotionis reſignauerint ſint etiam nullæ.
Et quo ad primam partem intentio Papæ eſt tollere omnem modum conceſſionis gratiarum ſuper beneficijs per huiuſmodi promotionem vacaturis, quia vt tradit Gloſſator ibi poſt principium, quando aliqs ad eccleſiam vel Monaſterium promoueri debebat, Papa importune vexabatur ſuper beneficijs illius vacaturis, adeo quod Papa illa etiam indignis concedebat, quare ad iſtud inconueniens euitandum emanauit hæc regula in prima parte vt tradit Mandoſ. ibidẽ
4 q.1.nu.1. Principes†enim ſolent importunitatem repellere, l.omnes fundi & l.penult. C.de fund.patrim.li.11. Fulgoſ.conſ.20.col.3.ante num.5. Quo vero ad ſecundam partem intentio Papæ videtur fuiſſe, vt ſibi p̃
5 ſeruetur†collatio libera beneficiorum quæ per promotionem ſunt omnino vacatura, namque eueniebat quod promouedi reſignabant, & nihil per eorum promotionem vacabat, hanc rationẽ deducit Rebuff. in dict.regula. & Mandoſ. ibidem dict.quæſtio.1.ſub
6 n.4.& ſic deludebat reſeruatio Papæ de beneficio †vacante per promotionem, de qua in cap.cum in cunctis§.cum vero de elect.& extrauag.ad regimen.
Et quia huiuſmodi materia videtur vtilis & parum tractata a Doctoribus, ideo aliquas q. ſubijciam pro elucidatione totius materiæ.
Primo igitur quæro, an huiuſmodi regula ſit dioſa vel fauorabilis. Omiſſa diſputatione concludendum eſt eſſe fauorabilem, †vt tenent Felin. in cap.de quarta.col.

ta col.5.ante num.16.de præſcript. Rebuff. ſuper concordan.rubr.de mandat. Apoſt.§.ſtatuimus ante fin.
* Mandoſ.dict.regul.q.1.num.5.& * communiter alij
8 & ratio eſt quia huiuſmodi † regula emanauit ad obuiandum fraudibus, namque ſcientes ſe ad eccleſias promouendos eſſe faciebant ſecretas renunciationes aut permutationes, & ſic fraus fiebat, vt Rebuff. locis
9 citat.probat. & tamen diſpoſitio†quæ emanauit ad obuiandum fraudibus dicitur fauorabilis & amplianda,
* late Caputaq.deciſ.215.p.3.pluries deciſum in Rot.
10 nam iura abhorrent † fraudes & illis reſiſtunt, Card. in clement.1.in 2.not.de rer.permut.
11 Secundo quæro † quæ differentia ſit inter primã partem regulæ & ſecundam? Reſponde magnam, quia in prima vt dictum eſt loquitur Papa de gratijs & mãdatis de prouidendo ad beneficia vacatura per promotionem ad eccleſias & monaſteria, in ſecunda de collationibus & prouiſionibus faciendis de beneficiis ſecularibus, & quæ per promouendos & aſſumendos ad quaſcumque prælaturas inter illarũ vacation. & promotion.vel aſſumption.tempora fuerint reſignata, vel permutata, vt ſint nulla. Iſta enim pars ſecũda eſt magis generalis quam prima, quia in prima loquitur de beneficijs vacaturis per p̃motionem ad eccleſias vel monaſteria, in ſecunda de beneficijs reſignandis per promouendos, vel aſſumendos ad qualcumque prælaturas, & ſic ne dum comprehendit beneficia quæ vacãt per promotionem ad eccleſias vel monaſteria, ſed etiam per, aſſumptiones ad quaſcumque dignitates, puta præpoſituras, decanatus & alias
12 habentes iuriſdictionem † , quæ veniunt appellatione prælaturæ, c.decernimus, & ibi Abb. Felin. Dec. ſuper gloſſ.vlt.de Iudic. & late hoc explicat Mandoſ. dict.regul.q,3.& q.6.per totam. Et vult vt non valeãt prouiſiones de dictis beneficijs vacaturis ex cauſa reſignationis, vel permutationis inter illarum eccleſiarum vacationis & promotionis vel aſſumptionis tem
13 pora. Aduertendum quia prima pars † regulæ hodie eſt ſuperflua ex cap.19. Conc. Trident. de reform.ſeſſ.
14 24.quo prohibentur † expectatiuæ & quęcũque gratiæ ad vacatura. ponitur tamen in regulis editis poſt dict. Concilium, cum dicatur, vt non valeat etiam ſi ſint conceſſæ motu proprio, & cum derogatione regulę, ideo ſequentes quæſtiones erunt de ſecunda p.
Tertio quæro, an huiuſmodi ſecunda pars regulæ habeat locum duntaxat in reſignationibus factis in manibus ordinariorum, an vero etiam in illis quæ fiunt in manibus Papæ? Quod non habet locum in reſignationibus factis in manibus Papæ probatur pri
15 mo, quia ſub generali ſermone†numquam venit perſona loquentis, niſi id fuerit expreſſe dictum, l.Paulus §.vlt.vbi gloſſ.& Bart.de pignor.l.inquiſitio, vbi Bal. & Salic.C.de.ſolut. Gabriell.de verb.ſignific.conc.9.
* in fin.& eſt communis*opinio, namque regula non dicit reſignationes in manibus noſtris factæ, ſed ge-
16 neraliter dicit vbicumque†quæ verba generalia dicuntur dubia, vt aliunde interpretationem recipere poſſint, Aretin.conſ.84.num.5.Corn.conſ.30.nu.7.lib. 3.& verbum vbicumque potius ſe refert ad loca vbi ſunt factæ quam ad perſonas in cuius manibus ſunt factę, l.prima vbi gl.in verb.reliqua ff.ſolut.matr. Car. Pariſ.conſ.7.num.12.volum.primo: ſecundo quia regula dicit, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quæ verba proprie comprehendunt reſignationes in
17 manibus ordinariorum, cum † ipſi non poſſint recipere reſignationes conditionales, vel ad fauorem alicuius factas ſed ſolum ſimplices, & ex cauſa permutationis, gloſ.& Doctores inc.ex parte, el primo, de off. deleg. Caſſedor.deciſ.2.de ſimon. Gig.de penſ.quęſt. 4.ſub num.3. Mil.in verb. ſimoniael ſecundo, & eſt
* communis * opinio.
Tertio, vt dictum eſt ſupra, mens Papæ fuit obuiare fraudibus, quæ fiunt per promouendos, quę ratio
18 ceſſat quando reſignatur ſimpliciter in manibus †Papæ, quia tunc vacat beneficium ex ipſa reſignatione, & ſic Papa habet intentum ſuum quod beneficium vel vno vel altero modo vacet, & de illo poteſt ad libitum diſponere. Accedit quia in manibus ſuis nõ fiũt reſignationes ſecretę.
His tamen non obſtantibus contrariam opinionẽ
* tenuit Rot.in vna*Cremonen. penſionis 18. Maij 1584.coram R.P.D. Cantuccio, †vt huiuſmodi re-
19 gula habeat locum in reſignationibus factis extra curiam in manibus ordinariorum, & in curia in manibus Papæ, quod etiam videntur firmare Gloſſator, & Rebuff.in dict.regul. nam etiam in reſignationibus factis in manibus Papæ, tam verba quam ratio regulę viget. verba, qa iſtæ ſunt reſignationes ſicut aliæ, regu
20 la nõ diſtinguit, †ergo neq; nos diſtingere debemus. l.de pretio de pub.rõ.qa ẽt in iſtis põt cadere fraus, immo magis q̃ in reſignationibus factis in manib. ordinariorũ inferiorũ collatorũ qa reſignationes in manib. ĩferiorũ fiũt ſimpliciter abſq; nulla reſeruatione in manib.vero Papæ fiunt in fauorẽ, & cũ multis reſeruationibus, & cõſequẽter minus timendũ eſt ne fraudulẽter quis ſimpliciter reſignet q̃ ſi reſignet cũ vtili-
21 tate, & tamen † ſine vtilitate fraus nonſolet committit, Crauett. conſil.319. numero 13. & ſic nemo præſumitur committere fraudem ſine commodo, Corn.conſ.117.col.fin.lib.4. Crauett.conſ. 75.n. 17. Tertio ponderando quod tota hæc regula regitur ab vno verbo voluit decreuit & ordinauit, ergo quẽadmodum in prima parte loquitur de Papa vt expreſſe dicitur, ita & in ſecunda præſertim ob dictionem
22 illam, nec non, †quę reſoluitur in Et, gloſſ.in clem.prima in verb.nec non, de off.deleg. Neuizan. conſ.72.
23 num.14. Quarto quia dicit † vbicumque, Archid. in cap. vlt.de priuileg. Grat.conſ.130.num.18. lib.2. Quinto quia in regula de infirm. antiquo tempore fiebat mentio tantum de reſignatione ſimplici, & tamen habebat locum in reſignationibus factis in curia, Caſſador.deciſ.31.ſuper regul. Sarn.quæſt.26. de
* infirm.qui referunt, ita*fuiſſe deciſum. ex quo patet reſponſum ad primum argumentum, quia regula de infirmis comprehendebat Papam loquentem, & patet etiam reſponſio ad ſecundum argumentum.
24 Accedit quia de raro†fit reſignatio ſimpliciter in manibus Papæ, vnde &c.arg.l.nam ad ea ff.de legib.
Quarto dubitatur, an huiuſmodi regula fuerit tempore Pauli IIII. Pij IIII.& Pij V.ac Greg.XIII.vſu re
25 cepta? Pro affirmatiua facit quia regula*publicata habet ſuum effectum, & præſumitur vſu recepta, Gozzad.conſ.26..num.16.Dec.conſ.449.num.9.& conſ. 534.num.9. Roland.a. Vall.conſ.39.lib.2. Nat.conſ. 430.num.11.& conſ.575.num.33. Cutt. Iun. conſ.
26 129.num.12. donec fuerit probatum fuiſſe ſublatam per † implicitum contrarium vſum Gozzad. conſ. 23.num.9. Abb.conſ.53.num.1.lib.2. Nat. cõſ.574.
* num.14.& facit quod reſoluit Rot.in vna * Narnien. Legati 9. Octobris 1570.coram R.P.D. Seraphino decem annorum. Alex.conſ.6. num.2. & conſ.132. num.2.lib.2. Felin.in cap.primo num.13. de treug. & pac. Soccin. Iun.conſ.32. num.47.lib.2. Put. deciſ.1. lib.primo, Pelegrin.deciſ.29.lib.2. Card. Sanctæ Crucis

cis deciſ.176. in manuſc.& ob id quando ponitur de
rogatio in ſupplicatione in literis extēditur his verbis
ſi eum promoueri contigerit,&c.Pro negatiua autē
27 in dicta cauſa Cremonen.quę † in Rot. vertebat ſu
per prouiſione facta de anno 1573.fuerunt plures te
ſtes examinati, inter quos Ioan.Druet reuiſor ſuppli
cationum tempore Pauli IIII. Pij IIII.&, Pij V. ac
Gregorij XIII.qui depoſuit ſuo tempore non vidiſſe
dictam regulam vſu receptam,& conſequenter non
vidiſſe derogatum dictæ regulæ,& quod vidit expe
diri quaſdam reſignationes per 15.dies ante promo-
tionem abſque derogatione,& Eufroſinus Epipha-
nius idem depoſuit,& quod expediuit plures reſigna
tiones factas per promouēdos,& electos abſq; dero-
gatione.Deſiderius Colimus depoſuit idem de toto
tempore quo compoſuit ſupplicationes , & minutas
bullarum.Io.Angianus ſolicitator depoſuit expediuiſ
ſe literas 20. Epiſcopatuum Hiſpaniæ,& numquam
vidiſſe illam vſu receptam,& ſubdit , quod ſi aliqua
beneficia vacauiſſent propter nō derogationem præ-
dictam fuiſſent impetrata & multæ lites exortę, pro-
ut ortæ fuerunt ob non derogationem regulæ de vi-
ginti,regulæ de annali,& aliarum,& quod multæ alię
regulæ Cancellariæ non ſunt in vſu,prout illę quæ ꝑ
tinent ad facultatem Vicecancellarij,& illa de mone
ta,& quod Datario,qui eſt oraculum Papę , dicebat
quando volebat expedire reſignationes beneficiorū
promouendorum quod ille erat promouēdus, & hac
cauſa reſignabat,& hoc verbo tantum.Et quod huiuſ
modi regula non obſeruatur in curia,neque in iudi-
cando,neque in praxi, nec tollit ius , & quod ſeruit
tantum pro forma.

Et R.P.D.Alexander Glorierius Clericus Cameræ
nunc dig.Nuntius in Regno Neapolitano,fidem fe-
cit,quod tempore quo fuit Abbreuiator in toto pon
tificatu Pij V.nunquam vidit hanc regulam fuiſſe vſu
receptam in Cancellaria Apoſtolica,& quod non po
nebatur derogatio in ſupplicatione,& literis, Et ita a
28 lij.Nec eſt neceſſe,quod ſtylus huiuſmodi† fuerit in-
troductus in contradictorio iudicio.Put.dec. 1.in re
gul.de infir.Bart.in l.de quibus n.13.vbi Paul.de Caſt.
n.11.teſtatur de communi de legib.Craue.conſ.55.n.
29 6.Tiraq.de iur.1.gen.q.51.†Sed ſufficit ita obſeruatū
fuiſſe,Alex.conſ.8.nu.7.lib.6.Crauet.conſ.107.ſub.n.
4.Cardi.S.Cruc.deciſ.33.Dec.in l.ſemper in ſtipula-
30 tionibus ad fin.ff.de regul.iur.& creditur peritis,†ita
atteſtantibus cum quotidie habeant iſta præ manibus
Bar.in l.lege Iulia in fin.de teſtib. Dec.conſ. 447. nu.
31 10.in fin.& conſ.654.n.28.& extra iudiciales†infor-
mationes multū cōferunt ad probandum ſtylū,Alex.
in l.4.§.hoc autem iudicium nu.26.de dam.infec.Af-
flic.deciſ. 243.in fin. præſertim quando eſt habita a
peritis,Card.Pariſ.conſ.112.n.15.vol.4.Et hæc opi-
nio multum placet,quia ita audiui*practicari & ob-
ſeruari ab omnibus quo ad pontificatum Pauli. IIII.
Pij IIII.& Pij V.Tempore autem Pontificatus felic.
record.Grego.XIII.de ſtylo Cancellariæ erat neceſ-
32 ſaria derogatio huiuſmodi,namque†fuit propoſitum
hoc dubium in Cancellaria,& maior*pars Dñorum.
Abbreuiatorum die 17.Martij,& 26.eiuſdem menſis
fuit in voto de dicto tempore de ſtylo Cancellariæ eſ
ſe neceſſariam derogationem regulæ , quæ reſolutio
fuit ſubſcripta ꝑ tres Abbreuiatores his verbis,ita eſt
Io.Barengus Abbreuiator Decanus. C. Pamphilius
Abbreuiator.L.de Campo Abbreuiator: Cancellaria
33 .n.†eſt organū,Papæ Fel.i c.in nſa coll.28.de reſc.Caſ.
dec.3.nu.3.& deciſ.4.nu.5.de re ſeru.& deci.2.n.7. de
vnionib.& hmōi reſolutio fuit confirmata ꝑ Rot.in
* d.cā*Cremon.28.Maij 1484.& 5.Februarij eiuſdem
* anni,& ita nunc obſeruatur*tēpore S.D.N.Sixti V.&
vidi plures ſupplicationes promouendorum cum de-
rogatione huius regulæ,& Cardinalis.S.Stephani Pro
34 datarius volebat poni hmōi derogationē †ſtylus.n.in
curia mō eſt albus mō niger,& quotidie mutaṫ ſm o
pinionem Datarij,Auditorum Rot.& Abbreuiato-
rum Fel.in c.Rodulphus ſub.n.22.de reſcrip. Lap.al-
leg.51.in prin.Caſſad.de reſcript.Ideo neceſſe eſſet,
hodie in reſignatione promouendorum ponere de-
rogationem huius regulæ, quādo eſt certus reſignās
de promotione,vel habet ſpem,alias reſignatio factā
abſque dicta derogatione ex vſu eſſet valida.

Quinto dubitatur,an hæc regula habeat locum in
reſignationibus,quæ fiūt in fauorem & cum aliqua
reſeruatione.Pro negatiua ponderantur verba regu-
læ dum loquitur de reſignationibns factis ſimpliciter
vel ex cauſa ꝑmutationis,quæ verba reſignationi ſim
plici conueniunt,Rebuff.de reſign.expr.n.2. & 4.Se-
cundo,quia quando Papa vult exprimit.

35 Contraria tamen opinio†eſt verior,quam tenuit
Rot.in d.Cremon.28.Maij 1584.coram Cantuccio,
& fuit opinio gloſſatoris,& Rebuff.in hac regula.Nā
que mens regulæ eſt comprehendere omnem mo-
dum dimittendi beneficia,vt patet ibi,*vel alia dimit
ti*,quę non poſſunt aliter interpretari, Bar.in l.1. nu.
12.ff.de condi.& dem.Scd'o, qa ēt regula de infirmis
antiquo tꝑe loquebaṫ de reſignatione ſimplici,& tñ
cōphēdebat cōditionalem ex rōnib. poſitis a Sarn.&
alijs,vt ſupra dictū eſt. Tertio, qa ēt reſignationes in
36 fauorem†dicūtur ſimplices,vt patet ex deci.37.Ptolo
mæi in manuſcr.& decidetur infra lib.7.Quarto,quia
37 reſignatio in fauorem†ſapit permutationem . Idem.
Ptolom.deciſ.101.manuſcr.Ergo &c.ad primum, &
ſecundum reſpondetur in regula verba æquippollen
tia,ex quibus id colligitur:rurſus hæc ſententia con-
38 firmatur quia dicit regula,*velalias*,quæ dictio† alios
modos vltra ex preſſos auget,Achill.deciſ.1.de clauſ.
Caputaq. deciſ.273.lib.1.

Sexto dubitatur,an hæc regula comprehendat cō
mendas?per aliquos vidi conſultum negatiue , quia
39 commenda eget † particulari mentione,Gemin.in c.
nemo ſub num.2. Franc. ſub num.6.de elect.lib.6.
Caſſad.deciſ.5.ſub num.11.de priuileg.Crauett.conſ.
285.ſub num.2.Pauin.de poteſt.cap.ſed.vacan. parte
2.quæſt.2.Sarn.de triennal.quæſt.5.num.3.& de pu-
40 bl.q.4.numer.2. In contrarium tamen eſt † commu-
* nis vt hæc regula comprehendat commendas,& hāc
* ſnīam firmauit Rot.in d.*Cremonen. penſionis 18.
Maij 1584.coram Cantuccio,namque regula proce
dit vlterius annullando ne dum collationes, ſed etiā
51 prouiſiones † quæ dictio eſt latiſſima,comprehēdiq;
omnem modum prouidendi,glo.in clem.vlt.in verb.
prouiſioni.de elec.Gemin.& Franc.in c.1.de elec. in
5.& ſignanterquod comprehendat commendam tra
dit Gemin.in c.nemo num.8.& ibi Franc.num.5.pro
42 pe finem.de electio.libro 6.& ſubdit diſpoſitiones, †
ſub quo verbo comprehenditur commenda,Card.in
clem.1.num.2.de ſupplen.prælat.negl.& dictio quæ-
43 cūque†eſt vniuerſalis & includit ea quæ improprie in
44 ſunt,Dec.cōſ.599.numero 2. & tollit†interpretatio-
nē reſtrictiuam,Alex.conſi.117.nu.5.comprehendit
que ea quæ alias non comprehenderētur. Rui. conſ.
18.num.19 libro.2.Secundo,accedat quia in renun
ciationibus cōmendarum poteſt fraus conſiderata
a regula conſiderari.vnde idem ius ſtatuendum eſt.ex
hac

hac etiam ratione regula de veriſimil.not.habet locū
45 † in commenda,Caſſad.deciſ.30.ſuper regul. Sarn. q.
6.de impetran. benef.vacan.per obit. famil.Card. &
* * communiter alij,vt per Mandoſ d.regul. quæſt.3.
46 num.4.Tertio , quia † commendæ noſtri temporis
ſunt irreuocabiles ex quo fiunt ad vtilitatem perſo-
næ,& non eccleſiæ.Sarn.in.regu.de public.q.4.& pa
37 rum † aut nihil diſtant ab alijs beneficijs , Sarn.q.20.
de annal.Rebuf.de pacif.poſſeſſ.nu.36.cum ſeq. alias
rationes videre poteris per Sarn. reg. de tiennal.q.5.

Septimo dubitatur.an hæc regula habeat locum in
*48 beneficijs iuris patronatus?cōis?opinio† eſt affirma
tiua quam tenent Fel.in c.de quarta col.5.ante.n. 16.
* de pręſcrip.vbi refert ita iudicatum fuiſſe in*Rot. in
cauſa ſua propria Sarn.de triēnale.7.num.3.Lamber.
de iur.patr.art.11.n.11.p.1.lib.1.num.4.Mandoſ.hac
regu.q.5.num.2.Ad quod facit primo,quia hæc regu
la eſt fauorabilis,vt ſupra concluſi,ergo debet com-
prehendere talia beneficia,gl.in clem. diſpendioſam.
de iudi.Io.Selu.de benef.p.1.q.3.num.9. Secundo ex
* d.Collectan.in c.vlti.in q.21.de ſortileg.& ita * con-
cludunt communiter doct.

Octauo dubitatur,an hæc regula habeat locum in
49 beneficijs promouendorum † ad Epiſcopatus in par
tibus infidelium exiſtentes? Negatiue concludendū
vt late Mandoſ.hic q.4. Alſonſ. Hoied.incompatib.
benef.p.1.c.4.in ſi.verſ.ſed iſtis non obſtantibus , &
* eſt*communis opinio,vt dixi ſupra q.1.nu.89.90.&
50 91.Hi.n.nulla tenentes†valde diſſerunt ab alijs , cum
non poſſint habere poſſeſſionem.Sarn.q.47.de annal.
num.4.Rip.reſponſ.23.ſub tit.de legib.2.Bal.in auth.
licentiam C.de epiſ.& cler.

51 Nono dubitatur † quomodo fiat derogatio? vide
tradita per.Mandoſ.hac regul.q.2.

Decimo dubitatur,an comprehendantur benefi-
cia familiarium Cardinalium?fuit de hoc dubitatum
in Rot.coram Cantuccio in d. Cremon. penſionis:
nihil tamen fuit reſolutum,ex quo Domini volue-
runt videre quid obſeruaretur in ſtylo, mihi autem
52 †affirmatiua opinio videtur probabilis.

Vndecimo dubitatur,an hæc regula habeat locū
in eo,qui reſignauit poſt vacationem talis eccleſiæ
ad quam poſtea ipſe fuit promotus ignoranter?& ſic
an comprehendat promouendum ignorantem ſe ꝑ
mouendum?Pro affirmatiua facit,quia verba regu-
53 læ ſunt generalia,& conſequenter † generaliter intel
ligenda ſunt in omni promouendo,l.j.§. quod antea.
ff.de aleat.l.in fraudem,& ibi Bal.ff.de teſta.mil.Soc.
Sen.in l.2.§.ex his in prin.ff.de verb. obl.Crauet.cōſ.
91.num.4.& cum non diſtinguat,neque nos diſtin-
guere debemus,l.de pretio ff.de pub.in rem act.Cra
ue.conſ.308. num.3. & hanc opinionem aliqui ex
* dominis de* Rota tenebant.cum de hoc cōtrouer
teretur in d.Cremonen.penſionis 28.Maij 1584. co
ram Cantuccio,moti etiam ex eo,quia regula eſt pręſ
ſeruatiua beneficiorum,quę vacant per promotionē
vnde debet comprehendere ignorantem ſe ꝑmo-
uendum.

54 Pro negatiua autem, † quæ mihi videtur verior
& benignior,ac quodammodo recepta,vt hæc regu-
la non comprehendat ignorantem ſe promouēdum,
quamuis reſignet poſt vacationem eccleſiæ ad quā
poſtea fuit promotus,primo facit,quia regula emana
uit,vt obuietur & occurratur fraudibus , quas facie-
bant promouendi,qui habentes notitiam futuræ ſuę
promotionis reſignabant , vt deluderetur reſeruatio
Papæ,de beneficio vacanto per promotionem,vt per
gloſſatorem & Rebu.ſupra alleg.Quæ ratio, ut refert
* gloſſator in eadem regula,in ſi.fuiſſe*Romæ iudicatū
55 ceſſat vbi ꝑmouēdus ignorat ſe ꝑmouēdū , † igno-
rans dr̄ eſſe in bona fide,& a fraude & dolo excuſaṫ,
l.quicunque.ff.de ſeru.fug.l.1.ff.de recept. & per cōſe
56 quens ceſſante ratione†ceſſat diſpoſitio c.cum ceſſan
te de appel.l.adigere §.quamuis de iur.patr.late Tire-
quall.in ſuo tract.Ceſſant.cau.in pluribus locis,& au-
diui aperitiſſimis practicis huiuſmodi reſignationes
factas ab ignorantibus non inualidari per regulā hanc
nec poni derogationem eiuſdem regulæ hoc caſu ,&
* * ab hac opinione exiſtimo non eſſe*recedendum in iu
dicando*& conſulendo,nam aliàs multæ prouiſiones
eſſent nullę,& poſſent multæ annullari.Nec obſtat ge
neralitas regulæ,quia reſtringitur ex ratione,l.cū pa-
ter.§.dulciſſimis ff.de leg.2.

Limita non procedere a tempore quo ipſe procu-
rat,vel habet ſpem probabilem,nam hoc caſu require
retur derogatio,& ita vidi obſeruari.

57 Duodecimo dubitatur†an huiuſmodi fraudis præ-
ſumptio excludatur ex eo quod ſupplicatio ſit manu
Papę ſignando manu propria cenſetur tollere obſta-
culum,& ſuſpicionem fraudis,contrarium tamen*fuit
deciſum in Rot. in d.Cremonen.penſionis.28.Maij
58 1584.coram Cantuccio.quia Papa†multitudine nego
tiorum impeditus hęc retinere memoriæ non præſu
mitur,& non poteſt c.ex parte,& ibi Doctores præſer
tim Card.num.7.Anan.num.2.Ancha.num. etiam.2.
de offic.dele.Gomeſ.in cap.1.n.135.de conſtit.lib.6.

Decimotertio dubitatur an ex poſſeſſione pacifica
decennali videatur inſurgere præſumptio derogatio-
59 nis huius regulę,& ſic diſpenſationis?Affirmatiue†cō
cludendum eſt late Couar.in regul.poſſeſſor. 2.p.§.1.
2.Paul.de Caſtr.in l.ſiue poſſidetis.C.de prob.Rip.in
c.cū eccleſia Sutrina.n.27.de cauſ.poſſ.& propriet.&
* alij*omnes,ſi autem per minus tempus ſecus c. com-
miſſa.de elect.lib.6.& in ſimili fuit dictum in vna* O
ueten.Archid.de Pineo.15.Februar.1575. coram Ca
putaquen.Io.And.& Fel.in c.illud præſum.cum alijs,
60 vt per Gabrie.eo.tit.concl.1.n.68.& tempus†litis non
computatur,Soc.Iun.conſ.56.num.13.lib.1.fuit reſo
lutum in vna Auerſan.*tenimenti coram R. P. D.Bu
balo,ſed dubium,eſt,an huiuſmodi præſumpta diſpē
ſatio poſſit ab alio allegari habente intereſſe reſerua-
tionis penſionis aut medietatis fructuum contra poſ-
ſeſſorem contradicentem,& negantem. Pro affirma-
tiua allegatur primo l.ex perſona,vbi not.Bal. de fide
iuſſ.l.ſi ſtipulatus eſſem ff.de fideiuſſ.vbi quando†be-
61 neficium competit mihi ex facto,& perſona alterius
poſſum illo vti etiam eo inuito & contradicente Bar.
in l.ſi poſt mortem §.vl.col.vl.verſ.vlterius,vt liqueat.
ff.de bon.poſſ.contr.tab.& facit tex.in l.pen.C.de tēp.
in integr.reſt.Cagn.in l.inuito num.6.ff.de regul.iur.
Secundo quia penſio & prouiſio ſunt correſpectiua
& annexa ac depēdentia inſeparabilia,& tamen in cō
62 nexis & annexis diſpenſatio†quo ad vnum extendi-
tur ad aliud annexum gl.in c. quia in tantum , & ibi
Abb.de præb.Fel.in c.tranſlato n.6.vbi late de conſt.
63 &†præſcriptio vnius extenditur ad annexa & inſepa-
rabilia Balb.de præſcr.in 2.p.q.2.nu.12.Fel.in c.audi-
64 tis nu.12.de pręſcr.Ideo exceptio præſcriptionis quæ
†competit debitori extenditur etiam ad fideiuſſ.Bald.
in l.tam mandatori n.10.C.de non num. pec.ſequitur
Balb.d.q.2.n.12.Hinc poſſidens longo tempore ſi ne
65 gat poſſediſſe†præſumitur ad damnum ipſius Paul. de
Caſtr.in l.ſiue poſſidetis nu.9.C.de probat. Hinc præ
66 ſumitur†continuatio poſſeſſionis Bart.in d.l. ſiue poſ
ſeſſionis

ſeſſionis Bart.in d.l.ſiue poſsidetis ſub n.5. & qđ hæc
67 ſint connexa patet,quia penſio † pendet a beneficio
Imol.in clem.1.§.1.nu.4.de ſupplen.prælat.negligen.
Gig.conſ.123.num.4.& eſt penſio adeo annexa bene
68 ficio†vt pars illius reputetur late Gig.de penſ.qu. 28.
Tertio quia præſumptio diſpenſationis & iuſtitiæ ti-
69 tuli ex lapſu decennij præſumitur†etiam in mere pro-
ſanis l.qui in aliena ff.de acquir.hæred.l.ſi filius fami-
lias C.de petit.hæred.cum alijs vt per Tiraqu. de præ-
70 ſcr.2.illat.°& quod†in penſione præſumatur diſpenſa-
* tio ex lapſu decennij tenuit Rot.in*vna Farſen. pēſio
nis coram III.Card.Aldobrandino de anno. 1581.&
71 diſpenſatio in quacumque materia†ex lapſu decennij
præſumitur,Achil.de Graſſ.dec.2.de diſp. Anc.conſ.
117.Felin.conſ.2.num.32. Sarn.de trienn.q.20.Idem
Sarn.in recoll.manuſcr.dec.21.lib.1. Quarto quia hæ-
72 res†vel ſucceſſor poteſt allegare præſumptionem con
tinuationis poſſeſſionis auctoris ſui,Abb.in c.cumad
ſedem num.16.de reſt.ſpoliat.Alciat.de præſumpt.re
* gul.2.præſump.21.num.5.& fuit reſolutum* corā R.
73 P.D.Bubalo in vna Rom.Palatij. Quinto fideiuſſor†
poteſt opponere exceptiones ex iure principalis, etiā
eo inuito l.ſi ſtipulatus in princ.& l.ex perſona rei, &
l.ſi teſtam.ff.de fideiuſſ.l.fideiuſſori.ff.de donat.l.om-
nes de exc.l.defenſiones.C.eo.6.allegatur l.1. & 2. de
liberal.cauſ.

His tamen non obſtantibus contrariam opinionē
* tenuit Rot.in vna Cremonen.* penſionis die Lunæ.
5.Decembris 1583.coram R.P.D.Bubalo non poſſe
74 N.penſionarium†contra hanc regulam præſumptio-
nem diſpenſationis reſultantem ex poſſeſſione decen
nali reſignatarij,eo inuito & negante allegare, primo
quia ex decennali poſſeſſione tunc præſumitur diſpē-
75 ſatio quando†allegatur ab eo pro quo diſpēſatio præ-
ſumitur,at ſecus ſi ab eo negatur,etiam ſi tūc ab alio
contra eum allegetur,ſicuti in ſimili videmus in con-
76 tinuatione poſſeſſionis nam continuatio præſumitur
† ſi is qui ſemel poſſedit aſſerit ſe hodie poſſidere, nā
tunc præſumitur poſſeſſio medio tempore continua
ta,ſecus ſi negat, nam tunc præſumptio iſta ceſſat gl.
in l.ſiue poſſidetis in verb.conſtituti verſ.non diſtin-
guitur & ibi Bart.num.6.& 7.Bald.in l.1. circa medi.
verſ.reuoco in dubium Angel.num.4.verſ.in gl.3.Al-
ber.nu.4.verſ.Odofred.Paul.de Caſtr. nu. 9. Cuman.
col.2.circa med.verſ.tu dic C.de probat.Butr. in capi.
cum ad ſedem num.25.Abb.num.etiam 25.de reſtit.
ſpol.Rip.in c.cum eccleſia Sutrina num.27. vbi atte-
* ſtatur de*communi de cauſ.poſſ.& propriet.Couarr
in c.Rainutius §.11.ſub num.2.de teſtam. vbi de cō-
77 muni etiam:Item ſolemnitas extrinſeca† præſumitur
quādo allegatur ab eo ad cuius fauorem præſumptio
oritur,at ſecus ſi ab eo negatur Salic.in l.ſi filius.qu.1.
verſ.ſed hoc non obſtat C.de pet.hæred.dicens quod
78 †iuſſus patris præſumitur præceſſiſſe, ſi ipſe hoc alle-
gat,ſecus ſi negat ſequitur Alex.conſ.9.num.9. verſi.
poteſt etiam lib.3.Ruin.conſ.23.num.26.lib.5.Gabr.
79 de præſumpt.concl.1.num.74.Ita†priuilegium præſu
mitur in vſu ſi talis præſumptio a priuilegiato allege
* tur,non autem ſi negetur ut fuit deciſum in una Cau
rien.Iuriſdictionis 29.Aprilis 1575.ſec.facit conſilio
Anchar.297.num.11. verſ.ad hoc vbi quòd etiam vbi
conſtat de titu.de vno tempore non poteſt illius con
tinuatio per tertium allegari Bartol.in l.gerit. numer.
28.ff.de acquirend.hæred.Salicet.in l. ſi filius num. 4.
C.de petit.hæred.ex quibus patet reſponſum ad pri-
mum argumentum,ſ'm tollitur quia præſupponimus
iſtum negare,namque ſi non negaret tunc diſpēſatio
quę ex decēnali poſſeſſione reſultat præſumeretur ēt
ſuper penſione,& hic nulla adeſt diſpenſatio ſed tan-
tum præſumptio.

Ad tertium reſpondetur verum eſſe in penſione p̄
ſumi diſpenſationem,ſed hoc non poteſt applicari ca
ſui noſtro cum ille neget.ad quartum,& quintum re
ſpondetur procedere ſi Papa feciſſet aliquem actum
poſitiuum,tunc enim poſſet allegari præſumptio di-
ſpenſationis,at in caſu noſtro non conſtat de aliquo
actu poſitiuo Papæ.ad vltimum reſpondetur l.1.& 2.
procedere vbi agitur de cauſa ſtatus perſonæ in qua
cauſa filius poteſt agere īuito patre,& pater inuito fi
lio:in caſu vero noſtro agitur de alleganda præſum-
* ptione.Et hæc*deciſio fuit cōfirmata die Lunæ. 26.
Ianua.1584.in ead. cauſa & coram eodem,cum eſſet
de nuo propoſita cauſa,& informatum. Limita tamē
non procedere quoties ille non negaret,vt patet ex
adductis ſupra.

Decimo quarto dubitatur.An hæc regula compre
hendat duntaxat reſignationem perfectam intra tem
pora promotionis,& vacationis,vel etiam comprehē
dat eam in qua fuit præſtitus conſenſus poſt promo
tionem,ſupplicatio vero fuit ſignata ante promotio-
nem. Pro negatiua facit quia parua data, & paruus
80 †conſenſus non perficiunt reſigna ionē Caſſad. dec.
60.ſed regula videtur loqui de reſignatione perfecta
Pau. de Caſtr.conſ.190.in 3.dub.lib.1.ergo &c. Pro
affirmatiua facit quia q̄ regula nō diſtinguit neq; nos
diſtinguere debemus l.de pretio ff.de pub.in rem act.
Secundo,quia eſſet aperire viam fraudibus, & regula
redderetur eluſoria,& quod dicit de parua data non
habet fundamentum quoties ſupplicatio eſt ſignata
manu Papæ,cum data quæ cadit inter tempus vaca-
tionis,& ſupplicatio dicatur probatio perfecta †ſi-
81 cut dicimus de inſtrumento Dec. conſilio 36.nu-
mero 2.Quid dicendum?Referam quid determina-
uit*Rot.in d.Cremenea.penſionis die Lunæ.4. Iun.
1584.in qua Franciſcus Guiniſius promotus fuit ad
Eccleſiam Montis Faliſci.8.Aprilis ſupplicatio. reſi-
gnationis præceptoriæ S.Antonij facta per d.Franciſ
cum ad fauorem D.Pauli cum reſeruatione penſio-
nis pro D.Hier.1.April.miſſa d.ſupplicationis die.17.
April.cōſenſus D.Franciſci ſuper dicta reſignatione
& Pauli ſuper reſeruatione penſionis die .18. Aprilis
dubitabatur an intraret regula,cum conſenſus fuerit
præſtitus poſt promotionem:fuit reſolutum nega-
tiue ex duobus fundamentis, primo quia regula in-
82 telligitur quando reſignatio†eſt perfecta intra tem-
pora vacationis,& promotionis,hæc autem non eſt
talis,qeia prouiſio fuit die.8.Aprilis facta, miſſa vero
die 17.eiuſdem menſis Put.deciſ.94.lib.2.Sarn. de in
fir.q.18.Creſcent.deciſ.75.Nec obſtat quod ſignata
ſupplicatione gratia dicatur perfecta,quia reſponde
83 tur non eſſe ſimpliciter perfectam†expectat enim præ
* ſtationem conſenſus,vt eſt*communis omnium do-
84 ctorum ſententia,& antequam†ſit regiſtrata poteſt la
cerari ab officialib.optime Sarn.in reg.de iu.q̄ſi.non
tollen.q.2.in fi.Nec obſtat quod conſenſus retrotra-
hatur,quia id intelligitur per viam fictionis,& regula
intelligitur de reſignatione vere facta intra tempora
vacationis & promotionis non de reſignatione quæ
per quandam fictionem cenſetur facta:nam in mate
85 ria correctoria diſpoſitio loquens de actu †vero non
86 comprehendit actum fictum,quia actus fictus†n̄ p-
prie dicitur talis Iaſ.in l.ſi is qui pro emptore n. 170.
ff.de vſuc.2.quia præſumitur notitia Papæ, & officia-
lium,qui cum poſſent illam ſupplicationem lacerare
cum

cum non eſſet regiſtrata tempore promotionis mit
tendo illam ad regiſtrum poſt promotionem apparet
manifeſte mentem Papæ fuiſſe vt reſignatio effectua
retur,ex quo non ſolum non contulit beneficiū, ſed
paſſus fuit reſignationem iam cæptam effectuari, &
gratiam ſemel factam ſuum ſortiri effectum. Hodie
autem ad cautelam poneretur derogatio, & optimū
eſſet expediens ad tollendas lites,& ita cōſulerem fa-
ciendum,quod etiam pluries vidi fieri.

Decimoquinto quæro an hæc regula comprehen
dat beneficia electiua?pro negatiua facit quia verba
87 † generalia non capiunt electiua,Fel.in c.in noſtra in
32.collor.de reſcr. In contrarium tamen eſt veritas,
88 quia † regula venit ad declarationem extrauagantis
89 Ad regimen,quæ cum loquatur†etiā de electiuis,er-
go,& hęc regula.Ita in ſimili arguit Caſt.in cōſ.338.
num.5.lib.1.ſecundo quia hæc regula eſt fauorabilis
cum obuiet fraudibus Rebuff.in concor.tit.de mād.
Apoſt.§.ſtatuimus in fi.& quia quando ſumus in fa-
90 uorabilibus ſub verbo collationis prouiſionis † & di-
ſpoſitionis veniūt beneficia electiua, Selu. de benef.
in p.3.q.1.num.26.Mādoſ.de Idiom.q.2.Fel.in c.po-
ſtulaſtis de reſcr.in 2.& 3.fal.Gemin.in c. ſi propter
* 91 col.2.de reſcr.lib.6.& † ita videtur tenuiſſe Rot.* in
92 cauſa de qua infra.vnde electus ad epiſcopatum † nō
poterit reſignare beneficia prius obtenta.decimoſex
93 to Dubitatur An regula deroget † concordatis Re-
* buff.tenet quod non,& ita fuit reſolutum in Rot.*in
vna Padebor.præpoſituræ die Lunæ 29. Maij 1588.
coram R.P.D.Bubalo.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Appellatione minorum venit tam pueritia quā adoleſcentia.*
2 *Minor 25.annorum poteſt reſignare beneficia.*
3 *Minor 25.annorum in beneficialibus habetur pro maiori.*
4 *Minor 25.annorum poteſt alienare.*
5 *In reſignatione minoris 25. annorum non requiritur auctoritas curatoris.*
6 *Minor 25.annorum habet perſonam legitimam.*
7 *Minor 25.annorum poteſt acceptare beneficium abſque curatore.*
8 *Minor 25.annorum pōt per procuratorem reſignare.*
9 *Minor 25.annorum poteſt conſtituere procuratorem ad reſignandum abſque cauſæ cognitione, cum decreto iudicis.*
10 *Decretum Iudicis non requiritur in renūciatione maioris 25.annorum.*
11 *Minor 25.annorum renuncians non eſt reſtituendus.*
12 *Admiſſa renunciatione beneficium vacat.*
13 *Reſtitutio in integrum competit minoribus læſis.*
14 *In ſpiritualibus non datur regulariter reſtitutio.*
15 *Non excuſatur minor in his quæ ſpectant ad ſalutem animæ.*
16 *Minor non reſtituitur aduerſus matrimonium.*
17 *Minor non reſtituitur aduerſus ingreſſum religionis.*
18 *Chriſtus diligit milites voluntarios.*
19 *An iuramentum impediat reſtitutionem.*
20 *Minor 25.annorum læſus in renunciatione beneficij debet reſtitui ſi non eſt alteri collatum.*
21 *In feudo datur reſtitutio minori.*
22 *Minor cenſetur maior vt agere poſſit.*
23 *Ex ſtatuto poteſt perſona minoris legitimari.*
24 *Minor 25.ann.poteſt ſtare in iudicio etiam abſque curatore.*
25 *An ad dandam hāc reſtitutionem ſufficiat fragilitas ætatis,vel requiratur dolus aduerſarij.*
26 *Læſio debet eſſe grauis vt detur reſtitutio.*
27 *Cum non eſt expreßum quę læſio requiratur intelligitur de magna.*
28 *Propter modicam læſionem non datur reſtitutio.*
29 *Quæ læſio dicatur magna ad effectum reſtitutionis remittitur arbitrio iudicis.*
30 *Vltra dimidiam dicitur magna.*
31 *Minor læſus vltra dimidiam reſtituitur non obſtante iuramento.*
32 *Læſio in tertia parte dicitur magna.*
33 *Læſio in ſexta parte totius etiam dicitur magna.*
34 *Minoribus incumbit onus probandi fuiſſe læſos.*
35 *Debet quis probare id ſupra quod ſe fundat.*
36 *Læſio probatur præſumptione.*
37 *Læſio probatur per teſtes.*
38 *Læſio probatur ſcriptura.*
39 *An minor læſus poſt collatum beneficium alteri ſit reſtituendus.*
40 *Cum collatum eſt beneficium res non eſt integra.*
41 *Quando agitur de lucro datur reſtitutio minori.*
42 *Priuatus beneficijs ſi reſtituatur non recuperat ea ſi ſunt collata.*
43 *Per reſtitutionem quis recuperat bona penes fiſcum.*
44 *Minor reſtituendus eſt, niſi contrarium reperiatur expreſſum.*
45 *Quod lex non dicit,neque nos dicere debemus.*
46 *Reſtitutio iuſtitiæ aufert ius alteri quæſitum.*
47 *Reſtitutio iuſtitiæ dicitur fauorabilis.*
48 *Non plus reſtitutio in integrum reſtituit quam læſio abſtulit.*
49 *Per reſtitutionē gratioſam quis recuperat quod amiſerat per delictum.*
50 *Bannitus reſtitutus recuperat bona quæ amiſerat.*
51 *Reſtitutio in beneficialibus eſt in remſcripta.*
52 *In lucroſis reſtituitur minor.*
53 *Reſtitutio gratioſa nō ſe extendit ad recuperationem vaſſallorum.*
54 *Doctor reſtitutus non recuperat lecturam ſi alteri fuit data.*
55 *Bannitus reſtitutus non recuperat locum ab alio occupatum.*
56 *Epiſcopus poteſt reſtituere in integrum.*
57 *An minor vtriuſque iuris D.læſus ſit reſtituendus.*
58 *Minor 14.annorum poteſt renunciare beneficia.*
59 *Renunciatio minoris 14.annorum debet fieri cum auctoritate tutoris,& cauſæ cognitione.*
60 *Minor 14.annorum ſine auctoritate tutoris nō poteſt quicquam facere.*
61 *Minor 14.annorum non habet adminiſtrationem.*
62 *Minor 14.annorum non habet conſenſum.*
63 *Minor 14.annorum renuncians abſque tutore venit reſtituendus.*
64 *Habens plura beneficia incompatibilia,& vnum renuncians non videtur deceptus.*
65 *Minor 14. annorum hodie non poteſt habere beneficium Eccleſiaſticum.*
66 *Minor ex diſpenſatione poteſt habere beneficium.*
67 *Minor læſus reſtituitur ſine noua collatione.*
68 *Reſtitutio eſt in priſtinum ſtatum poſitio.*
69 *Reſtitutio operari debet quod nec proſit nec obſit qđ euenit.*
70 *Collatio eſt ius in beneficium in alium translatum.*

71 *Ancharanus declaratur.*
72 *Ex ſententia nulla non datur vacatio.*
73 *An minor læſus reſtitutus recuperet locum priſtinũ quem habebat in collegio.*
74 *Reſtitutus ad feudum dicitur habere nouum ſeudum. cont.num.78.*
75 *Reintegrato matrimonio datur noua dos.*
76 *Reſtitutio fit in omnibus & per omnia.*
77 *Differentia inter reſtitutionem gratioſam & iuſtitiã.*
79 *Reſtitutus ad canonicatum cẽſetur reſtitutus ad præbendam.*
80 *Reſtitutus ad canonicatum recuperat, ſtallum in Choro.*
81 *Reſtitutus ad beneficium habens iuriſdictionem cenſetur reſtitutus ad illam.*
82 *Minori læſo datur quatrienniũ ad petendam reſtitutionem.*
83 *In beneficialibus etiam datur quatriennium.*
84 *Eccleſiæ datur reſtitutio etiam poſt quatriennium.*
85 *In ſpiritualibus non conſideratur læſio enormiſſima.*

SEptimo quæro An minor
poſſit reſignare benefi-
cium eccleſiaſticũ quod
obtinet? Hic articulus di
ſtinguendus eſt. Aut loq
mur de minore 25. ann.
Aut vero de minore 14.
1 nam appellatione† mino-
rum venit tam pueritia q̃
adoleſcentia c. in præſen
tia de probat.§.nunc admonendi Inſtit. de his quib.
alien.lic.vel non, Io.de Amicis conſ.40.num.5.& ita
reſoluit inſignis moder.Sfor.Odd.in tract. de reſt.in
integ.par.1.q.2.art.5.num.42.
* In primo caſu*communiter tenent doctores mi-
2 norem 25.annorum, maiorem vero 14.poſſe†reſigna
re beneficium quod obtinet gloſ.in c.ex parte verbo
quamuis minor verſ.ſed ſi minor, & ibi Abb. nu.14.
qui dicit hoc eſſe de mente Io.Vinc.Ioã. de Lignan.
* Ant.de Butr.de reſt.ſpoliat.& ibi* omnes cõiter Ar-
chid.in c.certis nu.6.15.q.3.Card.ſanctæ Crucis, de-
ciſ.83.in manuſcr.Put.deciſ.161.lib.2.Crauett.conſ.
90.excellentiſſimus Burſat.conſ.411.col.4.& hæc cõ
cluſio non habet dubium, vt tradit Boer. deciſ. 350.
* num.1.& videmus quod communiter* hoc practicat̃
3 in curia, & extra. Nam minor 25.ann.† maior autem
14.in beneficialibus habetur pro maiori, vt infra dicã
ex c.vlt.de iud.vbi poteſt ſtare in iudicio, & conſtitue
re procuratorem, ergo & renunciare: nam a pari pro
cedunt ſtare in iudicio actiones intentare, & renũcia
4 re quia eo modo per viam indirectam† alienatio ſeq
poteſt l.ait prætor vbi Bart. ff.de iur. delib. Andr.de
Iſern.in c.1.§.ſi vaſſallus col.2.ſi de feud.fuer. cõtro.
int.dom.& agnatum Dec.conſ.445.col.5.Calcan.cõ
ſil.105.in fi.Bal.conſ.250.col.1.lib.4.
Nec in tali reſignatione requiritur cõſenſus & au
5 ctoritas curatoris, † vt tenet Milius quẽ refert Put.d.
* deciſ.ibi nu.2.lib.2.& hoc non*habere dubium dicit
Boer.d.deciſ.350.num.1.quia talis minor 25.annorũ
6 & maior 14.in beneficio habet† perſonam legitimam
tam in iudicio quam extra exercendi, & experiendi
ac faciẽdi omnes actus ſine curatore ſicut maior 25.
ann.vt probat tex.in c.vlt.de iud.lib.6.quod incipit, *ſi
annum quartum decimũ tuæ peregiſti ætatis in bene-
ficialibus & alijs cauſis ſpiritualibus, necnon & de-
pendentibus ab eiſdẽ ac ſi maior 25. annis exiſteres
ad agendum & defendendum per te vel per procura
torem (quem ad hoc cõſtituendum decreueris) admit
ti debebis*, & ibi gloſſ.in verbo debebis.Gemi.Anch.
* Franc.&*cõmuniter doct.Crauett.conſ.90.in primo
dub.& conſ.153.in fi.Gig.reſp.14.nu.3.Ferret.conſ.
282.adeo vt quantum ad hoc matrimonium carnale
& ſpirituale æquiparentur, vt probat tex.in d.c. vlt.iũ
cto c.ex parte de reſtit.ſpoliat.& vtrobique commu-
* niter*doctores.
7 Hinc minor 25.annorum† poteſt acceptare bene-
* ficium abſq; curatoris aſſenſu, & eſt * communis,
vt reſoluit Burſat.conſ.411.num. 11.& 12.vol.4.
Amplia vt minor 25.ann.maior autem 14.poſſit re
8 ſignare beneficium, † quod obtinet tã per ſe quam p
procuratorem Ant.Aug.deciſ.125.lib.1.in manuſcr.
* Put.deciſ.161.lib.2.& communiter*doctores.
Dubium tamẽ eſt an iſte maior 14.annis & minor
25.poſſit conſtituere procuratorem ad reſignãdum
abſq; cauſæ cognitione, & ſic abſque decreto iudicis
Put.d.deciſ.161.lib.2.refert propoſitũ fuiſſe hoc du-
* bium*in Rota in vna Segobien.integrę portionis co
rã Illuſt.Card.S.Crucis die 20.Octobris 1540. & fuiſ
ſe tentum negatiue, ſ.non poſſe maiorem 14.ann.con
ſtituere procuratorem ad reſignandum niſi corã ſu-
periore, & cum cãæ cognitione, eſto quod in ſuppli-
catione eſſet expreſſum quod renuncians eſſet maior
14.annorum, mouetur quia minor 25.ann. & maior.
14.poteſt reſignare coram ſuperiore, & cũ cauſæ co-
gnitione, ergo & cum eadem ſolennitate debet con-
ſtituere procuratorem ad reſignandum nãq; minor
& mulier quia non põt actum expedire ſine certa for
ma, neq; poterit conſtituere procuratorẽ forma non
* ſeruata, vt eſt communis*omnium doctorum ſenten
* tia de qua dicam infra, & ita etiam fuiſſe*deciſum at-
teſtatur Ant.Aug.deciſ.125.lib.3.in manuſcr.
His tamen non obſtantibus cõtrariã opinionẽ exi
ſtimo veriorẽ quod maior 14.ann.& minor 25.poſſit
9 conſtituere procuratorẽ† ad reſignandum beneficiũ
abſq; cauſę cognitione, & decreto iudicis quia tex.in
d.c.vlt.diſponit vt maiores 14.ann.& minores 25.ha-
beant̃ pro maioribus 25.ann.in beneficialibus, & cau
* ſis ſpiritualibus, & ibi cõiter* doct.hoc notãt: ſi ergo
in his cauſis parificantur maiores 25.ann.& minores
10 ergo † quemadmodũ nõ requiritur ſolennitas hmõi
* qñ renunciat maior vt*cõiter ſcribunt omnes do. er
go neq; hoc caſu ad vulg.l.vlt.de accept.& hoc vr̃ in
* nuere Fran.in d.c.vlt.in not.6. Hinc alias in Rota*in
vna Venetiarũ matrimonij corã bon.mem.Oradino
die 29.Nouẽbris 1557.vt habetur in lib.antiq.diuer.
in manuſcr.dec.293.fuit tentũ, in cauſis ſpũalibus, &
dependẽtibus, vt eſt cã legitimitatis minorẽ 25.ann.
poſſe conſtituere procuratorẽ abſq; decreto iudicis
nulla alia ratione niſi quia parificat̃ur maioribus in
cauſis ſpũalibus, & dependentibus, & in cauſis benefi
cialibus ẽt parificat̃ maioribus vt probatur expreſſe ĩ
d.c.vlt.ergo ex hac deciſ.vr̃ receſſum a deciſ.facta tẽ-
pore Put. quia poſteriora derogant prioribus Bal.in
l.domũ col.1.C.de rei vend.Iaſ.conſ.215.col.2. circa
med.lib.2.Crauett.conſ.313.num.5.verſ.10.
Non obſtat ratio Put.quia non eſt verũ quod ma
* ior reſignet cum ſolennitate vt* communiter volunt
doct.bene verum reſignatio fit coram ſuperiore, vt
debet, ita & quando fit per procuratorem.
Sed hic quæritur an iſte minor 25.ann. maior au-
tem 14.ſit reſtituẽdus aduerſus reſignationem bene-
ficij ab ipſo factam. In hac cõcluſione dd.varia ſcrip-
ſere ac fuerunt contrarij, adeo quod veritas elici nõ
poſſit.

poſſit.ego autem pro reſolutione omnium exiſtimo
conſtituenda eſſe duo capita principalia.
Quorum primum erit qñ in reſignatione non eſt
læſus, vt quia reſignauit ad fauorem alicuius conſan-
guinei vel amici, aut renũciauit cũ vellet matrimoniũ
contrahere, aut religionẽ ingredi, aut ex alia ſimili cã,
ita quod non poſſit conſiderari metus aut dolus reſi-
11 gnatarij† & in hoc dicas veram eſſe*& receptam DD.
ſententiam non eſſe reſtituendum ita glo.in l.ait p̃tor
verb.quid aliud ff.de minor.25.anno.quam hoc caſu
puto procedere, Ant.de Butr.in d.c.ex parte de reſtit.
ſpoliat.Crauett.conſ.90.verſ.circa ſecundum dubium
nu.4.Rebuff.in prax.in tit.de reſig.in verb.ratione p-
ſonæ in principio, ita poſt alios Couar.lib.1.variar.re-
ſolut.c.5.& expreſſe hoc firmat Exc.D.Ludou.Alfer.
conſ.3.per totum, & præcipue nu.11.
Ratio eſt quia cum minores 25.annor. poſſint re-
* nunciare beneficia vt ſupra dictum eſt ex* communi
12 & vera opinione, ſequitur quod† admiſſa renunciatio-
ne beneficium vacet, Inn.Butr.& Hoſt. in c.quod in
dubijs de renun.Io.And.in reg.ratum de reg.iur.libr.
6.Rot.deciſ.3.de renunc.in antiq.Cardi. Pariſ.conſil.
93.lib.4.Rip.in c.ex parte nu.23. de reſcri. Aufrer.in
dec.266.Tholoſ.vnde ad ius quod amiſit redire non
13 poteſt nec iure reſtitutionis, nã reſtitutio in integrũ†
competit minoribus 25.ann.ſi læſi fuerint, l.nã & po-
ſtea §.minor.ff.de iureiu.l.non omnia C. de minor.l.
quod ſi minor.§.1.ff.eod.tex. ad literam in l. minori-
* bus C.de reſtit.in integr.& hanc eſſe*veritatem atte-
ſtatur Sfor.Odd.de reſtit.in integr.q.4.art.1.ſub n. 2.
Hinc eccleſia non reſtituitur ſi non eſt læſa Deci.
conſ.564.nu.18.
Eoque magis quia ſumus in ſpiritualibus in quib.
14 non datur† regulariter reſtitutio Lap.alleg.53. Abba.
Anch.& alij in d.c.ex parte de reſtit.ſpoliat. cum alijs
adductis per Sfor.Odd.in tract.de reſtit.in integr. q.
60.art.7.nu.37.cum ſeq.
Hinc non excuſatur minor in his quæ ſpectant ad
15 ſalutem† animæ Marian.Soc.ſen.in c.ex litterarum nu
me.8.de apoſt.Turrecrem.in c.ſymbolum de conſec.
diſt.4.
16 Hinc non † reſtituitur aduerſus matrimonium,
Bald.in l.1.nu.1.& 3.ff.ſolut.matrim.& in rubr.de iu-
dic.nu.7.Alexan.conſ.80.num.1.& 2.lib.7.Ferret.con
ſil.139.per totum, Dec.conſ.112.in princ.Couar.lib.
* 1.var.reſolut.c.5.ſub num.1.communis*opinio vt re
ſoluunt omnes doctor.in d.c.ex parte de reſtit.ſpolia.
de communi omnium ſententia atteſtatur Sfor.Odd.
dict.q.60.art.1.ſub num.3. etiam ſi dolus cauſam de-
* diſſet contractui* communis vt reſoluit Couarr.in
epit.de ſponſ.par.2.c.3.§.7.nu.1.2.3. Hinc non reſti-
17 tuitur aduerſus† ingreſſum religionis, Innoc.in c.cum
dilectus de eo quod met.cauſ.Felin.in ca.in præſentia
num.10.de prob.Ant.de Butr.in c.cum virum nu.11.
& ibi Anch.nu.8.de reg.Bart.in repet. Auth. ingreſſi
num.18.C.de ſacroſan.Ecc.Socc.Iun.conſ.41.nume.
* 13.lib.3.communis*opinio teſte Sfor.Odd.d.q.60.ar
* tic.11.nu.23.etiam ſi dolo ingreſſus fuerit vt*eſt cõ-
* munis opinio*canoniſtarum teſte Cyn.in dic.auth.in
18 greſſi nu.7.quamuis Chriſtus velit† milites uolũtarios
D.Th.2.2.q.188.ar.9.c.præſent.3.q.3.
19 Eoque magis† ſi interuenit iuramentum Dec.cõ
ſi.180.& 181.nu.4.Cur.conſ.141.n.Bertr.conſ. 175.
n.1.lib.1.vbi atteſtatur de*communi.
Secundum caput quando minor 25.ann. & maior
14.renũciauit bñficiũ, & in ipſa renunciatione eſt læ-
ſus facto alterius & hic caſus ſubdiſtinguendus eſt in
duas concluſiones: Prima erit quando minor reſigna
uit, & beneficium adhuc non eſt collatum: Secunda
erit quando beneficium eſt collatum. Circa primã qñ
beneficium non eſt adhuc per ſuperiorem collatum
* vera*& recepta eſt ab omnibus DD.affirmatiua opi-
20 nio† vt debeat reſtitui, quam opinionem tenuit Io. &
Vinc.Ant.de Butr.Hoſt.& alij*cõmuniter ut per Ab
batem qui illos refert in c.ex parte n.14.de reſti. ſpo.
vbi hoc tenet Card.Zabarell.& glo.magna, & alij oẽs
Archid.c.certis nu.6.15.q.3.Angel.in l.vnica C.ſi de
momẽ.poſſ.aga.Sarn.de trien.q.15.cum infinitis alijs
allegatis per Boer.deciſ.350.a nu. 4. vſque ad finẽ vbi
* refert ita fuiſſe*iudicatum, & atteſtatur hanc eſſe**cõ
** muniorem, & magis æquam opinionem late Couarr.
d.c.5.lib.1.variar.reſol.& hanc opinionem tenuit Ro.
* in vna*Toletan.canonicatus, & præbendæ teſte Tho
ma de Tanis deciſ. manuſcripta 46. qui in deciſ. 54.
* atteſtatur hanc eſſe*communem opinionem alias 57.
vt atteſtatur, & tenet Ant.Bard.in tract.de temp.ven
di.c.5.num.1.& ita etiam tentum fuit in vna* Ciuitat.
Capellaniæ maioris die 5.Martij 1543.vbi maior reſi
gnauit beneficium valoris octuaginta ducatorum &
habuit pro recompẽſa beneficium 58.ducatorũ: fuit
tentum dandam eſſe reſtitutionem, teſte Put.dec.437
* lib.1.& hanc eſſe*etiam communem atteſtatur Re-
buff.in prax.fol.mihi 354.nu.2.
Ita etiam in feudo deuoluto ad dominum compe
21 tit minori reſtitutio† in integrum (quod beneficiũ dr̃
c.1.§.beneficium quib.cauſ.feud.amitt.) vt tenet Al-
be.de Roſat.in l.ſi ex cauſa §.nunc videndũ ff.de mi-
nor.Alc.conſ.69.col.penul.lib.1.
Nec obſtat quod cum minor in beneficialibus ſit
maior dic.c.vlt.de iud.non debeat reſtitui, quia reſpõ
22 detur quod† cenſetur maior, quantum ad hoc vt age
re poſſit in iudicio per ſe, & per procuratorem, nõ au-
tem quo ad hoc vt non poſſit, cum eſt læſus reſtitui
arg.c.ad noſtram de reg.ita expreſſe reſpondit Archi.
in d.c.certis nu.6.15.q.3.Abb.in d.c.ex parte num.17.
quod comprobatur quia ſi minor habilitetur per ſta
tutum vel conſuetudinem in certis caſibus vt admit-
tatur in aliquo actu iudiciali vt legitimam habeat per
ſonam† quod fieri poteſt l.vlt.qui leg.perſo.gl.in l.2.ff.
de eo quod certo loco Boer.deciſ.9.plures citat; tamẽ
ex hoc non videtur ei interdicta in integrum reſtitu-
tio ſi lædat̃ ac ſi nõ fuiſſet reputatus maior gl.in l.vni-
ca C.ſi de mom.poſſ.fuerit app.q̃ faciũt ſingularẽ ibi
23 Cyn.Alb.de Roſ.Bar.Bal.Sali.cõm.† alij Bal. in auth.ſi
captiui.co.2.ver.ſed iuxta hoc q̃rit C.de epiſc.& cler.
Bar.conſ.101.col.3.Rom.conſ.90. verſ. p̃pea Afflit.
in 2.lib.conſt.regn.rub.38.n.15.Tiraq.in tract.de no
* bil.c.20.nu.41.Borgnin.de tuto.& curat.nu.99.*cõ-
mu.opin.teſte Bero.d.deci.350.col.3.de communi ẽt
Sfor.Odd.q.15.nu.75.illud enim ut poſſit tanquã ma
ior agere in iudicio inductum eſt ex d.c.vlt.in fauo-
rem minorum, ſi enim non poſſent ex hoc petere re-
* ſtitutionem verteretur in odium contra vulg.&*com
munem regulam de qua per Tiraq.de vtroque retra-
cta.1.§.32.gloſſ.1.num.7.Rip.reſponſ.3.num. 42.tit.
de iure gent.ciuil.ſiue ſtatut.Bellon.conſ.27.nu.7. nã
hoc caſu quia habetur pro maiori etiam non ceſſat
** beneficium nullitatis, vt eſt**magis communis opi-
nio teſte Oct.Simoncel.in tract.de decre.li.3.tit.8.n.
25.& 26.ex quo patet, quod ſupradicta conſequentia
24 nõ valet, ad q̃ ẽt facit qa minor habet† legitimã cau-
ſam ſtandi in iudicio etiam abſque curatore, & reputa
tur, vt maior quo ad iudicium poſſeſſorium per ip-
ſum proponendum gloſſ.Bar.& Doct.per illum tex.

in l.vlt.C.qui legit.perſo.ſtand.in Iud.habent Abb.in
c.cum dilectus col.3.de arbit. & tamen reſtituitur in
integrum etiam in eo poſſeſſorio ſi fuerit læſus Iaſ.in
l.1.num.10.ff.de iuriſd.omn.iud.Alex.conſ.80.lib.7.
Put.deciſ.58.lib.3. Sed hic quæro de vtili caſu an ad
dādam huiuſmodi reſtitutionem ſufficiat, quod fue
rit læſus ex negligentia ſua & fragilitate ætatis an ve-
ro requiratur etiam quod fuerit læſus dolo aduerſa-
25 ri, videtur dicendum ſufficere † fragilitatem cauſatā
reſpectu ætatis, vt tenent Ioan.And.in cap.auditis co
lum.3.verb.minoribus de reſtit.in integ.Alber. in l.ſi
minor.num.1.C.de tranſact.Maurit.in tract.de reſti.
in integr.cap.174.Menoch.de recuper. poſſ. remed.
* 15.num.136.* communis opinio teſte Sfor.Odd.de
reſtit.in integr.quæſt.4.artic.2.num.7.verſ.in contra-
rium ex l.minoribus C.de reſt.in integ. etiam ſi ſine
dolo aduerſarij, tum etiam quia remediū conceſſum
* eſt propter ætatis fragilitatem l.1.ff.de min.vbi * cō
muniter DD.& nouiſſime Rebuff.conſ.83.num.2.

His non obſtantibus contrariam opinionem cre
do veriorem, quia cū in his beneficialibus habeatur
minor 25.ann.pro maiori d.c.vlt.de iudic.ſequitur le
ſionem conſiderandam eſſe non ratione ætatis, ſed
ratione, & dolo aduerſarij faciunt ea quæ ſcribit Bel
lamer.conſ.18.num.19. & 20. ad contraria reſpond.
procedere quando læditur in temporalibus in quibus
non habetur pro maiori, & ita loquitur Ioan. Andr.
Alber.Maurit.Menoch.& Sfor.Odd.

Rurſus quæro quæ læſio requiratur? Reſpond.gra
26 uem læſionem † requiri, ita poſt per ipſum cit. tradit
Couarr.dict.c.5.lib.1.variar.reſolut.in prin. ad quod
facit quia quoties expreſſum non eſt in iure quæ læ-
ſio ſit ſufficiens ad dandam reſtitutionem in integrū
27 tunc requiritur magna † l.ſuo.ff.de in integ.reſtit.vbi
* gloſſ.& communiter* doctor. Innoc. in cap. coram,
eo.tit.Coſta.in l.qui liberos n.61.ff.de rit.nupt.Sarn.
in §.pœnales num.4.Inſt.de actio.Gozzad.conſ. 44.
28. num.8.Natt.conſ.631.num.22.nec propter †modicā
datur reſtitutio gloſſ.Hoſtien.Collect.Anchar. in c.
1.de reſt.in integ.Alex.conſ.27.num.2.lib.1. Bertrad.
conſ.109.num.3.lib.3.Iaſ.conſ.63.num.2.lib.3.Rim.
conſ.400.num.37.& ſeq.lib.2.Ruin.conſ.119.num.
14.lib.5.Afflict.ſuper conſt.regn.rub.70.num.7.Ga
briel.lib.2.commun.concl.de reſt.in integr.concl.1.
* * Grat.conſ.4.num.81.lib.1.& hæc eſt**magis commu
nis opinio vt atteſtatur Burſat.conſ.27.nu. 17. cum
infinitis alijs adductis a Sfor.Odd.d.q.4.ſub nu.105.

Verum prudens iudex inſpecta qualitate perſona-
rum alijſque coniecturis iudicabit an læſio ſit huiuſ-
29 modi, vt per eam † intret remedium hoc reſtitutionis
in integrum Abb.in cap.quintauallis num.33.ant.fi.
de iureiur.gl.in c.cum illorum, & ibi Fel.de ſent.excō
mun.Ber.in c.in præſentia num.179.de prob. & in c.
cum dilecti num.55.de empt.& vend.Card.Pariſ.cō-
ſil.89.num.53.lib.1.Dec.conſ.39.num.7.cum alijs vt
per Menoch.de arbit.iud.caſ.73.Soc.Iun. conſ.144.
* num.14.lib.1.& conſ.84.num.43.lib.2.& hanc eſſe*
* * magis communem opinionem atteſtatur Soc. Iun.
conſ.48.nu.22.lib.1.a qua non eſſe recedēdum in iu-
dicando, & conſulendo atteſtatur Sfor. Odd. d. q.4.
* 30 num.121.vt quia læſio † eſt vltra dimidiam: nam * ne-
mini eſt dubium eſſe magnam læſionē Paul. de Caſt.
in l.3.n.2.C.ex quib.cau.maior.Alba conſ.11.nu. 23.
31 Hinc hoc caſu † reſtituitur minor non obſtante iu
ramento Paul.de Caſt.in auth. ſacramenta puberum
nu.10.C.ſi aduerſus venditorem vbi Corn.num.202.
Curt.num.50.Bert.conſ.227.nu.1.lib.1.& conſ.218.
* nu.3.lib.2.vbi atteſtantur de*communi, vel quod ſit
in dimidia, vel circa dimidiam: nam hoc etiam caſu le
ſio iudicatur magna Cœpol.in trac.de ſimulat. con-
tract.n.109.Ber.conſ.90.num.20.lib.1. Menoch. de
arbitr.iud.q.70.num.27.vel quia fuerit leſus in tertia
32 parte, † nam hæc etiā eſt magna læſio, Abb.in c.quin
tauallis, num.33.de iureiur.Ber.conſ.33.num. 10.lib.
1.& in c.1.nu.85.de reſt.in integ.Vel quod ſit in ſex-
33 ta parte † totius, Bart.in l.ſi ſocietatem §. arbitrorum
num.25.ff.pro ſocio D.meus Card.Pariſ.conſ.89.n.
53.vol.1 Soc.Iun.conſ.48.num.22.vol.1.Crot.conſ.
198.num.15.communis*prout atteſtatur Dec.conſ.
39.num.7.Soc.Iun.d.conſ.84.num. 144. Hinc in d.
deciſ.Put.437.lib.1.ſacræ Rot.Auditores die 5.Mar
* tij 1543.*exiſtimarunt læſionem in illo caſu induce-
re reſtitutionem, namq; ibi minor renunciauit bene
ficium 80.ducatorum, & habuit recompēſam 58. du
catorum, fuerat enim læſus in 4.parte, quare fuit ten-
tum dandam eſſe reſtitutionē, vel quia viuebat ex illo
beneficio, & ductus leuitate renunciauit, ita Abb.in
d.c.ex parte num.16.de reſt.ſpoliator.

Rurſus quæro quibus incumbat onus probādi eſ
34 ſe in minori ætate læſos? Reſponde † minoribus, gloſ.
in c.presbyter d.78.Abb.in c.in præſentia de proba.
* vbi Dec.num.166.alios citat, & teſtatur de*communi
ni idem Dec.conſ.682.num.16.Natt.conſ.514.num.
12.lib.2.Imol.conſ.23.nu. 16.Gozzad.conſ.22.num.
35 13.vbi etiam atteſtatur de communi: † ratio eſt quia
ſe fundat in ea, ergo, Bal.conſ.66.nu.6.lib.3. & conſ.
418.lib.2.Alex.conſ.149.n.16.lib.5.Abb.in ca.1.in fi.
36 de reg.& probatur, † vel præſumptione, vel p aſpectū,
Alex.conſ.230.n.11.Gramat.deciſ.48.nu.18.cū alijs
vt per Menoch.caſ.117.p totū eo mō vt ſcribit Bar.
in l.de ætate n.9.vbi Sebaſt.Sapia late ff.de min.Dec.
37 cōſ.44.n.4.vel vere † puta p teſtes, Soc.Iun.cōſ.3.n.12.
38. lib.2.aut ſcripturis, Paul.de Caſt.in l.2.n.7.C.de hiſq
ven.ætat.impetr.late Maſcard.de proba.in verb.ætas.

Secunda concluſio qn̄ minor 25.ann.maior 14.re
ſignauit beneficiū, & fuit læſus dolo tertij, verū ſupe
rior admiſſa renūciatione cōtulit beneficiū, an nihilo
* minus hoc caſu ſit reſtituendus? cōis*opinio eſt nega
tiua, ſ.non eſſe reſtituendum, q̄ tenuit Ioa. Vinc.Hoſ
ſtien.Ant.de But.quos refert, & ſequitur Abb.dict.ex
parte n.14.poſt gl.in verb.quis de reſti.ſpol. Archid.
in cap.certis 15.q.3.Alber.in l.ait prætor.ff. de mi-
nor.Franc.in c.dudum de præb.in 6.Iaſ. in l.Gallus
§.& quid ſi tantum num.72.ff.de lib.& poſth.& cōſ.
192.col.5.lib.2.Crauet.conſ.90.nu.4. plures cumu-
lat pro hac opinione Boer.deciſ. 350.nu.4. vbi col.
* penult. atteſtatur hanc eſſe communem* opinionē,
de communi etiam atteſtatur. Thom. de Fan. dec.
54.in manuſcr.Put.deciſio.vlt.num.8.& 9.lib.1.& de
ciſio.9.lib.3.Achill.de Graſſ.dec.307. Cui opinioni
ſuffragatur text.in l.quod ſi minor §. Scæuola ff. de
minor.vbi reſtitutio minoribus etiam grauiter læſis
negatur ſi poſt læſionem bona in alium nouo con-
tractu tranſlata fuerint, Barbat.conſ.32. col. penult.
lib.3.Galiula in dict.l. Gallus §.& quid ſi tantum n.
40 9.ſed in caſu noſtro res non eſt integra † cum colla-
tum fuerit beneficium iuxta ea quæ egregie ſcribit
41 Card.Pariſ.conſil.93.volu.4 Hinc licet etiam † detur
reſtitutio minori quando agitur de lucro, Cuman.
& Rom.in l.cum quidā.ff.de acqui. hæred. in prin.
gl.in c.conquæſtus de vſur.Hoſti. Io.And.& Abb.in
c.auditis de in integ.reſt.Tiraquel.lib.1.de retract.§.
35.gloſſ.2.num.9. Iaſ. in l. 3. §. Labeo numero 15.
* ff.de acquir.poſſeſſ.& * communiter docto.tamen
hæc

hæc reſtitutio quoties de lucro agitur minoribus non
eſt concedenda re non integra, vt nempe cum res de
cuius reſtitutione tractatur alteri quæſita fuerit, ita
Abb.in dict.cap.ex parte relatus a Couarr.dict.cap.5.
lib.primo var.reſolut.col.3.faciunt ea quæ ſcribit Bar
to.in l.etiā ff.de minor.& in l.vlt.C.in quib.cauſ. reſt.
in integ.non eſt neceſſ.Hinc in permutatione benefi
ciorum læſo vltra dimidiam non datur reſtitutio in
integrum, cum res non ſit integra Bald.in l.2.C.de re
ſcind.vend.Anchar.in c.cum cauſa nu.11.vbi Imo.n.
24.de empt.& vendit.quibus accedant ea quæ ſcribit
Dec.conſ.210.num.8.

Secundo comprobo quia priuatus beneficio ſi po
42 ſtea reſtituatur † hæc reſtitutio gratioſa porrigitur ad
recuperationem beneficij ſi interim alicui collatum
non eſt, alias ſecus, Bald.in c.conſtitutus verſ. ſed an
reſtitutus de reſcr.Gemin.in c.quamuis eod.tit.Abb.
in c.ex tuę ad fin.de cler.non reſiden.Felin.in c. inter
quatuor num.4.de maior.& obed.latiſſime Selu.de be
* nef.p.3.q.31.& hæc eſt*communis opinio de qua te
ſtatur Sfor.Odd.de reſtitut.in integr.q.98.art. num.
32.& 33.

Tertio comprobo quia reſtitutio regulariter ope
43 ratur, vt quis recuperet bona quæ ſunt † penes fiſcum
communis opinio, de qua teſtatur Cardinal. Pariſi.
conſ.66.num.166.vol.3.Roland.conſ.45.nu.19.li.4.
non autem ea quæ ſunt alienata, Bart.in l.vlt.nu. 7.C.
de ſenten.poſſ.vbi Angel.n.5.Fulgo.nu.12.Egid.dec.
743.nu.6.& 7.Grāmat.deciſ.16.nu.119. Card. Pariſ.
** conſ.69.nu.165.vol.3.**magis communis opinio te-
ſte Ceſal.conſ.395.nu.9.lib.3.licet recuperet pretiū,
* Card.Pariſ.conſ.2.num.196.vol.4. *communis opi-
nio teſte Sfor. Odd.de reſtit.in integr.q.99.ar.5.

Contrariam tamen opinionem, minorem grauiter
læſum reſtituendum eſſe, etiam quod beneficium re-
nunciatum ſit alteri collatum poſt renunciationē te-
nuit Vinc.in c.ex litteris, & c.conſtitutum de reſtit.in
integr.Imol.in dict.c.ex parte, Emanuel a Coſta Luſi
ta.in l.gallus §.& quid ſi tantum 2. p. nu. 63. Didac.
Couar.lib.1.variar.reſolu.ca.5.ſub num.3.verſ.cōtra
riam, D.Ludouic.Alfer.dict.conſ.3.num.9.Sarn. qui
indiſtincte loquitur, de triennali.q.15.

Ad quod facit primo regula iuris minores graui-
ter læſos reſtituendos eſſe, niſi contrarium in iure re-
44 periat † expreſſum l.ſi ex cauſa, & l.penul.ff. de minor.
§.pupillus Auth.de trient.& falcid.Bal.in cap.1.colū.
2.tit.qno temp.mil.inueſt.per deb. Alex. conſ.77.lib.
5.Corn.conſ.179.nu.10.lib.1.ſed hic caſus non repe
45 ritur exceptuatus in iure, ergo opponi † non poteſt, l.
in præuaricationis §.vltim.ff.de præuaricat.l.diſſentiē
tem C.de diuor.l.illam C.de collat.ita arguit Oldrad.
in materia irregularitatis, in cōſ.202.ita etiam arguit
Cœpol.conſ.26. col.1.ad fin.

Secundo comprobet Couar.ex c.cum vniuerſorū
de rerum permutat inducendo late vt per ipſum dict.
cap.quinto.col.4.& 5.

Quid dicendum?

Exiſtimo in puncto iuris veriorem poſteriorem ſē
tentiam ex eo quia reſtitutio in integrum datur mi-
nori grauiter læſo, etiam quando res non eſt amplius
integra vt quia in alium tranſlata eſt, ita egregie pro-
bat tex.apertus in l.vlti.C.de repud. hæred. quem ad
hoc dicit apertum Sfor.Odd.de reſtitut.in integr. q.
63.ar.2.& ita regulariter eſſe tenendum tradit Corn.
ab ipſo allegatus, eo magis, quia reſtitutio in integrū
iuſtitiæ (vt eſt iſta de qua nos) † aufert ius alteri quæ
46 ſitum etiam perfecte, & plene Paul.de Caſt.in l.Gallus
§.& quid ſi tantum, num.13.ff.de liber.& poſthu.vbi
Fort.Garſ.nu.235.dicit hanc concluſionem non ha-
bere contrarietatem, cum*omnes concordent in illa
& ibi Alciat.nu.74.dicit illam commu.

Hinc bona alteri quæſita ex nouo contractu reſti
tuuntur, Bald.in l.vlt.nu.5.C.ſenten.paſſ.Cuma.nu. 7.
Iaſ.nu.37.Crot.nu.56.Fort.Garſ.nu.152.in l. Gallus.
§.& quid ſi tantum ff.de liber.& poſth.Moder. Pariſ.
* in conſuetud.Pariſ.§.21.n.39.communis* opinio te
47 ſte Couar.d.c.5.nu.7.& ideo dicitur † hæc reſtitutio fa
uorabilis, Alber.in l.1.C.in quibus.cau.reſti.in integr.
nō eſt neceſſ.Card.in c.vlt.de reſt.in integ.Bar.in l.ne
quicquam.§.vbi decretum nu.6.ff.de off. proconſ. E
gid.deciſ.742.n.7.Soc.Iun.conſ.138.lib.1.* commu-
nis opinio teſte Sfor.Odd.de reſtit.in integ.q.44. ar.
* 1.& ob id vulgariter*ac communiter dicitur quod
48 non plus reſtitutio † in integrum reſtituit quam læſio
abſtulerit l.vlt.ff.de reſti.in integr.Bar.in l.cum quidā
nu.2.ff.de acq.hæred.Bertrand. conſ.241.nu.9. lib.2.
cum alijs adductis per Tiraq.de vtroque retract.§.1.
gloſ.14.nu.74.qui dicit eſſe in prouerbio apud noſtra
tes.immo in reſtitutionibus gratioſis reſtitutus † re-
49 cuperat ea quę amiſerat ex delicto proprio. Hinc hę-
reticus reuerſus ad fidem & propterea reſtitutus re-
cuperat bona amiſſa, D.meus Card.Pariſ.qui plures
citat conſ.2.n.118.& 189.vol.4.dicens hanc opinionē
* eſſe æquam &*communem. Hinc bannitus reſtitutus
50 recuperat † bona quæ prius habebat, l.1.& l.vlti.C.de ſē
ten.paſſ.& reſt.vbi gloſ.Bart.&*communiter Afflic.
in titu.quæ ſit pr.cauſ.amit.benef.3.n.99.communis
* *opinio de qua teſtantur. Cardinal. Pariſ.conſil.66.
num.169.volum.3. Roland. conſil.45.num.19.lib.4.
ſicuti ſi eſſet reſtitutus ex iuſtitia Natt.conſ. 472. nu.
21.quod procedit ſtantibus aliquibus clauſulis præ-
* gnantibus, vt eſt* communis opinio de qua teſtatur
Barba.conſ.78.col.2.lib.3.vbi latiſſime, Grammat.de
ciſ.65.num.17.& 18.Card.Pariſ.conſ.1.nu. 37. volu.
4.Sfort.Odd.de reſtit.in integr.q.99.art.12.

Accedat præterea, quia reſtitutio de qua nos, eſt in
51 rem † ſcripta.l.ſi ex cauſa in princ.ff.de minor.l.in cau-
ſæ §.interdum.ff.de reſtit.in integ. (licet officio iudi-
cis expediatur) & ob id aduerſus rem poſſeſſam ab a-
lio datur, Couarr.loco cita.Sfor. Odd.q.62.num.20.
* de*communi Plot.in l.ſi quando nu.9.& ſequent.C.
vnde vi.

Ad contraria reſpondetur & primo non obſtat d.
l.quod ſi minor.§.Scæuola, quia vel primo reſponde-
tur ſpeciale eſſe ibi, quia hæreditas poſtquam a mino
re fuit repudiata a ſubſtituto adita fuit, ita reſpondēt
* doct.*communiter d.§.Scæuola ibi Bar.de commu-
ni, de communi etiam teſtatur Paul.de Caſtr. Fulgoſ.
Iaſ.in l.vlt.C.de repud.hæred.vel ſecundo reſpondeī,
quod in caſu dicti §. Scæuola ſubſtitutus ille ppriis
laboribus & ſudore proprio de hereditate a minore
repudiata tanquam damnoſa & implicita litib. ac ære
alieno grauata lucroſam reddiderit puta redigendo
corpora hæreditatis ad pecuniam, vel aliud ſimile fa-
ciendo, non mirū igiē ſi non reſtituaī: nā non eſt qua
lis ab ipſo fuit repudiata cum plus reſtitutio reſtitue
ret quam læſio auferret contra regulā *cōem de qua
ſupra ita gloſſ.in dicto §.Scæuola, Fulgoſ.Iaſon in d.
l.vlt.in fin.C.de repud.hær.Couarr.loco cit. Coſta d.
§.& quid ſi tantum 2.par. nu.59.cum ſequen.& hanc
ſequitur Sfor.Odd.de reſt.in inte.q.62.ar.2.n.10.aliæ

reſponſiones dantur de quibus per gloſ. & doctores
d.§.Scæuola.
Minus obſtat,quod non reſtituatur minor vbi agi
tur de lucro &c. quia allegata procedũt de beneficio
eccleſiaſtico,quod quis nondum obtinuit, acquiren
do,nam tunc procedunt allegata,quia tunc mere de
lucro tractatur:at vbi agitur de recuperando benefi-
cio,quod ſemel obtinuerat,& dimiſerat incautus, vti
que tractatur de damno vitando, Gig.conſilio 135.
num.11.&12.ita egregie reſpondet Couarr.d.c.5.co
52 lum.antepenult.immo † etiam ad lucrum reſtitui mi
norem tradit Dec.in c.maioribus, in principio, de
præbend.Corn.conſ.184.col.2.lib.3.Iaſ.in l. 3.§.La-
beo,num.15.ff.de acq.poſſeſ.Tiraquell.de vtr.retrac.
lib.1.§.35.glo.2.num.9.
Non obſtat tertio illud quod dictum eſt de priua-
to beneficijs,vt nõ reſtituatur ad beneficia alteri col
* lata * ex communi,quia reſpondetur illud procedere
in reſtitutione gratioſa,vt tradit Sfor. Odd. d. tract.
quæſt.98.artic.5.Nos vero ſumus in reſtitutione iu-
ſtitiæ,maxima enim differentia eſt inter vtranque in
caſu noſtro cum per illam nõ recuperentur bona di
* ſtracta in tertium,vt eſt*communis teſte Abb. in ca.
inter quatuor num.5.de maioritate & obediẽ. Brun.
de ceſſ.bonor.par.4.quæſt. 16. numero 5. Menoch.
conſilio 103. in ſecundo dubio,numero 25. vbi atte
* * ſtatur de communi.& ** magis communi Gomeſ.li-
bro tertio variarum reſolut.cap.decimotertio,nume
* ro 36.per hanc vero ſic,vt eſt* communis de qua ſu-
pra diximus.
Hinc reſtitutio in integrum gratioſa non extendi
53 tur ad recuperationem † vaſſallorum, quando feudũ
fuit alienatum Luc.de Penn.in l.ſi coloni,C. de agri-
col.& cenſit.libro 11 Menoch.de recuper. poſſeſſ.re
med. 10.num. 101.cum ſeq.
Hinc ſi doctor legens per bannum amiſit lecturã,
54 ſi fuerit † gratioſe reſtitutus non recuperat lecturam
ſi alter in eius locum ſubrogatus fuerit Luc.de Pen.
in l.1.C.de his qui in ex.dat.libro decimo,de quo late
Sfor.Odd.de reſtitutione in integrum queſtione 97.
artic.5.numero 25. & doctor non legens qui amiſit
55 locum in collegio propter † bannum reſtitutus non
recuperat locum ab alio occupatum, Bar.in l.2.ff.de
decurion.Fel.in cap.inter quatuor numero quarto,
de maioritate & obedien.Dec.in cap.at ſi clerici nu-
mero decimooctauo,de Iudic. Tiraquell. de vtr. re-
tract.§.32.numero 70. Petrus de Anguſciola conſi-
lio decimo,numero 17.libro 3.Menoch. de recupe-
* ra.poſſeſſ.remed.10.numero 106.* communis teſte
Sfor.Odd.dict.quæſt.97.artic.2. Accedat præterea,
quia ille fuit priuatus propter delictum,vnde non mi
rum &c.at in caſu noſtro fuit læſus,ad not.per docto
* res*communiter,vt per Ioan.Selu.in tract.benef. par
te 3.q.31.vbi late.
Eodem modo reſpondetur ad vltimum argumen
tum,quia omnes illæ auctoritates procedunt in reſti
tutione gratioſa,& ſic caſus diuerſus eſt a noſtro,ar-
gumen.l.Papinianus ff.de minor.In iudicando tamẽ
non recederem a priore ſententia,& ideo temperarẽ
hanc concluſionem,vt ſi fuerit leſus in huiuſmodi re
nũciatione dolo illius,qui obtinet beneficium,ab eo
auferri poſſet,ne delictum ſuum ei patrocinetur,ſi ve
ro metu,aut ſuaſionibus epiſcopi,epiſcopus debet da
re ei ſimile beneficium,ita in terminis Archid.in di-
cto cap.certis in fin.15.q.3. namque ius quæſitum al
teri eſt ſufficiens cauſa,vt non detur reſtitutio in in-
tegrum,Paul.de Caſt.in l.Gallus §.& quid ſi tantum
ff.de liber.& poſthum.Ruin.conſil.97. numero 7. li-
* bro 3.ita fuit* tentum in vna Carthaginen. beneficij
coram Veſtano 19.Februarij 1552.Nec eſt ambigen
56 dum † an poſſit reſtituere in integrum epiſcopus, cũ
quilibet ordinarius poſſit,l.in cauſæ §.vltim. cũ l.ſeq.
* ff.de min.l.vlti.C.vbi & apud quem vbi*communiter
doctores,Abb.conſ.87.lib. 1. Fed. de Senis conſilio
285.num.2.Ber.in cap.1.num.162.de reſtitutione in
integrum.
Dubium autem hic cadit,an ſi minor 25. annorũ
57 maior 14.reſignauit † beneficium in qua renunciatio
ne læſus fuerit grauiter,licet eſſet V.I.D.an adhuc ſit
reſtituendus?
Hæc quæſtio pendet ab illa trita cõcluſione diſpu
tata toties a doctoribus,an minori iuriſperito detur
reſtitutio in integrum,de qua per Paul. de Caſt. in l.
1.in fi.C.qui & aduerſus quos,Sarmien.lib. 3. ſelect.
interpr.cap.12.Boer.deciſ.350.num.6.Sfor.Odd. de
reſt.in integ.q.23.art.7.& alias plura ſcripſi de hoc li
bro 1. variar.reſol.fol.9.
In ſecundo caſu principali,an minor 14.annorum
poſſit renunciare beneficium? In hoc conſtituenda
* 58 eſt concluſio † recepta*ab omnibus doctoribus poſ-
ſe:plurimos citat Boer.deciſione 350.volunt ſcriben
tes relati per Abb.& alios in dicto cap.ex parte,Petr.
Gregor.Syntag.iur.libro decimoſeptimo, cap.deci-
moſeptimo, Mil.in repertorio verb. minor 14.ann.
Burſatus conſilio 411.numero decimotertio, volu-
mine quarto, expreſſe Cardinalis Paleott. deciſione
* 153. alias 226.in manuſcriptis,& communiter * do-
ctores.
Requiritur tamen vt renunciet auctoritate tuto-
59 ris,& cum † cãæ cognitione,alias ſecus,Petr. de Mo
na.in cap.vlt.de iudic.in 6.quẽ refert & ſequitur Mil.
* in verb.minor 14.ann.& fuit reſolutum in vna*Sego
bien portionis coram Card.ſanctæ Crucis 20.Octo
bris 1544.teſte Put.deciſ.21.de renunc.in manuſcri.
Burſat.dicto conſil.411.num.13.Cardin. Paleot.ex-
preſſe dict.deciſ.153.alias 226.Rebuff.in prax.fol.mi
hi 354.num.3.cum conſtet fragile eſſe & infirmum
huiuſmodi conſilium,Rebuff.in terminis conſil. 83.
num 2.& 3.
Ratio,quia ſine tutore non poteſt quicquam attẽ
60 tare,† cap.2.de ætat.& qualit.cap.vltimo,vbi commu
* niter*doctores de iudic.lib.6.gloſſ.& doctores in di-
cto cap.ex parte,de reſtitutione ſpoliatorum,ad not.
per Lap.alleg.53.namque minor 14.non habet admi
61 niſtrationem † eccleſiæ,nec bonorum,ſine decreto ſu
perioris,gloſſ.vlt.Card.Butr.& Anchar.Ioan.And.in
cap.ex ratione,de ætat.& qualit.Fel.in cap.edoceri,
de reſcrip.Franc.in cap.vlt.numero 2.de iudic.libr.6.
nec tenet legitimam perſonam,nec cõſenſum in ſpi-
62 ritualibus † ad agendum,& defendendum, ſimiliaque
* exercendi,Ferret.conſi.282.numero 1.*atteſtatur de
communi Ber.conſil.5.in princip.libro 1.Octau. Si-
moncell.de decret.libro 3.tit.8.inſpect.3.num.28.&
63 ſequen.Aliter enim renuncians † minor 14.ann. ve-
nit reſtituendus,ita Rebuff.in prax. fol.354. num.4.
colligens hoc ex Mill.Burſat.d.conſ.412. vol. 4.alle-
gans Crot.conſ.198.num.11.lib.2.Cephal.conſ.172.
vol.4.& hoc tenet Card.Paleo.d.deciſ.153.alias 226.
* & ita fuit deciſum*in Rot.in vna Toletan. coram R.
P.D.Panicalora,teſte Sarn.deciſ.95.lib.1. Hoc enim
caſu dicetur læſus,quia ſine tutore,& ſine cauſæ co-
gnitione renũciauit,vnde ſubintrat diſpoſitio l.1.cũ
* ſeq.ff.de minor.vbi communiter*doctores.
Alias enim ſi cãæ cognitio interuenerit,& iudica-
tum

tum fuerit expediens pupillo renunciare, non debet
reſtitui,vt expreſſe firmat,Rebuff.dicto fol.355. nu.
4.nam tali caſu non videtur circumſcriptus,l. vlti. C.
de in integrum reſtitut.vt quia cum haberet plura be
neficia eccleſiaſtica vno ſe exonerauerit: nam non vi
64 detur † deceptus,Prob.in rub.de renunc.in addit. ad
Ioan.Monach.in 6.niſi ex illis viuere non poſſit Re-
buff.in praxi.fol.355.num.5.
Sed nonne hæc queſtio eſt inutilis cum hodie ſtan
65 te Concilio Tridentino † c.6.ſeſſione 23.de reform.
non conferatur beneficium,niſi habenti 14.annum,
vt in illis verbis colligitur ibi, *Nullus prima tonſura*
initiatus,aut etiam in minoribus ordinibus conſtitu
tus ante decimumquartum annum beneficium poſſit
*obtinere,&c.*Reſpondetur quæſtionem adhuc inuti
lem non eſſe:poterit enim aliquis exiſtens minor 14.
66 ann.obtinere beneficium † ex diſpenſatione,vt tradit
Boer.dicta deciſ.350.num.2. Rebuff. in prax.de di-
ſpenſ.ration.ætat.licet hodie diſpenſatio huiuſmodi
non concedatur.
Dubium tamen eſt,an in hac reſtitutione, quæ da
tur minori tam 25.ann.quam 14.requiratur noua col
latio.Ioã. de Lignano relatus ab Abb.in d.c.ex parte
late,numero 14. de reſtitutione ſpoliatorum, tenuit
affirmatiuam opinionem,cuius opinio probatur, qa
ius erat extinctum,ideo ex nouo titulo debet habe-
re beneficium,& non ex veteri,Anch.in c. ex inſinua
tione, num.4.de Simon. nam cum petatur reſtitutio
in integrum præſupponitur collationẽ valere,ita con
cludit egregie Crauet.conſ.90.ſub num.4.
67 His non obſtantibus in contrarium † eſt veritas,vt
tenet Abbas in dicto c.ex parte, de reſtitutione ſpo-
liatorum,numero 18. nam reſtitutus intendit priſti-
num ius reſtituere.
68 Ideo † reſtitutio eſt in priſtinum ſtatum repoſitio,
Bart.in l.quod ſi minor §.reſtitutio.num.1.ff.de min.
Abb.in rubr.de reſtit.in integr.Rom.conſ.247.num.
4.Mant.conſ.88.num.2, Gramat. deciſ.92. num.11.
Dec.conſ.436.num.3.
69 Vnde reſtitutio † operari debet,vt nec proſit,nec
obſit,quod euenit,l.prima,primo reſponſ. ff. ex qui-
bus cauſ.maior.l.quod ſi minor.§.reſtitutio ff. de mi
nor.ita optime gloſſ.in cap. quamuis verb. cum talis
de reſcrip.lib.6.Ergo non requiritur noua collatio,
70 cum † collatio ſit ius in beneficio in alium translatio,
ad notat.in c.1.de regulis iur.lib.6.Ita etiam datur re
ſtitutio in caſibus in quibus ius non abdicatur a reſi
gnatario,& tamen tunc nõ requiritur noua collatio,
* vt eſt* communis omnium doctorum ſententia, de
qua dictum eſt ſupra in 1.lib.q.14.
71 Non obſtat doctrina † Ancharani in c.ex inſinua-
tione: namq; procedit quoties fuit priuatus ex ſuo
delicto & poſtea habuit gratioſam reſtitutionem,vt
tradit Sfor. Odd.in tract. de reſtitut. quæſtione 98.
artic.tertio.
Non obſtat conſ.Crauett.90.numero 4. quia Cra
uett.loquitur quando non fuit læſus minor, vt patet
ex facti ſpecie,vnde tunc cum valeat renunciatio,be-
neficium vere dicitur vacare, quando renunciauit in
* caſibus permiſis iuxta *communes concluſiones, de
quibus ſupra.At in caſu noſtro nulliter renunciauit,
vt colligitũ ex Mill.dicto verb.minor 14.ann. Rebuff.
loco cita.ergo beneficiũ non vacat, & vt voluit Paul.
de Caſtr.conſilio 271.viſo tenore ſupraſcriptæ bullæ
72 col.2.libro 1.ſicuti neque vacat † ex ſententia nulla,
quia nulliter priuatur beneficijs,Gemin.conſilio 88.
columna ſecunda ante medium, & conſilio 141.co-
lumna octaua ante medium:nam quod nullum eſt,
nullum præſtat impedimentum,capitulo illud, de iu-
re patron.
73 Iuxta hoc cadit dubitatio,an recuperet † locũ pri-
ſtinum quem obtinebat inter canonicos?videtur qđ
non,quia reſtitutus non recuperat locum priſtinum
quem in collegio habebat,Bart.in l.2.ff.de decurion.
Ferret.tract.de gabell.num. 170. Iaſ.in l. Gallus,§. &
* quid ſi tantum ff.de liber.& poſthum.num.71 * cõ-
munis opinio teſte Sfor.Odd.de reſt.in integr.q.97.
art.4.num.19.
Secundo,quia agit ex nouo tit.non ex veteri, An-
char.in c.ex inſinuatione num.4.de Simon.
74 Tertio,quia reſtitutus † ad feudum dicitur habere
nouum feudum,& non antiquum, Andr. de Iſern.in
* cap.primo,de vaſſ.decrep.ætat.vbi Aluar.& alij,* cõ-
munis opinio teſte Sfor. Odd. dicto tract. q.94. ſub
numero 21.
Quarto,quia reintegrato matrimonio poſt diſſo-
75 lutionem dicitur noua dos † nõ autem antiqua rema
net,l.diuus,l.dotem,lege ſtipulatio, & lege cum mari
* tus §. Titius,ff.de pact. dot.vbi doctores* communi-
ter.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
verior,quod recuperabit locum priſtinum in omni-
* bus,& per omnia ex illa vulgar.&*communi regula,
76 quod tantum † reſtitutio in integrum reſtituit quan
tum læſio abſtulit,l.vltim.ff.de reſtitutione in integ.
Bart.in l.1.num.9.C.ſi aduerſus rem iudica. vt plene
ponit & firmat hanc regulam Barb.conſil.9.numero
12.libro 1.Angel.conſilio 355.numero 3.Tiraquell.
de vtr.retract.§.1.gloſſ.14.numero 74.Et reſtituit in
priſtinum ſtatum in omnibus,& per omnia Crot. in
l.ſi conſtante,num.113.ff.ſolu.matrim.Miſing. in §.
1.inſt.quibus modis ius patr.poteſt.ſoluit. Fulgoſ.in
l.cum quidam,num.2.C.de fruct.& lit.expenſ. deciſ.
Pedemont.9.num.vlt.Sfor.Odd.de reſt.in integr.nu.
* 1.art.4.atteſtatur*de communi.
Ad contraria ita reſpondetur, ad primum dicitur
procedere in reſtitutione gratioſa, Menoch.de recu
77 pera.poſſeſſ.remed.10.numero 109.& ſeq. † nos au-
tem in reſtitutione iuſtitiæ,maxima eſt differẽtia in-
ter vtrumque caſum,vt diximus ſupra, colligitur ex
his quæ ſcribit late in hoc argumento Sfor. Odd. q.
97.art.4.Ita etiam reſpondetur ad ſecundum.
78 Ad tertium reſpondetur, † quod reſtitutio fundi
reponit reſtitutum,ita ad locum priſtinum, vt feudũ
dicatur antiquum Afflict.in capitulo primo,nume-
ro 22.de feud.decrepat.ætat.vbi atteſtatur hanc eſſe
* *communem,tam ſi non fuit ad dominum deuolu-
tum ipſo iure,gloſſ.in capit. primo,§.inſuper, & ibi
* Bald.de prohib.alien. feud.* communis teſte Sfor.
Odd.dict.tract.quæſt.94.num.20. quam ſi fuerit ad
eundem dominum deuolutum ipſo iure ob felloniã,
And.de Iſern.in cap.1.quibus modis feud.amitt.glo.
in dicto cap.1.§.inſuper,Imol.in c.2.col.4.de feud.di
* * cens hanc eſſe magis*communem* ſententiam,a qua
in iudicando & conſulendo non eſt recedendum ꝓ-
pter æquitatem.
Ad vltimum reſpondetur,quod ſumus in diuerſis,
vt ex ſupradictis colligitur.
79 Ex quo etiam infertur,quod reſtitutus † ad canoni
catum intelligitur reſtitutus ad præbendam Barb.cõ
ſil.43.col.3.lib.2.
Ex quo ſecundo infertur,quod idem reſtitutus in
80 canonicatu † recuperabit ſtallum in choro,Card.Pa-
riſ.conſ.93.in fi.vol.4.

Ex quo tertio infertur quod reſtitutus ad benefi
81 cium habens iuriſdictionem † cenſetur , reſtitutus
ad iuriſdictionem, Tob.Nonius conſil.89. num. 30.
quia hæc ſunt acceſſoria,& vt dixi reſtitutio huiuſmo
di eſt fauorabilis.
Rurſus quæro quantum tempus datur huic minori
læſo in caſibus ſupradictis? Reſponde † dari quatrien
nium continuum regulariter ad petendam reſtitutio
nem Bal.conſil.390.n.5.lib.2.Soccin. Iun. conſ.128.
82 num.156.lib.1.Cephal.conſil.3.nu.130. lib.1. Caſſad.
deci.2.de in integrum reſtitu.*communis,vt reſoluit
Sfor.Odd.de reſtitut.in integr.queſt.19.ar.3. nu.18.
* probatur in l.vlti.C.de temp.in integr.reſtit.vbi * cō
muniter doctores,& in c.1.eodem titu.
* Sed an procedat hoc in beneficialibus reſolutiue
procedendo,cōcludo in beneficialibus poſt quatrien
83 nium non dari reſtitutionem Caſſado.dict.deci.2.de
in integrum reſtitut.Anton.de But.in cap.ad audien
tiam 2.colum.vlt.de reſcrip.ita fuit* deciſum in Rot.
* die 3.Nouembris.1549.coram D.Mariſcotto in vna
Aſtoricen.portionis teſte Card.Put.deciſ.63.lib.1.&
habemus deciſ.Illuſtriſ Card.ſanctæ Crucis,numero
84 134.Namque licet † eccleſiæ detur ex cauſa reſtitu-
tio poſt quatriennium,vt dicit gloſſ.in dicto ca.1.de
in integr.reſtitut.per illum tex.quando eſt enormiſ-
ſima læſio,Iaſon conſi.54.lib.1.quod non poteſt eſſe
in his beneficialibus,in quibus non poteſt conſidera
ri huiuſmodi enormiſſima † leſio ad deciſ.8.de pro-
85 curator in nou.tradit late explicando Put.d.deciſ.63.
libro primo.

OCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Mentecaptus & furioſus non poßunt reſignare.*
2 *Furioſus non poteſt permutare.*
3 *Furioſus non poteſt alienare, vendere & donare.*
4 *Furioſus habetur pro mortuo.*
5 *Furor excuſat a delicto.*
6 *Furioſus & mente captus a pari procedunt.*
7 *Renunciatio furioſi,& mente capti eſt nulla.*
8 *Furioſus cum deuenerit ad ſanitatem poteſt repetere beneficium reſignatum in infirmitate.*
9 *Renunciatio facta per habentem dilucida interualla tenet ſi fuit facta in interuallo furoris.*
10 *Renunciatio facta a furioſo habente dilucida interualla præſumitur facta tempore ſanæ mentis.cōtra ſeq.n.*
12 *Furor preſumitur durare,& contrarium dicenti incumbit onus probandi.*
13 *Furor eſt infirmitas corporis & animi.*
14 *Spontanea renunciatio non præſumitur.*
15 *Reſignatario incumbit onus probandi reſignantem fuiſſe ſanæ mentis.*
16 *Tunc præſumitur durare furor cum fuit probatum ſufficienter de furore.*
17 *Furor probatur per teſtes.*
18 *Incedens per vias more ſtultorum eſt furioſus.*
19 *Quiſque præſumitur ſanæ mentis.*
20 *Incidens in radicem non poteſt reſignare.*
21 *Ad infirmandam reſignationem debet probari quod tempore reſignationis erat furioſus.*
22 *Ebrij non poſſunt reſignare.*
In Curia præſtatur conſenſus poſt multos dies.

Ctauo quæro,an Mentecaptus
& furioſus poſſint reſignare
beneficia quę obtinent? Cō-
*1 munis * concluſio † eſt nega-
tiua,quam tenuit gloſſ.in cap.
quamuis triſte 7. q.1.gloſſ. in
cap. Gonſaldus 17.q.2.Archi
diac.in cap.quod autem num.
2.Idem Archid.in dicto cap.
Gonſaldus num.1.Roffiniac.de benef.cap.25. num.
1.Sarn.de infir.reſigna. q.10.in princip.. Mandoſ. q.
5.Rebuff.in prax.benefic.titu.regul.de infirm.benefi.
reſignant.num.16.Ita furioſus non poteſt † permuta
2 re,Bellam.deciſ.501.Sebaſt.Med.tom.ſecund.fol.214.
num.28.
Et ratio eſt quia hi carent iudicio,& ideo non poſ
3 ſunt alienare † vendere donare,& quicquam ſimile fa
cere,Cardin.Pariſ.conſil.87.num.10.vol.3. prohibet
enim eis omnis pactio & conuentio, & † habentur
4 pro mortuis,Cardin.Pariſ.conſil.99.nu.15.volum.2.
5 & ideo furor excuſat furioſum a delicto perpetrato †
etiam ante furorem . Doctores in clement. prima de
homicid.l.furioſum C.qui teſtamen.facer.poſſ.& ibi
* Bal.circa fin.*communis opinio teſte Iaſ.ibid. num.
8.Flax.lib.delect.cap.29.num.1. & num.7.Clar. q.60.
6 verſ.item quæro.Et furioſus † & mentecaptus a pari ꝓ
cedunt Card.Pariſ.conſ.88.num.38.volum.3.
7 Alias † renunciatio facta per tales eſt nulla , Card.
Alex in dict.cap.quod autem num.2.in fin.7.q.2. &
ideo ſi deuenerint ad ſanitatem † poterunt repetere be
8 neficia reſignata iu furore,Archid.in dict. cap. quod
autem num.primo & in dict.cap. Gonſaldus num. &
primo 17.q.2.& probatur in d.cap.Gonſaldus,vbi q
dam renunciauit feruore paſſionis,dixit tex.quod po
eſt repetere ſanus,facit cap.ſuper hoc de renunc. De
ueniendum tamen eſt hoc caſu ad remedium dict. c.
quamuis triſte 7.quæſt 1.ſi furor eſt perpetuus . ibi.
*Enimuero ſi nullo tempore ad ſanæ redit mentis offi-
cium,perſona fidelis ac vitæ probabilis eſt eligenda,
quæ ad regimen.eccleſiæ idonea poſſit exiſtere, ac de-
animarum vtilitate cogitare, inquietos ſub diſciplinę
vinculo reſtringere eccleſiaſticarum rerum curam ge
rere & maturū,ac efficacē in omnibus exhibere, &c.*
& ratio eſt ne ex vacatione eccleſia detrimentum pa
tiatur.
9 Si autem † habens dilucida interualla renunciaret ,
reſignatio tenet ſi fuit facta in interuallo furoris
gloſſ.in dict.cap.quamuis verb.triſte, & in dict.cap.
Gonſaldus , Turrecrem.in dict. capitul. quamuis
numero ſecundo. Roffiniac.de benef. dict. capitul.
25.num.2.Sarn.de infirm.reſignant.quæſt. 10.in prin
* cipio,&* communiter Doctor.Et probatur in dict.
cap.quamuis triſte,ibi,*Sed ſi interualla ægritudinis
habere eſt ſolitus ipſe data petitione non ſe ulterius
ad hoc miniſterium intellectum habere.*& ea quæ ſe-
quuntur.Et ratio eſt quia ceſſat impedimentum furo
ris,arg.cap.cum ceſſante de appell.Ideo dicit Præpoſ.
dict.cap.quamuis num.6.verſ.quæro 7.q.1.& in cap.
quod autem num.2.7.q.2.poſt Archid. num.1. non
poſſe recuperata valetudine in totum beneficium reſi
gnatum repetere,quod probatur in dict.cap.quod au
tem,ibi,*quod autem iſte valetudine recepta ſuam poſ
ſit repetere cathedram nulla auctoritate ratum habe
* tur,&c.*& ibi*omnes.
Dubium tamen eſt ſi fuit facta reſignatio a furioſo
habente dilucida interualla,an præſumatur facta tem
pore ſanæ mentis ſi hoc non appareat? Sarn.regul.de
infirm.

10 infirm.reſign.q.10.col.1.tenuit reſignationem † prę-
ſumi factam tempore ſanæ mētis,allegat Bald. in ſua
margarita in verb.furioſus,& in l.vlt.per illum tex.C.
qui teſtamenta facer.poſſ.Mihi autem contraria opi
11 nio † probatur,ſicuti & Rebuff.in prax.benefic.tit. re
gul. de infirm.benef.reſign.num.20.ex gloſſ. in cap.
dilectus in verb. compotem de ſucceſſ.ab inteſt. quæ
tenet,quod ſi aliquis fuit in furore,furor præſumitur
12 durare, † & contrarium dicenti incumbit onus probā
di,ſequitur Geminian.in cap.primo §. ſi vero nu.4.
de cler.ægrot.lib.6.Alexan.conſil.85.col.3.in princi-
pio verſic.& pro tali decreto lib.2.Corn. conſil.69.
num.30.verſ.item concurrit lib.1.Dec.in l.furioſum
num.34.C.qui teſtamen.facer.poſſ.vbi alios citat,Lan
franc.in cap.quoniam in verb.teſtium.col.37.de pro
* bat.& eſt*communis omnium doctor.ſententia, cū
ergo conſtet hunc fuiſſe in furore, conſequentia va-
let pręſumi furioſum Alex.conſil.9. lib.1. Gabriell.
* tract.comm.concluſ.tit.de ſentent.cōcluſ.5.num.5.*
communis opinio teſte.Roſſiniac.de benefi. cap.25.
num.11. Idque probatur quia furor cum ſit infir-
13 mitas † corporis,& animi,Gaſpar.Beat.de Inop.debit.
cap.19.num.1.& magnus morbus,Modern. Florent.
de caſib.fortuit.q.5.num.3.pręſumitur durare , argu.
cap.qui ſemel de regul.iur.in 6.cap.indicas 3.q.9.Ac-
14 cedat † quia ſpontanea renunciatio non præſumitur
* cap.ſuper hoc de renunc.vbi Butr.Abb.& alij*oēs.
15 Vnde incumbit *onus probandi alleganti fuiſſe ſa-
næ mentis reſignantem tempore reſignationis,& ſic
reſignatario,ſecundum Rebuff.loco citat.quod & vo
* luit expreſſe gloſſ.ſingularis*& communiter recepta
in cap.Gonſaldus verbo refutauit.17.q.1.
Declara tamen hanc concluſionem procedere
quando fuit ſufficienter probatum de furore, nā tūc
16 præſumitur durare, † niſi contrarium probetur gloſſ.
in cap.Iudices verb.oſtenderis 3.q.9.Anchar. conſ.5.
col.penul.cum alijs,vt per Alex.conſ.91.lib.1.& & ple
ne eſſe furorem probandum tradit Zabarell.conſ.56.
17 col.2.vt teſtes † deponant illud vidiſſe furentem, An-
gel.per illud tex.in §.ſi quis de prædictis in Auth. vt
cum de appellat.cognoſc.Corn.conſ.22.colu. penul.
18 lib.4.vt quia ibat † per vias more ſtultorum,Angel. in
l.ſi cum dotem §.ſi maritus ff.ſolut.matrim.Dec. cōſ.
86.col.5. in fin.cum aliis cumulatis more ſolito per
Pariſ.conſ.87.num.4.& 5.volum.3.Io.Royas de hæ-
ret.num.579.& 580.ſi autem furor non fuit ſufficiē
19 ter probatus tunc præſumitur † ſanæ mentis, Dec. in
dict.l.furioſum num.25.nam ita in dubio quis præſu-
mitur l.nec codicillos,C.de codicill.Bal.in l. quidam
in ſuo.2.not.ff.de cond.inſtit.cum alijs,vt per D.meū
* Card.Pariſ.conſ.87.num. 1.vol.3.& eſt communis *
Doctor.ſententia,& ita declaro doctrinam Sarn.lo-
co citat.vel illam intelligo quando modico tempo-
re quis fuit furioſus ,cum illud potuit contingere ex
aliquo accidenti,hoc caſu non pręſumitur furioſus,
ſed ſanæ mentis;Bart.ita concludit in l.2. in fin.ff. de
bonor.poſſ.in fraud.&c.Alex.conſ.91.lib.1.& conſil.
95.lib.2. Dec.in dict.l.furioſum num.25.ita declarat,
20 Et quando † quis doloris cauſa incidit in rabiem id nō
poterit reſignare, nec alium actum facere,l.in aduer
ſa ff.de teſtamen.l.in negotijs.ff. de regul.iur. Rebuff.
in prax.tit.regula de infirm.benef. reſign.num.18. q
dicit tunc tria eſſe probanda ad infirmandam reſigna
tionem,ſcilicet infirmitatem,furorem , & quod co
tempore fuerit furioſus,namque ſi probatum fuerit
varia & diuerſa deliria cauſa morbi dixiſſe † niſi pro-
21 betur quod eo tempore reſignauit, vel conſtituit ꝓ
curatores ad reſignandum,valebit reſignatio ſicut te
ſtamentum,l.quoniam C.de teſtament.Pariſ.conſil.15.
num.9.volum.4.Rebuff.loco cit.Et ea quæ diximus
de furioſo Sarn.dict.q.10.col.1.regul.de infir.reſign.
22 extendit ad † ebrios, vt non poſſint reſignare ſuper
quo non inſiſto cum de raro hoc eueniat , quandoq
dem poſſet pœnitere ceſſante ebrietate, & ſic in reſi-
gnationibus quæ fiunt in Curia hoc non poteſt habe
23 re locum,nam † porrigitur ſupplicatio ſignāda,& poſt
multos dies præſtatur conſenſus,vt dicam ſuo loco.

NONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatarius poteſt reſignare.*
2 *Per reſignationem reſignatarius conſequitur ius plenum.*
3 *Reſignatarius gaudet triennali.*
4 *Reſignatarius poteſt reſignare etiam literis non confectis.*
5 *Signata ſupplicatione reſignatio eſt perfecta.*
6 *Reſignatarius poteſt reſignare ante conſenſum præſtitum per reſignantem,& valet renunciatio ſi conſenſus poſtea præſtetur.*
7 *Conſenſus ſuperueniens perducit gratiā ad exitum.*
8 *Conſenſus retotrahitur ad tempus datę.*
9 *Reſignatarius poteſt reſignare ante conſenſum etiam in conditionalibus.*
10 *Conſenſus retrotrahitur etiam in conditionalibus.*
11 *Reſignatarius poteſt reſignare ēt ante publicationē.*
12 *Non ſolum primus Reſignatarius poteſt reſignare , ſed etiam ſecundus & tertius.*
13 *Reſignatio facta a reſignatario non valet ſi nullū ius fuit translatum per reſignantes.*
14 *Ceſſionarius non poteſt transferre ius quod a cedente non accepit.*
15 *Reſignatio facta per reſignatarium non valet non adimpleta per eum conditione.*
16 *Conditione non adimpleta reſignatio eſt nulla & ius non abdicatur reſignante.*

Onoquęro,an reſignatarius po
ſſit reſignare? Reſponde poſ-
1 ſe,vt colligitur † ex deciſione
facta corā Chiroga,vt habe-
tur in lib.diuerſ.deciſ.120. in
manuſcr.& ex Put.deciſ.152.
lib.1.Aragon.deciſ.11.Moe-
dan.deciſ.42.& deciſ.203.&
ſi portionis Salamātin.& de-
ciſ.126.in manuſcrip.Sarn.& Rebuff.in regul.de pu-
* blicand.&*communiter doctores hoc volunt.
Ratio eſt quia cum per reſignationem reſignata
2* rius conſequatur*ius plenum, vt ex*cōmuni pluries
dixi ſequit,ꝙ nihil obſtat quo min⁹ reſignare poſſit.
3 Hinc gaudet † triennali,vt fuit reſolutum in*Rota te-
ſte Card.ſanctæ Crucis,deciſ.155.in manuſcr.
Primo amplia hanc concluſionem procedere,vt ēt
4 litteris non † confectis poſſit reſignare, vt in caſu Ara
gonię dict.deciſ.12.Illerden.in manuſcr.& habetur in
* quadam deciſ.firmatą in Rota.die 24. Iunij 1551.*in
vna Firmana,vt habetur in lib.diuerſ.deciſ.255.in ma
nuſcriptis,Paleott.deciſ.48.& dixi lib.2.q. 24. Et quia
5 poſt ſignatam ſupplicationē reſignatio eſt † perfecta,
Paleot.deciſ.48.Put.deciſ.106.lib.3.Io.Paul.deciſ. 50.
in

* in manuſcrip.&*communiter alij de quo dicetur ſuo loco.
6 Secundo amplia hanc concluſionem † procedere
etiam ante conſenſum pręſtitum a reſignante, ut re-
ſignatarius poſſit reſignare, dummodo conſenſus po
* ſtea præſtetur, ita fuit*deciſum alias in Rot. 13. Maij
1558. teſte Card. Paleot. deciſ. 48. in vna Lamacen. Pa
rochialis in manuſcr. nam ibi N. reſignauit beneficiũ
in fauorem Titij, qui Titius ſignata ſupplicatione an
te tamen conſenſum reſignauit in fauorem P. Poſtea
N. præſtitit conſenſum in fauorem Titij & inde Ti-
tius in fauorem P. fuit enim vt dictum eſt per omnes
concluſum reſignationem eſſe validam, quia gratia ſi
gnata a Papa, eſt perfecta, ſed tamen reuocabiliter do
7 nec præſtetur conſenſus, vnde†cõſenſus ſuperueniẽs
* perducit gratiam ad exitum iam validam, vt in vna *
Aſturicen. Parochialis coram D. Anto. Augu. die 27.
Februarij 1548. fuit dictum teſte Put. deciſ. 106. li. 3.
* hoc idem fuit firmatum in *vna Segobien. coram An
ton. Auguſt. 29. Septembris 1548. teſte Put. deciſ. 20.
de renunc. in manuſcr.
8 Accedat, quia†conſenſus retrotrahitur ad tempus
datæ, perinde ac ſi tunc conſenſiſſet formaliter reſi-
gnans, Caſſad. dec. 1. & 2. de renunc. Io. Paul. deciſ. 30.
* & communiter*Doctores, vt alias dixi; ergo tempo
re reſignationis iſte habebat ius &c. eo magis cũ con
ſenſus N. præcedat conſenſum Titij, unde omnia vi-
dentur recte geſta Moedan. deciſ. 85. in manuſcript.
Et hæc ampliatio extenditur, non ſolum in re-
9 ſignationibus † puris, ſed etiam, in conditionalibus
in quibus requiritur formalis conſenſus, iuxta cõmu
* nem*opinionem de qua Sarn. de infir. reſign. qu. 31.
col. 2. nam in his idem dicendum eſſe tradit Card. Pa-
leott. dic. deciſ. 48. in manuſc. quia conſenſus ille for-
malis, qui requiritur non impedit quo minus Titius
reſignatarius poſſit reſignare ratione illius iuris, qđ
habet ſpe: vnde præſtito per N. conſenſu omnia præ-
10 ſumuntur recte geſta, iuxta allegata † ſuperius: nam in
his etiam conſenſus retrotrahitur ad diem datæ. Hinc
expediũtur litteræ tã primæ reſignationis, quam ſecũ
dæ, ſub die datæ, vnde tollitur omne dubium.
Declara niſi dum præſtetur conſenſus media non
eſſent habilia
11 Amplia tertio, procedere†etiam antequam reſigna
* tarius publicauerit, vt fuit tentum in Rot.*in vna To
letan. præſtimonij coram Sarn. teſte Creſcẽ. dec. 227.
lib. 1. manuſcri. quod iuſtificatur ex his quæ ſcribunt
Caſſad. deciſ. 27. tenuit Palatium ſuper regul. Cancell.
& dixi ſupra. lib. 2. q. 27.
12 Amplia quarto, †procedere non ſolum in primo re
ſignatario, ſed etiam in ſecundo, tertio, & quarto, &
alijs, vt poſſint reſignare omnes ſucceſſiue, Oldr. cõſ.
203. factum tale in principio, & colligitur ex Conſti-
tutione Gregorij XIII. de publ. Ratio eſt, quia mili-
tant ea quæ in primo reſignatario, cum omnes con-
ſequantur ius perfectum, ergo idem ius, l. illud ff. ad
leg. Aquil.
13 Limit. non procedere † quoties nullũ ius eſſet trã-
latum a reſignante, quia hoc caſu non poſſet reſigna
tarius reſignare, cũ nullum ius habeat, Ptolom. deciſ.
141. Ant. Aug. deciſ. 18. lib. 1. in manuſc. quia ceſſiona
14 rius non põt transferre in aliũ†ius, quod acedente nõ
accepit, vt firmat Put. deciſ. 197. num. 19. lib. 1. vbi la-
te, & nemo poteſt dare quod non habet, Put. deciſ.
266. lib. 1. quod exemplificatur in caſu dict. dec. Ant.
Auguſ. 18. vbi quidam reſignauit in fauorem. N. laici,
qui laicus reſignauit in fauorem Titij, nam iſte Titius
nullum ius conſequitur cum laicus illud non habue
rit, & in caſu d. deciſ. Ptolomæi. 141. vbi Vicarius ad-
miſit renunciationem cum non haberet mandatum,
& prouidit Titio qui reſignauit in curia ad fauorem
N. nam iſte N. nullum ius conſequitur.
15 Limit. ſecundo, non procedere quoties reſignatio
eſt conditionalis, nam non adimpleta conditione reſi
gnatarius non poteſt reſignare, ita in terminis Alex.
poſt Cin. in l. is qui heres num. 5. ff. de acquir. hæred.
Moedan. deciſ. 181. Vicentin. in fin. in manuſcr. & eſt
* *communis opinio, vt dictum eſt lib. 1. q. 3.
16 Ratio†eſt, quia non adimpletis conditionibus reſi
gnatio eſt nulla, & non abdicatur ius, late Card. Pariſ.
conſ. 5. 1. col. vol. 4. Burſat. conſ. 411. lib. 4. & commu-
* niter*doctores, vt dixi in d. q. 3.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Infirmus poteſt reſignare.*
2 *Infirmis iura permittunt actus legitimos.*
3 *Infirmus poteſt tranſigere.*
4 *Infirmus poteſt condere teſtamentum.*
5 *Infirmus poteſt contrahere matrimonium.*
6 *Infirmus poteſt examinari.*
7 *Papa conſtitutus in mortis articulo poteſt actus legitimos facere.*
8 *Papa in mortis articulo poteſt concedere breuia.*
9 *Infirmo moriente infra. 20. dies beneficium vacat per obitum, & non per reſignationem.*

1 DEcimo quæro, an†infirmus poſ-
ſit reſignare beneficia. Reſpon-
de poſſe, vt colligitur ex his quæ
ſcribunt. Roman. conſ. 342. quo
ad primum Ioan. Andr. in c. au-
diuimus not. 2. de colluſ. deteg.
Dec. conſ. 224. Sarn. de infir. reſi
gn. in pluribus quæſtionibus, vbi etiam Rebuff. Man
* doſ. q. 4. nu. 7. & hæc concluſio communiter*ab om-
nibus doct. tenetur. Et probatur in c. quamuis 7. q. 1.
cum ibi not. & in alijs. cc. illius q. Abb. in c. 1. nu. 2. &
in c. lecte de renunc.
2 Ratio eſt†quia iura permittunt infirmis etiam mor
ti vicinis actus legitimos, vt tradit Mandoſ. in reg. de
3 infir. q. 1. nu. 4. Hinc†infirmus poteſt tranſigere, l. ſa-
num mente C. de tranſact. vbi gloſ. Bart. & alij* com-
4 muniter hoc volunt. Hinc infirmus poteſt condere†
teſtamentum, l. Senium C. qui teſtam. facere poſſ. l. 2.
ff. de teſtam. l. iubemus, l. quoniam, vbi Bald. nu. 2. C.
eod. Angel. in l. in fraudem §. 1. ff. de milit. teſtam. Soc
5 cin. Sen. conſil. 92. nu. 17. lib. 3. Hinc infirmus † poteſt
contrahere matrimonium etiam in articulo mortis.
Io. And. in regul. ſine culpa, de regul. iur. Abb. in c. 2.
* de coniugio leproſo*communis opinio teſte Alex. in
l. ſi quis poſthumos ff. de liber. & poſthu. Hinc infir-
6 mus†etiam conſtitutus in articulo mortis poteſt in
teſtem examinari, Bal. in cap. primo in verb. vaſſalli no
ſtri, colum. vlt. verſ. quæro vtrum, de pac. conſtit. cum
alijs, vt per Alex. in l. hac conſultiſſima, colum. 3. C. q
teſt. face. poſ. Hinc Papa conſtitutus in mortis articu
7 lo†poteſt actus legitimos facere, Bertrand. conſ. 110.
non ſolum ſane lib. 1. Dec. conſi. 586. in cauſa. nu. 11.,
Curt. Iunior conſ. 26. nu. 9. Hinc etiam Papa in morti
8 articulo poteſt†concedere breuia, vt late concludit.
Dec.

Dec. conſ. 175. in cauſa falſitatis præcipue num. 7. vbi
dat plures rationes, alia vide per Craue. conſ. 6. n. 57.
Verum reſignatio infirmi non ſolet admitti in Cu-
ria cum conſtat de infirmitate, & ſi admittitur neceſ
ſe eſt vt moriatur elapſo tempore conſtituto per reg.
cancell. de infir. reſig. ad hoc vt teneat reſignatio, vt
9 infra latius ſuo loco dicetur, alias beneficium, † vacat
* * per obitum iuxta*communem opinionem receptam
de* ſtylo.

VNDECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Exemptus poteſt reſignare.*
2 *Exemptus debet renunciare coram Papa.*
3 *Exempti ſunt, q eripiuntur de iuriſdictione ordinarij.*
4 *Exempti non tenentur ad ius reuerentiale epiſcopo.*
5 *Concilium Tridentinum dat auctoritatem epiſcopis in exemptos.*
6 *Exemptio a proprio epiſcopo eſt odioſa.*
7 *Cauſæ iuſtæ ex quibus ſubditus poteſt ſe eximere a iuriſdictione epiſcopi.*
8 *Caſus in quibus exempti etiam regulares per Concilium Tridentinum ſubijciuntur epiſcopis.*
9 *Curati debent populum ſibi commiſſum paſcere.*
10 *Nemo poteſt admittere præſentatos niſi præuio examine per epiſcopum facto.*
11 *Concurſus in beneficijs curatis ſit per epiſcopum.*
12 *Monſteria in quibus non viget regularis obſeruantia ſubijciuntur epiſcopis.*
13 *Hoſpitalia etiam laicorum ſunt ſubiecta epiſcopo.*
14 *Regulares ſunt ſubiecta epiſcopo quo ad collationem ordinum.*
15 *In cauſis matrimonialibus omnes ſubdũtur epiſcopo.*
16 *Clauſura monialium commendata eſt epiſcopo.*
17 *Regulares approbantur per epiſcopos ad confeſſiones*
18 *Regulares ſunt ſubiecti epiſcopo quo ad prædicationẽ & proceſſiones.*
19 *Sub verbo ordinarii comprehenduntur omnes habentes iuriſdictionem.*
20 *Vbi Concil. Trid. nominat ordinarios non intelligit ſolum de epiſcopis.*
21 *Marcus Antonius Bizonus Epiſcopus Fulginaten. & Nuntius in Regno Neapolitano.*
22 *Vicarius comprehenditur ſub verbo ordinarii.*
23 *Vicarius habet ordinariam iuriſdictionem.*
24 *Canones recipiunt paſſiuam interpretationem a iure communi.*

VNdecimo quæro, an exemptus
poſſit reſignare beneficia quæ
1 obtinet? Reſponde poſſe†pro-
ut ſcribunt glo. in capit. ſi Ab-
batem, de elect. lib. 6. vbi Fran.
numer. 1. Calde. conſ. 2. de re-
nunc. Petr. de Peruſ. in tract.
* permut. 2. par. q. vlt. & hęc con
cluſio*communiter ab omnibus recipitur.
Declara, vt huiuſmodi reſignatio non poſſit fieri
2 coram†epiſcopo & aliis ordinarijs, ſed corã Sum. Põ
tifice, gl. in d. c. ſi Abbatem, uerbo ſi Abbatẽ & verbo
* deferendi de elect. li. 6. vbi* cõmuniter doctore Card.
Zabarel. conſ. 112. dub. 5. Calder. d. conſi. 3. Pauin. de
off. & poteſt. cap. ſe vacan. par. 2. quæſt. 2. ſub nu. 16.
Mandoſ. in prax. ſignat. grat. titu. reſignationes colũ.
pen. ver. exempti. Rot. deciſ. 4. n. 1. de renũc. in antiq.
3 Et exempti†ſunt, qui eripiuntur de iuriſdictione or
dinarij, glo. in c. cum olim. 1. de priuil. Gemin. in c. ſi
Papa, eod. tit. in 6. Dec. conſ. 113, num. 7. & conſ. 151.
num. 2. Oldrad. conſil. 172. Card. Pariſ. conſilio 95. vo
lum. 4. vbi late quomodo concedatur & acquiratur &
4 ideo exempti†non tenentur ad ius reuerentiale epiſ-
copo Put. deciſ. 115. lib. 3. Sed quia exemptiones per-
turbationem in epõrũ iuriſdictione excitãt, & exem-
ptis occaſionẽ laxioris vitæ pbere dignoſcuntur, ideo
5 Concil. Trid. c. 11. ſeſſ. 34. de reform. †non obſtantib.
quibuſcunque plenam tribuit auctoritatem epiſcopis
tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis ſuper exemptos
& ſic ſuper Acolithos, Comites Palatinos, Protonota
rios, Capellanos regios, ac ſimiles, & vult quod nihil
ex priuilegijs conceſſis eiſdem intelligatur eſſe ordi-
dinarijs detractum, namque exemptio a proprij epiſ-
6 copi iuriſdictione†eſt odioſa, & ſtricte accipienda,
Hoſt. in ſumm. de priuileg. verſ. quid operetur nu. 9.
verſ. regulariter autem, Abb. in c. cum capell. num. 5.
de priuileg. Bellam. conſ. 20. col. 4. Ber. conſ. 24. num.
8. cum ſequen. lib. 1. Crauet. conſ. 132. nu. 2. not. in c.
ſane, de priuile. Io. Pap. in ſumm. tit. de execut. contr.
inſtr. verſ. alijs rationibus, Innoc. in c. ex ore, de priui-
leg. Bald. in margar. in verb. exempti, Card. in clem. 2.
7 §. ab olim. 2. q. de ſepult. iuſta tamen cauſa†ſe eximen
di a iuriſdictione epiſcopi iudicatur ſi eſt lis inter epi-
ſcopum & ſubditum, vel conſtaret de ſæuitia epiſco-
pi, Caſſad. deciſ. vlt. per totum de priuileg. Bal. in l. 2. ff.
de his qui ſunt ſu. vel alien. iur. vbi habes genera ſæui-
* tiarum, ita cenſuit ſacra* congregatio Conc. 7. Iulij
1575. & ob hanc cauſam vide pluries concedi exem-
ptionem a ſacra congregatione Epiſcoporum.
Sunt & alij caſus in Concil. Triden. in quibus exẽ-
8 pti etiam†regulares ſubijciuntur iuriſdictioni ordina
9 riorum, primo, vt exemptione†non obſtante tenean-
tur qui animarum curam exercent quibuſdam anni
temporibus p ſe, vel per alios ſi legitime impediti fue
rint populum ſibi commiſſum paſcere ſalutaribus ver
bis c. 2. ſeſſ. 5. Secundo ſubduntur in certis caſib. quo
ad correptionem, non obſtante priuilegio perſonali
cap. 3. ſeſſ. 6. de reform. & c. 4. ſeſſ. 14. Tertio ſubdun-
tur eiſdem in cauſis ciuilibus mercedum & miſerabi-
lium perſonarum, etiam ſi a Sede Apoſtolica certum
iudicem deputatum habeant & in alijs caſibus ſi cer-
tum iudicem deputatũ non habeant c. 14. ſeſſ. 7. Quar
to ſubduntur eiſdem, vt nemo quantumuis priuilegia
10 tus†admittat præſentatos, niſi præuio examine p epi
ſcopum facto, cap. 13. ſeſſ. 7. Quinto in approbatione
11 ad beneficia curata†per concurſum, ca. 18. ſeſſ. 24. de
reform. Sexto ſubduntur eiſdem monaſteria etiã cõ-
mendata, Prioratus, & præpoſituræ in quibus non vi-
12 get†regularis obſeruantia, ut ab eis viſitari poſſint p
annos ſingulos c. 8. ſeſſ. 21. Septimo, vt data negligen
tia ſuperiorum illius regulæ ſubijciantur poſt moni-
tionem d. c. 8. in fi. ſeſſ. 21. Octauo ſubduntur eiſdem
13 hoſpitalia†etiam laicorum exempta, vt ab eiſdem poſ-
ſint uiſitari, ca. 8. ſeſſ. 22. Nono regulares exempti ſub
14 duntur quo†ad collationem ordinum, ca. 10. ſeſſ. 22.
Decimo ſubduntur, vt cogantur venire ad Conc. ca.
2. ſeſſ. 24. de reform. vndecimo ratione viſitationis, &
correctionis in eccleſijs ſecularibus, c. 9. ſeſſ. 24. Duo-
decimo ſubduntur exempti in cauſis matrimonialib.
15 & criminalibus, c. 20. §. ad hæc, ſeſſ. 24. de reform. niſi
habeant iuriſdictionem priuatiue ad epiſcopos vel ſim
* memorabilem pro ſe conſuetudinem, vt cenſuit* ſa-
cra congregatio ad illum tex. Decimotertio ſubdun
tur

16 tur omnes exempti quo ad clauſuram † ſanctimonia
lium, vbi violata fuerit reſtituẽda, vel vbi inuiolata fue
rit conſeruãda, cap. 5. ſeſſ. 25. de regular. Decimoquar
17 to ſubduntur† quo ad confeſſiones audiendas, cap. 15.
18 ſeſſ. 23. Decimo quinto quo ad† prædicationem, cap.
2. ſeſſ. 5. c. 4. ſeſſ. 24. Decimoſexto quo ad proceſſio-
nes publicas, cap. 13. ſeſſ. 25. de regular. Decimoſepti-
mo quo ad feſta interdicta, c. 12. ſeſſ. 25. de regul.
19 Et ſub uerbo †ordinarij intelligo omnes habentes
iuriſdictionem ordinariam, vt tradit Gemin. in c. 2. in
princ. de conſtit. in 6. Silueſtr. in verb. excom. 9. nu. 92.
Abb. in cap. cum ad eccleſiarum, num. 1. de offi. ord.
Bellam. conſ. 30. Bero. conſi. 24. lib. 1. Dec. conſi. 121.
col. 1. Abb. in c. vt famæ, num. 6. de ſenten. excom. &
ſic non ſolum epiſcopi, ſed & alij habentes ordinariã
iuriſdictionem, ad not. in c. cum epiſcopus, de offic.
ordina. lib. 6. Abb. in cap. conquerente, & cap. dilectus
eod. tit. Ideo vbi Concilium remittit† aliquid explicã
20 dum & exequendum ab ordinario, vel eius arbitrio,
qui habent iuriſdictionem ordinariam poſſunt exe-
qui huiuſmodi decreta indiſtincte, vt habetur in ca-
pitul. 1. & 2. ſeſſ. 5. in cap. 2. & 3. ſeſſ. 6. in capit. 5. 6. 7. 8.
14. & 15. ſeſſ. 7. in cap. 1. 4. & 5. ſeſſ. 14. in cap. 9. ſeſſ.
21. in cap. 1. 25. & 11. ſeſſ. 22. i cap. 1. 8. 17. ſeſſ. 23. in
capitul. 1. 2. 7. & 8. ſeſſ. 24. de reformat. matrimon. in
21 cap. 4. 5. ſeſſ. 25. de reform. ex quo† dicebat alias excel-
lentiſſimus dominus meus, & præceptor D. Marcus
Anto. Bizonus nunc digniſſimus Epiſcopus Fulgina-
ten. & Nuncius Sedis Apoſtolicæ in Regno Neapol.
quod in Concil. Triden. ſub verbo ordinarius com-
22 prehenditur Vicarius† Epiſcopi, quia habet ordinariã
23 iuriſdictionem, ac dicitur† ordinarius, Bart. in l. 1. §. ab
eo, nu. 1. verſ. quod patet. ff. quis, & a quo appell. Rot.
deciſ. 1. de offic. vic. in nou. Bald. in cap. ſi inſtrumen-
ta, de fid. inſtru. Gemin. in cap. Romana, num. 5. in fin.
uerſ. item officiales, de appellat. in 6. & ibi Anch. col.
5. poſt medium, Alex. in rubr. ff. de offi. eius, num. 15.
Iaſ. nu. 2. alios cumulat Roland. conſ. 46. nu. 28. lib. 1.
* *communis opinio, teſte Abb. in cap. ſiquis cõtra cle
ricum, nu. 29. de foro competen. & in quæſt. 11. num.
10. de offic. deleg. & tamen canones poſteriores reci
24 piunt †paſſiuam interpretationem a iure communi, l.
1. §. lex Falcidia. ff. ad leg. Falcid. l. ſi ſerui veſtri C. de
noxal. l. vlti. §. in computatione C. de iure deliberan. c.
cum dilectus, de conſuetu. Bart. in l. omnes populi, in
3. q. 6. quæſtionis principalis, vbi* communiter doct.
ff. de iuſt. & iur. Idem Bart. in dict. l. 1. §. lex Falcidia,
dominus meus Cardin. Pariſ. in rubr. ff. de oper. nou.
nunc. num. 76.

DVODECIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Fœmina non poteſt habere beneficium eccleſiaſticum*
2 *Fœmina eſt incapax ordinis.*
3 *Fœmina poteſt habere dignitatem, & adminiſtratio nem.*
4 *Fœmina fit Abbatiſſa & Prioriſſa.*
5 *Abbatiſſa habet dignitatem in ſuas moniales, & quã doque extra.*
6 *Abbates habent dignitatem cum adminiſtratione.*
7 *Abbas poteſt viſitare.*
8 *Abbatiſſa aliis committit viſitationem extra monaſterium.*
9 *Abbatiſſa æquiparatur Abbati.*
10 *Abbatiſſa eligitur confirmatur & benedicitur.*
11 *Patiens defectum in naturalibus non põt eligi in Abbatiſſam.*
12 *Diſpoſitum in Abbate habet locum in Abbatiſſa.*
13 *Summus Pontifex poteſt facere Abbatiſſas.*
14 *Femina poteſt habere prælaturam.*
15 *Abbatiſſatus eſt beneficium fœminarum.*
16 *Clem. ad compeſcendum, de ſeq. poſſ. habet locum in l. Abbatiſſa.*
17 *De prouiſione Abbatiſſatus non ſoluitur annata, ſed datur rochetum.*
18 *De raro accidit vt Abbatiſſa renunciet.*
19 *Fœmina poteſt renunciare Abbatiſſatum, quem obtinet etiam in fauorem.*
20 *Regula de triennali habet locum in Abbatiſſa.*
21 *Verbum quicunque tam maſculum, quam feminam cõ prehendit.*
22 *Regula de infirmis comprehendit Abbatiſſam cedentem.*
23 *In Italia Abbatiſſa non poteſt renunciare in fauorẽ.*
14 *Abbatiſſa non plus triennio poteſt eſſe in Italia.*

DVodecimo quæro, an fœmina poſ-
ſit reſignare dignitatem eccleſia-
ſticam quam obtinet? Pro intelli-
gentia huius quæſtionis, eſt ſcien-
1 dum quod fæmina† non poteſt ha
bere beneficium eccleſiaſticum,
nam cum fæmina ſit † incapax or
2 dinis eccle ſiaſtici, vt eſt omnium† approbata ſenten-
* tia per conſequens erit incapax beneficij eccleſiaſti
ci. & hæc eſt catholica ſñia contra, hæreſim Quinti-
lianorum, & Pepuſianorum, qui mulieribus ſacerdo-
tium committebant, vt tradit D. Auguſt. in lib. de hæ
reſib. cap. 28. Rebuff. in tract. de pacif. poſſeſſ. numero
312. Alfonſ. Hoied. de incompat. benef. par. 1. ca. vlt.
num. 73. Hoc autem procedit in beneficijs ſimplicib.
& curatis, vt tradit Rebuff. d. tract. de pacif. num. 5. in
3 fi. Namque poteſt habere †beneficium habẽs in ſe di
* gnitatem, & adminiſtrationem., vt probat tex. in c. in-
demnitatibus §. verum, de elect. in 6. vbi hoc notant
* cõiter* doctores, & præſertim Gem. in 2. nota. ſcilicet
4 Abbatiſſatum, vel Prioratum, ſeu quocunque alio
nomine nuncupetur quæ præficitur monaſterijs Mo
nialibus habens dignitatem cum adminiſtratione,
tradit Bartol. in leg. prima numero 34. C. de dignita.
libro. 12. vbi dicit, quod Abbatiſſa habet dignita-
5 tem cum adminiſtratione nõ ſolũ. in ſuas* moniales
ſed etiam quandoque extra, quia habent caſtra, & ſi-
milia. Rebuff. de pacif. poſſ. col. 2. gloſ. & Bald. in l. ge
nerali per illum tex. C. de ſacroſan. eccle. Dec. in l. fæ-
minæ, num. 10. ff. de regul. iur. ſicuti Abbates habent
6 †dignitatem cum adminiſtratione, vt eſt tex. in cap.
vt apoſtolicæ, de priuileg. in 6. in verſ. ex propria au-
ctoritate, & in clem. etſi principalis, de reſcrip. vbi
Card. in 1. q. Gemin. & alij in cap. Paſtoralis, eod. tit.
& hoc eſt clarum, vt dicit Felin. d. cap. meminimus, n.
7* 5. in fin. Ideo† debet viſitare, *doctores communiter
in clem. attendentes, de ſtat. regul. non tamen per ip
ſas, nam cum clauſtra† exire non poſſint alijs commit
8 tent viſitationem, vt habetur in extrauag. vas electio
nis, Pauin. in tract. de viſitat. q. 33. Cuch. in inſtit. ca-
non. in titu. de viſit. lib. 1. cap. 2. num. 15. Hinc† Abba
9 tiſſa in adminiſtratione æquiparatur Abbati, Bal. in c.
1. in princ. colum. 2. Abb. in cap. 1. de his quæ fiunt a
præl. idem Abb. in cap. vlt. num. 5. de ſtat. regulari Fu-
* ſc. de

* ſc. de viſit. lib. 2. cap. 18. num. 62. & eſt* cõmunis opi
10 nio Hinc Abbatiſſa †eligitur confirmatur, & benedi-
citur d. cap indemnitatibus, de elect. lib. 6. glo. Card.
* & alij* omnes in clemen. attendentes, de ſtat. regul.
Feli. d. cap. meminimus, ſicut Abbas, c. 1. de ſupplend.
11 prælat. negligentia Hinc† patiens defectum in natali-
bus non poteſt eligi in Abbatiſſam, gloſſ. in d. cap. in
demnitatibus verb. canonicam, de elec. glo. in d. cle-
men. attendentes verb. rationabilis vbi late Card. Za-
barell. q. 11. in §. ſtatuimus. & tandem diſpoſitum in
12 Abbate habet† locum in Abbatiſſa Abb. per illũ tex.
in cap. vlt. de ſtat. Monach. Iaſ. conſ. 140. col. 2. lib. 2.
* Ideo ſcribunt* communiter doctores poſſe ſummũ
13 Pontificem concedere †fæminæ dignitatem in titulũ
vel adminiſtrationem faciendo illam Abbatiſſam, ſeu
Prioriſſam, aut Præpoſitam. vel Præfectam perpetuã,
Sarn. in regul. de trien. q. 3. Mandoſ. de infir. q. 3. nu. 1.
14 & ſic poſſunt† habere prælaturas, Rebu. de pacif. poſſ.
15 num. 4. Abbatiſſatus igitur, eſt beneficium † non ma-
ſculorum, ſed fæminarum Gammar. deciſ. 24. manu-
* ſcrip. vbi refert fuiſſe * deciſum coram Petra ſancta,
16 quod lata ſententia cõtra Abbatiſſam eſſet locus† cle
men. ad cõpeſcend. de ſequeſtr. poſſ. & fruct. ſcilicet
vt contra eam fiat ſequeſtratio, die 29. Aprilis 1523.
tum quia eſt beneficium, tum etiam quia militat ratio
ne bona dilapidentur. Hinc dicit Sarn. regu. de val. q.
*17 3. de ſtylo non ſolui * annatam de prouiſione Ab-
batiſſatus, ſed vnum rochetum. His præmiſſis deue-
18 niendo ad propoſitam quæſtionem quæ de raro† ac-
cidit teſte Sarn. de infir. q. 6. concludo fæminam ha-
bentem dignitatem in titulum, vel adminiſtrationem.
19 † a Summo Pontifice poſſe reſignare illam dignitatẽ
etiam ad fauorem alterius. Ita Sarn. de infir. reſign. q.
* 3. col. 2. Mandoſ. in ead. reg. q. 6. & ita in vna* Tullen.
Abbatiſſatus coram Camillo fuit reſolutũ, teſte Cre
ſcent. deciſ. 173. contra lib. 1. in manuſcrip. vbi fœmi-
na reſignauerat coram Papa Abbatiſſatum in fauorẽ
cuiuſdam monialis reſeruata penſione ducatorum vi
ginti, & regreſſu.
Hinc hoc caſu habet locum regul. de trienn. vt ſi
20 fœmina* poſſederit per trienium pacifice dignitatem
eccleſiaſticam non poſſit moleſtari in poſſeſſorio, ne
que in petitorio, vt tradit glo. Cõcil. Baſilien. in titu. de
pacif. poſſ. Sarn. de trien. q. 3. Rebuff. de pacif. poſſeſ.
21 in 1. ampliat. num. 3. nam verbum quicunque † poſitũ
in reg. de trien. tam maſculum, quam fœminam com
prehendit l. ait diuus, ibi, *quicunque accipere debemus
tã maſculũ, quam fœminam*, ff. de iur. fiſc. l. quicunque
& ibi Alber. & alij C. de ſeruis fugit. glo. in clem. 1.
verſ. quicumque de decimis, & in clemen. 1. de ſepult.
gloſſ. in cap. generali de elect. lib. 6. Iaſ. in l. ſi quis
id quod ff. de iuriſdict. omn. iudic. Dec. in reg. fœmi-
næ ff. de regul. iur. & ſi fœminę poſſunt habere præla-
turas conſequens eſt, vt ſi eas poſſederint cum colora
to titulo per trienium non moleſtentur, c. mulieres
de iudi. lib. 6.
22 Hinc etiam †hoc caſu habebit locum reg. de infir.
reſign. vt poſt Sarn. q. 6. Mãdoſ. q. 3. in d. regula, & ibi
ſcripſi.
23 Hodie autem †huiuſmodi reſignatio ad fauorem
in Italia non admitteretur, cum ex conſtitutione 84.
Gregor. XIII. incipien. expoſcit debitum, ſub datum
Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcato-
ris die 1. Ianuarij 1583. Pontif. anno XI. ſit ſtatutum
vt Abbatiſſæ, & aliæ Præfectæ monaſteriorum monia
24 lium in Italia† conſiſtentius ad triennium tantummo-
do eligantur cum primum Abbatiſſæ aut aliæ Præfe
ctæ habentes in vitam, huiuſmodi regimini & admi-
niſtrationi monaſteriorum ceſſerint etiã apud Sedẽ
Apoſtolicam, vel deceſſerint. & ratio huius conſtitu-
tionis ſatis elicitur ex principio ibi, *Perpendentes igi
tur varia, & multiplicia damna quibus plerunque af
ficiuntur monaſteria monialium quæ per Abbatiſſas
aut alias præfectas perpetuas regũtur, econtra vero
Abbatiſſas, & alias præfectas triennales ſcientes ſe
lapſo triẽnio ſuę adminiſtrationis rationem eſſe redi
turas ac ſperantes de bonis geſtis laudem promereri
pœnam vero ſi males geſſerint metuentes maiori ſtu
dio ac diligentia regimen & adminiſtrationem mo
naſteriorum ſibi cõmiſſorum gerere, &c.* & hæc con
* ſtitutio hodie eſt in* viridi obſeruantia. Limita tamẽ
niſi admittatur reſignatio cum derogatione.

DECIMAETERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Volentes ingredi religionem poſſunt reſignare eorũ beneficia.*
2 *Ingreſſus religionem in anno probationis de iure cõmuni poteſt reſignare.*
3 *Ingreſſus religionis cauſa probationis non inducit vacationem beneficij.*
4 *Renunciatio beneficij per nouitium debet fieri ante duos menſes profeſſionis.*
5 *Decretum Concil. Trid. c. 16. ſeſſ. 25. de reg. habet locũ etiam in rennunciatione beneficij.*
6 *Multi parum religioſe intrant religionem, & ideo facile egrediuntur.*
7 *Epiſcopus non poteſt conferre beneficia renunciata per nouitios obtenta niſi emiſſa profeſſione.*
8 *Durante nouitiatu Vicarius deputabitur in beneficio curato.*
9 *Decretum d. c. 16. Concil. Trid. habet locum in eo qui renunciat intuitu ingreſſus.*
10 *Profeſſio ſit poſt annum completum.*
11 *Annus nouitiatus debet eſſe continuus.*
12 *Nouitiatus poteſt compleri cum licentia extra monaſterium.*
13 *Emiſſa profeſſione inducitur tacita vacatio beneficiorum.*
14 *Exiens monaſterium cum diſpenſatione non poteſt obtinere beneficium quod ante habebat.*
15 *Epiſcopus ingrediẽs religionem non poterit redire ad eundem epiſcopatum.*

DEcimotertio quæro, an volentes
ingredi religionem poſſint reſi-
gnare eorum beneficia etiam in
* fauorem, communis* opinio eſt
1 affirmatiua, quam tenuit† Imol.
poſt alios in c. admonet num. 7.
de renunc. Innocens. Hoſtien.
& Abb. num. 21. in cap. poſt tranſlationem, eod. tit.
glo. in cap. beneficium verb. aſſenſus de irregul. lib. 6.
Maiol. de irregular. lib. 3. c. 9. col. 2. & ꝓbatur in cap.
Gonſaldus 17. q. 1. in cap. ex tranſmiſſa de renunc. ibi,
ad petitionem reſignauit eidem. & in d. c. beneficiũ,
de regular. lib. 6. & hoc aliquando exprimitur in ſup-
plicatione pro cauſa vt dicam infra lib. 7.
Dubium tamen eſt, an ingreſſus religionem poſſit
in anno probationis indiſtincte reſignare beneficiũ
tex. in cap. beneficium† de regular. lib. 6. uidetur proba
re quod

re quod ſic dum inquit Bonifacius.VIII. *Beneficium*
illius qui religionem ingreditur non eſt intra proba-
tionis annum alicui conferendum,niſi ad id ipſius ac
*cedat aßenſus.*pondero verba,*niſi ad id &c.*ergo po
teſt renunciare,& conſentire,vt alteri conferatur, &
3 ibi Gemin.nu.1.not.quod†ingreſſus religionis cauſa
probationis non inducit vacationem beneficij & n.
3.not.quod monachus intra annum probationis nõ
eſt priuatus velle,& nolle.Maiol.autem de irregul. li.
4 3.c.6.col.2.tenet contrarium non poſſe fieri† & mo-
uetur ex Concil.Triden.c.16.ſeſſ.25.de regu.dum di
citur ibi.*Nulla quoque renunciatio ,aut obligatio an*
tea facta etiam cum iuramento,vel in fauorem cuiuſ
cunque cauſę piæ valeat niſi cũ licentia epiſcopi vel
eius vicarij fiat infra duos menſes proximos ante pro
feſſionem,ac non alias intelligatur effectum ſuum ſor
tiri niſi ſequuta profeſſione , aliter vero facta etiam
iurata ſit irrita & nullius effectus. quod† decretum
5 habere locum etiam in renũtiatione beneficij ſæpius
* cenſuit Sacra*Congregatio Concilij.Ex quo colligi
tur eſſe faciendam de conſenſu ſuperiorũ ante duos
menſes profeſſionis,idque nõ caret ratione,ne teme-
re quis renuntiet dum eſt nouitius,& poſtea contin
gat carere beneficio , & monachatu ſi†forte non ad
mittatur ad profeſſionem,vel ipſe nolit poſtea profeſ
ſionem emittere iuxta ea quæ ſcribit Abb.in c.ex trãſ
6 miſſa num.5.de renunc.nam aliqui† parum religioſe
intrant religionem,& ideo ingreſſi facile egrediun-
tur ad not.per D.Thom.2.2.q.fin.art.1.Nauar.in cõ.
1.de regular.in princ.nu.7.Ex quo etiam colligitur
7 †epiſcopum non debere conferre illa beneficia , niſi
* facta profeſſione,& reſpondit pluries Sacra † Con-
gregatio,ex quo ceſſat diſputatio doctorum de quib.
per gloſſ.in cap.ſtatuimus verb.quid dare verſ.ſed po
ne de regular.per doctor.in d.c.beneficium. Verũ ſi
beneficium eſt curatum,ne interim patiatur cura ani
8 marum detrimentum,ſeruietur†per aliquem vt dici-
tur in d.cap.beneficium de regul.lib.6.in fin.ibi. *Sed*
interim eidem beneficio per alium deſeruiri debebit
aſſignata ſibi congrua de ipſius prouentibus penſione.
qui ſeruiet non vſque ad tempus determinatum in
d.c.beneficium,ſed omnino vſque ad tempus emiſſę
pro feſſionis vt tradit Maiol.loc.cit.ex dicto cap.16.
9* Concil.Triden.ſeſſ.25.de regular.quod † decretum*
ex congregationis ſententia habet locum etiam quã
do quis renunciat ante ingreſſum,ſed intuitu ingreſ
ſus religionis,nam videtur renũciatio facta in fraudẽ,
& hoc quando ille non habet aliunde ex quo viuere
poteſt,vel eſt ordinatus ad titulum illius beneficij,nã
his caſibus reſignatio non debet admiti niſi habea-
* tur certitudo de profeſſione,& eo modo vt dictum
eſt,& de ſtylo exprimitur in ſupplicatione , Emiſſa
10 autem profeſſione quod fit†poſt annum completũ,
11 cap.15.ſeſſione 25.de regular.& annus†debet eſſe cõ
tinuus Nauar.conſ.52.de reg. nu.2.& poteſt† cõple-
12 ri cum licentia extra monaſterium Nauar.d. conſ.52.
num.4.& conſil.41.num.3.de regul.conſ.10.de cler.
non reſiden.num.3.etiam inconſulto Pontifice indu-
13 citur tacita renunciatio†& vacatio beneficiorum.ob
tentorum ab eo qui emittit profeſſionẽ,D.Tho.2.2.
q.vlt.art.7.Abb.in cap.quod Dei de ſtat.monach. Sil
14 ueſtro.verb.religio.2.q.8.facit tex.in cap.21. ſeſſ.25.
de regular.ex quo poteſt colligi ratio.
15 Vnum tamen quod eſt notandum ,non omittam,
quod ſi ille qui emiſit profeſſionem obtinuit a Sum-
mo Pontifice ex aliqua cauſa,vt poſſit exire clauſtro
& degere in habitu clerici ſecularis,ac habere benefi
cia,non tamen poteſt obtinere illud quod habebat
16 ante profeſſionem†& ea de cauſa dimiſit Innoc.Ho.
Abb.num.22.in c.poſt tranſlationem de renunc. ſe-
quitur Maiol.d.lib.3.c.6.col.2. verſ.ſunt autem & fa
17 cit tex † loquens de epiſcopo in c.hoc nequaquam
7.queſt.1.

DECIMAEQVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Habentes vnde viuere poſſunt renunciare libere ſi non ſunt conſtituti in ſacris ordinibus.*
2 *Per contractum matrimonij fit tacita renunciatio beneficiorum.*
3 *Conſtitutus in ſacris ordinibus non poteſt renunciare niſi habeat vnde viuat.*
4 *Vbi eſt eadem ratio ibi idem ius ſtatuendum eſt.*
5 *Ordinatus ad aliquod beneficium non poteſt illud renunciare.*
6 *Clauſula habens aliude &c.reſpicit ſubſtãtiã gratiæ.*

DEcimo quarto quæ-
ro,an poſſit reſigna-
re beneficium , qui
non habet aliunde
ex quo poſſit viuere
Diſtingue,aut eſt in
minoribus ordinib.
conſtitutus,aut in ſa
cris. Primo caſu ad
mittitur renuuciatio
etiam ſi non habeat
1 aliunde vnde viuat,
* ita de ſtylo tradunt practici expeditores,ſiue renun
ciatio fiat coram ordinario in caſibus permiſſis,ſiue
2 coram Sum.Pontifice,cũ hi poſſint tacite etiam†re
* nunciare contrahendo matrimonium,c.1.vbi* om-
nes de cleric.coniug.D.meus Card. Pariſ. conſil.40.
* num.3.vol.4.Caput.deciſ.215.num.2.par.1.commu
nis opinio teſte Euerar.conſil.111.circa princ. Clar.
lib.5.recep.ſenten.q.73.verſ.clericus.Couar.ſuper 4.
decret.par.2.c.6.§.3.nu.5.Secundo caſu quando eſt
3* in ſacris ordinib. cõſtitutus†reſignatio*de ſtylo om
nibus noto non admittitur, niſi reſignans habeat
aliũde,vnde viuat, prout dicitur in conſtitutione Pij
V.58.incipien. Quanta anno 3.ibi . *Sed nec horum*
ullus ſacro ordine mancipatus,niſi religionem ingreſ
ſurus valeat vllo modo beneficium, vel officium ec-
cleſiaſticum reſignare niſi aliunde ei ſit,quo in vita
*poſſit commode ſuſtentari,*quæ conſtitutio quamuis
loquatur de ordinarijs,& non de reſignationibus ad
mittendis in curia,prout verba ſonant,& fuit dictũ
* *in Rot.contra informantes in vna Lucan. coram
R.P.D.Orano Auditore Rotæ doctiſs.5. Decemb.
1586.tamen ratio ne clerici in opprobrium ordinis
4 mendicent militat etiam hoc caſu,vnde idem erit†ſta
tuendum,vulg.& communi l.illud ff.ad leg. aquil.
5 Accedit quia†aut quis eſt ordinatus ad illud be-
neficium,& hoc caſu nequaquam poteſt fieri renun
ciatio,niſi habeat vnde viuat,vt diſponit ſacrum Cõ
cil.Triden.cap.2.de reforma.ſeſſ.21.& in renuncia-
tione apponitur clauſula , quia habet aliunde vn-
*6 de viuere, de ſtylo * quæ †clauſula reſpicit ſub-
* ſtantiam gratiæ.vt fuit*dictum coram Orano 5. De
cembris.1586.in dicta Lucana,& late dixi lib.2.q.6.
& de

1 & de ſtylo†dicitur in ſupplicatione habens aliũde vn
de viuat,vt facilius admittatur, & dicam infra lib.7.

DECIMAEQVINTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiarius tenetur reficere eccleſiam vetuſtate collapſam.*
2 *Beneficiarius æquiparatur vſufructuario.*
3 *Vſufructuarius tenetur conſeruare bona ſibi conceſſa ad vtendum.*
4 *Non poteſt fieri reſignatio,vt beneficiarius non teneatur eccleſiam reparare.*
5 *Non debet admitti renunciatio epiſcopi facta vt euitet onera.*
6 *Vaßallus non poteſt renunciare feudum, vt non teneatur ad ſeruitium.*
7 *Emphiteuta non poteſt renunciare vt non teneatur ad onera.*
8 *Patronus non poteſt renunciare Iuripatronatus.*
9 *Patronatus non poteſt renunciare iuſpatr.in his quæ concernunt fauorem eccleſię.*
10 *Hodie admittitur renunciatio illius qui debet reficere.*

DEcimoquinto quæro, qa
habens beneficium tene
1 tur reficere eccleſiã †ve-
tuſtate collapſam, & de-
ſtructam,cap.1. & c. de
his.de eccleſ. ædific. Cæ
pol.de ſerui.vrban. præd.
cap.59.num.14. col.vlt.
Paul.de Cittatin. in tra
cta.de iurepat.in 5.prin.
* art.num.173.& eſt*communis opinio teſte Io.Petr.
Surd.conſ.62.num.4.vbi alios citat,cum ęquiparetur
2 †vſufructario,not.in c.pręſenti de off. ord.lib.6.c.re
3 quiſiuiſti de teſtam.&†vſuſructuarius tenetur in bo
no ſtatu conſeruare bona ſibi conceſſa ad vtendum,
l.1.§.hactenus ff.de vſufr.l.2.C.de vſufr.An poſſit re
4 ſignare, vt non teneatur ad reparandam eccleſiam†
dirutam?Reſpondet Lambertin.negatiue tract.de iu
repat.lib.3.in 5.art.primę quæſtionis principalis nu.
2.quia hęc non videtur cauſa ſufficiens,iuxta ea quę
ſcribunt Hoſt.& Abb.in cap.niſi de renũc.& ad hoc
facit tex.in c.vnio.10.q.3. cum ibi notat.in gl.& alijs
5 docto.qui loquitur de epiſcopo volente†renunciare,
vt euitet onera,vt non admittatur.Ita etiam vaſſallus
6 non poteſt renunciare feudum†vt non teneatur ad
ſeruitia quæ debentur domino,glo.ordinaria in cap.
1.§.ſimiliter de capit.qui cur.vendit. Iaco.de Beluiſ.
& Nicol.de Neapolitan.in ca.primo, de vaſſall. qui
contr.conſt.&cæter. ita†etiam emphyteuta, Specul.
de feud.§.quoniam verſ.28.Bald.in c. 1. §.calidis,de
prohib.feud.alienat.in vſibus feud. Comprobatur ẽt,
8 quia licet†patronus poſſit renunciare iuripat.c. ſigni
ficauit de teſtib. c.vno de iurepatro.lib.6.hoc tamen
procedit quatenus conſideratur eius præiudicium,c.
ad Apoſtolicam de regul.non autem poteſt renuncia
9 re patronatui in eo quod†concernit fauorem eccleſię
ſcilicet quatenus tenetur eccleſiam defendere Car.Za
barell.conſ.123.colum.3.verſ.ad tertium. Verum† ho
10 * die*de ſtylo admittitur huiuſmodi renunciatio, vt vi-
demus tota die,& in hoc nullum ſit dubium.

DECIMAESEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Criminoſi qui non ſunt priuati ipſo iure poſſunt renũciare etiam ad fauorem alterius.*
2 *Pro graui duntaxat crimine imponitur pœna priuationis.*
3 *Priuatio non irrogatur ipſo iure.*
4 *Homicida venit priuandus.*
5 *Nullum crimen regulariter inducit priuationem ipſo iure.*
6 *In omni crimine requiritur declaratoria iudicis.*
7 *Priuandus facit fructus ſuos.*
8 *Criminoſi poſſunt reſignare etiam lite pendente.*
9 *Accuſatione pendente nihil poteſt innouari.*
10 *Criminioſi poſſunt permutare pendente iudicio.*
11 *Criminoſi poßunt renunciare etiam poſt receptas probationes,& concluſum in cauſa.*
12 *Paria ſunt litem eſſe finitam & concluſum in cauſa.*
13 *Valet argumentum ab æquiparatis vbi eſt in omnib.*
14 *Lata ſententia non poſſunt produci inſtrumenta.*
15 *Poſt concluſum in cauſa poßunt inſtrumenta produci*
16 *Iudex poteſt interrogare etiam poſt concluſum in cauſa.*
17 *Criminoſus poteſt renunciare poſt ſententiam a qua appellauit.*
18 *Appellatio ſuſpendit iuriſdictionem iudicis & ſententiam.*
19 *Appellatione pendente nihil eſt innouandum.*
20 *Appellatio extinguit iudicatum.*
21 *Spoliatus poſt appellationem reſtituitur.*
22 *Collatio facta per priuationem,ante tranſitum ſententiæ priuationis in rem iudicatam eſt nulla.*
23 *In renunciatione quæ ſit poſt priuationem debet fieri mentio priuationis.*
24 *In renunciatione criminoſi debet fieri mentio iudicii cœpti.*
25 *In impetratione facienda eſt mentio criminis , alias impetratio nulla.*
26 *Taciturnitas qualitatis ignoratæ imprimit ſubreptionem.*
27 *Si crimen inquiſitum indignum non reddit de non eſt facienda mentio in impetratione.*
28 *Atroci pœna condemnatus poteſt renunciare.*
29 *Sententia perpetui carceris non inducit priuationem beneficii.*
30 *Priuatio beneficij non fit niſi expreſſe dicatur.*
31 *Condemnatus de homicidio non videtur priuatus beneficijs,ſi in ſententia nihil dicatur.*
32 *Imputatus etiam de crimine parricidij poteſt renunciare.*
33 *Priuatus ipſo iure non poteſt renunciare.*
34 *Reſignatio facta per criminoſum ignorantem illud beneficium etiam ab alio impetratum valida eſt.*
35 *Reſignatio facta per criminoſum ſcientem impetrationem factam per tertium eſt inualida.*
36 *Decretum irritans annullat.*
37 *Renunciatio facta in præiudicium alterius videtur facta in fraudem.*
38 *Criminoſus poteſt ſimpliciter renunciare etiam poſt præſentatas bullas impetrationis expeditas per tertium .*
39 *Condemnandus debet renunciare vt vitet infamiam.*
40 *Facilius diſpenſat Papa cum criminoſo voluntarie cedente,quam cum priuato.*

41 Poſt

41 *Poſt renūciationem huiuſmodi factam a criminoſo iudex ad vlteriora procedet ob intereſſe impetrantis.*
42 *Poſt mortem litigantis aliquando proceditur.*
43 *Criminoſi poſſunt renunciare per procuratores.*
44 *Criminoſi poſſunt renunciare coram ordinario.*
45 *Criminoſi poſſunt renunciare etiam in fauorem.*
46 *Poſt iudicium cœptum & concluſum in cauſa criminoſus non poteſt renunciare ad fauorem.*
47 *Renunciatio poſt iudicium cœptum ad fauorem cenſetur doloſa.*
48 *Criminoſus non poteſt renunciare ad fauorē poſt ſciētiam impetrationis factæ a tertio.*
49 *Criminoſus poſt ſciētiam impetrationis factæ a tertio non poteſt permutare.*
50 *Habens beneficium vnitum non poteſt illud permutare.*
51 *Per impetrationem videtur impetranti ius quæſitum*
52 *Diſpenſatio facta lite pendente in præiudiciū alterius non valet.*
53 *Limita, niſi eſſet conceſſa diſpenſatio, non obſtante impetratione.*
54 *Criminoſus non poteſt renunciare etiam ſimpliciter. cum Papa in litteris prouiſionis narrat beneficium vacare.*
55 *Aßertio Papæ afficit beneficium.*
56 *Papæ non creditur vbi agitur de tertij præiudicio.*
57 *Beneficium criminoſi poteſt impetrari in euentum priuationis.*
58 *In impetratione certo modo impetrans petit committi alicui vt conſtito de delicto priuet & conferat.*
59 *Si impetrans narrat plura delicta omnia tenetur probare.*
60 *Impetratio certo modo eſt frequens.*
61 *Non eſt neceſſe, vt impetrans certo modo ſe obliget ad pœnam talionis, ſed ſufficit quod ſe obliget ad pœnam extraordinariam.*
62 *In impetratione certo modo ſolet concedi clauſula decreti irritantis.*
63 *In huiuſmodi impetratione ſolet dari alia clauſula.*
64 *Cauſa impetrationis certo modo ſolet committi extra curiam, & in curia, cum ibi commiſſum eſt delictū.*
65 *Cauſa impetrationis certo modo dicitur profana.*
66 *An mortuo criminoſo beneficium debeatur impetranti.*
67 *Impetranti certo modo non obſtat regula Cancellariæ de annali.*

DEcimo ſexto quæro an criminoſi,
qui non ſunt priuati ipſo iure, ſed
veniunt priuandi, & declarādi pri-
uati, poſſint reſignare eorū bene-
ficia in fauorem?
1 In hoc† conſtituas regulam affir
matiuā poſſe, vt ſcriptum reliquerunt Butr. conſ. 43. nu. 2. & 3. Gemin. conſ. 105. Rot.
deciſ. 5. de re iudic. per Biſignett. Petr. de Anchar. in
cap. de regularibus num. 1. de ſimon. Creſcent. deciſ.
227. regula. lib. 1. in recollect. manuſ. Boer. deciſ. 205.
& 206. Thom. Ferret. caut. 44. Roſſiniac. de beneſ. c.
21. Robert. Lancelott. de atten. par. 1. cap. 5. colum. 2.
Gabriel. conſil. 196. num. 11. in fin. num. 12. lib. 1. vbi
* dicit hoc eſſe * certi iuris Felin. in c. inquiſitionis col.
3. de accuſat. & in cap. per tuas el primo num. 5. de ſi-
mon. Sarn. in regul. de annal. q. 42. nu. 3. & in regul. de
ſubrogand. collitig. q. 7. nu. 2. Creſcent. dict. deciſio.
227. regula lib. 1. vbi loquitur in homicida, Put. deci-
ſio. 223. lib. 2. Gamm. de auctor. leg. a later. lib. 10. nu.
* 321. & 338. & hanc opinionem* eſſe receptam frequē
tiore Doctorū ſchola atteſtatur Roſſiniac. de beneſ.
* cap. 20. num. 5. & ita rota die* practicatur.
Nam ſicuti pro omni crimine non imponitur pœ
2 na depoſitionis† & priuationis beneficij, ſed pro gra-
ui dumtaxat, cap. inuentum. 16. q. 7. cap. tuæ de pœnis
cap. ſi conſtiterit, & quod ibi notat Abb. in 3. not. de
accuſat. gloſſ. vltim. in cap. 1. de cap. Monach. gloſſ. 1.
in cap. ſicut el 2. de iureiurand. Abb. in dict. cap. tuæ
de pœn. & in cap. vt famæ per illum text. de ſent. excō
mun. Dec. poſt alios in c. at ſi clerici nu. 223. & 224.
de iudic. Rebuff. in prax. beneſ. tit. de mod. amitt. be-
neſ. num. 61. Ita & tunc priuatio non irrogatur ipſo
3 iure, † & ſic criminoſus non eſt priuatus ipſo iure, ſed
uenit priuandus iudiciali calculo, cap. clerici, qui cler.
vel vouen. cap. dudum 1. de elect. cap. ex literis, & cap.
vlt. de exceſſ. cap. per tuas de ſimon. Abb. in noſtris de
conceſſ. præb. Fel. in c. quærelā de iureiu. Cape. Tho
* loſa. deciſio. 436. eſt* communis opinio de qua atte-
ſtatur Roſſiniac. d. cap. 20. de beneſ. colum. 1. & habe
mus exemplum in homicida, qui quicquid voluerint
** alij, vera, & magis** communis opinio eſt, vt non pri
4 uetur† ſed veniat priuandus per ſententiam, Innocen.
in c. cum noſtris de conceſſ. præben. Bal. in l. cum fra
trē ff. de his quib. vt indig. Prępoſit. in c. ſtudeat diſt.
* 50. col. vltim. de communi* atteſtantur Anan. in cap.
inquiſitionis nu. 3. Felin. num. 2. de accuſat. Sarn. in c.
1. num. 7. de reſcrip. lib. 6. & in regul. de annal. q. 42.
Diaz in prax. Canon. c. 88. col. penult. Clar. lib. 5. rece-
pt. ſentent. §. homicidium verſ. de iure autem Cano-
nico, Gabriell. conſil. 196. num. 7. lib. 1. Put. deciſio.
133. lib. 3. & Periurium Gemin. conſil. 105. col. 2. &
* eſt* communis opinio, & regulariter alia Innoc. in d.
cap. cum noſtris de conceſ. præben. nam communi-
ter nullum crimen† inducit priuationem ipſo iure,
5 Ioa. Selu. de beneſ. part. 3. q. 2. nu. 9. Gabriell. d. conſil.
196. nu. 4. li. 1. paucis exceptis, de quibus per Rebuff.
in prax. tit. de mod. amittend. beneſ. co. 1. 2. & 3. n. 65.
& diximus ſupra, & requiri declaratoriam Iudicis in
6** † omni crimine eſt** magis cōmunis opinio de qua
atteſtatur Burſat. conſ. 14. num. 18. vol. 1. facit Moe-
7 dan. dec. 272. & ideo qui venit† priuandus facit fru-
ctus ſuos, Ant. de Burg. in c. canonum ſtatuta num.
265. de conſtit.
Amplia primo hanc concluſionem procedere ēt
8 lite pendente, † vt quia pendebat iudicium ſuper cri
minibus commiſſis, nam hoc non obſtante poſſunt
criminoſi reſignare eorum beneficia, & collatio inde
ſequuta valet. Rot. dict. deciſio. 5. de re iudic. per Biſi
gnet. gloſ. in c. 2. verb. finita vt lit. pend. lib. 6. Prob. in
addit. ad Ioan. Monach. in c. ad Apoſtolicæ, num. 10.
de re iudi. lib. 6. colligitur ex Gemin. & Boer. ac Fer-
ret. locis pręallegatis, Ant. de Burgos in cap. canonū
ſtatuta num. 310. de conſtitut. Rebuff. in regul. de in
fir. reſign. q. 12. nu. 19. & in prax. titu. de mod. amitten.
beneſ. num. 51. Ferret. conſi. 283. num. 1. in facti con
tingentia reſpon. Hieronym. Gabriell. conſ. 196. maxi
me num. 12. lib. 1. Aufrer. in addit. ad deciſ. Tholoſ.
* 336. ad med. & ita fuit deciſum* in Rot. in vna Par-
men. parochial. coram domino de Rubeis 12. Iunij
1562. vt refert Robert. Lancellot. in d. tract. de attēt.
par. 1. c. 5. num. 7. & ſecundum hanc opinionem con-
* cluſit Senatus Pariſien.* teſte Roſſiniac. de beneſ.
* capi. 20. num. 5. & 6. & ita Rotam obſeruare* atteſta-
tur Gondiſal. quem ad hoc refert & ſequitur Petr.
And. Gammar. de auctor. leg. a lat. lib. 10. num. 337.
Et hoc eſt mirabile, cum inquiſitione vel accuſa-
tione

9 tione pendente † nihil poſſit innouari, c. olim, & ibi
gloſ. de accuſ. gloſ. in §. 1. de hæred. inſtit. in Inſtitut.
Rom. in l. poſt contractum. ff. de donat. & eſt cōmu-
* nis* omnium doct. ſententia.
10 Ita accuſatus de† crimine pendente lite poteſt ꝑ-
* mutare, Nauar. conſ. 2. de accuſationibus, &* eſt cō-
munis opinio.
Amplia ſecundo, procedere vt poſſint renunciare
11 dicti criminoſi pendente† iudicio, etiā poſt receptas
probationes, & cōcluſum in cauſa, vt tenuit Ant. de
But. in c. dudum el 2. num. 11. verſ. nota conſilium de
elect. & ibi Abb. col. 4. verſ. nota pen. & Anch. in 22.
nota. Boer. deciſ. 206. num. 3. Rebuff. in prax. in titu.
de mod. amitten. beneſ. nu. 51. Ferret. conſ. 283. nu. 1.
* & huic opinioni adſtipulantur placita* Senatus Pari
ſien. teſte Roſſin. de beneſ. c. 26. n. 12. Idq; probatur
in d. c. dudum el 2. in fi. de elect. ibi, *tandem cum non
reſtaret niſi proferenda ſententia, idem tam iuri (ſi
quod ei competere videbatur) quā liti ceſſit ſponta-
nea voluntate, cuius ceſſionem duximus admittēdā.*
ex quibus verbis colligitur fuiſſe admiſſam ceſſionē
poſt concluſum in cauſa: nam inquit tex. quod nō re
ſtabat aliud, niſi proferenda ſententia. facit etiā tex.
& quod ibi notat in c. 2. de in integ. reſt. & ob id ali-
bi dr̄ quod non ſolum ante concluſum in cā, ſed ēt
poſt qs ſoluēdo nō expectata ſniā euitat īfamiā, Bar.
in l. ſi reus, Bal. not. 3. Paul. de Caſt. col. 2. ff. de ꝓcur.
Et hæc opinio tenenda eſt, q̄uis Fel. in c. per tuas,
col. 2. in fi. verſ. fallit nu. 5. de Simon. tenuerit contra-
riū allegando Inn. in c. veniens de renunc. cuius opi
nionem ſequuti ſunt Roſſiniac. de beneſ. c. 20. num.
10. 11. & 12. 13. & 14. Rob. Lancel. de attent. c. 5. nu.
13. Nec obſtat argumentum per eos adductum, qđ
12 paria ſunt litem† eſſe finitam, vel concluſum in cau-
ſa, l. qui pene, ibi, *qui iam lege Cornelia damnatus eſ-
ſet, vel cum futurum poſpiceret vt damnaretur*, ff. de
manumiſ. l. quamuis indubitati, C. de adult. Bal. in l.
error in 2. q. verſ. aduerte, & in 3. q. C. de iur. & fact.
ignor. Dec. in l. edita n. 73. C. de edend. Nāq; reſpon-
detur argum. ab æquiparatis procedere vbi ęquipara
13 tio† eſt in omnibus, & per omnia, ad plene tradita ꝑ
doct. in l. 1. ff. de leg. 1. ſed hæc non eſt vniuerſalis, &
14 perpetua, quia lata ſententia† non poſſunt in illa inſtā
tia produci inſtrumenta, l. imperatores ff. de re iudic.
15 poſt tamen concluſum† in cauſa poſſunt produci, c.
cum dilectus, de fid. inſtr. rurſus lata ſententia nō di
citur amplius iudex l. iudex poſtquam ff. de re iudic.
Ang. conſ. 296. ad fi. & tamen poſt cōcluſum in cau-
ſa omnibus patet iudicem eſſe, alias non poſſet pro-
ferre ſententiam: item exceptio prope ſententiam ſu
perueniens conualidat iudicium, non tamen ſenten-
tiam l. quod in diem in princ. ff. de petit. hæred. ſuper
ueniens autem poſt concluſum in cauſa admittitur
Fel. in c. cauſa quæ col. 1. de teſtib. ſecus poſt ſenten-
tiam, l. admonendi ff. de iureiuran. & ideo cum inter
16 pretaret c. 1. de iud. † defendi iudicem poſſe interro
gare ēt poſt concluſum in cauſa, vt tenuerunt Anto.
de But. Imol. Aret. & alij vt per Dec. num. 36. 37. &
2. lect. num. 27. in d. c. 1. Oldrad. conſ. 327. Alex. in l.
4. §. hoc autem iud. num. 7. ff. de dam. infect. Neuizā.
** conſ. 5. num. 25. Ruin. conſ. 30. col. 1. lib. 4.** magis cō
munis opinio teſte Dec. d. c. 1. num. 41. nec obſtat l.
qui pęne, quia eadem ratio defraudandi fiſcum mili-
tat vtroq; caſu, ac etiam in l. quamuis, vt per Alex. in
l. 3. §. ſeruus ff. de acq. poſſ. & tradit elegāter Menoc,
de arb. iud. caſ. 51.
Declara, vt tunc fiat renunciatio ſimpliciter, ꝑut
loquitur d. c. dudum. vt infra dicetur.
17 Amplia tertio, ēt † ſi lata ſit ſententia priuationis
contra inquiſitum, vt ſi appellauit d. ſententia nō ob
ſtante poſſit renunciare beneficium, Roſſi. in tract.
* de beneſ. c. 20. n. 6. vbi refert ita fuiſſe iudicatum* in
Sen. Pariſ. Rebuff. in prax. beneſ. tit. de mod. amit. be
neſ. nu. 52. verſ. ideo reſignatio bona eſt, vbi atteſtat̄
* ita obtinuiſſe* epiſcopum Vticen. in magno conſ. ꝑ
reſignationem cuiuſdam ſceleſt. priuati, & ita in fa-
cti contingentia reſpondit idem Rebuff. conſ. 82. nā
ibi accuſatus de crimine graui poſt ſentētiā priuatio
nis beneficij a qua appellauit reſignauitq; corā Sum.
Pont. & Papa contulit Titio, & ordinarius alteri, q̄-
rebatur vter illorum præferendus eſſet? cōſultus Re
buf. reſpondit præferendum prouiſum a Papa, quia
potuit reſignare appellatione pendente, & refert ita
* 18 fuiſſe* iudicatum, & ratio eſt, quia† appellatio ſuſpen
dit iuriſdictionem iudicis, & ſententiam ipſius a qua
prouocatum eſt Lap. alleg. 2. D. meus Card. Pariſ. cō
ſil. 12. num. 216. vol. 2. & conſ. 98. nu. 8. vol. 3. & conſ.
* 28. num. 25. vol. 4. & eſt* communis omnium docto
19 rum ſententia, & ideo † appellatione pendente nihil
eſt innouandum, Dec. conſ. 197. Marſil. conſ. 103. n.
* 50. &* communiter alij. Accedit, quia æquiparantur
iſta, pendente accuſatione renunciare, vel poſt appel
lationem intermiſſam, l. poſtquam, §. imperator, vt l.
20 nom. caueat. vbi Bar. nam† appellatio extinguit iudi-
21 catum, l. 1. ad fi. ff. ad Turpil. ideo ſpoliatus† poſt ap-
pellationē reſtituitur, c. ſi conſtiterit, de accuſ. & ſen
tentia non priuat ſine executione, c. grauē, de exceſſ.
ꝑlat. & facit tex. in l. qui a latronibus §. vlt. ff. de teſt.
* per quam leg. hoc fuit determinatum* Pariſijs. Hinc
22 collatio† facta per priuationem ante tranſitum in rē
iudicatam, eſt nulla, eſto quod priuatus poſtea nō ap
* pellauerit, vt fuit* reſolutū 29. Octobris 1540. corā
Marſican. teſte Moed. deciſ. 148. Papa, in vna Brachi
* nonen. pręb. & canonicatus, Put. deciſ. 30. lib. 1. &* in
vna Veronen. coram Ant. Aug. de menſe Decēbris
1545. teſte Card. S. Crucis deciſ. 1. manuſcr.
23 Declara† tamen hanc ampliationem dūmodo fue
rit facta mentio priuationis, Rebuff. in prax. titu. de
mod. amitt. beneſ. n. 52. in fi. contrarium tamē tenuit
idem Rebuff. d. conſ. 82. num. 7. dum reſpondit non
refragari quod nō ſit facta mentio Papæ de priuatio
ne: nam Papa poſtquā ad reſignationem iſtius contu
lit, contuliſſet melius ſi hoc expreſſum fuiſſet, & q̄ in
ducunt Papam ad facilius concedendū non debent
neceſſario exprimi, Fel. in c. noſtra, de reſcrip. prior
tamen ſententia verior, & ſecurior mihi videtur.
Amplia quarto, vt poſſit fieri hmōi reſignatio ēt
non facta mentione de accuſatione, vel inquiſitione
(ſi iudicium pendet) Rot. deciſ. 5. in princ. ante nu.
1. de re iud. per Biſignet. Cōtraria tamen opinio mi-
24 hi videtur† vera, vt debeat fieri mentio criminis, & ꝓ
ceſſus incepti, alias renunciatio ſit nulla, quod tenet
Gem. conſ. 105. col. vlt. verſ. ex his poteſt, Rebuff. d.
tit. de mod. amit. beneſ. num. 52. in fi. ſicuti in impe-
25 tratione† facienda per inquiſitum de crimine debet
fieri mentio inquiſitionis, alias impetratio eſt nulla,
vt conſuluit Gaſp. Cald. conſ. 20. incip. pendente in-
quiſitione tit. de præb. Io. Selu. de beneſ. 3. par. q. 11.
num. 152. Fel. in c. poſtulaſti, col. 4. verſ. declara etiā,
de reſcrip. Menoch. de arbit. Iud. caſ. 202. nu. 37. D.
meus Card. Pariſ. conſ. 136. nu. 38. vol. 4. & conſ. 96.
num. 18. eod. vol. Cald. conſ. 4. de accuſat. Lancel. de
* attent. c. 5. num. 28. & 29. & eſt* cōis opinio, & ratio
26 eſt, quia taciturnitas † qualitatis ignoratæ imprimit

I ſubre-

ſubreptionem,quia iuri alterius præiudicatur, c.con-
ſtitutus,de reſcrip.ita Gemin.loco citato,quod decla
27 rarem non procedere quoties crimen†renunciantem
indignum non redderet,nam tunc non requiritur vt
fiat mentio inquiſitionis,ſiue accuſationis , ſicuti nec
etiam in impetratione hoc caſu debet fieri mentio,
Bellam.dec.697.num.5.Curt.Iun.conſ.27.colum.vlt.
* &†communiter doct.& hac ratione procedit deci.5.
Biſignet.antedict.nam vt ibi dicitur fuit ille condem
natus ad perpetuos carceres,ex quo non datur priua
tio,vt dicetur infra.
Amplia quinto,poſſe criminoſum renunciare be-
28 neficia,quæ obtinet†etiam poſt ſententiam , ſi ex illa
non fuit priuatus beneficijs,etiam ſi fuerit atroci pœ
na condemnatus,vt quia fuit condemnatus ad perpe-
tuum carcerem,nam nihil ominus poſt talem ſenten
tiam poteſt beneficium reſignare,& collatio inde ſe-
quuta valet, Rot.dicta deciſ.5.de renunciat.per Biſig-
nett.Sarn.regula de ann.q.42.col.3.verſ.& tamen n.4.
vbi dicit in caſu dec.Rot.fuiſſe factam renunciatio-
nem beneficij per priuandum poſt inquiſitionem,ac
poſt ſententiam perpetui carcertis latam contra ho-
micidam,ac etiam poſt acceptationem expectantis,
& nihil ominus concludit validam eſſe renunciationẽ
vnde inqt Sarn.dicta deciſio in duobus differt a cõſ.
Anto.de Butr.Primo quia ibi renunciatio fuit facta
poſt ſententiam,in conſ.autem Anto.de But.ante ſen
tentiam priuationis.Secundo quia ibi nulli prouiſum
fuerat ante renunciationem,licet quidam expectans
acceptauerit,ſed in conſi.But.fuerat facta prouiſio a
Papa ante renunciationem cum decreto irritan.& ni-
hilominus dicit But.quod valet renunciatio,ſi ignora
uit prouiſionem Papæ,& ratio eſt,quia beneficium ẽ
29 adhuc ſuum,†cum ſententia perpetui carceris non in
ducat priuationem beneficij,quæ debet exprimi ſpe-
cialiter in ſententia,Innoc.in c.qualiter & quando ſu
per verbo diminutionem,verſ.credimus, de accuſat.
ita per ſententiam latam ſuper crimine non eſt quis
30 priuatus†beneficio,niſi fuerit hoc expreſſum in ſen-
tentia,cap.qualiter 2.de accuſ.Bal.in l.cum fratrem,
C.quibus vt indig.Anan.in c.vlt.colum.in 1. de ho-
mic.Rebuf.in prax de mod.amit.beneſ.num.64.& eſt
* †communis opinio.Ideo in vna Fauentinen. coram.
* D.Aquen.†fuit reſolutum.quod condemnatus de ho
31 micidio,†ex quo in ſententia non erat appoſita priua
tio beneficiorum antea obtentorum,non erat priua-
tus iure in beneficio ante homicidij condemnationẽ
ſibi competenti,& per conſequens poteſt agere con
tra poſſeſſorem teſte Put.deciſ.233.lib.2.
32 Amplia ſexto,etiam†in crimine grauiſſimo,namq;
in crimine parricidij hoc firmat Gabriell.conſ.196.li.
1.niſi illo crimine priuatio beneficij ipſo iure eſſet ir
33 rogata abſq;†talia declarõne,c.1.§.ſacri,vbi Gemin.de
homic.li.6.Abb.ĩ c.ĩter,circa fin.de exceſſ.ꝓlat. Reb.
in prax.tit.de mod.amit.benef.nu.65.
34 Amplia ſeptimo,†vt criminoſus poſſit renunciare
beneficia,quę obtinet,etiam poſt impetrationem ſuo
rum beneficiorum factam ab alio , & valida erit reſi
gnatio,ſi ignorans impetrationem renunciaſſet bona
fide,Ant.de But.conſ.43.Rot.d.deciſ.5. de re iudic.
per Biſignett.Sarn.de ann.q.42.col.3.verſ.& tamẽ cir
ca hoc num.4.Boer.deciſ.205.nu.7.Roſſiniac.de be-
naſ.c.21.nu.1.& 2.Lancel.de attent.c.5.nu.10.& eſt*
communis opinio.
35 Si autem†ſciebat impetrationem factam eſſe ab a
lio,tunc renunciatio facta per ipſum in fauorem ali-
cuius eſſet inualida ob clauſulã decreti irritantis poſi
36 tam in impetratione facta†per tertium ,c.tibi qui de
reſcri.lib.6.c.dudum,de pręb.cap.1.de conceſſ.ꝓben.
lib.6.Butr.dicto conſ.43. numer. 1.Boer.dic.numero
8.Lancello.dicto numero 10.Gamm.de auctor. leg.
á later.lib.10.de diſpenſ.num.336.& eſt communis o
37 pinio,& quia tunc†videtur facta in fraudem,& in pręiudicium iuris illi tertio acquiſiti,Ioan.Anan.in c. 3.
de colluſ. detegen.Barbat.conſ.12.colum.15.lib.1.
38 Amplia octauo,vt†criminoſus poſſit ſua benefi-
cia reſignare ſimpliciter etiam poſt præſentatam impe
trationem ſuorum beneficiorum factam ab aliquo,&
iudicium cæptum,etiam ſi ex deductis veniat priuan
dus,vel veriſimiliter exiſtimet eſſe priuandum, vt tra-
dunt Gemin.dicto conſ.105.col.1.verſ.quo ad primũ
cum alijs,vt per Ferratiũ.caut.44.Prob. ad Io. Mona
ch.in c.Apoſtolicæ,n.10.de re iudic.li.6.Boer.d.dec.
205.nu.7.verſ.quamuis.Sarn.de ann.q.42.col. 3.verſ.
propoſitione,& eſt communis opinio,pro qua facit
c.dudum,el.2.de elect.vbi electus ceſſit iuri & liti,cũ
non reſtaret niſi proferenda ſententia,& cap. ex litte
ris,de exc.præl.vbi epiſcopus criminoſus renunciat,
& c.vlt.eod.titu.vbi epiſcopus qui violauit interdictũ
ceſſit,& c.cum noſtris de cõceſſ.ꝓb.vbi ẽt epiſcopus
criminoſus renũciat ꝓpoſiturã,&c.p tuas,de Simon.
39 Et hæc eſt†cautela optima ad euitandam infamiã,
quæ ex cõdemnatione reſultat,l.athletas §.vl.ff.de his.
qui not.infam.c.cum,&c.de re iudic.lib.6.Rot. deci.
5.de re iudic.in antiquior.per Biſignet.& hanc caute
lam dant Gemin.dicto conſ.105.col.2.verſi.cautela ſi
bi eſſet vtilis,Ant.de But.in c.dudum, colu.penult.in
fin.verſ.nota conſ.de elect.Felin.c.inquiſitionis, col.
1.in fi.de accuſ.Io.Selu.in tract.de benef.pa.3.q.2.cũ
alijs,vt per Butr.dicta dec.205.nu.7.verſ.immo, Re-
doan.de ſimon.mental.par.4.c.10.n.57.& prodeſt qa
40 Papa*cum criminoſo voluntarie cedente facilius di-
ſpenſat,quam cum non cedente voluntarie, Abb. cõ-
* muniter*receptus in cap.poſt tranſlationem ſub .n.
12.verſ.nota quod facilius de renunc.vbi allegat,c.ſi a
licuius,de elect.Sed propter hanc renunciationẽ ſim
pliciter factam iudex non ceſſabit a iudicio,ſed ad vl
41 teriora procedet propter†inter eſſe impetrantis, Io.
And.poſt Hoſt.in d.c.per tuas,ſup gloſ.vlt.de ſimon.
Gemin.d.conſ.105.col.2.verſic.tamen licet, Sarn.de
ann.q.42.col.4.verſi.ſed modo,facit gloſſ.in cap.2.vt
lit.pend.& cap.ſi electio,de elect.li. 6. & quia non eſt
42 nouum,vt in aliquibus caſibus etiam poſt mortem†li
tigatoris procedatur,tot.ti.C.ſi reus vel accuſat. mor.
fuer.tot.tit.C.ſi pend.app.c.ex parte,de arbit.c.1.& 2.
vt lit.pend.lib.6.
Sarn.autem in reg.de ann.q.41.nu.4.verſ.ſed mõ ſdi
cit quod Card.Simonet.olim Rotæ Auditor aſſirma
bat hoc conſilium Gemin.non eſſe verum , & quod
* viderat ſæpe in*Rota ſeruari deciſ.5.de re iud.in anti
quior.per Biſignettum,& conſ.43.Ant.de But.qui Bi
ſignet.& Ant.de But.tenent non poſſe fieri renuncia
tionem poſt impetrationem factam ab alio quoties
hoc ſcit poſſidens beneficiũ:tu concorda, vt cõſiliũ
Gem.procedat ut poſſit renunciare ſimpliciter,deciſ.
Rot.& cõſ.An.de But.vt nõ poſſit renũciare ĩ fauorẽ
43 Amplia nono,vt†nõ ſolum hoc poſſit per ſe,ſed ẽt
per procuratores:nam & criminoſi poſſunt conſtitue
re procuratores ad renunciandum beneficia, Rot.di.
deciſ.5.de re iud,in antiquior.per Biſignet.ante nu. 1.
Rebuff.& Lancel.d.c.5.n.6.& eſt*communis opinio.
44 Amplia 10.vt†poſſit fieri hmõi reſignatio nõ ſolũ
corã Papa ſed etiam coram ordinario,Marian.Socc.
Sen.

Sen.ſuper 2.par.decret.lib.5.decret.num.3.fol.87.
Amplia vndecimo,vt poſſit fieri huiuſmodi reſi-
45 gnatio per criminoſum coram Papa,etiam † ad fauo
rem alicuius,Ferrat.d.caut.44.num.2.verſ. dic quod
cautela eſt,Roſſiniac.d.c.20.de benef.num.5.vbi at-
* teſtatur hanc eſſe*communem opinionem,quam te
nent generaliter multi ex doctoribus allegatis.
Limit.1.hãc ampliationem, vt poſſit reſignare ad
46 fauorem † quotieſcunque iudicium eſſet inceptum,
& teſtes recepti,ac concluſum in cauſa,vt nihil reſta
ret niſi proferenda ſententia,& ita intelligo Fel.in c.
per tuas,el 1.ſub num.5.de renunc.Roſſin.dic.tract.
de benef.c.20.num.8.vbi allegat Modern. Pariſi. de
infir.reſign.& ibi Roſſiniac. expreſſe loquitur de re
nunc.in fauorem,cum dicat,ſi quis velit renunciare
coram Sum.Pontifice,amico ſuo,& num.14.reſpõ-
dit iuribus allegatis in cõtrarium, & hoc vult Boer.
* d.deciſ.205.num.7.verſ.quamuis,& eſt* communis
47 opinio,& ratio eſt,† quia tunc renunciatio eſſet do
loſa,& malitioſa,argum.c.2.de renunc.lib.6.& elide
retur iudicium,iuxta ea quæ late ſcribit more ſolito
Barb.conſ.11.col.13.lib.1.vbi expluribus rationibus
annullat quandam renunciationem factam per Pe-
trum ad fauorem Infantis Regni Portugalliæ , quæ
rationes ceſſant in renunciatione ſimplici.
Limit.2.hanc ampliationem,vt non poſſit renun
48 ciare ad fauorem alicuius† poſt ſciẽtiam impetratio
nis factæ a tertio de ſuo beneficio,vel eius præſenta
tionem,& ita intelligo Butr.d.conſ.43.nu.1.Boer.d.
deciſ.205.num.8.Lancel.de attent.c.5.num.10.
49 Ita in † ſimili criminoſus poſt impetrationem ſui
beneficij factam ab aliquo non poteſt illud benefi-
ciũ permutare,Alex.de Antilla in rep.c.licet, de rer.
permut.lib.6 quam refert & ſequitur Gemin. qui ſe
cundum hanc opinionem reſpondit d.cõſ.105. col.
2.verſ.quo ad ſecundum,Boer.d.deciſ.105. num.6.
Staphil.& Rebuff.quos refert & ſequitur Lancel.de
attent. c. 5.num.14. Quamuis contrarium tenuerit
Sarn.de ann.q.42.num.1.Et mouetur Gem. quia il-
le debet priuari virtute mandati Apoſtolici,& ex di-
ſpoſitione iuris communis ex quo beneficium debe
tur impetranti,cui ius eſt quæſitũ ad illud ergo non
poterit permutari cum alio ne excludat ius iſtius,ita
50 habens beneficium vnitum † alteri non poteſt illud
permutare,Fed.de Senis in tract.de permut.benef.q.
13.quæ ratio viget in caſu noſtro cum renũciatio in
fauorem habeat vim permutationis , Ptolom.deciſ.
51 102.in manuſcr.& quia per impetrationem videtur†
impetranti ius quæſitum ad rem quo ad beneficiũ
inquiſiti in caſu in quem conſtiterit eum eſſe dignũ
priuatione:nam quando reſcriptum refertur ad be-
neficia demonſtrata reſpectu certæ perſonę loci,vel
eccleſiæ,per tale reſcriptũ quæritur ius ad rẽ quo ad
illa beneficia de qua vacatione ſperatur c.ſi poſtquã
c.quodã de præb.lib.6.c.vlt.de conceſſ.præb. eo.lib.
& quia tale beneficium vr̃ affectum pro impetrante
põt,tamen is vt dixi ſimpliciter renunciare, Gem.d.
* conſ.105.col.2.verſ.quo ad primũ,& eſt*cõis opin.
52 Hinc diſpenſatio† facta lite pendente in præiudi-
cium alterius nõ valet ideſt illius qui impetrauit cer
to modo,& inſtat ꝓ priuatione,Inn.Io.And. & alij
in c.dudum el 2.de elect.Archid.in c. ſi quis presby
ter diſt.50.Spec.tit.de diſpenſa.§.qualiter verſ.ſed vi
detur,Gamm.de auct.leg.a later.lib. 10. de diſpenſ.
num.317.cum ſeq.vbi dicit non obſtante diſpenſa-
* tione beneficium deberi impetranti,& eſt*commu
nis opinio doctorum,quam etiam tenuit Gemin.d.
conſ.105.col.vlt.verſ.ex pręmiſſis Rebuff.in prax.de
mod.amiten.benef.num.54.niſi Papa non obſtante
53 tali†impetratione diſpenſaret,Gem.d.conſ. col. vlt.
verſ.& ex præmiſſis Rebuff.loc.cit.nu.53.& 54.quia
eſt dominus beneficiorum,vt eſt trita & communis
* * concluſio.
Vlterius limita , vt criminoſus non poſſit renun-
ciare,neque ſimpliciter , neque in fauorem quoties
Papa in literis prouiſionis beneficijs factę ad fauorẽ
54 illius qui† impetrat certo modo narraſſet vacare be-
neficium propter tale crimen , licet in veritate illud
crimen non inducat priuationem ipſo iure,ita Sarn.
de ann.q.42.n.5.verſ.limitarẽ, quia talis aſſertio Pa-
55 pæ adeo†beneficium afficit,quod renunciari nõ po
teſt,vt dicit Petr.de Anch.conſ.293.incip.vltra alia,
quem ſequitur Fel.in c.2.col.3.& in c. nonnulli col.
17.de reſcrip.& in c.inquiſitionis,col.3. de accuſat.
quam concluſionem declararem quoties Papa id fa
ceret motu proprio : nam alias ſecus, vt late per Iaſ.
conſ.86.incip.redemptoris,col. 5.lib.3. nam vbi agi
56 tur de tertij præiudicio † Papæ non creditur,vt no-
tat Fel.in c.cum a nobis de teſtib.Paul. de Caſt. cõſ.
46.lib.2 Gem.conſ.53.Dec.conſ.151.col.4.
Ex quibus cõſtat beneficium criminoſi poſſe im
57 petrari in euentum†priuationis,Rot.deciſ. vlt. vt lit.
pend.in nou.Anto.de Butr.d.conſ.43.Boer.d.deciſ.
205.col.pen.& vlt.& deciſ.ſeq.num.4.Gem. d.conſ.
105.col.2.Gam.de auct.leg.a later.lib. 10. de diſpẽſ.
58 nu.331.vbi dicit† impetrantem petere committi ali-
cui iudici vt conſtito de crimine priuet, & in euen-
tum priuationis conferat illi Sarn.de ann.q. 42. nu.
1.& de collitig.ſubrog.q.7.num.6.verſ.item , vbi di-
cit,quod quando impetrans narrat plura delicta per
priuandum perpetrata , poſtea in concluſione petit
committi probis viris,vt ſi eis de præmiſſis, vel alte-
ro præmiſſorum conſtiterit dictum N.priuent, &c.
ſemper conſueuerunt illa verba altero pręmiſſorum
59 caſſari:namque tenetur†impetrans illa omnia proba
re,& hæc impetratio vocatur certo modo, vt docet
60 * * communis praxis:nam quotidie hoc modo† impe
* trantur beneficia,vt omnibus*notum eſt, in qua im
petratione ſolet apponi conditio poſtquam N. ſuũ
aduerſarium accuſauerit ſeſe in forma iuris inſcrip-
* 61 ſerit,quo caſu ſatis eſt † vt impetrans *.ſe obliget ad
pœnam extraordinariam arbitrio Rotæ, & ſic nõ re
quiritur pena talionis,vt fuit reſolutũ in Rota in vna
* Iſpalen. *.beneſic.de Carmona Lunæ 13.Februarij
1581.corã bon.mem.Cantuccio.facit quod ſcribũt
Creſc.deciſ.161.in manuſcr.Præpoſ.in c.1.nu.13.&
62 14.2.q.8.Et datur clauſula†decreti irritãtis,vt docet
Ant.de But.d.conſ.43.Lancel.de attent. c.5, nu. 10.
* & alij cõiter ſupra allegati,& de ſtylo*cõiter appo-
nitur.In hac etiam impetratione ſolet obtineri clau
63 ſula,quod†reſignatio N.priuandi cedat in fauorem
impetrantis,quæ ſolet cõcedi poſt primam priuatio
nis ſententiam non antea,vt tradunt Rebuff. de in-
fir.reſig.in prax.q.12.nu.19.in fi.Lancel.d. tract. de
attent.c.5.n.14.ideo dicit gloſſator Cancellariæ , vt
refert Sarn.de ſubrogan.collitig.n.2.quod datur ſub
rogatio iſto modo,vt ſi contigerit prædictũ priuan
dum lite hmõi pendente mori,vel cedere , quod tali
caſu dignetur impetrãtem ad illud ſubrogare.Et cã
64 hæc non ſolet committi in curia niſi† delictũ fuerit
ibi perpetratum,vel priuãdus reſideat in curia,Sarn.
65 de ſubrogan.collitig.q.7.num.6.& dicitur†profana,
nõ beneficialis gloſ.in c.2.verb.finita,vt lit.pẽd. lib.
6.Sarn. de ſubrog.collitig. quæſt.7.numer. 2.& de

ann.q.42.col.1.ac impetrans tenetur probare delicta ad pœnam talionis vel ſaltem ad pœnam deffamationis,Sarn.d.q.7.de ſubrog.collitig.nu.6.in fin.quod intellige eo modo,vt dictum eſt ſupra nu.61.

Dubium tamen eſt,ſi dum iudicium agitatur contra homicidam,vel alium criminoſum,vt priuetur,ip
66 ſe criminoſus†moriatur,an qui impetrauit beneficiũ debeat illud habere,vide deciſ.Rotæ vlt.vt ti.penden. in nou.vbi diſputat hunc articulum.Capel.Tholoſan. deciſ.436.Sarn.de ann.q.42.col.5.Gondiſal.in tract. de legat.p.1.q.14.col.15.Gamm.in eo.tract.nu.321.
* vſque ad nu.351.vbi dicit quid*obſeruat Rota,Roffiniac.de beneſ.cap.21.num.7.

An vero dicto impetranti in forma iuris qui petit aliquem priuari propter crimen,obſtet regula Cãcel
67 larię de annal.?Rot.*ſæpe†tenuit negatiue,vt p Sarn.
* d.regul.42.de ann.col.2.limita in priuato ipſo iure,vt tenuit Rot.die 29.Octobris 1529.coram Staphileo
* in vna*Placent.Capellaniæ.

DECIMAE SEPTIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 Senex poteſt reſignare.
2 Senes poſſunt reſignare coram Papa & ordinarijs.
3 Renunciatio ſenis plus debet iuſtificari ,quã iuuenis.
4 Senectus eſt defectus habens in ſe labores & dolores.
5 Senectus habet plura incommoda.
6 Senex parum præſumitur viuere.
7 Renunciatio ſenis fraudulenta eſt nulla.

DEcimo ſeptimo quęro,an ſenex poſſit reſignare beneficia?Reſpondeo poſſe,†Sarn.
1 de infir.relig.q.7.col. penul.in fi.gloſſ.Cõc. Baſilien.in ita.de collat.in verb.permutationi,quã ad hoc refert & ſequit Guliel. Rouill.de iuſtit.&iur. p.2.c.14.ſub nu.2.Archid.in c.nihil 7.q.1 Mandoſ.in regul.de infir.q.4.n.
* 7.& communiter alij.

Amplia vt non ſolum ſenes poſſint reſignare corã
2 Summ.†Pontif.ſed etiam coram ordinarijs,vt colligi
* tur ex conſtitutione Pij.V.de qua infra dicetur , & eſt communis opinio.

3 Declara†vt renunciatio ſenis debeat plus iuſtificari quam iuuenis,nãque difficilius admittitur reſignatio ſenũ quam iuuenum,vt dicit glo.dicti Conc.Baſilien.quã refert Gulie.Rouill.dic.p.2.de iuſt.& iur.c.
4 14.nu.2.cum ſenectus†ſit defectus habens.in ſe labores,& dolore,Abb.in c.magnæ col.2.de vot.& dr ſenex,quaſi ſe neſciens,Archid.in c.tanta, diſtinct.86.
5 & habet†plura incommoda,vt habetur in Saluſt.in Iugurtin.in Liuio lib.5.ab vrbe condita.& late illa enumerat ſatyricus Iuuenal.ſatyr.10.Plin.lib.7. c.10. &
6 ideo†parum præſumitur viuere,Archid.in c.nihil 7. quæſt.1.Catald.de Boncomp.in tract.de Conc. trãſl. Baſilien.col.3.

7 Limit.ſecũdo,niſi renunc.†ſenis eſſet facta fraudolenter ita Sarn.d.q.7.de infir.reſign.col.penult.in fin.

DECIMAE OCTAVAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 Nemo poteſt cogi ad renunciandum.
2 Nemo cogitur permutare.
3 Inuitus nemo transfertur de vna Eccleſia.ad aliam.
4 Nemini facit iniuriam qui ius ſum proſequitur.
5 Nemo cogitur inuitus beneſacere.
6 Nemo cogitur donare,vendere,ac emere.
7 Quiſque rei ſuæ eſt moderator & arbiter.
8 Nemo cogitur recipere beneficium.
9 Abbas & Epiſcopus non poſſunt cogi renunciare.
10 Nemo cogitur acceptare Cardinalatum.
11 Cardinalatus aliquando fuit recuſatus.
12 Ex cauſa quis cogi poteſt ad renunciandum.
13 Ex cauſa cogitur quis permutare.
14 Ex cauſa poteſt quis inuitus transferri.
15 Ex cauſa quis cogitur vendere.
16 Cauſa facit recedere a regulis iuris.
17 Criminoſus cogitur renunciare.
18 Epiſcopus ob crimina cogitur cedere Epiſcopatum.
19 An Papa ſimoniacus poſſit cogi renunciare remiſſiue.
20 Illiteratus cogitur renunciare.
21 Epiſcopus ignarus literarum poteſt cogi renunciare epiſcopatum.
22 Ratione ſcandali quis poteſt cogi renunciare.
23 Ratione ſcandali quis priuatur beneficio.
24 Ratione ſcandali quis inuitus transfertur.
25 Ratione ſcandali multa fiunt quæ alias non fierent.
26 Epiſcopus ex ſcandalo poteſt priuari.
27 Tempore ſchiſmatis quid fiat?
28 Antipapa cogitur cedere.
29 Propter irregularitatem poteſt quis cogi renunciare etiam ſi ſit prælatus.
30 In caſibus in quibus prælatus poteſt priuari poteſt ẽt cogi renunciare.
31 Dictante vtilitate eccleſiæ poteſt cogi quis renũciare.
32 Propter vtilitatem eccleſiæ quis transfertur de vna eccleſia ad aliam.
33 Propter vtilitatem eccleſiæ cogitur quis permutare
34 Ob vtilitatẽ eccleſiæ quis cogitur rẽ ſuam alienare.
35 In caſibus in quibus cogitur renunciare, ei debet dari recompenſo vt viuat.
36 Cogitur renunciare quis in caſu c.quia diuerſitatem de conceſ.præb.
37 Cedens in manibus non habentis facultatem cogitur poſtea renunciare.
38 Non licet illegitimis habere beneficia vbi eorum patres habuerunt.
39 Tali caſu,aut pater,aut filius tenetur dimittere.
40 Abbatiſſa debet habere 40.annos.
41 Abbatiſſa non poteſt præfici duobus monaſterijs.
42 Abbatiſſa poteſt habere duo monaſteria annexa.
43 Abbas non poteſt præfici duobus monaſterijs.
44 Senes & infirmi non poſſuunt renunciare.
45 Remedium vt cogatur beneficiarius cedere eſt ſubſidiarium.
46 Prælatus infirmus irreuocabiliter non poteſt cogi cedere.
47 Epiſcopus cui fuit commẽdata parochialis non poteſt cogi illam cedere.
48 Petens licentiam cedendi poteſt cogi renunciare.
49 Superior non debet illudi.

50 Prĕſentata

50 Præſentata poſtulatione Papæ non poteſt ab ea recedi.
51 Pœnitentia licita eſt in pluribus caſibus.
52 Poſt ſcientiam ſuperioris pœnitentia non admittitur.
53 Fidem fallere graue eſt.
54 Perſonæ eccleſiaſticæ non debent facere eorum verba irrita.
55 Ex pacto nudo datur actio de iure canonico.
56 Deus non facit differentiam inter ſimplicem loquelam & iuramentum.
57 Licet variare ante præſentatam poſtulationem.
58 Obligatus ad vendendum cogitur vendere.
59 Epiſcopus petens licentiam cedendi cogitur renunciare.
60 Vbi militat eadem ratio fit comprehenſio.
61 Idem ius ſtatuitur vbi eſt eadem ratio.
62 Simplex beneficiarius petens licentiam cedendi ab epiſcopo cogitur cedere.
63 Petens licentiam cedendi per procuratorem cogitur cedere .
64 Petens licentiam cogitur cedere , etiam ſi alteri ius non ſit quæſitum.
65 Poſt quæſitum ius tertio non eſt licita pœnitentia.
66 In electione,& præſentatione poſt ius quæſitum nõ licet pœnitere.
67 Hodie de ſtylo licita eſt pœnitentia poſt petitam & obtentam licentiam.
68 Reſignans poteſt pœnitere ante præſtitum cõſenſum formalem in Camera,vel Cancellaria.
69 Diſpoſitio c.quidam de renunc.non ſeruatur.
70 Diſpoſitio d. cap. quidam loquitur etiam de epiſcopo .
71 Summus Pontifex vicem Dei gerit in terris.
72 Dignitas epiſcopalis magna.
73 Cardinalatus dignitas maxima.
74 Epiſcopus petens licentiam cedendi cogitur cedere .
75 Renunciatio beneficiorum inferiorum fit per ſupplicationem.
76 In ſtylo fit ſtrictiſſima interpretatio.
77 Stylus contra ius commune limitate intelligitur.
78 Stylus non excedit terminos.
79 Stylus contra legem non coadiuuatur.
80 Conſenſus requiritur de forma.
81 Qua ratione requiritur conſenſus pro expeditione litterarum.
82 Regula de conſenſibus non habet locum in epiſcopatibus .
83 Epiſcopatus prouidentur in Conſiſtorio.
84 An in renunciatione epiſcopatus requiratur conſenſus,& qui.
85 Promiſſio cedendi facta fraude non ligat.
86 Papa tenetur obſeruare ius diuinum.
87 Iuramentum eſt de iure diuino.
88 Iuramentum ſeruandum.
89 Deus eſt promiſſionum obligator.
90 Subrogatus ſapit naturam &c.
91 Pacta ſeruanda.
92 Papa debet habere vnum calamum , & vnam linguam .
93 Papa non poteſt ſe iuramento abſoluere.
94 Inter abſoluentem,& abſolutum eſt differentia.
95 Epiſcopi non poſſunt ſe abſoluere a votis.
95 Nemo poteſt imperare ſibi ipſi.
97 Gregorius XII.quid promiſit in Conclaue.
98 Gregorius XII.fuit habitus pro periuro.
99 Papa non tenetur renunciare Papatui,quamuis hoc promiſerit in Conclaue cum iuramento.
100 Papa non tenetur obſeruare capitula edita in Conclaui.
101 Factum ab aliquo vti canonico reuocatur ab eodem epiſcopo creato.
102 Promiſſiones factæ a Principe ante electionem reuocantur poſtea ſecuta electione.
103 Prĕlatus nõ conuenitur poſt prĕlationem de eo quod fecit ante.
104 Manumiſſus non conuenitur ratione negociorum geſtorum.
105 Propter ingreſſum religionis quis abſoluitur a iuramento & voto.
106 Mutatione perſonarum mutatur ſtatus.
107 Intes Cardinales ſede vacante probibita ſunt pacta.
108 Innocentius Papa in nocte ſuæ creationis plures ſupplicationes ſignauit.
109 In inſtrumento ſemper intelligitur excepta auctoritas ſuperioris.
110 Iuramentum recipit interpretationem a voluntate iurantis.
111 Papa præſumitur iuſta cauſa recedere a iuramento .
112 Qui non habet ſuperiorem poteſt ſecum diſpenſare.
113 Qui non habet ſuperiorem poteſt committere alteri abſolutionem.
114 Deficiente ſuperiore poteſt quis ſibimet ius dicere .
115 Imperator legem ſibi imponit.
116 Iuramentum eſt ſeruandum quoties habet tres comites.
117 Papa habet poteſtatem a Deo.
118 Cardinales nullam habent poteſtatem in Papa.
119 Iuramentum extortum tempore probibito non valet .
120 Iuramentum contra honeſtatem non eſt obſeruandum .
121 Electus in Epiſcopum poteſt acceptare abſque metu periurij.
122 Iuramentum non reuocandi teſtamentum eſt nullum .
123 Iuramentum intelligitur præſtitum rebus ſic ſtantibus .
124 Papa poteſt expedire etiam ardua ſine cõſenſu Cardinalium.
125 Princeps tenetur ſeruare pacta licita,& honeſta.
126 Illicita reputantur quæ ſunt aduerſus dignitatẽ Pontificiam .
127 Princeps non poteſt tollere ius naturale.
128 Princeps ex cauſa diſpenſat ſupra ius naturale.
129 Papa diſpenſat contra iuramentum.
130 Papa poteſt ſe abſoluere ſicut abſoluit inferiores.
131 Papa poteſt abſolui a confeſſario.
132 Non requiritur abſolutio cum nullum eſt iuramentum.
133 Partis citatio requiritur in abſolutione a iuramento .
134 Papa tenetur ſeruare pacta edita in Conclaue pro ſedando ſchiſmate.
135 Papa tenetur renunciare papatum cum conſtat habere vxorem.
136 Continentia clericorum eſt de iure poſitiuo.
137 Reddere debitum eſt præceptum iuris diuini.
138 Ius naturale potius ſeruandum eſt quam poſitiuum.
139 Presbyteri Grĕci contrahunt matrimonium.
140 Franciſcus Romolinus fuit creatus Cardinalis ab Alexandro VI.cum haberet vxorem.
141 Reſignatio facta coacte eſt nulla.

ET quia inter has perſonas ali-
quæ poſſunt cogi ad reſignan
dum beneficia quę obtinent,
ideo totam hanc materiã hoc
in loco explicare decreui. Et
quęro decimooctauo, an poſ
ſit cogi aliquis ad reſignandũ
beneficiũ, quod obtinet? Re-
1 * gula* eſt negatiua † ab omni-
bus doctoribus recepta, vt nemo cogatur renuncia-
re beneficio, in quo credit ius habere, ita Innoc. in c.
* licet num. 2. de elect. & alij* omnes.
2 Et nemo cogitur † ad permutandum beneficium
quod obtinet vt ſcribit Feder. de Sen. in tract. de per-
mut. benef. num. 39. Petr. de Vbald. in eod. trac. num.
* 62. & eſt communis* opinio.
3 Et inuitus† nemo transfertur de vna eccleſia ad a-
liam, vt fuit ſtatutum in Concil. Cõſtantien. teſtẽ Ab
bate in c. cõſtitutus, n. 14. de relig. dom. Idem Abb. in
c. vlt. de poſtul. præl. in fi. vbi dicit idem fuiſſe ſtatutũ
in Concil. Piſan. & in diſputatione incip. epiſcopus.
Et ratio eſt ſecundum Innoc. loco citato, quia ne
4 mini † facit iniuriam qui ius ſuum proſequitur, c. cũ
* eccleſia Vulter. de elect. vbi* omnes.
5 Accedit quia † nemo cogitur inuitus benefacere,
l. inuitus nemo in principio, ff. de regulis iuris l. tuto
ri ff. de nego. geſt. gl. in c. ad reprimendum, de offic.
ord. Crauett. conſ. 121. num. 11. Natt. conſ. 500. verũ
* num. 10. lib. 3. & communiter* alij.
6 Nec etiam aliquis † poteſt cogi ad donandum, vẽ
dendum, & alienandum, l. nec emere, C. de iure deli-
* ber. Cor. conſ. 151. nu. 1. vol. 3. & eſt communis* re-
7 gula, quia † quiſq; rei q̃ poſſidet eſt moderator, & ar-
* biter, l. in re mandata, C. mand. vbi* omnes.
Præterea accedat alia ratio poſita per Fed. de Sen.
8 & Petr. de Vbald. in citatis locis, quia † ſicut nemo co
gitur recipere beneficiũ, vel dignitatẽ eccleſiaſticã
Innoc. in c. 1. de his quæ fiunt a maior. par. cap. & in
* c. quã ſit de elect. & cõiter* eſt receptum, ita neq; re-
nũciare acceptũ, ẽt ſi habeat annexã dignitatẽ, vt eſt
9 † Abbatia, & Epiſcopatus, vt tradit Abb. in c. ad ſup-
10 plicationẽ, n. 8. de renun. Rom. conſ. 345. nu. 1. ẽt † ſi
ſit Cardinalatus, vt voluit Cald. cõſ. 1. de trãſlat. Epi-
ſcop. Abb. in c. vlt. n. 13. de poſtul. prælat. Barb. de p̃-
ſtant. Card. 12. q. Baſilica primę partis n. 10. ponentes
11 exẽplum in Epiſcopo † Floren. qui nolebat acceptare
Cardinalatũ, & nouiſſime tpe fel. recor. Greg. XIII.
quidã Hiſpanus noluit acceptare Cardinalatum.
12 Limita vt ex cauſa † quis poſſit cogi ad reſignãdũ
beneficiũ q̃ obtinet, Abb. in c. quidã in 2. not. & in
c. ad ſupplicationẽ, de renunc. Hoſt. quẽ refert & ſe-
quitur Petr. Vbald. de permut. beneſ. nu. 63. Feder. de
Sen. in eo. tract. num. 39. Iacob. de Conc. lib. 9. art. 3.
nu. 25. vbi declarat dictum Innoc. in d. c. licet, vt non
procedat cauſa accedente, Pauinus de auct. c. ſed va
can. p. 2. q. 2. nu. 13. vbi dat exemplum quando ſit in
* reſignantis pœnam, & hæc eſt communis* opinio.
13 Ita ex cauſa quis cogitur † ad permutandum bene
ficia, vt tradit Fed. de Sen. & Petr. de Vbald. locis cita
* tis, & eſt communis* opinio omnium Doctorum.
14 Ita etiam ex cauſa † quis poteſt inuitus trãſferri de
* vna Eccleſia ad aliam, vt eſt* communis opinio, vt p
Rom. conſ. 345. nu. 3. cum ſeq. & pręcipue n. 5. Fel. in
c. quæ in Eccleſiarũ, nu. 43. de conſt. de communi at
teſtatur Hor. Mand. in add. ad dictum cõſ. Romani.
15 Ita etiam ex cauſa † quis cogitur vendere rem ſuã,
vt ſcribit Cor. conſ. 25. n. 9. vol. 4. Florian. in l. ſi quis
ſepulchrũ, ff. de relig. & ſumpt. fun. Ang. in l. 2. ff. ſol.
* matrim. Couar. lib. 3. var. reſol. c. 10. vbi refert ita* fuiſ
ſe iudicatũ, & plures citat, & habes late p Barth. Soc.
* in tract. fallen. reg. 435. per totũ, & ſequuntur* oẽs.
16 Nam cauſa facit † recedere a regulis iuris, l. ſi ho-
minem ff. mand. Dec. in c. cum ſit Romana nu. 13.
de appell. Menoch. de arbit. iud. lib. 2. cent. 1. caſ. 52.
* num. 5. & eſt* communiter ab omnibus traditum.
17 Primũ † exemplũ eſt in criminoſo qui cogitur re-
nunciare, gl. in c. niſi cum pridẽ, in ver. dũtaxat in fi.
* & ibi Hoſt. Abb. n. 3. & * cõiter alij Doctores, Card.
Alex. in c. hoc nequã n. 2. 7. q. 1. D. Tho. 2. 2. q. 185.
art. 4. verſ. reſpondeo, & probatur expreſſe in d. c. niſi
18 q̃ aũt qũo procedat, dicã infra: idq; procedit ẽt † in
Epiſcopo, nãq; in eo loquunẽ Doc. allegati, & tex. in
d. c. niſi, ac ẽt probatur in c. ex literis, de exceſſ. præl.
vbi Inno. III. ſcribit Epiſcopo Hiponen. & Abbati
de Tileſo viſitatoribus Lombardiæ, vt moneãt Epi-
ſcopũ Albiganẽ. cedere Epiſcopatui, alioquin eum
priuẽt: nã ex eo quia conſenſit homicidio indignus
eſt altaris miniſterio, & per conſequens non põt põ-
* tificale officiũ exercere, & ibi* oẽs Doct. hoc dicũt.
19 Quod an procedat † in Papa ſimoniaco, & noto-
rie criminoſo, ac incorrigibili, vt poſſit cogi, habes
per Imol. in c. propoſuit in 11. col. de conceſſ. præb.
& per Bal. in c. olim de reſcrip. Fel. in c. ad audientiã,
de præſcrip. & in c. cum veniſſent, de iud. & latiſſime
hunc articulum ad partes diſputantem, & plura ad-
ducentem per Iacob. de Concilio lib. 9. art. 2. a prin
cipio vſque ad finem per 206. numeros.
20 Secundum exemplum † eſt in illitterato qui cogiẽ
beneficiũ renunciare, Hoſt. in c. niſi cũ pridẽ nu. 14.
* Bal. n. 3. & alij oẽs, de renũ. idẽ Hoſt. in c. vlt. n. 3. ver.
ſed ẽt de ætat. & qualit. & ibi Abb. nu. 1. & 2. Fel. in c.
ſi qñ nu. 14. de reſcrip. Alfonſ. Hoied. trac. de incõp.
* benef. p 1. c. 24. nu. 29. in fi. &* cõmuniter doctores.
Idque probatur in d. c. vlt. de ætat. & qualit. & ex
rationibus quas pono infra in alio lib. vbi declaro. &
21 hoc † procedit etiam in Epiſcopo prout loquũtur au
* ctoritates citatæ, & eſt communis* opinio.
22 Tertiũ exẽplũ, vt rõne † ſcãdali qs poſſit cogi renũ
ciare beneficiũ, q̃ obtinet, ẽt ſi ſit Epiſcopus, Fed. de
Sen. trac. de pm. benef. n. 40. Hoſt. ĩ d. c. niſi cũ pridẽ,
n. 63. Card. Iac. de Cõc. li. 9. ar. 3. n. 24. & n. 37. Mant.
* * in dialogo de Cõc. n. 55. & eſt* cõis doct. ſententia*
23 in praxi quoq; recepta, nanque ratione † ſcãdali quis
priuatur Gamb. in extrauag. Iulij II. de ſimoniaca Pa
pæ electio. num. 256. Steph. Aufrer. in clem. vt cleri-
* corum, num. 12. de off. ordin. &* communiter alij.
24 Et rõne ſcãdali † qs transferri põt de vna Eccleſia
ad aliã, Arch. in c. ſuggeſtũ 7. q. 1. Abb. in c. 1. de elec.
* Redũã. de reb. Eccl. nõ alien. rub. 18. n. 54. & eſt* cõis
25 opinio. Et rõne ſcãdali † multa fiunt, q̃ alias non per-
mitterenẽ, Philippus Prob. de iur. regal. q. 23. n. 3. Ce
poll. de ſimul. contrac. n. 247. Card. Pariſ. conſ. 68. n.
132. vol. 4. & plura referã infra dũ de cauſis reſigna-
26 tionis tractabo, & id procedit nõ † ſolũ in Epiſcopo,
vt dictæ auctoritates loquunẽ, ſed ẽt hẽt locũ in Pa-
27 pa, nã ad ſedãdũ † ſchiſma daẽ hic modus inter alios,
28 vt cogaẽ cedere tã Papa, q̃ † antipapa, Pet. de Anch. in
trac. ſchiſmat. in 3. q. Card. & Arch. quos refert, & ſe
quiẽ Card. Iac. de Conc. lib. 9. ar. 3. n. 24. qđ fuiſſẽ ſer
uatũ tpe Greg. XII. legimus in Concilio Conſtan.
29 Quartũ exẽplũ erit † in irregularitate pſonæ, nã p p
hanc poterit quis cogi renunciare, etiam ſi ſit Præla
tus, vt voluit Hoſt. in d. cap. niſi cum pridem num.
* 41. & eſt* communis opinio, vt infra dicam.
30 Quintum † exemplum erit in omnibus caſibus in
quibus beneficiarius poteſt priuari, namque poteſt
moneri

moueri his caſibus, & cogi ad renunciandum, & ſi
nolit, poterit procedi ad priuationem, quod colligo
* ex auctoritatibus ſupra allegatis, tradunt* communi-
ter Doct. in d. cap. niſi cum pridem, de renunc. Silue-
ſtr. in ver. ſimonia, ſub num. 10.
31 Sextum* exemplum erit quando vtilitas Eccleſiæ
hoc ſuadet, vt quia imminet periculum deſtructionis
Innoce. in d. c. niſi cum pridẽ §. propter malitiã, Abb.
ibidẽ n. 11. verſ. quandoque de renunc. Feder. de Sen.
de perm. benef. n. 39. & 40. Petr. de Vbald. in eo. tract.
num. 63. verum hoc caſu ſolet procedi per dationem
coadiutoris, vt infra dicam.
32 Ita propter † vtilitatem Eccleſię quis transfertur de
* vna Eccleſia ad aliam iuxta communem* opin. de qua
per Roman. d. conſ. 345. & per Lap. in addit. ad dictũ
tract. Feder. de Sen. num. 39.
33 Ita quoque propter † vtilitatem Eccleſiæ quis cogi
tur permutare, vt voluerunt Feder. de Sen. & Petr. de
* Vbald. locis citatis, & cõmuniter* doctores ſequunẽ.
34 Præterea propter vtilitatem † Eccleſiæ quis cogitur
rem ſuam alienare, ut late per Couar. lib. 3. var. reſol. c.
* 10. & eſt* communis op.
35 Declara tamen vt his caſibus † debeat dari renunciã
ti recõpenſa & contracambium reddituum, vt poſſit
viuere, vt voluit Feder. de Sen. in tract. de permutat.
benef. nu. 40. Petrus de Vbal. in eod. tract. nu. 63. poſt
Innoc. quem citat Hoſt. in d. c. niſi cũ pridem de re-
nunc. Iacob. de Concilio lib. 9. art. 3. nu. 25. & nu. 37.
* & eſt cõis* opinio quam vidi ſeruari in facti* contin
* gentia, quod etiam vult Abb. in c. vlt. n. 13. de confir.
vtil. vel inut. volens Epiſcopo coacto renunciare pro
pter delictũ dandum contracambium.
36 Septimũ exemplum † erit in caſu c. quia diuerſitatẽ
de conceſſ. præben. vbi Innoc. III. mandat P. Sanctæ
Mariæ in via lata diacono Cardinali Apoſtolicæ
ſedis legato vt cogat ad reſignandas præbendas eos,
qui tempore ſuſpenſionis Archiepiſcopi Elboracen.
& poſtea abſq; eius auctoritate ſe intruſerunt in illis
ibi, *Mandamus quatenus eos, qui præbendas, vel di-
gnitates Eccleſiæ Elboracen. vel aliarum ad donatio
nem eius ſpectantes præter auctoritatem, acceperunt
ipſius, ad eas reſignandas monitione præmiſſa per ex
communicationis ſententiam, & ſubtractionem alio
rum beneficiorum, non obſtante confirmatione a Sede
Apoſtolica obtenta ſub forma communi, &c.* & ibi
gl. Abb. & alij Doct. ex his verbis formant plures quę
ſtiones, quas ego reſolui in interpretatione cap. 1.
de iudic. in notabilibus Abbatis.
37 Octauum eſt exemplum † in eo qui ceſſit in mani-
bus non habentis facultatem recipiendi reſignationẽ
illam, namque volente ſuperiore cogitur denuo cede
re, ita Ant. de Butr. in cap. vlt. num. 5. de renunciat.
cuius opinio iuſtificatur ex his quæ infra dicam dum
tractabo coram quo ſit facienda renunciatio.
Nonum eſt exemplum in caſu cap. 15. ſeſſ. 25. de re
form. in Conc. Trident. vbi ex eo quia ſtatuit Conci-
38 lium, vt † non liceat filijs clericorum qui non ex legiti
mo matrimonio nati ſunt in Eccleſijs vbi eorum pa
tres aliquod beneficiũ Eccleſiaſticũ habent, aut ha-
buerũt, etiam diſſimile beneficiũ obtinere, nec in di-
ctis Eccleſijs quoquo modo miniſtrare, vt arceatur
memoria a locis Deo conſecratis, ſubdit tex. *Quod ſi
in præſenti pater & filius in eadẽ Eccleſia beneficia
obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficiũ re
ſignare, aut cũ alio permutare extra Eccleſiã intra
triũ menſiũ ſpatiũ, alias ipſo iure eo priuatus exiſtat,
& ſuper his quęcumq. diſpenſatio ſubreptitia cenſea
tur, &c.* & eſt cogendus † potius filius, quam pater, q̃a
in eo maior ratio militat, vt per Abb. in c. cũ decorẽ
39 de fil. presbyt. & ſi mortuus eſt pater non tenetur fi
* lius illud beneficium dimittere, vt cenſuit* ſacra Con
gregatio Conc. Trid. 8. Cal. Decembris 1566.
Decimum exemplum in caſu cap. 7. ſeſſ. 25. de re-
form. Conc. Trid. vbi poſtq̃ ſtatuit † Concilium ne eli
40 gatur Abbatiſſa minor 40. ann. & q̃ octo annis poſt
emiſsã profeſſionẽ laudabiliter vixerit, ſubdit, *Duob.
vero monaſterijs nulla præficiatur et ſi qua duo, vel
plura quocumque modo obtinet cogatur vno excep-
to intra ſex menſes cetera reſignare, poſt id vero tem
pus, niſi reſignauerit omnia, ipſo iure vacant.* nam ſi-
41 cuti vnus Abbas non poteſt præfici † duobus monaſte
rijs, vt in Concilio Agathen. cap. 38 & 57. Venet. ca.
8. niſi vnum monaſterium dependeat ab alio, vel inui
42 cem ſint † annexa, cap. vlt. de relig. dom. cap. cum ſin-
* gula de præb. in 6. gl. q̃ dicit* ſingularẽ Abb. in c. cum
Eccleſia n. 37. de except. ita & Abbatiſſa nõ põt p̃fici
43 & habere duo † monaſteria, ẽt ſi vnũ habeat in titulũ,
aliud vero incõmẽdã. vt probant illa verba quocũque
* modo, & eſt communis* opinio om. doctorum.
Et quia in præſenti quæſtione occurunt aliqua du
bia, ideo de illis eſt videndum.
44 Et primo an ſenes † & infirmi poſſunt cogi ad re-
ſignandum eorum beneficia, quæ obtinent? cõis* cõ
* cluſio eſt negatiua, vt tradit Innoc. in c. niſi cum pri
* dem nu. 4. Abb. num. 9. & alij* omnes.
Nã nullibi hoc cautũ reperiẽ, & nulla adeſt cauſa
rationabilis, cum aliter poſſit Eccleſiæ prouideri, ad
not. in c. vlt. de cler. ægrot. vbi Io. Andr. Abb. Imol. &
* alij oẽs, hoc. n. remediũ vt cogatur* beneficiatu cede
45 re eſt extra ordinẽ, ad q̃ nõ debet deueniri, niſi in ſub
ſidiũ l. in cauſæ la ſecunda ff. de minor. l. in prouincia
li. ff. de oper. nou. nunc.
46 Amplia ẽtſi beneficiatus † vel Prelatus ſit infirmus
incurabiliter, nã nihilominus non põt cogi renunc.
n. 3. verſ. itẽ Prælatus, & ibi Abb. in ſin. ex cap. ex parte
de cler. ægrot.
Rurſus quæro ſi fuit cõmendata parochialis Eccle
47 ſia Epiſcopo donec de † ea diſponat in perſonã bene-
meritã, & gratã, an poſſit cogi ad renunciãdũ? Rot. te
nuit eſſe in facultate ſua an velit reſignare, vel nõ, Pe
* legrinus deciſ. 137. lib. 2. in manuſcript.
Secundo an poſſit cogi ad reſignandũ beneficiũ, q̃
* petijt a ſuperiore licentiã cedendi, illãq; poſtea obtu-
48 nuit? Reſpõdeo cõmunẽ,* & receptã † eſſe doctorũ ſen
tẽtiã affirmatiuã, vt poſſit hoc caſu cõpelli, q̃ tenue-
rũt Inoc. Hoſt. Abb. antiquus, Bernardus in caſibus.
Ant. de Butr. nu. 5. Card. Zabarell. Io. And. Bald. An
* char. Egid. Anan. Collectaneus, Abb. Panormit. cæte-
riq;* oẽs in c. qdã de renun. gl. in c. niſi in fin. in ver. li
cẽtia, & ibi ẽt Card. in fin. eod. tit. Hoſt. in ſum in tit.
de renũc. §. qs renũciare n. 5. verſ. nõ põt. Goffred. in
ſum. de renũc. nu. 15. D. Tho. 2. 2. q. 185. ar. 4. verſ. ſed
cõtra Petr. Rauen. in cõpẽdio iuris canonici p. 3. tit.
de renũnc. col. 8. verſ. & nota pulchrũ D. Ant. in ſua
ſum. part. 3. tit. 19. c. 5. §. 1. in fi. Silueſtr. in ver. renunc.
Tabien. in eod. verb. n. 11. Bonif. de Vitall. in clem. vni
ca n. 20. de renunc. Dec. in c. ex p. el 1. n. 4. de reſcript.
Gãb. deciſ. 19 in manuſc. Caſſad. deciſ. 1. n. 3. & dec. 2.
n. 7. de renũnc. Petr. Gregor. ſyntag. iuris. lib. 17. c. 17.
& lib. 51. c. 14. n. 1. Mandoſ. in reg. Cancell. de infir.
reſign. q. 9. n. 4. Maiolus in tract. de irregularitate li. 3.
c. 6. Rebuff. cõſ. 70. 12. verſ. 18. Fuſcus in tract. de viſi-
tat. 2. p. c. 28. n. 1. & Abb. antiquus in d. c. qdã inducit
illã decretalẽ pro eo qui promiſit comedere cũ N.
qui de hoc faciebat magnam inſtantiam, & poſtea nõ
curauit vt poſſit cogi.

Et hãc cõcluſionẽ ꝓbat tex.in d.c.qdã de renunc.
vbi Innoc.III.in Concilio generali hęc verba ꝓfert.
Quidam cedendi licentiam cum inſtantia poſtulantes ea obtenta cedere prætermittunt, ſed cum in poſtulatione huiuſmodi, aut Eccleſiarum cõmoda quibus præſunt, aut ſalutem videantur propriam attendiſſe, quorum neutrum ſuaſionibus aliquorum quærẽtiũ, quæ ſua ſunt, ſeu etiam leuitate qualibet nolumus impediri eos ad cedendum decernimus compellendos.
Ratio eſt vt tradit gloſſ.in d.cap.quidam ver.com-
49 pellendus,ne illudatur †ſuperior,illuderetur enim ſi lo-
50 cus eſſet pœnitẽtiæ,hac enim ratione †pſentata poſtu
latione Papæ non poteſt ab ea recedi cap.bonæ,el ſe-
cũdo,§.nec obſtabat,ver.ſi enim poſtquam de poſtu
lat.prælat.variatio enim prohibita eſt, clement.vnica
de renunciatione,vbi Card.& Bonifac.de Vitall.poſt
gloſſ.adducunt concordantia & in hoc fundari diſpo
ſitionem d.c.quidam tradunt ibi Hoſt.Egid. in prin.
Butr.num.5.Goffred.loco cit.num.15.in fin.Hoſt.in
51 ſum.d.§.quis renunciare nu.6.Ideo†quamuis pœnitẽ
tia licita ſit pluribus caſib. quos poſt alios deduxi in
l.eos ff.de falſ.tamen non admittitur pœnitẽtia in his
52 quæ ſuperioris†præſentiam exigunt poſt ipſius ſcien
* tiam,ne illudatur,& ita omnes*concludunt.
53 Accedat ſecunda ratio quia admodum † graue eſt
fidem fallere,l.1.in princ.ff.de conſtit.pecun.l.1.ff.de
pact.capitul. noli exiſtimare 23.quæſtio. prima.Paul.
de Caſtrenſ.conſ.317.nu.li.1.maxime perſonis Eccle
ſiaſticis, quæ cauere debent ne eorum†verba faciant
54 irrita,Card.in d.clem.vnica nu.1.2.& 11. in fi.Bonif.
nu.18.de renun.Fel.in ca.cum olim nu.5.de re iudic.
55 Tertio quia ex ſimplici†promiſſione,& pacto nu-
do de iure Canonico datur actio cap.1.&ibi Doct.*
omnes,vt congerit Fel.nu.5.de pact.cum alijs vt per
Iaſ.in l.iuriſgentium.§. ſed cum nullæ nu.4.ff.eo.late
56 Card.Pariſ.conſ.82.lib.1.nam†Deus inter ſimplicem
loquelam & iuramentum non facit differentiam, vt
dicit glo.in d.c.1.in ver.prax.ſeruetur in fin.cap. iura-
menti.22.quęſt.1.
57 Quare quẽadmodum †in poſtulatione licet poſtu
lantibus variare ante præſentationem poſtulationis
etiam inuito poſtulato,tamen poſtquam poſtulatio
pñtata eſt Papæ non poſſunt ab ea recedere, ne Papã
illudere videantur,vt dicitur in.d.cap.bone,& ibi In-
* noc.& cõiter Docto.vt de cõmuni teſtatur ibi Abb.
num.10.de poſtul.prælat.ita & poſt obtentam licen-
tiam cedendi a ſuperiore non erit licitum pœnitere,
58 ita etiam qui ſe obligat†ad vendendum compellitur
vẽdere,l.ſi hæres ff.de act.emp.no.in l.fideiuſſor& ibi
Bart. ff.de le.1.Anch.in d.c.quidam,vbi Anan. nu.2.
Et hæc concluſio procedit nedum in ſimplici be-
59 neficiato, ſed in habẽte dignitatem † Eccleſiaſticã ẽt
Epiſcopalem,Hoſt.Io.And.Card.Butr. Anan ita exẽ
* plificant,& hęc eſt*communis & recepta Doctorum
ſententia,tum quia in ſimplici beneficiato eſt caſus
in terminis in d.c.quidam,vnde nulla remanet dubi-
tatio,Corn.conſ.106.ſub nu.4.lib.4. Dec. conſ. 484.
nu.1.Ceſal.conſ.138.nu.70.lib.1.Socc.Iun.conſ.12.n.
2.Roland.a Vall.conſ.77.n.5.lib.1.tum etiam quia in
dignitate Pontificali militant eædem rationes ſuper
quibus fundatur diſpoſitio d.cap.quidam,vt omni-
60 bus innoteſcit, vnde vidẽtur ſub illa diſpoſitione†tex.
comprehendi Dec.in cap.at ſi clerici.§.de adulterijs,
nu.28.de Iudic.& in cap.2.requiris, n.2.de appell. &
conſ.284.colum.2.& conſilio. 301.colum.2. & conſ.
301.col.2.Card.Pariſ.conſ.83.n.21.vol.3.& conſ.66.
num.3.vol.4.Crau.con.118.nu.15.Oldr.conſ.185.in
61 fin.vbi enim eadem eſt ratio ibi idem†ius ſtatui debet
vulg.l.illud ff.ad l.Aquil.l.a Titio.ff. de verb. oblig.&
hæc concluſio nullum habet*dubium,eo magis cum
tex.in d.c.quidam loquatur generaliter.
62 Secundo hæc concluſio†procedit,ſiue fuerit peti-
ta,& habita licentia a Papa ſiue etiam ab alijs inferio
ribus ordinarijs,namque etiam in his militat ratio il
luſionis,& variationis,& hoc eſt de mente Hoſt. Io.
And.Card.Ant.de Butri.Abb.in d.cap.quidam, & eſt
* communis*& recepta doctorum ſententia, vt patet
ex doctoribus allegatis ſupra,qui loquuntur pro ma
iori parte abſolute,namque d.cap.quidam loquitur ge
neraliter,ergo,&c.
Tertio hæc concluſio procedit,ſiue fuerit hęc li-
63 centia petita,& obtenta per ſe,†ſiue per alios,de man
dato tamen & ad inſtantiam ipſorum beneficiatorũ,
namque quod ab alio ſit de mandato meo, vide-
tur a me factum,& in hoc tendent*communiter om
nes,vt dictum eſt ſupra ſuo loco.
Quarto hęc concluſio procedit,ſiue poſt obten-
64 tam huiuſmodi licentiam ius non fuerit † quæſitum
tertio,ſiue fuerit quæſitum, quod colligitur ex omni
bus ſupradictis doctoribus citatis,namque nõ ſe fun
dant quod alteri ſit ius quęſitum,ſed quod prohibita
eſt illuſio,& variatio,bene verum quod ſi fuerit quæ
65 ſitum ius tertio,eo fortius poterit†pęnitere,Hoſt.Io.
Andr.Egid.3.opp.Card.in opp.Butr.n.7.in d.c.quidã
Goffred.loco cit.nu.15.verſ.& hoc verum eſt,vt vide
66 mus in electione,poſtulatione,præſentatione, in qui
bus non admittitur pœnitentia poſtquam alteri ius
eſt quæſitum Din.in reg.iuris in 6.Abb. in d.c. bone
* el ſecundo nu.11.de poſt.præl.&* cõmuniter Doct.
Sed dubium eſt an hodie hoc procedat.duo capi-
ta ſunt conſtituenda,vnum.ſ.in beneficijs inferiori-
bus,& in dignitatibus quæ expediuntur extra conſi-
ſtorium,aliud vero in Epiſcopatibus Archiepiſcopa-
tibus,& alijs beneficijs conſiſtorialibus.
* In primo capite vera,&*communis eſt ſententia
67 ab omnibus fere approbata †licitam eſſe hodie pœni-
tentiam poſt petitam & obtentam licentiam renun-
ciandi:quandoquidem licitũ eſt pœnitere donec con
* ſenſus fuerit extenſus in Camera vel Cancellaria vt
late dixi ſupra lib.1. & eſt* communis opinio.
In ſecundo capite an hoc hodie procedat in Epi-
ſcopatibus,vt ſi Epiſcopus petijt, & obtinuit licentiã
poſſit poſtea cogi reſignare.
Pro negatiua facit quia ex pluribus deciſionibus in
*68 ſacro Auditorio*Rotæ factis conſtat † reſignantem
poſſe pœnitere ante præſtitum conſenſum formalẽ
in Camera vel Cancellaria etiam poſt ſignatam ſuppli
cationem,vt atteſtantur Put.deciſ.17.& 29.in titu. de
renunc.in manuſc.& dec.206.li. 2.Moheda.deciſ.11.
Accoramb.dec.47.Achil.de Graſſ.deciſ.1.de renunc.
Ant.Auguſt.deciſ 186.li.3.Cott.deciſ.16.Sarn. deci.
20.li.1.omnes in manuſc.cum alijs cit.ſupra li.1.adeo
* quod hæc eſt communis*& recepta Doct. ſententia,
& in locis citatis dict.doctores dicunt diſpoſitionem
69 * †d.c.quidam receſſiſſe ab aula,& ita ſeruari* de ſtylo
attentis modernis regulis Cancellariæ atteſtantur.
Pro affirmatiua uero facit quia diſpoſitio d.c.qui-
70 dam loquitur etiam de † Epiſcopis, vt ibi conſiderant
Hoſt.Io.Andr.Butr.Egid.Anan.& alij* communiter
vt ſup.dixi,Card.in clemen.vnica q.1.& ibi Bonif. de
Vitall.num.29.& 30.de renunc.in quibus magnopere
prohibetur variatio ad not.in d.clem.vnica de renun.
vnde ſequitur non poſſe pœnitere poſt obtentam li-
centiam cedendi ex his quæ dicta ſunt,eo magis quia
cum renuntiatio Epiſcoporum a ſummo Põtifice dũ
* taxat admittatur iuxta communem*opinionẽ de qua
dicam

dicam ſuo loco,per huiuſmodi pœnitentiam ipſe sũ
mus Pontifex illuderetur,vt tradit gl.in d.ca. quidam
in verbo compellendos,ꝙ quam graue ſit omnib.pa-
71 tet,cum Summus Pontifex † Dei vicem in terris ge-
rat,vt late proſequitur Card. Pariſ.conſ.68.volu.4.&
hæc opinio mihi magis placet habito reſpectu ad per-
ſonam,quæ petit licentiam, eſt enim Epiſcopus cuius
72 dignitas†eſt maxima,Burſ.Conſ.351.nu.14.vol.4. &
ad perſonam per quam petitur licentia huiuſmodi,
nã vt tota die experimur hoc fit medio Illuſtriſſimo
73 rum Cardinalium,quorum†dignitas quanta ſit licet
videre ex his q̃ ſcribunt Barb.in tract.de auct. Card.
ac Manfred.& Card.Alban.alijque in eod. tract. &
tandem ad perſonam ſummi Pontificis concedentis
hoc unde maximum oriretur ſcandalum ſi hmõi per
74 ſonæ illuderentur,quare dicendum†eſt,& concluden
dum Epiſcopum petentem & obtinentem licentiam
renunciandi Epiſcopatui poſſe cogi cedere niſi aliud
viſum fuerit ſanctitati D.N.PP.
Non obſtant deciſiones Rotæ in contrarium alle
gatæ.ſ.pro negatiua opinione, namque reſpondetur
* loqui*de ſtylo,quia præſupponunt ius commune eſſe
in contrarium,ſ.non eſſe licitam pœnitentiam, & lo-
75 quuntur in renunciationibus beneficiorum†inferio-
rum,quorum renunciatio fit per ſupplicationem por
rectam R.P.D.Datario,ſed hic ſtylus non reperitur
eſſe obſeruatus in renũciatione Epiſcopatuum, quo
fit vt non fiat extenſio ad huiuſmodi renunciationẽ,
76 nam in ſtylo†ſtrictiſſima ſit interpretatio, vt non ex
tendatur de caſu ad caſum,de loco ad locum, prout
habetur in l.de quibus.ff.de legib.in c.vlt.de conſuet.
cap.auditis de reſcript.Fel.in cap.in noſtra collor.21.
verſ.ſed obſtare videtur,de reſcr.Card.Pariſ.cõſ.112.
num.12.vol.4.Hinc dicit Bellam.deciſ.65. & deciſ.
461.qđ allegantes ſtylum debent deducere caſus in
quibus fuit ita actum,vt poſſit dignoſci vtrum ex illis
poſſit argui ad eum,de quo eſt conuerſio.Hinc ſcri
bit Dec.conſ..72.col.2.circa medium,verſ.& iſta cõ-
77 cluſio,ſtylum contra ius cõmune tantum †habere de
potentia quantum de actu,& non plus, quare limita
te intelligitur ut habeat locum duntaxat in caſibus
in quibus ita fuit obſeruatum, late Crau. de antiq.
temp.p.4.in princip.num.42.cum ſeq.quo fit vt indu
* bitata &*communis ſit concluſio ſtylum† contra ius
78 commune non excedere terminos,Bald.conſil.275.
col.vlt.lib.2.& in l.vlt.col.4.num.9.C.com. vtriuſque
iud.ſed hic ſtylus eſt contra ius commune,nempe cõ
tra d.c.quidam,vnde cum tantum reperiatur intro-
ductus in renunciatione beneficiorum inferiorum,
non debet extendi ad renunciationem Epiſcopatus,
cum hæc inter ſe differant,diuerſiſque formis & mo
dis fiant vt dicam ſuo loco,eoque magis †quia ſtylus
79 contra legem certam non coadiuuatur,immo inter
eſt vt annulletur iuxta ea,quæ ſcribit Menoc.cõſ.52.
num.51.& conſ.101.n.74.lib.1.Alciat. conſ.220.in
fin.Burſ.conſ.393.num.20.lib.4.
Idque eo libentius erit firmandum in caſu noſtro
cum ceſſet ratio quare ille ſtylus fuit introductus.Nã
80 cum in reſignationib.conſenſus tacitus qui reſulta-
bat†ex porrectione ſupplicationis videretur formalis
ad validitatem ipſius renunciationis Caſſador.deciſ.
prima de renunciat. Moedan. deciſ. 60. Creſcent.
deciſ.210.conſenſus qui poſt ſignatam lib.1.Put. de
ciſ.19.de renunc.in manuſcript.dummodo de porre
ctione facta per reſignantes vel eorum legitimos ꝓ
curatores conſtet,Guidob.deciſ.92.quamuis procu-
rator in manuſcr.Et in hoc erãt fundatæ conſtitutio
nes Alex.VI.& Leonis X.de quibus per Boer.deciſ.
81 348.Verum cum†ex experiẽtia appareret multas frau
des in hoc poſſe fieri,quia quis poſſet nomine alterius
porrigere ſupplicationem reſignationis illumque
hoc modo priuare beneficijs,Sarnen.de public. reſi-
gnan.q.7.num.3.& 4.Put.deciſ.3.incip.Alfonſus lib.
3.ideo regula Cancellariæ 40.vel 23.requirit conſen
ſum pro expeditione literarum,qui conſenſus præſta
tur in Camera,vel Cancellaria,& eſt formalis, vt late
per Sarnen.de inf.reſign.q.31.& dicam ſuo loco, ſu
per hac enim regula Cancellarię fundatus eſt hic ſty
lus,& per conſequens deciſiones factæ in Rot.quod
ſit licitum pœnitere ante pręſtitum conſenſum in Ca
82 mera,vel Cancellaria,ſed hæc regula Cancellariæ†nõ
* habet locum in Epiſcopatibus,tum quia, vt dixi, &
eſt*communis ſententia,hæc regula facta eſt ad ob-
uiandum fraudi,quæ fraus non cadit in renunciatio
83 ne Epiſcopatuum † cum huiuſmodi renunciationes
fiant in Conſiſtorio pſentibus Cardinalibus,& ad re
lationẽ vnius Cardinalis fiat diſpoſitio Eccleſiæ,arg.c.
nobiliſſimus,& ibi Præpoſ.97. di.quo fit vt nullũ ſit
dubiũ poſſe aliquẽ porrigere ſupplicationem, & im-
petrare Epiſcopatum,cum diſpoſitio Epiſcopatuum
fiat per cedulam ad relationem Cardinalis,vt ſuo lo-
co dicam. Tum etiã quia regula ſtatuit,vt præſentes
in curia debeant conſentire perſonaliter per ſe ipſos
84 & tamen in reſignationibus quæ fiunt†de Epiſcopa-
tibus per præſentes in curia ipſi non conſentiunt co
ram Papa,ſed aliquis Cardinalis eorum nomine reſi
gnat in Conſiſtorio,& illi ſimplici reſignationi ſta-
tur,abſque quo alius cõſenſus per ipſos præſtetur;vn
de cum in reſignationibus Epiſcopatuum non habea
mus per regulam Cancellariæ immutatum ius com
mune, & ſtylus curiæ quod ſit locus pœnitentiæ fue
rit introductus reſpectu regularum Cancellariæ, &
non reperiatur obſeruatus in Epiſcopatibus in qui-
bus militat diuerſa ratio,ſequitur argumentum in cõ
trarium adductum non obſtare,quod patet eo etiam
quia omnes Doct.ſupra citati in præallegatis deciſio
nibus dicunt licitam eſſe pœnitentiam vſque ad con
ſenſum præſtitum in Camera,vel Cancellaria, ſed in
renunciatione Epiſcopatuum non præſtatur conſen
ſus in his locis,vt ſupra dictum eſt,ergo ex mẽte Do
ctorum colligitur hoc duntaxat procedere in benefi
cijs inferioribus in quibus præſtatur huiuſmodi con
ſenſus,& non in Epiſcopatibus.
Et hic caſus accidit anno 1585.nam cum Reuerẽ
diſſimus D.Epiſcopus Tropien.haberet quamplures
differentias cum ciuitate Tropien.promiſit per apo
cham manu ſua ſcriptã,& ſubſcriptã ab Illuſtriſſimo
Cardinali Alexandrino renunciare dictam Eccleſiã
quando id ſit cum licentia & gratia Sanctiſſimi D.
Papæ,& Sereniſſimi Regis Philippi,cui ius præſentã
di ad dictam Eccleſiam ex priuilegio Apoſtolico cõ
petit,poſtea Sanctiſſimus D.N.dedit licentiam, ac ẽt
Rex Catholicus conſenſit,& nominauit ad Eccleſiã
N.cuius perſona cum eſſet etiam a Sum.Pontifice ad
miſſa,fuit mandatum formari proceſſum & deueniri
ad præconizationem,Epiſcopus vero cõtradixit.fuit
dubitatum an poſſit cogi? S.D.N.Sixtus V.volens ſu
per hoc habere quid eſſet de iure, commiſit cauſam
Illuſtriſſimis,& Reuerendiſſimis DD. Proſpero tit.
S.Clementis Cardinali.S.Crucis,& Hippolito tit. S.
Pancratij Cardinali Aldobrandino,qui cum vtramq;
partem audiuiſſent, & oĩa mature conſideraſſent, an
tequam integram facerent relationem ſuamque ſen
tentiam dicerent,ſum.Pont.iuſtis de cauſis mandauit
imponi

imponi perpetuum ſilentium.
Et hic non eſt omittendum quod promiſsio ce-
85 dendi non ligat ſi fuit facta † ad conſilium & fraudẽ
æmuli, Abb.in c.lecte num.3.de renunc.& ibi Ant.de
Butr.num.4.& eſt*communis opinio.
Tertio ſi inter Cardinales exiſtentes in conclaui
fuit factum pactum ac iuratum, vt quiſque eorũ qui
aſſumeretur ad ſummum Pontificatum teneatur renũ
ciare Papatui intra tantum tempus. An ſi aſſumatur
vnus illorum Cardinalium teneatur Cardinalis ille fa
ctus Papa renunciare Papatum.
Affirmatiuam opinionem, quod ex illo pacto iura
to obligetur, in terminis videntur tenuiſſe Ant.de
Butr.in cap.1.col.2.de conſtit.Petr.de Anchar.conſ.
66.& conſ.281.Egid.in cap.4.de iniur.lib.6.Dec. in
cap.porrecta num.4.de confirm.vtil.vel inutil.& con
ſil.151.
86 Ad quod primo facit quia†Papa tenetur ad obſer
uantiam illorum, quæ ſunt de iure diuino, late Card.
87 Pariſ.conſ.68.volum.4.ſed iuramentum eſt † de iure
diuino, cap.at ſi Chriſtus de iur.iur.habetur Matth.5.
D.Thom.in prima.2.q.100.art.8.& eſt communis *
opinio.
88 Secundo quia iuſiurandum† ſeruandum eſt vbicũ
que ſine diſcrimine ſalutis æternæ ſeruari poteſt, cap.
cum contingat de iur.iu.cap.licet eodem tit.in 6.Iaſ.
in auth.ſacramenta puberum C.ſi aduerſ. vend.& ibi
omnes.
89 Tertio quia etiam†Deus ex promiſſione propria
obligatur, vt ſcriptum reliquit Bal.in princ.ff.de pact.
vbi refert Magiſtrum ſententiarum, ita dicentem, ac
Ariſtotelem hoc dicere ſolitum Alexandro Magno,
& probatur in cap.22.Geneſis, vt tradit Ferr.in cap.1.
de probat.num.1.poſt Dec.col.1.Ergo ille qui vices
90 illius gerit in terris†ad not.in §.fuerat inſt.de actio.la
te Crot.conſ.184.lib.2.nu.51.Dec.conſil.286.num.
5.& conſ.689.nu.17.Deus enim poſuit in ore princ.
91 †pacta ſeruabo, ad not.in l.1.ff.de pact.ideo Papa de-
92 bet†eſſe immobilis, vt lapis ſingularis, & habere vnum
calamum, vnamque lingua, Mart.Lauden.in tract.de
Princip.q.258.Burſ.conſ.76.lib.1.
93 Quarto accedat, quia†Papa non poteſt ſe a iuramẽ
to antea facto abſoluere ſeu alteri cedere vices ſuas
ad ſe abſoluendum, Ant.de Butr.Abb.Imol.Dec.nu.
2.in cap.1.de conſtit.gl.in cap.quanto de iur.iur. vbi
Felin.nu.12.Anchar.in reg.acceſſorium de regul.iur.
94 in 6.vt ſit diſtinctio perſonarum†inter abſoluentem,
& abſolutum, cap.auctoritatem.15.q.6.cap. nullus.4.
q.4.cap.vlt.de inſtit.Io.Andr.in cap.ſignificaſti de fo
ro compet.Felin.in cap.conſtitutus nu.18.de reſcrip.
Archiepiſc.Florent.in ſum.in 2.part.tit.10.cap.5.col.
95 2.Hinc Epiſcopi & alij inferiores†a votis ꝑ eos emiſ
ſis ſe abſoluere nequeunt, Abb.in cap.magne de vot.
quia non poteſt quis authorizare in facto ꝓprio, l.j.
ff.de auth.tut.clem.2.de reb.Eccl.nõ alien.Abb.in ca.
at ſi clerici.§.de adulterijs, de iud.Io.And.in c.2.de cõ
96 ſtit.in 6.Hinc†ſibi ipſi impetrare nemo poteſt l. pen.
* ff.de arb.& eſt communiter per * omnes receptum.
Quinto, & vltimo omiſſis alijs auctoritatibus quæ
colliguntur per doctores ſuperius citatos, vt ꝑ Card.
Iacob.in tract.de Concilio lib.7.ar.5.vbi per 5.vel ſex
colum.comprobat hanc ſentẽtiã, facit quia ita euenit
97 †Gregorio.XII. qui antequam ad Pontificatum aſ-
ſumeretur promiſit renunciare Papatui, & non crea-
re Cardinales, & cum poſtea creaſſet quatuor Cardi-
nales, plures Cardinales ab eo receſſerunt de ciuitate
96 Lucana, & Piſas ſe contulerunt, ac fuit†habitus pro ꝑ
iuro, & ideo tandem renunciauit, vt referunt Egid.in
dict.c.1.de iureiur.lib.6.Ant.de Butr.in dict.c.1.col.
2.de præben.& in cap.quo ad conſultationẽ in princ.
de re iudic.Anchar.conſ.66.& 281.Dec.in cap. por-
recta num.3.verſ.priuſquam deueniamus de confir.
vtil.vel inutil.Card.Iacob.in d.tract.de Conc.lib.7.ar.
5.col.1.Card.Alb.de Card.q.36.Mandoſ.in cap.1.de
præbend.num.22.
His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
99 verior, & communis, vt Papa tali caſu † non teneatur
renunciare Papatui, & per conſequens vt non valeat
huiuſmodi promiſſio, & iuramentum, Bal.in cap.vene
rabilem de electi.quem ad hoc refert & ſequitur Ber-
thac.in tract.de Epiſc.1.part.ſecundi lib.nu.52.quod
etiam voluerunt expreſſe Martin.Lauden. in trac. de
Card.q.36.latiſſime Barbat.adducendo plures aucto
ritates conſ 1.lib.1.Card.Iacobac.de Conc.lib.7.art.
5.per totum vbi pluribus medijs comprobat hanc sẽ
tentiam, Petr.de Anchar.d.conſ.66.& 381.Corrad.in
templ.omn.iudic.lib.2.cap.1.§ 2.verſ.3. in fin. Franc.
de March.deciſ.106.nu.5.1.par.quem ad hoc refert.
Burſ.conſ.342.num.20.& 24.lib.4.
100 Ad quod primo facit†quia Papa non tenetur ad
obſeruationẽ capitulorũ factorũ, & iuratorũ ĩ Cõcla
ui inter Cardinales dum ẽt ipſe eſſet Cardinalis, vt in
terminis tenet Abb.in c.ſicut nris n.1.de iur.iur.Cal.
conſ.3.de iure iur.Felin.in cap.1.nu.7. Dec. ibidẽ de
probat.vbi ego comprobaui hanc ſententiam legen-
do hoc anno ex pluribus medijs, Alex.conſ.224.lib.6.
& in facti contigentia interrogatus reſpondit Excel.
Burſat.adducens plura d.conſ.342.per totum, & ſe-
cundum hanc opinionem ab omnibus fere receptam
vt licet colligere ex d.5.ar. Iacobac. concluſit Rota
* die.14.Iunij.1560.*in vna Paduana coram Illuſtriſſi-
mo & Reuerendiſſimo D. Cardinali S. Crucis tunc
Auditore Rotæ, vt atteſtatur Illuſtriſſ.Cardinalis Pa-
leottus in recollectis manuſcrip.deciſ.407.incip.vacã
te ſede, & capitula conclauis non ligare fuerat reſolu
tum in vna Vulteran.teſte Simonett.deciſ. 10. in ma-
nuſcr.non obſtante diſtinctione Card.Alba.in tracta.
Card.quæſt.36.cuius contrarium tenet Iacobac.d.ar.
5.num.204.
101 Secundo facit quia†factum ab aliquo vti Canoni-
co reuocatur ab eodem Epiſcopo creato, vt probat
tex.in terminis in c.ſicut noſtris de iur.iur. vbi Abb.
in primo not.num.3.hoc ſentit, & Bald.nu.3.Felin.nu
* me.7.&*cõmuniter Doct.ita & etiam promiſſiones
factæ a Principe ſeculari ante electionem reuocantur
102 †poſtea ſequuta electione, Felin.in d.capi.1.num.7.de
103 prob.Hinc Prælatus†non conuenitur poſt tranſlatio
nem de eo quod fecit ante tranſlationem cap. ſi quis
iam tranſlatus 20.q.2.quia aliud fingitur hodie quam
heri fuerit, c.ferrum diſt.50.ita ſeruus qui poterat cõ
104 ueniri actione†negotiorum geſtorũ in ſeruitute ma-
numiſſus propter ſtatus mutationem non poteſt con
ueniri, l.cum actum.ff.de neg.geſt.l.1.C.an ſer. ex ſu.
105 fact.Hinc†propter ingreſſum religionis quis abſolui-
tur a iuramento, & voto, ca. ſcripturæ de vot. Innoc.
in cap.debitores de iur.iur.ratio ſupradictorum, quia
106 †mutatione perſonarum mutatur ſtatus rei, l. vnica,
C.de impoſ.lucr.deſcr.lib.10.Spec.in tit.de cler.con-
iug.verſ.ad huius autem.quia mutatione conditionis
& ſtatus variatur diſpoſitio, l.ſi quis, & l. ſi cum Cor-
nelius.ff.de ſolu.c.quemadmodum de iur.iurã.quare
mutatione ſtatus ciuitatis tollitur effectus ſententiæ
prius latæ, Bal.in l.cum ex oratione in 3.not.ff.de ex-
cuſ.tut.
Tertio

Tertio accedat quia prohibita ſunt pacta, & con-
107 uentiones inter Cardinales†ſede vacante, debẽt enim
attendere ſolummodo, vt quamprimum Papa eliga-
tur, vt probat tex.in c.vbi periculum.§.cæterum, de e-
lection.lib.6.& ratio eſt quod ibi annulantur pacta,
& conuentiones, quia Cardinales non habent hanc
iuriſdictionem paciſcendi ſuper poteſtate eligẽdi, cle-
men.ne Romani §.irritum, de elect.gl.in d.§.cæterũ,
& in ca.1.de ſchiſm.lib.6.late Manfre.d.Card. ca. 19.
& 22.Accedit quia in pactis firmatis in conclaui ineſt
ſuſpicio, vt per Corrad.in templ.omn.iud.libr.2.ca.1.
de Pontifice § 2.q.6.nu.18.gl.in cap. ſi quis pecunia
diſt.29.late per Gamb.in extrauag.Iulij II.de ſimon.
elect.Pontif.per totum.Hinc gratiæ factæ a Papa an-
tequam exeat de conclaui etiam poſt legitimam ado
rationem non ualent, ſed inualidæ cenſentur, Gemin.
108 in cap.vlt.de conceſſ.præb.lib.6.vbi docet† Innocen-
tium Papam in nocte ſuæ creationis plures ſupplica-
tiones ſignaſſe, ac beneficia contuliſſe, quod facere nõ
debebat, quia præ nimio gaudio, vt ita dicam, extra ſe
poſitus erat, Neuiz.in Silu. nupt.lib.6. quomodo iu-
dicandum ſit num.54.Card.Iacoba.d.art. 5. Arnulf.
Ruz.in tract.de iure reg.priuileg.14.nu.4.
109 Quarto accedat quia in iuramento†ſemper intelli-
gitur excepta auctoritas ſuperioris, 25.q. 1.§. his ita,
cap.uenientes de iur.iur. Doct.in cap. conſtitutus de
reſcrip.Io.Andr.in cap.non eſt, de voto, eſt tex. in ca.
& ſi clericus de iur.iur.c.ſic §.pen.22.q.1.Mil. in ver.
Papa nu.3.ac recipit†interpretationem ſecundum vo
luntatem iurantis, c.1.de iur.iur.in 6.Innocen. in c.ve
niene eo.tit.Vnde iurans aliquid facere dum eſt Car-
dinalis factus Papa poteſt contrauenire, & præſumi-
110 tur iuſta cauſa recedere†a iuramento, Butr.in capitu.
cum inter de renunc.Cyn.in l.reſcripta, C. de precib.
imp.offer.Alexand.conſil.1.colum.vlt.lib.1.Bero.con
ſilio numero 72.libro primo, & conſil.247. nume.5.
lib.3.Arius Pinellus in par.prima rub.C.de reſc.vend.
l.2.Gamm.de poteſt.leg.alat.lib.5. num.33. Vaſques
controuer.illuſtrium cap.2.num.3.& cap. 25.nu.17.
* q.28.*communiter, vt per Gabr. de iur. quæſito non
toll.concluſ.3.nu.1.& 4.
Quinto comprobatur ex dicto Anchar.in cap. ve
nerabilem de electio.vbi vult quod ſi ille qui iurauit
in materia diſpenſabili non habet ſuperiorem, poteſt
112 †ipſemet ſecum diſpenſare, quod dictum refert, & ſeq
113 tur Cardin.Iacob.di.lib.7.art.5. vbi etiam dicit, hoc†
caſu poſſe committere alteri abſolutionem, glo. in c.
ſane, el ſecundo de offic. deleg.& in cap. nemo 9.q.
114 3.nam deficiente†ſuperiore quis poteſt ſibimet ius di
cere, Innocen.in c.olim el.1.de reſtit.ſpol.Hinc Imp.
115 ſibimet legem†imponere non poteſt a qua ei recede-
re non liceat Paul.de Caſtr.in l. humanum, C.de leg.
Non obſtant contraria.ad primum & ſecundum re-
ſpondetur quod licet iuramentum ſit de iure diuino,
& propterea ſeruandum qñ ſine diſcrimine ſalutis æ-
ternæ ſeruari poteſt, tamẽ hoc procedit quoties eſt li
116 citum, & habet tres†comites veritatem, iudicium, &
iuſtitiam, cap.anima duertendum.22.q.2.cap.& iura-
* bunt.22.quæſt.1.*commune dictum teſte Curt.Iun.
conſ.14.num.9.D.Thom.2.2.q.89.art.3. at hoc non
habet tres comites, quia deficit iuſtitia, cum Papa ha-
117 beat poteſtatem†a Deo tantum, c.quamuis, diſt. 21.
Turrecrem.lib.de Eccl.ſecundo cap.44.deficit iudi-
118 cium, quia Cardinales cum nullam†habeant poteſta-
tem in Papam ab eo iuramentum recipere non poſ-
ſunt, arg.l.2.ff.de iur.iur.deficit & tertium cum defi-
ciat propoſitum, arg.cap.literarum, de vot.hoc enim
veriſimile eſt, arg.not.per D.Thom.3.ſent.diſtin.38.
quæſt.prima.art.primo 2.2.quæ.88.vnde illicitum eſt
iuramentum ex allegatis, ac etiam quia videtur extor
119 tum†tẽpore prohibito, iuxta ea quæ ſcribit Roman.
ſing.307.Felin.in cap.ſi vero num.8.de iur.iuran.tum
etiam quia videtur contra honeſtum, ex quo ſequitur
120 non†eſſe ſeruandum, Card.Alex.in cap. ſumma num.
* 6.8.q.3.& communiter doct.vbique, alias iurans illi-
citum teneretur illud obſeruare contra ea quæ haben
tur in cap.in malis 22.q.4.ita reſpond.Iacob.di.art.5.
num.219.Burſat.d.conſil.Hinc iurans, quod quoties
121 eligatur†in Epiſcopum, toties recuſabit, electus põt
acceptare abſque metu periurij, cum iuramentum il
lud non videatur habere honeſtatem, gl.in c.Archidia
conum, alias Florentinum diſt.85.Archid.in ca.inno-
cens 22.q.4.Fel.in c.ſi vero n.5.de iur.iur. communis
* *opinio teſte Sarnen.in §.Item ſi quis poſtulante, nu.
37.inſtit.de actio.Hinc ſcribit Gemi.in c.1.de iur.iu.
lib.6.quod ſi miniſter Prouincialis ordinis Minorũ
iuret renunciare intra triennium in manibus capituli
Prouincialis, cum ex conſtitutione ordinis debuiſſet
renunciare coram capitulo generali aut in manibus
Generalis, tale iuramentum cum non ligat. Hinc iu-
122 rans non†reuocare teſtamentum, quia hoc eſt contra
bonos mores, nullum iudicatur, Emanuel Suarez. re-
* cept.ſentent.verſ.iuſiurandum, nu.334. communis te
ſte Sarnen.loco citato nu.36.talia enim iuramenta, &
ſimilia ſunt irrita, & licita eſt contrauentio, Oldr.con
* ſil.87.factum, Alex.d.conſ.224.lib.6.&*communiter
doct.Ferd.Vaſques controuer.illuſtr.c.26.nu.17.Ac
123 cedit quia iuramentum ſemper præſtitum†eſſe cenſe
tur rebus ſic ſtantib.Rot.deciſ.prima de iur.iur. Dec.
conſi.335.& 408.communiter in c. quemadmodum
de iur.iuran.vnde factus Papa non tenebitur.ad quod
124 facit, quia tunc poteſt omnia expedire ſine† Cardina
** libus etiam ad dua, vt volunt doct.**magis communi-
ter vt per†Illuſtriſſimum Card.Alban.in tract.de Car
di.c.39.per Vaſq.controuer.illuſt.cap.23.per totum
Franc.Marc.dec.456.num.61.1122.num.28.1297.n.
5.prima parte. Ad tertium argumentum, omiſſa il-
la propoſitione de obligatione Dei, de cuius veritate
me remitto ad diſpoſitionem Sanctæ Matris Eccle-
125 ſiæ, Reſpondeo quod Princeps illa pacta†debet ſer-
uare quæ ſunt licita, & honeſta & facta tempore per-
miſſo, at in caſu noſtro ſunt prohibita & facta tempo
re prohibito, d.cap.vbi periculum §.cæterum, de ele-
ctio.in 6.ita reſpondet Card.Iacob.d.artic.5.nu. 248.
omnia vero quæ ſunt aduerſus Pontificiam dignitatẽ
126 †ſunt illicita, Turrecrem.in lib.2.de Eccl.cap.104.&
105.Accedit quia numquam Pontifici Maximo vide
tur ſublata facultas reuocandi quæ antea fecit, vt col
ligitur ex Ioan.Andr.in cap.dilecto de præben. & in
reg.quod ſemel de reg.iur.in 6.Iaſ.in §.ſi quis nu. 68.
inſtit.de actio.& maxime cum cauſa, arg. eorum quæ
ſcribunt Card.Pariſ.cons.11.num.4.cum ſeq.volu.1.
127 Ber.cõſ.147.num.27.vol.3.& ob id licet†regulariter
non poſſit tollere ius naturale, Corn.conſ.90.num.4.
128 & conſ.313.n.4.vol.4.tamen†ex cauſa diſpenſat.Alex.
conſ.101.num.15.lib.1. Nat.conſ.33. lib.1.latiſſime
Card.Pariſ.conſ.50.num.73.lib.1.Vaſq.controuer.Il
luſtr.cap.5.nu.15.& cap.15.num.16.Corrad.in tem-
pl.om.iud.de Imp.li.1.ca.1.§.4.verſ.4.& verſ.28.Hinc
129 ob cãm diſpenſat contra iuramentum, †Rom.conſ.
13.n.3.ac contra votum, Naua.in c.ſacerdos nu.133.
di.6.& communiter*practicatur tota die. Nõ obſtat
quartum argumentum quod Papa non poſſit ſe a iu-
ramento præſtito abſoluere, neque alteri mãdare, &c.
Primo

Primo reſpondetur ex d.Archid.in c.venerabilem de
electio.de quo in 5. fundamento concluſionis nſæ:
quod dictum mihi videtur communiter* a Doctori-
bus receptum. Secundo reſpondeo quod poſſet ipſe
130 Pontifex†ſe abſoluere,prout abſoluit alios inferiores
ex cauſa(quæ adeſt hoc caſu,vt dictum eſt ſupra) Ab
ba.in cap.propoſuit num.13.de conceſſ.præbend.Fe-
lin.in capit.conſtitutus num.18.de reſcript.Crot.con
ſil.184.num.44.lib.2.Dec.in cap.primo ſecunda lect.
numero 7.poſt Felin.Bern.nu.108.de conſtitut. com
munis*teſte Corrad.in templ.omn.iud.lib.primo ca
pit.1.§.3.verſ.6.& communiter. Tertio reſpondetur
131 poſſe abſolui†a ſuo cõfeſſario cui ſeſe ſubmittere po
teſt,Palud.in 4.di.17.q.3.col.2.Socc.Sen.in c.dilectũ,
n.7.de exceſſ.prælat.& in c.omnis num.22.de pœn.&
remiſſ.Fer.cõſ.32.n.38.Naua.in c.placuit n.15.& ſeq.
de pœnitent.diſtinct.6. Quarto melius reſpondetur,
vt reſpondet excel.Burſat.d.conſi.342.num.38.quod
cum iuramentum ſit illicitum,& ſic nullum, nulla re-
132 quiritur abſolutio†in foro conſcientiæ,tanquam ani
mus obligandi dicto caſu deficiat, & tamen Deus re-
cipit iuramentum,vt ex corde procedit,capit. huma-
næ aures 22.quæſt.4.Abb.in cap. ſi vero circa fin.de
iur.iuran.vnde etſi parte citata abſolutio e iuramen-
133 to non ſit facienda † quoties redundaret huiuſmodi
abſolutio in præiudicium tertij, tamen non requiri-
tur talis monitio partis,quoties eſt nullum iuramen-
tum,Crot.conſ.104.num.97.lib.2.Io.de Amic. conſ.
34.num.6.Ber.conſ.50.lib.1.per totum, deciſ. Pede-
mont.125.num.7.vbi atteſtatur* de communi.unde
ſequitur non eſſe veram illam concluſionem non
poſſe ſe abſoluere,quia contrarium tenent Doct.ma
gis**communiter,vt ſupr.dixi.Non obſtat quintum,
quia exemplum allatum a Doctoribus de Gregorio
XII.procedit ob ſedandum ſchiſma, vt infra dicam.
Limita hanc concluſionem † communem firmatam
ſupra non procedere quoties pro ſedando ſchiſmate
134 Cardinales in Conclaui iurarent,†vt quicunque corũ
aſſumetur ad ſum.Pontificem renunciet ob ſedandũ
ſchiſma,nam hoc caſu illa promiſſio iuramẽto firma-
ta eſt ſeruanda a Pontifice creato,ita Pet.de Anc.cõſ.
66.& 281.Iacoba.in tract.de Cõc.li.7.c.5.n.149.Bar
ba.d.cõſ.1.n.5.& 7.Card.Alb.d.tract.de Cardin.q.36.
col.2.Burſat.cõſ.342.nu.37.verſic.3.dicentes ita pro-
cedere exemplũ allatũ de Gregorio XII. qui cũ poſt
ea creaſſet Cardinales contra iuramentum validum
fuit effectus periurus, Dec.in cap.porrecta num.4. de
confirm.vtil.vel inutil. Ratio eſt ratione ſcandali vi-
tandi,& ob publicam vniuerſalis Eccleſiæ vtilitatem,
ob quam cãm permiſſum eſt, quod alias eſt illicitũ.

Quarto pone quod eligatur aliquis coniugatus in
Papam,cuius vxor creditur mortua & non eſt, an ſi
135 vxor petat debitum Papa teneatur hoc caſu† dimitte-
re Papatum,& ad uxorem redire? Reſponde teneri
redire ad vxorem ſi non poteſt induci ad continen-
tiam ſeruandam,ita in terminis ſcripſit Auguſtin. de
Ancon.de præſt.Eccl.quæſtio.2.articul.5. column.2.
verſicul.ad primum,vbi dat hanc rationem,quia con
136 tinentia†clericorum eſt de iure poſitiuo, reddere au-
137 tem debitum vxori eſt †præceptum iuris naturalis &
diuini,D.Thom.2.2.quæſtio.88.art.11.Turr. Crem.
in cap.ſacerdotibus diſt.31.Auguſt. Triumph. d.tra-
ctat.q.92.ar.3.&*cõiter doc.At vbi ius poſitiuũ cõtra
138 dicit iuri naturali tũc ſeruãdũ†eſt ius naturale,vt*cõi
ter doct.in c.1.de conſtitu.glo.autem in c.ſi quis pe-
cunia in verb. non Apoſtolicus verſ. ſed quid inquit
quod ſi eligitur Papa N.qui credebat vxorem ſuã eſſe
mortuam,ſi non conſtat de matrimonio non eſt co
gendus ſtare iudicio alicuius,ſi autem conſtat de ma-
trimonio tenetur ei reddere debitum,niſi mulier in-
duci poſſit ad continentiam obſeruandam,abrenun-
tiabit Papatui,& ſatisfaciet vxori. Hoc idem videtur
firmare Abb.in c.licet de vitanda,n.4.verſ.qualiter de
elect. qui etiam dicit quod ſi mulier non poteſt indu
ci ad continentiam, debet Papa reddere debitum, &
poterit ſtare in Papatu,nam continentia præceſſit ex
conſtitutione eccleſiæ,vnde videmus presbyteros †
139 Græcos ſine peccato habere vxorem.c.Nicena , diſt.
21.not.ſo.c.cum olim de cler.cõiug.quod tamen nõ
placet,nam non poſſet fieri ſine magno ſcandalo Ec
cleſiæ.vnde melior eſt opinio prior , vt ſi non poſſit
vxor induci ad ingrediendum monaſterium,vt renũ
tiet ex ratione ſuperius allegata,& hic caſus nũquam
cõtingit,& Deus optimus maximus efficiet,vt nõ eue
niat,tempore tamen Alex.VI.fuit ab eodem Pontifi-
140 ce ad Cardinalatus dignitatem promotus†Franc.Re-
molinus Valentin.cum eius vxor in Hiſpania eſſet vi
ua,quare effecta eſt monialis,& vixit per plures annos
auctor eſt,Hieronymus Garimbert.in libro.5. de vit.
Cardinal.capitulo nono,quod etiam legi in Onufrio
Panuino in Epitom.Pont.Rom.qui refert fuiſſe crea
tum Cardinalem in vndecima promotione Cardina
lium anno Dominicæ natiuitatis. 1503.Pontificatus
ann.12.die Mercurij pridie Cal.Iunij cum alijs octo.

Vltimo quæro an aliter facta reſignatio ſit nulla ?
141 reſpõdeo affirmatiuam opinionem†eſſe ab omnibus
*doctoribus receptam vt coactus reſignare abſque
cauſa legitima, & approbata poſſit beneficium reſi-
gnatum repetere, & ſic annullare dictã reſignationẽ
vt colligitur ex Anton.de Butr.Card. Zabarell. Abb.
& Imol.in c.2.3.& cap.ad audientiam de his quæ vi
met.cauſ.Geminian.in c.Ordinarij §.in conferendis
num.3.de off.ordin.lib.6.Rot.deciſ.5.nu.2. de renũc.
in nou.Petr.Gregor.Syntag.iur.lib.17.c.18.nu.2.Co
raſi.de benef.§.1.c.8.nu. 11. Fr. Crot.in c.ex ratione
num.17.de appellat.Late Dom.meus Card.Pariſ.con
ſil.66.nu.1.vol.4.& conſ.135.nu.4.eodem vol. Barb.
conſ.30.lib.3.Ruin.conſil.121.lib.4.Dec.conſil.209.
Calderin.conſ.1.de renunc.& ita communiter* pra-
cticatur aduerſus quoſdam Epiſcopos & Vicarios pa
rum ſeruantes canones & cogentes renunciare,vt cõ
ferant beneficia perſonis gratis & familiaribus, nam
que inter alia requiſita quæ requiruntur ad bonam &
validam renunciationem illud obtinet principalẽ lo-
cum,vt debeat fieri libere,& voluntarie, Hoſtien.in
ſum in tit.de renunciat.§.qualiter, Rot.dec.5.n.2.de
ren.in nou.Moedan.deciſ.32.manuſcript.

Et regulare eſt,vt actus coactus ſit nullus,& nõ no
ceat,vt habetur in toto tit.ff.& C.de his quæ vi met.
cauſ.Neuizan.conſil.52.num. 56. Menoch. conſil.1.
num.271.lib.1.Burſat.conſil.72.num.30.lib.1. & om
nes caſus pertinentes ad hanc materiam particulari
titulo infra pertractabo.non autem omittam quod ſi
aliquis vult renunciare in Curia ad fauorem alicuius
idonei,non poſſit cogi ad renunciandum in fauorem
alterius iuxta ea quæ ſcribit Corn.conſſi.151.num.1.
vol.1.& qui vult renunciare reſeruata penſione, non
poteſt cogi renunciare ſimpliciter,nam alias eſſet nul
la reſignatio,vt ex ſupradictis liquet,idemq; procedit
ſi fuit deceptus dolo reſignatarij in expeditione litte-
rarũ,nãq; hoc caſu vidi annullari illã*reſignationem
& hæc in praxi ſunt trita & recepta*ab omnibus, pro-
ut latius attingam infra particulari libro.

Finis Libri Tertij.

FLAMINII PARISII DIVINI HVMANIQVE Iuris Conſultiſſimi,

AC IN ALMO VRBIS GYMNASIO *Iuris Pontificij profeſſoris.*

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER QVARTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Omnibus poſſunt beneficia reſignari.*
2 *Nulla eſt reſignatio facta in fauorem non idonei.*
3 *Beneficiũ Eccleſiaſticũ non põt conferri, niſi idoneo.*
4 *In poteſtate data conferendi intelligitur dummodo di gna.*
5 *Idoneus dicitur præditus maturitate ætatis, morum grauitate,& litterarum ſcientia.*
6 *Reſignatarius debet habere qualitates quas beneficiũ ſibi reſignatum expoſcit.*
7 *Ante 14.ann.quis non poteſt obtinere beneficium et ſimplex.*
8 *Curatum beneficium & dignitas requirit 25.an.*
9 *Decretum Concilij Tridentini de Archidiaconis ca. 12.ſeſſ.24.habet locum in Archidiaconis habentibus iuriſdictionem.*
10 *Capacitas reſignatarij debet adeſſe à principio.*
11 *Tempus datæ inſpiciendum.*
12 *Collatio facta minori nulla eſt.*
13 *Reſignatio nulla ob defectum ætatis non conualidatur per ſuperuenientem ætatem.*
14 *Quoties à principio requiritur habilitas, non ſufficit quod poſtea interueniat.*
15 *Excommunicatus ſi conſtituatur procurator, quamuis poſtea abſoluatur non poteſt agere.*
16 *Si detur iudex excommunicatus, non poteſt iudicare etiam poſt abſolutionem.*
17 *Qualitas canonicatus aut dignitatis debet adeſſe tempore commiſſionis.*
18 *Bannitus habilitatus non poteſt extrahi de prioribus, ſi tempore imbuſſulationis erat bannitus.*
19 *Reſignatarius poſt habilitationem non poteſt cõſequi beneficium reſignatum.*

PRIMO quæro quibus poſſint reſi
gnari beneficia? Communis*reſpon
ſio,& * regula eſt affirmatiua om-
1 nibus†poſſe beneficia reſignari,ido
2 neis,†tamen, alioquin eſſet nulla re-
ſignatio, Achilles de Graſſ.deciſ.57.
in vna ſub titulo de renunciatione,
Pelegrin.deciſ.69.lib.1.alias 57.Ant. Auguſtin. deciſ.
18.lib.1.Cardin.Paleott.dec.112.alias 163. Pelegrin.
deciſ.60.lib.1.omnes in manuſcri.Gabriell.conſ.186.
nu.3.cum ſequentibus lib.1.& eſt*communis &
recepta*omnium Doctorum ſententia.
3 Et ratio eſt,quia†beneficium Eccleſiaſticum non
poteſt conferri niſi idoneo,c.cũ in cunctis ,vbi Abb.
Imol. Dec.& alij*omnes de electio. Rebuff. in praxi,
tit.requiſita ad collationem nu.23.cum ſequenti,& in
tit.form.vica.nu.87.& n.144.& regulare eſt, vt in cõ-
4 miſſione†poteſtatis conferendi,& recipiendi reſigna
tionẽ ſemper intelligatur dummodo digne & digno.
Ang.de Butr.*communiter receptus in cap.conſtitu
tus nu.2.de conceſſ. præb. Idoneus autem dicitur q
5 †eſt præditus maturitate ætatis,morum grauitate,& lit
terarum ſcientia,d.c.cum in cunctis,& ibi*omnes D
D.hoc notant,Card.Pariſ.conſi.40.num.13. vol.4.la-
te Alber.Scot.in tract.de vero & perfecto clerico,Al
fonſ.Hoied.in tract.de incomp.benef.par.1.c.23. nu.
130.Rebuff.de pacifi.poſſ.num.172.ſecundum par-
6 uam impreſſionem.Ideo cõmunis*opinio,†in praxi*
recepta eſt reſignatarium debere habere illas quali-
tates quas beneficium ipſum deſiderat ſecundum ca
7 nones,& Conci. Trident.debet enim habere †decimumquartum annum ſi beneficium eſt ſimplex,c.6.
ſeſſ.23.de reform.Conc.Trid.vigeſimum quintum,ſi
8 eſt curatum†vel dignitas, vt Archidiaconatus. ca.12.
ſeſſ.24.de reform.Conc.Trid.quod decretum loquẽs
9 de Archidiaconatu circa†magiſterium declarauit Cõ
gregatio Conc.procedere in Archidiconis qui habẽt
curam animarum,& iuriſdictionem,teſte excellentiſſ.
Germon.de indult.§.quibus vis nu.4.& hæc capacitas
10 ſiue idoneitas reſignatarij neceſſe†eſt vt adſit a prin-
cipio. Achill.de Graſſ.deciſ.69.lib.1,alias,57.in manu
ſcr.Et eſt communis*opinio,quę probatur in c.ſi eo
tempore de reſcri.lib.6.vbi mandatum de prouidẽdo
exiſtẽti in minori ætate vigintiquinque annorum nõ
comprehendit beneficium curatum,dat rationẽ tex.
cũ tẽpore datæ ipſius adhuc non eſſet idoneus.Et ibi
Gloſ.in ver.effectus dicit ſpectandum eſſe initium,&
allegat cap.dudum primo de elect.& in verb. tempo
11 re eadem Glo.notat inſpiciendum eſſe tempus†datæ,
quod etiam probatur in cap.eam te de elect. in d.c.ſi
eo tempore in 3.not.& ibi alij DD.*omnes, alioqn†
12 nulla eſt collatio facta,vt communiter ab omnibus*
eſt receptum.

Quod

13 Quod ampliatur procedere etiam† ſi reſignatarius poſtea efficiatur idoneus,nam ſi a principio,tempo-
* re datæ , & conſenſus extenſi à tergo ſupplicationis erat incapax,reſignatio nulla non conualidatur per ſu peruenientem habilitatem.Ita Petr.de Anchar.in d.c. ſi eo tempore num.2.verſ.item nota,poſt Glol. in ver
* bo effectum de reſcr.in 6. quam opinionem tenuit* Rota in vna Glaſquen.præceptoriæ coram D.Pelegrino,die 23.Martij 1547.teſte eod. Pelegrino d.deciſ.69.lib.1.alias 57.in manuſcr.quod etiam placitum refert Achilles de Graſſ.deciſ.57.in titu.de renunc.in
14 manuſcr.& ratio eſt,quia†quoties a principio requiritur habilitas,non ſufficit quod poſtea interueniat, namque illo tempore debet adeſſe,l.fratres.ff. de pœ. Bart.in l.vſufructus in fin.ff.de ſtip.ſeru. Glo. in Clemen.vt hi,verbo conſtitutis,de ætat.& quali.Gemin.
* in c.ei cui,de præb.in 6.&*communiter DD.vt poſt alios reſoluit Dec.in c.poſt ceſſionem de prob.

15 Hinc ſi conſtituatur†procurator excommunicatus licet poſtea abſoluatur,non tamen habilitatur,vt poſſit agere,quia attenditur inhabilitas , quæ a principio erat,c.poſt ceſſionem,& ibi Gloſ.in verbo excommunicatus de proba.

16 Hinc ſi excõmunicatus detur†iudex, quamuis poſtea abſoluatur,non poteſt iudicare,Gloſſ.in ca. dilectus el 2.de præbend.Specul.de iudi.de le.§.1.in prin-
17 cipio.Ideo qualitas canonicatus vel dignitatis , † quæ in delegato ſummi Pontif.requiritur, debet a principio adeſſe tempore commiſſionis,Glo.in c. ſtatutum in verbo canonicis de reſcri.in 6.Bal.in l.præcipimus §.vlt,C.de app.Card.& Imol.in clem.vlt.col. penu.de reſcr.Paul.de Caſtr.in conſ.425.ad primum col.4.Iõ ſtante ſtatuto vt bannitus non poſſit eſſe de priorib.
18 & in principio tempore imbuſſulationis†quis erat bãnitus,quamuis poſtea fuerit habilitatus,& ſic tempore,quo extrahitur,reperiatur habilis,non ſufficit,Bal. in rub.C.de cond.ob turp.cauſ.circa fin.poſt Iacoba.
19 de Aret.Ideo†reſignatarius poſt habilitatem non poterit cõſequi illud beneficium reſignatum,niſi ex no
* uo conſenſu,& noua Papæ prouiſione, vt cẽſuit*Ro. teſte Achill.de Graſſ.d.deciſ.57.& hæc opinio ſerua-
* tur*in praxi.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio facta in fauorem laici eſt nulla.*
2 *Beneficium Eccleſiaſticum non poteſt conferri omnino laico.*
3 *Laicus eſt incapax ſpiritualium.*
4 *Beneficium eſt res Eccleſiaſtica,quæ datur clerico ob ſacrum miniſterium.*
5 *Laicus non poteſt præſentari ad beneficium iuriſpatronatus .*
6 *Præſentatio non eſt nulla de proxime clericando.*
7 *Penſio non poteſt reſeruari laico.*
8 *Penſio reſeruata laico, quamuis poſtea fiat clericus, eſt nulla.*
9 *In impetratione narratur de ſtylo impetrantem eſſe clericum.*
10 *Impetratio obreptitia ob falſi narrationem.*
11 *Prouiſio obreptitia eſt nulla.*
12 *Nullitas ob obreptionem ipſo iure irrogatur.*
13 *Vna hora laicus non poteſt habere beneficium Eccleſiaſticum.*
14 *Petens beneficium debet probare ſe clericum.*
15 *Reſignatio facta in fauorẽ laici, qui poſtea fecit ſe inſigniri clericali charactere,eſt nulla.*
16 *Penſio reſeruata laico eſt nulla , quamuis poſtea fuit effectus clericus.*
17 *Quoties habilitas requiritur ab initio , non ſufficit quod poſtea interueniat.*
18 *Gratia ipſo iure nulla non conualidatur per ſuperuenientem habilitatem.*
19 *Reſignatio facta in fauorem eius,qui reputabatur clericus,cum eſſet laicus,eſt nulla.*
20 *Penſio reſeruata ei qui reputabatur clericus , conſtito de contrario eſt inualida.*
21 *Communis reputatio facit ius.*
22 *Sufficit quem eſſe habilem communi hominum reputatione,*
23 *Communis error non facit aliquem habilem,ſed validat geſta per ipſum.*
24 *Probatio orta ex communi errore eſt præſumptiua.*
25 *Vera probatio præfertur præſumptiuæ.*
26 *Communis reputatio prodeſt reſignanti,vt non amittat ius.*
27 *Clericus coniugatus habetur pro laico.*
28 *Clericus coniugatus non poteſt habere beneficium ẽt ſimplex.*
29 *Epiſcopus non poteſt diſpenſare cũ clerico coniugato vt poſſit habere beneficium.*
30 *Laicus regularis conuerſus gaudet priuilegio c.ſi quis ſuadente.*
31 *Conuerſo non poteſt reſignari beneficium.*
32 *Laicus poteſt habere beneficia ex diſpenſatione.*
33 *Impoſſibile diſpenſatione fit poſſibile.*
34 *Lex non tollitur per diſpenſationem,ſed declaratur.*
35 *Reſignatio admiſſa in fauorem illius qui fecit ſe illa die inſigniri clericali charactere eſt valida.*
36 *Præſumitur in dubio præceſſiſſe, quod debebat præcedere.*
37 *Si mors & collatio eadem die interuenerit præſumitur quod mors præceſſit collationem.*
38 *Erectio præſumitur præceſſiſſe vnionem.*
39 *Appellatio præſumitur præceſſiſſe commiſſionem.*
40 *Præſumptio capitur,vt actus valeat.*
41 *Hoſpitale poteſt reſignari in fauorem laici.*
42 *Reſignatio hoſpitalis facta in fauorem illius qui narrauit ſe eſſe clericum,cum eſſet laicus,eſt nulla.*
43 *Reſignatio eſt nulla ob falſum expreſſum.*
44 *Gratia eſt verificanda.*
45 *Laico poteſt a Papa concedi beneficium in ſuſtentationem.*
46 *Laico poteſt concedi beneficium cum clauſula quam primum clericali charactere fuerit inſignitus.*
47 *Poteſt ſummus pontifex conferre beneficia & penſiones ad tempus.*
48 *Poteſt ſummus Pontifex conferre beneficia in tempus clericatus.*
49 *Translatio penſionis facta in laicum cum clauſula quam primum clericali charactere fuerit inſignitus valida eſt.*
50 *Reſignatio facta cum dicta clauſula quam primũ & c. non ſtatim abdicat ius cum ſit conditionalis.*
51 *In gratia conditionali non cenſetur conſenſus præſtitus ante conditionis euentum.*
52 *Clauſula,& non alias,non facit ius abdicari a reſignante.*
53 *Reſignans cum dicta clauſula,quamprimum &c. poteſt percipere fructus donec reſignatarius ſuſcipiat ordines.*

54 *Fructus*

54 *Fructus ſpectant ad dominum.*
55 *Transferens penſionem cum dicta clauſula quam primum &c.poteſt percipere fructus donec ille ſuſcipiat ordines.*
56 *Prima tonſura eſt ordo, & per eam imprimitur character.*
57 *Prima tonſura data a non ſuo Epiſcopo imprimit characterem.*
58 *Reſignatarius non poteſt conſequi beneficium ſibi reſignantum cum dicta clauſula quamprimum &c. ſi ſuſcipiat primam tonſuram a non ſuo Epiſcopo.*
59 *Ordinatus a non ſuo Epiſcopo non habet executionẽ ordinum.*
60 *Collatio facta ſuſpenſo irrita eſt.*
61 *Reſignatio conditionalis non purificabitur per exiſtẽtiam conditionis nullæ.*
62 *Diſpoſitio intelligitur de actu valido.*
63 *Aduerbium,rite,requirit vt in in actu adhibeatur ordo.*
64 *Paria ſunt non habere characterẽ ad effectus beneficia conſequendi vel habere abſque executione.*
65 *Nemo debet reportare commodum ex facto quod meretur pœnam.*
66 *Ordinatus a non ſuo Epiſcopi habet executionem ordinum,ſi probet licentiam ſui Epiſcopi ante actum vel conſenſum poſt.*
67 *Creditur Epiſcopo ordinanti alienum ſubditum, ſi atteſtatur de licentia proprij Epiſcopi.*
68 *Licentia ordinandi alienum ſubditum non probatur aſſertione Notarij.*
69 *Quando agitur de validitate ordinis,dicitur agi de modico præiudicio.*
70 *Clericatus probatur communi opinione.*
71 *Actus eſt nullus quoties res deuenit ad caſum a quo incipere non poteſt.*
72 *Mortuus non poteſt reſignare.*
73 *In reſcriptis & vltimis voluntatibus conditio etiam cauſalis non retrotrahitur.*
74 *Papa in beneficialibus habet omnimodam poteſtatem.*
75 *Conditio etiam caſualis retrotrahitur cum de mente conſtat.*
76 *Conditio ſi clericus fiat poteſt impleri etiam poſt mortem reſignantis.*
77 *Reſignatio facta in fauorem N.quamprimum clericali charactere fuerit inſignitus,ſortitur effectum ẽt mortuo reſignante.*
78 *Translatio penſionis poteſt ſortiri effectum etiã poſt mortem transferentis.*
79 *Conditione purificata reſignatarius conſequitus beneficium.*
80 *Mors Papæ impedit gratiam factam.*
81 *Hodie non conceditur beneficium cum clauſula quam primum &c.niſi in quibuſdam caſibus , & quomodo.*
82 *Non poteſt reſignari beneficium in fauorem ordinati a non ſuo Epiſcopo.*
83 *Ordinati a non ſuo Epiſcopo ſunt ſuſpenſi.*
84 *Ordinatus a non ſuo epiſcopo an ſit deponendus.*
85 *Ordinati a non ſuo Epiſcopo non gaudent priuilegio clericali.*
86 *Aſſerens eſſe ordinatum debet oſtendere ſcripturam vel literas teſtimoniales ſui Epiſcopi.*
87 *Ratihabitio proprij Epiſcopi ſuper ordine ſuſcepto videtur inducere diſpenſationem.*
88 *Cardinales poſſunt conferre ordines minores in proprijs titulis.*
89 *Epiſcopus poteſt ordinare familiarem ſuum qui ſecũ fuit per triennium commoratus, ſi ei beneficium eccleſiaſticum conferat.*
90 *Epiſcopus,qui poteſt ordinare familiarem ſuum , poteſt illum remittere ad alium,vt ordinetur.*
91 *Epiſcopus poteſt ordinare familiarem ſuum,& ei dare ſufficiens patrimonium.*
92 *Epiſcopus non poteſt ordinare familiarem,& poſt vndecim menſes dare ei beneficium.*
93 *Familiaris ratione beneficij efficitur ſubditus Epiſcopo.*
94 *Collatio benefici facta per Epiſcopum eſt cauſa validitatis ordinis.*
95 *Dictio,ſtatim ſignificat,abſque interuallo.*
96 *Ordinato ab Epiſcopo hæretico non poteſt beneficiũ reſignari.*
97 *Ordinato ab Epiſcopo ſchiſmatico non poteſt beneficium reſignari.*
98 *Ordinato ab Epiſcopo ſuſpenſo & excommunicato, non poteſt beneficium reſignari.*
99 *Clericus coniugatus non poteſt habere beneficium.*
100 *Clericus coniugatus vt laicus reputatur præterquã in priuilegio canonis.*
101 *Per contractum matrimonij inducitur tacita renunciatio beneficij.*
102 *Ordinatis per ſaltũ non poſſunt beneficia reſignari.*
103 *Ordinatis extra tempora non poſſunt beneficia reſignari.*
104 *Ordinatis ante legitimam ętatem non poſſunt beneficia reſignari.*
105 *Ordinati ante legitimam ętatem ſunt ſuſpenſi ad tempus de iure communi.*
106 *Ordinati ante ætatem hodie ſunt perpetuo ſuſpenſi.*
107 *Verba ipſo iure perpetuitatem oſtendunt.*
108 *Sententia iuris imponens pęnam abſque temporis pręfinitione,eam perpetuo imponere cenſetur.*
109 *Conſtitutio publicata & impreſſa præſumitur vſu recepta.*

SEcundo quæro an reſignatio beneficij facta in fauorem non tonſurati, ideſt laici ſit nulla? Communis*
* opinio,& vera cõcluſio in* praxi etiam †
*1 obſeruata,eſt eſſe nullam,& nihil conſequi reſignatarium , Ant. Aug.deciſ.18.lib.1.in manuſcri. Card. Paleott.deciſ.112.alias 163.Pelegrin. deciſ.50.lic.1. in manuſcri.& colligitur ex Nauar.conſ.1.de præb. &
2 eſt ratio,quia†beneficium Eccleſiaſticum non poteſt conferri omnino laico,cap.cum adeo, & ibi Abb.& Decius num.3.de reſcri.cap.ex litteris de tranſact.c. 2.de inſt.cap.Eccleſia ſanctæ Mariæ de conſtit.Abb. in c.maiores de præb.Archi.in c.ſi quis hoc geſſerit 1.q.3.Hoſt.in ſum.de inſtit.§.ſi quis,Archid.Gemin. & Præpoſ.in c.placuit diſtin.32.idem Præpoſ. in d.c. ſi quis hoc geſſerit,Benedict.Capra tract.regularum reg.97.num.39.Ioannes Selua in tract.de benefi.2.p. q.23.num.14.Lamberti.de iur.patro.lib.2.in par.q.7. art.7.num.2.cũ alijs allegatis per Alfon.Hoied.tract. de incompa.benefi.p.1.c.vlt.nu.71.quibus addo Rebuff.in tract.de pacif.poſſ.324.Ber.in c.ſuper literis nu.72.de reſcri.Menochi.de Arbitr.Iud.c.201.n.33.

Nauar.

* Nauar.in conſ.1.de præb.& eſt communis *omnium
DD.ſententia,quia laicus eſt incapax † ſpiritualium,
3 cap.ſi quis deinceps 16.q.7.cap.Meſſana,cap.ſacroſã
cta,de elect.cap.cauſam quæ de præſcri.c. quamuis,
& ibi Abb.2.not.de decim.& tamen beneficium eſt
* ius ſpirituale,cap.dilecto'vbi* omnes DD. de p ræb.
Card.in clem.ſi iuſta in 2.q.de præb. Idem Card. in
conſ.121.ad finem.
4 Nam beneficium†Eccleſiaſticum eſt res Eccleſia
ſtica,quæ ſacerdoti vel clerico datur ob ſacrum mini
ſterium vtenda,in perpetuum conceſſa mediante ca
nonica inſtitutione,vt colligitur ex Coraſ.de bene.p.
1.cap.2.ex Selua.de beneſ.p.1.q.1.Rebuff.in praxi in
princ.Hoid.in tracta.de incompati.beneſ.in par.2.in
præſat.num.2.
5 Hinc†eſt quod laicus non poteſt præſentari ad be
neficium iuris patronatus,vt reſoluit Lamberti.de iu
* re patro.in vlt.p.2.lib.q.2.art.3.& eſt*communis opi
nio DD.præſentationem factam de laico, eſſe factã
de indigno,quam concluſion em Rota in vna* Imo.
* iuriſpatronatus coram R.D.P .Orano 19. Nouem-
6 bris 1584.limitauit non†procedere quoties ſuit præ
ſentatus proxime clericãdus, namhoc caſu pręſenta-
tus non eſt penitus indignus , cum ante inſtitutio-
nem ſit tonſuratus.
7 Hinc etiam penſio†non poteſt reſeruari laico , vt
* eſt*communiter ab omnibus receptum,& reſeruatã
8 laico quamuis poſtea fecerit ſe inſigniri clericali†cha
ractere,nihilominus eſſe nullam dictam penſionem
* fuit ab omnibus reſolutum*in Rot.die 13.Decẽbris
1547.teſte Pelegrin.dict.deciſ.50.lib.1.
Accedat & ſecunda ratio,quia in impetratione be
* neficij,quę fit in Curia,*Cõmuniter inter alia†narra
9 tur,& exprimitur in ſupplicatione impetrãtẽ eſſe cle
ricũ,ꝑut de hoc ſtylo poſt alios quos citat atteſtatur
Menoch.de Arb.iud.caſ.201.n.33.alioquin nõ ſignaẽ
ſupplicatio ꝑ S.D.N.nec relaxatẽ a reuiſoribus & alijs
peritiſſimis officialibus:ſi ergo exprimitur eſſe clericũ
10 cum eſſet laicus,impetratio†eſt obreptitia,ob falſi nar
rationem,Abb.in c.cum dilecta nu.15. de reſcri. Ge-
* min.conſ.128.in fi.Alex.conſ.60.in fine lib.2. Com-
munis opinio teſte Bero. in cap. ſuper litteris lect. 1.
in fin.clare lect.2.num.1.de reſcri. Menoch.d.c.201.
num.9.& per conſequens prouiſio eſt nulla tãquam
11* obreptitia†vt fuit reſolutum per*Rot.in vna Britoro
rien.Hoſpitalis coram Paleotto 17. Aprilis 1557. te-
12 ſte eodem deciſ.112.alias 163.quæ nullitas†irrogatur
ipſo iure,vt late multorum auctoritatibus firmãt Soc
cin.Sen.conſ.13.col.3.lib.1.& conſ.164.col.2.& 169.
in principio lib.1.Socc.Iun.conſ.77.nu.83.lib.1. Fe-
lin.in c.ad audientiam el 2.nu.22.de reſcri. & ita fuit
* reſolutum in una * Tullen.canonicatus & pręhendæ
coram Veſtano 11.Martij 1552.teſte Caputaq.deciſ.
225.par.3.nam abſurdum eſt dicere ſeſſe annullandã,
13 cum una hora laicus non†poſſit beneficium Eccleſia
ſticum habere,Ioan.Sel.de benefic.p.2.q. 23.Bero.in
d.c. ſuper litteris nu.72.de reſcrip.
* Vnde praxis*eſt†vt petẽs beneficium probet ſe cle
14 ricum,Archi.& Ioan.Andr.in c.ſi iudex laicus de ſen.
excom.lib.6.quod quomodo procedat declarat Re-
buff.d.tract.de paciſ.poſſe.nu.225.verſ.igitur petens.
* Amplia 1.hanc concluſionem ab omnibus* recep
tam procedere etiam ſi poſt receptam ſupplicationẽ,
& expeditionem litterarum ſuperueniet habilitas †vt
15 quia tunc feciſſet ſe clericali charactere inſigniri,nam
nihil ominus reſignatio abinitio nulla non conualida
tur,Petr.de Anchar.in c.ſi eo tempore nu.2.verſ.item
not.poſt Gloſ.in ver.effectum de reſc.li.6.& ita Rot.
16 reſoluit.23.Martij 1547.in penſione†vt penſio reſer-
uata laico ſit nulla,quamuis poſt reſeruationem fue-
rit effectus tonſuratus teſte Pelegr.di.deciſ.50.li.1.&
* hæc*eſt communis opinio omnium DD.quæ pro-
* batur ex illa communi*regula,quod quoties habili-
17 tas requiritur ab initio,non†ſufficit quod poſtea in-
teruenjat,late Deci.in c.poſt ceſſionem de probat.
18 Ad quod etiam accedat,quia ſi gratia erat†nulla ip
ſo iure,vt fuit pluries tentum in Rota teſte Caputaq.
deciſ.325.2.ergo per ſuperuenientem habilitatem ni
hil poteſt haberi abſque alio facto ſuperioris, not.in
c.1.de reg.iur.lib.6.
Secundo amplia procedere etiam ſi tunc temporis
reſignatarius reputabatur clericus,†vt quia incede-
19 bat in habitu,& tonſura,& pro tali habebatur namq;
cõſtito in rei veritate non eſſe clericum tempore gra
tiæ,reſignatio eſt nulla,vt fuit reſolutum in Rot. 13.
Decembris.1547.teſte Pelegr.d.dec.50.lib.1. in eo q
20 reputabatur clericus,& hac†ratione fuit ei reſeruata
penſio,nam conſtito de non clericatu fuit dictum pẽ
ſionem eſſe nullam.& hæc concluſio communiter ab
omnibus recepta,ac nullum dubium habet,nam licet
21 communis†reputatio faciat ius iuxta vulgarem & cõ
* munem*regulam deductam ex l.Barbarius.ff.de offi.
præs.l.1.C.de teſtamen.cum alijs,vt ꝑ Socc. Sen.cõſ.
22 32.col.8.& ſeq.lib.1.& ob id dicamus†ſufficere quem
eſſe habilem communi hominum reputatione, Alex.
conſ.138.col.1.& ſequ.li.1.late Gabriellius lib. cõm.
opi.tit.de prob.concluſ.8.per totum,tamen hoc pro-
cedit quo ad validitatem geſtorum per illum,qui ita
communiter reputabatur,non autem hic communis
23 error†facit illum habilẽ,ita Bart.in d.l. Barbarius col.
3.Bal.in l.2.col.vlt.C.de ſeru.& aqua,Socc.Sen. conſ.
59.col.3.li.3.& reg.227.fall.3.* communis opinio te
ſte Alberi.in d.l.Barbarius,Gabriell.d.concl.8. n. 39.
24 Accedit quia huiuſmodi probatio†orta ex communi
errore,eſt præſumptiua,vt colligitur ex Fely.in c.dile
25 cta col.2.de reſcrip.ergo vera† probatio ex qua cõſtat
illum non eſſe clericum pręfertur,l.qui ait.§. q ſimpli
citer,vbi Angel.ſi quis ommiſſ.cauſ.teſtamen.Bald.in
l.ſiue poſſidetis,circa fin.C.de probat.Crauett.conſi.
213.ſub.nu.5.verſ.11.
26 Hæc tamen communis reputatio prodeſt†reſignã
ti,vt non amittat ius quod habebat in beneficio reſi-
gnato.quia ſi ſciret inhabilitatem hoc ei non pro -
deſſet ad dictum effectum,Soci.Sen.d.regu. 227. fall.
vlt.Barb.in c.dilectus filius de præb.Cald.in c.ad pro-
bandam de re iudi.Abbas in e.exceptionem & ibi Fe
lin.de exceptio.Ant.de Butr.in c.noſtra de cohabita
tione clericorum,& muli.Gemin.in c.ſacerdotes 2.q.
7.Aufre.dec.Tholoſ.143.Bertand.conſ.84.l.1.Card.
Pariſ.cõſ.1.n.60.cum ſeq.vol.1. & eſt communis con
cluſio DD.
Tertio ampliatur hæc concluſio procedere etiam
27 in clerico coniugato,qui vt laicus†ex diſpoſitione iu-
ris habetur,& ideo prohibetur habere beneficiũ Ec-
28 cleſiaſticum†etiam ſimplex, Hoſt.in ſum.de cleri.cõ
iug.ſub n.1.verſ.vtrum poſſit habere cum alijs addu-
ctis per Bened.Capr.d.reg.97.nu.33.cum ſeq.Alfonſ.
Hoied.d.tract.de incomp.beneſ.p.1.c.vlt.n.76.& eſt
communis opinio,in tantum quod epiſcopus non †
29 poteſt diſpẽſare,Io.Selua de beneſ.par.1.q.7. n.17.&
** 18.magis**communis opinio,teſte Benedict. Capr.
vbi ſupra.num.47.
30 Quarto amplia etiam ſi laicus,†ſit regularis conuer
ſus vel religioſus,nam quamuis gaudeat priuilegio.c
ſi quis

31 ſi quis ſuadente, 17.q.4.nihilominus ei non poteſt†
reſignari beneficium ante tõſurã, Antonius de But.
in c.2.de inſtitut.Rebuff.de pac.poſſ.nu.224. verſic.
etiam.
Limita primo,niſi fuiſſet a Summo Pontif.diſpẽ-
32 ſatum,nam ſtante diſpẽſatione†laicus eſt capax,quã-
* uis non ſit tonſuratus,communis opinio * teſte Be-
ned.Capr.d.reg.nu. 4.namque impoſſibile,diſpenſa
33 tione†ſit poſſibile,gl.in c.gratia in ver.non poteſt de
reſcript.lib.6.Abbas in c.quod Dei timore col.2.de
ſtatu monach.Barb.conſ.57.col.penult.li.1. Decius
34 conſ.43.nu.21.& lex†non tollitur per diſpenſationẽ,
ſed declaratur, D.Tho.2.2.q.54.art.5.& in quolib.4.
art.13.& quolib.9.art.15.& 1.2.q.97.art. 4. Ioannes
Mai.in 4.ſent.diſt.24.q.12.Ioannes Alma in tracta.
de poteſt.Eccleſiæ cap.13.Turrecrem.in ſumma de
Eccleſia lib.2.c.107.Card.Pariſ.cõnſ.68.nume.199.
volum.4.
35 Secundo limito niſi reſignatio†fuiſſet tali die ad
miſſa,qua reſignatarius fuerat effectus clericus, nam
hoc caſu tenet reſignatio,ita Creſcent.deciſ. 167.in
manuſcr.& eſt ratio, quia vbi ad eſſentiam ſubſtan-
tialem actus aliquid debet eſſe prius altero,ſi vtrum
36 que reperiatur factum†eodẽ die, præſumitur in du-
bio præceſsiſſe id quod debebat præcedere pro vali
ditate actus:ita poſt alios,quos citat,tradit Felyn. in
c.paſtoralis nu.5.verſ.ad identitatem de reſcri. Rot.
deciſ.prima de præſumpt.in antiquior. per Biſignet.
37 & ideo ſi mors,†& collatio eodem die interuenerit,
præſumitur quod mor . præceſſit collationẽ, vt fuit
* *reſolutum in Rot.teſte Simonet.deciſ.23.libr. 2.&
deciſ,39.Creſcent.deciſ.216.lib.1.in manuſcr. Hinc
* 38 alias fuit tentum*erectionem†pręceſsiſſe vnionem,
quia prius ſit erectio,& poſtea vnio,teſte Creſcen.de
39 ciſ.138.lib.1 Hinc ſi apparet†vna hora fuiſſe appella-
tum,& eadem impetratam commiſſionem,præſumi
tur ꝙ præceſſit appellatio,Rot.deciſ.2. de except.in
nou.Bellamer. deciſ. 299. & plura alia huius generis
deducit Felyn.d.c.paſtoralis ſub nu.5.& ea eſt ratio
40 quia ſemper eſt capienda præſumptio, † vt actus va-
leat.l.quoties de reb.dub.l.quoties.ff.de reg.iu. DD.
in l.1.ſolut.matrim.ob quam rem ſolent verba im ꝓ-
* priari iuxta*communem opinionem.
41 Tertio limit.in reſignatione Hoſpitalis,† quæ po
teſt fieri in fauorem etiam laici, cui poteſt dari in ad
miniſtrationem,Clement.quia contingit de relig.do
* mi.& ibi communiter† DD.hoc tamen non habet lo
cum quoties quis reſignat Hoſpitale in fauorem lai-
42 ci,qui narrauit eſſe clericum cum eſſet laicus , quia †
* hmõi reſignatio eſt nulla,vt fuit*reſolutum in Rot.
in vna Brittorien.Hoſpitalis 17.Aprilis 1559.coram
Paleot.teſte eod.deciſ.112.alias 163.in manuſc.& ra
tio eſt quia quamuis dẽtur Hoſpitalia in adminiſtra
tionem laicis,tamen quia ille narrauit falſum dicẽdo
43 eſſe clericum,ex hoc†Papa fuit deceptus,cum facilius
concedat beneficium clericis quam laicis,vnde nulla
erit reſignatio,Fely.in c.in noſtra de reſcri. commu-
* nis*opinio teſte Menoch.de Arbit.iud. Caſſ.201.ſe
* cundum quam ſæpius fuit reſolutum * in Rota.teſte
44 Caputaquen.deciſ.223.p.3. omnia enim expreſſa†de
* bent eſſe vera cum ſint uerificanda, & eſt*commu-
nis opinio,& de Doctoratu eſt deciſ. Rotæ coram
Oradino die 21.Maij 1554.teſte Caputaquen. deciſ.
277.parte prima.
45 Quarto limit.niſi fuiſſet† conceſſum beneficium
laico in ſuſtentationem,& non in titulum,concurrẽ
* te vtilitate Eccleſiæ,& ſeruitijs cõjs*opinio,teſte Be
ned.Capr.d.reg.nu.35.Alfonſ.Hoied.d.tract. de in-
comp.beneſ.p.1.c.vlt.num.76.
46 Quinto limit.niſi apponatur † clauſula, quampri-
mum clericali charactere fuerit inſignitus ; namque
poteſt reſignari beneficium in fauorem N.laici,ſi ꝓ
uiſio facta eidem reſignatario habet clauſulam,Etſi
non ſit clericus,ſed tantum ſcholaris quamprimum
clericali charactere fuerit inſignitus,& valida eſt reſi
gnatio,quamuis eſſet laicus tempore Datę , & con-
* ſenſus præſtiti,vt ſæpe firmauit,&*concluſit Rot. te
ſte Hieronymo Gabriel.conſ. 186.n.3.cum ſequent.
li.1.vbi dicit hanc opinionem verã,& claram ex om-
nimoda poteſtate quam hẽt Papa in beneficialib. c.
2.de præb.clem.1.in fi.eo.tit.Caſſad.deciſ.3.n.24.co.
tit.Card.Pariſ.conſ.5.n.85.vol.4.namque poteſt sũ.
47 Pont.conferre beneficia,†& penſiones reſeruare ſub
conditione,ad tempus,& prout ei placuerit, c.paſto
ralis 7.q.1.c.veniens de fil.presb.Fran.in c. in electio
48 nib.n.4.de elect.li.6.& per† conſequens conferre in
tempus clericatus,l.in tempus ff.de hær.inſt. not.in l.
Gallus §.inſtituens.ff.de lib.& poſt.vbi Socc. Sen.n.
* 2.Curt.Iun.conſ.84.& eſt communis* opinio . Ita
49 quoque tranſlatio†penſionis facta in N.laicum cum
dicta clauſula quamprimum clericali charactere fue
rit inſignitus,eſt valida,Card.Paleot.deci.301. in ma
nuſcrip.& fuit*ſæpius reſolutum in Rot.vt ſupraſcri
pſi,& tradit Gabr.cõſ.189.n.7.li.2.& eſt deciſio Ro
tæ 260.li.miſcell.& faciũt quæ ſcribit Pariſ.con.125.
an collatio,col.3.vol.4.
Sed iuxta hanc concluſionem primo dubitaẽ an
ius ſtatim præſtito conſenſu fuerit a reſignante abdi
50 catum?Reſpondeo†gratiam eſſe conditionalem, vt
tradit Paleott.d.deciſ.301.Gabriel d.conſ. 189.n.7.
i.2.Idem Gabriell.conſ.186.col.2.lib.1.& conſenſus
51 itidem eſt conditionalis,vnde † ante conditionis vel
dici euentum non cenſetur præſtitus ca. ſi pro & vbi
not.de reſcr.in 6.Gemin.conſ.107.in fi Caſſad. deci.
3.de præb.nu.6.& 14.& per conſequens ius non ab
52 dicatur a reſignante,†ſtante clauſula,& nõ aliter,Bal.
in l.ſi quidem C. de excep.Ale.conſ.3.nu.5.li.1.Soc.
conſ.251.col.4.lib.2.Sarnen.de trien.qu. 27.& 33.&
* eſt*communis,& recepta omnium DD.ſententia,cõ
* probata ſæpe ſæpius a Rota,*vt dixi lib.1.q.3.
53 Ex quo infertur poſſe†reſignantem percipere fru
ctus donec N.reſignatarius,clericali charactere fue-
rit inſignitus , nam conditio facit & operatur vt ius
54 interim maneat cedenti,& fructus†ad eum ſpectent.
l.neceſſario.§.quod ſi pendente , de pericul.& com-
mod.rei vendit.l.vbi autem de in diem adiect. Alex.
conſil.121.num.7.lib.4.Caſſad.deciſ.3.numer. 27.de
55 præbend.Hinc penſione tranſlata in ſcholarem cũ †
primum clericali charactere fuerit inſignitus,poteſt
qui tranſtulit penſionem illius termini exigere ante
clericatum ideſt donec ille fiat clericus deciſ.260. li.
miſcell.in manuſc.& conſuluit ample.Hieron.Gabr.
conſ.285.lib.1.& dixi ſupra.
Secundo dubitatur, an ſi reſignatarius prædictus
ſuſcipiat primã tonſurã a non ſuo Epõ abſque cõſen
ſu proprij Epiſcopi poſſit beneficiũ reſignatum con
ſequi propter exiſtentiam conditionis?Pro affirma-
56 tiua adducitur quia prima tonſura ſecundum†cano
niſtas eſt ordo , & per eam imprimitur character,
DD.in capitul.cum contingat de ætat.& qualit.& in
cap.pſalmiſta 23.diſtinct.Abb.in ca.cum in cunctis.
§.cum vero de elect.glo.& DD. in proœmio.ſexti,l.
Lamb.de iur.patr.in ſecundo art.2.queſt.prima in 2.
p.nu.3.communis*opinio teſte Gabriel.conſil. 181.

num.3.lib.2.etiam ſi detur ab Epiſcopo non ſuo ſine
57 † conſenſu proprij Epiſcopi,ſeruata tamen forma Ec
cleſiæ,nam valet,& imprimit characterē,c.vlt.vbi Ar
chid.Gem.& Præpo.9.q.2.c.eos qui de temp.ordinā.
lib.6.Probus in c.1.de temp.ord.lib.6.colum. 3.& 4.
Guid.Pap.deciſ. 449. vnde videtur purificata condi-
tio,quia ille clericali charactere inſignitus eſt,quam-
uis non a ſuo Epiſcopo.
58 His tamen non † obſtantibus contraria opinio eſt
verior,quam in facti contingentia cōſulendo tenuit
Gabr.cōſ.189.col.1.& 2.lib.2. Primo quia ordinatus
a non ſuo Epiſcopo , licet in eo imprimatur chara-
* 59 cter,vt ex*communi dictum eſt,tamen nō†habet exe
* cutionem,& eſt ſuſpenſus quoad ſe,communis*opi-
nio teſte Gabriell.d.conſ.181.num.5.& 8.lib.2. quia
60 irrita†eſt collatio clericatus,quoad executionem,c.ſi
quis auſus diſt.71.c.nullus c.Epiſcopi 9.q.2.ca. cum
* nullus de temp.ord.lib.6.& ita ſæpius fuit*deciſum p
Rotam,vt per Guidob.deciſ.131.Cotr.deciſ. 69. Ca-
putaqu.deciſ.106.lib.1. & nouiſſime in vna Cremo-
* nen.* penſionis Veneris 3.Decembris 1582. Et per
conſequens ei non poteſt cōferri beneficium,neque
reſeruari penſio,DD.in c.quod tranſlationē de elec.
* Gemi.conſ.133.communiter*DD.in c.vlt. 9.q.2. de
* * communi atteſtatur Gabr.d.conſ.161.nu.8. & col
latio ei facta eſt nulla,Gloſ.in cap.ei cui de præb.in 6.
Rebuff.de pacif.poſſ.num.191.& in tract.de nomin.
quęſt.14.num.42.vnde reſignatio conditionalis non
61 † purificabitur per exiſtentiam cōditionis nullæ,quia
gratia eſt conditionalis,& in diem characteris rite ſu
ſcepti prolata arg.l.ſi vno.ff.loc. nam cum Papa con-
tulit in tempore,quo eſſet clericali charactere rite in
ſignitus,intellexit ita eum inſigniri debere,vt eſſet ca
62 pax†gratiæ,l.in tempus.ff.de hær.inſt.Gloſ.in d.cap.ei
cui de præb.in 6.in ver.ſed hodie,Card.in clem. vt ij
63 qui num.21.q.17.de ætat.& quali.& aduerbium† rite
requirit, vt in actu adhibeatur ordo & ſolennitas iu-
ris.Gloſ.& DD.in l.iuſte poſſidet, vbi Iaſ. num.7.ff.
de acq.poſſ.Bar.& alij in l.lecta,vbi Iaſ.n.16.ff. ſi cer.
64 pet.& paria ſunt† non habere characterem ad effectū
beneficia cōſequendi,vel habere tali modo, vt careat
exequutione,nam hoc caſu perinde eſt, ac ſi non ha-
beret,Card.in d.clem.vt ij qui num.21.& clem. vlt.n.
3.de ætat.& qual.ne ſcilicet quis ſentiat lucrum,&cō
65 modum ex facto pro quo†potius pœnam meretur ,
c.cum qui de præb.in 6.ex quibus ſatis ceſſant in cō-
trarium adducta & allegata.
Limita, vt ad effectum exequutionis ſatis ſit ordi-
66 natum probare,vel licentiam proprij † Epiſcopi ante
actum,vel conſenſum poſt actum,Inno.in ca.omnes
de eo qui furt.ord.ſuſce.Gabr.conſ.181.num.52.lib.
2. quæ licentia probatur ſola aſſertione ordinantis ,
* Oldr.conſ.15.num.9.& ita fuit* deciſum in Rot.te-
ſte Pellegr.deciſ.124.lib.2.Accoramb.deciſ.21. lib.1.
Put.deciſ.363.lib.1.& deciſ.406.lib.2.vel quia Epiſco
67 pus † in litteris clericatus atteſtetur de licentia pro-
prij Epiſcopi,c.Albericus de teſt.vbi Card. col. 1. &
2.Fel.col.3.Ptolom.deciſ.120.Accoramb.deciſ.21.li
bro 1.Pellegr.deciſ.124.lib.2.Put.deciſ.363.libr.1.&
68 406.lib.2.quamuis non probetur†aſſertione Notarij,
Caputaq.deciſ.274.lib. 2. Vel quia proprius Epiſco-
pus poſtea ei contulit beneficium,vt clerico,Prob.in
c.1.col.3.de temp.ord.namque quando agitur de va
69 liditate ordinis alicui collati dicitur agi † de modico
præiudicio,quia inſpicitur initium , & tempus ordi-
nis collati,non beneficium aut penſio,de qua poſtea
litigatur,Innoc.in c. innotuit de eo qui fur. ord.ſuſ.
Card.in c.Albericus de teſt.col.1.& 2. vbi Fel. col.3.
* Iaſ.in l.Barbarius num.47.de off.præ.& ita Rota*ſæ-
pius concluſit,vt per Ant.Auguſt.deciſ.5.libr. 2.Put.
70 deciſ.406.lib.2.ideo clericatus † probatur communi
opinione,& reputatione,Gemin.conſ. 91.& ita ob-
* ſeruat * Rota in poſſeſſorio,& petitorio,Accoramb.
deciſ. 21.lib.1.Guidob.deciſ.133.Ptolom.deciſ.25.
Tertio quæro,quid ſi dictus reſignatarius,cui fuit
reſignatum beneficium , & admiſſa reſignatio cum
clauſula quam primum clericali charactere , &cæt. a
ſuo Epiſcopo ordinetur prima tonſura mortuo reſi-
gnante?
Pro negatiua quam tenet Gabr.conſ.186.a num.
4.vſque ad fi.lib.1.adducitur, quia quoties res deue
71 nit ad caſum, a quo incipere non poteſt , † actus eſt
nullus,l.pluribus.§.& ſi placeat.ff.de verb.oblig.Bart.
in l.quoties de nouat. Oldrad.conſ.58. Caſſad.deciſ.
3.num.14.de præb.late Tiraq.in tract. ceſſ. cauſ.p.2.
lim.12.num.15.ſed ſi fiat clericus reſignatarius mor
tuo reſignante,tunc res deuenit ad caſum,a quo inci
pere non poteſt,ergo prouiſio eſt nulla,Paul.de Cal.
72 conſ.436.col.1.lib.2.cū mortuus non poſſit†amplius
reſignare,& in reſcriptis & gratijs,quæ imitātur natu
ram vltimarum voluntatum, conditio etiam caſualis
73 non†retrotrahitur,ſed tempus cōditionis inſpicitur,
& perinde eſt ſicut ſi tempore cōditionis fuiſſet gra
tia facta,c.ſi pro te de reſcr.in 6.Oldrad.conſ.229.n.
4.quod procedit etiam cum gratia eſt ſuper certo be
neficio,Card.in clem.1.numer. 17.de conceſſ.præb.
Card.Pariſ.conſ.12.num.36.76.& 77.vol.1.Caſſ. de-
ciſ.3.de præb.
Reſpondetur quod iſte non reſignat mortuus,cū
hoc dicere eſſet abſurdum & falſum , ſed reſignatio
eſt admiſſa eo viuente,& effectus ſuſpenſus vſque ad
clericatum reſignatarij auctoritate Papę,qui habet in
74 his omnimodam†diſpoſitionem,& poteſtatē, Card.
Pariſ.conſ.5.num.85.vol.4.namque conditio cōcer-
nit ſolum habilitatem recipientis,qui tempore actus
erat inhabilis ſatis eſt vt voluntate Papæ etiā eo mor
tuo fiat habilis,Socc.ſen.in l. Gallus.§. inſtituens.ff.
de lib.& poſth.
75 Secundo quia quamuis†conditio etiam caſualis re
trotrahatur cum de mente conſtat,Caſſ.deciſ.3. nu.
25.de præb.tamen hoc non poteſt fieri hoc caſu de
fectu extremorum,quia tempore actus,is cui acquiſi
tio deſtinabatur erat inhabilis,Bart.in l. ſi is qui pro
emptore num.4.& 8.ff.de vſucap.Brun.conſ. 72. nu.
10.vol.2.& conſ.2.num.6.eod.lib.& ſic mortuo reſi
gnante extrema non videntur habilia.
Reſpon.quod cum reſignans propoſitum mutare
non poſſit,nulla ipſius ratio haberi debet,ſed ſolum
Papæ,& reſignatarij,Pariſ.conſ.11.num.48.vol.1.er-
go ceſſat argumentum.
Pro affirmatiua opinione quod operetur effectū
ſuum reſignatio, ſi mortuo reſignante reſignatarius
recipiat ordines,& ſic valeat.
76 Primo adducitur,quia illa†cōditio,ſi clericus fiat,
cum reſignantis commodum non reſpiciat, potuit
etiam eo mortuo impleri, & poſt implementum ac-
quiri ius reſignatario,l.3.§.ſi pecunia , vbi Bart.ff.de
donat.l.neceſſario.§.quod ſi pendente ff.de peric.cō.
rei vend.
Reſpond.illud quod dicitur in l. 2.§. ſi pecuniam
de donat.accidere per fictionem, & retrotrahitionē
d.l.neceſſ.§.quod ſi pendente,quę non poteſt fieri in
caſu noſtro.
Secundo quia mortuo reſignante ante cōditionē
non

non poteſt dici illud ius extinctum , & beneficium
morte vacare,quia quandiu reſignatio poteſt effectū
ſortiri,non poteſt interim beneficium per mortem
vacare,l.quamdiu de acquir.hæred.l.antequam C. de
ſucc.Sarn.de imp.benefic.per obitum Card.q.10.
Reſpondet Gabriell.d.conſ.nu.23.quod mortuo re
ſignante non potuit amplius eſſe locus reſignationi
defectu perſonæ,& extremi,Bar.in l.ſi is qui pro em-
pt.num.55.ff.de vſucap.

Quid dicendum?

77 Placet mihi poſterior†ſententia vt reſignatio facta
in fauorem N.quamprimum clericali charactere fue
rit inſignitus,ſi efficiatur clericus mortuo reſignan-
te reſignatio ſortiatur effectum,& reſignatarius con
ſequatur beneficium reſignatum,ſecundum quā opi
* nionem iudicauit*Rota teſte Gabriell. d. conſ.186.
* num.3.ſicuti etiam per eandem Rotam*fuit conclu
78 ſum†tranſlationem penſionis factam ab habente fa-
cultatem transferendi,nullo tempore limitatā,& eius
caſſationem in fauorem Titij vt ei ſimilis penſio re-
ſeruaretur,& reſeruationem ſubſequutam, poſtea q̃
clericus eſſet factus,ſortiri effectum,quamuis Titius
mortuo transferente clericus fiat.
Quod primo probatur,quia ſit huiuſmodi reſer-
79 uatio auctoritate Papæ,qui reſeruat in euentum†con
ditionis;ergo conditione purificata reſignatarius cō
ſequitur beneficium reſignatū,cap.ſi pro te.vbi not.
de reſcri.in 6.§.ex conditionali inſti.de verb.obli.Caſ
ſa.deciſ.3.de pręb.late Gabriell.cōſ.185.lib.1.& mors
vel vita reſignantis nihil ad rem,cum Papa ſit qui ius
transferentis,vel reſignantis extinguat,& nouum ius
creet,Ioan.Andr.in c.ſi tibi abſenti nu.2.de præb. in
6.Rot.deciſ.13.de procu.& deciſ.1.loc.in nouis Gig.
de penſio.q.39.nu.5.Sarn.de trien.q.11.num.15.& q.
80 14.num.11.& mors Papæ†qui fecit gratiam ſub con-
ditione non impedit,quia conditione exiſtente ius ac
quiritur,cap.ſi a cui vbi Gem.nu.2.de præb. in 6.er-
go multo minus morte reſignātis,vel transferentis,
* & ſecundum hanc opinionem audio alias*fuiſſe reſo
lutum per doctiſſimos viros.
81 Hodie autem vt†audiui difficiliter conceduntur
hōi gratiæ, & quando conceduntur ſi eſt in curia ille q
debet clericali charactere inſigniri,retinetur ſuppli-
catio ſignata donec ordinetur,ſi eſt abſens commit-
titur ordinario vt illum ordinet, & poſtea conferat.
Et ea quæ diximus de laico,vt in eius fauorem non
poſſit fieri reſignatio beneficij,extendimus ad ordi-
82 natos a non ſuo Epiſcopo,qui ſunt † inhabiles ad cō
ſequendum beneficiū,Rebuff.in tract.de pacif.poſſ.
nu.227.Gemin.conſ.133.Doct.in c.vlt.9.q.2.cōmu-
* nis*opinio teſte Gabriel.conſ.181.num.6. volum.2.
83 namque taliter ordinati†ſunt ſuſpenſi,vt fuit pluries
* *deciſum in Rot.vt per Guidob.deciſ.131.Cott. de-
* ciſ.69.Caputaq.deciſ.106.lib.1.communis*opinio te
ſte Gabriell.d.conſ.nu.5.& 8.& eſt tex. Con. Trid.
* c.8.ſeſſ.23.de refor.& ſecundum opinionem DD.*
84 antiquorum†erat deponēdus,vt late per Maiol.tract.
85 de irreg.lib.4.c.20.col.1.& hos†non gaudere clerica
* li priuilegio fuit*alias iudicatum teſte Caſſan.in con
ſuetu.Burg.rub.1.§.6.incipit meſſiers & ſergens ſub
num.13.quem ad hoc refert,& ſequitur Maſcard.de
86 probat.conclu.1140.num.2.Ideo†aſſerens eſſe ordi-
natū debet oſtēdere ſcripturā vel literas teſtimoniales
ſui epiſcopi,alias ei non creditur.Inn.in c.ſuper litte
ris ſub num.10.de accuſ.Abb.in c.1.nu.3.de lit. con-
teſt.Guid.Pap.deciſ.582.ſub nu.2.Alex.conſ.117. in
in fin.lib.7.Specul.tit.de prob.§.1.ſub nu.8.Rebuff.in
prax.benef.tit.de form.litt.conſ.nu.22.& in forma di
miſſ.lit.num.34.Felyn.in d.c. ſuper litteris ſub num.
* 18.& eſt*communis opinio omnium DD.vt per A
ciat.tract.præſumpt.reg.ſecunda. præſumpt.quarta.
numer.2.quod declaratur per Maſcardum d.concl.
140.limita tamen hanc concluſionem niſi acceſſerit
87 ratihabitio†proprij Epiſcopi,namque videtur indu-
cere diſpenſationem ſuper illo ordine ſic ſuſcepto ,
c.lugdunenſis 9.q.3.arg.Con.Trid.c.3.ſeſſ.14.de re-
for.& hoc firmat Maiol.d.lib.4.cap.20.ſub num.1.
88 Secundo limita in Cardinalibus,qui † poſſunt con
ferre omnes ordines minores in proprijs titulis &
ſuis ſubditis,ac familiaribus,Hoſt.& Io.Andr.in c.1.
ſupplen.præl.negl.Mart.Laud.in tract.de Card.q.20.
Card.Iacobac.de Conc.lib.1.art.12.verſ.item Cardi-
nalibus,Mai.d.c.20.num.8.
89 Tertio limit.in Epiſcopo†qui poteſt familiarem
ſuum non ſubditum ordinare ſi per triēnium ſecum
fuerit commoratus,& beneficium quacumque frau
de ceſſante ſtatim ei conferat, vt diſponit decretum.
Conc.Trid.d.c.9.ſeſſ.23.de refor.qui tex.die 5. Mar
* tij 1573.*per ſacram Congregationē Concilij Trid
90 fuit extentus,vt poſſit illum†familiarem dimittere,vt
ab alio ordinetur;nā qui poteſt ordinare, multo ma
gis poteſt dimittere,per rationem c.3& c.8.ead.ſeſſ.
* 23.de refor.& die 14.*Aprilis 1575.per eandem ſa-
91 cram Congregationem fuit ampliatus†procedere , ſi
* ei dederit ſufficiens patrimonium,& die 22.* Maij
1586.eadem Congregatio Concilii cenſuit non ſatis
92 feciſſe†d.decreto qui ordinauit,& poſt elapſos vnde
cim menſes contulit beneficium; namque mouetur
93 Conc.vt familiaris ratione†beneficij efficiatur ſubdi-
tus,ex quo tenet collatio ordinis,Rebuff.in prax. in
tit.de cler.qui nu.25.& collatio beneficij eſt cauſa va
94 liditatis†ordinis,Franc.in c.cum nullus num.3.in fin.
de temp.ordi.lib.6.ergo eodem tempore debet con
currere cum validitate actus,Bald.in l.1.nu.45.C.qui
95 admitti.& hoc oſtendit tex.cum dicit,ſtatim,quæ† di
ctio de ſui natura intelligitur abſque interuallo,Imo.
in l.diuortio nu.6.& ibi Iaſ.num.13.ff.ſol.matrim.
96 Secundo extendo†ad ordinatos ab Epiſcopo hæ-
retico,ſi hoc ſciebat,Silueſt.in verbo irregularitas q.
97 7.Maiolus de irreg.lib.4.c.22.& ab†Epiſcopo ſchiſ-
98 matico,Maiol.eod.lib.c.23.& ab Epiſcopo†ſuſpenſo
& excommunicato,Maiol.c.24.& 25.& ab Epiſcopo
non baptizato,Maiol.in loco cit.in cap. ſequentibus.
99 Tertio extendo†ad clericos coniugatos , quibus
non poterunt beneficia reſignari;quandoquidē cle-
rici cōiugati non poſſunt illa habere etiam ſi ſint ſim
plicia,vt late probat Benedi.Capra.reg.97.nu.34. Re
buff.in tract.de pacif.poſſeſſ.nu.222. Hoied.in tract.
* de incomp.benef.p.1.c.vlt.num.76.& communiter*
DD.& probatur in ca.2.& c.cum decorē de cleri.cō
iug.ca.deuenimus, & ibi Glo.diſt.28.& dixi ſupra n.
100 27.& quia clericus † coniugatus vt laicus reputatur
præterquam in priuilegio canonis ſi quis ſuadente
17.q.4.& in priuilegio fori Eccleſiaſtici in crimina-
libus,vt probatur in c.vlt.de cleri.coniuga.lib.6.& ibi
Glo.Gemin.& alij Capr.in d.reg.97.num.13.Couar.
* quæſt.31.poſt num.7.practi.9.* communis , vt per
Clar.quæſt.36.verſ.quæro,vbi declarat.Hinc per con
101 tractum matrimonij inducitur tacita†renunciatio be
neficij,Abb.& alij in c.1.de cleri.coniug.Aufre.deciſ.
* 299.Rom.conſ.483.& * communiter DD. Limi-
ta tamen,vt per Hoied.d.cap.vlt.nu.76.& 77.& dixi
lib.primo.quæſt.1.

102 Quarto extendo†ad ordinatos per ſaltum, nam hi
non poſſunt habere beneficium, Rebuf.de paci.poſſ.
nu.230.& facit tot.tit.de cleri. per ſaltum promo. &
firmat Præpoſ.in c.ſolicitudo col.2.diſt. 52. & extra
103 † tempora, vt per Rebuff.loco cit.num.231.
104 Et ad ordinatos†ante legitimam ætatem, qui quã-
uis de iure communi ſint ſuſpenſi ſuſpenſione tem-
105 porali, ideſt donec promoti † ad legitimã deuenerint
ætatem, c.vel non eſt compos de temp.ordin.c.ex ra-
tione de ætate & qualit.Doct.per illum tex. in clem.
* generalem eo.tit.*communis opinio teſte Beat. An-
tonin.tract.de irregular.c.1.nu.13.in fine. Hodie au
106 tem†perpetuo ſunt ſuſpẽſi ex conſtitutione bo.mem.
Pij II.incip.cum ex ſacrorum ordine, in qua promo
tos ante legitimam ætatem ipſo iure ſuſpendit, & ſic
107 perpetuo, quandoquidem verba†ipſo iure perpetuita
tem indicant, cũ vim canonis latæ ſententiæ habeant
Tiraq.qui alios congerit in l.ſi vnquam in verbo re-
uertatur, num.144.C.de reuoc.donat. & hoc pacto
eſſe intelligenda huiuſmodi verba ad hunc effectum
oſtendit excellentiſſ. doctor Neapolitanus Stephan.
Gaeta in c.ad limina §.3.num.111.30.q.1.regulare.n.
108 eſt†vt ſententia iuris imponens pœnam abſque tem-
poris præfinitione, eã perpetuo imponere cenſeatur,
l.ſeruus C.de pen.Glo.in c.cupientes.§.cæterum ver
bo perpetuo de elect.lib.6.Abb.in c.ex litteris n. 10.
de conſt.& ita etiam hanc conſtitutionem in ſuſpen
ſione perpetua intelligit Rebuff.in prax.tit.de mal.ꝓ
mot.Glo.10.nu.3.& Nauarr.conſ.30.in fi. & 35.nu.
1.de temp.ord. vt taliter ſuſpenſus egeat Apoſtolica
diſpenſatione, & ratione probatur, nam dicta conſti-
tutio promotis extrá tempora, vel ante legitimam ęta
tem, eandem pœnam imponit, ſed in primo caſu ſu-
ſpenſio eſt perpetua, c.cum quidam de temp. ordin.
* ergo & in alio, & ita fuit reſolutum in* Rota in una
Meliten.Abb.Mercurij 24.Ianuarij 1590.coram R.
P.D.Giptio Auditore Rotę integerrimo. Nec obſtat
quod huiuſmodi conſtitutio non ſit in vſu, quia hoc
fundamentum tanquam falſum fuit reiectum a Ro-
109 ta, nam dicta conſtitutio fuit†ſollenniter publicata,
& in quinterno Cancellariæ regiſtrata, ac in bullario
impreſſa, vnde præſumitur vſu recepta Gozzad.conſ.
16.nu.16.Put.deciſ.181.n.1.li.1.& deciſio Moed.6.nõ
ſeruatur in Rota. Et verba hmõi conſtitutionis habes
ꝑ Rebuff.ſuper reg.Cancell.reg.23.fol.mihi 505.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *In ſupplicatione exprimitur qualitas reſignatarij.*
2 *Nulla eſt reſignatio facta ad fauorem criminoſi, ſi cri men eum indignum reddit beneficio.*
3 *Valida eſt impetratio facta per criminoſum, ſi crimẽ eum indignum non reddit.*
4 *Delicta, quæ inducunt priuationem excõicationem et infamiam, reddũt indignum aliquem ad beneficiũ.*
5 *Facilius quis prohibetur a beneficio acquirendo, quã ab acquiſito.*
6 *Excommunicati non debent admitti ad res Eccleſiæ.*
7 *Infames debent priuari.*
8 *Homicidæ non poteſt beneficium reſignari.*
9 *Homicida eſt priuandus beneficio.*
10 *Periuro non poteſt beneficium reſignari.*
11 *Inſtitutio beneficij facta in perſonã periuri eſt nulla.*
12 *Periurus eſt priuandus beneficio.*
13 *Periurus eſt infamis.*
14 *Hæretico non poteſt beneficium reſignari.*
15 *Filijs Hæreticorum non poſſunt beneficia reſignari.*
16 *Pius V. annullat reſignationes beneficiorum vacantium per hæreſim.*
17 *Conſtitutio dicta Pij V. non habet locum in abiurante hæreſim.*
18 *Schiſmatico non poteſt beneficium reſignari.*
19 *Schiſmaticus dicitur hæreticus.*
20 *Simoniaco non poteſt beneficium reſignari.*
21 *Sortilego non poteſt beneficium reſignari.*
22 *Sortilegus hæretico comparatur.*
23 *Sacrilego non poteſt beneficium reſignari.*
24 *Falſario litterarum Papæ non poteſt beneficium reſignari.*
25 *Propter falſum in litteris Apoſtolicis clericus deponitur.*
26 *Vſurario publico & manifeſto nõ poteſt beneficium reſignari.*
27 *Vſurarij ſunt infames.*
28 *Infamia irrogatur vſurarijs ipſo iure.*
29 *Læſæ maieſtatis reis non poſſunt beneficia reſignari.*
30 *Apoſtatis non poteſt beneficium reſignari.*
31 *Apoſtata qui ſit.*
32 *Irregulari non poteſt beneficium reſignari.*
33 *Collatio facta irregulari eſt nulla.*
34 *Irregularis nõ poteſt ſine peccato retinere beneficia.*
35 *Beneficium non vacat ipſo iure ex ſuperueniente irregularitate.*
36 *Irregularis non poteſt promoueri.*
37 *Irregularis non poteſt habere penſiones.*
38 *In irregularitatem non incurritur niſi in caſibus a iure expreſſis.*
39 *Ex contemptu aliquis fit irregularis.*
40 *Collatio facta excommunicato non valet, etiam ſi ſit poſita in litteris, teque abſoluentes &c.*
41 *Papa non videtur abſoluere ab irregularitate, niſi exprimat.*
42 *Bannito non poteſt beneficium reſignari.*
43 *Notario infami non poteſt beneficium reſignari.*
44 *Excommunicatis non poſſunt beneficia reſignari.*
45 *Permutatio facta cum excommunicato eſt nulla.*
46 *Collatio facta excommunicato eſt ipſo iure nulla.*
47 *Excommunicatus non poteſt eligi neque præſentari ad beneficium.*
48 *Excommunicato non poteſt reſeruari penſio.*
49 *Abſolutio ſubſequuta non conualidat penſionem reſeruatam excommunicato.*
50 *Beneficium datur propter officia.*
51 *Suſpenſus ab executione non poteſt dicere officium.*
52 *Excommunicatus ſi habeat beneficium, non facit fructus ſuos.*
53 *Clauſula teque abſoluentes &c. poſita in litteris facit valere collationem factam excommunicato.*
54 *Inſordeſcenti per annum non põt beneficiũ conferri.*
55 *Inſordeſcens ſimilis eſt hæretico.*
56 *Inſordeſcens poteſt priuari beneficio.*
57 *Clauſula teque abſoluentes poſita in litteris non facit valere collationem factam inſordeſcenti.*
58 *Dicta clauſula ex regula Cancellariæ non ſuffragatur ei qui ſuſtinuit excõmunicationem vltra quatuor menſes.*
59 *Suſpenſo non poteſt beneficium reſignari.*
60 *Suſpenſus indignus eſt beneficio.*
61 *Suſpenſus æquiparatur excommunicato.*
62 *Clauſula teque abſoluentes &c. facit valere collationem factam ſuſpenſo.*

63 *Papa admittendo renunciationes ad fauorem inhabilium etiam ſcienter non videtur cum eis diſpẽſare.*
64 *Imperator promouendo inhabilem videtur cum eo diſpenſare.*
65 *Luſori ad primeram & alios ludos prohibitos non poteſt beneficium reſignari.*
66 *Alcator indignus eſt beneficio.*
67 *Nulla eſt collatio facta publico alcatori.*
68 *Ludens recreationis gratia nõ eſt indignus beneficio.*

TErtio quæro an poſſit benefi-
ciũ criminoſo reſignari, & fa
cta reſignatio an valeat? Com
** muniter*de ſtylo*in Curia†ſi
exprimitur reſignatarium eſſe
criminoſum ex re digna de-
poſitione non ſignatur ſuppli
catio; ſi autem hoc non narra
tur deſtinguendum eſt, quod
2 ſi crimen eum indignum reddit nulla† eſt reſignatio,
Fel.in c.poſtulaſti col.4.verſ.declara etiam de reſcrip.
Io.Selu.in tract.de benef.p.3.q.11.n.157.Menoch.in
tract.de arbit.iud.caſ.202.nu.37.Cald.conſ.20.tit.de
pręb.Lancell.de attent.c.5.nu.27.cum ſeq.Fel.in c.ex
* parte nu.5.de reſcrip.& communiter* DD.vt per Be
ro.in c.ſuper litteris nu.72.de reſcrip.Si vero crimen
3 † reſignatarium indignum non reddit valida eſt impe
tratio, Bellamer.deciſ.697.n.5.Cur.Iun.conſ.27.col.
* vlt.Menoch.loco cit.& eſt*cõis opinio DD.& ratio
differentiæ traditur in c. graue nimis de præb. & per
Roc.de Curt.in tract.de iure patron.in verb.honori-
ficum in q.prin.col.3.verſ.quis aũt dicatur indignus.
* Et hanc diſtinctionem firmauit Rot.*in vna Datur-
ſen.Sacreſtiæ coram D.Pelegrino 10.Febr.1547.te-
ſte Put.deciſ.514.lib.2. Dubium tamen eſt quę crimi
na quem inhabilem, & indignũ reddãt ad beneficia?
4 regula eſt, vt ea delicta quæ inducunt † priuationem,
excommunicationem, & infamiam iuris, vel facti, red
dant indignum, vt late hanc regulam aſſignat Lamb.
tract.iuris patro.in 1.p.2.lib.q.9.art.23.& ibi per oẽ
art.d.q.Hoied.d.c.vlt.nu.79.& in priuandis beneficio
eſt ratio quam ponit Abb.in c.ſuper eo de elect.col.
5 2.quia facilius†prohibetur quis a beneficio acquiren
do quam priuatur acquiſito iuxta regulam vulgarem
6 in excõicatis eſt ratio, quia nõ debent† admitti ad res
Eccleſiæ, cum ſint extra Eccleſiam, c. dilectus de re-
ſcri.Bero.in d.c.ſuper litteris num.82.Lamber.d.q.9.
7 art.1.2.& 3.In infamibus vero†eſt ratio, quia ſunt pri
uandi, vt per Lambert.d.q.9.art. 15.
8 Ex quo primo infertur homicidæ†non poſſe bene
ficium reſignari, nam homicida nõ poteſt habere be
neficiũ, Abb.& alij in c.2.de reſcr.Aufrer.deciſ.207.
cum alijs vt per Rebuff.de pacif.poſſeſſ.nu.258.& ob
9 * id priuatur obtento† iuxta*communem opinionem
de qua per Anan.& Fel.in c.inquiſitionis de accuſat.
per Clar.lib.5.recept.ſent.§.homicidium.
10 Secundo infertur† periuro non poſſe beneficium
reſignari, nã collatio facta periuro eſt nulla, c.quęre-
lam ibi *non merentur Eccleſias regere qui in crimine
periurij ſunt irretiti*, de iur.iur.c.cõſtitutus 2.de app.
c.cum noſtris de conceſſ.præb.Mil.in verſ.periurus,
Dec.in c.dilectus col.1.de excep.& illius inſtitutionẽ
* 11 †eſſe nullam ipſo iure eſt cõis*opinio, teſte Villalob.
12 in ſua coll.comm.opi.in littera p.nu.75.& ideo† per-
** iurus eſt priuandus, Gem.conſ.105.col.2.**magis cõ
munis opinio teſte Sarn.in §.item ſi quis num. 28.in
ſti.de actio.Dec.in c.cum non ab homine, num.5.de
13 iud.nam eſt infamis, †Cald.conſ.5.an periurus de iur.
iur.quod quomodo procedat vide Clar.lib.5. recept.
ſen.§.periurium col.1.
14 Tertio infertur†hæretico non poſſe beneficiũ reſi
gnari, cũ illud hr̃e nõ poſſit, cũ ſit extra eccleſiã, c. ex-
cõicamus, & per tot.de hęret.Pau.de Cittad.in tract.
iuris patr.in 3.p.q.5.in 1.cau.acquirendi.Rebu.de pa
* cif.poſſ.n.236.&*eſt cõis opi.omniũ DD.Idq; exten
15 ditur in eorum†filijs.Alſ.Hoied.in trac.de incõp. be
nef.p.1.c.vl.n.6.ad q̃ faciunt ea q̃ idẽ ſcribit ea.p.1.c.
23.n.96.97.& 100.cum ſeq.Hinc Pius V.per ſuã cõ-
16 ſtitutionẽ annullat reſig.benef.vacantium† ob hære-
ſim, Nauar.conſ.6.de hæret.vbi reſpondit nõ habere
17 locum†in abiurante hæreſim per viam purgationis.
18 Quarto infertur † ſchiſmatico nõ poſſe beneficiũ
reſignari, nanq; iſte non põt cõſequi beneficiũ eccle
ſiaſticũ, c.nos cõſuetudinẽ di.12.Rebuff.de pacif.poſ
19 ſeſſ.n.236.†quia dicitur hæreticus Abb.in rub.de ſciſ
mati.DD.in c.ad abolendã de hæret.& late hoc com
probat Hoied.trac.de incomp.benef.1.p.c.vlt.n.125.
20 Quinto infer.ſimoniaco non poſſe†beneficiũ re-
ſignari, cũ illud non poſſit habere, c.cũ clerici; & ibi
Abb.de pac.c.nob.& ſeq.de ſimo.Aufre. deciſ. 438.
Inn.in c.cũ vniuerſorũ de rerũ ꝑmu.Card. Pariſ.cõſ.
12.& 29.vol.4.Rebuff.d.tract.de pacif.poſſ.nu. 239.
21 Sexto infertur†ſortilego non poſſe beneficium ec
cleſiaſticum reſignari, cum illud non poſſit cõſequi,
22 † nam hæretico comparatur, c.1. & per tot. de ſortil.
late Rebuff.d.tract.num.247.
23 Septimo infertur†ſacrilego non poſſe beneficium
eccleſiaſticum reſignari, cum beneficia is non poſſit
conſequi, c.venerabilem de elect.Abb.& alij in c. cõ
queſtus in fi.de for.compet. quod quomodo proce
dat vide Rebuff.d.tract.num.248.
24 Octauo infertur†falſario litterarũ Papæ non poſ-
ſe beneficiũ reſignari, c.ad falſariorũ de crim.fal. Re
25 buff.d.tract.de pacif.poſſ.n.250.nã ꝑꝑ falſum†in lit-
teris Apoſtolicis clericus deponitur, & degradatur
* cõis*opinio teſte Gulicl.de Bened.poſt 3.p.repet. c.
* Rayn.in q.de homicidio num.3.& ſeq.de* cõi etiam
Clar.lib.5.atteſtatur §.vlt.q.36.verſ.ſcias etiam.
26 Nono infertur†vſurario publico, & manifeſto nõ
poſſe beneficium reſignari, cum illud habere nõ poſ
ſit, c.de Petro diſt.47.cum alijs, vt per Rebuff.d.trac.
27 de pacif.poſſ.num.281.vbi dat rationem, quia † ſunt
infames, c.quamquam de vſur.in 6.l.improbum C.ex
28 quibus cau.infam.irrog.quæ infamia† irrogatur ipſo
* iure, vt eſt*communis opinio teſte Couar.libr. 3.var.
reſolut.c.3.num.2.de communi etiã atteſtatur Clar.
in §.vſura verſ.punitur etiam vſurarius.
29 Decimo infert̃†non poſſe beneficiũ reſignari irre
titis crimine lęſę maieſtatis, cũ illud conſeq̃ non poſ
ſint, c.felicis, vbi DD.de pęn.lib.6.c.ſatis ꝑuerſum d.
* 56.Rebuff.de paci.poſſ.num.246.& eſt cõis*opinio.
30 Vndecimo infertur†beneficium eccleſiaſticum re
ſignari, non poſſe apoſtatæ, quia illo indignus reputa
tur, Bal.in c.vl.col.vlt.de præſump.Fel.in c.ſciſcitatus
col.2.de reſcr.Paul.de Cittatid.in tract.iuris patro.in
3.p.q.5.in 1.cauſa acquirendi, Rebuff.d.tract. num.
31 255.& facit tex.in c.penul.& vlt.diſt.50.& qui ſint†a
poſtatæ declarat Nauarr.conſ.1.de apoſtat.circa Bul
lam Pauli IIII.& Pij V.
32 Duodecimo infertur†irregulari non poſſe benefi
ciũ eccleſiaſticum reſignari, cum collatio facta ei ſit
33 †nulla, c.cũ in cunctis §.vlt.de elec.Abb.in c.cum no
ſtris, & ibi Imol.de conceſſ.præb.Fel.in c.2.colum.2.
& ſeq.de reſcr.& in ca.inquiſitionis 2.not. de accuſ.

* & cõiter DD.*vt per Rebuff.in tract.de pacif.poſſ.n.
* 280.Couar.in c.alma mater,p.1.§.7.ſub nu.1.& * eſt
34 cõis opinio irregularem non poſſe†retinere ſine pec-
cato beneficium quæſitum poſt irregularitatem ante
diſpenſationem obtentã,Nauar.conſ.2.de homi. quã
uis beneficiũ ex ſuperueniente irregularitate non va
35 cet†ipſo iure,Nauar.conſ.3.de hom.& irregularis nõ
* 36 põt promoueri,†cõis*opinio,Nauar.conſ.34.de ho-
37 mi.& ſicuti eſt inhabilis ad beneficia,ita &†ad pẽſio-
nes,vt idem Nauar.in d.conſ.34.n.3.tradit, & atteſta
* tur*de ſtylo Curiæ,& in irregularitatem non incurri
38 tur† niſi in caſibus a iure expreſſis,c.is qui de ſen.ex-
* com.in 6.Nauar.conſ.35.n.37.de homic.& eſt* cõis
opinio omniũ Canoniſtarũ,& Theologorum, & in
39 curritur†cum contemptu,Nauar.conſ.3.n.4. de cler.
40 excom.miniſt.& collatio † facta irregulari non valet,
etiam ſi fuerit poſita clauſula illa,abſoluentes te à cen
ſuris,& quibuſcunq; excommunicationibus,vt reſpõ
dit Nauar.conſ.66.numer.1.de ſen.excom.quia Papa
41 nõ videtur abſoluere ab irregularitate†niſi exprimat,
idem Nauar.in manuſ.c.27.num.254.
42 Decimotertio infertur bannito nõn†poſſe benefi-
cium eccleſiaſticum reſignari,nam collatio facta ban
nito non tenet,Abb.per illum tex.in c.2.not.4.de ar-
* bitr.& ita fuiſſe iudicatum * in ſenatũ Tholoſano de
anno 1539.atteſtatur Rebuff.d.tract.num.249.
43 Decimoquarto infertur notorie † infami nõ poſſe
beneficiũ eccleſiaſticũ reſignari,cum eo reputet indi
gnus,Abb.in c.ſuper eo in fi.de elec.& in c. inter dile
ctos de exceſſ.pla.Rebuff.d.trac.nu.281.Hoied.in d.
* trac.de incõp.benef.p.1.c.vlt.nu.79.& eſt*cõis DD.
ſnĩa,quæ ſatis probatur in c.cum in cunctis de elect.
44 Decimoquinto infertur†excõicato non poſſe be-
neficium eccleſiaſticum reſignari, vt fuit reſolutũ in
* * vna Gueſnen.præceptoriæ corã Card.ſanctæ Cruc.
23.Martij 1547.teſte Put.deciſ.11.de ren.in manuſc.
45 ita permutatio beneficij†facta excõicato,vel cum ex-
cõicato,eſt nulla,Card.in clemen.1.§.ipſius de pœn.
Coſm.in prag.ſanct.tit.de collat.§.inſuper verſ.diſpo
nere,Couar.in c.alma mater p.1.c.7.nu.2.verſ.5.hoc
46 cõſtat,nam collatio facta† excõicato eſt ipſo iure nul
la:tex.inſignis in c.poſtulaſtis de cler.excom. miniſt.
* cõis*opinio,teſte Stafileo relato per Cou.ſub n. 1.d.
c.7.de cõi etiam atteſtatur Nauar.conſ.3.n.4.de cler.
47 excõ.miniſt.vnde non poteſt†eligi neque pſentari ad
benef.Archid.in c.nullus diſt.63.Bertach.in tract.de
48 epiſc.p.1.2.lib.q.4.n.19.neq; pẽſio† poteſt dari excõi
cato,Gig.de penſ.q.14.etiam ſi poſtea ſequuta ſit le-
49 gitima†abſolutio,Archid.in d.c. poſtulaſtis de cleri.
50 excom.nam†beneficium datur propter officiũ,c. cũ
ſecundũ de præb.c.vlt.de reſcr.in 6.gl.in c.vlt.de offi.
* vic.&*cõiter DD,quod ipſe dicere non poteſt, cum
51 ſit à iure ſuſpenſus ab executione † officij, vt late per
Couar.d.c.alma mater in 1.p.c.6.prope finem.Immo
52 ſi excõicatus habet beneficiũ,non facit fructus†ſuos
* vt fuit reſolutum in vna*Brixien.6.Maij 1542. Put.
deciſ.280.lib.1.Limita tamẽ,niſi in prouiſione facta
in fauorem excõicati,aut ſuſpenſi apponatur clauſula
apponi ſolita in litteris Apoſtolicis, Neque a quibuſ
uis,&c.ad effectum præſentium aſſequendum dunta
53 xat,&c.nanque hmõi† clauſula tollit impedimentum
proueniens ex cenſuris,vt tradit Rebuff. in prax. be-
nef.1.p.Rub.declar.bull.nouæ prouiſ.§. neque abſol-
uentes,num.15.& in facti contingẽtia reſpondit Na
uar.conſ.28.num.18.in fi.& num.21. verſ.ad ſeptimã
* quæſt.de ſen.excomm.& eſt * communis opinio ſæ-
* pius practicata,*& deciſa.

Multo minus poterit fieri reſignatio in fauorem
54 illius excommunicati,qui inſorduerat†per annum ſu
ſtinendo excommunicationem obdurato animo,nã
55 que iſte†ſimilis eſt hæretico iuxta diſpoſitionem c.3.
56 ſeſſ.25.de refor.Conc.Trid.& poteſt beneficio† ob-
* tento priuari iuxta*communem opinionem quam la
te comprobaui in c.1.de iud.
Nec valet reſignatio admiſſa cum abſolutione,quę
ſolet in litteris apponi , vt paulo ante diximus ſi fuit
57 facta in fauorem illius,qui ſuſtinuerat† excommuni-
* cationem vltra annũ,vt fuit * reſolutũ in Rot.in vna
Seguntin.canonicatus coram Aquẽ.teſte Ptolomæo
deciſ.94.in manuſcr.in odium ipſius qui videtur par
ui pendere cenſuras,& ob id regula Cancell.61.Rub.
de inſordeſcentibus ſanctiſs.D.N.Sixti V.ſtatutũ eſt
ne præſtetur occaſio cenſuras ipſas ,vilipendendi , &
inſordeſcendi in illis,ne generales abſolutiones appo
ſitæ in litteris ſuffragentur his qui ſciẽter excõicatio
nis ſentẽtiam per quatuor mẽſes ſuſtinuerint, ex qua
reg.ſatis colligitur,quod excõicato ita demum ſuffra
gatur illa abſolutio,quæ conſueuit in litteris Apoſto
58 licis de ſtylo apponi,ſi non ſuſtinuit† excommunica
tionem vltra quatuor menſes, nam illis elapſis huiuſ-
modi abſolutio non prodeſt,& litteræ ſunt nullæ iux
* * ta * communem,* & vulgarem ſtylum.
59 Decimoſexto infertur†ſuſpenſo ab officio,& be-
neficio non poſſe beneficium eccleſiaſticũ reſignari
60 nanque†ſuſpenſus indignus eſt beneficio,glo.in c.cũ
bonæ de ętat.& qual.& in c.propterea de vſur.,ppter
prohibitam executionem ordinis,gl.& DD.in clem.
generalem de ætat.& quali.Gemi.conſ.33. ea autem
61 quæ diximus†in excommunicato vendicant ſibi locũ
in ſuſpenſo,Ant.de Butr.& Card.eod. c. cum bonæ ,
Io.Anan.in rub.de cler.excom.mini.Rebuf.de pacif.
poſſ.num.254.late Maiol.de irreg.lib.3.c.19. Limita
62 tamen,niſi in prouiſione apponatur clauſula† Neque
abſoluentes,&c.vt in ſpecie reſpondit Naua.conſ.28.
* nu.21.de ſen.excom.& eſt * communis opi.vt ſupra
dixi de excom.
Et eſto quod Papa admittendo renunciationẽ in
fauorem prædictorum inhabilium ſciat inhabilitatẽ
63 †.nihilominus non vr̃ cum eis diſpenſare,ſtante regu
la Cancell.in ord.46.vbi hæc verba habentur. *Itẽ per
quamuis ſignaturam in quauis gratia nullatenus di-
ſpenſatio veniat , niſi dicta gratia totaliter effectum
huiuſmodi diſpenſationis cõcernat,vel alias nihil cõ
ferat aut operetur.* Et eſt valde notandum,nanque cõ
* trarium volunt*communiter DD.dum ſcribunt Pa-
64 pam,†vel Imperatorem promouendo inhabilem cen
ſeri cum eo diſpenſare.Cald.conſ.8.de reſcr.Fel.in c.
cum inter col.1.& 2.de excep.& ibi Dec. num.19.&
20.Card.Pariſ.num.9.Alex. In l.quidam conſulebant
ff.de re iud.late Gabr.de præſump.concl.7.& fuit re
* ſolutum in Rot.in vna*Salamantin.coram D.Moed.
anno 1543.dato quod non vtatur Papa verbo diſpen
ſationis,teſte Put.deciſ.448.lib.1. ſed cum fuiſſet op
poſita dicta regula Cance.fuit receſſum.
65 Vltimo infertur,luſori † ad primerã,& alios ludos
prohibitos,non poſſe reſignari beneficium curatum
* vt fuit reſolutum*in vna Pampilonen.parochialis co
ram Illuſtr.& Reuerend.D.Card.Aldobrandino Ve
66 neris 21.Maij 1574.nam†aleator indignus eſt cui be
neficium conferri debeat & ſi eſt publicus , eſt ipſo
67 iure nulla†collatio,ſi occultus irritanda c.inter dile-
ctos,vbi Abb.& alij de exceſſ.prel.Limita niſi in con
68 uiuio † recreationis cauſa hoc feciſſet,Nauarr.in En
chir.cap.19.

QVAR-

QVARTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Furioſo non poteſt reſignari beneficium.*
2 *Illiterato non poteſt beneficium reſignari.*
3 *Collatio facta illiterato non tenet.*
4 *Illiteratus penitus eſt qui prima grammatices rudi-
menta neſcit.*
5 *Penitus illiterati promoueri non poſſunt.*
6 *Defectus illiteraturæ eſt indiſpenſabilis.*
7 *Literatura requiritur de iure diuino.*
8 *Illegitimo non poteſt beneficium reſignari.*
9 *Nulla eſt reſignatio facta in fauorem illegitimi etiã
in curia.*
10 *Illegitimus non poteſt habere beneficium.*
11 *Illegitimus non poteſt eligi ad beneficia.*
12 *Papæ mandatum de prouidẽdo intelligitur ſi ille eſt
legitimus.*
13 *Collatio facta illegitimo eſt ipſo iure nulla.*
14 *Illegitimus non poteſt ordinari.*
15 *Illegitimus non eſt reſtituendus.*
16 *Illegitimus mediante diſpenſatione poteſt habere be
neficia.*
17 *Bigamo non poteſt beneficium reſignari.*
18 *Bigamus reputatur mere laicus.*
19 *Bigamus mediante diſpenſatione poteſt habere be-
neficia.*
20 *Neophyto non poteſt beneficium reſignari.*
21 *Neophytus non poteſt ordinari.*
22 *Neophytus qui ſit.*
23 *Conuerſus ad fidẽ poteſt beneficia habere, & quãdo.*
24 *Filijs Iudæorum poſſunt beneficia reſignari.*
25 *Filij Iudæorum non poſſunt promoueri ad ſacros or-
dines.*
26 *Deſcendentes ex Mauris non poſſunt promoueri ad
ſacros ordines.*

QVarto quęro an beneficium eccle
ſiaſticũ poſſit reſignari furioſo,
illiterato,illegitimo, bigamo,ne
ophyto & filio Iudæi?
* In furioſo communiter* eſt re
1 ceptum†nõ poſſe ei reſignari be
neficium cum ſit eo indignus,&
ob id collatio ei facta habetur pro non facta Bonif,
de Vitell.in clem.vna num.58.de homic.Rebuff. de
pacif.poſſ.num.221.& alij*omnes.
2 * In illiterato*cõis eſt † concluſio beneficium non
poſſe reſignari penitus illiterato,& ignoranti, nanq;
hi beneficijs ſunt indigni,gl.in c.de his di. 28.& fuit
* dictum in*Rota in vna Calaguritã.portionis die Ve
neris 27.Ianuarij 1576.coram Cãtuccio,& collatio
3 eis†facta non tenet,Abb.in c.cum noſtris de cõceſſ.
* præb.Fel.in c.per tuas col.1.de ſim.&*cõiter DD.vt
per Alfon.Hoied.trac.de incomp.benef.par.1.c.vlt.
4 n.28.idq; intelligitur de eo†qui analphabetus eſt, &
de eo qui prima grammatices rudimenta nõ didicit,
vt Donatũ,c.vlt.& ibi Abb.& alij de ætat.& qual.hic
5 .n.†promoueri nõ põt,Spec.tit.de diſpen.§.iuxta, in
6 verſ.ſcias qđ eſt.Vnde hic defectus eſt omnino†indi
ſpenſabilis,Inno.in c.dilectus de temp.ordin.Fel. in
c.inquiſitionis de ſen. excom. Bernar. Dia. in praxi
crim.canon.c.18.verſ illiterati,Maiol.de irreg.lib.1.
7 c.32.nam†literatura requiritur de iure diuino Card.
Turrecrem.in c.ſi in laicis diſt.38.

* In illegitimo aũt cõcluſio* recepta eſt reſignatio
8 nem beneficij non poſſe fieri in fauorem†illegitimi,
9 & admiſſam per Summ.Pont.hunc defectũ† ignorã
* tem eſſe nullã,vt fuit deciſum* p Senatũ Tholoſanũ
anno 1534.in vigilia Pentecoſtes pro D.Ioã.de Nu
ptijs diœceſis Alben.contra Rogeriũ magiſtri,teſte
Rebuff.de pacif.poſ.nu.276.verſ.& per hoc,nanque
10 † illegitimus non põt hr̃e beneficium eccleſiaſticũ.
gl.in c.ad extirpandas de fili.presb.vbi Abb.& alij.&
patet per conſtitutionẽ Clem.7.prolatã anno 1533.
11 Pont.anno 7.neq; ad † illud eligi,c.innotuit, & c.cũ
in cunctis de elec.& mandatum Papæ de prouidẽdo
12 † aliquem de beneficio intelligitur dummodo ſit le
gitimus,Bal.in l.neque natales.C.de prob.Card. Pa-
13 leott.de noth.& ſpur.c.57.n.5.& collatio ei facta † ẽ
ipſo iure nulla,Nauar.conſ.3.n.4.de ætat. & quali.&
14 iõ illegitimus non põt†ordinari,c.1.& ca.ad pſentiã,
& ibi Card.per tot.de filijs presb.Inn.in c.cõſtitutus
el 2.col.2.de appell.late Maiolus de irreg.lib. 1.c.4.
15 p totũ.Hinc illegitimus† nõ eſt reſtituendus, vt fuit
* * reſolutum in vna Imolen.18.Ianuarij 1541.& 2.Ia
nuarij 1542.teſte Put.deciſ.247.lib.1. quod limita-
16 tur† niſi fuiſſet per Papam diſpenſatus , Put.d.deciſ.
247.lib.1.late Maiol.d.lib.1.c.9.
17 In bigamo†conſtituenda erit concluſio non poſ
ſe ei beneficium eccleſiaſticum reſignari,cum ſit in
habilis,etiam ſi eſſet tonſuratus,c.vnico de big.in 6.
18 namq; reputatur†mere laicus,late Rebuff. de pacif.
poſſeſ.num.232.Aufrer.deciſ.64.& 234.& 251. Al-
fonſ.Hoied.de incomp.benef.c.23.nu.116.Nauar.
19 conſ.1.de biga.& cõſ.3.in eo.tit.quod limita,niſi†ha
buerit diſpenſationem a Sum.Pont.D.Tho.d.37.ar.
4.& quoli.4.ar.13.Maiol.de irreg.lib.1.c.35.nu.14.
In neophyto dicendũ eſt ei nõ poſſe reſignari be
20 neficiũ eccleſiaſticũ,cũ eo indignus † reputetur,D.
Paul.in 1.epiſt.ad Timoth.c.3.Grat.in ſum.48.d.D.
Greg.lib.2.epiſt.111.c.qm̃,& c.vlt.diſt.48. late Ho-
ied.tract.de incõp.benef.p.1.c.vlt.nu. 1. nanq; non
21 põt ẽt ad ordines promoueri,Io.in ſumma cõfeſſo-
rũ in lib.3.tit.14.Couar.in clem.ſi furioſus in 1.par.
relect.§.2.nu.7.verſ.1.concluſio.idq; intelligitur dũ
22 recenter legẽ Chriſti profeſſus eſt,nãq; † is dr̃ pro-
prie neophytus,vt tradit Couar.loco cit.nã poſtquã
23 moribus & Chriſtiana†diſciplina inſtructus eſt, põt
promoueri c.1.di.57.Rom.ſing.416.Fel.in c. cũ ſit
de iud.& hr̃e beneficia Dec.in c.eã te col.3.de reſc.
& ibi.Ripa n.31.late Hoied.loc.cit.col.1.2.& 3.
In filio vero Iudæi cõcluſio eſt affirmatiua, vt ei
24 poſſit beneficiũ eccleſiaſticũ†reſignari,ac ẽt digni-
tas,ſi Chriſtianus eſt,nãq; iſte põt habere beneficiũ
c.eã te de reſcr.c.ſi qs ægritudine d.57.Io.Anan. &
Fel.n.2.in c.cũ ſit de Iud.Card.Pariſ.cõſ.2.vol.4.col.
vlt.Couar.in clem.ſi furioſus in 1.p.§.2.n.7.de hom.
* Nau.in ſum.c.27.n.205.&*cõiter DD.vt p Alſ.Ho
ie.trac.de incõp.benef.p.1.c.23.n.54. Hos aũt non
25 poſſe ad ſacros ordines† pmoueri ſtatuit Paul.IIII.
26 & cõfirmauit fel.recor.Greg.XIII.extẽdẽs † hoc ad
deſcendẽtes ex Mauris,vt per Nauar.conſ.1.de Iud.

QVINTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiũ ſæculare non poteſt reſignari regulari,nec
contra.*
2 *Collatio facta ſæculari de beneficio regulari abſque
diſpenſatione eſt nulla.*

3 *An verba Conc.Triden.c.21.ſeſſ.25.de reg.ſint conſul tiua,vel preceptiua.*
4 *Monachus eſt inhabilis ad beneficium.*
5 *Canonico regulari poteſt prouideri de beneficio cura to cum diſpenſatione Epiſcopi.*
6 *Monachi diuerſorum monaſteriorum an poſſint permu tare.*

1 VINTO quæro an† beneficium ſæculare
* poſſit reſignari regu-
lari,vel econtra?*Cō-
munis concluſio eſt
negatiua,namque re-
gularis eſt inhabilis
ad beneficium ſæcula
re,& e contra,ca.pla-
cuit 2.16.q.1. Bald.in
c.cum cauſam de ele-
ctio. Director. elect.
2 c.7.in 2.par.& collatio facta†abſque diſpenſatione eſt
nulla,Bellam.deciſ.171.collatio,& 714.Rot.deci.28.
de præbend.in nou.& deciſ.5.de iur.patr.eod.lib.Re-
buff.de pacif.poſſ.num.311.Guliel.Bened.in repeti-
tio.c.Raynutius in verſ.& vxorem,nu.218.& ſequ.de
teſta.Stafil.de litteris gratiæ & iuſt.in titu. de quali.&
ſtat.benefic. Mil. in rep. in verbo beneficia conſueta
dari clericis.Dec.conſ.169.incipit, & diligenter ad fi
nem,Caſſad.deciſ.4.de præben.Fely.in c. in noſtram.
* num.41.de reſcr.& eſt communis*opinio,Pro qua fa
cit c.nullus de elect.li.6.& c.cum ſingula de præben.
eo.li.& c.cum de beneficio,eo.tit.& lib. & tex.Conc.
Trid.in c.10.ſeſſ.14.de reformat.vbi hæc ſunt verba,
*Regularia beneficia in titulum regularibus profeſſis
prouideri conſueta cum per obitum aut reſignationē
vel alids illa in tit.obtinentes vacare contigerit, reli-
gioſis tamen illius ordinis,vel ijs qui habitu omnino
ſuſcipere & proſſeſſionem emittere teneantur,& non
alijs,ne veſtem lino lanaque contextam induant con
ferantur.*Pondera dum dicit,*aut reſignationem*,ergo
clariſſime hic probatur concluſio noſtra.ad idem fa-
cit tex.eiuſdem Conc.Trid.c.21.ſeſſ.25. de regul.ibi.
*Quę vero in poſterū vacabunt,nō niſi regularibus ſpe
ctatæ virtutis & ſanctitatis conferantur, &c.* quæ
*3 verba ſecundum Rot.ſunt†præceptiua*non conſulti-
ua,iux.doct.Socc.Iun.in conſil.144.num. 19.vol.3.Sa
* cra autem*congregatio Concilij cenſuit eſſe conſul
tiua,vt deſcendāt ab illo verbo *confidit* poſito in eod.
tex.ſupra.Idemque ſtatutum fuerat in Concilio Late
ranenſe ſub Leon.X.ſeſſ.9.c.3.vt habetur in Bulla in-
cipit ſupernæ,quod declara niſi Sum. Pontif. diſpen-
ſaret.Quint.Mandoſ.in praxi ſig.gratiæ in titu.de di-
ſpenſationi.monacho.pro obtinen.benefic.Hoied.d.
c.vlt.nu.96.Deci.conſ.169.ad fin.quod procedit etiā
ſtante conſtitutione Pauli IIII. quæ fuit redacta ad
terminos iuris per Pium IIII.nā perinde eſt ac ſi non
emanaſſet,Card. Paleott.deciſ.348. incip.dubitatum
* fuit.Hinc fuit reſolutum in* Rot.Monachum eſſe in
4 habilem ad†beneficia ſine diſpenſatione & collationē
non tenere etiam ſi fuerit facta motu proprio, teſte
Car.San.Cru.deciſ.170.in recoll.manuſcr.& Canoni
co regulari poteſt prouideri de beneficio curato,ſæ-
5 culari cum diſpenſatione Epiſcopi, † vt fuit reſolutū
* in una*Meten.parochialis coram Guidobon.17.No
uembris 1552.teſte Caput.deciſ.85.part. 1. vbi etiam
* atteſtatur*de communi.
6 An autem monachi diuerſorum†monaſteriorum
poſſint inuicem permutare,vide Bellam.de perm.
par.2.q.3.num.6.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Fœminæ non poteſt beneficium reſignari à maſculo.*
2 *Fœmina poteſt renunciare Abbatiſſatum in fauorem alterius fœminæ.*

1 SEXTO quæro an fœmi-
næ†poſſit beneficium Ec
cleſiaſticum reſignari?
Reſponde negatiue,nam
que fœmina eſt inhabilis
ad obtinenda beneficia
Eccleſiaſtica,Innocen.&
alij in c.cum noſtris decō
ceſſ.præbend.D.Auguſti.
in lib.de hereſib.c.27.Re
buff.de pacif.poſſeſſ.num.312.Hoied.de incompa.be
* neſ.par.1.c.vlt.nu.73.&*communiter DD.
Et hoc procedit quando maſculus vellet renuncia
2 re in fauorem fœminæ,ſecus vero ſi †fœmina habens
prælaturam vellet renunciare illam prælaturam vel
Abbatiſſatum in fauorem alterius fœminæ,nam poſ-
ſet,Sarnem.de infirm.reſign.quæſtio.6. col. 2. Man-
doſ.in ead.reg. q.3. Creſcent.deciſ.173. contra lib.1.
* Pelegrin.deciſ.142.in manuſcri.vbi dicit ita*fuiſſe re
ſolutum in Rot.quod quomodo procedat dixi lib.2.

SEPTIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia non poſſunt reſignari exteris a regno vbi vi get conſuetudo illa non conferendi exteris.*
2 *In Gallia & Hiſpania beneficia conferunt regniculis.*
3 *Eoterus non poteſt impetrare beneſiium,vbi adeſt hu iuſmodi conſuetudo.*
4 *Beneficia patrimonialia non poſſunt reſignari iis, qui non ſunt de ciuitate.*
5 *Beneficia curata non poſſunt reſignari iis,qui neſciūt idioma loci.*
6 *Filius illegitimus non poteſt obtinere beneficia in ec cleſia,in qua pater obtinet,aut obtinuit.*
7 *Pater non poterit reſignare alteri beneficium,vt re- nunciet filio illegitimo.*

SEPTIMO quero quid in q-
buſdam caſibus particula
ribus,nam aliquæ perſonę
habiles ad beneficia pro-
pter cauſas particulares ex
excludūtur ab illis, pariter
in eorum fauorem nō poſ
ſunt illa beneficia reſigna
ri & primo loco dicendū
2 †eſt beneficium non poſ-
ſe reſignari extero a regno,vbi viget conſuetudo im
memorabilis,vel priui legium S.Pont.vt non poſſint
beneficia conferri exteris a regno,prout in Hiſpania
vt dicitur in lib.1.ordinamenti Hiſpaniæ titu. 3.l.18.
19.& 20.& conſtat ex multis pragmaticis editis a Ca
rolo.

2 rolo.V.Hiſpaniarum†rege,prout refert Couar.c. 35.
pract.q.num.5.& in rep.c.Raynutius in ver.&vxorem
nomine li.5.num.482.de teſtam.Rebuff.de pacif. poſ
ſeſſ.nu.265.& in praxi benef.in tit.de reſcri.mixt.nu.
3 7.& ratio†eſt quia exterus non poteſt impetrare be-
neficium in regno, vbi adeſt huiuſmodi priuilegium
Abb.in c.bonæ 2.nu.16.de poſt.præl.Rocc.de Cur. ī
tract.de iur.patr.in verbo honorificum q.18. cum a-
lijs adductis p Rebuff.d.tract.de pacif.poſſeſſ.n.266.
& vtinam vbique eſſet huiuſmodi conceſſio, ſcilicet
in omnibus regnis propter quamplures cauſas, quas,
breuiter explicat Couar.d.c.35.prac.q.n. 5. & de hac
re fuit conſultatum in ſacro Conc.Trid.teſte Dom.
Sot.lib.3.de iuſt.& iur.q.7.c.2.namque iuſtificatur in
c.bonæ el 2.de poſt.præl.in c.vlt.de cler. peregr. in c.
nullus inuitus diſt.61.c. neminem diſt.70. Sarnen.de
Idio.q.1.Selua de benef.p.2. q.vlt.Caro. de Graſſ. in
lib.2.regalium Franciæ iure.8.
4 Secundo loco dicendum†eſt beneficia patri mo-
nialia non poſſe reſignari iis,qui non ſunt de ciuitate
vel oppido, Alfon.Hoied.tract.de incomp.benef.par.
1.c.vlt.n.86.faciunt quæ ſcribit.Caſſad.deciſ.18.de p̄
b.Mandoſ.reg.19.Cancell.de infir.relig.
5 Tertio loco†affirmandum eſt beneficia curata nō
poſſe reſignari iis,qui non intelligunt,& neſciunt, &
intelligibiliter loqui idioma loci, vbi Sarnen.& Man
doſ.plura adducunt ad materiæ declarationem Bel-
lenc.in tract.de charit.ſubſid.q.66.colem.5.Card.Pa
riſ.88.vol.4.Hoied.d.c.vl.num.43.vbi vſque ad num.
71.ampliat & limitat pluribus modis dictam regulā.
Quarto loco dicendum eſt beneficium non poſſe
reſignari illegitimo diſpenſato ad beneficia,cuius pa
ter obtinet vel obtinuit etiam diſſimilē beneficium
6 in eadem eccleſia† nam filius illegitimus non poteſt
obtinere beneficium in eccleſia,in qua pater eius ob
tinet aut obtinuit tam ſi ſit ſimile,quam ſi ſit diſſimi
le,tex.eſt Conc.Triden.in cap.15.ſeſſ.25.de reform.
cuius tex.rationem habes per Alfon.Hoied.trac. de
incomp.benef.p.1.c.vlt.n.7.Neque etiam pater pote
7 rit,qui†non ſolum non poteſt reſignare alio, ſed nec
etiam extraneo,qui poſtea reſignet filio,ita Rebuff.
de pacif.poſſeſſ.n.277.& ad hoc eſt conſtitutio Cle-
mentis vij.quæ eſt in viridi obſeruantia,vt per Man-
doſ.in tract. de ſignat gratiæ tit. de diſ.ad beneficia
in eccleſiis in quibus pater &c.

OCTAVAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Infirmis poſſunt beneficia reſignari.*
2 *Non poteſt beneficium curatum reſignari infirmo in firmitate longo tempore duratura.*
3 *Senibus poſſunt beneficia reſignari.*
4 *Habentibus dignitatem poſſunt beneficia reſignari*
5 *Proprio Epiſcopo poteſt beneficium reſignari.*
6 *Conſanguineis poſſunt beneficia reſignat.*
7 *Renunciatio facta animo occidendi aliquem eſt nulla.*

OCTAVO quero quid in
quibuſdam alijs caſibus?
Et primo an infirmis poſ
1 ſit beneficium reſignari?
†Reſpōde affirmatiue,cū
nihil obſtet.limita tamen
niſi infirmitas ſit longo
tempore duratura, & be-
2 neficium†requirat eā cu-
ram,vt ille non poſſit ſa-
tisfacere, iuxta ea, quæ
ſcribunt DD.in c.niſi de renunc.
3* Secundo an ſenibus?*communis regula†eſt affir-
matiua poſſe beneficium reſignari ſenibus.
Tertio an poſſit beneficium reſignari habentibus
4 dignitatem,reſponde†affirmatiue,etiam ſi ſit Epiſco
pus, Archiepiſcopus,Patriarcha, Cardinalis, & etiam
5 proprio†Epiſcopo in manibus Summi Pontif. poteſt
beneficium reſignari,& etiam vicario.
6 Quarto an poſſit†beneficium reſignari affinibus
ſeu conſanguineis?Reſponde poſſe, & nihil obſtare
Nauar.in manua.c.23.nu.107.dummodo non fuerit
7 fraudulenta, namque reſignatio facta in fauorē † fra-
tris animo aliquem occidendi,ſi poſtea reſignans cō
* miſit homicidium,reſignatio eſt nulla,vt fuit*reſolu-
tum per Rot.in vna Romana coram Rauellen. teſte
Ant.Aug.deciſ.266.li.3. & huiuſmodi fraus colligi-
tur,ſi infra menſem renunciauit & commiſit homici
dium,vt fuit reſolutum*in eadē. coram Rauell. teſte
Ant.Aug.deciſ.273.li.3.

NONAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Appellatione minorum tam pueritia quam adoleſcen tia venit.*
2 *De iure communi habens ſeptem annos poteſt habere beneficia.*
3 *Hodie requiritur ætas 14.ann.ad obtinendum benefi cium,& minori 14.ann.non poteſt beneficium reſi gnari.*
4 *Minor 14.ann.non poteſt in cauſis ſpiritualibus in iu dicio per ſe ſtare.*
5 *Minor 14.an.admittitur ad honores & officia.*
6 *Decretum Concilij requirens ætatem in collatione ha bet locum in reſignatione.*
7 *De iure communi minor poteſt obtinere Canonicatū.*
8 *De iure communi Canonicatus non requirit ordinem clericalem.*
9 *Septem anni ſufficiunt ad primam tonſuram.*
10 *Canonicatus tam in cathedrali quam collegiata non poteſt renunciari hodie minori 14.an.*
11 *Hodie canonicatus habet annexum ordinem ſacrum.*
12 *Minor eſt capax penſionis.*
13 *Minori 25.an.poteſt reſignari beneficium ſimplex.*
14 *Ad obtinēdum beneficium curatum requiritur ætas 25.ann.*
15 *Nulla eſt collatio facta de beneficio curato minori 25.ann.*
16 *Dignitas eccleſiaſtica non datur,niſi habenti 25. an.*
17 *Minori 25.an.non poteſt reſignari beneficiū caratū.*
18 *Beneficium curatum poteſt conferri & reſignari ei qui habet ætatem,vt infra annum poſſit promone- ri ad ordines ſacros.*
19 *Coadiutoria in beneficio curato poteſt concedi ei,qui poteſt capere ordines ſacros infra annum.*
20 *Ex ſola inhibitione non inducitur nullitas.*
21 *Inſtrumentum confectum a Notario non matricula- to probibito per ſtatutum,valet.*
22 *Clerico probibetur officium tabellionatus.*
23 *Reſignatio facta in fauorem illius,qui non habet æta tem requiſitam,eſt nulla.*
24 *Collatio facta non habenti ætatem legitimā eſt nulla.*
25 *Permutatio facta cum eo,qui non habet ætatem re- quiſitam eſt nulla.*
26 *Expectans apoſtolicus, ſi non eſt legitimæ ætatis, nō*

poteſt

poteſt acceptare beneficium.
27 *Quicquid ſit contra, eſt nullum.*
28 *Concilium Tridentinum habet decretum irritans.*
29 *Decretum irritans annullat actum.*
30 *Decretum irritans inficit titulum & poſſeſſionem.*
31 *Prouiſio facta Cardinali de beneficio ducentorũ duc. eſt nulla.*
32 *Verba, viribus carere &c. denotant annullationem actus.*
33 *Huiuſmodi verba ſunt latæ ſententiæ.*
34 *Per clauſulas generales quando detur diſpenſatio.*
35 *Quando duo requiruntur, vnum non ſufficit.*
36 *Beneficium ſacerdotale poteſt reſignari maiori 25. an. licet non ſit ſacerdos.*
37 *Maior 24. an. poteſt impetrare beneficium ſacerdotale, licet non ſit ſacerdos.*
38 *Reſignatarius debet ſe facere promoueri intra annũ, quando beneficium id requirit.*
39 *Statutum prohibens aliquid, non ſe extendit ad factum ex cauſa neceſſitatis.*
40 *Statutũ quod alienans debeat requirere conſortem, nõ habet locum in alienatione neceſſaria.*
41 *Statutum loquens in donatione non habet locum in donatione ob cauſam.*
42 *Statutum diſponens, vt obtinentes beneficia de clero ſint in ſacerdotio, & teneantur miſſas celebrare, habet locum in reſignatione.*
43 *In renunciatione requiritur vera collatio.*
44 *Maior 14. an. & minor 25. poteſt acceptare beneficium abſque curatore.*
45 *Reſignatarius agit de lucro captando.*
46 *Certans de beneficio, de lucro tractare videtur.*
47 *Minor poteſt reddere meliorem ſuam conditionem ſine curatore.*
48 *Minor ſine curatore poteſt adire hæreditatem.*
49 *Maior 14. an. & minor 25. habet legitimam perſonã ſtandi in iudicio.*
50 *Minor in rebus ſibi vtilibus non poteſt conſentire ſine curatore, ſi cum illis adiunctum eſt onus.*
51 *Minor non habet legitimum conſenſum ad faciendũ.*
52 *Minor, cui reſignatum eſt beneficium, poteſt conſentire penſioni abſque curatore.*
53 *Reſignationes quo ad reſignatarium ſunt fauorabiles.*
54 *Papa poteſt derogare conſenſui.*

NOno quero an minori
poſſit beneficium re
ſignari? diſtingue: aut
loquimur de minori
quatuordecim anorũ
aut de minori 25. an-
1 norum, cum† appella-
tione minorum, tam
pueritia, quam adole-
ſcentia veniat, vt colli
gitur ex Io. de Ami-
co conſ. 40. nu, 5. &
ſupra dixi
Primo caſu attento iure cõi eſſet dicendum mino
2 ri 14. ann. & maiori 7. ann. †poſſe reſignari beneficiũ
ſimplex: namque conſtitutis in hac ætate poteſt tale
beneficium conferri iuxta ea quæ ſcribunt DD.* cõ
* muniter in c. ſuper inordinata, de præb. & in cap. ſi eo
tẽpore de reſcr. li. 6. Silueſt. in ver. benef. 3. q. 1. & hãc
eſſe communem opinionem atteſtatur Alf. Hoie. in
tract. de incomp. benef. p. 1. c. vlt. n. 23. ſed quia hodie
iure nouiſſimo ex decreto Conc. Trid. c. 7. ſeſſ. 23. de
3 refor. †*nullus prima tonſura initiatus aut etiam in
minoribus cõſtitutus ante decimum quartum annum
beneficium poſſit obtinere &c.* dicendum eſt poſſe ẽt
beneficium ſimplex reſignari minori 14. an. idque op
tima ratione conſtitutum fuit, ne indigni ad eccleſia
ſtica beneficia aſſumantur. ad not. in c. ne pro defectu
de elect. ex quo ſequitur ſcandalum, ad not. per Boe-
rium deciſ. 350. col. 1. Hinc in cauſis ſpiritualibus &
4 beneficialibus minor 14. ann. †non poteſt per ſe in iu
dicio ſtare, ſed debet procuratorem conſtituere, cap.
* vlt. de iud. lib. 6. * vbi communiter DD. hoc notat
Milin. in rep. ver. minor 25. ann. Cra. conſ. 153. in fin.
Gig. reſpõ. 14. nu. 3. Ferrett. conſ. 282. Hinc nõ admit
5 titur † ad honores & officia pub. 2. §. impubere ff. de
iur. immun. l. 2. §. item impuberes ff. de reg. iur. & ſic
6 Decretum Conc. requirens † ætatem in collatione ha
bet locum in reſignatione in fauorẽ, prout alias fuit
* reſolutum in Rot. in vna Gerunden. teſte Put. deciſ.
331. lib. 1. quia militat ratio finalis, &c.
Ex quo infertur quod quamuis plures DD. ſcripſe
rint de iure communi minorem †poſſe obtinere cano
7 nicatum in cathedrali, ſeu collegiata, vt per Mil. in
ver. minor 14. an. poteſt eſſe canonicus, Franc. in c. ſi
eo tempore col. vlt. verſ. de canonicatibus vero, de re
ſcr. lib. 6. vbi atteſtatur* hanc communem (quamuis
* Hoſtiẽ. in c. ſuper inordinata col. 3. de præb. & Abb.
ibi. nu. 4. tenuerint contrarium. Bellam, deciſ. 728.)
nam canonicatus non requirit aliquem† ordinẽ cleri
8 calem præter primam tonſurã, Abb. in c. 2. in vlt. not.
de inſt. Cald. conſ. 14. de conſt. Boer. deciſ. 181. adquã
9 prima tonſuram† obtinendam ſufficiunt ſeptem anni
c. vlt. de tempor. ord. lib. 6. c. cum adeo de reſcri. Re-
buff. in prax. in tit. de diſpenſ. ratione ætatis in princ.
10 hodie autem non poterit† reſignari canonicatus mi-
nori 14. annorum, non ſolum ſi ſit in cathedrali, ſed
etiam ſi ſit in collegiata, prout diſponit ſacrum Con
cilium Trid. c. 11. ſeſſ. 22. de refor. ibi, *Neminem etiã
deinceps ad dignitatem canonicatum aut portionem
recipiant, niſi qui ordine ſacro aut ſit initiatus. quem
illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali
ætate, vt infra tempus a iure, & ab hac ſancta ſynodo
ſtatutum initiari valeat.* Subdit, *in omnibus vero ec-
cleſiis Cathedralibus, omnes canonicatus aut portio
11 nes habeant annexum† ordinem Presbyteratus, Dia-
conatus, vel Subdiaconatus, &c.* Vnde canonicatus,
cui annexus eſt ordo ſubdiaconatus, requirit ætatem
viginti vnius annorum, canonicatus vero cui eſt an-
nexus ordo diaconatus requirit ætatem viginti duo-
rum annorum, canonicatus autem cui eſt annexus or
do presbyterij requirit ætatem 25. annorum, vt pro-
bat tex. eiuſdem Concilij Trid. in c. 12. ſeſſ. 23. de re-
formatione.
12 Et minor ex iuris communis † diſpoſitione capax
eſt penſionis, vt tenuit Rota in vna Venet. penſionis,
coram R. P. D. Robuſterio tunc Auditore Rotæ do
ctiſſ. neceſſe tamen eſt in reſeruatione exprimere in
* fantilem ætatem, vt fuit reſolutum in vna * Catanien.
pẽſionis Mercurij 4. Maij 1583. corã R. P. D. Gipſio.
13 Secundo caſu, ſcilicet minori† 25. ann. poteſt reſi-
gnari beneficium ſimplex, cum illud poſſit obtinere
* vt ex communi dictum eſt ſupra, ac etiam canonica
tus requirẽs ordinem ſubdiaconatus, vel diaconatus
* vt etiam ſupra ſcripſi, & hęc eſt* communis opinio q̃
* in praxi* eſt recepta.
Dubium autem eſt an huic minori 25. ann. poſſit
reſignari beneficium curam animarum habens, aut
dignitas habens, curam animarum, vel canonicatus
requirens

requirens ordinem ſacerdotalem, quandoquidem ne
14 mini concedatur beneficium† curatum niſi habenti
ætatem 25. annorum, cap. cum in cunctis §. inferiora
de elect. c. licet canon eo tit. in 6. Gloſ. in c. ſuper inor
dinata col. 2. de præb. Feder. de Sen. con. 132. col. vlt.
Rom. con. 325. in princ. Deci. conſ. 542. Roland. cõſ
* 47. num. 58. 59. 64. lib. 1. & communiter* DD. alias†
15 nulla collatio d. c. licet canon, vbi omnes; nec etiam
16 dignitas† eccleſiaſtica, niſi exiſtenti in eadem ætatẽ, d.
* c. cũ in cunctis §. inferiora, vbi* omnes not. de elect.
& eſt decretum Conc. Trid. ſeſſ. 24. de refor. cap. 12.
*Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, qui
bus animarum cura ſubeſt, promoueatur, niſi qui ſaltẽ
35. ætatis ſuæ annum attigerint &c.* Reſpondeneque
17 vt ex ſupra dictis† apparet, nam eſt incapax, niſi attige
rit 25. annum, vt poſſit ad ſacerdotium infra tempus
18 ſtatutum a iure promoueri. nam hoc caſu† poſſunt ei
reſignari huiuſmodi beneficia, ſicuti conferri, vt pro
* batur in d. c. licet canon, vbi * communiter DD. de
elect. lib. 6. *ibi, qui non attigerit 25. annum,* in d. c. 12.
ſeſſ. 25. de refor. *ibi niſi qui ſaltem 25. ætatis ſuæ annũ
attigerit, &c.* Et etiam, *ibi. aut in tali ætate, vt infra
tempus a iure, & ab hac ſancta ſynodo ſtatutum ini-
tiari valeat &c.* tradit Alfonſ. Hoid. in tract. de in-
comp. par. 1. c. vlt. nu. 19. Ita etiam in beneficijs cura-
19 tis & dignitatibus habentibus curam animarum† coa
diutoria poteſt concedi non ſacerdoti, dummodo
ſit in ea ætate in qua poſſit intra annum aſcendere
* ad ſacerdotium. ita fuit tentum in Rot. *coram Gui
dob. 10. Maij 1551. in vna Oxomen. Archi. teſte Ca-
putaq. deciſ. 127. lib. 1.
Sed quæro an reſignatio facta in fauorem N. non
habentis ætatẽ requiſitam in illo Beneficio ſit nulla?
Videtur dicendum quod non, quia ex ſola inhabilita
20 tione non inducitur† nullitas, vt ſcribit Caſſad. deciſ. 2.
nu. 2. de præb. Anchar. conſ. 20. Bella. deciſ. 754. nam
21 licet Notarius non matriculatus prohibeatur† facere
inſtrumentum a ſtatuto, ſi tamen fecerit valet, Bart.
in l. vniuerſos per illum tex. C. de decurio. lib. x. ita cle
22 rico officium tabellionatus† prohibetur, ſi tamen in
ſtrumenta confecerit valeret, c. ſicut, vbi Io. Andr. ne
cler. vel mon. cum alijs, vt per Dec. conſ. 17. His tamẽ
23 non obſtantibus† exiſtimo eſſe nullam, vt fuit tentum
* in Rot. in vna* Aſtoric. Archidiaconatus die Lunæ. 9.
Iulij 1568. teſte Oradino in lib. 2. deciſ. manuſcri. per
ipſum collectarum in deciſ. 147. Put. deciſ. 331. in fin.
lib. 1. & probatur ex eo, quia collatio facta non habẽ
ti ætatem legitimam in beneficio requiſitam† eſt nul
24 la, ita probat tex. in c. licet canon de elect. lib. 6. ibi, *vi
rib. omnino carere,* & ibi Gloſ. Arch. Gemi. Anch. &
*25 *cõmuniter DD. ita in ſimili pmutatio facta cũ eo q
nõ† habet ætatẽ requiſitã in beneficio permutato, eſt
* nulla, vt fuit* alias tentum in Rot. teſte Tho. de Tan.
dec. 58. & volunt cõiter DD. in tract. de permuta. be
nef. Gam. in cap. vnico eod. titu. lib. 6. Hinc expectans
Apoſtolicas, ſi non eſt legitimæ ętatis, non poteſt† ac
26 ceptare beneficium ſacerdotale, vt fuit* alias reſolutũ
in Rot. vt habetur deciſ. 1. de prob. in nou.
27 Et ratio eſt, quia quicquid fit cõtra legem †eſt nul
lum, vulgata l. non dubium C. de legib.
28 Eoque magis quia Conc. Trid. †habet decretũ ir-
ritans, vt patet ex conſtitutione Pij IV. & tamen de-
29 cretum irritans† annullat actum, Oldrad. cõſ. 319. col.
vlti. Abb. in c. dilectus nu. 14. de præb. Caſſad. dec. 12.
nu. 4. & ſeq. ſuper reg. Cãc. Prob. in c. tibi qui. num. 9.
30 de præb. in C. & inficit. tit. & †poſſeſſionẽ, vt per Gabr.
* de clauſu. conclu. 3. nu. 50. cum ſeq. ex hac ratione*
coram D. Paulo de Capiſucchis fuit tentum in Rot
31 quod prouiſio† facta Card. de beneficio minoris valo-
ris ducentorum ducatorum contra prohibitionem
Conci. Lateran. ſeſſ. 9. ſub Leone x. ſit nulla. Idemque
* tenuit* Rot. in vna cauſa coram D. Sibinicen. de
menſe Aprilis. 1521. vt atteſtatur Caſſad. d. deciſ. 2. in
princ. de præb. Hinc prouiſio facta contra ſtatutum
requirens certam ætatem eſt nulla, Moed. decis. 135.
ſtatutum, vbi refert ita fuiſſe tentum, Put. dec. 131. in
fin. lib. 1.
Non obſtant ſuperius allegata, nam negatur quod
canones ulterius non procedant, cum d. c. licet canon
dicat *viribus omnino carere,* quod communiter ibi à
32 DD. interpretatur † vt annulletur actus immo dicta
33 verba ſunt† latæ ſententiæ iuxta glo. in l. amiſſionem §.
qui deficiunt in fin. ff. de cap. dim. Hoſtien. in fin. ne
præl. vic. ſuas; Abb. in c. cum in cunctis. § vltimo col. vl
tim. & in quibuſdam ante fin. de pœn. And. Tiraq. in l.
ſi vnquam in ver. reuertatur in prin. C. de reuo. dona.
Nec Papa admittendo renunciationem, & confe-
34 rendo per clauſulas ſolitas† poſitas in prouiſione vide
tur diſpenſare, Ioa. Monach. in c. cum aliquibus de re
ſc. in 6. & in c. 1. de filijs presb. eo. lib. Io. Andr; in c. ſi
motu proprio de præb. Rot. deciſ. 1. n. 3. de præb. in
nou. allegans tex. in c. non poteſt eod. tit. lib. 6. de quo
eſt videndus Calderinus conſ. 8. de reſcri.
Quæro an in caſib. in quibus requiritur ætas. 25. an
norum, & ſacerdotium, poſſit reſignari beneficium,
exiſtenti in d. ætate, vt quia ſit maior 25. annorum, li
cet non ſit ſacerdos. Videtur dicendum quod non, ex
c. nemo deinceps de elect. lib. 6. *Nemo deinceps paro
chialem eccleſiam alicui non conſtituto in ætate legi
tima & ſacerdotio commendare præſumat, &c.*
Ex quo ſatis euidenter colligitur non ſufficere, vt
ſit in ætate legitima, namquando† duo requiruntur,
35 non prodeſt, ſi vnum interueniat iuxta vulgarem, & *
communem regulam, ad quod facit id quod ſcribit.
Archid. in c. cum aliquibus de reſcri.
36 Hoc non obſtante† in contrarium eſt veritas, vt te-
* nent Glo. Archi. Gemin. ac Franc. & omnes* in cap. li
cet canon de elect. in 6. Glo. Card. Bonif. de Vitallin.
& alij in cle. 1. de off. vicarij Ioannes Andr. in c. ſi pro
pauperibus eo tit. & lib. quod probat tex. in d. c. licet,
canon, ibi, *Et infra annum a ſibi commiſſi regiminis
tempore numerandum ſe faciat ad ſacerdotium promo
ueri, &c.* Idque etiam probatur in c. ei cui de præb. in
6. *ei cui mandatur prouideri ſimpliciter de præbẽda
proxime vacatura, ſacerdotalis præbenda conferri
non poteſt, ſi nondum in ætate tali exiſtat quod poſſit
ad ſacerdotium promoueri, &c.* Hoc etiam probat ex
preſſe Conc. Trid. d. c. 12. ſeſſ. 24. de refor. Hinc alias
* fuit tentum* in Rot. coadiutoriam conceſſam ſuper
Archidiaconatu maiori 25. annorum eſſe validam, nõ
obſtante quod tempore conceſſionis non eſſet ad ſa-
cros ordines promotus in vna Oximen. archidiacona
tus de Villa vitioſa coram D. Guidobon. Maij 1551.
teſte. Caput. deciſ. 127. p. 1.
* Hinc alias fuit* tentum, quod ſi ſtatutum diſponat
37 de certa præbenda† non conferenda, niſi actualiter in
ſacerdotio conſtituto quod impetrans poſſet huiuſ-
modi præbendam acceptare, & ſibi facere prouideri
de eadem, licet non ſit ſacerdos, dummodo dictus
acceptans & impetrans tempore prouiſionis & ac-
ceptationis fuerit in tali ætate quod infra annum poſ
ſit promoueri in ſacerdotio, vt habetur in deciſ. 1.
Rotæ de præben. in nouis.
Non obſtat c. nemo deinceps, quia reſpondetur
illud

illud c.loqui in commenda,& ibi glo.in ver. ſacerdo-
tio inquit hoc eſſe nouiter introductum,vnde cum ſit
noui iuris , non debet extendi ad alios caſus iuxta.in
l.ſi vero §. de viro ff.ſolut. matr.propterea illud in
commenda,quæ durat per ſex mẽſes non mirum ſi id
ibi ſtatuitur,cum annus ad promouendum expectari
non poſſit.
Ex quo colligendum eſt reſignatariũ teneri ſe fa-
cere promoueri intra annum,†quando beneficiũ cu
38 ratum eſt ſibi reſignatum,ita Thom.de Tanis decis.
58.in manuſcri.
Rurſus quæro an ſi ſtatutum alicuius eccleſię re-
quirat,vt omnes detinentes beneficia de clero tenean
tur ad ſacerdotium promoueri,& ſemel,aut ter in ſe
ptimana miſſam celebrare,an hæc conſtitutio requi-
rens ſacerdotium in eo cui confertur, habeat locum
in collatione quæ fit ex cauſa reſignationis,vt ſit ſa-
cerdos,vel ſit in ea ætate,vt poſſit ſe promoueri face
re intra tempus ſtatutum iuxta ea quæ ſupra dixi? Vi
detur dicendum negatiue.Primo quia ſtatutum pro-
39 hibens†aliquid nõ ſe extendit quoties illud fit ex cau
ſa neceſſaria,Caccialup.in l.omnes populi nu.97.ver.
4.infertur.ff.de iuſt.& iur.Deci.in c.cognoſcẽtes, n.
11.de conſt.Paul.de Caſt.poſt.Cin.in l. dominus.ff.
de pet.hære.Iõ ſcribit Ro.cõſ.107.circa,Crau.conſ.
40 215.col.1.ꝙ ſtatutũ diſponens†ꝙ volens alienare te-
neat cõſortem requirere,non hẽt locũ in alienatione
neceſſaria,ſed quoties fit reſignatio conditionalis de
bet conferri illi in cuius fauorem eſt reſignatum be
* neficium,& non alteri,iuxta communes* concluſio
nes ab omnibus receptas,de quibus in prima quæſtio
ne & 3.q.1.lib.ergo &c.
41 Secundo quia ſtatutum†loquens in donatione nõ
habet locum in donatione ob cauſam,DD. in l.1. &
in l.filius familias ff.de donat.
42 His tamen non†obſtantibus contraria opinio eſt
verior,quam tenent omnes fere DD allegati in ſupe
* rioribus quæſtionibus,& ita tenuit*Rot.in vna Ge
nenben.9.Octobris 1542.teſte Put.deci.331.lib.1.&
cum iterum eſſe propoſita hæc cauſa 17. Octobris,
Domini ſteterunt in deciſis teſte eod.deciſ.335. tum
quia ratio dictę conſtitutionis eſt, vt cultus diuinus
magis augeatur, quæ ratio militat tam in collatione
quæ fit ſimpliciter, quam in ea , quæ fit ex cauſa re-
ſignationis,tum quia etiam onus eſt infixum rei,vn
de neceſſario requiritur ſequi rem,Rebuff.in prax. in
tit.de coll.
43 Accedat quia vera†collatio requiritur in renuncia
tione,cum vacet beneficium, vt ſupra late dixi libro
primo quæſtio quarta.
Accedant.not. in c.ſi eo tempore de reſcri.in 6.
cap.cui de pręb.eo lib.vbi doctores.
Non obſtant contraria,quia reſpondetur non pro
cedere cum adeſt eadem ratio,vt in caſu noſto iux. ea
quæ ſcribit Card.Pariſ.conſ.83.num.21.col.3.& cõſ.
69.num.3.col.9.Crau.conſ.118.num.15.
Præterea quæro an maior 14.annorum & minor
44 25.poſſit acceptare beneficium ſibi reſignatum†abſ
* que curatore?Reſpondetur*ab omnibus teneri,poſ-
ſe,vt in ſpecie reſpondit Burſat.conſ.411.num.11.li.
4.Mandoſ.de ætat.minor.q.30.
45 Et probatur tum quia†reſignatarius agit de lucro
captando,vt in ſpecie ſcribit Gig.conſ.135.num.11.
& 12.cum de lucro tunc tractetur,vt omnibus inno
46 teſcit,nam certans de beneficio quærendo,de lucro
†ſimpliciter tractare videtur,ca.dudum de præb.in 6.
quem tex.Franc.ibi not.10.dicit ſingularem poſt Ge
min.num.2.Tiraq.de vtroque retract.§.1.glo.10.nũ.
47 122.& tamen poteſt reddere meliorem ſuam† condi
tionem ſine curatore,§.1.inſtit.de auct.tut.l.prima C.
de auct.præſt.l.neque C.de cõtrahe.& committ. ſtip.
Paleot. deciſ.153.alias 226.Soc.ſen.conſ.80.lib.4. Ti
raq.de leg.connub.glo.8.nu.56.cum alijs,quæ paſſim
* ad hanc vulgarem*& communem regulam afferun-
tur.Hinc ſine curatore adit hæreditatem,quaſi de lu-
48 cro tractetur,& vtile ſibi negotium gerens.l. impube
* ribus.ff.de acqui.hæred.*communis opinio,teſte Iaſ.
in l.prima.§.fuit quæſitũ,nu.14.ff.ad Trebell.de quo
Antonius Pingius de tutor.& curat.q.15.nu.82.Goz
zad.d.con.16.nu.8.
Tum etiam quia maior 14.annorum& minor 25.
49 habet legitimam perſonam ſtandi†in iudicio tam p
ſe,quam per procuratorem in ſpiritualibus,& benefi
cialibus,c.vltimo de iud.lib.6.vbi Archid. Gemini.
* Franc.& communiter*DD.c.exparte,vbi Abb.num.
14.& 15.& alij de reſtit.ſpol.Crau. conſ. 153.in fine
Gig.con.14.num.3.Ferret.conſ.282.Et hæc conclu
** ſio nullam*habet dubitationem attento * ſtylo mo-
derno.
Rurſus quæro qdã reſignat beneficiũ minori 25.
ann.& maiori 14.reſeruatis fructib. aut penſione va-
lida,&c.an minor qui poteſt acceptare beneficium
ſibi reſignatum ſine curatore,vt ſupra dictum eſt poſ
ſit conſtituere procuratorem ad acceptandum bene
ficium & conſentiendum reſeruationi,quã reſignans
apponit,abſque curatore,& per conſequens an reſi-
gnatio ſit valida,ſi non conſentit cum curatore.
Videbatur dicendum requiri conſenſum curatoris
alias eſſe nullam reſignationem,primo quia minor ẽt
50 in rebus vtilibus ipſi non poteſt conſentire†ſi cum il-
lis eſt adiunctum onus,Gozzad.conſ.16.num.8. cum
ſeq.ad quod faciunt ea quæ ſcribunt Iaſ. in l. contra
iuris in fin.ff.de pact.Ripa in l.is cui binis num.47.ff.
de verb.oblig. Natt.cõſ.631.num.25.lib.3.Roland.a
Valle conſ.99.num.38.lib.1.cum alijs,vt per Octau.
Simoncell.de decret.lib.3.tit.8.in ſpect.17.num.125.
ex quo ſequitur nullam renunciationem , cum reſi-
gnãs videatur reſignare reſeruatis valide penſione, &
alijs,vt ſupra,&c.alias non,Abb.num.11.in c.cum pri
dem de pact.Moedan.deciſ.80.Paleot.dec.326.Moe
dan.326.& 341.minor autem non potuit valide con
ſentire,cum non habeat legitimum conſenſum ad†fa
51 ciendum, & eſt cõmunis, de qua Ferret. conſ. 232.
nu.1.Ber.conſ.5.in prin. lib.1.
His tamen non obſtantibus contraria opinio vera
52 eſt,quam tenuit Rota in vna Cartaginen.* Archidia
conatus coram Illuſtriſſimo Card.Paleot. vt ipſe re-
fert deciſ.153.alias 226.vel 418.de anno .1560.& a-
* lias hoc tenuit*Ro.coram Oradino.4.Maij.1554.&
in facti contingentia ita reſpondit excellentiſſimus.
Burſ.conſ.411. lib.4.tenet Mandoſ.de ætate minor.
quæſt.30.
Ratio quæ mouit Rot.quia minor ſine curatore ,
poteſt facere meliorem ſuam conditionem,vt dictum
* eſt ſupra ex*communi,& tamen hic agitur de lucro,
53 cum reſignationes†quoad reſignatarium ſint fauora-
biles,cum ipſe agat de lucro,Gig.d.conſ.135.nu. 11.
cum ſequenti,& ſaltem ratione ſolius ſpei dicitur age
re de lucro,licet omnes fructus ſint reſeruati reſignã
ti,nemo enim eſt qui non deſiderare habere tale be
neficium,vt omnibus innoteſcit,&c.
Non obſtant in contrarium allegata,quod minor
non poteſt conſentire in reb. ſibi vtilibus, vbi onus
eſt adiunctum,namque hoc procedit, vbi ante con-
ſenſum

ſenſum minori eſſet ius acquiſitum,nam tunc dicere
tur fere diſtractio iuris,ſeu obligatio ad onus ita ꝓ-
cedit con.Gozzad.16.nu.8.vt declarat Burſat. d.cõſ.
411.nu.21.at in caſu noſtro ante conſenſum nullum
ius acquiſitum eſt.vt patet,ergo.
Ad ea quæ ſcribunt Iaſ.Ripa Natt.Rolan. & mo-
derni,reſpondetur vel procedere in minoribus,vel in
diuerſo caſu,&c.
Tamen cum conſenſus ſit valide præſtitus, ceſſat ,
id quod in conſequentiam dicebatur reſignationem
eſſe nullam,& ius non eſſe abdicatum a reſignante,nã
cum ſint verificatæ conditiones iuxta eius mentem,
ceſſant in contarium adducta,Card.Pariſ.conſ. 31.n.
17.& late conſ.5.& conſ.18.num.11.& conſ.41. nu.
14.vol.4.
Et hæc concluſio eo magis procedit,ſi Papa dero
garet reg.de præſtan.conſenſu,attento quod reſigna
54 tio fit in fauorem minoris,nam quando Papa vult †
non eſſe neceſſarium conſenſum,tunc reſignatio nõ
poteſt annullari ob cauſam non præſtiti legitimi con
ſenſus,prout alias fuit deciſum in Rot.*in vna Ache
rontin.coram Oradino 4.Maij.1554. teſte Mandoſ.
d.q.30.de ætat.min.nu.3.

DECIMAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Poteſt reſignari beneficium in fauorem conuentus ſi-*
ue Capituli.
2 *Huiuſmodi reſignatio æquipollet vnioni.*
3 *Capitulum ſiue conuentus non moritur.*
4 *Quindemia ſoluuntur officialibus Cancellariæ.*

DEcimo quæro an poſſit reſignari
beneficium in fauorem Capitu-
1 li,ſeu†conuentus.Communis re
* ſponſio*eſt affirmatiua, verum
2 talis reſignatio vnioni†æquipol-
let,ita Mandoſ.in trac. de ſign.
gra.verbo vniones colu.2.verſi.
idem ſit.
Et ratio eſt,quia beneficij ſic reſignati vlterior va
3 catio contingere non ſolet,namque†Capitulum ſiue
conuentus non moritur,argum.l.ſicut §.vlt.ff. quod
cuiuſque vniuerſ.nom.l.proponebatur ff.de iud. bo-
nus tex.in c.ſi gratioſe de reſcri.lib.6.
Et hac ratione,quia beneficia vnita ſeu in corpo-
rata collegio,Capitulo,ſeu conuentui,aut in illorum
fauorem ceſſa,ſeu reſignata non vacant amplius , ne
fraudetur Cancellaria introductus fuit ſtylus in Can-
cellaria quod lapſis quindecim annis à tempore vnio-
nis ſeu reſignationis huiuſmodi factæ ſoluatur de-
4 nuo annata†talis beneficij ſic vniti vel ceſſi,& appellã
tur quindemia,quia per decurſum,quindecim anno-
rum noua ſolutio fieri debet , idque fuit ſtatutum a
Paulo II.vt patet in conſtitutione 8.inccip.Decet,&
per Inno.viij.in conſtitutione.1.Apoſtolica,per Iul.
II.in conſtitutione 3.ex debito per Iul. III. conſtitu
tione 38.cupientes,& conſtitutione 41.cum nos.

Vndecimæ & vltimæ Quæſtionis.

SVMMARIVM.

1 *Non peccat procurans ſibi reſignat beneficium ſi eſt*
idoneus.
2 *Non debet quis quærere beneficium , quod quęſitum*
nequit retinere.
3 *Turpius eijcitur quam non admittitur hoſpes.*
4 *Facilius res conſeruatur quam fiat.*
5 *Excommunicatio impedit acquiſitionem beneficij,nõ*
tamen tollit acquiſitum.
6 *Furor impedit acquiſitionem beneficij,non autem tol*
lit collatum.
7 *An liceat deſiderare Epiſcopatum.*
8 *Renuncians beneficium ad fauorem idonei nõ peccat.*
9 *Actus renunciationis licitus eſt.*
10 *Per idoneum beneficiarium beneficium non patitur*
detrimentum.
11 *Idoneus ad beneficium quis dicatur.*
12 *Aetas requiſita beneficio reſignato requiritur in reſi*
gnatario.
13 *Beneficium ſimplex requirit 14.ann.*
14 *Beneficium curatum,& dignitas requirit 25.an.*
15 *Boni mores ſunt maxime neceßarii ſacerdotibus.*
16 *Bona fama eſt theſaurus inæſtimabilis.*
17 *Eccleſia Dei eget viris literatis.*
18 *Eccleſia odit illiteratos .*
19 *Collatio facta illiteratis eſt ipſo iure nulla.*
20 *Illiteratus eſt magis odioſus quam homicida.*
21 *Illiteratus eſt nullus in eccleſia Dei.*
22 *Illiteratus comparatur cœco.*
23 *Scientia debet eſſe ſufficiens ſecundum qualitatem be*
neficii.
24 *Scientia alia eminens,alia mediocris , alia ſufficiens.*
25 *Quę ſcientia requiritur in Epiſcopo.*
26 *Epiſcopus debet eſſe Doctor.*
27 *Archidiaconi quæ debeant ſcire.*
28 *Presbyteri quæ debeant ſcire.*
29 *Curati quam ſcientiam debeant habere.*
30 *Obtinentes beneficia ſimplicia debent ſcire recitare*
horas .
31 *Mors Nauarri quando.*
32 *Renunciatio ſit in manibus ſuperiorum , ad quos ſpe-*
ctat collatio.
33 *Collator non peccat promouens aliquem minus dignũ*
contra,num.35.
34 *Renuncians in fauorem indigni peccat.*
35 *Peccat qui eſt cauſa peccati,& qui ei conſentit.*
36 *Prælatus tenetur conferre dignioribus.*
37 *Peccat procurans beneficium pro indigno.*
38 *Prælati non ſunt domini,ſed diſpenſatores.*
39 *Renuncians in fauorem minus digni peccat.*
40 *Valet collatio facta digno,etiam ſi fuerit omiſſus di-*
gnior.
41 *Peccat clericus accipiendo beneficium animo illud*
renunciandi.
42 *Peccat clericus accipiendo beneficium cum animo re*
cipiendi uxorem.
43 *Non peccat clericus renuncians in fauorem æque di-*
gni.
44 *Satisfacit quis legendo per ſubſtitutum æque peri-*
tum.
45 *Peccant prælati admittendo renunciationem in fauo*
rem indigni.
46 *Reſignans in fauorem indigni beneficium ſimplex*
excuſatur.
47 *Reſignatarius indignus non peccat.*

Vnde-

VNdecimo & vltimo quęro,an bo
na conſcientia poſſit aliquis ꝓ·
curare,vt ſibi aliquodbeneficiũ
vel aliqua beneficia reſignētur?
1 Communis *opinio eſt†nō pec
care ſi eſt idoneus & procurat
prodeſſe,Collecta.in c. epiſco-
pus de probat. ſumma Angel.
in ver.beneneficium.§.32.Abb.& alij in c.cum M.de
collation.§.teneantur verſ.an poſſit quis ſine pecca-
to fol.408.Præpoſit.in c.qui epiſcopatum &c.ſunt ec
cleſia.8.q.11.Diu.Tho.2.2.q.185.art.1.Gig.de reſi-
den.epiſcop.c.1.col.vlt.Nam†quis non debut quære
re beneficium,quod quæſitum nequit retinere,vt la-
te explicat Nauar.in relect.c.ſi quando in 14. except.
3 de reſcript.Nam turpius eiicitur quam† non admitti-
tur hoſpes,c.quemadmodum de iur.irand.& facilius
4 res producta cōſeruatur quam fiat†l.ſi vnus §.pactus
5 ne peteret ff.de pact.& excommunicatio† impedit ac
quiſitionem beneficij,c.poſtulaſtis de cler.excom.mi
niſt.non tamen tollit acquiſitum,not.in c. paſtoralis.
§.verum de appellat.& furor impedit acquiſitionem
6 †ſacerdotii,nō,tamen deiicit ab acquiſito,c.1. de cle
ric.ægrot.lib.6.c.indicas 3.q.7.Et in N.† procurante
7 habere epiſcopatum per viam ceſſionis ſeruanda eſt
diſtinctio Diu.Thom.*|communiter approbta dict.
2.2.q.185.art.1.|quam refert Gig.loco cit. Nauarr.in
44.miſcell.de oration.num.82.

An autem peccent reſignantes in fauorem, quin
que caſus conſtituam ex quibus tota materia elucida
bitur.

Primus caſus eſt renunciātē in fauorem N.qui eſt
idoneus ad tale beneficium.

Secundus erit in renunciante in fauorem N.indi-
gni illo beneficio.

Tertius in renunciante ad fauorē N.minus digni.

Quartus in renunciante ad fauorem N.vt eccleſię
non ſeruiat,puta quia a principio erat huius mentis,
& ſic habebat in mente illud renunciare.

Quintus in renunciante in æque dignum.

Circa primum caſum breuiter concludo renun-
8 ciātem ad fauorem†idonei & digni illo beneficio nō
peccare,dummmodo pactum nō intercedat,ita in ter
minis Archid.in c.quicunque 1.q.1.Sequitur Guliel.
Redoan.in tract.de ſimon.p.2.c.10.nu.6. & in c.12.
* ead.par.nu.10.allegat alios doctores,& hæc opinio*
communiter a doctoribus eſt recepta.

9 Ratio eſt quia † actus renunciationis licitus eſt cũ
ſit approbatus a canonibus in tit.de renunc.extra in
6.& in clemen.|ex quo ſequitur,quod ſi renuncians
10 ſupponat in eius locum † idoneum,beneficium non
patitur detrimentum.arg.not. per D. Thom.2.2.q.
63.art.8.& q. 185.ar.3.& quolib.6.q.9.quamuis Tur
recrem.in c.in ſcripturis num.3.8.q.1.dicat quod re
nuncians paſcere gregem Domini,cum poſſit & ſit
dignus,peccat.

Idoneus autem in hac materia dicetur,vt ſupra di
11 ctum eſt,†præditus maturitate ætatis,morum graui
tate & literarum ſcientia, vt probat tex.vbi* commu-
* niter doctores hoc notant in c.cum in cunctis de e
lect.Card.Pariſ.conſ.40.nu.13.vol.4.Rebuff.in praxi.
tit.form.vicar.num.87.& in tit.requiſ.ad collat.num.
23.verſ.ideneus.

12 Primo ætas,vt ſit†in ea ætate|requiſita ad beneficiũ
reſignādũ,nam ſi beneficiũ ſit ſimplex reſignatarius
13 †debet eſſe in 14.anno ſuæ ætatis ex decre.Conc.Tri
dent.c.6.ſeſſ.23.de reform.quamuis de iure commu
ni ſufficerent ſeptem anni completi,vt in c.de his di
ſtinct.28.c.2.de ætat.& qualit.c.ſi eo tempore de re-
ſcript.in 6.cum alijs,vt per Io.Selu.de benef.p.3. q.5.
nu.34.35.& 36.Si ſit curatum vel dignitas eccleſiaſti
14 ca,†requiritur vt reſignatarius ſit in 25.ann.ætatis ſuę
ex decret.Concil.Trident.c.2.in princ.ſeſſ. 24.de re-
form.quod in dignitatibus maioribus,vt eſt archidia
conatus,&c.ac in curatis concordat cum iure com-
muni,Card.in clement.generalem de elect. Archid.
Floren.in ſumma 3.par.tit.15.c.1.§.3.Angeli.in verb.
ætas,Card.;Alexand.& Gemin.in d.c.de his diſtinct.
28.Rebuff.de pacif. poſſ.a n.209.vſque ad. n.221. in
alijs vero dignitatibus diſcordat,vt colligitur ex Bel
la.deciſ.727.& ex Selu.dict.q.5.a num.22. vſque ad
num.40.

15 Secundo morum†grauitas, nam boni mores ſunt
maxime neceſſarij beneficiarijs, vt tradit Innocent.
quem omnes ſequuntur in d.c.cum in cunctis, Re-
buff.in prax.tit.requiſita ad coll.n.44.Ideo in clericis
16 præſertim bona fama eſt theſaurus† inæſtimabilis &
iucundus,& ſicut lilium dat ſuauitatem Bald. in l.1.
col.4.C.de confeſſ.Bru.de indic.p.1.q.5, ſub num.2.
namque grauitas morum plus valet quam cætera, Fe
lyn. in c.in noſtra circa,fin.de teſtib. Siluan.conſ.2.
numero 22.

17 Tertio literarum ſcientia:nam†eccleſia Dei eget
viris literatis,c.cum ex eo de elect.in 6. c. omnes in
fin.diſtinct.38.Dec.in dict.c.cum in cunctis ſub.nu.
12.& ideo eis multum fauet,c.de multa & ibi Abb.
* col.2.vbi*communiter de præb.idem in c.licet col.
18 2.eod.& e contra†odit illiteratos,nam illos repellit ab
ordinibus,c.præcipimus diſtinct.34.cap.vlt. de tem-
por.ordin.in 6.Inno.in c.cum dilectus de tēp.ordin.

19 Et ann ullat ipſo†iure collationē eis factam,Inno.
in c.cum noſtris de conceſſ.præben.Fel.in c.per tuas
coll.1.de ſimo.Abb.in dic.c.cum noſtris, Inno.in c.
dilectus de tempor.ordin.Archid.in c.nullus eo. tit.
20 in 6.nec abſque ratione,†cũ illiteratus ſit magis odio
ſus quam homicida,Inno.in dic.c.cum noſtris, cum
21 alijs vt per Dec.in c.ſciſcitatus de reſcript.&†illitera-
22 tus eſt nullus in eccleſia Dei,teſte Bald.in c. congre-
gato col.vlt.de elect.cum†comparetur cæco,c. poſt
translationem §.item ſi quis de renunc.ac animali ir
rationali,c.vlt.diſt.49.

23 Hæc enim ſcientia requiſita in beneficijs debet eſ
ſe ſufficiens †ſecundum qualitatem beneficij,nā alia-
ſcientia requiritur in,epiſcopatu,alia in curato,alia in
beneficio ſimplici,Inn.in dict.c.cum in cunctis nu.1.
Abb.nu.4.verſ.quia vt dixi,Dec.n.34.&* communi-
* ter doctores de elect.Imol. poſt alios in clement.1.
de ætat.& qualit.Selu.3.p.de benef.q.5.nu.1. Rebuff.
in prax.tit.requiſit.ad collat.num.42.ſciētia enim vel
24 eſt† eminens,vel mediocris, vel ſufficiens Innoc.in
dict.c.cum in cunctis nu.1.verſ.ſcientiam,Abb.ibi n.
4.in princ.Eminens eſt illa per quam quis ſcit difficil
limas quæſtiones explicare & diffinire ex tempore
ſine reuolutione librorum,quod vix in hac profeſſio
ne noſtra poteſt contingere.

Mediocris eſt illa per quam quis ſcit difficiles quæ
ſtiones decidere,cum reuolutione tamen librorum.
Sufficiens eſt illa per quam quis ſcit facere ea quæ ſi
bi imminent & incumbunt ſuo officio,quæ ſufficien
tia conſideratur arbitrio boni viri,Innocen.dict.c.cũ
in cunctis.nu.1.verſ. hæc autem, Abb. nu.4.verſ.hæc
* &*communiter doctores ſequuntur ex regulis ta-
men doctorum colliguntur hæ concluſiones in arbi
trio conſiderandæ,in eo qui†aſſumitur ad epiſcopa-
tum

tum requiritur ſcientia noui & veteris teſtamenti,cũ
ſit iudex animarum,cap.qui epiſcopus diſtinct. 33.c.
1.& 2.diſtinct.62.& ſcientia iuris,cum ius dicere de-
beat,cap.cum de perſona.11. qu.1. & præcipue iuris
canonici ſecundum quod debent iudicare,vt habe-
26 tur in c.1.de conſang.& affin. Hodie † autem ſufficit
quod ſit doctor in theologia vel canon. vt ſtatutum
eſt in Cōcil.Triden.ca.2.ſeſſ.22.de refor. late Nauar.
tract.de orat.miſcell.33.nu.5.cum ſequen.Archidia-
27 coni vero debent ſcire iura,† nam ſecundum illa dn̄t
iudicare & Abb. locis cit. & ideo ex decreto Conc.
Trident.c.12.ſeſſ.24.de reform.debent eſſe magiſtri
in Theologia vel doctores, aut licentiati in iure ca-
nonico.

28 Presbyteri†debent ſcire canones pœnitentiales, c.
quæ ipſis diſtinct.38.Dec.poſt alios in dict.cap.cum
in cunctis num.40.

29 Curati†debent habere ſcientiã,vt ſatisfaciant mu-
neri iniuncto.c.2.ſeſſ.5.Concil.Triden.

30 Obtinentes†vero ſimplicia ſufficit vt ſciant & poſ
ſint recitare horas canonicas ad quæ tenentur,c.vlt.
diſt.92.c.quod à te, & c.diuerſis fallacijs,de cleri.cō
iug.cum alijs adductis per Nauar.(cuius mortem to
31 ta curia deflet†hodie 21.Iunij 1586.)in trac.de hor.
canon.c.7.nu.3.

Circa ſecundum caſum in renunciante ad fauorē
indigni,quidam tenuerunt hos renunciantes in fauo
rem talium nō peccare:quorum ſententia primo ꝓ
batur,quia renunciantes non conferunt beneficia, q̄
reſignant:namque abdicant à ſe ius , quod in eis ha-
32 bent†in manibus ſuperiorum ad quos ſpectat ea con
ferre,vel renunciationem admittere,arg. c. admone-
ret,& c.quod in dubijs de renunc.glo. in clement.1.
eod.Vnde ſi Summus Pontifex in cuius manibus ſit
hæc renunciatio in fauorem,conferat illi, nullum vi
detur peccatum ex parte renunciantis,cum eius non
ſit conferre.

Secũdo quia ſi collator promouens aliquem minus
33 dignum non peccat†omiſſo digniori,vt tenuit gloſſ.
in c.licet 8.q.1.& in c.monaſterium 16.q.7.ergo tã
to magis renunciantes minus dignis,omiſſis dignio
ribus,non peccabunt.arg.auth.multo magis C. de ſa
cro.ſanct.eccleſ.

Tertio confirmo ex eo quia Sum.Pont.admitten
do hanc renunciationem in fauorem N. indigni vi-
detur tollere peccatum,quod poteſt eſſe in renuncia
* te,ſicuti*de ſtylo videmus & tolerantia in his renun
ciationibus ad fauorem tollere ſimoniam Caſſado.
* communiter*receptus in deciſ.2.num.3.de ſimoni.
cum alijs aliàs à me allegatis.

Quarto confirmo:quia Summus Pontifex proui-
dendo de illo beneficio huic reſignatario videtur ſe-
cum diſpenſare,ad notata per Calder.in conſil. 8. de
reſcriptis.

Accedit quia non eſt iuridicum , vt reſignans ex
hoc peccet,cum reſignatarius exponat ſe examinib.
* vt de *ſtylo obſeruatur;vnde potius imputãdum eſt
examinatoribus,&c.

His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
34 verior & communis quod † reſignans in fauorem
indigni peccet,quam opinionem tenuit Archidiac.
in dict.cap.quicunque 1.quæſti.1.Rebuff. in l. 36.ff.
de verb.ſignific.Redoan.dict.tract. de ſimon. ment.
p.2.c.10.num.6.& cap.12.num.10. Dominic. Sot.in
lib.de iuſt. & iur,q.6. art.2.in fin.& hanc opinionem
egregie tuetur Nauarr.in miſcell.orat.miſcell. 38.nu
me.7.hanc etiam opinionem tenet Dec.cōſ. 141. ad
fin,quem refert & ſequitur idem Nauar. in manual.
c.23.ſub num.107.verſ.ad decimum,Rebuff.in praxi
reg.de infir.glo.14.nu.3.vbi dicit teneri in conſcien
tia ac ad intereſſe illi eccleſiæ.

Probatur primo,qa licet reſignantes non ſint col
latores,neque conferant illa beneficia,tamen ſunt cã
illa conferendi ſuis cognatis vel amicis,& qui cauſam
damni dat,damnum ipſum dare videtur l.qui occidit
ff.ad leg.aquil.regula damnum de regul.iur.Immo nō
35 ſolum†qui eſt cauſa peccati , ſed etiam qui conſentit
in illo,peccat ſecundum Diu.Paul.capit.1.ad Roma-
nos, ex qua ratione ſatis patet reſponſio ad primum
argumen.

Secundum enim, quod non peccat promouens
minus dignum omiſſo digniori ex gloſ.citata diluitur
de facili,namque quod immo peccet iſte eſt* com-
munis ſententia quam tenuit D.Thom.2.2.q.63. ar.
8.& q.185.art.3.& in quolibet 6.q.6. quem ſequitur
Sot.lib.3.de iuſt.& iur.q.6.art.2. Abb. Dec. & alii in
cap.conſtitutis el.2.de appell.& eſt communis opi-
nio tam Theologorum quam Canoniſtarũ teſte Na-
uar.dict.miſcell.38.n.1.in fin.namque huiuſmodi col
36 latio fit contra iuſtitiam diſtributiuam,†qua præla-
tus tenetur illa conferre dignioribus,c. Metropolita-
no diſtinct.63.& peccat mortaliter, Caiet.in ſumm.
verb.beneficium,ita intelligens D.Thom.Sot.lib.10.
de iuſt.iur.q.2.art.3.Accedit,quia nos loquimur,quã
do non minus digno,ſed indigno,& hoc caſu quo-
ties quis confert indigno,vel procurat,vt promoueá
37 tur indignus†ad beneficium eccleſiaſticum,abſque du
bio peccat mortiſere.c.graue de ꝑben. Caietã.in 2.2.
q.63.art.2.extendens etiam in Pontifice maximo,ſe
quitur Dominic.Sot.lib.3.de iuſt.& iur.q.6.art.2.Na
uarr.in dict.tract.de orat.miſcel.35.namque prælati
38 †nō ſunt domini,ſed diſpenſatores beneficiorum ec
cleſiaſticorũ, Diu.Tho.2. 2.q.63.ar.2. ex verbis Diu.
Diu.Paul.ad Corinth.1. c.4.late Nauar.in comment.
de ſpol ſuper c.non li-ceat 1.q.2.§.3.nu.4. 5.& 6.

Non obſtat tertium argumentum , namque illud
ſpeciale eſt in pactis redolentibus ſimoniam ex anti-
quo vſu curiæ,vt tradit Nauar.in manual.c.23.n.107.

Illud quod dicitur in 4. argum. negatur ex his q̄
late ſcripſi alias ex communi.

Ad vltimum reſpondetur,quod iſte reſignans dat
cauſam damni & conſentit malo,ergo,vt dixi ſupra.

In tertio caſu videtur dicendum peccare,qui ren-
unciat in fauorem minus digni omiſſo digniori, ſicu
ti peccatis qui dignum elegit,aut præſentauit, aut ei
beneficium contulit omiſſo digniori,& perpenſa qua
39 litate mortaliter quidem,namque†tenebatur dignio-
rem præficere,Abb.in c.conſtitutis de appell.Rocch.
de Cur.de iur.patron.ver.honorificum q.15.Sarn. in
c.2.nu.22.de conſtit.lib.6.Diu.Thom.2.2. q.63.art.
3.Florentin.in 2.p.tit.1.c.20.§.1.Io.Maior.in 4.ſentē.
diſt.24.q.8.& 9.Caietan.in ſumm.in verb.acceptio &
in ientaculo 12.q.4.& in 2.2.q.62.ar.2.Dominic.Sot.
lib.3.de iuſt.& iur.q.6.art.1.concluſ.9.Silueſt. verb.e
* lectio.q.16.& hæc eſt communis*omnium ſententia
teſte Couarr.in regul.peccatum,p.2.§.7.num.4.

Quamuis valeat electio digni & præſentatio digni
40 ac†collatio facta digno,omiſſo digniori, nam ſatis ē
quod dignus eligatur,aut pręficiatur,c.monaſterium
16.q.7.c.cum nobis de elect.glo.in c.cōſtitutis verb.
magis de appell.& in c.licet ergo.8.q.1. Diu. Thom.
2.2.q.63.art.2.ad tertium,idem quolibet. 8.art. 6. &
quolibet.6.art.9.Silue.verb.electio.1.q. 16. latiſſime
Lamb.de iur.patr.lib.2.p.1.q.10.art.3. Abb.Philipp.
Fran.

Franc.Dec.& alij*communiter in dict.cõſtitutis,Do
minic.Sot.dict.lib.3.de iuſt. & iur.q.9.art.1. concluſ.
** 8.& hæc eſt**magis communis opinio, vt colligit̃ ex
his quæ ſcribit Couar.dicta regula peccatum par.2.
§.7.num.3.

In quarto caſu concludo peccare,namque cleri-
41 cus accipiẽdo beneficium†etiam ſimplex animo nun
quam inſeruiendi eccleſiæ,ſed tantum fructibus eius
fruendi,peccat, vt concludit Nauarr.in dict.tractat.
de oration.miſcell.44.numero primo.idem Nauarr.
conſ.16.de præbend.& conſ.24.eo.tit.vbi firmat pec
care accipientem beneficium curatum animo nõ in-
ſeruiendi ei,ſed permutandi cum alio ſimplici,vel re-
nunciandi reſeruata penſione,tum quia tenetur in-
ſeruire eccleſiæ ſaltem recitando horas canonicas,vt
dixi ſupra,tum etiam quia tenetur habere animum in
ſeruiendi in his ad quæ de præcepto obligatur ratio-
ne illius beneficij,qualis eſt recitatio horarum cano-
ni carum,reſidentia,quę de iure communi in omni
beneficio reqritur, licet ex cõſuetudine ſecus,Abb.
* *communiter receptus in cap.extirpandæ §. qui ve
ro de præbend.

* Item ſcientia conſtruendi,gloſ.*communiter re-
cepta in clemen.1.verb.reputamus de conceſſ. præ-
bend.& animus actualis,vel virtualis recipiendo or-
dines ſacros,Nauar.dict.miſcell.44.in fin.

42 Ita†etiam peccat,qui capit beneficium animo poſt
ea relinquendi illud,vel vt recipiat penſionẽ,vel vt poſ
ſit accipere vxorẽ &c.Ita Dominic.Sot.lib.10.de iuſt.
& iur.ar.6.Nauarr.in Enchiridion de orat.c.21.nu.52.
quod confirmat in dict. miſcell. 44. de orat.verſ. ad
quod, declarandi qđ dixit in dict.Enchiridion.

Ita qui vult renunciare,vt capiat beneficia maioris
redditus,Diu.Thom.2.2.q.188.Alfonſ.Hoied.de in
compatib.benef.p.1.c.19.nu.4.licet contrarium cõ-
muniter*ſeruetur.

In 5. caſu quoties quis renunciat in fauorem æ-
43 que digni†vt eſt ipſe,omiſſis dignioribus,hoc caſu te
neo nõ peccare,ita Nauar.di.miſcell.37.de orat.nu.7.
in fin.Ratio quia ipſe poterat retinere illud beneficiũ
ergo non peccat,ſi procuret vt conferatur ei qui eſt
44 æque dignus,vt ipſe,nam doctor qui poteſt legere† p
ſubſtitutũ ſatisfacit ſubſtituẽdo ęque perit um,Bart.
* in l.nemo ff.de duob.reis , communis* opinio teſte
Nauar.dict.miſce.38.nu.7. in fin.

Et hoc abſque dubio procedit,quando ipſe erat di
gnus,&c.Sicuti non bene ꝓcederet,quando ipſe erat
indignus,nam renunciando indigno peccaret per ſu-
pradicta,quibus accedat,quia imperiti eccleſiarũ re-
ctores debent remoueri ex decreto Conc.Trident.

In caſibus in quibus peccant hi renunciantes gra
uius peccant prelati admittentes reſignationes & cõ
45 ferentes beneficia†reſignata indignis,ita Naua. ex ra
tione.Sot.dict.miſcel.38.ſub.n.7.ex quibus verbis no
tandus eſt lapſus ipſius Nauar.dum videtur inferre re
nunciationes in fauorem poſſe fieri coram ordina-
rijs,quod falſum eſt,tum attento iure communi , de
quo ſuo loco dixi,tum etiam attenta conſtitutione
Pij.V.58.

Excuſatur tamen reſignans a peccato mortali,quo
46 ties reſignaret†beneficium ſimplex in fauorem N. in
digni,vt tenuit Caietan.ientac.12. ad quartũ,Sot. de
iuſt.& iur.li.10.q.7.ad finẽ,quia promotio ad ſimpli-
cia male facta non eſt ita damnoſa,vt eſt ꝓmotio ad
curata,quamuis Nauar.dict.miſcell.38.ſub.n.4. con-
trariam opionem nitatur probare ſolidiſſimis argu-
mentis.

Excuſatur ſecundo reſignans,quoties,in minus di
gno concurrerent aliqua pietatis, miſericordiæ, vel
vtilitatis publicæ ſigna,quæ arbitrio boni viri confi
ciunt iuſtam cauſam,vt pręferatur digniori; ita Na-
uar.d.miſcell.38.n.8.ex multis exemplis,vt ibi.

Excuſatur tertio,quando dignitas ſiue idoneitas ,
maior dignioris parum excederet dignitatem minus
digni,ita Nauarr.d.miſcell.38.nu.5. Ratio quia exi-
guitas damni efficit, vt iniuſtitia non ſit mortifera,
D.Thom.2.2.q.59.art.4.

47 E contrario†reſignatarius indignus non peccat,vt
late concludit.Nauar.dict.trac.de orat.miſcell.39.

Finis Quarti Libri.

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER QVINTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *In vnaquaque re cauſa eſt conſideranda.*
2 *In reſignatione beneficij requiritur cauſa.*
3 *Renunciatio in dubio præſumitur admiſſa & facta cum cauſa.*
4 *In dubio quis non præſumitur iactare ſuum.*
5 *Donatio non præſumitur.*
6 *Renunciatio non præſumitur.*
7 *Beneficiũ eccleſiaſticum quæritur multis laboribus.*
8 *Superior præſumitur facere quod poteſt.*
9 *Papa iuſtis de cauſis præſumitur aliquid facere.*
10 *In Papa ſemper præſumitur cauſa.*
11 *Princeps præſumitur eſſe qualis de iure eſſe debet.*
12 *Princeps dicitur loqui per os Dei.*
13 *Papa poteſt renunciare abſque cauſa.*
14 *Verbum libere excludit cauſam.*
15 *Papa præſumitur renunciare Papatum cum cauſa.*
16 *Pontifices ob quam cauſam renunciarunt.*
17 *An Papa poſſit cogi renũciare ob aliquam cauſam.*

1 ET quia in vnaquaq; re † cauſa in primis
eſt conſideranda,Corn.conſ.116. nu.
17.lib.2.Socc.Iun.conſ.73.nu.30.vol.
1.Cephal.conſ.80.n.13.vol.1.Menoc.
de præſump.lib.5.q.17.num.2.

Ideo videndũ erit breuiſſime ex quibus cauſis fiãt
reſignationes beneficiorum,& ex quibus admittant̃,
2 cum in eis requiri cauſam†ſcripſerit Imol.in c.1.n.7.
* de rer.permut.& eſt*cõis omnium doctorũ opinio .

Et in primis illud præfari oportebit, renunciatio-
3 nem in dubio præſumi†factam & admiſſam cum cã ,
vt ſcriptum reliquit Ant.de But.in c.ſuper hos nu.5.
* de renunc.&*communiter doct.ſequuntur.

Et ex parte illius qui renunciauit eſt ratio, quia in
4 dubio non præſumitur†iactatio proprij,l. cum de in
debito ff.de prob.c.quia veriſimile de præſump. Bar.
in l.quæ dotis ff.ſol.matr.& in l.cum quid ff. ſi certũ
pet.Purpur.in l.rogaſti §.ſi tibi ff.eo.titu. Dec. conſ.
177.nu.1.& conſ.250.num.4.Ruin.conſ.127.n. 19.
5 * vol.3.& ob id donatio non † præſumitur,vt*eſt cõis
opinio,de qua per Maſcar.de prob.concl.554. neq:
6 * renunciatio,vt eſt etiam communis*opinio,†de qua
late per Maſcar.de proba.concl.1263. quod eo ma-
gis procedit in renunciatione beneficij eccleſiaſtici
7 dati,vt viuat beneficiatus, † & quæſiti multis labori-
bus,vt dicit tex.in c.ſuper hoc de renunc.vbi conſide
rat hanc cauſam,vt in dubio non præſumatur renun
ciatio beneficii,& ibi Abb.antiq.numer.3.& reliqui
doct.hoc notant.& ſi reperiatur facta renunciatio, ꝓ
ſumendum eſt ex iuſta cauſa.

Ex parte vero ſuperioris, qui admiſit renunciatio
8 nẽ,eſt rõ,quia non†admiſiſſet,ſi iuſta cauſa admitten
di non adeſſet,iuxta ea quę ſcribit Inno.in c.innotuit
de eo qui furt.ord.rece.Lucas de Penna in l.3.col.4.
C.de apoch.pub.lib.10.Paul.de Caſt.conſ.270.lib.2.
Bal.in l.iubemus.§.ſane col.vlt.C.de ſacr.ſan.eccl.idẽ
Bal.in l.vnica in fi.C.ne quis in ſu.ca.iud. & in l. 2. ff.
vbi pup.educ.deb.Pariſ.conſ.115.num. 1.lib.1.Alcia.
de præſump.reg.3.præſump.9.Eoque magis ſi is qui
9 admiſit renunciationem eſt ſummus Pontifex, † qui
iuſtis de cauſis præſumitur aliquid feciſſe,vel conceſ
ſiſſe,Doct.in c.cum à nobis de teſti.& in clem.vnica
de prob.glo.in l.relegati C.de pœn.Cinus in l.reſcri-
pta C.de prec.Imp.offeren.Rom.conſ.369.num.28.
& 436.num.19.Grammat.conſ.100.num. 17. in ci-
uil.Alex.conſ.1.conſ.2.& 107.lib.2.Barb.conſ.16.li-
10 bro 4.Ferret.cõſ.37.& in eo†ſemper præſumitur cau
ſa,etiam ſi adſit præiudicium tertii,Alex. conſ.2. nu.
20.vol.1.& conſ.1.num.36.lib.5.& conſ.155.nu.18.
** lib.6.magis**communis opinio , teſte Burſat.conſ.
11 54.num.19.vol.1.& ratio eſt † quia talis præſumitur
Princeps,qualis de iure eſſe debet,Calcan.conſ.120.
num.9.Iaſ.conſ.57.col.pen.lib.3.Caſſan.conſ.64.nu.
26.& quod non velit id quod lex prohibet,Dec.cõ-
ſil.580.num.2.Gozzad.conſ.101.num.10.namque di
12 citur † loqui per os Dei,a quo delegatus eſt iudex in
terris,vt habetur in auth.de hære.& falc.in prin. Bar
ba.conſ.24.col.1.lib.2.& conſ.1.col.3.lib.5.Dec.con
ſil.463.in ſi.Bellon.conſ.63.nu.7.Crauet.conſ. 318.
col.4.Gramm.deciſ.62.num.30.

PRimo quæro quæ cauſa requiratur in
ſummo Pontifice volente renunciare
13 Papatui?Reſpõde nullam requiri†cau
ſam, cum ei ſit conceſſum vt poſſit li-
bere reſignare,vt dicit tex.in c.1.de re
nunc.lib.6.verbum enim libere ibi po
14 ſitum † remittit hoc volũtati ſuæ,& excludit cauſam,
gl.in c.dudum verbo libere de ſepult.Crau.conſ.122.
num.5.& hoc videtur velle ibi Gem.ſub num.10.

15 Cauſa tamen† præſumitur,quia non videtur veriſi
mile quem velle renunciare Pontificatui abſque cau
ſa,Ruin.conſ.127.num.19.vol.3.Dec.reſponſ.43. nu.
42.vol.3. & infinitos congerit Maſcard. de probat.
concl.1263.num.6.& 7.cum ſeq.& ideo videmus Põ
tifices maximos qui renunciauerunt, id feciſſe ob ali
16 quam cauſam:† Clemens enim id fecit ob mali exem
pli vitationem,Cyriacus vt martyrij coronam conſe
queretur,Marcellinus propter idolatriam , Cœleſti-
nus vero propter ſuæ imperfectionis recognitionẽ ,
vt tradit Auguſt.Triumph.tract.de poteſt. eccleſ. q.
4.art.8.& diximus ſupra libro 2. q.1. & ſat erit hæc

L dixiſſe,

dixiſſe, cum huiuſmodi renũciatio receſſerit ab Vrbe & ab Orbe, Bonif. de Vit. in clem. ne Rom. §. ſane n. 39. de elect. Sarn. in reg. de infir. reſig. q. 1. in princ.

17 An autem † ſummus Pontifex poſſit cogi ad renunciandum propter aliquam cauſam, vide quæſtionem diſputatam per Iacoba. in tract. de conc. lib. 9. ar. 3. & latiſſime art. 12. per totum.

SECVNDAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Cardinales de raro renunciant Cardinalatui.*
2 *Quæ cauſa ſit ſufficiens ad renunciandum Cardinalatui, remittitur arbitrio Papæ.*
3 *Cardinalis Valentinus renũciauit, vt matrimonium contraheret.*
4 *Cardinalis de Medices ob eandem cauſam renunciauit.*

SEcundo quæro quæ cauſa requiratur in renunciatione Cardinalatus S.R.E. in hac queſt. doct. nihil ſcripſerũt
1 quia † de raro accidit, vt tradit Bertachi. in trac. de epiſc. lib. 2. q. 29. n. 52.
2 Ideo exiſtimarem hoc remitti † arbitrio ſummi Pont. quę cauſa dicatur iuſta & ſufficiens vt Cardinalis poſſit renunciare, iuxta ea quæ ſcribũt Marſil. in l. q. modum nu. 6. ff. de q. Fran. de March. q. 472. num. 2. Gramm. deciſ. 88. n. 3. Iaſ. in l. properãdũ §. ſin aũt n. 8. C. de iud. Cag. in l. qui in alterius in fi. ff. de reg. iur. & ita vidimus factũ fuiſſe tempore Alexã.
3 vi. Cardinalis n. † Valentinus, occiſo fratre, in cõſiſtorio renũciauit, vt habitum ſæculare ſuſciperet, ac matrimonium cõtraheret, idq; admiſſum fuit per dictũ Alex. vi. auctor eſt Franciſcus Guicciardinus lib. 4. hiſtoriarũ fol. 103. & nouiſſime hoc anno 1587. Ferd.
4 Cardinalis de Medices poſtquã ſucceſſit & obtinuit magnum Ducatum Hetruriæ renunciauit, vt matrimonium contraheret, idque factum fuiſſe vidimus, & omnes ſciunt.

TERTIAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Multæ cauſæ ſunt, ex quibus epiſcopus poteſt renunciare.*
2 *Ex quibus cauſis epiſcopus poteſt cogi ad renunciandum epiſcopatui.*
3 *Ex cauſa poteſt Papa cogere epiſcopum ad renunciãdum.*
4 *Innocentius declaratur.*
5 *Epiſcopi renunciatio non eſt de facili admittenda.*
6 *Inter epiſcopum & eccleſiam contrahitur matrimonium.*
7 *Epiſcopus non poteſt redire ad epiſcopatum renunciatum.*
8 *Epiſcopus poteſt & cogitur renunciare ex crimine, quod poſt peractam pœnitentiam impedit ordinis executionem.*
9 *Nullus eſt ſine peccato.*
10 *Clericus non deponitur niſi ob graue crimen.*
11 *Crimina ex quibus epiſcopus poteſt & cogitur renunciare.*
12 *Epiſcopus non cogitur renunciare ob crimẽ quod non impedit executionem officij poſt pœnitentiam.*
13 *Epiſcopus ob corporis debilitatem poteſt renunciare.*
14 *Debilitas, quæ ex infirmitate aut ſenectute procedit præſtat cauſam licitam renunciandi.*
15 *Epiſcopus poteſt renunciare ex infirmitate.*
16 *Infirmitas quid ſit.*
17 *Infirmus quis ſit.*
18 *Non ex omni infirmitate epiſcopus poteſt renunciare, ſed ex illa, ex qua redditur inhabilis.*
19 *Exempla infirmitatis.*
20 *Leproſo datur coadiutor.*
21 *Cæcus non poteſt exequi munus paſtorale.*
22 *Cæcus non poteſt eſſe tutor nec curator.*
23 *Cæcus excuſatur a muneribus perſonalibus.*
24 *Cæcus non poteſt eſſe iudex.*
25 *Muti, & ſurdi non poſſunt eſſe executores teſtamẽti.*
26 *Muti, & ſurdi non poſſunt contrahere matrimonium.*
27 *Infirmitas magna æquiparatur morti.*
28 *Factum in infirmitate magna præſumitur diſpoſitum cauſa mortis.*
29 *Infirmus excuſatur a muneribus perſonalibus.*
30 *Infirmus citatus nõ tenetur comparere, etiam in cauſa criminali.*
31 *Infirmus excuſatur a contumacia.*
32 *Quæ infirmitas præbeat cauſam renunciandi, remittitur arbitrio iudicis.*
33 *Quæ infirmitas excuſet, relinquitur arbitrio iudicis.*
34 *Infirmitas eſt probanda.*
35 *Ex aſpectu probatur infirmitas.*
36 *Infirmitas probatur per medicos.*
37 *Infirmitas probatur per iuramentum.*
38 *Infirmitas probatur per familiares.*
39 *Infirmitas in dubio præſumitur longum impedimentum.*
40 *Podogra impedit officium membrorum.*
41 *Ex podagra quis non cogitur renunciare.*
42 *Podagroſus tenetur ad munera patrimonialia.*
43 *Podagra non præbet impedimentum perpetuum.*
44 *Infirmi non ſunt cogendi ad reſignandum.*
45 *Papa in beneficialibus liberam habet poteſtatem.*
46 *Epiſcopus ex ſenectute poteſt renunciare.*
47 *Infirmitas, & ſenectus a pari procedunt.*
48 *Senectus dicitur morbus.*
49 *Senectus dicitur defectus.*
50 *Multa ſunt priuilegia ſenum.*
51 *Senectus, quæ reddit inhabilem, prębet cauſam epiſcopo renunciandi.*
52 *Senex vtilis non eſt remouendus.*
53 *Senex inhabilis habetur pro infirmo.*
54 *Regula de infirmo habet locum in ſene.*
55 *Seni inhabili dandus eſt coadiutor.*
56 *Senectus inhabilis quæ dicatur remittitur arbitrio iudicis.*
57 *Regulariter plus poteſt proficere ſenex quam iuuenis.*
58 *Senes plus ſapiunt.*
59 *Senectuti iura plura deferunt.*
60 *Senes ſunt prudentiores.*
61 *Senum maxima auctoritas.*
62 *Senes præferuntur.*
63 *Qui dicit iuuenem eſſe prudentiorem ſene, per 15. teſtes id probare debet.*
64 *Ex ſenectute regulariter non eſt concedenda licentia cedendi.*
65 *Frater Gaſpar de Foſſo Archiepiſcopus Rheginus laudatur.*

66 *Senes etiam decrepiti non ſunt cogendi ad reſignandum.*
67 *Ex defectu ſcientiæ poteſt peti licentia reſignandi epiſcopatum.*
68 *Ignorantia eſt maior omnium malum.*
69 *Nullus in eccleſia Dei debet eſſe illiteratus.*
70 *Illiteratus æquiparatur cæco.*
71 *Illiteratus æquiparatur animali.*
72 *Illiteratus æquiparatur mortuo.*
73 *Illiterati non poſſunt ordinari.*
74 *Illiteratus ordinatus recipit characterem.*
75 *Illiteratus non poteſt habere beneficia.*
76 *Collatio facta illiterato eſt nulla.*
77 *Illiterati ſunt exoſi magis, quàm homicidæ.*
88 *Eccleſia fauet literatis.*
79 *Literati illuminant mundum.*
80 *Epiſcopus debet omnes docere.*
81 *Ignorantia proueniens ex defectu non eſt peccatum.*
82 *Ignorantia proueniens ex negligentia eſt peccatum.*
83 *Epiſcopus illiteratus poteſt cogi ad renunciandum epiſcopatui.*
84 *Verbum poteſt interpretatur, ideſt, debet.*
85 *Ex defectu ſcientiæ poteſt quis deponi ab epiſcopatu*
86 *Illiteratura quomodo probatur.*
87 *Scientia non acquiritur niſi cum labore.*
88 *Inſufficiens debet deponi ab eccleſia.*
89 *Illiteratus eſt irregularis.*
90 *Homcidia poteſt cogi ad renunciandum.*
91 *Epiſcopus debet eſſe 30. annorum.*
92 *Bona fama eſt theſaurus.*
93 *Scientia requiritur in epiſcopo.*
94 *Epiſcopus debet habere ſcientiam noui, & veteris teſtamenti, ac legum.*
95 *Epiſcopus eſt iudex animarum.*
96 *Epiſcopus debet eſſe doctor.*
97 *Quæ dicatur ſcientia ſufficiens remittitur arbitrio iudicis.*
98 *Epiſcopus poteſt cogi renunciare ob defectum ſcientiæ, quoties impedit executionem officij.*
99 *Penitus illiteratus quis dicatur.*
100 *Defectus illiteraturæ eſt indiſpenſabilis.*
101 *Omnino indoctus non eſt tolerandus.*
102 *Martini Nauarri mors.*
103 *Epiſcopus competentis literaturæ eſt tolerandus.*
104 *Promittens præſtare cocum ſatisfacit præſtando mediocrem.*
105 *Epiſcopus ignarus ſpiritualium tenetur ediſcere ea quæ ſpectant ad ſuum officium.*
106 *Nemo tenetur ad ſciendum, ſed ad operandum.*
107 *Ratione officij quis tenetur ſcire.*
108 *Negligere ea quæ ſpectant ad ſuum officiũ, eſt peccatũ*
109 *Ex longa experientia deficiente in epiſcopo literatura, toleratur.*
110 *Sanctolus fuit presbyter, quamuis neſciret prima elementa.*
111 *In diœceſi abſque cura tolerantur epiſcopi illiterati.*
112 *Minus idonei admittuntur cauſa neceſſitatis.*
113 *Charitas eſt bonum notabile.*
114 *Charitas maxima eſt omnium virtutum.*
115 *Ex charitate omne bonum opus deſcendit.*
116 *Sanctus Auguſtinus habuit coepiſcopum non multæ litteraturę.*
117 *Propter malitiam plebis epiſcopus poteſt reſignare epiſcopatum.*
118 *Epiſcopus fit, vt operetur bonum.*
119 *Epiſcopi ſucceſſerunt in locum Apoſtolorum.*
120 *Epiſcopus dicitur paſtor.*
121 *Epiſcopus vocatur Dux, Præco, & Medicus.*
122 *Ob malitiam plebis, poteſt epiſcopus cogi ad renunciãdum.*
123 *Renunciat ob malitiam plebis, quoties nullus de populo proficeret.*
124 *Perſecutio quædam extrinſeca, quædam intrinſeca.*
125 *Intrinſeca perſecutio quæ.*
126 *Extrinſeca perſecutio quæ.*
127 *Quando omnes ſunt mali, poteſt epiſcopus deſerere epiſcopatum.*
128 *Quoties ſunt boni, & mali, epiſcopus non poteſt deſerere epiſcopatum.*
129 *Maius bonum eſt præferendum.*
130 *Epiſcopus non poteſt deſerere epiſcopatum propter perſonale periculum.*
131 *Quis ſit mercenarius.*
132 *Beati qui perſecutionem patiuntur propter iuſtitiam.*
133 *Aduerſitas eſt probatio uirtutis.*
134 *Aduerſitas eſt medicamentum uitiorum.*
135 *Si ſubditorum ſalus non exigit præſentiam paſtoris, tunc poteſt paſtor deſerere gregem.*
136 *Propter ſcandalum non poteſt epiſcopus ſe abſentare.*
137 *Epiſcopus poteſt deſerere eccleſiam ob periculum, quoties præſentia nullam affert vtilitatem populo.*
138 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
139 *Epiſcopus & clerus non poſſunt deſerere eccleſiam ob perſecutionem.*
140 *Limita niſi laici non vellent defendere.*
141 *Epiſcopus, clerus & populus non debent deſerere patriam ob perſecutionem, & nu. 148.*
142 *Patria eſt defendenda.*
143 *Quis tenetur tueri mores patriæ.*
144 *Quiſque laudat patriam.*
145 *Nobilitas loci confert.*
146 *Talis præſumitur, qualis patria.*
147 *Patria cuilibet dulciſſima eſt.*
148 *Poteſt deſeri patria cum non adeſt ſpes illam defendendi.*
149 *Fides non debet dimitti.*
150 *Clerici non debent eijci.*
151 *Epiſcopus debet ſe opponere, quando fit perſecutio cõtra bona eccleſiaſtica.*
152 *Bona ſunt neceſſaria clericis.*
153 *Epiſcopus poteſt deſerere eccleſiam ob graue ſcãdalũ.*
154 *Prælatus debet appetere æternam ſalutem.*
165 *Scandalum eſt vitandum.*
156 *Factum prælatorum de facili trahitur in exemplum.*
157 *Prælati poſiti ſunt tanquam ſignum ad ſagittam.*
158 *Prælati plus peccant exemplo quam culpa.*
159 *Subditorum errata prælatis imputantur.*
160 *Negligentia nouerca eruditionis.*
161 *Epiſcopus poteſt cogi renunciare ob ſcandalum.*
162 *Epiſcopus inuitus transfertur ratione ſcandali.*
163 *Beneficio quis priuatur ratione ſcandali.*
164 *Cum cauſa quis cogitur renunciare.*
165 *Ius relaxatur ob bonum pacis.*
166 *Vt vitentur ſcandala, multa permittuntur.*
167 *Scandalum inducit iuſtam cauſam diſpenſandi.*
168 *Propter ſcandalum poteſt reſiſti Papæ.*
169 *Papa an poſſit cogi ad renunciandum Pontificatui ratione ſcandali.*
170 *Epiſcopus cenſetur irregularis ob ſcandalum.*
171 *Vtilitas publica prefertur priuatæ.*
172 *Scandalum quid ſit.*
173 *Scandalum triplex, vitæ, iuſtitiæ, & doctrinæ.*
174 *Quid ſcandalum vitæ.*

175 *Scandalum non debet vitari, quoties non poteſt fieri ſine peccato.*
176 *Epiſcopo renuncianti ob ſcandalum, danda eſt recompenſa.*
177 *Epiſcopus poteſt renunciare ob irregularitatem.*
178 *Irregularitas quæ.*
179 *Epiſcopus ob irregularitatem poteſt cogi renunciare.*
180 *Irregulari non poteſt conferri beneficium.*
181 *Collatio facta irregulari non valet.*
182 *Irregularitas ſuperueniens non inducit priuationem beneficij ipſo iure.*
183 *Irregularis poteſt priuari.*
184 *Homicida eſt irregularis, & poteſt priuari.*
185 *Notorius facinoroſus eſt irregularis.*
186 *Bigamus eſt irregularis.*
187 *Bigamus triplex.*
188 *Bigamus dicitur contrahens ſecundas nuptias.*
189 *Bigamus dicitur accipiens viduam in vxorem.*
190 *Bigamus dicitur ordinatus accipiens vnicam.*
191 *Bigamus qui habuit corruptam.*
192 *Bigamus non eſt admittendus ad ordines & beneficia.*
193 *Epiſcopus bigamus poteſt cogi renunciare.*
194 *Religionis profeſſio non tollit bigamiam.*
195 *Ingreſſus religionis non tollit irregularitatem.*
196 *Epiſcopus non poteſt ſuper bigamia diſpenſare.*
197 *Papa diſpenſat ſuper bigamia.*
198 *Irregularitas eſt de iure poſitiuo.*
199 *Ioan. de Lignano nocuit bigamia.*
200 *Non omnis irregularitas præbet cauſam diſpẽſandi.*
201 *Quot modis fiat aliquis irregularis.*
202 *Incluſio vnius eſt excluſio alterius.*
203 *Epiſcopus poteſt renũciare ex alijs cauſis præter ſex relatas in cap. niſi de renun.*
204 *Ex cauſa receditur à regulis iuris.*
205 *Sequentia declarant præcedentia.*
206 *Quoties caſus excluſus includitur alia via vnius excluſio non eſt alterius incluſio.*
207 *Vnius incluſio non eſt alterius excluſio, quoties aliqui caſus exprimuntur ob maiorem frequentiam.*
208 *Quæ alia cauſa ſit ſufficiens, vt epiſcopus poſſit renunciare remittitur arbitrio iudicis.*
209 *Arbitrio iudicis remittitur, quæ ſit iuſta cauſa litigandi.*
210 *Tria requiruntur, vt cauſa ſit iuſta.*
211 *Epiſcopus non poteſt renunciare ratione otij.*
212 *Otium eſt malum.*
213 *Chriſtianus non debet ſtare otioſus.*
214 *Nullum ens eſt otioſum.*
215 *Epiſcopus renuncians ob otium peccat.*
216 *Epiſcopus non poteſt renunciare ob labores.*
217 *Labor res laudabilis eſt.*
218 *Labor eſt gloriæ pater.*
219 *Lex Draconis otioſos capite plectebat.*
220 *Alendus tenetur operas præſtare.*
221 *Militia non eſt fugienda.*
222 *Premium datur laboranti.*
223 *Qui non laborat, non manducat.*
224 *Reſignans epiſcopatum ob labores peccat.*
225 *Diu laborans eget requie.*
226 *Veteranis militibus datur immunitas.*
227 *Epiſcopus non poteſt cedere ratione inſpirationis, uel humilitatis.*
228 *Humilitas quæ non probatur.*
229 *Humilitas commendatur in miniſtris Dei.*
230 *Humilitas eſt præcipua virtus.*
231 *Humilitas quid, & eius gradus.*
232 *Humilitatis meritum.*
233 *Epiſcopus non poteſt renunciare, vt ingrediatur monaſterium.*
234 *Status epiſcopalis perfectior eſt ſtatu monachorum.*
235 *Epiſcopus tenetur viſitare ſuam diœceſim.*
236 *Epiſcopus eſt nomen oneris.*
237 *Epiſcopus debet docere.*
238 *Vita monachorum non eſt docendi.*
239 *Non eſt licitum ex ſtatu perfecto ad minus perfectũ tranſire.*
240 *Epiſcopus poteſt fieri monachus, cum non poteſt proficere eccleſiæ.*
241 *Epiſcopus poteſt fieri monachus ob delictum.*
242 *Epiſcopus factus monachus non poteſt redire ad epiſcopatum.*
243 *Epiſcopus rediens ad monaſterium, a quo exiuit, ibi non poteſt habere dignitates.*
244 *Epiſcopus poteſt cedere ob intemperiem aeris.*
245 *Propter intemperiem aeris fit tranſlatio de loco ad locum.*
246 *Aeris intemperies eſt iuſta cauſa non morandi in aliquo loco.*
247 *Aeris intemperies excuſat a reſidentia.*
248 *Aeris intemperies excuſat à periurio.*
249 *Aeris intemperies excuſat citatum.*
250 *Aeris intemperies excuſat a curſu præſcriptionis.*
251 *Peſtis eſt iuſtiſſima cauſa abſentiæ.*
252 *Fundus ratione boni aeris plus æſtimatur.*
253 *Epiſcopus poteſt renunciare ob inimicitiam.*
254 *Opinio vltimo loco poſita videtur firmata.*
255 *Inimicitia eſt iuſta cauſa nõ manendi in aliquo loco.*
256 *Inimicitia capitalis excuſat à reſidentia.*
257 *Inimicitia excuſat citatum.*
258 *Inimicitia capitalis quæ remittitur arbitrio iudicis.*
259 *Inimicitia non præſumitur.*
260 *Inimicitia eſt contra ius naturale.*
261 *Inimicitia probatur per coniecturas.*
262 *Modi probandi inimicitiam.*
263 *Epiſcopus poteſt cedere, ſi non poteſt ad epiſcopatum accedere ſine mortis periculo.*
264 *Epiſcopus poteſt renunciare, quando premitur tyrannorum tyrannide.*
265 *Inimicitia potentiorum præbet iuſtam cauſam abſentiæ.*
266 *Epiſcopus poteſt renunciare, ſi non tenet epiſcopatũ iuſta conſcientia.*

TErtio quæro quæ cauſæ requirantur in renunciatione Archiepiſcopatus & Epiſcopat?
1 Plures eſſe† cauſas legimus in c. niſi de renuntia. vbi Alexander iij. ſcribẽs Archiepiſcopo Caluritano inquit. *Intueri te itaq; volumus, quod hæc ſunt illa per quæ cedẽdi epiſcopus licentiã põt poſtulare, conſcientia criminis, debilitas corporis, defectus ſciẽ, malitia plebis, graue ſcãdalũ, irregularitasq; perſonæ, &c.* & ibi tradũt Inn. Ant. de But. Hoſt. nu. 3. Abb. & alij* cõiter: hinc prodiere ver. Debilis, ignarus, male conſcius, irregularis, Quẽ mala plebs odit, dans ſcãdala cedere poſſit: & has eſſe ſufficientes cãs tradunt doct. in citat. c. & Hoſt. in ſumma tit. de renun. ſub n. 8. Redoan. in tract. de ſimõ. par. 2. c. 13. num. 11. Fuſc. in tract. de viſit. par. 2. c. 28. nu. 1.
Immo quod eſt plus ex cauſis prædictis poſitis in
2 d.c. niſi, epiſcopus† põt cogi ad reſignandum epiſcopatum,

patum, vt ex illo tex. ibi colligit Hoſtienſ. qui hoc expreſſe vult ſub nu. 3. & nu. 14. vbi dicit quod verbum poteſt interpretatur ideſt debet; idq; communiter* receptum eſſe videmus, nanq; Papa poteſt ex cauſa co-
3 gere† epiſcopum ad renunciandum, Abb. in c. ad ſupplicationem nu. 8. de renunc. vbi allegat glo. in c. per principalem 9. q. 3. Card. Iac. in trac. de conc. lib. 9. ar.
4 3. n. 25. vbi declarat dictum Inn.* communiter† receptum in c. licet de præb. (quod nõ cogitur quis renũciare) vt non procedat cã exiſtente: cauſa enim facit recedere à reg. iur. vulg. l. ſi hominem ff. mand.
5 Idque notandum† eſt, nam epiſcopi renunciatio nõ eſt de facili admittenda, & ideo difficilis reputatur, vt ſcriptum reliquit Hoſt. in ſumm. de renunc. ſub num. 8. verbo cui, ſequitur Maiol. in tract. de irregulari. lib. 3. c. 6. num. 3. & facit tex. in c. quamuis 7. q. 1.
6 Et hoc ob matrimonium† quod inter eccleſiam, & epiſcopum contrahitur, c. 2. de tranſlat. prælat.
Et quia epiſcopalis cura non debet auferri, ne epiſcopus poſtea vileſcat ſub priuata fide, c. ad ſupplicationem de renunc. nam ad epiſcopatum renũciatum
7 † difficilis eſt reditus, c. hoc nequaquam, c. quam periculoſum, & cap. ſicut 7. q. 1.
Et ne ex mutatione perſonę eccleſia detrimentum patiatur, iuxta ea quæ habentur in cap. 1. de renun. in verſ. ſcito & in ver. monemus.
Et quia nimis breuiter de his cauſis locuti fuimus, ideo nõ erit inutile de illis ſigillatim aliqua ſcribere.
Prima cauſa, ex qua epiſcopus poteſt & cogitur renunciare, eſt conſcientia criminis: idque accidit, quã-
8 do epiſcopus committit crimen † quod poſt peractã pœnitentiam impedit ordinis executionem, vt voluit gl. in d. c. niſi cum pridem in ſi. Abb. num. 3. Hoſt. & alij doct. omnes.* Præpoſitus in ca. hoc nequaquam num. 2. 7. q. 1. D. Thom. 2. q. 2. 185. art. 4. verſ. reſpondeo Gig. in tract. de reſiden. epiſcop. c. 17. nu. 12. Redoan. & Fuſc. locis citatis.
Et probatur in d. c. niſi ver. *Propter conſcientiam enim criminis cedendi poteſt licẽtia poſtulari & forſitan non cuiuslibet, ſed duntaxat illius propter quod ipſius officij executio, poſt peractam pœnitentiam impeditur, &c.* Et ſic nõ omnia delicta, ſed ea quæ poſt peractam pœnitentiam impediunt executionem ordinis, vt dicitur in d. c. niſi, vbi Hoſt. num. 9. verbo impeditur. Inn. num. 2. & 3. gl. in verbo ſed dũtaxat, ver. quæ ergo, Abb. num. 7. Spec. de diſpenſ. §. iuxta verſ. ſunt quoq;, Archid. in c. de his vero diſt. 50. Abb. in c. poſt tranſlationem col. 2. verſ. nota de tempor. ord. & in c. ſi. de cleri. excom. Silueſt. in verb. irregularitas q. 14. & ratio ponitur in d. c. niſi ver. propter, ibi, *cum ſi omnes, quos arguit conſcientia cuiuslibet culpæ, cederẽt, pauci uel nulli in illo miniſterio remanerẽt, etc.*
9 Nullus enim † eſt ſine peccato, c. fraternitatis 34. diſ. §. nunc autem diſt. 29. c. pen. de præb. & dicimus, Septies in die peccat iuſtus, & ideo Apoſtolus cum eligit ordinandos, non dicit: *Si quis ſine peccato &c.* nã nullus ordinaretur c. Apoſtolus diſ. 81. Hinc clericus
10 non eſt † deponendus, niſi propter graue crimen, vt eſt communis* opinio, teſte Iul. Clar. libro 5. recept.
11 ſent. §. vlt. q. 74. verſ. regulariter, qualia ſunt † ſimonia, c. erga ſimoniacos 1. q. 1. c. tanta de ſimon. extrauag. cum deteſtabile eo. tit. conſt. Pij V. incipit, cum primum Apoſtolatus, Conc. Trid. c. 4. ſeſſ. 14. Boer. deciſ. 117. D. Thom. 2. 2. quæſt. 185. art. 4. homicidium, cap. miror diſt. 50. ca. vlt. de tempo. ord. c. vlt. de cler. pugn. in duc. Aufrer. deciſ. 207. D. Tho. d. 2. 2. quæſt. 185. art. 4.
Hæreſis, c. nos inter de purga. canon. & toto tit. de hæret. Aſſaſſinium, c. vnico de hære. lib. 6. Schiſmaticus c. 1. de ſchiſmati.
Falſum in litteris Apoſtolicis, c. ad falſariorum de falſis, & omne crimẽ quod ipſo iure irrogat infamiã, c. infames §. porro 3. q. 7. & omne crimen graue notorium, c. vlt. de temp. ord.
Quæ omnia alias extendi in repetitione c. at ſi clerici de iud. cum publice illud capitulum in Vrbe interpretarer; & hic omitto, quia Summiſtę omnes hoc explicant, ac tractantes de irregularitate.
12 Vnde in criminibus † in quibus poteſt pœnitere epiſcopus remanendo in officio ſuo, non tenetur petere ceſſionem, arg. c. vlt. de tempor. ord. ca. vlt. de ſimon. c. ferrum diſt. 50. tradunt Hoſtienſ. d. cap. niſi, num. 10. glo. magna in fin. & colligitur ex verbis dicti capituli.
Secunda cauſa ex qua epiſcopus poteſt renunciare
13 † eſt corporis debilitas, vt dicitur in d. c. niſi in verſ. *alia vero cauſa eſt debilitas corporis*, & ibi* communiter hoc notant Abb. Ant. de Butr. Hoſt. & cæteri. nec omnis debilitas præbet iuſtam cauſam, ſed ea dũ-
14 taxat, † quæ ex infirmitate, aut ſenectute procedit, vt dicitur in d. c. niſi, verſ. alia, ibi, *quæ vel ex infirmitate, vel ex ſenectute procedit.*
Ex quibus verbis duæ colliguntur concluſiones,
15 quarum prima eſt infirmitatem † corporis eſſe iuſtam cauſam cedendi, vt ibi gl. in ver. impotens, Hoſtienſ. num. 13. Abb. num. 9. &* communiter doct. hoc tradunt, Præpoſit. in c. nequaquam nu. 2. 7. q. 1. vbi Turrecrem. & alij, D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 4. verſ. reſpondeo, Gig. de reſid. epiſc. c. 17. num. 12. in fine, Rebuff. in praxi de reſig. exp. num. 1. & facit tex. in c. quamuis triſte verſ. & ideo 7. q. 1.
16 Quia infirmitas † eſt habitus cuiuſcunq; corporis contra naturam, vt tradit Hoſt. in ſum. de cler. ægrot.
17 num. 1. & infirmus dicitur qui † morbo aliquo ex humorum exceſſu cauſato laborat, Sarn. de infir. relig. q. 7. Ripa de peſte in prin. doct. in c. quoniam frequẽter, vt lite conteſta. in toto corpore, prout accidit in febre, in parte vt eſt cæcitas, vel pedum, aut manuum debilitas, l. 1. §. ſciendum ff. de ædil. edic. Gell. libr. 4. noct. att. c. 2. Menoch. de arbitr. iud. caſ. 60. n. 17. ideo dubitari contingit de qua infirmitate loquatur tex. in d. c. niſi, ad quod reſpondendum eſt non omnem infirmitatem iuſtam præbere cauſam reſignandi, ſed il-
18 lam ex qua † epiſcopus impotens redderetur ad exequendum officium ſuum, vt tradit Hoſtienſ. num. 13. gl. in verbo impotens in d. c. niſi, per illum tex. illis verbis. *Nec tamen omnis, ſed illa ſolummodo per quam impotens redditur ad exequendum officium paſtorale* dat rationem, *nam ſi pro qualibet corporali debilitate ſuſceptæ ſeruitutis officiũ poſſet deſeri, fruſtra ſe fateretur Apoſtolus ſuis infirmitatibus gloriari.* &* communiter doct. ponentes exemplum in mor-
19 bo ſontico, nam † talis morbus vnicuique rei agendæ impedimento eſt, l. quæſitum ff. de re iud. l. morbus de verb. ſign.
Idem pariter dicendum, ſi lepra laborat. ca. de re-
20 ctoribus de cleri. ægro. cum ibi not. ideo † leproſo datur coadiutor, Alber. in verb. vitiatus, Maiol. de irregular. lib. 2. c. 18. col. 3.
Idemq; erit ſi effectus fuiſſet cæcus, nam tunc nõ
21 poſſet exequi munus † paſtorale, vt oĩbus patet, & ob
22 id cæcus non põt † eſſe curator, l. luminibus C. qui dat. tut. poſſ. neq; tutor, l. monachos, l. frater C. de admin. tut. & excuſatur à tutela ſubſcepta l. 1. §. 1. ff. de tut. Al-

 dobran.

23 dobran.in §.interdum n.11.de curat,†ac excuſatur a
muneribus perſonalibus,Abbas in c.licet num.4. de
cenſi.Guid.Papæ deciſ.100.nu.1.& tandem † cæcus
24 non poteſt eſſe iudex,neque arbiter Blanch.de com
promiſſ.quæſt.2.num.3.

Idque etiam procedit,ſi fuiſſet effectus ſurdus,aut
25 mutus,namque muti † & ſurdi non poſſunt eſſe exe-
26 cutores teſtamenti,Car.in clem.1.de teſtam.nō†poſ-
ſunt contrahere matrimonium,Abb.in c.cum apud,
n.6.de ſponſal.Barb.conu.59.n.10.lib.2. Card. Pariſ.
conſ.64.num.4.vol.4.

Vel eſſet debilis alia infirmitate,quæ illius mune-
ris executionem impediret,iuxta ea quæ ponit Iaſon
in l.1.n.83.Purpurat.n.540.Riminal.n.36. ff.de offi
cio eius cui man.eſt iuriſd.Gaſp.Valaſch.in l.imperiū
n.14.ff.de iuriſd.om.iud.Felyn.in c.ſi pro debilitate
de officio deleg.vbi late plura cummulaui cum illud
capitulum interpretarer.

Et ratio eſt,quia huiuſmodi infirmitates cum ma
27 gnæ ſint ęquiparantur†morti, vt tradunt moderni ,
Floren.in tract.mors omnia ſoluit,par.1.nu.132,& fa
ctum illo tempore præſumitur†diſpoſitū cauſa mor
28 tis,Ant.de Butr.in c.2.de conſuet.glo.in l.1. C.de falſ.
29 cauſ.& excuſant†a muneribus perſonalibus , Iaſ.in l.
age.nu.2.C.de tranſact.Orian.in c. quoniam contra
nu.132.de prob.& citati†non tenentur comparere,
30 c.ſi ægrotans 5.q.3.c.ſi epiſcopus diſtinct.18. etiam
coram arbitro,Card.Pariſ.conſ.102.n.13.vol.4. etiā
in cauſa criminali,Gratus conſ.98.n.2.lib.2.& excu-
31 ſant a†contumacia,Neguſan.conſ.51.nu.15.

Et tandem quæ infirmitas ſit ſufficiens quæ præ-
beat opiſcopis iuſtam cauſam renunciandi,& ex qua
poſſunt çogi,remittitur arbitrio iudicis,†vt intermi-
32 nis egregie ſcriptum reliquit Bal.in dict.cap.niſi ver.
ſed nunquid.

33 Ita & †quæ infirmitas excuſet relinquitur arbitrio
iudicis,vt in terminis egregie ſcriptum eſt per eundē
Bald.in auth.ſed ſiqs n.15.C.de teſtam. Soccin. Sen.
conſ.244.lib.2.Marſil.in l.quæſtionis nu.19.ff. de q.
moderni Florent.in tract.de fort.caſib.p.2.q.6. nu.5.
Luc.de Penn.in l.vnica col.2.C.de men. valid. lib.xi.
cum alijs,vt per Menoch.de arbit.iud.caſ.60.Alfonſ.
Hoid.de incomp.benef.p.1.c.17. nu.16. & Menoch.
dat exemplum,quando malo corporis habitu & affe
ctu frequenter ægrotat Geminia.in c.1.de cler.ægro
to lib.6.Maria.Socc.ſen.in c.quoniam frequēter col.
4.verſ frequenter,vt lite conteſtata.etiam ſi infirmi-
tas ex peccato procedat c.cum infirmitas de pœnis,
Hoſtienſ.dict.c.niſi ſub n.12.dummodo pateat,inquit
34 Hoſtienſ.nam infirmitas†eſt probanda vel oſtenden-
da,vt voluit Bertrand.conſ.154.n.lib.8.& conſ.16.n.
5.lib.6.Rebuff.in praxi de infir.reſig.glo.2.n.4.Barb.
conſ.conſ.31.nu.14.lib.3.ex aſpectu,†vt tradit Barb.
35 loco citato,Abb.in c.tenor nu.2.de re iud.vel p†me-
36 dicos,vt voluit Bar.in l.contumaciam §pœnam ff.de
37 re iud.& in l.1.ff. de ventre inſpiciendo. ac per† iura
38 mentum ipſius,Card.in clemen,ſicut,q.4.de appellat.
& † per familiares,Bart.in l.quæſitum ff.de re iudica
ta & teſtes domeſtcos,Card.Alexandrin.in cap. pla-
cuit 18.diſtin.Henric.Boe.de ſinod.epiſcop.p.2. nu.
59.& de his omnibus tradit Maſcard.de probationi
bus concl.896.vol.2.vbi.etiam poſt alios n:2. dicit q͂
39 infirmitas in dubio præſumitur longum†impedimen
tum, Deci.in c.prudentiā,ſub n.44.de officio deleg.
Purpurat.in l.1.n.539.ff.de offi.eius,Card.in c.cū in-
ter canonicos de electione.

Et alias vidi dubitare,an podagra præbeat iuſtam
cauſam,Bal.in dict.cap.niſi.num.3.verſ.ſed numquid
proponit hanc quæſtionem,& illam non reſoluit,ſed
40 remittit arbitrio iudicis,aliqui dicebant†quod ſic,q͂a
podagra impedit officium membrorum,& per con-
ſequens ille redditur debilitatus,Bar.in l.2.in fin. ff.
de pub.iud,Bal.in l.3.in fi.C.de ſeru.fug.vbi Dec.n.3.
41 Mihi tamen†contraria ſententia videtur vera,quia
quamuis podagroſus non tenatur ad corporalia mu-
42 nera,tamen ad patrimonialia tenetur†& conſilio po-
teſt opem ferre,l.vlt.cum ib. not.C.qui morb.lib.10.
Petr.Antib.de muneribus.§.2.de prima diuiſione mune
rum,nu.31.Iulius Ferrettus de gabel.& collectis nu.
499.Egid.Thomatus de collectis verb.paupares nu.
6.Accedit,quia ſi hæc eſſet iuſta cauſa cedendi,pauci
remanerent in epiſcopatu,namque multi ex epiſco-
pis ſunt podagroſi.Idque comprobatur, quia poda-
43 gra†non præbet impedimentum perpetuum,vt ſunt
infirmitates de quibus ſupra fecimus mentionē,Alex
in l.furioſum ſub n.3.C.qui teſt.facer.poſſ. Abb.in c.
cum inter canonicos,n.7.de elect.Sarn.de infir.reſi-
gnan.q.9.nu.5.in fin.

Inficiari tamen minime poteſt,quin remittendū
ſit totum negotium arbitrio ſumm. Pontificis,etiam
in hoc capite,vt ſcripſit Bald. loco citato.

Non omittam id quod ſignanter ſcriptum reliquit
44 Inno.in dict.c.niſi n.4.†quod infirmi non ſunt cogē
di ad reſignandum epiſcopatum,etiam ſi illa infirmi
tas redderet eum inhabilem cica ſpiritualia,ſiūe tem
poralia,nam tex.loquitur de cedere volente,non ta
men arctat nolentem. & hanc opinionem ſequitur
* Abb.in dict.ca.niſi n.9.&*communiter eſt receptū
in praxi,cum limitatione tamen,niſi aliud Papæ vi-
45 debitur,qui in his beneficialibus†liberam habet & ab
ſolutam poteſtatem,Sarn.de liter.grati.in principio,
* &*communiter doct.alias allegati.

46 Secunda concluſio † ſenectutem præbere iuſtam
cauſam cedendi epiſcopatum,gl.in dict.c.niſi, Hoſt.
* n.3.Abb.ſub n.8.& communiter*doct.tenent, Abb.
& Hoſtienſ.in c.1.de renunc.Diu. Tho.2.2. q.185.
ar.4.verſ.reſpondeo,Oldrad.conſ.324.Præpoſit.in c.
hoc nequāquam n.2.8.q.1.Gig.de reſid. epiſcop.ca.
17.n.12.Paul.Rom.de penſ.c.8.num.27.& alij doct.
in ſuperiore concluſione citati.Primo probatur in
dicto c niſi,verſ.alia ibi.*quæ vel ex infirmitate aut ſe
nectute procedit.*ergò ſenectus inducit iuſtā cauſam

Secūdo probatur in c.petiſti 7.q.1.vbi Zaccharias
Papa concedit Bonifacio Maguntino archiepiſco
po licentiam eligendi archiepiſcopum ſtante ſenectu
te & corporis imbecillitate, & ibi doct.hoc notant.
47 Tertio comprobatur†ratione,quia infirmitas , &
ſenectus a pari procedunt,Car.Pariſ. conſ.29. nu.68.
vol.2.nam ſenectus numeratur inter ſpecies infirmi-
tatis,Abb.in c.magnæ n.8.de uot.Ipſa.n.ſenectus†dr̄
48 morbus,Archid.in c.tāta.n.5.diſt.86.Abb.n. c.quam
uis num.2.de ſent.excom.Card.Pariſ.conſ.67. nu.63.
49 vol.3.Hinc.ſenectus†dicitur defectus habens in ſe la
bores & dolores,Guil.Rouill.de iuſt.& iur.c.14. n.1.
& multa ſenibus ob hanc cauſam dari priuilegia tra-
50 dit illaque enumerat† Cæpoll.in tract.de Imperat.in
verbo Bartholamæus per totum.

Declara tamen hanc concluſionem procedere in
ſenectute quę redderet†epiſcopum in habilem ad exe
cutionem & adminiſtrationem epiſcopatus,vt dici-
tur in dicto capitulo niſi,ibi,*nec tamen omnis,ſed il-*
„ *la ſolūmodo per quam impotens redditur ad exequē*
„ *dum officium paſtorale,&c.*& ibi Hoſtienſ. Abb. &
* omnes tradunt.

Alia

Alia autem ſenectus,quæ non impediret in totum
exequutionem officij paſtoralis , non præbet iuſtam
cauſam, quod ſatis probatur in allegatis verbis poſi-
tis in d.c.niſi,& in verbis ſequentibus ibi, *cum inter-*
„ *dum non plus hortetur ſenilis debilitas aliquem ce-*
„ *dere,quam moralis maturitas, quæ in ſenibus eſſe ſo-*
„ *let,ipſum ſuadet in ſuo officio permanere , pro talibus*
„ *enim de ſe dicit Apoſtolus cum infirmor tunc fortior*
„ *ſum,quia non nunquam corporis infirmitas fortitudi*
„ *nem cordis augmentat,&c.*

Idque etiam probatur in c.1.de renun.vbi ab Alex.
iij. ſumm.Pont. denegatur licentia cedendi epiſcopo
Londonen.propter ſenectutem,vt patet ibi, *maxime*
„ *quia in ſe viget vigor deuotionis , & fidei etiam cor-*
„ *pore ſeneſcente non deficit,&c.*& ibi Hoſtiē.& ideo
52 Abb.in 1.notab.ſub nu.1.dicit quod ſi ſenex† eſt vti-
lis & neceſſarius eccleſiæ,& adeſt periculum in muta
tione,ſenectus non eſt ſufficiens cauſa cedendi,ſi au
tem ſenectus reddit penitus inhabilem ad regimē epi
ſcopale eſt ſufficiens cauſa,& ita etiam declarat Ant.
* de But.ibidem 1.notab.ſub num.7.&*cōiter doct.ſe
53 quuntur,quoties enim ſenex eſt†inhabilis, tunc habe
54 tur pro infirmo,& regula loquens†de infirmo habet
locum in ſene Menoch.de arbit.iud.caſ.60. num.10.
Alfonſ.Hoied.in trac.de incompat.benef.p.1.c.17.n.
17.vbi conciliat opiniones contrarias,& tunc ei dan
55 dus eſt coadiutor†c.ex parte de cler.ægrot.& ibi nor.
* Ioan.And.Abb.Imo.&*cōiter doct.Oldrad.cōſ.44.
Redoā.de ſimon.p.2.c.13.n.27.Caputaq.deciſ. 168.
lib.1.& 170.in manuſcr.& deciſ. 11.p.1.,in impreſſ.
* vbi refert*fuiſſe deciſum in Rota die 28. Maij 1552.
in vna Tolet.ſufficere ætatē 60. annorū cū infirmita
te,vel 70.annorū ſine,ad obtinēdam coadiutoriam.

Quæ autem dicatur hmōi ſenectus quæ reddit in
56 habilem ad regimen † epiſcopatus,remittendum erit
arbitrio iudicis,ſiue ſumm.Pontif.Barb.conſ.21.col.
pen.& conſ.80.in fin.lib.2.& conſ.22.col.3.libr. 3.&
conſ.45.col.pen.lib.4.Io.And.in c.qm̄ frequenter,vt
lit.conteſt.cum alijs adductis per Alfon.Hoied.trac.
de incomp.benef.par.1.ca.17.num.18.per Menoch.
de arb.iud.caſ.53.num.3.Maſcard.de probat. concl.
* 1295.num.8.&*communiter doct.

Regulariter.n.cæteris paribus magis creſcit deuo-
57 tio in ſene quam in iuuene,†& plus pōt proficere ſe-
nex,ita Abb.in d.c.1.in notab.6.de renunc.

58 Et ſenes†regulariter plus ſapiunt,& ideo vocantur
fortiores in d.c.niſi,in verbis citatis:quo fit,vt ſene-
59 ctuti iura † noſtra plurimum deferant , vt habetur in
20.diſt.cap.domino ſancto,vbi Archid.diſt.50.c.quā
uis de ſent.excomm.cap.fraternitatis diſtinc.24.cum
alijs , vt latiſſime per Tiraquellum in præfat. de iur.
primogen.

60 Namque ſenes præſumuntur† prudentiores iuue-
nibus,& virtutibus excellentiores,vtpote qui vſu re-
rum docti prudentiam ſibi comparare potuerunt l.ſi
vt certum §.cuſtodiam,& ibi gloſ.ff.commod.§.co-
gitandum auth.de monach.Bal.in c.cum in iuuentu-
te de præſup.Archid.in ca. diffinimus 18.q.2.Luc.de
Pen.in l.1.C.de conſuli.lib.10.Imol. & Alexand. in l.
Gallus in princ.ff.de libe.& poſth. Felyn. in rubr.de
maio.& obed.colum.1.hinc dicebat Ariſtoteles vires
pollere in iuuenibus,prudentiam in ſenibus , prout
refert Bald.in repet.l.1.col.4.verſ.ſed robuſtus C.vn-
de vi.Hinc dicitur in ca.ſciendum 26.q.4. quo ſenio
61 res eo plus habent experientiæ & vſus, ideo † ſenum
maior eſt auctoritas,§.illud etiam in principio auth.
de appella.& intr.quę temp.& ibi gloſ.in verbo aucto
62 ritatis c.domino ſancto diſt.50.& in dicendis†ſenten
tijs præferuntur l.1.§.in ſententijs ff.de alb. ſcrib.l.2.
C.de præfec.præto.lib.12.glo.in l.1.verb. ante ire C.
de conſulib.eo.lib.12.Innoc.& Abb.in cap.1.de ma-
io.& obed.Rom.ſing.81.Iaſ.in l.cum quid in ſecun
da lectura col.vlt.ff.ſi cert.pet.ac cæteris ſunt hono-
ratiores,l.ſemper ff.de vir.immunit.cum alijs quę mo
re ſolito latiſſime deducit Tiraq.in præfa.de iure pri
mog.a num.79.vſque ad 150.

Immo qui dicit iuuenem aliquem eſſe prudentio-
63 rem ſene per 15.teſtes†id probare debebit,l.vnicuiq;
C.de prox.ſacr.ſcrin.quem tex.ad hoc ſingularem di
xit Roman.in l.ſi vero §.de viro ſall.53.verſ.4.proba-
tur,Alex.in l.cum quid col.2.ff.ſi cert.pet. cum alijs,
vt per Maſcar.de prob.concl.1295.num.3.

64 Vnde ex his crederem†propter ſenectutem nō eſ-
ſe paſſim concedendam licentiam , niſi aliud videbi-
tur ſummo Pontifici:quandoquidem videmus ſenes
decrepitos habiles in regimine epiſcopatus:iter alios
65 enim noſtris temporibus frater† Gaſpar de Foſſo Cō
ſentin. ord. ſancti Franciſci de Paula archiepiſcopus
Rheginenſis 93.annum agit,& prudēter omnia quæ
incumbunt officio paſtorali exercet , ac ſemper fuit
reputatus doctiſſimus,& prudentiſſimus , & eſt me-
moriæ profundiſſimæ , vt ex pluribus mihi comper-
tum eſt .

66 Declara ſecundo,vt ſenes†etiam decrepiti nō ſint
cogendi ad reſignandum epiſcopatum, ita Inn. in d.
c.niſi num.4.ſequitur Abb.num.9.in fi. & communi
* ter * doct.hoc volunt,& probatur ex ſupradictis.Qđ
intelligendum eſt, niſi aliud voluerit ac placuerit Pa-
pæ propter ſupremam eius auctoritatem in his bene
ficialibus,vt tradunt doct.allegati per Staſil.de literis
gratiæ in exordio,& ſcripſi alias late.

67 Tertia cauſa eſt defectus † ſcientiæ,vt tradunt In-
no.in d.c.niſi num.4.verſ.defectus Hoſtienſ. nume.
14.Glo.Ant.de Butr.Abb.num.10.& alii doct.*om-
nes de renunc.Hoſtienſ.in ſumm. tit. de renunc.ſub
num.8.Ant.de Butr.Abb.in c.1.notab. 1.de renunc.
D.Thom.2.2.q.185.art.4.verſ.1.reſpondeo, Præpo-
ſit.in ca.hoc nequaquam num.2.7.q.1.Gig.de reſid.
epiſcop.cap.17.num.13.Rebuff.in praxi.de expr. reſi
gnat.in principio,Fuſc.de viſit.p.2.c.28.num.4.& cō
* muniter*doct.

„ Probatur in d.c.ibi:niſi, *pro defectu quoque ſcien-*
„ *tiæ plerumque poteſt quis petere ceſſionem, &c.* dat
„ rationem, *quia cum ipſa circa ſpiritualiū adminiſtra*
„ *tionem ſit potiſſimum neceſſaria,& circa curam tem*
„ *poralium opportuna:præſul , qui commiſſam ſibi de-*
„ *bet eccleſiam regere, in vtriſque ſalubriter ei renun-*
„ *ciat,ſi ſcientiam(in qua ipſam regat)ignorat. Tum.n.*
„ *(inquit dominus)ſcientiam repuliſti , & ego repellā*
„ *te,ne ſacerdotio fungaris mibi,&c.* Idemq; traditur
circa ſcientiam requiſitam in c.Petrus diſt.39.in c.in
cauſis §.vlt.de elec.c.excommunicamus §.adiicimus
de hæret.c.præcipimus 12.q.2.c.regenda 10.q.1.ſeq-
tur eſſe concedendā licentiā renunciandi propter de
fectum ſcientiæ,ne eccleſia patiatur detrimentum in
ſpiritualibus,& temporalibus, cū ignorātia ſit maior
68 cunctorū†malorum,c.ignorantia di.38.& ideo Deo
dicatis eſt vitanda,Dec. in c. cum in cunctis ſub nu.
69 11.in fi.de elec.nullus.n.in eccleſia Dei† debet eſſe il
literatus,Rebuff.in c.poſtulaſtis nu.180 de cleric. ex
com.miniſtr.Bal.in c.congregato col.vlt.de elect.

70 Illiterati † enim æquiparantur cæcis,c.poſt tranſla
tionem,§.item ſi quis de renunc.Rebuff. in tract.de
71 pacif.poſſeſſ.num.261.ac animalibus,cap.vlt.diſt.49,

&corpore diminutis,Barb.de præſta.Car.q.10.num.
72 2.& mortuis† Rebuff.de priuil.ſcholar.priuil. 27.nu.
2.dicens hanc eſſe differentiam inter illiteratos,& li-
teratos,ſicuti inter mortuum & viuum, & ob id illite
73 rati† non poſſunt ordinari,c.vlt.de tempo.ord. lib.6.
diſt.36.37.& 38.Innoc.in c.cum in cunctis de elect.
vbi Hoſtienſ.num.13.Dec.etiam num.13.& licet re-
74 cipiant characterem†ſi ordinantur, vt voluit Stepha.
Caieta in c.ad limina §.3.num.80.30.quæſ.1.Gul.de
Laud.in clem.cum eccleſiæ num.2.de ætat. & qualit.
tamen monſtrum,& opprobrium in eccleſia Dei re-
putabitur,Gamb.de auct.lega.a late.lib. 5. num.147.
75 & ob id ſunt mea paces beneficiorum, †,c. illiteratos
diſt.36.c.pęnitentes diſt.55.Rebuff.in tract.de pacif.
poſſ.num.261.Alfonſ.Hoied.in tract.de incomp. be
nef.p.1.c.24.num.28.Archid.in c.ſi qui.num. 1. 1.q.
76 7.& collatio ei facta†eſt nulla ipſo iure,Inno. in c.cũ
noſtris de conceſſ.præb.vbi Abb.Fel.in cap.per tuas
num. 1. de ſimon.& hac ratione illiterati ſunt exoſi
77 magis†quam homicidæ,Inn.in d.c.cum noſtris,Dec.
in c.ſciſcitatus de reſcr.& in c.prudentiam in princi-
pio eod.tit.& in c.in cunctis num.4.de elect.Thom.
Actius de ludo ſchaccor.q.8.num.29.Cornel.Benin
caſ.in tract.de pauper.q.4.num.15.Ioan.Ant. Niger
in extrau.vnica num.373.de vita & honeſt. cleri. & e
78 cõtrario†eccleſia fauet literatis,c.de multa,vbi Abb.
* col.2.de præb.&*communiter doct.namque litera-
79 ti†illuminant mundum,Bonus de Cur.de nobilita.3.
par.num.15.Accedat ad comprobationem,quia ſatis
ignominioſum eſt, vt epiſcopus quærat ab alijs edo-
80 ceri,† cum ipſe debeat omnes docere.§. damus auth.
de ſanct.epiſc.c.conuenientibus 1.q.7.c.viliſſimus 1.
q.1.glo.in c.vlt.verb.defectum de ætat.& qualit.vnde
81 quamuis †ignorantia proueniens ex defectu non ſit
peccatum,ſed pœna peccati, 15.q.1.§.1. tamen quan
82 do prouenit†ex negligẽtia eſt peccatum, vt in ijs qui
negligunt ea quæ ad eorum officium ſpectant, c.1.
& 2.diſt.38.Inn.in d.c.niſi num.4.Hoſtienſ.num.14.
* 11.q.10.&*communiter doct.

Amplia vt propter defectum ſcientię nõ ſolum ſit
83 concedenda licentia epiſcopo†petenti & volenti re-
nunciare,ſed ẽt ſi non petat poterit cõpelli vt renun
ciet,ita ampliant Hoſt.d.c.niſi nu.14. Bal.num.3.idẽ
Hoſt.in c.vlt.num.3.verſ.ſed etiam de ætat.& qualit.
* gloſ.ibi in verbo defectum, Abb.num.1.& 2.&*com
muniter alij doct.ſequuntur Fel.in cap.ſi quando nu
me.15.de reſcr.Alfon.Hoied.de incompat. benef.p.
1.c 24.num.29.in fi.

Idque primo deducit Hoſtien.ex d.c.niſi dum di-
cit,*pro defectu quoq; ſcientiæ plerumque poteſt,&c.*
84 Interpretatur†enim verbum,poteſt,i.debet, vt tradit
Bar.in l.in pecuniarijs nu.7.ff.de ferijs, & in l.de his
num.4.de tranſact.Secundo pondero dictum ca.niſi
,, illis verbis,*tu enim inquit Dominus ſcientiam repuli*
,, *ſti,& ego repellã te,ne ſacerdotio fungaris mihi,&c.*
& habetur in c.omnes diſt.38. & ita ponderat Fel. in
c.ſi quando num.15.de reſcri.

Secundo apertius probatur in c.vlt.de ætat.& qua
,, lit.vbi Honorius 3.ſcribit capitulo Bremen.*Quamuis*
,, *multa propoſita fuerint contra epiſcopũ Calinen.quia*
,, *tamen confeſſus eſt coram nobis ſe nunquã de Grãma*
,, *tica didiciſſe,nec ẽt legiſſe Donatum,& per euidẽtiã*
,, *facti vſque adeo de illiteratura, & inſufficientia ſua*
,, *conſtat,quod cõtra Deum eſſet,& canonicas ſanctio*
,, *nes tantũ in epiſcopo tolerare defectum:ipſum à Pon*
,, *tificalis officij executione,& ab adminiſtratione Ca*
,, *linen.eccleſiæ penitus duximus amouendum*, & ibi
Abb.num.1.colligit defectum ſcientiæ præſtare le-
85 gitimam cauſam deponendi † quem ab epiſcopatu,&
86 docet practicam probandi quem†illiteratum,vt quia
nunquam legit librum,non intrauit ſcholas, nec aliũ
doctorem audiuit, quandoquidem ſcientia non acq
87 ritur†niſi cum labore,Card.Iacobat.de conc. libr.5.
art.8.num.35.

Tertio comprobatur ratione,quia ſatis oſtẽdimus
illiteratum eſſe inſufficientem regimini eccleſiæ ca-
88 thedralis,ſed inſufficiens†debet deponi,glo.in cap.1.
* verb.ſufficientem de renunc.in 6.communis*opinio
teſte Alcia.de præſump.reg.3.præſump.19.nu.5. tra-
dit Clar.lib.5.recept.ſenten.§.vlt. q.73. verſ.prælati:
ne ſi cæcus cæcum duxerit,ambo in foueam cadant,
ca. ſi ideo diſt.37.c.quæ ipſis diſt.38.c.cum ſit de æ-
tat.& qualit.igitur,&c.

89 Quarto accedat,quia talis illiteratus † eſt irregula-
ris,vt tradit Speculat.in tit. de diſpenſ.§. & iuſta verſ.
& ſcias,quem refert & ſequitur Maiol.in tractatu de
irregularitate lib.1.c.32.num.1.& collatio ei facta eſt
ipſo iura nulla,Inn.c.cum noſtris de conceſſ.præben.
Fel.in c.per tuas num.5.de ſimo.idem Fel. in c.ſi quã
do num.13 de reſcrip.Vnde poteſt cogi,ſicuti homi
90 cida † vt eſt communis opinio teſte Anan.in c.inqui
ſitionis num.3.de accuſa.nã illiteratus eſt magis exo-
ſus quam homicida,Rebuff.in tract.de priuileg.ſcho
lar.num 5.Gamb.de auctoritate leg.a late.lib.5.num.
148.cum alijs adductis ſupra.

Sed hic quæritur quæ illiteratura præbeat cauſam
vt epiſcopus poſſit cogi renunciare?Antequam ad re
ſolutionem huius quæſtionis veniamus,præfari in pri
mis oportet,in promotione epiſcopi conſiderandam
91 eſſe ætatem † vt ſit 30.annorum , cap.cum in cunctis
de elect.c.1.ſeſſ.7.de refor.in Conc.Triden.ſpectan-
dam maturitatem morum , Inn.& alij in dict. capit.
92 cum in cunctis de elect.bona † enim fama eſt theſau
rus inæſtimabilis,Bald.in l.1.colum.4. C. de confeſſ.
& inquirendum eſſe etiam de litteratura quæ requi-
93 ritur in epiſcopo†dict.cap.cum in cunctis dict.cap.1.
ſeſſ.7.Conc. Trid.& cap. 2.ſeſſ.22. de refor.eiuſdem
Concil.Triden.& habetur in epiſtola prima Pauli ad
,, Timotheum cap.4.*oportet enim epiſcopum irrepre-*
,, *henſibilem eſſe,vnius vxoris virum,ſobrium,ornatũ,*
,, *prudentem,pudicum,hoſpitalem,doctorem,non vino*
,, *lentum,non percuſſorem,&c.*cuius verba referuntur
in cap.ſi rector diſtinct.43. & plurima huius generis
referuntur a Gratiano in c.qui eccleſiaſticis §.1.diſt.
94 36.vnde epiſcopus debet habere ſcientiam† noui &
veteris teſtamenti ac legum, Innoc.in c. vlt. de ætat.
& qual.Io.a Capiſtrano in ſpeculo conſcientiæ tit.de
ignoran.iuris num.153.Redoan. de ſpol. quæſt.9.§.
fiet ergo num.25.cum alijs,vt per Hoied.de incom
patib.benef.par.prima capit.24.numero 36. cum ſit
95 † iudex animarum,cap.qui epiſcopus diſtinct.33. ca-
pit.primo,& 2.diſtinct.62.& quia ius diſcere debet,
96 cap.de perſona 11.quæſt.1.& ſic doctor † aut licen-
ciatus in theologia,vel iure canonico dicto capitulo
ſecundo ſeſſ.22.de refor.Concil. Triden. & ſciat fa-
cere ea quæ ſibi incumbunt, Innoc.in capit.cum in
cunctis numero primo verſ.ſcientiam, Abb.numero
quarto in principio de elect.& Io.Selu.de benef.par.
3. quæſt.5. numero primo alias autem, quæ dicatur
97 ſcientia ſufficiens † in beneficijs, remittitur arbitrio
iudicis,Innoc.& Abb.in dict.c.cum in cunctis,Dec.
num.16.idem Abb.in cap.qualiter in 4.not. de elect.
Imol.in clem.prima de ætat.& qualit.Barbat. conſil.
34.libro 2.

Nunc

Nunc autem redeundo ad propoſitum,reſpõdeo,
98 tunc epiſcopum poſſe cogi renunciare†ob defectum
ſcientiæ,quoties ille defectus impedit executionem
paſtoralis officij;nam hæc eſt mens dict.cap.niſi,quę
,, colligitur,dum dicit,*pro defectu quoque ſcientiæ ple-*
,, *rũq;,&c.*verbum enim plerumque ſatis hoc aperte o
ſtendit.idque poteſt accidere,quando epiſcopus nũ
quam de grãmatica didicit,prout in caſu dict.cap.vlt.
de ætat.& qualit.vbi hac ratione Honorius iij. amo-
uit epiſcopum Calienn.à pontificalis officii execu-
tione & adminiſtratione eccleſiæ,tunc enim dicitur
99 †penitus illiteratus,vt tradit Rebuff.de pacif.poſſ.nu.
263.Hoied.de incompat.benef.par.1.cap.14.nu. 29.
Maiol.de irregula.lib.1.cap.32.in principio,& hic de
100 fectus eſt†indiſpenſabilis.cum ſit de iure diuino re-
quiſita litteratura,Turrecrem.in ca.ſi in laicis diſt.38.
Inn.in cap.dilectus de temp.ord.Felyn.in cap.inqui-
ſitionis de ſenten.excom.Diaz.in prax.crimi. cap.18.
Felyn.in dict.cap.ſi quando num.13.Rebuff.in tract.
de pacif.poſſeſſ.num.274.vbi dicit ſuper hoc nũquã
101 vidiſſe diſpenſationem,& iſte omnino†indoctus non
eſt tolerandus,Gig.de reſid.epiſc.c.17.num.15. nam
Pius ij.teſte Platina dicebat aſino æquiparãdum, qđ
etiam tradit Io.Monac.in cap.ex eo de elect.in 6. vel
ſi didicit de grãmatica,numquam tamen habuit co-
gnitionem legum aut canonum noui & veteris te-
ſtamenti,& eſt ignarus adminiſtratione ſpiritualium
& temporalium,nam hoc caſu poteſt compelli ad re
nunciandum epiſcopatum,vt tradit Fuſc.de viſitat.p.
3.cap.28.num.4.ad quod pondero dictum Abb.in c.
vlt.in 1.not.de renun.propter inſufficientiam fieri re
nunciationem,& ratio eſt,quia quamuis †iſte poſſet
conſequi beneficia ſimplicia,non tamen curata,vt de
* ciſum*fuit in Rota,teſte Stafil.de litteris gra.in ver-
bo noua forma nu.35.& tradit doctiſſimus Nauarr.
102 qui cum dolore†omnium mortuus eſt hodie 11. Iu-
nij 1586.in tract.de hor.canon.cap.7.num.3.

Ex quo deduco primam concluſionem , quod ſi
103 epiſcopus non eſt ignarus,ſed eſt† competentis lite-
raturæ,eſt tolerandus in epiſcopatu , vt voluerunt
Hoſt.in dict.cap.niſi num.14.verſ.quamquam, Ant.
de Butr.Bald.ſub num.3.&*communiter doct. Abb.
in cap.cum nobis olim verbo literaturæ de elect. &
in cap.venerabilis verbo eminentes de præben.& eſt
* *communis omnium doct.ſententia,probatur in di
cto cap.niſi,pro defectu verſ.quamquam,vbi habet,
,, *Quamquam etſi deſideranda ſit eminens ſcientia in-*
,, *paſtore,in eo tamen ſit competens toleranda,quia ſe*
,, *cundum Apoſtolum ſcientia inflat,charitas autem*
,, *ędificat,& ideo imperfectum ſcientiæ poteſt ſupplere*
,, *perfectio charitatis,&c.*

,, Secundo comprobatur ex cap. cum nobis olim
,, de elect.ibi illius quoque literaturæ licet non eminen
tis tamen conuenientis electus exiſtit,vt pro defectu
ſcientiæ,&c.

Tertio accedat tex.in cap. venerabilis de præb.ibi
,, vix ad culmina dignitatum, nedũ præbendas,viri emi
,, nentis ſcientiæ valeant reperiri,&c.

104 Et ideo qui promiſit†præſtare coquum, ſatisfacit
ſi mediocrem præſtat.l.ſi quid venditor §.vendito ff.
de ædil.edict.& qui artificem promiſit ſufficit ſi præ
bet eum ad aliquem modum perfectum l. ſciendum
§.illud ff.de ædil.edict.

Alias enim pauci remanerent epiſcopi,nam pauci
ſunt qui habeant eminentem literaturam.

Secundo deduco aliam concluſionem,vt epiſcopus
competentis literaturæ ſit tolerandus in epiſcopatu,
etiam ſi ſit ignarus adminiſtrare temporalia,& ſpiri-
105 tualia†verũ tenetur addiſcere ea,quæ ſpectant ad ſuũ
officium,Inn.in dict.cap.niſi num.4.Hoſt. nu.15. in
* fi.gloſ.in verbo plerumque num.10.in fin.& * com-
muniter alii,ad quod faciunt c.vl.diſt.38.c.4.diſt.22.
&ideo qui non excuſatur prætextu ignorantiæ,quan
do addiſcere potuit quod ignorat,ca.vlt.diſt.27. l. in
bonorum ff.de bon.poſſ.idque ampliat.Hoſt.in d.c.
niſi,num.18.& glo.in verb.plerunque,Abb. num.10.
in fin.etiam ſi epiſcopus eſſet ſenex,ad quod facit di-
ctum celebre I.C.ſi vnum pedem in foueam haberẽ,
ſemper addiſcere vellem,l.apud Iulianum ff.de fidei-
com.liber.ex quo infert Inno.dicto cap.niſi ſub n.4.
106 quod quamuis†nemo teneatur ad ſciendum , ſed ad
operandum ſecundum conſcientiam,& ad creden-
dum,&c.vt habetur in principio de ſumm.trini.& fi.
107 cath.tamen ſpeciale eſt hoc caſu ratione†officij. Se-
cundo infert idem Inno.in loco cit. quod quamuis
ignorantia non ſit peccatum,§.1.15.q.1.tamen in ijs
108 qui ſunt in aliquo officio,& negligunt diſcere†ea q̃
pertinent ad illud officium,eſt peccatum cap.1. cum
ſequen.diſtinct.38.ſequitur Hoſtien. num.14. Abb.
* num.10.ver.quæro &*communiter doct.interim au
tem ſupplebunt vicarij iuxta ea quæ ſcribit Abb.in c.
vlt.ſub num.4.de ætat.& qualit.

Tertio deduco aliam concluſionem, vt tolerandi
ſint epiſcopi,qui non habent competentem litteratu
109 ram.Primo ſi ex †longo vſu & rerum experiẽtia ſciũt
facere ea quæ ad officium ſpectant,vt dicebat Io. de
Deo,quem refert & ſequitur Abb.in c.vlt.num.4.in
principio.de ætat.& quali.Alſonſ.Hoied.de incomp.
* benef.1.par.cap.24.num.32.&* communiter doct.
110 Sanctulus enim presbyter fuit,& † tamen neſciebat
prima elementa.Grego.Dialog.lib.3.cap.37.& plura
exempla huius generis affert Hoied.dict.c.24.nu.32.
cuius verba tacito auctore tranſcripſit Maiol.de irre
gula.lib.1.cap.31.num.10.Secundo ſi ſunt in ciuita-
111 te parua,& abſque territorio,vel abſque diœceſi†&cu
ra animarum,vt eſt archiepiſcopatus Nazareth, & ſi-
mil.namque ratione loci vel curæ admittuntur minus
idonei & admiſſi diſpenſatione tolerantur , Alfonſ.
Hoied.dict.par.1.de incomp. benef.c.24. num.34.
* Maiol.de irregu.lib.1.c.32.num.9.& communiter *
practicatur,nam qui multas litteras ſcit ad talia loca
non accedit,qualis grex,talis paſtor;qualis populus,ta
lis ſacerdos,Iſa.ca.24.& alias dicimus,quod cauſa ne
112 ceſſitatis minus† idonei admituntur,vbi idonei requi
runtur,c.priſcis,& ibi glo.diſt.55.cap.1.& diſt.57.&
ibi etiam gl.Tertio ſi perfectio charitatis ſupplet de
fectum ſcientiæ,vt probatur in dict.cap.niſi ibi,*ſcien*
,, *tia inflat Charitas ædificat,& ideo imperfectum ſci*
,, *entiæ poteſt ſupplere perfectio charitatis,&c.*&* com
* muniter doct.hoc colligunt,tradit Alfonſ.Hoied.in
dict.tract.de incomp.benef.p.1.c.24.num.33.Maiol.
de irregu.dict.lib.1.c.32.num.4.& 5.

113 Et ratio eſt,quia†charitas eſt bonum notabile, re-
cta voluntas ab omnibus terrenis & præſentibus pror
ſus auerſa,inſeparabiliter Deo coniuncta,cap. chari-
tas eſt,de pœnit.diſtin.2.Scot.in lib.2. ſentẽt. diſt.26.
D.Thom.p.2.q.110.ar.3.Nauar.in ſuo manu. prelud.
7.num.2.idem Nauar.in dict.c.charitas,n.1.2.cũ ſeq.
114 & charitas maxima†eſt omnium virtutum Apoſt.1.
Corint.c.12.& cap.13.Diu.Tho.2.2.q.23.art.6. qui
* in hoc*communiter recipitur teſte Nauar.loco cita
115 to,& ex†charitate omne bonum opus deſcendit, di
cto.c.charitas de pœnit.diſt.2.& ibi Nauarr.n.19. red
dit rationem.

Idque

Idque comprobatur exemplis,nam ſanctus Augu-
116 ſtinus coepiſcopum†habuit quem Poſſidonius in vi-
ta ipſius Auguſtini dicit in villa natum,in villa enutri
tum,& non multæ lectionis eruditũ ſciẽtia,ſed Deo
amicum.

Spiridon vir ruſticus Cypri epiſcopus ouium cu-
ſtos fuit,Caſſiod.Hiſtori,tripar.lib.1.cap.10.

Flauianus epiſcopus Macedonicum Anachoretã
ad ſacerdotium promouit,quamuis eſſet illiteratus,
quia in eo vigebat ſumma charitas,vt ſcribit Theo-
doret,in vita Macedonici.

S.Antonius Anachoreta fuit indoctus;vt tradit Au
guſtin.lib.1.de doctrina Chriſtiana in prologo,Caſ-
ſiod.Hiſtori.tripar.lib.1.cap.11.

Quibus autem non concurrentibus,vel altero ip-
ſorum,repellendus erit.Auguſt.in c.omnes diſtinct.
35.quem refert Maiol,dict.c.32.num,9.in fin.& tra-
dit ſignanter Bal.in dict.c.niſi num.3.

Quarta cauſa eſt malitia plebis,propter quam non
117 poteſt prælatus dare†doctrinam plebi & gregi ſibi ſu
biectis,nam tunc admittitur reſignatio epiſcopatus,
vt ſcribunt Inno.in dicto c.niſi num.4.Hoſtienſ. nu.
20.& 21.glo.in verbo plebis,Abb.ſub num.10.&*cõ
muniter doct.de renun.Præpoſit.in c.hoc nequaquã
num.2.7.q.1.Gig.de reſid.epiſcop.c.17.num.18.Re-
buff.de reſig.ex preſ.num.1.in prax.beneſ.& eſt*cõ-
munis omnium doct.ſententia etiã Theologorum,
Diu.Tho.2.2.q.185.ar.4.& probatur in dict.c.niſi, in
§.*Propter malitiam autem plebis cogitur interdum
prælatus ab ipſius regimine declinare ,quando plebs
adeo duræ ceruicis exiſtit,vt proficere nequeat apud
ipſam,ſed propter eius duritiam quo magis ſatagit,eo
magis iuſto iudicio deficere permittatur,dicente Do
mino per prophetam,linguam tuam adhærere faciam
palato tuo,quia domus exaſperans eſt & Apoſtoli
leguntur dixiße Iudæis,ecce conuertimur ad gentes
quia verbo Dei vos indignos feciſtis,&c.*quæ vltima
verba colligunt ex Ezechiel.3.& ex actis Apoſto.13.

Et ratio eſt,quia cum fiat epiſcopus, vt operetur
118 bonum circa oues ſibi commiſſas,†vt habetur Eccleſ.
cap.32.& cap.34.& Ierem.cap.12.& Io.10.& vltimo
c.Petr.in 1.c.5.& Paul.act.20.Damaſ.epiſto.4. Gre-
gor.in paſtor.& lib.5.epiſt.23.c.ſuggeſtum & cap. ad
uerſitas 7.q.1.c.ſiquis in clero ibidem 7. q.1.c.1. ſeſſ.
6.de refor.Conc.Trid.Io.Cop.in tract.de fruct.tit.3.
cap.4.num.7.Petrus de Baiſio in direct.elect.1.parte
119 ca.50.n.2.cum ſucceſſerint†in locum Apoſtolorum,
cap.videntes 12.q.1.c.in nouo 2.diſtinct.c. quorum
diſtin.68.Archid.in c.Apoſtolicis num.1.17.q.1.Ho
ſtienſ.in c.1.nu.5.de ma o.& obed.Præpoſi.in c.ſi qs
nu.3.6.q.4.Archiep.Florent.in ſua ſumm. p.3. tit.20.
c.1.& ipſe non poſſit aliquid operari , ſequitur quod
ceſſante cauſa ceſſat effectus,c.cum ceſſante de ap-
120 pell.nam ẽps†dicitur paſtor,,c.ne pro defectu de ele
ct.Hoſtienſ.in c.poſt tranſlationem nu.19.de renun.
& in c.cum in cunctis de elect.& vocatur†dux,c.cum
121 ſit de ætat.& qualit.& præco,cap.ſit rector diſtinct.
43.medicus,c.omnis gladiator de pœniten.c.viſis 16.
q.2.miles §.1.23.q.8.nutrix,c.Deus de pœniten.& do
ctor cap.tranſmiſſam de elect. Speculator c. cum in
cunctis de elect.cætera huius generis ſcripſi in tract.
de reſid.Beneſ.quem præ manibus habeo.

122 Amplia vt ob†malitiam plebis poſſit cogi epiſcopus
renunciare epiſcopatui Hoſtienſ.in dict.cap. niſi nu.
20.in fin.de renunc.&*communiter doct.hoc reci-
piunt.

Declara procedere quoties nullus proficeret,puta
123 quia totus populus eſſet duræ ceruicis,nam†hoc ca-
ſu poteſt,& cogitur epiſcopus renunciare,& transfer
tur ad aliam eccleſiam , vbi poteſt proficere ,
vel ei datur recompenſa, Hoſtien.dicto capitulo niſi
nu.20.in fin.ſecus vero ſi boni proficerent,nam tunc
non cogeretur,prout*communiter doct.dict.c. niſi
tradunt.

Idque primo deducitur ex dict.cap.niſi ibi,*cogi
renunciare propter malitiam plebis , quando plebs
adeo duræ ceruicis exiſtit,vt proficere nequeat ad ip
ſum,&c.*

Secundo probatur in c.aduerſitas §.hoc 7.q.1. nã
cum ſupra dixiſſet,Aduerſitas,quæ bonis votis obij-
citur,probatio virtutis eſt,non iudicium reprobatio
nis,ſubdit.hoc tunc ſeruandum intelligitur, quando
inter ſubditos aliqui inueniantur quibus prælatorum
vita proficiat,&c.& ibi doct.& facit tex.in c. vlt.7. q.
1.ibi adunati,&c.

Hinc Diuus Paulus de Damaſco venit.Romam,vt
magis proficere poſſet,vt dicitur in c.vlt.7.q.1.

Quare vbi prælatus videt laborem ſuum ſine fru-
ctu,poteſt,&c.vt dicitur in dict.cap. vlt.ibi. *quia cum
laborem ſuum ſine fructu eße conſiderent in locum
alium ad laborem cum fructu migrant,&c.*

Sed ſumpta hac occaſione quæro , quando liceat
epiſcopo propter perſecutionem eccleſiã deſerere?
cui quæſito videtur ſatisfacere tex.in dict.c.niſi, ibi.
*Non autem pro qualibet culpa paſtor debet gregem
deſerere,ne mercenario comparetur, qui videt lupũ
venientem & dimittit oues,& fugit,ſed de ſuperioris
licentia,tunc demum poteſt non tam timide fugere,
quam prouide declinare, cum oues conuertuntur in
lupos,& qui debuerant humiliter obedire iam irre
uocabiliter contra dicunt,cum etſi tales ſint grauiter
pro crimine puniendi,ſunt tamen pro tempore vtili-
ter tolerandi,quia ſanguinem elicit,qui nimis emun-
git, &c.*melius tamen erit pro materiæ dilucidatio
124 ne diſtinguere.nam†quædam eſt perſecutio intrinſe
ca,quædam vero extrinſeca,vt volunt Inno.in d.cap.
niſi.Hoſtienſ.num.23.Abb.nu.11.de renũc. Præpoſ.
in c.penul.§.hoc,ſub n.1.7.q.1.Diu.Tho.2.2.q.185.
ar.5.Io.a Capiſtr.in ſpec.conſcient.verſ.reſtat vltimũ
num.203.

125 Intrinſeca†perſecutio eſt quam patiũtur epiſcopi
a ſubditis incorrigibilibus.7.q.1.§.hoc etiam cum §.
cum autem.

126 Extrinſeca eſt † illa quam patiuntur prælati a pa
ganis,Sarracẽis,ſchiſmatis,Luteranis,& alijs perſecu-
toribus eccleſiæ.

De intrinſeca perſecutione,de qua loquitur dict.c.
niſi conſtituenda eſt concluſio.Poteſt epiſcopus de-
127 ſerere epiſcopatum,quando omnes ſunt†mali, vt qa
oues conuertuntur in lupos,vt expreſſe dicitur in d.
c.niſi,& ibi tradunt Inno.ſub nu.5.Hoſtienſ. ſub nu.
31.verſ.ſi autem,Abb.ſub.n.11.&*communiter doc.
& ratio colligitur ex his,quamuis omnes ſint mali , ſi
tamen eſt ſpes correctionis,expectare debet Inn. in
dict.c.niſi ſub nu.5.Hoſtienſ.ſub nu.31.Abb. nu. 11.
verſ.ſi vero.

128 Limi.non procedere†quoties boni ſunt admiſti
malis,nam hoc caſu non debet deſerere bonos pro-
ficere,ita Inno.in dict.c.niſi ſub nu.5.Hoſtienſ.n.30.
Abb.nu.11.in princ.ad quod facit tex.in ca.tu bo-
nus.23.q.4.& ca.aduerſitas §.hoc tunc 7.quæſt. 1.&
eſt tex.optimus in c.vlt.7.quæſt.1.niſi Papa vellet eũ
transferre,vt quia alibi magis proficere poſſet,vt vo-
lunt Inn.ſub num.5.Hoſtienſ.nu.30.Abb.nu.11.ver.
niſi

129 niſi,in dicto c.niſi,namque maius bonum†præferen-
dum eſt,arg.c.oues 6.q.1.c.ſi quis 11.q.1.

In extrinſeca vero perſecutione quatuor capita cõ
ſtituenda eſſe cenſeo , Primum cum perſecutio eſt
contra prælatum, Secundum quando eſt perſecutio
contra totum clerum Tertium quando eſt perſecu-
tio contra totam eccle-ſiam,Quartum quando per-
ſecutio eſt contra bona.

In primo capite prima conſtituenda eſt concluſio
130 epiſcopum non poſſe deſerere † eccleſiam ſuam
propter perſonale periculum ſibi imminens, quando
ſalus ſubditorum exigit præſentiam paſtorum,ita In-
no.in dict.c.niſi ſub nu.4.prope principium ſub ver-
bo malitiam,Hoſtienſ.ibidem.n.24.ver.ſi ſolũ, Abb.
& communiter doct.de renunc.Archidiac.in c.ſug-
geſtum numero primo. & in capi.aduerſitas numero
3.7.quæſtio.1. Turrecrema. in capitul.ſciſcitaris 7.
quæſt.1.vbi Præpoſ.nu.1. idem Præpoſ.in dict.ca.ad
uerſitas §.hoc etiam,nu.1.Diu.Thom.2.2.q. 185.ar.
5.Gig.in tract.de reſid.epiſco.c.17.ſub n.2. Campeg.
in eo.tract.nu.20.Io.a Capiſtr.in ſpec.conſcien. ver-
bo præſtat nu.202.& eſt*communis opinio omnium
doct.quæ concluſio probatur in dict.c. ſuggeſtũ,vbi
Liberius Papa ſcribit omnibus epiſcopis epiſtolam.2.
*Suggeſtum eſt nobis quod pro præteritis laboribus,
nonnulli veſtrum aſſignatas ſibimet,& a Deo com-
miſſas relinquant plebes, & in futuro plures relin-
quere velint eas,quas tueri debent eccleſias, & pro
ouibus ſibi commiſſis laborare negligant,&c.*ſubdit,
attendite itaque vobis & omni gregi,&c.

Secundo comprobatur ex c.ſciſcitaris 7.q.1.ſciſci-
taris,itaque & ea quæ ſequuntur.& ibi.*ſi pernicioſũ
eſt proretam in tranquillitate nauim deſerere,quan-
to magis in fluctibus.&c.*

131 Tertio facit,quia†qui videt lupum venientem,&
dimittit oues,non eſt paſtor,ſed mercenarius Io. 10.
& Chriſtus multa paſſus ẽ pro nobis,Matth.24.Mar.
13.ergo & epiſcopi debent,namque alibi dicitur qđ
132 †beati ſunt qui perſecutionem patiuntur propter iu-
ſtitiam c.ſi eccleſia 23.q.4.& habetur Matth.Beati e-
ritis cum vos oderint homines,& perſecutiones fece
rint,iuxta illud.Ibant Apoſt.gaudentes a cõſpectu cõ
cilij,&c.& Paul.2.Tim.3.dicit,Omnes qui volunt in
Chriſto pie viuere perſecutionem patiuntur, aduerſi
133 tas.n.eſt probatio virtutis,c.ſi enim de pœniten.d. 2.
c.quid ergo pœniten.diſt.3.& medicamentum† vitio
134 rum,c.non omnis.5.q.4.& affert multum vtilitatis,c.
& qui emendat diſt.45.

Quarto & vltimo accedat,quia cum ad perfectio-
nem epiſcopalis ſtatus pertineat quod epiſcopus pro-
ximis curam impendat,& non ſit licitum ei, qui ẽ ſta
tum perfectionis profeſſus,vt omnino deſerat ea,quę
ſunt perfectionis,ergo videtur non licere epiſcopo ſe
corporaliter ſubtrahere ab executione officij, ita ar-
guit D.Thom.dict.2.quæ.185.art.5.verſ.3. præterea.

Declara primo hanc cõcluſionem procedere quo
ties ſubditorum ſalus exigit ſui paſtoris præſentiam,
nam tunc non debet paſtor perſonaliter ſuum gregẽ
deſerere,cum ſit obligatus ad exequendum officium
paſtorale propter ſubditorum ſalutem,ſi vero† ſubdi
135 torum ſalus eo recedente eſſet tuta, vt quia illi ſaluti
poſſet ſufficienter in abſentia paſtoris per alium pro-
uideri, tunc licitum eſt paſtori gregem deſerere ꝓ-
pter perſonæ periculum,vt ſcribit Diu.Thom.com-
muniter*receptus 2.2.dict.q.185.art.5.verſ. reſpon-
deo dicendum.& hanc opinionem tenent.Inn. & alij
doct.ſupra relati,adeo quod hæc eſt cõmunis opinio

Quæ communis concluſio probatur in di.c.aduer
ſitas §.hoc tantum 7.q.1.ibi,*Cum vero ſpecialiter q̃-
ritur,fugiat exemplo Chriſti,qui a facie Herodis fu-
git in Aegyptum,fugiat exemplo Pauli,qui a fratri-
bus per murũ ſubmiſſus eſt in ſporta.Vnde Auguſt i-
nus ait,fugiat miniſter Chriſti,ſicut ipſe Chriſtus in
Ageyptum fugit,fugiat qui ſpecialiter quæritur,dum
per alios firma eſt eccleſiæ ſalus.Hinc etiã ait Domi-
nus diſcipulis,ſi uos perſecuti fuerint in vna ciuitate
fugite in aliã,&c.*Auctoritas igitur eſt Aug.ad Ho
noratum epiſcopum epiſt.180.quæ ita intelligitur p
Diu.Th.loco citat.Hinc Helias fugit a facie Achab,
& ſe in torrentem abſcondit,3. Reg .19.& Dauid
fugit,vt ipſe dicit.43.& Petrus fugit Herodem,vt ha
betur act.apoſt.12.Et ratio eſt,quia tunc ſaluti ſubdi
torum prouidetur quamuis per alium,& vitatur peri
culum.Innoc.in d.c.Niſi ſub.nu.4.

Sublimita non procedere quoties ex abſentia ip-
136 ſius Epiſcopi imminet ſcandalum†ex parte populi,nã
etſi ſaluti ipſius populi ſit per alium prouiſum , non
poteſt epiſcopus ſe abſentare.Ita Innoc. in d.ca. niſi
ſub nu.4.ver.& ideo quod diximus,Hoſt.nu.26.ver.
ſed quid.& ratio eſt,quia potius vitandum eſt ſcan-
dalum eiuſdẽ populi,quod iuſte mouetur de iure po
ſitiuo,quam ſcandalum perſecutorum,quod iniuſte
mouetur.

Declara ſecundo non procedere quoties ex præſẽ
tia ipſius epiſcopi ſubditis nulla afferretur vtilitas im
mo apparet contrarium,puta,quia ex dicta fuga poſ-
ſet fieri aliquod vtile eccleſiæ,& ex ipſius præſentia ,
137 non†habetur niſi occiſio ipſius,& miniſtrorum eccle
ſiæ,hoc enim caſu poteſt deſerere ita declarat optime
D.Thom.2.2.q.185.ar.5.verſ.ad primum in fi. dum
his verbis ſcribit,Ille autem qui ad euitandum pericu
lum recedit abſque detrimento gregis,non tanquam
mercenarius fugit.& hãc opinionem etiam tenet Ni
colaus de Lir.ſuper Matth.10.Io.a Capiſtr. in ſpecu.
conſcien.verbo præſtat,nu.202. Card.Alex.in d.c.ſci
ſcitaris,num.primo,verſ.ſi autem,Gig.loc.cit.& hęc
eſt*communis opinio canoniſtarum,& theologorũ,
quæ probatur in d.c.ſciſcitaris ibi vbi,&c.

138 Et ratio eſt quia fieri non†debet quod factum re
leuat l.hæc ſtipulatio §.diuus. ff. vt leg. nomi. caue.
Card.Pariſ.conſ.5.n. 44.vol.4.

In ſecundo capite,quando totus clerus quæritur,
conſtituenda eſt concluſio ſimilis,epiſcopum & cle-
139 rum non poſſe deſerere eccleſiam†quam tenent Inn.
in dicto c.niſi.num.4.verſ.ſi totus clerus,Abb.nu.11.
verſ.quando perſecutio,& communiter doctores ibi
ſequuntur de renunc.Diu.Thom.hanc opinionem ,
videtur firmare.2.2.dict.q.185.ar.5 .ver. reſpondeo ,
dicendum prope fin.

Et ratio eſt,quia non poſſent miniſtrare ſacramen
ta eccleſiæ,& ſic non prouideretur ſaluti animarum,
& per conſequens dicendum eſt non poſſe deſerere
faciunt relata in ſuperiori capite.

Declara primo hãc concluſionem procedere quo
ties laici vellent eos defendere, alias†autem,ſi nollent
140 vel non poſſent,poteſt clerus recedere & tranquillita
tem temporis expectare,ita Abb.dict.c.niſi num.11.
verſ.quandoque perſecutio dirigitur,vbi etiam dicit
hoc caſu debere ducere quos poſſent,ne in tanto di-
ſcrimine laici remaneant ſine ſacramentis ,vel forte ,
aliquem ex clero relinquere ob hanc neceſſitatem, c.
ſors.20.q.7.quod etiam tradit Inno.loco cita.ſub. n.
4.& valde commendandi eſſent,qui inſpirati marty
rium ſuſtinere vellent,7.q.§.cum vero,Hoſt. d. c.niſi
ſub

ſub nu.20.Inno.& Abb.& communiter.
Declara ſecundo hanc cõcluſionẽ procedere quo
ties alias populo non poteſt cõſuli,ſecus ſi alia via oc
curri poteſt,ita Inn.Abb.& alij in locis cita. id dedu-
centes ex adductis in ſuperiori capite.
In tertio capite,quando perſecutio eſt contra totã
eccleſiam,ſcilicet contra epiſcopum clerum &†popu
lum,ſiue ab infidelibus,ſiue fidelibus, ſiue quæratur
141 vt fidem dimittant,ſiue non,ſed vt infidelibus ſubij-
ciantur,vt eis ſeruiant,conſtituẽda eſt concluſio, epi
ſcopum,clerum & plebẽ non debere deſerere patriã,
ita Inno.& Hoſtienſ.in d.c.niſi ille col.4. prope fin.
iſte nu.26.ſequitur Abbas nu.11.verſ.ſi ſit contra to
* tum,& eſt*communis concluſio omnium doct.ad quod
facit d.ca.ſi rector.43.diſtin.cap.igitur,& ca. ſcire, &
ca.ſeq.33.quæſt.7.& ratio vulgaris eſt,quia tenentur
142 † defendere patriam,l.1.§.vlt.l.2.& 3.ff.de iuſt.& iur.
Barba.conſ.34.col.18.lib.2.& conſ.10.col.3.eo.lib.2.
Franc.Curt.Sen.conſ.45.ſtatuto colũ.4.Hinc natura
143 liter quis mouetur ad tuendos mores patriæ,†l. veluti
ff.de iuſt & iur.& ob id natus ex partialibus præſu-
mitur partialis,Angel. in leg. ſi fugitiui C. de ſeru.
fugit.Barbat.in capitul. in præſentia. numero 30.
de proba.& in c.2.num.47.de conſtit. & ob id quiſ-
144 que† laudat patriam ſuam prædicat & extollit, ſicuti
facit Vlpianus in l.1.ff.de cenſ.vbi gloriatur ſe nobili
ortum eſſe patria,Bart.in l.excuſa.tutor. quando qui-
145 dem nobilitas†loci multum confert ſplendoris & glo
riæ,l.ſi quis C. de natura.libe.& late deducit Tiraq.in
tract.de nobilit.c.12.nu.1.cum ſeq.nam talis præſumi
146 tur,qualis eſt eius patria,†Bart.in tracta. de Guelf. &
Gibel.quem ad hoc refert & ſequitur Barb. in repet.
cap.Rainutius in 4.col.de teſtam.nam ex patria mo-
res aſſumuntur,Plat.lib.8.de repub. & lib.5. de legib.
Ariſto.lib.7.Alex.ab Alex.lib.4.dier.genial.c.13. Cæ-
lius Rhodig.lib.lectio.antiq.18.c.18.
147 Accedit quia patria†cuilibet dulciſſima eſt,l.qui ha
beat,& ibi glo.ff.de leg.3.Io.Andr.in c.quod alicui in 1.
col.de reg.iur.in mercur.late Bolognin.in authẽ.habi
ta col.1.C.ne ſi.pro patr.Dec.conſ.824.nu.9.Card.Pa
riſ.conſ.12.nu.18.col.3.& conſ.16.num.47.eo.vol.3.
Caſſan. in catalogo gloſ.mundi,in 12.par.17.conſide
ratione,late Tiraq.de legib.connubia.l.7.num.65.66.
ſequen.
Declara hanc concluſionem procedere,quãdo ad
eſt ſpes defenſionis,nam tunc eſt defendenda,ſi vero
148 nulla adeſt ſpes,tunc poſſunt omnes†deſerere & fuge
re,vt tradit Inn.in d.c.niſi col.4.in fin. verſ. dixerunt,
Hoſtien.nu.26.Abb.nu.11.Et ſi non poſſunt fugere,
conueniant,vt fiant ſerui perſecutorum, dummodo
149 †fidem non dimittant,Inn.Hoſtienſ.Abb.in locis cita
tis,& videmus ita factum fuiſſe in pluribus locis occu
patis a Turcis,alias martyrium ſuſcipiant,vt factũ fuiſ
ſe in aliquibus locis Angliæ legimus.
Et ſi perſecutores,ſiue fideles,ſiue infideles obſidẽ
tes muros dicant,Parcemus vobis,eijcite tamen cleri
150 cos,populus eos non eijciet,†Inno.dict.ca.niſi col. 5.
verſ.immo,Hoſtienſ.nu.26.verſ.quid,&c.
In quarto capite,quando perſecutio eſt contra bo
151 na eccleſiaſtica ,tunc epiſcopus †debet ſe opponere,
ita Inn.dict.cap.niſi num.5.in princ.Hoſtienſ.nu.28.
verſ.quid ſi non quæratur,Abb.nu.11.verſ.quando de
renunc.&*communiter doct.Ad quod facit c. dile-
cto de ſenten.excomm.li.6.cap.ſignum de homicid.
Hac etiam ratione Beat.Tho.Cantuarien.martyrium
ſuſtinuit,vt per Capiſtran.in cap.manifeſta n. 33.de
152 pœni.& remiſſ.Accedit quia bona†ſunt neceſſaria cle
ricis,c.ſi quis obiecerit 1.q.3.
153 Quinta cauſa eſt graue†ſcãdalum,vt ſcribunt Inn.
* in c.niſi,num.6.Hoſtienſ.num.63.Abb.num. 12.&*
communiter doct.de renunc.Hoſtienſ.in c.cum tua
de corpo.vitia.Feder.de Sen.de permutatio.beneſ.nu.
40.glo.vlt.in c.ſcias 7.q.1.Diu.Tho.2.2.q.185.art.4.
ver. reſpondeo,cũ alijs allegatis per Iacob.in tract.de
cõc.lib.9.art.3.nu.24.& nu.37.Gig.in tract. de reſid.
epiſco.num.19.Rebuff.in prax.benef.in ti.de reſign.
expr.nu.1.Maiol.in tract.de irregular.li.1.ca. 2.nu. 4.
& cap.13.num.7.
Et probatur in dic.c.niſi.§.*Pro graui quoque ſcandalo euitando (cum aliter ſedari non poteſt) licet epiſcopo petere ceſſionem ne plus temporalem honorem quam æternam videatur affectare ſalutem, memor illius quod dicit Apoſtolus, ſi ſcandalizauerit fratrẽ meum, non manducabo carnem in æternum,&c.*
Ex quibus verbis ſatis colligitur ratio huius conclu
154 ſionis quia prælatus plus debet*appetere æternam ſa-
lutem,quam commodum temporale,quãdo quidem
finis optimus ſit reſpicere bonum æternum . & hac
155 ratione & alijs ſcandalum † eſſe vitandum ſcripſere.
Ioannes a Capiſtr.de auctor.Papæ tit.per quos Papa
poteſt extra,nu.181.Io.Lup.de confede.princ.mem-
bro.1.nu.4.Reſtaur.Caſtald.de Imper.q.51.nu.19.quod
eo magis ſcandalum eſt euitandum in prælatis, cum
156 factum ipſorum de facili trahatur†in exemplum a ſub
ditis,c.magnæ de vot.Stepha.Aufrer.in clemen.vt cle
ricorum num.17.verſ.idem de offi.ordin.iuxta illud.
Eccleſiaſt.10.ſecundum iudicem populi, ſic & mini-
ſtri eius,& qualis rector ciuitatis eſt,tales inhabitãtes
in ea,c.præcipue 11.q.3.iuxta illud Claudiani Com-
ponitur orbis regis ad exemplum.Prælati enim poſi-
ti ſunt tamquam ſignum ad †ſagittam c.qualiter & quan
157 do el 2.de accuſa.Corda enim infirmorum ex ſcanda
lo prælatorum percutiuntur, & miniſterium eccleſiæ
vituperatur,ca.presbyter ſi a plebe 2.q.5.Ideo dicit.
Grego.in ſuo paſtorali,quod plures occidimus exem
plo,quam gladio.Pauin.de viſitat.2.par.q.9.num.29.
158 verſ.& dicit.& plus peccant†prælati exemplo , quam
culpa,vt tradit Patritius in tract.de inſtitu.reip.quem
refert & ſequitur Io.Lecirier.in tract.de primo geni.
lib.1.q.9.ideo dicitur in c.præcipue.11.q.3.quod præ
lati tot mortibus ſunt digni , quot ad ſuos ſubditos .
mala tranſmittunt exempla,Petrus de Baiſ.in direct.
electio.3.par.c.33.nu.3.& per conſequens ſubditorũ
159 errat a†prælatis imputantur.c.quicquid 1.q.1.ca. irrẽ
fragabili de offic.ordin.ſicuti e contra integritas præ
ſidentium ſalus eſt ſubditorum,& ſicut diligentia ,in
160 opere mater eſt,ita nouerca eruditionis†negligentia.
c.nihil diſt.83.Hinc dicitur in c.1.Conc.Trid.de re-
for.ſeſſ.22.*Nihil eſt,quod magis ad pietatem , & Dei cultum aſſidue inſtruat , quam ſuperiorum vita, & exemplum,&c.*& in c.1. ſeſſ.25. de refor. *Nec enim dubitandum eſt,&c.*
161 Amplia vt ratione ſcandali epiſcopus poſſit † cogi
renunciare epiſcopatui,vt ſcriptum reliquerunt Fede
ric.de Sen.in tracta.de permuta.benefic.num.40. Ho
ſtienſ.in dict.c.niſi nu.63.Card.Iacobat.de conci.lib.
9.art.3.nu.37.Marc.Mant.in dialogo de conc.nu.55.
** & eſt*communis opinio doct.& ita vidi ſeruari in*
praxi,ad quod facit c.nihil de præſcri.c. cũ teneamur
de præben.c.1.2.& 3.de iur.patron.c.inter ſolicitudi
nes §.1.de purg.canon.c.hæc quippe.2.q.6.
152 Ratione etiam ſcandali † epiſcopus etiam inuitus
transfertur de loco ad locum. not.in c. quæſitum de
rerum permuta.Arch.in c.ſuggeſtum.7.q.1.de elect.
late

late Ro.cõſ.332.col.pen.& vlt.Rodan.de reb.eccl.nõ
H alienan.rub. 18.nu.54.& eſt*communis opinio doc.
163 Et ratione ſcandali quis†priuatur beneficio,c. nõ
eſt de reg.iur.per quem tex.hoc vult Gamb.in extra-
uag.Iulii ij.de ſimo.Papæ electione nu. 256. cap. tua
de clerico ægrotante,per quem tex. hoc vult Steſan.
Aufrer.in clem.vt clericorum nu.12.de offic. ordin.
164 Vnde illud quod dicit Inn.in c.licet de elect.quod
nullus compellitur†renunciare,intelligitur ſine cauſa
ſecus autem cauſa accedente.ita declarat Iacobat. de
cõc.dict.lib.9.art.3.nu.25.
Et ratio prædictorum eſt,quia pro bono pacis in
ducendæ,& ſcandali extinguendi,iuris præcepta†rela
165 xantur.§.iam noſtris.28.q.1.c.ſi forte vbi glo.diſtinct.
63.c.neceſſariæ.1.q.7.c.ſane de temp.ordin.c. latores
de cleri.ex iniuncto de ope.no.nunc.c.quod dilectio
de conſanguin.& affin.cum alijs adductis a Roman.
dict.conſ.332.nu.16.& tradit Io. a Capiſtrano in c.
manifeſta nu.43.de pœniten.& remiſſ.Barba. conſ. 1.
magnus col.antepen.& penul.lib.3.Felyn.in c.2. col.
166 1.& 2.de præſcri.Ideo multa†permittuntur,vt euiten
tur ſcandala,quæ alias nõ permitterẽtur,Philip.Prob.
de iur.regal.q.23.n.3.Andr.Barba.de præſtant. Card.
1.q.Baſil.1.p.nu.37.& 38.Petr.Albin.de pontific.po-
teſta.nu.1.Grego.Magal.de ſecurit.& ſalu.conduct.
c.2.nu.13.Lancellot.de attenta.2.par.c.4.Amplia.21.
Rebuff.de priuileg.ſcholarium priuileg.110.nu.2. &
receditur a regulis iuris,vt vitetur ſcandalum Iacoba.
de cõc.lib.9.art.12.nu.114.& eo.lib.art.3.nu.28.Re-
doan.de ſimon.c.3.n.16.Cœpol.de ſimul.contract.n.
247.& ſcandalum inducit†iuſtam cauſam diſpenſan-
167 di in omni caſu etiam prohibito Card.Pariſ.conſ.68.
nu.132.vol.4.Sarn.in tract.breuium.nu. 24. Mantua
conſ.121.nu.64.Ancharan.conſ.339.Barba, late dic.
conſ.1.lib.3.& propter ſcandalum,eligendus non de-
bet eligi,neque confirmari Petrus de Baiſ.in direct
electio.c.4.p.2.nu.1.& propter ſcandalum poteſt reſi
ſti Papæ,Iacobat.dict.lib.nono art.12.num.44. & d.
169 art.12.& art.3.diſputat,an Papa poſſit cogi†ad renun
ciandum Pontificatum ratione ſcandali.
170 Accedit quia propter†ſcandalum epiſcopus cenſe
tur irregularis,c.ex litteris 2.& ibi Glo.de homic. c.
cum olim de cleri.coniug.Ioan.de Capiſtr.in ca.ma-
nifeſta nu.43.de renunc.ſed irregularis cogitur, vt di
cetur in ſequenti cauſa, ergo & hoc caſu.
Comprobatur,quia ſi epiſcopus non renunciaret,
& non cogeretur ad hoc,remaneret contemptibilis
& odibilis,Iacoba.d.art.1. nu. 28.& ideo† vtilitas pu
171 blica debet præferri priuatæ,c.ſcias 7.q.1.c.in ſcrip-
turis 8.q.1.hinc Clemen.1.ceſſit Pontificatui ob vi-
tandum ſcandalum,ne Pontificatus tranſiret per ſuc
ceſſionem,c.primo,vbi gloſ.& Præpoſ.8.q.1. de qua
re dixi ſupra.& ratione ſcandali vidi cogi quendã epi
ſcopum reſignare,non ſunt multi anni.
Exemplificatur huiuſmodi concluſio in ſcandalo
172 vitæ,doctrinæ,& iuſtitiæ, namque ſcandalum † eſt
dictum,vel factum,vel ſignum quo offenditur proxi
mus,vel cuius occaſione trahitur quis in conſenſum
peccati mortalis,& ſic in ruinam.Hoſtienſ.in ſum.de
renun.n.9.Diu.Tho.2.2.q.43.ar.1.& 9.Stephan. Au-
fre.in Clem.vt clericorum num.17.de offic.ord.Tho.
Act.de ludo.ſchaccor. q.12.princ.num.14. Alfonſ.
Hoied.in trac.de incompati. beneſ.p. prima cap.21.
173 num.6.Hieron.ſup.cap.15.Matth.& eſt† triplex,vt di
* ctum eſt,& fuit opinio Hoſtien.*communiter recep
ta in loco citato.
174 Vitæ,vt quia†epiſcopus ſit publicus cõcubinarius
aut quid ſimile faciat,doctrinæ quia falſum doceat ,
prædicet;iuſtitiæ quia vendat beneficia vendat iuſti-
tiam,aliaque ſimilia faciat,iux. notat. per Alfonſ.de
Caſtr.de iuſta punit.hæretico.li.1.c.20.Alc.de Aleſ.
in 2.par. q.189.membr.7.Adrian.in quolibet primo
art.2.& 3,Gem.in cap.licet di.45.Card.in Clem.1.de
off.ord. Fely.in c.nihil,de præſcrip.
Ex his enim ſatis colligitur ſcandalum eſſe vitan-
dum.declara tamen hoc procedere , quando poteſt
uitari ſine peccato,& ſic abſque periculo†vitæ æter-
175 næ,ſi vero†non poteſt ſine pecato vitari,tunc eligen
dum eſt potius ſcandalum,quam peccatum mortale,
vt tradunt Innoc.Hoſt.gloſ.& Abb.& alij omnes in
dicto cap.niſi de renunc.Durand.de Conc.rub.4.nu.
73.Contrad.Brunus de hæret cap.16.num.26. opti-
me Coua.in reg.peccatum,in 1.par.num.4.de reg.iur.
in 6.Io.Lup.de confed.princi.§.iſta q.num.4.
Idque deducit ex dicto cap.niſi in §. pro graui ibi. *Sed inter ſcandalum & ſcandalum eſt ſubtiliter diſtinguendum, ſicut Dominus ipſe diſtinxit, cui cum dixiſſent Apoſtoli, Scis , quia Phariſæi audito hoc verbo ſcandalizantur? reſpondit illis, cæci ſunt , & duces cæcorum.* Alibi vero dixit, *qui ſcandalizauerit vnum de puſillis iſtis, qui in me credunt, expedit ei, vt ſuſpendatur mola aſinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris,&c.*Et ſic dominus no-
ſter Ieſus Chriſtus cum anima duertiſſet ſcandalum,
non poſſe vitari ſine peccato,dixit Apoſtolis, Sinite.
Matth.15.nam potius peccatum vitari debet, quam
ſcandalum.cap.qui ſcandalizauerit de reg.iur.c. ma-
gnæ § penul,de vot.cum autem poteſt vitari,ſine pec
cato,dominus noſter Ieſus Chriſtus dixit vitandum
Matth.cap.18.Qui ſcandalizauerit,&c.cap. cum ex
iniuncto §.ſuper eo de ope.nou.nuncia.Tho.act.de
lud.ſchacc.q.5.princip.num.25.
Declara concluſionem principalem,vt quoties co
gitur epiſcopus renunciare†ob ſcandalum,ei ſit dan-
176 da recompenſa,aut contra cãbium reddituum,vt poſ
ſit viuere,& non habeat mendicare.Ita Feder.de Sen.
* communiter*receptus in tractat.de permut. benef.
num.40.vt tradit Card.quem refert,& ſequitur Card.
Iacobac.in tract.de conc.lib.9.ar.2.num.25.& num.
37.Idque in facti contingentia fuit obſeruatum per
ſanctiſſimum dominum noſtum Sixtum V.
Sexta cauſa, propter quam epiſcopus poteſt pete-
177 re ceſſionem eſt irregularitas†perſonæ,vt tradunt In
no.in dict. c.niſi de renun.num.8.Hoſtien. num.67.
* Abb.num.14.&*communiter alij,Hoſtienſ.in ſum.
tit.de renunc.num.9.verſ.irregularitas.Gig.de reſid.
epiſco.cap.17.nu.20.Diu.Thom.2.2.q.85.ar.4.verſ.
* reſpondeo,& eſt*communis opinio doct.quæ pro-
bat in dict.c.niſi d.§. *Perſonæ vero irregularitas, vt ſi forte ſit bigamus, vel viduæ maritus, eſt cauſa, propter quam petere poteſt licentiam aliquis reſignandi, atteſtante Apoſtolo, qui dicit; Oportet epiſcopum eſſe vnius vxoris virum. &c.*
Et ratio eſt,quia epiſcopus irregularis non poteſt
exercere ea,quæ incumbunt ſuo officio,nam†irregu
178 laritas eſt nota ſeu impedimentum canonicum ex fa
cto,vel defectu proueniens,quo quis prohibetur ad
eccleſiaſticos ordines promoueri,& in eiſdem mini-
ſtrare,Specula.in tit.de diſpenſat.§.iuxta in principio
Ioan.Andr.& Archid.in cap.1.de re iud.lib.6.Lap.in
clem.ſi furioſus de homic.Maria.Socc.Sen.in cap.ſen
tentiam col.2.ne cler.vel.mona.Villa dieg.de irregu
lar.cap.1.Diu.Antoni.in ſua ſum.par.3. tit.28. cap.1.
Aluar.de planctu eccleſ.lib.1.c.64.Silueſter & Tab.
in

in verbo irregularitas,Nauar.in Manual.c.27. n.191.
Maiol.de irregul.lib.1.c.1.num.2.

Amplia vt ſtante huiuſmodi irregularitate epiſco-
179 pus poſſit renunciare†epiſcopatui. idque colligo tũ
ex dicto §.perſonæ, interpretando verbum, poteſt,
id eſt debet,vt facit Hoſtienſ.ibidem num.14.& dixi
mus ſupra, tum etiam ex ijs,quæ tradunt Abb. in c.
ad ſupplicationem,n.8.de renunc.Iacoba.in tract.de
conc.lib.9.ar.3.n.25.

180 Accedat,quia quamuis irregulari†non poſſit con
ferri beneficium ca.is qui in 2.reſpon.de ſenten.exc.
lib.6.Abb.in ca.vlt.de exceſſ.prælat.Felyn.in cap.2.de
181 reſcrip.col.3.in fin.& collatio ei facta non†valeat, vt
per Card.Pariſ.late conſ.136.num.41.vol.5. Anchar.
conſ.48.Rebuff.de nominat.q.vlt.verſ.4. idque ipſo
* iure,vt eſt*communis opinio,de qua per Nauar. in
manual.cap.27.num.251.

Tamen ſi fuerit collatum,& poſtea ſuperuenerit
irregularitas,illa irregularitas quocunque modo ſit,
182 non inducit priuationem†illius beneficij quæſiti ip-
* ſo iure,vt tenuit Inno.communiter*receptus in ca.
cum noſtris de conceſ.præb.Felyn.in c.inquiſitionis
de accuſa.de communi atteſtatur Nauar. qui tenet
hanc opini.in ca.ſi quando,except.10. num.12. verſ.
tertio puto maius dubium,de reſcriptis ſol.mihi 10.
idem Nauar.in manua. cap.27. num.250.verſ. ſexto
principaliter dico,ex ca.clericis,ne cler.vel mona. &
arg.cap.minor diſt.50.poteſt tamen ob dictam irre-
183 gularitatem priuari†vt voluerunt Inn.Ioã.Andr.Car.
in cap.com noſtris in princ.de conceſ. præben. Mil.
184 in verb.irregularis ver.irregularis vt homicida†Card.
Pariſ.conſ.136.num.40.vol.4.namque eſt irregularis
qui notorio crimine enormi &, digno depoſitione
notatur,ca.vlt.de tempo.ordinan.Diu.Antoninus in
185 ſumma par.3.tit.38.cap.6.§.7.nec ſufficit†enormitas
de tempo.ordinan.Aret.in cap.cum non ab homine
col.13.cum ſequen.de iudici.Bar. Brixien. in addit.
glo.in c.vlt.diſtinct.25.Nauarr.in manua. dict.c.27.
num.248.verſ. tertio dico.Vnde cum iſte epiſcopus
irregularis poſſit priuari,ſequitur eum poſſe cogi ad
reſignãdum epiſcopatum . Et exemplificatur in d.
cap.niſi cum pridem,verbis iam citatis, *quando eſt
bigamus vel viduæ maritus*. Diu. Thom.2.2. q.185.
186 ar.4.verſ.reſpondeo. Bigamia autem eſt† irregulari-
tas ex defectu ſacramenti procedens , vt tradit Ho-
ſtienſ.in ſumm.in tit.de bigamis Io. Montagnia in
187 clemen.ſi furioſus in 1.par.§.?.num.1.& eſt † triplex
* vera,interpretatiua,& ſimilitudinaria,glo*communi
ter recepta in cap.2.de biga.Rota in deciſ.1. eodem
tit.in nou.Specul.de diſpenſat.§.iuxta num.9.de com
muni Nauar.in manua.cap.37.nu.195.verſ. ſecundo.

188 Primo dicitur†vere bigamus qui ſecundas contra
* xit nuptias,glo.*communiter recepta in c.2.de bigã.
Diu.Thom.3.diſtinct.27.q.1.ar.4.Maiol.de irregu-
larit.lib.1.cap.32.col.3.ſub.nu.3.Nauar.dict.c.27. in
manual.nu.195.

189 Secundo interpretatiue† bigamus dicitur, qui vi-
duam in vxorem adhuc primam acceperit,& cogno-
uerit carnali commiſtione,cap.ſi quis viduam 34. di
* ſtinct.cap.maritum diſtinct.33.glo.* communiter re
cepta in cap.vlt.de bigam.Silueſtr.in ver.bigamus. &
hæc dicititur bigamia intrepretatiua, quia fingitur
duas vxores habuiſſe,Nauar.dict. cap.27. num.195.
verſ.interpretatiua.Idemque erit ſi cum virgine quã
poſt commiſſum adulterium ab ea,cognouit,cap. ſi
* cuius diſtin.34.& ibi glo.&* communiter doct.Abb.
in cap.ſi vir.de adult.de communi atteſtatur Couar.
dict.§.ſecundus num.3.ver.quarto,etiam ſi ex percep
to eccleſiæ adulteram vxorem inuitus cognouerit Ho
ſtienſ.in ſumm.tit.de bigamis q.9.S.Thom.Palud.&
alij in 4.ſententiarum diſtinct. 29.q.4.Aufrer. in cle.
1.de offic.ordina.Capell.Tholoſ.deciſ.255.Silueſt.in
** ver.bigamia q.1.& eſt magis**communis opinio te
ſte Couar.dict.§.ſecundus num.3.ver.Anchar. conſ.
134.Anan.in c.3.de adulter.

190 Tertia eſt bigamia†ſimilitudinaria,quam incurrit
ordine ſacro inſignitus,vel voto ſolenni adſtrictus,cũ
aliqua etiam vnica contrahens & conſummans cap.
quot 27.q.1.cap.vlt.de bigam.licet illa ſit virgo,An-
g.verb.bigamia §.9.Silueſt.in eodem verbo in princ.
ſanct.Anto.in ſua ſumm.4.par. tit.21. cap.1. Nauar.
191 di.num.195.Ita etiam bigamus eſt qui † etiam vnicã
vxorem habuit corruptam,non tamen virginem,cap.
debigam.cap.1.de cler.coniug.in 6.cap.curandum,c.
ſi quis de laicis 34.diſt.late Couarr.dict.§. ſecundus
col.3.ante num.3,cætera,quæ de bigamia poſſunt di-
ci,require pænes Couarr. Nauarr.& Maiol. locis ci
tatis,vbi late.illud autem ſciendum eſt,quia cũ Diu.
Paul.1.ad Timot.cap.3.iubeat,ne quis ad Dei mini-
ſterium accedat niſi fuerit vnius tãtũ vxoris,vir,i. vel
vnius vxoris,vel nullius, vt declarat Inn.I.in epiſt.3.c.
1.& habet in ca.propoſuiſti di.82.& c.1.di.26.cũ gl.
Diu.Ambroſ.de off.lib.1.c.50.D.Auguſt.lib.de dog
ma.eccl.c.73.D.Tho.4.diſt.27.q.1.a.4.& ideo nõ eſt
192 bigamus†admittendus ad ordines,& beneficia,c.ſub-
diaconus diſt.34.c.17.ſeſſ.23.Conc.Trid.& admiſſus
debet eiici,c.ſi quis viduam diſt.50.c.1.de biga. lib.6.
Io.And.in add.ad Spe.ti.de diſp.§.iuxta verſ. & ſcias.
Maiol.de irre.li.1.c.32.ſub n.4.verſ.& quia Rot. dec.
2.de biga.Specu.in titu.de diſpenſ.§.iuxta verſ. defe-
ctus,Archid.in c.lector.diſt.34.& * cõmuniter doct.
193 Ideo epiſcopus bigamus†& viduæ maritus poteſt cõ
pelli ad renunciandum,cum etiam poſſit priuari iux-
* ta*communes concluſiones receptas a docto.

194 Immo religionis profeſſio bigamiam†non tollit,vt
* eſt*communis opinio,de qua per Cou.in d.clem. ſi
195 furioſus.1.p.§.ſecundus.nu.6.quia ingreſſus†religio-
nis eam tollit irregularitatem,quæ nõ procedit a cul
pa,vel actu ipſius monachi,nempe natalium defectu,
non tamen eã quę ab actu proprio deducitur gl.in c.
2.de apoſt.& ibi Abb.Mar.Soci.ſeni.in c.ad audien-
tiam col.vlt.de homic.Hinc eſt quod epiſcopus non
196 poteſt ſup bigamia* diſpenſare,Præpoſ. in ca. lector
diſt.50.Ang.in verb.bigamus,Io. Montagn. in tract.
* de big.q.7.& hanc*eſſe communem opi.doctor.atte
ſtantur poſt alios Cou.d.§.ſecundus num.4.,& doct.
in c.at ſi clerici.§.adulte.de iu.niſi in caſu de quo per
Tur.crem.in d.c.lector diſt.50.& Diu.Thom.4.ſent.
diſt.27.q.3.

197 Summus†autem Pontifex(quicqd alij voluerint)
poterit diſpenſare cum bigamis ad ordines Inn.in c.
2.de bigamis,& in c.ad audientiam de homic.D.Th.
in quolibet 4.ar.8.Rot.dec.1.de big.in nou.D. Ant.
3.p.ti.28.c.3.Io.Mont.d.q.7.Cou.d.§. ſecundus n.4.
* Naua.d.c.27.nu.197.verſ.5.& communiter*doct.de
communi et atteſtatur Hoied. de incompat. benef.
p.1.c.23.n.117.ver.ſed breuiter.& ratio eſt†quia om
198 nis irregularitas ſolo iure humano inducta eſt,c. le-
ctor cum glo.diſt.34.Inn.in c.ad audientiam de ho-
mi.idem Inn.col.3.Ant.de Butr.nu.19.in d.c. niſi cũ
pridem,& eſſe*communem fatentur Sil.verſ. irregu-
laritas in fi.Palu.in 4.ſententia.diſt.25.q.3.Flor. 3.
p.tit.28.c.2.§.6.de communi etiam atteſtatur Cou.
in initio primæ partis.d.clem.ſi furioſus.nume.2.vbi
alios

alios citat;& ideo Lucius Panormitano bigamo 1.c.
lector diſt.34.& Io.de Lignano refert in c. poſtulaſti
199 de renuncia.†quod ipſe promotus fuiſſet ad cardina
latum,niſi bigamia obſtitiſſet.

* Ex quo ſequitur concluſio*communiter a doct.
200 recepta non omnem irregularitatem præberet† legiti-
mam cauſam reſignandi epiſcopatum,quia poteſt di-
ſpenſari vt tradunt Inn.Ant.de Butr.Abb.& *com-
muniter doct.in d.c.niſi Gig.de reſiden.epiſc.c.17.n.
20.& 21.

Et probatur expreſſe in d.c.niſi cum pridem,§.per
,, ſonæ illis verbis . *Non tamen propter quamlibet irre-*
,, *gularitatem perſonæ debet ei,qui irregulariter mini-*
,, *ſtrauit cedendi licentiam indulgere,vt pote ſi de legi*
,, *timo matrimonio non ſit natus,quia licet irregularita*
,, *tem huiuſmodi non potuerit ſubticere , ſi tamẽ & cul*
,, *pa latet,& cauſa,cũ eo,qui laudabiliter ſuum imple-*
,, *uit officiũ(iniuncta ſibi pœnitentia cõpetente) poteſt*
,, *non minus vtiliter,quam miſericorditer diſpenſari.*

201 Ex quibus colligitur quod multis modis ſit aliqd
irregularis,vt late per Spe.de diſpenſat.§.iuſte,& per
Nauar.in Manual.n.191.vſque ad n.250.per Burg.
in tract.de irreg.per Maiol.in eo.tract.li.3.c.1. Silu.
in verbo irregularitas.

Secundo colligitur quod iniuncta pœnitentia di
ſpenſatur,cum omnis irregularitas ſit de iure poſiti
uo,*communis opinio teſte Coua.d.clem.ſi furioſi
in initio primæ par. n.2.

Tertio colligitur, quod non omnis irregularitas
habet cauſam iuſtã cedendi,& ita*communiter reci
pitur,ac etiam*practicatur.

Et hæc quantum ad cauſas relatas.Nunc autem q̃
ro an aliæ ſint cauſæ præter relatas ſex,ex quibus epi
ſcopus poſſit reſignare epiſcopatum?

Hoſt.in d.c.niſi cum pridem, ſub nu.78. videtur
tenere negatiuam opinionem,nam dicit,ſex eſſe cau
ſas,idemque affirmat.Anto.de Butr.ſub.n.5.Fuſc.de
viſi.p.2.c.28.nu.1.Redoan.de ſim.p.2.c.13.num.11.
Gig.de reſi.Epiſcop.c.17.nu.12.

Quę opinio probatur in d.cap.niſi cum pridem in
verſ.verum,dum inquit ſummus.Pontifex relatis p̃-
dictis ſex cauſis.*Verum ſi propter alias cauſas ceſſio*
nem affectes,non eſt in hoc tibi poſtulanti fauendũ,
cum huiuſmodi poſtulatio videatur non eſſe diſcreta
*&c.*ſi ergo poſtulatio ex alijs cauſis non eſt diſcręta
ergo reijcienda eſt,namque ſummus Pontifex annuit
iuſtis petitionibus.

202 Secundo comprobatur,quia cum†referat ſex cau
ſas,videtur excludere alias ex vulgari &* communi-
ter recep.l.cum prætor ff.de iud.late Felyn.in c.non-
ne de præſumi.namque ſi voluiſſet illas expreſſiſſet ,
arg.l.vnica §.ſin autem C.de caducit.tollend.Non ex
preſſit,ergo noluit c.ad audientiam de decimis.

His tamen non obſtantibus contrariã opinionem
exiſtimo veriorem,vt epiſcopus ex alijs cauſis poſſit
203 †reſignare epiſcopatum,dummodo cauſa ſit vtilis,&
honeſta.quam opinionem expreſſe probat tex.in d.c.
,, niſi cum pridem,in finalib. verbis.*Quia vero in poſtu*
,, *lando cedendi licentiam inſtitiſti,tibi te duximus re-*
,, *linquendum,vt diſtinctis cauſis propter quas cedere*
,, *oporteat,ſi propter aliquam cauſam vtilem,& hone*
,, *ſtam in huiuſmodi propoſito perſeueres,de licentia no*
,, *ſtra cedas,alioquin cedendi licentiam auctoritate a-*
,, *poſtolica tibi ſcias eſſe penitus interdictam, &c.* &
204 ratio quia ex cauſa iuſta receditur a regulis†iuris, l. ſi
hominem ff.mand.Deci.in c.cum ſit Romana,n. 13.
de appel.Menoch.de arbitr.iud.lib.2.caſ.52.nu,5.

Secundo probatur hæc concluſio ex exemplis , &
doctrinis adducendis in ſequentibus concluſionibus
adeo quod apparebit hanc eſſe communem & recep
tam opinionem etiam in praxi.

Non obſtant in contrarium allegata,& P.tex.in d.
c.niſi cum pridem in §.ſiue verſ.verum,quia reſpon-
detur verba illius §.eſſe intelligenda de cauſis non iu
ſtis,non honeſtis,ſed indiſcretis,idque deducitur ex
verbis relatis poſitis in fin.illius ca. vbi excipitur, cau
ſa iuſta,& honeſta,& tamen ſequentia†declarant præ
cedentia,l.ſi ſeruus plurium §.vlt.ff.de leg.1.l.qui filia
Reb.eo.tit.& li.Bal.in l.domum col.1.in fin.C. de rei
vend.Iaſo.conſ.215.col.2.lib.2.& vt vna pars legis ,
non ſit contraria alteri,ſed vt potius declaret iuxta l.
vtrum ff.de petit.hæred.d.l. qui filiabus ff.de leg.1.l.
non eſt nouum ff.de legibus.

Ad ſecundum argumentum reſpondeo vnius in-
206 cluſionem non eſſe excluſionem alterius†quoties ca-
ſus excluſus includitur alia via, Salicet.in l. quod de
crimine in 2.oppoſit.C.qui accuſat. Deci.conſ.11.n.
18.Riminald.Seni.conſ.529.nu.26.Ruin.157.nu.19.
li.1.vel alia ratione,glo.in d.l.cum prætor ff.de iudic.
Felyn.in c.nonne in 4.limit.de præſum. Riminal. Se
nior conſ.271.num.44.Deci.in cl.1.in 3.in 3.lectura
nu.84.ff.ſi cert.petat.Pariſ.conſ.111.nu.39.vol. 1. ſed
in caſu noſtro includitur alia via,& ratione , vt dictũ
eſt,ergo.Sicuti neque etiam procedit illa regula l. cũ
207 prætor,†quoties aliqui caſus exprimuntur ob maio-
rem frequentiam,nam tunc expreſſio eorum non ex
cludit alios,l.prima.C. de his qui ad eccl.confu. l. 1.
C.de raptor.virg.Iaſo.in l.1.§.huius ſtudii ff. de iuſt.
& iur.cum aliis,vt per Reb.in c.1.col.quinta in princ.
de cauſ.& poſ.& proprieta.Menoch.in tract.de arbi
tr.iudic.cõl.64.num.18.Butr.Imol.& Iaſ.in l.1.33.ff.
ſol.matr.Bellon.conſ.52.n.10.Felyn.in d.c. nonne in
lim.5.& communiter doct.

Sed dubium erit quæ ſit hæc cauſa vtilis & hone-
208 ſta?remittendum erit arbitrio †iudicis, vt colligitur
ex Bal.in dicto c.niſi ſub nu.3.pro varietate circunſtã
tiarum,perſonarum,& loci,ita Nauar.in commenta
4.de regular.nu.36.ſicuti arbitrio iudicis remittitur
209 quæ iuſta ſit cauſa†litigandi,Affli.in c.1.nu.21. ver
item habet ex quibus cauſ.feud.amit.in vſibus feudo
rum,Iaſo.in l.properandum §.ſin autem num. 8.C.
de iudic.Ruin.conſ.1.num.24. lib.3.& communiter
doct.vt per Menoch.de arbit.iud.c.177.num,2.& ali
bi.Idem Menoch.conſ.75.num 35.lib.1.ſcribit† tria
210 requiri,vt ſit iuſta & honeſta cauſa,ſcilicet vt ſecun-
dum æquitatem ſit licita,vt conueniens ſit honeſtati
vt expediẽs ſit ſecundum vtilitatem.& hac ſumpta oc
caſione aliqua ſubiiciam dubia,vt nihil remaneat in-
tactum.

Primum erit an liceat epiſcopo reſignare epiſcopa
211 tum ratione otij?Reſpondẽdũ eſt negatiue,vt tradũt
glo.in verb.otioſitas,Hoſt.ſub num.78. Abb. nu.20.
* verſ. verum in dicto cap.niſi de renunc.vbi*commu
niter omnes doct.ſequuntur.& ſecundum hanc opi-
nionem reſpondit Nauar.conſ.4.de renunc.& proba
tur tum auctoritate,tum ratione,auctoritate dicto c.
niſi§.perſonæ,ibi,*cum huiuſmodi poſtulatio videat*
tur non eſſe diſcreta(vt id tamquam notiſſimum omit
tamus quam otioſitas & voluptas arma ſunt hoſtis
*antiqui ad miſeras animas captiuandum)&c.*unde
ratione otij,& quietis non licebit,quod etiam proba
tur in c.ſuggeſtum 7.q.1.in fi.Ratione probatur, qa
vt ibidem dicitur,otioſitas connumeratur inter ar-
212 ma diaboli,ideo otium appellatur†incentium omniũ
cogitationum

cogitationum & tentationũ malarũ,vt tradit Marq.
de iuſ.de ſacerd.cap.9.nu.7.vnde cramen.otia ſi tol-
las periere cupidinis arcus de quo facit mentionem
Glo.in dic.verb.otioſitas, ergo Chriſtianus ſemper
213 debet aliquid facere,ne diabolus †eum inueniat otio
ſum,c.numquam,de conſecr.diſt.5.hinc otioſitas ap
pellatur contra naturam cum nullum ens ſit otioſum
214 † ſecundum Ariſtot.lib.Ethic.Corrad.Bru.de ſedit.
lib.1.c.14.nu.10.dicit ex otio milites corrumpi.

Ex quo infero,quod ſi epiſcopus hac ratione prin
cipaliter petat admitti ad renunciationem epiſcopa-
215 tus,illamque obtineat ob magnum fauorem† peccat,
nam qui vtitur licentia ſciens illam non eſſe iuſtam,
peccat,Diu.Tho.1.2.q.96.art.5.ad 3.& eſt commu-
nis*opinio teſte Nauar.in com.4.de reg. nu.36. &
hanc concluſionem decem fundamentis probat Na
uar.d.conſ.4.de renunc.

Secundum dubium an liceat epiſcopo reſignare
epiſcopatum ob labores, qui neceſſario ſuſtinentur
in cura paſtorali? Reſpondendum eſt quoque†negati
216 ue,vt tradit Hoſtien.in d.c.niſi,ſub nu.78.& ibi om-
nes*ſequuntur.

Et probatur tum auctoritate,tum etiam ratione,
auctoritate tex.in d.c.niſi,§.verum ibi,*propter labo-
ris anguſtias,aut perſecutionis incurſus non debes de
ſerere ſponſam tuam,&c.* Et ſic denegatur licentia ꝓ
pter laboris anguſtiam.ad quod etiam eſt text. in c.
217 ſuggeſtum,7.q.1.Ratione,quia labor res†laudabilis
eſt,vt tradit Gaſpar Beatius in tract,de inop.debit.c.
2.n.44.namque ferocientem carnem domat,vt voluit
218 Steph.de lud.art.2.nu.36.Hinc labor eſt*Gloriæ pa-
ter,& omnis laus in actione conſiſtit,&Deus otioſis
non adeſt,vt dicebat Xemphõ in.lib.de repub. Lace-
demon.& tradit Cic.de nat.Deor.li.2.& ad hoc adeſt
Erupidis & Heſiodi pulchra ſententia, vt per Gaſp.
Beat.loc.cit.& tandem labor anteponendus eſt otio,
vt ſcriptum reliquit Plato ille diuinus prout atteſta-
tur Marc.Man.in tra.de conc.nu.22.cum homo na-
tus ſit ad laborem,ſicuti auis ad volatum.Quint. li.1.
Inſtit.orat.c.1.Montan.in l. ſecundum naturam in
219 princ.ff.de reg.iur.& lex Draconis † otioſos capite
plectebat,vt ſcibit Diodorus,quem refert Caſſan.in
catal.glo.mund.in princ.p.11.& non mirum eſt ſi le
ges plerunque cogunt & compellunt homines ad ex
ercendas artes quas nouerint,Lucas de Pen.in l.me-
nanicos,C.de execuſ.art.liber.lib.10.immo etiam ille
220 qui ab aliquo†alendus eſt,tenetur operas ei præſtare
gloſ.vlt.in l.ſicut ff.de ope.lib.quod declaratur a To
bia conſ.85.n.4.Si ergo labor producit tot,& ſit an-
teponendus otio,ſequitur non licere epiſcopo renun
ciare ratione laboris.

221 Quod comprobatur quia†graue eſt militiam ſub-
terfugere ac detrectare,c.placuit,diſt.57.c.honoratus
c.quæris,de ætate & qualit.Et peccatum eſt egentib:
opem non dare,c.ſicut 11.q.1.c,placuit 33.q.2.c. cle-
ricus,diſtin.61.ex quo ſequitur ſolida & * commu-
nis concluſio epiſcopum debere labores patienter ſu
ſtinere,namque magnis præmijs afficietur in hac &
in æterna vita quandoquidem magnis præmijs affici-
tur,qui magnum laborem †ſuſtinet,vt habetur in fi.
222 procemij Inſtitut.Th.act.de lud.ſchac.q.1. col.1.Pet.
de Vbald.de can.epiſc.verſ.quo ad ſecundam q.n.27.
Card.Alban.de poteſtate Papæ in præf. Guliel. Re-
doan.de ſpo.eccl.p.7.§.occurrit,n.4.Horat.Lutius de
priuil.ſcol.in occurit,nu.4. Horat. Lutius de priuil.
ſcol. in præfat.nu.11.& econtrario qui non laborat
223 † non manducat, vt ſcripſit Paul.Apoſt.2.ad Theſſa
lon.c.3.& hac ratione D.N.Ieſus Chriſtus miſit opẽ
rarios in vineam,vt per Mant.de conc,nu.13.cũ ſeq.
vnde &c.

Illud aũt quod in verbis citatis dict.c.niſi cũ pridẽ
dicitur de perſecutione,intelligendum eſt de proue-
niente ratione otioſitatis,& voluptatis,vt declarat ibi
Hoſtien.ſub num.78.

Ex quo infertur quod ſi quis motus fuit ad renun
ciandum epiſcopatum ratione laboris principaliter,
& reſignatio fuit admiſſa ad inſtant.alicuius Cardina
224 lis vel Principis,reſignans†peccat,arg.c. ſicut.11.q.1.
c.placuit,33.q.2.c.clericus,diſt.91.namque vtens li-
centia iniuſta peccat.Diu.Thom.1.2.q.96.ar.5.ad 3.
qui ad hoc*communiter, recipit teſte Nauarr.in cõ
ment.4.de Reg.n.36.& tradidimus ſupra.

Quod limitatur non procedere quoties per mul-
tos annos ſuſtinuiſſet laudabiliter illos labores an-
nexos curæ epiſcopali.nam ſi poſtea eſſet admiſſa à
ſuperiore reſignatio epiſcopatus,crederem reſignan
tem non peccare,& excuſandum, cum diu laborans
225 †egeat requie, vt ſcriptum reliquit Ariſt.8.Politic.&
habetur in c.quod ait.22.q.2.facit l.ciuitatibus, ff.de
leg.1.l.annuã pecuniã,ff.de ann.leg.cum alijs, vt per
Steph Coſt.in trac.de lud.§.1.n.4.& 5.Hinc dicebat
D.Tho.2.2.q.168.hominem refocillatione indigere
quia non poteſt continue laborare,nam nimij labores
corrumpunt vires,Ariſtot.lib.2.Ethic.tract.1.c.2.Id
que etiam comprobatur ex eo quia videmus in iure
226 ciuili veteranis militibus dari†immunitatem, l.vlt.C.
de mãci.& col.li.11.l.1.ff.de milit.teſt.cũ notat.& vo
lunt communiter*ſcribentes paſſim ac ſenib.§.item
maior,ff.de excuſat.tuto.cum ſimi.genus enim huma
num ideo militat,vt peractis laboribus quieſcat l.4.
C.de appa.magi.milit.lib.12.

Tertio dubitatur,an liceat epiſcopo reſignare epi
ſcopatum ratione inſpirationis vel humilitatis? nega-
227 tiue reſpondendum,†vtrumque enim probatur in d.
c.niſi de renunc.in §. porro,vbi hoc dicit expreſſe
ſumm.Pontifex,& reddit rationem.ibi.*Tu quomodo
ſcis,quod talis inſpiratio ſit cæleſtis?* & in §. *quod ſi
forſan.humilitatis cauſa de culmine quæris pontifica
li deſcendere,eo ipſo humilitatis videris erigere ma-
le verticem,quod te nimis in reſignandi propoſito
exhibes pertinacem,quia tunc inter ea veram humi-
litatem cuſtodies,cum & per eam locum ſublimem
fugies,& per obedientiam non dimittes,&c.* & ibi,
*nulla maior poterit eſſe charitas,quam, vt animam
ſuam ponat quis pro amicis ſuis,&c.* Ad quod facit il
lud,quod ex ſententia aliorũ ſcribit Nauar.in c.inter
verba in 5.cõcluſ.11.q.3.nullã†eſſe humilitatẽ,q̃ dul
228 cedine gloriæ nõ tangat.& hoc ſcriptũ reliquit Vale.
Max.li.8.c.6.& tradit S.Ant.in ſua ſum.p.2. tit.4. c.1.
in princ.D.Th.2.2.q.131.ar.1.ad 3.cõmendatur† tñ
229 humilitas in miniſtris Dei,Car.Alb.de põt. Papæ.p.
230 3.n.42.nãq; ꝓcipuã eſſe virtutẽ†tradit Foller.in tracta.
231 de contract.cenſ.n.19.& quid ſit humilitas†& qui ſint
eius gradus tradit Io.a Capiſt.in ſpec.cõſc.n.243. &
in quib.cõſiſtat tradit Rebuff.de priu.ſcho. requiſit.
232 2.n.6.& meritũ eius†refertur a Petro a Mont.de põt
põti.n.25.Pauin.de viſit.1.q.10.nu.34.

Quarto dubitat an ſit iuſta cã reſignãdi epiſcopa-
tũ,ſi epiſcopus velit ingredi religionẽ approbatã cau
ſa mutãdi ſtatũ,& vitã?negatiue†reſpondẽdũ eſt.ſ.epi
233 ſcopũ nõ poſſe deſerere epiſcopatũ vt fiat monachus
Ab.in d.c.niſi cũ pridẽ n.30.ver.nota 4.in fi.n.20.Al-
be.in verb.epiſcopalis ordo Car.Ale.in c.ſuggeſtũ n.
17 q.1.D.Tho.2.2.q.vlt.ar.3.Maiol.de irregulari.li.
3.cap.

3.c.6.n.31.in fine,& eſt communis*opinio doctorũ.
Quod primo probatur in d.c.niſi,primo ponderã
dõ principium,dũ,Inn.III.ſcribens archiepiſcopo Ca
laritano dicit.*Si in huiuſmodi ceſſione frugẽ melioris
vitæ tibi promittis,ſcire te debes non eſſe ſanctificato
in vtero ſanctiorẽ,&c.* Secundo dum dicit.in §. nec
putet, q̃d ideo *Martha malam partem elegerit. &c.*
& ibi hoc notat Abb.n.20.tertio ponderatur cũ pau
lo poſt dicit.*Quapropter facilius indulgetur vt aſcen
dat monachus ad præſulatũ,quã præſul ad monacha-
tũ.&c.* Ex quibus ſatis colligitur,quod ille achiepiſco
pus volebat fieri monachus & ſcripſit pro licentia ,
& Inn.3. illam denegat & reſcribit iniuſtã eſſe petitio
nem vt patet in ver.*cum huiuſmodi poſtulatio videa
tur non eſſe diſcreta,&c.*

Secundo adſtipulatur cap.ſuggeſtum 7. quæſti.1.
*Suggeſtum eſt & pro ouibus ſibi commiſſis laborare
negligant.& monaſteriorum ſe quieti cum tradere fe-
ſtinent,& vacationẽ ab epiſcopatus laboribus elige-
re* ſubdit poſtea,*attẽdite itaq; vobis,& oĩ gregi,&c.*

Tertio adducitur tex.in c.ſciſcitaris 7.q.5.*ſciſcita
ris itaque per N.presbyterum vtrum cũ a Norman
nis de epiſcopatu expellaris debeas de cætero in mo
naſterio conuerſari? in quo ſcias cariſſime frater ,
quod ſi pernicioſum eſt proretam in tranquillitate
nauim deſerere,quanto magis in fluctibus.*

234 Quarto comprobatur,quia ſtatus † epiſcoporum
perfectior eſt ſtatu monachorum,cum ſtatus epiſco
porũ conſiſtat,vt ſit obligatus ad inſiſtendum ſaluti
proximorum,& ſubditorum ſibi commiſſorum , D.
Th.2.2.q.195.a.4.& ob id†tenetur viſitare ſuam diœ
235 ceſim c.decernimus,c.relata 9.q.1.c.cũ venera.§. qa
ergo de cenſ.c.3.ſeſſ.24.de ref.Conc.Trid.& ideo la
tine epiſcopus dicitur ſuper intendens,c.qui epiſco-
patũ 8.q.1.Aug.de ciui.Dei c.19.D.Th.2.2.q.18.ar.
1.Nicola.de lira ſuper 1.Pau.ad Phi.& 1.ad Tim.c.3.
Iſid.lib.7.ethymolo.c.12.Archie.Flo.in ſum.p.3. tit.
236 19.c.1.Turrec.in c,1.col.1.diſt.84.& eſt nomen†one
ris,non aũt honoris,d.ca.q. epiſco.& cler.Spec.in tit.
de inſtit.edit.§.14.ver.de Epiſcopo in fi.Hoſt.in c.
poſt translationem n.8.de renunc.nã tenetur reſide-
re in ſua diœceſi,D.Tho.2.2.q.185.art.5.& ibi Caie.
Turrecrem.in c.peruenit in prin.7. q.1.& ibi archi.
Dom.Sot.lib.10.de iuſt.& iur.q.3.p totũ,Card.Alb.
de pot.Pap. 2.p.n.36.Tho.Cãpeg.de reſi.epiſcop.n.1.
& 2.&*communiter doctor.com epiſcopatus voce-
tur parochia.ca.ad Apoſtolicæ de donat. Hoſtienſ.
in c.ſuper eo.n.6.de parochia.& in cap.pleriq; n.2.de
pact.& in c.cũ in cunctis n.9.de elect.Specul.de mo
do congreg.genar.conc.rub.4.num.5.& ideo epiſco
237 porum†vita dicitur docendi,Eſai.ca.58.clama,ne ceſ
ſes quaſi tuba exalta vocẽ tuã. c.ſi rector 43.diſtin.c.
placuit 10.q,1.c.inter cætera de offi.ordin. clem.du-
dũ §.verũ de ſepult.Conc. Carthagin.4.c.20. Conc.
Trident.ſub Paulo III.c,2.ſeſſ.5.de refor. & ſub Pio
4.c.4.ſeſſ.24.& fuit traditũ a DD.Paulo,Hieronymo
Gregorio & alijs ſanctis Patrib. quos refert Petrus
de Bai.in direct.elect.3.p.c.49.col.1.& 2.Marc.Ant.
Marſil.de redd.eccl,ca.20.nũ.3.

238 Et vita monachorũ eſt vita ſubiectionis & diſci-
plinatus,nõ aũt docendi.Præpoſ.in c.hoc nequaquã
col.2.7.q.1.per illũ textũ.in verbo monachorũ.ergo
239 non erit licitũ † ex ſtatu perfecto ad minus perfectũ
tranſire. Diu.Tho.2.2.q.185.art.4.

Limit.hanc concluſionẽ non procedere quoties
epiſcopus non poſſet proficere populo ſibi cõmiſſo.
240 †nã tunc poteſt fieri monachus,ita Diu.Tho.2.2.q.
185.ar.4.verſ.ad primũ in fi.Præpoſ.in d.c.hoc nequa
quã n.2.verſ.pro cuius euidentia 7.q.1.Gig. de reſid.
epiſco.d.c.17.n.10.verſ.dicẽdũ,& eſt cõmunis*doct.
opinio.Et ratio.eſt ſecundũ Diu. Tho. quia ſi non
poteſt ſalutẽ aliorũ procurare, conueniens eſt quod
ſuæ ſaluti intendat,& hoc eſt dicitur in d.c.niſi cum
pridem §.quippe de renunc.ibi. *dummodo proficere
illis poſſit, & ſi non omnibus tamen multis,&c.*

Ita etiã poterit quis ex epiſcopatu tranſire ad vitam
241 monachalem propter delictum†irregularitatẽ, &c.vt
ſcribunt Præpoſit.& Gig.locis citatis,Archid.in c.tẽ
poris §.item 7.q.1.ibi interpretatur verbum poſitũ
in illo tex.cauſa humilitatis,ſcilicet quoties cõcurrit
delictum,ſequitur Præpoſ.loco citato.

Illud autem nequaquam eſt omittendum,quod ſi
quis ex episcopali ſtatu ad monachatum tranſierit ꝓ
pter delictum,vt quia fuit epiſcopatu depoſitus,& in
monaſtero detruſus ad pœnitentiam peragendam ,
242 non poteſt iterum†ad epiſcopatum reuocari,vt dici
tur 7.q.1.cap.*hoc nequaquam apud nos habetur, vt
quicunque de pontificali ordine ad monachorum
pœnitentiam deſcenderit vlterius poſſet ad pon-
tificatũ reuerti,&c.* & ibi *quicunque,&c.* hoc etiam
dicitur in c.temporis §.itẽ 7.q.1.& ibi Archi.ita inter
pretatur,& hoc expreſſe firmat Diu. Tho.2.2. q.185.
ar.4.verſ.ad ſecundum in fin.Præpo.in dict.c.hoc ne
quam nu.3.Albe.in verbo epiſcopalis ordo, Maiol.
de irregul.lib.3.cap.6.n.4.& eſt communis* omniũ
doct.ſententia,quæ etiã expreſſe probatur in ca.poſt
translationem de renun.& ibi Abb.n.9.& communi
ter alij ſcribentes.Immo ſi epiſcopus ante epiſcopa-
243 tum erat monachus,& poſtea relicto aut depoſito ab
epiſcopatu redeat ad monaſterium , in ea religione
non poteſt habere dignitates neque officia,vt cen-
ſuit Paulus IIII.ſanct.mem.conſtitutio.45.incipien.in
ſacra beati Petri an.5.

Hodie autem concederetur epiſcopo licentia ob
hanc cauſam cedendi ſimpliciter.

Quinto dubitatur an liceat epiſcopo reſignare ꝓ
pter intemperiem aeris,puta quia cæli lociq; grauitas
244 eſt cõtraria ſuæ naturæ? Hanc eſſe cãm†iuſtã & hone
ſtã ſcribit Hoſt.in c.1.n.3.de renũ.& in terminis quo
que hoc vult gl.in c.ad ſupplicationẽ eo.ti.vbi Hoſt.
in prin. in verbo morari,Felyn.in c. accedens li.2.in.
1.1.vt lite non conteſtata,Redoan.de ſimon.p.2.c.13.
nu.1.1.ver.item propter.& facit quod ſcribit Rebuff.
in prax.benef.in tit.de reſigna.expr.ſub.nu.2.& cre-
do eſſe*communem opinionem doct.Ad quod facit
dict.c.ad ſupplicationem,ibi,*eum a cura qua teneba
tur eccleſiæ Raguſinen. duximus abſoluendum , eo
quod ibi non poterat ſecure morari,&c.* & ibi glo.in
verb.morari inquit,propter periculũ mortis forſitan
propter intemperiem aeris.accedat tex.in ca. quorun
245 dam diſtin.74.proter intemperiem† aeris fit transla-
tio de uno loco ad alium.

246 Comprobatur ex ratione optima†quia aeris intẽ-
peries eſt iuſta cauſa non morandi in aliquo loco, vt
egregie ſcripſit Bar.quem ad hoc refert & ſequitur
Sfort.Odd.de reſtitut.in integr.p.1.q.7.nu.95.

247 Hinc intemperies†aeris excuſat a reſidentia, gl. in
clem.ne in agro §. ad finem in verbo rationabili de
ſtat.monachorum Felyn.in c.accedens el 2. nu.11.in
verſ.6.concl.Fuſc.de viſitat.lib.2.c.28.num.9.

248 Hinc intẽperies†aeris excuſat quẽ a periurio,nam ſi
qs ultramontanus iurauit ſtare in mẽſe Aug. Ro.nõ
tenet ad obſeruãtia illius iuramẽti,qa vergit in diſpen
diũ ſalutis ꝓpriæ glo*cõiter recepta in cap.ſi vero.in

M verb.

verb.ſalutis æternæ de iureiuran. ita interpretans illũ
tex.ex c.innocens §.vlt.22.q.4.ſequitur Abb.adducẽs
plura num.2.
249 Hinc etiam†intemperies aeris excuſat citatum,tã-
quam locus non ſit ſecurus,gloſ.in c. communis fi-
lius diſt.23.Bar.in l.recuſare §.ſi quis alio ff.ad Tre-
bell.Marian.Socc.Sen.in rub.de dilatio . doct.in l.de
ætate ff.ad Trebel.Fel.in d.c.accedens num.2.verſ.vt
lite non conteſtata,&*communiter doct.
250 Hinc intẽperies†aeris excuſat à curſu præſcriptio
nis,Bart.in l.ab hoſtibus §.ſed quod ſimpliciter ff.ex
quibus cauſis maio.Fel.in c.cum non liceat col. 6. de
præſcript.
251 Ideo peſtis † eſt iuſtiſſima cauſa timoris & abſen-
tiæ a loco contagioſo,Rom.conſ.263.num.2.Card.
Pariſ.conſ.28.col.1.vol.4.Rol.a Vall.conſ.81.nu.33.
lib.1.Neuiz.conſ.51.nu.13.Franc.Mar.deciſ. 882. n.
4.Rip.in tract.de peſt.de priuileg.in d.c.peſt. nu. 36.
Vallaſcus in l.imperium num.188.ff.de iuriſd.omniũ
iudic.aeris enim boni plura ſunt commoda , & mali
plura incommoda,vt per Tiraq.in tract.de nobilit.c.
31.num.582.Ideo ſalubritas aeris conſeruanda eſt,&
omnia inducẽtia eius corruptionem ſunt prohibita,
vt ſcribit Card.Pariſ.conſ.110.num.12.vol.4.& ideo
252 fundus†ratione boni aeris magis æſtimatur, vt tradit
Cœpol.in tract.de ſeruit.ruſti.prædi.c.43.num.4.
Declararem tamen hanc concluſionẽ,ſi huiuſmo
di intemperies aeris eſt in tota diœceſi.
Sexto dubitatur an iuſta cauſa reſignandi epiſco-
patũ ſit,quando epiſcopus non poteſt in diœceſi mo
rari ob inimicitias,quas ibi habet. Hanc eſſe iuſtam
253 † rationem tradit Hoſt.in c.ad ſupplicationẽ in prin-
cipio,& ibi glo.in verb.morari de renun.Ant.de But.
* num.2.Abb.num.1.&*communiter doct.Fuſc. de vi
ſitat.lib.2.c.28.num.8.
Quod poteſt probari auctoritate tex.in d.c.ad ſup
plicationem,vbi refertur fuiſſe cõceſſam facultatem
reſignandi archiepiſcopo Raguſinen.quia ibi ꝑpter
periculum vitæ non poterat morari.Hoſtienſ.& glo.
dicunt nõ poterat morari,vel propter aeris intempe-
riem,vt ſupra dictũ eſt in ꝑcedenti concluſione , vel
quia habebat inimicos capitales,& hęc interpretatio
ad illũ tex.eſt verior ac veriſimilior , & videtur ab eis
254 firmari,†cum referatur vltimo loco gloſ. in l. qui fi-
lium §.Sabinus ff.ad Trebell.Alex.conſ.51.col.2.lib.
4.Iaſ.in l.ſi idem cum eodem §.1.per illum tex. ff. de
iuriſd.om.iud.Sarmient.lib.3.ſelec.interpret.c.4. nu.
2.verſ.3.in fi.cum alijs,vt per Beninc.in princ. inſtit.
de action.num.25.
255 Et ratio eſt,quia inimicitia†eſt iuſta cauſa nõ ma-
nendi in aliquo loco,vt probat egregie tex.in c.acce
dens el 2.vt lite non conteſt.Fuſc.de viſit.lib.2. dict.
c.28.num.8.
256 Hinc inimicitiæ capitales † excuſant à reſidentia,
* glo.* communiter recepta in c.vlt.verb. excuſationẽ
de cleri.non reſid.quæ ad hoc allegat c.bonæ el 2.de
elect.Fuſc.d.c.28.num.8.& ideo congregatio epiſco
porum indulget aliquot menſes citatis ob hanc cau-
* ſam,vt vidi pluries*ſeruari.
257 Hinc inimicitia † capitalis excuſat citatum, Fel.in
* d.c.accedens num.4.vt lit.non conteſt.& ibi*omnes
doct.hoc volunt.
258 Quæ autem†dicatur inimicitia capitalis,*commu
* nis opinio eſt remitti arbitrio iudicis,Barb.conſ.21.
col.pen.lib.2.Gramm.conſ.57.num. 9. cum alijs , vt
per Menoch.de arbitrio iudicis caſ.110.num.2.& 3.
259 illud autem non omittam,quod†inimicitia non præ
ſumitur,§.ſi quis vero auth.de teſti.l.in ratione §.cũ
quidem ff.ad leg.falcid.cum ſit facti,& facta non prę
ſumuntur,niſi probentur l.vnica C.de mand.princ.c.
cum in iure de offi.deleg. cap. Raynutius de teſtam.
Crauett.conſ.8.num. 8. & quia omnis inimicitia eſt
260 contra † ius naturale,Bal.in c.conſtitutus in fi. de re-
261 ſcript.probatur tamen inimicitia † per coniecturas ,
Bal.conſ.41.præmittendum eſt num.5.lib.5. Abb.in
c.repellantur num.2.in pen.notab.de accuſat.& mo-
262 dos omnes†probandi inimicitiam deducit Maſcard.
de prob.concl.868.per totum.
Ampliatur primo huiuſmodi concluſio , vt idem
263 ſit dicendum,ſi epiſcopus non poteſt†tute ſine mor
tis periculo ad epiſcopatum accedere,nam hanc eſſe
iuſtam cauſam cedendi affirmauit Abb.in ca.ad ſup-
plicationem num.1.in 1.notab.per illum tex.de renũ.
& ibi Ant.de Butr.in princ.nam etiam hæc eſt iuſta
cauſa non reſidendi.
Ampliatur ſecundo,vt iuſta cauſa reſignandi epi-
ſcopatum ſit,quando epiſcopus premitur Tyranno-
264 rum†tyrannide,ita Hoſtienſ.in c.1.num. 3. de renun.
& probatur in dict.c.1.ibi, *ſi tuam aut ſenectutẽ, aut
inſufficientiam forte conſiderans,te tanquam emeri-
tum poſtulas relaxari,&c.* Inſufficientiam interpre
tatur Hoſtienſ.quia inimicorum tyrannide opprime
batur,c.officij de elect.& carebat potentia amicorũ,
c.conſtitutis §.2.in fi.de appell.
265 Idque comprobatur ratione:nam†inimicitia po-
tentiorum ſiue partialitates,& factiones iuſtam cau
ſam timoris & abſentiæ præbent c. ad ſupplicationẽ
de renunc.Bar.in l.ſciendum §. accuſatio ff. de lega.
Franc.Marc.deciſ.883.num.4.Afflic.deciſ.29.per to
tum,Fel.in c.accedens el 2.num.4.vt lite nõ conteſt.
* & communiter*doct.vt per Sfor.Odd.in tract. de re
ſtit.in integ.p.1.q.7.num.90.& 91.
Limita tamen hanc concluſionem, quoties per a-
lium poſſit ſaluti ſubditorum prouideri, alias ſecus ,
ita D.Thom.2.2.q.185.art.5.verſ.reſpondeo dicen-
dum,vt dixi ſupra.
Septimum dubium , ſi epiſcopus non retineat iu-
ſta conſcientia epiſcopatum,an hoc præbeat iuſtam
cauſam reſignandi?Reperio Abb.in ca. quidam in 2.
notab.de renun.colligentem ex illo tex.& firmantem
266 affirmatiuam opinionem,† dum notat duplicem cau
ſam quem impellentem ad ceſſionem , ſcilicet vtili-
tas eccleſiæ,vel quia forte nõ tenet beneficium cum
* bona conſcientia,& hæc eſt communis* opinio,quã
exemplificabimus loco ſuo.

QVARTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Dignitas eccleſiaſtica, & beneficium curatum reſi-
gnatur ex cauſis ex quibus epiſcopatus.*
2 *Epiſcopi ſucceſſerunt in locum Apoſtolorum.*
3 *Epiſcopi habent culmen dignitatis.*
4 *Petrus fuit par Apoſtolis.*
5 *Argumentum a maiori eſt fortiſſimum.*
6 *Argumentum a maiori procedit in materia odioſa.*
7 *Argumentum a maiori habet locum in materia cor-
rectoria.*
8 *Argumentum a maiori habet locum in materia ſtatu
taria.*
9 *Cap.niſi de ren.habet locum in inferioribus.*
10 *Vbi*

10 *Vbi ſubeſt eadem ratio dicitur comprehenſio.*
11 *Ratio diſponit ſicut lex.*
12 *Ratio ampliat dictum particulare.*
13 *Curato ignoranti datur coadiutor.*
14 *Ex quibus epiſcopus cogitur renunciare , ex eiſdem
inferiores coguntur.*
15 *Difficilior renunciatio epiſcopi.*

QVarto principaliter quęro,quę cau
ſa requiratur in reſignatione alia
rum dignitatum eccleſiaſticarũ
& beneficiorum curatorum? O-
miſſis ijs quæ poſſent dici ꝓ vtra
que parte,concluſiue proceden-
do reſpondeo ex cauſis , ex quib.
1 reſignatur†epiſcopatus(de quib. ſupra late diximus)
ex eiſdem poteſt reſignari quælibet dignitas eccleſia
ſtica,& quodcumque beneficium curatum, & hanc
opinionem videntur firmare Redoan.in tract. de ſi-
mon.p.2.c.13.n.11.Rebuff.in praxi benefic.in tit.de-
reſign.expre.in princ.& probatur aperte in conſtit.
58.Pij V.incipien.quanta,vbi referuntur cauſæ,ex q-
bus poſſunt ordinarij recipere reſignationes benefi-
ciorum,& poſt relatas multas cauſas,inquit *denique
ex cauſis inconſtitutione Innocentij iij.* in dict. cap.
niſi cum pridem.
Et ſi poſſunt renunciare ex prædictis cauſis,q ſunt
2 principes terræ ob locum†Apoſtolorum quę obtinẽt
c.quorum vnius diſt.68.cap.in nouo diſtin.21.& ſla-
3 bent † culmen dign.tatum,glo.in c.2. de præb. in 6.
Card.Pariſ.conſ.141.n.26.col.4.& ſunt in dignitate
4 & poteſtate pares Papæ,ſicut Petrus†fuit par cæteris
Apoſtolis honore & poteſtate,cap.loquitur 24. q.1.
c.perlectis diſtin.25.ergo & alij inferiores,auth.mul
to magis C.de ſacroſa.eccleſ.l.quanto magis C.de iu
5 reiur.& hoc argumentum † eſſe fortiſſimum docet
Crauett.conſ.290.ſub nu.2.& conſ.326.n.10.& pro-
6 cedit etiam†in materia odioſa,l.in ſuis ff.de lib. & po
ſth.l.qui indignus ff.de ſenat.l.cui pacto ff.de ſeru. ex
7 poſit.& in materia†correctoria Imol.in l.ſi vero §.de
viro ff.ſolut.mat.col.5.Dec.cõſ.333.col.3. in princ.
8 Curt.Sen.conſ.34.col.5.& in materia†ſtatutaria,Cra
uet.dict.conſ.290.ſub n.2.& dict.conſ.327.n.10.
Secundo quia ratio quæ militat in epiſcopis,vt poſ
ſint renunciare propter conſcientiam criminis,pro-
pter debilitatem corporis,propter defectum ſcientię
& malitiam plebis,ac graue ſcandalum, irregularita-
tem que perſonæ,vt diſponitur in d.c.niſi cum pridẽ
de renunc.militat etiã in habentibus curam anima-
rũ,ergo idẽ ius ſtatuendũ eſt,l.illud ff.ad legẽ aquiliã
l.a Titio ff.de verb.oblig.Vnde infero quod licet d.
9 c.niſi,loquatur de †epiſcopis,habebit tñ locũ in infe
rioribus habentibus dignitatem,& curam animarum
10 quia quoties ſubeſt eadem ratio,dicitur†magis com
prenſio & diſpoſitio legis immediata quam extenſio,
l.his ſolis C.de reuocan.donat.Card.Pariſ.conſ.83.n.
21.vol.4.Deci.conſ.284.col.2.& 201.co..2. Crauett.
conſ.318.nu.15.Hinc alibi dicitur quod ſi ratio com
prehendit plures caſus,licet in lege fiat mẽtio de uno
uidetur fieri tamen exẽplariter,nõ autem reſtrictiue
Oldrad.conſ.185.in fin.late Tiraquell.in l.ſi unquam
in uerb.liberis nu.3.C.de reuocan.donat. num.273.
11 quia ratio diſponit ſicut*lex diſponit in ijs,de quibus
expreſſe loquitur,Bald.in cap.dilectus filius colu. 1.
de reſcript.Crauet.conſ.283.colum.2.& ampliat di-
12 ctum†particulare Bart.in l.cum pater §. dulciſſimis
ff.de lega.2.Car.Pariſ.in l.is poteſt nu.12.ff.de acquir.
hæred.& breuiter diſcurrendo circa cauſas relatas in
c.niſi cum pridem,ob conſcientiam criminis licitum
eſt reſignare,ac etiã ob ſenectutem,& infirmitatem,
idemque erit dicendum propter defectum ſcientiæ,
quoties quis non habet doctrinam requiſitam illi di
gnitati aut beneficio curato, ob hanc etiam cauſam
13 dantur coadiutores per†Conc.Trident. c.6. ſeſſ.21.
de reform.propter autem malitiam plebis,dicunt In
no.dict.c.niſi cum pridem col.5.verſ. licet Hoſtien.
col.6.in princ.Abb.num.11.verſ.hæc procedunt, qđ
propter perſecutores & inimicos capitales in minori
bus prælatis ab epiſcopo utile eſt non admittendam
ſtatim ceſſionẽ,ſed debet ſuperior eccleſiam interdi-
cere,claudere,item excommunicare,& tandẽ ad bra
chium ſeculare recurrere,c.2.in fi.de cleri. ęgrotan.
miniſt.Si autem hoc non ſit ſufficiens remedium,ad
mittetur ceſſio & dari licentiam ad tempus non re-
* ſidendi propter inimicitias vidi ſeruari de*ſtilo. Pro-
pter graue ſcandalum etiam ceſſio iſtorum erit ad-
mittenda,ac propter irregularitatem,quia militat ea-
dem ratio,quod extẽdo etiam ad intemperiem aeris,
vel quia ibi non poteſt morari tute , Abb.in cap. ad
ſupplicationem nu.1.& ibi Anto.de Butr.de renunc.
Et concludendum eſt quod eadem cauſa quæ epĩ
ſcopo prębet iuſtam cauſam ,eadem uero præbet le
gitimam cauſam habentibus dignitatem vel benefi-
cia curata,vt ſupra dictum eſt.
Ampliatur huiuſmodi concluſio ,ut ex quibus
cauſis epiſcopus cogitur reſignare epiſcopatum , ex
14 eiſdem † cogatur habens dignitatem,aut beneficium
curatũ,quia non ſolum adeſt eadem ratio,ſed maior,
15 nam difficilius cogitur†epiſcopus renunciare quam
non epiſcopus,arg.ca.quam periculoſum 7.q.1. quæ
autẽ ſit†iuſta cauſa in epiſcopo relatum eſt ſupra.
Hodie autem dignitatum eccleſiarũ & beneficio-
rum curatorum reſignationes paſſim in Romana cu
ria admittuntur,ſi fiant ſimpliciter , quando autem
fiunt in fauorẽ cũ reſeruatione pẽſionis,vel abſque,ſo
lent admitti,ſi curatus ſeruierit eccleſiæ per aliquot
annos,nec alia ſolet requiri cauſa,ſi autẽ adeſt & ex-
* primatur,eo libentius,& ita*ſtylus notorius curiæ ſe
habet,ut dicam infra.

QVINTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Beneficia omnia requirunt reſidentiam.*
1 *Secus de conſuetudine.*
3 *Reſignatio beneficiorum ſimplicium fit ſine cauſa.*
4 *Reſignatio admittitur ad vota reſignantis.*
5 *Poteſt quis reſignare, vt fiat monachus.*
6 *Reſignans reſignat in fauorem ob affectionem.*
7 *Reſignans peccat ſi reſignatarius eſt indignus.*

QVinto quæro quæ cauſa requi-
ratur ĩ reſignatione beneficio
rum ſimplicium non requiren
tiũ reſidẽtiã?nã quãuis omnia
1 beneficia de mundo† requirãt
reſidentiã, cuiuſcunq; generis
& qualitatis ſint,ut ſcripſit reli
** quit Inn.*cõmuniter*receptus
in c.ex tuę de cle.non reſid.cũ aliis allegatis a Gig.de
* pẽſ.q.31.tñ ex recepta†cõſuetudine totius†orbis ſim-
2 plicia nõ arctãt ad reſidẽtiã vt eſt*cõis opinio omniũ
* doct.vt p Io.Sel.de beneſ.p.4.q.1.Nauarr.in ſuo man.
c.25.n.121.vñ in his beneficijs q̃ de cõſuetudine nõ

requirunt reſidentiam, quæritur quæ cauſa requira-
tur in reſignatione ipſorum? Quicquid poſſet dici de
* iure, de ſtylo * & conſuetudine recepta, nulla requiri-
tur cauſa: nam coram ſummo Pontifice reſignatio
3 ſimpliciter recipitur etiam abſque cauſa, ac etiam re
ſignatio in fauorem alicuius, & dicitur in ſupplicatio
ne, *cum ex certis & rationalibus cauſis animum ſuū*
mouentibus intendat reſignare, & ſic ad vota reſignā
4 tium † admittuntur, Caſſad. deciſ. 32. num. 9. in fi. ſuper
reg. cancell. & hic ſtylus pro lege ſcripta erit haben-
5 dus. Quod etiam procedit ſi vellent fieri † monachi,
D. Thom. 2. 2. q. vlt. Silueſtr. in verb. religio 2. q. 8. vt
etiam alias dixi.
Hodie autē de ſtylo nouiſſimo exprimitur in ſup-
plicatione cauſa, vt dicetur infra lib. 8. exponitur ha-
bens aliunde vnde viuere, quia vult ingredi religionē
matrimonium contrahere, & ſic de ſimilibus.
6 Ex parte vero reſignantis † cauſa ſolet eſſe affectio,
vt tradit Rebuff. in prax. tit. de reſignat. expr. Redoā.
de ſimon. d. c. 13. num. 12. namque volunt præficere
conſanguineos & familiares eccleſijs, quibus ipſi præ
fuerunt: quo caſu ſi conſanguinei vel familiares ſunt
7 indigni † peccant, vt ſcribit Redoan. loco citato nu.
13. & dicemus infra late.
Et hæc circa cauſas requiſitas in reſignationibus
beneficiorum, quæ fiunt in Romana curia, de cauſis
vero requiſitis in reſignationibus quæ fiunt corā or
dinarijs in ſeq. q. particulariter dicetur.

SEXTAE QVAESTIONIS

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio in fauorem non fit coram ordinarijs.*
2 *Proœmium oſtendit cauſam finalem.*
3 *Epiſcopus poteſt admittere renunciationem ob ſene-ctutem.*
4 *Senectus facit recedere à regulis iuris.*
5 *Septuagenarius dicitur ſenex.*
6 *Quinquagenarius dicitur ſenex.*
7 *Senex quis dicatur, remittitur arbitrio iudicis.*
8 *Aetas quæ requiratur in coadiutoria.*
9 *Epiſcopus poteſt admittere renunciationem valetu-dinarij.*
10 *Valetudinarij multa ſunt priuilegia.*
11 *Valetudinarius eſt infirmus.*
12 *Valetudinarij qui dicantur, remittitur arbitrio iu-dicis.*
13 *Infirmus æquiparatur mortuo.*
14 *Epiſcopus poteſt recipere renūciationem corpore im-pediti.*
15 *Coadiutor ſolet dari corpore impeditis.*
16 *Leproſi reijciuntur ab eccleſia & ab hominum com-mercio.*
17 *Leproſus remouetur ab adminiſtratione.*
18 *Leproſus priuatur beneficio curato reſeruata penſio-ne.*
19 *Scabies herculea lepræ ſimilatur.*
20 *Paralitici non poſſunt promoueri.*
21 *Paralitico datur coadiutor.*
22 *Paralitici qui ſint.*
23 *Apopletici non poſſunt promoueri.*
24 *Apoplexia quæ.*
25 *Morbum comitialem habentes non poßunt admini-ſtrare.*
26 *Morbus comitialis inſanabilis iudicatur*
27 *Lunatici non poſſunt promoti miniſtrare.*
28 *Morbus gallicus cum lepra ſimilitudinem habet.*
29 *Vxor non tenetur habitare cum viro ratione conta-gionis.*
30 *Habentes manus tremulas non poſſunt promoueri.*
31 *De impedimento debet conſtare.*
32 *Impedimentum probandum.*
33 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem corpore vitiati.*
34 *Corpore vitiati non debent ſeruire in eccleſia.*
35 *Corporis deformitas malam animi mentem denotat.*
36 *Cæcus non poteſt promoueri, & promotus non mini-ſtrat.*
37 *Cæco datur coadiutor.*
38 *Oculi inter membra computantur.*
39 *Beda fuit cæcus.*
40 *Didymus Alexandrinus fuit cæcus.*
41 *Ioan. Paleſtinus memoriæ profundiſſimæ, cum eſſet cæcus.*
42 *Marius de Curte laudatur.*
43 *Papa poteſt diſpenſare cū cæco prædicationis cauſa.*
44 *Robertus Scotus cæcus factus Archiepiſcopus, & Nuntius.*
45 *Cæcus electus Papa ſuſtinetur.*
46 *Claudus dicitur corpore vitiatus.*
47 *Corpore vitiatus eſt habens fractum pedem.*
48 *Manum mutilatam habens dicitur corpore uitiatus.*
49 *Manus articulatas habens dicitur corpore vitiatus.*
50 *Habens manus articulatas amittit executionem or-dinis.*
51 *Vtens pede ligneo dicitur corpore vitiatus.*
52 *Giboſus eſt corpore vitiatus.*
53 *Diminutus qualibet parte corporis dicitur corpore vitiatus.*
54 *Corpore vitiatus non poteſt promoueri, & promotus miniſtrare.*
55 *Beneficium non datur laico.*
56 *Eccleſia debet ſeruiri per optimos.*
57 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem crimine obnoxij.*
58 *Priuatio non fit, niſi ob graue crimen.*
59 *Homicida venit priuandus.*
60 *Simoniacus priuatur beneficio.*
61 *Adulteri priuantur beneficijs.*
62 *Adulteri puniuntur pœna mortis.*
63 *Concubinarij priuantur poſt admonitionem.*
64 *Suſtinens excommunicationem per annum priuatur.*
65 *Periurus priuatur beneficio.*
66 *Blaſphemus priuatur beneficio.*
67 *Epiſcopus poteſt admittere renunciationem, quoties clericus eſt criminoſus.*
68 *Cenſura quæ ſit.*
69 *Cenſura continet excommunicationem, ſuſpenſionem & interdictum.*
70 *Excommunicatio quid.*
71 *Excommunicatio maior priuat participatione ſacra mentorum.*
72 *Communio triplex.*
73 *Excommunicatio eſt maior pęna quæ ſit in Eccleſia.*
74 *Excōicatis interdicta eſt cū hominibus participatio.*
75 *Excommunicati miniſtrando efficiuntur irregulares.*
76 *Excommunicatus priuatur fructibus beneficij.*
77 *Beneficia non poſſunt conferri excommunicatis.*
78 *Collatio facta excommunicato eſt ipſo iure nulla.*
79 *Collatio facta irregulari eſt nulla.*
80 *Excommunicati non poſſunt eligi.*
81 *Excommunicati non poſſunt pręſentari ad beneficia.*

82 *Suſpenſio*

82 *Suſpenſio quid ſit.*
83 *Suſpenſi miniſtrando fiunt irregulares.*
84 *Suſpenſis beneficia conferri nequeunt.*
85 *Interdictum quid.*
86 *Canonici non poſſunt ſeruire eccleſiæ cum eſt interdi ctum capitulum.*
87 *Canonici ſunt de capitulo.*
88 *Canonici faciunt vnum corpus cum epiſcopo.*
89 *Canonici ſunt fratres epiſcopi.*
90 *Cardinales ſunt fratres Papę.*
91 *Ordinarius poteſt recipere renunciationem illius qui non poteſt vel non debet eccleſiæ ſeruire.*
92 *Bannitus non poteſt beneficio ſeruire.*
93 *Bannitus poteſt priuari beneficio.*
94 *Dæmoniaci non poßunt promoueri.*
95 *Dæmoniacus promotus non poteſt miniſtrare.*
96 *Dæmonia cur vexent corpora humana.*
97 *Mutus non poteſt miniſtrare.*
98 *Irregulares non poſſunt miniſtrare.*
99 *Irregulares ſunt inhabiles ad beneficia.*
100 *Irregulares poſſunt cogi ad obtinendam diſpenſatio-nem.*
101 *Clerici prohibentur ſeruire eccleſiæ ratione ſcandali.*
102 *Irregularitas inducitur ex ſcandalo.*
103 *Clerici qui dant ſcandalum ſeruitio eccleſiæ prohi-bentur ſeruire.*
104 *Illiteratis curatis datur coadiutor.*
105 *Laborantes morbo caduco non poſſunt promoueri, & promoti non poßunt miniſtrare.*
106 *Collatio facta habenti morbum caducum eſt nulla.*
107 *Morbus caducus non inducit inhabilitatem ipſo iu-re quo ad beneficia ſimplicia.*
108 *Ordinarij poßunt recipere renunciationem illorū qui obtinent plura beneficia.*
109 *Clericus vno debet eße contentus beneficio.*
110 *Duæ eccleſiæ curatæ non poßunt teneri.*
111 *Abbatię duæ non poſſunt teneri.*
112 *Duo prioratus ſunt incompatibiles.*
113 *Duo decanatus vel archidiaconatus ſunt incompati-biles.*
114 *Duo beneficia requirentia reſidētiā nō poſſunt teneri.*
115 *Duo beneficia ſimplicia ſunt incompatibilia, ſi vnum ſufficit ad ſuſtentationem.*
116 *Pluritas prohibetur de iure communi etiam in bene ficijs non requirentibus reſidentiam.*
117 *Beneficiarij debent orare Deum pro populo.*
118 *Tenens plura beneficia peccat mortaliter, & nu. ſeq.*
119 *De ſtylo tenentur plura beneficia.*
120 *Conſuetudo rationabilis non excuſat.*
121 *Conſuetudo excuſat à pœna tēporali, non aūt æterna.*
122 *Conſuetudo eſt obſeruanda contra cōmunē opinionē.*
123 *Conſuetudo immemorabilis irrationabilis non excu ſat.*
124 *Conſuetudo irrationabilis immemorabilis non eſt ob-ſeruanda.*
125 *Poteſt quis tenere plura beneficia cum diſpenſatio-ne.*
126 *Beneficia ſunt ordinata de iure poſitiuo.*
127 *Papa poteſt diſpenſare in his quæ ſunt iuris poſitiui etiam ſine cauſa.*
128 *Papa in beneficialibus habet pleniſſimam poteſtatē.*
129 *Diſpenſatus non eſt tutus, ſi diſpenſatio eſt ſine cauſa.*
130 *Cauſa præſumitur in diſpenſatione.*
131 *Quod dicatur beneficium ſufficiens.*
132 *Iudicis arbitrio remittitur quod beneficium dica-tur ſufficiens.*
133 *Iudicis arbitrio relinquuntur quæ non ſunt diffinita a iure.*
134 *Iudicis arbitrio relinquitur quod dicatur tenue bene ficium.*
135 *Iudicis arbitirio relinquitur quæ alimenta debentur clerico.*
136 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur pauper, & qui diues.*
137 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur inops.*
138 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur honeſta per ſona.*
139 *Iudicis arbitrio relinquitur qui dicatur miſerabilis.*
140 *Iudicis arbitrio relinquitur, qui dicatur nobilis.*
141 *Iudicis arbitrio relinquitur, quæ dicatur perſona gra uis.*
142 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur vulgaris per ſona.*
143 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicantur eccleſiæ pauperes.*
144 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur cauſa ma-gna.*
145 *Iudicis arbitrio relinquitur quæ dicatur grauis iniu-ria.*
146 *Quod dicatur ſufficiens beneficium circa omnes per-ſonas.*
147 *Non dicitur beneficium ſufficiens, ſi beneficiatus nō poteſt tenere equum.*
148 *Quod dicitur paruum ratione alterius.*
149 *Alimenta conſtituenda ſunt ſecundum qualitatem perſonarum.*
150 *Eccleſia Dei eget viris literatis.*
151 *Nobilitas debet precioſioribus veſtibus indui.*
152 *Conſuetudo patriæ ſpectanda.*
153 *Regio ſpectanda.*
154 *Beneficiatus poteſt viuere de fructibus beneficij, & bona patrimonialia conſeruare.*
155 *Cap. 2. ſeſſ. 21. de refor. Conc. Trid. declaratur.*
156 *30. vel 40. ſcuta red. ſufficiunt, vt quis poſſit ordina-ri ad titulum patrimonij.*
157 *Ordinarij poſſunt renunciationem illorum qui aliud beneficium conſequuntur, recipere.*
158 *Per aſſecutionem incompatibilis vacat primum.*
159 *Cauſa neceſſitatis plura permittuntur.*
160 *Magis ſuccurritur facienti actum ex neceſſitate.*
161 *Ex neceſſitate forma adimpletur in æquipollenti.*
162 *Prohibita alienatione, non videtur prohibita neceſ-ſaria.*
163 *Ordinarij poſſunt recipere renunciationem illorum qui volunt ingredi religionem, aut contrahere ma trimonium.*
164 *Per ingreßum religionis vaca beneficium.*
165 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
166 *Ordinarius poteſt cōferre contracto matrimonio per beneficiarium.*
167 *Beneficium ingreſſi religionem non dicitur vacare ni ſi elapſo anno.*
168 *Ordinarius poteſt recipere renunciationem ex ſex cauſis relatis in c. niſi de renunc.*
169 *Ordinarius poteſt recipere renunciationem illorum qui non debent aut non poſſunt reſidere.*
170 *Inimicitia eſt iuſta cauſa non morandi in aliquo loco.*
171 *Inimicitia capitalis quæ, remittitur arbitrio iudicis.*
172 *Coniecturæ inimicitiæ grauis.*
173 *Ordinarij non poſſunt admittere renunciationem illo rum qui non habent vnde viuere, ſi ſunt in ſacris.*
174 *Beneficium ad quod quis ordinatus eſt non poteſt re-nunciari.*
175 *Renunciatio facta abſque mētione, quod beneficiatus*

erat ad illud beneficium ordinatus, eſt nulla.
176 *Conſtitutio Pij V. 58. in quo caſu comprehendat renunciantes in curia.*
177 *Sacris mancipati nō debent quæſtū ſordidū exercere.*
178 *Conſtitutus in minoribus ordinibus poteſt renūciare etiam ſi non habeat aliunde quo viuat.*
179 *Ordines ſecundum canoniſtas ſunt nouem.*
180 *Ordines ſecundum theologos ſunt ſeptem.*
181 *Quare dicantur ordines ſacri tres.*
182 *Ordinarij poſſunt admittere renunciationem ingreſſuri religionem, abſque quo uideant an ei ſuperſit vt viuat.*
183 *Dictio niſi eſt limitatiua.*
184 *Habentes ordines ſacros non poſſunt contrahere matrimonium.*
185 *Exceptio fit de regula.*
186 *Exceptio firmat regulā in caſibus non exceptuatis.*
187 *Allegans exceptionem debet illam probare.*
188 *Ordinarij admittentes renunciationes non debent conferre ſuis, aut reſignantium conſanguineis & familiaribus.*
189 *Renunciatio in fauorem non poteſt fieri coram ordinarijs.*
190 *Quod prohibetur directe prohibetur indirecte.*
191 *Quod prohibetur immediate, prohibetur mediate.*
192 *Trebellianica non detrahitur de relicto piæ cauſæ.*
193 *Beneficia non debent dari per ſucceſſionem.*
194 *Caſus omiſſus relinquitur diſpoſitioni iuris cōmunis.*
195 *Familiares qui ſint.*
196 *Commenſales qui ſint.*
197 *Ordinarij conferentes beneficia reſignata coram ipſis conſanguineis vel familiaribus ſuſpenduntur.*
198 *Suſpenſi non poſſunt ſe ingerere beneficiis.*
199 *Ordinarij contrafacientes conſtitutioni Pii V. excōmunicantur.*
200 *Contemptus eſt peccatum mortale.*
201 *Excōmunicatio poteſt ferri rōne peccati mortalis.*
202 *Epiſcopus contrafaciens ſuſpenſioni ab ingreſſu eccleſiæ, fit irregularis.*
203 *Suſpenſus contrafaciens fit irregularis.*
204 *Celebrare qui dicatur in contemptum clauium.*
205 *Ignoranter contrafaciens ſuſpenſioni non eſt excommunicatus.*
206 *Ignorantia excludit contemptum.*
207 *Contemnere quid.*
208 *Ratione contemptus quid efficitur delictum.*
209 *Scientia includit dolum.*
210 *Capitulum interdicitur.*
211 *Si contraueniatur interdicto, perſonæ particulares fiunt irregulares.*
212 *Interdictum æquiparatur ſuſpenſioni.*
213 *Ordinarij ſuſpenſi ob conſtitutionem 58. Pij V. debēt abſolui a Papa.*
214 *Abſoluentes alios extra iuriſdictionem ſunt excommunicati.*
215 *In mortis articulo nulla eſt reſeruatio.*
216 *In claris non eſt opus coniecturis.*
217 *Suſpenſus à Pontificalibus poteſt adminiſtrare iuriſdictionalia.*
218 *In pœnalibus fit ſtricta interpretatio.*
219 *Quiſque debet puniri in eo quo deliquit.*
220 *Decretum irritans ligat ignorantes.*
221 *In decreto irritanti reſpectu pœnæ nō ligantur ignorantes.*
222 *Publicatio facta Romæ ſufficit, vt cōſtitutio liget extra curiam.*
223 *Pœna cōſtitutionis Pij V. 58. non ligat ordinarios recipientes reſignationes abſque cauſa.*
224 *Verba referuntur ad proxime dicta.*
225 *Reſignatio facta coram ordinario præter cauſas relatas in conſtitutione Pij V. 58. eſt nulla.*
226 *Decretum irritans inducit formam.*
227 *Forma ad vnguem eſt obſeruanda.*
228 *Actus eſt nullus non ſeruata forma.*
229 *Factū contra decretum irritans habetur pro infecto.*
230 *Decretum irritans ligat ignorantes reſpectu nullitatis actus.*
231 *Ordinarij an poſſint admittere permutationes beneficiorum.*
232 *Sedes Apoſtolica nunquam moritur.*

SExto principaliter, quæro quæ cauſa requiratur in renunciationibus beneficiorum, quæ fiunt extra Ro. curiā, ſ. coram ordinarijs locorum? De iure com-
1 muni coram † ordinarijs reſignatio in fauorem nō
* poteſt fieri vt* eſt communis & recepta omnium doctorum ſententia, de qua dixi ſuo loco, ſed tamē poſſunt renunciari beneficia ſimpliciter & hæc ſimplex renunciatio ad hoc, vt poſſit fieri coram ordinarijs, requirit cauſam, cauſa autem exprimitur in cōſtitutione Pij V. 58. incip. Quanta eccleſiæ ſub, datum Romæ apud ſanctū Petrum anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimooctauo Cal. Aprilis Pontificatus anno 3. quæ cōſtitutio emanauit, vt obuietur fraudib. vt colligitur ex procemio
2 quod ſolet cauſam † finalem oſtendere, Corn. cōſ. 311. nu. 4. vol. 2. Burſat. conſ. 345. nu. 6. vol. 4. & ex conſtitutione eiuſdem Pij V. 42. officium ann. 2. vbi hac ratione ſuſpendit facultates ordinariorum admittendi reſignationem beneficiorum vſque quo fuerit data forma, quapropter inutile erit cauſas omnes expreſſas in dicta conſtitutione 58. Pij V. referre & examinare, idque vt melius, fiat, ſubijciemus verba dictæ cōſtitutionis.

PIus Epiſcopus ſeruus ſeruorū Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Quanta eccleſiæ Dei incommoda omni tempore attulerit, & nūc quotidie magis afferat miniſtrorū in eam ingreſſio vitioſa, iā late pſpiciant, & cū mœrore expēdant Præſules omnes & paſtores, quādo hæc pernicies cæterarum omnium maxima tā multas orbis eccleſias impie violarit. Quia vero hoc malum cum in cæteris frequens, tū maxime in beneficiorum, & officiorum eccleſiaſticorū dimiſſione admittitur, nemini moleſtum eſſe debet, quod perinde de reprimendis quotidianis fraudibus quæ hac in re frequentiores internaſcuntur, certā aliquā rōnē tandē inituri. officij noſtri partes in prohibenda omnib. interim reſignationū huiuſmodi receptione paulo ſeuerius interpoſuerimus, omneſq; beneficiorū interim reſignandorum diſpoſitiones quæ fierent, in irritum reuocauerimus, ac etiam decreuerimus nullū per eas in illis ius neque titulum, vel coloratū tā in petitorio, q̄ in poſſeſſoro ipſis prouiſis tribuere, quin etiam eos ad illa deinceps obtinenda perpetuo inhabiles fore, Collatores vero alias in illorum diſpoſitione ēt tanquam de-

uolutionis

uolutionis iure ſeſe interponere non poſſe, ſed de eis, vt vere vacantibus, ſiue per Romanos Pontifices ſiue alios collatorum eorundē ſuperiores, vti pūentū eſſet, libere prouideri. Nunc aūt intendētes inſtitutū hoc noſtrū, quo ſanctuariū Domini cupimus illibatum auctore Domino perſequi, ac ſimul quātum in nobis eſt cauere, ne reſignationes ipſæ de hinc pro cuiuſq; arbitrio, nulliſq;, vel certe leuibus cauſis paſſim, & temere admittantur, prohibitionē, & alia p̄dicta ac cætera omnia noſtris ſuper his litteris cōtenta eatenus relaxamus, vt poſt hac epiſcopi, & alii facultatem habentes eorum dūtaxat reſignationes recipere & admittere poſſint, qui aut ſenio cōfecti, aut valetudinarij, aut corpore īpediti, vel vitiati, aut crimini obnoxij, cenſuriſq; eccleſiaſticis irretiti, aut nequeunt, aut non debent eccleſiæ, vel beneficio inſeruire, ſeu qui unum aliud vel plura beneficia obtinuerint, vel quos ad aliud cōtigerit promoueri, religionē quoq; ingreſſuri, vel matrimoniū contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequantur, deniq; cum quis ex alijs caſibus acciderit, qui conſtitutione fœlicis recordationis Innocentij Papæ III. de dimittēdis cathedralibus eccleſijs, edita continentur.

Qui etiam ob capitales inimicitias nequeūt vel nō audēt in loco beneficij reſidere ſecuri. Sed nec horū vllus ſacro ordini mancipatus, niſi religionem ingreſſurus, valeat vllo modo beneficium, vel officium eccleſiaſticū reſignare, niſi aliunde ei ſit quo in vita poſſit cōmode ſuſtentari. Adhæc beneficiorum, & officiorū permutationes admittere, q̄ canonicis ſanctionibus, & apoſtolicis conſtitutionibus permittuntur. Caueant aūt epiſcopi, & alij prædicti, itemq; omnes electores, præſentatores, & patroni tam eccleſiaſtici, quam laici quicunq; ſint, ne verbo quidem aut nutu vel ſigno futuri in huiuſmodi beneficijs, & officijs ſucceſſores, ab ipſis reſignantibus, aut alijs eorum ſignificatione, vel hortatu deſignentur, aut de his aſſumendis promiſſio inter eos, vel etiam intentio qualiſcunque intercedat. Cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipſi epiſcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs reſignandis prædictis, aut ſuis, aut admittentium conſanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum audeant prouidere, quod ſi ſecus, ac etiam quicquid pręter, vel contra formam prædictorum fuerit a quocunque temere attentatū, id totum ex nunc vires, & effectum decernimus non habere. Qui vero cōtrafecerint, vt in eo quo deliquerint puniantur, à beneficiorum, & officiorum collatione, necnon electione, præſentatione, confirmatione, & inſtitutione, prout cuiq; cōpetierit, tādiu ſuſpēſi remaneant, donec remiſſionem a Roma. Pont. meruerint obtinere, & qui talia beneficia ſeu officia receperint, eos p̄dictis pęnis volumus ſubiacere. Et nihilominus in eos, qui ſic ſuſpenſi conferre, eligere, p̄ſentare, confirmare, vel inſtituere auſi fuerint, excōicationis quo ad perſonas, quo vero ad capitula, & cōuentus a diuinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto p̄mulgamus, quibus etiam nullus alius quam ipſe Romanus Pōtifex ſiue abſolutionis, ſiue relaxationis gratiam (excepto mortis articulo) valeat impertire. Prohibitione & literis noſtris prædictis nihilominus in cæteris oībus perpetuo valituris. Non obſtantibus q̄buſcunq; priuilegijs, indulgētijs, & literis apoſtolicis generalibus, & ſpecialibus quibuſcunq; epiſcopis, & alijs ſuperioribus, ac inferioribus eccleſiarum prælatis, necnon eccleſijs, monaſterijs, & capitulis, conuentibus, collegiis, & vniuerſitatibus, eorumque, & alijs perſonis ēt Regia & Imperiali maieſtate pręditis, ſub quacunque verborum forma, & cōceptione cōceſſis, per quæ effectus p̄ſentium impediri poſſet q̄uocunque, vel differri, etiam ſi de eis ipſorumque totis tenoribus ad verbum, ac de proprijs nominibus eorū, necnon eccleſijs, monaſterijs, locis, ordinibus, & dignitatibus, de quibus, necnon cauſis propter quas illa conceſſa ſunt, ſpecialem & expreſſam præſentibus fieri oporteret mentionem. Cęterum iubemus eaſdē præſentes ad valuas baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi. Volumusq; eas ſic publicatas omnes & ſingulos perinde afficere, & obligare, ac ſi illis ipſis fuiſſent ſingulariter intimatæ, exemplis quoque prædictis etiam impreſſis, manuque Notarij publici, & ſigillo prælati eccleſiaſtici, vel eius curiæ obſignatis, eandem prorſus fidē adhiberi quæ ipſis præſentibus ſi forent exhibitę, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ relaxationis, pręcepti, interdicti, decreti, promulgationis, iuſſionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario cōtra ire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1568. Cal. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno tertio.

Prima cauſa, ex qua ordinarij poſſunt admittere reſignationem beneficiorum, eſt, quando beneficiatus
3 volens † reſignare eſt ſenex, vt probatur in d. Conſt. 58. Pij V. ibi, *Senio confecti*, & hanc cauſam approbat ius cōe, vt habetur in c. niſi cum pridem de renun. &
* ibi Hoſtien. ſub nu. 13. Abb. num. 8. & cōiter * doct. vt dixi ſupra, & eſt tex. in c. 1. eo. tit. & ibi etiam doct.
4 & ratio eſt quia ſenectus † facit recedere à regulis iuris, vt habetur in c. quoniam frequenter, vt lite conteſt. latiſſime Cæpoll. in tract. de imper. in verb. Bartholomæus per totum, Card. Pariſ. conſ. 102. nu. 13. vol. 4. Grat. conſ. 98. num. 2. lib. 1. Neuizan. conſ. 51. n. 15. Orian. in l. 1. num. 133. ff. de offi. eius quibus accedunt ea, quæ ſupra ſcripſi.
Dubium tamen eſt qui dicantur ſenes. Abb. in c. quoniam frequenter num. 18. vt lit. non conteſt. ſcri-
5 ptum reliquit † ſenem dici ſeptuagenarium, Io. And. vero & gl. in c. 1. de celeb. miſſarum, Io. Anan. in rub. de delict. puero. col. 1. tenuerunt ſenem dici qui an-
6 num † 50. attigit vſque ad ſeptuageſimum, Gramm. deciſ. 34. num. 4. Coraſ. in l. precibus num. 29. C. de imp.
* & alijs ſubſtit. Vera tamen & communis* doct. ſentē
7 tia eſt † hoc remitti iudicis arbitrio, Barb. conſ. 21. col. pen. lib. 2. & conſ. 27. col. 3. lib. 3. & conſ. 45. col. pen. lib. 4. cum alijs, vt per Menoch. de arbitr. iud. caſ. 59. num. 3. qui iudex arbitrabitur iuxta qualitatem perſonarum: & alias Rota cenſuit in materia coadiuto-
8 riæ ſufficere † 60. annum cum infirmitate in vna Toletanen. die 28. Martij 1552. vel 70. ſine, teſte Caput. deciſ. 168. & 170. lib. 1. in manuſcrip. & in impreſſis deciſ. 311. num. 1.
Secunda eſt cauſa ex qua ordinarij poſſunt admittere reſignationem beneficiorum, ſi volens reſigna-
9 re † eſt infirmus, vt dicitur in dicta Conſtit. 58. Pij Quinti ibi, *aut valetudinarij*, concordat text. iuris communis loquens in ceſſione epiſcopatus in capitulo niſi cum pridem, ibi. *Alia vero cauſa eſt corporis debilitas, &c.* & ibi glo. in verbo impotens, Ho-

 ſtienſ.

ſtienſ.num.13.Abb.numer.9.&* communiter doct.
Card.Alex.in ca.hoc nequaquam num.2.7.q.1. & ra-
10 tio eſt quia multa ſunt priuilegia†iſtorum,vt Iaſo. in l.
age.num.2.C.de tranſact.Pariſ.conſ.102. nu.13 .vol.
4. Neuiz.conſ.51.num.15.Gig.de reſid.epiſc.c.17.n.
12.in fin.

Dubium tamen eſt qui dicantur valetudinarii. In-
no.tenuit valetudinarium eſſe qui propter † corporis
11 debilitatem eſt infirmus,& laborat aliqua febre acuta
Io.And. dicebat valetudinarios eſſe infirmos ſimpli-
citer,vt per Abb.in c.quoniam frequenter num.19.vt
lit.conteſt.

*12 Vera tamen & communis*doct.†ſententia eſt hoc
relinqui arbitrio iudicis,Bal.in auth.ſed ſi quis ab alie
no nu.13.C.de teſtib.Lucas de Penn.in l.vnica col.2.
C.de mend.valet.lib.11.Soccin.Senior conſ. 244. vol.
4.lib.2.Menoch.de arbitrio iudicis caſ.60. nu.5 .Mar
ſil.in l.quæſtionis modum nu.19.ff.de quæſt. Alfonſ.
Hoied.in tract.de incomp.beneſ. part.prima.capitul.
17.nume.16.Moder.Floren.in tract.de fortuit. caſ.2.
p.queſtio.6.nu. 5.Prudens ergo ordinarius coniectu-
ram ſumet, quod beneficiatus aliquo malo corpo
ris habitu & affectu male valet,& ſæpe aut ſemper æ-
grotat,Gemin.in c.1.de cleri.egrotan.adeo quod nõ
poſſit muneri ſibi iniũcto ſatisfacere, Mar.Soccin.Se
nior in dict.ca.quoniam frequenter col.4.verſ.tertio
13 cum†æquiparetur mortuo,Couar.lib.3.variar.reſolu
tio.c.13.n.18.Moderni Floren.in tractat. mor. omn.
ſolui.p.1.nu.182.

Tertia cauſa ob quam licitum eſt ordinarijs reci-
pere reſignationem beneficiorum,quando beneficia
14 tus†eſt corpore impeditus, vt patet in dict.conſti.58.
Pii V.ibi, *aut corpore impediti,&c.* ad quod facit tex.
loquens de epiſcopo in dict.c.niſi cum pridem de re
nunc.& ibi doct.*omnes poſt Hoſtienſ.Inn. & Abb.
c.1.eod.tit.& ratio eſt quia tunc non poteſt ſatis ſa-
cere oneri iniuncto,& ideo his ſolet† dari coadiutor
15 ca.ex parte de cler.ægrot.cum ibi notat.per Io.Andr.
& Abb.Oldrad.conſ.44.Redoan.de ſimo. p. 2.c.13.
nu.27.

Exemplum primum erit quando aliquis eſt impe
ditus corpore propter lepram, nam laborantes hoc
16 morbo non ſolum†ab eccleſia,ſed ab hominum cœ-
tu excludũtur Leuit.c.13.14.22.Num.12.Deuteron.
c.24.Diuus Thom.4.ſentent.diſtinct.9.art.& ſi pro-
motus a lepra inuadatur†eſt remouendus ab admini-
17 ſtratione.c.tua nos de clerico ægrotan.Specul.in titu.
de diſpenſ.§.iuxta verſ.item percuſſor, Ang.in c.hinc
etenim diſtinct.49.Tabien.verbo corpore,Alberi.in
verbo leproſ.Diu.Tho.3.q.82.art.vlt.& ſi eſt conſe-
quutus eccleſiam parochialem , interdicenda ei erit
18 per vicarium,vel erit priuandus reſeruata†ei portione
fructuum pro victu,Roſell.in verbo leproſus,Maiol.
de irregular.lib.2.ca.18.col.2.& 3.

Secundum exemplum erit in illo ſcabiei genere quod
drioram phyſici dicunt,& alio vocabulo ſcabies her
culea nominatur,hæc enim lepræ affinis eſt,nam†ex a
19 tra bile,ſicut & lepra,originem ducit,Hieronym.Ga-
bu.de morb.comit.lib.2. Maiol.dict.lib.2.c.18. colu.
vlt.& hæc quoque impedit executionem ordinis,Di.
Tho.4.ſent.9.diſtin.artic.4.

20 Tertium exemplum erit in paralyticis,†qui nõ poſ
ſunt promoueri,nec promoti miniſtrant,ca.vlt. & ibi
doct.de cleri.ægrotan.D.Thom.3.p.q.82.art.vlt.Ta-
* bien.in verbo corpore,& eſt* communis opin. teſte
Maiol.d.lib.2.c.24.vbi dicit hanc eſſe iuſtam cauſam
21 dandi coadiutorem†idque deducitur ex nomine quia
22 paralytici ſunt quorum membra†corporea ita diſſo
uuntur,vt illorum vſu careant, D.Thom.d.quæſt. 82.
art.vlt.

23 Quartum exemplum†erit in apopleticis,qui ob idẽ
impedimentum non poſſunt promoueri, neque pro-
moti miniſtrare,Maiol.d.lib.2.de irregular. c. 24.ſub
nu.2.col.1.namque per apopleſiam ita membra cor-
24 ripiuntur,vt vel inutilia reddantur† vel mors ſubſequa
tur,prout de Conſtantino †mperat.tradit Caſſiad. hi
ſtor.tripar.lib.5.cap.50.& de Stephano II. Platina in
eius vita.

25 Quintum exemplum erit in habentibus† morbum
comitialem,hi enim non poſſunt adminiſtrare, vt di
citur in c.13.II.Concilij Toletan.c.communiter,vbi
Archid.33.diſt.Maiol.de irreg.lib.2.c.16.col.3. nam-
que huius morbi tanta eſt capitis & mẽbrorũ contra
26 ctio,vt inſanabilis morbus † iudicetur,vt late explicat
Gabutius de comit.morb.& videntibus timorem in-
fert.Plin.lib.10.c.23.

27 Sextum exemplum erit in lunaticis , qui † promoti
non poſſunt adminiſtrare,vt late tradit Maiol.de irre
gulari.lib.2.c.15.

Septimum exemplum in habentibus morbum gal-
28 licum,cum hic morbus magnam†cum lepra ſimilitu-
dinem habeat,vt tradit Bart.Spina in opuſculis ſuis in
q.matrimoniali,& hoc intelligo in eo morbo gallico
qui habet ulcera per corpus diffuſa,& oſtendit extrin
ſecam deformitatem vt late explicat Maiol.de irreg.
li.2.c.19.& id erit ratione contagionis, ob quam cau-
29 ſam mulier non †tenetur reddere debitum viro & cũ
eo habitare, D.Thom.4.ſent.diſt.36.art. 1. Archiepi.
Floren.3.par.tit.1.c.21.Tabien.in verb. matrimoniũ.
3.num.6.ita quoque non poterit miniſtrare, ne alios
inficiat.

Octauum quando beneficiatus habet manus tre-
mulas,habet chiragram;namque hi non poſſunt pro-
30 moueri,neque†promoti adminiſtrare,Maiol.de irre-
gu.li.2.c.21.& 24.in fin.Intellige tñ,ſi illa podagra vel
chiragra eſt continua,vel adeo frequens, vt non poſ-
ſit beneficiatus ſatisfacere oneri iniuncto,vt quia be-
neficiatus habet curam animarum,vel requirit reſidẽ
tiam.Et tandem ex omnibus alijs impedimentis ꝑpe-
tuis corporis in quibus militat eadem ratio,idem di-
cendum erit.l.illud ff.ad leg.Aquil. Bonum autem eẽt
vt debeat de huiuſmodi impedimento conſtare prius
31 penes acta per†teſtes iuxta ea quæ ſcribunt Io. Andr.
in c.1.de dolo & contumac.Corne.conſ.56.col.1.lib.
1.Card.Pariſ.conſ.67.num.90.vol.3.qui dicunt dicẽ-
32 tem impedimentum†eſſe tale, vt non poſſit beneficia
tus præſtare id ad quod tenetur debere probare iux.
tradita per Crauett.conſ.151.num.22.& conſ.179.n.
6.Deci.conſ.454.nu.6.& conſ.552.nu.7. Gozad.cõſ.
38.num.11.Socc.Iun.conſ.76.num.79.lib. 1.aut alias
prout ordinario videbitur impedimentum eſſe ſuffi-
ciens,Gemin.in c.1.de dol.& contumac.lib.7.Guido
Papę q.64.Curt.Seni.in l.admonendi nume.280.ff.de
iur.iur.

Quarta cã ex qua ordinarij poſſunt recipere reſigna
33 tionem beneficiorum,quando beneficiatus eſt † cor-
pore vitiatus,vt probatur in d.conſtitut.Pij V.58.ibi,
34 *vel uitiati,*&c.namque lege diuina cautum eſt ne † in
eccleſia ſeruiant corpore vitiati & deformati,vt habe
„ tur Leuitic.c.21.vbi hæc habentur verba. *Homo de ſe*
„ *mine tuo per familias qui habuerit maculas non offe-*
„ *rat panes Deo ſuo,nec accedat ad miniſterium eius, ſi*
„ *cæcus fuerit,ſi claudus,ſi uel paruo,vel grãdi , vel tor*
„ *to naſo,ſi fracto pede,ſi manu,ſi gibbus,et lippus,ſi al*
buginem

„ *buginem habens in oculo,ſi ingens ſcabiem,ſi impeti-*
„ *ginem in corpore,vel hernioſus.* quæ verba explican-
tur à Gregorio in ſuo paſtorali,& habetur in ca.hinc
etenim diſt.49.& recte quidem ac magna ratione fuiſ
ſe conſtitutum tradit Menoch.de arbitr.iud.caſ.226.
in princ.vel quia aliquando hi diuinis miniſteriis tra-
ctandis impotentes ſunt,vel quia corporis deformitas
35 malam†animi mẽtem & deformitatem declarat Abb.
in c.quia diuerſitatẽ 1.notab.de conceſ.præben.ſicuti
de Therſite traditur apud Homer.li.2.Iliados, & hoc
infinitis auctoritatibus comprobat Tiraq.de legibus
connub.l.2.num.47.48.& 49.Petrus Plaxa li. 1. delic.
c.25.nu.4.Coraſ.in tract.de benefi.p.3.c.6. Hierony-
mus Maggius l.4.Miſcellan.c.4.Afferemus aliqua exẽ
pla,quæ concluſioni noſtræ congruunt.

Primum erit exemplum in cœco ex utroque ocu-
lo,qui dicitur corpore vitiatus,& propterea hic defe
36 ctus impedit†non ſolum vt quis non promoueatur,
ſed etiam vt promotus non miniſtret, cum amittat
executionem propter impoſſibilitatem, D. Tho.3.q.
82.art.vlt.ad fi.& ſatis probatur in c.hinc etenim.§.cę
37 cus diſt.49.cum ibi not.& hæc eſt iuſta†cã dandi co-
38 adiutorem,Roſell.in verbo vitiatus.oculi enim † inter
membra computantur,gl.in c.ſingula diſt.86.

39 Non omittam multos reperiri†cęcos doctiſſimos
viros;nam Beda fuit concionator excellentiſſimus,
idemque doctiſſimus ſacræ ſcripturæ interpres (licet
cœcus)vt tradit Nauchera.anno Domini 700. Didy-
40 mus †etiam Alexandrinus fuit cœcus,& ſciebat vetus
& nouum teſtamentum,Caſſiado.tripar.hiſt.lib.8.ca.
8.Hieronym.in catalogo ſcriptorum eccleſiaſt.Io.Pa
41 læſtinus†fuit quoque cœcus, & referebat omnia ver-
ba ſacræ ſcripturæ ac ſi ex libro ipſo legeret, Euſebi.
hiſtoriar.li.8.c.22.Nunc etiam in vrbe adeſt R. P.D.
42 Marius†de Curte Neapolit.cõcionator diſertiſſimus
ac omnium ſcientiarum & virtutum genere pręditus
(quamuis cœcus)& alij etiam adſunt. Prædicationis
43 igitur cauſa poterit Papa diſpenſare cũ cœco†vt poſ
ſit promoueri ad ſacerdotium,& vt epiſcopus fiat, vt
ſcribit Maiol.de irregu.lib.1.ca.20.col.3.nam etſi ſa-
cramentis & ſacrificiis incumbere non poſſit oculo-
rum defectu,confeſſiones tamen, & prædicationẽ ex
44 ercebit ac iuriſdictionalia,quod euenit Roberto†Sco
to cœco à puerili ętate, qui Pariſijs theologiam ita di
dicit,vt Romæ fuerit creatus ſacerdos ac Archiepi-
ſcopus Armacan.in Hibernia,& poſtea legatione ꝑ
Iulio III.perfunctus eſt: auctores ſunt Surius an.Do-
mini 1551.Maiol.loco citato col.3.Hinc eſt quod ſi
45 cœcus ſit electus Papa†ſuſtinetur, Anton.de Butr.in
c.licet de electio.Iacobac.de conc.lib.3.art.1.

46 Secundum exemplum eſt in claudo , qui dicitur †
corpore vitiatus,Tabien.in verſ.corpore , Maiol. de
irregu.lib.1.ca.18.vbi late.

47 Tertium exemplum eſt†in eo qui habet fractũ pe
dem cum magna deformitate, Archid.in c.hinc ete-
nim.col.2.diſt.49.Spec.in tit.de diſpenſ.§.iuxta.

48 Quartum exemplum erit†in habente manum muti
latam,vt dicatur corpore vitiatus,vt habetur in c. pe-
49 nul.& ibi doct.de corpore viti.vel articulatas manus†
ad vtendum ineſſicaces,namque hi impoſſibile eſt vt
50 adminiſtrent, D.Thom.4.diſtin.25.& ideo†amittunt
exequutionem ordinum, D.Thom.3.q.82.art. vlt.ad
tertium.

51 Quintum exemplum eſt†in crure penitus abſciſſo,
aut ita contracto, vt ligneo pede ſit opus Roſella. in
ver.vitiatus.Tabien.in ver.corpore,Silueſt. in eodem
verbo.

52 Sextum in gibboſis:nam†ij ſunt etiam corpore vi-
tiati,Albe.in verb.vitiatus,Archiepiſcop. Floren.3.ti.
29.c.5.Roſell.in verb.uitiatus.

53 Et tandem†diminuti qualibet parte corporis nota
bili,vt per Maiol.li.1.c.14.& eo.li.1.c.21. loquitur de
turpitudine faciei,& c.22.de defectibus naſi,& ca.24.
de defectu dentium,& ca.25.de defectibus auriculæ,
& c.26.de linguæ defectibus.Iudex enim iudicabit ſe
cundum qualitates perſonarum,& loci,vt per Archi.
diſt.55.in prn.Abb.in c.2.de cler.coniug.

54 Et ratio iſtorum eſt, quia † corpore vitiati cũ non
poſſint promoueri,& promoti non poſſint miniſtra-
re,vt habetur in tit.de corpor.vitia. Couar. in clem.ſi
furioſus p.1.nu.5.de homic.non poterunt per conſe-
quẽs habere beneficium,quod datur promoto, & nõ
55 laico†Dec.in ca.cum adeo nu.3.de reſcr.Ber.in c.ſuꝑ
litteris nu.72.eo.tit ergo ſuperueniente hac deformi
tate habenti beneficium admittenda erit ceſſio ad re
mouendum aliorum ſcandalum , & vt Dei eccleſiæ ꝑ
56 optimos†ſeruiatur, hanc eſſe rationem huius conſti-
tutionis in hac parte dicit Paul.Fuſc.in tract. de viſi-
tat.lib.2.c.28.nu.15.

Quinta cauſa , ex qua ordinarij poſſunt admittere
57 reſignationem beneficiorum,eſt , ſi beneficiatus eſt †
crimine obnoxius,vt patet in dicta conſtitutione 58.
Pij V.ibi, *crimine obnoxij,&c.* Concordat te.loquẽs
in renunciatione epiſcopatus in d. c. niſi cum pridẽ,
§.propter conſcientiam,de renunc.& ibi tradunt gl.
Abb.nu.3.&* communiter doct.Cardi.Ale.in ca.hoc
nequaquam num.2.7.qu.1. cum alijs adductis ſupra,
dum locutus ſum de renunciatione epiſcopatus.& ra
tio huius conſtitutionis in hac parte erit, quia qui cri
mina commiſerunt,facilius ad renunciãda beneficia
admittũtur,cũ ad eorũ priuationẽ iura cõueniãt, hãc
rationem aſſignare videtur Fuſc.de viſitat.lib.2.c.28.
num.25.

Et hoc poterit exemplificari in caſibus in quibus
ob crimen cõmiſſum clericus veniret priuandus,arg.
not.in d.c.niſi,cum priuatio non ſit niſi†ob graue cri
58 men ſecundum* communem opinionem,de qua atte
ſtatur Clar.lib.5.receptar.ſentent.§.vlt.q.74.& plures
caſus congerit Calic.in margar.fiſc.fol.120.& ſeq.re-
latus à Claro loco citato.q.73 .in princ.

59 Primum exemplum erit in homicida†qui amittit,
beneficium,& venit priuandus,vt eſt* communis opi
nio teſte Anan.in c.inquiſitionis nu.3.vbi Felyn.n.2.
de acccuſat.Alcia.in c.cum non ab homine,nu.16.de
iudic.Nauarr.in manual.c.27.nu.239.& habetur in.
50.diſtin.& in c.7.ſeſſ.24.de reforma.Conc.Trident.

Secundum exemplum ponit Fuſc.dict.c. 28. num.
60 25.†in ſimoniacis,qui ob graue crimen commiſſum
priuantur beneficijs,vt habetur in extrauag. Paul.ij.
cum deteſtabile, & in conſtitutione Pij V.incipien.
cum primum,anno primo,Caſſ.deci.1.n.2.de ſimon.
& deciſ.5.de conſtit.Card.Pariſ. conſ. 29.vol.4.Sarn.
trien.q.12.

Tertium exemplum ſecundum Fuſc.loco citato ẽ
61 †in adulteris,qui priuantur beneficiis,c.ſi quis cleri-
cus diſtin.81.glo.in c.lator.2.q.7.Dia.in praxi crimi
nali canonica c.79.Duen.reg.110.lim.2.hi enim ſecũ
dũ legem canonicam puniuntur pæna mortis,Exod.
62 c.20.Deutero.cap.22.quod hodie eſt innouatum ꝑ
conſti.S.D.N.Sixti V.47. incip. ad compeſcendam,
anno.2.

63 Quartum exemplum ponit Fuſcus†in concubina-
riis,hi enim ſi poſt admonitionem nõ reſipiſcant pri
uantur,vt colligitur ex conſt.Leonis X.incipien. ſuꝑ
na

næ edita in Conc.Lateran.& tradit late Bermo.in cō
menta.ad ipſam conſtitutionem,& probatur in cap.
6,ſeſſ.2 1.de reformat. Conc.Triden.
63 Quintum exemplum addo. in clerico†ſuſtinēte ex
communicationem per annum,namque priuatur be-
* neficio,communis*opinio teſte Fely. in c.1.num.8.
de iudic.Clar.q.73.verſ.item clericus,de quo eſt tex.
optimus in c.3.ſeſſ.25.de reform.
64 Sextum exemplum in clerico † periuro qui poteſt
priuari beneficio,communis*opinio teſte Felyn.in c.
ex parte el 1.nu,1.& ſeq.de reſcript.Dec.in c.cum nō
** ab homine poſt.nu.5,de iudiciis,magis** commu-
nis opinio teſte Gomeſ.in §.item ſi quis,num.28. de
actio.Clar.in lib.5.receptar.ſentent.§.periurium verſ.
item clericus.
65 Septimum exemplum in†clerico blaſphemo qui
ex hoc venit priuandus beneficijs,ca.ſi quis per capil
lum.22.q.1.Alex.conſ.72.col.4.lib.1.quod conſtitu-
tio Leonis X.edita in Conc.Lateran.declarauit proce
dere tertia vice.
Alia exempla collige per Maiolum lib.3.cap.32.cū
ſequent.
Sexta eſt cauſa ex qua poteſt ordinarius admittere
reſignationes beneficiorum, quoties beneficiati ſunt
67 †cenſuris eccleſiaſticis irretiti,ſvt dicit conſtit. Pii.V.
ibi,*cenſuris eccleſiaſticis irretiti,&c.*quæ verba in-
terpretantur a Paulo Fuſc.de viſitat.p.2.c.28.n.14. ex
quibus nequeunt,aut non debent beneficio ſeruire.
68 namque cenſura eccleſiaſtica†eſt ſpiritualis pœna, q̈
eccleſia propter inobedientiam inſligit locis & vni-
uerſitatibus ac ſingularibus perſonis interdicendo ſa
cramentalia,communiones,& alios actus ſpirituales,
vt tradit Ioan.de Lignano de cenſur. eccleſiaſticis in
princ.& hæc cenſura diuiditur in excommunicatio-
69 nem,†ſuſpenſionem,& interdictum,cap.quærenti de
verb.ſignif.Card.Zabarel.in clem.1.de ſent. excōmu.
Nauar.in Manual.c.27.nu.1.Fuſ.de viſitat.li.1.cap.31.
num.3.
70 Excommunicatio†eſt cenſura eccleſiaſtica a cano
ne vel iudice eccleſiaſtico prolata priuans Chriſtianū
legitima communione ſacramentorum,& quandoq;
hominum,ita diffinit Abb.in rubr.de ſententia excō.
quam diffinitionem late defendi cum interpretarer.
cap.1.de iudic.intelligendo eam loqui de excommu-
71 nicatione maiori,quæ participatione ſacramentorū,
* & hominum,vt eſt*communis opinio,teſte Nauar.
d.c.27.in prin.nam communio†triplex eſt,vt colligi-
72 tur ex Diu.Thom.2.2.q.22.art.5.& in 4.ſenten. diſti.
18.q.2.ſanct.Auguſt.lib.de doctrina Chriſtiana c.22.
Turrecremat.in c.ſi inimicus.11.q.3.art.1.Silueſtr.ver
bo excommunicatio 1.& ob id excommunicatio eſt
73 * maior pœna†quæ ſit in eccleſia,vt eſt*communis o-
pinio teſte Ber.in c.ſi quis p̄sbyterorum.n.7. de reb.
eccle.non alien.Clar.q.76.in princ.
74 His enim cum interdicta ſit†cum hominibus par-
* ticipatio,vt habetur 11.q.3.& ibi doct.*omnes, non
poterunt miniſtrare in eccleſia,& ſic ſeruire benefi-
75 ciis ne†efficiantur irregulares,vt late explicat Maiol.
de irregu.lib.3.c.21.& ob hanc cauſam priuatur fru-
* ctibus beneficii ipſo iure,vt eſt*cōmunis opin.†teſte
76 Ripa in c.1.nu.27.de iudi.Clar.lib.5.§.vlt.q.73.ver.pa
77 riter ideo eis conferri †beneficium non poteſt,c.po
ſtulaſtis de cleric. excommunic. miniſtrat.& collatio
78 facta eſt ipſo iure nulla † communis * opinio teſte
Couarru.in c.alma mater p.1.§.7.n.1.ſicuti collatio fa
79 cta†irregulari,Din.in reg.1. de reg.iuris in 6. Inno.in
* c.cum noſtris de conceſ.præben.& de*communi, vt
per Couar.in reg.peccatum,ſecunda par.§.8.nu.6.de
80 reg.iur.in 6.Nec excommunicati poſſunt eligi, †& ſi
eligant nulla eſt electio ipſo iure c.cūinter de elect.c.
conſtitutis de appellat.de*communi atteſtatur Co-
uarr.in dict.c.alma mater p.1.c.7.ſub nu.1.verſ.primū
81 nec præſentari†ad beneficium glo.in c.vl.per illū tex.
de elect.in 6.Lap.allegat.8.Rocch.de Curt.ver.hono
rificum n.19.tract.de iure patr. Lamb. in eod.tract.1.
1.p.2.li.6.q.princi.ar.1.communis,vt per Card. in cle
men.1.§.1.q.4.de religio.domib.
82 Suſpenſio eſt†cenſura qua alicui perſonæ eccleſia
ſticæ prohibetur exercitium ſui officij vel beneficij
eccleſiaſtici in totum vel in partem,& in certum tp̄s,
vel in perpetuum,quo ad partem ob ſuā culpā,gl.& d.
in clem.cupientes de pœ.Naua.in manu.d.c.27.n.51.
83 Hi enim cum non poſſint ſeruire † & miniſtrare,
nam adminiſtrando fiunt irregulares,Spec.in tit.de di
ſpen.§.iuxta,Gemin.in c.is cui de ſent.excom.lib.6.Fe
der.de Senis conſ.120.Ang.in verb. ſuſpenſio, Silue.
in eod.verbo,ſequitur quod facilius admittuntur ad
ceſſionem quam alij,quandoquidem eis beneficia cō
84 ferri†nequeunt,glo.in c.tanta de exc.præl.glo.in c.cū
bonæ de ætate & qualit.vbi Abb.col.3.
85 Interdictum†vero eſt diuinorum ſuſpenſio tam a
* ctiue quam paſſiue,vt tradit Cald.* communiter re-
ceptus in tract. de interdict.n.2.& poteſt poni exem-
plum ſi fuerit interdictum capitulum,nam canonici
86 nō poterunt†exercere & ſeruire eccleſiæ,Nicol.Plou.
in tractat.de interdic.in princip. namque† canonici
87 ſunt de capitulo,vt patet in tit.de his quæ fin.a maio.
pat.cap.vt tradit Card.Pariſ.conſ.31.n.12.vol.4.& ob
88 id faciunt†vnum corpus cum epiſcopo,Abb.in c.no
89 uit per illum tex.de his quæ fiunt a præla.&†appellan
90 tur fratres epiſcopi ſicut Cardinales†fratres Papæ. c.
2.de off.lega.lib.7. Fuſc.de viſita.lib.1.c.15.nu.2.
Septima ponitur cauſa in dict.conſtit.vt ordinarii
91 poſſint recipere reſignationes beneficiorum† obten-
torum per eos qui nequeunt,aut non debent eccle-
ſiæ,aut beneficio inſeruire,vt dicitur in d. Conſt. Pii
V.ibi,*aut nequeunt,aut non debent eccleſiæ vel bene
ficio inſeruire,&c.*& ſic duo ſunt capita,primum eo-
rum qui non poſſunt,ſecundum eorum qui non de-
bent.Primi capitis exempla plura poſſunt aſſignari, q̄
repetere non curabo, cum colligantur ex præceden-
tibus,quatuor autem alia ſubiiciam exempla, & pri-
92 mum erit in clerico bannito†nam iſte nequit benefi
cio ſeruire,Abb.&alii*omnes in c.cum non ab homi
ne de iudiciis,& in cap.2.de arbitr.Rebuff.in prax.de
93 mod.amitten.benef.nu.57.& ideo poteſt priuari †be-
* neficio,vt iudicauit * parlamentum Toloſanum te-
ſte Clar.q.73.verſ.pariter in fin.Secundum exemplū
94 erit in dæmoniacis,qui †perpetuo ab ordinum ſuſce-
ptione excluduntur,c.communiter,vbi gl.Archid. &
* alii*omnes,diſt.33.& habetur in Conc.Toletano 11.
c.13.Tabien.in verbo corpore,Silueſt. in eod. verb.
95 Auguſt.lib.de dogmat.eccle.c.72.& promotus†ſuſce-
ptos ordines adminiſtrare non poteſt propter mentis
alienationem,Diu.Thom.3.q.82.art.vlt.ad tertium,
Maiol.de irregul.lib.2.c.17.col.4.& hoc euenit ex dę
96 monum fraude,quibus datum eſt†quandoque a Deo
poteſtas vexandi corpora humana,Iob.c.1.& 2. Mat
th.8.vbi Chryſoſt.propter vindictam furoris & iram
Dei,ca.non ſolum 23.qu.5.Tertullian. apolog.ca.22.
Diu.Thom.2.ſentent.diſt.7.& 8.Hi enim dæmonia
ci cum non poſſint ſeruire eccleſiis,cum mens ſit a-
lienata,& ad furorem coacta,Matth.8. Chryſoſto.de
prouiden.Dei c.1.de facili admittent̄ ad renunciādū.
Tertium

Tertium exemplum erit in eo qui effectus eſt mu-
97 tus,nā hi quoq; nō poſſunt ſeruire†cū nō poſſint ad
miniſtrare, D.T.3.q.82.art.vlt ad tertium Tabien.in
verb.corpore,cum aliis,vt per Maiol.de irreg. lib.1.c.
26.per totum.
Quartum exemplum erit,vt vno tantum verbo cō-
cludam,in omnibus irregularibus, nāque irregulares
98 nequeunt†eccleſiæ & beneficio ſeruire, vt omnibus
notiſſimum eſt,& late explicat Burgaſ.in tract.de irre
gu.in princ.& alij docto. hanc materiam tractantes
99 ideo irregulares inhabiles ſunt ad†beneficia.Capu.de
100 ciſ.229.nume.4.part.2. Hi etiam irregulares poſſunt†
cogi ad obtinendam diſpēſationē,vt in caſu,de quo
per Maiol.tract.de irreg.li.4.c.16.
Nunc autem ſecundi capitis aliqua exempla ſubij-
ciam.Primum erit in clericis qui turpiter & ſcandalo
ſe viuunt,nam hi licet poſſint eccleſiæ ſeruire, tamen
101 propter eorum†ſcandaloſam vitam ſeruire non debēt
mali exempli cauſa,prout dicitur in ca. 6.§. eos uero.
ſeſſ.21.de refor.Conc.Trident.vbi etiam cautum eſt
poſſe priuari beneficijs, ſi in eorum perſeuerauerint,
102 nequitiam,inducitur enim†Ex ſcandalo irregularitas.
Hoſt.& Abb.in c.cum de tua de corpo.viti.Maiol.de
irreg.lib.5.c.13.& late de ſcandalo locutus ſum ſupra
loquens de epiſcopo ſcandaloſo.
Secundo poteſt exemplificari in clericis, qui & ſi
non uiuant ſcandaloſe,tamē in ipſo ſeruitio eccleſiæ,
103 †ad quod ſunt obligati,dant ſcādalum, quales ſunt lu
natici, D. Thom.3.q.82. art. vlt. ad tertium,patientes
ſtomachi languorem,& ſic vomitum,ut per Maiol.d.
tract.de irreg.lib.2.c.26.illiterati,& imperiti eccleſia-
rum rectores,quibus etiam ex decret.Conc.Trident.
104 c.6.ſeſſ.21.de reform.ſunt deputandi†coadiutores,&
dat rationem cōcilium illis verbis; *Quia ſacris minus
apti,ſunt* officijs,&c.*& potius deſtruunt quam ædi-
ficant.*
Tertio poteſt exemplificari in habente morbū ca
105 ducum:nam huiuſmodi morbus impedit†promoueri
ad ordines,& promotum ſuſpendit,ca.communiter,
106 & ibi Arch.diſt.33.& ob id collatio ei facta † eſt nulla
ipſo iure,Hoſti.Io.And.Card.Abq.& Imol.colū. 2.in
c.cum inter canonicos de electio.Io.de Silu. in tract.
de benefic.in 3.part.q.5.col.vlt.quamuis Rota tenue-
rit die 4.& 9.Nouembris 1551.corā Veſtano, in vna
* *Tolet.Canonicatus,præbendæ, & die 9. Decēbris
107 eiuſdem anni, morbum caducum non inducere † in-
habilitatem ipſo iure quo ad beneficia ſimplicia,teſte
Caput.deciſ.236.part.2.
Octaua ſubſequitur cauſa in dict.conſtit.58.Pij V.
108 ex qua poſſunt ordinarij recipere reſignationem†be-
neficiorum,quando beneficiatus vnum aliud aut plu
ra obtinuerit beneficia,vt dicitur ibi, *Seu qui vnum
aliud vel plura beneficia obtinuerit*. Namque unus
109 vno debet eſſe contentus beneficio,†vt diſponit De-
cretum Conc.Trident.c.17.ſeſſ.24.de reform.dicens
*Cum Eccleſiaſticus ordo peruertatur, quando vnus
pluriū officia occupat clericorum,ſancte ſacris cano
nibus cautum fuit,neminem oportere in duabus eccle
ſiis conſcribi:verum &c.ſtatuit, vt in poſterum vnū
tantum beneficium Eccleſiaſticum, ſingulis confera-
tur, quod quidem ſi ad vitam eius,cui confertur hone
ſte ſuſtentandā non ſufficiat,liceat nihilominus aliud
ſimplex ſufficiens,dummodo vtrumque perſonalem re
ſidentiam non requirat,eidem conferri,&c.*
Ex quibus verbis notandum eſt, quod non ſolum
110 quis non poteſt habere duas eccleſias curatas,†vt dici
tur.in c.4.eiuſdem Conc.Triden.ſeſſ.7. de reform.nā
* ſunt inter ſe incompatibiles,ca. de multa,vbi*omnes
de præben.c.ordinarij,de off.ord.lib.6. c.cum ſingula
de præben.eo.libro,clem.gratiæ de reſcrip. Card.Pa-
riſ.in c.cum eccleſiæ,num.1.de excep. ſicut neque ha
111 bere duas abbatias,†c.vnum 21.q.1.ca. monachū 20.
q.4.c.vlt.de religio.domi.vbi glo.Abb.num.1.& ſequ.
* &*communiter doct.teſte Alfonſ.Hoied.in tract. de
112 incompat.benefic.1.part.c.6.num.4.aut duos†priora-
113 tus,Io.Selu.in tract.benefi.q.2.num.53.& duos† De-
canatus vel Archidiaconatus,aut alias ſimiles dignita-
tes,c.ſicut de excep.prælato.ca.quia non nulli de cle-
ric.reſiden.Clemen.quia regulares,de ſuppl.præla.ne
gli.Lapus alleg.116.num.2.Feder.de Senis conſ.120.
conſ.135.& conſ.155.Imol.in d. clem. gratię nu. 12.
* vbi*communiter doct.de reſcrip.ac etiam duo bene
114 ficia†ſimplicia reſidentiam requirentia,Inno.in ca.cū
iam dudum,& in c.ſicut inordinate de præben. Abb.
in c.extirpandæ §.qui uero num.27.cum ſeq.num.30.
de præben.Gemin.in c.gratiæ nu. 8. de reſcript.in 6.
* communis*opinio, vt patet ex adductis per Alfonſ.
Hoied.in tract.de incompat.benef.1.p.c.17.num. 30.
cum ſequent.
Sed etiam colligitur ex hoc decreto conc. duo
115 vel plura beneficia ſimplicia etiam reſidentiam non †
requirentia,quorum vnum eſt ſufficiens ad congruā
ſuſtentationem,eſſe incompatibilia,vt ibi dicitur, *vt
in poſterum vnum tantum beneficium,&c.quod qui-
dem ſi ad uitam,&c.*& loquitur conc.etiam de Car-
dinalibus,quod etiam erat de iure communi, ſecun-
116 dum quod pluralitas prohibetur † etiam in beneficiis
non requirentibus reſidentiam,glo.in c.gratiæ de re-
ſcrip.in 6.in ſpecie Hoſtienſ.in c.ſuper inordinata de
præben.ſequitur Bened.Capr.in tract.reg.& fallen.re
gu.90.nu.138.Abb.in d.c.extirpandæ §. qui uero nu.
34.de præben.Silueſtr.in verbo beneficia 4.numer.2.
Dominic.Sot.li.3.de iuſt.& iur.q.6.art.3. concluſ. 3.
in caſ.1.Nauarr.in Apolog.de redit.q.1.monit.76. nu
* me.2.adeo quod hæc eſt*communis opinio, quāuis
†nnoc.relatus à Benedic.Capr.vbi ſupra nu.76.tenue-
rit contrarium.
Ratio autem erit quæ ponitur in princ.dicti decre
ti Conc.Triden.c.17.in fin.ſeſſ.24.*Cum eccleſiaſticus
ordo peruertatur,quando unus pluriū officia occupat
clericorum,&c.*nam quando quis occupat plura be-
neficia etiam ſimplicia, quorum vnum eſt ſufficiens
abſq; dubio diminuit diuinum cultum, quia poſſunt
117 eſſe in præfatis beneficijs multi beneficiarij, † qui ho-
ras canonicas ſingulis diebus recitent, & preces Deo
pro fidelibus offerant,quia beneficiarij ſunt interceſ-
ſores & legati populi ad Deum pro eius gratia impe-
tranda & peccatorum venia, D.Thom.3.par.q.22.ar.
1.& 4.& q.26.art.1.late Nauar.in enchiridion de ora
tione c.18.num.1.& c.21.num.3.& in miſcell. de ora-
tion.miſc.34.num.3.verſ.4.Hinc dicit tex.in c.ſingu-
la diſt.89.quod ſingula eccleſiaſtici iuris officia & mi
niſteria ſingulis quibuſcumque perſonis ſigillatim da
ri debent,c.cum in ſingula de præbend.li.6. vbi doct.
* *omnes,c.1.diſt.89.Rebuff.in prax.tit.de diſpenſ.ad
plur.beneficia.nu.3.
Quatuor alias huius decreti Cōc.Trid.rationes tra
dit,& late explicat.Alfonſ.Hoied.in tract. de incom-
patib.benef.p.1.c.19.a nu.2.vſque ad 6. quas referre,
non curo,cum habeamus finalem ſcriptam in ipſo de
creto,aliæ vero quæ a dicto docto.referuntur ſunt ad
ornatum,&c.
Contrafaciens autem huic concluſioni communi
elicitæ tum a iure communi tum a Cōc.Trident. pec
cat†mor-

118 cat†morti fere,& viuit in ſtatu damnationis,iuxta opi
quam tenuit gloſſ.in c.dudum el 2.de electio.in verb.
retinere in finalibus verbis,quam gloſſ.dicit celeber
rimam &*receptam ad hoc,Nauar.in 62. miſcell. de
oratio..num.1.verſ.cui addo,& Abb.n.36.in dict. c.
nullus ſequitur hanc concluſionem Goffr. quem re
fert,& ſequitur Io.And.in c.quia nonnulli de cleric.
non reſiden.Domin.Sot.lib.10.de iuſt.& iur. q.6.art.
3.Alſon.Hoied.dict.tract.de incomp. beneſic. part.1.
c.19.num.1.namque facit contra ius diuinum & natu
rale,vt tradit Abb.quem refert Domin.Sot.li.1.de iu-
ſti.& iur.q.7.art.3.prope finem.& licet*communiter
119 contrarium†ſeruetur vt retineantur duo vel plura be-
neficia ſimplicia,etiam quòd vnum ſit ad victum ſuſſi
ciens;prout de communi*atteſtatur Benedic. Capr.
d.reg.90.num.96.Hoied.c.19.num.1.in fin.tamẽ hęc
communis obſeruantia non excuſabit retinentem plu
ra beneficia ſimplicia,quorum vnum eſt ſufficiens, à
peccato mortali,vt poſt plura cenſuit Abb.in d.c.ex-
tirpandæ §.qui vero num.36.Bertachin. in verbo be-
neficiorum ſufficientia,Hoied.d.c.19.num.8. &*cõ-
muniter doct.

Ratio, quia præfata conſuetudo eſt contraria iuri
naturali,rationi,& iuribus,Domin.Sotus dict.lib.1.de
iuſt.& iur.q.7.art.3.Io.de Ligna.in tract.de plural.be-
nefic.& alij in eo.tract.Ideo tãquam irrationabilis &
120 †nutritiua peccati non excuſat Dec.in c.2.num.39.de
probat.Card.Pariſ.conſ.27.num.46.vol.1.Ruin. conſ.
154.num.11.lib.4.Socci.Iun.conſ.98.lib.3. Menoch.
conſil.82.

121 Nam illud quod dicitur conſuetudinem†excuſare
à pœna,gloſſ.in cap.cum venerabilis vbi Abb.&*com
muniter doct.de conſuetud.cum alijs vt per Iaſon. in
l.de quibus num.8.ff.de leg.procedit vt excuſet à pœ-
nis temporalibus,nõ autem ab ęternis,& diuinis.Ro.
conſ.466.Archiep.Floren.2.pari 3.partis,ti. 3.c.1.Ab
ba.in c.vlt.in fine de conſtit.& communiter*.doct.vt
per Tiraq.in tract.pœn.tempora.c.42.num.4.cum ſe
122 quent. Et illud quod etiam dicitur † conſuetudinem
eſſe obſeruandam cõtra communem opinionem, Pa
ris de Puteo in tract.de ſindica. in verbo iudicare in
cap.13.in princ.num.7.Grat.conſ.111.num.51.lib.2.
*communis opin.teſte Neuiz.in ſil.nup.li.5.limita. 1.
num.64.ibi plures allegat, procedit in conſuetudine
rationabili,doct.*communiter in c.vlt.de conſue. nõ
autem in irrationabili Card.Pariſ.conſ.27.nume. 50.
cum mul.ſequent.vol.1.idem Pari.in c. cum nobis, n.
9.de except.Ruin.conſ.116.num.13.vol.4.Et non ſo-
lum conſuetudo ſimplex non excuſaret retinentes di
cta beneficia a peccato mortali,ſed etiam cõſuetudo
123 immemorabilis†Hoied.d.c.19.num.9.quia conſuetu
do immemorabilis,quæ eſt irrationabilis, minime ex
124 cuſat a peccato,& ideo nón eſt obſeruanda†gloſſ.in c.
1.per illum tex.de conſuet.li.6. vbi Franc. in princip.
Card.in clem.in pleriſq.in 3.no.de elect.Ruin.conſil.
256.colum.penul.lib.4.Car.Pari.conſ.27.nu. 50.cum
ſequ.uol.1.

Limita tamen niſi Summ.Pontifex diſpenſaſſet, nã
125 hoc caſu licite quis poſſet † retinere plura beneficia
ſimplicia,quorum vnum eſſet ſufficiens,glo. in c.du-
dum el 2.de elect.Innoc. in c. cum ad monaſterium,
num.3.de ſtat.Monach.Abb.in c.fraternitati de ſchiſ
mat.Felin.in c.1.in 4.fallen.de conſtit.vbi communi-
ter*docto.Idem Feli.in c.ad audientiam colũ.2.nu.4.
126 de reſcrip.quia beneficia ſunt inſtituta†& ordinata iu
re poſitiuo,vt probatur in c.1.iuncta gloſſ.13. quæ.1.
Abb.in c.conſtitutus nu.13.de relig.domib.& in c.ex
tirpandæ. §. qui vero nu.2. de præb.Io.Sel.de bene.1.
par.q.4.nu.22.& 23.& hæc eſt*communis opinio te
ſte Cardni.Iacob.de Conc.libr.4.artic.4.Alſ.Hoied.
de incomp.benef.1.par.in præfat.nu. 5. atteſtatur etiã
hanc communem,& tamen Papa poteſt diſpenſare in
127 his,quę ſunt iuris poſitiui,etiam ſine †cauſa,vt eſt cõ-
munis *opinio,teſte Curt. Iunio. conſil. 75.quem
refert & ſequitur Ioann.Baptiſta Villal.tract. comm.
op.lit.D.nu.74.eo magis cum ſimus in beneficiali-
128 bus in quibus Papa habet pleniſſimam † poteſtatem,
Card.in clement.1.in 10.not.vt lit.pend.& conſil.84.
Felyn.in c.quæ in eccleſiarum nu.49.Dec.nu. 26. de
conſt.& hanc eſſe communem* atteſtatur Bertrand.
conſ.153.lib.1.Em.Suarez.in theſ.recep.ſent.lit. B.n.
20.illamque dicit receptiſſimam.Rip.lib.2.reſp.c.19.
nu.3.vide Pinel.de reſcind.vend.1.p.c.2.num.29 quã
129 uis ille cum quo fuit diſpenſatum non ſit tutus† quo
ad Deum ſi diſpenſatio ſit ſine cauſa, D. Tho. 1.2.q.
97.Caie.in 1.2.q.66.ar.5.Dom.Sot.li.1.de iuſt.& iur.
q.7.ar.3.communis*opinio,teſte Cou.lib.4.de ſponſ.
2.p.§.6.nu.8.Em.Suarez.d.theſ.recep.ſen.lit. D. n.81.
130 cauſa tamẽ †ſemper præſumitur in diſpenſatione ſum.
Pontific.Fel.in capitul.quæ in eccleſiarum, nume.60.
Dec.num.29.de conſt.Iaſ.conſ.105.nu.4.li.1. Marſil.
ſingul.8.cum alijs,vt per Ferd.Loazes in tracta.de ma
trimon.in 4.dub.c.13.

Nunc autem ad intelligentiam dicti decreti Cõc.
Trid.c.17.ſeſſ.24.de refor.& ad intelligentiam dictæ
131 conſtit.Pij V.videndum eſt quod dicatur beneficiũ†
eccleſiaſticum ſufficiens.& quamuis Dom.Sot.quem
refert Naua.in apologia libri de reditib.eccleſiaſt.q.2.
monit.18.dicat non poſſe recte exiſtimari quanto e-
geat beneficiarius pro ſua honeſta ſuſtentatione,qđ
intelligendum eſt punctualiter,nam paulo plus vel mi
nus poteſt iudicari,vt dicit egregie.D.Tho.2.2.q.185
ar.7.Io.Maio.in 4.ſent.diſt.24.q.1.& hoc eſſe explica
tu difficile dicit Nauar.in Miſcel.62.de orat.in prin.
ob rationes ab ipſo allegatas,Caput.dec.65.p.1.dicit
beneficium ſufficiens debere dici,ex quo quis poteſt
ſeipſum ſuſtẽtare,& iura epalia perſoluere,monachis
de præb.c.is cui de præb.in 6.vnde dicit fuiſſe*iudica
tum in vna Maior.bene.12.Decemb.1552.beneficiũ
25. ducatorum computatis diſtributionibus quoti-
dianis non dici ſufficiens, quia diſtributiones quoti-
dianæ non computantur in fructibus.Ego autem re
ſolutiue procedendo dico veram, &*receptam eſſe
132 hanc opin.vt hoc relinquatur†arbitrio iudicis, quam
opinionem videtur firmare Naua.d.Miſc.62.de orat.
n.5.Alſ.in tract.de incom.benef.p.1.c.10.22.Gem.re
latus a Menoch.caſ.216.de arb.iudic.Rip.in c.ad au-
res n.2.de reſcr.Tiraq.in l.ſi vnquam ver.omnia.n.31.
C.de reuocan.donatio.

133 Nam iudicis†arbitrio relinquuntur ea quæ nõſunt
diffinita a iure, & certa ſub regula comprehendi non
poſſunt,l.1.ff.de iur.delibe.Parpalia.poſt Bald.in l.c.1.
numero 45.ff.ſolut.matrim.Dec.in cap. ſedes nume.
7.de reſcri.& in c.ſi pro debilitate in fi.de off.de leg.
vbi dixi,& communiter*doc. Ideo iudicis arbitrio re
134 linquitur quod dicatur tenue†,& quod magnum be-
neficium,vt pluribus quos citat,concludit Men.de ar
bit.iud.d.caſ.216.Hinc quæ alimenta præſtanda ſint
135 ordinato nõ habenti vnde ſe alat relinquitur arbitrio
iud.conſiderata qualitate preſonarum gl.Abb.in c.E
piſcopus de præb.Rip.lib.1.reſpon.c.14.nu.7 Meno
ch.de arbitr.iud.caſ.169.nu.14.ita qui dicatur† pau-
136 per & qui diues relinquitur arbitrio iudicis,Bart.in l.
ſi conſtante num.14.Alex.num.17.Iaſ.num.144.&*
com-

communiter ff.ſol.matrimonio,Socc.Sen.conſ.121.
num.27.lib.4.Ruin.conſ.55.nu.45.lib.1.cum aliis,vt
per Couar.lib.2.var.reſol.c. 6.nu.8.communis teſte.
Nicolao Anto.Grauatio Calabro in annotat. ad pra
xim Veſtrii lib.4.c.4.nu.30.& qui ſit inops remittitũ
137 †arbitrio iudicis,Afflic.deciſ.179.ita quæ ſit honeſta
138 †perſona, Deci.conſ.173.nu.4.& qui ſit miſerabilis,et
139 relinquitur†arbitrio iudicis,Calcan.conſ.57.num.12.
Mantua in c.nonnulli nu.12.de reſcrip.Couarr.libro
practica.quæſt.c.6.nu.3.communis* teſte Menoch.
de arbitrio iudic.caſ.66.in princ.ita qui dicatur†no-
140 bilis,Tiraquel.de nobilit.c.10.n.10.& quæ ſit perſona
141 grauis†Bal.in c.ſi pro debilitate in fin. de offi. deleg.
Marſ.in l.quæſtionis modum ff.de quæ.nu.40.ſicuti
142 quæ vulgaris perſona†dicatur,Marſi.in dict.l.q.n.22.
Menoch.de arbitr.iudi.caſ.71.Ita quæ dicantur eccle
143 ſiæ pauperes relinquitur†arbitrio iudicijs, Rebuff.in
prax.benefic.tit.de vnion.nu.39.Mantua in d.c.ad au
res nu.13.Menoch.de arbitr.iudic.caſ.65.n.8.ita quæ
144 dicatur†magna & parua cauſa relinquitur arbitrio iu
dicis,Decius poſt alios in auth propterea nu. 15. C.
vnd.vir.& vx.& in ca.ſedes n.7.de reſcrip. Orian.in c.
quoniam conſ.nu.19.de probat.Abb.in c.1.n.7.de di
lat.&*communiter,& quæ grauis†iniuria, Iacobus
145 Cuiatius in c. 1.qui.mod.feud.amitt.& ſic de ſimili-
bus,vt licet colligere ex d.tract.de arbi.iud.Menoch.

Prudens igitur iudex arbitrabitur conſiderata qua
litate perſonarum circa nobilitatem,circa merita do-
ctrinæ ac probitatis,itẽ ad qualitatem loci & tempo-
ris,vt tradit Nauar.dict.miſcell.62.nu.5. & colligitur
ex Anchar.c.1.de præb.vbi Gemini.idem Gemin.in
c.ſicut de ſupple.prælato.neglig.nu.7.Caput.dec.65.
146 par.1.& hanc tradit normam†Nauar.dict.Miſcel.62.
nu.7.Primo beneficium dicitur ſufficiens ſimplici cle
rico & ſano,ſi valet, ad minus, vt ſufficiãt reditus ad
alendum mediocriter ſe & vnum miniſtrum,& vnum
coquum focarium,& ad conducẽdam habitationem
ſibi neceſſariam.

Secundo beneficium dicitur ſufficiens nobili etiã
inferioris gradus,& magiſtro theologiæ ac doctori
iurium mediocris literaturæ, vt ſufficiant reditus ad
alendum ſe & duos miniſtros,& vnam equitaturam,
& vnum coquum focarium,& ad conducendam habi
tationem digniorem ea qua eget clericus. hinc dicit
Compoſtella.in c.cum adeo de reſcrip.quod non di-
147 citur beneficium†ſimplex ſufficiens nobili,ſi non po
teſt nutrire equum.

Tertio dicitur beneficium ſufficiẽs nobili medio
cris ordinis,puta filio vel fratri baronum vel viceco-
mitum, &c.vel magiſtro & doctori præcellenti, vt ſuf
ficiant reditus ad alendum ſe, quatuor miniſtros
vnum coquum,& vnam equitaturam,& ad conducen
dam habitationem digniorem quã egent ſupradicti.

Quarto dicitur beneficium ſufficiens nobili, puta
filio uel fratri Ducis, Marchionis,vel Comitis, &c.vt
fructus ſufficiant ad alendum ſe,octo miniſtros, duas
equitaturas,& vnum coquum, & habitationem ſplẽ-
didiorem prædictis.

Ex quibus primo colligitur quod habetur ratio ꝑ
ſonæ; nam illud quod reſpectu unius dicitur magnũ
148 †reſpectu alterius dicitur paruum, ut licet colligere
ex Caſſad.deciſ.2.de præben.tradit Menoch.dict.caſ.
149 216.ita alimenta conſtituenda ſunt† ſecundum quali
tatem perſonæ,l.1.§.mulier,& l.habitatio §. ſeruus ff.
de ventr.in poſſ.mittend.glo.in c.uobis, & ibi But.de
iure patro. Paul.de Citad.in tractat.de iur. patro.in 6.
par.q.7.art.4.Bald.in c.ad aures de reſcriptis,&*com
muniter doctor.

Secundo colligitur habendam eſſe rationem litera
150 turæ,quia eccleſia Dei eget viris†literatis, vt habetur
per doct.*communiter in c.cum in cũctis de electio
ne,& inter illos ſunt gradus,vt tradit Inno.in dict.ca.
cum in cunctis ad not.per doctor.in l.cum quid ff.ſi
cert.petat.

Tertio colligitur eſſe habendam rationem nobili-
tatis in terminis Abb.in c.cum adeo de reſcrip.glo.in
cap. conquerenti de cleri.non reſiden.And.Tiraque.
151 de nobilit.cap.20.num.142.nam nobiles debent† pre
tioſioribus veſtibus indui Alber.in l.2.C. quę res ven
dic.non poſſ.Gerard.a Petr.ſant.ſingu.82.Tiraquell.
dict.tract.de nobil.cap.37.num.10.per plura.Nobiles
enim ſunt maioribus beneficiis cohoneſtandi, ca. de
multa de præben.Caſſan.in catalogo glor.mund. in 8.
par.conſiderat.39.verſ.hinc eſt.

Quarto colligitur eſſe habendam rationem habita-
tionis arg.l.legatis ff.de alimen.& cib.legat.& tandem
omnium quibus beneficiarius eget pro victu & veſti
tu ac habitatione iuxta tradita per Alex.conſ.178.co.
vlt.lib.5.Io.Anan.conſ.37.

Quinto etiam habenda eſt ratio, ſi perſona benefi
ciata augeatur dignitate:nam ſi augetur perſona, de-
bent alimenta quoque augeri,Gozad.conſ.95.nu.4.

Sexto conſideranda eſt etiam conſuetudo familię,
Card.Pariſ.conſ.98.in fi.vol.2.

152 Septimo habenda eſt ratio†conſuetudinis patrię.
Anch.in c.1.col.1.de præben.in 6.Menoch.d.arb. iu-
dicis.caſ.216.num.14.

153 Octauo habenda ratio eſt † regionis, nam in una
regione beneficium debet eſſe maioris valoris, vt ſit
ſufficiens,quam in altera in qua alimenta non ſunt ita
cara,ita Nauarr.egregie dict.miſcell. 62. de oratio.in
fin. quod quotidie experimur* in vrbe.ex his igitur
qualitatibus iudex prudens,&c.

Nec in hac inſpectione habenda erit ratio bonorũ
patrimonialium,vt iudicandum ſit beneficium ſuffi-
ciens,ſi ſimul cum reditibus bonorum patrimonia-
lium ſufficiat ad ſuſtentationem,nam patrimonij nõ
eſt habenda hoc caſu ratio,vt in terminis firmat Alſo.
Hoied.de incomp.benefic.dict.ca.19.1.par.num. 42.
154 Ratio quia poteſt beneficiarius patrimonium habẽs†
in proprios vſus reditus beneficij impendere, & licite
propria bona conſeruare, Inno.in c. epiſcopus de præ
ben.quem ſequitur ibi Abb.Socc.conſ.91.lib.3. Caie.
in 2.2.q.185.art.7.ad reſponſionem 3. arg. Dominic.
Sot.lib.4.de iuſt.& iur.qu.10.art.2.Franc. Sarment.in
tract.de reditib.eccleſ.p.1.c.1.num.28.*communem
dicunt,Felyn.in c.poſtulaſti de reſcrip.Couar.in ca. 1.
num.2.de teſtam.Nauar.in apolog.lib.de rediti.eccle.
p.1.c.1.nu.1.& hæc quæ diximus intelliguntur,vt iux
ta has regulas poſſit decenter beneficiatus uiuere.

Quare ad effectum,vt clericus non cogatur mendi
care,aliud ſtatuendum ſit,nam differunt hęc vt poſſit
quis viuere,& vt poſſit viuere decenter,iuxta glo.in c.
1.verb.penuria de ſtat.regul.lib.6.vbi Gemini. Franc.
& alij.

Ex quo infertur quod vbi Concilium Tridentinũ
155 †ſtatuit c.2.ſeſſ.21.de reform.ne quis ratione benefi-
cij ad ſacros ordines promoueatur, niſi illud ſibi ad
victum honeſte ſufficiat,non eſt intelligendum de be
neficio cuius reditus ſufficiant ad viuendum decen-
ter,iuxta ea quę diximus, ſed de beneficio cuius redi-
tus ſufficientes ſunt ad viuendum;ita intelligit illud c.
Nauarr.dict.miſcell.62.ſub num.3. vbi dicit ſufficere
ad illud effectum beneficium triginta,vel quadragin-
ta ſcu-

ta ſcutorum aureorum,& ſub num.7.verſi.contra,vbi
* dicit*communiter obſeruari ſufficiens eſſe beneficiũ
quinquaginta aureorum.

Nona cauſa ex qua ordinarij poſſunt recipere reſi
gnationes beneficiorum,ſcilicet eorum qui aliud be-
157 neficium†conſequuntur,vt patet in dicta conſtitutio
ne Pij V.58.ibi,*vel quos ad aliud contigerit promoue
ri,&c.*& ratio eſt, quia huiuſmodi renunciatio non
fit propria uolũtate,quo caſu poſſunt occurrere frau
des conſideratæ à Pio V.in dict.conſt.in princ.ſed ex
158 neceſſitate:namque per aſſecutionem†incompatibilis
* vacat primum,ca.de multa,de præben.&* ibi commu
niter doct.de commun.atteſtatur Burſat.conſ.353.n.
1.vol.4.non mirum igitur,ſi horum beneficiorũ põt
fieri reſignatio penes ordinarios,nam cauſa neceſſita
159 tis multa permittuntur quæ alias non permitterẽtur†
vt plene cumulat Romanus in l. ſi vero §.de viro in
14.fallen.ff.ſolut.matrim.cum alijs,vt per Cardin.Pa-
riſ.conſil.32.num.12.& conſil.33.num.23. vol.2.ma-
gis enim ſuccurritur facienti actum ex neceſſitate q̃
160 †voluntarie,l.cum poſtulaſſe in fin.& ibi not.ff.de dã.
infect.l.quod ſi minor.§.reſtitut o,& ibi Bar.ff.de mi
nor.l.ſi fideiuſſor §.ſi neceſſaria ff.qui ſatis dar.cogã.
cum alijs,vt per Tiraqu.de retract.§.1.glo.10. nume.
161 25.Hinc ex neceſſitate forma†adimpletur in æquipol
lenti,Iaſo.in l.1.num.13.ff.de lib.& poſth.Alex.conſ.
* 96.lib.4.*communis opin.teſte Card.Pariſ.conſi.33.
num.26.vol.2.Hinc prohibita alienatione intelligitur
162 de†voluntaria,non autem de neceſſaria,l.1.ff.de fun.
dota.l.alienationem ff.fam.erciſ.Alber.in 2.par. ſta.q.
11.Roman.per illum textum in l.ſi tibi pecuniam ff.ſi
cert.peta.Barbat.in rubr.extra de rebus eccleſia. non
alien.nu.33.Alex.conſ.215.col.2.lib.6.Crauet.conſil.
6.nu.91.& conſ.215.col.1.

Decima cauſa ponitur in dic.conſtitutione Pij V.
ex qua poſſunt ordinarij recipere reſignationem be-
163 neficiorum obtentorum per eos qui volunt † ingredi
religionem,aut contrahere matrimoniũ, vt patet ibi,
*religionem quoque ingreſſuri,vel matrimonium cõtra
cturi.*Et ratio eſt,quia huiuſmodi renunciatio ob cau
ſam religionis,& matrimonij fit ex neceſſitate, quia
164 per ingreſſum†religionis vacat beneficium,c. benefi-
cium de regu.lib.6.cum ibi nota.ac etiam per contra-
165 ctum matrimonij,glo.Abb.&†alij *omnes in ca.1.de
* * clerico coniugato,*communis opi.teſte Menchi. in
li.3.de teſtam.§.22.num.45.in fin.vnde cum non poſ
ſint poſſidere illa beneficia,poterunt renunciare etiã
coram ordinarijs,requ ritur tamen vt vtrumque ſta-
tim re ipſa exequatur,vt dicitur in eadem conſtitu-
„ tione Pij V.vt patet ibi,*ſi ſtatim re ipſa id exequañt,
&c.*quæ verba referri ad vtrumque caſum ſcribit Fu-
ſc.de viſita.lib.2.c.28.num.18.matrimonium ſpiritua
le,& temporale æquiparantur,vna tamen eſt differen
tia hoc caſu inter vtrumque,quia ſi ordinarius admi-
ſit renunciationem illius,qui vult matrimonium con
166 trahere,illo contracto poteſt conferre† illud benefi-
cium,& non ſufficere ſponſalia tradit Fuſc.d.28. ſub
numero 18. ſi vero admittat renunciationem illius,
qui vult ingredi religionem, eo ingreſſo religionem
ſtatim non poteſt conferre illud beneficium, ſed de-
167 bet expectare per annum†intra quẽ poteſt exire, qua-
re prius non dicitur vacare beneficium,glo.in c.ſta-
tuimus verb.qui dari de regul.doct.in ca. beneficium
de regular.li.6.Fuſc.de viſita.li.1.c.15.num.84.& libr.
2.cap.28.num.18.& ratio eſt,vt videatur ſi eſt cõſtãs,
ad hoc vt ſi exierit habeat vnde viuat.

Vndecima ſubſequitur cauſa propoſita in d.conſti
tutione Pij V.58.ex qua ordinarij poſſunt admittere
168 †renunciationem beneficiorum, ſcilicet in caſibus in
quibus expreſſum eſt,in cap.niſi cum pridem de renũ
cia.Epiſcopos poſſe reſignare epiſcopatus,nam ex eiſ
dem poteſt fieri renunciatio beneficiorum coram or
„ dinarijs,vt dicitur ibi,*denique cum quis ex alijs caſi-*
„ *bus acciderit, qui conſtitutione felicis recordationis*
„ *Innocentii Papæ III.de dimittẽdis cathedralibus ec*
„ *cleſiis continentur.*Cauſę autem ibi expreſſæ ſunt ſex,
ſcilicet prima conſcientia criminis, ſecunda debilitas
corporis,tertia defectus ſcientię, quarta malitia ple-
bis,quinta ſcandalũ,ſexta perſonæ irregularitas,& ibi
late tradunt Innocen.Hoſt.Abb.& alij, Hoſt.in ſum.
de renunc.num.9.Redoan.de ſim.par.2.c.13.nu.11.&
late illas explicaui ſupra.

Et ratio,quod huiuſmodi decretalis de dimittẽdis
cathedralibus extendatur ad renuncianda beneficia
minora extra Curiam,deducitur ex maioritate ratio-
nis,Aut.multo magis,C. de Sacroſanct. eccleſi.cum
alijs,quæ ad hoc adduxi ſupra in 4.quæſtione princi-
pali,& aliquæ harum cauſarum ſunt explicatæ, prout
eſt ob crimen,ob infirmitatem,ob ſenectutem,ob ir
regularitatem,& ſcandalum:Sequuntur duæ vt ordi-
narij poſſint admittere renunciationes eorum,q ſunt
ignari,& nõ habent doctrinam requiſitam beneficio,
quod obtinuerunt,vt late explicaui,dum de epiſcopo
cedente ob hanc cauſam locutus ſum, ac etiã ob ma-
litiam plebis,iuxta ea etiam,quæ ſupra dixi.

Duodecima eſt cauſa,vt ordinarij poſſint admitte
169 re renunciationes beneficiorum†obtentorum p eos,
qui nequeunt,aut non audent in loco beneficij reſide
re propter capitales inimicitias,vt dicitur in dict.con-
„ ſtitutione Pij V.ibi,*qui etiã ob capitales inimicitias*
„ *nequeunt,vel non audent in loco beneficii reſidere ſe*
*curi,&c.*Hanc eſſe iuſtam cauſam docent Hoſtienſ.
in c.ad ſupplicationem in principio,& ibi gl. in verb.
morari per illum tex.de renunc.Ant.de Butr.num.2.
* Abb.num.1.&* communiter doctor.Fuſc.de viſitat.
lib.2.c.28.num.8.

Et ratio eſt,quia huiuſmodi renunciatio facta per
iſtos non fit ob fraudem conſideratam à Pio V.in di.
170 conſt.ſed ex cauſa neceſſitatis,cum† inimicitia ſit iu-
ſta cauſa non morandi in aliquo loco,vt probatur in
capitul.accedens 2.vt lite non conteſta.& non reſidẽ
* di glo.*communiter recepta in cap.vlt.verb. excuſa-
tionem de cler.non reſiden.Fuſc.de viſitat.li.2.ca.28.
num.8.cum alijs,vt per Felyn.dict.ca. accedens num.
4.& per conſequens ordinarij poterunt admittere re
nunciationes iſtorum iuxta ea,quæ ſupra ſcripſimus.
Non autem propter omnem inimicitiam admittent
ordinarij renunciationes,ſed dũtaxat ob capitales, vt
expreſſe in d.conſtitut.exprimitur. Quæ autem dica-
171 tur†inimicitia capitalis remittitur arb.iudicis,Gram-
mat.conſil.57.nu.9.cum alijs,vt per Menoch.de arbi.
iud.caſ.110.nu.2.& 3.coniecturæ tamen ſumuntur,ſi
172 fuit inſidiatum†vitæ beneficiati ex aliqua cauſa ma-
gna præcedente,vel de vniuerſa ſubſtantia controuer
tatur,Anchar.conſ.26.Barb.conſ.3.col.2.& conſ.16.
col.4.in fin.li.2.cum alijs,vt per Crau.conſ.31.nu.1.3.
& conſ.75.nu.1.Bal.in l.parentes C.de teſt. & alia p
ut iudici videbitur,Barb.conſ.80.in fi.li.3.

Ex relatis igitur cauſis poſſunt ordinarij admittere
reſignationes beneficiorum. Duo tamen debent ob-
ſeruare,quorum primum eſt,vt ſi volentes renuncia-
173 re coram eis ſint †in ſacris ordinibus cõſtituti,videãt
an habeant aliunde,vnde viuere, & vitam commode
ſuſtentare,aliàs non poſſunt admittere renunciatio-
nes,

nes,prout exprimitur in eadem conſtitutione Pij V.
„ 58.ibi.*Sed nec horum vllus ſacro ordine mancipatus,*
„ *niſi religionem ingreßurus,valeat vllo modo benefi-*
„ *cium,vel officium eccleſiaſticum reſignare,niſi ali-*
„ *unde ei ſit,quo in vita poſſit commode ſuſtẽtari, &c.*
Et ratio eſt,quia cum hi ſint ſacris ordinibus man
cipati,vtique ad illos ſacros ordines fuerunt promoti,
vel ad titulum beneficij,& hoc caſu abſque dubio il-
174 lud beneficium†non poteſt renunciari etiam coram
ſum.Pontifice,niſi conſtituto quod aliunde cõmode
* viuere poſſit,prout eſt * communis opinio omnium
doct.& nouiſſime ſtatutũ eſt per Cõc. Tridentinum
c.2.§.id vero ſeſſ.21.de reform.& tradit Sebaſt.Medi
ces in l.vlt.glo.3.nu.312.C.de legib.Nauar.in manual.
c.12.nu.18.lit.b.& ideo renunciatio facta abſque mẽ-
175 tione quod reſignans erat ordinatus ad†titulum illius
* beneficij eſt nulla,vt cenſuit*ſacra congr.Cõc.anno
* Domini.1588.& fuit reſolutum*in Rota in vna Iſpa
len.17.Iunij.1578.coram Plato, And.Rot.doctiſſ.&
176 & quamuis d.conſtitutio†Pij V.loquatur de renun-
ciatione extra curiam, tamen in hac parte habet lo-
cum etiam in curia,vt beneficium,ad quod quis or-
dinatus eſt,non poſſit renunciari,niſi ille habet aliun
de,vnde viuat,vt fuit dictum in vna*Lucanen. 5.De-
cembris 1586. coram R.P.D. Orano,& ratio ra-
tionis eſt,ne clerici in opprobrium ordinis ſacri mẽ
dicent.

Aut vero fuerunt ordinati ad titulum patrimonij,
& hoc caſu etiam in renunciatione beneficij inſpiciẽ
dum eſt,an reſignans poſſit commode viuere ex eo,
quod ſuper eſt, cum non deceat eos qui diuino mini
177 ſterio a ſcripti ſunt,cum ordinis†dedecore mendica
re,aut ſordidum aliquem quęſtum exercere,c.diaco-
ni ſunt circa medium diſtin.93.c.ad ſupplicationem
de renunc.& dicitur in princip.c.2.ſeſſ.21.de refor.in
Conc.Trid.Ex quo colligitur dictam cõſtitutionem
non loqui de conſtitutis in minorib.ordinibus†q poſ
178 ſunt reſignare etiam ſi non habeant aliunde quo viue
re poſſint, namq; in eis ceſſat ratio dedecoris ordinis
& hi ideo poſſunt renunciare tacite, Caputaq. deciſ.
215.num.2.p. 1. *communis opinio teſte Euerard.
conſ.111.Couar.in 4.decr.p.2.c.6.§.3.n.5.Car.Pariſ.
conſ.40.nu.3.vol.3.& ſic cũ ceſſet ratio,ceſſat quoq;
conſtitutio,ita in ſimili in quadam cõſt.Pij II.arg.&
late probat Mandoſ.in regula de male promot.qu. 1.
179 col.vlt.ordines enim ſecundum †canoniſtas ſunt no-
uem,ſcilicet tonſuratus,oſtiarius,exorciſta,lector,ac-
colitus,ſubdiaconus,diaconus,presbyter,& epiſco-
pus,doct.in c.cum contingat de æta. & qualit.per il-
lum tex.& per ca.cleros diſt.21.&c.perlectis diſt. 25.
*180 ſecundum vero*communem theologorum †ſunt ſe
ptem in 4. ſententiarum diſt.24. dicentium primam
tonſuram & epiſcopatum non eſſe ordines,ſed offi-
cia.ſubdiaconatus,diaconatus,& presbyteratus dicun
181 tur ordines ſacri,non quidem quod omnes† non ſint
ſacri,ſed quia eis eſt annexum votum ſolemne caſtita
tis,non vt eſſentiale, ſed accidentarium ex ſtatuto ec-
cleſiæ,c.nullum diſt.38.c.decernimus diſt.23.c.1. de
vot.lib.6.ita egregie Nauar.in manual.c.22.n.18.verſ.
quorum quatuor,&in hoc reſidet*communis omniũ
doct.ſententia.

Dubium tamen eſt,quomodo intelligantur verba
dictæ conſtitutionis Pij V. *Niſi aliunde ei ſit quo poſ*
*ſit in vita commode ſuſtentari.*Reſpondeo hoc remit
tendum eſſe arbitrio ordinarij, qui conſiderata, quali
tate perſonarum locorum & temporum iudicabunt,ſi
cut in ſimili ſcribunt Gemi.conſ.35. col.penul. & in
ca.ſicut de ſupplem.prælat.negligent.& in ca.1.de p̃-
bendis lib.6.vbi Anchar.col.1.Meno.de arbi.iud.caſ.
216.col.2.latiſſime Alfonſ.Hoied.in trac.de incompa
tib.benef.p.1.c.19.a num.23.vſque ad finem, & dixi
ſupra.

Excipitur tamen ab hac concluſione vnus caſus, ſ.
in volentibus ingredi religionem,namque horum re
nunciationes poterunt ordinarij admittere abſq;†quo
182 inſpiciant an eis ſuperſit tantum,vt poſſint commo-
de ſuſtentari,vt dicitur in dict.conſtit.in verbis alle-
gatis,& ſignatis,inter quæ hæc ſunt.*Niſi religionem*
183 *ingreſſuri.*dictio enim,niſi eſt†exceptiua,& præcedẽ
tium limitatiua.Alber. de Roſa. in diction. in verbo
niſi,Cardi.Pariſ.conſ.96.nu.189.vol.1.& ratio eſt qa
in his ceſſat ratio ſupra conſiderata,ne mendicent cũ
ordinis dedecore,quia intra religionem nihil eis de-
eſt ex regulæ inſtituto,cum ceſſante ratione iuris ceſ-
ſet pariter diſpoſitio,c.cum ceſſante de appel.l.adige-
re §.quamuis ff.de iur.patron.

Et quamuis Fuſc.de viſit.lib.2.c.28.nu. 19. loquen
do de hac conſtitutione,ac in his terminis excipiat a-
lium caſum,ſcilicet. in volente contrahere matrimo-
nium,vt ordinarij poſſint admittere renunciationes
iſtorum abſque quo inſpiciant,an habeant aliunde ex
quo poſſint viuere,referendo illa verba,*In vita poſ-*
ſit commode ſuſtentari, ad ingreſſuros religionem
& matrimonium contracturos, tamen iudicio meo
hallucinatur,quia Pius V.excepit vnum dumtaxat ca
184 ſum de ingreſſuro religionem,nam habentes† ordi-
nes ſacros poſſunt etiam ingredi religionem,non ta-
* men contrahere matrimonium,vt eſt*communis o-
pinio teſte Euerard.conſ.3.in prin.& omnibus notũ
eſt,ſed cum conſtitutio loquatur de mãcipatis ſacris
ordinibus,ſcilicet de ſubdiaconis,diaconis,& presby
teris,vt ſupra oſtendi,& eſt recepta*doctorum ſentẽ
tia,ſequitur quod hæc exceptio de volente contrahe
185 re non poteſt applicari,quia†exceptio ſit de regula, &
contentis in ca.l.quæſitum §.deniq.ff.de fund.inſtru.
& l.Lucius §.pluribus,ff.ad Trebell.Geminia. in c.q
ad agendum de procura.li.6.Roman.conſ.107.Card.
Pariſ.conſ.96.nu.110.vol.1.Laurent. Siluan.conſ.52.
num.17.

Et per conſequens hęc vnica exceptio poſita in di
186 cta conſtitutione firmabit regulam†in cæteris caſib.
non exceptuatis.l.nam quod liquide in ſi. ff. de pen.
lega.Dec.in l.vlti.num.45.C.de edict.Diu. Adria.tol.
Craue.conſ.294.col.8.ver.10.ad fi.& qui aliam*exce
187 ptionem allegabit debebit illam ſufficienter proba-
re,Curt.Sen.conſi.11.colum.1.Card.Pariſ.conſil.11.
num.17.volum.2.Rolan.à Vall.conſil.81.n.6.volu.1.

Secundum eſt,quod debẽt ordinarij obſeruare, vt
188 admittentes beneficiorum renunciationes†ex his cau
ſis non debeant illa beneficia conferre ſuis aut admit
tentium conſanguineis,& affinibus,vel familiaribus,
etiam per circuitũ,vt dicitur in eadem Pij V. cõſtitu
tione ibi. *Cæterũ p̃cipimus,atq; interdicimus ne ip-*
ſi Epi,aut alii collatores de beneficiis reſignandis p̃-
dictis,aut filiis,aut admittentium conſanguineis,affi
nibus,vel familiaribus,etiam per fallacem circui-
tum multiplicatarum in extraneos collationum au-
deant prouidere,&c.& ratio eſt,quia reſignatio in fa
189 uorem non poteſt fieri coram ordinarijs,†Fuſc.de vi-
* ſita.li.2.c.28.num.20.& eſt communis* omnium do-
cto.ſententia,vt alias late ſcripſi ; ſi igitur poſſet ordi-
narius conferre conſanguineis reſignantis,aut ſuis,vi
deretur tacite & indirecte facta in fauorem,& tamen
190 quod†prohibetur directe,videtur prohibitum etiã in
directe,

directe,ca.cum quid vna via de regu.iur.lib.6.& cum
191 quid prohibetur immediate,videtur † etiam prohi-bi-
tum mediate.l.auia §.Titio.ff.de cond. & demonſtra.
Iaſ.in l.2.col.6.ver.& tenendo iſtam partem.ff.de vul-
ga.& pup.Hinc dixit Rom.relatus à Crau.conſil.301.
192 & conſ.137.num.1.quod ſicut†de relicto ad pias cau
ſas non detrahitur Trebellianica,ita neque de relicto
facto alicui, vt reſtituat piæ cauſæ. Accedit alia ratio
tradita à Fuſco d.cap.28.num.23.ad prohibendum vt
d.renunciationes fiant ob carnis affectum, & ne con-
193 ſanguinei,vel familiares†fiant hæredes bonorum ec-
cleſię,quod eſt prohibitum,vt patet in c. 1. de præbē.
vbi plura adduxi,& in ca.15.ſeſſ.25.de reform. Conc.
Trident.Adijcio etiam aliam rationem, vt tollantur
fraudes,& confidentiales renunciationes, ad quod ad
duco verba, quæ ponuntur in eadem conſtitutione,
§.*Caueant autem Epiſcopi,& alii presbiterati, item-
que omnes electores,præſentatores,& patroni,tam ec
cleſiaſtici quam laici,quicunque ſint,ne verbo quidē,
aut nutu,uel ſigno futuri in huiuſmodi beneficiis, &
officiis ſucceſſores ab ipſis reſignantibus,aut aliis eo-
rum ſignificatione,vel hortatu deſignentur,aut de his
aſſumendis promiſſio inter eos,vel etiam intentio qua
liſcumque intercedat,&c.* Idque procedere etiam p
inanem circuitum multiplicatarum in extraneos col-
laaionum,ibidem dicitur,& ratio eſt,quia quod pro-
hibetur directe,prohibetur etiam indirecte.c.cum qd
vna via.cum ibi nota.de reg.iur.in 6.Crauett.conſilio
137.nu.1.Ex quo deduco,quod ſi ordinarius ex cau-
ſis prædictis admiſit reſignationem beneficij,& con-
tulit beneficiū extraneo,qui poſtea reſignauit in Rō-
mana Curia conſanguineo ſuo,aut reſignantis, prę̨ſu
mitur fraus,& inciditur in pœnam dictæ conſtitutio
nis,vt colligitur in illis verbis,*etiam per fallacem cir-
cuitum multiplicatarum in extraneos collatio-
num.*

Et quia dicta conſtitutio non exprimit qui ſint cō
194 ſanguinei,& affines,hic caſus†videtur relictus ſub di-
ſpoſitione iuris communis iuxt. l. commodiſſime.ff.
de lib.& poſthu.Idemque dicendum eſt circa familia
195 res,qui de iure communi ſunt omnes†qui ſubſunt ali-
cui ratione poteſtatis,& cum eo cohabitant,ca.vlt.de
verb.ſign.lib.6.& ibi Gemin.in vlt.no.Spec.in titu.de
* teſt.§.1.verſ.item.Bal.in l.2.C.de teſt.communis*opi
nio,ut late per Gabr.de teſtibus cōcluſ.10.n.12. & Ro
* ta*ſolet interpretari familiaritatem in caſu regula. de
196 impetratio.benefi.vaca.per olim fam.Cardin. vt actu
deſeruiat & continuet commenſalitatem,in domo,vt
atteſtatur Sarn.qui hoc late probat d.reg.q.23.colum
na 1.& 2.

Sed hic primo occurrit dubitare,qua pœna puniā
tur epiſcopi,& alij ordinarij contrafacientes,ſcilicet,
conferentes beneficia coram ipſis reſignata conſan-
guineis reſignantium aut ſuis,& familiaribus? Reſpō-
197 deo ſuſpēdita collatione,electione,& inſtitutione be-
neficiorum,donec à Summo Pōtifice abſolutionem
obtinuerint,vt dicitur in eadem conſtitutione Pij V.
58.illis verbis.*Qui vero contrafecerint,vt in eo quode
liquerint puniantur,à beneficiorum,& officiorum col
latione,nec non electione,pręſentatione,confirmatio-
ne,& inſtitutione,prout cuique competierit, tamdiu
ſuſpenſi remaneant,donec remiſſionem à Romano Pon
tifice meruerint obtinere,& qui talia beneficia ſeu of
ficia receperint,eos prædictis pœnis volumus ſubiace
re,&c.* Ex quibus verbis apertiſſime colligitur,quod
pœna hæc reſpicit ordinarios conferentes & etiam
eos quibus conferuntur talia beneficia, nam vtrique
ſunt ſuſpenſi. Quapropter iſti quibus fuerunt dicta
198 beneficia collata non poterunt†ſe in illis beneficiis in
gerere ſtante ſuſpenſione,gloſſ.& doctor.in clement.
cupientes de pœnis. Illi ſcilicet collatores epiſcopi,
aut alij poſt dictam collationem non poterunt con-
ferre,eligere,pręſentare, confirmare, prout cuique
199 competierit,nam ſi hac ſuſpenſione † non obſtante
iſtorum aliquid fecerint excommunicantur, vt in ea
dem conſtitutione§8.Pij V.dicitur ibi. *Et nihilomi-
nus,in eos,qui ſic ſuſpenſi conferre,eligere, præſenta-
re,confirmare,vel inſtituere,aut ſi fuerint excommu-
nicationis,quo ad perſonas,quo vero ad capitula &
conuentus a diuinis ſuſpenſionis ſententias ipſo facto
promulgamus, &c.* Nam cum ſcirent ſuſpenſionem,
& auſi fuerint contra ire, non mirum ſi tam grauis
200 pœna imponitur,quia contemptus eſt†peccatum mor
tale,vt probat Couar.in capitul. alma mater part.pri-
ma §.7.numer.6.de ſentent. excommunicatio. libro.
201 6.& ratione peccati mortalis†poteſt ferri excommu-
nicatio,capitul.centum cum ſequent.11.quęſtio. 3.&
* eſt communis*opinio quam late probaui in capitul.
1.de iudic.

Hinc epiſcopus ſuſpenſus ab ingreſſu eccleſiæ con
202 trafaciens eſt†irregularis Federicus de Sen.quę.120.
Geminian.in capitul.is cui de ſentent. excommun.li-
* bro 6.Syluestri.in verbo ſuſpenſio numer.3.&*com
203 muniter doctores,& regulare eſt,vt ſuſpenſus†contra
faciens in contemptum clauium ſit irregularis, Spec.
in titul.de diſpenſat.§ iuxta Syluestr.in verbo irregu-
laris cum alijs,vt per Maiol.in tracta.de irregular.libr.
3.capitul.19.per totum.Ex quo infero dicta verba cō
prehendere ſcientem ſe eſſe ſuſpenſum, & contrafa-
cientem,quod colligo ex verbo *auſi fuerint*. iuxta ea
quę ſcribit Specular.in titul.de diſpenſat.§.iuxta, & in
204 ſimili ille dicitur†celebrare in contemptum clauium,
qui ſciens ſe eſſe excommunicatum doloſe celebrat,
* prout reſpondit Cald.*communiter receptus in con
ſilio 11.in princip.de verbo.ſignifica.Felin.in capit.1.
numer.7.de maio.& obedien.Vnde ſequitur vtilis cō
cluſio,quod ſi aliquis ignoranter ſuſpenſioni contra
205 uenerit†non eſſet excommunicatus ipſo iure, Archi-
diacon.in capitul.nullus diſtinctio.55.vbi Geminian.
206 Nam ignorantia†excludit contemptum,vt tradit Cal-
der.dicto conſil.11.Butr.in capitu.ſi celebrat.colum.
4.de cleric.excommun.miniſtr.Geminian.in capi. de
207 libellis ad fin.diſtinct.20.quia contemnere,†eſt volun
tarie contradicere,Geminian.poſt Hugo.in capi. me-
tropolitanum 2.quæſtio.7.Archidiacon.in capi.qui-
cumque diſtinctio.56.Felin.in capi. cum quidam nu-
mero 7.de iure iurand.in cap.1.num.22.de conſtitut.
208 & ob id ratione†contemptus quid efficitur delictum,
D.Thom. 2. 2. quæſtio.186.artic. vlt.circa medium,
209 nam†ſcientia includit dolum,Cald.conſi.4.de ſenten.
excomm.Felin.c.exceptionem num.48.de excep.& ita
concludendum erit.

Reſpectu autem capituli,& conuentus imponitur
210 pœna ſuſpenſionis a diuinis ipſo iure, quæ eſt † ſpe-
cies interdicti,ut ſcribit Maiol.de irregula.libr.3.ca-
pitul.20.colum.3.& vltim.namque clerus, collegium,
& capitulum non excommunicantur,ſed interdicun-
tur,Tabien.Armil.Angel. Syluestr. in verbo interdi-
* ctum,Cald.in tractat.de interdict. & eſt* communis
opinio docto.quo caſu abſtinendum eſt à celebratio
211 ne diuinorum,alias perſonæ †particulares efficiuntur
irregulares a ſolo Papa diſpenſandæ,cap.is qui &cæ.is
cui de ſenten.excommunicat.libro 6.vbi communi-
212 ter doctor.quandoquidem †interdictum æquipara-
tur

tur ſuſpenſioni,Armil.in uerb.interdictum.in princi.
* Petr.de Palud.4.diſtin.18.q.8.ar.5.col.6.& eſt*com-
munis opinio.

Colligitur præterea quod in his caſibus abſolutio
213 reſeruata eſt Romano Pontifici reſpectu †excommu-
nicationis,& interdicti,ac ſuſpenſionis,vt dicitur ex-
preſſe in eadem conſtitutione Pij V. ibi. *Quibus etiā
nullus alius,quam ipſe Romanus Pontifex, ſiue abſo-
lutionis,ſiue relaxationis gratiam, excepto mortis
articulo,valeat impartire*,& ibi. *tamdiu ſuſpenſi re-
maneant,donec remiſſionem à Romano Pontifice me-
ruerint obtinere,&c.* ex quo infertur ab alijs abſolui
non poſſe,& ſi alij illos abſoluant, non ſunt bene ab-
ſoluti ex defectu iuriſdictionis, & abſoluentes ſunt
214 †excommunicati,Maiol.de irregular.libro quinto ca
pitulo octauo ſub numero quinto. verſicul. ad hæc,
excipitur tamen mortis articulus; nam tunc nulla eſt
215 †reſeruatio caſuum,vt habetur in ſeſſ.14.Concil.Tri-
dentin.capitul.ſeptimo.de caſuum reſeruatione, & ha
betur in capitul.filius de pœnis.in 6.capitul. paſtora-
lis de offic.ordin.capitul.cupientes de pœn.in clemē.
* Nauarr.in manu.cap.26.nu.26.& communiter doct.
hoc tradunt.

Secundo occurrit dubitare circa dictam conſtitu
tionem Pij V.an loquatur de alia ſuſpenſione, quam
de ea,quæ circa beneficia vertitur? A pluribus peritis
vidi reſponſum affirmatiue,cæterum contrarium ego
teneo, vt ordinarij conferentes beneficia reſignata
coram ipſis, familiaribus reſignantium, aut ſuis vel
conſanguineis ſint ſuſpenſi duntaxat ſuſpenſione,
quę pertinet circa collationem, & ſpeciem eius,
vt patet ibi, *à beneficiorum officiorum collatio-
ne, nec non electione, &cæt.* verba enim conſtitu-
216 tionis†ſunt clara;vnde nullum remanet dubium,Ro-
land.à Valle conſilio.ſeptuageſimoſeptimo, numero
quinto.libro primo.ex quo infero, quod talis epiſco-
pus vel alter ordinarius non poterit conferre,eligere,
pręſentare,confirmare,&cętera.poterit tamen alia iu
riſdictionalia,& Pontificalia exercere,gloſſ.& docto.
217 in clement. cupientes de pœnis. nam ſuſpenſus † à
Pontificalibus poteſt adminiſtrare iuriſdictionalia, &
econtra.Abb.in capitul. cum dilectus. de conſuetudi.
Syluestr. in verbo ſuſpenſio quæſtio. quinto. in pœ-
218 nalibus enim,odioſis†ſit ſtricta interpretatio, regula
odia cum ibi notat.de regu.iuris in 6.

Poſſet tamen aliquis dubitare cur Pius V. impoſue
rit hanc pœnam potius,quam aliam? Facilis eſt reſpon
ſio,cum colligatione ex ipſa conſtitutione ibi, *vt in
eo quo deliquerint puniantur, & cætera.* namque
219 Reipublicæ intereſt, † vt quiſque puniatur in eo quo
deliquerit iuxt.not.per Bald. & alios in l. ita vulnera-
tus.ff ad leg. Aquil.& in leg. capitalium. ff. de pœnis.
Mar.Socin.Senior.in capitul.veniens. numer. 257.de
accuſatio.

Tertio occurrit dubitare,an epiſcopi, & alij ordi-
narij ignorantes dictam conſtitutionem,& recipien-
tes reſignationes,ac conferentes perſonis prohibitis
vt ſupra incidant in pœnam ſuſpēſionis? Omiſſis his,
quæ ad vtramque partem poſſent adduci, concluſiue
procedendo exiſtimo reſpondendum eſſe negatiue;
quod probo,quia quamuis in dict. conſtitutione po-
natur decretum irritās,vt patet ibi,*Quod ſi ſecus, &c.*
220 cuius natura†ſit vt liget ignorantes, capitul. primo.de
conceſſ.præbend.capitul.dudum eodem titul.in 6.ca-
pitul.ſi eo tempore de electione eodem libro ſexto.
gloſſ.in clement.1.de conceſſ.præbend. vbi Cardinal.
Zabarell.in 6.notab.idem Cardin.in clement.1.in 18.
quæſtion.vbi Barbat.numero 25.de elect.Abb.in ca-
pitul.audiamus.numero 52.de reſtitut.ſpoliat. Oldra.
conſilio 319.in princip.Butrig.conſilio. quadrageſi-
* motertio.Cardinal.conſilio.trigeſimotertio.* com-
munis opinio,vt patet ex relatis per Gabriell. de clau
ſu.concluſio.tertio. numero primo. tamen reſpectu
221 pœnæ†ignorantes non ligantur,capitul.ſi beneficia,&
ibi Archidiacon.in ſecundo.notab.de præbend. in 6.
Barbat.in clement.prima. numero vigeſimo quinto.
* de electio.communis,*vt per Gabriell. dict. concluſ.
tertio.numero octauo.qui numero decimo tertio.di-
cit,quod contraueniens facta decreto irritāti ab igno
* rante eſt excuſabilior,in praxi* tamen vidi contrariā
opinionem ſeruari,vt habeatur à S. D. N. abſolutio
etiam in caſu,quando Epiſcopus contrauenerit, quia
ignorabat conſtitutionem hanc Pij V. & quidem
hæc opinio eſt tutior, & ſecundum illam conſule-
rem,ac iudicarem,quod comprobatur ex eo, quia
222 præſumitur ſcientia†legum,& conſtitutionum, nam-
que ſola publicatio facta Romæ ſufficit, vt conſtitu-
tiones ligent extra curiam,Ioann.Monach.in capitul.
in generali de regul.iur.libro 6.Ioann.And.ſuper data
6.Pau.de Eleaza.in prooem.cle.Sarn.in prooem. regu.
cancel.col.13.

Quarto occurrit dubitare an dicta pœna ſuſpen-
ſionis ſit impoſita dumtaxat ordinarijs conferentibus
beneficia reſignata perſonis prohibitis in dicta con-
ſtitutione,an vero ſit impoſita quoque admittentibus
223 reſignationes non ex cauſis relatis?vera eſt opinio†vt
huiuſmodi ſuſpenſio ſit impoſita contra conferentes
dumtaxat beneficia reſignata coram eis perſonis pro
hibitis quam opinionem primo probo quia Pius V.
poſt relatas cauſas ex quibus ordinarij poſſunt admit-
tere reſignationes,inquit:*Cæterum præcipimus ac in-
terdicimus ne,&c.*& ſic ſtatuit nec conferant conſan
guineis aut familiaribus.poſtea immediate ſequitur,
*qui vero contrafecerint à beneficiorum tandiu ſuſpen
ſi remaneant,&c.*vnde clariſſime ex vi ſermonis re-
224 cti dicta pœna refertur ad proxime dicta, & non ad
remota†iuxta ea quæ ſcribit Cardinal.Pariſienſ. con-
ſilio.octuageſimoquinto.columna tertia volumin.2.
& conſilio.quadrageſimoquinto.numero vigeſimoſe
cundo.volum.4.ſecundo pondero verbum poſitum
in dicta conſtitutione,dum imponit pœnam contra-
facienti,vt *in eo quo deliquerint puniantur, &c.*ergo
ibi punitur delictum inconferendo, cum ſuſpendan-
tur à collatione,& per conſequens huiuſmodi ſuſpen
ſio ad alia non debet referri.

Tertio quia in pœnalibus ſtricta debet fieri inter-
pretatio,ad not.in regula odia.de regula.iur. in 6.

Quinto dubitatur ſi ordinarij admittant renun-
ciationes beneficiorum abſque quo adſit aliqua ex di
ctis cauſis poſitis in dicta conſtitutione (cum ut ſu-
pra dictum eſt non ſuſpendantur) qua pœna puniun
225 tur,Reſpondeo † renunciationes factas abſque dictis
cauſis eſſe nullas,& hæc pœna ſufficiet,quod firmare
videtur Fuſc.de viſitat.capitul.vigeſimooctauo.nume
ro vigeſimo ſexto.& deducitur apertiſſime ex dicta
conſtitutione Pij V.in decreto irritante ibi. *Quod ſi
ſecus ac etiam quicquid præter vel contra formam
prædictarum fuerit à quocumque temere attentatum
id totum ex tunc vires, & effectum decernimus non
valere.*

226 Decretum enim†irritans inducit formam,Bal.in l.
1.ver.quæro ergo ff.de lib.& poſth.Bar.in l.de his C.

de tranſac.Iaſon in l.1.n.7.ff.de lib.& poſth.Dec.cõſ.
528.nu.11.Soci.Iun.conſ.71.nu.23.lib.1.Grat.conſ.
227 16.nu.4.lib.1.& tamen forma†ad vnguem eſt obſer-
uanda.Dec.conſ.90.nu.6.& conſ.262.num.4.& conſ.
439.nu.5.Card.Pariſ.conſ.12.nu.47.& conſ.15.n.23.
228 vol.2.alias actus†eſt nullus,l.cum hi §. præter ff.de trã
ſact.Bal.conſ.11.col.vlt.li.1.& conſ.434.lib.2.& quic
229 quid fit cõtra decretum†irritans habetur pro infecto
Oldr.conſ.319.col.vlt.Abb.in c.dictus nu.14.de præ
ben.Caſſad.deciſ.12.nu.4.& ſequen.ſuper regulas cã-
cellariæ,quæ nullitas infert ipſo iure.c.penul.de pręb.
* lib.6.Ruin.conſ.70.col.3.li.3.communis*opinio,vt
per Gabriel.de clauſul.concluſ.6.nu.58.

Amplia etiã procedere,ſi epiſcopus ignorabat cõ-
230 ſtitutionem prædictam,†quia decretum irritans ligat
* ignorantes reſpectu nullitatis actus*communis,vt p
Gabriel.dict.concl.3.de clauſ.

Non omittam quod dicta conſtitutio Pii V.eſt in
* viridi obſeruantia,& ita quotidie*practicatur.

231 An autem†ordinarii poſſint admittere permutatio
nes beneficiorum?Fuſc.de viſitat.lib.2.c.28.nu.22.te
net affirmatiue,ego autem dubito,& vidi dubitare,
quia Pius V.in conſtitutione 42.ſuſpendit facultates
ordinariorum recipiendi reſignationes,& permuta-
tiones beneficiorum donec detur modus,in d. con-
ſtitutione.58.dat modum in reſignationib. ergo ſu-
ſpenſio durat in permutationibus. nec dicas, quod
232 mortuus eſt Papa†quia durat ſedes Apoſtolica ca. ſi
gratioſe de reſcrip.lib.6.

An autem pœna huius conſtitutionis Pij V.com-
prehendat Cardinales recipientes reſignationem,&
conferẽtes beneficia reſignata familiaribus,dubium
eſt,& pro vtraque parte alias extendi rationes, quas
hic non ponam cum reſolutione,quia plures tange-
ret caſus,& perſonas,quibus magnopere debeo, & a
quibus ſum rogatus,ne hic ſcribam quid ſentio.

Finis Quinti libri.

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI Excellentiſſimi,

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER SEXTVS.

PRIMAE QVAESTIONIS SVMMARIVM.

1 *Reſignanti aliquando reſeruatur penſio, vel fructus.*
2 *Reſignanti ſolent aliquando reſeruari omnes fructus.*
3 *Fructus reſeruantur à Papa tantum.*
4 *Beneficia diuidere eſt probibitum.*
5 *Reſeruatio fructuum ex qua cauſa concedatur.*
6 *Fructus pro penſione dantur reſignanti.*
7 *Fructus reſeruantur ob cauſam.*
8 *Clemens VII. conceſſit Cardinali de Medices diſpoſitionem fructuum omnium beneficiorum per ſex menſes.*
9 *Cauſa facit recedere à regulis iuris.*
10 *Reſignatio iuſtam præbet cauſam reſeruandi fructus.*
11 *Reſignanti aliquando conceditur adminiſtratio.*
12 *Reſignanti aliquando reſeruatur iuriſdictio.*
13 *Reſignanti aliquando reſeruatur denominatio.*
14 *Reſignanti aliquando reſeruatur collatio beneficij.*
15 *Fructus reſeruãtur cum clauſula illos percipiendi propria auctoritate.*
16 *Dictus reſeruatarius capit fructus,tanquam a re quę debet ſeruitutem.*
17 *Reſeruatarius fructuũ cum clauſula capiendi propria auctoritate poteſt continuare poſſeſſionem.*
18 *Continuatio poſſeſſionis conſiſtit in perceptione fructuum.*
19 *Reſignanti reſeruatis fructibus datur mandatum de manutenendo.*
20 *Regula de publ.non habet locum in reſeruatario fructuum,& nu.45.*
21 *Reſeruatarius debet percipere fructus de manu reſignatarij.*
22 *In reſeruatione fructuum requiritur conſenſus reſignatarij.*
23 *Onus ſine fructu quis ſubire non cogitur.*
24 *Volenti non fit iniuria.*
25 *Pactio de reſeruando fructus non eſt licita ſine conſenſu Papæ.*
26 *Reſeruatio fructuum facta abſque mentione penſionis eſt valida.*
27 *Reſeruatio penſionis non facta mentione alterius penſionis eſt nulla.*
28 *Penſio eſt portio.*
29 *Papa non præſumitur grauare duplici onere.*
30 *Non valet facultas transferendi fructus non facta mentione penſionis.*
31 *Reſignans habens reſeruatos fructus, vel penſionem centum ſi per aliquot annos exegit penſionem,non poteſt poſtea fructus petere pro ſequentibus annis.*
32 *Variatio probibetur in clericis.*
33 *Senibus conceditur reſeruatio fructuum.*
34 *Papa non reſeruat fructus,niſi ex magna cauſa.*
35 *Cardinalibus dandam reſeruationem fructuum dumxat ſtatuit Alex.VI.*
36 *Epiſcopo mille,& curato centum debent remanere.*
37 *Altari ſeruiens de altari viuere debet.*
38 *Beneficia conferenda abſque diminutione.*
39 *Reditus eccleſiaſtici conſtituti ſunt propter ſpiritualia.*
40 *Militi datur ſtipendium propter militare exercitium.*
41 *Beneficium datur propter officium.*
42 *Reſeruatio fructuum in regno Franciæ eſt probibita.*
43 *Reſeruatarius omnium fructuum æquiparatur titulari,ſi babet denominationem & ſtallum,aliàs loco penſionarij.*
44 *Reſeruatarius fructuum quando iuuetur regula de annali.*
46 *Effectus attendi debet.*
47 *Priuatis perſonis ob cauſam reſignationis conceditur reſeruatio medię partis fructuum.*
48 *Reſeruatio dimidiæ partis fructuum dicitur congrua.*
49 *Medietas fructuum qua cauſa reſeruetur.*
50 *Eccleſia non debet grauari.*
51 *Reſeruatarius medietatis fructuum, non debet babere ſecundum valorem expreſſum,ſed ſecundum verum.*
52 *Canonicatus ſancti Petri & Toletan. exprimunt 24. licet valeant 600.*
53 *Reſeruatario medietatis fructuum non datur clauſula illos percipiendi propria auctoritate.*
54 *Penſionarius percipit penſionem de manu beneficiarij.*
55 *Reſeruatio medietatis fructuum dicitur iuſta,ſi ex alia medietate beneficiatus poteſt viuere.*
56 *Reſeruatio medietatis fructuum recipitur in Gallia.*
57 *Priuilegium damnoſum reducitur ad debitum ſtatum.*
59 *In reſeruatione medietatis fructuum fit mentio penſionis.*
60 *Reſeruatio tertiæ partis fructuum dicitur iuſta.*
61 *Penſio quæ non excedit tertiam partem dicitur iuſta.*

62 *Renuncianti epiſcopatum datur titulus & denomina
tio.*
63 *Renuncians epiſcopatum retinet ordinem.*
64 *Mulier ingrediens monaſterium detinet denomina-
tionem mariti.*
65 *Specialiter debet fieri huiuſmodi reſeruatio tituli.*
66 *Reſeruatarius fructuum propria auctoritate poteſt
dare de attentatis.*

ET quia vt plurimum in re-
ſignatione quæ fit in cu
1 ria reſignanti aliquid †re
ſeruatur, ſcilicet fructus,
medietas ipſorum fru-
ctuum, penſio, regreſſus
ad beneficium reſigna-
tum ob non ſolutionem
penſionis, facultas trans-
ferendi penſionem, re-
greſſus & acceſſus, vt ex formulis poſitis li. 8. q. 7. pate
bit, & ſuper reſeruatione contingit dubitari, & ideo
non ſolum vtile, ſed neceſſarium exiſtimaui particula
ri libro per quinque quæſtiones principales totã hu-
iuſmodi materiam pertractare.

PRimo quæro an fiat reſignatio
reſeruatis omnibus fructibus
pro reſignante, quando fiat,
& quomodo, & quando reſer-
2 uetur medietas?
Reſponde quod fit †reſigna-
tio aliquando reſeruatis omni-
bus fructibus, vt per Cardinal.
Pariſienſ. conſilio trigeſimonono. numero ſeptimo.
volumine quarto. Corne. conſilio. 138. columm. vltim.
libro tertio. Federic. Scot. conſilio. vigeſimoſexto. nu-
mero 6. cum aliis, vt per Ferrett. conſilio 93. numero
vltimo, Roman. conſilio 482. numero ſecundo. Sarn.
de annal. quæſtio. 60. Mandoſ. quæſtio. 30. Sarnen. de
publican. quæſtio. ſecundo. Staphil. ſuper ſignat. folio
centeſimoquinquageſimoquarto. verſicul. hinc eſt,
Put. deciſ. centeſimoquadrageſimoſeptimo. libro ſe-
cundo. & deciſ. trigeſimoquinto. ſub titul. de præben.
in manuſcript. & deciſ. tertio. titul. de penſ. & deciſ. 9.
ſub titul. de cauſ. poſſeſſ. & proprietat. Creſcent. deciſ.
trigeſimoſeptimo. & ſexageſimoquarto. libro primo.
& deciſ. 229. eodem libro. in manuſcript. Paleott. de-
ciſ. quadrageſimooctauo. Caccialup. de penſion. quę-
ſtio. decimonono. late Mandoſ. in tractatu. de ſignat.
grat. titul. fructuum reſeruationes. Quæ reſeruatio
3 fructuum †non poteſt fieri niſi a ſolo Papa, Rebuff.
de reſeruat. tam generali quam ſpeciali numero deci
4 moſeptimo. quia eſt diuidere † beneficia, quod fuit
prohibitum in Concilio Turonenenſi. ca. maioribus
de præbendis. Anan. in capitul. audiuimus de colluſ.
detegend.
5 Fitque huiuſmodi † reſeruatio, ne reſignans nimio
diſpendio ex ipſa reſignatione grauetur, vt exprimi-
tur in literis reſignationis, & ſic vt poſſit de illis ſe ſu-
ſtentare, ſua vita durante, Oldrad. conſilio. ducenteſi
moſeptuageſimoquinto. columna ſecunda. Ideo dicit
Rebuff. in prax. titul. de reſeruat. tam generali, &cæte.
6 numero decimotertio. quod † pro penſione fructus
reſignanti reſeruantur, & haberi loco penſionis, Sar-
nen. de ann. quæſtion. 60. & ponitur in ſupplicatione
fructus loco penſionis annuæ reſeruare, conſtituere,
& aſſignare dignemini, & cætera. vt atteſtatur Mãdoſ.
regul. de anna. quæſtio. trigeſimo. numero primo. Et
7 ob cauſam reſeruari fructus habemus† text. in capitul.
ſi tibi de præbend. libro ſexto. vbi pro ſoluendis debi-
tis fuit conceſſum cuidam epiſcopo, vt per certum
tempus poſſit percipere fructus omnium beneficio-
rum vacantium in ſua diœceſi, & Clemẽs VII. ex cau
8 ſa ipſi bene viſa conceſſit † Hippolyto Cardinali de
Medices nepoti ſuo facultatem diſponendi de omni
bus fructibus omnium beneficiorum vacantium in
toto orbe per ſex mẽſes, de qua re meminit Mandoſ.
conſilio. quarto. in princip. namque cauſa facit rece-
9 dere† à regulis, iuris leg. ſi hominem ff. mandat. & re-
10 ſignatio †iuſtãm præbet cauſam, Præpoſ. in ca. ſecun-
do. ſub numero 5. 1. quæſtio. 3. Gig. de penſion. qu. 4.
num. 2. & q. 56. Ptolom. deciſ. 13. in manuſcrip. Put. de
ciſ. 389. lib. 1.
Et hanc reſeruationem omnium fructuum lici-
tam eſſe oſtendit Thom. Campeg. de omn. fruct. re-
ſeru. n. 1. & 2.
Et ob id conceditur etiã quandoque reſignanti re
11 ſeruatio adminiſtrationis, †vt habes in deciſ. Put. 35.
ſub titu. de præbend. in manuſcrip. Mandoſ. in dicto.
tractat. de ſignat. grat. tit. fructuum reſeruationes col.
2. verſ. conceſſus alias, &c. & col. 3. verſic. nunc reſer-
uatio.
12 Et reſeruatio†iuriſdictionis, Mandoſ. loco citato
in princip.
13 Quandoque†reſeruatio nominis ſeu denominatio
nis, ac ſtalli in choro, & loci in capitulo, habitationis,
ſeu aliquorum membrorum & diſtributionum quo-
tidianarum iuxta text. in ca. cum inter de renunciat.
vbi Abb. numero 1. & ſequent. & in cap. cum illorum
in fin. de præbend. Bald. in l. 2. num. 56. verſ. ſupra 2. C.
de ſeruit. & aqua. Roma. conſ. 482. num. 2. Lamberti.
de iur. patron. li. 2. p. 3. q. 11. art. 8. nu. 3. Sarn. de publi-
can. reſignan. dict. quæſtio, 2; & de annal. quæſtio. 60.
Mandoſ. q. 30. & habes per Put. dict. deciſ. 35. ſub tit.
de præb. in manuſcr.
14 Quandoque conſueuit † reſeruari reſignanti col-
latio omnium beneficiorum pro tempore vacantium
vt tradunt Rebuff. ſuper concordan. rubric. de man-
da. apoſtol. §. primo. verſicul. quid ſi collationes pagi.
471. & 477. Mandoſ. dict. titulo fructuum reſeruatio-
nes in tractatu. de ſignat. grat. columna 2. verſicu. con
cedi.
Et quoties reſeruantur reſignanti fructus, ſolet ap
15 poni clauſula per ſignaturam *illos propria auctorita-*
* *te percipiendi*, vt de ſtylo* fieri atteſtatur Mandoſ. in
tractatu. de ſignat. gratiæ titul. fructuum reſeruatio-
ne columna quinta. verſicul. reſignanti, ſeu cedenti
beneficio; & hoc caſu reſignans licite illos per ſeip-
ſum, & abſque alicuius licentia percipere poteſt, nam
quęid importat facultas ſibi conceſſa, quia reſignans,
cui fructus ſunt reſeruati cum clauſula illos percipiẽ-
16 di propria auctoritate, fructus † capiens, non dicitur
capere, vt poſſeſſor, ſed veluti quod beneficium & il-
lius bona ſint ſibi obligata; & tanquam a re quæ de-
beat ſeruitutem perſonæ, ita Mandoſ. de annal. quæ-
ſtio. trigeſimo. numero primo. Et ex hoc poterit re-
17 manere in poſſeſſionem †illamque continuare, Car-
dinal. Pariſienſ. conſilio trigeſimo nono: numero ſe-
ptimo. volumin. quarto. quia ex hoc ei permiſſa perſe-
18 ueratio in poſſeſſione, †in qua conſiſtit perceptio fru-
ctuum, leg. qui ſcit §. in alieno ff. de vſur. ad tradita in
leg. tertia. §. ex contrario. ff. de acquirend. poſſeſſ. cum
alijs rationibus adductis per Pariſienſ. loco citat. &
* ita fuit * reſolutum in Rota in una Paduan. die
quinto

quinto Februarij 1546. vbi fuit tentum, quod re-
ſignans reſeruatis fructibus percipiendis propria au-
ctoritate, ac ſi non reſignaſſet non amittit poſſeſſio-
nem, immo illam continuat, atteſtatur Mandoſ. dict.
titul. fructuum reſeruationes columna vltim. verſicul.
* reſignanti, & aliàs fuit reſolutum * in Rota. teſte eo-
19 dem Mandoſ. reſignanti reſeruatis fructibus† & du-
bitanti de ſpolio dari mandatum de manutenendo,
ideo conſuluit Pariſienſ. regulam cancellarię de pu-
20 blican. † reſignat. non habere locum in eo qui reſi-
gnauit reſeruatis fructibus percipiendis propria au-
ctoritate, dict. conſilio trigeſimonono. volum. quarto
ex pluribus rationibus quas egregie deducit, quod
* conſilium fuit pluries* in Rota canonizatum, vt dixi
ſuo loco, licet hodie ſecus ſeruetur ex conſtitutione
Gregoriana de publicandis reſign.
Sed ſi huiuſmodi clauſula non apponatur, tunc de-
21 bet percipere fructus† de manu reſignatarij, Rebuff.
in prax. benefic. titul. de reſeruat. tam general. quam
&cętera, numero decimotertio. vbi dicit quod reſer-
uatio omnium fructuum fit à Papa vel cum clauſula
illos percipiendi propria auctoritate, vel per manus al
terius.
Requiritur tamen in huiuſmodi reſeruatione om-
22 nium fructuum reſignatarij expreſſus † conſenſus, vt
in ſpecie tradit Campeg. in ſuo breuiſſimo tractatu
* de omn. fruct. reſeruat. numero ſecundo & hoc paſ-
* ſim* ſtylus Romanæ curiæ admittit, namque dictus
conſenſus præſtatur eo modo, vt in penſione, vt dice
mus loco ſuo.
Et ratio eſt, quia cum regulariter habens titulum,
23 onus ſine fructu † ſubire non cogantur iuxta illud
quod habetur primo Corinthior. capitul. nono. *nos
plantauimus vineam, &c.* quia qui altari ſeruit, &cæt.
capitul. eccleſias §. quia ergo decimotertio. quæſtio.
prima. ideo reſeruatio eo renitente fieri non debet,
24 ſed volente; nam volenti non † fit iniuria; nam
à nullo prohibebitur, ſi quis gratis velit ſeruire, & vo-
luerit propriis expenſis militare, & maxime quia da-
tur beneficium cum reſeruatione omnium fructuũ,
habenti aliàs vnde viuere, vt fieri * quotidie vide-
mus, quando conceduntur huiuſmodi reſeruatio-
ne.
25 Et ſi inter reſignantem † & reſignatarium fuerit
conuentum de reſeruatione fructuum eſt illicita pa-
ctio, donec à Summo Pontifice comprobetur, &
ideo eo vſque cenſetur honeſtum quouſque indul-
gentia Papæ ſe extendit, & non vltra, capitul. quam
pio. ibi, *dum tamen omnis abſit pactio, &c.* prima.
quæſtio. ſecunda. capitul. cum pridem de pact. capitul.
quęſitum, & capitul. cum vniuerſorum de rerum per-
mut. Felyn. conſ. 11. Roman. conſ. 358. Dec. conſ. 141.
& alibi dicemus.
Et non requiritur, vt in omnium fructuum reſer-
uatione fiat mentio penſionis iam impoſitæ, & ideo
26 reſeruatio facta abſque † dicta mentione valida eſt, &
* ſubſiſtit, vt fuit concluſum* in Rota. ſecunda. Maij
coram domino Ferrentin. teſte Guid. Bono. deciſ. 89.
incip. coram, &c.
Et hoc eſt admodum ſingulare, namque contra-
rium ſtatuitur in penſione, vt reſeruatio penſionis ſu-
27 per fructibus beneficij † alia penſione onerati non
* valeat, prout fuiſſe* deciſum licet videre per Caſſado.
deciſ. 3. ſub titul. de penſ. habes per Boer. deciſ. 162.
28 Giga. de penſion. quæſtio. 29. & quæſtio. vltim. nume-
28 ro duodecimo. eo quia † penſio eſt quædam portio
ſuper fructibus beneficij aſſignata, Cardinal. in cle-
ment. prima §. prima. quęſtio. 3. & Imol. columna 3.
de ſupplen. prælat. negligent. & Papa non præſumitur
29 voluiſſe grauare eccleſiam, ſeu illius fructus † duplici
onere, argument. text. in capitul. mandatum, primo
cum duobus ſequentibus de reſcript. quod ceſſat in
reſeruatione omnium fructuum, cum conſtet de om
nibus fructibus grauare eccleſiam, vnde nulla rema-
net dubitatio, leg. continuus. §. cum ita ff. de verborũ.
obligatio. Quare concludendum eſt ſoluta penſione
antiqua reliquos fructus deberi reſeruatario, ita Man
doſ. in tractatu. de ſignat. grat. dict. titul. fructuum re-
ſeruationes columna quarta. verſic. clauſula, qui dicit
pro hac opinione conſuluiſſe, hortatur tamen, vt ap-
ponatur, & in principio columna quinta. refert in Ro
* ta* fuiſſe deciſum non valere facultatem transferendi
30 †illos fructus reſeruatos vel partem non facta men-
tione penſionis primo loco ſuper beneficio aſſigna-
tæ. Sed iuxta hoc dubitari contigit, Fuerunt reſi-
gnanti reſeruati omnes fructus cum clauſula, vel ſi
maluerit penſionem annuam, puta centum ducato-
rum, & cætera. An ſi exigat penſionem hanc pluri-
bus annis, poſſit poſtea variare, & velle fructus & e
contra? Cum hic caſus accidiſſet, & fuiſſet propoſi-
* tum dubium in Rota in vna* Corduben. dimidiæ por
tionis inter Valerium Ruiiz, & Alfonſum de Medi-
na, coram D. Fabio 11. Ianuarij 1547. & 9. Martij
31 1548. †fuit concluſum non poſſe, teſte Put. deciſ. cen-
teſimodecimoquarto. in vna Corduben. libro tertio,
ex leg. ſi quis ſtipulatus ſit ſtichum ff. de verborum
obligatio. leg. ſerui electione ff. de legat. primo. le. ne-
mo poteſt mutare ff. de regula. iur. cap. publicatio de
electio. regulat. quod ſemel de regular. iur. in ſexto. va
32 riatio †enim maxime in clericis prohibetur, clement.
vnica de renunciat. capitul. cum autem iuncta gloſſ.
de iur. patron. & fuit allegatus bonus text. in leg. apud
Aurelium ff. de optim. leg. quam deciſ. ſequitur Man-
doſ. citat. titul. fructuum reſeruat. columna tertia. ver-
ſicul. reſeruationem, & ad leg. ſi ſterilis §. ſi domum
ff. de actio. emption. vbi dicitur, quod reſeruata habi-
tatione ad uitam, aut decem in ſingulos annos, quod
primo anno poſſunt præſtari decem, ſecundo vero
habitatio fuit reſponſum loqui in debitore, qui à lege
tacite habet electionem, vti ſentit gl. in l. eum qui cæ-
tera §. 1. de verbor. oblig.
Et huiuſmodi reſeruatio omnium fructuum de
iure communi de facili conceditur his qui multo
33 tempore in beneficio ſeruierunt, † vt contingit ſe-
nibus ad hoc, vt ſenectutem ſuſtentare valeant, vt e-
gregie explicat Oldrad. conſilio ducenteſimoſeptua-
geſimoquinto colum. 2.
34 Huiuſmodi reſeruatio † à ſede Apoſtolica indi-
ſtincte, & paſſim non concedebatur, ſed ex aliqua
cauſa & magna, vt tradit Rebuff. in prax. dict. titul. de
reſeruationibus tam generalibus, &cæt. numero de-
35 cimoquarto. in fin. poſtea Alexand. VI. Pontifex Ma-
xim. †ſtatuit, vt nemini detur reſeruatio omnium fru-
ctuum, niſi Cardinalibus, vt patet in titul. de reſeruat.
iur. patron. & teſtatur Rebuff. in prax. beneficior. titu.
de regreſsibus. in final. verbo. fol. tricenteſimotrigeſi-
moſexto. Idque per aliquod tempus fuit obſerua-
tum, ſed poſtmodum concedebantur reſignantibus,
& iudicabatur ſufficiens cauſa ipſa renunciatio iuxta
ea quæ late ſcripſimus. Nunc autem raro conceditur
talis reſeruatio omnium fructuum adminiſtrationis
iuriſdictionis, &cæt. inquit Mandoſ. in tractat. de ſi-
gnat. grat. titu. fructuum reſeruationes columna 3. ver
ſicul. nunc reſeruatio, ſtante decreto Conc. Triden. c.
 decimotertio

36 decimotertio.§.ad hæc ſeſſ.24.de reformat.*Ad hæc†
in poſterum omnes hæ cathedrales eccleſiæ,quarum
redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales,
quæ ſummam ducatorum centum ſecundum verum
annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus,
aut reſeruationibus fructuum grauentur . & ſic de-
bent mille epiſcopo,& centum curato remanere, vn-
de non cadit reſeruatio omnium fructuum niſi eo
modo.
* Hodie autem de ſtylo * vidi ſeruari, vt in epiſco-
patibus non dentur reſeruationes omnium fru-
ctuum niſi remaneant illæ pro epiſcopo:in abbatijs,
prioratibus,præpoſituris,& alijs beneficijs ſimplici-
bus datur dumtaxat Cardinalibus iuxta decretum
Alexandri VI. quibus reſignantibus reſeruantur
etiam vltra fructus adminiſtratio,iuriſdictio, & col-
latio,vt quotidie videmus, & Cardinales id petunt à
Summo Pontifice cum inſtantia,namque paſſim hoc
non conceditur,vt dictum eſt,& ea ratione id quod
paſſim omnibus denegat Sum.Pont.Cardinalibus cō
cedit,quia hi ſunt pars corporis.
Et optima quidem ratione denegantur huiuſmo-
di reſeruationes omnium fructuum, namque qui al-
37 tari ſeruit de altari † viuere debet, capitul.cum ſe-
cundum de præbend.& beneficia non debent diuidi,
38 capitul.vltim.prope fin.ibi, *Sed libere abſque†dimi-*
nutione aliqua collata,prima.quæſtione tertia. capit.
cum maioribus,capitul.vacante, & capitul. cum cau-
ſam in fin.de præbend.& in rubr.& nigr.vt eccleſiaſt.
benefic.ſingular. diminut. confeſſ. capitul. piæ men-
tis in fin.decimoſexto.quæſtio.ſeptima.Dec. conſili.
341.numero tertio in tertio.quæſito. & fructus, ſeu
39 redditus eccleſiaſtici inſtituti ſunt†propter ſpiritua-
lia,& illa tractantes,capitul.ſecundo,& tertio capitul.
ſecundum Apoſtolum de præbend. ſicut propter
40 militare† miniſterium datur militi ſtipendium, lege
vltim.C.qui non ob longitud.tempor.præſcript. leg.
qui ſub prætextu C.de ſacroſanct.eccleſiaſt. Petr.de
Ancharan.conſilio ducenteſimotrigeſimotertio. nu-
mero 2. ſic ſequeretur abſurdum, quod habens be-
* neficium non viueret de fructibus illius,vt*commu-
niter canones diſponunt,ac forſan omitteret recitare
41 diuinum officium,propter†quod beneficium eccleſia
ſticum datur,c.vt de reſcr.lib.6.
Et ob id in regno Franciȩ ſimilis reſeruatio omniū
42 fructuum†eſt prohibita,vt habetur in concordant. de
reſeruat.beneſ.ſiue omnium fructuum illorum,& ibi
* tradit Rebuff.& fuit*latum arreſtum a Senatu Pari-
ſien.die 19.Aprilis 1496.ex quo reſeruationes prohi
bentur,de quo facit mentionem Rebuff.ſuper cōcor
dant.dict.tit.de reſeruat.col.1.verſ.immo per arreſtū
& verſ.item eodem arreſto,idem Rebuff.in prax.dic.
tit.de reſeruationibus nu.14.Boer.deciſ.2.n.56. Pap.
* lib.2.tit.8.arreſt.3.& die 3.*Martij.1512.fuit reſolutū
reſignationem factam cum reſeruatione omnium fru
ctuum eſſe nullam,& beneficium vacare per obitum
reſignantis,quamuis reſignatarius fuerit in poſſeſſio-
ne per duos annos.
Et non eſt omittendum,quod quoties reſignans re
ſeruauit ſibi omnes fructus, denominationem, ſtallū
in choro,& vocem in capitulo,poſt reſignationē ha-
43 betur loco titularis,&†æquiparatur titulari. Quoties
vero ſibi ſeruauit fructus dumtaxat,habetur loco pen
ſionarij,quia illi habētur loco penſionis, ita egregie.
* Sarn.in regul.de annal.q.60.vbi dicit*fuiſſe deciſum
in Rota de menſe Martii,1534. coram Marcello in
vna Placen.canonicatus,quod primo caſu†quando ha
44 bet reſeruationem fructuum,denominationem,& ſtal
lum in choro,ac vocem in capitulo iuuatur regula il-
la, cum loquatur de titulo. Secundo vero caſu,quan-
do reſeruauit ſibi ſolum fructus, nō habet locum re
gula illa cum loquatur de ti.& iſte habeatur penſiona
rij,& ibi Mandoſ.confirmat ſecundam concluſionē,
confutatque primam.
Et quando ſunt reſeruati fructus cum denomina-
45 tione non habet locum regula†cancellariæ de publi-
* cn.fuit deciſum in Rota*in vna Spoleta.canonicatus
& præbendȩ coram D.Io.cleric.die 19.Martij 1550.
& alias,vt refert Sarn.de publican.q.2.nu.3.dat ratio
nem,quia talis reſignans in effectu videtur benefi-
ciatus poſt reſignationem,ſicut antea,& effectus †at
46 tendi debet iuxta c.relatum de cler.non reſiden. ho-
die autem ex conſtitutione Gregorij XIII. habet lo-
cum regula,vt ſuo loco dicetur.
Quamuis autem reſignanti non reſeruentur om-
nes fructus beneficij reſignati,niſi ſit Cardinalis,vt ſu
pra late concluſum fuit,ei tamen ſolet concedi reſer
uatio mediæ partis fructuum loco penſionis annuæ,
47 †vt tradit Rebuff.in ſua prax.dict.tit.de reſeruat.ge-
neralib.numer.15.Mandoſ.dict.tract.de ſignat.grat.
verb.fructuum reſeruationes col.1.verſ. frequentius,
& facilius,Boer.deciſ.2.in fin.Staph.ſuper ſignat.fol.
154.verſ.& quandocunque vſque ad medietatem,A
ragon.deciſ.38.manuſcr.Caputaq.deciſ. 86.lib.3. lib.
diuerſ.167.Quæ dimidiæ partis fructuum reſeruatio
non poteſt dici exceſſiua,vel exorbitans,immo con-
48 grua†vt dicitur in extrauag.ſuſceptæ Io.22.de elect.
vbi dicitur,quod quoties titulari non relinquuntur,
fructus,tunc de facili deſeret eccleſiam,& ſic non re
ſidebit,& illi nō ſeruiet,poteſt tamen ei relinqui me-
dietas fructuum,& alia medietas reſeruari pro alio,
&c.& ſic vides,quod hoc caſu ceſſat abſurdum,& in
conueniens,namque etiam remanent fructus pro ti-
tulari,ex quibus poſſit viuere,& ſeruire eccleſiæ. Et
alia medietas reſeruatur reſignanti,ne nimium diſpen
dium ex ipſa reſignatione patiatur,vt ſupra dictum,
49 eſt,& intuitu ſeruitij præſtiti in ſupplicatione ac†litte
ris apponuntur hæc verba, *vt commodius ſe ſuſtenta*
re ualeat medietatem dictorum fructuū,&c. Ita Mā-
doſ.in tract.de ſignat.grat.tit.reſeruationes fructuum
col.4.in principio.& nota caſum ſignandum in quo
licitum eſt diuidere beneficium,id eſt fructus,nam re
gulariter eſt illicitum,vt fuit ſtatutū in Concil.Turo
nen.cap.maioribus de præbend.Ioan.de Anan. in c.
audiuimus.de collu.detegen.
Sed hic quæritur,Quidam reſignauit canonicatū,
& præbendam in fauorem N. in ſupplicatione erat
clauſula,cuius fructus 24.ducatorum ſummam non
excedunt, &cæt. fructus autem conſiſtebant in qui-
buſdam redditibus, quos maſſam groſſam vocant,
quæ maſſa groſſa excedebat redditū 400.ducatorum,
& reſignanti fuit reſeruata medietas fructuum loco
penſionis per hæc verba N.vt commodius ſuſtentari
valeat medietatem dictorum fructum,&c. Quæritur
an reſignans debeat habere duodecim ducatos, an
vero ducentos?In puncto iuris poſſet ſuſtentari opi-
nio,quod debeat habere 12.ducatos,& ſic medietatē
ſecundum verum valorem expreſſum cum id ſuadeat
natura dictionis dictorum,l.1.§.eum qui vbi Bar.nu.
2.ff.de poſtu.idem Bar.l.talis ſcriptura §.vlt.nu.4.ff.de
leg.1.Aretin.conſil.21.col.1.verſ.ex quibus, & vt mi-
50 nus grauetur†eccleſia,arg.c.vlt.1.q.3.intelligendo de
minori ſumma iuxta l.nummis ff.de leg.3.l. ſi ita ſtipu
latus fuero ff.de verb.oblig.l.ſemper in obſcuris ff.de
reg.

51 reg.iur veritas tamen aliter ſe habet,vt† debeat habe-
* re 200.& ſic medietatem veri valoris,& ita fuit* pro-
nunciatum in Rot.teſte Ptolom.deciſ.9.in vna Cala-
guritan.medietatis fructuum coram Sarnen. menſe
Nouembris 1537.teſte Aragon.deciſ.38.Calaguritā.
qui mens ſummi Pontificis eſt reſeruare medietatē
fructuum,& non valorem medietatis fructuum, quā
deciſionem refert Mandoſ.dict.tit.fructuum reſerua
tiones col.3.verſ.quæro,& col.4.in princ.dict.trac.de
* ſignat.grat.Namque de*ſtylo curiæ fructus canoni-
catus exprimuntur 24.licet reſeruentur penſiones lō
ge maioris valoris,prout de ſtylo atteſtatur Aragon.
52 dict.deciſ.38.Hinc canonicatus †Toletan.exprimun-
tur 24.& in eis imponitur penſio 300.& 400.& plus,
vt habetur deciſ.294.lib.diuerſ.ita canonicatus ſancti
Petri in Vrbe.
Et hoc caſu non datur clauſula dictam medietatē
53 fructuum percipiendi†propria auctoritate,ita Rebuf.
in prax.dict.tit.de reſeruat.tam genera.quam,&c.nu.
18.Gig.de penſ.quæſtio.8.& 9.& ea eſt ratio, vt con
ſiderat Rebuff.loco citato ne ſint duo titulares,vnde
illos debebit percipere de manibus titularis, ſicuti in
54* penſionario†eſt etiam communis*opinio omniū do-
ctorum,de qua per Gig.loco citato.
Et huiuſmodi reſeruatio medietatis fructuum di-
55 citur iuſta, † ſi beneficiatus ex alia medietate poteſt
commode viuere,& iura epiſcopalia ſoluere, ac ſup-
portare onera beneficij,c.de monachis,c.vacante,ca.
cum cauſam de præbend.cap.1. de cenſibus hac etiā
ratione dicitur iuſta penſio,Rebuff.d.tit.de reſeru.tā
56 general.nu.19.& huiuſmodi†reſignatio cum reſerua-
tione medietatis fructuum recipitur in Gallia,ita per
* ſenatum*Burdegalenenſem menſe Aprilis 1534.teſte
Boer.deciſ.2.nu.56.teſte Papo.tit.8.arreſt.4.quia vter
que viuere poteſt.
Ideo Rebuff.dict.tit.de reſeruat.tam general.n.17.
dicit quod in patria reformari ſolet reſeruatio medie
tatis fructuum,ſi beneficiatus non poteſt viuere,quȩ
reformatio fieri ſolet uſque ad tertiam partem,quam
obtinebit penſionarius,reliquas vero duas partes be
neficiatus,idem Rebuff. de pacif. poſſeſſ. ampliat.18.
ita in ſimili quando priuilegium ſolet eſſe damno-
57 ſum reduci ſolet ad debitum†ſtatum,c. ſuggeſtum de
decim.quod in Italia, & Hiſpania non conceditur,
* namque*de ſtylo curiæ hæc non eſt ſufficiens cauſa
reducendi penſionem.& in hac reſeruatione medie-
58 tatis fructuum neceſſario eſt facienda mentio†penſio
nis aliàs impoſitæ ſuper illo beneficio reſignato, pro-
* ut fuit deciſum*in Rot.die 5.Iunij 1551.coram do-
mino Capizucco:in vna Florentina ſanctæ Felicitæ,
coram Capizucco namque non præſumitur quod Pa
pa uoluerit grauare beneficium duplici onere, Caſſa-
dor.deciſ.3.de penſion.& ſic cum non fuerit adimple
ta conditio,non videtur ius abdicatum à reſignante,
Caſſa.deciſ.3.de renunc.namque ex hoc quia nō fuit
facta mētio penſionis iam impoſitæ medietas fructuū
* fuit nulliter reſeruata,ita Caput.atteſtatur fuiſſe*ten-
tum,vt late per ipſum habes deciſ.86.p.3.
Quandoque reſeruatur reſignanti tertia pars oīum
59 fructuum,& hæc dic.tur†iuſta,reſeruatio,ita Rebuff.
in prax.benefic.tit.de reſeruat.tam general.quam,&c.
num.17 Ita in ſimili penſio,quæ non excedit tertiam
60 partem fructuum,ſolet dici†iuſta & ob id in literis ſo-
let apponi,quod penſio tertiam partem fructuum nō
* excedit,& ſeruat ſtylus*curiæ Rom.teſte Gig.de pē.
q.9.ita quando Cardinalis proponit in conſiſtorio ca
thedralem,vel Metropolitanam eccleſiam cum pen-
ſione ſolet dicere cum reſeruatione centum ducato-
61 rum†quȩ cum antiqua non excedit tertiam partem,
&cætera.
* Titulus & denominatio ſolet hodie de*ſtulo reſer
62 uari reſignanti†eccleſiam cathedralem,aut Metropo-
litanam,prout atteſtatur Mandoſ.dict.tracta.de ſign.
gratiæ,verb.fructuum reſeruationes col.1.verſ.titulus
& denominatio,vbi dicit,quod huiuſmodi reſeruatio
nes non multum deuiant à reguli, iuris,immo ego di
co eſſe ſecundum regulam,cum tales retineant ordi-
63 nem,†& dignitatem epiſcopalem,c.1.de ordin.ab epi-
ſcop.qui renunc.epiſcopatui,Socin.Senior conſ.260
in cauſa numero quinto lib.ſecundo, & ita commu-
* niter*ſeruatur.
64 Ita mulier†ingrediens monaſterium retinet titulū,
& denominationem mariti,Lap.alleg.129.nu.6.19.&
26.& argumentum valet de matrimonio carnali ad
ſpirituale.
Vnde etiam poſtquam renunciauit poteſt appella-
ri epiſcopus,ſed ad hoc vt poſſit dici epiſcopus loci
65 renunciati†neceſſe eſt,vt ſpecialiter reſeruetur deno-
minatio,in conſiſtorio,& ita vidi reſeruari, vt dicam
infra ſuo loco.
Et non omittam,Quod reſignans reſeruatis fructi
66 bus propria auctoritate percipiendis† poteſt dare de
attentatis poſt reſignationem ratione ſui intereſſe,
Cott.deciſ.137.in manuſcr.

SECVNDAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *In reſignatione beneficij,vt plurimum reſeruatur pen*
ſio.
2 *Penſio ex cauſa poteſt imponi beneficijs.*
3 *Cap.1.vt eccl.benef.&c.declaratur.*
4 *Tres ſunt licitæ penſiones.*
5 *Penſio odioſa eſt.*
6 *Penſio imponit ſeruitutem beneficio.*
7 *Penſio datur ex cauſa lucratiua,vel oneroſa.*
8 *Penſio quando apponatur ex cauſa alimentorum.*
9 *Cauſa alimentorum dicitur pia.*
10 *Penſio ex cauſa oneroſa quæ.*
11 *Reſignatio iuſtam præbet ca uſamm imponendæ pen-*
ſionis.
12 *Penſio reſeruata ne ex ceſſione nimium diſpencium,*
reſignans patiatur ſuccedit loco beneficij.
13 *De penſione facienda eſt mentio in impetratione be-*
neficij.
14 *Priuato reſeruatur penſio vt viuat.*
15 *Penſio reſeruata reſignanti ſapit vim permutationis.*
16 *Penſio ſoluitur anno quolibet.*
17 *Penſio appoſita pro concordia iuſtam habet cauſam.*
18 *Penſio poteſt imponi ratione permutationis.*
19 *Super commenda penſio imponi poteſt.*
20 *Penſio imponitur ſuper beneficio tertij, & etiam pro*
tertio.
21 *Parochiali non excedenti c. ducatos non imponitur.*
penſio.
22 *Rector tenetur iura epiſcopalia ſoluere.*
23 *Penſio ſuper beneficio tertii non paſſim conceditur.*
24 *Penſio vſque ad quam quantitatem.*
25 *Probatio quod centum remanent pro rectore debet*
eſſe concludens.

26 Beneficio ſimplici quæ penſio imponatur.
27 Super beneficio non excedente 24.duc.non ſolet impo ni penſio.
28 Super canonicatu nō excedente centum,non imponitur penſio.
29 Penſio quandoque ponitur ſuper diſtributionibus quotidianis,licet ſecus regulariter.
30 Diſtributiones quotidianæ non ſunt fructus.
31 Decima Papalis non ſoluitur de diſtributionibus quotitidianis.
32 Penſio imponitur ſuper maſſa graſſa.
33 Penſio an cenſeat impoſita ſuper fructibus ordinarijs
34 Sub verbo iuribus &c.comprehenduntur omnes redditus.
35 Epiſcopatus antiquo tempore non grauabantur penſionibus.
36 Epiſcopatus non grauantur penſione niſi ex cauſa.
37 Derogatio Concilij Lateranen.debet fieri expreſſe.
38 Clauſula non obſtantibus non tollit conſtitutionem cōciliarem.
39 Rex Catholicus grauat epiſcopatus vſque ad tertiam partem.
40 In reſeruatione penſionis debet fieri mentio de alia penſione.
41 Penſio reſeruata non facta mentione primæ eſt nulla.
42 Reſignans non tenetur ad penſionem.
43 Papa nō præſumitur grauare eccleſias duplici onere.
44 Teſtator non præſumitur grauare hæredem duplici onere.
45 Subreptio vitiat.
46 In ſecunda impoſitione pedagij facienda eſt mentio de prima.
47 In impoſitione etiam penſionis temporalis facienda eſt mentio primæ perpetuæ.
48 Penſio reſeruata abſque mentione primæ eſt nulla,etiam ſi reſeruatarius id ignoraret.
49 Annullata penſione,quia nō fuit facta mentio de prima,non datur regreſſus.
50 De prima penſione nulla non eſt facienda mentio in reſeruatione ſecundæ.
51 Nulla non præſtant impedimentum.
52 De penſione non acceptata non eſt facienda mentio.
53 Cogitatio Papę in genere ſufficit & n.59.
54 Expreſſū dicitur quod continetur ſub generalitate.
55 Expreſſum dicitur quod colligitur ex vi verorum.
56 Dictio alia refertur ad ſimiles.
57 Actus debet ſuſtineri.
58 Nulla eſt penſio excedens medietatem contra clauſulam.
59 Volens annullare penſionem debet probare exceſſum vltra medietatem.
60 De penſione prima extincta non facienda mentio.
61 Penſio eſt nulla ope exceptionis.
62 Nullitas ipſo iure non datur niſi imponatur.
63 Pæna ipſo iure non inducitur niſi exprimatur.
64 Reſignatis duobus beneficijs impoſitaque penſione ſuper illis videtur pro rata conſtituta.
65 Penſionarius tenetur in primo ſemeſtri gratiam verificare.
66 Dicens pēſionem excedere medietatem debet hoc probare.
67 Iuſta conſcientia poteſt quis renunciare & obtinere reſeruationem penſionis.
68 Renunciatio debet eſſe libera.
69 Papa tollit vitium ſimoniæ.
70 Tractatus de renunciando cum penſione non eſt ſimoniacus.
71 Quotidie fiunt renunciationes cum conditionibus.
72 Pactio firma prohibetur in beneficialibus.
73 In tractatu renunciandi bonum eſt remittere omnia Sanctiſſimo,&c.
74 Reſignatio cum pacto nulla,niſi Papa approbet.
75 Pecunia non poteſt dari pro beneficio.
76 Cum reſignatio eſt nulla,penſio quomodo eſt inualida
77 Penſio reſeruata ex falſa cauſa eſt nulla.
78 Collatio non recipit conditionem.
79 Conditio nihil ponit in eſſe.
80 Papa & non partes poſſunt validare penſionem nullam.
81 Super penſione litteræ ſunt expediendæ.
82 Pēſio reſeruata inhabili abſque diſpēſatione eſt nulla.
83 Penſio reſeruata minori non facta mentione ætatis eſt nulla.
84 Penſionis materia odioſa eſt.
85 Beneficiarius debet conſentire penſioni.
86 Subreptio in caſibus a iure expreſſis.
87 Prouiſio beneficij familiaris facta abſque cōſenſu Cardinalis valida eſt.
88 Penſio annullatur reſeruata abſque conſenſu habentis regreſſum,cum locus ſit regreſſui.
89 Papa non cenſetur velle derogare tertio.
90 Pater in feudalibus non poteſt præiudicare maſculis.
91 Alienatio rei ſubiectæ reſtitutioni eſt nulla adueniente caſu reſtitutionis.
92 Motus proprius non operatur in præiudicium tertij.
93 Penſio reſeruatur de conſenſu habentis regreſſum.
94 Succeſſor tenetur ad penſionem impoſitam ex cauſa reſignationis.
95 Acceptans beneficium,obligatur ad onera ipſius.
96 Pro penſione datur perſonalis & hypothecaria actio.
97 Succeſſori ſunt intimandæ litteræ penſionis.
98 Penſio eſt onus reale vt decima.
99 Succeſſor tenetur ad penſionem etiam ſi nihil fuerit de eo expreſſum.
100 Penſio ex fructibus.
101 Non percipiens fructus ex incurſione hoſtili non tenetur ad penſiones.
102 Hæres defuncti an teneatur pro penſione decurſa.
103 Penſio quando incipiat currere contra ſucceſſorem.
104 Verba clara non egent interpretatione.
105 Cedens reſeruatarius penſionis docere debet de iure certo.
106 Cedens non tenetur docere de iure ceſſo reſpectu reſignatarij.
107 Exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi non tenetur verificare narrata.
108 Filius prohibetur habere beneficium patris.
109 Fraus legi non debet fieri.
110 Pater poteſt reſignare beneficium,& reſeruare penſionem pro filio.& nu.12.
111 Argumentum de toto ad partem non procedit cum adeſt diuerſa ratio.
113 Penſio extinguitur morte.
114 Penſio eſt onus temporale.
115 Penſio extinguitur per contractum matrimonij.
116 Reſeruatio penſionis datur ingredienti monaſterium quandoque.
117 Nemo admittitur ad profeſſionē niſi elapſo anno probationis.
118 Regulares proprie ſunt qui emittunt tria vota.
119 In militaribus religionibus non fit vera profeſſio.
120 Hieroſolymitani comprenduntur ſub cap.15.ſeſſ. 25. de regul.

121 Ex

121 Ex promotione ad eccleſiam cathedralem extinguitur penſio.
122 Promotis quandoque datur retentio penſionis.
123 Penſio caſſatur ſola voluntate penſionarij.
124 Penſio extinguitur per ſupplicationem quando fit anticipatis ſolutionibus,& num.128.
125 Penſio extinguitur translatione.
126 Penſio minuitur ob contributiones.
127 Reſignatarius non tenetur ad penſionem reſignato beneficio.
128 Penſio non poteſt redimi ſine auctoritate ſuperioris.
129 Penſio non poteſt reduci ad minorem ſummam dato aliquid inſcio Papa.
130 Cauſæ quatuor ex quibus imponatur penſio.
131 Papa poteſt ſine cauſa, & ſine conſenſu beneficiati penſiones reſeruare.
132 Penſio in Gallia ex tribus cauſis admittitur.
133 Habens penſionem ſine cauſa in foro conſcientiæ non eſt tutus.
134 Ordinarius an poſſit imponere penſionem cum cauſa.
135 Penſio datur libera,&c.
136 Penſio ſoluitur in Natiuitate Domini Noſtri,& Sācti Io.Baptiſtæ.
137 Penſio ſoluenda eſt in loco deſtinato.
138 Beneficiatus non ſoluens pēſionem excommunicatur & priuatur.
139 Excommunicationi beneficiati,eſt locus,uolente penſionario.
140 Regreſſus reſeruatus ex non ſolutione penſionis debet per iudicem canonizari.
141 Iudex non poteſt canonizare regreſſum niſi principali fuerit facta intimatio.
142 Laico poteſt reſeruari penſio cum clauſula quam primum clericali charactere,&c.
143 Penſio quando reducenda.
144 Penſio pro parte qua excedit,reducitur, & non annullatur.
145 Penſio an ſoluenda poſſeſſione habita, vel non habita.
146 Beneficiatus debet ſoluere pēſionem, etiam ſi fructus non percipiat,quando fuit reſeruata poſſeſſione habita,vel non habita.
147 Non habens poſſeſſionem liberam, non tenetur ad decimas Papales.
148 Non percipiens fructus per duos vel tres annos,non tenetur ad penſionem.
149 Reſignans quando teneatur ad cautionem banchariam.
150 Cautio bancharia quid.
151 Obligatio in forma Cameræ,ad quid.
152 Penſio reſeruata ex triplici reſignatione an ſit nulla.
153 Mota lite ſuper penſione ponitur clauſula ſine retardatione.
154 Porrectio ſupplicationis non perficit gratiam.
155 Reſignatarius debet conſentire penſioni.

SEcundo quæro,an fiat reſignatio reſeruata penſione,& qua quantitate, & cum quibus clauſulis, ac quando extinguatur? Reſpond. Quandoque & vt plurimum in reſignatione be-
1 neficij reſeruari† penſionem,vt in caſibus,Creſcent.deciſ.105.& 173.lib.1.& deciſ.234. libro 2.in recollect.manuſcr.Peregr.deciſ.170.libr. 1. Moedan.deciſ.164.& 234.lib.diuerſ.deciſ.54.112.& 279.in manuſcr.Caputaq.deciſ.300.305.& 313. par. 2.Put.deciſ.97.lib.2.Gambar.deciſ.12. penſio in ma
* nuſcr.&*communiter doct.
Quamuis enim beneficia eccleſiaſtica ſine diminutione non ſint conferenda c.1.vt eccleſiaſtica benef.
2 ſine dimin.tamen ex cauſa licita, † & honeſta, poteſt imponi penſio ſoluenda ex redditibus beneficij c. ad audientiam 2.vbi Abb.& Fel.num.2.verſ.ſecunda cōcluſio & alij omnes de reſcrip.c.quamuis de præb. in 6.ca.niſi eod.tit.extr.cap.conquerente de cleric.non
3 reſident.nam illud decretum† Innocentij III.de quo in d.cap.1. loquitur ne collator reddituum partem quaſi paciſcendo ſibi reſeruet,& ea ratione beneficia cum diminutione conferantur,ita Campeg. de penſ. num.2.interpretatur.
4 Et ideo tres† eſſe ſpecies licitarum penſionum tradit Gig.de penſ.q.3.num.1. Inficiari tamen non po-
5 teſt,quin penſio† odioſa non ſit,Sarn.de infir.reſign.
6 q.16.nam dare penſionem eſt† imponere ſeruitutem beneficio,Caccialup.de penſ.q.8.Paul.Rom. & Gig. eod.tract.ille in 8.& vlt.quæſit.num.22.iſte q. 96.nu. 1.cum ſeq.Caputaq.deciſ.303.num.10.
In curia autem hodie duobus modis datur penſio,
7 vel ex cauſa† lucratiua,vel ex cauſa oneroſa, ex cauſa lucratiua datur,cum vacante beneficio,vni illud confertur, & alteri datur penſio ſoluenda de fructibus eiuſdem beneficij,vt commodius ille,in cuius fauorē
* reſeruatur,ſuſtentari valeat,& ita*practicari tota die videmus,& atteſtatur Gig.d.q.3.nu.4.cum hac clauſula.N.vero,vt melius ſuſtētari valeat, de alicuius ſubuentionis auxilio prouidere,& ſpecialem gratiam facere volentes,penſionem, &c.vt atteſtatur Mandoſ. tract.de ſignat.grat.tit.penſiones col. 2. verſ. penſio
* aut conceditur,&c.& hanc eandem clauſulam* paſſim apponi atteſtatur Horat.Mandoſ.in addit.ad Roman.conſ.388.in lit.c.& dicta clauſula operatur,vt pē
8 ſio† cenſeatur appoſita ex cauſa alimentorum pro alimentis prouiſis de illa,Rom.d.conſ.388.in cauſa nu. 3.& 5.Gabr.conſ.191.num.4. vol. 2. Gig.de penſ.q. 51.& ſeq.Mandoſ.de infir.q.11.num.6.& ſic pro cau
9 ſa pia,cum cauſa alimentorum dicatur† pia,Dec.conſil.72.ſub num.2.& conſ.120.num.4.Gig.d.tract. de
* penſ.q.96.&*communiter DD.
10 Ex cauſa† oneroſa datur penſio,vel propter extinctionem litis,vel propter reſignationem beneficij fa
* ctam in fauorem alicuius,& ita*fieri tota die experimur,& tradit Gamb.de auct.legat.a later.tit.de penſ. num.308.& ad cognoſcendam cauſam oneroſam inſpiciendum eſt an renuncians dimiſerit poſſeſſionē beneficij reſignati,nam tunc eſt oneroſa,ita ſolet iu-
* dicare Rot.*teſte Gamb.dict.tit.num.152.Quæ penſio aſſignata reſignanti licita,& iuſta iudicatur, cum
11 † reſignatio iuſtam cauſam inducit imponendæ penſionis,vt tradit Gamb.dict.tract.& tit. de penſ. num. 98.99.& num.146.cum ſeq.& num.194.Gig.de pēſ. q.4.num.2.& q.19.Marius Anguiſſola conſ.20.num. 15.Namque datur cauſa exiſtente, ne ex reſignatione nimium diſpendium patiatur,Anchar.conſ. 226. Card.Alex.in c.2.ſub num.5.1.q.3.Fel. in c.ad audiētiam el 2.num.2.verſ.exemplifica, de reſcrip. Gamb. & Gig.locis cit.Caccialup.tract.de penſ.q.19.Put.deciſ.342.343.& 389.lib.1.quæ ratio colligitur ex c.ſuper hoc de renunc.vt tradit Mandoſ.dict.tract. ſign. tit.penſiones col.3.in prin. & ideo paſſim ſolet apponi in ſupplicatione,& litteris clauſula. Ne N. ex reſignatione ſeu ceſſione huiuſmodi nimium diſpendiū patiatur,&c.vt tradit Gamb.dict.tit.de penſ.nu.308.

& Man-

& Mandoſ.loco citat.col.4.verſ. in ſupplicatione,'&
ita etiam hodie obſeruatur,nam hæc ſunt verba,quæ
communiter ſolent apponi in ſupplicatione N. vero
oratori præfato,ne ex reſignatione ſua huiuſmodi ni
mium diſpendium patiatur, de alicuius ſubuentionis
auxilio prouidentes penſionem annuam ab omni de
cima papali charitatiuoque ſubſidio ordinario,& ex-
traordinario,& quocunque alio onere,quauis etiam
Apoſtolica auctoritate,& ex quacunque quamuis vr
gentiſſima,& hic neceſſario exprimenda cauſa,etiam
pro fabrica baſilicę Principis Apoſtolorum de Vrbe
Cruciata ſancta & tam offenſiua quam defenſiua ex
peditione contra Turchos, & alios infideles ſanctæ
catholicæ fidei etiam ad Imperatoris,Regum,Ducũ
& aliorum quorumcunque inſtantiam canonice, &
de facto nunc & pro tempore impoſitis,& imponen
dis,etiam ſi impoſitionibus huiuſmodi pro tempore
caueatur expreſſe,quod penſionarij pro rata penſio-
num ſuarum quantumuis exemptarum contribuere
teneantur,ac etiam belli,peſtis,grandinis,incẽdij, ſic
citatis,tempeſtatis, inundationis,deprædationis, ac
cuiuſuis alterius amiſſionis fructuum, & ab omni
incurſu militum, & a quibuſuis alijs inexcogitabili-
bus,& inſolitis caſibus,& euentibus pro tempore cõ
tingentibus liberam immunem,& exemptam cẽtum
ducatorum ſuper dictæ eccleſiæ fructibus & redditi
bus,& prouentibus,&c.
* Et ideo* receptum eſt,huiuſmodi penſionem re-
ſeruatam,ne ex ceſſione nimium diſpendium patia-
12 tur,ſuccedere loco†beneficij,Gig.de penſi.q.56.Al-
fonſ.Hoied.de incompat.benef.par.1.c.4.num. 4.nã
que hoc caſu vere eſt extracta, & dependet a benefi-
cio iuxta ea quæ ſcribit Caccialup.de penſ.q.1.Card.
in clem.1.§.1.q.3.& Imol.col.3.de ſupplend. prælat.
neglig.Mandoſ.de ſignat.grat.tit. fructuum reſerua-
13 tiones col.4.verſ.clauſula;ideo de ea facienda†eſt mẽ
tio in impetratione beneficij,Cald.conſ.30.in fin.de
præb. Compoſt.& Innoc.in c. poſtulaſti de reſcript.
Oldrad.conſ.81.col.1.Gig.de penſion.q.67. num.4.
Socc.Sen.conſ.260.col.1.lib.2.Ber.in c.ſuper litteris
num.72.verſ.14.de reſcr.Menoch.de arbit.iudic.caſ.
14 201.num.51.Ita etiam & priuato beneficijs † ob de-
merita reſeruatur penſio,vt de illa viuat,quæ ſuccedit
loco beneficij,vt tradunt Specul.in tit. de diſpenſ.§.
nunc ſequitur verſ.54.Berth.quem refert & ſequitur
Gamb.dict.tit.de penſion.num.148.Campeg.in ſuo
tract.penſion.num.3.& damnato in conc.77. epiſco
porum Policronio epiſcopo Hieroſolymitan. pro-
pter nonnullos perpetratos exceſſus, patres concilij
conſtituerunt ei tria prædia, quorum fructus eſſent
ad ſui ſuſtentationem,vt habetur in primo tomo cõ
cil.fol.325.& hac ſumpta occaſione Campeg.loco ci
tato oſtendit ex pluribus auctoritatibus aſſignationẽ
penſionis fuiſſe obſeruatam etiam ab antiquis patri
bus,dummodo ex cauſa,&c.
Hinc etiam ſcribit Ptolom.deciſ.13. in manuſcri.
quod huiuſmodi penſiones reſeruatæ reſignantibus
15 ſapiunt quodam modo†ſpeciem permutationis,cum
detur beneficium,& recipiatur pẽſio,Put.deciſ. 346.
lib.1.ex cuius fructibus reſignans poterit viuere,cum
16 anno quolibet†ſoluatur,l.ſed,§.1.§.ſed ſi dominus,§.
ſi quis cum alijs ff.locat.Rebuff. de pacif. poſſeſſ. nu.
91.facit l.prædiorum ff.de vſur.c.conſtitutus de reli-
gioſ.domib.Ita & etiam iuſtam habet cauſam impo-
17 ſitio penſionis ex cauſa†concordiæ:nam fit pro bo-
no pacis, cap. niſi eſſent, circa medium ibi *probatio
pacis* de præbend. Felyn. in capitulo ad audientiam
columna ſecunda, de reſcrip.
18 Ita & illa quæ † aſſignatur in permutatione ratio-
ne inæqualitatis, quia tunc poteſt imponi penſio ſu-
per maiori,aut pinguiori,cap.quæſtiones de rer.per-
mut.Anch conſ.176.Dec. conſ.141. ad plura col. 2.
in princip.
Et hæc procedunt tam in reſignatione beneficij
19 quam commendæ,† cui etiam penſio imponi poteſt,
Præpoſit.in c.2.num.3.& 5.1.q.3.Anan.in c. non ſa-
tis col.2.de ſimon.Gamb.de auctor.legat.tit. de pen
ſion.num.154.
Et reſignanti aliquando reſeruatur pẽſio ſuper eo
dem beneficio, quod habet locum quãdo beneficiũ
poteſt recipere onus,quando vero non, vt in caſibus
ſequentibus, tunc vel volens reſignare permutat vel
20 reſignat†in fauorem N.impoſita penſione ſuper alio
beneficio N.vel ſuper beneficio tertij,vt fuit conſide
* ratum in*Rot.in vna Archidiaconatus 4.Iulij 1564.
vt habetur lib.1.recollect.per Orad.titu. de penſion.
in manuſcr.& quandoque imponitur penſio pro ter
tio,vel partim in fauorem reſignantis, & partim in
fauorem tertij, vt tradit Mandoſ. dict.titul.de penſ.
colum.3.
Quando autem reſignatur parochialis, ſi valor il-
21 lius non excedit † centum ducatos, non imponitur
penſio,vt ſtatutum eſt in Concil.Trid.ca.13.ſeſſ.24.
* de reform.& de ſtylo * atteſtatur Ant.Auguſt.deciſ.
1,lib.2.de procur.in manuſcr.& ratio eſt, quia paro-
chialis non debet ita grauari, vt illius rector non poſ
22 ſit ex eius redditibus viuere,& iura † epiſcopalia per-
ſoluere,cap.vacante,cap.cum cauſam,& c. de mona-
chis,& ibi Abb.in 3.& 4.not.de præben. Idem Abb.
in cap.conquerente colum.2.de cler.non reſid. vnde
vel ſolet reſignanti reſeruari penſio ſuper alio bene-
ficio reſignatarij, vel ſuper beneficio tertij: ita de
* 23 ſtylo * fieri videmus:penſio autem † ſuper beneficio
tertij non de facili conceditur ob fraudes quæ fieri
poſſent.
Si vero parochialis valet vltra centum ducatos,pẽ-
ſio ſolet conſtitui pro quantitate qua excedit dictam
24 ſummam,&† hoc menti tenendum eſt,quia antiquo
tempore non habebatur hæc ratio,ſed imponebatur
penſio vſque ad tertiam partem reddituum in omni
bus beneficijs,& iudicabatur iuſta penſio,Paul.Ro-
man.de penſion.ca.1.num.6.Caccialup. & Gig.eod.
tract.ille quæſt.7.& iſte q.9.& apponebatur clauſula,
dummodo tertiam partem non excedat,vt tradit Re
buff.in prax.in tit.de reſeru.tam general. quam, &c.
num.31.& iam num.19.dixerat hanc eſſe iuſtam, &
25 probatio, quod † centum remaneant pro rectore li-
beri,debet eſſe concludens, vt fuit reſolutum in Ro
* ta*in vna Cluſina penſionis coram Illuſtriſſimo Car
dinale Lancellotto die 9. Nouembris 1573. Si ve-
ro reſignatur beneficium ſimplex,ſolet concedi re-
26 ſignanti penſio,quæ non excedat medietatem, † &
quæ non excedat tertiam partem,Paul.Roman.ca.1.
num.6.de penſ.
* Hodie autem de* ſtylo datur in his regulariter vſ-
que ad medietatem.
27 Et ſi beneficium†non excedat redditum 24.duca.
non ſolet imponi penſio,vt tradit Mandoſ.d.tit.pen-
ſiones,colum.4.verſ.ſuper parochiali, vbi hoc etiam
ſcribit in dignitate:verum ego vidi contrarium ſer-
uari tempore Sixti V. nam fuit ſuper beneficio data
penſio, quamuis fructus non excederent 24. Si au-
tem reſignatur Canonicatus aut ſimilis dignitas,
28 non conceditur † penſio,niſi redditus ſint vltra cen-
tum

tum ducatorum,& pro quantitate,qua excedit dictã
ſummam,& ita mihi retulit Illuſtriſſ. Card. Coſenti-
nus pro Datarius ſibi ordinatum fuiſſe a Sanctiſſimo
D.N.Six.V.
Et hic aduertendum,quod aliquando exprimitur
præbenda valere triginta, diſtributiones quotidianæ
29 centum,& ſolet tunc concedi penſio 30.aut 50.†& ſic
diſtributiones quotidianæ computantur,cum clauſu
la.etiam ſi in ſolis diſtributionibus quotidianis,& nõ
niſi præſentibus,& diuinis officijs intereſſentibus da
* ri per eos lucrari ſolitis,& conſuetis,& ita vidi * alias
ſeruari,ſicuti etiam tradit Mandoſ.dict.titu. penſio-
nes col.8.verſ.penſiones,quod etiam valde notandũ
& quia regulariter penſio ſuper diſtributionibus quo
tidianis non conſtituitur,Oldrad.conſ.117.Io. Andr.
in rubri.de conceſſ.præben. Felyn.in c.ad.aures verſ.
13.concl.de reſcrip.Rot.deciſ.134.in nou. & 766.in
antiqu. nam penſio ſoluitur de fructibus, & † diſtri-
30 butiones quodianæ non ſunt fructus,not.in c. vnico
de cleric.non reſiden.lib.6.Lap. alleg.43.Dec. conſ.
280.in caſu col.1.ita Gamb.de aucto.leg.li.6.de pen
ſion.num.17.
31 Hinc de diſtributionibus† quotidianis nõ ſoluitur
decima Papalis,Gemin.conſ.85. Mar. Mant. conſ.1.
& ita regulariter fieri*hodie atteſtatur Mandoſ. loc.
cit.
Et quando conceditur penſio ſuper diſtributio-
nibus quotidianis, apponitur clauſula ſupra relata,
et iam ſi in ſolis diſtributionibus, &cæter.quæ clau-
ſula inclu dit etiam diſtribution es,quæ dantur illis,q
horis interſunt,vt late concludit Mandoſ.dict. tract.
ſignant.grat.tit.penſiones col.9.verſ.clauſula præmiſ
ſa.Hinc fructus canonicatus Toletan. exprimuntur
24.& imponitur penſio 500.ducat.vt tradit Arago.
deciſ.38.
32 Imponitur†etiam pẽſio ſuper maſſa groſſa,ac alijs
redditibus cõmunibus,qui diuiduntur inter eos, qui
* interſunt certis temporibus,vt de ſtylo*fieri & con-
cedi quandoque videmus de gratia.Et hoc etiam eſt
notandum, nem neque poteſt imponi penſio ſuper
his redditibus,vt tradit Gamb.dict.tract.de penſion.
nu.24.vbi refert fuiſſe deciſum*per Rot.in vna cano
* nicatus ſancti Petri,quod vbicunque requiritur cer-
tum ſeruitium ad conſequendum fructus,ſuper illis
non poſſit conſtitui penſio,&c.
Hinc alias fuit reſignata præpoſitura.impoſita pen
ſione,puta centum, ſuper redditibus prouentibus
33 iuribus obuentionibus †vniuerſis dictæ præpoſituræ
cum clauſula,quæ medietatem non excedat,&c. Sed
quia fructus ordinarij ſunt tanti valoris,vt penſio ex
cedat medietatem ipſorum,ideo fuit dubitatum, an
hæc penſio eſſet nullla, vel reducibilis, tanquam non
cenſeatur impoſita,niſi ſuper fructibus ordinarijs ?
* Fuit tentum*coram Oradino die 3. Ianuarij 1559.
in vna Aug.præpoſituræ,vt habetur in li.diuerſ.dec.
34 294.pro validitate penſionis propter illa†verba Iuri-
bus obuentionibus vniuerſis,de quorum natura eſt
comprehendere omnes redditus cuiuſcunque qua
litatis ſint, Abb.in c.ad audientiam il 2.n.de reſcript.
Si uero renunciatur eccleſia cathedralis,vel metro
politana, imponitur penſio ſuper illius menſæ fructi
bus,ſi illorum valor excedat ducatos mille,vt ſtatuitur
in Conc.Trident.ca.13.ſeſſ.24.de reform.§. *Ad hæc
in poſterum omnes hæ cathedrales eccleſiæ, quarum
redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales
quæ ſummam ducatorum centum,ſecundum verum
annuũ valorem non ex cedunt,nullis penſionibus,aut
reſeruationibus fructuum grauentur*.idque eſt in*viri-
* di obſeruantia,alias requireretur derogatio ſpecifica
iuxta ea,quæ ſcribit Put.deciſ.494. lib.2.ſed optimũ
erit non aperire viam hanc, vt epiſcopatus in quan-
tum fieri poteſt minus grauentur,& ut epiſcopi viue
re poſſint iuxta conditionem ſuam.
Hinc antiquo tempore non niſi ex magna,& ra-
35 tionabili cauſa epiſcopatus †menſæ grauabantur pen
ſionibus,vt tradunt Pau.Rom.& Gig.de penſion.iſte
q.7.in princ.ille.c.1.nu.1.in 1. cauſ.
Hinc etiam bene fuit ſtatutum in Conc.Lateran.
ſub Leone.X.vt menſæ epiſcopales non grauentur pẽ
36 ſionibus,niſi ex cauſa†reſignationis, vel etiam alia
quę in conſiſtorio ſecreto licita,honeſta & probabi-
lis habita fuerit. Vnde Papa,quando imponit penſio-
nem ſuper ẽpatib.vacãtib.p obitum ſolet derogare
Conc.Lateranen.& quidem ſpecifica requiritur† de-
37 rogatio,Creſcent.deciſ.237.in manuſcr. namque nõ
ſufficeret clauſula generalis, *non obſtantibus cõſtitu
tionibus,&c.*Illa enim non tolleret†conſtitutionem
38 Conciliarem.c.ex parte de capell.monach.c. nonulli
* & ibi*omnes,& c.eam te de reſcrip.Archid.in c.1.de
conſtit.lib.6.Dec.in cap.1.in 1.lect.nu.2.de iudic.Io.
Selua de benef.par.3.q.11.num.31.niſi vltra dictam
clauſulam generalem appareat de certa ſcientia Pa-
* pæ ex alijs vt fuit per maiorem partem*reſolutum in
Rot.in vna Maioricen.parochialis de ſua decima die
3.Octobris 1546.coram Illuſtriſſimo Card. ſanctæ
Crucis,teſte Put.deciſ.494.lib.2.Magis conſultũ eſt
derogare in ſpecie,nam vidi quandoque ex hoc an-
nullari dictas penſiones reſeruatas ſuper menſa epi-
ſcopatuum ſine cauſa.
Rex vero Catholicus in epiſcopatibus, in quibus
39 habet ius patronatus,†ex priuilegio,vel alia cauſa ſo-
let illos grauare vſque ad tertiam partem, & ideo in
ſchedulis conſiſtorialibus Cardinalis, qui proponit
eccleſiam,dicit.Supplicatur pro expeditione cum re-
ſeruatione penſionis annuæ in fauorem perſonæ N.
vel nominandi,&c.quæ vna cum antiquis non exce-
dit tertiam partem.
Et licet verba,& ratio dicti Conc.Lateranen. pro
hibentis ſuper eccleſijs cathedralibus penſiones im-
poni,videantur comprehendere etiam non conſiſto-
* rialia,tamen*ſtylus & conſuetudo curiæ contrarium
ſeruat,vt refert Caputaq. deciſ.177.p.1.qui dicit ſe-
* cundum hunc ſtylum fuiſſe*iudicatum in vna Breua
ren.penſionis 5.Decembris 1551.ex quibus collige,
quod penſio moderate debet imponi,& ſemper de-
bet etiam haberi ratio,an beneficia ſint alijs penſioni
bus grauata,vt tradit Campeg.dict. tract.de penſ. &
* fieri notiſſimus*ſtylus oſtendit.
* Ideo*inoleuit vſus,vt debeat fieri mentio de prima
penſione,& de alio onere in reſeuatione ſecundę etiã
40 ex cauſa reſignationis†Gamb.de auct.leg.a lat.tit. de
penſion.num.226.cum ſequent. Caputaq. deciſ.47.
lib.1.in manuſcr.& neciſ.311.num.4.& 312. num.1.
par.2.Mandoſ.de ſignat.tit.penſiones col.7.verſ. ſup
poſuimus,Creſcent.deciſ.237.in manuſc.Card.Pariſ.
conſ.5.num.134.vol.4.
Hinc eſt,quod penſio ſecundo loco reſeruata, ſi
41 non fiat mentio de prima penſione† valide reſeruata
eſt nulla,Caſſad.deciſ.3.de penſion.Gig.de penſion.
q.29.Mocdan.259.Caputaq. deciſ.77.lib.2. & deciſ.
301.in principio.& deciſ.312.num.2.p.2. Fab. deciſ.
* 36.lib.2.& hoc ſeruat*Rot.vt atteſtatur Aragon.de-
* ciſ.41.Toletan.in manuſcr.& ita fuit*reſolutum etiã
in penſione reſeruata ex cauſa reſignationis, vt ſit
nulla

nulla non facta mentione de prima,in vna Iſpalē. be-
neficij die 10.Iunij 1542.teſte Moedan. deciſ.214.
penſio,in manuſcrip.in qua etiam dicta die fuit ten-
* tum,* vt atteſtatur idem Moedan.quod iſte qui reſi
gnauit†nulliter non tenetur ad penſionem, ſed reſi-
42 gnatarius poſſidens,licet non bene,ad not.per Bart.
in l.quæro ff.de vſufru.leg.Bart.in l.1.C.de ann. & tri
but.lib.10.nam poſſeſſor tenetur, & reſignans cum
deſierit poſſidere non habetur pro poſſeſſore.
Papa enim non intendit,nec velle præſumitur ec-
43 cleſiam duplici†onere grauare,c.mandatum, & cap.
litteris de reſcript.c.duobus eo.ti.lib.6.ſicuti teſtator
44 non præſumitur † grauare hæredem duplici onere l.
Titio teſtamentum §.in vitam ff.de leg.2.l.lege vxo-
rem §.in teſtamento de legat.3.& ſi difficilius impo
neret , vel non imponeret , & ſic ratione ſubrep-
tionis eſt nulla , nam illa qualitas potuiſſet mouere
45 papam ad non concedendum,†ideo non expreſſa vi-
tiat litteras,c.ſuper literis,c.in noſtra,ca.poſtulaſti de
reſcrip.Oldrad.conſ.22.vlt.q.Abb.in c.ad audientiā,
el 2.de reſcript.
46 Hinc in ſecunda impoſitione†pedagij facienda eſt
mentio de prima,aliàs annullaretur,Oldrad.conſ.22.
Aim.conſ.32.nu.4.& conſ.140.nu.8.
Amplia primo hoc procedere,etiā ſi prima , & ſic
47 antiqua penſio erat†perpetua,& ſecunda,& ſic noua
ſit temporalis,nam nihilominus facienda eſt mentio
de prima in reſeruatione huius ſecundę,alias nulla re
ſeruatur,vt fuit*reſolutum in Rot.in vna Valentin.
* penſionis coram D.Proſpero de ſancta Cruce tunc
auditore.Rot.die 27.Nouēb.1551.quæ deciſio fuit
etiam cōfirmata die 14.Decembr. 1551.teſte Capu
taq.deciſ.312.p.2.quia licet ratio illa,ne videatur Pa
pa eccleſiam duplici onere grauare,videatur proce-
dere in penſione temporali , tamen militat etiam in
penſione & onere perpetuo eo magis in dicto caſu,
quia tam temporalis, quā perpetua fuit impoſita ſub
omnibus fructibus archidiaconatus.
Amplia ſecundo,etiam ſi renuncians ignoret be-
48 neficium, quod reſignat, † eſſe grauatum alia pen-
ſione,namque ſi in reſignatione reſeruet ſibi penſio
nem,habetur penſio reſeruata abſque mentione pri-
mæ,& eſt nulla,ita Gamb.de auctor. leg.a lat.lib.6.
tit.de penſion.nu.231.vers.ſed quid dicemus.
Quod quidam intelligunt,ſi beneficium erat inca
pax huius ſecundæ penſionis,ſtante valida reſeruatio
ne primæ;aliàs ſi eſt capax vtriuſque,ſecus;quia igno
rantia reſignantis faciet valere actum,l.annis ff.de ca
lumn.Crauett.conſ.201.nu.36.
Amplia tertio,vt annullata ex hoc dicta penſione
49 non detur regreſſus†iuxta ca.ſi beneficia de præben.
in 6.vt tradit Gamb.de auct.leg.a later.titu.de penſi.
n.232.verſ.ad hæc, q̄ quō procedat declarabiť alibi.
Limita primo,niſi prima penſio reſeruata eſſet nul
50 la,quia tunc†de ea non requiritur , vt fiat mentione
ſecundæ penſionis,arg.l.non putauit.§.non quæuis.
* ff.de bono.poſſ.cont. tabu. & ita fuit* reſolutum in
Rot.in vna Florent.S.Felicitæ coram D. Capizucco
die 25.Maij.1551.teſte Caputaq.deciſ.301.par.2.nul
51 la enim nullum†præſtant impedimentum , regul.non
præſtat.ff.de regul.iur.c.illud de iure pat.l.4.§. con-
demnatus. ff.de re iudic.
52 Limita ſecundo,quod†ſi non probatur primam pē
ſionem acceptatam fuiſſe, illa non obſtabit ſi de ea
non fuit facta mentio in reſeruatione ſecundæ ita *
* tentum,vt tradit Io.Paul.Ptolom.deciſ.173.incip.12.
eadem alias 48.lib.2.quam deciſ.refert Mandoſ. dict.
tit.penſiones.col.7.verſ.in 2. in fin.
Limita tertio,niſi eſſet conceſſa clauſula in reſerua
tione ſecundę penſionis,Præſens & aliæ deſuper aſ-
ſignatæ penſiones non excedunt medietatem fructū
nam hoc caſu etſi non ſit facta ſpecifica mentio pri-
mæ penſionis reſeruatæ,tamen ſuſtinetur reſeruatio
* huius ſecundæ,ſtante hac clauſula ita fuit deciſum*in
Rot. in vna Valentin.penſionis centum ducatorum.
die 15.Ianuar.1552.coram Domino Proſpero de S
Cruce tūc Auditore Rot.teſte Caputaq.de.296.p.2.
Et ratio eſt quia Papa ſaltem in genere hoc cogi-
53 tauit,quod †ſufficit,l.qui iure militari.ff. de teſtam.
milit.Ang.in l.qui Romæ.§. fratres duo,ſuper prima
quæſt,Bart.ff.de verbo.oblig.Aret. conſ.23. col.pen.
Felyn.in c.venerabilis.col.penul. verſic. non obſtant
adducta,de except.Et ſatis expreſſum dicitur , quod
54 comprehenditur,&†continetur ſub generalitate,Bar
to.& doct.in l.1.ff.de vulg.& pupil.Bar.& Iaſ.in l.præ
tor.ff.de ope.nou.nun.Crau.conſ.162.nu.2.Barb.fe-
re in terminis conſi.34.colu.5.vol.2.Socc. Sen.conſ.
127 col.antepen. verſ.ſed hic inſurgit li.3. Tiraquel.
in tract.de legib.connub.glo.7. num.103. Menoch.
de arbit.Iud.caſ.235.num.48.cum ſeq. Curt. Senior
conſ.50.col.43.ver.8.Corn.conſ.33.num.14.lib.2.ſi-
55 cuti expreſſum dicitur,quod ex†vi verborum colli-
gitur,Bart.in l.vxorem.§.agri plagam.ff.de lega.3.Idē
Bar.in l.fideiuſſor.§.meminiſſe.ff.de le.1.Cephal.cōſ.
133.num.8.& 135.nu.20.lib.1.Crau.conſ.290. nu.5.
Et maxime ſi in reſeruatione dictæ.penſionis ade-
rat clauſula,in qua datur facultas, quod neceſſariorū
omnium maior & verior ſpecificatio fieri poſſit,quæ
clauſula multum operatur,& releuat,Sarn.in reg. de
an.q.11.num.5.et ſi aderat alia clauſula,videlicet,non
obſtante quacunque dictæ ſedis indulgentia genera-
li,vel ſpeciali,per quam præſentibus non expreſſam,
vel totaliter non inſertam effectus gr̃æ dictæ penſio
nis impedire valeat,vel quomodolibet differre, quæ
clauſula tollit omne impedimentum,Federic.de Sen.
conſ.47.col.1 Alex.conſ.134.col.2.lib.1.Caſſad.ſuper
regul.cancell.deciſ.38.
Quæ limitatio ampliatur,etiam ſi penſiones eſſent
perpetuæ,Caputaq.dict.deciſ.296.nu.3.ponderando
dictam clauſulam,præſens,& aliæ,&c.quia dictio aliæ
56 non ſolum refertur ad ſimiles penſiones , & ſic ad
temporales,ſed etiam ad perpetuas,Gloſ.in l. ſi fugi
tiui C.de ſeru.fugit.& poteſt verificari in ſimilitudi-
ne,in ſpecie,& in genere,gloſ.& Alberic.in l.non ſo-
lum §.quæritur ff.de procurat.Bart. in l.pater filium
ff.de leg.3.Afflic.deciſ.294.num.4.Curt.Iun.cōſ.38.
in fin.quæ interpretatio eo magis facienda eſt in ca-
57 ſu noſtro,†cum agatur pro actus validitate, Bart.in l.
ſtipulatio iſta §.ſi quoq; ff.de verb.oblig.Et hac ſum
* pta occaſione eſt referenda* praxis , quam deducit
Mandoſ.dict.tit.penſiones col.7.verſ.clauſula dicta,
dummodo præſens,& aliæ forſan,penſiones medieta
tem non excedans communiter conſueuit apponi,&
ſi ſupplicatio,dicat etiam ſi medietatem excedat ; ſi-
gnatura cancellat,& apponit, dummodo medietatē
non excedat,& ſi excedit,non ſolum penſio poteſt
58 reduci ad debitam†quantitatem,ſed erit nulla , & in
ualida,Gig.de penſion.q.9.& q.35.num.2. & quādo
conceditur,etiam ſi excedat medietatem,ſoluitur cō
poſitio,ita Mandoſ.nunc aūt obſeruatur vt ſupra.
Et ſi rector beneficij vult penſionem reſeruatam
ſuper dicto beneficio infringere ex eo quia excedit
medietatem fructuum debet probare illum exceſ-
59 ſum, quia † ei incumbit , & in reſeruatione valo-
ris

ris expreſſio non eſt neceſſaria nec ex diſpoſitione iu
* ris,nec regularum:*ita fuit reſolutum,in vna Valent.
penſionis coram D.de Sancta cruce 11. Maij 1552.
teſte Caputaq.deciſ.299.p.2.
Quarto limitatur non procedere, quando mentio
penſionis in genere facta fuit, quia ſufficit quod Pa-
pa ſaltem in genere potuerit cogitare,Felyn.in c. ſe-
des,verſ.ſexta declaratio , de reſcrip. Caputaq.deciſ.
* 297.vbi dicit ita fuiſſe deciſum* in vna Valentin. co-
ram D.de Sancta cruce 12.Februarij 1552. exemplū
eſt in clauſula ſuperius relata,omnium & ſingularum
qualitatum &c.namq; vigore dictæ clauſulæ genera-
lis poteſt ceſſionarius qualitates penſionum impoſi-
tarū exprimere in litteris quas de nouo expedire po-
teſt,& quia in fine ponitur,ideo poteſt ad omnia re-
ferri,c.inquiſitioni in fi. de appell.l. talis ſcriptura §.
vlt.ff.de leg.3.c.ſolite de maior.& obed.
Limita quinto in caſu deciſ.Caputaq.311.p.2.
Limita ſexto non procedere , quando prima pen-
60 ſio eſſet extincta,& ſic eccleſia eſſet†liberata grauami
ne, nam hoc caſu non requiritur vt de ea fiat men-
* tio:ita* concluſum & dictum in Rot. in vna Floren.
coram Moedan.teſte Creſcen.deciſ.240.tradit Man
doſ.de ſignat.grat.in tit. extinctiones colum. penult.
verſ.dubitatum.
61 Declara vt† non ſit nulla ipſo iure , ſed ope exce-
ptionis, vt tradit Gamb. de auctor. leg. a later. tit.de
penſ.num.233.tum quia æquitas non patitur , vt qui
ſpoliauit ſe beneficio amittat etiam penſionem, tum
62 etiam quia nullitas†ipſo iure non inducitur†niſi expri
matur,quia talis annullatio eſt pœna,Franc.in ca. vlt.
colum.2.de elect.in 6. & pœna ipſo iure non induci-
63 tur,†niſi exprimatur,§.cum igitur auth.de non eligē.
2.nub.Bal.in auth.ex teſtamento C. de ſecund. nupt.
cum alijs,vt per Menoch.de arbitr.iudic.caſ.271. nu.
* 1.Et ideo alias fuit* tentum, quod prouiſione facta
cum reſeruatione penſionis , quatenus medietatem
non excedat,ſi reſignatarius dicet*excedere,reſignās
poterit reuerti ad beneficium, ſin minus , penſio eſt
reducibilis,Creſcent.deciſ.234.lib.1.in manuſcr.
Si vero beneficium,quod renunciatur,non eſt ca-
pax penſionis propter tenues reditus , tunc imponi-
tur penſio ſuper alijs beneficijs reſignatarij ſimplici-
ter,vel ſuper reſignato,& alijs beneficijs vnitim , qd'
fieri ad faciliorem ſolutionem , & maiorem validita-
tem penſionis,atteſtatur Caputaq.deciſ.313. nume-
ro primo,p.2.
Hic occurrit dubium valde vtile , ſi aliquis renun-
ciat duo beneficia in fauorem Titij,reſeruata penſio
ne centum ducatorum , poſtea Titius reſignatarius
64 renunciauit † vnum illorum beneficiorum in fauorē
alterius,vel aliter dimiſit,quæritur à quo debeat ſol-
ui penſio?Reſpondet Gamb.in tract.de auct. leg.lib.
6.de penſ.num.667.& 668.quod ſi illa duo beneficia
erant æqualis valoris , æqualiter onus diuidi debet,l.
reus §.cum in talibus ff.de duobus reis: ſi inæqualis ,
diuiſio fiet pro rata fructuum per c.conſtitutus , vbi
Abb.& Anch.de religioſ.domib.vnde &c. licet dicat
Gamb.quod hodie exprimitur quantum vnumquod
que beneficium grauetur , quod ſi plures eſſent pen-
ſiones,vide Gamb.loc.cit.
Et ſi reſignatarius non habet beneficium,ſolet im
poni ſuper beneficio tertij,quod nō abſque difficul-
tate obtinetur,ſed ſi penſio imponatur ſuper tali be-
neficio tertij ex cauſa reſignationis,eſt valida , etiam
ſi excedat medietatem fructuum:ita voluerunt Domi
* ni in vna*Archidiaconatus die 4.Iulij 1561.vt habe-
tur in recollectis per Oradi.ſub tit.de penſ.incip. die
Veneris lib.1.
* Et ideo receptum fuit in* praxi penſionarium te-
65 neri in primo ſemeſtri † verificare gratiam ſcilicet
fructus expreſſos &c. alioquin non datur exequutio
contra rectorē,Pereg.deciſ.149.lib.2. vt ſæpe ſæpius
vidi obſeruare,& de hac materia dicam infra.
Et qui dicit penſionem excedere medietatem fru-
66 ctuum,vel omnes†fructus,debet illud probare:ita re-
* ſolutum fuit in vna*Tolent.penſionis coram D.Pro
ſpero Sanctæ Crucis tunc Auditore Rotæ 11. Maij
1552.teſte Caputaq.deciſ.299.p.2.
Et adeo licita eſt penſio impoſita a Papa benefi-
cio reſignato in fauorem reſignantis , vt communi-
* ter*receptum ſit licita conſcientia poſſe quem renun
67 ciare beneficio in manibus Papæ†ab illo obtinendo
impoſitionē annuæ penſionis ſibi ſoluendæ:ita Abb.
Anan.Fel.in c.non ſatis de ſimon. nam quamuis re-
68 nunciatio debeat eſſe pura,† & libera cap. ex parte el
* 1.cum gloſ.in verb.omnino de off.deleg. vbi * com-
muniter doct.Iac.de Rim.conſ.91.num. 1. Crauett.
conſ.222.nu.2.tamen hoc intelligitur niſi Papa aliud
diſpoſuerit,quandoquidem factum ipſius Papæ tol-
* 69 lit omne vitium ſimoniæ,prout de†iure & * ſtylo in-
ueterato atteſtatur Nauarr.in Manual.c.23.nu. 107.
verſ.ad ſecundum,facit deciſ.316.Caputaq.p.2.
Quod ampliatur procedere etiam præcedente tra
ctatu ante renunciationem de ſoluenda penſione an
nuatim prompte,nam ſequuta renunciatione,& rece
70 pta a Papa nullum ſimoniæ vitium etiam†mentalem
remanere ſcribit Felin.poſt alios quos citat in ca.ad
audientiam el 2.num.3.de reſcr.& in c.non ſatis in ſi.
de ſimon.& ibi Marian.Soc.Sen.Archiep.Florent.in
2.par.ſuæ ſumm. tit.1.cap.5. verſ.de renunc.Gamb.
de auct.leg.a lat.lib.de penſ.num.116. Gig. de penſ.
q.4.num.2.Caccialup.eod.tract.q.19.num.1.& 2.cū
* ſeq.vbi atteſtatur de*communi ex ratione ſuperius
* allegata ac recepta de iure &*ſtylo teſte Nauar. loc.
cit. vt Papæ auctoritas tollat omne vitium ſimoniæ
gloſ.in c.cum pridem verb.illicitę pactiones de pact.
* quæ ad hoc* communiter approbatur teſte Caccia-
lup.dict.q.19.num.3.
Alias ſi huiuſmodi auctoritas illos non redderet tu
tos,immineret laqueus valde vniuerſalis,vt tradit Re
* doan.de ſimon.p.2.c.13.num.7.nam* quotidie fiunt
71 reſignationes in manibus Papæ,† & conceduntur pē
ſiones reſignantibus ſciente ſaltem in genere Papa ,
quod ambæ partes inter ſe ita tractauerunt,Redoan.
* d.c.13.num.4.p.2.vbi atteſtatur de*ſtylo.
Tractatus enim de renunciando certo modo non
72 eſt prohibitus,ſed pactio firma†eſt prohibita d.c.cū
* pridem de pact.vbi * communiter doct. Caccialup.
dict.q.19.num.16.ſicuti ſpes,vt alteri detur,Archid.
in c.quicunque 1.q.1.Inn.in c.tua nos in ſi.de ſimon
eo magis ſi apponatur clauſula ſi Sanctiſſimo D. N.
73 placuerit,&ab eo approbatum fuerit,& ſic bonum †
eſſet remittere omnia in eius arbitrio,vt tradit Fel.in
d.c.ad audientiam 2.col.3.verſ.ſi autem Anan. in ca.
audiuimus col.2.de colluſ.detegen.Butr.in cap. cum
pridem de pact.Gig.d.q.4.num.2.prope fin.Caccia-
lup.dict.q.19.num.6.arg.c.1.de rer. permut. in 6. &
hanc cautelam dat Præpoſ.in c.2.1.q.3.num.5.vbi di
cit quod in hoc tractatu nihil eſt concludendum,vel
ſi concludatur,remittere Sanctiſſimo D.N.Hinc pa
ctio de ſoluendo plus quam Papa ordinauerit eſt ſi-
monia,Fel.in d.c.ad audientiam 2.ſub num. 3. col.3.
verſ.ſi autem præcederet,& ſi exprimitur Papę,quod
ita par-

* ita partes tractarunt tollitur vitium ita tentum * in
Rot.vt tradit Gamb.de penſ.num.618.dict. tract. de
74 auct.leg.nam alioquin renuncians Titio cum†pacto,
quod ei ſoluatur certa penſio eſt ſimonia gloſ.in d.c.
ex parte de off.deleg.Abb.in c.non ſatis num.8.,de ſi
mon.Cald.conſ.1.de vſur.Pariſ.conſ.143.num.12.cũ
ſeq.volum.4.
Cautela tamen eſt,vt fiat renunciatio libera,& po
ſtea Papa ex officio apponat onus penſionis,Abb.in
dict.c.non ſatis,ſed cautela,Dec.in d.c.ex parte num.
15.& licet ſoleat quandoque in litteris apponi,dum-
modo non præcedat prius pactio priuata, tamen in-
75 telligitur vt†non detur pecunia,ita Præpoſ in c. 2.nu.
5.in princ.1.q.3.
Et quicquid ſit de iure,vel dicãt doctores antiqui,
* hodie de ſtylo*eſt permiſſus tractatus,adeo vt in mã
dato,& in ſupplicatione dicatur, quod renunciant re
ſeruata penſione,& hoc toleratur à ſummo Pontifi-
ce,vnde,&c.
76 Et ſi reſignatio†eſt nulla regulariter penſio etiam
eſt nulla quando fuit impoſita ex cauſa reſignationis,
77 nam penſio reſeruata † ex falſa cauſa eſt nulla prout
** fuit*deciſum in Rot.*in vna Marianen.penſionis co
ram domino Proſpero de Sancta cruce tunc audito-
re Rot.9.Martij 1552.teſte Caputaq.deciſ.298.p. 2.
nam Cardinalis Cybo Archiepiſcopus Taurinen. cõ
ſtituit procuratorem ad cedendum in manibus Papæ
reſeruatis ſibi fructibus,& facultate transferendi,fuit
facta ceſſio in Conſiſtorio reſeruatis fructibus abſq;
tamen facultate transferendi 22.Iunij 1547. & Papa
prouidit de ea domino Cæſari Cybo tunc epiſcopo
Marianen.& quia dictus epiſcopatus Marianen.præ-
tendebatur vacare per trãslationem factam de dicto
domino Cæſare ad Archiepiſcopatum Taurinẽ.ideo
Papa prouidit domino Octauio de eccleſia Marian.
tanquam vacante per dictam translationem reſerua-
ta penſione 400.ducatorum ſuper dicto epiſcopatu
ipſi domino Cæſari, ſed quia Archiepiſcopatus Tau
rin.non vacabat per illam ceſſionem, cum omnes cõ
ditiones contentæ in mandato non eſſent adimple-
tæ, ideo Cæſar in illo conſiſtorio non fuit valide ſo-
lutus ab Eccleſia Marian.cum valide non fuerit trans
latus ad Eccleſiam Taurinen. ſtante ergo nullitate
traslationis,& non liberatione ipſius ab eccleſia Ma
rianen.ſequitur,vt penſio aſſignata ſuper eccleſia Ma
rianen.tanquam ex falſa cauſa aſſignata nulla ſit. Et
cum non fuerit de nouo reualidata tempore reualida
tionis translationis Cæſaris ad eccleſiam Taurinen.
penſio eſt nulla, quia quod ab initio nullum eſt,trã-
ctu temporis non reconualeſcit,vulg.regul.quod ab
78 initio ff.de reg.iur.& collatio†regulariter non recipit
conditionem ſicut actus legitimi cap. actus legitimi
de reg. iur. in 6. & ante purificationem conditionis
Cæſar non fuerat ſolutus ab eccleſia Marianen. quia
79 conditio nihil ponit in eſſe † antequam purificetur c.
1.in fi.de ſponſal.in 6.cum alijs rationibus,vt per Ca
putaq.deciſ.298.p.2.num.3.& 4.cum ſeq.
Ex quo colligitur quod validare penſionem inua-
80 lidam non†dependet a facto partium,ſed a poteſtate
Papæ,Sarn.in compend.ſignat.num.87.Moedan.de-
ciſ.309.num.3.p.2.& expreſſe requiritur, vt penſio p
81 litteras † reſeruetur,namque non ſufficit, quod reſi-
gnans volebat tali modo reſignare, Rebuff. conſ.4.
ſub num.5.& 6.
Quandoque etiam(vt dixi)penſio ex cauſa reſigna
tionis non aſſignatur reſignanti,ſed in fauorem ter-
tij,vt in caſu Moedan.deciſ.164.& tradunt plures ex
doctorib.ſupra allegatis, & id non patitur difficulta-
* tem,cum tota die * practicetur. Quando reſeruatur
penſio in fauorem tertij ſuper beneficio tertij, vt in
caſu,Put.deciſ.343.lib.1.
Requiritur tamen,vt tertius ſit†habilis,alioquin pẽ
82 ſio eſt † nulla ſine diſpenſatione,Caputaq. deciſ.318.
p.2.vbi refert penſionem reſeruatam denuo inſanti
ſine diſpẽſatione eſſe nullam propter ſubreptionem
quando aſſignatur cum narratiua, ſicut ſi aſſignare-
tur maiori,cum narratiua vitæ,& morum honeſtas,
* &c.& ita fuit reſolutum*in vna Adrien.nullitatis pen
ſionis die 29.Aprilis 1552.teſte Guid.Bon.deciſ.138.
in manuſcr.Et inquit notabiliter Redoan. de ſimon.
p.3.c.10.num.8.quod non abſq; ſcrupulo conſcien-
tiæ epiſcopus nepoti reſeruat penſionem reſignandi
alteri beneficium,cuius,nepos non eſt capax.
83 Et penſio†reſeruata minori 4.annorum non facta
* mentione de ætate fuit*reſolutum eſſe nullam,Guid.
84 Bon.deciſ.139. nanq; penſionis materia ſtricta eſt †
odioſa,& pœnalis,Creſc.deciſ.50.lib.2.
Requiritur conſenſus illius qui habebat benefi-
* cium,vt ab omnibus eſt*receptum, & ideo fuit alias
* 85 reſolutum,* quod ſi penſio † imponatur ſuper fru-
ctibus abbatiæ valet ſolo conſentiente Abbate,Cre-
ſcent.deciſ.153.libro primo Gomeſ.deciſ. 49. libro
2.in manuſcr.
Et quia hæc materia penſionis eſt vtilis, & parum
à doctoribus tractatur,ideo nõ ab re erit aliquas ſub
ijcere quæſtiones.
Ideo quæro primo an penſio ſit nulla reſeruata ſi
ne conſenſu habentis regreſſum ſuper beneficio cui
imponitur onus ſoluendę dictæ annuę penſionis?Re
ſponde,validam eſſe,quia ſubreptio non dicitur, niſi
86 in caſibus à iure † expreſſis ad gloſ.in clem.de præb.
Fel.in c.in noſtra in 3.corrol.de reſcript.
Secundo,quia cauſæ de præſenti,aut de præterito
exiſtentes alias tales,quæ retraherent,aut difficiliorẽ
redderent Principem,ſunt in conſideratione quo ad
ſubreptionem,obreptionem, & intentionis defectũ
inducendum,non autem de futuro, quæ poſſent,&
non poſſent contingere, vt in omnibus iuribus in
hac materia diſponentibus patet,Rot.deciſ.25.de re
ſcri.in nou.Caſſad.deciſ.16.tit.de præben. vbi ex hoc
* dicit fuiſſe* tentum de anno 1514. prouiſionem be-
87 neficij familiaris factam ſine conſenſu† Cardinalis eſ
ſe validam.
Tertio,quia de futuris habentibus ſe ad eſſe, & nõ
eſſe,non eſt in impetratione neceſſario facienda mẽ-
tio,Rot.deciſ.25.de reſcrip.in nou.Fel.in c.in noſtra
eod.tit.corrol.7.Caſſad.d.deciſ.16.num.3.ſed regreſ
ſus dependet a futuro euentu,& illi poteſt eſſe locus
vel non eſſe,ergo non probat hoc eſſe, quod ab hoc
contingit abeſſe,l.nam hoc C. vnde legit. Eo magis
ſi narretur in ſupplicatione ſuper illo beneficio eſſe
reſeruatum regreſſum.
Et hanc opinionem firmat expreſſe, Gig. de penſ.
* quæſt.79.col.1.vbi dicit ita*tentum in Rot.Put. de-
ciſ.97.lib.2.
Venit tamẽ hmõi penſio annullanda cũ erit locus
88 regreſſui,†vel acceſſui,ita Gig.d.q.79.Accoramb. de
ciſ.42.incip.locatio facta in fi.& ita bis tentum fuiſſe
* *atteſtatur Put.d.deciſ.97.lib.2.die 4.& 8. Februarij
1544.in vna Tolet.penſionis,Put.deciſ.421.n.7.li.1.
idem Put.deciſ.25.tit.de renunc.manuſc.& eſt deciſ.
Caſſad.vt refert Gig.loco cit.&ita intelligo,Put.d.de
ciſ.97.quia dicta reſeruatio non debet valere,quo ad
præiudicium eius,qui regreſſum habebat,cui non cõ
ſentienti

ſentienti Papa non cenſetur velle*præiudicare l.2.§.
89 merito ff.ne quid in loc.publ.l.nec auus C.de mãcip.
c.cũ olim de conſuet.c.ſuper eo de off.deleg.c. cũ te
neamur de præben. & res inter alios acta alteri non
præiudicat,adnot.in l.2.C.de eden.
Hinc eſt in ſimili,quod ſi feudatarius nõ habens fi
lios det feudum in dotẽ filiæ ſuæ,illa cõceſſio valet in
90 vita†ipſius patris,& non vltra,cũ ſucceſſori præiudi-
care nõ poſſit,c.nuper de donat.inter vir.& vxor.do-
ctores in c.1.§.donare autẽ tit.qual.pot.feud. alien.
Hinc res ſubiecta reſtitutioni,ſi alienetur, aliena-
tio valet in vitam alienantis tantum,& ad eius præiu-
91 diciũ,ſed adueniẽte†caſu reſtitutionis alienatio fingi
tur retro nulla,l.ſi duob.§.ſin aũt ſub cõdictione C.
com.delegat.ita in caſu noſtro adueniẽte caſu regreſ
ſus,penſio erit nulla.
Amplia ẽt,ſi motu ꝓprio eſſet aſſignata talis pẽſio
Gig.d.q.79.n.3.rõ eſt,quia motus proprius non†ope
92 ratur in præiudiciũ tertij,Card.conſ.137.in fin. Dec.
cõſ.410.vol.4.Imol.in c.mãdatũ col.penul.de reſcr.
Iõ inoleuit praxis,*ꝙ ſi in ſupplicatione narrabaẽ, ꝙ
alicui erat reſeruatus regreſſus ſuper tali bñficio, po-
niẽ qui ẽt cõſentit huic reſeruationi,& ſi hoc nõ ap
ponatur ſignatura ſolet hoc addere,de cõſenſu eius,
qui regreſſũ habet,ita obſeruatũ* fuiſſe dũ cõcede-
* bãtur regreſſus,atteſtaẽ Mãdoſ.de ſignat.grat. tit pẽ
93 ſiones col.5.verſ.pẽſio,& tũc†neceſſe eſt,vt det cõſen
ſum regreſſũ habens vt expeditũ eſt apud oẽs,& ſtãte
cõſenſu illius pẽſio abſq; dubio valida eſt, Gig.d.q.
99.n.3.verſ.1.ſicuti eſſet ẽt valida,ſi Papa facta mẽtio
ne regreſſus nihilominus imponeret pẽſionẽ abſque
alio cõſẽſu.Caſſad.quẽ refert,& ſequiẽ Gig.dic.q.79.
in fin.hoc tradit,& non habet dubium,*cũ in bene-
* ficialibus ſit dominus abſolutus.
Secundo quæro an ſucceſſor in beneficio reſigna-
to teneaẽ ſoluere pẽſionẽ impoſitã ex cauſa reſigna-
94 tionis?Reſponde†affirmatiue,prout eſt * cõmunis &
* recepta doctorũ omniũ ſententia, vt per Gig.q.43.
tract.de pẽſion.& de ea atteſtaẽ Ferre,conſ.70.nu.2.
Moedan.deciſ.287.&,fuit*reſolutũ in Rota. die 10.
Februarij 1552.in vna Mediolanen.pẽſionis corã D.
Reomano teſte Caputaq.deciſ.302.p.2.ideq; fuit re
ſolutum in vna Præneſtina pẽſionis coram Quiroga
10.Ianuarij 1558.teſte Paleot.deciſ.167.incip. Propo
nebatur,Put.deciſ.97.num.5.lib.2.ita conſuluit Bur-
ſat.conſ.361.per totum vol.4.Gomeſ.deciſ.43.lib.2.
Nauarr.conſ.49.de præben.
Ratio quia acceptans beneficium penſione graua
95 tum videtur†quaſi contrahere,& obligare ſe ad one-
ra poſita in illo beneficio, & actio perſonalis oritur
ex quaſi contractu,§.omnium inſt. de actio. Guid.
Pap.q.577.qui decidit idẽ in alimentis l.Lucius ff.de
alim.& cibar.legat.Accedit quia pro penſione datur
96 perſonalis & hypothecaria actio contra quemcumq;
poſſeſſorem,Roman.conſ.388.incip.In caſu propoſi
ti thematis,Paul.de Caſtr.conſ.337.incip.Quia excep
tiones lib.1.Felin.in c.ad audientiam il 2. de reſcrip.
Caccialup.de penſ.q.9.Neguſant.de pignor.& hypo
th.in 4.membr.2.par.princ.verſ.vigeſimus tertius, &
eſt* commmunis opinio vt per Gig. de penſio.q.
* 51.col.1.quod colligitur ex tenore litterarum in qui
bus dicitur quod penſio imponitur ſuper fructibus
beneficij.dictio enim Super iũcta in oratione,certæ
rei eique cui adiungitur hypothecam inducit,l.codi-
cillis §.inſtituto ff.de leg.2.Bar.in l.fundum ff.de ann.
leg.Rip.ſuper rubr.ff.de pignor.nu.5.Franc. Creme.
ſingu.45.Bertrand.conſ.186.n.3.li.1.Sarn.de triennn.
q.11.n.6.Mandoſ.de ſignat.per fiat q.9.nu.6. Bello.
conſ.44.in ſin.Tiraquell.de vtro.retr.tit.1. §.1. gloſ.
11.nu.78.
97 Et penſiones ſunt † onera realia, ſicut ſunt
decimæ cenſus collectæ, & ſimilia,gloſſ. in capitul.
niſi eſſent de præbend.Franc.Geminian.& alij in cap.
vlt.de off.ordin.lib.6.Felin.in cap.ad audientiam el 2.
* nu.5.de reſcrip.de*communi Burſ. conſ.361. nu.15.
* & ideo in litteris apponitur de ſtylo*penſionem an-
nuam per N.illius modernum ſucceſſorem,& eius in
eadem ſucceſſorem perſoluendam,Pariſ.conſ.82.nu.
98 2.vol.4.Burſat.dicto conſil.361.Et ſucceſſori†ſunt in
timandæ litteræ penſionis,Anto.Auguſtin. deciſ.90.
lib.3.
99 Immo ſucceſſor†tenebitur etiam ſi de eo nil fuiſ-
ſet expreſſum in bullis Caccialup.de penſ.quę.9.Gig.
eo.tract.q.43.nu.2.& quæſt.44.& 47.Pariſ. dict. cõſ.
82.num.2.vol.4.Ferret. conſ.319.num.4. & 338.nu.
8.Ratio rationis eſt quia cauſa habendæ penſionis †
100 eſt ꝑceptio fructuum,Rom conſ.417. num.3. Gig.
conſ.19.num.4 & ſequen.& ideo ille qui non perci-
101 pit fructus†ob incurſionem hoſtilem non tenetur ad
* penſionem,vt cenſuit*Rot.in vna Nouarien.die. 12.
Decembris 1544.teſte Put.deciſ.15.de cens.in manu
ſcrip.
102 An vero pro penſione†decurſa ſucceſſor.vel hæres
defuncti teneatur;non eſt pręſentis diſceptationis,ſed
vide Gig.late de penſion.quæſt.43.& quando inci-
103 piat currere contra ſucceſſorem† vide notabilem de-
ciſion.Put. 189.libro ſecundo.Caccialup.de penſion.
quæſtio.11.Gig.eodem tract. quæſtio.39. num.13.
** Burſat. conſ.361.nu.23.& num.20.vbi atteſtatur**
* communiorem eſſe,vt ſucceſſor teneatur* Rot. nũ
quam condemnat ſucceſſorem in penſionibus non
ſolutis per prædeceſſorem,teſte Creſcentio deciſ.6.
vel 66.lib.2.Anto.Auguſtin.deciſ.12.lib.3.Put.deciſ.
6.de off.ord.in manuſcrip.
Tertio quæro an penſio reſeruata reſignanti ad ef
fectum,vt ſit valida teneatur reſignans ius ceſſum ve
rificare; In hac quæſtione ſcias quod quandoque in
litteris penſionis reſeruatæ reſignanti conceditur
clauſula(& quod penſio debeatur etiam ſi nullũ ius
ipſi cedenti competeret,vt tradit Mandoſ.dict.tract.
ſignat.grat.titu.penſiones col.9.verſ.clauſula)&huiuſ
modi conceſſio fit ad tollendas lites,quæ inter pen-
ſionarium,& reſignatarium oriri poſſẽt,illo aſſerente
bonum ius ceſſiſſe,hoc negante, item hoc aſſerente
ex alio iure ſibi ab alio ceſſo ius habere,vel quod mo
leſtari poterit in futurum,vt igitur tollantur lites po-
teſt huiuſmodi clauſula cõcedi,l.quidam exiſtimaue-
runt ff.ſi cert.per. l.minoribus 25.ann.ff.de minor.
inſtit.de vſucap.in princ.l.item ſi res §.vlt.de alie.iud.
mutan.cauſ.fact.c.finem litibus de dol.& contum.c.
diſpendia de reſcript.lib.6.c.ſicut ſacerdotes in fin.
2.q.7.& hoc caſu reſignans ad effectum pẽſionis re-
ſeruatæ non tenetur ius ſuum iuſtificare,quia vbi ha
104 bemus†verba conceſſionis clara,nullum cadit dubiũ
Corn.conſ.13.col.2.lib.2.& conſ.106.ſub nu.1.lib.4.
Socin.Iun.conſ.12.num.2.lib.2.Cæphal.conſ.138.n.
70.lib.1.& hæc concluſio procedit etiam ſi huiuſmo
di clauſula appoſita fuerit cãcellata incorpore ſuppli
cationis, nam ſi altera ſimilis ꝗ erat in clauſulis non
fuerit deleta,hęc ſufficit,& ſuffragatur, vt fuit * con-
* cluſum in Rot.in vna Valentin.penſionis inter Vin-
centium & Ferdinandum coram Put.die 19.Ianuarij
1549.teſte eod.Put.deciſ.21.de fid. inſtrumen. pro
quo facit conſ.Ang.346.incip.Titius,vt hæres, vt tra
dit

dit Mandoſ.dict.tit.penſiones colum.10. in princ.
vbi etiam adducit;quæ faciunt contra.

Si vero dicta clauſula nõ fuit conceſſa,neq; in cor
pore ſupplicationis,neq; in clauſulis,tunc enim regu
105 la eſt affirmatiua,†vt cedẽs docere debeat de iure ceſ
* ſio,quæ in praxi*obtinet locum,namq; ſi penſio cõ-
ſtituitur ex cauſa ceſſionis , ſi nullum aut inualidum
ius fuit ceſſum penſio,debet euaneſcere,tanquam ceſ
ſante cã,&c.l.adigere §.quamuis de iur.patr.l.queſitũ
ff.de teſt.& paria ſunt non cedere,vel cedere , ſed in-
ualide arg.l.duo ſunt Titij ff.de teſtam. tit.l. ſi ſe nõ
obtulit §.condemnatũ ff.de re iud. & cũ cõſtituatur
penſio,ne nimiũ diſpendiũ patiatur,conſtare dẽt,&c.

Declara primo,vt quaten⁹ attinet ad reſignatarios
qui ſe cõtentarunt de iure ceſſo,& ex ceſſione fuerũt
ſatisfacti,& voluerunt conſentire penſioni, & ſic ac-
ceptarunt ceſſionem,vt reſignãs tali caſu non tenea-
106 tur docere † de iure ceſſio,neq;illud iuſtificare,Put.
* deciſ.342.li.1.n.4.& ita fuit*reſolutũ in Rot. die 20.
Iunij 1541.coram Epiſcopo Rauel.teſtẽ Moed.dec.
164.in c.Aeneas de Villalobos tit.de penſ. namq; d.
Aeneas prætendẽs habere ius ad parochialem ſancti
Ioannis Coquen.diœceſis ceſſit iuri ſibi competenti
in dicta parochiali in fauorem Frãciſci cũ reſeruatio
ne duarũ penſionum in fauorem duorum,cũ clauſu-
la poſſeſſione habita,vel nõ habita,fuerunt ſolutę pẽ-
ſiones per plures annos tam per Franciſcũ dictum,q̃
per Alfonſum ſucceſſorem ipſius Franciſci , ſed poſt
modũ fuit cã commiſſa contra penſionarios ſub prę
* textu nullum ius habuiſſe cedentem,fuit* tẽtum per
omnes penſionem eſſe bonam, quia fuerũt ſatisfacti
ex tali ceſſione, & non fuerunt in iudicio experti cũ
iure ſibi ceſſo contra illum,qui ꝓtendebat melius ius
habere,vnde nil poterat penſionarijs imputari,&hãc
deciſ.refert Mandoſ.d.deciſ.col.10.verſ.quæro:nam
ſi reſignans non haberet ius,reſignatarius non acce-
ptaſſet,& non conueniſſet de penſione,hanc rationẽ
mouit Rot.die 9.Decembris 1542. teſte Put. deciſ.
343.lib.1.idemq;fuit reſolutum primo Aprilis 1552.
* coram*Cardinali Sanctæ crucis in vna Calaguritana
penſionis,teſte Caputaq.deciſ.305.p.2.

Declara ſecundo, vt contra ſucceſſorem in benefi
cio reſignato,teneatur de aliquo iure docere,non au
tem,vt teneatur illud iuſtificare,ne de facili grauẽtur
beneficia penſionibus contra ſucceſſores,ita fuiſſe re
* ſolutum*atteſtatur Put.d.deciſ.342.lib.1.

Declara tertio,vt qui eſt in quaſi poſſeſſione exigẽ
107 di penſionẽ,non†teneatur probare narrata in gratia,
* neq; habilitates,& alia,vt ſæpius*concluſit Rot.teſti
bus Caſſad.deciſ.10.de reſcr.Moed.deciſ.128.Put.de
ciſ.246.lib.1.Hier.Gabr.conſ.181.num.2.lib.2.

Quarto quæro, an pater poſſit in aliquem reſigna
re ſuum beneficiũ reſeruata penſionę ſuper illius fru
ctibus in fauorẽ filij, Videtur quod nõ,quia filius ex-
cluditur à dicto beneficio:nã prohibetur habere be-
108 neficium patris,ne filius miniſter†vbi pater miniſtra-
uit tanquã patris hæres,c.ex tranſmiſſa in fi.& c.ad ex
tirpandas de fil.presb.c.15.ſeſſ.25.de reform. Conc.
Trid.ergo & in penſione ſuper illis fructibus arguen
do de toto ad partem,l.quæ de toto ff.de rei vendic.
109 Secundo,quia videtur fieri fraus†legi l.hæres meus
§.vlt.ff.de cond.& demonſtr.l.quod in conditionib.
iuncta gloſ.ff.de donat.cauſ.mort.

His tamen non obſtantibus, contraria opinio eſt
verior,vt pater poſſit reſignare quodcunq; beneficiũ
110 reſeruata penſione † in fauorem filij,quam opinionẽ
in indiuiduo tenet Gig.quem refert, & ſequitur Mã

doſ.in trac.ſignat.grat.tit.diſpenſatio ad beneficia in
eccleſia in qua pater col.vlt.verſ.quero an cõſtitutiõ.

Ratio quia in penſione ceſſat ratio legis de qua ſu
pra,vt in ſpecie tradit Gig.d.tract.q.86. col. 2. nu.8.
verſ.3.moueor,ergo debet ceſſare diſpoſitio c. cum
ceſſante de appellatio.& cum adſit diuerſa ratio arg.
111 de toto† ad partem non procedit,Dec. in l.ſeruus n.
13.C.de pact.idem Dec.in l. ſecũdum naturam,ff.de
reg.iur.Soc.Iun.conſ.187.num.22.lib.2. Accedit qa
cum in iure communi,& in conſtitutione Clemen-
tis VII.de penſione,nullum in hoc apponatur verbũ
ergo nulla poterit fraus conſiderari;quia in eam quis
non committit Oldrad. conſ. 202.Capoll. conſ.16.
col.2.ex quibus ceſſant contraria.

Hodie autem ſecus in filijs illegitimis ex decreto
112 Conc.Trid.d.c.15.ſeſſ.25.de ref.† *vt paternæ incon-
tinentiæ à locis Deo conſecratis memoria longiſſime
arceatur, ſtatutum ut non liceat filijs clericorum,qui
nõ ex legitimo nati ſunt matrimonio in eccleſiis,vbi
eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticũ habẽt
aut habuerunt,quodcunque etiam diſſimile beneficiũ
obtinere,nec in dictis eccleſiis quoquomodo miniſtra
re,nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ
parentes obtinent,aut alias obtinuerũt,habere,&c.*

Quinto contingit dubitare quomodo extinguatur
penſio?reſponde,penſionem reſeruatam reſignãti ex
cauſa reſignationis ex pluribus modis extingui.

113 Primo†morte,Rebuff.de pacific.poſſ.n.157.Gig.
* de penſ.q.1.nu.5.& cõiter*doctores,ratio quia pẽſio
114 eſt onus temporale,† vt tradit Put.deciſ.202.lib.3.in
fi.vbi ex hoc reſpondet ad auctoritates Gig.tract. pẽ
ſio.q.80.& concludit, quod penſio nõ deducitur de
fructibus, vt quis excuſetur a mala expreſſione valo-
* ris,& ita fuit reſolutum*in Rot.in vna Panormitan.
beneficiorũ corã D.Peregrino die 23.Ianuarij 1549.
ita etſi beneficium valeret 200.non eſſet excuſandus
ille qui expreſſit 120.licet probaret quod ſuꝑ fructi
bus illius beneficij eſſet reſeruata penſio centũ,ſcd̃m
ea,quæ dicit Bellenzi.poſt Io.And.in tract.de charit.
ſubſid.q.37.in fi.& quia mors omnia ſoluit,&c.

115 Secundo extinguitur per†contractũ matrimonij,
Gig.tract.penſ.q.54.n.5.vbi inquit penſionẽ reſerua
tã reſignanti ex cã ceſſionis per contractum matri-
monij extingui,& dicit , quod hanc partẽ amplectiẽ
* curia*Romana,& ipſe expertus eſt,quia poſtquã cõ
traxit matrimonium amiſit quaſdam penſiones,& te
net Iul.Clar.lib.5.recept.ſent.q.74.verſ.clericus in fi.
* & ita fuit*reſolutum in Rot.in vna Zamoren.penſio
nis corã Io.Paul.die 4.Iunij 1546.,put eſt deciſ.Pto-
lom.460.lib.2.Et ratio eſt quia dicta penſio reſeruaẽ
loco beneficij,ergo,arg.c.quod a te de cler. coniug.
* Caccialup.q.35.& hæc eſt*cõis & recepta doctorum
* ſententia,ita etiã Put.deciſ.459.lib.2.& fuit alias*ten
tum in Rot.vt per Ant.Aug.deciſ.627.lib.3.Io.Paul.
deciſ.188.lib.2.Put.deciſ.3.tit.de penſion.

Limita,niſi fuerit data retentio,quæ aliquando da
116 tur ſi penſionarius†ingrediatur aliquã religionẽ mili
* tarem,hinc alias in Rot.in vna*Tiraſonen.decanatus
coram R.P.D.Seraphino fuit magna dubitatio:nam
quidam reſignauerat decanatum cuiuſdam eccleſiæ
collegiatæ in fauorem N.reſeruata ſibi pẽſione mille
ducatorum largorum,cum decreto, quod ſi dñs reſi
gnans ingrederetur aliquã religionẽ militarẽ,& iuxta
ipſius religionis priuilegium vxorem duceret,pẽſio-
nem nihilominus ipſam exigere,& percipere poſſit,
iuxta ſupplicationem,cui acceſſit obligatio in forma
Cameræ,interim publicatum fuit Conſiliũ Tridenti
num,

num,poſt cuius reſignationem reſignans ſuſcepit ha
bitum militare ſancti Stephani , & incontinenti pro-
feſſionem emiſit,& vxorem duxit,fuit dubitatum an
penſio eſſet extincta , ex eo quod in emittenda pro-
feſſione non fuit ſeruata per reſignantem forma tra-
dita à Conc.Trident.c.15.ſeſſ.25. de reg. in quo ca-
uetur ne quis,qui in quacunque religione tam viro-
117 rum quam mulierum minori tempore†quam per an
num poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit,
ad profeſſionem admittatur,& die Lunæ 11. Decẽ-
* bris 1570.*fuit reſolutum hoc modo,reſignantẽ non
comprehẽdi ſub dicto decreto Conc.tum quia in di-
cta militia vno & eodem tempore emittitur profeſ-
ſio,& datur habitus,vt habetur in ſtatutis dictæ mili-
tiæ lib.2.c.1.quod eſt in vſu , tum etiam quia Conci-
lium,vbi voluit comprehendi hos milites dixit c.16.
ſeſſ. 23. accedit quia intentio principalis Concilij eſt
occurrere apoſtaſiæ,& quia non ſunt proprie religio
ſi,& regulares,cum ducant vxores,& non profitean-
118 tur†tria vota,Abb.in rubr. de regular. & idem Abbas
in c.eccleſia ſanctæ Mariæ num.3.de conſt.Soc. con
119 ſil.13.num.36. lib.1. & in dicta † militia non fit vera
profeſſio,Specul.tit.de ſtat.monach.§.1.nu.42. Lap.
alleg.129.num.4.Calder.conſ.30.de ſtat.regu.Gem.
conſ.41.col.1.Domin.Sot.de iuſt.& iur.lib.2.q.5.ar.
3.colum.pen.& cum Concilium in c.ſequenti loqua
tur continuatiue de renunciatione bonorum , & ſic
de voto paupertatis, clarum eſt quod non habet lo-
cum in iſtis militibus,qui retinent proprium, D.Th.
2.2.quæſt.186.art.4.& ita etiam firmauit maior pars
* Illuſtriſſimorum Cardinalium*congregationis Con
* cil.Trident.19.Iunij 1576.quamuis eadem* ſacra cõ
gregatio de menſe Iulij 1582.contrarium voluerit in
120 militibus † Hieroſolymitanis , vt comprehendantur
ſub dicto decreto, ex nouo ipſorum ſtatuto huic de
creto adhærenti.

Tertio,extinguitur huiuſmodi penſio reſeruata re
121 ſignanti ex cauſa ceſſionis†per promotionem ad ec-
cleſiam cathedralem , vel Metropolitanam , ita Gig.
* de penſ.q.56.num.2. Caputaq.deciſ. 304.p.2.& eſt*
communis opinio teſte Hoied.de incompa. benef.p.
1.cap.3.num.4.
122 Limita,niſi fuerit conceſſa†retentio,Caputaq.de-
ciſ.303.numero primo p.2.& 319.numero primo ea
dem par.
123 Quarto,extinguitur,quando ceſſatur,quod fit † ſo
la voluntate ipſius penſionarij,c.Agatoſa diſt.63. Re
doan.de ſimon.p.2.c.14.num.15.Caputaq.deciſ.305.
* par.2.& ita ſæpe ſæpius Rota * tenuit, vt tradit Sarn.
de infirm.reſign.q.16.Gig.de penſ.q.35. poſt nume.
124 6.Achill.de Graſſ.deciſ.7.ſed quando fit † anticipatis
ſolutionibus iuxta ea,quæ tradit Paul. Rom.de pen-
ſion.quæſt.6.num.1.Gig.q. 87. tunc extinguitur per
ſupplicationem,ita Mandoſ.de ſignat.grat.tit.extin-
* ctiones col.2.verſ.an ſuper,&*practicatur tota die,vt
dicetur infra num.128.
125 Quinto,extinguitur†tranſlatione pẽſionis,de qua
re infra dicetur.
126 Sexto,aliquando minuitur† ob contributiones,de
qua re vide Put.deciſ.5.lib.1.& 386.lib.2.& quomo-
do hoc procedat,nam aliquando penſio reſeruatur li
bera , aliquando ſimpliciter,vt habetur in deciſ.115.
* lib.diuerſ.manuſcrip. licet * de ſtylo ſoleat reſeruari
libera .
127 Septimo,extinguitur † quo ad reſignatarium,ſi il-
lud beneficium reſignauerit,Moedan.deciſ.2.incip.
fuit facta reſolutio,& deciſ.277.Oxomen. Mandoſ.

dict.titul.penſiones colum.12.verſic.quia,de qua re
dixi alias,&cæt.libro primo.9.

Et regulariter non poteſt penſio conſtituta ſu-
per beneficio eccleſiaſtico redimi ſine auctoritate
128 ſuperioris,vt late † concludit Nauarr.conſ.52.de præ
ben. quamuis Caietan.tom.primo opuſc.tract.17.&
tract.31.quæſt.10. tenuerit contrarium , neque po-
129 teſt † reduci ad minorem ſummam dato aliquo , in-
ſcio Papa,Nauarr.conſil.53.de præbend. pactio om-
nis ſine beneplacito Papæ in ſpiritualibus vitanda
eſt , vt concludit idem Nauarr. conſilio 58. de præ-
bend.

Nunc autem quam breuiſſime diſcurrendum eſt
de clauſulis,quæ ſolent apponi in litteris penſionis.

Et primo eſt ſciendum,quod ſolet poni cauſa,cur
130 conſtituatur.Cauſæ enim quatuor†referuntur à Pau.
Rom.tract.penſ.q.1.num.12.ſcilicet litteratura , ho-
ſpitalitas,præmium,& amor,de ſtylo ſunt in vſu hæ ,
vitæ,& morum honeſtas,aliaq; laudabilia, vt per Ca-
putaq.deciſ.318.p.2.

Et hæc,quæ imponitur ex cauſa reſignationis, ne
* nimium diſpendium patiatur,vt*communiter tradũt
* doctor.ſuperius citati,& de ſtylo*videmus receptum
eſſe,& hoc communiter,nam quandoque & ſine cau
131 ſa,& ſine conſenſu beneficiati † Papa reſeruat penſio
nem,idque fieri poſſe tradunt Caputaq.deciſ.316.p.
2.Put.deciſ.193.num.2.libr.3.Dec.conſ.141. col.2.
& conſ.436.num.13.Rebuff.de paciſ.poſſ.num.110.
* vbi etiam * ſcribit ex arreſto prolato 1535. ex tribus
132 tantum† cauſis admitti in Gallia, nam imponere pen
ſionẽ eſt iuris poſitiui,& in iſtis Papa omnia poteſt ,
vt ſæpe ſæpius eſt dictum,quamuis ſcribat Gamb.de
133 poteſt.leg.libro vndecimo numero 387.in foro†con
134 ſcientiæ penſionarium non eſſe tutum.An vero † poſ
ſit ordinarius imponere penſionem,cum cauſa, vide
Gig. de penſ.quæſt. 27. numero , vnico,& quæſt.85.
numero 11.

Secundo, exprimuntur fructus , ſuper quibus im-
ponitur penſio , ad hoc vt poſſit videri , an illud be-
neficium ſit capax penſionis, iuxta ea , quæ ſupra di-
ximus .
135 Tertio,vt ſit † libera ab omni decima,quarta,me-
dia,& quauis alia fructuum parte, etiam pro ſuſtenta
tione claſſis triremium,& quocunq; alio ordinario,
& extraordinario onere,nec non ſubſidio,& charita
tiuo,& quauis alia impoſitione, etiam pro reparatio-
ne,& fabrica baſilicæ Principis Apoſtolorum de Vr
be,Cruciata ſancta,& expeditione cõtra Turcas, aut
alios infideles , ſeu ex quacunque vrgenti,vrgentiſſi-
ma,ac de neceſſitate exprimenda cauſa, etiam ad Im
peratoris , Regum,Reginarum , Ducum,& aliorum
Principum inſtantiam, vel alias etiam de facto impo
ſitis,& imponendis,etiam ſi in impoſitionibus huiuſ
modi caueatur expreſſe quod penſionarij quicunque
pro rata penſionum ſuarum quantumuis exemptarũ
* promiſſis contribuere teneantur ita*de ſtylo,de qua
clauſula vide Put.deciſ.385.lib.2.Paul.Rom.de penſ.
q.vlt.Caccialup.eod.tract.quæſt.17.Gig.queſ.58.59.
& 90.Dec.conſ.156. Moedan. deciſ.234. Put.deciſ.
20.tit.de penſ.Ant.Aug.deciſ.345.lib.3.Card.Sanct.
crucis deciſ.113.

Quarto,vt ſoluatur penſio à reſignatario , & illius
ſucceſſore in beneficio.
136 Quinto,vt ſoluatur†in natiuitate D.N. Ieſu Chri
ſti,& in natiuitate ſancti Ioannis Baptiſtæ, & hic eſt
* notorius,& vulgaris ſtylus, * vt videmus tota die , &
tradit Gig. de penſ.quæſtione 93. num. quarto Put.
O deciſ.

deciſ.14 .libro.3. R. P. D.Seraphin.deciſ.32.viſum
fuit , & hic quandoque conceditur clauſula ex qua
137 conſueuit deſtinari†locus penſioni, Gig. de penſ.q.
82.Mandoſ.tract.de ſignat.grat.col.10.verſ.concedi
paſſim,Caſſad.deciſ.2.tract.de penſ.quo caſu in loco
vbi debet fieri ſolutio terminorũ pẽſionis,ſi nõ adeſt
principalis,vel procurator ipſe reſignatarius, qui de-
bet ſoluere,non incurrit pœnã priuationis ob nõ ſo
lutionẽ,ita fuit concluſum*in vna Cremonen.coram
domino Panciarola de anno 1529.& in vna Roman.
de anno 1535.& in vna Barchinon. teſte Ptolomeo.
deciſ.65.in manuſcr.vt tradit etiam Mandoſ.dict. tit.
de penſ.col.11.verſ.quæro,vbi etiam fuit dictum ; ꝙ
non tenetur neque ad aliquod depoſitum,Alex. cõſ.
92.n.6.lib.1.Ruin.conſ.32.n.5.cũ ſeq.lib.5.Dec.cõſ.
568.num.5.Gig.de penſ.q,77.num.11.Afflict.deciſ.
316.poſt nu.2.
138 Sexto,imponitur pœna † excommunicationis ac
priuationis per hæc verba.Ac volentes & eadem au-
ctoritate ſtatuentes,quod ille ex N. & ſucceſſoribus
prædictis,qui in dictis feſtiuitatibus,vel ſaltem infra
30.dies illarum ſingulas immediate ſequentes penſio
nẽ prædictam per eũ tunc debitam non perſoluerit
cum effectu lapſis diebus eiſdem ſententiam excõmu
nicationis incurrat,a qua donec tibi,vel eidem pro-
curatori de penſione huiuſmodi tunc debita integre
ſatisfactum,aut alias tecum,vel cum dicto procurato
re ſuper hoc amicabiliter concordatum fuerit pręter
quam in mortis articulo conſtitutus,abſolutionis be
neficium nequeat obtinere.Si vero per ſex menſes di
ctos triginta dies immediate ſequentes ſententiam
ipſam animo,quod abſit,ſuſtinuerit indurato, ex tũc
effluxis menſibus ipſis dicto beneficio perpetuo pri
uatus exiſtat,eaque vacare cẽſeatur eo ipſo.Et huiuſ
modi clauſula excõmunicationis & priuationis quo
tidie*de ſtylo apponitur iuxta ea quæ ſcribit Gig.de
penſ.q.78.Caſſad.deciſ.4.loc.& ad hoc,vt dictæ clau
139 ſulæ excommunicationis ſit locus†requiritur volun-
tas & factumipſius penſionarij,Caſſad.dec.vnic.loc.
& vide late Gig.q.77.& à cenſuris latis in curia ob
non ſolutionem penſionis,& ad effectum agendi ẽt
vigore commiſſionis non datur abſolutio,niſi parito
Io.Paul.deciſ.32.& 129.lib.1. Aduertendum tamen
eſt,quod licet per dictam clauſulã fiat priuatio,quan
do reſeruatur regreſſusob non ſolutionem penſionis
140 tamen per iudicem canonizatio regreſſus†venit decla
randa,Peregr.deciſ.264.lib.3. vbi etiam refert fuiſſe
*deciſum in vna Segobien.penſionis,deciſionesin plu
ribus*cauſis factas requirentes,vt in cauſa priuatio-
nis prima citatio incipiat à principali habere locum
hoc caſu,& iudex nõ debet canonizare hunc regreſ
ſum reſeruatum ob non ſolutionem†penſionis , niſi
141 principali ſit facta litterarum intimatio.nam non ſuf
ficit notitia,vel quod procurator,&c.prout fuit* re-
ſolutum in Rot. invna Cremen.penſionis die Io.De
cembris1529.coram Panciarola.teſte Sarn.deciſ.124.
lib.1.ex traditis per Felin.in cap.quomodo §. porro
col.antepenul.vt lite non conteſt.& in cap.contingit
col.penult.de reſcript.& quia priuatio eſt odioſa.

Septimo,ſolet apponi clauſula,etiam ſi ſuper illis ,
ſcilicet fructibus aliæ penſiones annuæ,quas illarum
que ſummas,&c.habere placeat pro expreſſis,& quæ
exprimi poſſint in litteris aliis forſan aſſignatæ exi-
ſtant,&c.ſed hæc non conſueuit concedi,quia ſigna
tura addit dummodo omnes inſimul illorum medio
tatem non excedant,vel dummodo præſens & aliæ,
&c.ita Mandoſ.dict.titu.de penſion. colum.7. verſ.
clauſula.& colum.11.verſ.clauſula etiam , nam alias
penſio ſecundo loco reſeruata eſſet nulla,vt ample ſu
pra dictum eſt.quibus addo,ita etiam fuiſſe*conclu-
ſum in Rota in vna Tarraconen.coram Aquen. te-
ſte Accorambono deciſ.16.in manuſcr.& ideo ege-
mus hac clauſula , cum aliæ penſiones ſunt antea re
ſeruatæ.

Octauo,ſolet apponi clauſula etiam ſi in ſolis di-
ſtributionibus quotidianis,&c.vt dictum eſt ſupra,&
hac clauſula egemus,cum fructus non ſunt ſufficien-
tes ad ſuſtinendum onus penſionis imponendę , vt
tradit Mandoſ.dict.titu.de penſion.col.8.verſ.penſio
nes.

Nono,ſolet apponi clauſula,& quod penſio de-
beatur etiam ſi nullum ius cedenti competit , quæ
clauſula apponitur ad tollendas lites,vt tradit Man-
doſ.loc.cit.col.6.verſ.clauſula,& dixi ſupra:hodie au-
tam de raro datur.

Decimo,ſolet apponi clauſula quam primum cle
ricali charactere inſignitus fuerit,hac clauſula ege-
mus quoties laico reſeruanda ſit penſio,†aut in lai-
142 cum transferenda,ita Mandoſ loco alleg.col.6. verſ.
penſio.

Vndecimo,ſolet apponi clauſula quod annullari,
reduci,aut minui non poſſit,Mandoſ. dict. trac.ſi-
gnat,grat.tit.de penſ.colum.penul.verſ.penſio , quæ
clauſula multum prodeſt,namque ea non obtenta de
creſcentibus fuctibus ſeu redditibus,& in alijs qui-
143 buſdã prouentibus penſio inualida † redderetur , vel
ſaltem ad minorem ſummam reduceretur,Paul.Ro-
ma.de penſ.q.vlt.nu.5.& ſequent.Caccialup. & Gig.
eod.tract.ille q.8.& 24.iſte q.35.col.2.Rebuff.de pa-
cif poſſeſſ.ante nu.117.ad fin.Roman.coſ.460. in 5.
dub.poſt num.5.

Hinc alias fuit*reſolutum,quod penſio reſeruata
quatenus medietatem fructuum non excedat,ſi con
ſtet excedere dictam medietatem,reducitur,& debe-
144 tur pro ea parte,quæ non,excedit,†& ſic non annul-
latur,deciſum in Rot.in vna†Tiburtin.penſionis,te-
ſte Creſcent.deciſ.231.in manuſcr.

Duodecimo,ſolet apponi clauſula in qua dat̃ facul
tas,quod neceſſariorum omnium maior & verior ſpe
cificatio fieri poſſit,vt tradit Caputaq.deciſ.196.nu.
7.p.2.vbi poſt Sarn.regul.de Valor q.11.num.5.dicit
multum operari,vel omnium,& ſingularum qualita-
tum,Caputaq, deciſ.297.num.2.

Decimotertio,clauſula ſolet concedi,non obſtan-
te quacunque dictæ Sedis indulgentia generali , vel
ſpeciali,per quam præſentibus non expreſſam, vel to
taliter non inſertam effectus gratiæ dictæ penſionis
impediri poſſit.vel quomodolibet differri,hanc po-
nit Caputaq.deciſ.296.nu.9.& 9.q.2.

Et huiuſmodi clauſula multum operatur,nam tol
lit omne impedimentum,Alex.conſ.134.col.2.vol.1.
Caſſad.ſuper regul .Cancell. deciſ.38. quæ ſeptem
clauſulæ vltimo loco relatæ quandoque conceduñ,
quandoque denegantur.
145 Decimoquarto,ſolet aponi† clauſula vt pẽſio ſol-
uatur poſſeſſione habita, vel non habita , vt in caſu
Moedan.deciſ.164.fuit obſeruatum , vt ſi in ſuppli
catione apponantur hæc verba , poſſeſſione habi-
ta , vel non habita , ſignatura deleat non habita ,
vt tradit Mandoſ. de ſignat. grat.dict. tit. penſio-
nes columna 12. verſiculo ſi ponatur , vbi dicit
quod vltra montes ſolet apponi præſertim in Hiſpa-
nia vt ſoluatur penſio etiam poſſeſſione non habita,&
hoc pp difficultatem probandi,an peſſeſſio ſit capta
vel

vel non,& quis ſit verus poſſeſſor,ſeu intruſus , vnde
ſtante dicta clauſula etiam ſi beneficiatus fructus nõ
146 percipiat,†ſuper quibus impoſita eſt penſio,illam ta-
men ſoluere debet,vt in ſimili, Dec.conſ.312. prope
fin.& ſemper vltra montes huiuſmodi clauſula neceſ
ſaria eſt,alioquin nunquam ſolueretur,in Italia vero
inquit Mandoſ.loco cit.de raro datur,& ratio eſt,qa
de facili penſionarius certior reddi poteſt an benefi-
cium poſſideat,qui penſionem ſoluere tenetur. Ho-
die autem tempore Sixti V. audio in Dataria dari ẽt
in Italia penſiones cum huiuſmodi clauſula , vt ſolu-
tio ſit facilior etiã in beneficijs impetratis certo mo
do,quæ clauſula multum prodeſt , cum non habens
poſſeſſionem liberam,& exemptam non teneatur ad
onera,vt fuit*reſolutum in oneribus,† & etiam in de
147 cima Papali per Rot.in vna Cremonẽ.* Prioratus co
ram Rubeo,vt habetur libro diuerſ.deciſ.213.& alias
fuit reſolutum coram Cardinali Sanctæ crucis quod
obligatus ſoluere penſionem poſſeſſione habita , vel
non habita,ſi nunquam illam habuerit, poteſt de iu-
ris rigore compelli ad ſolutionem de ann.1555.teſte
Caputaq.deciſ.364.libro primo:verum Rota*ſequu-
148 ta† æquitatẽ ſemper interpretata eſt huiuſmodi clau-
ſulam,vt non extendatur vltra duos,vel tres annos,vt
fuit reſolutum coram Oradino in vna penſionis de
Cordellas de menſe Iunij 1565.& in vna Placent.pen
ſionis die Veneris 19.Nouembris 1569.coram R.P.
D.Seraphino,& in vna Valent.pẽſionis Mercurij 10.
Maij 1581.coram R.P.D.Hippolyto Aldobrãdino,
nunc Cardinali ampliſſimo,Ant.Aug.deciſ.705. lib,
3.& in vna Gerund.teſte Ant.Aug.loco cit.Rot.n.ſe
quitur æquitatem Sarn.deciſ.134.lib.1.

Et quandoque ſolet apponi clauſula,de qua in ca-
ſu ſequenti,quod ſi per reſignatarium ſtaret quomi-
nus haberet poſſeſſionem beneficij reſignati, penſio
cenſeretur appoſita ſuper Abbatia,quam poſſidebat
reſignatarius,modo euenit,quod antequam ipſe reſi
gnatarius caperet poſſeſſionem beneficij reſignati,il-
lud reſignauit,& per 200.ann.ſoluit penſionẽ poſtea
cum mortuus fuiſſet,penſionarius petijt penſionem
à ſucceſſore in Abbatia,quærebatur in Rota,an pen
ſio eſſet valide poſita,* Rot.tenuit affirmatiue, quia
ſtetit per ipſum , & verba litterarum ſunt clara, teſtę
Gamb.de auct.leg.tit.de penſ.num.668.verſ.35.quæ
deciſio fuit firmata die 26. Iunij 1522. teſte eodem
Gamb.deciſ.12.Penſio in manuſc.

Decimoquinto,quandoque ſolet obtineri clauſu
la ſcilicet , vt is qui penſionis impoſitioni conſenſit ,
non poſſit in fauorem alicuius beneficium penſione
grauatum reſignare,niſi prius facta ſibi intimatione,
ac facta obligatione per reſignatarium, ſicut fecerat
is , qui tunc reſignarę intendit de ſoluenda penſione
cum omnibus,& ſingulis clauſulis,& cautelis,&cæt.
& hanc clautulam ſemper concedi atteſtatur Man-
doſ.tract.de ſignat.grat.tit.penſiones colum.12.verſ.
quia,& hoc ex eo,quia poſt reſignationem non tene
tur,Moedan.deciſ.2.& 237.quia abdicant a ſe omne
ius,& poſſeſſionem naturalem,& ciuilem, Caſſad.de
ciſ.4.num.3.de reſt.ſpoliat.vnde reſignans non tene-
149 bitur † ad cautionem banchariam promiſſam, Moe-
dan.deciſ.195.

Et hæc clauſula datur ob cautelam ipſius penſio-
narij , ob quam reſignatarius qui debet ſoluere pen-
150 ſionem,& cautionem dare banchariam,†illamque re
nouare de triennio in triennium,& ita ſolet fieri,cau
tio bancharia datur per aliquem mercatorem de ſol-
uendo penſionem , quæ ſolet durare per triennium,
obligatur tamen illam renouare,ad quod tenetur,ni
ſi reſignet,nam tunc cum non teneatur ad ſolutionẽ
penſionis,nec ad præſtationem,& renouationem bã
chariæ cautionis tenebitur,ita*cõcluſum fuit in vna
Grationopolitan.penſionis coram Rauellen.die 2.Ia
nuarij 1539.teſte Moed.deciſ.295.incip. Grationo-
politan.teſte etiam Mandoſ.di.tit. penſiones col.12.
verſ.reſignans.
151 Et huiuſmodi obligatio†in forma Cameræ datur
ad efficaciorem cautionem, & faciliorem ſolutionẽ ,
Burſat.conſ.361.lib.4.Galleſ.in trac.de form.cam.1.
par.q.1.& q.2.num.8 & pẽſionarij intereſt plures ha
bere obligatos,Put.deciſ.11.num.11.lib.1.

Solet de ſtylo apponi clauſula non obſtãtibus qui-
buſcunque,&c.Put.deciſ.263.lib.2.

Et penſio reſeruata,quia Thomas reſignauit in fa
uorem Michaelis in manibus Papæ, & Michael in fa
152 uorem Hieronymi,& Hieronymus†in fauorem Gre
gorij,non dicitur nulla,vt fuit reſolutum*in Rot.die
4.Decembris 1551.in vna Oxomen. Parochialis de
Cauallis coram Guido Bono , teſte Caputaq. deciſ.
314.libro 2.

Et quoties mouetur lis ſuper penſione ſolet in cõ
153 miſſione apponi†clauſula ſine retardatione penſionis
& tunc durante lite ſoluitur penſio,ac ſi lis non eſſet,
Put.deciſ.35.lib.1.in manuſc.Guido Bon.deciſ.138.
Peregr.deciſ.182.lib.2.Put.deciſ.8. & 21. tit.de pen-
ſion.Staphil.in tract.de litteris gratiæ,& iuſt.fol.154.
verſ.quando vero vtraque,Caſſad.deciſ.10. de reſcri.
& ita fieri ſolitum eſſe atteſtatur Gig.de penſ. q. 35.
& q.85.in princip.

Et hoc eſt commune, * & vulgare in curia, adeo
quod aliquando vidi proponere commiſſiones in ſi-
gnatura gratiæ,in quibus petebatur, vt durãte lite nõ
ſolueretur penſio,& bo.mem.Gregorius XIII. nun-
quam concedere voluit.

Et qui conſenſit reſignationi reſeruata penſione
aut fructibus,poteſt rurſus conſentire antequam re-
ſignatarius conſentiat,ſimpliciter abſque penſione ,
& fructibus, & ex hoc conſenſu ſimplici videtur re-
ceſſum à primo,vt fuit reſolutum in vna*Salamãtin.
canonicatus coram Thoma de Tanis 29. Ianuarij
1543.teſte Put.deciſ.19.de renunc.in manuſcr.& co
ram Rubeo 4. Martij 1560. vt habetur lib. diuerſa-
154 rum deciſ.279.in manuſcr.nam † porrectio ſupplica
tionis non perficit gratiam irreuocabiliter,vt fuit*re
ſolutum in vna Salamantin.decanatus coram Put.te-
ſte eod.deciſ.17.de renunciat.in manuſcr.16.Ianua-
rij 1548. & ideo poteſt alia porrigi, & ſuper ea præ-
ſtari conſenſus,vt fuit deciſum*in vna Placent. cano-
nicatus 19.Octobris 1543.& 23.Ianuarij 1544.
155 Et in reſeruatione † penſionis ex cauſa reſignatio
nis requiritur conſenſus reſignatarij,vt communiter
omnes dicunt,& ita ſeruat ſtylus notorius , vt ſupra
ſcripſi,alias nulla eſt,vt fuit reſolutum in vna * Com-
poſtellan.16.Nouembris 1551.teſte Caputaq.deciſ.
35.lib.3.Poteſt tamen Papa ſine conſenſu dare pen-
ſiones,vt fuit pluries * reſolutum in Rota,& 2. Maij
1586.coram R.P.D.Blãchetto,& dictum eſt ſupra .

TERTIAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatarius non ſoluens penſionem perdit beneficium.*

 2 Regreſ-

2 *Regreſſus ob non ſolutionem quare inuentus.*
3 *Regreſſus ob non ſolutionem fuit inductus ob fauorē penſionarij.*
4 *Regreſſus ob non ſolutionem penſionis hodie dantur.*
5 *Reſignatario recuſante ſoluere intrat regreſſus.*
6 *Regreſſus an detur extra cauſam reſignationis.*
7 *Petente beneficiario annullari penſionem, datur regreſſus penſionario.*
8 *Quando penſionarius poſſit dicere de nullitate, non obſtante clauſula, quod non, &c.*
9 *Clauſula, quod non poſſit dici de nullitate, quomodo intelligatur.*
10 *Prouiſione exiſtente nulla, reſignans poteſt redire ad beneficium.*
11 *Cum locus eſt regreſſus, poteſt apprehendi poßeſſio prima auctoritate.*
12 *Requiritur ſententia declaratoria, vt poſſit apprehendere poßeſſionem, cum locus eſt regreßus.*
13 *In regreßu ob non ſolutionem, non requiritur conſenſus beneficiarij.*
14 *Procurator non dicitur egredì fines mandati, cum facit contigua.*
15 *Elapſis ſeptem menſibus intrat regreſſus ob non ſolutionem.*
16 *Priuatio hominis æquipollet priuationi iuris.*
17 *In Francia non admittuntur etiam regreßus ob non ſolutionem.*
18 *Regreſſus ob non ſolutionem, habet locum etiam contra ſucceſſorem.*
19 *Ex facto mortis ſucceſſor in beneficio non tenetur.*
20 *Volente penſionario ceßat regreſſus, & num. 22.*
21 *Donans, qui non reuocauerit donationem ob ingratitudinem viuente donatario, non poteſt poſtea hoc facere.*
23 *Regreſſus pendet à futuro euentu.*
24 *Pœna caducitatis non habet locum, niſi volente domino.*
25 *Facta declaratione domini, cadit emphiteuta ipſo iure.*
26 *Dominus non poteſt declarare pœnam contra emphiteutam ſecundum, ex facto primi.*
27 *De declaratione conſtare debet explicite.*
28 *Propoſitum in mente retentum nihil operatur.*
29 *Pœna ad hæredes non tranſit.*
30 *Regreſſus renunciatur per receptionem penſionis decurſæ.*
31 *Caducitas cenſetur remißa domino recipiente canonem decurſum.*
32 *Dominus recipiens canonem non videtur remittere caducitatem, ſi proteſtatus fuerit.*
33 *Proteſtatio contraria facta non releuat.*
34 *An remißa parte penſionis, ſi beneficiatus ceſſet ſoluere aliam partem, intret regreßus.*
35 *Penſio impoſita ſuper pluribus beneficijs, an ſit locus regreßus contra omnia.*
36 *Vt in tres regreſſus, requiritur iudicis canonizatio.*
37 *Principalis debet intimari in canonizatione regreſſus.*

QVæro tertio, in quam pœnam incurrit reſignatarius, ſi non ſoluat reſignanti penſionem? cõmunis*
1 opinio eſt, vt † perdat beneficium.
nam ex ſtylo * reſeruatur regreſſus ad beneficiũ reſignatum ob nõ ſolutionem penſionis, qui re-
2 greſſus non fuit inductus a iure, ſed ab homine † repertus, vt facilius penſiones ſoluerentur, ita Sarn. de non tollen. iur. quæſit. col. antepen. verſ. 8. modo, Redoan. de ſimon. p. 2. ca. 18. num. 2. cum ſeq. & cap. 19. in princ. Gig. de penſ. q. 99. numer. 18. & reſponſ. 46. Gamb. de auct. leg. a later. lib. 6. de penſ. num. 481. & 495. Put. deciſ. 293. lib. 1. Creſcent. deciſ. 229. lib. 1. Paleott. deciſ. 28. alias 18. Peregr. deciſ. 26. lib. 3. Burſat. conſ. 395. num. 42. vol. 4. qui omnes & alij* communi
3 ter fatentur † inductum ob fauorem penſionarij, inquit Gamb. num. 459. quod inoleuit* practica moderna, vt conſtituant penſiones cum regreſſu, & hæc praxis moderna fundatur in ratione c. ſi beneficia de preben. in 6. & totius tit. de cond. ob cauſ.
4 Qui regreſſus † ob non ſolutionem penſionis etiam hodie dantur, teſte Mandoſ. tract. ſignat. grat. tit. regreſſus col. 8. verſ. regreſſus in prin. & tota die* practicamur. namque in litteris, in quibus reſeruatur pẽſio dicitur. *Nec non dicto N. vel aliquo ex ſucceſſoribus in dicto beneficio in ſolutione dictæ penſionis deficiẽte, ſeu illam ad minorem ſummam reduci, vel inualidari petente, & c. liceat eidem N. liberum habere regreſſum, acceßum, & ingreßum, illiuſque corporalem poſſeſſionem poſſe, vel alium ſeu alios propria auctoritate libere apprehendere*, hunc eſſe ſtylum atteſtatur * Mandoſ. loco proxime cit. & eſſe bonum hunc regreſſum atteſtatur Peregrin. deciſ. 26. libro tertio, in manuſcrip.

Ex quo colligitur primo, quod huiuſmodi regreſſus reſeruatur ex cauſa reſignationis, in euentum qđ
5 reſignatarius recuſet, vel differat † ſoluere penſionem annuam impoſitam ſuper beneficio reſignato, Redoan. dict. c. 18. num. 2. & d. c. 19. num. 1. Gamb. dict. lib. 6. num. 481. Gig. dict. q. 99. num. 22. tract. de penſ. Ratio, ne nimium diſpendium, &c. ita Gig. dict. q. 99. numero 22.

Sed hic cadit dubium, an detur huiuſmodi regreſſus ob non ſolutionem penſionis vltra cauſam reſignationis, vt quia vacet beneficium per obitum, & a Papa imponatur penſio annua ſuper illo beneficio an concedatur huiuſmodi regreſſus hoc caſu in fauorem talis penſionarij? Gig. dict. tract. de penſ. quæſtio. 99. numero 22. ſcriptum reliquit hoc caſu non
6 † dari regreſſus, ſed apponi pœnam priuationis beneficij, & ita eſſe * ſtylum & praxim Romanæ curiæ atteſtatur.

Sed aduertendum eſt, quod in contrarium eſt * ſtylus, vt nouiſſime atteſtatur Mandoſ. dict. tit. regreſſus de ſignat. grat. columna 7. vt etiam hoc caſu paſſim concedatur regreſſus, & acceſſus, & hunc eſſe hodiernum ſtylum tradit Redoan. d. c. 19. num. 1. Quare concludendum, omnibus penſionarij ad ſui fauorem dari huiuſmodi regreſſum.

Secundo, collige quod intrat huiuſmodi regreſſus non ſolum ſi penſionarius non ſoluat pẽſionem, ſed
7 etiam ſi illam petat annullari: nam datur † regreſſus ẽt in hoc caſu, vt tradit Mandoſ. loco citat. & colligitur ex deciſ. 169. lib. diuerſ. in manuſcr. namq; etiam propter hanc cauſam reſeruatur regreſſus quãdo etiam petat reduci ad minorem ſummam, vt habetur in deciſ. 252. lib. diuerſ. in manuſcr.

Vnde iuxta hoc alias fuit propoſitum pulchrum dubium in Rot. coram* R. P. D. Proſpero Sanctę crucis tunc Auditore die 16. Iunij in vna Rom. regreſſus, & acceſſus, quod quidam reſignauit canonicatũ & præbendam ſancti Io. Lateran. Eccleſiæ reſeruatis 24. ducat. penſionis annuę, cum clauſula, quorum medietatem non excedebatur, &c.

Et, cum

Et, cum clauſula, non ſeruante, vel ex quacunque cauſa etiam rationabili deficiente, ſeu penſionem dictam inualidam effici, aut ad minorem ſummam reduci peten. liceat eidem reſignãti ad canonicatũ habere regreſſum, & acceſſum, euenit quod reſignatarius dicebat penſionẽ nullam, quia excedebat non ſolum medietatem fructuum; ſed omnes abſorbebat, quãdoquidem canonicatus ſancti Ioannis non habẽt fructus, ſed omnes conſiſtunt in diſtributionibus quotidianis, & cum eſſet hac ratione per duas ſententias annullata penſio, fuit dubitatum an eſſet locus regreſſui per illas clauſulas? & prima facie videbatur dicendum quod ſic, quia verba ſunt clara, vt non liceat dicere de nullitate, & in claris non eſt opus coniectu
9 ris, cõtrarium tamen fuit † deciſum per omnes* de R. namque a principio poſſeſſio non ſubſiſtebat, cũ penſio excederet medietatem fructuum, nec obſtant verba clara poſita in illa clauſula, quod non liceat allegare nullitatẽ, quia intelliguntur, dummodo nullitas nõ ſit expreſſe Papæ. nam ſi ſecus, &c. Papa vult non eſſe locum prouiſioni, & tandem clauſula illa intelligitur de alijs nullitatibus, præterquam de expreſſis † & quæ ſunt extrinſecæ, Felin. in c. ſignificaſti n. 9. de off. deleg. Alex. conſ. 77. verſ. 6. lib. 1. Socin. conſ. 65. n. 14. li. 1. Dec. conſ. 242. n. 23. Pariſ. conſ. 86. n. 25. vol. 3. Rurſus illa verba poſita in dicta clauſula intelliguntur de exceptione nulla & inualida facto, non autem de iure, ita Iaſ. in l. vbi pactum, col. vlt. ff. de tranſact. Hinc fuit reſolutum in Rot. in vna Romana* acceſſus, quod clauſula, vt non poſſit dici de nullitate, intelligitur de facto non de iure, teſte Oradin. in recollectis deciſ. 5. titu. de clauſul. lib. 1. ſed in hac cauſa fuit rurſus dubitatum, an poſſit repetere ſuum beneficium, & agere
10 ſpolio? fuit concluſum affirmatiuę, * nam cũ prouiſio ſit nulla, poteſt repetere beneficium & agere ſpolio, Creſcent. deciſ. 233. in manuſc. & has deciſ. relatas habes in libro diuerſ. deciſ. 169. in manuſcr. Ex quo nota quod nullitas, quæ colligitur, vt puta per expreſſionem veri valoris, aut aliam ſimilem cauſam nõ excluditur per dictã clauſulam, ſicuti neque excluditur nullitas de iure ex ſupradictis, &c.

Tertio, colligitur, quod ſi petat reduci ad minorẽ ſummam penſionem, intrat regreſſus, & circa hoc dicunt ſecundo, &c.

Quarto, colligitur quod quoties locus eſt regreſſui ob non ſolutionem penſionis poteſt qui habet regreſſum apprehendere † poſſeſſionem per ſe, vel p aliũ
11 propria auctoritate vt colligit ex verbis claris apponi ſolitis in Bulla.

Aduertendũ tamẽ eſt notabiliter, quia non ſufficit lapſum eſſe tẽpus, ſed requiritur ſententia declarato-
12 ria, † quę id declaret, ita in terminis Gamb. de auct. le. a later. li. 6. de penſ. n. 472. per ea, quæ tradit Abb. in c. cũ Bertoldus de re iud. & per ea quæ dicuntur in ca. potuit loc. Hinc alias fuit reſolutum* in Rot. qđ clauſula irritans in regreſſu ob non ſolutionẽ non inficit poſſeſſionem, niſi poſt ſententiam teſte Ant. Auguſt. deciſ. 691. lib. 3.

Primo quæritur an requiratur conſenſus beneficiati in impoſitione huiuſmodi regreſſus conceſſi ob nõ ſolutionem penſionis, & quãuis multa ſcribi poſſent iuxta ea quæ ſupra ſcripſimus de pẽſione q. præcedenti, tñ vera eſt in hoc opinio, & * cõmuniter recepta, †
13 vt nullus requiratur cõſenſus beneficiati, ſm quã ſẽtẽtiã fuit reſolutum in Rot.* in vna conchen. corã. Io. Paulo 20. Martij 1542. teſte Put. deciſ. 293. li. 1. idem Put. deciſ. 223. lib. 2. & tradit Ptolem. deciſ. 13. in manuſcr. Ratio duplex aſſignatur, quarum prima erit quia huiuſmodi regreſſus acceſſorie datur in pœnam ad fauorem penſionarij, vt ſolutio facilitetur, vt tradit Gig. dict. tract. de penſ. q. 99. nu. 18. & 22. Gamb. de auct. leg. à later. libro. 6. tit. de penſ. numero. 481. vnde, &c.

Secunda ratio eſt, & efficax, quia regreſſus conceſſus ob non ſolutionem datur eo tempore, quo quis beneficio priuatur, nam capit vires poſt priuationẽ legalẽ, quo tempore iam ſua non intereſt, & ideo eius conſenſus non requiritur, ſicuti non requiritur conſenſus conſanguinei, ſi ſtatutum requirat, &c.

Sola enim auctoritas ſuperioris ſufficit, Redoan. p. 2. de ſimon. c. 28. nu. 4. Et ita* fuiſſe deciſũ in tali reſeruatione regreſſus non requiri cõſeſũ, atteſtaẽ Ptolom. deciſ. 13. manuſcr. & ita* practicatur.

Et ideo procurator generaliter conſtitutus ad acceptandum beneficia cum reſeruatione penſionis, valide illa acceptat, & regreſſus reſeruatus eſt bonus † qa cũ faciat id q̃ de natura actus eſt, & contigua † non di-
14 citur egredi fines mandati, gloſ. in c. licet ergo 8. q. 1. l. vlt. in fin. ff. mandat, vbi Bart. Alex. conſ. 15. in fin. li. 2. Ber. conſ. 74. n. 2. li. 1. modo ſubſtantialiter ſeruetur intentio mandantis, Ferrett. conſ. 208. n. 32. Ruin. cõſ. 93. nu. 2. lib. 5. Riminal. Iun. conſ. 67. nu. 40. Menoch. conſ. 37. num. 65.

Secundo quęro quando intret talis regreſſus? communis reſponſio eſt intrare elapſo termino poſito in literis, Gig. tract. penſ. q. 99. n. 4. verſ. vbi dicit, vt plurimum de ſtylo* curiæ habenti penſionem dari regreſſum ad beneficium oneratũ. penſione ob illius nõ ſolutionẽ, ſi debitor penſionis illam non ſoluit infra 30.
15 dies, & lapſis menſibus ſex † poſt dies 30. ſteterit in cẽ ſuris pertinaciter iuxta formã litterarum, &c. & hunc eſſe ſtylum* atteſtatur etiam Redoan. de ſimon. p. 2. c. 19. nu. 2. & hic ſtylus* notiſſimus eſt omnib. Apponitur. n. pœna excommunicationis, & ſucceſſiue priuationis beneficij eo ipſo, ſi infra menſem, & ſex mẽſes non ſoluaẽ pẽſio, vt tradit Caſſad. deciſ. 2. n. 2. loc. & ex his collige quod non ſoluta pẽſione acquiritur ius ad beneficiũ vigore clauſularũ appoſitarũ in litteris ex hodierno* ſtylo, ita Sarn. regul. 1. de nõ toll. iur. quæſ. col. antepenul. verſ. octauo modo vbi etiam dicit, quod hæc priuatio hominis † æquipollet priuatio
16 ni iuris, Felin. in capitul. in noſtra in ſecundo coroll. de reſcript.

Tertio quæro, an huiuſmodi regreſſus vbiq; admit
17 tantur? Reſponde, in Francia non admitti † etiã regreſſus ob nõ ſolutionẽ penſionis, vt atteſtatur Gig. reſp. 46. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. n. 129. Burſ. cõſ. 395. ſub numero. 43. Petr. Gregor. Syntag. iur. lib. 17. cap. 17. numero 30.

Qurato quæro, an huiuſmodi pœna habeat locum cõtra ſucceſſorẽ? diſtingue, aut quæris, an poſſit agi contra ſucceſſorem in beneficio onerato, ſi ipſe non ſoluat penſionem, & hoc caſu reſponde affirmatiue,
18 Caputaq. dec. 8. p. 3. quia eadẽ † ratio reſeruandi regreſſus quo ad mortuum militat, quo ad ipſum, namque Subrogatus ſapit naturam, & cætera Sarnenſis in §. fuerat, inſtitut. de act. quia beneficium tranſit cum ſuo onere, & eo magis quia de ſtylo* ſolet hoc exprimi, &c.

Aut vero quæris an teneatur, & poſſit ſucceſſor
19 conueniri ex tertijs decurſis † tempore anteceſſoris, & in hoc dic regulam eſſe negatiuam, vt tradit Gãb. de auct. leg. li. 6 de penſ. n. 462. vbi dicit* regulam eſſe, vt ſucceſſor in beneficio, neq; directe, neq; indirecte

cogi poſſit ad ſoluendum penſiones præteriti tempo
ris, quam regulam ipſe Gamb. limitat pluribus mo-
dis, ex quibus poteris colligere fallentias ad hanc cō-
cluſionem.

Eoque maxime non poterit agere contra ſucceſſo
rem in beneficio, ſi penſionarius tacuit viuente illo, q
debebat ſoluere, nam tunc ceſſat regreſſus quaſi volē
20 te, & conſentiente † penſionario ille non ſoluerit, ita
Gamb. dict. lib. de penſ. num. 197. vnde contra ſucceſ
ſorem non poterit iuuari niſi conſtituatur in mora l.
ſi ita legatum §. illi ſi volet ff. de leg. 1. & faciunt ea q̄
ſcribunt doctores de eo qui cecidit ab emphyteuſi,
Cuman. conſ. 164. Hinc ſi donans non reuocauit do
21 nationem † propter ingratitudinem donatarij viuente
eo, non pōt amplius eā reuocare, gloſ. in l. vlt. C. de re
uocan. don. & in l. omnimodo C. de inoff. teſt. expreſ
ſe in c. vlt. de donat. l. his ſolis C. de reuoc. donat.

Quinto quæro, &c. reſponde, quod executio dene
gatur ſi non probatur narratiua litterarum pēſionis,
Moedan. deciſ. 304.

Pro complimento ſciēdum eſt, quod regreſſus in-
22 trat quatenus pēſionarius † declaret uti velle regreſſu,
Caſſad. & poſt eum Put. deciſ. 34. lib. 2. Caputaq. de-
* ciſ. 8. & 10. p. 3. & communiter* doctores hoc volunt.

Hinc dicit Moed. deciſ. 338. quod regreſſus pēdet
23 a futuro euentu, † ſcilicet ſi illum habens voluerit eo
vti, arg. not. in l. 2. C. de iur. emphyt.

Ita in ſimili pęna caducitatis non habet locum, ni
* 24 ſi domino volāte, † vt eſt* cōis opinio teſte Cur. Iun
conſ. 109. num. 11. & conſ. 110. num. 23. nā quamuis*
iura velint quod ſi non ſoluat emphyteuta cadat ipſo
** iure, hoc intelligitur, & ex magis communi, ** & rece
pta interpretatur ac obſeruatur de ſtylo, ſi dominus
directus declarauerit velle eſſe locum caducitati, Bar.
in l. 2. num. 2. C. de iure emphyt. communis opinio te
ſte Card. Pariſ. conſ. 108. num. 13. vol. 1. Cæpoll. conſ.
ciuil. 25. num. 2. Curt. Iun. conſ. 139. poſt nu. 3. Iaſ. in
d. l. 2. num. 50. & facta huiuſmodi declaratione domi
25 ni directi cadit ipſo iure † abſque alia ſententia decla
ratoria, Ruin. conſ. 153. num. 6. lib. 1. & conſ. 57. num.
2. lib. 4. Alex. conſ. 6. poſt nu. 22. lib. 3. Curt. conſ. 165.
num. 10. lib. 2. Dec. conſ. 146. nu. 7. in fine, & hæc eſt
communis* opinio teſte Clar. §. emphyteuſis q. 9.

Ex quo primo infertur, quod ſi habens beneficiū
oneratum penſione, non ſoluerit penſionem infra
menſem, & ſex menſes, vt ſupra, non priuatur, nec eſt
locus regreſſui, non declarante penſionario intentio
* nem ſuam, ita fuit tentum* in Rota in vna Gebbenē.
Monaſterij 1516. teſte Caſſad. deciſ. 2. loc. num. 3.

Ex prædictis namque adeſt tacita conditio, ſi pen
ſionarius declarauerit volūtatem ſuam, vt optime de
ducit Gamb. dict. tract. de auct. leg. tit. 6. num. 460.

Secundo infertur, quod ſi habens beneficium one
ratum penſione, & illam non ſoluerit infra menſem,
vel ſex, aut per annum, & poſtea moriatur penſiona-
rius, non poterit vti regreſſu, & agere ad beneficium
contra ſucceſſorem in illo, quia cum nō egerit aduer
ſus mortuum dum viuebat, videtur remiſiſſe, ita fuit
* tentum in Rot.* in dicta Gebbenen. Monaſterij co-
ram D. Bartholomęo de Petra ſancta, de anno 1516.
teſte Caſſad. deciſ. 2. num. 3. loc. hoc idem etiam fuit
reſolutum in vna Toletan. pēſionis die 24. Octobris
1552. coram Reomano, teſte Caputaq. deciſ. 8. p. 3.
Ant. Aug. deciſ. 2. num. 22. lib. 3.

Ita emphyteuta non cadit a iure ſuo propter alie-
nationem factam irrequiſito domino, vel non ſolu-
tionem canonis, niſi dominus declarauerit, Alex. cōſ.
* 22. lib. 2. & cōſ. 106. col. 2. lib. 4.* communis teſte Iaſ.
26 in dict. l. 2. num. 10. C. de cur. emphyt. ſi eo † viuente
dominus non declarauerit, non poterit contra eius
* hæredes declarare, ita fuit* reſolutum in vna Bono-
nien. bonorum coram D. Triuultio 1521. teſte Caſ-
ſad. dict. deciſ. 2. loc. nam videtur remiſiſſe, & de decla
27 ratione conſtare debet † explicite, Dec. conſ. 146. col.
28 3. verſ. capio ſecundum, nam voluntas in mente † retē-
ta nihil operatur, l. ſi repetendi, C. de cond. ob cauſ. &
29 regulariter pœnæ ad hæredes † non tranſeunt, l. vnica
C. ne ex delict. defun. late Ber. in c. potuit num. 70. cū
mult. ſequen. loc. & cum reuocatio, & declaratio pœ-
næ fiant propter demerita, & ingratitudinem, non
debent tranſire ad ſucceſſores, lege quia tale ff. ſolut.
matrimonio.

Tertio infertur, quod recipiendo penſionem de-
30 curſam videtur renunciatum † regreſſui, ita Caſſad.
dict. deciſ. 2. num. 3. verſ. patet locat. Gamb. de auct.
legat. tit. de penſ. num. 488. Ratio, quia ex hoc colligi
tur voluiſſe pœnam remittere, quia nō cadit debitor
* niſi volente creditore, iuxta ea quæ* communiter vo-
lunt ſcribentes in dict. l. 2. C. de iur. emphyt. ita in ſi-
mili ſi dominus recepit canonem temporis præteri-
31 * ti, † cenſetur remiſſa caducitas, ita vult communis*
* opinio, teſte Gig. de penſ. q. 73. num. 3. a qua* non eſ-
ſe recedendum in praxi tamquam æquiori, & huma-
niori atteſtatur Clar. libr. 5. recep. ſent. §. emphyteu-
ſis q. 10. verſ. ſed hic occurrit in fin. quod procedit
tam in emphyteuſi priuati, quam eccleſiæ Ruin. con
ſil. 70. num. 14. lib. 5. Alex. conſ. 105. num. 15. libro 3.
Dec. conſ. 329. num. 3

Amplia, vt per Pereg. deciſ. 349. in manuſcr.

Declara primo, niſi penſionarius recipiendo pen-
ſionem decurſam proteſtatus fuerit, ita Caſſad. deciſ.
2. ſub num. 3. loc.

Ita in ſimili ſi dominus recipiat canonem tempo-
32 ris præteriti cum proteſtatione, † non cenſetur remit
* tere caducitatem, & eſt communis* opinio, teſtibus
Corn. conſ. 40. in lit. 1. lib. 4. & Clar. q. 10. col. 2. d. §.

* Ego autem in praxi* vidi obſeruari contrarium, id
que poſſet de iure ſuſtineri, nanque huiuſmodi prote
33 ſtatio eſt contraria † facto, vnde non debet releuare,
iuxta ea quæ ſcribit Clar. d. §. emphyteuſis q. 13. verſ.
item quæro, & ita etiam in emphyteuſi eſſe atteſtatur
Ruin. conſ. 110. num. 4. lib. 1. & conſ. 151. nu. 12. eod.
lib. Clar. d. q. 10.

Vltima ſupereſt quæſtio notabilis, pone quod ex
cauſa reſignationis fuit reſeruata penſio centum du
catorum cum reſeruatione regreſſus in euentum nō
ſolutionis, euenit quod fuit poſtmodū caſſata ex cō-
ſenſu vtriuſq; partis medietas, ita quod ſuperſunt 50.
ſcuta, euenit, quod habens beneficium tali penſione
oneratum non ſoluit, quæritur an intret regreſſus?

Pro affirmatiua facit, quia ille tenebatur ſoluere il
lam partem penſionis, quæ non erat caſſata, Paul. de
Caſt. in l. qui ſolidum ff. de leg. 2. præſertim in princ.
Abb. in c. 1. de mut. petit.

Pro negatiua facit, quia regreſſus erat reſeruatus
in euentum non ſolutionis penſionis centum duca-
torum, ſed nunc eſt medietas, ergo, &cæt. nam in
pœnalibus, &cæt.

Quid dicendum?

Hoc dubium fuit propoſitum in Rot. corā Reo-
man. in vna* Abulen. & Toletan. penſionis, in qua
fuit reſolutum, quod de rigore penſionarius pote-
rat regredi ad beneficium, quando partem penſio-
nis non ſoluit, nam pro illa parte non annullata,

regreſſus

34 regreſſus poteſt habere locum, † de æquitate tamen
fuit dictum, vt ſoluatur penſio, & remittatur caduci-
tas, ita Caputaq. deciſ. 9. par. 3.

Aliud etiam notabile dubium fuit diſputatum in
* Rot. coram* proſpero de Sancta Cruce tunc audito-
re Rot. in vna Calaguritan. Canonicatus & præbend.
die 4. Decembris 1551. teſte Caputaq. deciſ. 313. p. 2.
Fuerat reſeruata penſio, cuidam Gregorio 20. duca-
torum, 13. ſuper Canonicatu, & præbenda, & ſeptem
ſuper quodam beneficio de iure patronatus, cū clau-
ſula quod deficiente Rectore, aut renuente in ſolu-
tione dictæ penſionis in totum, vel in partem, liceret
eidē Gregorio liberum habere regreſſum reſpectiue
& corundem realem, & corporalem poſſeſſionem in
gredi. Euenit quod dicebatur alterum beneficiū eſſe
de iure patronatus, & per conſequens quod penſio
ſuper illo reſeruata eſſet nulla, fuit dubitatum an Gre
gorio liceret regredi ad omnia beneficia, vel illa ver-
ba importent regreſſum in parte, cum in parte fuerit
35 dictū de nullitate; fuit reſolutum eſſe locum † regreſ-
ſui, & acceſſui in omnibus beneficiis, quia penſio
prædicta erat de vna re, licet ſit impoſita ſuper duob.
beneficijs ad faciliorem ſolutionem, & ad maiorē il-
lius validitatem, & facit doctrina Bart. in l. 1. ff. de eui
ctio. et per Caputaq. dict. deciſ. Vnde potuit Grego-
rius ad Canonicatum redire.

Et non eſt omittendum, quod in regreſſu hoc re-
ſeruato ob non ſolutionem pēſionis ad hoc vt intret
36 effectualiter, requiritur iudicis canonizatio, † Peregr.
* deciſ. 264. lib. 3. Sarn. deciſ. 124. lib. 1. &* communiter
alii, & prima citatio debet īcipere a principali, ita fuit
deciſum* in vna Segobien. penſionis teſte Peregrin.
dict. deciſ. 164. & iudex non debet canonizare hunc
37 regreſſum niſi † principali fuerit facta intimatio litte-
rarum, eſto quod habuerit notitiam, vel quod procu-
rator fuerit intimatus, vt fuit* reſolutum in vna. Cre-
men. penſionis 10. Decēbris 1529. teſte Sarn. d. dec.
* 124. li. 1. in manuſc.

QVARTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Penſionarius poteſt transferre penſionem ſi hoc ha-
bet in facultate.*
2 *Penſionarijs ſolet quandoque dari facultas transfe-
rendi penſionem.*
3 *Penſio eſt onus temporale.*
4 *Tranſlatio penſionis quid ſit.*
5 *Tranſlatio fit de vna Eccleſia ad aliam.*
6 *Penſionarius poſt tranſlationem nihil habet in pen-
ſione.*
7 *Dupliciter fiunt tranſlationes penſionis.*
8 *Milites S. Petri habent facultatem transferendi pen
ſionem.*
9 *Milites S. Pauli habent eandem facultatem.*
10 *Milites Pij habent idem priuilegium.*
11 *Milites Lauretani fruuntur eodem priuilegio.*
12 *Conclauiſtæ habent priuilegium transferendi penſio-
nem.*
13 *Papa concedit facultatem transferendi penſionem.*
14 *Papa in beneficialibus dominus.*
15 *Legati etiam à latere non poſſunt concedere faculta-
tem transferendi penſionem.*
16 *Tranſlatio penſionis odioſiſſima.*
17 *Penſio poteſt transferri in plures.*
18 *Filius presbyteri nō poteſt ſuccedere in benef. patris.*
19 *Penſio largo modo dicitur beneficium.*
20 *Legitimatus ad beneficia an ad feuda quoque.*
21 *Pater poteſt transferre penſionem in filium etiam
illegitimum, lim. nu. 23.*
22 *Probibitio de benef. non babet locum in penſione.*
24 *Conceſſio tranſlationis penſionis an facilis.*
25 *Tranſlatio penſionis poteſt concedi ſine conſenſu ha
bentis beneficium.*
26 *Procurator poſt obitum quando præſtat conſenſum.*
27 *Litteræ requiruntur in tranſlationis conceſſione.*
28 *Conceſſio tranſlationis penſionis per clauſulas genera
les non cenſetur conceſſa.*
29 *Ex facultate retentionis non venit tranſlatio.*
30 *Diſpenſatio odioſa.*
31 *Facultas transferendi non eſt de iure.*
32 *In odioſis omiſſum habetur pro miſſo.*
33 *Mandatum ad conſentiendum penſioni non ſufficit
ad tranſlationem.*
34 *Regula de infir. non habet locum in tranſlatione pen-
ſionis.*
35 *Habens facultatem transferendi, poteſt quocumque
tempore transferre.*
36 *Habens facultatem alienandi, poteſt alienare etiam
in vltima voluntate.*
37 *Tranſlatio penſionis an corā executore, & num. 38.*
39 *Tranſlati penſionis duobus modis.*
40 *Tranſlatio penſionis poteſt fieri coram conſtituto in
dignitate.*
41 *Milites ſupradicti poſſunt transferre, etiam non oſten
ſis priuilegijs.*
42 *Tranſlatio facta cum ſchedula lacerata, nulla.*
43 *In tranſlatione penſionis non requiritur mentio alia
rum penſionum.*
44 *Narratiua poſita in tranſlatione penſionis eſt veriſi-
canda.*
45 *Clericatus probatur per delationem habitus, & com
munem reputationem.*
46 *Tranſlatio penſionis debet fieri ſecundū formā datā.*
47 *Tranſlatio penſionis eſt intimanda habenti ſoluere pē
ſionem.*
48 *Inter transferentem & tranſlatarium non fit diuiſio
ſed integer terminus ſpectat ad tranſlatarium.*
49 *Penſio diuiditur pro rata inter hæredes, & Rectorē.*
50 *Tranſlatio penſionis non cenſetur remiſſa, niſi expreſ
ſe dicatur.*
51 *Habens penſionem cum regreſſu poteſt transferre cū
eodem regreſſu.*
52 *Tranſlatio penſionis eſt res profana, contra nu. 53.*
53 *Poteſt dari pecunia pro tranſlatione penſionis.*
54 *Conſtitutio Pij V. Confidentia non habet locum in
tranſlatione penſionis.*
55 *Transferens penſionem in N. quam primum clerica-
li charactere etc. poteſt percipere fructum donec
fiat clericus N.*
56 *Conſenſus conditionalis ante conditionis euentum
non cenſetur datus.*
57 *Ius non abdicatur à reſignante ante conditionis euen
tum.*
58 *Dies incertus facit conditionem.*
59 *Clauſula, ex tunc, in actu conditionali, quid efficiat.*
60 *Conditio cauſalis non retrotrahitur.*
61 *Ius penſionis an reſideat penes eum, qui habet vtili-
tatem, vt fit in penſionibus Hiſpaniæ pro Italis,
vel penes eum, qui habet nomen.*
62 *Penſio extinguitur per mortē N. penes quē eſt titulus*

penſionis,& non per mortem illius,penes quem eſt
commodum.
53 *Penſio poteſt transferri ſine ſcientia Papæ.*

QVAESTIO QVARTA.

QVARTO Quæro, An Penſiona
rius poſſit penſionem transferre
in alium,cõmunis* diſtinctio ita
ſe habet.vt ſi reſeruata eſt facul-
1 tas†illam transferendi,poſſit,alias
non,nam quandoque in reſigna-
2 tione beneficij vltra penſionem†
reſeruatur facultas transferendi illam penſionem , vt
in caſu Caputaq.deciſ.298.p.2.
3 Penſio enim†cum ſit onus temporale,vt poſt alios
tradit Put deciſ.202.num.3.lib.3. morte penſionarij
extinguitur,Gig.de penſ.q.1.nu.5.& ideo de vna ad
aliam perſonam,non poteſt transferri,vt ab omnibus
* eſt*receptum.Quoties autem ſumm.Pontifex penſio
nario conceſſit facultatem illam penſionem transfe-
rendi in reſignatione beneficij abſque dubio poteſt
tunc tranferre,vt tradit Gig.de penſ.q.12.nu.2.& eſt
communis opinio omnium Docto.
Et quia materia hæc eſt vtilis, & parum tractata a
Doctoribus,non a b re aliqua ſunt examinanda ex q̃
bus tota materia in compendium dilucidabitur.Vidẽ
dum eſt igitur primo,Quid ſit tranſlatio penſionis 2.
quotuplex.3.quis eam concedat,4.ex qua cauſa con-
cedatur. 5.quibus.6.an indiſtincte cõcedatur.7.an re
quiratur conſenſus:8.an requiratur expeditio litera-
rum.9.quando poſſit transferri.10.coram quo poſſit
trãsferri.11.quid facere debeat translatarius, 12. fru
ctus ad finem ſpectent.
Ad primum reſpondeo,tranſlationem eſſe muta-
4 tionem obligationis†ſoluendi eandem penſionem de
vna perſona ad aliam,factam auctoritate Papæ.Nam
que tranſlatio in materia beneficiali proprie eſt de
5 vna Eccleſia ad aliam,†& de vno princip.7.q.1.vbi ꝓ
eodem accipitur tranſlatio,& mutatio.cap. ſiquis iã
tranſlatus 21.q.2.cap.poſt tranſlationem de renunc.
& habemus titulum de tranſlatione Epiſcoporum,&
ibi Hoſtien.declarat,vnde dicit Mandoſ.de infir.re-
ſign.q.11.nu.3.quod verbum iſtud,tranſlatio penſio
nis,ſecundum ſubiectam materiam nihil aliud eſt , q̃
renunciatio penſionis in alterius fauorem;& ſicut il-
le qui tranſlatus eſt a Canonibus nihil habet commu
ne cum priori beneficio,ita penſionarius poſt trans-
6 lationem†nihil habet in penſione tranſlata,Put.deci.
14.lib.3.Pariſ.conſ.46.in princip.vol.4.& ſic per trãs
lationem penſionis mutatur obligatio ſoluendi pen-
ſionem de vna perſona ad aliam,requiritur tamen au
ctoritas ſuperioris,vt infra dicam.
7 Ad ſecundum,dupliciter fieri tranſlationes penſio
num tradit Mandoſ.in tract.de ſignat grat.tit.trans-
lationes penſionum in princip.ego autem tripliciter
fieri exiſtimo,idque veriſſimum eſt primo,obtenta ,
clauſula transferendi in aſſignatione ipſius penſionis
vt tradit Gig.de penſion.q.12.num.2.& q.88.nu.8.vt
in caſu,in quo conſuluit Card.Pariſ.conſ.46.in princ.
volum.4.
Secundo quoties fuit impoſita penſio abſque illa
clauſula,ſed ipſę partes poſtea ſupplicant,quod pen-
ſio in fauorem N.per A.ſoluenda extinguatur ad ef-
fectum,vt B.reſeruetur,& nõ aliter,vt in caſu in quo
conſuluit Io.Baptiſta Ferrett.conſ.53.

Hoc enim caſu accedente conſenſu illius , qui ha
bet penſionem,& illius qui ſoluit , extinguitur prima
penſio,& noua creatur,Ferrett.dict.conſ.53.num.5.
* Stylus autem*docet,quod de forma prius extingua-
tur prima,& poſtea de nouo ſimilis reſeruetur,Fer-
rett.dict.conſ.nu.10.Gig.de penſ.dict.q.88. nu.8. de
ſtylo atteſtatur Mandoſ.dict.tit.tranſlationes in prĩ-
cip.& hoc caſu,ſi ſecunda penſiõ non aſſignatur vali
de,caſſatio non tenet,Moedan.deciſ.81.& 83.nam ſo
lent apponi verba,& non aliter &c. Mandoſ.loc.cit.
col.1.quę cõditionem faciunt,& ſic ante modum im
pletum penſio prima extincta dici non poteſt,neque
a transferente ius abdicatum,Alex.conſ.73.nu.7.lib.
2.Gozad.conſ.3.ita reſolutum in Rot.*coram Put.4.
Februarij 1540.teſte Moedan.dict.deciſ.81.
Tertio transfertur in vim priuilegiorum conceſſo
rum per ſumm.Pontifices,vt tradit Put.deciſ.4.de pẽ
Ant.Aug.deciſ.164.lib. 3. in manuſcrip. Mandoſ. in
tract.ſignat.grat.tit.tranſlationes &c.col.3.verſ. non
omittam.
Quales primo ſunt Milites S.Petri.quibus conceſ-
8 ſa eſt facultas†transferendi penſionem vſque ad ſum-
mam centum quinquaginta ducatorum de Camera,
inter alia plura priuilegia,quę eis conceſſit Leo X. in
conſtitutione.36.incipi.Sicut prudens.ann.8.& om-
nia huiuſmodi priuilegia confirmauit Clemens VII.
in conſtitutione 16.Miniſterio anno.3.& huius priui
legij mentionem facit Mandoſ.in regul.de infir.reſi-
gnan.q.11.nu.9.Put.deciſ.344.lib.2.
9 Secundo Milites†Sancti Pauli habent etiam hanc
facultatem transferendi penſionem ducentorũ Du-
catorum de Camera,& hoc inter alia priuilegia quæ
eis conceſſit Paul.III.in erectione.& inſtitutione ta-
lis Collegij militum Sancti Pauli,vt habetur in con-
ſtitutione.23.inci.Romanus Pontifex ad onera,ann.
ſexto,quam conſtitutionem confirmauit Iul. III. vt
habetur in conſtitutione 4.incip.circum ſpecta an-
no.primo.
10 Tertio Milites†Pij habent facultatem transferen
di penſionem vſque ad ſummam centum quinquagin
ta Ducatorum de Camera inter alia priuilegia , quæ
eis conceſſit Pius IIII.in erectione huius collegij mi
litum Piorum,vt licet videre in conſtitutione 5.eiuſ-
dem Pij IIII.incip.Pij patris ann.3.& in conſtitutio
ne.16.incip. cum nos anno etiam 1.
11 Quarto Militibus†Lauretanis fuit a S.D.N.Sixto
V.cum alijs ampliſſimis priuilegijs data facultas trans
ferendi ducentos Ducatos de Camera, vt habetur in
erectione huius collegij militum Lauretanorum in
conſtitutione eiuſdem Sixti V. 35. incip. poſtquam
anno 2.
12 Quinto Conclauiſtæ†qui Conclaui in quo aſſump
tus eſt ad apicem apoſtolatus Sixtus V.ab eodem Six-
to V.habuerunt facultatem transferendi penſiones
vſque ad ſummam centum Ducatorum,vt habetur ,
in conſtitutione 32.Circum ſpecta anno 1.quod pri
uilegium fuit etiam ab alijs ſummis Pontificibus Cõ
clauiſtis conceſſum,& concedi nunc à S.D.N.Grego
rio XIIII.his qui huic proximo Conclaui interfue-
runt,in quo ſanctitas ſuas poſt controuerſiam duo-
rum fere menſium aſſumpta fuit ad ſummum Ponti-
ficatum,compertum habeo , cui Conclaui interfui
cum Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo Domino meo
Cardinali Montis Regalis.
Ad tertium reſpondeo,ſolum ſumm.Pontificem
13 poſſe hanc facultatem†transferendi penſionem con-
* cedere,vt omnibus compertum*eſt,nam vidimus to
ta die

ta die ab ipſo dumtaxat concedi.
Nec contingit dubitari,an Summ. Pontifex poſſit
concedere dictam facultatem, vt in ſpecie tradit Car
14 din.Pariſ.conſ.46.num.1.Quandoquidem†in benefi-
cialibus ſit abſolute Dominus , & habeat liberam,&
plenam diſpoſitionem ad ſui libitum, capitul.propo-
ſuit §.licet de conceſſ.pręben.Dec.conſ.137. nu.2.&
conſ.141.col.2.& conſ.624.ante nu.20. & in ca.quæ
in Eccleſiarum num.32.poſt Felyn.num. 60. de con-
ſtitut.ex quo infertur, quod neque Ordinarij neque
15 Legati etiam à latere † poterunt huiuſmodi facultatẽ
* iure ſuo concedere, vt communiter * ab omnibus &
de ſtylo receptum eſt.
Ad quartum reſpondeo huiuſmodi facultatẽ tranſ
ferendi penſionem cõcedi ex cauſa bene uiſa ſummo
16 Pontifici,namque tranſlatio†eſt odioſiſſima , Capu-
taq.deciſio.303.num.10. par. 2. cum per eam proro-
gatur ſeruitus beneficij,Sarn.de infir.reſign. q. 16.
Ad quintum reſpondeo,quod cauſa ſubſiſtente &
bene viſa conceditur quibuſcumque , inficiari tamen
non poteſt,quod vt plurimum ſolet dari huiuſmodi
facultas Cardinalibus,& alijs perſonis benemeritis.
Et qui habent huiuſmodi facultatem poſſunt trãſ-
ferre in omnes dummodo idoneos , & non ſolum in
17 vnam perſonam,ſed etiam†in plures,vt de * ſtylo tra-
* dit Gig.de penſ.q.86.ante nu.1.
Sed hic quæritur,an habens huiuſmodi facultatem
transferendi poſſit transferre in filium etiam illegiti-
mum? Mandoſ.tract.ſigna.grat.d.tit.tranſlationes co.
vlt.in fi.tenet,quod non,quia Clemẽ. VII.in conſtitu
tione 36.incip.ad Canonum ann.7.ſtatuit ut filius p̃-
18 sbyteri non poſſit ſuccedere in beneficio† per patrem
obtento nec immediate,& huius conſtitutionis ver-
ba ponit Gig.de penſ.q.85.circa princi.ſub verbo.n.
beneficio comprehenditur penſio Eccleſiaſtica, quæ
19 largo modo†beneficium dici poteſt,Clem.2.§.penul.
de vit.& honeſt.cleric.Felyn.in cap.poſtulaſti nu. 8.in
4.declaratione de reſcrip.& in c.de quarta num.16.de
præſcrip.late Caccialup.de penſ.qu.30.eo magis quia
in dicta conſtitutione apponitur dictio, quodcunq;,
quæ importat omnimodam generalitatem.Hinc dicit
20 Dec.conſ.77.col.2.quod legitimatus ad omnia †bene
ficia curata,& non curata cenſetur etiam legitimatus
ad feudum,cum feudum largo modo ſit beneficium,
ita,&c.
His non obſtan.contraria opinio eſt verior, vt ha-
bens facultatem transferendi poſſit transferre etiam
21 in filium,non obſtante dicta conſtitutione Clemen.
VII.quam opinionem in terminis tenet Gig.de penſ.
q.86.nu.5.verſ.prædictis tamen non obſtant. quia ra
tio prohibitionis huiuſmodi, de qua in dicta conſti-
tutione fuit,ne noretur ſucceſſio in beneficijs,& ne fi
lius miniſtret vbi pater miniſtrauit vti patris hęres,c.
ex tranſmiſſa in fin.& c.ad extirpandas vbi Anton. de
Butr.de fili.presbyt.& late habetur in c.15. Conci.Tri
dent.ſeſſ.25.de reformat.quæ ratio ceſſat in penſione
22 vt ſatis clarum eſt;ergo prohibitio de beneficio†non
vendicabit ſibi locũ in penſione,vt late explicat Gig.
de penſ.q.28.& eo magis , vbi non adeſt eadem ratio,
& in exorbitantibus c.quæ a iure communi de regul.
iur.in 6.c.is,qui in fin.de fili.presbyt.lib.6.Bal. in c.1.
§.porro tit.quę fu.prima cauſ.amitt.benef.in vſib.feu.
ex quibus ſatis colligitur reſponſio ad argumenta in
contrarium adducta.
Et hoc etiam ſtante decreto Conc.Triden.ca.15.
ſeſſ.25.de reformat.quo cauetur,vt incontinentiæ pa
ternæ memoria longiſſime arceatur à locis Deo con

ſecratis,ut filius non poſſit habere beneficium in Ec-
cleſia,in qua pater illud habuit,vel habet, etiam ſi ſit
diſſimile,atque etiam penſionem ſuper fructib. illius
beneficij,nam ibi illud ſtatuitur ob memoriam bene-
ficij,quod habuit pater,in caſu noſtro ſecus,nam po-
tuit iſte habere penſionem ex cauſa,ut melius ſuſten-
tari ualeat,vnde hæc concluſio eſſet limitanda, quãdo
23 pater habuiſſet penſionem†ex cauſa reſignationis,ne
nimium diſpendium patiatur cum facultate transferẽ
di,nam tali caſu non poſſet poſtea transferre penſio
nem in filium ex cauſa ſupra relata & comprehenſa,in
decreto.
An poſſit transferri penſio in Hæreticos? dicas ne
* gatiue,pro ut eſt communis * & recepta Doctorum
omnium ſententia,ſed quid in filios? Doctores diſtin
guunt;ego autem non inſiſtam,alias enim fuit reſolu
* tum,*quod penſio tranſlata ab Epiſcopo filio Hære
tici,ſed qui erat valide reputatus habilis ad penſiones,
& beneficia per 30.annos valet,Ant.Auguſt.dec.358.
libro 3.
Et ſi quis tranſtulit penſionem in ſcholarem,cum
primum,clericali ordine fuerit inſignitus, poteſt exi-
gere ante clericatum,deciſion.lib.miſcell.260. manu-
ſcript.
Et huiuſmodi tranſlatio facta in ſcholarem,cũ pri
mum clericali charactere fuerit inſignitus non eſt nul
la,ſed conditionalis,Paleot.deciſ.351.in manuſcri. &
tradit Hieronym.Gabriell,conſ.189.num.7.lib.2.vbi
appellat gratiam conditionalem,vnde reſpõdit , quod
hæc gratia refertur ad diem characteris ſuſcepti,& ꝓ
pterea ante exiſtentiam & aduentum diei,non poteſt
dici reſeruata,cap.ſi pro te ubi no.de reſcr.in 6.Gem.
conſ.107.in fin.Caſſador.deciſ.3.num.6.& 14.de præ
ben.& clauſula ex nunc pro vt ex tunc refertur tantũ
ad diem conditionis,Card.& Imol.in c.1.de conceſſ.
præben.num.10.Cardi.Pariſ.conſ.82.nu.17.volu. 4.&
per conſequens ſi ille fuit ordinatus prima tonſura a
non ſuo Epiſcopo,quamuis prima tonſura non ſit or
do,per illam imprimitur character, ut eſt communis
* *opinio teſte Gabr.conſ.181.num.3.vol.2. etiam ſi
non a ſuo Epiſcopo recipiatur ſeruata forma Eccle-
* ſiæ Guid.Pap.deciſ.449.*communis opinio Docto
rum,verum non habet executionem,Guid.Bon.deci.
99.Cott.deciſ.66.Hoſt.in ſumm.de tempor. ordina.
num.5.Ideo ei non poteſt reſeruari penſio, commu-
* nis*opinio teſte Gabr.d.conſ.181.num.6.Rebuff.de
pacific.poſſeſſ.num.191.ita concludit Gabr.dict.con
ſil.189.col.1.& 2.
Ad ſextum reſpondeo antiquo tempore de facili
24 conceſſam fuiſſe huiuſmodi facultatem transferendi
penſiones,Leo enim X.paſſim hoc concedebat,vt tra
dunt Gig.de penſ.q.12.nu.2.in fin.Mandoſ.q.11. reg.
de infir.reſig.n.9.Clemẽs vero VII.& Paul.III. & alij
ſucceſſores difficilius id concedebant ; tpe felicis re-
cordationis Gregorij XIII.& S.D.N.Sixti V.vidi ob
ſeruari,vt nemini concedat huiuſmodi facultas trans
ferendi penſionem niſi Cardinalibus,aut alijs perſo-
nis benemeritis de ſede Apoſtolica,& ex cauſa , & vt
plurimum datur dicta facultas in reſignatione,nam,ſi
Cardinales reſignant Epiſcopatum & reſeruatur pen
ſio mille ducatorum,ſolet ſummus Pontifex concede
re,& cum maxima difficultate,facultatem transferen
di 500.Ducatos,& ita obſeruatur,nãque nõ ſolet cõ
cedi,vt poſſit transferre totam penſionem , ſed tertiã
partem,vel medietatem,& hoc ſit cum conſenſu reſi
gnatarij,& extra Italiam facilius conceditur,ita Man
doſ.tract.de ſignat.grat.tit.tranſlationes col.2. vbi ẽt
verſ.

verſ.clauſula,dicit quod clauſula,cũ facultate transfe
rendi denegatur in Italia,extra vero Italiam concedi
tur,id eſt intelligendum eo modo,vt ſupra dixi, cum
hodie ſummi Pontifices ſe reddant difficiles etiam ex
tra †taliam,& id ſolet peti,vt poſſint remunerare fa-
miliares in articulo mortis.

Ad ſeptimum poteſt ſumm.Pontifex abque dubio
25 ſine conſenſu habentis†beneficium oneratum penſio
ne concedere penſionario facultatem transferendi,
cum hoc ſit iuris poſitiui,& in iſtis Papa omnia po-
teſt,ſicuti etiam dicimus quod poteſt imponere pen-
ſionem ſine conſenſu,Gig.de penſ.q.6.Caputaq.de-
cis.316.p.2.Gamb.de auct.leg.a later.lib.10.nu. 387.
& hoc tota die communiter practicatur ,namque pri
uilegium conceſſum a Leone X.militibus S. Petri , &
priuilegium conceſſum a Paulo III.militibus S. Pau-
li,& à Pio IIII.militibus pijs,& quod conceſſum eſt
a Sixto V. militibus Lauretanis,& Conclauiſtis cir-
ca tranſlationem penſionis,procedit abſque vllo cõ
ſenſu,immo in allegatis conſtitutionibus exprimitur,
vt poſſint penſiones dicti milites trãsferre etiam ſine
conſenſu eaſdem penſiones ſoluere debentium,& ob
id etiam derogatur regulæ Cancellariæ de conſenſu
in penſionibus requiſito præſtando,ac ſtylo in ſimili
bus reſeruationibus hactenus obſeruato.

Sed in alijs duobus tranſlationibus ſolet dari con-
ſenſus:namque ſi concedit Summus Pontifex reſignã
ti facultatem transferendi penſionem,vtique tũc præ
ſtatur ad hoc conſenſus reſignatarij. Ita etiam in con
ceſſione alterius facultatis transferendi, pro vt de ſty
* lo*eſſe omnes Curiales ſciunt.Ideo tranſlatio ſine cõ
ſenſu habentis beneficium iudicatur inualida.Anton.
Aug. deciſ.90.lib.3.in manuſcr.

Qui conſenſus præſtatur ſicuti in penſionibus &
reſignationibus,vt dicam ſuo loco.

Et poteſt præſtari etiam per procuratorem, vt om
26 nibus eſt compertum,immo † procurator poſt obitũ
conſtituentis poteſt præſtare huiuſmodi conſenſum,
iuxta ea,quæ tradit Caſſad.deciſ.1.de renunc.namque
ſemper uoluntas durare cenſetur, donec de mutatio-
ne appareat l.cum qui ff.de probat.l.fideicommiſſa §.
ſi rem.ff.de leg.3.c.maiores §.vult.de bapt. Capr.cõ
* ſil.115.immo alias fuit* reſolutum in Rota. potuiſſe
procuratorem præſtare hunc cõſenſum poſt lapſum
quadriennij poſt obitum principalis,vt per Moedan.
deciſ.219.incip.penſionem habens alias eſt 12.ſub ti.
de renunc.Mandoſ.in dict.tit.tranſlationes colum.2.
verſ.quærebatur.

Limita niſi tranſlatio fuiſſet nulla ; nam tranſlatio
nulla facit vt non poſſit procurator conſentire poſt
mortem in vim ſupplicationis in vita,Moedanus dic.
deciſio. 219.

27 Ad octauum reſpondeo,†requiri litteras,& ita ſer-
* uat* ſtylus nouiſſimus.

Facultas enim transferendi non cenſetur conceſſa
28 per qualcumque†clauſulas,Mandoſ.dict.titu.tranſla-
tiones in princip.niſi expreſſe dicatur, Sarnen. quem
refert,& ſequitur Caputaqu.deciſ.303.nu.2.p. 2.ideo
ſubdit num.3.quod requiritur ſpecifica mentio. Ex
quo infertur primo, quod niſi concedatur facultas
transferendi non cenſetur data,ſecundo infertur nõ
cenſeri datam per verba prægnantia,quia cum tranſla
tio ſit odioſiſſima,ut in ſpecie,inquit Caputaq. d.de
ciſ.303.nu.10.pa.2.quia per eam prorogatur ſeruitus
beneficij.Sarn.de infir.reſigna.q.16.ideo ſtricta fieri
debet interpretatio,ſicut in odioſis fieri debet, Dyn.
in reg.odia de reg.iur.in 6.

Tertio infertur, quod ſi quis habuit facultatem
transferendi pẽſionem ſibi reſeruatam, & poſtea fuit
promotus ad Cathedralem vel Metropolitanam Ec-
29 cleſiam,ac ne penſio vacet, fuit †ei conceſſa facultas
retinendi penſionem,ſi etiam ſpecifice non fuit ei cõ
ceſſa illa facultas transferendi,quamuis ſit conceſſa fa
cultas retinendi , non uidetur tamen conceſſa huiuſ-
* modi facultas transferendi,ita fuit*reſolutum in vna
Areti.ſiue Senen.penſionis inter Cardinalem Migna-
nellum,& Epiſcopum Sarnen.coram Decano die 3.
Iunij 1552.quæ deciſio fuit confirmata die 16.Decẽ
bris 1552.teſte Caputaqu.deciſ.319.par.2. ita etiam*
* fuit reſolutum in vna Mediolanen.penſionis 2.Decẽ
bris 1552.coram D.Reomano, teſte Caputaq. deciſ.
313.p.2.Ratio eſt,quia facultas transferendi non eſt
quid acceſſorium ad penſionem,ſed eſt quid extrinſe
cum,nec eſt de eſſe & natura penſionis,ideo erat ſpe-
ciali nota digna,& hanc Rotæ ſententiam docte tue-
tur Anaſt.Germon.in tract.de indult.§.ſi vero illa. n.
52.& 53.Accedit,quia tranſlatio eſt odioſiſſima Ca-
putaq.dic.deciſ.303.num.10.cum per eam prorogẽt
ſeruitus eccleſiæ,Sarn.de infir.reſign.q.16.Et in odio
ſis non fit ampliatio,ſed reſtrictio regu.odia de regu.
iur.Et quia retẽtio eſt diſpenſatio c. cum in cunctis.
30 §.cum vero.de electio.&†diſpenſatio eſt odioſa. cap.
1.de fil. presb. Ideo verba ſtricte erunt intelligenda.
Gemin.conſ.33.col.4.verſ.cum verba , dixi late in ca.
at ſi clerici.§.de adulterijs.de iud.Accedit quia facul-
31 tas transferendi†penſionem non eſt de iure,neque de
natura penſionis,immo contra naturam , vt dicit Ca-
putaq.deciſ.303.num.11.& 12.p.2.cum penſio ſit ad
tempus,& extinguatur morte penſionarij, ſicut vſuſ-
fructus.c.vlt.de pignor.§.finitur,inſt.de vſufruct.& ta
men dicta facultas operatur perpetuitatem penſionis
poſt mortem penſionarij.Sarn.dict.q.16.de infir.reſi-
gn.Ideo requirit ſpecialem notam.

Et hoc ampliatur procedere etiam ſi in facultate
retentionis penſionis data in promotione, adſit clau-
ſula pro expreſſ.haben.&c.namque ſub hac facultate
& clauſula non intelligitur data facultas transferendi;
* ita inclinarunt Domini de Rot.*in vna Mediolanẽ.
penſionis coram Domino Reomano die 16. Maij
1552.teſte Caputaqu. deciſ. 303. ex rationibus ſupra
adductis.

Quarto infertur,quod in facultate transferendi pẽ
ſionem,ſunt exprimendæ qualitates & clauſulæ, quæ
tertio poſſunt præiudicare,quia facultas trãsferẽdi eſt
digna ſpeciali nota cum omnibus qualitatibus , cum
32 ſit odioſa,&in odioſis quicquid†eſt omiſſum habetur
pro omiſſo.l.commodiſſime.ff. de li.& poſthu.c.odia
de reg.iur.in 6.Bellam.deciſ.752,Aretin.conſ.7.col.2.
Soci.ſen.conſ.9.p.2.Rot.deciſ.331.in nou.qui omnes
loquuntur de hac re,vt tradit Caputaq.qui hęc vult in
ſpecie deciſ.313.p.2.

Quinto infertur,quod mandatum ad conſentien-
dum penſioni in fauorem N.cum quibuſdam†clauſu
33 lis non ſufficit ad clauſulam transferendi penſionem,
* ita tenet*Rot.& habemus deciſ.Peregr.55.lib.1.in
manuſcr.

Ad nonum reſpondetur,habentem facultatẽ tranſ
34 ferendi poſſe quocunque†tempore transferre, prout
voluerit,etiam in mortis articulo,namq; facultas trãſ
ferẽdi ſolet dari rite his verbis cũ facultate penſionẽ
ipſam in totũ vel in partẽ ſimul vel ſucceſſiue in vnã
vel plures perſonas eccleſiaſticas,& quæcumque be-
neficia eccleſiaſtica obtinentes per eundem N. quan
documque ſibi placuerit nominare etiam in manibus
cuiuſ-

cuiuſcunque perſonæ etiam in dignitate eccleſiaſtica
cõſtituti,ſeu canonici cuiuſcunq.cathedralis ſeu Me
tropolitanæ eccleſiæ,aut Ordinarij loci etiam in mor
tis articulo in Romana Curia vel extra eam,& alias in
forma ſolita latiſſime extenden.abſque alio dicti A.q
ad hoc expreſſe conſenſit,& ſucceſſorum præfatorũ
de ſuper adhibendo conſenſu transferendi,&c.Huiuſ
modi verba ponit Mandoſ.tract.de ſignat.grat. dict.
tit.tranſlationes penſionum col.verſ.clauſula poteſta
tis,& ita vidi obſeruari,immo etiam ſi non fuiſſet ex-
preſſum,vt poſſit trãsferri in articulo mortis,poterit
dicto tempore fieri tranſlatio,quia non reperiebatur
prohibitũ,dato quod de ſtylo ſoleret talis clauſula ap
poni,ita fuit reſolutum in vna* Gerunden. penſionis
coram D.Thoma de Tanis die 13. Maij 1541. teſte
Put.deciſ.6.tit.de penſion.alias 138.lib.1.in impreſſis
Sarn.in deciſ.8.in addit.ad ſuas regulas in manuſcrip.
35 vbi per hoc dicit regulam de infirmis non habere†lo
cum in tranſlatione penſionis quod voluit idem Sar
dic.regul.de infir.regn.q.16.num.vbi refert fuiſſe* de
ciſum in Rot.tempore Leonis X.valuiſſe tranſlatio-
nem factam in articulo mortis nutu magis quam ver
bis,non obſtat.regul.per plura.Idem concludit Man-
doſ.ibid.q.11.Ita etiam data facultate alienãdi poteſt
ille alienare non ſolum inter viuos ſed etiam in vltima
36 voluntate † l.ſi quis prioris §.ſi certum ff.ſi certum pe
tatur,Soccin.cõſ.43.num.2 col.4.& per hanc & alias
multas rationes,poſſe fieri translationem in articulo
mortis firmant Pariſ.conſ.46.vol.4. Gamb. de auct.
leg.lib.6.tit.de penſ.num.635.

Solet etiam dari clauſula quod litteris non confe-
ctis poſſit fieri tranſlatio,vt tradit Mandoſ.dict. titu.
tranſlationes col.3,quę clauſula multum prodeſt,quia
non requiritur expeditio literarum,& hinc eſt quod
dicta clauſula non obtenta translatio facta coram exe
cutore ante expeditionem & præſentationem†littera
37 rum eſt inualida Rot.deciſ.459.in nou. Put. deciſio.
246.num.2.lib.3.Gamb.de auct.leg.a later.tit.de pẽſ.
num.638.Mandoſ.locô citat.verſ.non nunquam,Ro
man.conſ.353.ante num.7.Caſſan.conſ.10. num.16.
executor enim Apoſtolicus non poteſt iuriſdictionẽ
exercere ante expeditionem litterarum & illarum re
ceptionem,Caſſad.deciſ.vlt.num.12.de reſtit. ſpoliat.
Bellam.deciſ.10.Card.Pariſ.conſ.12. num.18. vol.4.
Mil.in repert.in verb.gratia Apoſtolica Crauett.cõſ.
134.num.22.Ideo tranſlatio facta per procuratorem
litteris nõ expeditis neque præſentatis nõ valet,Cre
ſcent.dec.298.lib.1.in manuſcr.Put.deciſ.8.de proba
tionibus.

38 Limita niſi fuiſſet†facta translatio coram executo-
re vigore proceſſus fulminati,nam hoc ſufficit,ſi po-
* ſtea,conſtabit de literis originalibus,*ita fuit conclu
ſum in Rot.teſte Achill.deciſ.2.de off.deleg.in manu
ſcr.in vna Zamoren.penſionis die 11.Aprilis 1549.te
ſte etiam Put.deciſ.246.lib.4. quia per productionẽ
inſerti Iudex erat certus de iuriſdictione,& Iudex po
teſt dare fidem inſerto parte non opponente , vt late
explicat Put.dict.deciſ.

39 Ad decimum reſpondeo†duobus modis poſſe fie
ri tranſlationem,vel coram ſummo Pontifice via ſup
plicationis in qua petitur,quod penſio abſque facul-
tate transferendi aſſignata caſſetur,extinguatur,& an
nulletur ad effectum vt ſimilis penſio in fauorem alte
rius cõſtituatur ſeu reſeruetur,ſupplicat ille N.tertius
vt ſibi penſio huiuſmodi aſſignetur, ſeu reſeruetur,
cum clauſulis & decretis in prima penſione conten-
tis,ita Mandoſ.dict.tit.translationes col.2.verſ.rurſus
qui notabiliter dicit quod ſub illis verbis,cum clauſu-
lis in prima penſione contentis,nõ venit facultas trãs
ferendi,quia huiuſmodi facultas erat perſonalis & qa
non poterat extendi vltra primam vicem,arg.l.boues
§.hoc ſermone ff.de verb.ſignifi.

Et ſub hac forma fit quoties non adeſt facultas
transferendi,& hoc difficiliter concedi obſeruaui, &
non niſi pro perſonis valde benemeritis, & ſi penſio
eſt reſeruata ſuper cathedrali quando proponitur ec-
cleſia Conſiſtorio per Cardinalem,optimum eſſet di
cere,quæ eſt grauata penſione annua mille ducatorũ
quæ extinguitur & caſſatur ad effectum vt &c.ita fuit
factum in eccleſia Roſſanen. vacante per ceſſionem
hoc anno.

40 Secundo modo†coram aliquo in dignitate conſti-
tuto.Nauarr.conſ.45.num. 1.de præben.per viam cõ-
tractus,vel per viam vltimæ voluntatis,vt late per Par.
dict.conſ.46.vol.4.Et vt plurimum fit coram Nota-
rio & teſtibus,nam hoc ſolet exprimi in facultate cõ
ceſſa transferendi per hæc verba,in eadem Curia, vel
extra etiam in mortis articulo in clericũ ſeu clericos
coniugatos , per eos eligendos etiam quemcum-
que & qualiacumque beneficia eccleſiaſtica & pen-
ſiones obtinentes in totum vel in partem etiam corã
ſolis Notario & teſtibus,etiam laicis,etiam ſine con-
ſenſu eaſdem penſiones ſoluere debentium.

Ita Milites ſancti Petri,ſancti Pauli,Pij,& Laureta
ni poſſunt transferre & coram perſona in dignitate
eccleſiaſtica conſtituta & coram Notario & teſtibus,
& ſic coram ſuperiore & non ſuperiore expreſſe ha-
betur in conſtitutionibus Leonis X.circa milites ſan-
cti Petri,Pauli III.circa milites ſancti Pauli,Pij IV.cir
ca milites pios,Sixti V.circa Lauretanos , & tradunt
Put.deciſ.344.in princ.lib.2.Ant.Auguſt. deciſ.3. &
deciſ.164.lib.3.Idem Put.deciſ.3.10.& 16.tit.de pen-
ſio.Mandoſ.in locis citatis,Chiſan.deciſ.111.

41 Amplia†vt poſſint hoc facere etiam non oſtenſis
priuilegijs militum& liter is penſionis,ita fuit conclu
* ſum*in vna Senen.penſionis die 2.Decembris 1545.
coram Cardin.de S.cruce,teſte Put.de.prędicta 344.
lib.2.ex rationibus ibi allegatis, Ant. Auguſt. loc.cit.
Mandoſ.dict.tit.translationes col.vlt.

Vnde alias fuit dubitatum quia quidam à Notario
fieri fecit inſtrumentum tranſlationis penſionis , pro
vt in iſto memoriali etiam memoriali in totum non
lecto an ſubſiſtat translatio,fuit reſolutum affirmati-
ue in vna Iſpalen.penſionis 13.Octobris,1545.coram
Put.vt ipſe reſtatur deciſ.6.de fid.inſtrum.quia trãsfe
rens fuit confiſus de fide Notarij.

42 Econtrario , †translatio facta cum ſchedula po-
ſtea lacerata eſt inualida,Ant.Auguſt. deciſ.33.lib.3.
niſi conſtet de ea,Put.dict.deciſ.6.de fid. inſtrum. in
manuſcr.& cenſetur valide translata,ſi ſit in translatio
ne dictum iuxta formam memoralis,Caputaq. deciſ.
410.lib.primo in manuſcr.

Et in translatione penſionis non requiritur men-
43 tio aliarum †penſionum,Creſcent.deciſ.240.lib. 1.
Naratiua autem poſita in translatione eſt verifican
44 da de iure,Peregr.deciſ.146.lib.2.in manuſcr.
Et ſi translatarius exiſtat in poſſeſſione , exigendi
penſionem,non tenetur verificare literas ſuas,Moed.
dec.158.Put. deciſ.8. de probat.eo magis ſi habeat
clauſulam ſine retardatione etiam in Iudicio poſſeſ-
ſorio non tenebitur,Put.deciſ.247.lib.1.
Et ſi clericus vxoratus transfert penſionem,tranſ-
latarius

latarius ſufficit quod probet clericatum ipſius per de
45 lationem†habitus,& communem reputationem,Put.
deciſ.14.de probat in manuſcr.
Et tandem dicendum eſt quod tranſlatio debet fie
46 ri ſecundum formam†datam,Caputaq.deciſ.132.li.2.
in manuſcr.
47 Ad vndecimum reſpondeo†tranſlationem eſſe inti
* mandam habenti ſoluere penſionem,& ita*practica-
tur,vnde habens facultatem transferendi penſionem,
dummodo intimet tranſlationem infra tres menſes,
debet intimare,& hoc procedit quamuis non transfe
rat abſenti,nam nihilominus tenetur intimare infra
dictos tres menſes, Put.deciſ. 72. de penſ.in manu-
ſcr.Caſſad.deciſ.10.de reſcr.Gig.de penſ.q.85. nume.
9.Et ſi penſio fuit traſlata ſuper pluribus beneficiis ,
tranſlatarius debet petere penſionem tranſlatam pro
rata,ita Paleott.deciſ.304.in manuſcriptis.
Ad duodecimum,dum quæritur an tranſlata pen-
ſione terminus proximus ſit diuidendus pro rata in
ter transferentem & heredem ipſius ac tranſlatarium
multa poſſunt allegari pro vtraque parte,quæ omitto
cum habeamus in hoc notabilem deciſionem Rotæ
factam ſub die 17.die 17.Februarij.1547.in vna*Gra
naten.penſionis coram D.Proſpero de ſancta cruce.
Cardinali ampliſſimo tunc Auditore Rot.nãque Epi
ſcopus Veronen.habuit facultatem transferendi pen
ſionem.2000.ducatorum ſuper fructibus dictæ Ec-
cleſiæ Granaten.die 4.Decembris 1543. illam tran-
ſtulit in fauorem Cardinalis Poli: fuit dubitatum in .
Rot.an terminus Natiuitatis D.N.qui poſtea per pau
cos dies ceſſit,& venit pro rata deberet diuidi inter
hæredes dicti Epiſcopi & ipſum Cardinalem Polum
iuxta terminos l.diuortio in principio ff.ſolut.matr.&
iuxta ea quę ſcribunt Caccialup.de penſ.q.23.& Gig.
q.53.Hoc tamen non obſtante contrarium fuit con-
cluſum,quod dicta diuiſio fieri non deberet † ſed ille
48 terminus integre ad Cardinalem ſpectaret,vt atteſta-
tur ipſe Cardinalis ſanctæ crucis deciſ.126. in manuſ
cr.Pelegr.deciſ.48.in vna Granaten.lib.2.in manuſcr.
* Put.deciſ.14.lib.3.& ita ſæpe fuiſſe*reſolutum a Ro
ta,atteſtatur Gabr.conſ.191.num.3.vol.2.quia allega
ta in cõtrarium loquuntur in actu neceſſario,nos au
tem ſumus in actu voluntario vt per Bart.in l.vlt.ff.de
iure fiſci,Roman. conſ. 10.& ante diem Natiuitatis
non ceſſerat neque venerat dies,& ſic actio non erat
orta,cum ergo actionem orituram extinguat,& caſ-
ſet,& hoc vltra in alium transferat non reſeruato iure
quo ad fructus præteritos cenſetur illud ius donaſſe.
Ex quo concludendum quod quandocunque fue
rit facta tranſlatio integer terminus proximus ſpectat
ad tranſlatarium,Put.deciſ.3.& 7.titu.de penſ.Peleg.
deciſ.48.lib.2.in manuſcri.
Limit.niſi ſibi reſeruaſſet fructus præteritos , Put.
deciſ.14.prope fin.lib.3.
In neceſſaria extinctione quando ſcilicet moritur
* penſionarius alias Rot.*tenuit eſſe faciendam diſtin
ctionẽ iuxta terminos l.defuncta vbi Doctores. ff. de
vſufr.Put.dic.deciſ.14.lib.3.Pelegr.deciſ.48.lib.2.Ale
xand.conſ.82.num.1.lib.2. Sed mutatis Auditoribus
in hoc articulo Rota mutauit opinionem,& firmauit
vt numeratione temporis facta a die reſeruationis ꝓ
49 rata temporis quo intra illum†annum vixit penſiona-
rius detur hæredibus , & reſiduum remaneat rectori
beneficij,ita vt diuiſio fiat ſecundum formam l.diuor
tio ff.ſolut.matrim.vbi Alberic.nu. 13.late Couarr.li.
1.variar.reſolut.c.15.nu.13.vt atteſtatur Hieron.Ga-
briell.conſ.191.nu.9.vol.2.
Et ſicuti non cenſetur data facultas transferendi
penſionem niſi expreſſe dicatur , vt ſupra dictum eſt,
* & eſt communis*reſolutio Doctorum quod clauſu-
læ generales non ſuffragantur;Ita non cenſetur remiſ
50 ſa niſi etiam†dicatur,Caputaq.deciſ.308.vbi refert no
* tabilem caſum*deciſum in Rota in vna Toletan. die
8.Iunij 1554.vel quod quis non velit vti ea, vt omni-
bus clarum eſt.
Et qui habet penſionem cum regreſſu ob non ſolu
51 tionem,& facultatem†transferendi ſimiles penſiones,
poteſt transferre cum eodem regreſſu ob non ſolu-
tionem,& tranſlatio facta intelligitur hoc modo, ita
* fuit*reſolutum in Rot.teſte Guid. Bono deciſ. 142.
52 Et tranſlatio penſionis † eſt omnino res profana,
* ita*ſępius iudicauit Rot.vt atteſtatur Gamb. de auct.
leg.tit.de penſ.num.633. idque poteſt probari ex ra-
tionibus deductis per Gig.de penſ. qu. 99.vbi quærit
an poſſit dari pecunia pro tranſlatione penſionis & ꝓ
53 multa concludit†affirmatiue abſq; ſimonia , & faciũt
quę ſcribit Sarn.de infir.reſign.q.16.numer.4.& alias
ego conſului conſtitutionem Pij V. de confidentia
54 non habere locum in tranſlatione†pẽſionis, vt ſuo lo
co latius dicam.Hodie autem Rot. tenet quod pen-
* ſio non ſit profana ſed annexa ſpirituali, ita dictum*
in vna Britorien. coram Gypſio die 12. Decembris
1588.& die 3.Martij 1589.Gab.conſi.291.n.7.vo.2.
Sed dubium eſt notabile quod pluries contingit.
Titius conſenſit extinctioni penſionis ad effectum il
lius tranſlationis in N.cum primum clericali characte
re fuerit inſignitus & non aliter nec alio modo, N.nõ
erat laicus,poſtea effectus clericus & per conſequens
capax tranſlationis penſionis ; Quæritur an potuerit
Titius terminos penſionis exigere pendente cõditio-
ne,ſcilicet vſque quo fuerit effectus habilis N. & ſic,
an,ſi perceperit,teneatur reſtituere?
Pro negatiua opinione , quod poſt extinctionem
non potuerit exigere.
Primo quia ſummus Pontifex admiſit extinctionẽ
ſimpliciter licet ad effectum vt reſeruetur N. & poſt
extinctionem nullum hẽt ius, ideo nõ poterit exigere.
Secundo quia Titius conſenſit ex tunc penſioni,
ideo ab illa die fuit extinctum omne ius illius, Pariſi.
conſ.82.nu.17.vol.4.
Tertio eo magis quia iam venit dies conditionis,
quia N.effectus fuit clericus.
55 His tamen†non obſtantibus contrariam opinionẽ
in indiuiduo in facti contingentia interrogatus cum
lis penderet tenuit Gabriell.conſ.185.& conſ.186.n.
11.libro.1.cuius opinio mihi uidetur in puncto iuris
poſſe ſuſtentari,quia non conſenſit ſimpliciter extin
ctioni penſionis,ſed ad effectum tranſlationis in N.
& non aliter,vnde conſenſus eſt conditionalis,& an-
56 te conditionis euentum † perinde eſt ac ſi non fuiſſet
datus ſtante clauſula non aliter,Bald.in l.ſi quidem C.
de except.& in Auth.ingreſſi num.7.C. de ſacroſanc.
eccleſ.Alex.conſil.3.num.5.volum.1.Iaſ.conſ. 186.n.
16.vol.3.Socc.ſen.conſ.251.vol.4.lib.2. vnde ante cõ
ditionis euentum penſio extincta dici non poteſt,nec
ius receſsiſſe a Titio,§.ex conditionali Inſtit.de verb.
obliga.Gozzad.conſ.3.ſicuti ante conditionem im-
57 pletam beneficium manet reſignantis† & ius non ab-
dicatur ab eo,Butr.& Abb.in cap.cum pridem de pa-
* cti.& communiter* Doctores, vt ſcripſi ſupra: ex quo
ſequitur potuiſſe ante modum impletum fructus per
cipere cum conditio faciat vt ius maneat cedentis &
fructus

fructus ad eundem ſpectent,l.neceſſario §.quod ſi pẽ
dente.ff.de pericul.& comm.rei vend.l. vbi autem de
in diem adiect.Alex.conſ.73.num.7.libr.2.Tiraquell.
de retr.conuent.in fin.in 63.& ſic cum reſeruatio fue
rit conditionalis,nam fuit facta cum primum clerica
li charactere fuerit inſignitus,& dies incertus condi-
58 tionem†facit,l.dies incertus de condic. & demonſtra.
ſequitur ante conditionis euentum non cenſeri fa-
ctam c.ſi pro.vbi notat.de reſcr.Gemin.conſ. 107.in
fin.Caſſad.deciſ.3.& 14.de præben.
Non obſtant contraria : ad primum reſpondetur,
quod non dicitur penſio extincta,niſi quatenus con-
ſenſus id patitur, ſed conſenſus fuit conditionalis,
nec poteſt dici ante præſtitus,quam fuerit in N.trãſ
lata penſio,Gemin.in c.2.nu.11.de elect.li.6.
Ad ſecundum reſpondetur in actu conditionali
59 clauſulam,ex tunc,† ſemper referri ad conditionem,
& nihil antea efficere,Card.& Imol.in Clemen.vnica
de conceſſ.præben.num.10.Caſſad.deciſ.3.nu. 10. de
præben.Pariſ.dict.conſ.82.nu.17.vol.4.
60 Ad tertium reſpondetur,conditionem etiam†cau-
ſalem non retrotrahi,ſed tempus tantum conditionis
inſpici,Oldrad.conſ.229.Caſſad.deciſ.3.nume.17.de
præben.Anchar.late in Clemen.1.nu.21. de conceſſ.
præbend.
Amplia hanc cõcluſionem procedere etiam ſi Ti-
tius habens penſionem conſenſiſſet ſimpliciter extin
ctioni penſionis ad effectum vt reſeruetur N. & non
aliter,nam ſi penſio non poteſt ex aliqua cauſa acqui
ri N.ius non abdicatur à Titio & poterit fructus per
cipere,Gabriell.conſil.185.num.10.ex rationibus ſu-
pra adductis & tradit idem Gabriell.conſi.186.num.
11.Ideo idem Gabriell.dict.conſil. nu. 12. infert,qđ
ſi quis habens facultatem transferendi penſionem in-
fra 30.menſes, & conſentit extinctioni ad effectum
vt reſeruetur N.quàm primũ charactere clericali fue
rit inſignitus,ſi N.elapſis triginta menſibus fuit effe-
ctus clericus,penſio nunquam fuit à Titio abdicata
& poteſt exigere terminos,vt etiam idem conſuluit,
& probauit pluribus argum.idem Gabriel.conſ.186.
per totum eod.lib.1.
Et quia de tranſlatione penſionis agi cœptum eſt,
ne aliquid omittatur,quæritur,ſi Papa concedit alicui
penſionem ſuper aliquibus beneficijs cum facultate
transferendi,& vult commodum & vtilitatem illius
penſionis ad alium ſpectare,vt quotidie ſit in benefi-
61 cijs Hiſpaniæ propter eius Regni†ordinationem, an
ipſa penſio & ius ipſius reſideat penes eum in perſo
na cuius gratia penſionis facta eſt, aut penes eum in
cuius commodum & vtilitatem tendit penſio ? Hoc
* dubium fuit propoſitum in Rota.* die 13.Februarij
1573.coram R.P.D.Graſſo in vna Iſpalen.penſionis,
& Domini conſtituerunt tres caſus, quorum primus
eſt,quoties ſumus in claris,vt quia Papa dixit, conce-
dimus tibi penſionem centum ducatorum ſuper fru-
ctibus talis beneficij,reperias Hiſpanum , qui teneat
illam in perſona ſua,& hoc caſu ius reſidet penes eũ,
donec aliquis Hiſpanus nominetur,& in eius perſo-
nam ius & titulus penſionis conferatur penes quem
erit nudum nomen.Secundus caſus in Curia frequen
tior,quando gratia facta fuit alicui Hiſpano , & dixit
Papa,aſſignamus penſionem hanc N. Hiſpano pro-
pter pragmaticam, & volumus quod illam exigat ad
commodum B.& hoc caſu ius reſidet penes N.nomi
natum & non penes B.excepta vtilitate ſeu commo-
do penſionis ex l.quidam cum filium & ibi Bal. Ang.
& Imol.de hæred.inſtit.ad quam poterit agere actio
ne mandati,non autem ad ius aliquod ipſius penſio-
nis,Bald.in d.l.quidam cum filium,vbi Imol.numero
1.& tenuit Rota 3.Martij 1573. Tertius quando ſu-
mus in dubio , & tunc non eſt recedendum à uerbis
ſupplicationum & litterarum,& hanc Rot.ſenten.re-
fert Anaſt.Germon.de indult.§.ſi uero illa num. 56.
& habetur in deciſ.Rot.diuerſ.impreſſ. Venet.in par.
1.deciſ.399.
Et in ſecundo caſu penſio extinguitur per mortẽ
N.penes quem eſt titulus penſionis,& non per mor-
62 tem B.penes quem†eſt commodum,vt fuit* reſolutũ
* in eadem Iſpalen.die veneris 13. Nouembris 1573.&
* ita uidi ſæpius*practicari.Dubium tamen eſt, an cõ-
63 moditas penſionis poſſit in alium†transferri ſine alia
ſolemnitate & ſine ſcientia & conſenſu penſionarii,
* & affirmatiuam opinionem tenuit* Rot.in ead.cauſa
coram eodem Lunæ 18.Maij 1573.
Et ſi poſt tranſlationem moriatur transferens,pen
ſio non extinguitur,vt in eadem cauſa fuit dictum,&
habetur deciſ.400.p.1.

QVINTAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignanti aliquando reſeruatur regreſſus.*
2 *Antiquitus ignorabatur vſus regreſſus.*
3 *Regreſſus ex quo textu ſuſcepti.*
4 *Regreſſus quid faciat.*
5 *Reſeruatio beneficij quid faciat.*
6 *Regreſſus quid.*
7 *Renunciantibus non datur regreſſus ad beneficium renunciatum.*
8 *Regreſſus habet cauſam etiam de præterito.*
9 *Regreſſus facit gratiam conditionalem.*
10 *Per regreſſum acquiritur ius ad rem.*
11 *Regreſſus ex qua cauſa dentur.*
12 *Regreſſus qui fauorabiles.*
13 *Poſt renunciationem regreſſus non datur.*
14 *Regreſſus tantum à Papa conceduntur.*
15 *Coadiutorias ſolus Papa concedit.*
16 *Legati à latere non poſſunt concedere regreſſus.*
17 *In regreſſu forma tradita conſideratur.*
18 *Regreſſus intrat cedente reſignatario.*
19 *Cedente reſignatario in fauorem non eſt locus regreſſui.*
20 *Conditio debet purificari.*
21 *Indultum conferendi beneficia vacantia per ceſſum non habet locum in renunciatione ad fauorem.*
22 *Reſignatario moriente intrat regreſſus.*
23 *Decedere quid?*
24 *Reſignatario priuato intrat regreſſus.*
25 *Priuatio feudi intelligitur domino volente.*
26 *Adueniente caſu regreſſus,ſi reſignans non vtatur,nõ poteſt poſtea.*
27 *Priuilegium ſtricte interpretatur.*
28 *Odioſa ſtricte interpretanda.*
29 *Habens regreſſum poteſt vti ſua facultate ſecunda vice,ſi prima erat excommunicatus.*
30 *Excommunicatus abſolutus omnia iura priſtina recuperat.*
31 *Habens regreſſum cum illi locus eſt poteſt apprehendere poſſeſſionem propria auctoritate.*
32 *Poſſeſſio canonicatus debet capi capitulariter.*
33 *Facultas capiendi poſſeſſionẽ propria auctoritate ceſſat cum lis eſt ſuper beneficio.*

34 Quę

34 *Quæ clauſulæ pregnantes poſſint obtineri in reſeruatione regreſsus.*
35 *Canonicus rediens ad canonicatum vigore regreſſus, quem locum debeat habere.*
36 *Regrediens quos fructus debeat habere,*
37 *Priuatus an recuperet locum ſuum ſi reſtituatur.*
38 *Regrediens tenetur ad penſionem.*
39 *Statutum Eccleſiæ Hiſpalen. quid diſponat circa beneficiatos.*
40 *Statutum exorbitans non extenditur.*
41 *Regrediens dicitur continuare.*
42 *In regreſſu ius nouum.*
43 *Prouiſio ordinarij de beneficio, ſuper quo erat reſeruatus regreſſus, eſt valida.*
44 *Regreſſus tribuit ius ad rem.*
45 *In reſeruatione regreſſus requiritur conſenſus beneficiati.*
46 *Regreſſus ſine conſenſu valet.*
47 *Conſenſus ſufficit vt interueniat quandocumque.*
48 *Expreſsum dicitur quod colligitur.*
49 *Mors omnia ſoluit.*
50 *Ingratitudo reprobatur.*
51 *Ingratitudo uitium enorme.*
52 *Conſenſus ſuppletur per non contradictionem.*
53 *Argumentum non valet de caſu expreſſo ad non expreſſum.*
54 *Regreſsus ſubreptitius eſt nullus.*
55 *Primus regreſsus etiam abſque conſenſu præualet ſecũdo.*
56 *Regreſſus ſecundus eſt inualidus.*
57 *Decretum irritans inficit titulum & poſſeſſionem.*
58 *Spoliatus quando non ſit reſtituendus.*
59 *In literis regreſſus non exprimitur valor beneficij.*
60 *Probare debet qui opponit.*
61 *Regreſſus eſt nullus expreſſo malo ualore.*
62 *Ius non abdicatur à reſignante non expreſſo vero valore.*
63 *Verba non alias &c. reddunt actum conditionalem.*
64 *Habens regreſſum non tenetur de aliquo iure docere.*
65 *Regreſſus conceſſus ex cauſa ceſſionis ſuſtinetur, quãuis cedens bonum ius non habeat.*
66 *Super regreſſu literæ expediendæ.*
67 *Supplicatio ſola ſufficit pro abſolutoria.*
68 *Regreſſui per deceſsum eſt locus in caſu reg. de In.*
69 *Regreſsus non continetur ſub concordatis Germaniæ, & ſub indultis Cardinalium.*
70 *Coadiutoriæ comprehenduntur ſub indultis Cardinalium.*
71 *Regreſſus & Coadiutoriæ æquiparantur.*
72 *Differentiæ inter regeſſum & coadiutoriam.*
73 *Regreſſus ex cauſa ceſſionis dicitur ex cauſa onceroſa.*
74 *Regreſsus ex cauſa oneroſa non dicitur proprie gratia.*
75 *In regreſſu narrata debent iuſtificari.*
76 *Gratia probanda eſt.*
77 *Quæ ſint narranda in regreſſu.*
78 *Regreſsus conceſſus habenti morbum comitialem eſt nullus.*
79 *An in reformatione ſit facienda mentio regreſſus.*
80 *In regreſſu reſeruato ratione litis, docendum eſt de lite.*
81 *Lis incœpta per procuratorem non habentem mandatum, non dicitur lis.*
82 *Regreſsus caſſat quando illum habens non vult vti.*
83 *Regreſſus ceſsat cum ille patitur beneficium ab alio poſſideri.*
84 *Ignorantia præſumitur.*
85 *Ignorans dicitur iuſte impeditus.*
86 *Regreſſus ceſſat per aſſecutionem incompatibilis.*
87 *Regreſſus ceſſat per extinctionem.*
88 *Regreſſus caſſatur ſola uoluntate.*
89 *Extinctio regreſſus eſt actus fauorabilis.*
90 *Debet extendi conſenſus in caſſatione penſionis.*
91 *Regreſsus caſſatur per inſtrumentum, & coram Notario & teſtibus, & per literas.*
92 *Tractatus caſsationis non caſſat regreſſum.*
93 *Quando ſit licita pœnitentia in caſſatione regreſſus.*
94 *Reuocans procuratorem datum ad caſſandum regreſsũ non eſt periurus.*
95 *Leo X. & Paul. III. quos regreſsus reuocarint.*
96 *Regreſſus ſunt reuocati à Concilio Tridentino.*
97 *Regreſſus hodie nun conceduntur.*
98 *Regreſsus qua ratione damnentur.*
99 *Hæreditariæ ſucceſſiones in beneficijs repelluntur.*
100 *Ratio finalis quæ.*
101 *Eccleſia eſt grauanda minus quam fieri poteſt.*
102 *Res de facili reuertitur ad naturam ſuam.*
103 *Beneficia debent conferri idoneis.*
104 *Votum captandæ mortis prohibetur.*
105 *Pactiones de futura hæreditate odioſæ.*
106 *Spes ambitioſa ad beneficia prohibetur.*
107 *Renunciantibus non datur regreſſus ad ius ceſſum.*
108 *Papa poteſt etiam hodie regreſſus concedere.*
109 *Papa poteſt conferre beneficia ad tempus.*
110 *Regreſſus ob non ſolutionem penſionis non ſunt ſublati.*
111 *Acceſsus quid ſit.*
112 *Acceſſus non habet cauſam de præterito.*
113 *Acceſſus ſunt ſublati hodie.*
114 *Ingreſſus quid, & quid ſupponat.*

QVAESTIO QVINTA.

QVINTO Quæro, An reſi-
gnanti vltra penſionem & fru-
ctus poſſit reſeruari regreſſus,
* & quando, & quid requiratur?
communis* opinio, eſt affirma
tiua, nam aliquando reſignan-
1 ti reſeruatur† regreſſus, vt in ca
ſibus de quibus per Arago. de-
ciſ. 41. Creſcent. deciſ. 105. & 229. lib. 1. Achil. de Graſ.
deciſ. 323. Pelegr. deciſ. 208. li. 3. Tho. de Tan. dec. 35.
Caputaq. deciſ. 13. p. 3. li. diuerſ. deciſ. 169. 180. & 275.
Palcot. deciſ. 28. alias 18. 13. Octobris in manuſcr. cũ
alijs quos congerit Mandoſ. in tract. de ſignat. grat. ti.
regreſſus.
2 Maiores noſtros† regreſſuum vſum ignoraſſe atte-
ſtatur Thom. Campeg. de reſeru. regreſſ. vbi tamẽ di-
cit ex antiquorum Canonum ratione ſuſceptos fuiſ-
3 ſe, ſcilicet ex cap. cum† pridem de pact. vbi Alex. IIII.
mandat quibuſdã reſtitui eccleſiam & capellam, qui-
bus ceſſerant &c. quod erat regredi ad beneficia quæ
renunciauerant: moderna igitur inuẽtio eſt, & nouus
4 modus† acquirendi ius ad beneficia nondum uacan-
tia, ut tradit Redoan. in tract. de ſimon. ca. 18. nu. 30.
5 p. 2. ſicuti contingit per †reſeruationem beneficiorũ,
Io. And. in addit. ad Specul. in tit. de conceſſ. præbe. in
princ. Staphil. de liter. grat. in initio, Sarn. in eodem tra
cta. in præfat. modus quidem nouus inuentus ab ho-
mine, Redoan. p. 2. c. 18. nu. 3.
Regreſſus eſt quando Papa concedit vt ſi reſigna-
6 tarius præmoriatur† beneficium reſignatum reuertatᷣ
ad reſignantem, ita Rebuff. in tit. de regreſſ. in princ.
in

in ſua prax. Vnde regreſſus nihil aliud erit, quã reuer-
ſio ad beneficium ceſſum ſeu dimiſſum, ita Card. Pa-
riſ. conſ. 5. num. 8. vol. 4. ſequitur Mandoſ. d. tit. regreſ
ſus in tract. ſignat. grat. in principio, colligitur ex Ol-
drad. conſ. 275. & col. 2. verſ. circa quintum & ex lege.
7 quæritur. §. ſi venditor. ff. de ædilit. edict †ibi: *remitten
tibus enim actiones ſuas nõ eſt regreſsus dandus*. Idẽ
in l. filius & l. ſi vnquam C. de reuocan. donat. c. mona
chum 20. q. 1. ibi: *& omnes ad ſeculum interdicimus
regreſſus*, c. ex litteris de diſpenſ. impub. ibi: *ad domum
propriam eſt regreſſa*, c. vt qui duas in fi. de elect. in 6.
c. ſi beneficia de præben. lib. 6. 1. Regum c. 25. ibi: *re-
greſſi ſunt itaque pueri Dauid per viam ſuam, &* pri
mo Machab. c. 27. & in Pſalm. 7. Cæſar lib. 3. bell. ciuil.
& lib. 5. l. properandum §. ſin autem C. de Iudic. l. mul-
to §. vlt. ff. de tut. l. negotiorum. ff. de appe. Oldrad. con
ſil. 175. quæſtio eſt colu. 2. Alex. conſil. 83. viſa num. 4.
lib. 3. Crauett. Conſil. 511. num. 3. & conſil. 856. nume
ro 22. & conſil. 959. num. 1. Gig. conſil. 28. num. 10. Ia
cob. Aemilian. conſil. 92. num. 1. cum ſequen. & conſi.
100. num. 4. & conſil. 121. num. 9. cum ſequent. Iacob.
Menoch. conſil. 187. num. 87. volum. 2. Redoan. de ſi-
mon. p. 2. c. 12. num. 2. Staphil. ſuper commiſſ. & literis
inſtit. verſ. in hac parte nume. 96. Ideo dicimus quod
8 regreſſus† habet cauſam iuris de præterito non ſimpli
citer iuris de futuro, cum ſupponat ius priſtinum, ſi-
cuti priuatio habitum, ita Caſſador. egregie deciſ. 1. n.
1. & 2. de pact. Redoan. de ſimo. p. 2. c. 17. Caput. deci.
313. nu. 2. p. 2.
9 Hinc regreſſus facit† gratiam conditionalem, ſicut
acceſſus, Cardinal. Pariſ. conſil. 82. volumi. 4. Redoan.
10 de ſimon. p. 2. cap. 17. num. 19. & ca. 29. numero & 9. †
& acquiritur ius ad rẽ, Sarn. de non tollend. iur. quæſit.
columna, penult. verſic. decimus & vltimus caſus, Re-
doan. dict. cap. 17. num. 10. & 18. ideo dicit Gamb. de
auct. Leg. a later. lib. 6. de penſ. num. 496. quod regre-
diens reducitur ad eum ſtatum, in quo erat ante re-
nunciationem.
Et huiuſmodi regreſſus paſſim, nec omnibus dan-
11 tur, ſed tunc† demum, cum adeſt eccleſiarum vtilitas,
aut neceſſitas nulla perſonarum habita acceptione, ita
Campeg. dict. opuſc. de reſeru. regreſſ. num. 4. vt quia
reſignãs multo tempore ſeruierit eccleſiæ, adeo vt in
illa ſenuerit, vel vt idoneus ſemel admiſſus fuit ad be-
neficium, nã ſi poſtea ob aliquam cauſam vtilẽ, & ho
neſtã renun. ei datᷣ regreſſus vt ſi prius deceſſerit reſi
gnatarius poſſit redire, & ſic de nouo ꝑfici beneficio
ceſſo, ita Campeg. loc. cit. Ideo Rebuff. in prax. in tit.
de regreſſ. dicit, non improbarem regreſſus quando
fieret ex cauſa, videlicet. quod deſtinatus ſucceſſor ẽ
valde dignus, & is qui reſignat iam lõgo tempore ec-
cleſiæ deſeruierit, & nullum aliud habet beneficium
quo ſenectuti conſulat & viuere poſſit. Quare impro
bat Rebuff. regreſſus qui fiunt tantum ratione ſangui
nis, & dicit eſſe damnabiles ſcilicet reſignanti, reſigna
tario, ac concedenti, Redoan. de ſimon. p. 2. cap. 10.
num. 9. & idem Rebuff. dic. tit. colum. 2. dicit, quod
illi regreſſus ſi fiunt ex cauſa publicæ vtilitatis vt me
12 lius eccleſiæ deſeruiatur ſunt† fauorabiles, & amplian
di, ſin minus damnabiles, & reprobandi, de quibus
Papa Deo optimo rationem redditurus eſt.
Et conceduntur regreſſus in actu renunciationis,
& pro reſignante ex cauſis vt dictum eſt ſupra, & ideo
13 poſt renunciationem† admiſſam regreſſus non datur
vt tradit Bartol. ſpina in tract. de poteſt. Pap. nu. 118.
& hac ratione dicuntur concedi ob cauſam, vt ſcri-
bit Put. deciſ. 267. num. 5. ex notat. in l. 1. ff. de donat.
14 Regreſſus conceduntur† dumtaxat a Papa, & ſunt
introducti ex eius plenaria poteſtate, quam in bene-
ficialibus habet, ita Rebuff. in prax. dict. tit. de regreſ
ſibus col. 2. in fin. verſ. verum vt ad rem veniamus, &c.
ſicuti penſiones, & alia beneficialia, Redoan. de ſimõ.
p. 3. cap. 8. num. 1. & ideo ſolius Papæ videntur eſſe, ſi
cuti concedere coadiutorias cum futura† ſucceſſio-
15 ne, vt explicat Redoan. dict. tract. de Simon. p. 2. c. 19.
num. 5. & ideo Legatis a latere non de facili permit
16 titur† conceſſio regreſſuum, vt tradit Gamb. in tract.
de auct. Legat. a lat. lib. de penſ. num. 195. Vnde in his
regreſſibus, iudicari debet pro vt ex litteris Apoſtoli
cis concedentibus regreſſum apparet, & ex verbis ſi-
17 gnaturæ, ita quod †nihil addatur, ſed forma præſcri-
pta obſeruetur, ita Rebuff. dict. titu. de regreſſ. col. 2.
in fin.
Forma autem qua annis elapſis concedebatur re-
greſſus paſſim reſignantibus hęc erat, vt tradit Man-
doſ. tract. de ſignat. grat. tit. regreſſus, col. 2. N. vero o-
ratori ne ex reſignatione huiuſmodi nimium diſpen-
dium patiatur quod dicto P. reſignatario cedente vel
decedente, aut beneficium huiuſmodi dimittente, &
alias quouis modo etiam apud ſedem Apoſtolicã va-
cante, liceat ſibi ad dictum beneficium quam primũ
illud per ceſſum ſeu quamuis dimiſſionem, vel amiſ-
ſionem, &c. aut alias quomodocunque etiam apud ſe
dem Apoſtolicam præfatam vacare contigerit libe-
rum habere regreſſum, & ingreſſum illiuſque corpo-
ralem poſſeſſionem per ſe, vel per aliũ ſeu alios eius
nomine propria auctoritate, libere apprehendere &c.
Ex qua forma primo colligitur, quod regreſſus cõ
ceditur ex cauſa reſignationis, namque vt dixi hæc eſt
ſufficiens cauſa, & idonea, vt dictum eſt de reſeruatio
ne fructuum, & penſione, ne reſignans nimium diſpẽ
dium patiatur ex ipſa ceſſione, Oldrad. conſ. 175. col.
2. Prapoſ. in c. 2. ſub num. 5. 1. q. 3. Gig. de penſ. q. 4. n.
& q. 56. Thom. Campeg. in dict. opuſc. de reſeruat. p
totum alium diſcurſum.
18 Secundo colligitur, †quod cedente reſignatario in
trat regreſſus, nam illa verba per ceſſum interpretan-
tur per reſignationem, vt tradit Mandoſ. de ſignat.
grat. dict. titul. regreſſus, col. 2. verſ. illa verba, id q. com
* muniter* apud omnes. eſt receptum.
Hoc tamen intellige ſi reſignatarius cedat ſimpli-
citer, & pure coram Papa vel ordinario, ita Moedan.
deciſ. 338. ſub tit. de renunc. inci. licet regreſſus ſit im-
poſitus, Put. deciſ. 314. num. 1. lib. 1. ſequitur Mandoſ.
in tract. ſignat. grat. verb. regreſſus col. 3. ante mediũ.
Vnde infertur quod reſignatarius poteſt reſigna-
re beneficium ſuper quo reſeruatus eſt regreſſus in
fauorem certæ perſonæ, & tunc non erit locus re-
19 greſſui, †quia aut in ſupplicatione fuit appoſita clauſu
la in fauorem N. & non aliter nec aliomodo, &c.
& tunc excluditur regreſſus per hanc clauſulam, ex
quo non reſignat aliter niſi in fauorem N. &
hoc agit vt reſignatario beneficium quæratur, alias
ius a ſe abdicare non intendit, & ineſt conditio qua-
tenus ius reſignatario acquiratur, qua conditione nõ
impleta reſignatio non poteſt effectum ſortiri, Rot.
deciſ. 7. de renunc. in fin. Caſtad. deciſ. 3. eod. tit Capu
* taq. deciſ. 83. p. 3. & communiter* Doctores, vt ſupra
dixi, quia ſi non acquiritᷣ ius reſignatario non poteſt
20 dici purificata reſignatio cuius† purificatio requiritur
ad not. in l. ſi pecuniã ff. ſi cert. pet. & ſic ius remanet
penes reſignantem, ſicut quando renunciatur bene-
ficium iuriſpatr. ſine conſenſu patroni, ius remanet
* penes reſignantem* vt fuit deciſum alias in Rot. co-
ram Raudl.

ram Rauellen. Aut vero reſignatio fit in fauorem N.
abſque dicta clauſula , & non alias, &c. & tunc etiam
conditio præmiſſa ſubintelligitur ut fuit alias in Rot.
deciſum teſte Put. deciſ. 6. de renunc. quia reſignans
intendit vt reſignatario beneficium acquiratur, vnde
illa tacita conditio vera reddi debet, l. qui pecuniā cū
ibi not. ff. ſi cert. petat. l. qui balneum, & l. potior ff. qui
poti. in pign. habean. Ceſal. conſil. 22. num. 40. & con-
ſil. 56. num. 23. vol. primo, & ſecundum hanc opinio-
nem iudicauit*Rot. die 28. Aprilis 1542. in vna Cæſe
naten. parochialis S. Domitij coram Domino Sarnē.
teſte Moedan. deciſ. 338. alias 341. licet regreſſus ſit
impoſitus, de qua etiam atteſtatur Put. deciſ. 314. li. 1.
& ita etiam fuit concluſum in vna*Bononien. Mona
ſterij die 28. Februarij 1558. coram Illuſtriſſimo Pa-
leotto, teſte Caputaq. deciſ. 82. lib. 1. in manuſcr. Car-
din. Paleott. deciſ. 48. in Bononien. Monaſterij verſ. re
greſſus; Ita etiam ſi quis habet indultum conferendi
21 beneficia per ceſſum, vel deceſſum†etiam in Curia, in
dultum intrat quando vacant per ceſſionem ſimplici
cem in manibus Papæ, quia tunc uacant beneficia, ſe-
cus per ceſſionem in fauorem: nam hoc caſu non di-
citur vacare niſi in fauorem illius admittatur, vt fuit*
reſolutum in vna Tranen. & Firman. prioratuum co-
ram Illuſtriſſimo Cardin. Sanctæ Crucis 28. Ianuarij
1548. in Indulto, Cardinalis Rodulphi, teſte Put. de-
ciſ. 523. lib. 2. & dixi late lib. 2. q. 3.

Vnde ex mēte Rot. ut habeat locum regreſſus per
ceſſum, requiritur, quod reſignatio fiat in manibus
ordinarij, nam tunc intrat regreſſus, nam coram ordi
nario non poteſt fieri reſignatio niſi ſimpliciter, vel ſi
fiat coram Papa ſimpliciter, quod de raro accidit. Iō
inquit Mandoſ. loc. citat. quod regreſſus per ceſſum
parum operatur, niſi fiat renunciatio in manibus or-
dinarij. Cauti autem in regreſſu per ceſſum faciunt ap
ponere clauſulam per ceſſum etiam in fauorem certæ
perſonæ, ita admonet Moedan. dic. deciſ. in fin. & da-
ri huiuſmodi clauſulam atteſtatur Mandoſ. loc. cit.

22 Tertio colligitur, †quod moriente reſignatario po
teſt ad illud beneficium regredi ſtante conceſſione re
greſſus, quia illa uerba per deceſſum interpretantur p
23 mortem, cum decedere†capiatur pro mori l. Papinia
nus §. meminiſſe ff. de in off. teſtam. l. 1. §. ſeu verſicu.
Idem Sceuola ait ff. ad Syllan. l. lege Cornelia ff. de te-
ſtamen.

Quarto colligitur, quod ſi reſignatarius conſequa
24 tur beneficium incompatibile†vel priuetur, quod in-
trat regreſſus, & reſignans conſequitur beneficium
iam reſignatum, quia illa verba, ſeu quamuis dimiſſio
nem aut amiſſionem, hoc important; ita Mandoſ. di.
tract. de ſignat. grat. titu. regreſſus, colum. 5. verſic. vl-
tra illa verba Moedan. deciſ. 120. Sanctiſſimus Domi
nus Noſter Paulus in manuſcr. colligitur ex Put. deci.
314. num. 7. lib. 1.

Ex quo infertur, quod regreſſus intrat ex quatuor
capitibus, ſcilicet, per ceſſum, per deceſſum, per aſſecu
tionem incompatibilis, & per priuationem. Amplia-
tur procedere etiam ſi his quatuor modis beneficiū
vacet in Curia; namque ſolet exprimi etiam ſi apud Se
dem Apoſtolicam, &c. quod nullum habet dubium,
quoties exprimitur.

Dubitatur tamen, quid ſi beneficium reſignatum,
ſuper quo reſeruatus eſt regreſſus, vacet vno modo
ex quatuor ſuperius relatis, ſi ille qui habebat regreſ-
ſum non ingreditur poſſeſſionem beneficij, an ſi po-
ſtea alio modo vacet, poſſit vti ingreſſu? hoc dubium
accidit in Rota. & fuit iudicatum ualde difficile, nam
bis fuit propoſitum D. Ioann. Paulo cauſam propo-
nente. Namque N. habebat regreſſum per ceſſum, vel
deceſſum, vel aliam quamcunque amiſſionem, fuit lo
cus iuri regrediendi per aſſecutionem alterius incom
patibilis, & hoc ſciuit N. ac dimiſit regreſſum. Dubi-
tabatur an poſſit expectare, vt iterum fiat locus re-
greſſui per deceſſum, & ſi fuerit locus an poſſit regre
di ad beneficium? Pro affirmatiua allegabatur, quia
illa clauſula apponitur ad fauorem & commodum il-
lius, pro quo regreſſus reſeruatus eſt; vnde videtur ēt
electio ſibi reſeruata, ut eligat regreſſum ex qua cau-
ſa malit augument. leg. vbi autem §. qui illud, aut illud
ff. de verborum obligat. leg. illud. a contrario ſenſu ff.
de conſtitut. pecun. & potuit unum ex illis modis re-
grediendi propria auctoritate, & ſine ſuperioris iniu-
ria remittere, vt dicitur in penſione Præpoſit. in capi.
Agathuſa diſtinctio. 63. & practicatur * communiter
25 in feudo, vt priuatus feudo propter felloniam † intelli-
gatur, ſi Dominus voluerit, ad not. per Bald. in l. vltim.
num. 4. de reuocan. donat. l. 2. & ibi Gloſſ. C. de iur. em
phyt. late Caſſad. deciſ. 2. locat.

Contrarium tamen*concluſit Rot. die quinto. De
cembris 1539. quod regreſſus fuerit verificatus in pri
26 mo euentu†& per conſequens conſumptus taliter, vt
non poſſit habens regreſſum amplius illo uti, teſte
Moedan. deciſ. 120. in titul. de præbend. incipient. S.
D. N. Paulus, Ptolom. deciſ. 62. alias 90. Quia verbum,
quod poteſt referri ad plures actus tunc refertur ad
primum actum, quando primus actus conſumit effe-
ctum ſecundum intentionem loquentis, vt in caſu no
ſtro, ita egregie Bald. in l. inuitus ad fin. der ſicu. tu di-
cto. C. de procurat. quam doctrinam ſequitur Iaſon.
in l. diuortio §. quod in anno numero 12. & ſequent.
ff. ſolut. matrimon. & facit text. in capitul. non poteſt
§. illud autem de præben. libro 9. l. boue. §. hoc autem
ſermone, vbi late Tiraquell. de*communi ff. de verb.
obligat. Felin. in capitul. 2. de treg. & pact. Vnde bene-
ficium illud ſemel vacans, per aſſecutionem alterius,
non poterit amplius vacare per deceſſum eiuſdem p
ſonæ ſaltem illud ius, quod ante beneficiatus habe-
bat. Ideo dicendum in prima uacatione eſſe conſum-
ptum regreſſum, capitul. mandato, & ibi Geminia. &
Franc. numero 1. & ſequent. libro. 6. de præbend. &
quia illa facultate vſus non eſt ſuo tempore, illam vi-
detur remittere, quod poteſt abſque ſuperiore ſicuti
dictum eſt, & ita remouentur contraria.

Ad quod accedat, quia priuilegium continens præ
27 iudicium tertij ſtricte†eſt interpretandum, Cardinal.
Pariſienſ. conſilio ſeptuageſimoſecundo. numero 25.
& 38. volumi. quarto. Idem conſil. 101. numero 59.
volumin. primo. optime conſilio. nono. numero tertio
volum. quarto. eo magis, cum ſimus in odioſis in qui
28 bus ſtrictiſſima ſit interpretatio, †regul. odia cum ibi
nota. per Dyn. & addentes de regul. iur. in 6. Hinc ſcri
bit egregie Gamber. de Legat. a lat. libro ſexto. de pen
ſi. numero 498. quod poſtquam regreſſus eſt ſemel ſu
ſpenſus, perinde eſt, ac ſi beneficium tempore reſigna
tionis fuiſſet liberum, &c.

Rurſus quæritur, an ſi habens regreſſum reperia-
tur excommunicatus, quando illi locus factus eſt, pu-
ta quia moriatur reſignatarius, qui obtinet beneficiū,
ſuper quo eſt reſeruatus regreſſus, & beneficium con
29 feratur alteri, an habens†regreſſum, ſi erat excommu
nicatus tempore quo mortuus eſt reſignatarius, ſi po
ſtea abſoluitur poſſit petere beneficium vigore re-
greſſus? in Rota. die 21. Ianuarij 1521. fuit conclu-
ſum affirmatiue, vt refert Andr. Gambert. deciſ. 44.

incipien. coram Paulo. in manuſcr. & hanc concluſio
nem firmat Mandoſ. in tract. de ſigna. grat. titu. regreſ
ſus col. 8. verſ. quæro aun. &c. quia quamuis tempore
aduenientis caſus regreſſus erat inhabilis, arg. cap. pa-
ſtoralis de cler. excomm. & in hac materia conſidere
tur habitus tempore vacationis beneficij, c. ei cui de
præbend. libro 6. Felin. in cap. eam te column. ante pe-
nultim. verſicul. tempus datæ de reſcrip. tamen, quia
30 excommunicatus abſolutus, †qui non neglexit abſolu
tionem, omnia iura priſtina recuperat, cap. maximum
1. quæſtio. 7. Abb. in cap. primo. per quos fiat inueſtit.
in vſibus feud. vbi dicit, quod recuperat ius fidelitatis,
late Felin. in capitul. ſignificauerunt numero 14. eod.
titul.*communiter Doctores faciunt, quæ ſcribunt
Moderni Peruſ. de reſtitut. in integr. queſtio. 7. arti. 1.

31 Quinto colligitur † quod habens regreſſum, cum
illi locus eſt, poteſt apprehendere poſſeſſionem bene
ficij libere propria auctoritate, vt oſtendunt verba il-
la apponi ſolita in conceſſione: *illiuſque corporalem
poſſeſſionem per ſe, vel aliū ſeu alios eius nomine pro-
pria auctoritate libere apprehendere, &c.* quæ verba
operantur, vt quis non teneatur apprehendere poſſeſ
ſionem cum ſuo executore, argum. l. ſed ſi hac le. poſt
princ. ff. de in ius vocan. l. creditores, & ibi Bartol. C.
de pignor. Pariſ. conſilio primo numero 176. volum.
1. & conſilio. 45. numero 3. volum. 3. in regreſſu tamē
canonicatus, hęc verba poſita, vt qui habet regreſſum
poſſit propria auctoritate apprehendere poſſeſſionē,
concludunt conſenſum Capituli, nam non obſtanti-
32 bus talib. verbis poſſeſſio dēt capit capitulariter, impor
tant tamen, vt non teneatur capere poſſeſſionem, cū
executore; Ideo requiritur conſenſus capituli, ne Papa
videatur pręiudicare tertio, ita fuit concluſum*die 11.
Maij 1543. teſte Put. deciſ. 20. lib. 2. atteſtatur etiam
Thom. de Tan. deciſ. 35. in manuſcrip. vbi dicit, quod
illa uerba propria auctoritate operantur, vt poſſit ſine
miniſterio iudicis & executoris, ſed non excludunt ſo
lemnitatem ſeu formalitatem apprehēſionis, ut requi-
ritur, Innocent. in capit. in litteris de reſtitut. ſpoliat,
nam canonicis poſſeſſio capitulariter eſt dāda, ut fuit
reſolutum* in una Columbrien. canonicatus die 5.
Octobris coram Pelegrin. teſte eod. deciſ. 3. libro 3.
etiam per procuratorem debet capi poſſeſſio capitu-
lariter, vt fuit*reſolutum in una Brixien. Canonicatus
coram Cardinali Paleott. die 17. Maii 1559. teſte Ca-
putaq. deciſ. 22. lib. 1.

Secundo limitatur nō procedere ſi fuiſſet deſuper
lis introducta, nam quamuis ex forma reſcripti videa-
tur habere facultatem regrediendi, & poſſeſſionem ca
33 piendi†propria auctoritate, ſi tamen lis fuit deſuper
introducta, non poteſt vti dicta facultate lite penden
te, alias videtur attentaſſe, vt fuit concluſum in Rota.
in vna Roman. beneficij ſancti Petri primo coram
Cotta 10. Iulij 1568. & 3. Decembris eodem anno, de
inde idem firmatum fuit die 2. Maij 1569. R. P. D. Se-
raphino proponente, vt refert Robert. Lancelott. de
attent. cap. 4. ampl. 1. num. 14. Amplia hanc limitatio-
nem cedere, etiamſi in illo regreſſu adſit decretum ir-
ritans, vt fuit*deciſum in Rot. teſte eod. Lancelott. c.
14. q. 1. nu. 73. cum ſeq.

Sexto colligitur, quod poteſt poſſeſſionem capere
per ſe, & per procuratorem, quod non habet dubiū;
Ideo alias fuit*reſolutum in Rota. coram R. P. D. Ru
beo in una Iſpalen. canonicatus die 22. Iunij. 1561.
quod ſi quis reſignauit in fauorem N. reſeruato re-
greſſu contra quem N. obtinuit poſtea duas ſenten-
tias, & ſequeſtrum, quod fuit exequutum, ſi moriatur
N. & reſignans capiat poſſeſſionem vigore regreſſus,
non violat ſequeſtrum, & non incidit in pœnas Clem.
ad compeſcendum de ſequeſtr. poſſeſſ. vt habetur libr.
diuerſ. deciſ. 196. in una, &c.

Septimo & vltimo colligitur, quod non requiritur
alia expeditio litterarum, &c.

Solet etiam quandoque obtineri alia clauſula, quod
liceat regredi ad ius perinde, ac ſi nunquam reſignaſ-
34 ſet ſeu ceſſiſſet, tam vigore†prioris tituli, quam etiam
præſentium, vt tradit Simonett. deciſ. manuſcript. 74.
incip. bulla regreſſus plerumque habet clauſulam, quę
ſequitur Mandoſ. de ſignat. grat. dict. tit. regreſſus co-
lumna quinta. verſicu. in regreſſu, idem Mandoſ. in
eodem tractatu. titu. fructuum reſeruationes colum-
na ſecunda. verſicul. conceſſus, quæ clauſula operatur
plures effectus, quorum primus erit notabilis, vt qui
agit ex regreſſu non teneatur aliquo modo docere de
iure ceſſo, vt obtinere poſſit, ita concluſum * fuit in
duabus cauſis, teſte dict. Simonett. dicta. deciſ. manu-
ſcript. 74.

Secundus effectus erit valde memoria commen-
dandus, vt ſi quis reſignauit canonicatum & præben-
dam reſeruato ſibi regreſſu, cum dicta clauſula, in om
nibus, & per omnia ac ſi nunquam reſignaſſet, ſi mo-
riatur reſignatarius q reſidebat in loco inferiori poſt
omnes canonicos, reſignans redit ad canonicatum
35 †& conſequitur locum, quem ante reſignationem ha-
bebat, tam in choro quam in capitulo, ita iudicatum
fuit per maiorem partem dominorum de Rot. coram
Maceraten. ut atteſtatur Put. deciſion. 35. titu. de præ
bend. in manuſcript. Mandoſ. de ſignat. grat. titu. fru-
ctuum reſeruationes, columna ſecunda. verſicu. con-
ceſſus alias fuerat, pro qua facit text. & quod ibi no-
tant*communiter Doctor. in leg. prima. ff. de legat.
primo. nec obſtat, ſi dixeris, quod reſignans amittit
poſſeſſionem ciuilem, & naturalem in fauorem reſi-
gnatarij, Ioann. Andr. Imol. Abba. & alij in capitul. ſo
licite de reſtitut. ſpoliat. ergo illam amiſit etiam quo
ad locum in choro, & quo ad capitulum, quia reſpon
detur quod hæc retinuit ex conceſſione Papæ dum
eſſet locus regreſſui, & vbi habemus verba expreſſa
principis fruſtra dubitamus lege. Ancillæ C. de furt.
Decius conſilio. 484. numero primo Soccin. Senior.
conſilio. 22. numero 2. libr. 2. Roland. conſilio 77. nu.
5. libro 1.

Tertius effectus deducitur ex præcedenti, vt ſi no-
uus canonicus debeat percipere fructus pauciores, &
ſoluere aliquid, vel aliud quid facere, hoc non habe-
36 bit locum in iſto, qui per viam † regreſſus cum dicta
clauſula conſequitur canonicatum; nam iura & ſta-
tuta loquentia de acquiſitione poſſeſſionis, ut detur
nouus, & ultimus locus, vt non habeat tot honores
quot habent antiqui, & cætera. non procedunt in re-
grediente, ſeu retinente capitul. ſi beneficia ibi, *libere
reuertantur.* de præbend. libro ſexto. & inter retentio-
nem ſeu regreſſum, ac ingreſſum ad immiſſionem
ſeu acquiſitionem poſſeſſionis magna eſt differentia,
vt tradit Alexand. conſilio. octuageſimotertio. nume-
ro 4. & ſequent. libr. 2. Hinc egregie dicit Felin. in ca.
ex inſinuatione ad fin. Simonett. vbi ponit regulam,
37 quod priuatus†non recuperat primum locum, limi-
tat primo hanc regulam non habere locum quando
non fuit priuatus, ſed ſimpliciter amotus, at in caſu
noſtro non poteſt dici priuatus, cum nullum commi
ſerit delictum.

Quartus effectus,quia regredientem ad eum ſtatũ
reducit,in quo erat ante renunciationem, Rot.deciſ.
101.in antiq.quam ad hoc citat Gamb.de auctor.Le
gat.a lat.lib.6.tit.de penſ.num.497.
Sed iuxta hoc quæritur,quid ſi tibi reſignaui bene
ficium,cum reſeruatione regreſſus per ceſſum, vel de
ceſſum,reſeruata etiam tertio penſione centum duca
torũ,an ſi poſtea moriatur reſignatarius, & ſit locus
regreſſui,ego tenear ad dictã penſionem?& quamuis
prima facie videatur reſpondendum non teneri,cum
regreſſus reducat regredientem ad ſtatũ,in quo erat
ante renunciationem,vt ſupra dictum eſt? contrariũ
tamen eſt verius,quia Papa iam certus de regreſſu re
38 ſeruat†penſionem,quare eadem ratione idem erit in
caſu,quando reſignaui tibi reſeruato regreſſu,tu po-
ſtea reſignaſti N.ſuſpenſo regreſſu,& reſeruata pẽſio
ne pro nepote aut alio cõſanguineo,nã ſi poſtea mo-
riatur N.ego teneor ad pẽſionẽ,ita Petr.Andr. Gãb.
in tract.de Leg.a later.lib.6.penſ.num.498.verſ.con-
trarium eſt verum.
39 Quintus effectus†eſt, quia ſtatutum Eccleſiæ Iſpa
len.quo cauetur,quod filij,& deſcendentes per lineã
paternam vel maternam vſque ad ſecundum gradum
ex hæreticis ſeu reconciliatis, non poſſint de cæte-
ro obtinere canonicatus & præbẽdas,aut aſſequi,aut
aliquod ius in eis acquirere,nõ comprehendat illum
qui poſt dictũ ſtatutũ,ex cã reſignationis cuiuſdã por
tionis illius Eccleſiæ de dicta portione obtinuerat ſi
* bi reſeruari regreſſum,pro vt fuit * deciſum in Rot.
D.Marſicano de menſe Frebruarij 1542.in vna Iſpa.
portionis inter Epiſcopum Solis,& Ioan.Morigliam
teſte Put.deciſ.267.lib.primo quia dictum ſtatutum
quamuis ſit factum in fauorẽ fidei , vt Eccleſia Iſpa-
len.purgat à viris ſuſpectis,& infectis huiuſmodi la-
be,tamen in quantum comprehendit deſcẽdentes,ex
linea materna vſque ad ſecundum gradum eſt exor-
bitans a iure,vt patet in cap.ſtatutum de Hæret.lib.6.
Item odioſum,quia in damnum alterius,Bart.in l.pri
ma col.2.circa princ,ff.de verb.ſigni,ergo,cum ſtatu
tum ſit odioſum & exorbitans,cum loquatur in acq-
40 rentibus ius in beneficio.†non debet extendi ad con
tinuationem iuris.Gloſ.in cap.ea quæ de reg.iur. in
6.Rip.in l.ſi conſtante num.78.ff.ſolut.matr. Meno-
* ch.primo remed.recupera.poſſ.num.20. Doctores*
communiter in regul.odia de regu.iur.n 7.Sed habẽs
regreſſum dicitur ius ſuum quod habebat continua-
re arg.l.qui ſic.ff.ſol.matrim.
Et ſic infertur.quod qui regreditur ad beneficiũ,
41 dicitur continuare†ius ſuum,quod habet,ita Put.de-
ciſ.267.num.4.lib.1.& alibi idem Put;deciſ.227.n.11.
lib.3.dicit,quod regreſſus eſt continuatio primæui iu
ris,& fingitur,quod nulla interuenerit vacatio.
Et ideo regreſſus dicitur habere cauſam de præte-
rito,non de futuro,Caſſad.deciſ.1.n.1. & 3.de pact.
Redoan.de ſimon.p.2.cap.17.& c.18.num.26. Man
doſ.tract.de ſignat.gra.tit.regreſſus col.4.verſ.regreſ
ſus,Put.,deciſ.197.n.13.li.1.ex ratione ſuperius allat.
42 Et quamuis†cauſa ſit de præterito,ius tamen nouũ
* eſt,ita Put.deciſ.146.nu.5.lib.2.Ideo fuit*reſolutum
in Rot.coram D.Paulo die 30.Maij 1544.in vna Pa-
lentina præſtimonij, in qua Rodericus ratione fami
liaritatis Cardinalis ſanctorũ quatuor Coronatorum
Pręſtimoniũ ipſum habuerat,ſed poſt mortem ipſius
Cardinalis,illud reſignauit reſeruato regreſſu,poſtea
facto loco regreſſui,ipſe Rodericus reſignãs obierat,
43 & Ordinarius de illo prouidit, fuit dubitatũ † an ꝓui
ſio valeret?quidam dicebant negatiue,quia beneficia
ſemel affecta,& cætera.& quia regreſſus habet cau-
ſam de p̃terito,tamen fuit affirmatiue concluſum,te
ſte Put.dict.deciſ.146.lib.2.quod valebat,quia per ꝓ
uiſionem factam reſignatario affectio expirauit,Rot.
deciſ.282.& 881.in antiq. & dec.181.& 170.in nou.
& ideo per reſignationẽ expirauit illa affectio,& fuit
locus regreſſui,licet ex cauſa de pręterito, tamen no-
uum ius fuit.
* Et ideo ſcribunt*communiter doctores regreſ-
44 ſum tribuere†ius ad rẽ,Aeneas de Falcon.de reſeruat.
in 47.effect.num.11.verſ.nouus modus,Gig.de pẽſ.
q.99.n.5.Sarn.in prima quæſtione de non tollen.iur.
q.n.4.in vlt.caſu,Caſſad.dict.deciſ.1.n.1.de pact. &
deciſ.4.de priuileg.Mandoſ loc.cit.& alij quam plu-
res,& qui eum habet dicitur habere ſpem,ita Redoa.
de ſimon.p.2.c.17.nu.14.
An autem in reſeruatione regreſſus requiratur cõ
45 ſenſus habentis beneficium?affirmatiuam † opinionẽ
tenuit Thom.Campeg.in opuſc.de reſeruatione re-
* greſſ.n.2.& hanc opinionem videtur*tenuiſſe Rot.
in vna Roman.clericatus S.Petri die 12. Decembris
1541.Corã Epiſcopo Rauellen. vt tradit Moedan.
deciſ.112.manuſcr.Ambroſius de Reſta,Ioan. Paul.
deciſ.14.lib.1.Moedan.deciſ.96.Creſcen.deciſ.173.
in fin.lib.primo in manuſcr.Pelegrin.deciſ.135.
Ratio quia cum fiat præiudicium reſignatario,nã
non poteſt renunciare,ergo requiritur conſenſus.
* Secundo quia requiritur in penſione,vt eſt,* com-
munis opinio.
Tertio ſicuti pactiones de ventura hęreditate odio
ſæ ſunt antequam hæreditas deferatur.& contra bo-
nos mores,& pleni peſſimi euentus viuẽte eo,& igno
rante de cuius rebus paciſcentes conueniunt, & pro-
pterea deteſtandæ,& legibus vetitæ,ſi tamen ipſe de
cuius hæreditate tractatur cõſenſerit, licebit ipſo ſciẽ
te huiuſmodi pactiones ſeruare,l.vltima.cum ibi tra-
dit.C.de pactis.Ita,&c.
Negatiuam opinionem uidetur firmare Put. deci.
147.nu.8.lib.1.vbi dicit,quod regreſſus ſine conſen
ſu poteſt per Papam concedi,idem vult Caputaq.de-
ciſ.11.nu.2.& 3.p.3.in impreſſ.& hanc opinionem te-
* nuit Rot.*quod regreſſus†valeat ſine conſenſu,teſte
46 Ptolem.deciſ.13.in manuſcrip. & hanc etiam opinio
nem firmauit Rot.in vna Acherontin.Monaſterij co
ram Oradino 4.Maij 15554.teſte Caputaq. deciſ.11.
p.3.hoc idem tenet Caſſad.deciſ.1.nu.4.de pact.
Primo quia iure cautũ nõ reperit quod in regreſ-
ſu ꝑ reſignatariũ dẽat p̃ſtari conſenſus , vnde cũ non
ſit lege cautum,requiri de neceſſitate nõ dẽt l.3.§.vl.
de procu.c.2.ne ſede vacan. Old.conſ.202.in regreſ-
ſu enim hoc non eſt præſcriptum , ſicuti in penſione
per reg.de præſtan.conſeñ.Ideo,&c.

Quid tenendum?

* PLACET poſterior ſententia ex plurimorum opi-
* nione comprobata,*ac recepta in Rot.& de*ſty
lo,cum Papa regreſſum ad ſui libitum concedat,vt in
ferius dicetur,& ſi eſſet neceſſarius cõſenſus reſigna-
tarij vtique fuiſſet hoc expreſſum in regulis,prout de
penſione exprimitur.Oldr.cõſ.202. Quidã Monach.
Cœpol.conſ.16.co.2.ad fi.verſ.6.Crauet.conſ.90. Re
ctor.nu.2.verſ.2.valet,& reſignatarius acceptando ip
ſam reſignationẽ in qua reſeruatus eſt regreſſus late
dicitur

dicitur conſentire iuxta ea , quæ fuerunt notabiliter
* di.per Rot.*in vna Cęſarauguſtan.Archipresbytera-
tus de Darrocea coram Marſican. de qua ꝑ Ptolom.
dec.16.taciti enim & expreſſi eadem eſt virtus ad tra
dita in l.cum quid.ff.ſi cert.pet.& ſufficit vt talis con-
47 ſenſus†colligatur vel interueniat quandocunque, ad
not.per Bart.& Iaſ.in l.ſiquis mihi bona §.iuſſum ff.
de acquiren.hæred.egregie Moedan.deciſ. 89.incip.
In eadem Parochiali in manuſcrip.& expreſſum ſatis
48 dicitur†quod colligitur,Bart.in l.vxorem §.agri plagã
ff.de leg.3.Bal.in l.fideiuſſor §.meminiſſe ff.de leg.pri-
mo Curt.Iun.conſ.160.nu.9.cum aliis , vt per Ceſal.
conſ.133.nu.8.& 135.nu.20.lib.1.Crauett.conſ.162.
num.2.in fin.Hinc dicit Moedan.deciſ.97.Incip. re-
periebantur tit.de regreſſ.col.2.in manuſcrip. Quod
ad validitatem regreſſus,nec de iure nec ex regulis Cã
cellariæ,aut ex ſtylo requiritur conſenſus.
Nec obſtant in contrarium allegata,quia primum
tollitur,cum nullum præiudicium generetur reſigna-
tario,quando quidem poteſt ipſe renunciare in fauo
rem,Moedan.deciſ.338.alias 341.Caputaq.deciſ. 83.
* lib.1.in manuſcr. Paleott.dec.48.&*communiter eſt
receptum,vt ſcripſi ſupra , & nihil ipſius inter eſt an
poſt mortem ſuam beneficium ſuum deueniat ad re
49 ſignantem vel ad alium,cum mors†oĩa ſoluat,§.dein-
ceps Auth.de nupti.Guliel.Benedict.in c. Rainutius,
verbo,ſi abſque liberis moreretur fol.24.num.11. im
mo potius debet deſiderare vt deueniat ad reſignãtẽ
ratione gratitudinis,Imol.in c.vlt.in 5.not.de donat.
fortun.Garl.in lege ius naturale num.40.ff.de iuſt.&
50 iur.nam ingratitudo†legum & Canonum auctoritate
reprobatur,c.octaua diſcuſſio.12.q.2.Dec.conſ.686.
51 num.13.nam vitium†enorme& deteſtabile nuncupa
tur,Io.And.Abb.& alij in c.vlt.de donat.Angel.Aret.
tract.maleficiorum verbo & ad querelam verſ. nono
repellitur num.26.Afflic.deciſ. 282. ſecundo dubio,
Card.Pariſ.conſ.1.nu.10.vol.1.Marſ.ſingul.413.Co-
raſ.in l.qui liberatus ff.de adopt.
Et quatenus per reſeruationem regreſſus ei aſſertur
præiudicium per tacitum conſenſum ſatis dicitur ap-
probare,Pariſ.conſ.16.nu.96.volu.2.& conſ.51.nu.4.
vol.4.& conſ.112.nu.24.eod.uol.4.
52 Et conſenſus ſuppletur†per non contradictionẽ, Car
di.Pariſ.conſ.41.nu.27.vol.4.
Nec obſtat illud de penſione,quia in ea expreſſum
eſt per regulam de præſtan.cõſenſ.vt tradit Caputaq.
dict.deciſ.11.num..4.p.3.ergo non ualet argumentũ
53 de caſu expreſſo ad non†expreſſum,iuxta ea,quæ ſcri
bit Curt.Iun.conſ.49.num.8.& conſ.134.nu.4. Gra.
conſ.44.num.61.lib.2.
Nec obſtat tertium argumentum,quia eſt a remo-
tis,vnde l.Papinianus ff.de minor.
Nec obſtat deciſio Rota. relata, quia ex alia cauſa
fuit ita deciſum ibi:namque Ambroſius de Reſta ha
bebat clericatum ſancti Petri de vrbe , & Iacobus de
Bruſco prioratum ſancti Spiritus: tẽpore Leonis fuit
ſignata vna ſupplicatio in qua dictus Ambroſius reſi
gnauit clericatum ſancti Petri in fauorem Iacobi,&
idem Iacobus reſignauit prioratum in fauorem Am
broſij cum reſeruatione annuę penſionis ducatorum
24.fuit præſtitus ab vtroque cõſenſus ſuper hoc.Poſt
modum idem Iacobus poſt primam ſupplicationem
ſignare fecit aliam ſupplicationem ceſſionis , in qua
idem Ambroſius cedebat dictum clericatum, & Iaco
bus prioratum cum reſeruatione penſionis dictę,hoc
tamen addito in dicta ſecunda ſupplicatione,quod ꝑ
ceſſum vel deceſſum a dicto Ambroſio eidem Iaco-
bo reſeruaretur regreſſus:literæ fuerunt expeditæ ſe-
cundum formam primæ ſupplicationis;poſt plurimos
annos idem Ambroſius mortuus eſt,& fuit facta pro
uiſio prioratus per mortem Ambroſij Iacobus acce-
pit poſſeſſionem vigore regreſſus;Ideo dubium fuit,
an regreſſus eſſet validus ex eo quia erat ſine cõſenſu,
* fuit per omnes die.12.Decembris.1542*concluſum
eſſe,inualidum,quia regreſſus erat ſubreptitius,†& do
54 loſus , namque dicebatur quod vtraque pars ſuppli-
cabat , quod non erat verum & ex aliis ad hoc
tendentibus,vt per Moedan. dict. deciſ. 112. Am-
broſius,vnde hęc deciſio non obſtat , & per cõſequẽs
Domini de Rota in hac quæſtione non ſunt varij,ſed
concordes,quamuis contrarium affirmauerit Man-
doſ.dic.tit.regreſſus col.5.in principio verſ.an autem
regreſſus. Poteſt igitur reſeruari regreſſus ſine cõſen
ſu,reſeruatur tamen aliquãdo cũ conſenſu, & ſic vtro
que modo,vt voluit Caſſado.relatus a Mandoſ.tract.
de ſignat. grat.tit.regreſſus col.4.verſ.acceſſus.
Quapropter ſi duo ſint reſeruati regreſſus, quorũ
primus ſit abſque conſenſu,ſecundus autem cum cõ
ſenſu,fuit dubium quis præferatur,die 27. Octobris.
1547.*coram Fabio Accorambono fuit deciſum per
omnes de Rot.primũ regreſſum etiã abſque conſen-
55 ſu†præualere ſecundo,etiam cum conſenſu reſeruato
namque regulariter regreſſus ſecundus ſtante primo
56* eſt inualidus,pro†vt fuit deciſum * in Rot.teſte Ptol.
dec.44.in manuſcr.hoc idem fuiſſe tentum per om-
nes atteſtatur Moedan.dec.62.alias 66.incip.de men
ſe Aprilis ſub tit.de renunc.in manuſcr.Fab.dec.4.lib.
1.Put.dec.11.tit.de regreſſ.Nam Papa non concedit
ſecundum regreſſum niſi is,qui primum habet illum
ſuſpendat,vel illius caſſationi conſentiat,ne beneficiũ
* ſit duobus regreſſibus inuolutum,hunc eſſe*ſtylum
teſtificatus eſt Epiſcopus Vaſionen.Datarius, & ĩ Cu
ria Romana valde verſatus,teſte Mandoſ.dic.titu.re-
greſſus col. 6.verſ.regreſſus duo in medio , non eſt.n.
ex Papæ intentione Eccleſiam dupliciter grauare,Caſ
ſad.dec.34.num.3.ſuper regul.Cancell. & de defectu
intentionis Papæ dari poteſt Bellam.deciſ.475.Card.
Pariſ.conſ.1.num.74.vol.1.& alias poſt longam diſpu
* tationem in vna*Toletan.parochialis fuit reſolutum
quod reſignans reſeruato regreſſu per ceſſum vel de-
ceſſum non facta mentione de regreſſu reſeruato an
tea,reſeruatio eſt nulla,vnde ius nõ fuit abdicatum a
reſignante & per eius obitum vacat beneficium teſte
Aragon.dec.41.& vbi eſt ceſſio & reſeruatio regreſ-
ſus dicitur in ſupplicatione ſupplicant Datarius tamẽ
ſolet apponere quo ad regreſſum de cõſẽſu, Creſcẽt.
dec.173.in fin.li.1.manuſcr.Regreſſus de conſenſu o
peratur,vt ſubrogatus per obitum illius per quem eſt
factus locus regreſſui non poſſit immtiti in poſſeſſio
nem,vigore ſubrogationis,quia obſtat decretum irri
17 tans appoſitum in regreſſu † quod inficit titulum &
poſſeſſionem , vt fuit tentum in Rot. in vna Regi-
* nen.* Abbatiæ coram D.Capizuccha di 7. Nouem-
bris 1552.teſte Caput.deciſi.15.part.3.nam poſſeſſio
58 talis dicitur infecta , & ſpoliatus † non eſt reſtituen
dus,Bellam.deciſio.536.verſi.ratio eſt,Caſſad. deciſi.
3.numero.7.ſuper regul.& deciſi.primo de cauſ.poſ-
ſeſſ.& propriet.Soccin.ſen.conſil.67.colum.vlt.verſi.
dici poſſet colum.3.Sarn.de triena.q.49.num.2.& 3.
59 Et aduerte † quia in litteris regreſſus non expri-
mitur valor beneficij , ſufficit enim illum in bullis
prouiſionis exprimere , vt fuit alias * concluſum , vt
per Io.Paul.Ptolom.deciſi.324. incip.in eadem ſequi
Mandoſ.dict.titu.regreſſus colum.5.verſ.An autem.*

Et ſi opponatur ab aliquo non fuiſſe expreſſum in
prouiſione,debet hoc probare vt tradit Ptolom.dic.
* deciſ.cum ex recepta Doctorum*ſententia opponen
60 tia opponenti & in negatiua ſe fundāti†incumbat on
us probandi,Innoc.in c.propoſuit ad fin.de cleric.ex
com.miniſtr.& in c.ſuper his col.4.& Hoſtienſ.col.2.
Felin.num.16.de accuſat.cum alijs vt per Mandoſ.in
c.quoniam contra num.21.de probat.Hinc fuit alias
tentum in vna Oxomen. parochialis coram Guido
Bono die.22.Iunij 1551.quod regreſſus eſt bonus ſi
mala expreſſio valoris non probatur,quia ceſſat do-
lus & fraus impetrantis & ex alijs,vt per Caputaq.dec.
13.p.3.

61 Si autem vere in prouiſione†non fuit expreſſus ve
rus valor,& hoc probatur, regreſſus †eſt nullus vt tra-
dit Put.in terminis deciſ.410.numero 2.libro 3.& ius
62 non† abdicatur a reſignante, vt fuit dictum in vna*
* Pamphilonen.prioratus die.28. Iunij. 1551. coram
Put.teſte eodem dicta deciſ.410.libro 3. namque re-
ſignans non intendebat reſignare niſi reſeruato dicto
63 regreſſu,& non alias†nec alio modo,quæ verba red-
dunt actum conditionalem,Abb.in cap.vlt.ne cleric.
vel vou.Felin.in cap.quæ in Eccleſiarum num. 85.de
conſt.in terminis, Caputaq.deciſ.13.nu.2.p.3.& hoc
eſt,quod dictum eſt ſupra, regreſſum facere gratiam
conditionalem.

Vlterius quæro an ille,qui habet reſeruatum regreſ
64 ſum ex cauſa†ceſſionis per ipſum factæ, teneatur do-
cere de aliquo iure Put.deciſ.152.lib.1.refert.die 16.
Maij.1541.in vna Iſpalen.beneficii de Carmona co-
ram D.Marſicano fuiſſe*deciſum quod quis nō tene
tur iuſtificare ius ceſſum ad effectum regreſſus reſer
uati,quare vigore regreſſus,cum illi locus eſt poterit
capere beneficium,quę cauſa cum bis eſſet denuo ꝓ
poſita die 16.Nouembris.1541.*fuit idem confirma
tum teſte eod.Put.deciſ.197.lib.1. in fine vbi diffuſe
de hac re diſſerit.

Quando enim regreſſus conceſſus eſt ex cauſa ceſ
65 ſionis ſuſtinetur†quamuis cedens bonum ius non ha
* beat,ita fuiſſe deciſum*atteſtatur Put. dict. deciſ.&
etiam ſi conſtet illum non habuiſſe ius,Put.dict.deci.
197.num.9.& 10.lib.1.limita tamen in caſu Put.de-
* ciſ.389.lib.1.vbi refert fuiſſe*deciſum in Rot.23.De
cembris.1542.in caſu eſſe aliquid iuſtificandum,& a-
lias fuit reſolutum quod ad effectū validitatis regreſ-
ſus non eſt neceſſarium vt cedens habeat bonum ius,
maxime quando acceptans reſignationem & conſen
tiens regreſſui habet bonum ius , puta quia reſignans
reſignauit in fauorem N.qui prius in eius fauorem re
ſignauerat,licet nulliter,cum procurator exceſſerit fi
* nes mandati in vna*Lucana beneficiorum die vene-
ris 30.Ianuarij 1578.corā R.P.D.Seraphino,teſte eo-
dem deciſ.275.requiritur tamen quod ille qui habet
66 regreſſum vltra*ſupplicationē ſignatam ſuper regreſ-
ſu habeat etiam litteras expeditas,nam regul. cancell.
non iudican.iuxta form.ſupplic.&c. & alia regula qđ
acceptationes ſuper gratijs niſi litteris expeditis non
valeant,habent locum etiam in reſeruatione regreſ-
* ſus & acceſſus etiam ex cauſa onerosa,vt*fuit iudica
tum in Rot.die 14.Martij 1537.in vna Iſpalen.Cano
nicatus prout refert Sarn.in dict.regul.de non iudicā.
q.4.nu.1.idem refert Mandoſ.in reg.de impetran. be
nefic.vac.per obit.&c.q.16.num.2.Pius V.in conſti-
tutione 136.reuocauit regreſſus conceſſos , ſi litterę
non erant expeditæ.Quod declaratur procedere quā
do in iudicio petitur canonizari gratia acceſſus vel re
greſſus uel vigore dictæ gratię beneficium adiudicari
petatur,nam hoc caſu ſupplicatio non ſufficit, ſed li-
teræ expeditę requiruntur;ſi vero non agitur ad cano
nizatoriam vel ad iudicatoriam ſententiam ſed ad ab-
67 ſolutoriam,hoc caſu ſola†ſupplicatio regreſſus vel ac
* ceſſus ſufficit,vt fuit tentum in vna*Redonen. paro-
chialis ſancti Hilarij coram D.Triuultio & in duab.
alijs cauſis;idem tenuit Rot.teſte Sarn.dic.q.4. num.
2.& vnum notabile non eſt omittēdum, quod regreſ
68 ſui p deceſſum†eſt locus in caſu reg.de infir. reſig. vt
* fuit deciſum*in Rot.die 17.Martij 1550. in una Bo-
nonien.regreſſus,teſte Put.deciſ.297.lib.3. & ideo ſi
reſignans moriatur infra 20.dies habens regreſſum ꝑ
deceſſum,illud capit uigore regreſſus,& ibi Put.reſpō
dit ad contraria,& præſertim ad ea,quæ dicit Sarn. in
contrarium q.30.

Et regreſſus & acceſſus non continentur ſub con
69 cordatis†Germaniæ ac ſub indultis Cardinalium , ut
tradit Caſſad.deciſ.1.in principio,& nume. 1.de pact.
Put.deciſ.226.num.1.lib.3.licet ſecus ſit in coadiuto
70 rijs cum futura ſucceſſione,† quæ comprehēduntur,
* vt fuit*deciſum in Rot.in una Batiſlauien. coram D.
Ioan.Ant.de Triuultijs de ann.1544.teſte Caſſad. di.
deciſ. 1.& in vna Germana Concordatorum die 11.
Martij 1549.teſte Put.dict.deciſ.226. niſi fuerit data
* derogatio indulti,vt fuit*tentum in vna Toletan. Ca
nonicatus die 25.Octobris 1546.Et ſic quamuis ſcri
71 bant Doctores regreſſus & †coadiutorias cum futu-
ra ſucceſſione æquiparari,vt per Mandoſ. regula.de
impetran.benefic.per obit.q.30.num.7.tamen in hoc
72 caſu,ut ſupra dictum eſt,differentia eſt,ratio eſt, † qa
Regreſſus habent cauſam iuris de præterito,non ſim
pliciter de futuro,coadiutoriæ vero nihil habent de
præterito,coadiutoriæ dantur de conſenſu, regreſſus
etiam abſque conſenſu,in regreſſibus eſt conſidera-
tio primæui iuris,in coadiutorijs cauſa & cōpoſitio,
quia ſi gratis aliquibus dantur,habentur reſpectus ad
labores & merita talium, q maiora merentur in recō
penſam laborum pro ſede Apoſtolica,ita Caſſad.dict.
deciſ.1.de pact.nu.4.& ideo etiam regreſſus non com
prehenduntur ſub concordatis & ſub Indultis, qa fuit
ex uoluntate reſignantis non aliter uolentis reſignare
niſi reſeruato ſibi regreſſu,ita Put.dict.deciſ.226.nu.
10.li.3.vbi num.16.dicit quod pręſumitur quia habet
cauſam de præterito,idem Put.deciſ.197.numer. 13.
lib.1.

73 Ex quibus etiam†colligitur,quod regreſſus talis ex
cauſa ceſſionis dicitur ex cauſa oneroſa, vt colligitur
ex his,quæ notabiliter ſcribit Put.deciſ.374.lib.1.vbi
etiam quærit de pulchro caſu,tradit Sarn.de non iudi
can.iuxt.form.ſuppl.q.4.& alij Doctores*communi-
ter ſuperius citati.

Et ideo inquit Sarn.dict.q.4.nu.2.quod huiuſmo-
74 di regreſſus†ex cauſa oneroſa proprie gratia non di-
citur,ex quo potius in quandam compenſationem ex
hibiti beneficij concedi videtur,ſicuti dicit Iaſ.in l.ex
hoc iure.ff.de iuſt.de donatione remuneratoria.

75 Requiritur † etiam vt iuſtificentur & probentur
omnia narrata in regreſſu,vt tradit Mandoſ.d.tit. Re
greſſus tract.de ſignat.grat.col.vlt.verſ.aduertendum
* & fuit alias*tentum,vt per Put.deciſ.1.tit.de Regreſ.
& ratio eſt quia omnia narrata in quauis gratia ꝑ im
76 petrantem†probanda ſunt,Io.Andr.in c.1.vt li.conte
ſta.lib.6.Dec.conſ.403.num.17.& conſil.541. nume
ro 16.Card.Pariſ.conſ.138.poſt princ.vol.4.Gozadi.
conſ.6.nu.6.Card.conſ.96.Curt.iun. conſ. 27. in fin.
* Crauett.conſ.296.colum.5.in fi. &* communiter eſt
receptum.

Limita

Limita niſi conceſſus eſſet regreſſus cum clauſula,
Quod liceat regredi ad ius perinde ac ſi nunquam re
ſignaſſet,ſeu ceſſiſſet tam vigore prioris tituli , quam
præſentium,nam hoc caſu habens regreſſum nō tene
tur docere aliquo modo de iure ceſſo vt obtinere poſ
* ſit;ita fuit iudicatum*in duabus cauſis teſte Simonet.
deciſ.74.incip.Bulla regreſſus plerumque habet clau-
ſulam,vt atteſtatur etiam Mandoſ.dict. titu. regreſſus
colum.5.verſ.in Regreſſu,& hoc propter illa verba ſu
pra relata.

Et ſicuti requiritur vt iuſtificentur narrata ita de-
77 bent†narrari ea,quæ Papam redderent difficiliorem
ad concedendum gratiam,Cardin.conſil.96.Iaſon.in
l.prima.numero 2.C.ſi contr. ius vel vtil. publ. De-
ci.conſil.541.num.20.Curt. Iun. conſ.32.in fin.cum
alijs,vt per Menoch.de arbit.iud.ca.201.nu.24.Cal-
der.conſ.11.de præbend.Et ideo ſi fuit regreſſus con
ceſſus epileptico ſeu morbum comitialem habenti,
78 nullus†eſt,vt fuit*iudicatum in Rot.teſte Guid. Bo-
* no deciſ.49.incip.voluerunt Domini in manuſcr. qa
ſi hoc expreſſiſſet, Papa non conceſſiſſet,cap.ad audiē
tiā & c.ſuper literis,c. in noſtra &c.poſtulaſti de reſcr.
* ca.ſi motu proprio & ibi Doct.* communiter de præ
* bend.Et ita fuiſſe iudicatum*in vna Tullen. canoni-
catus & præbendæ coram Veſtano 11.Martij 1552.
teſte Caputaq.deciſ.7.p.1.

Et ea quæ dicta ſunt procedunt in regreſſu reſer-
uato in actu reſignationis.Idem erit ſi fuerit reſerua-
tus in reformatione pone quod quidam renunciauit
in fauorem,fuit ſignata ſupplicatio,poſtea dedit refor
mationem,in qua dicebat non velle reſignare, niſi re-
ſeruato regreſſu & non aliter,nec alio modo,& huiuſ
modi reformatio re integra fuit ſignata & data præ-
79 cedit pręſtationem conſenſus†fuit tentum*regreſſum
* valide eſſe reſeruatum die 22.Iunij 1551.coram Gui-
do Bono in vna Oxomen,parochialis teſte Caputaq.
deciſ.13.p.3.

Solet etiam reſeruari regreſſus ex cauſa ceſſionis
iuris,litis,& cauſæ,vt tradit Caputaq.deciſ.14.p.3. &
hoc caſu ad effectum,vt dicatur regreſſus iuſtificatus,
80 docendum eſt de†lite ſaltem de facto, niſi aliter con-
* ſtet de mente Papæ,vt fuit tentum in una* Segobien.
integræ portionis die 19. Februarij 1552. coram D.
Guido Bono & ideo ſi conſtat de lite commiſſa per
aſſertos procuratores de quorum mandato non con-
81 ſtat,non dicitur † litem exiſtere neque de iure nec de
facto,Rot.dec.2.de rer.permut.in antiquior. Caſſad.
deciſ.7.de dol.& contumac.& deciſ.5.vt lite pendent.
* & ita fuit*tentum in vna Seguntin.integræ portionis
coram D.Guido Bono 26.Maij 1552.teſte Caputaq.
dict.deciſ.14.p.3.

* Et alias fuit tentum*quod ſufficiat, ſi fiat ceſſio iu
ris & litis quantum in eo fuit,ſi Papa hoc intellexit,vt
late atteſtatur Moedan.deciſ. 80. alias 109. deciſium,
Mandoſ.dict.tract.de ſignat.grat.tit.regreſſus colum.
6.verſ.regreſſus.

Ceßat regreſſus ex multiplici Capite.

82 Primo†quando habens regreſſum illo non uult vti,
quia tunc eſt locus regreſſui,quando ille, ad cuius fa-
uorem fuit reſeruatus vult eo vti , alias non , vt tradit
Caſſad.deciſ.2.loc.vbi late habes ſimilia de hac mate-
* ria & ita fuiſſe*tentum anno 1540.atteſtatur Put.de-
* ciſ.34.lib.2.& hoc eſt expeditum & receptum*ab om
nibus,vt latius dicetur ſuo loco.Hinc qui non egit de
regreſſu propter penſionem non ſolutam non poteſt
* agere contra ſucceſſorem : ita fuit* reſolutum in vna
Tarraconen.parochialis.15.Octobris 1542.teſte Pu.
deciſ.341.lib.1.

Secundo ceſſat quoties habens regreſſum ſciuit
83 fuiſſe locum regreſſui,& paſſus†eſt beneficium ab alio
poſſideri vltra triennium:nam hoc caſu repellitur ex-
ceptione regulę de triennali,Sarn.de trien.q.49.& vi-
detur renunciatus huiuſmodi regreſſus, Caſſad.deciſ.
* 5.de cauſ.poſſ.& proprieta.& ita fuit deciſum*in vna
Colonien.canonicatus & præbendæ coram D.Augu
ſtino die 9.Maij 1551.teſte Caputaq.deci.10.p. 3.qui
nu.4.etiam dicit quod ſcientia huiuſmodi debet pro
84 bari,quia regulariter præſumitur†ignorantia,Crauett.
85 conſ.203.num.5.& ignorans dicitur iuſte† impeditus
l.annis.ff.de calum.Bart.in l.Genero ff.de infa.Crauc.
conſ.168.nu.4.& conſ.201.nu.36.& Rot.in vna*Pla
* cent.dimidiæ portionis coram Fabio de menſe Nouē
bris 1545.illud extendit ad biennium, vt ſi quis patia-
tur poſſideri ab alio beneficium regreſſui obligatum,
cenſeatur renunciare regreſſui,vt atteſtatur Cardina-
lis ſanctę Crucis deciſ.138. per doctrin. Innocent.in
c.ex ore de his quæ fi.à maior.par.c.quod eſt verum
inquit dict.Card.in alleg.deciſ.manuſcr.138.ſi tacens
poſſet impedire per ea quę habentur in l. alienam.ff.
de contrahen.empt.Rot.deciſ.6.in fin.de rer.permut.
Gemin.conſ.39.

Tertio ceſſat ſi habens regreſſum ad Canonicatum
& præbendam in tali Eccleſia cathedrali vel Metro-
86 politana adipiſcatur poſſeſſionem† alterius canonica
tus;nam per huiuſmodi adeptionem uidetur renun-
* ciare regreſſui;ita fuit tentum in vna Calaguritana* ca
nonicatus & præbendæ die 4.Octobris 1545. coram
D.Thoma de Tanis teſte Put.deciſ.308.lib. 2. Anto.
Aug.deciſ.14.23.lib.3.tex.in c.gratia de reſcri. quem
tex.aliqui ex dominis intelligebant habere locum dū
taxat in gratijs omnino incertis, vt puta in expectati-
uis & reſeruationibus , quæ ſunt gratiæ generales &
nō in regreſſu,nam cum regreſſus ſit gratia ſuper cer
to corpore beneficij ille tex.non habet locum, eo ma
gis cum talis gratia dicatur habere cauſam de præte
rito & dependere a prima gratia,ideo fuit dictū quod
melius informaretur pro alia Rota ſuper puncto da-
to,ſed quia pars non informauit, Auditor dixit quod
procuraret diſpenſationem retinendi regreſſum vna
cum canonicatu.

87 Quarto ceſſat regreſſus†per extinctionem , poteſt
enim extingui regreſſus abſque auctoritate ſuperio-
ris,vt quia habens regreſſum coram Notario,& teſti
* bus conſentiat extinctioni,ita tentum in vna*Salamā-
tin.Parochialis coram Creſcen.teſte eodem dec. 160.
habens in manuſcr.ita fuit iudicatum in vna Valenti.
decanatus coram Put. die 6. Iulij 1541. vt idem Put.
atteſtatur deciſ.144.lib.1.vbi refert Marſicanum Au
ditorē dixiſſe quod bis viderat caſum deciſum in Ro
ta.hoc modo,Miſcell.158.Achi.deciſ.2. tit.de regreſ.
88 & ſic ſola uoluntate habentis regreſſum† caſſatur cap.
Agathoſa 63.diſt.Dec.conſ.290.Socin.conſ.115.co.
vlt.verſ.ſed ad hoc reſpondeo li.3.Caputaq.deciſ. 16.
p.3.fit & renunciatio iuris ad rem,Gemin.conſ. 127.
etiam ex cōſenſu tacito,vt ſupra dictum eſt, & tradit
Caputaq.dec.12.nu.2.p.3.vbi allegat ad hoc c.ex ore,
& ibi Gloſ. in verb. renunciaſſe de his quæ fiunt à
maior.part. capitul. Pariſienſ. conſilio ſeptuageſimo
89 ſexto.volumin.4. quia eſt actus†fauorabilis Eccleſiæ,
Mandoſ.de ſignat.grat. titul. extinctiones colum.4.
verſ.idem.

Ideo quandoque regreſſus caſſatur per ſupplicatio
nē,& hoc caſu non attenditur prima data ſuper illius

caſſatione,niſi fuerit extenſus conſenſus,quia p par-
uam datam non tollitur,quin poſſit eſſe locus pœnſ-
* tentiæ,vt eſt notiſſimus* in Curia ſtylus, vnde ſi non
90 apparet extenſum conſenſum † ſuper caſſatione, re-
greſſus non poteſt dici caſſatus, ita fuit * iudicatum
in vna Reginen.Abbatiæ coram D. Capizuccho die
2.Nouembris 1552.teſte Caputaqu.deciſ. decimoſe-
ptimo.p.3.

91 Quandoque caſſatur†regreſſus per inſtrumentum
quandoque coram Notario,& teſtibus,Creſcent.de-
ciſ.152.lib.1.Achill.deciſ.287.quandoque per literas,
ita Caputaq.notabiliter enumerat hos modos deciſ.
16.p.3.in princ.Literæ autem debent concludere caſ-
92 ſationem,namque ſi ſunt ſolum†ſuper tractatu caſſa-
tionis,non ſufficiunt vt fuit tentum*in vna Reginen.
Abbatiæ corā D.Capizuccho,die.7.Nouēbris 1552.
teſte Caputaq.dict.deciſ.16.p.3;namque tunc non cō
cernunt tempus perfectum.

Et tandem caſſatur regreſſus ſola voluntate haben
* tis illud,vt communiter* concludunt Doctores ſu-
pra citati.

Limita niſi partes elegerint viam bene placiti ſedis
Apoſtolicæ,nam hoc caſu non cenſetur caſſatus re-
greſſus niſi poſtquam manus Papæ eſſet appoſita, vt
* fuit*tentum in vna Reginen.Abbatiæ,coram D.Fa-
bio die 22.Maij.1552.teſte Caputaq.deciſ.12.p.3) q
etiam dicit quod quouſque manus Papæ appoſita nō
fuerit partes a conuentione caſſationis recedere†poſ
93 ſunt,vt tenuit*alias Rot.coram Moedano. Debet er-
go de caſſatione conſtare,quādo dicitur caſſatus,Cre
ſcent.deciſ.161.& 215.lib.1.

Et ſi quis conſtituit procuratorem cum iuramen-
to ad extinguendum regreſſum quem poſtmodū re-
94 * uocauit,nō†eſt periurus,ita reſolutum*in Rota teſte
Achill.de Graſſ.deciſ.3.de regreſſ.

95 Leo X.per†ſuam regulam 5. reuocauit omnes re-
greſſus prẹter quā ex cauſa oneroſa,vt atteſtatur Put.
deciſ.374.nu.2.lib.1.

Paul.IIII.per ſuam conſtitutionem in ordine.36.
incip.ad Romani Pontificis anno.3.reuocauit regreſ
ſus,& acceſſus Cardinalibus conceſſos ad plures ec-
cleſias cathedrales, & Metropolitanas, & ſtatui vt
regreſſus ad vnicam tantum eccleſiam habere poſſint
& habentes ad plures vnum tātum retineant,& alios
dimittant.

Superuenit Conc. Trident. ſub Pio.4. cap.7.ſeſſ.
96 25.de refor.in quo his verbis†ſtatutum fuit in materia
regreſſuū.*Cum in beneficij eccleſiaſticis ea quæ hære
ditariæ ſucceſſionis imaginem referunt ſacris conſtitu
tionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria,
nemini in poſterum acceſſus aut regreſſus etiam de
conſenſu ad beneficium eccleſiaſticum cuiuſcumque
qualitatis concedatur,nec hactenus conceſſi ſuſpen-
dantur,extendantur,aut transferantur. Hocque de-
cretum in quibuſcunque beneficijs eccleſiaſticis ac e
tiam cathedralibus eccleſiis in quibuscumque per-
ſonis etiam Cardinalatus honore fulgentibus locum
habeat.*Et ſic vult vt in poſterum denegentur regreſ-
ſus etiam in cathedralibus,& etiam Cardinalibus, cir
ca vero conceſſos nihil diſponit,niſi quod non ſuſpē
dantur,extendantur,aut transferantur.

Pius tamen V.in Conſtitutione 136. Incip. Roma
ni Pontificis prouidentia anno 6.reuocat oēs regreſ-
ſus,& ingreſſus ſub quibuſcumq.formis,& quibuſcū
que perſonis, & quomodocumq. conceſſis per hæc
verba,Romani &c.Hinc eſt quod nos volentes om-
98 nem hæreditariam beneficiorum eccleſiaſticorū ſuc
,, ceſſionem de eccleſia Dei tollere,ac libertati benefi
,, ciorum huiuſmodi prouidere, & vt de perſona ma-
,, gis vtili,& idonea pro vt requiritur facilius prouide-
,, ri valeat omnes,& ſingulos regreſſus,acceſſus ,& in-
,, greſſus etiam de conſenſu, aut alias quomodolibet
,, ſub quibuſcumque tenoribus,& formis ac cum qui-
,, bus ius efficaciſſimis,etiam motu proprio, & ex cer
,, ta ſcientia ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine
,, clauſulis irritantibus,& aliis decretis quomodolibet
,, per quoſcumque Romanos Pontifices prædeceſſo-
,, res noſtros ad beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſi-
,, ne cura ſecularia,& quorumuis ordinum regularia,
,, etiam ſi ſecularia canonicatus,& præbendę,dignita-
,, tes,perſonatus,adminiſtrationes vel officia in cathe-
,, dralibus etiam Metropolitanis poſt Pōtificales maio-
,, res,ſeu collegiatas eccleſias huiuſmodi principales:
,, Regularia vero beneficia huiuſmodi, Monaſteria ēt
,, conſiſtorialia,prioratus,Præpoſituræ,dignitates,etiā
,, cōuētuales,perſonatus,Adminiſtratinnes,vel officuo
,, clauſtralia,ac Hoſpitalia,& Perceptorias etiam Ho-
,, ſpitalis ſancti Ioan.Hieroſolymitani,etiam quarum-
,, uis eliarum militiarum quibuſuis perſonis cuiuſcum
,, que ſtatus,gradus,ordinis, & conditionis exiſtenti-
,, bus,& Epiſcopali Archiepiſcopali Patriarchali digni
,, tate aut Cardinalatus honore pollentibus conceſſos,
,, ſuper quibus litteræ Apoſtolicæ integraliter hacte-
,, nus expeditæ non fuerunt, etiā ſi plubaria noſtra aut
,, penes ſummatorem noſtrum reperiantur motu pro
,, prio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ
,, poteſtatis plenitudine auctoritate Apoſtolica te-
,, nore præſentium reuocamus, caſſamus, & abo-
,, lemus, Mundantes, & cetera,ne infuturum ſuper
,, dictis gratijs regreſſus,acceſſus & ingreſſus, nec non
,, coadiutoriarum litteras expediant,aut relaxent, &c.
Et ſic reuocat conceſſos,quatenus litteræ non ſint
expeditæ,& ſic regreſſus, acceſſus & ingreſſus hodie
exulant a Curia Romana; nemini enim conceduun-
97 tur.Idque ſumma ratione†factum fuiſſe tradit Man-
doſ.regul.Cancellar.de impetrant.benefic.vacant.per
obit.quæſtio.trigeſimoprimo.numero decimotertio.
& in tract.de ſignat.grat.titu.regreſſus,col.7.verſi.re-
greſſus,&c.

98 Prima ratio † eſt, quia cum huiuſmodi regreſſus a
nullo iure ſint introducti ſed tantum ad commodum
& cautelam reſignantium,vel aliorum inuenti, & a
longo uſu approbati, vt tradit Caſſador. deciſ. vnica
de pact.& progreſſu temporis pernicioſi videbantur,
ideo optima ratione ſublati fuerunt: nam ideo dam-
* nati fuerunt,in parlamento Curiæ* Pariſienſis per ar
reſtum latum,de anno 1496.vt per Rebuff.ſuper cō-
cordant.ſub titu.de reſeruat.glo.1.verſic.item per ar
reſtum Curiæ.

99 Secunda ratio eſt,†vt tollantur hæreditarię ſucceſ-
ſiones;namque in beneficijs Eccleſiaſticis ea,quæ hę
reditariæ ſucceſſionis imaginem referunt,ſunt odio-
ſa,& contraria Canonibus,capitul.ex tranſmiſſa capi
tul.extirpandę de fil.presbyt.capitul. dec orem de In-
ſtitut. ideo beneficia non debent dari per ſucceſſio-
nem,ut dicitur in capitul. 1. de prębend. vbi concor-
dantes adduxi; & hanc dumtaxat rationem conſide-
rarunt Patres Concil.Trident. cum regreſſus acceſ-
ſus prohibuerunt,vt patet in dicto decreto. ſeptimo.
110 ſeſſ.vigeſimoquinto.de reform.quæ ratio conſidera
tur, † vt finnalis,iuxta ea,quæ ſcribit Baldus. in l. ge-
neraliter columna tertia,C.de epiſc.& cleric. Iaſ. in l.
quas actiones numero decimooctauo.C.de ſacroſan.
Eccleſiaſt.Cornel.conſilio. centeſimoſeptuageſimo
ſeptimo.

ſeptimo.numero quinto.volum.4.Cardi.Pariſ.conſil.
69.numero 179.vol.3.Salice.in l.1. ad fin. C. de falſa.
cauſ.adim.leg. & hæc eſt cauſa quam memorat Pius
V.in dict.conſtitutione ad reuocandos regreſſus con
ceſſos,& non expeditos,vt patet in princ.

Tertia erit ratio, vt libertati beneficiorum proui-
deatur,namque minus†in quantum fieri poteſt Ec-
cleſia eſt grauanda,cap.mandatum in fin.& c.ſequent.
de reſcrip.ibi.*Quod non eſt intentionis Papæ eccle-
ſiam dupliciter grauare,&c.*Caſſad.deciſ.34.num.3.
ſuper regul.facit l.nauis §.cum autem ff. ad leg. Rho-
diam,de Iact.l.Incola,& l.vlt.§.item reſcrip. ſeruat ff.
ad municip.l.ſi cum dotem §.ſi pater ff.ſolut.matrim.
& quę per hæc iura ſcribit Crauett.conſ.293.colu.9.
verſ.7.conſidero,& hanc rationem ad hoc conſidera
uit Pius V.in allata cōſt.136.vt patet in principio ibi
*Ac libertati beneficiorum,&c.*non enim ſtante reg
reſſu,poteſt dici in libertate beneficium cum morien
te beneficiato,aut cedente intret regreſſus, ideo &c.
102 quia res de facili reuertitur ad†naturam ſuam l.ſi vnus
§.pactus ne peteret ff.de pact.

Quarta eſt ratio,cur prohibeantur regreſſus, vt be
103 neficia conferantur†perſonis idoneis,prout de iure re
quiritur,cap.cum in cunctis de elect.cum ſimil. nam
que ſtante regreſſu beneficium datur habenti regreſ
ſum,non habita ratione an ſit idoneus,& vtilis Ec-
cleſię,& an reperiatnr magis idoneus,& vtilior pro il
lo beneficio,& hanc rationem poſuit Pius V.in dict.
cōſtit.136.ibi.*Et vt de perſona magis vtili,& idonea
pro vt requiritur facilius prouidere valeat, &cet.* &
huiuſmodi conſideratio eſt valde vtilis, vt omnibus
notum eſt.

Quinta inſuper conſideratur ratio,quia per regreſ
104 ſus,& acceſſus datur votum†captandæ mortis natura
lis,per ſeparationem animæ a corpore, & ciuilis per
priuationem,vt tradunt Campeg.in dict. tract.de re-
ſeruat.regreſſ.numero 22.Mandoſ.dict.tractat. de ſi-
gnat.grat.tit.Regreſſus,& Acceſſus colum.7.verſ.nō
ſolum in fin.& in Concilio Lateranen.ſub Innocen.
III.ſtatutum fuit,nulla Eccleſiaſtica beneficia aut Mi
niſteria cuiquam danda ante quam vacent,ne deſide-
rare quis mortem proximi videatur, in cuius locum,
& beneficium ſe putat ſucceſſurum,vt habetur in c.2.
* de conceſſ.prębend;& ibi Doctores*communiter la
te,quod etiam Imperialibus legibus prohibitum fuit
leg.ex teſtamento Cod.de inutilit.ſtipulat. l. vltim.C.
de pact.vbi prohibetur pactio de futura hæreditate
105 namque huiuſmodi pactiones†(ſubijcit)ſunt odioſæ
plenæ triſtiſſimi,& periculoſiſſimi euentus,& propte
rea contra bonos mores, l. hæreditatem ff. de acquir.
hęred.l.quidem ff.de donat.de qua re ſcribentes mul
ta dicunt in l.ſtip.hoc modo cōcepta ff.de verb.oblig.

Sexto addo rationem,quia ligantur manus ſuperio
rum,quia vacarent beneficia per mortem obtinentiū
& ipſi non poſſent conferre,namque intraret regreſ
ſus,& acceſſus,&c.& ſic regreſſus videtur inducere ex
iſtentiam beneficij in pluribus perſonis,quod eſt ꝓ-
hibitum,cap.niſi eſſent de præbend.

106 Septimo addo rationem,†quia prohibita eſt ſpes
ambitioſa ad beneficia,cap.per laicos 16.q.7. cap. cū
ad noſtram de elect.& habens regreſſus dicitur habe
re ſpem ad beneficium,Aeneas de Falcon.tract.reſer
uat.effect.47.num.2.Gig.de penſio.q.94.col.2.

Ideo non ſolum,vt dixi regreſſibus ius non aſſiſtit
immo reſiſtit ex prædictis,& quia iure cauetur renū
107 ciantibus†non dari regreſſum ad ius renunciatum, l.
quæritur ff.de ędilit.edict.ibi.*remittētibus enim actio
nes non eſt regreſſus dandus.*l.ſi quis in conſcriben-
do vbi Doctores Cod.de epiſcopis,& cleric.cap. quā
periculoſum iuncta gloſſ.7.quæſt.prima cap. ſic illis
23.quæſt.4.Cardin.Pariſ.conſi.5.num.165.volum,4.
cum alijs allegatis ſupra.Et ideo in Francia reſignatio
facta cum reſeruatione regreſſus illicita, & nulla eſt,
ac ideo vacare beneficium reſignatum fuit pronun-
* tiatum per*arreſtum Parlamenti Pariſienſ.16.menſis
April.1416.teſte Boerio deciſ.ſecundo.numero 56.
teſte Pap.libro ſecundo.titul.8.Arreſt.3.& 6.ut etiam
retuli ſupra hoc libro quæſti.prima. numero quadra-
geſimoſecundo.Inficiari tamen non poteſt quin poſ-
108 ſit†Papa regreſſus,acceſſus,& ingreſſus ad ſui libitum
concedere,& ſic hanc viam de nouo aperire, vt tradit
Mandoſ.dicto titul.regreſſus columna ſeptima.verſi
cul.non tamen tractat. de ſingat. grati. propter om-
nimodam poteſtatem,quam habet in beneficialibus,
in quibus eſt dominus abſolutus, vt ad hoc propoſi-
tum deducit Redoan.de ſimon.part.ſecundo.capitu.
decimooctauo.numero tertio.vbi late de hac re:nam
109 que hac † ratione poteſt conferre beneficia ad tem-
pus,capitul.ſi gratioſe de reſcriptis libro ſexto. & in
titulum ac in commendam & uni plures eccleſias, ac
beneficia,gloſſ.in capitul.cam te de ætat. & qualitat.
gloſſ.in capitul.per laicos decimoſexto.quæſtio. ſepti
ma.verum melius erit ſeruare decretum Concil.Trid.
ob rationes ſupra expreſſas.

Et hi regreſſus,vt dixi ſublati ſunt, non tamen hi
110 qui ob non ſolutionem† penſionis conceduntur, &
hi qui inuenti ſunt a iure:nam hi ſubſiſtunt, de qui-
bus in capitul.ſi beneficia ibi.*Ad beneficia ſua priora
libere reuertantur.*de præbend.libro ſexto.& per Ro
ta.deciſ.centeſima.in nou. ita Mandoſ. in regula. de
impetrand.beneſic.vacand. per obit. quæſtio. trigeſi-
maprima numero decimo tertio. de quibus dicetur
infra in diſcurſu materiæ:& Concil. Tridentinum
non ſubſtulit regreſſus ante Concil. conceſſus, licet
poſt Concilium ſit locus regreſſui,vt alias fuit reſolu
* tum:*facit deciſ.quarta. Caſſador. de priuileg. Re-
doan.de ſimon.cap.28.num.29.

Et quia ſatis loquuti fuimus de regreſſu,nunc pau
ca ſubijciemus de acceſſu, & ingreſſu. Acceſſus eſt
111 ius intrandi†ſeu adipiſcendi beneficium vel illius poſ
ſeſſionem,quam nunquam antea habuerat, ita Man-
doſ.in tractat.ſignat.grat.titul.regreſſ.& acceſſ.colum
na quarta.verſicul. contra uero,id ſumens ex proprio
ſignificatu verbi accedo,vt apud Cæſarem libro quin
to libelli Gallici parum poſt principiū. Acceſſum eſt
ad Britanniam omnibus nauibus meridiano fere
tempore, & ſic ad locum ad quem prius itum non
erat &cætera. Vnde dicimus, quod acceſſus nullam
112 habet cauſam præambulam iuris de†præterito, vti re-
greſſus,Caſſador.deciſ.vnica numero tertio. de pact.
Redoan.de ſimon.part.ſecundo.capitul.decimoſepti-
* mo.numer. ſexto.&*communiter Doctores hoc ſup
ponunt.

Ideo dicit Redoan.dict.capitulo.decimo ſeptimo.
numero ſexto.quod practici Curiales petunt regreſ-
ſum,acceſſum & ingreſſum,ut ſi non ſit locus regreſ-
ſui intret acceſſus, & ita de ſtylo audiui concedi re-
greſſus. & cætera. & ferè omnia quæ diximus ſupra
de regreſſu vendicant ſibi locum in acceſſu,
& ita loquuntur doctores citati, non repetam ſtu-
dendo breuitati, & quia non ſunt in vſu; illud ſcire
113 dumtaxat ſufficiat, quod ſunt ſublati † acceſſus,

ſicut regreſſus ex dict.capit.7.ſeſſ.vigeſimoquinto.de reformat.ex rationibus ſupra relatis,licet differant, vt ſupra dixi.quia vnum habet cauſam de preterito, alterum vero non:& ideo fuit reſolutum in Rot. in vna* Mutinen.monaſterij coram Sarnen.quod regula Leonis reuocatoria acceſſus non habet locum in regreſſibus,teſte Put.deciſ.399.lib.1.

Exemplum acceſſus, quoties Papa vult dare alicui epiſcopatum,vel aliud beneficium, & ille propter ætatis immaturitatem non eſt capax, tunc Papa confert alteri,donec ille efficiatur habilis perueniendo ad legitimam ætatem,qua adueniente poterit propria auctoritate accedere ad illud beneficium , ut colligitur ex docto reſponſo Cardinal.Pariſienſ.conſilio 76.Capitula volum.4.Redoan.dict.capitul.17. Rebuff.dict. titul.regreſſus in praxi.Ideo dicit Caputaq.deciſ.313. numero 2.part.2. quod regreſſus imponitur reſpectu beneficij alias ab eo poſſeſſi,ingreſſus & acceſſus reſpectu beneficiorum non poſſeſſorum.

114 Ingreſſus † pariter non ſupponit aliquem præcedentem aditum,idem Cæſ.eodem libro 5. belli Gall. Mandoſ.vbi ſupra columna quarta.verſicu. ingreſſus. Ingreſſus eſt ut ſi Papa contulerit mihi beneficium, & antequam capiam poſſeſſionem illud reſignem,Papa concedit,quod ſi reſignatarius moriatur,vt ego ingrediar meum beneficium,quod nunc reſigno , Rebuff.dict.titu. de regreſſ.verſicul. idem in ingreſſu in prax.& quis præferatur habens regreſſum , vel habens acceſſum vide nota.deciſ.Put.35.lib.2.

Et de regrediente ad acceſſum habendum , an teneatur ius primæuum iuſtificare.Idem Put. deciſ. 19. in princ.lib.1.

Et ſi in Curia eſt alicui reſeruatus regreſſus,vel acceſſus,& antequam de hoc certioretur, moriatur,reſignatarius,& vnus impetrat,fuit tentum eſſe in ſuſpenſo donec ille acceptet:ita* fuit deciſum die vltim.Maij 1538.teſte Ptolom.deciſ.14.

Finis Libri Sexti.

FLAMINII PARISII IVRIS CONSVLTI Excellentiſſimi,

DE RESIGNATIONE BENEFICIORVM.

LIBER SEPTIMVS.

PRIMAE QVAESTIONIS.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio benefi. debet fieri coram ſuperiore.*
2 *Aſſenſus pro conſenſu.*
3 *Superioris intereſt ne dimittatur beneficium ſine eius licentia.*
4 *Defenſor non debet ciuitatem deſerere.*
5 *Beneficiatus per adeptionem poſſeſſionis ſe alligat eccleſiæ.*
6 *Beneficium non poteſt ſine ſuperiore haberi.*
7 *Contrariorum eadem eſt diſciplina.*
8 *Profana poſſunt renunciari abſque ſuperiore.*
9 *Renunciatio facta ſine ſuperiore eſt nulla.*
10 *Actus contra legem eſt nullus.*
11 *Alienatio abſque decreto Iudicis,cum requiritur,eſt nulla.*
12 *Renunciatio facta abſque ſuperiore tenet in præiudicium reſignantis.*
13 *Sponſa poteſt repetere ſponſum,& è contra.*
14 *Renunciatio ſimoniaca eſt nulla.*
15 *Renunciatio ſimoniaca valet in præiudicium reſignantis.*
16 *Iurans tenetur ſeruare etiam iuramentum quod non præſtitit in manibus ſui ſuperioris.*
17 *Primogenitus renuncians ius primogenituræ tertio genito non præiudicat ſecundo genito.*
18 *Renunciatio iuris prothomiſeos facta à conſanguineo tenet in ſui præiudicium.*
19 *Clericus contrahens etiam matrimonium nullum perdit beneficia.*
20 *Clericus qui amiſit priuilegium per dimiſſionem habitus,per eius receptionem illud recuperat.*
21 *Quæ obtinent vim pacti taciti tenent.*
22 *Renunciatio [illegible]et renuncianti.*
23 *Contractus contra legem validus eſt quoad incommodum contrahentium.*
24 *Faciens actum nullum punitur.*
25 *Alteri per alterū non debet iniqua conditio inferri.*
26 *Nullum non producit effectum.*
27 *Cap.quod in dubijs de renunciatione declaratur.*
28 *Renunciantes nulliter debent priuari.*
29 *Homicida debet declarari priuatus.*
30 *Clericus priuatur propter deſertionem.*
31 *Ante declarationem priuatus poteſt miniſtrare.*
32 *Officium publicum non abdicatur ex priuata renunciatione.*
33 *Renunciatio facta coram laico eſt nulla quo ad ſuperiorem,valida quo ad renunciantem.*
34 *Renunciatio coram laico an ſit nulla ipſo iure,& numero 36.*
35 *Renunciatio facta coram laico an teneat in præiudicium renunciatis.*
36 *Verbum Denuo quid ſignificet.*
37 *Suſcipiens beneficium de manu laici eſt ſuſpenſus.*
38 *Renuncians in manibus non ſuperioris amittit poſſeſſionem,retinet tamen proprietatem.*
39 *Facilius perditur poſſeſſio quam proprietas.*
40 *Titulus beneficij non amittitur abſque ſuperiore.*
41 *Ex inutili contractu perditur poſſeſſio.*
42 *Renuncians in manibus nō ſuperioris debet priuari*
43 *Impetrans beneficium illius qui renunciauit coram non ſuo ſuperiore non facta declaratione eſt intruſus.*
44 *Facienda eſt mentio in impetratione de beneficio renunciato coram non ſuperiore.*
45 *Ex renunciatione facta coram laico retinetur Dominium.*
46 *Poſſeſſio non habet quid ſpiritualitatis.*
47 *Beneficiarius guadet priuilegio fori ante adeptam poſſeſſionem.*
48 *Renunciatio facta coram non ſuperiore valet, ſi ſuperior poſtea ratificauit.*
49 *Abbas renuncians quando poſſit petere a monachis denuo obedientiam.*
50 *Quis poteſt renunciare ſuam iniuriam*
51 *Renuncians abſque ſuperiore non poteſt ſine ſuperiore redire ad beneficium renunciatum.*
52 *Superior potius ratam habet renunciationem coram clerico,quam coram laico.*
53 *Ratum haberi an poſſit quod nullum eſt.*
54 *Sententia lata ab excommunicato ratificari non poteſt.*
55 *Superior debet infra ſex menſes conferre,aut ratificare.*
56 *Epiſcopo currit tempus a die renunciationis.*
57 *Renunciatio facta in manibus Notarij.vel N recipiētis nomine ſuperioris eſt valida.*
58 *Qui per alium facit,per ſe ipſum facere videtur.*
59 *Notarius ſtipulans donationem pro abſente,concurrente conſenſu eſt donatio.*
60 *Notarij Cameræ & Cancellariæ recipiunt reſignationem.*
61 *Valet renunciatio facta coram non ſuperiore cū clauſula ſi ſuperiori meo placuerit.*
62 *Clauſula ſi habet plures effectus.*
63 *Renuncians ſi patruo placuerit an ſit valida renunciatio.*
64 *Clauſula non alias nec alio modo habet naturam præciſam.*

65 *Clauſula non alias inducit Formam &c.*
66 *Emphyteuta alienans inſcio domino cadit à iure.*
67 *Emphyteuta alienans inſcio domino cum clauſula ſal uō iure dominij directi non cadit a iure.*
68 *Facta renunciatione coram non ſuperiore cum clauſula ſi ſuperiori &c. non debet reſignatarius ſe ingerere.*
69 *Clauſula non alias &c. non operatur cum ſuperior offenditur in facto.*
70 *Alienās irrequiſito domino cum clauſula ſine præiudicio domini & ſi, poſtea fuerit capta poſſeſsio cadit a iure ſuo.*
71 *Proteſtatio contraria facto non releuat.*
72 *Factum ſubſequens declarat malam voluntatem.*
73 *Renunciatio facta coram ordinario cū pactis eſt nulla, licet adſit clauſula ſaluo beneplacito, &c.*
74 *In renunciatione beneficij acquirendi non requiritur auctoritas ſuperioris.*
75 *Facilius tollitur ius quærendum quam quæſitum.*
76 *Habentes ius ad rem poßunt renunciare abſque ſuperiore.*
77 *Ius ad rem facilius perditur.*
78 *Electus ante confirmationem poteſt renunciare ſine ſuperiore.*
79 *Electus poteſt renunciare in manibus eligentium.*
80 *Electus in Epiſcopum poteſt renunciare abſque licentia Papæ.*
81 *Electus antequam acceptet non habet ius, & non poteſt renunciare.*
82 *Beneficium vacat donec electus fuerit confirmatus.*
83 *Quod conſenſu contrahitur conſenſu diſſoluitur.*
84 *Per electionem acquiritur ius ad rem.*
85 *Electus moriens in Curia per eius obitum non vacat beneficium, ſed per mortem prioris.*
86 *Quod ius in re acquiratur per electionem.*
87 *Per confirmationem adminiſtratio acquiritur.*
88 *Per acceptationem electi contrahitur matrimonium.*
89 *Dictio quaſi eſt impropria.*
90 *Electus poſt confirmationem non poteſt renunciare abſque ſuperiore.*
91 *Per confirmationem acquiritur ius in rem.*
92 *Conſecratio fit poſt electionem.*
93 *Conſecratio fit infra tres menſes.*
94 *Præſentatus ante inſtitutionem poteſt renunciare in manibus patroni.*
95 *Per præſentationem acquiritur ius ad rem.*
96 *Per præſentationem receptam à ſuperiore ante inſtitutionem non acquiritur, ius in rem.*
97 *Habentes litteras expectatiuas poſſunt renunciare abſque ſuperiore.*
98 *Per litteras expectatiuas quæritur ius ad rem.*
99 *Per expeditionem litterarum, & acceptationem quæritur ius in re.*
100 *Per impetrationem quis non obligatur beneficio, niſi ceperit poſſeſſionem.*
101 *Poſſeſſio corroborat titulum.*
102 *Ex collatione ius in beneficio acquiritur.*
103 *Poſſeſſio acquiritur ex inueſtitura facta a perſona, & cætera.*
104 *Beneficium litigioſum poteſt renunciari abſque ſuperiore.*
105 *Habens bonum ius in beneficio litigioſo non poteſt renunciare ſine ſuperiore.*
106 *Renunciatio beneficij litigioſi poteſt fieri abſente parte.*
107 *Intruſus poteſt renunciare abſque ſuperiore.*
108 *Intruſus nullum ius habet in beneficio.*
109 *Intruſi odioſi.*
110 *Intruſi tenent beneficia cum peccato.*
111 *Intruſi tenentur ad fructus perceptos.*
112 *Retinentes rem furtiuam peccant.*
113 *Intruſus quis dicatur.*
114 *Intruſus quando quis intrat poſſeſſionem abſque auctoritate.*
115 *Intruſus habens titulum non canonicum.*
116 *Renunciatio facta ex legitima cauſa in manibus non ſuperioris tenet.*
117 *Rigor relaxatur propter impoſſibilitatem.*
118 *Renuncians in manibus inferioris nihil perdit.*
119 *Renunciatio facta in Iudicio eſt valida.*

QVAESTIO PRIMA.

PRIMO Quæro, An benefi. renūciatio debeat in manibus alicuius fieri, & coram quo? Do-
* ctores cōmuniter *reſpondent Beneficij reſignationem eſſe fa-
1 ciendam coram † ſuperiore, vt tradunt Ant. de But, in ca. ad monet in 3. not. num. 4. & in c.
quod in dubijs num. 10. de renun. & in c. ſignificauerunt num. 3. de præb. & in c. quod Dei nu. 18. de ſtat.
monacho. Card. Zabarel. in d. c. quod in dubijs num. 1. Abb. in d. c. Admonet num. 8. 13. & ſeq. vbi Bal. cæterique Doct. Idem Abb. in c. Audita num. 3. de reſt.
ſpoliat. Bonif. de Vitall. in clem. gratiæ num. 43. de reſcrip. Gloſſ. in c. Abbas. 18. q. 2. & in cap. ex ore de his
quæ fi. à maio. part. cap. Io. à Capeſtra. de author. Pap. part. 3. prin. num. 66. Coraſ. de benef. c. 5. numer. 56. &
c. 8. num. 14. Sarn. de infir. reſignat. q. 18. colum. 3. Reſtaud. Caſtald. de Impe. q. 103. num. 10. & 16. Vincēt.
Carot. in reg. conceſſ. amplia 4. num. 5. de reg. iur. lib. 6. Menoch. de recuper. poſſ. 1. remed. num. 277. Caſſad. deciſ. 2. num. 7. de appellat. Chriſtopho. Roſſinia.
* de benef. c. 14. in princ. vbi * atteſtatur in iure moreque communi eſſe receptum Crauet. conſ. 513. num.
16. Idque probatur expreſſe, in c. denique 6. q. 3. & in
c. Abbas 28. q. 2. vbi gloſſ. plura allegat, & in c. admonet de renunc. vbi Alexand. III. ſcribit epiſcopo Pomacan. his verbis: *Vniuerſis perſonis tui Epiſcopatus probibeas ne eccleſiæ tuæ diæceſis ad ordinationem tuam pertinentes abſque aſſenſu tuo, intrare audeant, aut deſinere, aut te dimittere inconſulto.* Et ibi
2 Abb. numero ſexto exponit aſſenſum † pro conſenſu, ac in cap. vltimo eo. tit. & ratio eſt quia ſuperioris
3 intereſt, ne dimittatur beneficium † ſine eius licentia, vt ſcribit Geminian. in cap. ſi electio ſub numero quinto, columna ſecunda, de elect. lib. 6. cum ei præiudicetur cap. ſignificaſti, de for. competen. cap. clericum 11. quæſt. 1. cap. non liceat 3. quæſt. 6. arg. cap. ſiquis ſuadente 17. quæſt. 4. cap. cum deſideres §. vlt.
4 de ſent. excommu. ob hanc rationem non licet † defenſori ciuitatis illam deſerere, ſine licentia l. vlt. C. de defenſ. Ciuit. l. legatus ff. de off. præſid. neque mili-
* ti militiam, vt omnibus notum * ac compertum eſt. Accedat & alia ratio quia Beneficiatus per adeptio-
5 nem poſſeſſionis ſe † alligat, & deuincit eccleſiæ, cap. Niſi verſ. verum de renunc. Hoſtien. eod. tit. in ſumma numero octauo, & ſicuti quis, non poteſt benefi-
6 cia † adipiſci ſine auctoritate ſuperioris, cap. primo, de reg. iur. libro 6. ita neque dimittere argum. l. vltim.
7 ff. de offi. præſid. nam † contrariorum eadem eſt diſciplina, not. in rubr. ff. de acquir. poſſ. Ideo admiſſio prælati ni-

lati nihil aliud eſt, quam abſolutio quædam, nam beneficiarius, per illam liberatur ab onere inſeruiendi, vt eſt ſignanda deciſ. Rot. quam refert Nauar. in cap. accepta in 7. oppoſ. ſol. nu. 31. de reſtitut. ſpoliat. quo modo enim poterit eximi ſine ſuperiore? ex quo colligit, notabilis differētia inter profana, & ſpiritualia,
8 nam † illa poſſunt renunciari abſque licentia ſuperioris, hæc vero nequaquam, vt tradit Rot. deciſ. 3. num. 2. de renunc. in nou. vbi notatur, huiuſmodi diſcrimē inter vtramque renunciationem, & ratio differentiæ eſt, quia in renunciatione rerum profanarum ceſſant rationes ſupra allegatæ, vt euidētiſſime ex eius lectura patet, vnde non mirum ſi aliter diſponitur l. illud ff. ad leg. Aquil. ca. cum ceſſante de appella.
9 Aliter facta renunciatio † ſine ſuperioris auctorita-
* te, nulla eſt, vt ſcriptum reliquerunt * omnes Doct. in ſpecie, Innoc. in dict. cap. quod in dubijs num. 1. vbi gloſſ. in verb. manum Abb. num. 13. & alij de renunc. Idem Abb. in c. cum pridem num. 3. de pact. & in cap. quod Dei, num. 4. de ſtat. monach. Ant. de Butr. in ca. 3. num. 14. de his quæ fi. a mai. par. cap. Turrecremat. in cap. denique num. 2. 6. quæſt. 3. Card. Alexan. in ca. quod reſtitutio num. 44. 3. quæſt. 1. Capr. in clem. gratiæ num. 5. de reſcript. Put. Deciſ. 94. nu. 2. lib. 1. Frāc. in cap. deliberatione §. prohibemus, num. 2. de offi.
* Legat. lib. 6. & eſt communis * opinio, teſte Ber. in ca. ſolicita num. 6. de reſti. ſpolia. & probatur, in ca. Gonſaldus 17. quæſt. 2. vbi declaratur nulla renunciatio Guiſaldi presbyteri facta in manu[s] cuiuſdam aduocati ac in in dict. cap. quod in dubijs ibi. *Licet reſignatio talium facta laico nullam obtineat firmitatem.* Et expreſſe hoc dicitur in cap. denique 6. q. 3.
Et ratio eſt quia tunc fit actus, contra legem, cum iura velint vt renunciatio fiat coram ſuperiore, vnde
10 non mirum ſi reſignatio eſt † nulla arg. l. vlt. C. de legibus. Ita in ſimili Tutores, & Curatores qui non poſſunt alienare bona immobilia, & quæ ſeruando ſeruari poſſunt abſque decreto Iudicis, ſi dicta bona fue-
11 runt diſtracta † abſque prædicto decreto alienatio nulla eſt, l. magis puto §. non paſſim ff. de rebus eorum l. prædia C. de prædiis, & alijs rebus min. Bart. in l. nulli num. 7. ff quod cuiuſque vniuerſ. nom. Bald. in l. nulla in fi. C. de iur. Dot. Cuma. conſ. 109. colum. 2. Alex. conſ. 117. in princ. lib. 5. Imol. conſ. 98. & conſ. 99. Signor. de Homed. conſ. 214. nu. 5. Dec. conſ. 39. Card. Pariſ. conſ. 98. & conſ. 99. & conſ. 100. vol. 1. Roland. a vall. conſ. 33. & 99. lib. 1. Bertand. conſ. 22. nu. 2. vol. 2. Gozadin. conſ. 78. num. 11. Rubr. Alexan. conſil. 138. ita etiam in ſimilibus caſibus ex ratione dictæ l. vlt. C. de legib.
Declara primo hanc concluſionem, vt renunciatio facta in manibus non ſupperioris ſit nulla quo ad præiudicium ipſius ſuperioris, qui poterit illum repetere ad beneficium, reſignatum, ſi vult, vel ratificare reſignationem, illumque declarare priuatum, & conferre beneficium, nam in præiudicium il-
12 lius, qui taliter reſignauit renūciatio † tenet & eſt valida, vt ei noceat, vt ſcripſerunt. Inno. in c. quod in dubiis ſub num. 1. Glo. in verbo in manum laicam, Ant. de Butr. num. 5. & 9. Abb. num. 3. & 8. vbi refert Goffred. Pil. Aegid. ac Guil. Naſ. hoc idem affirmantes de renunc. idē Abb. in c. vlt. in 3. notab. de renunc. gloſ. in c. denique verb. reſtituantur 6. q. 3. vbi Card. Alex. num. 4. & alii omnes Abb. in c. quod Dei, num. 4. de ſtat. monach. & in c. ſuper hoc num. 4. de renunc. Gemin. conſ. 125. in medio colum. 2. Boniſac. de vitall, in clem. 1. num. 42. de rer. permut. Bened. Capr. in cle. Gratiæ num. 5. de reſcrip. Ant. de Burg. in cap. ex parte num. 99. eod. tit. Tiraq. de retract. §. 26. gloſſ. 2. nu. 10. Reſta. Caſtald. de Imperat. q. 103. num. 16. Roſſiniac. de benef. cap. 14. num. 29. Caſſad. deciſ. 2. num. 3. de renunc. Put. deciſ. 16. num. 3. lib. 2. poſt Imol. conſ. 149. num. 17. Biſignet. deciſ. 30. de renunc. in antiqu. Moedan. deciſ. 133. fuit per.
* Et hæc eſt * communis, recepta docto. ſententia, pro qua poteſt ponderari tex. in c. nō oportet. 7. q. 1. *Non oportet epiſcopum vel reliquos de ciuitate ad ciuitatem migrare non eps non presbyter non Diaconus tranſeat, ſiquis autem poſt diffinitionem ſancti & magni conſilij tale quid agere tentauerit, & ſe huiuſmodi negotio mancipauerit hoc factum prorſus in irritum ducatur, & eccleſiæ reſtituatur cuius fuit epiſcopus aut presbyter aut diaconus ordinatus.* Et ſic renuncians abſque ſuperiore reſtituitur ſi eccleſia eum repetat, & ibi declarat gloſ. in verbo reſtituatur arg. capitul. ſiquis epiſcopus 7. quæſt. 1. & c. ſiquis vero 7. quæſt. 1. namque ſecundum Anchar. ibi hoc eſt
13 introductum in fauorem Eccleſiarum ſicut † ſponſa poteſt repetere ſponſum, & maritus vxorem & ē contra cap. mulier 33. q. 5. & ad hoc faciunt notata in ca. vlt. 49. diſtin. & in cap. cum appellationibus de appel. in 6.
Ita in ſimili, licet renunciatio facta ſimoniace † ſit
14 nulla. Inno. in cap. cum vniuerſorum de rer. permut. Archid. in cap. ordinationes 5. quæſt. 1. valet tamē in
15 præiudicium † renunciantis, Glo. in cap. ſuper hoc in verb. pecuniæ de renunc. cum aliis, vt per Aufrer. deciſ. Tholoſ. 438. Item fuit quæſitum, Præterea quamuis præſtetur iuramentum in manibus non ſui ſupe-
16 rioris † iurans tamen tenetur illud ſeruare cap. venerabile, de elect. Ita etiam ſi primogenitus renunciat iu-
17 ri primogenituræ tertio genito † non præiudicet, Bal. conſ. 389. conſuetudo colu. penul. verſ. hic incidit lib. 2. Tiraque. late in tract. primogenituræ q. 27. Hinc etiam conſanguineus cedendo † iure prothomiſeos
18 inutiliter ſe facit a receſſa alienum, arg. l. cum Dominus §. vlt. ff. de pec. leg. per quem tex. hoc vult Bal. cōſ. 9. factum tale colum. 3. verſ. & ſi quæratur lib. primo Tiraquell. de retract. §. 26. glo. 2. num. 8. Ita quoque
19 clericus † in minoribus conſtitutus obtinens benefi. ſi contrahat matrimonium per quod vacauit beneficiū
* iux. * communem concluſionem de qua dictū eſt ſupra, quamuis poſtea comperta conſanguinitate nullū ſit matrimonium non tamen poteſt redire ad ſuū beneficium cum ab illo ſe reddidit per renunciationem excluſum, Ioannes And. & alij in cap. primo de cleric. coniug. Petr. de Anchar. in cap. 1. eod. tit. in 6. & conſ. 34. colum. 3. Bart. Brix. in quæſt. 10. dominica
* ſi incip. quidam clericus, & eſt * communis opinio docto. quæ etiam vult per receptionem habitus † recupe-
20 rare priuilegium, vt tradit Ant. de Butr. in cap. clericos de cleric. coniug. Franc. in cap. 1. §. & cum num. 6. eo. tit. lib. 6. Boniſ. de vitall. in clemen. 1. num. 55. de vit. & honeſt. clerico. quod priuilegium habebit etiā hodie iux. diſpoſitionem Conc. Trid. cap. 6. ſeſſ. 23. de refor. ſi aliud beneficium eccleſiaſticum recuperet
* vt fuit * deciſum in ſacra congreg. conc. die 12. Iunii 1587.
Et ratio eſt quia eſt nulla huiuſmodi renunciatio quo ad ſuperiorem, cum fiat contra legem, quo tamen ad præiudicium renunciantis erit valida, nam
21 obtinet vim pacti † taciti, vt de acceptilatione dicitur in l. ſi vnus §. penul. ff. de pact. l. ſi acceptilatum ff. de acceptila. cap. eos 7. quæſt. 1. & ob id dicimus eſſe regulare

22 lare vt † renunciatio noceat renuncianti l. prima C.
com.re.alie.ſi poſt mortem ff.de bon. poſſ. contra.
tab.Bar.in l.ſiquis in conſcribendo colum.2. verſ.2.
caſu C.de pactis ne quis veniat contra pactum ſuũ,
Bart.& Bal.in l.poſt mortem.ff.de adop.Bart.in l.Fa-
cta §. ſi hæres , vbi Paul. Caſtrenſ.ff. ad Trebell.
Guid.pap.deciſ.530.& conſ.118.in 3.dub.late Tira-
quel.de legibus connubia.glo.vlt.in 10.quæſt.
* Accedat ad comprobationem communis* Do-
cto.ſententia,quæ ſe habet,vt contractus factus con
tra legem,ſit nullus quoad commodum contrahen-
23 tium,validus autem quo ad eorum † incommodum l.
peto §.fratre ff.de leg.2.leg.pater §.Fili , & §.ſequen.
ff.de leg.3.Corn.conſ.243.circa princ.col.1.infin.lib.
3.Bart.in l.non dubium col.3.verſ.oppo.quod ſecun
24 dum C.de leg.Ideo punitur†faciens talem actum, ca.
ſi religioſus in princ.de elect.lib.6.Aret.conſ.18.in 1.
dub.Marſ.in l.prima §.præterea cum multis ſequenti
bus ff.de ſic.Tiraq.de retract.§.1.glo.9. num.42. &
æquitati conſonum eſt , vt damnum quod quis ſua
culpa ſentit,ſibi imputetur iuxta vulgarem. & com-
* munem*regulam ,& vt alteri non præiudicet , cum
alteri per alterum non debeat†iniqua conditio infer
25 ri,l.non debet ff.de reg.iur.
Et ab hac concluſione non eſt*recedendum in iu
dicando,& conſulendo,quamuis Hoſtienſ.in dic. c.
quod in dubijs ante num.1.verſ.vnde,dicat renuncia
tionem factam in manibus nõ ſui ſuperioris eſſe nul-
lam,& inualidam,etiam quoad præiudicium ipſius re
nunciantis,quam etiam ſententiam,firmauit Io.And.
vt refert Ferret.con.133.num.5.& illam dicit commu
* nem*Ber.in cap.ſollicite,num.16.de reſtitut. ſpoliat.
** quia vt ex ſupradictis apparet, in contrarium eſt**
magis communis opinio,& illa damnatur communi
ter,teſte Ant.de Burg.in dict.cap.ex parte num.69.
de reſcrip.Nec obſtat tex. ſuper quo ſe fundant in
dict.c.quod in dubijs ibi.*Licet reſignatio talium fa-
cta,laico nullam obtineat firmitatem* , *& ibi eodem
ſunt beneficio ſpoliandi,&c.*ergo non eſt nulla,quia
26 quod nullum †eſt nullum producit effectum,l.4.§.cõ
demnatum,ff.de re iud.l.non putauit.§.non quo uis
ff.de bono.poſſ.c.illud de iur.patron.& nullum præ-
ſtat impedimentum,cap.ad diſſoluendum de diſpẽſ.
impub.& paria ſunt non eſſe vel eſſe nullum,l. duo
ſunt Titij ff.de teſtam.tut.Car.Pariſ. conſ.109. nu.5.
vol.3.nam omiſſa reſponſione de qua Abb. in dict.
cap.quod in dubijs num.8.quod loquatur de renun-
ciãte in manu laici,quia de ea dicetur paulo inferius.
27 Reſpondetur†illa verba *nullam obtineat firmitatem*
eſſe intelligenda reſpectu ſuperioris iuxta rationes
ſuperius citatas,nam non eſt inconueniens,vt dictũ
legis generale reſtrictionem recipiat , & reguletur
ſecundum rationem,l.cum pater §. dulciſſimis ff.de
legat.2.& ita hæc verba eſſe intelligenda tradit Re-
ſtal.de Imper q.103.num.16.Illa vero verba,*ſunt be-
neficio ſpoliandi*,hoc important,quia ex quo eſt nul-
la renunciatio debent declarari priuati ob delictum
& hæc fuit mens Hoſt.vt patet in nu.1.& voluit hoc
Abb.in c.quod dei nu.4.in fin.de ſtat.monach.Card.
28 in clem.1.num.17.de renunc.& in † ſpecie requiri pri
uationem ſcriptum reliqui Ant.de Burg.in dict. c.ex
parte num.64.verſ.ſecunda concluſio,& nu.68.Ideo
inquit optime Abb.in dicto.cap.quod in dubijs nu.
8.quod beneficium ex hoc non vacat,ſed interim eſt
in pedenti ad iudicium ſuperioris,Zabarella in clem.
1.num.17.de renunc.expreſſe,Nauarr.in cap. accepta
in 7.ſolutione oppoſitionis num.32.in fin.ita in ſimi

29 li homicida debe t declarari priuatus † vt eſt* commu
* nis opinio teſte Anan.in cap.inquiſitionis nu.3.de ac
cuſ.Gomeſ.in cap.1.num.2.de reſcript. Ferrat. caut.
44.Plax.libro primo delictor.cap.11.num.2.& ob cri
30 men†deſertionis dari priuationem habetur in clem.
2.de pœn.Roſſiniac.de benef.cap.14.num,33. & ex
quo requiritur declaratio.Sequitur poſſe interim ta-
liter renunciantes beneficia poſſidere & miniſtrare
31 ſine nouo conſenſu†ſuperioris,& alia noua collatio-
ne,vt ſcriptum in terminis reliquit Ant. de Butr.in
cap.2.num.6.de renunc.lib.6.& ibi Ioan.Andr.num.
3.Hoſtien.in dict.cap.ex ore Io.Andr.in cap.quanto
de transl.præl.quos ſequitur Abb.in dict. cap. quod
* Dei.numero quarto.de ſtatu.monach.vbi atteſtatur
ita*tenere omnes * Docto. & eſſe veram ſententiam
Ferrett.conſ.133.num.5.qui etiam dicit,quod ſubdit
ei parere tenentur,nam in officio clericorum verſa-
tur vtilitas publica cap.dudum 2.de elect.c.niſi §. ve
rum de renunc.ſed officium publicum non abdica-
32 tur†ex priuata renunciatione.l.legatus ff. de officio
præſidis ad not.in cap.ſi diligenti de foro competen
ti.Accedit quia hoc caſu videtur ſufficere patientia
prelati,qui illum poteſt priuare,arg.l.voluntatis ff.qui
bus mod.pig.vel hip.c.dilecti de renunc.& glo.in ca.
quod dei verb.miniſtrare de ſtat.monac.quę contra
rium vult quamuis,& illam ſequatur Reſtal.Caſtald.
* de imper.q.103.num.18.*communiter damnatur vt
tradit ibi Abb.n.4.dicẽs tex. illũ hr̃e aliã intelligẽtiã.
33 Et hæc extendo procedere†etiam in renunciatio-
ne facta coram laicis ut ſit nulla quoad præiudicium
ſuperioris, valida tamen,quoad præiudicium renun-
ciantis,nam verba tex.in dict.cap.quod in dubijs, ibi
*Licet reſignatio talium facta laico nullam obtineat
firmitatem*,intelliguntur,vt ſupra dixi, reſpectu ſupe
rioris,vt tradit Reſtal.Caſtal.de imper.quæſt.103. n.
16.& patet ex rationibus ſupra allegatis,quibus acce-
dat,quia inquit tex.*Sunt eodem beneficio ſpoliandi,
&c.*ex quo primo infertur non eſſe veram diſtinctio
nem Goſtienſ.quã refert,& ſequitur Abbas in dict.
cap.quod in dubijs num.8. inter renunciantem in
34 manibus laici,vt illa renunciatio†ſit nulla ipſo iure, &
inter renunciantem in manibus clerici,vt hæc ſit nul
* la quo ad ſuperiorem,quam opin.dixit*communem
Berous in dict.c.ſollicite ſub num.16.verſ.poteſt & n.
19.quia nullo iure probatur arg.l.illam C. de collat.
Secundo infertur non eſſe verum intellectum. ad
dict.cap.quod in dubijs datum per Petrum Rebuff.
in tractatu de pacifi.poſſeſſ.num.149.ſecundum quã
35 †probat renunciationem beneficij in manibus laici
verbo ſimul, & re factam dimittendo etiam benefi-
cium reſignatum valere etiam quo ad præiudicium
reſignatis ponderando verba tex.ibi:*Hi præterea qui
beneficium eccleſiaſticum ſibi collatum ſponte in ma-
num laicam reſignantes,illud denuo a laico ſuſcepe-
runt eodem ſunt beneficio ſpoliandi licet reſignatio
talium facta laico nullam obtineat firmitatem,&c.*
Si ob eam dimiſerit beneficium,& ſic tam facto quã
verbis ceſſit valet ex quo dicit denuo ſuſceperunt a ſi
mili l.3.C.de fid.Inſtrum.l.ſi vt proponis 1.C.quo.&
quando iud.quia neutra valet ſcilicet illa quæ fit uer
bis,& re,& verbis tantum ſi non probatur a ſuperio
re,& vtraque valet ſi ab ipſo probatur ſcilicet eo mo
do quo ſupra.Accedit quia ex nullo verbo illius ca.
hoc colligitur nam verbũ denuo,quod Rebuff. pon
derat ad ſignificandum priorem partem illius c.agere
de renunciatione re ac verbis facta nihil facit quoniã
optime uerificatur in eo qui ſolis uerbis renũciat in
manu

manu laicorum,&ab eis iterũ verbo accipit,nã verbũ
36 † denuo hoc ſonat.1.denuo,rurſus, & de nouo l.cum
prior ff.de diſt.pign.l.1.C.de erro.calc.& ita hunc in-
tellectum Rebuff.reijcit Nauarr. in c.accepta in op.
7.ſol.num.35.de reſt.ſpoliat.
Tertio infertur non bene ſcripſiſſe Ber.in d.c. ſo-
licite ac Maiol.de Irreg.lib.3.c.6.verſ.ille, dum volũt
renunc.in manibus laici eſſe priuatos beneficijs, quia
hoc eſt contra tex.in d.ca.quod in dubijs illis verbis:
Eodem ſunt beneficio ſpoliandi. Ergo non ſunt priua
ti,& tex.in d.c.quod in dubijs loquitur in fortioribus
terminis,vt animaduertit Ferrett.conſ.133.nu.5.verſ.
propterea,nam loquitur de eo qui renunciauit ſpon-
te 2.de eo qui renunciauit in manibus laici,tertio de
eo qui recepit idem benefi.a laico,& tamẽ inquit tex.
quod venit ſpoliandus quamuis delictum ſit maximi
momenti , cum ſuſcipiens beneficium de manu laici
37 ſit ſuſpenſus†ipſo iure c.ſi quis deinceps 16. q. vlt. &
ineligibilis c.propterea de iur.pat.c.quiſquis de elect.
Ergo &c.Limita hanc primam declarationem,vt di-
cam infr.in 3.limit.principali num.16.
Secundo declaratur huiuſmodi concluſio,vt renũ
ciatio facta in manibus non ſuperioris præiudicet re
38 nuncianti quo ad poſſeſſionem, nam illam amittit, †
retinet tamen proprietatem,qua debet declarari pri-
uatus,Inno.in c.veniens de renunc.in verb.fatemur ,
Idem Inno.in d.c.quod in dubijs,vbi Abb.nu.8.verſ.
licet eod.tit.Card.Zabarella,in clem.1.ſub num.17.co
tit.Abb.in c.vlt.num.4.eod.tit.Iaſ.in l.1.§.ſicut num.
27.ff.de acq.poſſ.Rot.deciſ.3.num.1. de renunc. per
Biſignet.Alciat.reſp.9.Roſſiniac.de benef.c.14.num.
36.Reſt.Caſtald.de Imper.q.103.num. 16. cum ſeq.
Menoch.de arb.Iud.caſ.201.num.47.Nauar.in c.ac-
cepta in 7.ſolut.oppoſ.num.25.& nu.34. Rot. deciſ.
3.num.2.de renunc.per Biſign.& deciſ.4.eod.titu.in
antiq.Ratio eſt,quia poſſeſſio no habet quid ſpiritua
litatis ſeu vinculi indiſſolubilis,ideo põt amitti abſq;
ſuperiore,ſecus in proprietate,& hoc eſt, quod dici-
39 tur,quod facilius perditur† poſſeſſio quã proprietas,
l.1.ff.de acq.hæred.l.1.§.ſi vir.vxori ff.de acqui. poſſ.
Rot.deciſ.6.num.4.de rerum permut.tex.optimus in
l.ſi quis vi §.differentia ff.de acqu.poſſ.vbi Bart. dicit
quod qui non poteſt renunciare iuriſdictioni,& iu-
ri ſuo quoad proprietatem abſque ſuperiore , poteſt
tamen poſſeſſioni renunciare , quoniam ceſſat ratio
* præiudicij,& hoc eſt quod communiter* volunt Do
40 cto.titulum beneficij † non amitti abſque ſuperioris
conſenſu,Abb.in c.ad aures num.7.de eo quod met.
cau.Fel.in c.in noſtra corol.34.de reſcrip. Idque cõ-
41 probatur quia ex inutili cõtractu†perditur poſſeſſio,
Bar.per illum tex.in l.1.§.ſi vir vxori ff.de acq.poſſ.&
* ſequuntur*communiter Doct.vt ibi tradidit Iaſ. nu.
11.& num.15.Vnde concludendum eſt non priuari
proprietate ex hoc,ipſo iure , ſed requiri ſententiam
42 declaratoriam priuationis†,ob delictum commiſſum
renunciando in manibus non ſui ſuperioris,ita Card.
Zabarell.in clem.1.ſub num.17.in fi.de renunciatio.
& probatur expreſſe in d.c.quod in dubijs ibi, *benefi
cio ſpoliandi*,& ad hoc illum tex.ponderant Inn. ſub
* num.1.Hoſtienſ.etiam num.1.&*communiter.
* Hinc fuit deciſum in*Rot.vt tradit Biſigne.deciſ.
3.de renunc.quod ſi renuncians coram non ſuo ſu-
43 periore non fuerit priuatus† à ſuo ſuperiore,licet me
dio tempore alter impetrauerit illud beneficium, qđ
præfertur primus qui poterit agere,& beneficium re
petere ab intruſo.Hinc etiam Fel. in c.in noſtra col.
34.num.31.de reſcrip.ſcribit neceſſe eſſe facere men

44 tionem † de beneficio taliter renunciato in impetra-
tione alterius,ſequitur Selua de benef.q.11. nu. 100.
Card.Pariſ.conſ.74.nu.5.vol.4.Menoch. de arb.iud
caſ.201.num.47.ex ratione,quia ſola poſſeſſio amitti
tur,& proprietas retinetur , Lap.alleg.84.col.4.Rot.
deciſ.1.de renunc.per Biſign.
Et hæc intelligo etiam de renunciatione in mani-
bus laici,vt per huiuſmodi etiam renunciationẽ amit
45 tatur poſſeſſio,& retineatur dominium,† idque colli
gitur ex Doct.ſuperius allegatis,& ex rationibus ad-
* ductis,idque communiter * recipitur, quamuis Ant.
de Butr.in c.2.num.6.de renunc.lib.6.& Bald.in d.c.
quod in dubijs num.4.tenuerint contrariam,quos ſe
quitur Ber.in c.ſolicite num. 16.in fi. num.19.& nu.
33.in fi.de reſt.ſpoliat.&ad tex.in d.c.quod in dubijs
qui dicit talem eſſe beneficio ſpoliandum,& ſic poſ-
ſeſſione,quia hæc verba ad poſſeſſionem inferunt l.1.
ff.de vi,& vi arm.ac ad aliam ponderationem,dum di
cit *nullam obtineat firmitatem* , ergo neque quo ad
priuationem poſſeſſionis . Reſpondetur ꝙ verba hu-
ius tex.*ſunt beneficio ſpoliandi*,intelliguntur reſpectu
proprietatis,vt tradit Reſtal.Caſtald.de imper.q.103.
* num.16.& communiter* Doct.hoc volunt in d.c.&
aliter nõ poſſunt intelligi quia iam poſſeſſionem ami
ſerunt per renũciationem.ſunt ergo proprietate ſpo-
liandi.1.declarandi priuati,Card.Zabarel. in clem. 1.
num.17.de renunciatione,& ample dictum eſt ſupra.
Nam in proprietate ſunt intitulati clerici,& poſſeſſio
46 nihil habet†ſpiritualitatis,Abb.d.c.num.8.& regulare
eſt vt in beneficialibus attendatur titulus & non poſ-
* ſeſſio,Boer.late deciſ.24.num.8.Ideo fuit*reſolutum
in ſacra congregatione Conc.die 16.Iulij 1587.Be-
47 neficiarium gaudere† priuilegio fori ante adeptã poſ
ſeſſionem ex his,quæ ſcribit Card. Zabarell. in clem.
vt hi qui §.illi vero nu.10.& 11.de ætat.& qualit. nec
obſtant illa verba,*nullam obtineant firmitatem*,quia
* vt dictum eſt ſupra* communis opinio illa intelligit
reſpectu ſuperioris,vt dictum eſt ſupra.minus obſtat
aliud argumẽtum . Bal.quod hoc ſit introductum in
fauorem vtriuſq; ſcilicet beneficiarij,& eccleſię,nam
reſpondetur concludere reſpectu proprietatis.
Et quia huiuſmodi concluſio communis fallit in
pluribus caſibus,ideo ponendę ſunt limitationes quo
modo & quibus caſibus renunciatio ſuſtinetur quã-
uis non fuerit facta in manibus ſuperioris.
Prima limitatio eſt quando renunciatio facta corã
48 non ſuperiore fuit deinde per ſuperiorem†ratificata
nam tunc ſubſiſtit,ita Card.Zabarella in clem. 1. ſub
num.17.de renunc.Hoſtienſ.in c.ex tranſmiſſa. num.
3.eo.Ant.de Butr.in c.admonet n.9.in fi. poſt Gloſ.
in verb.cõſulto,Abb.col.2.verſ. Gloſſa quærit.eo.tit.
Idem Ant.de Butr.in c.quod in dubijs ſub nu.5.eod.
tit.idem Abb.in c vlt.num.4.eo.tit.de renun.Ant. de
Burg.in c.ex parte num.66.de reſcrip. Card. Alex. in
c.denique num.6.q.3.Rot.deciſ.3.in fi.de renunc.in
antiq.per Biſignet.Ber.in c. ſolicite num. 34. de reſt.
ſpoliat.Roſſiniac.de benef.c.14.num.27.& num.52.
* communis * igitur eſt opinio ab omnibus approbata
poſſe ſuperiorem ex poſt facto habere ratam ceſſio-
nem factam coram alio.
Idque deducitur ex d.cap.vlt.de renunc.per quem
tex.dicit Archid.vt ibi refert Abb.ſub num. 4. quod
49 ſi Abbas ceſſit non in manibus † ſuperioris, ſi poſtea
ſuperior ceſſionem ratam non habeat , poteſt petere
a monachis vt obedientiam de nouo promittãt,& ſic
poſſeſſionem recuperat, quam perdidiſſe videbatur .
Et ratio eſt quia annullatur reſignatio facta corã
non

non ſuperiore ob præiudicium, & iniuriam, quæ fit
50 ipſi ſuperiori,† quam ipſe remittere poterit,l. pen.C.
de pact.& ceſſante ratione ceſſat,&c.c. cum ceſſante
de Appellat.
Superior itaq; poteſt ratificare ceſſionem,nanque
nulla eſt illa renũciatio quo ad ipſum ſuperiorem, &
à renunciante abdicatur ius,Biſignet.deciſ.30. de re-
nunc.in antiquior.vel repetere aut conferre iux. ea q̃
ſcripta ſunt ſuperius in principio.
Vera tamen concluſio eſt, vt taliter renunciantes
51 abſq; ſuperiore non poſſint abſq; ſuperioris†conſen
ſu redire ad beneficia ita reſignata,Gl.in c.quod Dei
* quam dicit*ſingularem,Nauarr.in ca. accepta oppo.
7.num.25.28.& 31.an autem requiratur noua colla-
tio vide Io.And.in c. ſite præbendam de renunc. nu.
8.& dixi lib. 1.
Vnum tamen ſciẽdum, quod potius ratificatur re
52 nũciatio facta coram clerico,† quam corã laico,Ber.
in d.c.ſollicite num. 34.de reſt.ſpoliat.quia in eo mi-
nus ſpernitur authoritas ſuperioris.
53 Nec obſtat† quod ratum haberi non poſſit quod
nullum eſt ipſo iure l.qui aliena ff.de acquir.hæred.l.
2.C.communia Iud.Bar.in l.obſeruare num.6.& 7.ff.
de officio præt.Io.And.in c.Aduerſus de immun.ec
54 cleſ.vbi dicit† quod ſententia lata ab excommunica-
to ratificari non poteſt,quia reſpondetur primo,hãc
renunciationem non eſſe ipſo iure nullam,ſecũdo re
ſpondetur non eſſe in totum nullam,ſed quatenus at
tinet ad ſuperiorem,vt ample dictum eſt ſupra.
Declara tamen vt huiuſmodi ratificatio fiat infra
55 ſex menſes:nam ſi infra id tempus†ſuperior non con-
ferat beneficium, vel reſignantem ad beneficium re-
dire non compellat, deuoluitur poteſtas conferendi
ad proxime ſuperiorem:ita ſingulariter dicitur in de-
ciſ.8.Rot.de renun.nu.vlt.in antiq.& *Biſignet. deciſ.*
56 1.de elect.dicit†tempus currere epiſcopo à die renun
ciationis:faciunt not.in c.2.de conceſſ.præben. & in
Rub.de ſuppl.prælat.neglig.
Secundo limitatur non procedere quoties fuit fa-
57 cta reſignatio in manibus alicuius†qui recipiat nomi
ne ipſius ſuperioris,puta in manibus Notarij,vel alte
rius,Bellam.in c.2.num.2.de reſt.Guid.Pap.cõſ.172.
quos refert,& ſequitur,Menoc.de recup.poſſ.remed.
1.num.277.in fi.Boer.deciſ.348.verſ. quia Notarius,
& habetur in ſummario deciſ.3.Rot.de renũ.in nou.
* & eſt*communis opinio Doct.quæ ex eo probatur,
quia illa receptio videtur fieri ab ipſo ſuperiore:nam
que præſupponimus de mandato ſuperioris illum re
58 cipere nomine ipſius ſuperioris & qui† per alium fa-
cit per ſeipſum facere videtur, reg. qui per alium.de
reg.iur.in 6.l.1.ff.rem pupill.ſal.for.l,eum ff. de in ius
vocan.Boer.d.deciſ.348.ſub num.3.
Si vero non adeſt mandatum,requiritur ratificatio
ſuperioris,vel quod conſenſus concurrat, ita ſi Nota
59 rius abſenti donationem ſtipuletur † adhuc ex parte
abſentis non eſt donatio,nec ei quæritur niſi ratifica
tione ſequuta,& ſic eius conſenſu cõcurrente,Albe-
ric.in l.non enim col.1.ff.de adopt.Bal.conſ.200.ver
ba.lib.2.Paul.de Caſt.conſ.195.viſis col.3.lib.2.Dec.
conſ.226.col.2.& conſ.147.col.pen.& conſ.586. nu.
13.Curt.Iun.conſ.52.num. 12. Card. Paril.conſ.52.
num.110.vol.5.Soccin.Iun.conſ.126.num.12. vol.2.
Grat.conſ.12.col.1.& conſ.25.num. 37.cum aliſs vt
per Tiraquell.tract.de conſt.part.3.num.12.limit. 3.
* communis*teſte Alciat.in c.cum contingat nu. 234.
de iureiur.& hac ratione antiquitus Vicecancellarij,
& Referendarij recipiebãt reſignationes nomine Pa
pæ deciſ.Rot.3.ſub num.3.de renunc.in nou.de qui-
60 bus dicetur infra,& hodie Notarij†Cameræ,& Can-
cellariæ recipiunt iux.conſt.Clem.VII. 19. Sanctiſſi-
mus anno 3.Et hi proprie conſenſum requiſitum in
reſignatione recipiunt,vt dicetur infra libr.8. q.8. ex
quo abdicatur ius mediãte receptione reſignationis
facta per ſuperiorem,iuxta ea quæ dicta ſunt ſupra.
Tertio limit.niſi in reſignatione facta coram non
61 ſuperiore fuerit dictum,†renuncio hoc beneficium,
ſi ordinario meo,cuius conſenſus requiritur,placue-
rit:nam hoc caſu valere reſignationem ſcripſit Fel.in
c.cum contingat num.16.de off.deleg. vbi allegat ad
hoc quandam deciſ.Rotæ.
62 Ratio eſt,quia†hæc clauſula,ſi habet mirabiles effe
ctus,Bar.in l.eſt conditionalis,ff.de author.tut. ideo
huiuſmodi clauſula, ſi operatur in decreto iudicis,
Bal.in l.1.col.vlt.C.qui admi.& in ſatisdatione l. præ
tor ait ff.de damn.infec.& in abſolutione,Bal.in cap.
1.col 3.de iureiur.& in prorogatione iuriſdictionis,
Abb.ant.in c.ſignificaſti in 3. not. de for. compet.&
in diſpenſatione,Ant.de But.in c.dudum 2.col.2.de
elect.ac tandem excuſat a ſimonia, quando ponitur
clauſula in pactis illicitis,ſi ſummo Pontifici placue-
rit,vt infra dicetur lib.14.
Hinc dicit Biſignet.deciſ.vlt de renun. in antiqui.
63 quod ſiquis renunciauit ex cauſa permutationis†ſub
conditione,ſi patruo ſuo placuerit,quod non teneat
reſignatio,ſi patruo diſpliceat,& allegat Ioã. And. in
c.in electionibus de elect.lib.6. quamuis contrarium
mihi videatur in caſu dictæ Dec. per rationes ibi in
principio relatas.
Eoque magis hoc procedit, ſi dictum fuerit vlte-
rius,& non aliter,nec alio modo, quia talis proteſta-
64 tio verbis geminatis concepta multum operatur,†nã
huiuſmodi clauſula habet naturam præciſam,l. non
aliter ff.deleg. 3.l. qui hæred. §. vlt.ff.de cond.& de-
65 monſt.Ioan.Sur.conſ.143.num.43.& formam† indu
cit Dec.conſ.528.num.11. & ob id licet emphyteo-
66 ta† alienans rem contra formam l.vlt. C. de iur.em-
* phyt.cadat a iure ſuo,vt dicitur in d.l.vlt.& ibi* com
muniter doct. adeo quod non requiratur ſententia
aliqua,Glo.in d.l.vlt.verb.cadat circa princ. quam di
* cit a nemine eſſe reprobatam,*Ant.de But. conſ.22.
67 num.1.Iaſ.d.l.vlt.num.103.tamen ſi alienauerit†cum
hac clauſula,ſaluo iure dominij directi,nec aliter,nec
* alio modo non cadit a iure ſuo,vt eſt*communis opi
nio,teſte Ripa in c.cum M.ſub num. 80. de conſt. &
lib.3.reſponſ.c.1.num.3.a qua opinione Iul. clar. lib.
5.recep.ſententiarum §.emphyteuſis q.13.verſ.Item
* quæro,dicit non eſſe recedendum * in iudicando,ſe-
cundum quam alias conſului in facti contingentia.
Sublimita primo,vt valeat huiuſmodi reſignatio,ſi
fuit poſtea per ſuperiorem ratificata, & recepta iux.
ea quæ dicta ſunt ſupra nume.48. alioquin nulla erit
cum non abdicetur ius a beneficio abſque ſuperiore
vt late dictum eſt ſupra num.1.cum ſeq.Et ideo ante
quam reſignatarius capiat poſſeſſionem beneficij re-
ſignati,vel in eo aliquid faciat aut ſe ingerat debet in
teruenire conſenſus ſuperioris, ex quo præcedens fa
68 ctum inualidum,†& nudum conualidetur,alias ſecus
ſi reſignatarius ceperit poſſeſſionem,vel ſe ingeſſerit
in beneficio reſignato, hoc enim caſu erit nulla reſi-
gnatio,ſcilicet quo ad præiudicium ſuperioris,& va-
lida quo ad renunciantem, ita colligitur ex Fel. in d.
c.cum contingat.num.14.de off.deleg.quia clauſ. nõ
69 alias non aliter nec†alio modo non operatur, quan-
do quis offendit in facto ſuperiorem,Bald.in ca. 1.§.
hoc

hoc quoque verbo ſingularia de ſucc.feud. in vſibus
feud.vbi ponit exemplum in vaxallo,qui alienauit irre
quiſito domino,cum dicta clauſula non alias &c. nã
ſi alter adeptus fuit poſſeſſionem poterit mulctari in
amiſſione Caſtri;ita etiam erit in emphyteota alienan
70 te abſque conſenſu Domini,cum dicta clauſula† nec
aliter &c.nam ſi poſtea tradit poſſeſſionem cadit à iu
** re ſuo,vt eſt magis**communis opinio,& in praxi re
* cepta*de qua per Burſat.conſ.26.lib.primo,& conſil.
257.num.17.& ſequen.vol.3.nam his caſibus verba il
la bene ſonant,& male raſpant,Felin.in cap.quæ in ec
cleſiarum.num.85.de conſtit.& proteſtatio eſt con
71 traria†facto,vnde non mirum ſi non releuat , Bald.in
l.voluntas C.de fideicomm.nam in re facta non pro-
ſunt artes verborum & ſimulatæ proteſtationes , Bal.
in l. 1.col.14.verſ.demum quæro,C.de confeſſis,ſicut
dicitur de eo,qui dixit,tu mentiris ſaluo honore tuo.
Card.Zabarell.& Abb.in cap.eam te de iureiur.Bart.
in leg. ſiquis extraneus ff. de acquirend. hæreditat.
72 Guid.Pap.deciſ.465. factum † enim ſubſequens de-
clarat malam voluntatem ab initio interueniſſe, vt in
ſimili tradit Dec.conſ.686.nume.11. Paris de Put.de
Synd.in verb.etſi contra de iniur.fol.180. & male ius
ſeruat,qui totum eneruat, Io.And.in ca.eam te de iu
reiu.Et facit in ſimili deciſ.Ro.facta.11.Martij 1538
* *coram Oradino,quia die fuit annullata quædã per-
mutatio facta coram ordinario tanquam ſimoniaca,
73 propter pacta†illicita,licet adeſſet clauſula,ſaluo bene
placito Sedis Apoſtolicę , quia ante permutationem
non impetrarunt dic.Beneplacitum Sedis Apoſtoli-
cæ,vt refert Sarn.de trien.q.12.verſ. quid dicendum.
immo ita poſſeſſionem erit capiens intruſus, cum id
faciat abſq.Canonico tit.Io.And.& Hen. Boic. in c.
in literis de reſt.ſpo.& ibi Ber.nu.2.Cotas . de beneſ.
c.4.& 13.Abb.in c.cum iamdudum col. vlt. de præb.
tit.a nemine dari poteſt niſi a ſuperiore,adnot.in c.1.
de reg.iur.lib.6.
Quarto limita,& declara requiri auctoritatem ſu-
perioris in renunciatione beneficiorum acquiſitorũ,
74 non autem †acquirendorum,vt ſcriptum reliquerunt
Inn.in c.quod in dubijs,num.1. Hoſt. num.etiam 1.
Ant.de But.num.5.Abb.n.4.& alij omnes de renun.
Gem.in c. ſi electio ſub.n....de elect.lib. 6. Capra in
clem.gratiæ nu.6.de reſcr.Card.Alex.in c.deniq. ſub
num.4.6.q.3.Sar.de infirmis reſig.q.18.co.3.verſ.nec
obſtat Reſtal.Caſtal.de impe.q.103.n.15.& eſt cõis*
opin.omnium Doct.& ratio eſt,quia in beneficiis ac
quirendis ceſſat ratio vinculi quæ viget in beneficijs
acquiſitis,arg.c.niſi §.verum de renunc.& in illorum
renun.non adeſt illud intereſſe ſuperioris,Rot.deciſ.
8.de iur.patro.in nou.vnde ceſſante cauſa ceſſat di-
75 ſpoſitio c.cum ceſſante de appell.& ob id dicimus†q
facilius tollitur ius quærendum quam quæſitum l. ſi
ſponſus §.ſi maritus ff.de don.inter vir.& vxo.l.qui au
tem in prin.ff.de his quæ in fr.cred.Crau.conſil.114.
numero.14.
Quinto limit.ex ead.ratione vt habentes ius ad rẽ
76 in beneſ.poſſint renun.dict.†ius abſq.auctoritate ſu-
perioris,Rot.dec.6.nu.3.de iur.patr.in antiq. & dec.
8.nu.2.eod.tit.in nou.& deciſ.14.quidam Car.n.3.eo
tit.& li.6.Gem.cõ.127.Car.Zaba.in clem. 1. ſub nu.
16.de renun.Inn.in d.c. quod in dubijs,Arch.in c.de
liberatione de off.leg.in 6.Boer.deciſ. 308. ſub nu. 1.
* & eſt*communis Doctor.ſententia, nam ius ad rem
77 †facilius perditur Rot.d.deciſ.8.de renunc. in antiq.
& facilius renunciatur,Rot.deciſ.14.numero 3. eod.
titu.& lib.
Ex qua limit.pri.infertur electum ad aliquod bene
78 fic.eccleſiaſt.ſeu dignitatem †poſſe renunc.abſque. au
ctor.ſuperioris ante confirmationem habitam,vt ſcri
ptum reliquerunt Ioan.Bern.Inn.Petrus, & Abba.in
capitul.inter corporalia de tranſl. præl. quos refert &
ſequitur gloſſ.in cap.ſi electio verb.renunciant de ele
ctio.libro 6.vbi Archid.in eod.uerb.ſub num.2. dicit
* hanc opin.eſſe communem*& æquiorem, & ibi An-
ton.de Butr.num.7.alleg.Ioann.Monach.qui hoc te-
net in cap.1.vt lit.pe.lib.6.Gem.in d.cap.ſi electio co
lum.2.ſub num.5.Alc.in l.his qui hæredes nume. 6.ff.
de acquiren.hæred.gl.in cap.2.verb.renunciauit& ibi
* Abb.nume.11.de reſtit.in integr.quam glo.dicit*ſin
gularem,Rot.dec.6.de elect.in nouis,Io. And.quem
refert,& ſequitur Abb.in cap.ad aures,num.7. de his
qui met.cau.Reſt.Caſtald.de imper.q.103.num. 15.&
* eſt communis*omnium Docto.ſententia vt tali caſu
79 ſufficiat†renunc.in manibus eligentium,Butr.in c.2.
num.33.de reſtit.in integ.Coraſ.de benefic.p.1.capi.
8.num.15.verſic.eademq.Dec.in cap. poſtquam col.
2.de elect.Rot.deciſ.8.num.3.de iur.patr.in nou. Sel
ua.de beneſ.p.3.q.1.num.9.& electum in Epiſc.poſſe
renunciare poſt eius conſenſum,& ante confirmatio
80 nem†ſine licentia Papæ,videtur tenere glo. in cap. 2.
verb.confirmatus de tranſl.epi.& glo.in cap. cum in-
ter.de elect.verb.quaſi,Capr.in clem. Gratiæ numer.
* 13.de reſcr.&*omnes Docto.vt dicit Rot. d.deciſ.8.
num.3.de iur.pat.in nou.Quæ concluſio recte proba
tur in d.cap.ſi electio.ibi, *Si electio ex eo non ſortia-
tur effectum quia electus conſentire recuſat uel poſt
conſenſum renunciat iuri ſuo,&c.* Et ſic uidetur dice
re,quòd renunc. abſque auctor.ſuperioris: nam alias
hoc expreſſiſſet argum.l.vnica C.de caduc. toll. & ita
eſſe intelligendum hunc text.dicit Archid.ibi,ex quo
etiam tex.colligitur,quòd electus antequã acceptet
non poteſt renunciare,quia nullum ius habet, ad qđ
faciunt not.in cap.cum inter &c. publicato de elect.
glo.in cap.ult.verb.contraxit de procur.lib.6.Bert.de
epiſc.lib.2.num.53.ſed ſufficit non cõſentire electio
ni;poſt uero acceptationem poteſt renunciare abſq;
ſuperiore,poſt confirmationem cum ſuperioris au-
ctoritate.
Secundo confirmatur ex cap.2.de tranſla.epi.in §.
ſicut.vbi loquitur poſt confirmationem.
Tertio accedat,quia ratio cur requiratur auctori-
tas ſuperioris eſt,quia adeſt intereſſe ſuperioris,quod
non adeſt niſi poſtquam beneſ. eſt effectum clerici,
vt loquitur c.admonet,&c.quod in dubijs, de renun.
ſecundum Gem.d.c.ſi electio,col.2.verſic.crederem,
82 & tamen per ſolam electionem beneficium non eſt
ſuum,†immo dicitur vacare uſque ad confirmationẽ
glo.in clem.1.vt lit.pend Selu.de beneſ.p.3.q.1. colũ.
& per conſequens,ceſſante d.intereſſe ceſſat etiam di
ſpoſitio,c.cum ceſſante de app.
Quarto facit regula 1.extr.de reg.iu.*Omnis res per
quaſcunque cauſas naſcitur per eaſdem diſsoluitur*,fa
cit l.nihil tam naturale ff.de reg.iu.hinc dicimus, q
83 id quod conſenſu contrahitur,conſenſu †diſſoluitur.
l.1.C.li.ab em.diſce.l.ſicut.C.de act.& ob.ſed fuit ele.
ſine ſuperiore,ergo,&c.
* Quinto,& vlt.quia vt ſup.dict.eſt,* communis om-
nium ſententia eſt vt habens ius ad rem poſſit illud
renunc.abſque ſuperioris auctoritate,ſed per electio
nem etiam poſt conſenſum acquiritur tantum ius ad
84 rem†reuocabile,vel confirmabile per ſuperiorem, In
noc.in c.Noſti de elect.glo.in eod.c.Noſti, & in cap.
qualiter,& c.tranſmiſſum,eod.tit.Archid.in d. cap. ſi
elect.

elect.eo.tit.lib.6,Idem Inn.in c.cum veniſſent , de in
integ.reſtit.gl.in c.1. vt lit.pen.& ita fuit* deciſum in
Rot.vt habetur dec.6. cum ad capitulum de elec. in
no.Abb.in c.cum Bertoldus de re iud.Bellamer.dec.
167.Sar.in reg.de iur.quæſ.q.p.col.13.verſ.primus,&
eſt communis,*& recepta opinio ſcribentium. Ideo
85 dicebat Lapus , quòd ſi taliter electus † moriatur in
Curia Rom.per eius obitum d.beneſ.nō vacat in Cu
ria nec extra ſed per obitū primi Archid.d.c. ſi elec.
Gam.de auct.leg.a lat.lib.9.tit.de facul.legat.legatio.
finita num.163.Petrus in direc.electio p. 1.c.8.num.
3.Alber.de ſtat.q.199.num.3.Staf.de grat.expect.for.
3 num.13.vnde opin.Archid.in c.is cui elec.lib.6. &
in c.in nomine 23.diſt.dicētis per electionem acqui-
ri ius in re ac gl.in c.quanto 63.diſ.*communiter eſt
reprobata,Io.And.Selu.de beneſ.p.3.q.2.num.3. de-
86 clarat opinionem Archid.vel vt† acquiratur ius in re
ſcilicet ius perſequendi electionē, & non tale ius qua
le acquiritur poſt confirmationē,c.qui duos de elec.
lib.6.Rot.dic.dec.6.num.3.verſ.nec obſtat, vel vt ac-
quiratur ius in re ſaltē habitu,& ideo dicitur per con
87 firmationem nullum ius acquiri,ſed tantum† exerci-
tium adminiſtrationis,Old. conſ.146.factum eſt,cir
ca medium,Io.And.in additio.ad ſpec.tit.de actio.&
pet.§.ſuper actionib.Et hæc illatio vera eſt &* com-
muniter recepta,quamuis contrarium tenuerint Gof
fred.Hoſt.Archid.d.c.ſi electio ſub nu.2.verb.renun
ciat de elect.lib.6.Præpoſ.c.ſi quis,nu.1.7.q.1.vt ele-
ctus poſtquam acceptauerit, ante vero confirmatio-
nem non poſſit renunciare abſq; auctoritate ſuperio
ris;nam vt dixi opinio iſtorum*communiter eſt dam
nata,nec obſtat,quòd poſtquam electus acceptat, cō
88 trahitur matrimonium† inter ipſum, & eccleſiam,ca.
cum inter Canonicos.3. de elect.in verſ.diſcretioni ,
nam reſpondetur non eſſe verum matrimonium an-
te confirmationem c.cum inter 3.de elec. ibi . *Quaſi*
89 *cōiugale vinculum*,dictio† enim quaſi ſtat impropric
l.in ſuis ff.de lib.& poſth. ſicuti dicitur de ſponſa l.ſi
ſponſa ff.de iur. Dot.l. lex Iulia ff.de fund.dota.l. nō
ſine,C.de bon.q.liber.c. quemadmodum de iureiur.
Sequuta vero confirmatione vtiq; electus nō poteſt
90 renunciare abſque† auctoritate ſuperioris, gl.Gem.
& alij omnes in d.c.ſi electio Put.in d.c. 2. num.3.de
reſt.in integ. Dec.in c.1.num.41.de confir. vtil.vel in
util.Coras.de beneſ.1.p.c.8.num.15.verſ.ead.& om-
nes Doct.ſuperius citati hoc communiter volunt,qa
91 tunc† acquiritur ius in rem,*communis opinio,vt p
Io.Selu.d.p.3.q.1.col.2. Idemque erit poſt conſecra-
92 tionem,quandoquidem† cōſecratio fiat poſt electio
93 nem,c.prouida de elect.lib.6.intra tres menſes†con-
numerandos a confirmatione c.cum quidā diſt.100.
c.quantum,di.75.gl.in c.cum in cunctis & in c.ne p
defectu,de elect.Bert.de Epiſc.in 3.p.6.lib.
94 Secundo infertur præſentatum†ad aliquod beneſi
cium antequam inſtituatur a ſuperiore poſſe renun-
ciare præſentationi in manibus patroni,abſque aucto
ritate ſuperioris,pro vt fuit deciſum*in Rot.vt habe-
tur deciſ.8.ſi aliquis de iur.patro.in nou.Coras.de be
neſ.1.p.c.8.num.15.in ſi.Caſtald.de imp.q.103.num.
15.Roch.de Curt.tract.de iur.patr.verb. honorificū
col.30.& communiter*Doct.ſequuntur.
Et ratio eſt,quia ante inſtitutionem ceſſat intereſ-
95 ſe ſuperioris,& ideo per præſentationem † etiam ac-
ceptam ante inſtitutionem acquiritur duntaxat ius
ad rem,c.dilectus de off.leg.Bellam.deciſ.166. Cald.
conſil.17.de iur.pat.Abb.in cap. cum Bertol.colum.
tertia,de re iudic.Aeneas de Falcon.de reſcr. effect.
46.& 47. & communiter * Docto.
Idque ampliatur procedere etiā ſi præſentatio fuit
recepta a ſuperiore,non tamē adhuc facta inſtitutio,
nam etiam hoc caſu præſentatus poteſt renunciare
abſque auctoritate ſuperioris,& ſic in manibus patro
ni,in his enim terminis fuit*deciſum in Rot.vt habe
tur in deciſ.7.nota quòd de iur.patr.in antiq. nam ēt
adhuc aliud ius non fuit quæſitum , quam ad rem c.
96 dilectus de off.leg.cum ibi. not. per Inn. & ſic ceſſat
intereſſe ſuperioris,quod eſt cauſa,vt requiratur eius
conſenſus,Ioan.And.& Gemin.dic.cap. ſi electio de
elect.lib.6.
Tertio infertur , habentes litteras expectatiuas ad
97 beneficia vacatura,poſſe illis renunciare † abſque au-
ctoritate ſuperioris,vt fuit*deciſum in Rot.vt habe
tur in deciſ.8.nota quod licet de renun.in antiq.Abb.
in c.ad audientiam el 2.num.3.de reſcrip.Gem.conſ.
127.in ſi.Boer.deciſ.308.num.1.Coraſ.de beneſ.1.p.
c.5.num.15.& 16.& eſt*communis Doct.ſententia,
& probatur quia ceſſat intereſſe ſuperioris, cū ius nō
98 ſit † quæſitum in re ſed ad rem duntaxat,Card. Zaba
rel.in clem.Auditor,& clem.ſeq.not.2.de reſcr.& cō
muniter alij,& facit tex.in d.c.ad audientiam 2. de re
ſcr.& c.veniens & c.ſane eod.tit.& allegatæ doctrinæ
procedunt in his terminis , non autem prout vidi in-
telligi vt quis poſſit renunc. litteris obtentis ad bene
ficia,quæ vacant abſque auctoritate ſuperioris , cum
99 per expeditionem litterarum , & ſic acceptationē vi-
deatur quæſitum ius in re beneficij iam vacantis Put.
deciſ.90.num.4.lib.1.communiter Doct.in ca.ſi tibi
abſenti de præb.lib.6.& iuri in re non poteſt renun-
ciari abſq; ſuperiore,Rot.deciſ.8.de iur.patr. in nou.
& late ſupra dixi ex communi,& recepta*per omnes
verum poteſt quis tacite renūciare litteris beneficio
rum vacantium non capiendo poſſeſſionem illorum
100 nam per impetrationem non obligatur quis† beneſi.
niſi ceperit poſſeſ.Abb.in d.c.ad audientiam 2.num.
3.de reſcr.ex c.niſi cum pridem verſ. verum de renū.
101 poſſeſſio enim†in beneficialibus corroborat titulum
Rot.deciſ.10.num.1.de præb.in antiq.& hoc videtur
firmare Roſſiniac.de beneſ.c.12.num. 20. quia licet
102 ex collatione ius in beneſ. † acquiratur, Lap.alleg.8.
Cal.conſ.9.de iur.pat.Rot.deciſ.15. de præb. tamen
quaſi poſſeſſio beneſ. non acquiritur niſi ex inueſti-
103 tura facta a perſona eccleſiaſtica† ad hoc deputata c.
ex frequentibus c.ad hæc §.in quadam de off.Archi.
c.1.de eo qui mitt.in poſſ. Rebuff. in prax.tit.de im-
miſſ.in poſſ.num.11.& 12.
Sexto limitatur,vt beneſi.litigioſum poſſit renunc.
104 abſque auctoritate†ſuperioris Ant.de But.in c.quòd
in dubijs num.5.verſ.hoc verum de renunc.vbi Abb.
num.4.dicit eiuſdem ſententiæ eſſe Io.And.in c.con
ſtitutus 1.de appel.& alios,idem Ant.de Butr.in d.c.
conſtitutus,num.15.&*communiter Doct.Ber.in c.
ſollicitæ num.16.verſ.ſaluari tamen de reſt.ſpol.Co-
ras.de beneſ.1.p.c.8.num.13.
Ad quod facit c.2.de in inreg.reſt.&ibi gl.in verb.
renunc.quam gl.dixit*ſingularē Rot.deci.6. de elec.
in nou.& eſt ratio quia ceſſat præiudicium ſuperioris
cum non conſtet poſſidentem habere ius in re, nam
dubius eſt euentus litium.
Declara hoc procedere quando ius eſt ita anceps,
& ambiguum vt probabile ſit dubium an habeat ius,
nam tali caſu poteſt fieri renunciatio abſque auctori
tate ſuperioris,ita declarant Ant.de Butr.Abb.d.c.q
in dubijs num.4.verſ.ſed primus idem Ant. de Butr.
d.c.conſtitutus num.15.Coraſ.præallegato c.8.num.
16.vn-

16.vnde ſecus erit ſi certum eſt,quod habeat ius,nam
105 licet litem patiatur non tamen poteſt †renunciare ab
ſq.auctoritate ſuperioris,Ant.de Butr.d.c.quod in du
bijs nu.5.Abb.nu.4.vbi declarat ita procedere quādā
dec.Rot.311.& ſequuntur*communiter Doct.vt per
Roſſini.de beneſ.c.14.num.443.& 444.
Amplia,vt hmōi renunciat.valeat etiam ſi fuit facta
106 abſente†parte Inn.in c.cum pridē de pact. ſuper verb.
renunciauit,Rot.deci.3.ſi actor de renunc.in nou.vbi
alleg.iura.
107 Septimo limita† vt intruſus ad aliquod beneficium
poſſit illud renunc.abſq.ſuperioris auctoritate,Inn.in
c.Niſi,num.1.verſ.quidam tamen gl.in verb. ſed dum
taxat verſ.Pan.& Io.dicit Hoſt.nu.7.Abb.nu.5. verſ.q
dam ſunt carentes titulo vero,& n.6.verſ.infertur ter-
tio de renunc.& communiter Docto.ſequuntur dum
ita intelligunt cap.ſecundum de in integ. reſtit. & ibi
glo.in verb.renunciauit & alij.
Idq.probatur nam ſi non habentes ad beneficia tit.
& ius in re ſed tantum ad rem poſſunt renunciare ab-
ſq.auctoritate ſuperioris, Rot.deciſ.8. de iur.patr. in
nou.& communiter Doct.vt ſupra dictum eſt, eo ma
gis intruſi,†qui nullum ius habent nec titulum,Petrus
108 Baiſ.in d.tract.elect.par.2.c.8.num.2. Card.Pariſ.cōſ.
109 47.n.32.vol.4.& ſunt†tam odioſi Lancelot. de attent.
p.1.c.3.nu.74.& p.3.c.26.nu. 41. eo magis quia ſtant
110 cum peccato†in beneſi.cum non ſint canonice inſti-
tuti arg.c. 1. de reg.iur.in 6.Rot.dec.5.de reſt.ſpol.in
111 nou.vbi dicit , quod † tenentur ad fructus perceptos,
Virgin.de Bocc.de cingul.Iuriſ.conſ. Rom.c. 19.nu.
30.& ideo qui retinent rem furtiuam quanto magis
112 retinent,tanto†magis peccant,c.ſi res 14. q. 6.l. ſi pro
113 iure ff.de cond.fu.&†intruſus dicitur pluribus modis
vt per Gemi.in c.propter col. vlt.diſt.19.Felin.in c.ve
niens nu.2.& 3.de accuſat.Io.Selu.de benf.1.c.q. 11.
num.9.q.& 10.Rebuff.in reg.29.Cancell.col.3.Sarn.
114 reg.de trien.q.47.vt quando quis†intrat poſſeſſionem
beneficij propria auctoritate abſque tit.Io. And. &
Henr.Boic.in c.in litteris de reſt.ſpol.& ibi Bern.n.2.
Coras.de beneſi.c.4.n.53.Abb.in c. cum iam dudum
col.vlt.de præbend.Rebuff.in ſua prax.beneſ.fol.152.
col.2.Hercol.de attent.c.26.nu.14.Lancelott.in eod.
115 tract.c.3.nu.83.vel habet titulum ſed†non canonicum
Rot.deciſ.13.de cauſis poſſ.& propriet.in antiq.Dec.
conſ.111.Card.Pariſ.conſ.47.nu.40.vol.4.& alijs mo
dis,vt per di. Doct.& late cumulaui in addit.ad Calde.
conſ.13.de verb.ſign.
116 Octauo limitatur†niſi ſiat ex legitima cauſa, in al-
terius manibus,quam ſuperioris,vt colligitur ex Ant.
de Butr.in c.ſignificatum nu.3.& num.vlt.de præben.
Idem Butr.in c. conſtitutus nu.15. de appell. & ratio
eſt,quia cauſa facit recedere a regulis iuris.l.ſi homi-
nem ff.mand.Hæc tamen limitatio in praxi non reci-
pitur,nam licet exemplificetur primo quando non
pōt haberi copia ſuperioris, ita Maiol. tract.de irreg.
lib.3.c.6.nu.12.in ſi.Allegans Io.And.in c.non firma-
tur de regu.iur.in 6.in nou.Alber.in dictio.in verb.re
nuntio,& in l.quod in initio ff.de reg.iur.nam rigor
117 †relaxatur propter impoſſibilitatem c.licet,de vitanda
in ſi.de elect.in 6.l.proxime ff.de hæred.inſt.ac etiam
forma Abb.conſ.25.col.2.ad fin.& conſ.65.in 2.dub.
lib.2.tamen hoc non poteſt accidere ,quamuis ſecun
do exemplificetur quādo huiuſmodi renunciatio fuit
118 facta in manibus inferioris,nam†tunc renuncians ni
hil perdit Inn.in c.quod in dubijs,ſub.n.1.Hoſt.Ant.
de Butr.Abb.etiam in princ. & ibid. Hoc etiam non
eſt verum,vt patet ex ſupradictis,verum tamē eſt,poſ
ſe fieri ex cauſa coram iudice.Abb. in c.2.num.10.de
reſt.ſpol.quod declara,vt per Rot.deciſ.3.de renunc.
in nou.& dixi ſupra.

QVAESTIO II.

SVMMARIVM.

1 *An criminoſi poſſint renunciare ſine ſuperiore.*
2 *Criminoſi non habent titulum.*
3 *Epiſcopus ſimoniacus non poteſt renunciare abſque auctoritate Papæ.*
4 *Epiſcopus criminoſus non poteſt renunciare ſine auctoritate Papæ.*
5 *Simoniæ crimen inter grauiſſima reputatur.*
6 *Simonia accedit hæreſi.*
7 *Epiſcopus criminoſus non poteſt renunciare ſine Papa,etiam in mortis articulo.*
8 *Criminoſi non habentes titulum verum poſſunt renunciare ſine ſuperiore.*
9 *Nullum crimen inducit priuationem ipſo iure.*
10 *Criminoſi priuandi an poſſint renun.abſq.ſuperiore.*
11 *Irregulares non poſſunt renunciare ſine ſuperiore.*
12 *Simoniacus an priuetur ipſo iure.*
13 *Simoniacus nullum beneficium acquirit.*
14 *Simoniacus non poteſt renunciare ſine ſuperiore.*
15 *Simoniacus debet dimittere beneficia aut habere diſpenſationem.*
16 *Extrauag.cum Deteſtabile an habeat locum in ſimoniaco reali.*
17 *Opinio habetur pro veritate.*
18 *Papa facilius diſpenſat cum ſimoniaco reali.*

QVæro ſecundo,quid in criminoſis,
& irregularibus,an iſti poſſint re-
nunciare abſque auctoritate ſupe-
rioris,Abb.in c.Niſi num.5.de re-
1 nunc.tenuit poſſe †cedere abſque
auctoritate ſuperioris , nam cum
2 iſti tales†non habeant titulum,ar-
gum.c.ordinationes 1.q.1.& ſint licentiati a Canone,
c.ſiquis neque 1.q.1.quod eſt c.115. nullum viget in
tereſſe ſuperioris.
Contrariam tamen opinionem tenuit, requiri ſupe
rioris auctoritatem, Inno.in dict.c.Niſi num.1. de re
nunc.ex eo quia iſti ſaltem detinent aliquem colorem
& poſſeſſionē facti vñ adhuc durat intereſſe ſu͏pioris.
Pro reſolutione,& concordia diſtinguendum eſt,
quod aut loquimur in epiſcopo criminoſo,aut ī alio.
3 Primo caſu conſtituenda eſt concluſio,† epiſcopū
non poſſe renunciare abſque auctoritate Papæ, p nul
lo crimine quantocunque graui,& ita procedit opi-
nio Inno.ſupra cita.& eſt*communis omnium Do.
ſentētia,ex ſtylo*corroborata,& pbat in dict.c. Niſi
cum pridem verſ.propter cōſcientiam enim criminis
de renunc.*Propter conſcientiam.n.criminis cedēdi li
centia poteſt poſtulari,&c.*Et ſic reqrit ēt hoc caſu
licētia,ſecūdo pbat expſſe in c.deniq; ſuffredus 6.q.3.
4 Amplia ēt ī†Epiſcopo ſimoniaco,nā neq; iſte pote
rit renūciare ſine auctoritate Papæ, Inno.d.c.Niſi.n.1.
gl.ī verſ.ſed gloſ. ī c. poſt trāſlationē verb. nō valebat
de ren.& ibi.Abb.n.33. Ant.de Butr.in c.de regulari-
bus de ſimo.Siueſtr.in verb.ſimonia ſub nu.10. verſ.
octauū,& pbat ī dicto c.poſt tranſlationem in verſ.
Rurſus *Rurſus ſiquis per cupiditatem parentum(eo ta
men penitus ignorante)fuerit Epiſcopatū adeptus,&
hoc cōperto Epiſcopatum ipſum de licētia ſuperioris*

*dimittens,&c.*Et ſic requiritur licentia.& in verſ. Vn
de,ibi.*Vel cum aliquis propter graue crimen pro quo*
Epiſcopatum retinens,pænitentiam digne agere non
valebat,cedendi obtenta licentia, vitam monachalem
*elegit,&c.*Et ibi gl.in verb.*non valebat* hoc notat :&
ratio eſt, quia licet de iure per ſimoniam ſit amiſſus
titulus,tamen communiter reputatur illum habere,&
ideo requiritur auctoritas, ita gloſſ.in dict. cap. Niſi
verb.ſed verſ.ſed littera,& ſubeſt cauſa, nam ſi bene
adminiſtrat,Papa diſpenſabit cum eo, arg. dict.c.poſt
5 tranſlationem.Vnde idem erit in alijs criminibus quã
doquidem ſimoniæ Crimen inter†grauiſſima repute
tur ca.præſentium 7.quæſt.1. Diu.Thom.quarto diſt.
6 25.artic.ſecundo †& accedat hæreſi gloſſ.in cap.qui-
cunque 7.quæſt. prima. Dec. conſi.151.num.8.

Amplia etiam ſi Epiſcopus Criminoſus ſit conſtitu
tus in mortis articulo, nam nihil ominus non poteſt
7 renunciare Epiſcopatum ſine licentia† Papæ quamuis
Abb.& glo.in dict.c.Niſi,tenuerint contrariumnam
pro exoneratione ſuæ cõſcientiæ,ſufficit promittere
confeſſario velle dimittere quam primum poſſit.

Secundo caſu loquendo de alijs criminoſis,& irre
gularibus non Epiſcopis diſtinguendum eſt, prout di
8 ſtinguit Abb.d.c.Niſi ſub nu.5.quod†aut carent titu-
lo vero & putatiuo,puta quia nullum habent colorẽ
detinendi beneficia ,vt quia eſt declaratum hoc per
ſententiam,& hoc caſu poſſunt dimittere abſque au
ctoritate ſuperioris,Abb.dict.nu.5.verſ. quidam ſunt
9 carentes,nam regulariter nullum crimen inducit pri-
uationem ipſo iure,abſque declaratione,Gabriel.cõſ.
196.lib.1.

Aut non carent titulo vero,puta quia ſunt crimini-
bus irretiti,carent enim hi titulo quo ad rei veritatẽ,
licet illum habeant,cum ex criminibus non ſint priua
10 ti,ſed†priuandi per declarationem,vt in homicida vo
luntario tradit Anan.in.c.Inquiſitionis de accuſat.cõ
muniter alij vt per Clarum lib.5.recep.ſent.§.Homici
dium.Hi enim non poſſunt renunciare abſque ſupe-
rioris auctoritate,Abb. dict.c.Niſi,verſ. quidam ſunt
habentes titulum ,& eſt communis opinio omnium
* Docto.& ita ſeruatur*in ſtylo,nam iſti retinent titu-
lum putatiuum, donec fuerit declaratum . Gabriel.
dict.conſilio.106.libro.primo Feli.c. inquiſitionis de
accuſat.

Vnde irregulares cum non ſint priuati ſed priuan-
11 di,nõ poſſunt renunciare†abſque auctoritate ſuperio
ris, Abb.d.c.Niſi num.6.

Vnde priuati ipſo iure propter crimen, ex quo re-
quiritur declaratio iuxta communem opinio,vt dictũ
eſt,non poſſunt renunciare abſque ſuperioris aucto-
ritate.Ex quo ſequitur falſam eſſe opinionem,Abb.d.
c.Niſi,num.6.verſ.ſi autem commiſit ſimoniam,dum
vult ſimoniacum poſſe renunciare abſque auctoritate
ſuperioris,cum ſit priuatus ipſo iure beneficio , nam
12 quamuis iure communi ſimoniacus†non priuetur ip-
ſo iure ſed per ſentẽtiã,c.inſinuatum de ſimo.c.2.de
cenſ.Card.Pari.conſ.29.vol.4.Hodie tamen per extra
uag.Paul.2.cum deteſtabile eſt inducta priuatio ipſo
iure,Caſſad.dec.5.de conſtit.& dec.1.de ſimon.com
13 munis,vt per Sarn.de trien.q.12.& nullum titulum†ac
quirat ſimoniacus,c.nobis fuit,&c.,cõſulere de ſimo.
in c.cum vniuerſorum de rerum permut. Arch. in c.
ordinationes 1.q.1.Pariſ.d.conſ.29.n.1.& conſ. 30.n.
2.volum.4.Tamen habent titulum putatiuum,ratio-
14 ne†cuius viget intereſſe ſuperioris:ideo eius requiritur
auctoritas,vt dictum eſt ſupra.

15 Verum tenentur†quam primum dimittere, Et ſi
per alium eo ignorante ſimonia commiſſa fuit, quam
primum ſciuerit debet renunciare de licentia ſuperio
ris,aut habere diſpenſationem.Abb.d.c. Niſi num.6.
verſ.ſi aũt,Mil.in rep.verbo ſimoniacus ver.ſecus ſi p
aliũ,Felin.in c.inſinuatum n.5.ver.2.inſertur de ſimo.
Silu.verb.ſimonia §.12.num.12. verſ.octauum. Sarn.
de trien.q.12.col.4.Abb.in c.poſt trãſlationem num.
23.de renunc.vbi loquitur in Epiſcopo,& dicit, quod
quam primum ſciuit ſimoniam fuiſſe commiſſam in
adeptione epiſcopatus,debet vocare pſonas idoneas
& coram eis exponere factum,& debet proteſtari,qđ
ipſe Epiſcopatum tenet inuitus, & coram illis facere
procuratorem,quem remittat ad Curiam ad petendã
renunciationem.

Et hæc eo magis procedunt in ſimoniaco conuen
tionali,nam pœna priuationis ipſo iure poſita per d.
16 Extrauag.cum deteſtabile†non habet locum in ſimo
niaco reali,vt fuit*pluries per Rot. reſolutum , teſte
Caſſad.dict.deciſ.5.in princip.de conſtit.& teſte Sarn.
dict.q.12.de trien.& per conſequens in renunciatio-
ne iſtius reqri auctoritatem ſuperioris omnes Doct.
concludunt.

Et in reali ſimoniaco occulto,nam iſte debet renũ
ciare cum licentia ſuperioris,Abb.dict.cap.Niſi nu5.
& 6.Felin.in c.inſinuatum num.5.de ſimon. nam cre
17 ditur hominum opinione habere titulum,quæ † opi-
nio habetur pro veritate,Innoc.dict.c.Niſi ſub num.
1.Abb.num.6.in fi. vbi dicit hoc caſu ob duo requiri
huiuſmodi licentiam,primo quia titulus putatiuus ha
18 betur pro vero,ſecundo quia de facili diſpenſat,†Pa-
pa,ſi bene adminiſtrant,dict.cap.poſt tranſlationem
§.Perſonæ vero de renunc.

Quid autem in committente confidentiam, dicã
particulariter ſuo loco,& titulo.

QVAESTIO III.

SVMMARIVM.

1 *An renunciatio tacita,quæ fit per adeptionem ſecun-*
di curati,requirat auctoritatem ſuperioris.
2 *Renunciatio tacita plus ualet quam expreſſa.*
3 *Per adeptionem ſecundi, vacat primum.*
4 *Taciti,& expreſſi eadem eſt virtus.*
5 *Actus cenſetur factus,vt ius diſponit.*
6 *Actus præſumitur factus omni meliori modo.*
7 *Conſenſus expreſſus fortior.*

TERTIO Quæro,An Renũciatio
tacita,quæ fit per adeptionem
1 ſecũdi†Curati poſſit fieri abſq;
auctoritate ſuperioris affirma-
tiuam opini.tenuit. Hoſtien.in
cap.ex ore ſedentis num.9.verſ.
nota etiã de his quæ fi. a maio.
par.cap.& ibi gloſſ. hoc etiam
vult in verbo renunciaſſe verſ.propterea.

Quæ probatur,primo,auctoritate tex.in dict. cap.
ex ore ibi.*Iuri ſuo renunciaſſe videtur.*nã tacita erat
illa renunciatio per obedientiæ exhibitionem,& ta-
men nulla fit mentio de ſuperiore,ſecundo quia valet
2 plus tacita renunciatio,quã†expreſſa,c.ſi diligenti de
for.comp.c.vlt.de vit.& honeſt.clericor.ſicuti plus va
let tacita prohibitio , quam expreſſa,l.ſi qs ſtipulatus
ff.de ſolut.l.nouo procuratori §.vlt.ff.eo.tit.

His tamen non obſtantibus contraria opinio eſt
* verior,& *communis,quod etiam tacite hoc caſu nõ
poſſit renunciari beneficium ſine auctoritate ſuperio
ris,vt tenuit Abb.in dict.c.ex ore nu. 10.& 11.de his
quæ fiunt amaio.part.cap.& in cap.quod in dubijs,n.
9.de renuncia.Imol.in dict.cap.ex ore,& clemen. gra
tiæ num.27.de reſcrip.& in c.de multa num.14.de p̃-
bend.Capr.dic.clemen.Gratiæ nu.5.Coraſ.de benefi.
part.1.c.8.n.13.verſ.hæc autem vera ſunt, Roffiniac.de
beneſic.c.14.num.36.cum ſequen.Burſ.conſ.353. col.
vlt.ver.3.lib.4.communis opinio, teſte Put. deciſ. 94.
num.1.lib.1.

Cui communi ſententiæ adſtipulatur tex.in extra-
uag. execrabilis Io.22.§.qui vero, de præbend.
Qui vero deinceps receperint,dignitatem vel perſona
tum ſeu officium,aut alud beneficium animarum ha-
bens curam annexam,ſi antea ſimile beneficium obti-
nebant,illud quo ipſo iure poſt quam ſecunda poſſeſſio
nem habuerint vel per eos omni dolo,& fraude ceſſan
tibus,quominus habeant,ſteterint priuati noſcuntur,
abſque moræ diſpendio in ordinariorum manibus di-
*mittere debeant pari modo,&c.*Et ſic licet per adep-
3 tionem ſecundi beneficij † curati primum vacet ipſo
iure,vt hic dicitur,& in cap. de multa de præbend.c.
quia in tantum,c.ad hæc c.propterea,eo.& c.1.& 2.1.
q.1.c.ſanctorum diſtin. 70.cum alijs , vt per Duenã
reg.iur.71.& plures adducit Burſat.conſ.353. num.1.
lib.4.tamen illud debent dimittere coram ſuperiore,
& hodie ex decreto,& ſtylo* Datariæ coram Papa , &
ſtylo* Datariæ corã Papa,;& per conſequens in renun
ciatione tacita requiritur auctoritas ſuperioris, nam
alias poſſet ſuperior primi eum reuocare ad benefi-
cium,quod abſque eo non potuit dimittere,Abb.d.c.
4 ex ore num. 10.ad quod accedat†quia expreſſi, & taci
ti eadem eſt virtus l.cum quid ff.ſi cert.petat.

Non obſtant contraria, & primo d.c. ex ore, nam
omiſſis duabus reſponſionibus ibi poſitis per Abb.
quod loquatur de iure ad rem,& quod interuenit taci
tus conſenſus ſuperioris,reſpondetur,ibi non dici,qđ
non interuenit auctoritas ſuperioris quare termini ha
biles ſunt præſupponendi vulgatis iuribus,nam actus
5 in dubio†cenſetur factus ſecundum ius diſponit gene
raliter cap.ex litteris de conſtit.cap.ſedes de reſcrip.c.
venientes de iur.iura.Cald.conſ.11.in fin.tit. de feud.
6 Crauet.conſ.186.ſub.num.9.& omni meliori†modo,
Bar.in l.gerit.nu.21.ff.de acqui. hæred.cum alijs, vt p
Tiraquell.de retrac.conſang.§.30.gl.1.n.32.Soc.ſen.
conſ.113.num.3.lib.4.Menoch.de arbit.iud.caſ.126.
num.8.

Ad ſecũdum reſpondetur retorquendo in contra
rium,quia regulariter plus operatur conſenſus expreſ
7 ſus†quam tacitus,cum ſit fortior,ad not.in reg.is qui
tacet de reg. iur. in 6. cap. dilecti de for.compet. &
quamuis tacite quis poſſit renunciare beneficium ab
ſque ſuperiore habendo illud pro derelicto, tamẽ vin
culum non eſt adhuc diſſolutum niſi conſentiat ipſe
ſuperior,not*communiter in dic.cap.admonet de re
nunc.,& poteſt cogi vt redeat ad beneficium quod
poteſt contingere in quibuſdam beneficijs curatis,in
quibus tenues ſunt fructus,nam ſi eſſent abſque cura
& ſic ſimplices,quis illa non renunciaret ; & ſi eueni
ret caſus multi reperirentur impetrantes vt omnibus
notum,& compertum extat.

QVAESTIO IIII.

SVMMARIVM.

1 *An ingredientes monaſteria poſſint abſque ſuperiore*
renunciare.

QVARTO quæro,An ingredientes
Monaſteria debeant renũciare co
1 ram ſuperiore, †vide Abb.in c. ad
monet.in 2.lect.col.vlt.verſ.oppo-
no quod.de renunc.& Ant. de Bu
tr.nume.9.ibidem poſt Io. And.q
dicunt tutius eſſe,vt hi expreſſe re-
nuncient coram ſuperiore quam tacite per profeſſio
nem c.beneficium de regu.iur.in 6.

QVAESTIO V.

SVMMARIVM.

1 *Papa nullum habet ſuperiorem.*
2 *Papa gerit vices Dei in terris.*
3 *Papa poteſt renunciare Papatum.*
4 *Renunciatio Papatus debet fieri in manibus Cardina-*
lium contra num.6.
5 *Electio Papæ ſpectat ad Cardinales.*
7 *Papa renunciat Papatum in ſuis manibus.*
8 *Verbum libere excludit alterius requiſitionem.*
9 *Qui poteſt expedire actũ libere,poteſt ſine cõſenſu &c.*
10 *Renunciatio Papatus videtur facta ipſi Deo.*
11 *Deus vbique eſt.*
12 *Cyriacus & Cæleſtinus renunciarunt coram Cardina*
libus.
13 *Cardinales repræſentant Eccleſiam.*
14 *Summus Ponti.ardua communicat Cardinalibus.*
15 *Electio Papæ ſpectat ad Cardinales.*
16 *De renunciatione Papæ debet per ſcripturã conſtare.*
17 *Iuris rigor relaxatur propter impoſſibilitatem.*
18 *Forma ſeruanda.*
19 *Omiſſio formæ non vitiat vbi ſeruari non poteſt .*
20 *Vbi non adeſt ſynodus non eſt nulla inſtitutio facta*
abſque examine a deputatis.
21 *Non examinati iterum debent ſe ſubijcere examini.*

1 QVINTO Quæro,cum Papa†nullum habeat
ſuperiorem Io.Capiſtr. de authoritate Pap.
3.part.princ.nu.66.Reſta.Caſtald.de Imper.
2 q.103.nu.2.& alij communiter,præter Deum,† cuius
vices in terris fungitur,Archid. in cap. quoties nu.1.
1.q.2.Hoſtienſ.in c.quod ſuper nu.14.de vot.& in c.
litteris nu.3.de reſcrip. & permiſſa ſit renunciatio Pa
3 patus†cap.1.de renunc.lib.6. cum alijs , vt ſcripſi lib.2.
Corã quo poſſit & debeat fieri renunc. Papatus Hu-
go in c.non autem 7.q.1.quem ad hoc refert Ant. de
Butr.in cap.1.num.5.de renunc.in 6.tenuit eſſe facien
4 dã†in manibus Cardinalium namque cum ad Cardina
5 les ſpectet†electio,vt latiſſime poſt alios per Cardinalẽ
Albanum in tract.de Card.q.11.coram eiſdem debet
fieri &c.

Hoc tamen non obſtante contraria opinio eſt ve-
rior in puncto iuris,vt non requiratur de neceſſitate,
vt Papa renunciet pontificatum coram Cardinalibus
aut alijs , ſed ſufficiat ſimplex declaratio voluntatis

6 ex qua†conſtet ipſum velle eſſe priuatum adminiſtra
tione ac dignitate vt voluerunt expreſſe Vinc. quod
in dubijs de renunc.ſequitur Ant.de Butr.in dic.cap.
1.num.5.Archid.num.etiam.5.Gemini.nu.10. verſ.
ſed,Vinc.& alij Docto.vt ibi tradit Franc.num.3. de
renunc.in 6.& hæc videtur ſentire Crot.in Rub. 6.de
conſtit.num.5.verſ.2.arguitur.Hinc ſcribit Card. Ia-
cobac.in tract.de conc.lib.7.ar.5.num. 179. quod Pa
7 pa renunciat Papatum in ſuis†manibus, Burſat. ſequi
tur conſ.342.num.20.Tum quia tex.in dic.c.1. de re-
nun.li.6.inquit.*Is decreuit Romanum Pontificem poſ
ſe libere reſignare,&c.*uerbum enim libere excludit
8 alterius†requiſitionem,Io.And.in cap.licet epiſcopus
de præben.lib.6.Archid.conſ.408. col.2. ac importat
totalitatem,Crauett.conſ.122.nu.5.Ille enim qui ha
bet poteſtatem libere actum expediendi poteſt illum
9 †expedire ſine conſenſu alterius,Glo.in c.dudũ verb.
libere de ſe pult.Glo.in cap.cum plures verb.libere de
off.deleg.in 6.non enim poteſt dici liber conſenſus q
alterius arbitrium expoſcit,c.ſuper eo de cond.appoſ.
Tum etiam quia,vt dicit Archi.in fin. dic.c. primi,
10 renunciatio Papatus videtur†facta ipſi Deo, facit qđ
dicit Gamb.in extrauag.Iulij 2.de ſimo.elect.Pap.nu.
11 96.& tamen Deus†eſt vbique,glo.not.in c.quoties.1.
q.7.quo fit vt vbique fieri poſſit eo magis cum non
habeat cuius ratificatio requiratur,vt ſcribit Io.And.
in nou.in dic.c.ex quo patet reſponſio ad argumenta
in contrariũ adducta,quia illa conſequentia non ſem-
per eſt neceſſaria.

Fateor tamen Romanum Pontificem volentem re
nunciare ſum.Pontificatũ debere ſaltem ex ciuilitate
in Conciſtorio coram Cardinalibus hoc dicere & fa
12 cere,tum quia ita factum fuiſſe legimus † a Cyriaco,
cuius renunciatio facta fuit coram Cardinalibus im-
mo illis renitentibus,vt ſcriptum reliquit Geminian.
dic.cap.1,ſub num.10.& a Cæleſtino,cuius etiam re-
nunciatio fuit facta in Conciſtorio in manibus Car-
dinalium,vt ſcriptum reliquit Archid.in dic.cap.pri-
mo late Augu.Triumph.in tract.de poteſtat. eccleſ.
q.4.tum etiam quia Cardinales repræſentant Eccleſiã
13 †Hoſt.in cap.dilectus nu.2.de præben.& in cap. ex ge
ſtis num.3.de cler. non reſid.& in c. antiqua de priu.
Card.Alex.in cap.quanquam num.12.2.q.7. Archid.
in c.cum redemptor,&c.Abbatibus 12.q. 2. Accedit
14 quia†in arduis ſum.Pontifex debet communicare cũ
Cardinalibus,Ioan.And.in cap.ſuper eo.de electio,&
communiter Doctores vbique.

15 Et cum†electio Rom.Pont.dumtaxat ad Cardina
les ſpectet,vt late Card.Alb.dic.q.11.rationi conſonũ
16 eſt,vt ipſis conſtet per ſcripturam†de huiuſmodi re-
nunciatione,vt poſſint procedere ad alterius electio-
nem,vt in ſpecie notabiliter ſcribit Antonus de Bu-
trio in dict.cap.1.num.4.verſ.tutum de renunciatio-
ne lib.6.

Et hoc valde notandum eſt,quia regulariter renun
ciatio debet fieri coram ſuperiore,vt eſt communis*
omnium Do.ſententia,de qua abunde dictum eſt ſu-
pra,quo fit vt ſpeciale ſit in ſummo Pontifice vt poſ-
ſit renunciare,licet non habeat ſuperiorem,cap. 1. de
renunc.in 6.late Auguſt.Ancon.dict.tract.de poteſta
te Eccleſ.quæſt.4.Glo.magna in dic.cap.1.Io.Mona-
ch.Anch.num.5.verſ.ex hac deci.& communiter Do
17 cto.namque rigor†iuris relaxatur,vbi propter impoſ
ſibilitatem ſeruari non poteſt, arg.c. indemnitatibus
§.penult.& cap.licet de vitanda in fi.de elect.in 6.l.pro
xime.ff.de his quæ in teſt.dele.l.& hoc Tiberius ff.de
hæred.inſtit.Hinc licet†forma ſit ſeruanda,Bal.inſtit.
18 Hinc licet†forma ſit ſeruanda,Bal.in l.comparationes
in 3.oppoſ.C.de fid.inſtr.Docto.in cap.1.de conſtit.
Dec.conſ.99.num.6.& conſ.262.num.4.Card. Pariſ.
conſ.12.num.47.& conſ.15.num.23.vol.2.,tamen vbi
ſeruari non poteſt, ſufficit actum facere quo quo
19 fieri poteſt,& per conſequens eius omiſſio†non vitiat
Io.And.in reg.in toto de reg.iur. in 6. Abb.conſ.65.
in 2.dub.li.2. Alex.conſilio.206.in vlt.dubio li. 6.Cra
uett.conſilio.177.num.5.

Hinc fuit*tentum in Rota die.6.Iunij. 1582.corã
20 Blanchetto quod inſtitutio†facta abſque examino cõ
fecto a deputatis in Synodo iux.decretum ſacr.Conc.
Trid.valeat vbi Synodus non fuit celebr. dummodo
21 taliter inſtituti iterum†ſe ſubiiciant examini, vt cen-
ſuit ſacra congregatio Conc.& fuit tentum in Rot.*
die 30.Iunij 1587.coram eodem Blanchetto.

QVAESTIO VI.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalia non poſſunt renunciari ſine auctoritate ſu-
perioris.*
2 *Hoſpitalia ſub diſpoſitione Epiſcopi.*
3 *Hoſpitalia quę per laicos adminiſtrantur ſubijciuntur
Epiſcopo.*

QVAERO Sexto,An Ho
ſpitalia poſſint renun-
1 ciari †abſque ſuperio
ris auctoritate. cõmu
nis opinio eſt negati-
ua,Io.And. quem re-
fert & ſequitur Abb.
in cap.Admonet. col.
1. verſ. quæro quid in
hoſpitalibus de renu.
& ibi Imol.num. 2. &
* Ant.de Butr.&* com
2 muniter omnes,nam & illa ſunt†ſub diſpoſitione epi
3 ſcopi cap.de xenodochijs de religioſ.domib.etiam†ſi
per laicos adminiſtrentur c.quidam.18.q.2.clem.quia
contingit de relig.dom.

QVAESTIO VII.

SVMMARIVM.

1 *Conclauiſtæ non poſſunt renunciare beneficia abſque
auctoritate.*
2 *Pius IIII.reuocauit priuilegium conclauiſtis.*
3 *Malitijs eſt obuiandum.*
4 *Conclauiſtæ non poſſunt obtinere penſiones abſq.ton-
ſura.*
5 *Reuocatio conclauiſtæ corã nõ ſuo ſuperiore eſt nulla.*
6 *Lex poteſt annullare factum præteritum.*
7 *Reuocatio prædicta non comprehẽdit prouiſionem ob
tentam &c.*
8 *Noua prouiſio eſt quid ſeparatum.*
9 *Noua prouiſio dat titulum.*
10 *Decretum irritans non ſe extendit ad nouam prouiſio
nem.*
71 *Sixtus V.conceſſit conclauiſtis plura priuilegia.*

Quæro

QVAERO Septimo an conclauiſtæ
poſſint renunciare in alterius mani
bus quam ſuperioris.cõmunis opi
1 nio eſt negatiua†nam quamuis cõ
clauiſtæ inter alia priuilegia eis cõ
cedi ſolita hoc etiam habeant, vt
poſſint beneficia per eos pro tem-
pore obtenta reſignare, & cedere etiam poſſeſſio-
ne non habita ſimpliciter vel in fauorem in ordina-
riorum locorum ſiue aliquorum officialium aut vica
riorum ſeu perſonarum in dignitate eccleſiaſtica con
ſtitutarum vel canonicorum metropolitan. aut aliarũ
Cathedralium eccleſiarum per eos eligendorum ma-
nibus extra Roman. Curiam vt habetur in extrauag.
Pij IIII.143.incipi Sanctiſſimus in Chriſto pater,ta-
2 men hoc†priuilegium fuit reuocatum per Clem.VII.
per Iulium III.& Piũ IIII.vt patet in dict.conſtit.143.
ibi,*Omnes,& ſingulas facultates tã cõclauiſtis quã
quibuſcumque alijs etiam in ipſarum conclauiſtarum
loco ſubrogatis cuiuſcumque dignitatis ſtatus vel con
ditionis exiſtentibus ac etim ſanctæ Rom.eccleſiæ Car
dinalibus Beneficia per eos obtenda reſignãdi & iuri
ſibi quomodolibet in illis aut ad illa competenti cedẽ
di ac reſignationes ſeu ceſſiones hmõi admitti & de
beneficijs ſic reſignatis ſeu ceſſis ſibi uel alijs per eos
nominatis vel ſuum compermutantibus prouideri fa
ciendi per quoſcumque Roman.Pontif.prædeceſſores
ſuos & ſanctitatem ſuam etiam in conclaui prædicto
ſub quibuſcumque tenoribus,& formis hactenus con
ceſſis quorum tenores huiuſmodi ſanctitas ſua haberi
voluit pro expreſſis etiam ſi quaſuis clauſulas aduer
ſus illarum reuocationem contineant,reuocauit caſſa
uit & irritauit omniaque & ſingula eorumdem facul
tatum prætextu de cætero facienda nulla, & inualida
nullius que roboris &c.*& de reuocatione huius facul
tatis mentionem facit Pelegrin.deciſ.242.li.2.& 292.
eo.lib.in manuſcrip.Aragon.deciſ.manus.42.Moeda
deciſ.298.Priuilegium,Put.deciſ.49.li.1. dicentes ho
die conclauiſtas non poſſe renunciare eorum benefi
cia niſi coram ſuperioribus, & ita practicatur, ratio
enim reuocationis fuit vt fraudes tollantur,vt dicitur
in allegata conſtitutione Pij IIII.ibi,*volens periculo
animarum & huiuſmodi abuſibus & fraudib.obuiare*
namque reſignabant prætextu dictæ facultatis in mor
tis articulo non obſtante regula Cancellariæ de infi.
reſign.& perſonis non idoneis & præmia exigeban-
3 tur malitijs†enim & fraudibus eſt obuiandum l. cum
hi §.ſi cum his de dolo ff.de tranſact.l.magis§.ſi pu-
pillus.ff.de rebus cor.l.ſi legatarius ff.de legatis.l. quo
ties in fin.Cod.de fideicom.Rain.de Furli.in l.omnes
populi ſub.nu.8. ff.de iuſt. & iur. ſimili ratione Pius
V.in cõſt.71.incipien.Sacroſanctum,reuocauit aliud
4 priuilegium conclauiſtarum obtinendi penſiones †
abſque tonſura & illas transferendi &c.ob id fuit reſo
lutum in Rot.in vna Carthaginen. benefic. corã Do
mino Hieronymo.19.Nouembris 1540. quod regu-
la Clemen.VII.reuocatoria facultatum reſignandi,&
permutandi non ſolum procedat in conclauiſtis, &
eorum loco ſubrogatis,ſed etiam in alijs quibuſcum-
que,non obſtan.quod ſit de conclauiſtis tantum mẽ
tio vt per Put.deciſ.49.lib.1.& ob id etiam alias fuit
reſolutum in Rot.in vna Abulen.Beneficiorum corã
Sarnen.X.Martij.1539.quod annullantur non ſolum
5 reſignationes†factæ poſt regulam reuocatoriam Cle
mentis & aliorum Pontificum,ſed etiam& reſignatio
nes antea receptæ vigore dictæ facultatis,teſte Moe-
dan.deci.298.priuilegium in manuſcript.vt colligitur
ex vi verborum, & quia non eſt inconueniens vt ius
quæſitum per regulam caſſetur,& ſic lex poteſt facere
6 reſignationes†eſſe nullas ac ſi minime factæ fuiſſent,
ad not.per Bart.in l.ſi maritus §. legis Iuliæ ff. ad leg.
Iul.de adult.

Vnum tamen non eſt omittendum quod dicta re-
7 uocatio facultatum conceſſarum conclauiſtis†& inde
ſequutorum quorumcumque non comprehendit no
uam prouiſionem obtentam ſuper reſignatione facta
vigore dictarum facultatum,*ita tentum in vna Abu
len.de menſe Octobris 1538.teſte Aragon. deciſ.42.
in manuſcript.quia noua prouiſio eſt quid ſeparatum
8 †vt late per Rebuff.in prax. tit. de noua prouiſ. & in
cauſa ſanctæ Agathæ beneficiorum coram Peregri-
no teſte eodem deci.242.ſub tit.de præben.& renun.
lib.2.in manuſcript.nec obſtat quod quo ad ordina-
rium dicatur abdicare ius a ſe,& ſic dicatur vacare,&
per conſequens noua prouiſio non ſuffragetur, nam
ex quo Papa intellexit reſignationem factam & de il
lius iuribus dubitari,& confert beneficium,facit il-
liud vacare,& admittit reſignationem,qua admiſſa be
9 neficium vacat, & noua prouiſio† dat titulum vt vult
Biſignet.deciſ.1.de renunc.Nec obſtat quod in reuo
catione adſit decretum irritans non ſe poſſe extende
10 re ad nouam†prouiſionem,vt Late proſequitur idem
Pelegrin.deciſ.manuſcript.292.incip.in cauſa ſanctæ
Agathę li.2.dicens dictam deciſ.fuiſſe confirmatam.
Et quamuis hoc priuilegium ſit reuocatũ, tamen ob
11 labores & incommoda Sixtus V.conceſſit†plura priui
legia præſentibus conclaui,quo Sanctitas ſua fuit aſſũ
pta ad Apoſtolatus apicem,vt habetur in conſtitutio
ne 32.Incip.Circumſpecta ann.primo nam eis conceſ
ſit priuilegium nobilitatis,ciuilitatis,& familiaritatis,
& vt ſint exempti a ſolutione decimarum & impoſitio
num,& ſint eis remiſſi fructus beneficiorum indebi
te percepti propter omiſſionem horarum canonica-
rum,vt illegitimi ſint habilitati ad ſucceſſionem, or
dines,dignitates,& officia, vt literæ expediantur gra-
tis,vt presbyteri poſſint audire iura ciuilia & doctora
tus gradus ſuſcipiant,vt poſſint transferre penſiones
reſeruatas & eis tandem donauit decem millia ſcuto
rum auri in auro,Sanctiſſimus autem D.N.Grego-
rius XIIII.donauit 12.millia,cui conclaui ego inter
fui cum Illuſtriſſimo & Reuerendiſſimo D.meo Car
dinali Montis Regalis,& per duos fere menſes haud
concludi potuit electio pontificis,tandem 5.Decem
bris 1590.electus fuit Illuſtriſſimus,& Reuerendiſſi-
mus D.Nicolaus Sfondratus Cardinalis Cremonen.
qui voluit vocari Gregorius.

QVAESTIO VIII.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio non poteſt fieri in nullius manibus.*
2 *Renuncians in nullius manibus,ſibi præiudicat.*

QVAERO Octauo an poſſit fieri renunciatio
beneficij in nullius manibus. Communis
1 opinio * eſt negatiua † Imol. in Cle-
men.prima nu.7.de renunc.Anchar.in

 cap.lu

cap.ſuſceptum de reſcrip.li.6, nam vt inquit Anchar.
colligendo ex illo tex. debet fieri renunciatio, aliquo
recipiente, faciunt not.per Doct.in cap. quod in du-
2 bijs de renunc.tamen†taliter renuncians ſibi præiudi
cat vt tradit Petr.de Anchar.dic.cap.ſuſceptum nu.1.
de reſcrip.lib.6.

QVAESTIO IX.

SVMMARIVM.

1 *Renũciatio facienda eſt coram ſuperiore eccleſiaſtico.*
2 *Superiores eccleſiaſtici qui ſint.*
3 *Secularis non poteſt dici ſuperior reſpectu clericorum.*
4 *Iudex ſecularis non dicitur competens clericis.*
5 *Clerici a iure diuino habent priuilegium vt non poſ-ſint conueniri coram laico.*
6 *Conſuetudo, vt Iudex ſecularis ſit competens clerico, non valet.*
7 *Beneficiarius non poteſt renunciare coram quocumq; laico.*
8 *Fieri non debet quod factum non releuat.*
9 *Clericus non poteſt renunciare etiam coram laicis probis.*
10 *Clericus non poteſt renunciare etiam coram Notario laico.*
11 *Notarij Cameræ, & Cancellariæ poſſunt recipere conſenſus, non tamen renunciationem.*
12 *Clericus non poteſt renunciare coram laico etiam Rege & Imperatore.*
13 *Reges poſſunt habere ius conferendi ex priuilegio.*
14 *Clericus non poteſt renunciare etiam coram laico patrono.*

NONO Quæro corã quo
ſuperiore eſt faciẽda reſi
gnatio beneficij. Reſpon
1 detur coram ſuperiore†
eccleſiaſtico, Fuſcus de vi
ſit.lib.2.c.28.nu.12. Roſ
2 finiac.de benefi.cap. 14.
nu.41.qualis†eſt Pada.c.
deniq;.6.q.3. Epiſcopus
c.cum ex iniuncto §.vlt.
de hæretic.c.nullus; 16.q.
2. Legatus, cap.ſi Abbatem de electio lib.6. Abbas, &
alij inferiores, glo.in cap.admonet de renun.in verb.
inconſulto Glo.in cap.epiſcopus de loco 7.q.1.quod
clariſſima ratione demõſtratur, quia ſecularis nequaquam
3 poteſt dici ſuperior reſpectu clericorum† & benefi-
* ciorum, vt eſt*communis opin.de qua per Couarr.q.
31.pract.q.nu.1.& ob id iudex ſæcularis occaſione cu
iuſuis delicti procedere contra clericum non poteſt,
namque non dicitur Iudex competens ratione origi
4 nis, †neque ratione domicilii, neque ratione delicti, vt
habetur in cap.cũ non ab homine de Iudic.vbi Doct.
communiter*hoc notant, & ibi Al.num.2.dicit a iure
5 †diuino habere hoc priuilegium, & atteſtatur hanc*
6 communem, & ideo non†valet conſuetudo in contra
rium, vt eſt*communis, de qua atteſtatur Clar.lib.5, re
cep.ſent.§.vlt.q.36.verſ.ſed ea retenta.
7 Ex quo infertur†beneficiarium, poſſe renunciare
coram quocunque laico, vt eſt tex.optimus in cap.quod
in dubijs de renunc.vbi dicit renũciationem factam
in manu laici nullam obtinere firmitatem, ergo non
8 poteſt fieri, †quia fieri non debet quod factum non
releuat, l.hæc ſtipulatio §. Diuus ff. de leg. nom. cau.
Bart.in l.ff.qui pet.tut.Felin.in cap.ex traſmiſſa nu.10.
de præſcr.Card.Pariſ.conſ.5.nu.94.vol.4.& ibi Gloſſ.
in verbo in manum laicam, Innoc.Hoſt.nu.1.Ant.de
Butr.Abb.& Doct.*communiter hoc volunt, Ferret.
conſ.133.n.10.Maiol.de Irreg.lib.3.cap.6.prope fin.
& ratio euidens eſt, quia nõ ſunt ſuperiores vt requirit.
Ampl.primo, hoc procedere etiã ſi laici ſint proba
9 ti viri, nam nihilominus non poteſt coram†eis fieri re
nunciatio, vt tradit Ant.de Butr.in cap.2.nu.6.de re-
nunc.lib.6.namque adeſt eadem ratio.
10 Ampl.ſecundo, hoc procedere†etiam ſi laicus ſit
Notarius. Ant.de Burg.in cap.ex parte num. 58. de re
ſcrip.Guid.Pap.conſ.172.n.1.verſ.dico.col.4.Rebuf.
in Prax. benef. in tit. declaratio nouæ prouiſionis in
verb.ſiue vt permittitur in verſ.iſta clauſula, quod pro
11 cedit etiam ſi ſit Notarius Cameræ †vel Cancellariæ,
Nauar.in cap.accepta in ſeptime oppoſitionis ſolutio
ne nu.34.namque hi quamuis habeant poteſtatem re
cipiendi conſenſus, non tamen admittendi renuncia-
tiones vt amplius ſuo loco tractabitur.
Ampl.tertio, vt renunciatio non poſſit fieri etiam
12 coram laico cõſtituto in dignitate quamuis†maxima,
ſcilicet Ducali vel Regali aut Imperiali, ita Bald.in d.
ca.quod in dubijs in princ.de renun. Idque probatur
quia Dux, Rex, & Imperator non ſunt ſuperiores cũ
ſint laici. Fuſc.de viſit.d.lib.2.cap.28.n.12. Limita niſi
13 Reges habeant ius conferendi, & recipiendi†reſigna-
tionem ex priuilegio, quod poſſunt habere, Abb.in
capit.ad ſupplicationem nume.4.de renunc. Oldrad.
conſilio 209.& conſ.1.& exemplum habemus in qui-
buſdam beneficijs exiſtentibus in Regno Neapolitão
quæ ex priuilegio dato in fundatione, & dotatione,
conferuntur per Proreges qui recipiant reſignationẽ
eorundem, ſimpliciter tamen, nam ſi renunciantur di
cta beneficia in fauorem, fit Romæ reſignatio cũ be-
neplacito Proregis.
Quarto ampl.ſi dicti laici habeãt ius patronatus in
14 illis beneficijs, nam nihilominus† coram eis non po-
teſt fieri renunciatio dictorum beneficiorum, ſed eſt
facienda coram ſuperiore eccleſiaſtico cum conſen
ſu eorum Ant.de Butr.in cap.vlt.nu.5.Abb.num.3.de
renunc, Idem Abb.in d.cap.quod in dubijs n.6.Anan.
in c.ex inſinuatione de ſimo.Zabar.in clem.prima. n.
18.de renunc.Bonif.de Vitall.ibid.nu.37.Franc. in c.
1.de rer.permut.in 6.Put.deciſ.412.nu.2.li.1.& com-
muniter Doct.& probatur in cap.in Lateran.de præ-
bend.cap.ad hæc §.vlt.de offic.Archid.Turr.crem.in
cap.denique n.2.6.q.3.Hoſtien.in ſumm. de renunc.
n.8.& ita communiter practicatur, nam videmus quo
tidie fieri renunciationes beneficiorum iuris patrona
tus coram ſuperiore eccleſiaſtico de conſenſu patro
norum etiam ſi ſint Regum, & etiam ſi ſint Epiſcopa
tus, & alia huiuſmodi, & hoc nullum dubium habet,
nam ſuperior eccleſiaſticus eſt ille qui vinculum diſ-
ſoluit admittendo reſignationes.

QVAESTIO X.

SVMMARIVM.

1 *Reſignatio debet fieri coram ſuperiore reſignantis.*
2 *Poteſt recipere reſignationes qui poteſt inſtituere.*
3 *Inferior Epiſcopo poteſt recipere reſignationem.*
4 *Simplex clericus poteſt recipere reſignationem ſi &c.*

5 *Simplici clerico poteſt competere ex priuilegio ius conferendi.*
6 *Poteſt recipere reſignationem qui poteſt deſtituere.*
7 *Renunciatio habet vim deſtitutionis.*
8 *Eiuſdem eſt poteſtas ligandi & ſoluendi.*
9 *Habens ex præſcriptione ius inſtituendi non poteſt recipere reſignationes beneficiorum.*
10 *Præſcribens inſtitutionem, non præſcribit deſtitutionem.*
11 *Regulariter qui poteſt inſtituere poteſt deſtituere.*
12 *Præſcriptum quantum poſſeſſum.*
13 *Præſcripta viſitatione non cenſetur præſcripta procuratio.*
14 *Præſcripta viſitatione non cenſetur præſcripta correctio ad iuriſdictionem.*
15 *Præſcribens inſtitutionem non poteſt conferre iure deuoluto.*
16 *Præſcribens decimas non poteſt exigere noualia.*
17 *Præſcribẽs ius ſuccedendi vacãte ſede Epiſcopali nõ ſuccedit ſede quaſi vacante.*
18 *Renunciatio debet fieri coram Epiſcopo in cuius diœceſi ſitum eſt beneficium.*
19 *Habens ius conferendi ex conſuetudine, non poteſt ceſſionem admittere.*
20 *Cũ præſcripta eſt cum inſtitutione deſtitutio poſſunt admitti renunciationes.*
21 *Habens ius inſtituendi ex priuilegio non poteſt recipere reſignationem benef.*
22 *Habens ius inſtituendi ex priuilegio non poteſt priuare.*
23 *Qui poteſt conferre de iure ſpeciali, non poteſt commẽdare.*
24 *Priuilagium ſtricte interpetratur.*
25 *Electores imperij non poſſunt renunciationem Imperatoris recipere.*
26 *In quo priuilegio inſtituendi veniat facultas deſtituendi.*
27 *In facultate data ab Epiſcopo Archiepiſcopo conferendi parrochialem, venit facultas recipiendi renũciationem.*
28 *Priuilegium in præiudicium concedentis latiſſime interpetratur.*
29 *Quando conceſſio iuriſdictionis extendatur.*
30 *Communio eſt inter inſtitutionem, & deſtitutionem.*
31 *Ratione connexionis ſit extenſio de caſu ad caſum.*
32 *Habens ex priuilegio ius inſtituendi & deſtituendi, poteſt renunciationem admittere.*
33 *Data facultate conferendi, non venit facultas admittendi renunciationes.*
34 *Ex reſignatione poteſt damnificari collator.*
35 *Facultate data conferendi beneficia vacantia per reſignationem, non extenditur vt poſſit recipi renunciatio.*
36 *Executores deputati ad conferendum non poſſunt recipere reſignationem.*
37 *Executores non poſſunt deſtituere.*
38 *Vicarius Epiſcopi qui poteſt conferre non poteſt reſignationes recipere.*

DECIMO rurſus quæro coram quo
ſuperiore eccleſiaſtico? aliquas regu-
las dabimus, ex qb. tota materia decla
rabitur & elucidabitur. Quarum pri-
ma erit, vt fiat coram Papa qui eſt om
nium ſuperior, cap.cuncta per mun-
1 dum 9.q.3.ſecundo vt fiat coram†ſuperiore renunciã
tis, & non reſignatarij, Ant.de Butr. in cap. quod Dei
num.18.de ſtat.monach.& eſt communis opinio om
ninum doct. Tertia vt fiat coram eo in cuius diœceſi
ſitum eſt beneficium, ſimpliciter reſignãdum, vt quo
tidie praxis vulgaris docet, Rot.dec.6.de ren.in nou.
Quarta regula valens conferre beneficium, & ſic
2 habens ius inſtituendi, poterit recipere† reſignationẽ
illorum beneficiorum, quæ poteſt conferre, Paul.quẽ
refert, & ſequitur Bonif.de Vital.in cle.multorum.n.
59.de pæn. Compoſtella.in c.quod in dubijs de renũ.
Petr.de Anch.in c.1.nu.1.de rer.permu.lib.6.Ant.de
But.in c.2.n.3.de reſt.in int. & in c.ad audientiam. n.
11.Imol.in c.ſignificatum.de præb.& in d.c.ad audiẽ
tiam.num.4.de his, quæ vi. & communiter docto.
Primo amplia procedere etiam ſi ſit inferior Epiſ.
3 nam nihilominus poteſt recipere†reſignationẽ illorũ
beneficiorum, quæ poteſt conferre. gl. in cle. 1. verb.
manibus de renun.Petr.de Ancha.in c.1.nu.1.de rer.
perm.lib.6.Imol.in c.admonet.nu.2.de renun.
4 Amplia.2.procedere etiam ſi ſit†ſimplex cler. Bo-
nif.de Vital.in cle.multorum.nu.6.de pæn. Et nõ iſta-
Ampliationum eſt, quia id poteſt competere priuile-
5 gio†& conſuetudine, vt explicat Card.Zaba. in clem.
1.ſub num.16.de renunc.
Declara primo hanc concluſionem procedere, ſi
6 illum, ad quem ſpectat collatio†ſeu inſtitutio, ſpectat
quoq.deſtitutio beneficij, & ſic ſi ille collator erat ta
lis, qui ex iuſta cã poterat illum inuitum deſtituere,
& priuare, alias non poterit reſignationes beneficio-
rum recipere, ita Inno.in c.quod in dubijs ſub nu.3.
prope finem de renun. Archid.in c.deliberatione. gl.
pen.n.3.de off.leg.lib.6.Zabar.conſ.112.in 5.dub.Bo
nif.de Vital.in cle.1.nu.37.de renun.poſt gl. in verb.
manibus, Lapus, alle.14.n.7.Prepoſ.in c.deniq. n. 46.
q.3.Abb.in d.c.quod in dubijs nu.6.& in c.cum ex in
iuncto.n.6.de hæret.Rot.deci.6.prope.med.de renũ.
in nou.& deciſ.etiam 6.n.2.de rer.permu.eo. lib. &
deciſ.7.nu.1. de iud.in antiq.& deciſ.5.& 14. nu.2.&
13.de renun.in antiq.& deciſ.8.eo.tit.per Biſignet. &
* hoc*pluries tenuit Rot.teſte Gabr.conſ.187.nu.4.li.
1.Roſſiniac.de benef.c.14.nu.52.& 54. vbi dicit mo
* ribus recipi*& obſeruari, Sarn. in reg. de infec. reſig.
* q.18.& hæc eſt communis*opin.teſte Card. Zaba.in
d.cle.1.nu.16.de renun. Ratio eſt ſecundũ Cald. teſte
7 Lap.d.alleg.14.n.7.quia renunciatio habet †vim deſti
tutionis, nam per eam renuncians deſinit eſſe intitula
tus & prelatus Io.in c.cum de iniuncto ſuper gl.vlt.de
hæret.ideo non mirum, ſi non poterit fieri, niſi corã
eo qui poteſt deſtituere, & ita*refert obtinuiſſe, & id
eo Bonif.de Vital.loco cita.dat rationem, vt eiuſdem
8 ſit poteſtas†ligandi, & ſoluendi c.verbum de pænit.di
ſtin.1.condendi, & deſtruendi l.vlt.C.de legib.vnde
non valet conſequentia, poteſt inſtituere ergo deſti-
tuere, cum primum fiat iudicialiter, ſecundum extra-
iudicialiter, Card.Zabarel.in d.clem.prima nume. 16.
in fin.
9 Ex quo primo infertur†quod qui præſcripſit facul
tatem conferendi talia beneficia, non poterit eorundẽ
beneficiorum reſignationes recipere, vt voluerunt
Card.Zaba.d.cle.1.ſub n.16.verſ.aliquando. de renu.
Io.And.in c.cũ ex iniunct.§.vlt.de hæret.Ant.de But.
in c.quod in dubijs nu.7.verſ.per hæc.de renun. Za-
ſius conſ.16.lib.2.fuit deciſum in Rot.habetur deciſ.
6.de renun.in nou.& deciſ.5.eo.tit.per Biſign. Gabr.
in trac.com.concl.de præſc. concl.num.9. Rebuf.in
prax.tit.form.viſit.num.108.Crauc.de antiq.temp.p.
4.nu.30 Roſſiniac.de benef.14.n.55.communis opi.
teſte Abb.in d.c.cum ex iuncto.§.vlt.nu.3. de hæret.

Ratio eſt, quia præſcribens poteſtatem conferen
10 di aliqua beneficia, non †videtur præſcribere facultatẽ
remouendi, vel deſtituendi illos, quos ipſe inſtituit.
Fed.de Sen.conſ.134.incip.Caſus talis eſt quidam &c.
vbi ſcribit, quod ſi conuentus præſcripſit cum Abba
te collationem prioratus, non dicitur præſcripſiſſe de
ſtitutionem a prioratu, ſequitur Abb.d.cap. cum ex
iniuncto num.4.Felyn.num.etiam.4.dicentes, quod li
11 cet regulariter †qui poteſt inſtituere, poteſt deſtituere
c.1.& 2.de Cap.monach.c.cum plantare.§.& in Eccle
ſiis de priuileg.hoc tamen non habet locum in præ-
ſcriptione, quia odioſa eſt, & qa alias ſequeretur, plus
* eſſe præſcriptum, quam poſſeſſum, & tamen regula*cõ
12 munis eſt †tantum præſcriptum, quantum poſſeſſum.
gl.in c.auditis in verb.interruptione, de præſcr. vbi In
no.col.vlt.idem.Inn.in c.dilecto.col.pe.& vlt. de off.
Archid.Archid.in c.1.col.1.de iur.pat.lib.6.Rom.cõſ.
368.col.pe.Alex.conſ.120.in fin.lib.4. Bellam. deciſ.
599.Card.Pariſ.conſ.114.colu.pen.vol.1.Comproba
tur, quia in materia præſcrip. fit ſtricta interpretatio
iux.communes concluſiones*receptas a doct. Et id-
13 co præſcripta viſitatione non cenſetur †præſcripta pro
curatio, gl.in c.odia de reg.iur.in 6.Hoſt.in c.cum ex
officij.col.2.de præſc.Car.Imol.in c.paſtoralis, de off.
deleg.Ioan.Andr.in addi.ad Spec.tit.de his, quæ fiunt
a maio.par.Cap.in apoſtil.magna circa fi.Ro.cõſ.368
14 col.pen.& communiter doc.neq.correctio †ad iuriſdi
ctionem, Abb.in c.cum contingat in 3.col.in fi.de fo
ro compe.Card.in c.paſto.in.1.no.de oſt.deleg.Fel.in
c.auditis de præſcr.com.opin.teſte Gabr.de præſcrip.
concl.2.num,6.& 7.

Hinc etiam, qui præſcripſit inſtitutionem non po
15 teſt †conferre iure deuoluto Card.Zaba.in cle.1.ſub.
num.9.de ſuppl.præl.neglig.Iaſ.conſ.16.li.2.Hinc ãt,
16 qui præſcripſit decimas non †poteſt exigere noualia
c.cum contingat in fi.de decim.Car.Pariſ.con.73.nu.
15.vol.4.Ruy.conſ.163.num.13.vol.4.com opi. teſte
Gabr.

Hinc, qui poteſt per præſcriptionem ſuccedere va
17 cante ſede Epiſ.excluſo Capitulo non ſuccedit †ſede
quaſi vacante, Gemi.in c.ſi Epiſ.col.2.de ſuppl.præl.ne
gli.Hinc etiam ſi Epiſcopus habeat collationem ali-
cuius beneficij ſiti in diœceſi alterius Epiſcopi ex præ
ſcriptione, ſi tenens tale beneficium velit renunciare,
aut permutare cum alio, reſignatio debet fieri, coram
18 Epiſcopo, in cuius †territorio ſitum eſt tale beneficiũ
vt fuit deciſum in Rot.vt habetur deciſio.5.de ren.in
nou.Rebuff.in prax.form. Vic.nu.108. Hinc ſcribit.
Ant.de Butr.in d.c.quod in dubijs.nu.7.verſ.per hoc
quod ſi Epiſcopus habens poteſtatem conferendi in
19 alia diœceſi de conſuetudine, non poteſt †ceſſionem
admittere, quia conſuetudo eſt ſtricti iuris.

Quod limita, niſi cum inſtitutione fuiſſet præſcrip
20 ta deſtitutio, nam hoc caſu poſſet recipere reſignatio
nes Card.Zaba.d.clem.1.n.16.dicens hoc eſſe clarum
Rot.deciſ.5.de renun.per Biſigner.

21 Secundo infertur habentem †ius inſtituendi ad ta-
lia beneficia ex iure ſpeciali, puta ex priuilegio nõ poſ
ſe recipere reſignationem d.beneficiorum Card. Za-
ba in cle.1.num.16.verſ.aliquando de renun.vbi etiam
Imol.Abb.in c.cum ex iniuncto.nu.16.de hæret.& ibi
Fely.ſub num.3.citans Hoſt.Rot.deciſ.5.de renun. p
Biſign.Coraſ.de benef.par.1.c.8.nu.18.Roffiniac.de
benef.c.14.num.5.Rebuff.in prax.form.Vic.n.108.
vbi citat gl.& Fede.de Sen.& hæc eſt communis do-
cto.ſententia.

Et ratio eſt, quia habens facultatem inſtituendi de
22 iure ſpeciali, non poteſt †deſtituere, ſeu priuare, nam iu
riſdictio voluntaria non includit contentioſam Abb.
in c.accepta prope fi.de reſt.ſpol.& eſt tex in c.ea, quę
23 §.præcipimus, vbi Abb.de ſtat.monac.†& commenda
re in tit.Gemin.in c.nemo in fi.de elect.in 6. priuile-
24 gium †enim ſtricte interpretatur.Inn.in c.cum dilecti
de dona.Rot.deciſ.2.num.2.de renun.per Biſign.hæc
inter ſe differunt.c.cum illis de præb.in 6.vbi tex.po-
nit differentiam inter collationem, præſentationem,
inſtitutionem, & electionem, ex quo tex.colligit.Rot.
deciſ.6.de renunc.in nou. verſ. pro quo hæc omnia,
poſſe ex priuilegio, vel conſuetudine diuerſis perſonis
competere.ergo non poterit renunciationem recipe
25 re, ſicut electores Imperij †non poſſunt renunciatio-
nem Imperatoris recipere, quia illum deſtituere non
poſſunt; Bal.in l.Barbarius ad regulam illam ſuperius
allegatam, vt ad quem pertinet inſtitutio, ſpectet de-
ſtitutio, vt probant iura allegata per glo.vlt.in c. cum
ex iniuncto.de here.vt procedat in eo, ad quem de iu
re communi ſpectat inſtitutio, prout eſt epiſcopus,
de quo loquitur d.c.cum ex iniũcto.& alia iura; ſecus
vero ſi competat inſtitutio ex priuilegio, vel conſue-
tudine, nam hoc caſu non procedit illa regula, ita li-
mi.& declarat Rot.deciſ.6.de renun.in no.Abb.in c.
quod in dubijs ſub num.6.de renunc.& communiter
doct.ſequuntur.

Ampliatur hæc illatio procedere in priuilegio, &
quocumque alio modo ſurgente præter ius commu-
ne Card.Zabarel.in clem.1.ſub num.16.in fin. de re-
nunc.quia eſt eadem ratio.

Primo limitatur procedere, quando priuilegium
conceſſum eſt a Papa inferiori, vt poſſit conferre cer
ta beneficia, nam hoc caſu cum huiuſmodi priuile-
gium ſit in præiudicium ordinariorum ſtricte interp̃
tatur, vt nõ comprehendat facultatem deſtituendi &
per conſequens recipiendi renunciationẽ. Si autẽ pri
uilegium conceſſum fuerit ab eo cui iuri dumtaxat de
26 trahitur, hoc caſu venit facultas †deſtituendi, & per cõ
ſequens recipiendi renunciationem, ita Abb.ſignan-
ter in.d.c.cum ex iniuncto, num.5.verſ.quod ego fa-
teor de hæret.Put.deciſ.76.num.1. & lib.3. vbi refert
fuiſſe deciſum in Rot.13.Decemb.1547. facultatem
27 datam ab Epiſcopo, Archiepiſcopo †conferendi duas
parochiales, extendi, vt Archiepiſcopus poſſit recipe
re reſignationem dictarum parochialium.

28 Et ratio eſt, quia priuilegium in præiudicium con-
cedentis latiſſime interpretatur c.cum dilectus de cõ
ſue.c.olim de verb.ſign.l.vlt.ff.de conſt.princ.reg.de
cet de reg.iur.Rot.deciſ.3.de off.leg.num.2.in nou.&
deciſ.4.nu.1.de præben.eo.lib.& deciſ.9.nu.1.de præ
ben.in antiq.

29 Hinc conceſſio †facta a ſuperiore de iuriſdictione
in vna parte, tribuit vſum in alia, & ſic extenditur, Bar.
in c.vlt.col.3.de cau.poſſ.& prop. Abb. in cum olim
col.pen.de præſcr.Ang.in l.1.ff.de ſeruit.ruſt.præd.cõ
munis opin.vt per Gabr.de præſcr.concl.2.num.20.
Eo maxime in caſu noſtro propter connexitatem,
30 & communionem, quæ eſt inter inſtitutionem, †& de
ſtitutionem d.c.cum ex iniuncto in fin.de hæret. c.
1.& 2.de cap.monac.c.cum & plantare.§.in Eccleſijs
31 de priuil.nam connexitas operatur, †vt conceſſio extẽ
datur de vno caſu ad alium, Iaſ.in l.4.col.vlt.ff.de acq.
poſſ.Ant.de But.in c.cum dilectus.colu.& ſeq.de cap.
monaco.Zab.conſ.19.lib.2.Rom.conſ.243.Iaſ.conſi.
185.col.3.lib.2.

Secundo limitatur, niſi in priuilegio quis habuiſſet
facultatem inſtituendi, & deſtituendi in talibus bene-
ficijs

32 ficijs, †nam hoc caſu poſſet renunciationem dictorũ
beneficiorum recipere, ita Card.Zaba.in d.cle.1. ſub
num.16.verſ.aliquando de renun.Rot.deciſ.5. de re-
nun.per Biſign.quia ceſſat ratio, de qua ſupra, & per
conſequens diſpoſitio.c.cum ceſſante de appell.

Tertio limita, niſi cum priuilegio inſtituendi eſſet
ſpecifice conceſſa facultas recipiendi reſignationes,
nam hoc caſu nihil obſtaret, & eſſemus in claris Rot.
deciſ.13.verſ.& dic, quod non de renun.in antiq. Ga
br.cõſ.187.num.5.verſ.iccirco.li.1.vbi allegat ad hoc
Archid.in c.ſicut de verb.ſig.lib.6.ſuper verbo ceden
tium, & facit tex.in c.dudum de præb.in 6., & quia in
claris non eſt opus coniecturis l.continuus.§.cum ita
ff.de verb.oblig.

Tertio infertur, quod data poteſtate cõferendi be
33 neficia vacantia in tali loco, vel generaliter †non vide-
tur data facultas eorundem reſignationes recipiendi
* Ita fuit deciſum *in Rot.vt habetur in deciſ.3.not.qđ
* de renun.in antiq.& communiter*doc.hoc paſſim af
firmant, vt dicetur inf.dom de Vicario ſcribemus.Et
ratio colligitur ex ſupradictis.Cui accedat, quia ſecun
dum Rot.in d.deciſ.in reſignationibus poſſunt eueni
34 re multa, in quibus propter factum reſignantis †poſſet
damnificari, ille ad quem pertinet collatio arg.c. du-
dum de præb.lib.6.

35 Immo facultas data †conferendi talia beneficia vacan
tia per reſignationem, non extenditur, vt ille, cui eſt
data talis facultas poſſit recipere reſignationem dicto
* rum beneficiorũ, vt fuit deciſum*in Rot.teſte Biſig.
deciſ.2.vtrum ſi Epiſc.de renun.in antiquis a qua dec.
fuit receſſum, & contrarium firmauit Rota in vna Za
moren. parochiali de Valadar.13.Decembris. 1547.
teſte Put.deciſ.76.lib.3.per renunciationes, vt ibi.

Quarto infertur, quod executores gratiarum depu
36 tati ad prouidendum de beneficijs †vacantib.vel vaca
turis, non poſſunt recipere reſignationes a volentib.re
nunciare in eorum manibus, vt ea recepta prouideant
Rot.deciſ.2.vtrum ſi Epiſc.num.3.de renun.per Biſi-
gn.in antiquio.Rot.deciſ.13.quæritur de renun.in an
tiq.Coraſ.de beneſ.par.1.c.8.nu.17.verſ.qui vero.
37 Ratio, quia tales executores †non poſſunt inuitum
deſtituere, ergo neq.recipere reſignationes, Inn.in c.
quod in dubijs prope fin.de renun.& ideo neceſſe eſt
vt expreſſe committatur facultas recipiẽdi reſignatio-
nes c.Dudum, circa prin.& ibi communiter doct. de
præb.lib.6.

Limita tamen, niſi in mandato eſſet data etiam fa-
cultas recipiendi reſignationes, nam hoc caſu poſſet,
ita Coraſ.d.c.8.nu.17.verſ.qui vero.Rot.d. deciſ.13
& hoc nullum habet dubium.

38 Quinto infertur Vicarium †Epiſcopi habentem fa
cultatem conferendi beneficia n poſſe recipere reſi-
gnationes eorundem, Calder. conſ.3.de renun.com-
munis opinio, de qua atteſtatur Rebuf.i praxi.form.
Vic.nu.106.& dicetur infra latius.

QVAESTIO XI.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio poteſt fieri coram Papa omnium benefi-ciorum.*
2 *Sum.Pont.poteſt quemque priuare.*
3 *Papa eſt rector vniuerſalis Eccleſiæ.*
4 *Papa in beneficialibus eſt dominus.*
5 *Papa poteſt recipere reſignationem in omnibus men-ſibus.*
6 *Facultas conceſſa per Papam Ordinarijs videtur da-ta cumulatiue, non priuatiue.*
7 *Papa poteſt conferre, etiam beneficia vacantia in mẽ-tibus Ordinariorum.*
8 *Papæ collatio præfertur.*
9 *In collatione Papæ beneficij ſpectantis ad Ordinariũ non requiritur derogatio.*
10 *Collatio Papæ habet vim reſeruationis.*
11 *Appoſitio manus Papæ habet vim decreti annullati-ui, & derogationis.*
12 *Cardinalatus non poteſt renunciari niſi coram Papa.*
13 *Papa ſolus priuat Cardinales.*
14 *Ardua expediuntur in Conciſtorio.*
15 *Cardinales priuantur in Conciſtorio.*
16 *Cardinales multi fuerunt priuati.*
17 *Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, renunciant co-ram Papa.*
18 *Papa ſolus diſpenſat ſuper voto perpetuo.*
19 *Matrimonium contrahitur inter Epiſcopum, & Ec-cleſiam.*
20 *Deus diſſoluit matrimonium.*
21 *Epiſcopus dicitur habere alias ligatas.*
22 *Papa ſolus facit Patriarchas & Epiſcopos.*
23 *C.denique 6.q.3.declaratur.*
24 *Concilium prouinciale, alias poterat deponere epiſco-pos.*
25 *Papa ſolus deponit Epiſcopos.*
26 *Epiſcopi non poſſunt renuntiare in manibus Regis & Imperatoris.*
27 *Maxima beneficia coram Papa renunciantur.*
28 *Epiſcopatus et Abbatia æquiparantur.*
29 *Primæ dignitates in cathedrali renunciantur coram Papa.*
30 *Primæ dignitates in cathedrali conferuntur per Pa-pam.*
31 *Maiora beneficia quæ.*
32 *Ordinarij poſſunt recipere renunciationem beneficio-rum reſeruatorum, non tamen illa conferre.*
33 *Reſeruationes ſunt odioſę, & reſtringendæ.*
34 *Papa ſolus confert reſeruata.*
35 *Exempta beneficia debent renunciari coram Papa.*
36 *Papa eſt ſuperior exemptorum.*
37 *Legatus de latere poteſt conferre reſeruata.*

QVAERO II. an corã
Sum.Pontifice poſſit
fieri reſignatio bene
ficiorum. communis
opi.per omnes recep
ta, etiam de ſtylo eſt
affirmatiua, quod iu-
ſtificatur tum quia
in beneficialibus Sũ-
mus Ponti.omnia po
teſt Sarn.de expec.in
prin.tum etiam, quia
recipere reſignationes eſt iuriſdic.Oldr.conſ.324.n.
4.& ipſe eſt Dominus, & ordinarius cũctorum.Hoſt.
in c.dilecti filij.nu.5..de for.compet.Caputaq. deciſ.
282.nu.3.par.1.

1 Amplia.primo vt †coram Pontifice poſſit fieri re-
nunciatio quorumcumque beneficiorum, vt commu
niter ab omnibus doct.ſcribitur, & quotidie practica
mur tradit Petr.Greg.lib.17.Synta.iur.c.17.nu.18. &
ſcripſi late lib.8.q.7.nu.1.cum ſeq.

Idque probatur primo, quia Summus Pontifex po
teſt

teſt quemcumque beneficiatum priuare etiam conſti
2 tutum†in dignitate quantumuis maxima.c.geſtis cum
ibi notatis de cler.non reſid.c.vlt.diſt.22.c. cum non
ab homine.de iud.ca.ꝑpoſuit de conceſ.præben.text.
optimus in c.cuncta per mundum 9.q.3. namque Pa-
3 pa†eſt rector vniuerſalis Eccleſię,& Epiſcopus vniuer
ſalis.Archid.& Ioan.And.in c.1.de cõſt.lib.6.Gemin.
93.ergo,& cuiuſcumq.beneficij recipere reſignatio-
nem iux.communem concluſionem de qua ſupra.
4 Secundo cõprobatur,quia Papa in beneficialibus†
eſt Dominus abſolutus,& ſupra ius cap.propoſuit de
conceſſ.præben.c.1.& ibi docto.de tranſac.c. inter di
lectos de fid.inſtrum. Dec.conſ.624.ante nu.5. Idem
Dec.in c.quæ in Eccleſiarum.num.32.de conſt. com
munis opi.vt per Mandoſ.reg.9.Cancel. quæſtio.pri-
ma. nu.3.
5 Amplia ſecundo,vt Papa poſſit†recipere reſignatio
nes beneficiorum non ſolum in menſibus ſibi reſerua
tis,ſed etiam in alijs menſibus conceſſis Ordinarijs lo
corum,vt communiter practicatur quotidie in curia,
& eſt receptum per omnes.
Namq.facultas conceſſa per Papam Ordinarijs vi
6 detur data cumulatiue non autem†priuatiue Sarn.de
grat.expe.col.1.Staſil.in eo.trac.col.etiam 1.Io. Selua
de benef.par.3.q.60.in fi.& eſt* communis omnium
7 ſnĩa,& ob id poteſt†Papa conferre etiam beneficia va
cantia in menſibus conceſſis Ordinarijs. Io. Selu. de
benef.p.3.q.67.Fran.de March.q.196.nu.5. commu
* nis*opin.ſecundum quam late conſuluit Iac.Menoc.
conſ.83.num.9.cum ſeq.vol.1.& præueniendo præiu
8 dicat Ordinarijs in collatione,quia tenet†collatio fa-
cta per ipſum Papam,& ipſorum ordinariorum ma-
nus ſunt ligatæ prout fuit deciſum*in Rot.vt habetur
deciſ.1.& deciſ.17.de ꝓben.in nou.Franc. de March.
q.199.nume.2.par.1.Rot.deciſ.33.de præbend.in an
tiq.Menoch.d.conſ.83.num.12.& 13.Immo non re
quiritur alia derogatio,nam ita conferendo videtur
9 ſatis derogare facultati Ordinarij†cõceſſæ,Cald. cõſ.
7.verſ.& ad prædicta de præb. Dec.conſ.224.num.6.
Fran.de March.q.980.p.5.Io.Selu.de benef.p.3.q.vlt.
num.3.conſuluit Menoc.d.conſ.83.n.27.vſq.ad fi. li.
1.& probatur in c.dudum.§.nos igitur,&c.& in c.q̃-
10 uis de præb.in 6.& ratio eſt quia†collatio Papæ habet
vim reſeruationis.Rot.deciſ.10.de præb.in antiquio.
11 Mand.reg.3.Cancel.de reſer.q.13.& ſola appoſitio †
Papæ habet vim decreti annullatiui,& derogationis.
Rot.deciſ.14.num.1.vt lite pendente in nou.Rebu.in
in prax.titu.de reſeruat.n.40.& communiter doct.Et
quia adeſt decretum irritans iuxta ea quæ ſcribit Re
buff.in prax.titu.declaratio nouæ prouis. in verbo ,
nos enim.
Poteſt igitur Papa quorumcumq. beneficiorum,
etiam maximorum,& quocumque tempore.i. omni-
bus menſibus recipere reſignationem volentium co
ram ipſo renũciare,& illa conferre, vt concluſum eſt.
Sunt tamen quædam beneficia , quæ non poſſunt
renunciari niſi coram ipſo ſum.Pont.& quæ ſint iſta
quam breuiſſime explicandum eſt.
12 Primo Cardinalatus † dignitas non niſi corã Papa
põt renũciari,vt in terminis ſcriptũ reliq.Frã. c.1.ſub
nu.3.de renun.li.6.ex nota.in c.2.de conceſſ.præb.&
hoc videtur ſentire Burſat.conſ.324.num.20.vol.4.&
* hæc concluſio ab omnibus*communiter tenetur,qa
13 penes Sum.Pontif.reſidet facultas†priuandi Cardina-
* les,vt*communiter volunt doc.ergo ad eundem ſpe-
ctat facultas recipiendi reſignationes Rot.deci.5.de
renun.in antiq.& deciſ.13.num.2.eo.tit.& lib.&ita fa
ctum fuiſſe legimus tempore Alex.VI.& nouiſſime
tempore Sanctiſſ.D.N.Sixti V.vt.dixi l.8.q.4.& huiuſ
modi renunciatio debet fieri in conſiſtorio,quia hoc
14 eſt de arduis ardua enim debent in conſiſtorio†expe-
diri Franc.de March.deciſ.deiſ.456.num.61.& 1122.
num.28.& 1297.nũ.5.in 1. par. & ita factum fuiſſe in
renunciatione Cardinalatus per Cæſarem Borgiam,
refert Guicciardinus lib.4.hiſto.fol.103.& in renun-
ciatione Cardinalatus per Sereniſſ.Ferdinandum ma-
gnum Ducem Hetrurię,vidimus.Accedit,quia priua
15 tio Cardinalis fit in conſiſtorio†per Sum.Pont.vt cõ
muniter volunt doc.& factum fuiſſe legimus tempo-
re Iulij II.in priuatione illorum Cardinalium, qui ad
16 hærebant†Conciliabulo Piſano, & tempore Leonis.
X.in priuatione Cardinalis Petrucci , & aliorum qui
conſenſerant coniurationi factæ contra perſonam
Sum.Pont.& tempore Pij. IIII. in priuatione Caroli
Cardinalis Carafæ.ergo & admiſſo renunciationis pa
riformiter debet fieri in conſiſtorio,& hoc non ha-
bet dubium cum ita communiter practicetur,& ſi re
nunicatio Epiſcopatus fiat in conſiſtorio , vt dicitur
ergo,& Cardinalatus Auth.multo magis.C.de ſacro.
eccle.
Secundo Patriarcha,Primas,Archiepiſ. & Epiſ.de-
bent renunciare Patriarchatum,Primatum Archiepi
17 ſcop.& Epiſcopatum in manibus†ſummi Pont.dum-
taxat.gl.in cle.1.verb.manibus de renun.& ibi Doct.
Archid.in c.ſi electio verb.renunciat de elec.libro.6.
Tur.Cre.in c.deniq.num.1.6.q.3.& ibi Card.Alex.n.
5.Hoſtien.in ſum.de renun.ſub nu.8.verſ.ſi vero renũ
cietur,idem Hoſt.in c.2.num.8.de trãſlat.Epiſc.& ibi
Abb.num.7.& alij*communiter,idem Abb.in c.1 .n.
8.poſt gl.& alios eo.tit.de tranſla.Epiſc.Imol.in c.nõ
licet.num.4.de cleric.non reſid. Idem. Hoſtien.in c.
admonet,nu.6.pe renun.Capra in clem. gratiæ. num.
13.de reſcript.& videtur firmare Inno.in c.quod in du
bijs num.3.Iacob.de Franc.in tit.de his qui feud.dar.
poſſ.num.168.inter deciſ. Do.Vinc.de Franch. D.T.
2.2.q.185.art.4.verſ.reſpondeo.dans rationem, quia
18 ſolus†Roma.Pontifex poteſt ſuper voto perpetuo di
ſpenſare,& hæc eſt communis,& recepta doct.ſenten
tia.Quæ primo probatur ex c.1.de eo.tit.de tranſlat.
Epiſ.ibi. *Ac per hoc tranſlationes Epiſcoporum,& ſe
dium mutationes,ad ſummum apoſtolicæ ſedis Anti-
ſtitem de iure pertineant,nec ſuper his quicquam prę
ter eius aſſenſum debeat immutari.*
Secundo probatur in c.inter corporalia.eod.tit.de
tranſlat.Epiſc.ibi *non enim humana,ſed potius diui-
na poteſtate coniugium ſpirituale diſſoluitur cum per
tranſlationem,depoſitionem,aut ceſſionem auctorita
te Romani Pontificis,quem conſtat eſſe Vicarium Ie
ſu Chriſti Epiſcopus ab Eccleſia remouetur,& ideo
tria hæc quæ præmiſimus non tam conſtitutione Ca-
nonica,quam inſtitutione diuina ſoli ſunt Romano Põ
tifici reſeruata.*
Tertio facit text.in c.niſi de renunc.ibi *de licen-
tia noſtra cedas.*& in alijs multis locis.
19 Quarto comprobatur†ratione,quia inter Epiſco-
pum,& Eccleſiam eſt contractum matrimonium d.
ca.poſt tranſlationem in verſ.cum ergo fortius,quod
20 vinculum†non poteſt ſolui ſine Deo vel Papa c.qđ
Deus 33.q.2.& ob id Epiſcopus dicitur habere alas
21 ligatas † q̃ non poſſunt ſolui ſine Papa d.c.niſi,in fi.de
renun ibi. *Quoniam,& ſi pennas habeas,quibus ſata-
gas in ſolitudinem aduolare , ita tamen aſtrictæ ſunt
nexibus præceptorum,vt liberum non habeas , abſq.
noſtra permiſſione volatum &c.*
Quinto

Quinto comprobatur alia ratione, quia ſolus ſum.
22 Pontifex facit Patriarchas,Archiepiſcopos,&†Epiſco
pos,& ſolus illos priuare poteſt ex cã d.ca.poſt tranſ-
lationem de tranſla.Epiſ. & eſt communis omnium.
doct.ſnĩa ergo & ad illum ſpectare dẽt reſignationis
admiſſio Boniſ.de Vitall.in clem.multorum.num.59.
de pen Imol. in c.ſignificatum de præben. Idque eo
magis ob reuerentiam ſacri officij,Innoc.graue de ꝓ
bat.Abb.in c.non poteſt.de re iudic.
23 Nec obſtat†tex.in ca.denique.6.q.3.vbi Suffredus
Epiſcopus debebat in renun.requirere licentiam pri-
matis,nam primo rñdetur,quod ibi Epiſcopus renun
ciabat ob crimen quo caſu licet renunciare abſque ſu
periore ſecundum opin.aliquorum,iux.ea quæ ſcribit
Abb.dic.c.niſi ſub nu.5.de renun.vel ſecundo, & me
lius reſpondetur,quod antiquis temporibus hoc lice
bat primatibus,Archiepiſcopis,& concilio prouincia
li ex conſuetudine , & ſpeciali licentia ſummi Pontif.
arg.no.per gl.in c.Epiſcopus presbyter.11.q.3.ſicuti
24 illo tempore†licebat concilio prouinciali deponere.
Epiſcopos.c.ſi quis a proprio 21.q.6.c.ſi Epiſcopum
21.q.6.c.ſi Epiſcopum 16.q.6.cap.1.& 2. 6,q.4. c. ſi
quis Epiſcopus 11.q.3.c.hæc quippe 6.q.6.c.fœlix.6.
q.3.c.fęlix 15.q.7.c.primates 2.q.5.& ita ꝓcedere hęc
iura tradit Dec.in c.1.num.30 lec.2.de iud.Hodie au
25 tem depoſitio Epiſcoporum†ſpectat dũ taxat ad ſum
mum Pontificem dic.cap.inter corporalia de tranſlat
Epiſc.c.decreta.2.q.6.ca.diſcutere c.dudum cum ſeq.
3.Card.Iacob.de conc.lib.5.art.8.n.59.Læli. Iordan.
de orig.Roman.ſed c.5.per totum vbi citat plures au
ctoritates veteris,& noui teſtamenti,& plura dicta pa
* trum,ac conciliorum,& eſt communis opin.quã cõ-
probaui pluribus rationibus bis in interpretatione c.
1.de iudic.reſpondendo ſigillatim ad contraria,& cõ
probatur nouiſſime per Conc.Trid.c.6.ſeſſ.13.& c.5.
ſeſſ.24.
Vnde concludendum eſt renunciationem facien-
dam eſſe coram ſummo Pontifice dumtaxat,nec poſ
26 ſe hos in aliorum manibus renunciare , nec etiam in
manibus Imperatoris,Regis,Ducis,Marchionis, vel
in manibus ſubditorum,aut aliorum,Inno. in c.quod
in dubijs num.3.de renun.Hoſt.ibid. num.3. & hæc
* concl.nullam habet difficultatem , nam per * omnes
tenetur.
27 Tertio beneficia maxima debent † coram ſummo
Pontifice dumtaxat renũciari,vt tradit Hoſt.in ſum.
de renunc.ſub nu.6.verſ.ſi vero idque colligitur ex eo
dem Hoſt.dic.c.quod in dubijs num.3.de renunc. In
no.ibid.num.3.Qualiter eſt Abbatia c. ſi quis deince
ps.17.q.4.Lap.alleg.84.col.pen.verſ. item Abbatia,
28 Epiſcopatus enim,†& abbatia equiparantur,Pet.Re-
buff.ſuper concordan.rubr.de mand.Apoſt.§. ſtatui-
mus,verb.Monaſteria,& iura adducit Alfonſ.Hoied.
de incõpa. benef.p.1.c.5.num.5.& c.6.num.3,eadem
29 parte.Item†Decanatus,Archidiaconatus,Archipreſ-
byteratus,vel ſimiles quando ſunt primæ dignitates,
c.cum in cunctis.§. inferiora de elect. Horum enim
30 beneficiorum†diſpoſitio ad ſummum Pontificem ſpe
ctat,vt habetur in regula prima Cancella. Sanctiſſimi
D.N.Greg.XIIII.ibi. *Item reſeruauit generaliter om
nes Eccleſias Patriarchales , Archiepiſcopales , &
Epiſcopales,nec non omnia monaſteria virorum. &*
habetur in reg.3.Cancel.eiuſdem Pontificis. *Item re
ſeruauit generaliter diſpenſationi ſuæ omnes dignita
tes maiores poſt Pontificales in Cathedralibus &
Metropolitanis & Patriarchalibus, nec nõ principa
les in collegiatis,ac etiam vnicas,& quæ monocula-
res appellantur in eiſdem cathedralibus,&c.*
Cum igitur huiuſmodi dignitates ſint reſeruatæ
Sum.Pontifici,vt expreſſe probatur in dic.reg.Canc.
& tradit Oldr.plura adducens cõſ.75.quis poſſit crea
re Notarium circa medium,Roman.in l. imperium.
col.2.verſ.item collationum.ff.de iuriſd.omn. iud. cũ
alijs,vt per Mandoſ.in reg.1.reſeruat.in prælud.num.
1.ſequitur,quod ſummo Pontifice renun.debet fieri,
& alij inferiores nequaquam poſſunt ſe intromittere
cum non poſſint conferre,Boniſ.de Vital.in clẽ.mul-
torum.num.59.de pœn.Ant.d Butr.in c.2.num.33.de
reſtit.in integ.Imol.in.c.ad audientiam.num.4.de his
quæ vi met.cau.& communiter*doct.& ita commu.*
practicatur,nam habentes talia beneficia renunciant
coram ſummo Pontifice, & ſi accedãt ad ordinarios
ordinarij illos reijciunt,& remittunt ad ſedem apo-
ſtolicam,ex eo,quia ipſi conferre poſtea non poſſunt
beneficia reſignata,& huiuſmodi beneficia maiora di
cuntur reſpectu inferiorum beneficiorum, nam re-
31 ſpectu † Epiſcopatus non dicuntur maiora , Rip. in
ca.ad aures num.2.de reſcrip.Oldrad.conſ.14. col.1.
Sarn.de ann.poſſ.q.11.col.2.& communiter* docto.
vt per Menoch.de arbit.iud.caſ.206.num.4.cum ſeq.
& num.12.ſcribit poſt alios iudicis arbitrio remitti,
quæ ſint maiora,& quæ minora,Gemi.conſ.15.colu.
pen.verſ.de habentibus.Rip.in d.c.ad aures, nume.2.
Tiraq.in l.ſi vnquam in verb.omnia vel partem.num.
31.C.de reuoc.donat.
Alia autem beneficia ſummo Pontifici reſeruata
32 per reſeruationes generales incluſas†in corpore iuris,
vel per particulares,vt late de his,& lucidiſſime locu-
tus ſum l b.2.poſſunt renunciari coram locorum or-
dinarijs,qui poterunt admittere renunciationes , illa
autem nequaquam conferre,ita Lap.in addi.ad tract.
de permut.benef.Feder.de Sen.q.36.in fi.ſub n. 62.&
tenuit Rot.deciſ.4.num.4.verſi.ſed ſecundum de re-
nunc.in antiq.Caſſad.deciſ.8.num.9.de præben. Ga-
briel.conſ.189.nu.6.li.1.Caput.deciſ.45.par.1.in im-
preſſis,& dec.357.1.li.in manuſcrip.Pet.Greg. Synt.
iur.lib.17.ca.17.& ita fuit reſolutum * coram Caput.
die 20.Maij.1562.in vna Caurien. Archidiaconatus
teſte Rober.Lancel.in tract.de attenta.part.1. c.3.n.
145.vbi alios citat,& hæc eſt communis opin.
Et ratio eſt,quia licet illa reſeruatio afficiat benefi
cium,quo ad poteſtatem conferendi,non autem quo
ad poteſtatem renunciandi ſeu renunciationis admit
33 tendæ,quia†reſeruationes ſunt odioſæ,& reſtringen-
dæ Calder.conſ.10.in fin.de præben.Gemin.conſ.94.
in fin.& conſ.136.ſuper 1. in principio Bellam. conſ.
34.ſuppoſito ſtatuto.col.antep.ſup.reſp.6.nu.5.& re-
ſp.37.nu.4.& communiter docto.
34 Collatio igitur†quomodocumque fuerit facta re
nun.ſpectat ad Papam dumtaxat,Rot.deciſ 30.de prę
ben.in no.& eſt*communiter per docto. receptum.
35 Quarto exemptus†& beneficia exempta ſunt renũ
cianda coram ſummo Pontifice dumtaxat,glo.in c.ſi
Abbatem in verb.ſi Abbatem,& verb. deferendi. de
elec.lib.6.& ibi communiter doct.hoc volunt , & in
ſpecie Fran.nume.5. Card. Zabarel.conſ.112. dub.5.
Cald.conſ.3.ſub nu.1.in fin.de renun.Pauin.de poteſt
cap.ſed.vac.par.2.q.2.ſub nu.16.Rot.deciſ.4.ſub.n.4.
de renun.in antiquior.per Biſignet.
Idque probatur auctoritate tex.in c.ſi abbatem de
36 elect.lib.6.& ratione,quia ſuperior exemptorum †eſt
Papa c.auctoritate.de priuileg.lib.6.& ad ipſum cum
ſpectet inſtitutio,& deſtitutio(ordinarius enim non
poteſt ſe intromittere)ad ipſum quoque ſpectabit ad
miſſio

miſſio reſignationis,ita arguit Biſignet.dic.dec. 4.ſub
nu.2.& 4.quia ordinarij non poſſunt deſtituere, ergo
neque admittere reſignationem,iuxta concluſionem
de qua ſæpius ſupra dictum eſt.
37 Limita tamen†vt legatus de latere poſſit hoc etiã
facere,vt volunt communiter docto.in d.c.ſi Abbatẽ
de elec.in 6.& probatur ibi, *Et tamen ab alio quam a
nobis, vel Apoſtolicæ ſedis legato,ſi ſit in prouincia
de latere noſtro miſſus dari non poteſt licentia ſuum
deſerendi monaſterium,& ad veſtram Eccleſiam trã
ſeundi.*
Secundum exemplum eſt generaliter Conſiſtoria-
libus,quæ coram Papa dumtaxat in Conſiſtorio renũ
ciantur,vt dixi lib.8.quæſt.6.

QVAESTIO XII.

SVMMARIVM.

1 *Triplex eſt ordo Cardinalium.*
2 *Epiſcopi ſunt ſex.*
3 *Presbyteri quot.*
4 *Diaconi Cardinales quot.*
5 *Cardinales Epiſcopi poßunt conferre vacantia in ſuis diœceſibus.*
6 *Cardinales Epiſcopi habẽt ius deſtituendi in ſuis diœceſibus.*
7 *Cardinales Epiſc.poſſunt recipere reſignationes.*
8 *Cardinales presbyteri poſſunt recipere renunciationẽ exiſtentium in ſuo tit.*
9 *Cardinales presbyteri poſſunt conferre,& deſtituere.*
10 *Cardinales in ſuis titulis habẽt correctionem.& iura Epiſcopalia.*
11 *Cardinales poſſunt viſitare in titulis.*
12 *Vicarius vrbis non cognoſcit de cauſis inter perſonas ſubiectas Cardinali ratione tituli.*
13 *Cardinales tenentur reſidere in vrbe.*
14 *Cardinales aſſiſtunt Papæ.*
15 *Cardinalis dicitur pars corporis Papæ.*
16 *Cardinales ſunt columnæ Eccleſiæ.*
17 *Cardinales ſunt ſenatores.*
18 *Cardinales dicuntur Reges.*
19 *Cardinales dicuntur maximi,& Principes.*
20 *Abbatiæ dantur Cardinalibus,vt decentius viuant.*
21 *Cardinales poßunt recipere renunciat.in Epiſcopatibus,& Abbatijs,quæ retinent in commendam.*
22 *Cardinales poſſunt conferre beneficia vacantia in his.*
23 *Cardinales habent indulta conferendi beneficia.*
24 *Cardinales renunciantes Epiſcopatus retinent facultatem conferendi in menſibus Papæ ex indulto.*
25 *Cardinales poſt renunciationem Epiſcopatus non poſſunt recipere renunciationem, neque in menſibus ſuis,quando hoc ſpectat ad Epiſcopum.*
26 *Indulta conceſſa abſque cauſa ſunt minoris auctoritatis.*
27 *Derogatio indultorum intelligitur de extraordinario.*
28 *Collatio beneficij reſignati coram Epiſcopo in menſibus ſpectantibus ad Cardinalem,ex indulto,ſpectat ad tuendum Cardinalem*
29 *Collatio ſpectat ad Papam beneficij reſeruati reſignati coram Ordinario.*
30 *Poteſt conferre,ergo recipere reſignationem,non valet conſequentia.*
31 *In facultate conferendi veniunt vacantia per reſignationem.*

QVAERO 12.principal.an coram
S.Eccleſiæ Roma. Cardinalib.
poſſint beneficia reſignari:ante
quam quæſtioni ſatisfaciã pre
1 mitto triplicem eſſe† ordinem
Rom.Eccleſiæ Cardinalium,vt
tradidit Gondiſal. Villadiego
in tract.de orig.Card.q.3.nu.3.
Manfred.de card.c.4.& concl.7.Pauic.de viſit.p.1.q.
2.col.2.& communiter doct.Nam quidam ſunt Epiſ
copi,quidam Preſbyteri,quidam vero Diaconi.Epiſ-
2 copi†autem ſunt ſex ſcilicet Hoſtien. & Velitren. qui
eſt Decanus Cardinalium,Portuen. Tuſcula. Sabien.
& Præneſtin.Albanen.Martinus Lauden.de Card. q.
88.Pauin.vbi ſupra nu.15.
3 Presbyterorum†autem numerus, ac Diaconorum
fuit diuerſus retroactis temporibus,vt per Manfr.dic.
trac.c.4.hodie vero ex conſtit.50. Sixti.V. Poſtquam
ex anno,2.preſcriptus eſt numerus, vt presbyteri ſint
4 50.Diaconi†vero 14.quibus omnibus aſſignati ſunt
certi tituli,vt patet ex alia conſtit. eiuſdem Papæ 56.
inci. religioſa ſanctorum.anno etiam 2. His breuiter
prefatis diſtinguo,& conſtituo tria capita.
Quorum primum erit in ſex Cardinalibus Epiſco-
pis qui poſſunt recipere reſignationes beneficiorum
5 exiſtentium in ſuis diœceſibus,namq.in dictis†diœceſi
bus habent ius conferendi beneficia ibi vacantia,vt*
communiter tota die ſeruari videmus in vrbe;tum vi
gore facultatis ordinariæ;tum etiam ratione conceſ-
ſionis factæ per Papam in adeptione illius Eccleſiæ,
** vt*quotidie ſeruatur,& eſt cõmunis *opinio,vt per
Cardin.Alban.in tract.de Card.q.46.Ac ibidem ha-
6 bent ius†deſtituẽdi,vt late tradidit Mandoſ. in reg.7.
Cancel.q.1.nu.5.& eſt communis opin.omniũ doct.
7 ergo,& pariter ad ipſos ſpectat*ius admittendi ſeu re-
cipiendi reſignationes illorum beneficiorum cum re
gula communis ſit ad illum ſpectare admiſſionem re
ſignationis ad quem ſpectat ius inſtituendi, & deſti-
tuendi,vt ſupra late probaui,& hæc concluſio nullam
habet difficultatem,nam ita communiter tenetur ,ac
practicatur,nam ſi alij Epiſcopi habent hanc faculta-
tem,vt infra dicetur, tanto magis iſti.
Secundum caput erit in Cardinalibus presbyteris,
& Diaconis in quibus cõſtituenda eſt concluſio,poſ-
8 ſe recipere reſignationes beneficiorum † exiſtentium
in ſuo titulo,& ratio eſt,quia poſſunt conferre illa be
9 neficia,& poſſunt deſtituere beneficiatos,qod ius †eis
competit ratione titulorum,vt tradit Mandoſ.in regu
la.7.Cancell.q.1.nu.5.vbi allegat. Ioan. And. & Abb.
in c.his quæ de maior.& obed.Zabarel.in clemen.ne
Romani.num.4.de elect.Sarn.regula de trien.q.31.n.
16.cum ſeq.nam Cardinales in ſuis titulis habent cor
10 rectionem†& iura Epiſcopalia dic.cap.his q̃ de maior.
& obed.Abb.in c.dilectus ſub nu.12.verſ. nec obſtat
de Capp.Monach.vbi dicit hanc opin.eſſe*quaſi com
munem Iacobac.de conc.lib.2.art.2.n.11.Gundiſ. Vil
ladie.de orig.Card.num.7.Manfred.de Cardin. deciſ.
106.Eneas de Falcon.de reſeru.benef.q.2.princ.num.
10.Director.elect.par.2.cap.35.num.8. ſiue ſint diaco
ni, ſiue presbyteri Arnul.Ru.de iur.regal.priuileg.13.
num.14.& ideo Cardinales poſſunt viſitare perſonas.
11 ſubiectas†ratione titulorum,vt voluit Pauin. de viſit.
part.1.q.2.num.16.& ideo Vicarius vrbis non cogno
12 ſcit de cauſis ſub titulis † Cardinalium Manfred. de
13 Card.q.106.& hac ratione Cardinales tenentur†reſide
re in vrbe Abb.in c. 2.nu.2.verſ.not.13.&c.de cler.nõ
reſid.Card Alex.in c.a filium veſtrum nu.2.1.q.5.Ho-
ſtien.

ſtien.in c.bonæ memoriæ.num.1.de poſtul.prælat.Gã
bar.de author.lega.a Later.lib.5.tit.an legatus poſſ.plu
14 ra benef.vni conferre,num.227.& etiam quia†aſſiſtũt
Papę illum coadiuuando in officio,vt per Ioan.Hug.
de off.præla.1.par.tit.de pap.ſuper nu.3.& ob id dicũ
15 tur pars†corporis Papæ Coraſ.de benef.par.4. c.2.nu.
13.Bellencin.tit.de chari.ſubſid.q.66,nu.5.Iacoba.de
conc.lib.7.art.55.Gig.de penſ.q.59.nu.12.& cardines
16 orbis,Manfr.de Card.deci.45.col.†Eccleſiæ Mant.de
conc.nu.69.fratres Papæ.Ioan.Hug.loco cit. Mem-
bra Papę.Barbat.de præſtan.Card.2.q.Baſil.1.part.nu.
25.Senatores†Eccleſię.Marſil.de eccleſ.redd.c. 13.n.
18 nu.17.& ideo dicuntur reges†Iacob.de conc lib. 1.ar.
1.Redoan.de ſpol.Eccleſiæ.q.3.§.& in hac materia n.
11.ac Diui Manfred.dic.tract.deciſ.70.lucernæ ardẽ
tes,Manfr.deciſ.69.lumina Eccleſiæ, Manfred. deciſ.
19 54. † Maximi, Manfr. deciſ.53. Patres Spirituales,
Manfred. deciſ. 43. Principes , Manfred. deciſ.49.
&c.
Tertium caput erit in Cardinalibus habentibus Ar
20 chiepiſc.Epiſc.ac Abbatias,vel Prioratus†in commen
dam ex diſpenſatione Papæ,& conſuetudine,vt decen
tius viuant,iuxta ea quæ tradunt Mart.Laud. de Card.
q.5.Barba.de præſt.Card.q.12. Gundiſ.de orig.Card.
q.5.Gamb.de auth.lega.a Later.lib.5.nu.230. Alſon.
Hoied.de Incomp.benef.par.1.c.17.nu.29.
In his enim conſtituenda eſt concluſio poſſe reci-
21 pere reſignationes beneficiorum,† vt videtur firmare
22 Gabr.conſ.187.n.2.lib.1.nam poſſunt†conferre bene
ficia vacantia ratione Archiepiſcopatus,Epiſcopatus,
Abbatiæ,Prioratus , vt eſt communis omnium doc.
ſnĩa.ergo & recipere reſignationes,iux.communes re
gulas ſup.traditas.Accedit quia,ſi hmõi facultas com
petit Epiſcopis,vt infra dicetur , ergo, & his qui non
minorem poteſtatem habent,& hinc poſſunt , vt alij
viſitare,vt voluit Io.And.quem refert,& ſequitur Pa-
uin.de viſit.par.1.q.2.num.17.immo maiorem, nam*
23 communiter omnes Card.expediunt†indulta conferẽ
di beneficia, ibi vacantia non ſolum in ſex menſibus
auctoritate ordinaria,ſed etiam in omnibus, nam Pa
pa eis concedit menſes ſuos,& ita*quotidie fieri pra-
cticamur,& adſunt multæ deciſiones Rotę,vt p Put.
& Caputaq.licet videre & egregie totam proſequitur
materiam D.Anaſta.de indult.
Et ſi tales Card.qui habent Epiſcopatus in com-
24 mendam renunciant†dictos Epiſcopatus ſolet eis cõ
cedi indultum conferendi beneficia in menſibus ſpe-
ctantibus ad Papam namq.in alijs menſibus Epiſcop.
conferunt,& ita fieri, & practicari tota die videmus.
Dubium tamen eſt.an d.Cardinales qui habent in-
dulta in eorum Epiſcopatibus renunciatis poſſint re
cipere reſignationes beneficiorum ibi exiſtentium,&
25 quidem†in menſibus Epiſcopi clara,& communis eſt
ſnĩa non poſſe,quia nulam habent in his auctoritatem
nam per renunciationem fuit abdicata,iuxta commu
nes regulas de quib.ſupra.In menſibus autem ſuis, in
quibus poteſt conferre dubium eſt,ſed vera conclu-
ſio eſt non poſſe, etiam hoc caſu recipere reſignatio
nem,ſed hoc ſpectare ad Epiſcopum, vt in terminis
conſuluit Gabr.conſ. 187. ſub num.5.verſ.cum igi-
tur Cardinalis,& num.6.verſ.itaque lib.1.
Et ratio eſt,quia ad Epiſcopum ſpectat deſtitutio,
ergo ad ipſum receptio reſignationis Card. Zaba.in
clem.1.q.7.de rerum permu.Eoq.magis hoc ꝓcedit
in his,qui habent indulta in Eccleſijs Metropolita-
nis,vel cathedralibus abſq.cauſa,vt quia ſcilicet illa ha
buerunt non ex cauſa ceſſionis,exemplum in indultis
conceſſis triennio elapſo pluribus Cardinalibus a Six-
26 to V.Nam talia indulta†ſunt minoris authoritatis Put.
deciſ.93.lib.3. vbi refert derogationem indultorum
27 int elligi de indulto extraord.non autem†de ordina-
rio,ita fuiſſe deciſum in vna Tole.Canonicatus, & p̃-
bendæ coram Peregrino 26. Martij.1548.Limitatur
tamen hæc nõ procedere, ſi in indulto cõceſſa fuerit
huiuſmodi facultas,namque eſſemus in claris &c.
Dubium tamen eſt notabile,quia vt dictum eſt ex
communi*opi.reſignatio eſt facienda coram Epiſco
po,& non coram Cardinal. habente indultum, non
ſolum in menſibus, in quibus Epiſcopal. poteſt
conferre,ſed etiam in alijs ſpectantibus ad Cardinalẽ.
Si reſignatio beneficij fuerit facta coram Epiſc.in mẽ
ſibus,in quib.habebat conferendi poteſtatem Cardi
nalis,an debeat conferre illud beneficium reſignatum
Epiſcopus, recipiens reſignationem , an Cardinalis
omiſſis quę hinc inde adduci poſſent,vera eſt conclu
28 ſio collationem†ſpectare ad Card.quam opi.tenuit cõ
ſulendo Gabr.d.conſ.179.li. 1.in quæſtione,quæ erat
inter Cardinalem Vrbin.habentem indultum ſuper
Archiepiſcopatũ Vrbinatem.& inter Archiepiſ.& ſul
citur Primo,quia communis doct.ſnĩa eſt,quod ſi re-
nunciatio fiat coram Ordinarijs in menſibus reſerua
29 tis Papæ†collatio ſpectat ad Papã,& nõ ad Epiſcopũ
recipientem ipſam reſignationem, ergo & pariformi
ter dẽt ſpectare ad Cardinalem,qui ſuccedit in iure ip
ſius Sum.Pontificis per indultum ab eo conceſſum,q.
habet ampliſſimam,& abſolutam in beneficialibus au
ctoritatem.c.2.de prę̨b.li.6.cle.1.vt lit. pen.in ſi.Guil.
Laud.in cle.ſi Roma.de præb.
Secundo quia diuerſa ſunt receptio reſignationis,
& collatio beneficiorum reſignatorum,cum collatio
poſſit pertinere ad eum,qui non poteſt deſtituere,re
ſignatio autem ad eum dumtaxat,qui habet auctorita
tem inſtituendi,& deſtituẽdi,vt ſupra latiſſime eſt cõ
probatum.ergo non valet conſequentia, poteſt reci-
30 pere† reſignationem ergo poteſt conferre beneficia
reſignata,Rot.deciſ.1.de renun.vbi ponit exemplum
in Vicario Epiſcopi,Bellam.deciſ.4.Zaba.in clement.
1.q.7.de rerum permut.
Tertio quia ſi poteſt Papa ob maximam,& abſolu
tam poteſtatem,quam in beneficialibus hẽt, auferre
facultatem conferendi competentem Epiſcopo,& al
teri illi dare Sarn.de Grat.expec.num.12.Ergo multo
facilius poteſt prouidere,ne Epiſc.facultatem confe-
rendi adipiſcatur eamq.alteri , antequam Epiſcopus ,
fiat reſeruare arg.l.patre furioſo.ff.de his,qui ſunt ſui
vel.al.iuris.
Nec obſtat,quod facultas conferendi non compre
hendat vacantia per reſignationem,nam reſpondetur
quod huic nõ datur de nouo facultas,ſed indulgetur
vt poſſit retinere illam,quam prius habebat.
Secundo reſpondetur in facultate conferendi con
31 tineri vacantia per reſignationem †c.ex parte de off.de
leg.Collec.in cap.pro illorum colum.prima de præb.
glo.in c.ſi propter verb.vocarunt de reſcr.libro ſexto
Bellam deciſi.611.Caſſado.deciſi. quinta de præb.eo
magis,quia in indultis ſolet apponi clauſula , quo-
modocumq.vacauerint, vnde omnis modus vacatio-
nis venit, Felyn. in cap.in noſtro corol.37.de re-
ſcript.
Et hoc eſſe verum patet,quia excipitur in indul-
tis vacantia per reſignationem in curia , ergo aliter
vacantia includuntur ,vt late per Gabr.d.conſilio.187
col.vlt.

QVAE-

QVAESTIO XIII.

SVMMARIVM.

1 *Legatorum triplex eſt ſpeties.*
2 *Legati nati qui.*
3 *Archiepiſcopus Eboracen.& Cantuarieu.ſunt legati res.*
4 *Legati miſſi ſunt Nuntij.*
5 *Legati de latere ſunt Cardinales.*
6 *Legati de latere vtuntur inſignijs Apoſtolicæ poteſtatis.*
7 *Legati de latere quando vtuntur his inſignijs.*
8 *Cardinalis monachus Legatus,an vtatur his inſignijs.*
9 *Renũciatio beneficij non poteſt fieri coram legatis natis,& miſſis.*
10 *Legati nati,& miſſi non poßunt inſtituere,& deſtituere.*
11 *Nuntijs Hiſpanis aliquando conceditur facultas conferendi vſque &c.*
12 *Atteſtatio Nuntij de actu renunciationis,quando faciat fidem.*
13 *Facultas data Nuntio conferendi,non includit Canonicatus.*
14 *Facultas data Nuntio reſeruandi penſionem,non includit recipiendi renunciationem in fauorem.*
15 *Legati de latere poſſunt recipere renunciationem.*
16 *Legati de latere recipiunt permutationes.*
17 *Legati de latere non poſſunt recipere reſignationem in fauorem.*
18 *Legatus de latere non poteſt committere receptionem reſignationis,& collationis.*

QVæro 13. principaliter an legati
poſſint recipere reſignationem
beneficiorum? prẹmittendum
1 eſt triplicem eſſe ſpeciem legatorum,
vt ſcribit gl. communiter
recepta in c.1.de of.legat.in
in c.1.eo.tit.lib.6.Spec.eo.tit.§.
ſequitur,Gamb.in tract. de aucto.leg.a
later.in exordio.nu.7.& 8.Gundiſ.in cod.
2 trac.q.3.Nam quidam dñr legati†nati,quibus eſt annexus
perpetuus legationis honor,cum inhæreat dignitati,
quæ perpetua eſt c.quoniam Abbas,& ibi* communiter
doc.de off. deleg.exemplum in Archiepiſc.
3 Cantuarien.†& Eboracen.qui cum primum Achiepiſcopi
facti ſunt,Legati eſſe dicuntur,ca.1. de offic.leg.
& ideo morte Papæ eorum poteſtas,& honor non expirat
c.præſenti.§.finitur hoc tit.lib.6.
4 Quidam vero ſunt†qui appellantur miſſi, nam a Sede
Apoſtolica mittuntur ſpecialiter, Cardinalatus tamen
honore non fulgent,ſunt tamen prælati,& viri experti,
exemplum in Nuntijs Hiſpaniarum,Franciẹ,Poloniæ,
Venetiarum,Neapolit.Sabaudiẹ,& Florentiẹ.Quidam
autem dicuntur Legati de Latere,& hi ſunt Car
5 dinales†conſtituti Legati a Sede Apoſtolica, & a Summo
Põtifice,qui ſimiliter dicunt miſſi, ſed ſpecialiter
de latere,cum ſint pars corporis Papæ c.Eccleſia Sena
6 tum habet* 16.q.1.& hi vtuntur inſignijs† Apoſtolicæ
dignitatis.c.antiqua.dẹ priuileg.quæ ſunt Palafrenus
albus,frenum,& calcaria deaurata,vt tradũt docto. in
dic.c.antiqua,Hoſtien.nu.12.Abb.nu.4.Ant.de Butr.
nu.10.qui dicit hẹc eſſe inſignia Papalia. Card.Iacob.
de conc.lib.1.art.1.num.184.Barba.de Card.leg.q.1.
nu.4.Gamb.in cod.tract.lib.2.§.illud.num.21.Gundiſal.
in cod.tract.c.5.num.1.vbi addit,quod proceſſionaliter
intrant ciuitates,& oppida ſub palio.& quam
7 uis†Hoſtien.& Abb.locis citatis dicãt vti his inſignijs
cum tranſeunt mare Iacob.d.art.1.nu 238. tamen hodie
vtuntur etiam ſi non tranſeant mare, Gamb.dic.
trac.lib.1.nu.4.vbi atteſtatur, ita vidiſſe ſeruari * plu
8 ries,verum ſi Cardinalis Monachus mittatur†trãs mare
poterit vti his inſignijs,Cardina.in dict.c. antiqua,
ſequitur Gamb.dic.tracta.lib.2.§. illud. num. 24. His
præmiſſis duæ concluſiones ſunt conſtituendæ.

Prima concluſio coram legatis natis,vel miſſis non
9 poſſe fieri renunciationem beneficiorum †vt eſt communis*
opin.omnium docto.quam tenent omnes citandi
in ſequenti concluſione,& probatur,quia hi nõ
10 habent facultatem inſtituendi,†& deſtituendi vt egregie
videtur probare tex.in c.1.de off.leg.lib.6.ibi.*Proinde
præſenci decreto ſtatuimus,vt Eccleſiæ Romanæ
legati,quandocumque plenam legationem obtineant,
ſiue a nobis miſſi fuerint,ſiue ſuarum prætextu Eccleſiarum
legationis,ſibi vendicent dignitatem ex ipſius
legationis munere conferendi beneficia, nullam habeant
poteſtatem,niſi hoc alicui ſpecialiter duxerimus
indulgendum.*ergo minus habebunt facultatẽ recipiendi
reſignationes ex regulis communibus ſupra
* poſitis,& ita *practicari videmus.

Limita tamẽ,niſi habuerint ſpecialem facultatem,
nam legati miſſi ſolent habere huiuſmodi facultatẽ
11 in beneficijs,vſque ad certam ſummam,vel alias † nam
hoc caſu poſſent recipere reſignationes, & conferre,
vnde in Nuncio Hiſpaniarum habemus deciſio.Rot.
Moedan.178.vacante.vt lit.penden.& alias fuit * reſolutum
in Rota in vna Leodicen. Coram Qui roga
6. Martij prouiſionem Nuntij, in qua dicebatur
12 per reſignationem in manibus noſtris factam †cum ſide
Notarij a tergo prouiſionis, quod N. conſenſit
per procuratorem , & quod conſtet de mandato,
facere fidem,& eſſe Canonizandam, vt habetur
lib.diuerſ.deciſ.118.vbi atteſtatur eſſe de ſtilo Rotæ,
* & alias in Rot.in vna* Vlisbonen.beneficij 12.Aprilis
1562.coram Capizucco fuit tentum credi litteris Nũtij
de prouiſione facta in prẹiudicium prouiſi Apoſto
13 lici teſte Caput.deciſ.151.lib.1. Et alias † coram Ptolom.
vt habetur deciſ.49.in manuſcr.fuit reſolutum facultatem
datam Legato conferendi,& recipiendi reſignationem
non includere Canonicatus in Cathedrali,
limita niſi facultas hõmi fuiſſet data per verba q̃cumque,
& qualiacumque,nam hoc caſu veniunt dignitates,
vt fuit reſolutum in vna Barchinon.præceptoriæ
teſte Creſcent.deciſ. 32. incip. an facultas in
14 manuſcr.vt alias†fuit reſolutum, quod facultas Nũciorum,
vt poſſint reſeruare pẽſiones ex cauſa reſignationis
cedentibus,vel alijs perſonis non includit, vt poſſint
admittere reſignationes in fauorem teſte Put. deciſ.24.
de reſign.in manuſcr.

15 Secunda concluſio coram Legatis†de latere poſſe
fieri renunciationem vt ſcribunt Io. And.in c. deliberatione
num.1.de off.lega.lib.6.Abb.in c.vlt.nu.4. de
renunc.vbi damnat opin.Hoſtien.Petri de Anchar.in
c.dilecti num.2.de præben.Boer.de lega.q.2.Rebuff.
in ſua prax.tit.de reſignat.condit.nu.5. Gamb.de aucto.leg.
a late.lib.6.de penſ.nu.163. cum ſeq. Anchar.
Gemin.Franc.& alij communiter in c.ſi Abbatem de
elec.lib.6.

Idque probatur in d.c.ſi Abbatem vbi loquitur de
Abbate exempto electo in Epiſcopum,& quæritur,a
quo ei debeat dari licentia tranſeundi in Epiſcopatũ.
Reſp.*& tamen ab alio quam a nobis,vel ab Apoſtolicæ
ſedis*

*licæ ſedis Legato, ſi ſit in prouincia de latere noſtro
miſſus,dari non poteſt licentia ſuum deſerendi monaſterium,
& ad veſtram.Eccleſiam tranſeundi &c.*Legati
ergo a latere recipere poſſunt reſignationes beneficiorum.

Secundo probatur ex d.c.1.de off.leg.lib.6.vbi poſt
quam dixit legatos natos,& miſſos non poſſe conferre
ſubdit,quod *confratribus noſtris legatione fungen
gentibus nolumus obſeruari,quia ſicut honoris prærogatiua
lætantur,ſic eos auctoritate volumus fungi ampliori*,
& tradit Io.Brun.de poteſta.lega.14.
* Tertio, quia huiuſmodi facultas ſolet eis dari,vt *
practicari videmus in quibuſdam beneficijs certæ
quantitatis.
16 Hinc eſt,quod poſſint†auctoritatem præſtare permutationibus
beneficiorum,Bellam.tract.de permut.
par.2.q.6.Federi.quem refert,& ſequitur.Gamb.lib.5.
de aucto.lega.a lat.tit.de permut.nu.2.cum ſequen.
Declara primo, vt poſſint recipere reſignationem
17 beneficiorum ſimpliciter,non autem poſſunt†in fauorem,
vel cum penſione Rebuff. de reſign. cond. nu.5.
* Gamb.loco cit.& communiter * docto. Dicit etiam
Rebuff.quod ſi fiat in fauorem coram legato, poteſt
legatus reijcere conditionem,& admittere ſimpliciter
de qua re ſuo loco dicetur.
18 Declara†ſecundo,vt legatus nõ poſſit committere
receptionem reſignationis,& collationem ipſius , Io.
And.in rub.de renun.n.7.per c.penul.de offic.deleg.
de qua re vide Imol.in clem.1.nu.4.de probat.& dicã
in vlt.q.limitatur etiam alijs modis, vt per Gundiſal.
de leg.q.11.per Gamb.loco cita.

QVAESTIO XIIII.

SVMMARIVM.

1 *Coram Epiſcopis,Archiepiſc.poteſt fieri renunc.*
2 *Epiſcopus eſt Ordinarius collator.*
3 *Epiſcopus inſtituit non obſtante &c.*
4 *Epiſcopus poteſt deſtituere.*
5 *Clerici ſunt ſubiecti Epiſcopo.*
6 *Beneficia reſeruata poſſunt reſignari coram Epiſcopis.*
7 *Beneficia reſeruata poſſunt permutari corã Epiſcopis.*
8 *Beneficia iuriſpatronatus poßunt coram Epiſcopis renunciari.*
9 *Renunciatio beneficij iuriſpat.debet fieri cum conſenſu patroni.*
10 *Beneficia electiua poßunt renunciari coram Epiſc.*
11 *In renunciatione beneficij electiui requiritur conſenſus eligentium.*
12 *Renunciatio ſit coram confirmante.*
13 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem,etiam beneficij ſpectantis ad collationem Cardinalis ratione indulti.*
14 *Epiſc.non poteſt conferre,niſi in menſibus ſuis.*
15 *Renunciatio debet fieri coram Epiſcopo,quamuis inſtitutio ſpectet ad inferiorem.*
16 *Sub facultate inſtituendi non includitur facultas deſtituendi.*
17 *Inferior habens ius inſtituendi confert beneficium renunciatum coram Epiſcopo.*
18 *Inferior poteſt conferre,non autem recipere renunciationem.*
19 *Inferior poteſt recipere renunciationem cum habet ius deſtituendi.*
20 *Deſtitutio competit Epiſcopis.*
21 *Ius inſtituendi , & deſtituendi colligitur ex vltimo ſtatu.*
22 *Habentes iura Epiſc.poſſunt facere,quæ Epiſ.poteſt.*
23 *Epiſc.poteſt recipere renunciationem benefi. etiam in curia.*
24 *Beneficia,quæ vacant in Curia,conferuntur per Papã.*
25 *Epiſcopus non poteſt conferre beneficium renunciatũ coram ipſo in Curia.*
26 *Epiſcopus poteſt conferre beneficia etiam in Curia.*
27 *Epiſc.poteſt conferre benefi.volentium intrare religionem.*
28 *Profeſſio inducit renunciationem benefic.*
29 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem ſibi ſubiecti abſque capitulo.*
30 *Epiſcopus poteſt recipere renunciationem beneficij obtenti per alium Epiſcopum.*

QVæro 14. An coram Epiſc.vel
Archiep.poſſit fieri reſignatio
beneficiorum. communis omnium
1 doc.ſententia eſt†affirmatiua,
quam tenuit Cardin.Zabar.
in c.dilecti num.1.de prẹb.
Abb.Imol.nu.2. Ant. de Butr.
num.9.verſ.opp. in c.admonet
de renun.Idem Imol.in c.ſignificatum.num.5. de p̃b.
Rebuſſ.de pacif.poſſ.nu.104.Fuſc.de viſit.lib. 2.c. 10.
num.19.&c.28.num.11.Lamber. de iur.patr.5.art.5.
q.princ.3.lib.2.& in 2.ar.q.9.princ.1.p.1.lib.num.40.
& paſſim alij ſcribentes.Idque probatur in d.c. admonet
de renun.ibi.*Abſq.aſſenſu tuo intrare audeant,detinere,
inconſulto.&c.*& in cle.multorum de pœn.ibi,
*ſane reſignationes beneficiorum modo ſupraſcripto extortas,
licet a reſignantium ipſorum prælatis recepta
&c.*& in c.1.de rer.permut.lib.6.ibi.*libere ſine fraude
ĩ manibus tuis ipſa reſignent.*& alibi ĩ ĩfinitis locis.
2 Et ratio eſt,†quia eo ipſo,quod quis eſt Epiſc. eſt
etiam ordinarius collator c.omnes baſilicẹ,&c.nullus
16.q.7.cum olim de præſcr.Card.Zaba.in cle.1.q.14.
in fi.vt lit.pen.omnium beneficiorum in tota ſua diœceſi,
& vniuerſa ſpiritualia exercet,atq. in his dicitur
habere fundatam intentionem de iure communi c.cũ
ex iniuncto in fi.de hære.Feder.de Sen.conſ.234.ſuper
1.col.vlt.verſi.ſed quaſi.caſu p̃nti, Dec.conſ.117.
& pro tenui num.1.& conſ.152.in prin.cum alijs , vt
per Mand.reg.14.Cancel.q.5.num.2.Achil. de Graſſ.
* deciſ.85.Accorambo.deciſ.44.& communiter* doc.
quod procedit etiam ſi fundator ordinaret,quod in
4 ſtitutio†non ſpectet ad Epiſc.c.ſic quidam,&c. nouerit
10.q.1.Inn.in c.in Lateran.in fi.de præb.Abb.in c.
requiſiuiſti.col.pen.num.27.de teſta.Feli.in c. cum venerab.
n.33.de except.vbi alia adducit, Dec. conſ.135.
col.2.in prin.ac etiam Epiſcopus in ſua diœceſi non
4 ſolum habet facultatem inſtituendi,vt probatum†eſt,
ſed etiam deſtituendi.c.1.verſ.vt ex ſolius Epiſcopi.de
Cap.monach.c. cum ex iniuncto in fi.de hæret.c.multis
diſtin.16.c.decretum cum ſeq.10.q.1.c.ex frequentibus
de inſtit.Chriſtoph.Roſſiniac.de beneſ.c.14. n.
43.Mand.reg.13.Canc.q.4.num.verſ.eſt etiam Epiſc.
conſ.121.in cauſa in princi.& ita communiter tenetur
5 Quando quidem receptum ſit omnes clericos † eſſe
ſubiectos Epiſc.c.cum venerab.& ibi omnes de exce
pt.ca.1.de off.ord.c.cum Epiſc.eod.tit.lib.6.ergo Epiſcopi
poterunt recipere reſignationes beneficiorum,
cum poſſint inſtituere.& deſtituere,Inno.in c.cum in
dubijs ſub num.3.de renun.Zabarell.conſi. 112. in 5.
dub.

* dub.Card.Alex.in c.denique nu.4.6.q.3.& communi
ter docto.vt ſupra dictum eſt.
6 Amplia primo,vt beneficia reſeruata†poſſint reſi-
gnari coram Epiſc.qui poterunt reſignationes dicto
rum beneficiorum recipere,non autem illa conferre,
Lap.in add.ad trac.Feder.de rer.permut.q.38.ſub nu.
62.in fin.Rot.deciſ.4.de renun.per Biſignet.Rota de
rer.permuta.in nou.Caſſad.deciſ.4.n.9.de præben.ex
dicta autem reſignatione vacat beneficium, & debet
per ſummum Pontificem conferri,ita ſi permutatio
7 †beneficiorum reſeruatorum fiat coram ordinariis p
mutantes debent recurrere ad Papam pro perfectio-
ne reſignationis Ro.dec.1.de rerum permuta.in no-
uis,Caputaq.dec.78.par.3.de qua re vide dec.45.p.1.
eiuſdem Caput.
8 Secundo Amplia,vt etiam beneficia iuriſpatrona-
tus poſſint coram Epiſc.reſignari accedente conſen-
ſu patronorum,Ant.de But.in c.quod in dubijs nu.7.
ver ſed nunquid & in c.vlt.nu.5.de ren.Abb.ſub nu.
3.Idem Abb.in c.quod in dubiis.n.6.de renu. Anan.
in c.ex inquiſitione de ſim.Zabarel.in clem.1.nu.18.
de renun.Boniſ.Vital.ibid.num.37.Fran.in c.1.nu.7.
de rer.perm.li.6.Put.dec.412.num.2.li.1.& communi
* ter*omn.Docto.vt ſupra dixi.
Quod probatur in c.in Lateran. de præ. & in c.ad
hæc §.vlt.de off.Archid.Turr.Cremat. in c. deniq.n.
2.6.q.3.Hoſt.in ſum.de renunc.num.8.
Ex quo infertur,quod ſi ad Abbatem aliquem,vel
9 alium in maiori dignitate conſtitutũ†ſpectet præſen-
tatio in tali beneficio,& ad epiſcopum loci confirma
tio,& inſtitutio,renunciatio debet fieri coram epiſco
po accedente conſenſu Abbatis,vt in terminis volue
runt Inno.in c.vlt.ſub num.2.verſ.Abbas de renunc.
Card.Zabarell.in clem.1.nu.18.verſ.vnde,eo.tit.& ibi
Anch.Ant.de Butr.in dict.c.vlt.nu.5.Abb.nu.3. verſ.
quæro de presbytero.de renun.Car.Alexan.in c.deni
que ſub nu.5.6.q.3.& communiter Docto.
Amplia tertio in beneficijs electiuis,in quibus pro
ceditur per viam electionis,quæ exigunt confirmatio
10 nem†ſuperioris Zabarell.in clem.quia cõtingit §.vt au
tem num.2.de relig.dom. horum autem beneficiorũ
11 Epiſcopus reſignationem†recipit cum conſenſu eligẽ
tium,Paul.quem refert,& ſequitur Card.Zabarell. in
dic.clem.1.nu.18.verſ.dicit etiam & ibi Boniſ. de Vi
tall.num.37.de ren.Ant.de Butr.in dic.c.quod in du-
biis.num.6.Franc. in cap.1.num.7. de renun.permut.
lib.6.Præpoſ.dic.c.denique num.5.6.q.3. nam regula
12 riter†renunciatio fit coram confirmante gl.in clem.1.
verb.manibus,de renunc.Hoſt.in c.vlt.nu.2. eod.tit.
extr.& eſt communis Doct.ſententia.
Amplia quarto etiam ſi ad Cardinalem ratione in-
dulti conceſſi a ſummo Pontifice ſpectet Inſtitutio,
13 nam nihilominus poteſt recipere reſignationem †Ga
briel.con.187.lib.1.Epiſcopus enim in menſibus ſuis
poteſt recipere reſignationes,& cõferre, in menſibus
vero,in quibus collatio ſpectat ad Cardinalem ratio
ne indulti,epiſcopus poteſt etiam recipere reſignatio
nem,non tamen conferre,ſed Cardinalis habebit col
lationem,Gabriel.d.conſ.187.& dixi ſupra,& eſt com
14 munis opinio,vt epiſcopus habens alternatiuam† ad
ſex menſes,vt in alijs non poſſit cõferre,vt fuit reſolu
tum in vna Corduben.10.Decemb.1546.coram Ant.
Auguſt.teſte Put.deciſ.107.lib.2.
Amplia quinto pari rationi etiam ſi ad inferiorem
15 ſpectet inſtitutio,nam nihilominus†reſignatio bene-
ficiorum debet fieri coram epiſcopo Fed.de Sen. &
Inn.quos refert & ſequitur Fran.in c.1.num.8. & nu.
11.de rer.perm.Card.Zabarell.in clem.1.n.18.de ren.
vbi allegat.Arch.in c.deliberatione de of.le.li.6.Abb.
in c.quod in dubijs ſub.nu.6.de renunc.& eſt com-
munis Doct.ſententia.
Nam epiſcopus,vt ſupra dictum eſt,habet fundatã
intentionem,& ille inferior habet dumtaxat faculta-
16 tem inſtituendi,ſub qua non includitur † facultas de-
ſtituendi,cum hæc ſint diuerſa, Rot.dec.5.de renun.
in antiq.Gabr.d.conſ.187.col.2.li.1.ſed eſt penes epi-
ſcopum,qua ratione coram ipſo debet fieri renunc.
Rot.deciſ.8.de renunc.in antiq.
17 Collatio autem † debet fieri ab ipſo inferiore ha-
bente ius inſtituendi,vel ab epiſcopo cum illius con-
ſenſu Card.Zabarel.in clem vnica.nu.18.de rer.perm.
Fran.in d.c.1.num.11.eo. tit.li.6.arg.c.ad hæc §.vlt. de
off.Archidi.cum alijs allegatis per Zabarel. Ad quod
accedat quod dictum eſt in ſuperiore ampliatione ex
con.Gab.187.li.1.Vlterius comprobatur,quia permu
tatio quoq.beneficiorum ſpectantium ad collationẽ
inferioris fit corã epiſcopo cum cõſenſu ipſorum ha
bentium conferre.Hoſtien.in c.quęſitũ,quem refert,
& ſequitur Franc.d.c.1.ſub.nu.8.Feder.de Sen. de per
mut.benefi.q.22.
18 Vnde conſtituenda †eſt concluſio inferiorem epĩ
ſcopo poſſe conferre,non autẽ recipere reſignationes
& auctorizare permutationem, nam hæc ſpectant ad
epiſcopum,Hoſt.in ſum.de rer.permut.verſ. ſed nun-
quid & verſ.ſeq.Archid.Io.Monac.Gem.nu.18.Fran.
num.8.& alij communiter in d.c.1.de rerum permut.
gl.penult.in clemen.1.eo.tit.Cald.conſ.7.eod.tit.Abb.
in c.quæſitum num 4.eod.tit. vbi atteſtatur de com-
muni,vt epiſcopus habeat duntaxat facultatem deſti
tuendi.Fed.de Sen.in trac.de perm.benef.q.22. qui &
ſi dicat eſſe mirabile vt hoc caſu conferat epiſcopus,
cum vacent beneficia per reſignationem,licet ad ipsũ
non ſpectet collatio,tamen hoc dictum debet intelli-
gi de conſenſu inferioris,per ea,quæ ſup.dic.ſunt
19 Limita primo niſi†iſte inferior cum facultate inſti-
tuendi habeat quoq.ius deſtituendi,nam hoc caſu poſ
ſet recipere reſignationes illorum beneficiorũ ita in
terminis Inn.in d.c.quod in dubiis nu.3.verſ. niſi de
* renunc.Abb.num.6.verſ.ſed eſt dubium,&*eſt com-
munis opinio iux.ea, quæ ſupra dicta ſunt abunde.
20 Nam licet deſtitutio competat †dumtaxat epiſcopis,
vt eſt communis opi. teſte Abb.in d.quæſitum. nu.4.
de rerum permut.tamen poteſt alijs competere,& ius
21 inſtituendi†colligi ex vlt.ſtatu tenuit*Rota in vna Se-
gobien.benef.coram Cotta 30.martij 1576.& in alia
* *placentin.Archid.de Medellin.coram R.P.D.Blan
chetto die veneris 3.Maij.1576.ita & ius deſtituendi.
Limita ſecundo, niſi inferior prælatus haberet ius
epiſcopale in reſignandis beneficijs,ſeu permutandis,
vt colligitur ex his,quæ ſcribit Abb.d. c. quæſitum n.
5.verſ.idem tamen intelligas de rerum permut.Franc.
in d.c.1.num.8.verſ.hoc limitat & nu.9.ver.quod in-
tellige eod.tit.lib.6.Fed.de Sen.de permu.benef.q.23.
& q.26.& communiter doct.
Et ratio eſt, quia tales habent ius epiſcopale & iuriſ
22 dictionem epiſcopalem,ac ideo exercent†omnia iura
epiſcopalia,quæ ſunt iuriſdictionis,Inn.in c.2.de tran
ſact.Abb.c.quęſitum.num.4.
Tertio,limita niſi inferior acquiſiuiſſet hanc facul
tatem recipiendi reſignationes ex priuilegio,ſeu con
ſuetudine,nam tunc poſſet etiam,ſi ad illum non ſpe-
ctaret deſtitutio vt ſcribit Io.And. in c. ſignificatum
in verb.dimittere de præb.quam ad hoc refert,& ſeq-
tur Abb.in d.c.quod in dubiis ſub num.6. ꝓpe fi.ver.
de

de conſuetudine,Boniſ.de vital.in cle.multorum. nu.
60.de pœn.vbi dicit, quod ita practicatur.
Amplia 6.vt Epiſcopus poſſit recipere reſignatio-
23 nem benefi.exiſtentium†in ſua diœceſi etiam in Cu-
ria,Gabriel.conſ.187 nu.4.li.1.alleg.dec.Rot.23.col.
2.in nou.quæ eſt.1.de rerum permut.quamuis con-
trarium voluerit Gam.in c.1.n.131.de rerum permut.
li.6.adducit rõm,quia id eſt voluntariæ iuriſdictionis.
Sed tunc beneficia dicuntur vacare in Curia per reſi-
gnationem,vt eſt communis opinio, de qua dicetur
ſuo loco,& per conſequens collatio ſpectat ad Papã,
24 cui ſunt ſpecialiter reſeruata beneficia†vacantia in Cu
ria c.2.de præb.lib.6.vbi omnes Doct. Sarn. de trien.
q.31.nu.19.cum ſeq.cum alijs,vt per Mandoſ.reg. 5.
Canc.q.1.vel ad Card.habentem indultum,in quo ſo
let dari facultas cõferendi omnia beneficia vacantia
ꝓterquam per reſignationem in Curia coram ſumm.
Pontifice,videtur conceſſa facultas conferendi vacan
tia per reſignationem in Curia coram Epiſcopo, ita
arguit,& concludit Gabriel.dic.conſ.187.col.vlt.lib.
25 1.Ex quo patet†Epiſcopum tali caſu non poſſe con-
ferre beneficium reſignatum corã ipſo, vnde melius
eſſet admittere reſignationẽ,extra curiam in ſua dio-
cœſi, vel in alterius, nam tunc poſſet conferre bene-
26 ficia coram eo reſignata,†etiam in Curia ipſo Epiſco
* po degente,vt fuit*reſolutum in Rot.coram Put.te-
ſte eod.deciſ.167.lib.1.
27 Septimo Amplia†procedere etiam in benef.volen-
tium intrare religionem,Imol.in c.admonet nu.7. de
renun.Maiol.de irreg.li. 3.c.6.vbi etiam dicit.num.4.
28 quod eorum profeſſio†ẽt incõſulto ſuperiore inducit
renunc.& vacationem beneficij,Sylu verb. religio.2.
q.8.Abb.in c.quod Dei de ſtat.monac.D. T.2.2.q.vl.
ar.7.Abb.in c.Admonet 2.lectu.col.vlt.verſ.oppono,
quod de renunc.& eſt communis opinio.
Octauo amplia,vt poſſit Epiſcopus ſolus recipere
29 renunc.inferioris prælati ſibi ſubiecti†& honorabilis
membri abſq. conſenſu capituli,vt notat Abb. ex illo
tex.in c.lecte.nu.3.not.etiam.3.de renun. & ibi Ant.
de Butr.*& eſt communis opinio.
Nono amplia vt poſſit Epiſcopus,recipere renun-
30 ciationes beneficiorum obtentorum†per alium Epi-
ſcopum Abb.in c.ad ſupplicationem nu. 5. de renun.
vbi notat caſum ſingularem,quod propter beneficiũ
receptum par in parem habet poteſtatem contra l.nã
& magiſtratus ff.de arbitris,c.innotuit de elec. Ripa
in l.ſi conſtate nu.78.ff.ſol.mat.quod poteſt vendica
re ſibi locum,vel quia Epiſcopus habeat retentionem
beneficiorum in adeptione Epiſcopatus, quæ datur
quandoq.a ſum.Pont.in Conſiſtorio *vt tota die vi-
demus,vel quia relicto Epiſcopatu habeat beneficiũ
vt viuat,vt tradit Abb.in dict.c.ad ſupplicationem n.
6.& nu.9. de renunc.

QVAESTIONIS XV.

SVMMARIVM.

1 *Abbas non exemptus non poteſt recipere renunciationem.*
2 *Inſtituti ab Abbate non adminiſtrant niſi de licentia diæceſani.*
3 *Abbas exemptus poteſt renunciationem beneficij recipere.*
4 *Abbas exemptus habet eccleſiam pleno iure ſibi ſubiectam.*
5 *Abbas exemptus habet magnam Iuriſdictionem.*
6 *Abbatia,& Epiſcopatus æquiparantur.*
7 *Abbatia,quæ.*
8 *Abbas exemptus poteſt deſtituere.*
9 *Abbas exemptus poteſt viſitare.*
10 *Abbas exemptus habet correctionem.*
11 *Abbas exemptus maiorem poteſtatem habet in monachos,quam Epiſcopus in clericos.*
12 *Epiſcopi ſunt Ordinarij.*
13 *Abbas eſt,prælatus,& Ordinarius.*
14 *Epiſcopus non poteſt ſe intromittere in eccleſiis ſubiectis Abbati.*
15 *Habere eccleſiam pleno iure quid importet.*
16 *Abbas poteſt præſtare conſenſum alenationi.*
17 *Abbas poteſt recipere permutationes.*
18 *Renuncio facta coram Abbate habente temporalia eſt nulla.*
19 *Abbas non poteſt renunciare in manibus ſubditorũ.*

QVæro.15.principaliter an coram Abbati-
bus poſſit fieri reſignatio beneficiorum?
diſtinguendum eſt,& duo capita conſti-
tuenda quorum primum erit in Abbate
1 non exempto†nam iſte non poterit recipere reſigna
tiones,neq.auctoritatem permutationibus præſtare
ita Collect.quem refert & ſequitur Bellã. de permut.
benefi.1.p.q.9.& Colle.dicit hoc audiuiſſe a pluribus
quia recipere reſignationes Epiſcopale eſt,& vt ſupra
dictum fuit,non valet conſequentia, poteſt inſtitue-
re,ergo & conferre. Hinc ſcribit Hugo de offici.
Epiſc.verſ.ſimpliciter.nu.4.quod Abbates poſſunt in
2 ſtituere in eccleſiis ſibi ſubiectis, † inſtituti tamen nõ
adminiſtrant,niſi de licentia diœceſani,quia dict. Ab
bates ſubſunt Epiſcopis, vt late deducit Durand.de
mod.cong.gene.Conc.rubr.4.nume.35 & rubr.23.
num.1.& 3.
Et huc tendit illud quod inferiores Epiſcopo quã
uis poſſunt conferre,non poſſunt recipere reſignatio
nes beneficiorum,Zabarell.in clem.1.n.18.de renun.
& communiter Docto.vt ſupra dictum eſt,& hæc cõ
cluſio nullum videtur habere dubium.nam commũ
niter ita ab omnibus tenetur.
Secundum Caput eſt in Abbate exempto,nam iſte
3 poterit reſignationes Beneficiorum†recipere(pręſup
ponendo habere ius conferendi)vt fuit reſolutum in
Rot.in vna Legionen.parrochialis S.Laurentij.1562.
prout atteſtatur Orad.in recoll.manuſc.titul.de reſig.
lib.1.incipien.in vna Legione.& videt Firmare Abb.
in c.quæſitum.nu.4.de rer.permut.Fran. in c.1. nu.8.
* de rer.perm.& eſt cõis*Opi.Do.Ratio eſt,quia Ab
4 bates†exempti habent eccleſias pleno iure ſibi ſubie-
ctas,& per hoc habent ius Epiſcopale,& iuriſdictionẽ
quaſi Epiſcopalem.Inn.in c.2. verſ. de Abbatibus de
trans.& probatur in c.Abbates in fin.de priuil.li.6.gl.
in clem.1.ver.proprii prope fi.de reb.eccl.non. alien.
Inn.in c.cum & plantare §.in eccleſiis de priuile.Ab-
5 bates n.exempti,omnimodam habent † iuriſdictionẽ
in ſuos monachos,& lucis pleno iure ſibi ſubiectis iu
riſdit.Epiſcopalem,vel quaſi capitul.1.& c.in ſingulis
de ſtat.Mona.c.ſicut tuis de ſim.c.ſignificaſti de for.
compet.gl.& Do.in c.cũ eccleſiarũ de off. ord. Are.
con.63.col.3.nu.4.Dec.in c.eam te in 1. not. de reſc.
6 Car.Pariſ.con.22.n.14.vol.4.& ob id abbatia †& Epi
ſcopatus ęquiparantur c.ne pro defectu §. ſtatuimus
iuncta gl.in ver.regularis c.dilectus filius iũcta gl.vlt.
in fi.de conceſ.pręb.Mandoſ.reg.26.Cancel.q.3.n.8.
7 nam Abbatia†eſt Caput omnium eccleſiarum regula
R rium tota

rium totaq.poteſtas monaſteriorum ab Abbatibus
dependet.c.nullam poteſtatem 18.q.2.c.cum ad mo-
naſterium de ſtat.monac.Selu.de benef.1.p.q.2.n.49.
ſed inferiores epiſcopo habētes iuriſdict.quaſi epiſco
palē poſſunt recipere reſignationes Franc.in c.8.verſ.
hoc tamen limit.& n.9.verſ.& qđ intellige de rerū p-
mut.in 6.Feder.de Sen.de permut.benefi.q.23. & q.
26.ergo & tales Abbates exempti.
Secundo accedat,quia qui poſſunt deſtituere, poſ-
* ſunt recipere reſignat.vt eſt*cōmunis opinio de qua
ſupra locuti fuimus,ſed Abbates exempti poſſunt de
8 ſtituere†vt ſcribit Car.Par.conſ.22.nu.14.vol.4. Gig.
de crim.læſ.maieſ.q.19.n.9.&*comuniter Doct. nāq.
hoc importat Iuriſdictio Epiſcopalis,vel quaſi,quam
hn̄t c.ſicut tuis de ſimo. c.ſignificaſti de for.compet.
9 & quia poſſunt viſitare ex qua viſitatione ſequitur† iu
riſdictio priuandi, & deſtituendi ſecundū Fed.de ſen.
conſ.55.per Viſitationes cum alijs,vt p Feli.in c.dile-
ctus il 1.col.2.de reſcrip. correctio enim, quam ha-
10 bent ſupponit poteſtatem†puniendi,& caſtigandi iux
ta not.in c.olim de accuſat.& in c.Nemo 75.diſt.Im
mo maiorem poteſtatē habet Abbas in Monachos,
11 quam†Epiſcopus in clericos Abb.in c.ad noſtram n.
2.reprehenſibilis,& vtrobiq.Philip. Franc. de appell.
Fe.in c.ſuper litteris col.1.in 10.reg.de reſcr.cum alijs
12 vt per Mandoſ.reg.24.Cancel.q.2.nu.4.in fi.Hinc†eſt
quod non ſolum Epiſcopi ſunt proprie ordinarij, vt
dicitur in c.omnes baſilicæ,& c.ſeq.16.q.7.c.de per-
ſona 11.q.1.c.1.de off.ord.extraua.Io.xxij.Execrabi-
lis §.cæterum ſub tit.de præb.Card.in clem.1.nu.14.
in fi.vt lit.pe. ſed etiam Abbates dicūtur vere Prælati
13 †& ordinarij c.nullus monachus,& ca.nullā poteſtatē
18.q.2.c.quanto,& ibi Inn.& Car.de off.ordin.Acce
dit quia,habent eccleſias pleno iure ſibi ſubiectas ad
14 eo quod illis Epiſcopus non† poteſt ſe intromittere,
15 Coras.de benef.c.9.n.5.& tamen habere † pleno iure
ſubiectos nil aliud importat ſignāter quam inſtitutio
deſtitutio,viſitatio,& correctio,Car.Pariſ. con. 22.n.
14.vol.4.Idem Pariſ.conſ.35.n.9.eod.vol.4.poſt alios
quos citat,quibus inſpectis ſatis poteſt recipere reſi-
gnationes beneficiorum.
16 Et ob id hi†Abbates poſſunt præſtare conſenſum
* & auctoritatem alienationibus ita cōmuniter* ſerua-
tur teſte gl.in cle.1.ver.proprij de reb.eccl.non alien.
Redoan.in tract.de reb.eccle.non alien.rub.26.n.8.&
rub.30.caſ.1.n.64.&*communiter Doct.ac etiam po
17 terunt præſtare auctoritatem †permutare volentibus
* Abb.*communiter receptus in d.c.quæſitum. nu.4.
Dubium tamen eſt,ſi aliqua eccleſia circa tempora
lia recognoſcat N.Abbatem,circa vero ſpiritualia N.
Epiſ.loci ſi bn̄ficiatus illius eccleſię velit renūciare an
debeat hoc facere in manibus Epiſcopi,vel in mani-
18 bus Abbatis?reſpondet†Inn.in c.vlt.in fi.de renun.qđ
ſit facienda coram Epiſcopo, nam inquit ſi fuerit fa-
cta renun.coram Abb.illa non tenet. Hoc quoq.te-
nent Paul.& Hoſt.quos refert & ſequitur Car. Zaba
rel.in clem.vnica n.17.de ren.Abb.in d.c.vlt.ſub n.3.
* verb.quæro de presbytero,& communiter* Docto.
Quod ego probo, nam aut dicitur quod renun. tē
poralia coram Abbate,& hoc non poteſt facere quia
dicto caſu temporalia,& ſpiritualia ſunt ita coniun-
cta,quod vnum non poteſt eſſe ſine alio c.ſiquis obie
cerit 1.q.3.& ratione etiam connexionis,c.quanto de
iud.cum ibi not.aut vere dicit quod renunciat bene-
ficium,& hoc neq.etiam poteſt facere Coram Abba-
te,ſed Coram Epiſcopo duntaxat, nam Coram ſupe-
riore eccleſiaſtico beneficia ſunt reſignanda,vt ſcri-
bit Fuſ.de viſit.li.2.c.28.num.12.Roffiniac.de benef.
c.14.num.41.
19 Ipſi vero Abbates†debent renunciare in manibus
ſuperioris,non autem poterunt in manibus ſubdito
rum vt not.Abba.in c.vlt.2.not.de ren.Ant.de Butr.
numero 3.

QVAESTIONIS XVI.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiū non poteſt renunciari in manibus Præpoſiti*
2 *Beneficium non poteſt renunciari in manibus Archi-*
præsbyteri Prioris,Theſaurarij.
3 *Beneficium non debet renunciari in manibus Canoc.*
4 *Beneficium non poteſt renunciari in manibus Clerici*
5 *Renunciatio non poteſt fieri Coram Inferiore.*
6 *Non habens deſtitutionem non poteſt recipere renun-*
ciat.

QVæro 16.principaliter an renun. be
neficij poſſit fieri in manibus īfra
ſcriptorum communis opinio eſt*
1 negatiua, & primo non poſſe in
manibus Prępoſiti†tradit Inn.in c.
quod in dubij nu.3 Abb.nu.6. ver.
ſed eſt dubiū de ren.Neq.in mani
bus,Archid.Prioris,Theſaurarij,aut alterius Do.in d.
c.quod in dubijs.
2 Neq.etiā in manibus†Canonici Inno.in d.c. quod
in his num. 3.Abb.num.6.verſ.ſed eſt dubium Card.
in clem.vnica num.8.de renunc.
3 Neq.ēt ī manibus †clerici,aut p̄sbyt.Hoſt in c.Du
dū.n.2.de cōuerſ.cōiu.Maiol.de irre.li.3.c.6.n.12.ī fi.
4 Idemq.erit,vt coram†alio inferiore non poſſit fieri
reſignatio,Card.Zabarell.in clem.1. nu.18.de. renun.
5 Et rō ē q†hi nō poſſint inſtituere & deſtituere,nā
hoc ptinet ad Epiſcopū,vt ſupra plene cōcluſū ē, ſeq
tur corā eis n̄ poſſe renūciari beneficia,ac ēt corā lai-
cis,ēt Impatoribus,& Regibus, Bald.in dic. c. q in
6 dubijs in prin.Amplia ēt ſi poſſint†inſtituere,nā niſi
habeant deſtitutionē,nō poterūt recipere reſignatio
nes,Feder.de ſen.& Inn.quē refert,& ſequitur Franc.
c.1.n.8.de rerum permut.& dictum fuit ſupra.
Qđ limita niſi ex priuil.vel alias habeāt ius Epiſcopa
le,iuxta ea,q̄ ſcribit Mādoſ.reg.26.Canc.96.n.4.nam
hoc caſu poſſent recipere reſignationē cum habeant
facultatē cōſtituendi,& deſtituendi,Car. Pariſ.conſ.
22.num.1.vol.4.& ſupra de hac re locuti fuimus.

QVAESTIO XVII.

1 *Renūciatio pōt fieri coram Vicecancellario,cōtra.n.5.*
2 *Vicecancellarius maior eſt poſt Papam.*
3 *Vicecancellarius habet adminiſtrationem Iuſtitiæ.*
4 *Vicecancellarius quas gratias ſignet.*
5 *Hodie Vicecancellarius non recipit reſignationes.*

QVæro 17. an reſignatio beneficij poſſit fieri co
rā Vicecācelario S.Ro. Eccleſiæ. Rot.dec.5.ſi
1 actor.n.3.ver.facillime,de ren.ī no.tenet†affirmatiue
2 Sarn.ī Cōp.vtr. ſig.n.38.nāq.ī Ro.Curia poſt †Papā,
oīb.alijs officialib.maior eſt,Petru.And. Gam.de au
ctor.lega. late.li.9. n. 77.Sar.ī pœ. reg.Cāc.q.1.n.27.
vbi ēt dicit ipsū Vicecācellariū habere adminiſtrōnē
3 †iuſtitiæ regularū Apoſtolicarū, ac cōſtitutionū tute
lā & cuſtodiā,Gūdiſ.Villadieg.de orig.ac dig.Car.q.
4 13.n.71.& puiſiones†gratioſas ſignat ī caſib.in qui-
bus ſibi

bus ſibi per regulas Cancellarię conceduntur,vt ſunt
gratiæ ſi neutri vſq.ad certam ſummam, & cum qua
dam limitatione,vt per Roman.con.379.col.vlt Sarn.
in comp.ſignat.n.11.Pauin.de off.& poteſt.p.1.ſed.va
ca.ap.q.1.nu.12.& qua ratione non dicatur Cancella-
rius,vide Gam.dic.tract.lib.9.nu.75.
** Hodie autem hoc receſſit*ab aula,&* communi-
5 ter ſeruatur,vt receptio reſignationis † nullo caſu ſpe-
ctet ad Vicecancellarium, teſte Ant.Mar. Papazano
in addic.ad dic.tertiam dec.nu.5.& ita practicari to-
* ta die videmus.

QVAESTIO XVIII.

SVMMARIVM.

1 *Auditor Rotæ poteſt recipere ceſſionem litis coram*
eo pendente,non autem reſignationem beneficij.
2 *Auditores Rotæ habere ſtrictam poteſtatem.*
3 *Aliud eſt renunciare iuri,aliud liti.*
4 *Auditor Rotę de ſpeciali mandato poteſt renuncia*
tionem beneficij admittere.

QVæro 18.an Auditores Rotæ poſ-
ſint recipere reſignationes benefi-
ciorū cōis*reſponſio eſt poſſe re
1 cipere ceſſionem†litis,& cauſæ co
ram ipſis pēdentis ſuper beneficio
non autem reſignationem bene-
ficij,Rot.deci.15.no. quod Audi
tor de renun.in Rot,& deci.3.ſi actor.n.3.verſ.ſed qc
quid ſit de facto ſeruatur de renunc.in nou.vbi etiam
* refert ita fuiſſe*deciſum Caſſad.deciſ.2.nu.7. de ap-
pel.Staſil.de lit.expect.tit.de variis mod.vacat.nu. 37.
& communiter Do.
Et ſic coram eis non poteſt fieri renun. beneficij,
2 quia†Auditores Rotæ habent ſtrictiſſimam poteſtatē
& multa facere recuſarunt ſine ſpeciali mandato, Vā
ti.de nullit.Rubr.de null.defect.iuriſd.deleg.nu.19.po
teſt tamen,vt dixi,fieri ceſſio litis Coram proprio Au
3 ditore,nam aliud eſt renunc.iuri†aliud liti c.cum inter
de elect.c.ſane & c.veniēs de. renunc. Inn.in c. in no-
ſtra ſuper verb.receptæ in fi. de reſcrip.cum alijs,vt p
Rot.dic.deciſ.3.nu.1.de renunc.
4 Limitatur tamen†niſi de ſpeciali Papæ mandato re
ciperent reſignationes beneficiorum † nam hoc caſu
poſſunt Rot.Auditores d.dec.15.in antiq.& 3.in nou.
de renun.

QVAESTIO XIX.

SVMMARIVM.

1 *Referendarij poſſunt recipere renunciationes benefi.*
contra num.2.
2 *Referendarij quare conſtituti.*
3 *Referendariorum numerus.*

QVæro.19.principaliter An Referen-
darij vtriuſq.ſignaturæ poſſint reci-
pere reſignationes beneficiorū.Ro.
dec.3.ſi actor.verſ.tum etiam quia fa
1 cillime de renunc.in nou.† tenet qđ
ſic,Sarn.in Cōp.ſign. n. 38.vbi dicit
hoc eſſe intelligendum de Referendarijs vtriuſq.ſign.
2 Sed hoc hodie abiit in deſuetudinem†& receſſit ab au
la,vt tradit Ant.M.Papazon.in addit.ad d.dec.3.Rot.
* n.5.& omnibus*notum eſt hodie Referendarios etiā
gratiæ non habere hanc facultatem immo concludo
numquam habuiſſe,nam Referendarij,vt rem Princi-
3 pi commode exponant & pauperum †ac in eloquen-
tium deſideria inſinuent,fuerunt conſtituti Gam. de
aucto.leg.a la.tit. qualiter legatus nu. 33. nam Prin-
ceps non poterat ob negotia innumera,Sedis Apoſto
licæ,& propter multitudinem ſupplicationum,exami
nare omnes ſupplicationes,deputauit igitur ,aliquos,
vt hunc laborem ſubirent,examinarentq.prius, & di-
ſcuterent,num quæ in ſupplicationibus petuntur ab
ipſo Principe ſine alicuius iniuria concedi poſſint in
quorum ſignum viſas ſupplicationes ſuprascriptione
nominis ſui, p̄pria manu,ſignaret,vt ſic princeps cau
tior,reddatur.Sarn.in compend.vtriuſq.ſigna.nu. 26.
Alex.VI.voluit vt Referendarij,gratiæ eſſent decem,
totidem referendarij,iuſtitiæ,vt dicit Sarn.loc.cit.nu.
27.poſtea vero,numerus fuit,mirum in modum au-
ctus,Hodie autem ex conſtitutione Sanctiſſimi Do-
mini Sixti V.39.incip.quemadmodū ann.2.præſcrip
tus eſt numerus,vt ſint centum ſeptuaginta ſignaturæ
gratiæ,& triginta ſignaturæ Iuſtitię,& ibi ponit pri-
uilegia.

QVAESTIONIS XX.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutorum origo antiquiſſima eſt.*
2 *Qui coadiutores deligerunt.*
3 *Auguſtinus fuit coepiſcopus.*
4 *Coadiutoriæ prohibitæ in quo Conc.*
5 *Coadiutor dandus cum cauſa.*
6 *Senectus eſt cauſa dandi,coadiutorem.*
7 *Aegritudo Epiſcopi eſt cauſa dandi coadiutorem.*
8 *Leproſo datur coadiutor.*
9 *Dementi datur coadiutor.*
10 *Suſpecto de dilapidatione,datur coadiutor.*
11 *Coadiutor datur contemplatione eccleſiæ,& prælati.*
12 *Propter impedimentum perſonæ Epiſcopus non priua*
tur Epiſcopatu.
13 *Coadiutor datur ad tempus,& in perpetuum.*
14 *Solus Papa dat coadiutorem.*
15 *Papa examinat,cauſam dandi coadiutorem in Conci*
ſtorio.
16 *Coadiutor ad quid datur,& quid debeat,facere.*
17 *Coadiutor dicitur prælatus.*
18 *Curæ exercitium eſt penes coadiutorem.*
19 *Coadiutor poteſt recipere reſignationes, ſi hoc ei fuit*
conceſſum.
20 *Coadiutoris poteſtas a forma procedit.*
21 *Coadiutor datus propter temporalia non poteſt, reci-*
pere reſignationes.
22 *Coadiutor datus propter temporalia non pōt cōferre.*
23 *Coadiutor datus ad ſpiritualia poteſt conferre de ſen-*
ſu Epiſcopi.
24 *Coadiutor datus ad ſpiritualia poteſt recipere renun*
ciationem.
25 *Coadiutor datus dementi habet liberam poteſtatem*
in ſpiritualibus,& temporalibus.
26 *Coadiutor datus dementi,pōt conferre oīa beneficia.*
27 *Coadiutor datus dementi pōt recipere renūciationē.*

QVæro xx.an coadiutor,datus Epiſcopo poſſit
recipere reſignationes bene ficiorum?Ante-
quam quæſtioni ſatisfaciam,p̄mittendum,eſt
1 Coadiutorū originē†antiquā eē,vt colligit̄ ex li. 11.hiſto
riarū eccle.auctore Ruffinio c.3.vbi ferē Athanaſiū
2 iā ſenio cōfectū delegiſſe†coadiutorē,& ſucceſſorē,&

eadem ratione motus hoc idem fecit Narciſſus Epi-
ſcopus,vt ſcriptum reliquit Euſebius,lib.6.c.q.9.ac ēt
Gregorius Naziãzenus,vt habetur in dict.li.11.hiſto.
3 eccleſ.Auguſtinus fuit datus coepiſcopus Valerio †ſe
nio confecto c.non autem 7.q.1.Zabarel.conſ.70.in-
cipit dico,in principio, & Zaccharia Papa conceſſit
Bonifacio Archiepiſcopo Maguntino,vt ſucceſſorē
4 ſibi deſignaret,c.petiſti.7.q.1.quod tamen†fuit prohi
bitum in cōc.Niceno,vt refert.S.Aug.epiſt.40.& 110.
& in con.Antiocheno c.Epiſcopo.8.q.1.& ab Hila-
rio Papa c.pleriq.& ab Inno.2.c.Apoſtolica 8.q. 1. ac
ab alijs , & poſtremo cum quadam modificatione a
Conc.Trid.c.8.ſeſſ.25.ſcilicet vt detur dumtaxat ob
5 vrgētem†neceſſitatem & vtilitatem eccleſiæ examinā
dam,& approbandam a ſummo Pontifice late Nauar.
6 conſ.1.de clericis ægrot.cauſæ enim ſunt plures , pri-
* ma eſt propter*ſenectutem Epiſcopi c. vnico de cler.
ægrot.lib.6.vbi Arch. Gem.nu.5.& alij communiter
Arch.in c.Nihil §.ecce n.4.7.q.1.vbi Car.Ale.num.1.
Rebuſ.in ſua prax.beneſic. tit.de reprob. benef. viu.
7 imp.num.50.Sec.propter†ægritudinem epiſc.c.1.7.q.
1.d.c.vnico Card.Ale.in c.quod autem nume.1.& c.
ſcripſit etiam p.7.q.1.Car.Pariſ.conſ.49. numero 38.
vol.4.vt quia maiori parte temporis ſit infirmus,vt nō
poſſit exercere ea quæ muneri ſuo incūbunt iux.not.
in cap.Niſi de renūc.vel quia ſit cęcus Archid.in cap.
8 ſuper num.3.q.1.aut lepram habeat†Card.Alex.in dic.
cap.ſcripſit.num.3.& 5.Abb.in cap.ex parte & in cap.
9 de rectoribus de clerico ægrot.Tertia propter† demē
* tiam Epiſcopi dic.cap.vnico & ibi communiter doct.
de cler.ægrot.li.6.Bertach.de Epiſcopo,ſecunda par.
4.lib.num.24.
10 Quarta cauſa ſi prælatus†ſit ſuſpectus de dilapida-
tione bonorū eccleſiæ Specul.in tit.de inquiſ.§.Nūc
videndum nu.4.& 5.Abb.in cap.venerabili in 4.not.
de off.deleg.& in cap.licet heli num.8.de ſimon.
Quinta cauſa ſi alias eſt inhabilis vt non poſſit mu
neri ſibi iniuncto incumbere vt per Io.And.& Imol.
in cap.vl.de cler.ægrot.Card.Zabarell.dic.conſ.70.fa
cit tex.in cap.quoniam de off.ord.in verſ. ſed ſi pro-
pter,& ibi Hoſt.num.1.Abb.nu.2.verſ.item.Namque
11 coadiutor datur tum contemplatione † eccleſiæ tū cō
templatione prælati,contemplatione eccleſiæ vt exer
ceat officium illius qui non poteſt.&c.ne pro defectu
paſtoris gregem dominicum inuadat lupus rapax,aut
in facultatibus ſui eccleſia quaſi viduata graue patia-
tur detrimentum cap.ne pro defectu de elect.contē
platione vero Epiſcopi vt non remoueatur ab Epi-
ſcopatu Cardinal.Alexand. in capitul.ſcripſit numer.
2.7.quæſt.1.Abb.in cap.ex parte numero 3.verſ. vlt.
12 not.de cleri.ægrot.nam licite†non poteſt priuari An-
char.dic.cap.vnico nu.4.eod.tit.lib.6.hac igitur via
prouiſum eſt vtriſque quod ſit,& ad tempus & in ꝑ-
13 petuum†cum futura ſucceſſione Card.Alex.in cap.pa
14 ſtoralis.num.2.7.q.1.& datur coadiutor † dumtaxat a
Papa dic.cap.vnico de cler.ægro.lib.6.Archid.in dic.
cap.ſcripſit num.1.vbi Alex.num.2.Abb.in cap.vene-
rabili num.4.de off.deleg.communis*opin.de qua te-
ſtatur Abb.in cap.vlt.nu.5.de cler.ægro. Card. Iacob.
de conc.lib.4.art.3.num.16.Gamb.de auctor.leg. tit.
de coadiut.num.5.qui ſolet priuatim per Cardinales,
15 & in conciſtorio†examinare cauſam iux.tex.cap.7.ſeſ.
25.de refor.conc.Trid.& dare coadiutorem ſufficiē
tem habentem qualitates requiſitas illi officio Card.
Alex.in c.Quia num.1.7.quæſt.1.vt poſſit coadiuua
16 re†& ſubleuare officiū illius cui datur,& idoneum vi
ta ſcientia & ætate Card.Alex.in cap.petiſti n.2. verſ.
& nota 7.quæſtio.prima.Nam ſi datur circa tempora
lia propter dilapidationem debet eſſe prouidus & ſci-
re ea bene diſpenſare cap.venerabile de of.deleg.ac fi.
delis,& modeſtus Imol.in dic.cap.vl.colum.quarta de
cler.ęgrot.ſi vero circa ſpiritualia vt ſciat prouidere ſa
luti animarum dic.cap.petiſti & ſit ætatis.30. annorū
* eſt communis opin.teſte Abb.in dic.cap.vlt.numero
17 primo verſ.tertio cler.ęgrota,& talis†coadiutor ita de
putatus ſatis dicitur prælatus Archid.in capi.quāuis
numero.ſexto verſ.ſed 7.quæſtio. prima Glo. in capi.
ſecundo.7.quæſt..prima.Inno.in cap.de rectoribus &
** *communiter docto. & omnibus notus eſt*ſtilus vul
garis curiæ,nam quando datur coadiutor alicui Epi-
ſcopo,ille coadiutor ſit Epiſcopus in partibus inſide
lium.i.nulla tenentium cum onere vt coadiuuet N.&
18 ideo exercitiū † curę eſt penes ipſum Archidiaco. in
capitulo vnico numero 7.verſicu.titulus Abb. deciſi.
capitulo de rectoribus numero ſexto His præmiſſis
19 dum quæris an coadiutor†poſſit recipere reſignatio-
nes beneficiorum videnda eſt forma dationis coad-
iutoriæ,num hoc ſit expreſſum,& ſit data huiuſmodi
facultas nam hoc hoc caſu poterit abſque aliquo
dubio ita Ioan.And.& Imol.dic.capitulo. vltimo. de
cler.ęgrot.libro.ſexto Cardinalis. Alex.in dic. capitu
lo quia & dic.capitulo.ſcripſit numero.ſecūdo. verſi.
ſed quærō 7.quæſtio.prima.Oldrad. conſilio.44. nu-
mero.ſecundo.verſi.adhoc colliguntur hæ concluſio
nes,Bellencin.de clarit.ſubſid.quæſtio octaua.Pauin.
de viſit parte.prima.quæſtio.ſecunda.numero.32.vbi
20 dicit quod coadiutoris ; poteſtas a forma pendet,&
* eſt *communis & recepta docto.ſententia, ſi vero in
dationē non ſit data talis facultas recipiendi reſigna-
tiones,tunc inſpiciendum erit ex qua cauſa fuit datus
nam ſi fuit datus coadiutor ob temporalia.primo pro
pter timorem dilapidationis puta quia bene admini-
ſtrat ſpiritualia ſed timetur de dilapidatione, tunc vi
21 detur datus†propter certam cauſam & exercitium il-
lius cauſæ, & per conſequens officium coadiutoris ,
vertitur circa temporalia capitulo. venerabili de off.
delega.vnde in temporalibus liberam habebit admini
ſtrationem Anch.in dic.capitulo.vnico in primis ver
22 bis & numero.9.verſi.nam debet,& beneficia†non po
terit conferre,Io.And.Arch.Anch.numero 9.in dic.
capitulo vnico de cler.ægrot.Oldrad.conſilio.44. nu
mero.tertio.Pauin.de off.& poteſt.capitulo. ſed.vac.
parte. ſecunda quæſtio .prima. numero . octauo. &
per conſequens non poterit recipere reſignationes il
* lorum beneficiorum iux.*communem concluſio.de
qua ſupra.
Quando vero datur ad ſpiritualia,vt quia datur in-
23 firmo,ſeni,tunc poterit conferre de†conſenſu ipſius
Epiſcopi.Lap. Gemin. dicto. capitulo. vnico §. vlti.
numero.quarto.Cardina.Alex.in capitulo quia nume
ro.quarto. ſecundo. quæſtio.prima. & in dict.capi-
tulo.ſcripſit numero.tertio.Oldrad.conſilio.44.nu-
mero quarto.verſiculo.ſi vero,Pauin.vbi ſupra & per
24 conſequens recipere reſignationes†cum conſenſu ip-
ſius Epiſcopi Coraſ.de beneſic. capitulo. quarto.nu-
mero.9.
Quando vero dat̄ dementi tunc habet in ſpirituali
25 bus & temporalibus generalem†& liberam poteſta-
tem capitulo primo,capitulo.quamuis, capitulo peti
ſti,capitulo.quia frater ſeptimo. quæſtio.prima capi-
tulo.grande.de ſupplen.prælat.neglig.libro.ſexto ca-
pitulo.conquerente,& capitulo.dilectus de off.Ord.
ca.accedentibus de priuileg.Ancha.in dic. capitulo.
vnico num.quinto verſ.octauo.nota Marſ.de eccleſ.
redd.

26 redd.cap.26.num.33.& poteſt conferre†omnia bene
ficia in illa dięceſi vacantia Card.Alex.in dic.cap.ſcrip
ſit.num 3.poſt Cald.Gemin.dic.cap.vnico §.vlti.num.
4.Anch.num.8.Oldrad.dic.conſ.44.num.3.verſ.pro-
pterea,& communiter docto ac deſtituere,& per cō
27 ſequens poterit recipere†reſignationes beneficiorum
ex his quæ ſupra ſunt deducta.

QVAESTIO XXI.

SVMMARIVM.

1 *Oeconomus ad quid detur.*
2 *Oeconomus quid.*
3 *Oeconomus non poteſt dare.*
4 *Oeconomus non poteſt conferre, & recipere renuncia
tionem.*
5 *Oeconomus non poteſt res eccleſiaſticas alienare.*
6 *Conferre eſt donare.*
7 *Collatio beneficiorum inter bona computatur.*
8 *Facultas conferendi beneficia dicitur extraordinaria
& odioſa.*
9 *Facultas conferendi beneficia non venit ex verbis ge
neralibus.*
10 *Oeconomus habens facultatem inſtituēdi , & deſtitu
di poteſt recipere renunciationes beneficiorum.*
11 *Oeconomus cum facultate conferendi,an poſſit confer
re litteris non expeditis ex ſola ſignatura ſupplica
tionis & num.*18.
12 *Conferre beneficia eſt iuriſdictionis.*
13 *Iuriſdictio non datur in actu ante expeditionem.*
14 *Epiſcopi non debent accedere ad eccleſias ſine promo
tionis litteris.*
15 *Collatio fieri non poteſt vigore alternatiuę litteris nō
expeditis.*
16 *Executor litteris non præſentatis non habet iuriſdi-
ctionem.*
17 *Legatus litteris non præſentatis non habet Iuriſdi-
ctionem.*
19 *Sola ſignatura gratiam perficit.*
20 *Extrauag.Iniunctæ de elect.non habet locum in com-
mendatario ad tempus.*
21 *Oeconomus non dicitur titularis.*
22 *Cardinalis non poteſt conferre vigore indulti, illo nō
expedito.*
23 *Epiſcopus poteſt conferre vigore alternatiuæ ex ſola
ſupplicatione.*

Quæro 21.an Oeconomus poſſit
recipere reſignationes benefi-
ciorum? Reſpondeo negatiue,
quia Oeconomus datur & con
ſtituitur auctoritate ſuperioris
ad gubernandas res eccleſię,dū
prælatus non poteſt adminiſtra
1 re,vel in eccleſia† vacante vt in
l.iubemus in prin prin.Cod.de ſacr.ſan.eccl.l. omnes
§.hoc nihilum C.de epiſ.& cler.cap.quia in quibuſdā
diſt.89.vbi appellatur vicedominus Specul. in tit. de
his qui alie.non §.1.verſ.Oeconomus,Ioan.de Graſſ.
de ſubſt.procur.verb.Oeconomus nu.1.& 2. & ideo
2 Sebaſt.Medic.de diffinit.diff.29.nu.6.diffinit†Oeco-
nomus eſt diſpenſator eccleſiæ,ſeu defenſor, cui res
3 eccleſię gubernandæ mandātur,& ſic non poterit†do
nare,cum huiuſmodi poteſtas ex his non ſit data , vt
per Maſcard.de probat.concl.554.& per conſequens
4 neque conferre†& recipere reſignationes iuxta ea , q̄
5 late ſupra ſcripſimus.Hinc non poteſt res† eccleſiæ a
lienare.Alciat.de præſump.præſum.29.n.5. Redoan.
de reb.eccle.non alien.q.21.num.2.& q.22.nu.3.tum
6 quia conferre†eſt donare Glo.in cap.relatum de præ
ben.& alienare vt ibi docto.dicunt & ob id collatio
7 beneficiorum inter bona † Epiſcopalia computatur
Gloſſ.in capitulo.cum olim.de maio. & obed. Staſil.
de expect.verb.inter formas nume.30.fol. 265.& ob
8 id poteſtas conferendi beneficia dicitur† extraordina
ria,& odioſa vt ſignanter ſcribit Dec.conſ.128.colu.
1.ver.3.facit,& per conſequens talis poteſtas non ve
9 nit in verbis†generalibus,niſi expreſſe dicatur,cap.vlt.
de off.vic.lib.6.Rot.dec.1.eo tit.in antiq.Card. Pariſ.
conſ.80.num.17.& 18.vol.4.Roland.a val.conſ.47.n.
19.lib.1.
Limita tamen nō procedere quoties Oeconomus
datus per ſummum Pontificem,& ſedem Apoſtolicā
ad adminiſtrandum aliquam eccleſiam cathedralem
haberet facultatem inſtituēdi,& deſtituendi,& vt poſ
10 ſit exercere†omnia quæ ſunt iuriſdictionis Epiſcopa-
lis,vt in caſu.Pelegr.deciſ.272.lib.3.in manuſcrip.Pn-
te.deciſ.275.lib.5.vt euenit eccleſiæ Montisfaliſci te-
ſte Mandoſ.reg.27.Cancell.q.18.in principio , quia
hoc caſu poſſet recipere reſignationem beneficiorū,
iuxta ea,quæ ſcribit Inno.in c.quod in dubijs ſub.nu.
3.de renun.Card.Zabarell.conſ.112.in quinto dubio
Rot.deciſi.6..de renunc.in nou.Gabriel.conſil.187.
num.4.lib.primo & communiter*docto.vt ſupra di-
ctum eſt.
11 Dubium tamen†eſt an talis Oeconomus cū huiuſ
modi facultate inſtituendi deputatus poſſit conferre
beneficia litteris nō expeditis ſtāte ſola ſignatura ſup
plicationis.Partem negatiuam videtur iux.form. ſup-
12 pl.q.16.num.1.cum ſeq.1.quia†conferre beneficia ē
quid iuriſdictionis cap.noſtri cap.tranſmiſſa de elect.
ſed iuriſdictio in habitu tantum,traditur non in actu
13 †ante expeditionem,& præſentationem litterarum.c.
paſtoralis in ſi.de reſcr.c.ſuper eo.2.de appell.c.audi-
ta & ibi Abb.in 6.not.de reſt.ſpol.Bellam. deciſ. 110.
colum.5.Io.And.in cap.eam te in fin.de reſcr. Lap.al
leg.81.nume.6.Crauett.conſilio 124.num.quarto Pa
* riſ.conſilio 12.num.18.volum.quarto communis * o
pinio teſte Romano in l.abſenti in principio ff.de do
nat.& requiritur expeditio litterarum reſpectu exer-
citij adeo quod ante gratia non dicitur facta ad hunc
effectum Ioannes And.& Gemin.in proœ.6.
Secundo ex extrauag.Iniunctæ de elect. in com-
14 mun.vbi Boniſ.viij.multis argumentis probat†promo
tos in curia non debere ad proprias eccl. redire ſine
litteris ſuæ promotionis,qui ſi ſecus fecerint , pro ꝑ-
latis non ſunt habendi,pœnasq.incurrunt ibi expreſ-
ſas,& non poſſunt adminiſtrare,nec debent recipi,&
alia vt ibi dicitur.
15 Tertio quia collatio†fieri non poteſt vigore alter
* natiuæ litteris nō expeditis vt fuit reſolutum*in Rot.
25.Iunij.1546.coram Epiſcopo Rauellen.
16 Quarto quia executor litteris†non pręſentatis non
* habet iuriſdictionem vt pluries cenſuit*Rot.& tra-
dit Caſſad.deciſio vlt.numero 12.de reſtit.ſpoliat.Bel
lam.deciſio ſecundum colum ſecundum Card. Pariſ.
conſilio.12.numero.18.volum quarto Crauett.conſ.
134. numero 22 . Caſſan.conſilio. 10. colum quarto
17 Sarn.de mand.de proui.numero 138.Ita † & legatus,
Aret.conſilio 68.numero ſecundo Roman.conſilio.
253.communis opinio teſte Soccin.in l.multum ante
num.6.de cond.& demoſt.

18 His tamen†non obſtantibus contraria opinio eſt
* vera,& *recepta,vt Oeconomus poſſit conferre bene
ficia ex ſola ſupplicatione ante expeditionem literarũ
* quam opinionem tenuit Rot.*coram Pelegr.die.25.
Octoris 1549.teſte Put.deciſ.275.dubitauit lib.3.nã
ille erat deputatus Oeconomus in ſupplicatione,ideo
10 ſola ſignatura gratiam perficit†vt eſt*communis opi-
nio,de qua per Felin.in rub.de conſt. & ex reſolutio-
ne contrariorum apparebit de veritate huius conclu
ſionis.

Non obſtat primum argumentum quia reſponde-
tur exercitium eſſe ſatis conceſſum per ſolam Signa
turam.Non obſtat 2.loco dic.extrau.iniunctæ quia re
20 ſpondetur†illam loqui de titulari & ideo non habere
locum in commendatario ad tempus fuit reſolutum
21 in Rot.9.Decembris 1542.ſed Oeconomus†non dici
tur titularis ſed potius quidam commendatarius Put.
dic.deciſ.275.nu.1.ergo dic.extrau.non habet locum
in Oeconomo.

Ad tertium reſpondetur illam deciſio.procedere
quando alicui prelato in diœceſi aliena conceſſum eſt
indultum conferendi beneficia in menſibus Papæ vt
contigit Cardinalibus,nam iſti non poterunt confer
22 re litteris†non confectis,& ita procedit deciſ. ſupra
alle.nam huiuſmodi facultas eſt extraordinaria colla
toribus præiudicans, & reſtringenda. clem.2.de off.
ord.Caſſad.deciſ.8.num.6.de præben.ſi vero proprio
23 Epiſcopo in ſua diœceſi,& ciuitate fuerit†conceſſa al
* ternatiua,ſufficit ſola ſupplicatio ,vt fuit reſolutum *
in vna Portugallen.coram Put.19. Octoribus 1546.
teſte eod.deciſ.5.ſub.tit de off.vic.in manu ſcriptis,de
qua re late Mandoſ.reg.26.Cancell.col.1.& 2.

Ad quartum reſpõdetur deciſiones illas loqui in il
lis executoribus,qui non ſunt in gratia nominati,ſed
eorum nominatio dependet a Cancellaria,ita decla-
rat Put.dic.deciſ.275.nu.5.Mandoſ.dic.q.27.in fine,
quod ſecus erat hic cum Oeconomus expreſſe in ſup
plicatione eſſet deputatus.

QVAESTIO XXII.

SVMMARIVM.

1 *Executores gratiarum non poſſiunt reſignationes reci pere,& beneficia conferre.*
2 *Reſignationis receptio debet expreſſe committi.*
3 *Executoris officium quale.*
4 *Executoris poteſtas pendet a mandato.*
5 *Executor non poteſt conferre.*
6 *Executor non poteſt priuare beneficijs.*
7 *Executor poteſt reciper reſignationes, ſi hoc ei fuit cõ ceſſum.*

QVæro XXII.An executores gratia-
rum deputati a ſede Apoſtolica ad
prouidendum de beneficijs vacan
tibus,vel vacaturis poſſint recipe-
re reſignationem alicuius volentis
in eorum manibus reſignare, vt ea
1 recepta prouideant negatiue†eſt
reſpondendum,vt tenet Rot.deci.2.verum ſi Epiſco
pus nu.3.de reſig.per Biſig.in antiquior.Rot.dec.13.
quæritur de renunc.in antiq.Coraſ.de benef. parte 1.
cap.8.num.17.verſ.qui vero,& eſt cõis*opinio docto.

Quod probatur primo quia neceſſe eſt,vt expreſſe
2 committatur receptio†reſignationis,capitu. dudum
circa princ.cum ibi not.de. præben. in 6. ſed his non
videtur commiſſa,namque officium ipſorum eſt,vt p
3 uideant†nominato de beneficio vacante,vel vacaturo
Bellam.de benefi.permut.part.5.q.2.nu.7.Selu.de be
4 nef.p.3.q.11.num.109.& ipſius†poteſtas pendet a mã
dato,& forma data,& ob id executor datus ad execu
5 tionem mandati de prouidẽdo non poteſt † conferre
beneficia,niſi ad hoc fuerit ſpecialiter nominatus .
Abb.per illum tex.in cap.ſuper eo de off. deleg. & in
cap.vlti.de præſump.communis opin.vt per Io. Selu.
de benef.p.2.q.18.num.1.cum.ſequen.

6 Secundo Accedat,quia†executores non poſſunt in
uitum deſtituere;ergo neque recipere reſignationes,
Inno.i cap.,quod in dubijs prope fin. de renun.

Limita niſi in mandato facultas recipiendi reſigna
7 tiones eſſet data, nam † tunc abſque dubio poſſet.
Coraſ.dic.c.8.nu.17.verſ.qui vero,& habetur in dic.
deciſ.13.& *communiter a docto.eſt receptum, quia
in claris non eſt opus coniecturis.l.continuus.§.cum
ita ff.de verb.oblig.

QVAESTIO XXIII.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum plena ſede non poteſt recipere renunciatio nem beneficij.*
2 *Collatio & deſtitutio ſpectat ad Epiſcopum,& non ad Cvpitulum.*
3 *Capitulum cum Epiſcopo recipit renunciationem cũ collatio,& deſtitutio ſpectat ad vtrunque.*
4 *In rebus communibus Capitulum non poteſt agere ſi- ne prælato.*
5 *Capitulum habens facultatem inſtituendi,& deſtituẽ di poteſt recipere renunciationem beneficij.*
6 *In renunciatione recipienda per Epiſcopum non requi ritur conſenſus Capituli.*
7 *Magna dignitas an poſſit renunciari ſine Capitulo.*
8 *In arduis requiritur conſenſus Capituli.*
9 *In renunciatione prælati non requiritur conſenſus.Ca pituli.*
10 *Stylus ſeruandus.*
11 *An Capitulum ſede vacante poſſit recipere reſignatio nem beneficiorum & num.20.*
12 *Capitulum ſede vacante non poteſt aliquem licentiare ab eccleſia*
13 *Capitulum non ſuccedit in Iuriſdictione voluntaria mortuo prælato,limita,vt num.25.*
14 *Reſignationis receptio eſt Iuriſdictionis voluntariæ.*
15 *Capitulum ſede vacante non poteſt alienare.*
16 *Reſignare eſt alienare.*
17 *Capitulum ſede vacante non dat licentiam tranſeundi de loco ad locum,contra num.29.*
18 *Capitulo ſede vacante non competit Iuriſdictio, niſi quatenus expreſſum reperiatur.*
19 *Capitulum ſede vacante non poteſt conferre beneficia quæ vacant per renunciationem.*
21 *Renunciatio facienda eſt in manibus illius qui poteſt deſtituere.*
22 *Capitulum ſede vacante poteſt deſtituere.*
23 *Capitulum ſede vacante poteſt corrigere.*
24 *Capitutum ſede vacante dicitur Ordinaria.*
26 *Capitulum ſede vacante ſuccedit Epiſcopo in ſpiritua libus & temporalibus.*
27 *Capitulum ſede vacante ſuccedit in his,quæ ſunt ordi nis & Iuriſdictionis.*

28 Capitulum

28 *Capitulum ſede vacante poteſt omnia facere,quæ per- tinent ad iuriſdictionem.*
30 *Conferre,& recipere renunciationem ſunt ſeparata.*
31 *Capitulum ſede vacante poteſt præſtare auctoritatem permutationibus.*
32 *Beneficium Iuris patronatus poteſt reſignari coram Capitulo ſede vacante.*
33 *Capitulum ſede vacante poteſt inſtituere præſentatũ.*
34 *Capitulum ſede vacante poteſt committere alteri re- nunciationem beneficij.*
35 *Capitulum ſede vacante poteſt recipere renunciatio- nem quando ſit in reſignantis pœnam.*
36 *Capitulum ſede vacante ſuccedit in his, que ſunt iu- ſtitiæ.*
37 *Capitulum,ſede vacante poteſt recipere renunciatio- nem beneficiorum ſpectantium ad collationem ip- ſius,& Epiſcopi.*
38 *Capitulum ſede uacante non poteſt recipere permuta tionem beneficiorum ſpectantium ad collationem Epiſcopi tantum.*
39 *Capitulum,& Epiſcopus conſiderantur,vt duo corpo ra quoties collatio ſpectat ad vtrumque.*
40 *Capitulum ſede vacante habens ex conſuetudine ius, conferendi,poteſt etiam ſpectantia ad ſolum Epiſco pum.*
41 *Ex vnica collatione ſortita effectum acquiritur poſſeſ ſio &c.*
42 *Pertinentia collationis probatur per Famam.*
43 *Clericatus probatur per communem reputationem.*
44 *Capitulum ſede vacante non poteſt præſcribere facul- tatem recipiendi reſignationes.*
45 *Sede vacante non poteſt currere præſcriptio &c.*
46 *Capitulum in caſibus,in quibus poteſt recipere renun ciationem,& conferre,debet hoc facere ante pro- poſitionem faciendam in Conciſtorio.*
47 *Facta propoſitione in Conciſtorio de Epiſcopo,Capitu lum,eo ipſo non poteſt conferre.*
48 *Vacatio durat vſque ad confirmationem.*
49 *Prouiſio Apoſtolica habet vim electionis,& confir- mationis.*

QVæro XXIII.An Capitulum cathe
dralis eccleſiæ,aut Metropolitanę
vel collegiatæ inſignis poſſit reci-
pere reſignationes beneficiorum
diſtinguendum eſt,Aut loquimur
in Capitulo plena ſede, aut in Ca-
pitulo ſede vacante.

Primo caſu conſtituenda eſt concluſio Capitulum
1 Plena ſede non poſſe recipere†reſignationes benefi-
ciorum etiam ipſorum canonicorum, vt in terminis
voluit Inno.in c.quod in dubijs num.3.& ibi Abb.n.
6.verſ.ſed eſt dubium de ren.Card.Zabarell. in clem.
vnica nu.8.eo.tit.docto.in c.vlt.eo.tit.extr.& commu
niter alij.

2 Ratio quia†collatio,& deſtitutio regulariter ſpe-
* ctat ad prælatum,vt eſt * communis doct. ſententia,
ergo & receptio reſignationis,Franc.in cap.1.n.8. de
rer.permut.lib.6.

Amplia etiam,ſi Collatio & deſtitutio ſpectaret ex
priuilegio communiter ad Epiſcopum,& Capitulum
nam hoc caſu non poſſet Capitulum recipere reſigna
3 tionem†niſi cum Epiſcopo,Put.deciſ.414.num. 3 .li.
4 2.in rebus†enim communibus Capitulum ſine præla-
to agere non poteſt Abb.in c.1.de reſcr.

Lim.niſi ex priuilegio,& cõſuetudine haberet Ca-
pitulum facultatem inſtituendi,& deſtituendi ad quæ
5 dam beneficia:nam hoc caſu poſſet†recipere reſigna-
tiones illorum beneficiorum.Inn.communiter rece
ptus in dic.c.quod in dubijs num.3.verſ.Niſi,Abb.n.
6.verſ.eſt dubium,& alij omnes,& ita *practicari atte
ſtatur Bonifac.de Vitall.in clem.multorum num. 60.
de pœn.

Dubium tamen eſt,an conſenſus Capituli debeat
interuenire in renunciatione,vltra auctoritatem Præ
6 lati recipientis reſignationẽ regula eſt†negatiua. Inn.
in dic.cap.quod in dubijs num.2.Card. Zabarel. alios
cit.in clem.vnica ſub num.8.de ren.& * communiter
doct.a qua excipiunt duos caſus, quorum primus eſt
7 quando renunciaretur†magna dignitas,Inn.dic.c.qđ
in dubijs nu.2.verſ.niſi Abb.nu.5.Aug.cap.ſtatuimus
19.q.3.c.ſi quod diſt.58.Secundus ſi eſſet perſona,
de qua magnus honor,vel periculum eccleſię immi-
neret,Inn.& Abb.locis cit.Compoſtell.Hoſtie.quos
refert,& ſequitur Zabarel.in clem. vnica ſub nu.8. de
renunc.nam tunc eſſet magnum negotium & arduum
8 †in quo requiritur conſenſus Capituli cap.quanto.de
his quæ fiunt a præl.Abb.in cap.at ſi clerici §.de adul
terijs num.16.de iudi.ſed quicquid ſit de iure, huiuſ-
modi conſenſus nõ requiritur hodie,vt communiter
in praxi obſeruatur ab omnibus.Ideo dicit Card. Za-
barell.dic.clem.1.ſub.nu.8.quod ſatis eſt quod Capi-
tulum non contradicat.

Immo quod eſt plus communiter etiam practica-
8 tur,vt conſenſus Capituli non requiratur*quando re
nunciat ipſe prælatus,quicquid alij voluerint,ita ſer-
* 10 uat*communis ſtilus†a quo non eſt recedendum c.
quam graui de crimin.fall.Marſil.ſing.117.Curt.Iun.
conſ.178.num.13.& communiter docto.

11 Secundo caſu,an†Capitulum ſede vacante poſſit ad
mittere reſignationes beneficiorum. Negatiuam opi
ni.videtur tenere Glo.in cap. fraternitatem in verb.
licentiam diſti.71.dum ſcribit Capitulum, dum ſedes
12 vacat non poſſe aliquem†licentiare ab eccleſia , & ibi
Archid.in verſ.in glo.ſed numquid Vinc.in c.cum o-
lim.de maior.& obedi.Rebuff.in prax.benef.tit.de de
uolut,nu.9.

Pro qua opinione primo adducitur, quia Capitulũ
13 non ſuccedit in iuriſdictione voluntaria†mortuo prę
lato Ioan.Monach.in cap.vlt.de ſupplen.prælat. neg-
lig.Archid.in cap.Epiſcopus eo.tit.Gloſ.in clem.1.de
14 hæret.ſed receptio†reſignationis eſt iuriſdictionis vo
luntariæ,quia Capitulum poteſt admittere,& non ad
mittere ex cauſa ad not.in c.admonet de ren.ergo&c.

15 Secundo,quia alienatio omnis†eſt interdicta Capi
tulo ſede vacante c.ſi qua.12.q.2.Ioan.Monach.in c.
vnico de maior.& obed.lib.6.ſed receptio reſignatio
16 nis eſt quædam alienatio†Cald.conſ.3.in fi. de renun.
aut maior eſt,quam alienatio rei cap.præcipimus XI.
quæſtio.prima,& ideo non datur ſede vacante licen-
tia tranſeundi†de loco ad locum diſtinctio.capitulo.
fraternitatem Calderin.conſilio tertio in fin. de re-
nunc.

Tertio quia Capitulo ſede vacante non competit
18 iuriſdictio,niſi quatenus expreſſum†reperiatur, cap.ex
indulgentia ſpeciali,cap.ex parte de reſcr.late Archid.
dic.c.fraternitatem,ſed hoc non reperitur expreſſum
ergo.

Quarto,quia Capitulum ſede vacante non poteſt
19 conferre beneficia , quæ vacant † per reſignationem
Ion.And.in clem,vlt.in glo. penult.de rerum permut.
ergo minus recipere reſignationes , nam aliàs ca-
pitulum poſſet donare , poſſet alienare , & alia

facere,q̃ ei interdicuntur,iux.ea,quæ ſupra dicta ſunt,
& hæc opinio in puncto iuris eſt verior.
20 His tamen non obſtantibus contraria†opinio eſt*
communis,& ab ea non recedendum in iudicando,vt
capitulum ſede vacante poſſit recipere reſignationes
beneficiorum ſpectantium ad collationem epiſcopi,
ita fuit reſolutum in Rota a maiori parte, vt habetur
deciſ.6.fuit dubitatum de rer.permut.in nou. Federi.
de Sen.in tract.de permut.benef.queſt.36.nũ.61.verſ.
ſed contrarium videtur,Ant.de Butr. in cap. quod in
dubijs 3.col.verſ.numquid autem Capitulum,Abb.n.
7.de ren.idem Abb.in cap.cum olim nu. 2. verſ. ſexto
dubitatur de maior.& obed.Gemin.in cap. 1.ſub.nu.
5.ver.vigeſimo ſecundo,an poſſit eo.tit.lib.6.Fran. in
cap.1.ſub num.9.de rer.perm.lib.6.Pauin.de poteſ.c.
ſed vac.ſecunda par.q.2.nu.11.cum alijs vt per Felin.
in dic.cap.cum olim,nu.4.
21 Primo,quia reſignatio†debet fieri in manibus il-
lius,qui poteſt inuitum deſtituere,vt ſupra cõcluſum
eſt,& non in manibus collatoris,Inno.in dic. cap. qđ
in dubijs Abb.& alij omnes,ſed Capitulum ſede vacã
22 te poteſt†inuitum deſtituere priuando aliquem bene-
ficio propter crimen, cum in iuriſdictione ſuccedat,
dict.cap.cum olim de maior.& obed.vbi Abb. & alij
Io.And.in c.primo de poſtul.prælat.in nouell. & eſt*
communis opinio teſte eod.Io And.dic.cap.cũ olim
relato a Pauin.trac.de ſede vacan.9.p.1.par.ſub. nu.4.
23 ac†corrigere,punire,Io.And.in c.vno de maio.& obe
in 6.in nou.Hinc eſt,quod Capitulum ſede vacan.di
24 dicitur ordinarius†extraua.execrabilis.§.cæterum. de
præb.vbi poſt quam dixiſſet,quod recipientes ſecun
dum curatum,debent dimittere primum in manibus
ordinariorum ſubdit *cæterum ordinarios intelligi-
mus &c.vel Eccleſijs cathedralibus vacantibus Ca-
pitula eorundem.*
25 Non obſtant†incontrarium adducta ad primum re
ſpondetur ex mente Fede.de Sen. loco cita quod plu
rima poteſt Cap.Sede vacan.de pertinentib.ad Epiſc.
quæ ſunt iuriſdõnis voluntariæ.Io.And.in d.c.vno de
maio.& obe.li.6.in nou.
Ad 2. reſpondetur, quod Cap. ſuccedit epiſcopo
26 gñaliter in ſpũalibus † & temporalibus.c.pen.& vlt.in
27 glo.1.de ſuppl.negl.præla.& in his,quæ†ſunt ordinis,
* & iuriſdic.Butr.Zabarel.Abb.in d.c.cum olim com-
munis*opin.teſte Pauin.d.2.par.q.1.ſub num. 4. verſ.
ratio,& poteſt omnia facere,quæ pertinent ad iuri-
28 ſdõnem†gl.in c.2.ne præla.vic.ſuas. Cum Cap. ſit vnũ
corpus,cuius Caput eſt Epiſ.c.nouit de his, quæ fiũt
a præl.c.cum non deceat de elec.li.6.Pauin.de par. 5.
q.2.num.1.& 2. ideo poteſt maxima crimina punire
c.ad abolendam de hære.& alia facere, de quib. Abb.
& Fely.in d.c.cum olim.Accedat,quia admittere reſi
gnationes non eſt proprie alienatio , cum non con-
ferat,eoq.magis,quia falſa eſt opin.docto.antiquorũ,
quod Capitulum Sede vacan.non poſſit dare licentiã
29 †tranſeundi de vna Eccleſia ad aliam Rot.d. deciſ.6.
num.3.de rerum permut.in nou.
Ad 3.reſpondetur,quod immo ſuccedit in iuriſdi
ctione,cum ſuccedat in omnibus Feder.de Sen.conſ.
30.in fin.
Ad 4.reſpondetur,quod hęc ſunt ſeparata inter ſe
ſcilicet conferre,& recipere reſignationem , quando
quidem poteſt ad vnum ſpectare collatio,& ad alium
30 receptio†reſignationis,Gabriel.conſ.187.lib.1.& plu
ra adduxi ſupra.
Vnde concludendum eſt poſſe recipere reſignatio
nes bñficiorum Capit.Sede vacan.poteſt etiam aucto
31 ritatem†præſtare permutationibus beneficiorum, Fe
der.de Sen.cõſ.30.col.2.verſ.propterea facere.Franc.
in c.vnico.nu.5.verſ.2.dubitatur de maio.& obe.
Amplia primo,hanc concluſionem procedere in q
buſcumq.beneficijs etiam iuriſpa.nam ſi beneficium
32 eſt iuriſpatro.& poſſidens illud beneficium † renun-
ciet coram Cap.ſi patroni ſciãt,& non contradicãt
videntur factum Cap. & reſignationem approbare,
Hoſt.in c.ex ore de his,quæ fiunt a maio.par.Archid.
in c.ſi ſeruus diſt.54. cum alijs adductis per Paui. de
poteſt.Cap.Sede vacan.par.2.q.2.n. 15. Si autem poſt
admiſſionem reſignationis beneficij iuri pa.factam a
33 capitulo patronus†præſentet aliquem , & Capitulum
inſtituit præſentatum, inſtitutio valet , vt habetur in
deci.6.de rer.permu.ver.ponamus in nou.ſequitur Pa
uin.d.c.2.ſub n.13.verſ.ſubdit etiam,& eſt communis
opinio,ratio,quia præſentando,videtur tacite renun-
ciationem admittere,arg.eorum,quę habẽtur in c.ex
ore de his quæ fiunt a maio.par.capit.
34 Secundo Amplia poſſe Cap.†committere alteri re-
ſignationem benef.Paui.de poteſt.Cap.Sede vacan.2.
par.q.2.num.15.verſ.& licet.
Declara primo concluſionem procedere, quando
35 fit reſignatio in reſignantis pœnam:nam†hoc caſu po
teſt Cap.recipere reſignationem. Ita Lap. in add. ad
tract.de permu.benef.Fede.de Sen.q.36.num.62.in fi.
Paui.d.p.2.q.2.n.12.& cõiter doc.arg.c.quidam de re
rũ permu.& extraua.execrabilis §.qui vero,& §.cæte
rum de præb.& ratio eſt,quia admiſſio d. reſignatio-
nis pertinet ad iuſtitiam,& in his quę ſunt iuſtitiæ ſuc
36 cedit Cap.Sede vac.†non autem in his,quæ ſunt gra-
tiæ,Io.And.in d.c.vno.de maio.& obed.in nou.Ideo
inquit Lap. reſignationem gratioſam non poſſe ad-
mitti a Cap. Sede uac.
Scundo declara concluſionem procedere in his be
nefi.in quib.collatio ad Epiſc.& Cap. pertinet ſimul,
37 namq.horum beneficioru mortuo.Epiſ.†Cap. poteſt
reſignationem admittere,ita declarat* Rota d. deciſ.
6.num.2.prope fi.de rer.perm.in nou.vbi ad hoc alle
gat Io.And.in cle.vnica de rerum permu. Pau.in cle.1.
de hæret.& quamuis Pauin.d.part.2.q.2.ſub nu.13.te
neat Cap.Sede vac.poſſe recipere reſignationem be-
neficiorum,etiam ſpectantium ad collationem ſolius
* Epiſcopi,tamen contraria opi.eſt verior,&*commu
* nis quam etiam tenuit Rot.*in vna Illerden.die 6. No
uembris 1545.cor.Reum.dum firmauit capitulum Se
38 de vacante†non poſſe recipere permutationem, ac re
ſignationem beneficiorum ſpectãtium ad collationẽ
epiſcopi dumtaxat,ſed ſolum ſpectantium ad collatio
nem vtriuſq.vt atteſtatur Car.S.Crucis,deciſ.11. alias
39 12.in manuſcr.& Put.dec.229.p.2.nam quoties†colla
tio ſpectat ad epiſcopum & capitulum ſimul,conſide
ratur vt duo corpra , vt fuit deciſum in vna Tol. Ca-
nonicatus,& præben.die 27.Aprilis 1648. teſte Put.
deciſ.117.p.3.vnde cum ceſſet vnum & alterum ſuc-
cedat in locũ alterius Abb.d.c.cũ olim ,ſequitur,&c.
Excipe tamen ab hac declaratione,quando capitu
lum ſede vacante eſt in poſſeſſione conferendi,& reci
piẽdi reſignationes omnium beneficiorum etiam ſpe
ctãtium ad collationem ſolius epiſcopi,nam tunc poſ
40 ſet recipere reſignationem,& conferre†omnia bene-
ficia,vt colligitur ex dec.237.Serafini. Incip. domini
dixerunt li.1.in manuſc.nam in iſtis attenditur poſſeſ
ſio c.conſultationibus de iur.patr.Abb. in c. bene el.
41 2.nu.9.de poſtul.prel.Immo ex vnica†collatione ſorti
ta effectum acquiritur poſſeſſio conferendi.gl.in c.cũ
eccleſia ve.b.Trium de cauſ.poſſ.Dec.conſ. 126. col.
1.com-

1.communis opinio teſte Ferre.conſ.2.nu.3.
42 Pertinentia autem†collationis probatur per famã,
& communem reputationem Mil.in reper.ver. pro-
batio,Lap.alleg.89.ſub num.8.Dec.in c.1.col.4.de ap
pel.Car.S.crucis deciſ.27.in manuſcr.communis opi-
nio,vt late per Maſcar.de probat.concluſ.173. per to
43 tam.Ita clericatus†probatur per communem reputa-
tionem,Card.S.crucis dec.23.ac legitimatio Idẽ Car.
S.crucis dec.76.hinc die veneris 27.Ianuarij 1584. coram
R.P.D.Hippolito Aldobrandino,nunc Card.Ampliſ
ſimo fuit tentum ad ſubſtinendam collationem fa-
ctam ab Abbate ſufficere famam,& quaſi poſſeſſ.con
ferendi,in vna Eluen.prioratus,& ſufficere commu-
nem reputationem fuerat tentum in vna legion.paro-
chialis S.Laurentij.16.Februarij.1562. vt habetur in
recollectis manuſ.per Orad.li.1.tit. de reſig. incip.in
vna legion.
* Alias aũt fuit reſolutum*in Rot.Capitulũ Sede va
44 cante non poſſe p̃ſcribere†hanc facultatem recipiẽdi
reſignationẽ,vt habetur dec.7.de rer.perm.in nou.de
qua facit mentionẽ Ab.in d.c.cum olim n.2.ſub ver.
45 ſexto dubitatur,quia Sede vacante inchoari,nec†cur-
rere,nec etiã finiri poteſt præſcriptio,cum careat ec-
cleſia legitimo defenſore,& ſit pupil.c.1.& de quar-
ta de præſc.Abb.in c. extranſmiſ.2. colu.verſ.tertius
Caſus.
Tertio declara,vt in caſibus in quibus Capitulum
Sede vacante poteſt recipere reſignationes benef.& il
la conferre,debeat hoc facere ante prouiſionem fa-
46 ciendam†in Conciſtorio de prælato,quia tunc vacat
ſedes,facta autem huiuſmodi prouiſione nequaquam
poteſt,& hæc eſt*communis opinio ab omnibus rece
47 cepta,etiam antequam capiat poſſeſſionem †vt fuit re
ſolutum in ſimilibus terminis in Rot.in vna Burg.Ca
nonicatus die veneris 28.Ian.1583.coram R.P.D.Sci
pione Lancelotto tunc Auditore Rotę nũc Car. Am
48 pliſſ.nam vacatio†durat vſq.ad confirmationem,gl.in
clem.1.verbo collato,vt lite pend.Fel.in c.cum Bertol
49 dus num.3.de iudic.& prouiſio†Apoſt.habet vim ele
ctionis& confirmationis,Cal.con.4.de elec. Fel. in c.
2.col.de reſcrip.

QVAESTIO XXIIII.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius Epiſcopi non poteſt recipere reſignationes
beneſi.*
2 *Facultas admittendi renunciationem debet ſpeciali-
ter committi*
3 *Epiſcopus poteſt dare vic.facultatem recepiẽdi renu.*
4 *Vic.non poteſt virtute generalis mandati recipere re-
nunciationes.*
5 *Vicarius non põt vigore generalis mandati conferre.*
6 *Vicarius habens facultatem adminiſtrandi ſpiritua-
lia & temporalia non poteſt recipere reſignationẽ.*
7 *Vicarius ex facultate omnia faciendi , vt epiſcopus
non poteſt conferre.*
8 *Conferre plus eſt,quem admittere renunciationes.*
9 *Commiſſio vic.interpretanda,quatenus ſonat.*
10 *Vicarius ex facultate generali non poteſt priuare.*
11 *Qui non poteſt deſtituere non poteſt recipere, renũc.*
12 *Mandatum habere cum libera,& in ſpecie æquipara-
tur.*
13 *Vicarij receptio reſignationis ſuſtinetur,ſi prædeceſ-
ſor id fecit cum ſimili mandato.*
14 *Interpretatio,vt actus ſuſtineatur.*
15 *Vicario data faculate conferendi,non venit recipien-
di renunciationes beneficiorum.*
16 *Conferre,& recipere renunciationes differunt .*
17 *Habens ius inſtituendi de iure ſpeciali non poteſt de-
ſtituere.*
18 *Iuris dictio voluntaria non includit contentioſam.*
19 *In facultate data vic.etiam deſtituendi, non venit fa-
cultas recipiendi renuciationes.*
20 *Deſtituere,& recipere renunciationes,differunt.*
21 *Habens ius deſtituendi de Iure ſpeciali,non poteſt re
cipere renunciationes.*
22 *Epiſcopus poteſt dare vic.facultatem recipiendi renũ
ciationes.*
23 *Papa dat adminiſtratoribus Eccleſiarum facultatem
recipiendi reſignationes.*
24 *Papa dat vic.Apoſt.facultatem recipiendi renunc.*
25 *Vicarius dicitur Ordinarius.*
26 *Adminiſtrator habet Ordinariam iuriſdictionem.*
27 *Iuriſdictio ſimpliciter data facit quem delegatum.*
28 *Vicarius poteſt recipere reſignationes beneficiorum
electiuorum,& iuriſpatr.*
29 *Vicarius ſine ſpeciali mandato inſtituit præſentatos.*
30 *Vicarius cum ſpeciali mandato poteſt recipere renun
ciationes beneſi.reſeruatorum.*
31 *Reſeruata non ſpectant ad Epiſcopum.*
32 *Vicarius extra diœceſim poteſt conferre.*
33 *Reſignatio recepta per vicarium valet etiam mortuo
Epiſcopo,eo tamen inſcio.*
34 *Valent geſta legati poſt reuocationem,ante quam fue
rit certioratus.*
35 *Epiſcopo mortuo expirat Iuriſdictio Vicarij.*
36 *Reuocatio per mortem operatur effectum abſque inti-
matione.*
37 *Epiſcopo mortuo in longinquis valet prouiſio vicarij.*
38 *Reſignatio recepta per vicarium valet etiam poſtre-
nunc.aut translationem Epiſcopo inſcio*
39 *Sententia lata a reuocatis valet ante ſcientiam reuo-
cationis.*
40 *An ſententia vicarij poſt renunc.Epiſcopi valeat.*
41 *Reſignatio recepta per vicarium tenet ante ſcientiã.*
42 *l.ſi forte.ff.de off.pref.an procedat in beneficialibus.*
43 *Reuocationis ignorantia in dubio præſumitur.*
44 *Reſignatio recepta per vicarium tenet, etiam ſi ipſe
eſſet irregularis inhabilis.*
45 *Sufficit quem reputari habilem communi hominum
reprobatione.*
46 *Inſtrumenta facta per Notarium inhabilem valent,
ſi reputabatur habilis.*
47 *Communis reputatio an ſufficiat quo ad ſpiritualia.*
48 *Renuncians ſcienter coram inhabili, nulliter renun-
ciat.*
49 *Spoliato reſtitutio danda.*
50 *Vicarius non poteſt conferre beneficia reſignata corã
ipſo niſi habuerit hanc facultatem.*
51 *Vbi requiruntur verba ſpecialia,non ſufficiunt genera
lia.*
52 *Collatio requirit ſpeciale mandatum.*
53 *Plus conferre quam recipere reſignationes.*
54 *Receptio reſignationis eſt præparatorium ad reſigna-
tionem.*
55 *Ex præparatorijs infertur ad præparatum.*
56 *Mulier amittit dotem propter adulterium.*
57 *Mulier amittit dotem propter oſculum impudicum.*
58 *In materia ſtrictiſſima ex præparationis non infertur
ad præparata.*
59 *Mandatum ad renunciandum non extenditur ad pe-
tendam*

tendam tranſlationem.
60 *Mandatum ad locandum, non ſe extendit ad exigendum penſionem.*
61 *Mandatum ad petẽdum iudicem, non eſt ſufficiens ad perſequendam litem.*
62 *Vicarius poteſt conferre ex cauſa permutationis.*
63 *Vicarius, habens facultatem conferendi, non poteſt conferre reſeruata.*
64 *Vicarius, habens facultatem conferendi, non poteſt cõferre ea, quæ epiſcopus confert auctoritate Apoſt.*
65 *Vicarius habens facultatem conferendi, poteſt conferre beneficia, vacantia ante datam commiſſionis*
66 *Vicarius non poteſt recipere reſignationem beneficiorum obtentorum per Epiſcopum &c.*
67 *Epiſcopi, & Vicarij idem eſt tribunal.*
68 *Nemo poteſt renunciare in manibus inferioris.*
69 *Epiſcopus in cuius manibus debeat renunciare beneficia, quę obtinet.*
70 *Vicarius Generalis nõ poteſt alium vicarium facere.*
71 *Ius prohibet infinitatem.*
72 *Vicarius poteſt alium deputare ad recipiendum renunc.*
73 *Vicarius poteſt committere vices ſuas ad vnam cauſam.*
74 *Adminiſtrator poteſt conſtituere vicarium generalem.*
75 *Locum tenens alium locum tenentem deputare poſſit.*
76 *Facultas recipiendi reſignationem data vicario non tranſit ad eius ſucceſſorem.*
77 *Delegatio non tranſit ad ſucceſſorem.*
78 *Cauſa commiſſa vicario non tranſit ad ſucceſſorem.*
79 *Vicarius etiam in choro præcedit Archidiaconum.*

QVæro XXIIII. An Vicarius epi-
ſcopi poſſit beneficiorum reſi
gnationes recipere, regula com
munis & recepta communiter
a docto. eſt negatiua non poſſe
vicarium recipere reſignatio-
1 nem†beneficiorum, niſi fuerit
ei data ab epiſcopo huiuſmodi
facultas, Cal. conſ. 3. de renun. Fran. in c. vnico num. 9.
de rer. perm. Rebuff. in prax. benef. tit. Form. vic. num.
104. cum ſeq. Io. Paul. Ptolom. deciſi. 141. alias 233. in
manuſcrip.
Et ratio eſt, quia neceſſe eſt, vt ſpecialiter commit-
2 tatur facultas admittendi†reſignationem, cap. dudum
de pręb. libr. 6. cap. quæſitum de rer. permut. Calder.
dic. conſ. 3. Rot. deciſ. 13. verſ. & dic. de renu. in antiq.
vbi dicit requiri ſpeciale mandatum ad hoc, & poſſe
3 epiſcopum committere, & dare †generali ſuo vicario
hanc facultatem recipiendi reſignationem, fuit deci-
ſum in rota, vt habetur dec. 1. de off. vic. in antiq. arg.
c. vlt. eo. tit. lib. 6. Rot. etiam dec. 5. eo. tit. in nou. & eſt
communis* docto. ſententia.
Amplia primo, vt non poſſit vicarius etiam virtute
4 generalis mandati admittere†reſignationes beneficio
* rum vt* communiter doct. ſupra allegati volunt, & ꝓ
batur, quia ex vi mandati generalis vicarius n poteſt
5 †conferre beneficia c. vlt. de off. vic. lib. 6. vbi Archid.
* Io. Mon. Io. An. Gem. Franc. & alij * omnes Ant. de
Butr. in c. 2. eo. tit. lib. 6. Abb. in c. conſtitutus ſub nu.
5. de conceſſ. præb. Decius conſ. 127. ſub. nu. 3. Card.
Pariſ. conſ. 80. nu. 17. & 18. vol. 4. Roland. a vall. conſi.
47. nu. 19. lib. 1.
Amplia ſecundo procedere etiam ſi Epiſcopus cõ
6 ſtituit vicarium generalem cum poteſtate†adminiſt-
randi in ſpiritualibus, & temporalibus, & cum ſtipen-
dijs, honoribus, & præeminentijs datis alijs vicarijs,
& cum plena, & omnimoda poteſtate de omnibus co
gnoſcendi, nam nihilominus iſte Vicarius non pote-
rit admittere reſignationes, etiam ſi adſint in manda-
to alia verba generalia & pręgnantia, inamque debet
fieri ſpecifica mentio de hoc, quam ampliationem pri
mo probo, quia vicarius non poteſt conferre benefi-
7 cia ex commiſſione†ampliſſima ei data ab epiſc. etiam
ſi in commiſſione dictum fuerit, vt poſſit omnia face
re, quæ ipſe poteſt, vt late probat Ant. de Butr. conſi.
19. col. 2. 3. 4. Pauin. de off. & poteſt. c. ſede vacan. 2. p.
9. 10. in terminis egregie, Dec. conſ. 128. col. 1. & ta-
8 men nemini dubium eſt plus eſſe conferre † quam ad
mittere reſignationes, arg. Glo. in c. relatum de præb.
ex quo ſatis colligimus, & ex alijs exemplis allatis a
Rebuff. in prax. tit. form. vic. commiſſionem vicarij
9 ſtricte, & †quatenus verba ſonant eſſe interpretandam
de qua re dicetur latius opportuniori loco. Accedit
10 quia ex dicta facultate non venit poteſtas†priuandi ali
* quem *communis opin. vt reſoluit Rebuff. dic. prax. in
11 tit. for. vic. & tamen qui non poteſt deſtituere non po
teſt†admittere reſignationes Inn. in c. quod in dubijs
in fi. de renun. Card. in clem. 1. nu. 16. eod. tit.
* Nec obſtat deciſio* Rotæ facta in quadam cauſa
coram Io. Paulo. 12. maij. 1538. teſte eod. Io. Paulo de
ciſ. 233. Moedan. deciſ. 320. Epiſcopus ſub tit. de off.
Vic. in manuſcr. dum concluſit ſubſiſtere reſignatio-
nem receptam a Vicario Sibien. vigore facultatis ſibi
datæ, vt ſupra, nam reſpondetur, quod Rota non ſe
12 mouit ex eo, quia habere mandatum†cum libera, & in
ſpecie æquiparantur l. procurator cum libera l. man-
dato vbi gloſſ. & Bart. ff. de procur. Dec. conſ. 493. nu.
2. Curt. iunior conſ. 178. num. 20. Grat. conſ. 159. nu.
7. lib. 2. Afflict. deciſ. 305. nu. 6. ſed, quia probatum fue
rat pleniſſime per plures teſtes prædeceſſores illius Vi
13 carij per ſimilia mandata ſolitos fuiſſe admittere†reſi-
gnationes, & cõferre beneficia reſignata. Vnde ne tot
reſignationes, controuerterentur, & ne tot lites o-
riantur, ob publicam vtilitatem fuit ita concluſum, vt
dicit Moedan. dict. dec. 320. Epiſcopus col. vlt. ad qđ
14 †accedat, quia ſemper fit interpretratio pro validitate
actus l. quoties ff. de regul. iur.
Amplia tertio etiam ſi Vicario fuerit data in com
15 miſſione facultas conferendi omnia†& ſingula bene
ficia vacantia, nam nihilominus vigore huius faculta
tis non poteſt recipere reſignationes beneficiorum ſi
ne ſpeciali mandato, Rot. deciſ. 1. de renun. in antiq.
& deciſ. 5. & 13. eod. tit. & lib. Card. Zabarell. in clem.
vnica n. 14. de rer. perm. Bell. & Rebuf. quos refert &
ſequitur Roffiniac. trac. benef. c. 14. in fi. Ratio, quia
hæc duo ſcilicet conferre, & recipere reſignationem
16 inter ſe differunt†vt per Archid. in c. ſicut ſub verbo
cedentium de verbo ſign. lib. 6. & late per Gabr. conſ.
187. col. 2. lib. 1. & diximus ſupra late, vnde ex conceſ-
ſione vnius, nõ venit alter. arg. l. Papiniãus ff. de minor
Accedit, quia ex huiuſmodi facultate conferendi
non poteſt deſtituere Vicarius, cum habeat ius inſti-
tuendi de iure ſpeciali dict. c. vlt. de offi. Vic. lib. 6. & q
17 habet ius inſtituendi de iure ſpeciali non poteſt †deſti
tuere Hoſtien. in c. cum ex iniuncto de hæret. nam vo
17 luntaria Iuriſdictio†non includit cõtentioſam, Felin.
in c. auditis num. 12. de procur. Comprobatur, quia in
reſignatione poſſunt euenire multa, in quibus ꝑpter
factum reſignantis poſſet damnificari ille, ad quem ꝑ
tinet collatio, Rot. dict. deciſ. 5. de renunc. in antiq. &
hæc opinio mihi videtur verior, quamuis Put. deciſio
76. num.

76. num. quarto. libro tertio teneat contrarium.
Amplia quarto procedere etiam, ſi in commiſſione
19 Vicarij adſit facultas deſtituendi† omnes, & ſingulos
beneficiatos iuxta Conſ. Anchar. duplici, nã nihil omi
nus non poterit recipere reſignationes, niſi fuerit ex-
20 preſſe dictum: nam hæc duo priuare & †recipere reſig-
nationes differunt, vt tradit Rebuf. in prax. benef. tit.
de volutiuę num. 96.
Nec obſtat regula communis, vt qui poteſt deſtitue
re poteſt conferre, de qua ſupra ſæpe locuti fuimus,
nam procedit, in eo, qui habet ius deſtituendi de iure
21 communi†& non de eo, qui habet ius deſtituendi de
iure ſpeciali, vt in caſu noſtro, ita declarant communi
ter Docto. quia iuriſdictio contentioſa non includit,
voluntariam Abb. in c. accepta col. vlt. de reſt. ſpoliat.
Si autem in commiſſione fuerit data huiuſmodi fa
22 cultas recipiendi reſignationes quæ datur†vel ab Epi-
ſcopo, Archiepiſcopo, Patriarchia, vel Primate, q poſ
ſunt hoc facere vt fuit deciſum* in Rot. vt habetur de
ciſ. 1. & deciſ. 4. de off. Vic. in antiq. deciſi. 5. eod. tit. in
nou. Abb. in c. conſtitutus ſub nu. 5. verſ. in genere de
Conceſſione præb. Io. Selu. de benef. 2. p. q. 21. & com
muniter Docto. vel a Papa, qui ſolet quandoq. deputa
re adminiſtratorem, quem mittit ad regendas eccle-
23 ſias cathedrales, & Metropolitanas † donec Epiſcopi
perueniant ad ętatem legitimũ, vt in caſu Put. deciſio
223. lib. 2. & quandoq. Vicarium Apoſtolicum, quem
24 mittit cum Breui†de Conſilio Illuſtriſſimorum Car-
dinalium ſuper negotijs Epiſcoporum ad gubernan-
dam eccleſiam, donec cauſa Epiſcopi inquiſiti cogno
ſcatur & decidatur, vel ſuſpenſio tollatur, vt tota die*
experimur & dicitur habere ordinariam iuriſdictio-
25 nem, & ipſi dicuntur†ordinarij, iuxta ea, quæ ſcribũt
Bartol. in l. 1. §. ab eo num. 1. verſ. quod poteſt ff. quis &
a quo appell. Rot. dec. 1. de offic. Vicar. in nou. Rolãd.
conſ. 46. n. 26. lib. 1. cum alijs, vt per Alexan. in rubr. ff.
de offic. eius num. 15. Iaſ. nu. 2. communis* teſte Abb.
26 in c. ſi quis contra nu. 29. de for. compet. Ita & †etiam
adminiſtrator, nam & ſi aliqui voluerint habere dele-
gatam iuriſdictionem, ex his, quę dicit Bald. in l. 1. q. 1.
ff. de off. conſ. dum vult quod iuriſdictio ſimpliciter
27 data, faciat†quem delegatum Docto in l. more ff. de iu
ris dic. omn. iud. tamen in contrarium eſt veritas, vt or
dinarius talis adminiſtrator, vt concluſit Rota in vna
Aſtoricen. 23. Ianuarij. 1545. coram domino Aquen.
teſte Put. deciſ. 223. lib. 2.
Vicarius enim Apoſtolicus & Adminiſtrator poſ-
ſunt recipere reſignationes beneficiorum inſpectis
verbis, quæ ſolent apponi in conceſſionibus, & ita pra
* cticari* in vicario Apoſtolico videmus, namque datur
huiuſmodi facultas.
Vnde regula eſt conſtituenda vicarium habentem
facultatem recipiẽdi reſignationes beneficiorum, poſ
ſe illas recipere, vt ſupra dictum eſt.
Amplia primo, vt poſſit recipere reſignationes om
28 nium beneficiorum, ſicuti poterat†epiſcopus, qui ei
conceſſit huiuſmodi facultatẽ etiam ſi beneficia ſint
iuris patronatus, & electiua, nam in his quoque requi-
ri ſpeciale mandatum ſcribit Calder. conſ. 3. num. 2. de
renun. cum adſit eadem ratio, quod eſt notandum, cũ
29 vicarius ſine ſpeciali mandato inſtituat † præſentatos
Archid. in c. vlt. eo off. vic. li. 6. Rot. dec. 1. de renun. in
antiq. Abb. in cap. ex frequenti n. 7. de inſtit. Roman.
ſingul. 601. Bellam. deciſ. 98. Duaren. in tract. benef. li.
3. c. 7. Roland. a Vall. conſ. 47. n. 47. lib. 1. vbi atteſtatur
de communi.
30 Amplia ſecundo, vt Vicarius cum ſpeciali manda-
to dato poſſit reſignationes beneficiorum etiam re
ſeruatorum admittere Lap. in addic. ad tract. Feder. de
Sen. de permut. benef. q. 36. in fin. ſub nu. 62. Rot. dec.
4. de renunc. per Biſignet. & deciſ. 10. eo. tit. in antiq.
Caſſad. deciſ. 8. nu. 9. de præben. Hieron. Gabriel. cõſ.
189. num. 6. lib. primo &* communiter docto. vt ſupra
ſcripſi.
Limita non procedere, quoties facultas conceſſa vi
cario eſſet reſtricta ad beneficia ſpectantia ad colla-
tionem Epiſcopi dumtaxat, nam hoc caſu non poſſet
vicarius recipere reſignationes beneficiorum reſerua
torum, vt fuit reſolutum in vna Salamantin. beneficij
coram Card. de Sancta Cruce de anno 1355. teſte Ca
31 puta. deciſi. 357. lib. 1. in manuſcr. & ratio eſt, quia†re-
ſeruata non ſpectant ad collationem Epiſcopi pro vt
loquitur conceſſio. Caſſado. deciſ. 8. nu. 9. de pręben.
& commun. docto.
Amplia tertio, vt Vicarius habens talem facultatẽ
poſſit recipere reſignationes beneficiorum etiam ex-
tra diœceſim, namque etiam extra diæceſim, & ſic vbi
32 que poteſt vicarius conferre† quoties habet ſpeciale
mandatum conferendi, vt reſoluit* Rot. vt habetur in
dec. vlt. incip. numquid vicarius de off. Arch. in anti-
quior. per Biſign. Gemin. in ca. vlt. num. 10. de off. vic.
li. 6. ſecundum quam opinionem fuit alias* iudicatum
teſte Boerio deci. 30. per totam quamuis Bal. in l. 2. n.
1. ff. de off. proconſ. tenuerit contrarium.
Amplia quarto vt reſignatio recepta ꝑ vicarium ha
bentem ad hoc ſpeciale mandatum valeat, & ſubſiſtat,
33 etiam ſi Epiſcopus, qui ei dedit hanc facultatem† erat
mortuus ante receptionẽ reſignationis, ſi obitus Epi
ſcopi non peruenit ad ipſius notitiam, vt tenuit Rot.
die 27. Ianuarij 1546. in vna Iacen. ſeu Oſſcen. Canoni
catus & pręben dæ coram Antonio Auguſtino teſte
Put. deciſ. 370. lib. 2. & Moedan. deciſ. 313. fuit dubita
tum in tit. de renun. Sant. Cruc. deciſ. 132. in manuſcr.
propter communem errorem & publicam vtilitatem
l. Barbarius ff. de off. præto. l. 1. Cod. de teſti. Alex. conſ.
138. col. 1. & ſeq. lib. 1. Cuman. conſ. 62. Card. Pariſ. cõ
ſio 136. col. 2. vol. 4. Hinc valent geſta legati reuocati
34 †expreſſe in conciſtorio, antequam certioretur Cal-
der. conſ. 4. de off. leg. ex quo non obſtat, quod mor-
35 tuo Epiſcopo†expirat omnis Iuriſdictio, vicarij Abb.
in c. penul. de off. vicar. Rebuff. in prax. form. vic. & cõ
muniter docto.
36 Immo reuocatio†per mortem operatur effectum
etiam non intimata, Felin. communiter receptus in c.
ex parte decani. num. 18. verſ. fallit octauo de reſcr. qa
reſpondetur valere geſta ob communem, vtilitatem,
vt dictum eſt ſupra.
Et hæc concluſio ampliatur procedere etiam ſi vi-
carius potuit ſcire obitum Epiſcopi, nam ſi nihilomi
nus conſtat non ſciuiſſe, reſignatio, & in his terminis
procedit deciſio Rotæ ſupra allegata Put. dict. deciſ.
370. lib. 2. quod eo magis vendicat ſibi locum, ſi Epi-
37 ſcopus mortuus†eſt in longinquis Card. Sanctæ Cru.
dic. deciſ. 132. in manuſcr.
Amplia quinto, vt reſignatio recepta per Vicarium
38 habentem ad hoc facultatem ſubſiſtat†ſi ante renun-
ciationem epiſcopus renunciauerat in vrbe, vel fuerat
tranſlatus ad alium Epiſcopatum, ſi hoc ad notitiam
vicarij non peruenit prout fuit reſolutum in Rot
* in vna*. Oueten. Canonicatus, & præbendæ coram*
Pelegrimo, teſte eod. Peleg. deciſ. 157. lib. 2. alias 33. lib.
2. alias 158. ex eo, quod dicitur delegato reuocato an
te ſcientiam reuocationis valere geſta per eum Cald.
conſ. 4. de off. leg. Put. deciſ. 370. num. 1. lib. 2. & valida
eſt etiam

39 eſt etiam ſnīa lata a Iudicibus reuocatis† ante ſcien-
tiam reuocationis ad not.in c.audita de reſt.ſpol. Bal.
in l.1.in fin.C.vt lite pend.& in l.mandatum.num. 17.
Cod.mand.nec obſtat conſ.Cald.vlt.de re iud. vt non
40 valeat ſententia†vicarij poſt renunciationem Epiſco-
pi,etiam ſi ignoret; quia communiter reprobatur ex
relatis.

Amplia ſexto,validam eſſe reſignationem receptam
41 a vicario,etiam poſt reuocationem † expreſſe factam,
ſi ignoret illā,vt colligitur ex his quæ ſcribit Roman.
ſing.57.& ſing.566.Iaſ.in l.more maiorum num.8.ff.
de iuriſp.omn.Iud.Reb.in prax.*tit.de ſimo. in reſig.
num.34.in terminis Put.deciſ.370.num.1.lib.2.nam-
que diſpoſitio legis.l.ſi forte ff.de off.præſid.procedit
42 †etiam in beneficialibus,Glo.in l.tribunus ff.de teſ.mi
lit.quam ad hoc allegat.Roman. & Rebuff.loc. citat.
Boer.late deciſ.347.num.17. & cōmuniter ſequuntur
omnes doctores.

43 Et in dubio præſumitur†reuocationis ignorantia
Felin.in c.cæterum col.8.verſ.valet proceſſus de reſc-
rip.quem refert,& ſequitur Rebuff.loc.cit. nume.37.
Rot.deciſ.21 de conceſ.præben.in nou.Crauett. cōſ.
203.num.5.

Amplia ſeptimo,vt reſignatio recepta per vicarium
44 habentem hanc facultatem valeat†& ſubſiſtat etiam,
ipſe vicarius tempore receptionis eſſet irregularis aut
alias inhabilis,ſi communiter reputabatur habilis , vt
* fuit reſolutum*in Rot.coram card. de Sancta Cruce
de anno.1555.teſte Caputaq.deciſ.356.lib.1.in manu
ſc.& ratio eſt,quia ſufficit quem reputari habilem cō
45 muni hominum†reputatione,licet ſit inhabilis l. Bar-
barius Philippus ff.de off.pręt.vbi Bart.& alij Soc.late
conſ.32.num.29.lib. cum alijs , vt per Gabriell. com.
concl.tit.de probat.concl.8.num.1.cum ſeq.Felin.plu
ra adducens in c.ad probandum colu.1.2.& 3. de re
iud.& ſicuti valet reſignatio recepta per Epiſcopum
inhabilem,qui communiter reputabatur habilis, Feli.
in dic.c.ad probandum,ita reſignatio facta coram vi
cario cum eadem præſumptio,quæ oritur pro Epiſco
po,oriatur pro vicario,nam habet iuriſdictionem or
dinariam,& idem tribunal.& per hanc rationem Rot.
reſoluit notabilem caſum die veneris 22.Martij.1585.
in vna Reginen.Hoſpitalis coram Bubalo. Hinc valet
46 inſtrumentū factum per Notarium†inhabilem ſi repu
tabatur communiter habilis Spec.in tit.de inſtrum.
edit.§.reſtat col.ante penul.verſ.ex pręmiſſis Inno.in
cap.veniens de verb.ſignif.Ant.de Butr.in cap. veniēs
de verb.ſignif.Ant.de Butr.in cap.ſignificauit de te-
ſtib.magis**communis opinio teſte Gabr.dic.concl.
8.num.25.& de nuntio ſcribit Card. Pariſ. 17.colu.2.
volum.4.

47 Nec obſtat,quod†communis reputatio non ſuffi-
cit quo ad ſpiritualia,Bal.in l.mutat C.de li.cauſ.Abb.
in c.ſi vero circa fin.de ſent.excō.Felin.in c.Rodulfus
col.2.de reſcr.Socc.ſenior regul.227.in fall.5.Sarn.de
pub.q.3.Card.Pariſ.conſ.136.col.2.vol.4.nam reſpon
deo hoc non eſſe verum,quia nulla eſt differentia quo
ad hoc inter ſpiritualia & temporalia Innoc.in cap.1.
de ſciſmat.& in cap.veritatis de dol.& contum.Glo.in
c.Dudū el.2.de elect.cum alijs per Gabriell.dic.cōcl.
8.num.36.procedit tantum quod dicunt dicti docto
in ſacramentalibus,Felin.in dic.cap.Rodulfus & dic.
48 c.pbandū.Requitur tamen†vt ipſe reſignans ignoret
inhabilitatem Socc.de reg.277.fall.vlt.Butr.in c.ſuſci
tatus de reſcr.Gemin.in.cap.ſi ſacerdotes 2.q.7. cum
alijs vt per Gabriell,d.concl.8.num,32 nam tunc ſub-
ſiſtit reſignatio.

49 Et hinc alias†fuit pulchrum dubium reſolutum in
Rot.16.Iunij 154. corā Ptolomeo in vna Imolen.pa
rochialis, nā vicarius qui receperat reſignationē,erat
inhabilis ex capite iuriſdictionis , quia non habebat
mandatum,contulit tamen illud beneficium Titio
qui Titius illud reſignauit in curia ad fauorem N. q
N.ſuit ſpoliatus,quærebatur,an eſſet reſtituendus. &
dubium faciebat,quia reſignans habuit beneficium†
49 ab eo qui non habebat ius,contrarium tamē firmauit
Rot.teſte eod.Ptolomeo deciſ.141.in manuſcr. quia
id ſufficit pro titulo colorato.

Limita primo,vt non poſſit Vicarius beneficia re
50 ſignata coram ipſo conferre,niſi habuerit etiam†vltra
facultatem recipiendi reſignationes conferendi itidē
Rot.deciſ.1.de renunc.in antiq.vbi dicit,ita* commu
niter teneri in Rota Cal.conſ.3.eod.tit.Roman.conſ.
330.circa primom col.2.in fin.Io.Selu.de beneſ. p.3.
q.14.num.9.verſ.contrarium Felin.in c.auditis num.
13.verſ.ſicut de præſcr.Rebuff.in prax.tit. for. Vic.n.
105.& in reg.13.Cancel.verſ.item Vicarius,Roland.
a vall.conſ.47.nu.20.vol.4.& communiter Docto.

Et probatur,quia quoties requiruntur,verba ſpe-
51 cialia ad concedendum aliquid, non ſufficiunt † alia
quocumque nomine ſint prolata l.ſi quando §. & ge
neraliter C.de non num.pecu.c.1.de præbe.in 6. gl.in
c.inquiſitores verb.expreſſe de hæret.in 6.gl.in clem.
dudum verb.pacta de ſepult.& in clem. 1. verbo ſpe
cialiter de iudic.Io.And.in c.1.de reſcr.in 6.Alexan.
conſ.122.num.13.lib.4.Card.Pariſ. in addit. ad Barr.
52 in l.vlt.§.omnem.ff.de admini.tuto,ſed collatio†requi
rit ſpeciale mandatum,alias non poteſt fieri a Vicario
Rot.deciſ.1.de off.Vicar.in antiq.& deciſ.4. eod.tit.
& li.& dec.7.eod.tit.in nou.Io.Monac.Anchar.Gem.
& alij omnes per illum tex.in c.vlt.de off. Vic. lib.6.
Dec.conſ.128.num.3.Car.Pari.con.80.num.17.& 18.
vol.4.Roland.conſ.47.num.19.lib.1.ergo ex verbis ge
neralibus non videtur data huiuſmodi facultas.

Secundo accedat,quia aliud eſt recipere reſignatio
53 nem,& aliud conferre immo plus eſt†vltimum conſi
ſtit in acquiſitione hoc in amiſſione glo.in c.relatum
de præben.& tamen in commiſſione quantumuis ge-
54 nerali†non veniunt maiora expreſſis c.qui ad agendū
de procur.in 6.Bart.in l.1.ff.ſi quis ius dic. non obt.
Alex.conſ.23.lib.3.Card.Pariſ.cōſ.41.col.1.lib.4.

55 Nec obſtat quod receptio †reſignationis ſit prępa
ratorium ad collationem,vt colligitur ex his,quæ ſcri
bit Io.Selu.d.p.3.q.14.ſub num.18.& ex pręparatoriis
56 †infertur ad præparatum l.2.C.de do.prom.l.quiſquis
C.de agric.& cenſ.li.11.l. qui procurator. ff. de proc.
57 Et ob id mulier,ſicut†amittit dotem propter adulte-
rium.c.plerunq.de don.int.vir.& vxo. communis opi
nio teſte Vice.li.com.opin.verb. vxor. perdit Clar.li.
5.recep.ſent.§.Adulterium verſ.ſcias, Menoch. de ar
58 bit.Iud.cæſ.287.ita propter oſculū†impudicum Bald.
* in c.tuæ de procur.communis*opin.teſte Couar.lib.
4.decret.2.part.c.7.§.6.num.3.& Iudex in cauſa præ
paratoria eſt iudex in cauſa præparata Cald.conſ.2.de
Iud. communis opinio teſte Felin. in c.1.num. 34 de
de ſponſal.& late ſcripſi in rubr.de iud.Namque re-
ſpondetur hoc ſibi non vendicare locum in hac ma-
59 teria,inqua ſtrictiſſima fit†interpretatio Burſat. conſ.
406.num.5.cum ſeq.lib.4.& ideo mandatum ad petē
dam abſolutionem a vinculo,quo quis tenetur alicui
60 eccleſiæ,non extenditur,vt poſſit eundem†transferre
61 ad aliam eccleſiam,Roman.conſ.330.num.5.colu.2.
Hinc habens mandatum ad locandum,quod eſt exi-
gendæ poſſeſſionis,præparatorium, non cenſetur ha-
bere

bere mandatum ad penſionem ex locatione debitam
exigendam,quę eſt ipſius locationis exequutio l.1.§.
igitur ff.de exerc.act.Hinc habens mandatum ad iudi
62 cem impetrandum†quod eſt inchoandę litis præpara
torium,non cenſetur habere mandatum ad proſequē
dum c.Nicolao de appel.& plura huius generis exem
pla adducit Roman.dict.conſ.330.col.2.

63 Limita primo niſi fieret†collatio ex cauſa permu-
tationis,Bellam.dec.94.col.2.Gem.dict.c.vlt. nu. 10.
de off.vic.lib.6.Io.Selu.de beneſ.p.3.q.14.ſub.num.9.
& eſt ratio,quia huiuſmodi collatio neceſſe debet fie
ri permutantibus clemen.vnica de rer.permutat.

Et quoties Vicarius habuit facultatem conferendi
64 reſignata beneficia coram†ipſo,non poteſt conferre
reſeruata,Caſſad.deciſ.8.nu.9. de præben. & diximus
ſupra.ſecundo,non poteſt conferre ea,quæ Epiſco-
65 pus†confert auctoritate Apoſtolica Rebuff. dict.tit.
form.Vica.num.98.Tertio non poteſt conferre Epi-
ſcopo,qui ei dedit commiſſionem Abb.in c.vlt.num.
* 6.verſicu.aut tranſtulit vbi dicit hanc * communem
opinionem de Inſtit.Felin.in c.ſanæ 2.num.4. de off.
delegat.Rebuff.in prax.form.Vicar.num.82.& hic nō
eſt omittendus caſus notabilis vt Vicarius habens fa-
cultatem conferendi,poſſit conferre beneficia , quæ
65 vacabant†ante datam commiſſionis, vt fuit reſolutū
* in Rot.Mediola.*præpoſituræ coram Cardinali ſan-
ctæ Cruc.de ann.1555.teſte Caputaq.deciſ.363.lib.1.
manuſcr.ex gloſſ. in clemen.1.verbo notitia de con-
ceſſ.præbend.

Secundo Limita,vt Vicarius habens facultatem re
66 cipiendi reſignationem quorumcūque†beneficiorū,
non poſſit recipere reſignationem beneficiorium ob
tentorum per Epiſcopum,qui ei dedit huiuſmodi fa-
cultatem & ſic Epiſcopus non poteſt reſignare bene-
ficium in manibus ſui Vicarij prout * fuit reſolutum
in Rot.in vna Salamant.de menſe martij 1541. teſte
Put.deciſ.84.ſuit tentum.lib.1.

Idque probatur,tum quia cedere in manibus Vica
67 rij,eſſet cedere in manibus † ſui ipſius cum ſui & Vi-
carij idem ſit tribu.& Conſiſtorium c.Rom.de appel.
in 6.c.2.de conſuet.eod.lib.tum etiam quia†quis non
poteſt renunciare in manib.inferioris,& maxime ſibi
ſubditi,Inno.in c.quod in dubijs nu.3.Hoſt.nu.etiam
3.& alij omnes de renunc.

Debet igitur Epiſcopus renunciare in manibus ſu
perioris,Put.d.deciſ.94.lib.1.vbi ampliat etiam ſi fue
68 rit data facultas prouidendi beneficia † quæ tenebat
ipſe Epiſcopus,& ſic debebit renunciare in manibus
Papæ,vel in manibus Epiſcopi,in cuius diœceſi ſitū
eſt beneficium,Abb.in c.ad ſupplicationem de renu.
num.5.vbi notat caſum ſpecialem,quod propter bene
ficium receptum par in parem habebit poteſtatem.

Tertio limita vt Vicarius Generalis habens facul-
69 tatem recipiendi reſignationes non poſſit alium †Vi-
carium generalem deputare Hoſt.in cap. clericos de
off.Vic.Inn.in c.Romana in fin.eod.tit.lib.6.& illum
refert & ſequitur Card.in clemen.1.num.1.eo.tit. de
Vic.& in clem.2.num.4.de reſcr.glo.in clem.1. verbo
locum aliorum de regul.Bal.in l.aliquando num.3.ff.
* de off.procon.*communis†opinio,de qua atteſtatur
70 Car.Pariſ.conſ.80.nu.15.vol.4.quod ſatis probatur ī
d.c.clericos,vt ibi Doct.communiter ponderant , &
71 ad vitandam†etiam infinitatem a iure prohibitam c.
cum in multis de reſcr.li.6.c.quoniam 11.3.l.fidei cō
miſſa §.ſi quis alicui ff.de leg.3.l.inter ſocerum §. vlt.
ff.de pact.dot.cum alijs,vt per Card.Pariſ.conſ. 92.n.
4.vol.3.per Port.Imol.conſ.110.nu.3.& hęc conclu-
ſio nullam habet difficultatem,facit,quod ſcribit Put.
deciſ.224.nu.9.lib.2.& per conſequens deputatus nō
poterit recipere reſignationes.

72 Poteſt tamen†talis Vicarius deputare alium Vica-
rium ad recipiendum reſignationem omnium bene-
ficiorum Rot.dec.7.de off. Vic.in nou. Put.dec. 224.
lib.2.& conſuluit Rebuff.conſ.86. num.2.nam quam
uis Vicarius non poſſit alium ex toto deputare,tamē
73 bene poterit committere vices ſuas ad vnum † articu
lum,ſeu vnam cauſam. Abb.d.c.clericos num. 2. verſ.
ſed obſtat prædictis Bald.in l.aliquando nu.3.de off.
pro conſ.glo.in c.Roman.verb.ipſius de off. Vic.in 6.
Car.in clem. 1.num.1.in princ.eod.tit.Hinc fuit reſo
lutum in Rot.in*vna Aſtoricen.coram D. Aquen.4.
74 Februarij.1545.quod†adminiſtrator,de quo ſupra po
teſt conſtituere Vicarium generalem cum poteſtate
conferendi beneficia,& recipiendi reſignationes Be-
neficiorum,vt atteſtatur Put.d.dec.224.lib.2.Nec ob
75 ſtat,quod locum tenens†alium locum tenentem de-
putare non poſſi Bald. in l.1.§.a præfectis ff.de leg.3.
quia Reſpondetur hoc procedere ei dando totam iu
riſdictionem,& ſic illam a ſe in omnibus abdicando,
& illum ordinarium faciendo. Ita Alex.in l. a Iudice
col.2.verſ.recipit,& ibi Iaſ.col.3.ver.7.fallit C.de iud.
* &*communiter Doct.ſed hoc caſu non abdicat a ſe
totam poteſtatem cum penes illum remaneat cogni-
tio cauſarum ciuilium,& criminalium,ac collatio be-
neficiorum,ergo ceſſat argumentum c.cum ceſſante
de adpell.

Quarto declara, vt huiuſmodi facultas recipiendi
76 reſignationes beneficiorum non tranſeat†ad Vicariū
ſucceſſorem ipſo mortuo ciuiliter,vel naturaliter , &
* ita*cōmuniter practicatur ac tenetur ſicuti dicimus
77 de delegatione †vt habetur in c. quoniam Abbas de
78 off.deleg.nam cauſa commiſſa Vicario†ſimpliciter nō
tranſit ad ſucceſſorem , Simon. de Rolano, qui legit
in ſtudio Patauino,Bario.in leg.quod principi in fin.
ff.de leg.2.Gem.in capi.ſtatutum in princ.col.2.verſ.
* & per hoc de reſcr.lib.6.communis*opin. teſte Dec.
in d.c.quoniam Abbas num.61.& hanc eſſe commu
nem legiſtarum,& Canoniſtarum atteſtatur Bero. n.
100.& ita reperio*fuiſſe reſolutum in vna Neapoli-
tan.teſte Caput.deciſ.389.lib.1.in manuſcri.vide ta-
men Put.limitantem deciſ.487.lib.2.& late ſcripſi in
d.c.quoniam Abbas.

Vicarius enim habet dignitatem, ſeu præeminen-
79 tiam,dum eſt Vicarius,†& ideo tunc etiam in choro
ſi incedat,vt Vicarius,præcedit Archidiaconum, ſeu
Archipresbyterum habentem primam dignitatē poſt
Pontificalem,ſecus ſi ibi incedat,vt Canonicus , vt*
fuit deciſum in Ro.9.Maij.1557 coram Oradino,vt
habetur lib.diuerſarum deciſ.280.in manuſcrip.

QVAESTIO XXV.

SVMMARIVM.

1 *Notarius non poteſt recipere reſignationes beneſi.*
2 *Renunciatio facta coram Notario eſt nulla.*
3 *Renunciatio facta coram Notario tenet quoad præiudicium renunciantis.*
4 *Notarius poteſt recipere renunciationes nomine ſuperioris.*
5 *Notarij Cameræ,vel Cancel.recipiunt conſenſus.*
6 *Renunciatio iuſta corā Notario ratificatur in Bullis.*
7 *Ceſſio litis poteſt fieri coram Notario cauſæ.*

Quæro

QVæro 25.an Notarius poſſit re-
cipere reſignationem benefi-
1 ciorum regula eſt † negatiua,
quam firmant cõmuniter doct.
tam ſi ſit Notarius Imperialis,
quã ſi ſit Notarius Apoſt.Rot.
deciſ.8.num.1.de renun. in an-
tiq,& facta coram eo eſt nulla
2 †vt reſpondit Nauar.conſ.1.num.2.de renun.Amplia
2.tam in Romana curia,quam extra,Et facta renun-
ciatione coram Notario vacat beneficium,quo ad p̃-
3 iudicium†reſignantis,non autem ſuperioris,Rebuf.in
prax.form.ſign.col.13.fo.100.
Declara primo, niſi recipiat nomine ſuperioris.
Boer.dec.348.verſ.quia Notarius Menoch.de recup.
poſ.1.remed.num.277.Guid.Papa conſ.172.Creſent.
deciſ.64.lib.1.in manuſcr.
4 Declara 2.vt†in curia Notarij Cameræ vel Cancel
lariæ recipiant conſenſus, iuxta ea, quæ ſcripſi ſupra.
Declara tertio,vt renunciatio facta extra curiam in
* manibus Notarij ratificetur,ita* communiter ſerua-
5 tur,namq.in bullis prouiſionis beneficiorum † ſolet
apponi,etiam ſi vacent extra curiam p̱ reſignationẽ,
* coram Notario,vt docet*communis ſtylus, & dictũ
fuit in vna Leodicenſi Canonicatus coram Ant.An
guſtino 2.Febr.1548.teſte Put. deciſ.12. de renun.in
6 manuſcr.Declara,vt ceſſio†litis facta coram Notario
cãę in abſentia iudicis extinguat litem vt fuit*deciſum
coram Thom.de Tanis in vna Palenti.15. Nouemb.
1546.teſte Put.deciſ.16.de renun.in manuſcr.

QVAESTIO XXVI.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio beneficij,non poteſt fieri coram iudice,
limi.in ceſſione.*

QVæro 26.an poſſit fieri coram iudice reſponde
1 negatiue,vt ſupra dixi de Auditore†Rotæ,li-
mita,vt poſſit fieri renunciatio litis, & cauſæ,
Prout ſuperius deductum eſt.

QVAESTIO XXVII.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium Principis latiſſime interpretatur in ſui
præiudicium.*
2 *In facultate recipiendi renunciationes beneficiorum,
non veniunt reſeruata.*
3 *Data facultate recipiendi renunciationes beneficiorũ
non veniunt reſeruata.*
4 *In facult ate conferendi non veniunt vacantia in cu-
ria.*
5 *Reſignatio debet exprimi.*

QVæro 27.an data facultate recipien
di reſignationes beneficiorum,poſ
ſit ille recipere reſignationem be-
neficiorum reſeruatorum,quidam
Rober.tenebat,quod ſic propter
generalitatem cõceſſionis, & quia
priuilegium Principis eſt latiſſime
1 †interpretandum in ſui præiudicium c.olim de verb.
ſign.c.cum dilecti de donat. In contrarium ſe habere
veritas,vt tenet Fede.de Sen.quem refert, & ſequitur
2 †Gemin.in c.ſi cui nulla.nu.8.de præben.in 6.Rot.de
off.legat.in 6.& deciſ.4.eo.tit.in antiq.
3 Hinc data facultate conferendi beneficia † non in-
cluduntur reſeruata.Fran.in c.2.ſub.n.3.col.2.de p̃b.
*4 in 6.Gemi.loc.cit.& eſt communis*opin.ſicuti† neq.
vacantia in curia,Lap.alleg.84.Eneas de Falcon.de re
ſerua eſt.6.num.1.& fuit*reſolutum in vna Valenti.
16.Martij.1543.coram Io.Paulo teſte Put.deciſ.344.
5 nu.3.lib.1.Reſeruatio enim,†regulare eſt,vt exprima-
tur,vt reſoluit*Rot.in vna Florentin. ſanctæ Felicitæ
coram Fabio die 23.Decembris.1547.
Limitarem tamen hanc cõcluſionem, niſi adeſſent
verba prĝgnantia,& multum generalia,nam tunc ceſ
ſaret,quod dictum eſt ſup.& in caſu,vt ſupra quę.24.
Ampl.2.num.30.

QVAESTIONIS XXVIII.

SVMMARIVM.

1 *Renuncians habetur pro mortuo.*
2 *Clem.vlt.de procu.habet locum etiam in morte ciuili.*
3 *Iura loquentia de morte naturali,habent locum in ci-
uili.*
4 *Regula de impter.benef.vac.per obit.famil.Card. non
habet locum in beneficijs vacantibus per renuncia
tionem familiaris Card.*
5 *Expreſſo non modo vacandi non venit alter.*
6 *Renuncians habetur pro mortuo ficte.*
7 *Cardinales,ex qua cauſa habent priuilegia.*

QVæro 28.an in reſigna
tione beneficij, quæ
fit in vrbe habeat lo-
cũ regula de impetr.
benef.vacãtia per obi
tum familiaris Cardi-
nalium, vt impetrans
beneficium vacans p̱
obitum familiaris Car
dinalis teneatur expri
mere nomen,& titu-
lum ipſius Cardinalis
& ſi ille in curia fuerit,eius ad id accedat cõſenſus a-
lias gratia ſit nulla.affirmatiua opinio probatur, quia
1 renuncians† beneficium, quoad illud habeatur pro
mortuo Doct.omnes in c.ſuſceptum de reſcr.li.6.fa-
2 cit clem.vlt.de procu.quę†ex ſnĩa*Rotæ habet locum
etiam in morte ciuili,& ſic in renunciatione, Caſſad.
3 deciſ.2.n.2.de appell.& quia iura†loquentia de morte
naturali habent locum in morte ciuil.l.Gallus §.& q̃d
ſi tantum.ff.de lib.& poſt.
* His tamen non obſtan.contraria opin.eſt verior,
4 & *communis,vt dicta regula Cancellariæ non ha-
beat†locum,ſi beneficium vacet per renunciationem
familiaris Card.quam opinionem tenuit Gloſator ibi
* & Sarn.ibid.q.4.vbi refert ita tenuiſſe*curiam tempo
re Sixti IIII.& pro expedito fuiſſe dictum in vna*Se-
gobien. Archidiaconatus,idem Sarn.in regu. de in-
firm.q.4.Caſſad.deciſ.vlt.verum reſeruatio.nu.6.& 8.
de præben.Mandoſ.in ea.regu.de impetran.benef.va
can.per obit.famil.Card.q.5.num.4.verſi.contraria o
pin.Namq.dicta regula exprimit vacationem per obi
tum,quæ diuerſa eſt ab ea,quæ fit per reſignationem
5 ergo p̱ expreſſionem vnius†modi excluditur alius di-
* uerſus c.ſuſceptum,vbi communiter*doctores, de re
ſcri.lib.6.

ſcri.lib.6.eo magis cum regula ſit exorbitans.& odio
ſa,Bellam.deciſ.626 ſuppoſita.col.2.circa med. barb.
conſ.82.col.5.vol.4.ſarn.q.1.nu.2.& q.3.n. 3.& q.11.
ante fin.& q.15.nu.3.late Mand.q.1.nu.5.verſ.contra
rium,cum ſit cõtra libertatem publicam implicãs.etiã
ſpeciem reſeruationis,ſeu ſeruitutis Pe.de Anch.con.
297.in princ.Cald.con.10.in fi.ti.de præben.Bellam.
cõſ.34.col.antepe.Ene. de Falcon.de reſeruat.q.4.ant
fin.eff.17.Nec obſtat,quod cedens habetur pro mor-
6 tuo,nam illud non procedit vere,ſed ficte,Calca. cõſ.
7 78.dubium nu.6.Accedit,quia†Card.habent hanc p̃-
rogatiuam, primo propter pondus,quod ſuſtinent.
Bellam.deciſ.632.in princ.ſecundo propter onera, q̃
ſubeunt in alendis ſuis familiaribus,tertio vt ſpes be-
ne ſeruientium tali priuilegio ſuſtineatur.Rom.conſ.
498.& late proſequitur Anaſta.de indul.§.tibi quoad
vixeris.col.1.vt habeat hoc ſolatium,cum eo priuetur
Mand.late d.q.5.nu.6. quæ vltima ratio ceſſat, quia
cum reſign.familiaris remanet in domo ipſius Car-
din.ideo &c.
Limita niſi Papa contrarium concedat,vt idẽ Sar.
d.q.4.tradit,ad quod facit in ſimili,quod dicit Reb.
cõſ.4.in prin.& nu.20.Quod ſi fuit datum priuilegiũ
q̃d de beneficijs talis loci non prouideatur,niſi de cõ
ſenſu talis,vt dicta beneficia non poſſint reſignari ſi-
ne dicto conſenſu.

QVAESTIO XXIX.

SVMMARIVM.

1 *Habens facultatem recipiendi reſignationes non po-
teſt hoc alteri committere,& collationem.*
2 *Habens facultatem recipiendi reſignationes, poteſt
committere hoc tantum.*
3 *Epiſcopus põt committere receptionem reſignationis*
4 *Collatio probatur per famam.*
5 *Clericatus probatur per communem reputationem.*
6 *Legitimatio probatur per communem reputationem.*
7 *Prouiſus ab habente facultatem conferendi præfer-
tur alteri.*
8 *Præſentatus ab eo qui eſt in quaſi poſſeſſione præfert̃*
9 *Quaſi poſſeſſio ex vnico actu acquiritur.*
10 *Pertinentia collationis poteſt per priuilegiũ probari.*
11 *Ordinarius poteſt prorogare tempus conceſſum patro
nis ad præſentandum.*

QVęro.29.an inferiores a Papa habentes facul-
tatem conferendi,& recipiendi reſignationes
beneficiorum, poſſint committere receptio-
nem reſignationis,& collationem gl. in clem. literis
1 verb.commiſiſſe de proba.tenet †negatiuam opinio-
nem,& ibi Gard.Zabarell. n.8.adquod facit c.delibe-
ratione §.prohibemus de off.legat.lib.6.vbi dicitur le
gatum non poſſe committere N.quod recipiat reſi-
gnationem beneficij,& poſtea illud conferat ne ape-
riatur via contra cõc. Lateranẽ.ad beneficia vacatura
& ibi Gemin.nu.4.verſ.quæro aſſerit illum tex.habe-
re locum in alijs collatoribus.
2 Declara tamen primo,vt†prædicti poſſint commit
tere receptionem reſignationis dumtaxat, qua rece-
pta,cum beneficium vacat poſſunt cõmittere collatio
nem,ita Gloſſ.communiter recepta in dic.cap.delibe
ratione §.prohibemus verb.cuicunque verſ.puto ta-
men de off.legat.lib.6.& ibi Io.Andr.Gemin.col.vlt.
ſub num.6.Franc.ſub n.2.& eſt communis *omnium
Doctorum ſententia.
3 Declara ſecundo non†procedere in Epiſcopis,qui
poſſunt committere vicario,aut officiali generali po
teſtatem conferendi beneficia vacatura,& recipiendi
reſignationes c.vlt.vbi omnes DD.de off.vic.li.6.nõ
tamen committere ſingulari perſonæ,& de ſingulari
beneficio,ne aperiatur via ad vacatura cõtra dict.§.p̱
hibemus,ita fuit*deciſum in Rot.vt habetur deciſ.1.
& 4.de off.vic.in antiq.Io.Andr.Io.Monac. Archid.
Hoſtienſ.Innoc.quos refert,& ſequitur Oldrad. cõſ.
77.Quod Epiſcopus,vbi atteſtatur de cõi,Gloſ.dict.
§.prohibemus verb.cuicunque in fine,Franc.num. 2.
Et huic materiæ non eſt omittendum quod per fa
4 mam probatur collationem†talis beneficij pertinere
ad aliquem Mil.in repert.in verb.probatio Lap.alleg.
89.Rot.dec.4.47.& 123.in nou.& 449.in antiq.cum
alijs allegatis a Maſcard.de probat.conc.173.n.1.vol.
* 1.& fuit pluries deciſum in*Rota vt Card.S.Cruc.de
ciſ.27.& nouiſſime in vna Eluen.*prioratus die vene
ris.27.Ianuarij 1584.coram R.P. D.Hippolito Aldo
brandino nunc S.R.E.Cardinali meritiſſimo, in qua
ad ſuſtinendum collationem factam ab Abb.N.cum
dubitaretur,an haberet facultatem conferendi vel ne
fuit concluſum ſufficere famã,& quaſi poſſeſſionem
conferendi,Dec.in c.1.col.4.de appell.& eſt commu
* nis opinio*omnium DD.a qua in iudicando nõ erit
5 recedendũ.Ita clericatus†probatur per cõmmunẽ re-
putationem Card.S.Cruc.dec.23.manuſc.& legitima
6 tio†etiam probatur per communem reputationem,vt
idem Card.S.Crucis ſcribit dec.76.& ob id prouiſus
7 ab habente poſſeſſionem conferẽdi†præfertur ei, cui
ille,ad quem de iure pertinet contuliſſet Abb.in c.cũ
olim in 3.not.nu.4.quem refert & ſeqtur Maſcard.d.
conc.183.n.7.Dec.cõſ.134.n.1. & cõiter alii.Ita†præ
8 ſentatus ab illo, qui eſt in quaſi poſſeſſione pręfertur
omnibus alijs c.conſultationibus de iur.patron.c.que
relam de elect.Oldrad.coſ.312.Fed.de Sen.conſ.394.
Calde.conſ.23.de præb.& cõſ.vlt.de iur.patron. Rot.
dec.4.de iur.patron.in antiquis,& eſt communis*opi
9 nio.Et huiuſmodi†quaſi poſſeſſionem ex vnico actu
acquiri reſpondit Oldrad.conſ.312.Thema quęſtio-
nis circa fi.Dec.d.conſ.134.in princ.Maſcard.d. cõc.
173.n.8.Abb.conſ.14.li.1.Cald.cõſ.12.de iur.patron.
10 Poteſt etiam pertinentia collationis probari†p̱ pri
* uilegium,& per teſtes,vt fuit deciſum*in Rota teſte
Maſcard.loc.cit.num.10.
Et ſcias,quod ordinarius in ſui præiudicium põt
11 prorogare†tempus conceſſum patronis ad præſentan
dum,ad quatuor menſes,vel ſex menſes,vt fuit deci-
ſum in Rota teſte Creſcent.deciſ.148.in manuſcr.

Finis Septimi Libri,& Primi voluminis.

REGISTRVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R.

Omnes ſunt quaterniones.